

CLARA NOBILITATIS MAiorum Antonij Schneebergeri Patritij Tigurini, Heluetij, Philosophiæ & vtriusq; medicinæ Doctoris, Stemmata



Si pater est Adam cunctis, si mater & Eua,
Curnè omnes sumus nobilitate pares?
Degenerant homines vitijs, fiuntq; minores,
Exaltat virtus nobilitatq; genus.

In Deo faciemus virtutem.

m habere negauit eternis et contempne celestibus ppta
et modo consequeret terrenas res et stercorea ...

536 Antony Snesbergeri 8 1569

Joannis Brosii Curzelowiensis 1615

1

Sperma ab utrisque p[ro]manans
cecit in matricem mulieris pri-
mum quidem miscetur sibi tanquam ulle
non quiescere: et colligit et ingrossat
calefactum. Deinde quod replet spiritum habet
sicut cibus in calido prima matrice spirante.
Deinde quod repletur spiritum via sibi ipsi
extra facit et secundum medium spermatis spiritus
exit: quoniam autem iterum aliquis frigidus spiratur
a matrice: et hoc facit per totum tempus cale-
fit quidem sicut in calo cibus: frigidum
autem habet a matrice spirante. Omnia
autem quecunque calefiunt spiritum habent: spiritus
autem frangit et facit sibi ipsi viam et re-
dit extra: spiritum autem quod calefit attrahit
ad se per spiritum frigidum per fractionem
a quo nutritur. hoc autem fit et in lignis
et in frondibus et cibis et potibus que-
cumque vehementer calefiunt: intellectum
autem prebet ligna que aduruntur
Via in ligna facienti hoc: maxime autem
subviridia emittunt spiritum sectionum spiritum
Spiritus autem quod extra tendit revolvitur
circa sectionem: et hoc fieri videmus
manifesta coniectio est spiritus quod in
ligno existit calidum attrahit alterum
frigidum a quo nutritur et a se di-
mittit. Si quidem enim non attraheret ne-
que revolveret: spiritus extra tendens
Omne enim calidum frigido nutritur
moderato et quod calefit humidum
quod in ligno existit spiritus factus tendit
extra et ita exiens extra calidum quod est
in ligno econtra attrahit aliud frigi-
dum a quo nutritur: faciunt autem
hoc et frondes virides que urunt:
spiritum autem habent. Deinde erumpit spiritus et
facit viam et tendit extra revolvens
se: tendens autem sonum prebet frondi

quod inspirationem prebet et legumina
et frumentum et fructus calefacta
spiritum habent: et extra venit ruptionem
faciendo: et si humidiora fuerint
plus spiritum habent et emittunt et rup-
tionem maiorem faciunt Et quidem
oportet plongare sermonem Omnia enim
quecunque calefiunt spiritum emittunt
et alterum frigidum sibi hec contra
attrahunt quo nutriuntur et
huiusmodi necessitates inducte sunt
a me quod sperma calefactum in matrice
spiritum habet et emittit ~~et ruptionem~~
~~maiorem facit~~ simul autem a matrice
spirante spiritum habet et sperma: quod enim
matrix frigidum attraheret ab
aere ad se inflatur sperma: calidum
autem est tanquam in calo cibus: et nunc
utique spiritum habet et emittit: et sperma
inflatum facit panniculum: extendit
autem circa spiritum exterius continuus
factus sicut viscosus tanquam in pane
assato subtile in superficie panniculus
stat superficialiter calefactus et in-
flatus panis elevatur: sicut quod inflatur
sicut panniculus fit Sperma autem dum
calefacto et inflato toto panniculo
exterius circumfit: iuxta medium
autem spermatis spiraculum transitus
et intus et extra fit per panniculum
et hoc panniculo distat tenui: et
sperma in se parvum est: hoc autem
aliud sperma rotundum est in paucis
et veras sex diebus manens in
matrice: et sperma extra cadens
ego vidi et quale mihi videbatur
in mente: tunc ab illis reliqua
argumenta fecit Qualiter autem
vidi sperma sex dierum existens
ego narrabo Mulieris propria fa-
mula erat pretio ad viros ienus
que non oportebat gravidam in utero quali
non esset inhonorata Audiebat autem
cantatrix qualia mulieres dicunt

Adminicum quum mulier habet con-
ceptum in utero non egreditur sperma sed
interius manet: hec audiens inte-
debat et obseruabat ipsum et post ea ut
ipsa sensit carnem semen dixit domine
sue et verbum puer usque ad me
Ego autem audiens precepi ipsam salire
ad terram: et septies usque saliit et
sperma desluxit ad terram: et sonum
factum est illa videns apprehendebat
et admirata est animale autem hoc erat
ego dicam ut si quis oui crudi ex-
teriorem corticem extraheret et interio-
ri panniculo interius humidum appareat
Modus quidem talis fuit superficia
enterior ut dicere debemus: erat autem ruben
et rotundus: in panniculo autem videbam
circum fila alba et grossa cum grosso
sanguine et rubeo et circa panniculum
exterius vestigia: in medio autem pa-
niculi distabat superficie quod michi
videbatur esse umbilicus: illum
autem sperma interius et exterius
facere primum: et panniculus ex illo
tendebat totus continens sperma dicam
autem et alia cognitionem et in hoc
posterius apparentem cuilibet volenti
scire de hoc: et ad argumentum di-
meo sermoni qui est verus ut dicat
hoc de huiusmodi re: et hec quidem
adhuc dicta sunt a me quod autem
sperma in panniculo est: et sperma habet in-
terius et exterius et augetur a sem
quando matrix descendente ad
matricem Menstrua autem non egre-
diuntur quando mulier concipit a se
si debet puer sanus esse: si non est
quibus superfigurificat sed primum
mensem quantum modicum: sed de-
scendens sanguis a toto corpore
mulieris circularis stat circa
panniculum exterius: fit autem sperma attracto
interius sanguis per panniculum
sperma perforatum et distans coagulatur
et auget quod debet fieri animal
:quum autem tempus fuit rursus alii panniculi
equaliter primi panniculi superficies
circumtendentur multi tali modo
quo et primus panniculus factus est
extensus autem sunt: et ipse ex umbilico
et adminiculum ligamenta habent: quum
usque hoc fieri descendente sanguine
a matrice et coagulato et caro fit
super medium ante carnis umbilicus
distat ex quo spirat et augmentum
habet: mulier autem quum in utero habet
a menstruis non descendentibus ipsa
hoc non dolet: quia sanguis non per-
turbatur: et affluente descendentes
quolibet mense: sed tendit quiete pau-
latim sine dolore quotidie ad ma-
tricem et in matricibus omnibus augetur
Quotidie autem huius causa tendit
sed non semel per mensem: quum in matricibus
sperma eius attrahit a corpore semper
quando utique et potentie habet fio et spi-
ritus et primum quando paruus est
fit et sanguis modicus tendit ad
matricem: quum autem sperma in plus fit magis
attrahit sanguinem et in plus descendit
sanguis ad matricem Uos habentibus
autem in utero quum menstrua non egredi-
untur ipsa dolor fit: primum quando
perturbatur sanguis in corpore simul
quolibet mensem a necessitate huius
quia mensis a mense differt multum
et secundum frigiditatem et caliditatem
et hec sentit mulieris corpus: humidius
est enim quam viri et perturbato sanguine
et replete venas descendit ab ipso
Et qualiter hoc a principio nature fit
:quando siquidem euacuatur a sanguine
mulier concipit in utero: causa autem
potest si autem repleta sunt non va-
cuis: mulieribus et coeuntibus facta sanguine
concipiunt a se mulieres procedens: post
menstruorum siquidem purgationem
mulieres maxime concipiunt in utero causa
autem quod dicitur crudi autem perturbat sanguis
et non cedit circa segregatus sed ad
matricem: matrices autem non committunt
calefacte autem a sanguine diuturno
matrices parant alteri corpori tali:

ditatem. Est autem quoque et tanti de
sanguine in venas corporis sunt et ve
ne replete dolent et tumorem
prebent. Est autem quoque et periculum
et hec purgari. Est autem quoque et ad ve
sicam precon sistunt et ad comprimunt
et claudunt vesicam et stranguriam
prebent. Est autem quoque replete sangui-
ne existentes matrices declinant aut
ad ischiam: aut ad lumbos et dolore
prebent. Est quando autem quoque et diuturnus
fuit sanguis quoque mensibus aut sa
nies matricibus putrefactis putredo fit
in quibusdam per testiculum egreditur.
Est autem quibus iuxta femur sic apa
ret: unde sanies facta egressa est
et alia multa huiusmodi mulieribus
sunt quando non purgant menstrua
sed non oportet dicere hec: hec dictum enim est
in mulieribus egritudinibus: sed ve
niamus ad sermonem complebo. Crescendo
autem fit caro: hic parvuli antro eo
quod est in matricibus augentur et spi-
rant maxime exteriores: et san
guis est in matre descendens
Quecumque caro fuit spirans altera
verit et augmentum fit: et si utile
non fuit in contamitatem parvulorum
segregatur: et quod trahunt et san
guinem recipiunt: hic autem nominatur
regio: Haec autem a me in hac parte
dicta sunt. Caro autem aucta a spiritu
articulatur et venit in ipsa sin-
gulum simile ut simile: et densum ad
densum et rarum ad rarum et hu
midum ad humidum: et unumquodque
venit in propriam regionem secundum
cognatum a quibus et factum est
quecumque ad densis sunt et sunt
et quecumque ab humidis humida sunt
et alia: secundum eandem rationem fiunt: et aug
mentatur et ossa indurescunt a
caliditate coagulata et iam ra-
mificantur ut arbor melius interiora
corporis et exteriora et caput fit
distans a spatulis et brachia et
cubiti a lateribus: et crura distant
ab invicem et nervi in circuitum iuncture

circa naturales articulorum et spiritum
habent os et nasus et aures elevant
in carne et perforantur. Oculi replentur
humido puro et testiculis mani
festum fit qualis est et viscera ar-
ticulantur: et iam a superioribus spi
rationem facit ore et naso et ven-
ter inflatur et intestina inflata
secundum superiora accipiunt spiritum quod est
per umbilicum et obturatur et ad
intestinorum via fit a ventre et ab
intestinis extra singula autem hec
articulantur a spiritu: singula inflata
quidem: quare distant omnia secundum cogni
tionem: etenim si vehiculis fistula
ligatur ad vesicam et per fistulam
immittere in vesicam terram et harenam
et plumbi frusta subtilia: et aquam
infundes fistulam inflae: primum quidem
illa miscetur aqua: deinde tempore inflata
veniet plumbum ad plumbum
et harena ad harenam et terra
ad terram: et si quis ipsa desiccare
dimittet et circumfranget vesicam
inveniet: et videbit ipsam simile sic
ad simile venientes. Itaque autem et spiritus
et caro articulatur et venit unumquodque
simile ad simile. Haec autem adhuc
dicta sunt a me: et factus est utique
puer: et ad hoc accidit femine
quidem in xl diebus ad longissimum
: sic enim accidit in pluribus in hoc tempore
aut paulo plus aut paulo minus
hec articulari: etenim purgatio fit
in mulieribus post partum: ut in pluribus
accidit autem in puella quidem et in
mulieres parvulo parturiente puellam in diebus
xliii: ita quidem diuturnissima et
finalis: periculum utique erit et si in
37 diebus purgaretur: in masculo
autem mundificatio fit in diebus xxx
ita diuturnissima et finalis
periculum utique esset et si in 21 diebus
purgaretur. Postremo autem tempore in
mia egreditur purgatio: iunioribus
autem paucis diebus purgatur in
vetustioribus autem pluribus. Magis
autem dolent mulieres in partu et
in purgatione partus primo parientes
et in mora parientes magis dolent.
Purgationes autem mulieribus

Ex partu huiusmodi causa fuit quia
in priori temporibus usque ad quadragesimum
diem et duos in puella: in puero
autem trigesimum diem minimus san
guis descendit in augmentum pueri
hoc autem in his plus quousque pa
riatur: omnem usque purgacionem re
bui in purgacionem partus et cum
foras sed purgacionem diezum de
cipimus autem sit huius in mulieribus
in dolore perturbat sanguis mulieris
et calefit totus a motu pueri forti
ente: perturbatus autem primo quod
venit extra: post puerum autem putredo
grossa sanguinea: et meatus egressus
factus est extimus sicut aqua in mensa
deinde post illud per plures dies
egredientur purgacionum usque ad dictum
tempus secundum multitudinem horum mensium
cotile: vel pugilli: aut tota aut
media: plurimum autem paulo plus
aut paulo minus secundum racionem
huiusmodi quousque finiat egreditur
autem sanguis ut ab occisa victima
si sana fuit mulier: et si sana esse
et cito coagulatur. Si autem mulier non
fuit sana neque debet sana esse: egreditur
purgacio minor et secundum speciem praemissa
et non coagulabilis: ita autem habet
debet se quod mulier in utero huius egri
tudinem habuerit non existentem
cognatam purgacioni post destru
ctur nisi purget in antedictis
diebus in utero huius mox sana eius
mox in ea: si manserit autem ipsi
purgacio sive a medicis sive et
spontanea subito secundum eorum dierum
egreditur quibus non egreditur in se
vel in sibi. Si autem non purgata
fuit mulier purgacionem partus egri
tudo ipsa magis erit et putabitur
mori: neque si aliqua huius in ventre et
ipsa deorsum agat purgacione
: hoc autem redimi: hic propterea que
cumque quod puerorum sit segregacio
membrorum longissima: in puella
quidem in 42 diebus in puero vero
in 30 diebus diuturna debeo
autem sed necesse nominare causam

Explanacionis: dico .N. retribui quod
in mulieribus existenti spermati minus san
guis venit a muliere ad matrices
habente femineum sperma in 42 diebus
in his autem diebus articulantur
membra infancium ad hoc autem
tempore ipsi in plus venit sanguis in
puero sed ipsum nutrit et racionem
30 dierum: sit autem haec aliud aetuz
hic quod hic vera sunt: primis autem
30 diebus quibus sperma in matricem
cadit minimus sanguis venit ad
matrices a muliere: deinde in plus sit
coadunatus et multus venerit: non usque
sperma possit spermatum habere sed suffocaret
usque a sanguine veniente multo Re:
cubuit autem in purgacionem egressio egreditur
autem purgacio partus in primis diebus
plurima: deinde in minus donec finiatur
multe usque mulieres corruperint
puerum paulo ante 30 dies et iam ar
ticulatus apparuit: quecumque vero postquam
autem sit 30 diebus articulata appa
rebant omnia: et in puella similiter
racionem 42 dierum quod corrumperetur
ut articulacio membrorum: sic et propter
corrumpat puer sine periculo: sic ut
et racione et necessitate articulacio
omnibus in puella quod sit in 42 diebus
in puero in 30 testatur .N. abortus in
fancium et in indificaciones partus
Causa autem est quod femina coagula
posterius et articulatur quia sperma
infirmius et humidius mulieris quam viri
et necesse est secundum hanc racionem posterius
feminam coagulari quam masculum
et indificacio diuturnior huius racione
in femina magis de substancia sit quam in
masculo Redibo iterum retro unde
discessi: quod autem articulatur infans
secundum formas membrorum ipso aucto ossa
et membra duriora fiunt et cavantur
et hoc a spiritu fiunt: cava autem omnia
attrahunt ad se a carnibus sanguis
pinguissimum et tempore procedente ramifi
catur ulterius extrema ossium sicut
arboris extrema postremo ramifi

cantur. Ita et pueri dilatat ad invicem
digiti manuum et pedum: in extremis
autem ungues oriuntur. Finiunt
autem venae corporis omnes in digitos
manuum et pedum: et grossissime
quidem sunt venae quae sunt in corpore
et in capite: densae autem in cruribus
et brachiis et cubitis. In pedibus
autem et manibus subtilissime et
densissime et plurime venae sunt
et nervi subtilissimi et densissimi.
Digiti autem manuum et pedum quia
maxime sunt exdigitis autem fit ex
humoribus densa ossa parva et venas
et nervos: ita et ungues oriuntur
ex ipsis subtiles et densae et accipi-
unt extrema venarum quae non amplius
augentur tempore neque emineat aliqua
vena altera: quare non est mirandum quod
ungues in extremo corporis densis-
simi sunt. Sicut autem et unguibus
et capilli in capite radicantur
: habent autem sic quae sunt de natura capillorum
oriuntur enim maximi et plurimi
ubi corporis cutis rarissima est: et habent
ubi capilli moderatam humiditatem
in nutrimentum habent: et ubi cutis
posterius rara fit et ibi pili poste-
rius oriuntur in mento et pectine
et sicubi: similiter enim spermate facto
caro rara fit et cutis et venae
aperiuntur magis quam in priore tempore
puerorum existentium: subtilibus enim venis
existentibus non descendit per ipsas sperma
: et de menstruis puellae eadem causa est
ro: similiter autem vir fit et menstrua-
libus et spermaticis virginibus
capillatur pecten pueri et puellae
rarefacta cute et simul crinibus
vel cutis humiditatem reparatam in nutri-
mentum habent et non tenuem: ita autem
et barba viri habet rara non fit antequam
tendentem in ipsam humiditatem
a capite: sit quidem enim et in
coitu: pariter autem et in medio tempore
crinibus menstruata habent humiditatem
in nutrimentum ~~habent et non in totum~~
tunc maxime quando corpus sit humido
descendenti a capite et in coitu
descendendo a pectore ad barbam
significatio autem quod in rarissimis
cutis oriuntur pili: signis volunt
ad aurem cutim et excelsia solum
facere et sanare densa facta cutis
in cicatrice pilos non producet. Numquam
eunuchi pueri existentes fiunt
propter neque pilos habent in pectine
neque in mento leves fiunt toti quia
via non facta spermati rarificat cu-
tim in toto corio: creatur autem via spermatis
sicut mihi dictum est paulo ante. Et
mulieres autem leves fiunt secundum mentum
et corpus quia in coitu ipsarum humidum
non similiter recongregatur: sicut id quod est
viri cutim non facit raram. Antiqui
autem calvi fiunt: isti autem phlegmatici
sunt et in capite ipsorum fit coitu
recongregatum et calefactum phlegma
cadens in cutim urit capillorum
radicem et effluunt capilli. Eunu-
chi propter hoc non fiunt calvi: quia ipsorum
non fit motus vehemens: neque calefactum
phlegma in coitu urit ca-
pillorum radices. Cani autem propter hoc
fiunt: quia multo tempore descendente humido
in hoc sequestratur albissimum et ca-
dit ad cutim et crinis albiorem
humiditatem habentibus quam in priori tempore al-
bior fit et cutis ubi cani sunt
albior altera fit. Et quicumque ex cicatrice
canitiem quandam habent in capite cica-
tricis ubi canities est albior: alia
est illic non albissimum humidum
est: habet autem et hoc fit ubi utique
caro humiditatem attraxit sive alba
sive rubea sive nigra: tales
secundum colorem et pili fiunt. Haec autem
dicta sunt a me. Adhuc veniamus
autem ad residuum sermonis. Quando
utique extrema corporis pueri ra-
mificantur extra et ungues et
capilli ramificabuntur. Tunc utique

et movetur et tempus ad hoc fit masculo
quidem tres menses femine vero .x. fit
.n. in plurimum accidit Est autem et
quosdam puerorum ante hoc tempus
moveri Movetur autem cum masculus
qui est fortior femina: et ante coagula
masculus a grossiori .n. et fortiori
spermate femina Calidus autem movetur
embrio: tunc utique et lac sursum signi
ficat unum mamille non elevant
et papille quiescunt lucescunt aut
livescunt: lac vero non egreditur:
feribus densarum carnium postquam
lac sursum significat et venit: vari
ant carnium ante propter hanc
necessitatem fit lac quando mulieres
humorose fuerint a puero coperiunt
ventrem mulieris: huiusmodi autem
quando repleta compressio fit resilit pin
guissimum a cibis et potibus
extra ad omentum et carnem sicut
si quis corium inungat oleo et per
mittat imbibere: et postquam imbiberit
comprimat corium: compresso corio resilit
extra oleum Ita utique et ventre
habente in ipso pingue a cibis et
potibus compresso a matricibus resilit
pingue ad omentum et carnem
et si sunt inter rare carnibus ...
sentiet saltum si vero non posterius
Et bestie in utero habentes si quidem
non egrotaverint ab eodem cibo
et potu pinguiores fiunt: propterea
...le autem et femina a pinguedine tale
facto et albo autem quod dulcorari
a caliditate que est a matricibus
compressum venit ad mamillas et
ad matrices parum venit per easdem
venas: pervadunt enim vene ad ma
millas et ad matrices: et hec et alie
similes: et quando accedit ad matrices
lac: puer ab ipso augetur parum
mamille vero recipientes lac ele
vantur replete: et quando partus fuerit
motu facto tendit lac ad hab

mamillas si lactaverit: habent enim si
lactantibus mamillis ampliores
fiunt vene secundum mamillas: ampliores
autem facte vene a ventre attrahen
pingue vadunt mamillis: etenim si
viri traxerit multum ampliores
fiunt vene et magis ... ...
habet autem et hoc sic Nutrimentum
et augmentum puerorum fit quando in
nutribus vadunt qui sunt a matre
et quo matrix habet sana et infirma
ita et puer habet: quemadmodum et
que in terra vegetabilia nutriuntur
a terra et qualiter utique terra se
habet ita et vegetabilia se habent et
que in terra: semen enim quando deponitur
in terra humiditate replebitur a terra
Habet enim in seipsa terra humiditatem
omnimoda que nutrit vegetatur ab
humiditate que terre vires que est levis
sima in spermate quedam autem vires
a fronde et humiditate frondes en
... sperma: et ... per ... exterius
frondes: orientia autem quando non ampli
... nutriri frondes ab humiditate
que est in spermate rumpitur
inferius sperma et frondes et ...:
... a frondibus transmittitur
a potentia in deorsum autem in ipso
... ... et fiunt radices
ex frondibus dense: quando autem deorsum
firmiter radicatum fuerit vege
tabile et nutrimentum a terra ...
faciet: tunc utique ... omne
et quod ... est et vegetabilium
preter corticem qui solidissimus
est: iterum autem cortex putrescens
in terra manifestus fit tunc utique et
ramificatur quedam frondium
et spermate igitur sicut ab humido
factum: ... molle ... et aquosum
et augmentum motum et in deorsum
et sursum ... ... emittere
non enim est ipsi virtus fortis et pin
guis ex qua semen ...
quando autem firmabitur magis et radica
bitur magis vegetabile ad gen

A tpe tnc vsqz et uenas hnt tam
plas et in sursu et deorsum et
trnt vsqz ex terra exhalat
non amplius aquosu3 s3 grossu
et pinguis et plus ut calefactu3
a sole ebullit ad extrema et fit
fructus sm coagulum: et quo et factu3
est et mltis ex modico et ppt hc
fit: qz attrahit vnuqdqz vege
tabilium ex terra potentia magis
qz ex quo fctm est: et ex terra venit
non solu vin sed secundu mlta
qm aut fructus egredit mutatur
a vegetabili attrahens enim
vegetabile a terra fructum tradit
sol aut maturat et solidat fructu3
attrahens ab ipo aquosu3 ad se
Et h dicta sunt ame de vegetabi
libus a tra et aq et sedibz [illegible]
plantat ex arboribz plante fiunt
hc modo: vulnus aut vnus hnt
ramus in fimo versus terra sm
qd ab arbore ruptu est vnde et
radices emittunt: hc modo
dicto transmutat qm planta que
est in tra humiditatem sumit a terra
inflat et spm hnt: que aut super
vnde spus h et humidtas continet
ad inferius: plate virtute quecumqz
erat quamprima incipit in deorsum
et fiunt ex ipo radices molles [illegible]
antiqui inferius attrahat tunc attra
hit a radice humidtem et tradit
eam sup terra: et tunc in ramis superius
inflatur et spm hnt: et qnta vsqz
in planta levius est qnta frondes
facta germinat et in superius augmentu
facit et ad inferius. ita in qlium
accidit vsqz eoru q fiunt ex semine
et plantarum de germine prim
-n. ex semine frondes oriunt: deinde
radices ad inferius emittuntur
Arbor aut radicata prius: deinde fro
descit ppt hc qz in semine quidem
ipo humiditatis multitudo inest et
in terra enim cetum nutrimentum
inest primo sufficiens frondi

Vnde frondes mutant quousqz
radicetur: in ramo aut no sic
no fit ex alio .n. frondes primum
intermedium hnt: sed ipe ramus
est sic: et arbor se hz et hec pp
sup terram est mlta: quae non
poterat sup terram repleri humi
ditate nisi ex inferiori magis
Vnde quadam veniens extrahet
qd superius est humiditatis et primo
qd plantat necesse e in seipo
intermedium facere a tra radicibus
Deinde sic a terra attrahens ramis su
perioribus [illegible] in frondes movere
in germine et augmentum Quando
aut augetur planta ramificatur
ab hac necessitate quod dicta qm plus
humiditatis ipi adveniat ex terra
extracte a multitudine incipit
sm qd plurima erat: et sic ra
mificatur planta augetur aut et
in latitudine et in superius
et in superius [illegible] ppt hc: qz
inferius terre hyeme quidem
calida e estate vo frigidum
hc aut ppt hc est: qz terra
humida hyeme ab aere a
celo descendit et reprimitur
in se sic graviori existente humidtate
densior aut ab hac: et no hnt
alienam respiratoz no .n. amplius
inest magnum calor et ppt hc
inferius terre hyeme magis e
calidum: etenim primus collectus
quis calidus est sm qd ramus
exiit et alit. humida aut repres
sa a seipis calefiunt et vello
ci valde a caliditate combusta
putrefiunt .n. transit repido
ipa tamqz densa existentia
Si aut sicca fuit et rare po
sita multo minus calefiunt et
non putrefiunt sic aut et fru
menta et hordea humida existentia
et infusa calidiora fiunt qz sicca
fuerint et rare posita et bumta
colligata et compressa fortiter involu
ta vertunt a seipis: sic ego
vidi iam tamqz ab igne et alia

si quis volunt estimare: etia quecumque
repiunt a sirpis calidora inuenit
qz narre perita nc. i. hz respirat
frigidi a ventis ita aut et terra
inferi repleta existente ab humiditate
calidi nec est hyeme: no. i. e ipsius
exaltatio: aliqui cali: sed qui terra
derit ex celo aq in ipam qui respirat
in terra ab ipso no transit antequam
terra existente densa: sed spus retro
ad aquam venit: et propter hoc fontes
calidiores sunt hyeme et maiores
qz in este: qz respirante spu retro
venit ad aquam tanquam terra den-
siori existente: et no transit per eam
spus: et aq intra existens magnitudinem
si contingat. h aut incipit distendere
et viam sibi ipsi facit ampliore
qz si modica fuerit: aq in terra
non stat: sed extendit in declinum
Si aut transpiret hyeme ab aq
spus terre per se minor aq perdet
ab ipso ex ipsa: et fontes non
erunt utique hyeme magni hec
aut dicta sunt a me: qz terre inferius
calidius est existens hyeme qz esta
te: Nunc aut volo dicere qz estate
inferius terre frigidius est existens qz hye
me: estate .i. rara est terra et
leuius tanquam sole attrahente ad
se ab ipsa humiditatem: hz aut
terra in se aqua plus aut minus
Spus aut omibus sunt nobis ex
aq: hinc aut simile e: qz ita se
hz ab oibus .i. fluminibus et nubibus
spus perdunt quotidie et continue
nubes aut sunt aq continua in
aere: et tunc utique terra rara est
et leuius estate et aqua in ipsis
hmoi: et aqua fluit ad declinia
Descendente aut aq propter comprimat
etiam alius spus ex alio. qui at
exalat per terra venit leuiorem
et raram existentem et frigus terre
facit et ipsa aq statim infrigidat
hz aut sic quemadmodum si ignis
in vitre aqua existentem repperit

fortius exaltationem aq fecerit in pri
eta vel in puntura aut maga
aut parua aq et vitre pendens sub-
leuet: nullus spus propter foratum
perdet: sed aq no enim habet am-
plitudinem aq comprimat aqua
sic aut hz hyeme de aq in terra
si aut aq in vitre amplitudinem
fecerit et pendens sublenabis
vitrum: spus perdet per perforatum
amplitudo .i. e spus ab aq meta
exire per vitre: et per perforatum spus
propter perdit: sic aut hz se aqua
estate in terra amplitudo .i. e
ipsa tanquam terra rara existente et sole
attrahente ab ipsa humiditatem ad se
et transit spus tanquam frigus existens
ab aq per ipam rara existentem et
leuiorem: propter hoc inferius ipius existens
frigidum estate et aq magis spu qui
est in terra frigido existente: et ipsa di-
mittit per se ipsi spum ad terram
Et puteus quidem que haurit in puteo
semper mouet spum tanquam flabellum
et ipsum facit frigus ponere aqua
que aut no haurit aq estate
sed est stans densius existens nec sic
recipit spum ad se a terra: neque
in terram ad se tradit: et puteus a
sole et aere no depresso in puteo
sed stabili existente tale fit primo super-
ficiale ipius: deinde alterum ab
altero ad inferius tradit calitatem
et propter hoc aq que no hauritur
estate calior est ea que hauritur
fontes aut profundi aqr estate
valde sunt frigidi, et aq haurita
hyeme a terra cala existente con-
festim .i. cala est, qui ante tempus fit
frigida est ab aere frigido existente
exaresit enim a vento, et spus
per ipam transit, quemadmodum
que et aq haurit estate qui haurit
frigida confestim fit cala: propter hoc
qz terra rara existente, et spu existente
in ipa infrigidatur, qui aut hau-

retineri tempus fiat stabilis, sic calefit
fit. Nam ab aere calor contemperat quemad-
modum et aqua que non hauritur in
puteis estate; et propter hoc calida fit
;adhuc et hec quidem dicta sunt a me. Reti-
neam iterum quare estate terre ipsius
frigidus est, hyeme autem calidus. Su-
perius autem terre germinum humiditas
et omnis arbori duo non calida neque
duo frigida sunt; si debet sana esse
secundum sicut ex superiori advenit et in-
feriori oportet frigidum advenire
sibi: radices autem quod attraxerint
arbori retribuunt et arbor ra-
dicibus; et ita fit quasi sanatur et fit
et calidi tanquam et hominibus intestinibus
in ventrem cibus quecumque digesta
calefiunt oportet in frigidiore tradere
arbori a loco et arbori ex infe-
riori, oportet retribuere ad superiora et
ex uno so: et augetur arbor et superius
et inferius. Propter hoc quod nutrimentum
est et ex superiori et inferiori et quod
usque mollia sunt vehementer
non fructificat: non enim est ipsi
pinguis calor neque grossa neque
in fructum conferunt qualis est: cum
autem tempus sit, tunc utique in ipsa ve-
ne ample facte fuerint in ipsa
ex terra pinguedinem et grossum fluxum,
sol autem diffundens super ipsum fac-
tura vivere vel cutem sic levem
contexentem in extremitatibus et fructifi-
care, et subtilem quidem humiditatem
a fructu aufert, grossa autem ma-
turans sol et calefaciens dulco-
rat: arbores vero que non fructificant
non habent pinguedinem in seipsis
quantam in fructum tradat extra.
Cum autem arbor quod a tempore flo-
ruit et firmat ex inferioribus utique
a radicibus tunc cessat augeri.
Quibus quidem autem arboribus ab aliis
arboribus oculi insiti sunt et

arbores facti in arboribus vivunt
et fructificant et fructum non
similem quibus insite sunt tali mo-
do. Hoc fit accidit oculo. Primum quidem
germinat alimentum. Nam habent pri-
mum quod ab arbore a qua
decisus est; deinde in qua fit et
quod tunc germinabit ita transmittit
in arborem radices ab ipsa subti-
les et primum augetur ab humiditate que
est in arbore in qua fit; et elevatur
a terra attrahens humiditatem et
nutrimentum ipsi. Et causa est quare
non est admirandum insitas arbores
aliquis fructus esse; vivunt enim a
terra. Hec autem dicta sunt a me
de arboribus et fructibus propter hoc
quod non est possibile imperfectum sermonem
super factum dare. Iterum quare redibo
autem iterum retro cum sermonibus ta-
libus de hiis dicta sunt. Dico enim vege-
tabilia in terra omnia vivere
ab humiditate terre, et qualis se habet
terra humiditate que est in ipsa ita
et vegetabilia habere; ita et puer
vivit a matre in matricibus et que-
madmodum sana se habet ita et puer se
habet. Si quis autem velint intelligere
ea que dicta sunt de hiis quemadmodum
inveniet ex principio ad finem
naturam omnem similem existere vege-
tabilium. Nam ex terra et humana
natura. Et hec a me adhuc dicta
sunt. Puer autem in matricibus cum
manus habet apud mentum et
caput prope pedes; et non est vere
indicare neque videbis in matricibus
puerum volentem caput superius habet
aut inferius; et umbilicalia distensa
sunt panniculo proposita sibi. Nunc
tunc dico cognitorem quemadmodum cum-
nare paulo ante: si est possibile
est humane menti manifestam
existentem cuilibet volenti sc(ire)
de hoc quod firma in panniculo

est semel medium spinis umbilicarie
quam primum spiratorum attrahit ad se
et transit extra: et ex umbilico pa
niculi sunt in alia nam pulcre si
se habentem qua dixi inveniet totum
usque ad finem, aliter a me in sermonibus
non sunt asserta si voluit. N. aliquis
testibus quibus deo dicere uti: si quis
N. voluerit ova xx aut plura que
excoriant supponere gallis sive duabus
aut pluribus et incipiens singula
die a prima usque ad ultimam fregerit et de
fecerit bene aufferat frangendo in
tendens inveniat omnia secundum
meam vocem ut congruit avibus nam
generate non hominis per. N. paniculi sunt
ex umbilico dextensi et alia que
cumque dicta sunt de puero ita se habere
in ovo aviculari invenies a principio
usque ad finem: et si quis modum
sciverit admirabitur in ovo avis
existere umbilicum, hec autem sic
se habent. Et hec cum a me dicta sunt
Quando autem mulieri partus advenit
tunc tempore puero moto et calcitra
ti manibus et pedibus rumpere aliquem
interiorem paniculorum: rupto autem uno
alii utique inferiores fortitudinem
habent et rumpuntur: primum quidem illi
contigui: deinde posterius qui autem
franguntur paniculi tunc solvitur
a ligamento embrio et tendit
extra retentaculum venientibus
N. paniculis ab antiquo et habens
operatis matricis non habent amplius
potentiam pueri retinere
sunt rapiunt ut receperunt N.
et paniculi matricem quam puer
circumvolvunt non multa potentia
quam autem egreditur puer cogit et di
latat matricis in exitu tamquam mol
les existentes egreditur autem ad caput
si sanum nam exierit contraria nisi
ipsi superiora cum umbilico liberata
exiens in matricibus incontinentis magis
fit ex paniculis secundum ruptionem

sunt X mense quo partus mei advenit
Si autem violentam passionem
passus fuerit puer et alius hic tempus
ruptis paniculis egreditur et hec
per intervallum primus firmat a
matrice puero: et sic pluribus partus
mei advenit: velocius autem X me
sibus egreditur: sed quamque oportet sit
hec puerum tempus plus X mensibus
iam non intelligis hec autem in
cavigaverunt hec modo quo deo dicere
quod matrices spiritum acceperunt in se
spatia a ventre ventositate pre
cedente inflabantur: sic N. hec potue
runt ut putat: utique mulieres
ad se habere, tunc et si menstrua non
contra gustant in matricibus et
fuerint diuturniora per defluunt
in matricibus: est quidem quod a ve
tositate que est a ventre: est at
quod et calefactus et, tunc in utero
putant habere mulieres tamquam men
struis non egredientibus et matricibus
inflatis, deinde quod ~~matrices~~: xii
primum, menstrua spontanea: aut
aliis sursum descendentibus ad matrices
et dilatantibus deorsum postea et
ventositatis egressa et mulieres
utique confestim post purgationem
matrices apperte sunt et ad testi
culum quasi sunt, et coeuntes cum
viris mulieres conceperunt ad se
eodem die autem sunt paucis diebus
putant autem mulieres incipere habe
re eum et carent illo tempore in ventre
habere, tunc quod menstrua non egredie
bantur ab ipsis et matrices inflate
erant: quod autem non est diuturnum X me
sibus habere in utero dicam Nutri
mentum et augmentum quidem ex
matre descendens non amplius
sufficiens puero est, quod X menses
advenerint et embrio augeat
N. ad se sanguinem dulcissimum
trahit autem et a lacte augetur pars
quam autem ipsi rarior habet sunt et
grossior exiens puerum petens plus

nutrimento calefiat et partes
rumpit. et mulieres primo parien
tes pariunt magis. defectu non
nutrimentum pueri ad sufficienciam
usque ad x mensem. plus deficit
aut his que hec sunt aut hee
que pregnant a menstruis plurimo
alie vero paucioribus. hec aut
sic fit. et na etiam in genere mulieris
est. que aut menstrua modica
transmittunt nutrimentum tamen
hec prebent pueris in ultimo temporibus
quia utique quod superiori nutrimento
indigent fiunt calefacti et
ante x menses egredi partem vero ab
ipsis egreditur sanguinis sicut et
ampliatur attinet et sine lacte magis et
habent mulieres que modica men
strua mittunt duriores. non tamen
et dense carnis sunt. hac aut ratione
quia deficiente nutrimento egreditur
embrio nisi aliqua passio violenta
accidat. testimonium aut est avibus
que fit quod vitello oui hic vero accid
ante matre tale fit ouum et quod existit
in ouo a matre movetur tale factum
aut quod existit in ouo spiritum habet
et attrahit aliud frigidum ab aere
per omnium. ouum non vacuum ita tamen
captum spiritum attractum sufficientem
ire exinde interius et augetur
avibus in ouo et articulatur hoc
modo et similiter quo et puer. sicut
et prius dictum est a me. fit aute
ex vitello oui. nutrimentum aut
et augmentum ab albo quod est in
ouo. et hec utique manifestum est omnibus
sicut quicumque et intellectum attendunt
quia aut deficit nutrimentum auicule
ex ouo non habens sufficiens a quo vi
vat. movetur fortiter in ouo appe
tens nutrimentum plus. et panni
culi circumfranguntur. et quando mater
sentit auiculam moveri fortiter
rumpens extrahit. et hec acci

dunt sibi in xx diebus. et mani
festum est quod ita se habet. quoniam cum
sculpserit avibus in cortice oui nil
est huius quod fit dignum tunc con
sumptum quod est in auicula. ita
aut et puer quando augetur nec amplius
potest mater prebere nutrimentum suffi
ciens appetens igitur plus nu
trimentum quam erat embrioni cala
trauit frangit panniculos. et solutus
a ligamento tendit per foras
hec fiunt in x mensibus ad lon
gissimum. et sunt hanc rationem
et bestiis et feris utique aduenit
tempore in quo singulum venit ad lon
gius. unicuique non animalium necesse
est tempus esse in quo nutrimentum
ratione est embrioni et deficiet
et partus adest. Et quecumque habent mi
nutrimentum embrionibus minus
vivunt. quam vero plus postea. Et hec quidem
adhuc dicta sunt a me. puer aut
quando circumfranguntur panniculi. siquidem
utique in recto ad caput finale parit
mulier. si aut in latere aut secundum
pedes egreditur. sicut non si ita
egressus accidat. factus ante
ab amplitudine matricis. et si
matricis dolor non quiescat primum in
aut et si ita egrederetur difficile
pariet mulier multe utique aut ipse
destructe sunt aut pueri aut
simul parientes aut mulieres maxime
dolent. quia primo pariunt propter expertem
dolorem et maxime dolent quedam
secundum lumbos et ancas. dolent
uiri et totum corpus. distant aut
et anche imparium que aut maxime
experte partus minus dolent. primo
parientibus quam vero multotiens
minus dolent. si ad caput venit
embryon caput primo extra
egreditur deinde alia membra con
sequentia. postremo aut umbilicus
ex umbilico aut regio tensa est
per hec aut putredo venit sanguis

nea a capite et ab illo corpore
segregata a coactione et labore
et caliditate. et facit vel facit
viam purgationi partis perius
cantum putrida. Et humiditas
fit secundum tempus prius dictum et mamille
et talia membra mulierum quecumque
humidiora sunt rumpuntur maius
quod in primo partu: deinde tamquam pluribus
corrumpuntur partibus ad hoc
magis rumpuntur cuiuslibet ventris a
humiditatione partus. Hec autem a
dicta sunt adhuc Gemelli autem
fiunt ab uno coitu habent II ventres
et sinus matrices deinde post hos qui
longiores alios vero propinquiores
testiculi et multorum generativa animalium
plures habent paucorum generativus sicut
aut oves et bestie et aves: Cum
autem mulieri accidit divisa aut di-
visa accidens ad duos ventres
et matrices capiat sperma et vecturi
neque aliud ad alterum ventrem relaxet
divisum autem in utroque ventre particula
et humidificat eodem modo quo et pre-
dictum est: quod autem ab uno coitu ge-
melli fiunt hoc est signum canis
et suis. et alia animalia sunt quecumque
ab uno coitu pariunt et duo et plura
et singulum animalium in matricibus
in ventre et panniculis sunt et
hec nos ipsi dicimus fieri et hec
pariunt eadem die omnia ut multum: sic
autem et mulieri ab uno coitu pregnanti
facti uterque in ventre et in regione
est: et pariuntur eadem die utrique: et
primum alter egreditur foras et reci-
piunt: quod autem femina et et masculus
gemelli fiunt, dico in femina et in
viro et in unoquoque animali sperma
esse; et infirmius et fortius et non
insimul egreditur sperma: sed in duas
et tres erectiones ut erectiones et
non est possibile semper simile esse tertio
forte quod primo egreditur et quod poste-
rius, si quidem contingat grossum

et forte sperma intrat in alterum
ventriculum: illic masculus fit: si vero
in alterum humidius et imbecillius
ibi femina fit, si vero in utroque forte
ingrediatur utrique masculi fiunt
si vero infirmum utrique femine fiunt
Iste sermo sic dictus totus finitur etc.

Vita brevis est ad cognoscendum
virtutes omnium rerum necessa-
rium: Tu autem ea que palam sunt
et in quibus omnes conveniunt et
maxime que probasti tene: Que vero
in dubio et insignibus dissentiunt
committe. Illud vero non debet nos
commovere quod in sapientum dictis
habetur. Quedam sunt que non
videntur nobis ad plenum ratio atte-
stari; sed potius credulos haberi, id
quippe quo mediantium subtilis sermo
est. Neque enim humana natura corpore
circulum mentare non potest positum in
subtilibus. Cum dedictus omnino
secularibus negotiis aliis delectationibus
negligit fundamentum medicine
Philosophie et artium doctrina
non ei fides adhibenda est, et
maxime in ea ubi G. et Aristoteles
concordant ubi discordant diffi-
cile verum invenitur Animal
secundum frigidum et humidum nutritur
secundum calidum frigidum et humidum
vivit virtus sive virtutes naturales
vel spirituales varia omnia habentes
una eadem que est scilicet virtus
Sed secundum diversa in subiectis mem-
bris officia diversis vocabulis
nuncupatur Complexio naturalis secundum
virtutem quidem est separabilis
a ceteris tamen est inseparabilis
quemadmodum tam vicia animi quam
figure corporis ab avis et a pa-
rentibus tradit hereditate Itaque
morbus diuturnus et manie si

Damasceni aphorismi.

fuit in principali membro Re:
divina que temperamento vitiata
est et odorifera si cibus quoque
fieri possit optimum ~ Colliga
tio corporis et anime secundum or
dines naturalis consonantia facta
est ut subsistat Unde caveds
ne des ei fortem medicinam que
fortiter mutet eam: ut ea que
est in tertia parte Complexio
corporis animati adsignatam
necnon consona est Non igitur
temerarius sis in medicina
forti que eam dissolvat et
aperiendo corpus in aliam
complexione mutet Medicina
sapida et odorifera et tempe
ramento propinqua custodit et
confortat principalia membra
et virtutem naturalem huiusmodi
tibi sit semper utendum ut con
fortes naturam Si enim naturam conffor
taveris morbum medicando
curat curari Si vero ea negle
xeris et neglectam defficere per
miseris nil prodest Epar et stoma
chus sunt posita inter efficatia
nature ut nutriant sicut
instrumenta quod si accidenti
aliquo amiserint complexionem et
minuit cursum nature Calidi
morbi plus frigidi sunt morti
feri propter ignei motus velocitate
Quando corpori aliquid accidit
non ei dandum est quod noceat prin
cipalibus membris: quod si fe
ceris inde nocivus eris magnum
minuare non videris Vicium
animi sequitur complexionem cor
poris igitur corpus patitur
et maxime principalia membra
Medicinam maximam anime
exibe minime negligas unde
~~igitur odoratu visu~~ ut gaudeat

ut odoratu visu auditu quod
nonnulla medicine prius est
Medicinarum quedam et maxime
que faciunt in summo capitis pe
rena, et quando itur dormitum
dande sunt natura ad interiora in
tenta ab altissimis membris attra
hendo sensus allevit Similiter
autem ubi morbus iam prevalu
erit et maxime in principalibus
membris Nulli medicine membrum
committendus est aliquod nisi
ei que ad complexionem eius aut
ex parte aut ex toto pertineat ad si
militudinem medicine nutriens
membrum que medicina sit nu
tribilis quoque sunt utilius
est Medicina contraria ad con
trarium deponenda est et non secundum
complexionem eamdem Infirmis de
fectis nulla medicina aut ciba ria
danda sunt nisi ea que facile
possit natura pati et per tempera
mentum in quantitate et qualitate
sit Medicina pauca tibi sit
tenenda sunt nisi quorum
iuvamento sepius experta confide
possis totius enim multitudinis
notitia incomprehensibilis est Neque
enim per singula volueris inquirendo
discurrere multiplici diversitate
sensuum distractus in nullo po
teris fidem adhibere Rerum prope
tas dubia est tamen neque multi
olim experientes arbitrati sunt
facere a proprietate quod plerique
faciebant natura Unde videndum
est in proprietatis purgatione
nec ligat nam que nocior est
humoribus in hyeme natura plus
dispergit et vere inter estate at
que autem autumno minus, tunc ita
que oportet ut medicamen quod potio
r est frequentato morbi in prin
cipali membro dissolutionem corporis
prenuntiat humoribus talefaciendo
et dissolvendo et naturam confortando

salubrius purgant quia per
katarticum aut per vomitum
quorum neutrum sine detri
mento sit nature Sitaurtem ers
talefaciendo dissolutos ad
principalia membra defluē
nō permeantur, quod si timet
ad quodlibet aliud ingenium
recurrendum est Lauendi e nec
ab egritudine conualescentibus
innatum aposteā ad interiora
medicamento reddere cogatur
propter principalium membrorum
deaffectionem Sed alit dissolu
tum expellatur quod levius
fieri potest quia tantum addi
nec quod sibi sufficiat ad
distribucionem minuendorum
principalium membrorum
Habitantibus in quinto aut
sexto climate plus minue sā
guinem expedit quia in septē
aut in primo, aut in secundo aut
in tercio Apostema in mem
bro principali sine dolore nāz
in regimen dissimile stat
maxime si ca. cu. tu. aut ca san:
guine est quod rarum est Cor:
pora naliter frigida et humida
rarum in ventre recipiunt minus
vero reddunt ventres quoque
eorum plurim liquidi sunt et
infirmitas diuturna Caliditatem
et sitis contrarium conuenit
Ab infirmitate surgentibus
cibarijs sibi notiua petentibus
nō neganda sunt sed ingeniis
in qualitatem sibi mutanda
oportet aut te infirmo salute
promitte spe nec unquam illum
a spe depone, et si ipse desperes
Complexio enim corporis animi
affectum sequitur Ingeniu
nale medici cum paruo artis
fundamento adiuuat naturaz
in naturalem contrarium ax:

dictorum illiteratorum simplicium
adolescentium luxui subiacen
tium ut plurimum homines de Ge
ciam egrotorum de oribus vnde
egritudo nasci solet tam exte
rioribus quam interioribus inquiri
et secundum peritiore potem iudicare
Glorioso rerum superbiam et
ad naturale multiloquium + alii legunt virinale
si saperas contenas nec te egrum
interrogare per omnia putetur. u.
rina cum vbi morbus intra ve
nas existit fallax est si inter
rogatus se velocit videas
dubitandus est Euchia infirmum
constitutus sui secundum qualitatem et
animi affectum conuenit cogē
stas ea vel que illum nouerīs
amasse preteritis aut concu
pisse ad memoriam reuocando
laudare/ Et si licitum sit ante
oculos portare aut se mox fac ale
hiturum constanter promittere
:et sic in eorum spe illum amaro
non desinas Vultum iuuat 55
paraliticos ad eorum latera
naturalem calorem apponere. nō
tamen igneum: sed adolescentibus
puelle Vinarum medicamen +
in inuamento equalium supponē
odoriferior et leuior eligenda
est Vitare consuetudinem nou
ium et pessimum est et maxime
veterem Quemodo nulla que
niencia sit inter aqua et calorem
naturalem Ita non purgamus
nisi medicina que non sit lon
ge a temperamento Timendum
enim ne horrens eam natura
reiciat et ne misceat humoribus
et nec corroborata notiuum
expellere possit Oportet ergo
ut ad purgandum inclusos
humores nisi similitudinem

sibi conuertatur medicina per
ingenium ut natura eam
recipiat apte et receptam
per uenas deportet et sit
confortata facile inimicum
suum excludat Nam si in
qualitate fortior sint deficit
natura Nam grauatur ei Ante pur
gationem uero per liquores dies
humores commouendi sunt
et dissoluendi tunc medicina
ciball et cibo medicinali et
sit tunc presentis diei abstine
ntia sunt purgandi balnea
non sunt nobis necessaria uobis
ad refrigerandum calidum aut
calefaciendum frigidum Sed
ut dissoluant et sudare faciant
desiccent et humectent Circa
altha magna necessaria est ut
dissoluat et dispergat et mat
Sed pueris adolescentibus et
senibus et defectis parum dandum
est inde Morbi exteriores uere
et estate magis sunt curandi
Interiores uero egritudinum quorum
ibi ex repremuita quantitatis uel
qualitatis non minus quam de ple
nitudine nimia nascuntur Iam
medici in temeraria pur
gatione delinquunt plerumque
Medicina data si uicta natura no
cos quos querimus expulere
humores remanet in corpore
et in humorem mutata qualitate
morbos inde intendit quare
Corpora frigida et humida
ossa et neruos inualidos habent
unde sana egritudini et
egra sanitati habiliora sunt
Apostema in pueris enim
summa diligentia et cautella
curandum est neque nisi interior
sum uiolenta medicina reddi

gendum est nec natura immodum uali
da ex humoribus quos habet adiu
a multe copia depressa succumbat
Morbido corpori non forte con
trarium uel eadem die post in
ninum acris calefandum est et
econtrario Acute quoque egritudines
plus in senibus quam iuuenibus
timende sunt acutis enim in bonum
malum ne firmantur a barica
quippe que recipiunt mutat natura
eorum in similitudinem frigiditatis
unde suo Unde celerius ad
sanitatem reuocantur Timende
uero sunt quia defectu caloris
naturalis acutine egritudinis suppri
ne non potest et frigidi morbi
in senioribus difficulius in iu
uenibus facilius curantur Bal
nea et temperata potio innat
tansam et contrarium cause
In nimio exercitio positos cum
dabimus parum qui sustere o
ciosos aut parum exerceri
oportet Labor et exercitium
quidam dolor est unde ex
eo positi non dolent de pluribus
morbis illaboriosi et non sunt
ad comparationem illius laboris
nisi cum dolor morbi laborem
excesserit Iuuenibus primatis
emissio raro ex frigiditate
accidit Iuuenibus epilen
sia et spasmus in primo et
secundo et tertio et quarto
climate ex naturalis caloris
in copia et temperamenti def
fectione est unde sanitas
eorum ex calore et temperamento
constare debet magis euenit
raro ex nimia frigiditate sed
qualitate uel quantitate mul
tiplici temperamenti Unde
purgando preuidendum est

medicina calidissima ad ulti
mam superfluitatem producenda est.
Cum quis vult caput purgare
aut cerebrum aut instrumenta sen
suum pillulis maioribus .i. gros
sioribus etc. et post cenam emitti datis
dormitum faciendum est. Ad nimiam
humiditatem in stomacho superflue
pulverimus. Si cum principalia
membra defecta habenti aut de
bilitata katarticum necessarium
sunt Clistere faciamus habundancia
stomachi pillulis parvis et
recentibus humidis ieiuno sto
macho datis purganda est. et hiis
qui biberint deambulando commo
vendum est. Pillule veteres et
desiccate primo quam dentur hume
ctande sunt per noctem in aqua
calida. Omne katarticum ne
cessario co. cu. commovet. Cum
ex humoribus aut plurimum sunt
in medicina communem non est insi
stendum q. co. cu. purget. quia ipsa
per se facit et humectacione corporis
fundamentum est. Principalia
membra naturaliter defecta habentibus
cavendum est ne acutam medicinam
sed admixtionem temperamenti
redactam accipiant. Ille species
si sunt minute bibite sunt necessario
calide si separatim utraque calidos
et calidum generando simul nam
valens reddit effectum. Conva
lescentes secundum firmitatem
suam debent quidem tractari
non tamen ex toto primitus
haberi sunt ante convaluerat
sani. Oportet medicinam fieri i
ad similitudinem operationis nature
et si dura aut tarda sunt: et non

secundum quod indicat innuitur
absque ratione. Absque ratione
quidem fallax est. Eger dum fideli
medicorum mei committendus
est erius error a veri distancia
rarus est. Quod si plurimos
consulit in singulorum errore
plerumque cadit. Apocima in
in senibus non retorsimus me
dicamine decogatur. Videndum
est .n. ne natura deficiat ad
expellendum illud et per expulsi
onem totus invenis consumeret
extrahendum quippe est. Sed
non enim forti medicina ne na
turam eo ciciens corpus examinat
expedicavit igitur est extrahendum
est nempe quod deperditur in
senibus multum ab differencia
illius quod restauratur. Similiter
et in pueris nimis nam medicine
fervor est pro corum. In fir
mus ad solitum statum ex quo
non egritudine ceciderit totum
revocandus est: non autem ad tempe
ramentum in omni specie. Cuius
qualitatem complexionis non
novimus sani eius infirmitate
an gravis sit ne nec ne bene
perpendimus infirmitatem. Unde
medicina mixta quecumque sub
sequitur redde cum sanum ad com
plexionem temperamenti morbus
est ad sui sani qualitates operacionem.
Nam victus est causa motionis.
Unde in purgando corporis si fer
te sit ipsum commovendum est forti
medicina et alii manifesta. Si
quibus infirmitatibus propria sci
medicine ad ingenium et ad
arbitrium medici perfectionem per
pinguem est. Nulla res sub luna
globo vel circulo posita quecumque

gradu mutetur articulus
ultra renovabit in eternum
ad illum qualitatis vel quantitatis
in quo fuit in ipso articulo mo
tu nulla medicina levis est
in complexione et operatione
ea enim que levis videtur gra
vem que autem gravis levem
si attentius eam inspexeris
comprehendes Non igitur
leviter absque rationis conside
ratione determinandum est Nulla
egritudo est que non habeat
corpus intelligatur instrumentum Sic
se calor extra naturam est
Sed inter fortem et levem differt
secundum suam naturam quapropter cui q[ue]
ce. ro. ru. est fortis que vero
ce. ro. nigra levem resistantiam
oportet Quodcumque membrum
susceperit detrimentum aliquod
seu naturali morbo seu quovis ex
teriori accidenti non ulterius
priori statim perfecte reddi potest
morbum diminutum et defecti
onem membrorum hereditat quidem
filius sed differenter aut mino
rem si alter parentum fuerit
sanus Nullo etiam credendum
est studioso medico nisi etatis
et probato In morbo lentum
non enim urina urine sani
similis fuerit et in una eadem
quoque qualitate permanserit
non evadet egritudinem Me
dicus mediocris qualitatis est
et ne nimius in uno admiretur
neque ex toto appetenter oportet
In tempore veris si ex multa
humectatione fiat mutatio
aeris Estate vero nascuntur
variole apostemata frenesis
et febres nec solutione purga
tiva curantur Mulier in
dextra parte concipiens raro
feminam pariet Katartico dato
pregnanti deficiunt primum
capitalia membra nati omnibus
diebus vite sue Quomodo
nascuntur morbi ex humorum
quantitate vel qualitate ha
bundantia Similiter est ex
defectione preterea vero medi
cum putrefaciendo et calefaci
endo cerebrum contingit olfactus
et maxime si saliat fumus
in caput Feleris quam
bibitur cerebrum iuvat
Ex mutatione stellarum
in longitudinem et latitudinem
vitia et consuetudines et nec
mutantur Ex diversitate spatio
rum regionum variantur quoque
complexiones et vitia nature
etiam et cibaria atque medicine
adeo ut ea que fuerunt in ii et
ascendant in iiii et econverso
velut herba ortulana et a
gresta seu salvatica et dome
stica differunt Emplastra at
que unguenta secundum virtutes
qualitates complexionis in
similitudine illius membri cui
apponuntur Tantum in iuveni
bus forti medicina purgac
ioni Eorum namque quantitas
parva et equalitas defecta
neque enim corpori coherentia
fuit Si poterit medicus medi
cari enim dieta absque potione
prospera eveniunt Si quibus per
multum tempus neque vomitus
neque solutionem habuit et eve
niat illi subito impetu videndum
est ne restringere festines fluxum
in corpore aliud est quam vene
tositas et parum noluerint dis
cernere Urina sanitatem

significans in omni omni non
est equalis nec in quantitate
nec in qualitate nec in liquore
Animus vrinam non prenoscere
sanitas in eius medicina non ap
probabis virtutem egroti in
conualescentibus apostemata
sic medicare ut non egrediatur
intus interius Sed foras non
fortiter quidem sed leniter extra
hatur Similiter quoque in
vnctis sed in senibus: si de
mentia ex frigiditate et siccitate
procedens ad cerebrum intuitus
sit fumum odoriferum calidum et
hu. tam intus quam foras ei
adhibemus et ad excitandum
calorem ad venas quoque interdum
patientem prouocamus Co
positas complexionibus sanitate
fruentibus in omni homini non est
equalis nec in quantitate nec
in qualitate Omnibus in iu
uentute quater in anno tantum
flobothomari consuetudo
fuerit hiemis. et. annorum centum
ad ter in l. autem lx semel o
seruandus est Vlterius vero
ex toto dimittendus est Senes
a xl anno cephalicam venam
a l. medianam post lx basili
cam inde desinant Cum in
iuuentute consumunt multum
et frequenter sanguine mi
nuti fuerint post annos lx
calor eorum in frigidum et
sic cicius tendunt maxime si fuerit
frigide nature Custodia vir
tutis principalia membra con
fortat et a membris tuetur
Principalia vero membra
confortata virtutes quasque
vires reddendo confortant
et a morbis defendunt nam
a iuuentibus partibus prin
cipalia membra forciora et

sana naturaliter habent et commu so
Sicut ignis ad ea que sunt
circa et hii semper intendit ita
et morbus ad huiusmodi com
plexionem Cum aromatum
abhorrent odorem nec sapo
ritatem senciunt dictam virtute
est corrupte complexionis
illorum quoniam in omni regione
quibus semper et ventis nubes
prouocari videntur et illius
habitancium capita fumo
replentur: et sic corruzas nascuntur
et sensus aggrauantur In
qualibet prouincia quoque anno
iniustitie semper habundauerit
prudentiam quorum morbos
semper habundabunt in corpo
ribus habi habitatorum
Seminare in estate corporibus de
siccat calorem extinguat melan
coliam procreat nec non insuper
ad defectum perturbat Sangui
nem minor ut exierit in acrem
coniectae terre habundancia
designat et quanto magis con
trariat tanto magis contra
rium contingit Omnis prouin
tia que longius est et magis
remota versus meridiem perpessa
habitancium sint corpora sunt
sicciora Non est eadem natura
temporum in omni regione quia
sol est in quadrangulo circulo
quippe estas hic estas et hy
emps alibi vero quoque in alio
loco et autumpnus in alio et ad
quorum diuersitatis similitudinem
differunt et complexiones
et vicia et consuetudines
habitatorum quando enim vere
in egipto et estas in india
vero et apud habitantes sub

equali die sunt due hyemes
et due estates et duo vera et
duo autumni in anno sunt
Unde illis fructus habundan
portant arbores memoria
est scriptis et alia multa
Deficiente virtute defi
ciunt principalia membra
et morbo afficiunt neque illam
defendere possunt Ubi plurimi
concordant et tacio attestatur
et experimentum comprobat illud
ante oculos pone contrario
vero contrarium medicinarum
quedam et maxime que fiunt
in summo capitis per terra et
quando vim determinatum deinde
sunt ut non sit intenta circa
interiora interiora ab altis
simis membris attrahendo sen
sus alleniet et sic ubi morbus
prevaluerit hoc est observandum
maxime in principalibus
membris In nullum medi
cine aliquod committendum
est morbum que ad complexi
onem eius aut ex toto aut ex
parte non pertineat vel ad simi
litudinem cibi membra nutrientis
que medicina si sic sunt immuta
bilis quoque utilis est. Anti
pernme fili karissime a te
amphorismos quibus confidens per
maneas et in eorum auctoritatem
operare confidenter Ad quos
sunt potius sudans ob tuam
dysc... sollicite laborum
Nam diligente sapientia novi
diligentem per omnia Pre
terea valde aptum opus
non neglexerit per quod
me tuinus letificasti Et quia

librum H. Gloriosissimi
transtulisti. cuius titulum
ei placuit vocari megatechni
qui liber est ubi maxima
est proprietas medicorum
Nunc autem deo gratias ago
quia te hunc primum transla
torem inveni
Amphorismorum Iohannis
Damasceni finis Huius
Capitulum de mollificatio
ne duritiei que remansit
in membris post curam
vel restaurationem
Letumque post fracture
rectificationem aut dis
locationis ad suum locum redi
tionem duricies atque constrictio
in membris remanere consueverit
que multociens nocive existunt
membri motum prohibentes Nos
quoque proponere accidit cum pacien
tes iuxta iunctura fuerunt habens
aut oleum et aqua calida ci
locus inltoties manibus fricatus
fuerit atque aqua calida ab alto
per fistulam desuper loco suffusa
fuerit. et adipes ac medulle
cum quibus fit emplastrum
mollificant Est etiam cum
predictis medicinis medica
men componit. cuius effectus sim
plicium operatione fortior existit
Medicamine structura et duri
ciem que est ut corda et te
sionem leniens Rx cere albe
adipis anatis resoluti et colati
ana ʒ i olei de lilio ʒ 6 medul
le vaccini cervi ʒ 2 Et his
commixtis fit medicamine Aliud

medicamen fortius membris
que constrictiorum sunt propinqua
conferens Rx succis olei de
lilio: succis olei de seminibus
lini: bdellii an ʒ i storacis gal
bani componatur amomati
omnium an ʒ s adipis ursini
ʒ ii: Quod si anatis aut galline
ponatur Et etiam in hac in:
tentione melius est ut adeps
porci loco supradictorum adipum
mittatur: Deinde gumme in morta
rio cum pauco vino dissoluantur
Quibus valde mollificatis
alia addita misceantur et in mor
tario donec unum fiant
agitentur Aliud bonum habens
odorem delicatis congruens
Rx cere citrine ʒ i olei de ben
ʒ vi masticis nigri storacis ana
ʒ s ex hiis commixtis fit medica
men Capitulum de ex
coriacionibus que accidunt
ex equitatione vel calcia:
Cum alicuius membris
corporis locus ex vectatione
vel ex alia causa excoriabitur
exigitur ut statim postquam
quieuerit ex multa frigida aqua
tam diu teneatur donec eius
calor sedetur Quo facto discoope
riatur locus et flabelletur
Quod si possibile non fuerit
panni linei in aqua rosata
infrigidata infusa desuper
ponantur atque deinde cum
locus tepere inceperit iterum
panni madefacti supponantur
Postquam autem quod cuta

liditate et acuitate consistit
in eo quieuerit ex litargiro
loto cum aqua rosata mixto
epithima fiat: ardor autem
et dolor si remanserint cum
vnguento de cerusa curentur
Desiccantes que constricta
calciamenti sunt prius sunt
scindende et picca in aqua
rosea rorande Deinde ex
lutio et acathia epithimande
aut ex bolo armeno aut ex gal
lis cum aqua siccatis aut ba
lanstie benecute desuper ponantur
Capitulum de hiis que
occultant odorem vini ac
reprimunt
Repeti post vinum
masticentur eius
reprimunt odorem, et si cubebe
cum eis fuerint commixte fere
operabuntur Aliud medicamen
piperis cubebe zedoaria masti
centur et cum eis dentes frice
tur De hiis quoque que vini
reprimunt odorem est post eius
haustum edere et porrum recens
acetosatis: ut sunt cinnamomi et re
pe aceto conditi et acetum bibere
et masticare coriandrum
Capitulum de hiis que o
cultant fetorem alliorum
et cepacum et porrorum
Caseus in parua fri
sia masisis in oleo friga
omfacino quam gariofili pul
uerem habens assumptum post
supradictorum esum
comedatur aut coriandrum
siue recens sit siue siccum
post ipsum fortiter masticetur
ac de eius succo parum

Quid febris est

Febris est calor additus calori naturali ipsum extraneans in corde primo sit accensus ut mediante spiritu et magna mag(is) sanguine etiam per venas et arterias in totum corpus diffundatur ita ut omnes eius operationes impediat sub(stantia) non permanens primitiva. Et licet de ipsa febre non multi aliter senserint gentilem tamen cum et alios qui ante eum sunt de ea inditiarum eorum pace in predicandis secutus sum, scrupulositates quas plures et difficiliores occurrentes obmittens solum et non speculationibus philosophicis contentus. Dividatur itaque febris in effimeram, acutam, pacutam, peracutam, pestiferam, non pestiferam, tropicam, sanguineam, colericam, flecmaticam, melancolicam et ex hiis compositam in febrem quas ex apadiis continuis et interpolatis negnon in etiam que est ethica nuncupatur, de quibus omnibus singulariter agendum capitulis. Et ut operis eius que quanta quit sit utilitas facile comprehendatur hoc in loco eius inscribam ordinem qui de ipsis sit positus in uno quoque perficiatur capitulo. Primo namque febris de qua sermo erit sua ponatur descriptio. Secundo adducentur eius tenfactie. Tercio signa ipsarum causarum aperient demonstrationem. Quarto temporum ipsius febris particularium signa manifestabuntur cum de signis temporum v(e)l(u)t ad ... calo ... Quinto signa inscribentur pronosticata. Sexto cura addentur cum eius complementis. Septimo afforismis nris ypocratis de pertinente materia sinis applicabuntur loco. Et antique particularia premod aliqua sub annotabis capitula quedam generalia

generalia ex parte causarum, signorum, alterationibus, solutionum et dicte notitie febrium atque ipsarum curis quas maxime deserviunt ita ut cum de ex parte dicte alterationum atque solutionum sumptos simile quis absque magno studio valeat adimplere. Capitolum primum de causis febrium in generali.

Febris cause sunt ut ceterorum quatuor, scilicet materialis, formalis, efficiens et finalis. Materialis est ut aliorum accidentium materia scilicet in qua ipse calor extraneus subiectatur et est triplex scilicet membrum, humor atque spiritus. Formalis est ipse calor extraneus. Efficiens vero est triplex scilicet causa efficiens, augmentans et conservans. Causa efficiens est triplex: primitiva atque antecedens atque coniuncta. Et quibus quoniam non quelibet in omni febre concurrit ideo predictus modus efficientie dicitur, nam ethica est quoque omnino extrinseca causa atque antecedenti atque primitiva. Item quando est effimera absque causa antecedente et tamen ad ...er ... Et breviter causa efficiens febrem est omne illud quod calefaciat corpus ducens ipsum extra temperamentum ad quod sequitur lesio in operationibus ut supra in diffinitione febris, et hoc sive per se sive per accidens hoc fecit. Augmentans est omne illud quod sive per se sive per accidens predictam adauget caliditatem. Conservans sive custodiens est omne illud quod prohibet eius resolutionem sive extinctionem atque quod in eius caliditatem conservat aut efficientem aut custodientem. Et omnis earum ... tione premens et quelibet talis causa est atque materialis ut humorum quantitate aut qualitate peccans, atque dimissio consuetudinis et huiusmodi aut non naturalis ut aer caliditate extrinseca atque frigiditate aut prex nam atque apostema ulcera egritudo. Ab hiis enim causis sunt

Febris est morbus sive egritudo seu dolor totius corporis aut languor sive naturalis virtutis afflictio machinans in mortificationem et extinctionem naturalis virtutis aut calore ... ex sanguine accenso factus in venis extollens per ... aut elongatus a corde aut appropinquans cordi ...

Causa ... materialis, formalis, efficiens, finalis; effimera; augmentans febrem; conservans; causa materialis; dimissio consuetudinis

actiuis curatiuis principaliter ut expo
situm est ideo debet conmedicus ea omni
tua conmemorie bene commendare ut
sciat egrum quod ad astantes sit cum ipsis ex
aminando causas subtiliter conquesti
gare / et quibus casibus conmedicus inte
gratur timis ut ostendi in practica
mea tituli primo Capitulo tertio / Et he
ut ad triplex genus possunt reduci ut
si primo ad condebitum occursum vari
natiarum per quas conmedicus discutit
Quod secundo ad pororum constrictionem seu
prohibitam transpiracionem et occasio
sionem extrinsece aut contrinsece vin
cat contiuis et debilitat / Quod tertio ad cor
disposicionem quia passibilem et aptum
calorem recipere extraneum / Unde hic
scito quod corpus primo et magis febri
preparatum loquendo de disposicione
febrili in se et absolute et non con
tracte per aliud / est corpus calidum
calidum et siccum / post calidum
et humidum / deinde frigidum et siccum
Ultimo frigidum et humidum na
in hiis sibi cum facilior est transi
itus primo de generatione / Causa
aut finalis febris est operaciones
sensibiliter ledere / Et quia de cau
sis actum est attende ad clariorem fe
bris conintelligenciam / quod triplex est modus
materie in febre putrida scilicet
Prima quod est materia ipsi febri ap
propriata / ut 3ne colera / quotidiane
flegma / et hec actu putrescens / et
est causa coniuncta / aut non pute
scens stans sub forma sed ante quibus
debetur / frigus et eius etc / ut dictum est
capitulo 40 / Secunda que tamen est co
niuncta tamen antecedens / similiter huius ratio quia
et est vapor grossus per corpus
spersus et conmembra inficiens ele
vatus / a febribus / a membris mucosis
flecis / et intestinis conveniens ambobus

corruptis cum mesilis / quod in isto
sive sit bilis sive humiditas alia
et hoc per actionem caloris putredina
lis calefacientis et illas tales
materias subtiliantis et elevantis etc
Tertia est materia fumosa et ventuosa
sive aquosa sanguinis per eandem
caliditatis distemperata et calefa
cta per corpus volitans / que tamen
non distemperatur ut febrem per
se facere possit / immo sic a febre de
pendet quod amota febre removetur
et ipsa caliditas / talis et
est sicut caliditas que remanet
in parietibus domus combuste post
extinctionem eius / Quarta est materia
que omnibus subtilior facta et
est materia vaporosa / que prius ab
humiditatibus hinc inde in corpore exi
stentibus elevatur / et per ambitum
totum spargitur ad porositates ex
trinsecas cutis et per illas insen
sibiliter expellitur / sicut et accidit
hominibus in sanitate / hec a distinctione magis
loquendo est vapor putridus a me
dicis ut communiter fertur Capitulo 30 / putrida
fuligo dictus elevatus ab ipsa materia
putrida que est causa coniuncta
febris et coniuncta magis cor ipsum
inficiens et adipum per continuam
venarum et arteriarum pervenientes / Et
ex hiis collige quod prima et 3a sunt
cause febris reliqua vero tres sunt
continuo hiis conmitte / Et sic clare
habes et compendiose quid sunt sed cause
febris putride et hiis continuo co
mitte in ea / unde ab hiis sumun
tur cause causati in generali ut faci
comprendere potuisti infra non
et sic de causis Capitulo 2 de signis

Quod febrium in eis et signis
Et quia febrium notitia perfecta
habere non potest absque suorum signorum
cognitione specialiter quibus ad

Signa febrium notti

nos ut ~~texto~~ capitulo huius de eis
copiosiorem est potius tradiconis
faciam ea sub ordine ponendo de quo
statim Et quia cum aduentus fe
et maxime putride ambasiator
quedam magna comitatus talia
venire consuet sunt de ipsa aliquc
prius nominat aut hic tamen prima
e acceptius halmelilectu ab amici
que est dispositio ad febrem prima
non tamen est febris Et si 16 co
mentis / Ra o zo fe dictatur dicta
que quod nisi diminuta erat et b
similiam sicut capitis minuti ex
mutacoz in colore faciei pulsus
varietatem mutatonis in egestibus
et orina / in quantitate qualitate sba
et sima in reliquis ex superfluitatibus et
parte quantitatis et similiter ex
similia eius / alteratio constitutiones
pigricia corporis lassitudo commotio
sompni et vene constitutio alteratio
tensio ypocundriorum / inflacio na
rium / fetor egestionis et orine et
quia etiam concepi est mihi pole
erit magis memoriose procede
re sub ordine de signis ipsis signa
cius ordo ad memoriam faciat de me
moria et reminiscentia ordinem 6
zo reg ter adherentem huius talis
est Signorum febre minimus sig
ficancium quedam sunt a sba quedam
a qualitate mutata / quedam ab ex
eunte mutato / quidem illa ab aliis
omnibus lesio sumpta Et in primo
ut caliditas vehementer mordina
ta mordicatius ex tactu a medico
comprehensa propter quod scito ut de principio
nobis sufficit quod triplex est febris
quedam magna et austera / quedam
pura et mitis / quedam in medio me
dia Dicitur magna et austera
ra magna sua qualitate est sua

qualitate vaporum in qua tactu
comprehenditur caliditas mordica
tiua ut sunt acute ~~puce~~ putride et
huius / pura quo quantitate . sunt leuis
percipitur mordicatio ac tristicia ut
sunt flegmatice et huius maxime
que non sunt ex flegmate salso / media
vero in qua media est hac mordica
tio comprehenditur ut sunt terciane non
pure / pura enim ex parte mordicationis
eius ~~pure~~ sunt acutas collocari et de
bet infra suo loco et sic habetur quod
omni febre sentitur tactu distemperan
cia caliditatis ex parte mordicationis
vehementis suauis et medie in
hac Ex quibus infertur primo quod
quedam verisimili coniectura potest me
dicus de specie cuius febris iudicare
ut cum percipit calorem acutum / super
colicam / si mitiorem sanguineam
si adhuc minus / supra flegmaticam
aut melicatim / et hoc semper ceteris pari
bus Et hec febris putrida ut in prin
cipio forcius imprimat et in processu
minus resoluto subtili et huius ma
ente homogenea Cum ethica ad econtra
est primo caliditas percipitur suauis
deinde remanente manu per tempus
percipitur mordicacio ut patet de dictis
febris Infertur secundo quod cum in processu per
cipit medicus caliditate fieri mordica
ciorem potius super ethicogeneitate mede
arguere et sic nouam mouendi materiam
Tercia aut est caliditas suauis non
mordicatiua de quibus febribus secundo
ordinem preceptum plura alia signa
ponam sic exemplificando Et primo
ordine a substantialibus sumpto quia in prin
cipio sentitur ut plurimum sit frigus
deinde successus caliditatis et princi
piis / augmento diuersificatur quod si fuerit
questio putrida in qua non percipitur
in principio frigus sed caliditas pro tu

Magna qualitate vapor

caliditatem principii sequitur per duas horas vel tres vel circa diversitas in caliditate ex parte augmenti eius necessaria aut non et ista non tanta diversitas sicut principii ab augmento propter homogenitatem materie similitudine eius continue est in humorali

Circa de sig. febr. Et in illorum signorum mutatio caloris faciei oculorum ad totius ad citrinitatem pallidiorem ruborem fusce dinem et huiusmodi. Similiter mutatio caloris lingue ad albedinem ad siccitatem duriditatem asperitatem et huiusmodi. Sapor malus ut amarus acetosus salsus nimium dulcis putridus insipidus et huiusmodi. Mandi ficatio ad humiditatem superflua. Fetor egestionum et urine. Item tertiorum sit mutatio in egestionibus et urine

3 ex parte quantitatis. Item aliud suspectus multitudo apparens ut sputi botor sudoris et huiusmodi. Propter quod

Signum ex dec. m. fe. nota quod simulatio febris in prima die cum sudore secundum signum esse propter subtilitatem materie. Quod si fuit copiosus et humorosus erit signum putride et hic grossus in tertianis pure de materia valde subtili et pauca. Diversitas apparens in urina in principio

Nota de errore medicorum eventus eius. Sed hic adverte quod in hoc grossus triplicat errare primo quia materia decisa ypostatica non a venis sed ab alio loco venit digesta. Secundo quia non est circa ypostasis sed est stata digestiva calore extrematur. Tertio quod principium est breve. Unde in urina apparet ypostasis augmenti et credit sicut quod sit principium sicut in per paucis. Item

4 quartorum mutatio in pulsu ex parte situm diversitas diversitas secundo unde diversitas in principio et augmento est ex proprietatibus putride. Et de signis febris putredinis tractatur

eius et maxima cum putrida. Dilatatio eius post principium et diminutio in fine eius. Rigor horripilatio revolutio paroxismorum dolor seu gravitas capitis ingratitudo pigritia corporis lassitudo anxietas anhelitus in somno et in vigilia in ypocondriis in visceribus dolor extensio nausea et similia sto nota

Et quod spero nihil duxi copiosum esse de signis causis febrium generali ex quibus de ipsis perfectam habebis notitiam sine a multorum plurium recitatione supersedeo. Nec aliquis me me mordeat si copiosus fueris quod sine eorum scito febrium non cognoscitur et recte mediator non potest dicitur. Unde primo quarti de cura putridarum

Scias quod non est tibi possibile ut cures febrem nisi prius cognoveris ad secundo 6 primo et cetera. A causa prius intendendum est ad cognoscendum egritudine que sit in sua causa et post ea ad medicandum. Sit itaque medicus de temporum notitia solicitus

Signa temporum generalia

Conati sunt sapientes egritudinibus in malibus quatuor assignare tempora scilicet principium augmentum statum et declinationem et hic ideo quod complexiones corporis a principio causarum usque ad finem in una non permanent dispositione. Que quidem medicus quanto cognoscere debet et si ea quod intellexerit gravius ledet infirmum nesciens quod in primo quod in augmento quod in statu vel declinatione debeat egrotanti exhibere vel auferre ex parte potus ad somnum cibi coitus et huiusmodi in passionatis. Recapitulemus acutis autem causis aut in acutis et quibus et in una cadere recapitulemus unde ea in uno et

Signa temporum

alia in alio parva cavu sunt
inania / quae de signis ipsorum temporum
dicere duxi necessarium. Signa ita-
que principium signalia distincte
sumpta penes causam sunt signa
que sequuntur actionem nature sive in-
mutationem ex parte digestionis et indi-
gestionis seu signorum digesti-
onis contrariorum. Unde principium
est quo egritudo incipit et est in
actu in nullo manifeste apparente
vestigio digestionis / et est tempus
in quo casu suffocatur a materia / sicut
debilis flama a lignis viridibus
et humidis. Augmentum vero cum signa di-
gestionis incipiunt apparere secundum
partem et est tempus quo calor naturalis
movetur ad resistendum materie mo-
tu manifesto. Status vero cum signa
apparent complete digestionis
quo tempore est fortis pugna inter
naturam et humorem non tamen ipsum per-
fecte. Cum autem materia sit digesta expel-
litur quo tempore est natura per-
fecte vincens tunc est declinatio.
Signa autem principii distinctione sum-
pta penes accidentia sunt / quod in
principio eveniunt accidentia conformia
se habent / augmenti cum augent / sta-
tus cum sunt fortissima comparative non
tamen absolute / declinationis vero
tum committuntur. Et hec tempora per
maxime sunt descripta per febres
convenient humoralibus distingui
tamen possunt et tertio penes con-
tinuam morbi. Ut tunc est principium
quo morbus incipit et eius essentia
secundum unam et conformem remanet dis-
positionem. Augmentum vero cum morbi es-
sentia sensibiliter augetur ut ca-
liditas in febre. Status vero cum
non amplius augetur / sed eius essentia
stat in ipso et ultimo. Declinatio
cum morbi essentia remittitur.

Et hic modus est magis vitalis
non tamen febribus sed apostematibus et
aliis convenientibus morbis. Et que dicta
sunt de ipsis penes actionem nature in ma-
teria intelligi debent ut morbi insunt
salubribus. Nam de mortalibus aliter et quasi
per contrarium nam augmentum in
morbo mortali est oppositum digestionis
ut putredo vel similiter augeri. Status
quod natura est in ultimo corrupta
et interficit et cum ad hoc quam. Et sunt ta-
lia consueverunt ut quam con-
cidere semper cum temporibus particularibus et ma-
xime in febribus secundum aliquibus naturam
ad eorum expulsionem. In hiis autem
que sunt plura tamen possunt concomitari
et non concomitare / et secundum plurimum non
concomitantur et in eis et in febribus ero-
ticis compositis erit pollaris et maxime
in hiis quorum paroxismi sunt invadentes
tempora contraria ut plurimum valde con-
funduntur ita ut aliquid appareat
augmentum. Et similiter quando in acutis
et simplicibus apparet propter motum materie
ad locum putredinis esse motum iam
desinente prima / et hoc maxime conveniunt
hodiernis temporibus propter inordinatum regimen
ab omnibus fere / quod ab aliquibus
antiquis sicut non consueverat / ad quod
concurrit error ex parte medicantium in
infirmorum regimine que extrinseca sunt.
Et hic advertere quod predicta tria quo-
que eorum distinctio sumitur ex parte nature
et actum non in omnibus similiter reperiuntur
morbis / ut ad invicem condistincta
quod non solum convenit propter confusionem eorum
ex parte nature ut dictum est regimine mali
sed etiam ex ipsa dispositione morborum.
Verbi gratia quandoque ut A aliqua erit febris
que terminabitur in duobus paroxismis
et primus erit principium augmentum et sta-
tus secundus declinatio. Item aliqua
febris est tota ut status / ut omotrite
aut tota ut augmentum / ut paragma

stita et reliquie ut declinato / ut an
gmastica / ut infra de sanguineis
¶ Item ex parte accidentium aliquid
enim accidit aliter robusto febris
remissorum accidentium / ita quod non
impediant eum a solitis operationibus
¶ Set cum venit status quo in tempore
impeditur creditur quod sit putrida
et tunc apparent signa digestionis
et sic compendiosus quod in multis que exstit
modis circa ista indicia temporum
reliquarum febrium et istud bene nota

Signa temporum particularia

Signa temporum particularia

¶ Et licet rubrica sit de signis comple
timentis / sed loco dupliciter utile ad ma
iorem brevitatem de signis temporum par
ticularibus pertractare ¶ Est itaque prin
cipium particulare in febribus invaden
tibus cum frigore signo sumpto
a sensibilibus inhaerentibus / frigus perceptum
et maxime in extremitatibus et principue
in extremitatem auris et nasi
¶ Aqualitas mutata / palledo / citrinitas
faciei etc. / et totius ¶ Ab exeunte
mutato / palearitatis urine / colora
tio ¶ Ab actione lesa / coartatio
pulsus / paucitas / debilitas / propter ca
lorem et suffocatum / gravitas
corporis / pigritia / angustia / tar
ditas motuum / profunditas sompni
mollificatio / palpebrarum / tinnitus
stimtatio / tussis / alitus / et quandoque
saltus temporum ¶ In febribus autem
invadentibus absque frigore non
reperitur frigus nec rigor at compila
tio / sed in earum principio apparent
signa ultra hec quam dicta et quod
percipitur caliditas aliqua ultra
consuetum addita / neque percipit
sic pulsus coartatio / sed bene par
vitas et debilitas et hec consueverit
apparere in prima parte principii
¶ Et advertendum si frigus fuit
in prima corpus a frigore rigor
et etiam sentit allevatum et reli
qua remitti / et caliditatem expan
di per corpus / quod tamen quod vero in
adhuc ad extrema quia tangenti
percipitur subito / sed oportet ut magis
supra membrum moram trahat
¶ Augmenti autem signa sunt / a sensibilibus in
haerentibus / caliditas in toto expansa
et minimum percepta coloratio faciei
¶ Ab exeunte mutato / urine colora
tio eius ingrossatio ¶ Ab actione
lesa pulsus magnificatio / velo
citas / et frequentia in cor et ma
xime in prima eius parte / in
secunda vero / pressus caliditatis ad
summum eius / post quod accidit sta
tus in quo licet caliditas quiescit
ad summum eius venit remanet
per tempus cum illa conformi in
tensione et maxime in prima
eius parte / nam in secunda et si sit
intensa valde respectu eius que
erat in augmento tamen est remissior
veniens ad declinationem recursus sui
ipsius in prima ¶ Consimiliter pulsus
maior / et velocior sit / et frequentior
¶ In declinatione vero equatur caliditas
dum et / pulsus et / incipit corpus
sudare et alios ~~emittere~~ madidus maduit
¶ Et ipso in capsula eburnea emungitur
¶ Cum partes pectoris et circumstantes
cordi incipiunt remitti in caliditate
et extrema sunt illius calidiora
sive partes inferiores et est si
gnum certum declinationis ¶ Et tu
ad notitiam harum omnium sis so
licitus

Pronosticum

¶ Et febris est morbus tus molestior
et periculosior usitate de febribus / nam
ex ea omnia leduntur membra
et virtutes omnes / et reliqui morbi
unum tantum ledunt ¶ Et idem ergo secundum
tempore propter quod dubitat medicus

Pronostica

florentinus Ideo est febris et quoniam ma
le et ideo non facile salutem spo
debis prius febre Et dicitur quod
febres sunt inseparabiles quibus
putredo est admixta venas unde
ille que eradicantur in quibus est
putredo in toto corpore aut in parti
bus cordis febris talis deterior
et fiet magis mortifera Damascenus
in afforismis Et indicatio sumpta ab
etate febris in iuvenibus evenientes
deterior aliis partibus se evenientes
iuvenis febris evenientes senibus
deterior evenientes pueris et iuvenibus
et maxime si deceptum fuerit corpus
eius febres ut plurimum interimunt
febres accidentibus pueris sunt
deteriores evenientibus iuvenibus et
est semper certius periculum Indicatio vero
sumpta ab arte febres in exercitati
bus artes fabriles sunt minus male
et suspecte quam in exercitationibus artes
fullonum piscatorias et huiusmodi
Item minus suspecte sunt evenientes
ociosis quam hiis qui exercicio uti con
sueverunt Item evenientes in constitu
tione et regione sicca et humida deterio
res hiis que in calida et sicca Et
hyemales deteriores sunt deinde au
tumpnales de quibus dicitur febres
autumpnales aut longe aut mortales
minimus vero male estivales Deinde
minimus male et minime mortifere
vernales propter spatium et fortitudinem
virtutis et hoc intelligitur quantum febre
in se et absolute et non contracte
Indicatio sumpta a virtute fe
brientis debilibus deterior unde
se. cronice evenientes senibus ut
plurimum interficiunt propter debilitatem
virtutis ut infra in afforismis Et quando
senibus accidunt febres acute
ipse sunt mortifere ut infra in
afforismis nam hic ~~[illegible]~~ calor precellit

est multum distans a calore cordis
naturali et valde corrumpit sub
stantiam eius spirituosam Indicatio sumpta
a consuetudine deteriores sunt fe
bres que accidunt non consuetis pati eas
cum non nisi a forti patiuntur causa
Iuxta illud sermonis ut senes mor
bis periclitantur minus egrotantes
et sunt predicta a rebus naturalibus
sumpta Indicatio vero a non natura
libus sumpta ut primo ab aere nam
aer c. z. f. ad febres preparat et ideo cum
percipitur aer ad caliditatem et siccitatem
distemperari pronosticantur febribus fu
turis Idem operatum constitutio cali
da et sicca et non plus ceteris quam
estas alter plus ad se preparat deinde
ver cum autumpnus post autumpnum
vero ultimo yemps ut in afforismis unde
in summa omnium temporum magis fe
bris inductivum est illud quod est su
per et vehementer in calidio et sic
co distemperatio in actu tamen in ve
ris febres communes et postea
in hieme Deinde in estate plus
aut febrium in autumpno Communiter
vero egritudines acute ut causo
tertiane et huiusmodi febres fiunt
quorumdam causa redditur ab
aere primo pleureticis pleuretice
Indicatio sumpta a cibo et potu ca
lidi et sicci ad febres amplius disponunt
si fuerint calidi et humidi tarde pe
netrabiles ut viscosi et huiusmodi magis
febres inducunt et semper subaudi
alia paria Item motus fortes et ex
ercitia supra et actus multum laborio
si et huiusmodi magis preparant ad fe
bres et consimiliter balnea calida Item
ire pluvine et huiusmodi Et consilio
repletio superflua et in aurio supra
Sic quod de accidentibus ante dicitur
Ideo ipsa egritudine tamen a re

pretiam ut cum cognoscit eme
dicus / sic pronosticare potest de sa
lute / cito / aut tarde futura / vt si
fuit effimera que difficile cognoscitur
ut supra dicta est et facile curatur potest
predicere de eius signe quod et 2
horis et terminabitur ut supra
sudore vel vomitu / et hoc nisi influe
ret materia ex parte regimis et ad eis
unde quandoque protenditur ad 3 dies
deinde transit ad putridam / et ideo
tunc esto ergo sic cautus / Consimi
si fuit ethica primo a 2 a 3 speciei de
quibus omnibus suo loco / Item si
comprehendis materiam esse grossam vis
cosam et longi arguendi est de lon
gitudine egritudinis et magis de
quo vertus fuit / Et sic nota quod
racione materie tercianis pura longior est
fleumatica quam colerica simplex / et sic ex
colera et fleumate facta cui hoc est
media meta / nam colera adiuuat
ad digestionem et resolutionem et citam
terminacionem / Et licet ita sit tamen
racione sumpta a virtute tales lon
gior est quam pura fleumatica de consimili
fleumate et semper tercianis pura / et pro
pterea difficilius agit virtus contra
duos humores et tardius vincit / Item
a duobus plus resoluitur et plus
agrauatur / vel quia in tali terciana
reperitur duplex pugna / vna que
est in humoribus inter se in qua virtus
debilitatur resolucione spirituum secunda
que est virtutis in humores id est qua etiam
debilitatur / vbi autem est materia simplex
vnica tantum est pugna / potest autem
hoc idem contingere ex parte pecioris
proprietatis caloris putridinalis / Vnde
plus virtus terit / sed de hiis ma
gis infra de zana non pura / ideo
iudica ex parte accidencium vt quod

fuerint seua / aut remissa / seueritas
est autem super materiam acutam / Et sic habes
iudicacionem sumptam a specie eg
ritudinis causa eius et accidente
speciem dicitur / effimera / ethica
et eius cum materia grossa viscosa / ac
cidente cum dicitur seua et remitte
Pro ea forma est procedendum pro
noticia longinquitatis et propin
quitatis temporum febris et ma
xime status / quam aliorum noti
cia est maxime necessaria ipse status
ut tercio tempore respectiuo cuius maxime
sumitur iudicatio et eius ex pre
dicte / Dicamus itaque incipientes
a febribus naturalibus / Iudicacio sum
pta a virtute quoniam si fuit debilis
status erit propinquus quia cito ter
minabitur et ad mortem / Secundo de
diuersis febrium / Et primo de essentia / Si vir
tus erit fortis abreuiabitur egritudo
si debilis prolongabitur / et loquitur
de salubribus id est acutis / de mortalibus
ut tollatur contradictio / vnde in exacta
egritudine compendiis virtutem
subito debilitari et maxime in
homine forti / existima statum propin
quum et hoc plures videbis et ma
xime in febribus pestilencialibus
Iudicacio sumpta ab etate / ut
quod in tali ut in iuuenibus citius adue
niet status et similiter in terciana / et
a sexu quia in mulieribus prolon
gabitur / in viris vero abreuiabitur
Et similiter discurrendo per alias
eo ordine ut supra / a febribus non
naturalibus / quia in aere frigido constitucione
frigida regione frigida prolongatur
egritudo / in tempore calido et e contra
Et preformiter dicitur de aliis re
bus talibus respectiuo frigorum talibus
actu vel potencia / nam quicquid
dicitur frigidum non actu sed potencia quod

aptu inspare et ita de aliis ¶ Acci-
dentibus preter naturam et primo ipsius et a morbo
est triplicis / primo a specie egritu-
dinis / Secundo a causa eius / ter-
cio a condicionibus in ipso paroxismo
invenientis ¶ Exemplum primum est quia
per principio febrem esse tercianam pu-
ram scio quod status erit propinquus
et principium et augmentum brevia
¶ Si fuerit quotidiana scita scio
quod status erit propinquus et princi-
pium similiter et per augmentum
indicatur longitudo et brevitas ex a-
cumine et tranquillitate febris de quo per
arguo et promitto tempora futura ipsa-
rum longa aut brevia aut medi-
ocris secundum quando supponendo febrem
esse mediam inter acutam et cro-
nicam quod comprehenditur a
causa peccante et sic agreditur /
¶ Nam grossities et viscositas
materie arguunt super cronicitatem
subtiliatas autem supra brevitatem / quod si
mediocres sic erunt mediocres sic habebunt
tempora eius ¶ Et hic dico quod grossities
materie arguit esse expermanentia egritudinis
in sua vel in contraria dispositione / ut si
in aliis / non quando invadit paroxis-
mus contra et secundum et tercia die et sic
in eadem dicitur permanere velociter et super
naturam cronicitatis / unde a ¶ Et si-
cuti hoc hora una est longi
spacii de cognitione horum appare
status ¶ Item si in diebus creti-
cis non apparebunt e notes a quibus sciatis
quod cronica ¶ Exemplum tercium / septem
sunt condiciones paroxismi a quibus
sumitur indicatio de longitudine
et brevitate febris / quinque sumuntur
a motu duo a quiete / prima a
motu sumpta est / anticipatio / post-
positio et equalitas invasionis ¶ Secunda
longitudo et brevitas paroxismi
¶ Tercia fortitudo et debilitas ipsorum /
¶ Quarta facilitas et difficultas ac-
cidentium et inviolentias et volumi-
nositas eorum ¶ Quinta accidentium ipsorum
multitudo aut paucitas ¶ Sexta a
quiete longitudo brevitas interpol-
lacionis ¶ Septima puritas vel impuritas
interpolacionis ¶ Et prosequendo / de primo
sciendo quod illa diversitas est aut propter materiam
aut propter virtutem / nam si fuerit propter
materiam uniformiter resistentem pa-
roxismus ordinatus virtute existente for-
titudine tunc indicat egritudinem
longam et status longinquum / quod si
fuerit cum debilitate virtutis expecta
mortem et statum propinquum / paroxis-
mi quidem anticipat equaliter ¶ Et dicitur
anticipatio absoluta quidem inequaliter et
anticipatio superfluens / quod multum
et inequaliter anticipat unus ab
alio ¶ Et dicitur anticipatio diminu-
ens quod parum anticipat et inequaliter
unus ab alio ¶ Ad propositum quando fuit
anticipatio absoluta et equalis non
apparentibus signis digestionis tunc tunc
est augmentum Et cum anticipatio super-
fluens principium ¶ Et cum anticipa-
cio incipit augeri et fieri superfluens
et incipiunt apparere signa digesti-
onis tunc est augmentum ¶ Et cum anticipatio
superfluens steterit tunc tunc est status
¶ Et cum anticipatio post statum sit
diminuens tunc est declinatio ¶ Et ita
ex notitia principii et augmenti cogno-
scitur et status longinquitas et fe-
bris cronicitas ¶ Similiter dicitur
de postpositione nam quando paroxismus post-
ponitur postpositione absoluta et equali
non apparentibus signis digestionis
nec etiam crisi tunc est principium ¶ Cum
vero augetur tunc est status ¶ Cum
incipit postpositio diminui tunc
est declinatio ¶ Ex quibus apparet

q' anticipatio non semper aug
net postpositio declinationis sz
anticipatio superfluens augm sz
et consimiliter postpositio superfluens
declinationis. Tunc tamen semper
non in hoc signo solo confidas sz
cum hoc attende alia et maxime
signa digestionis ac contraria dig
quod hic aduerte q' contrarium dige
stioni est duplex unum actu tale
et non aptitudine ut cruditas
materie que est differens ut digestionem re
cipiat et tale non est contrarium
digestioni apparens in principio de
quo loquitur aut. Aliud est contrarium
potentia et est dispositio in materia
per quam comprehendit medicus naturam
non posse digerere ipsam materiam
et tunc addit' grauis. Et hic nota de tunc
ca. allegato ca° et de egritudinibus
sunt que currunt usque ad finem ho
rarum suarum secundum augmentum et sunt
quedam de genere terciane et de genere
assidue ut in paugmastica inf.
Equalitas ac inuasionis sz st
principium aut statum. Supra principium
tum signa non apparent digesti
onis etc. Supra statum tunc apparet
etc. In principio enim pugna est equalis
quando materia non augetur sz tendit statum
In statu autem natura est in ultimo
digestionis non amplius augmentatur
et ideo equalitas et tunc grauis. Causa
aut anticipationis et postpositionis
est materie difformitas nam cum pars
subtilis incipit putrescere tunc fit
postpositio quia per resolutionem partis
subtilis remanet grossum materie
partium mouendum q' si pars grossior
prius putrefiet tunc anticipabit
quia pars subtilis derelicta cum
p' stimulabitur et citius moue

bitur ad que concurrit corporis
dispositio ex parte spiritus et obtusi
onis spiritus quia quando in obtusi spiritus
cedit tardius etc. Ex longitudine
aut et breuitate nam breui
tas paroxismi arguit febris breuitatem
et status propinquitatem sicut in ethica
et longitudine longitudo materie et
vero intermediam inde habes et cum paroxismi
incipiunt prolongari sunt augmentum
Ex fortitudine aut et debilitate
eorum tunc aut incipiunt paroxismi for
tificari arguunt augmentum et
cum procedunt usque ad ultimum et stat
in ultimo tunc est status et cum re
mittitur declinatio. Et quando paroxismus
est fortissimus et succendens est
remissius et perseuerat illa remis
sio tunc pronostica declinationis
Attenditur aut longitudo et
breuitas in vehementia et re
missione accidentium mitius minuz
morbum ut in plesi et vehementia
aut arguit breuitatem et accidentia
et ad in principio et declinatione
imbecilliora. Sunt illud semper
Circa principia et fine omnia im
becilliora et circa statum fortiora. Ex
colimitate et incolumitate nam
cum accidentia sequentia febre
ut dolor capitis sicut p' et alie
natio et similia incipiunt fortiora
fieri tunc arguunt augmentum et cum
sunt quasi importabilia tunc est status
Ex multitudine aut et paup
tate quia multiplicatio accide
tium arguit augmentum et tunc statum
statum. Ex parte quietis
quia longitudinis et breuitatis
interpolationis quia ut primo dictum est
debes considerare quietem febris et
tempus declinationis si sunt lo
gius quam ante aut breuia et si

cina fuerint intensiora et si
ad cia remansit cum ea et tm in
dicit augm longu breue etc. Et
similiter ex puritate et impuritate
te qui puritas facit abreuiatio
et que omnia tamen sane intelli
gas / nam ex omnibus hijs con
dicionibus principaliori cantia
patio etc / Et ut supra est multum
variabilis / et ideo ad efficaciter
sciendum agregia alia signa tu ca
/ q et eruditio ab eis sumpta va
riat per accidens quia ypus mo
dinatis regimen / ex parte etc
non naturalis / et quod dictum est
de hijs condicionibus de princi
afferri ad se. Unde excrescentias
et ad equales proporcionales / in quibus
aut multum et non conditionibus exac
scientias et propos or recurrere ad
alia signa dicta / et tu ad ea a
rebus prec nam sumuntur indi
catio / ut a tipis / nam tu digo
in se sit longus arguit longitu
dinem / si breuis eius breuitatem a
pibus. Similiter ab excitibus ut
tum attendit eius aliqua sudoris
qui alterius suppositis in se aut g
propo et sequens est plus ut
antes sit indicat longitudinem et
quando eueniunt ex multitudine m et
qt maxime visitatur in se sa
lubri si simul in morbi apparens
sit breuitas / unde ex illa enim
virtus psternitur et sinabit
ut sepe in febribus et pestifer
et de ho in aff. / Ab actione se
sa ut si pulsus fuit frequens
magnus velox indicat breuitate
et se contra que contrarium / a
signis digestionis scito ac bre
uitate et tarde longinquitatem
Et si apparent talia signa re

missa et tunc tta procedit remis
sione pur longinquitatis / et ideo
bu qua a signis digestionis si
cito apparent breuitatem / Et comple
mento dicendo scito quod principium in
terciana plongatur et status in
continua et declinatio in intentiua
et status et declinatio in quottidiana
Amen principium est longum in tertiana
comparando ad sinotha omotheca
tunc principium est occultum / et in co
tinua omotena prolongatur status
et intentiua declinatio respectu
omotene et ceteris / nam in causo e
cuata mañ in causi remanz lon
giori tempore flamma etc spuli
lia ter in alijs tolentis / In quibus
hec omnia tempora prolongantur in
flegmatica augm longius est alijs
suis tribus et post augmentum
status / Illa cum ceperit caliditatem
diu tenet illam / Et hec omnia hic
ad aliqualem causatam posui nam
de ipsis alijs ca. l. dicetur copiose
Postremo hic scito quod multitudo gros
sicies compositas frigiditas eius
acuis regionis et etas frigida debilitas
caloris et virtutis comparatas sine
membrorum soliditas faciunt ad fe
bris longitudinem quia dicendum / et si
bene grabis que dicta sunt facile
per propositam facies de malicia
intolerabilitate et mortalitate febris
comparando febrem quo ad eius causas
et accidentia ad ipsum corpus in dura
tione sumpta a rebus naturalibus et
maiorine / a virtute etc ut supra
actum est / Ipso de febribus quo
ad prognosticum requirit.
Q2 ad pme paroxismos et consistencias
declarant certitudinem qui tempora
et virtutis admonitum inuenietta
Q 19 pme / Cum crescunt etc in sic

Pro nosti ca Avico nis

Ut pyter hoc et in senibus non sunt
febres sunt acute frigidum enim habent
corpus 22ª secunde
Acute egritudines in xiiii diebus
diiudicantur quod et de febribus
intellige 23 secunde
Estive quartane ut plurimum sunt
breves autumpnales vero longe
maxime que yemem contingunt 26ª 2e
A febre in spasmo melius est sicut quam
spasmum in febre 28ª 2e
A febricitantibus non fortuite nec omnino
neque in superficie permanentes et comminuente
minuere corpus aut contabescere
malum est magis eo quod finem compo
sit hoc est longitudinem egritudinis
significat hoc vero imbecillitatem
30ª 2e Circa principium et finem omnia
in debiliora circa vero statum fortiora
quod et de febribus audiendum est ut 6
32ª 2e In morbis minus periclitantur
egrotantes quibus proprie nature et
etatis et temporis et regionis et habi
tudinis egritudo magis est vero quam
quibus non propria sed aliud horum est
1ª 3e Mutationes sunt veri similes
sudores in febribus expectare oportet
8ª 3e In statis temporibus acute
egritudines sunt et siquidem annus
talis extiterit qualem constitutum fuerit
ut in pluribus tales egritudines expectare oportet
10ª 3e In autumpno egritudines
acutissime sunt et maxime mortifere
ver vero sanissimum et minime morti
ferum quas duos esse de febribus subintellige
12ª 3e De temporibus si quidem yemis
sicca et borealis fiat ver vero pluvio
sum et australe necesse est estate febres
acutas fieri maxime in mollibus corporibus natura
22ª 3e Estate vero quedam horum
et febres continue et causon et ter
tiane plurime 29ª 3e
Quibuscumque in febribus sextanis id est
sexta die rigores sunt difficilem

31ª 4e Laboriosi in febribus mat
tutinis et que iuxta illas maxime
apostemosi sunt 33ª 4e
A febres quecumque non desinunt indicat
tis fortiores sunt et periculose
44ª 4e Quibuscumque febres longe sunt
his pustule et in articulis dolores
sunt etc 46ª 4e
Singultus incidit febre non desinen
te debilitante corpore mortale
48ª 4e In non deficientibus febribus
si quidem que extra sunt frigida fuerint que
vero intus ardeant et sitim ha
beant mortale 49ª 4e
In non deficiente febre si labium
aut oculi aut supercilium aut nasus
distorqueatur aut vix non videat
iam debili existente corpore quecumque
horum fiant iam prope est mors 49 4e
Ubi in febre non deficiente difficultas
superveniat et despiciatio mortale
71ª 4e In febribus aqua non solu
ta ad primas crises longitudinem
egritudinis signat 72ª 4e
Quibuscumque in febribus aut in aliis
egritudinibus voluntarie oculi lac
rimantur nichil inconveniens quibus
vero non sed voluntarie inconveniens est etc
73ª 4e Quibus in dentibus in febri
bus limositates sunt fortiores et
diuturniores fiunt febres 77ª 4e
In bubolibus omnes febres male
exceptis effimeris 76ª 4e
A febricitanti sudor omnis superve
niens non deficiente febre malum
prolongatur enim morbus 78ª 4e
A causone habito rigore superveniente
solutio fit 79ª 4e
Terciana vera si non indicatur in vii
periodis longissima 6ª 4e
Quibuscumque aures surdescunt sanguis
ex naribus fluens aut venter per
batus solvit egritudinem etc

629 pe Cumbusque in febribus
yctitia supvenerit ante septem
vii diem malum 629 pe
Cumbusque in febribus quottidie
rigores fiunt quottidie febres
solvuntur 629 pe
Cumbus in febribus in vii aut in
viiii aut in xi aut in xiiii die
yctitia supvenerit bonum si non
dextrum ypocundrium durum fiat
si vero non non bonum 679 pe
In febribus et ventrem calida forte
et cordis morsus vel tremor mala
sunt 669 pe
In febribus ex sompnis timores
aut spasmi malum 619 pe
In febribus spus offendens malum
spasmum enim fieri significat 689 pe
In febribus acutis et circa viscera
dolores malum 109 pe
Cumbusque in febribus urine conturbate
velud subiugalium sunt capitis
dolores assunt aut aderunt
1197e A quartana habitis a spasmo
non valde apprehenduntur.
Si vero apprehendantur prius et supervenerit
quartana solvuntur
696e Cumbus in causonte tremores
fiunt alienatio solvit
781 6e In acutis passionibus
cum fluctuosa suspiria malum
Non mireretur quisque si de notitia
signorum et temporum fecimus plurimus
quam temporum quasi maxime visa est necessaria
particulari ut in scientibus
et practicantibus patet per pricos
C. 3. de dieta febrium ipsis conveniente

Dicta est debita administratio vel
rerum non naturalium
in debita quantitate qualitate
scilicet tempore hora et
ordine. De qua dicta antequam ad particularia
condescendam tecti sunt
pandi cum Est antequam ponatur sciendum
quod dicta est duplex scilicet volens
quod scilicet debetur et quantitas a principio egritudinis
usque ad finem eius et hic
ponitur a medico in relatione ad
statum et ideo eius notitia est maxime
necessaria. Alia est particularis
que debetur infirmis singulis
diebus scilicet mane vespere et hec ordinatur
ut plurimum gratione habita ad
accidentia. In relatione tamen ad virtutis
ut 16. primo afforismorum quarto istius
19 In proxismis subtrahere oportet
primo quia tamen quoniam dicendi
modus principalis et finalis in
virtutem est ordinandus unde 3o
practice Haliabas Si virtus aut
secut mihi et phisicos pascens pecca
et 2a primi ca. primo In omnibus
prius granda est virtus Et prima
4. de cibatione febricitantium Et etiam
sicias nisi est illud quod pertinet virtuti
est magis nam ut subtiliare
regimen ultima subtiliatione si virtus
non sufficeret illud et deficeret et ad
deficit virtus non oportet curatio curans
enim est virtus et non medicus
Ex quo infertur contra medicos austeros
qui ut plurimum semper in febribus
student subtiliationi et sic egros debilitant
ut cum postea volunt virtutem recuperare
non possunt Consistendo quod in curando predictam debet
medicus principaliter a rebus naturalibus
indicationem sumere et primo a virtute
ut dictum est de qua virtute quoniam
de fortitudine et debilitate eius
medici sepe numero sunt discordes comparando
eam ad morbum propter quod
alii dicunt grossius esse dictandum
alii tenuius Et ideo hic nota verba
6 in 4o quarto illius paroxismos et consistentias
inquit virtus facile cognoscitur
in pulsu et aliis signis

Propter virtutem alem et vitalem
que suis effectibus cognoscuntur
unde ex pulsu qui s. est inequalis
inequalitate ordinata ut abeta
parum distans scilicet debilitas virtutis
vel resolucionis quia si sunt talis
propter viam aguacionis erit inequalis
illa inordinata et ex omni aguacione
occurrente ex parte cibi potus et
humoris crescit inequalitas et inor
dinacio unde consueuit fieri vir
aguata multas penas et debi
les passiones et interficit quamplures
paucas magnas et secundum quantitatem
intermissionis paruam vel magnam
passionum cogitur quantitas agita
uacionis et licet omnia intellige
va in alia causa exprimitis ut ve
recundia gaudium timor eam ferrent
diuersitatem Et ideo alia cum hiis
signa attende super eius fortitudinem
et debilitatem significancia Et vir
quoque debilis indiget de cibi parua
exhibicione debilis indiget de cibi
paguauacione multum paruo et raro
per resolam paruo et sepe unde vir
fortis requirit cibum plurius quantitatem
sed raro debilis vero paruo et sepe etc.
Canon a consuetudine cum sit altera
natura phisico phi(lo)s(ophus) de qua in p(rim)o
affor(ismorum) ... afforismo dandum est aliquid
consuetudini Et ideo restinnis (?) cum
visus in hoc vehementer est obseruandus
unde et colliges Si consueti sunt come
dere ter in die non possunt subtiliacionem
magnam sustinere et maiores habentes
... tales et resolubiles non eciam
clr dicendi sunt mobiles et cu
stiti Ex quo apparet multorum error
qui in omnibus equaliter procedunt
et debet quantitas cibi non solum
qualiter sed eciam discrete obseruari

cap 28

Si non fuit quod prohibeat ut
invasio ... tale forte
contrarium indicans In quibus omnibus
ac inmeditum sua uti prudencia
Et de hac consuetudine infra
in fine huius capituli et de deviatore
addicta antiquorum et tu ibi vide
quia aliqui per consuetudinem
appetunt aliquos sibi consuetos
cibos qui sunt mali et non conuenientes
Nota quod inclinato infirmi ad hanc
vel ad illam rem est multum
attendenda quia cum infirmus
accipit cibum sibi displicibilem
et indelectabilem ipsum refugit vir
tus et eum non amplectitur unde ma
la celebratur digestio et engen
gnatur ventositas in stomacho et accidit
torcio et super ipsum nauseat quia si
cum delectacione accipitur et eius
mala non sint multa et non mul
tum distans tunc bene amplectitur
malicia eius corrigit Et ideo in
quiebat (?) ... paruo de cibi cibus de
lectabilior quod melioribus est
appetendus ... appetendi exhibe
dus Ex quo collige quod opa
austeritas inexpertorum medicorum
Anima complexio quia ab abilitate eius
ad ferendum ieiunium absque lesione huius
est magna apta tollare ieiunium
quia sicca et frigida quia calida et complexio
f. et h. naturalis magis ...
... apta c. et h. ...
resolubilior et c. et s. declinat ad
latus f. et h. Et ideo colliges pauci
sunt ex hiis quod c. et s. ... quod
qui famem tollerent et maxime
febribus talis et intep... talis
Notat ... quod talibus famem pati
faciunt febres eorum ad interfectiones
conducunt quia sunt debiles in

29 cap

nota de appetitu cibi ...

cadunt uel in ethicam et ideo non
multi sic curant / Et tu hic attende
quod corporibus colericis exuberant
que sunt scilicet contraria multum
resolubilia et consumentia vita prius
quam et in multo exitio et cura
exhibendus est cibus in paroxismo
et ante / et quamque hora occurrunt me
dicus si non sunt cibata / et causa
quia ante sunt satis debilia propter
aptitudinem eorum ad resolutionem
et adveniente febre accidit sincopis
per viam resolutionis et moriuntur
subito in ipso paroxismo / vel sunt
fortia apta resistere sincopi et
morti subite et tamen ipsa sunt con
sumabilia cadunt in ethicam et re
solutionem et in senectutem facilem cor
rupibilem et de hiis dixit / a. Et de
corporibus sunt contraria colerica quod rasis
retinet diversum ab eo quod diximus
Et id est 6 ... capite c 3 Et si sincope
accidit per viam resolutionis semper cibandus
est / ... si per viam defluxus colere ad stomachum
melius ante adventum paroxismi et de
hiis confice de. se sincopali / Et hic
errant quoniam curant quod pueros febri
tantes dietant sicut iuvenes nam
pueri sunt aque... ad ... horum cor
porum. ... magis partem / quedam
sunt corpora que sincopim incur
runt faciliter ex motu colere ad os
stomachi et hoc sine agnitione et hiis
danda sunt refrenantia colam
ante paroxismum / ut ... et hoc
primo ... aut dicta ... uia
et resumptiva / ut ptisana et huiusmodi
/ quedam sunt corpora exuberantia
carnis tamen et humida contra facit
resolubilia et ista etiam non tolle
rant famem que ... sunt talia in
poris bene compacta tollerant
famem et de primis locutus est a

Scito tamen quod omnis ... fortis
valde aut plenus aut ... conna
tus debilis valde non potest dimittere
cibum / Aut ... corpore similiter quia
solida faciliter ... aut difficiliter
difficulter. et tu contra hos sermones
scropulis theoricalibus plenos
/ A sexu mulieres et pusillanimes cibi
maiore indigent ... requirunt viros
et audacibus / Ab etate quia decre
piti et similes illis ut debiles per
viam resolutionis ut convalescentes
non possunt sustinere famem absque magna
lesione et ideo cibandi sunt sepe
eis dando parum pro vice / Consule
et pueri et infantes quibus dandus
frequens et multus comparatione
eius quod senibus exhibetur propter
virtutes naturales in eis fortiores
esse / et cum non ita cibantur in ethi
cam cadunt / quia ... indi
gentes ... quod dixi
in ... dicto omnibus febricita
tibus competunt maxime pueris
nam fames ... corpus ut se
nibus / Et quibus ... error ... multe
qui pueros dietant ut seipsos
iuvenes aut senes primos et in
sanitate et in egritudine / Et item
a. de primis senibus sunt ... sunt
vehementius tollerantie famis / Et
de primis. dixit. quia ... et ...
... loquendi eius. et sequitur ...
adolescentes / Iuvenes habentes
solida membra / amplas venas
propter plenitudinem in ... de
gentes / et in principio febrium ...
corpora ... dieta non sunt multum
dietanda quam si ita facies non
tollerantia famem multum debilitando
/ et cum venient ad statum ad statum
invenies virtutem debilitatam ita
ut dubitabis de ea et ... cibabis

grossit et exrabis duplicat et tu
grad. In tempore quo estate debemus 6
plurries cibare sed parum propter vite propter
resolutionem ab estate factam / nunquam
autem cibus sit exhibendus sit quod re
plus quam hiis qui in yeme non distin
ctio propter varietatem debitorum et tu
ex theorica tu dissolue et in yeme
est econtra. Ad de aere dicitur quod 7
indicatur sumpta a dispositione estatis et
coniungitur qui est repletio et ceteris
temporibus quod est si contus for
tis sicut dandus est cibus paucus
propter vite propter repletionem / sed ad longiora
intervallis In autumpno autem debi 8
litatur virtus et humores corrupti mul
tiplicantur et propter primum indigemus
cibo et propter secundum diminutionem eius debemus
in eo frequenter et parum dare et
mediocriter se habere inter estatem et ye
mem hiis sunt sermones ut supra
9 De regionibus dicitur septentrionalis
similis dicitur yemis / media
meridionalis estatis / occidentalis
autumpni / orientalis veris. Ab ar
10 te ut consuetudinibus arte quod plus repe
tur et cibus debilitatur ut fabris
plus quam nimis ut piscatoribus
et similibus. Et si dictum est de indicatione
sumpta a rebus naturalibus / contradi
cit pro de indicatione a rebus non natura
libus sumpta de quibus breviter
me expediam. De aere sufficiat que
dicta sunt de constitutionibus anni
De motu et quiete que de consuetudinibus
dicta sunt. De sompno et vigilia
dicitur quod febricitantes multum dor
mientes requirent ut ociose comedentes
quia parum propter repletionem. De repletione
aliis partibus semper sumi indicatio
de diminutione ab inanitione econtra. Et
ideo eger tunc cruciat de regie pre
terito ex parte horum omnium. De cibo

et potu dicitur. Est tamen ibi
quod potus indicatorum preciat indic
tando et hoc ex parte sue substantie quantitate
qualitatis facilitatis eius in di
gestione et quantum eius penetrabilitate
impenetrabilitate putrescibilitate et
quantum eius. Ex parte hoc exhibitio d hac
nis eius et ordinis et ex permix
tione cibus cum potu. Et eius
cibus grosse substantie multe quantitatis
humide quantitatis sibola quanti morbi
difficilis penetrationis putrescibilitate
aptus non per artificio de se sua prohi
bitione indicat quantum ad consuetudinem
cibus febricitantium debet esse levius
facilis digestionis et descensus et pe
netrationis boni chimi generativus non
multum nutrientis quia multe quantitate
cum stomachi eorum debiles sint
et non possunt bene digerere / quod si in
stomacho bene digereret et in epate et
venis nullatenus bene digeri
valebit. Similiter mala ordo ma
la permixtio et indebita proportio
potus ad cibo. Unde hic nota quod nō
ex causis bone digestionis est de
bita permixtio cibi cum potu etiam ut
inveniatur sit superfluus respectu alterius
et hoc autem in hiis que ex coguntur et
grave. Et quia dispositio convalescentium d dieta
est media inter res naturales et preter convalescentium
naturam et plus eam attineat quam
alteri hic de cibatione eorum videtur
loco. Dicto in primis sed quod dicta est de ciba
tione indicatione sumpta a rebus
preter naturam. Dietam itaque convalescen
tia quantum ad potum quod cibus convalescen
tium debet esse bonissimum generativus
facilis digestionis declinans ad
humidum et fluidum propter siccitatem
impressam a febre et ignem in
artus propter debilitatem caliditatis
innate quod si remanserit ad caliditate

accidentalis tamen potius ei dari cibus
ad frontem declinans et non multus
debet esse debite quantitatis ut
possit inde bona celebrari dige
stio debilis aut virtus quantitatem
magnam sustinere non potest
et fiat additio in qualitate sed
quod inveniatur additio in fortitudine
virtutis signum bone digestionis est
quia non sentit gravitatem neque
rugitum neque velocitatem descensus
neque tarditatis retentionis quod si hec
sentiet vel aliquod ipsorum quantitatem
minue et cum ex assumptione
tibi multa subito tenditur sto
macus eius fortasse febrit gra
viam non bibat subito magis
enim a aqua quam alia quem dum esset ut
sua frigiditate actuali hummidi liquores
extinguerent naturale Item non
tollens sitim neque famem ut in
una fiat resolutio ad ipsis reso
lutis ideo ad cibationis cura est
ideo consueta et cum equalitate
aeris nisi aliud cogat ad cibandum
primus ut debilitas percepta et quod
consueverunt famescere multum non
repleantur sed cibus prius in cor
satisfactionem commensurata quilibet
enim minuitur appetitus in eis
et tunc oportet ut regas eos in regi
mine et similiter est potens causa aut
diminutionis eius est aut propter
debilitatem virtutis aut propter pru
dens humorum in stomacho et sociatur
quilibet sincopis causa tamen ex pro non at
tentus propter oppilationem aut propter calidi
tatem que videnda est 12a 2nde
dimitte appetitus et tu ibi est lau
datur in hoc tamen ab ab a septi
manis de Citonis A potu aque
frigide et precipue in quantitate abstineat
propter causam assignatam. et in

ministeriis tuis dolores inducunt A
rebus preter quam sumitur medica
ut primo a morbo causa eius
et ab aliis bus Et ideo antequam dieta
ordines stude in cognitione eius
quod si primo occursu non fuit tibi non
subtilia re.. A. nam ex subtiliatione
materia non augebitur et virtus non
disturbabitur ab ea operatione contra
et tamen manifestabitur tibi egritudo
quod si contrarie expellet eam Sine
manifestabitur ipsa in motu suo
cum in tanto isto dicitur 6 in pueris
debes attenuare re.. donec transeat
dies quartus A morbo itaque sunt
medicato maxime a tempore eius
quia a statu ut dicitur Et ideo in febre
periculosa cuius status erit in 3a vel
in 4a vel circa de in primis diebus
subtilissime dietare non debemus
dare et propter consuetudinem et consue
tudinem evitandam ut si in periculo
cuius status erit in 6a 7a vel circa
grossius in acutis quarum status
erit in 14 vel circa adhuc grossius In
cronicis sive consimilibus quarum sta
tus erit in 21 20a 2a vel circa adhuc
grossius et deinde sicut in capitulo
de acutis infra In cronicis vero que
sunt lx dierum et ultra grossissime
in quantitate adhuc et ideo dixit In
cronicis cito Remedes et certe dic
te in diuturnis semper passionibus
et acutis quibus non quod si acute
tropice difficiles sunt vitande
sed in acutis ex quam in eis plus
timemus austeritatem morbi quod
tam solutis ubi tamen solutis caderet
oporteret statim cum cibo succurrere
iuxta illud 6 acutibus perstrictibus
virtute illico dandus est cibus Et
propter hoc credo cum in se possibile subi
to cadat virtus ut statim de prima

die vel secunda ut dictum videtur
quod cibandi sunt egri tales statim
in principio non subtilissime sed
grossius vel statim saltem medio-
criter / propter quod fortassis dixit
Galienus de cura eius / Etiam plurimum cor
qui viriliter agunt super illud
et violenter comedunt absolvuntur
et vivunt et unde est restaurare
eos super cibum / Unde credo ut de
virtute debili dictum est quod dari debet
parum per vice et sepe / et de cibatione
febricitantium tum timeo tum solu-
tio tertii cibatio est sine ordine / Da itaque in
tertio initio dietam grossam ut citius
durare possit usque ad statum longum
quando ut ad venit possis dietare
subtiliter ut decebit / Et de grossa etc
diete quod acutius debetur etc / Et sciendum
quod aliter dietandum est in febribus
acutis et aliter in morbis acutis
aliis / nam in febribus acutis cum tota magis
accipitur subtilius quam in aliis / In
tertio minus cum maior fiat resolutio
grossius dietandum / Unde in febribus
prolixis quanto minor sit resolutio
tanto subtilius dietandum ut
de tertiana simplici / et biduane / et ista sub-
tilius dicuntur quam palpantur / Non ob-
stante que dicta sunt veritatem habent
ut in pluribus et raro ut in pau-
cioribus fallit / Ex quibus omnibus
patet quod status quo ad acutam quandoque
occurrat semper subtilitatem requirit
diete nisi accidentia prohibent etc ut
supra / Sed tamen potissimum si status
quo ad digestionem merito cum eo concurrit
Et ideo incipit sermo / Cum in sta-
tu fuerit egritudo tunc tenuissima
dieta est utendum / quod verba inter-
sunt de statu morbi salubris / Unde
ut dicit in glosa / morituris solis prosterni
sunt relinquendi / Et si pur de ipsis
morituris se impediet medicus

non dum datur in dictando quo ad fe

melius ut grossiter aut mediocriter
dietet quia fortassis virtus sic re-
staurata modo deinceps magis
resistet / In febribus autem a causa
primitiva ut percussione casu et
huiusmodi et citius a ca ante ut in febri-
bus apostematum in principio est subtilis-
sime dietandum deinde ingrossando
procedere / Aliud autem de febribus
sanguineis dicendum suo agetur loco
et per hunc tamen scribitur quod in per
augmasticam in principio subtili-
etur in processu ingrossetur quia
in principio eius status deinde
sequitur declinatio / Et ego fiendum
est in augmastica / In omotena
vero contrarie est subtiliandum quia est
tota status / Ex quibus habetur quod
agendum est in febribus usque ad sta-
tum in dietando egros in decli-
natione vero quia virtus tunc
fortificatur et durat morbo durare
habet est quod debet dari dieta grossa et in
grossando procedere / In febribus
de mala extra causa quia ab ea
minima debilitatur virtus quam ab
ea quod ab intra que cum ledit / Unde
in prima grossius quam in secunda tenuius
dietandum / Et quia que dicta sunt
de dieta sic sunt dicta in respectu
ad febrem / Ideo postremo de ea habetur
memorie commendes quod medicina
sumpta cum febre minor est quam medi-
cina sumpta a casu / emos et per
capue quod multum est virtutem fuit
contra quod omnes alias medicationes
obtenebrat / propter quod in ea uti
oportet dieta frigida et humida / Et for-
tassis contra dicitur brevias quod commemora-
ros cibi febricitantibus sunt cibi humidi
et frigidi / Unde dicte omnibus febrici-
tantibus conferunt maxime pinguibus
quia ab hac medicatio a febre fortior

est Et ideo cum hesitamus de fe
bre et videmus eius notabile
intensionem securius est procede
cum extinctiuis ut in de acute et
plus dubitare de defectione vir
tutis quam de prolongatione febris et
ita operabatur pater meus Et cum
somnus ubi atque modus multus fuit
extra viam per medicinas plus
ad eam atque equalem in sic dictando
procedere Et sumitur 2o indicatio
a causa que si fuit in materia te
oppone cum cibis siccis et grossis
dictando quam si fuit materia Et in mali
a considerabis quantitatem qualitatem
tatem malitiam benignitatem
motum eius et situm quia si fuit
grosse substantie aut subtilis nam sub
tilis exigit subtilem et grossa
et viscosa grossam exigit dictam
Quia fuit acutam sicut cronicam quam
quia alias pluribus multe pauca
debetur qualitas quia si fuit
calida te oppone cum frigidis si frig
cum calidis et sic de aliis qualitatibus
etc. quia ubi virtus multum pro
sternitur ingrossandum est Et tc bre
uit materia [illegible] fumosa capitis atque
ad capitis fluens in nobili me
bro sita aut propter cum multe ma
litiei vena quam de subtiliatione cibi
indicat et quanto amplior fuerit
tanto maior subtiliatio debetur
ubi aut materia fuit frigida quieta
[illegible] se habens dicte vna quam in
grossationem dicte consentit et quan
to paucior tanto ingrossatio
maior esse potest et hoc nisi materia
[illegible] benigna fuit ut reducibilis
sit In quo casu subtilius quam di
ctia ut ubi febris est ex sanguine
apto ad benignum reduci et cetera frigida
benignum 3o sumitur indicatio

ab accidentibus Et primus sicut quod accidentia in fe
bribus quedam extrinseca Et in primis
est dolor inquietudo rigor et similia
que virtutem agravant et in hiis
a cibo abstinendum est Unde 2o re acu
malis etenim nimium est cum egro in
dolore atque morbi acutie potius atque
[illegible] atque cibum accipere permittunt
Et si ex dolore atque morbi acutie de
fectum viderint infirmum Et cum ex
illa defectio est per aggravationem et
non per resolutionem que dicitur extra de
fectio et licet debitum [illegible] maxime vir
tutem si illud accidentis enorme sicut de
bere deinceps aut sicut eo est nimi
tas enormis Item omnia accidentia pueri
entia in statu ex pugna et labore
cibi indicant prohibitionem Consilii
si ex forma accidentis infirmo debilis
et magis commotia constitute naturali
et vitali prohibe cibum et modo dubi
tabilis Sed ubi accidentibus prostrauit virtutem
naturalem vitalem et etiam animalem
ratione resolutionis da cibum et hoc
sicud tale accidens evenit atque venit atque
ex errore aut sicut hic et hoc tale de
accidens est quietis eius cursu non trans
grediens ut est per sudorem aut vri
nam aut secessum aut per vomitum
et super omnem prolixum sanguinis
nimium similia enim eius maxime
debilitant Unde 2o re acu in aliam
defectionem examinatorie cum fuit igno
rare et ignorans medicus cibum
restringit Et in secundo ut cum accidit
febricitanti propter infelicem eius
dispositionem a generatione [illegible] ex facili
causa motus colere ad os stomachi
propter quod statim in adventu paroxismi
et in ipso accidit motus grande de co
ut dolor stomachi capitis et sinco
pis et similia et sunt de genere colico
corporali propter quod oportet in principio

cibare ut supra de mictione su
pra a cap° de Item quedam sunt ex
transcta exhibicionis cibi prohibita
ut quantitas flamme eius per medietatem
et magis et ideo hic Nota de his
qui dant pillas fortes paulo ante
cibum Immissio clisteris doloris se
datio et huiusmodi nam hec quo debent
fieri cibo existente in stomacho quia
huiusmodi omnia multum ipsum exagitant
i. sicut fleobotomia / vomitus / clisteris impositio / et
dolor / ideo primus secundus Et ex
agitatione cibi et sequitur commix
tio boni cum malo humore febrem
faciente Et propter flebotomiam fit attractio a
digestione ad venas sanguine evacuato
ne vacuum detur Et ideo huiusmodi omnia
intellige esse vera nisi sint per hanc
quia propter timorem sincopis prius
cibamus saltem dieta grossissima re
pressiva Aut accipiendo buccellas pa
nis in vino granatorum infusas et huiusmodi
Item quidam ante compositionem clisteris
cibamus propter sensibilitatem intestinorum
unde sic sedunt extra aliquam ab impositione
clisteris et stomachi ibis proximitatem in no
nocumentum Si enim eo est cibus Item quia
quando timetur debilitas virtutis unde
cogimur ante sedationem cibare Et ex
quibus omnibus si bene notasti habes
quod agendum in febricitantibus
ex parte diete quo ad quantitatem scilicet
qualitatem et tempus Deinde De
ordine autem in tertio quia omnibus
grossa tarde digestionis et sequitur sub
tilem facilis digestionis Restat a
pro quarto et ultima ut de hora diete
dicatur propter quod sciendo quod duplex
est hora scilicet electa / et coacta Exem
plum ut est hora quam medicus eligit
nullo in probili nocumento sentito et
hec est hora consueta sibi occurrente
cum hora maioris alte alevia
cionis / ut primo tegni capitulo et pantegni particula i de
cibacione febricitancium Et nos ibi
admonitet compatientis melior est
hora aleviacionis Exemplum
secundi ut hora quam cogitur eligere
propter accidens emergens periculum ut attende
dissoluente / et humiditato quod scitur
notum / scilicet prestancius est quia hec
Et in estate cibes ante meridiem
vel post aut transeat Et in yeme
vero et in die iam sit post aliabatur
Item si potes elige horam que quie
tissima sunt a fetibus omnibus / nam
vapores a fetibus elevati possunt
esse causa corrupcionis cibi / et quod
dixit A. de cibacione febricitancium
Nota quod febris et maxime est sita non a
bes penitus dum non egreditur
sic persistit / Et tamen et si deceret sumere
non sumatur propter multas contingen
tias ex parte infirmi astancium
et aliorum multorum sumptas
Alius tamen de hora hora quod cibe
febriens ante adventum paroxismi / sine
exacerbationis / tanto tempore ut conveniat
vacuus invenia a cibo / et invenio
de missa huius temporis autores inde
quod dicentes / scilicet valde deponentes medi
cina primo contigisse ex diversitate
primo ipsum febrium / quia longius
debemus cibare a principio in sicura
enim / scilicet ex zona Item longius
et minus longe si tibi exhibiti
disposicionis ex parte digestibilitatis cita
oris et tardioris / ex parte maioris
aut minoris quantitatis eius maioris
et minoris resolubilitatis / ex parte
diversitatis fortitudinis maioris aut
minoris stomachi febrientis / et cetera
de aliis Et ideo temptant me
dici dare ingenti quantitate et per horas
quinque ante adventum paroxismi si possunt

nota de hora cibandi

Dissipnt qui frequent cogitur
dare enim longe est ppt occurre
cia que scribi non potest et dictum
occurrunt et est opio M de cura pu
tridarum Sed qd in continuis de
cio 6 xi° inegaliter Tempus ciba
di in febre continua oz ut eligas
quod infirmo consuetum est in sa
nitate aut in febre aliqualiter in
tegrare videmus Ergo ad 2° iux
doctrinam auctorum quia cum aliqs humor
habeat motum magis in una hora
quam in alia ut sanguinis in matu
tinis cola in teciatnis melia pg
in diem. flegma vero sero nocta sic
quia in febribus continuis ubi fit non pa
pietur exacerbatio quia hore iste sunt
attendende in cibando et dandus
cibus p tempus debitum ante illas
est et tu grad Sed quod de erraticis
et inordinate vagantibus dco
quod oz quod medicus cum sua coniectura
meliori quam pt procedat Aliud
tabor canon quia hora declinationis morbi
est ceteris generacior et hora principii
deterior quod notum est cum in pre
teritis temporibus continuitur Econtra
si dabitur cibus natura occupabitur
in digerendo eum et prohibebitur a
dissi digestione humoris et eius ex
pulsione et sic egritudo prolongabitur
et confirmabitur et ideo dixit Avicenna
et propter illud ut proponatur cibatio
usque ad declinationem et quandoque post
ipsam Gilbertus principium et statum
sunt hore nequiores prop ad ciba
dum qui enim cibat in prox morbi
in hora eius incursionis p inducitur no
prim angustia cordis corruptio ci
bi in stomacho Secundum prolongatio
prox proptera quia impeditur di
gestio vel regitiva a regimine eg
tudinis Tercium est prolongatio
morbi quando ex cibo generatur materia
corrupta augens morbum et te Et
si quis quod istorum deterius an
prim an status credetur a quibusdam
dam quod extensiue materia comittit
terium in cibatione principii interim
siue vero in statu primum dux velius
ex luxse 6 sim vo et tollunt
apparentem contradictionem tamen tamen
videmus 2 dies ceteris paribus et ut
plurimum febricitantes deterius se habere ex
cibatione principii quam status et ita ob
seruant moderni medici et tu ad quartum
sum grad Et quia facta est mentio
et amplius in sequentibus fiet de dieta
grossa subtili et media ideo ad ma
gnam operis breuitatem non minus
tem quam vtilitate una conficiam ta
bulam de cibis talibus simplicibus
et compositis cum suis gradibus ta
nominibus siue locis ponendis de
dieta particularium febrium desinentibus
eo quo breuiori modo valueo Et an
omnia scito quod a parte debilitatis ne
que desistit ab eo quod plus sunt ut
conciliator dicit 2a et a parte consue
tudinis ac influencie horum non pt
a medicis certa statui dieta Et antiquis
doctoribus scripta et ideo latitudine
diete totius in tres partes diuide
quarum quelibet gradus habebit dietam
itaque quod omnis dieta febricitantium aut
est subtilissima aut grossa aut media
Intendo per grossam dietam dietam que
ad dietam sanorum excelsius similatur
Ne credas dietam subtilissimam sic
esse talem quod ipsa effici non possit
grossa per augmentum quantitatis eius Et con
similiter per diminutionem grossa effici
pt subtilis et media Iterum aduerte
quod una dieta est una erit grossa et
respectu vnius erit subtilis ut dieta
nobilis in ocio viuentis respectu ru
stici fortis in exercicio existentis et ideo
hoc modo sic puctualia assignari a

medico non potest perveniri propter quod necesse
est ut magna pars horum grossi
ciei et subtilitatis et mediocritatis in pra
discretionis medicorum inveniatur
Unde non solum hoc variare oppor
tet ratione complexionis, sed habitudinis,
consuetudinis, et egrorum, et patrie
et huiusmodi, et tunc ad hoc gradum. Et dieta sub
tilissima que est in extremitate latitu
dinis diete subtilis versus non gra
dum, quare cum habetur cognitio
diete subtilis statim intelligitur
quid per subtilissimam intelligi debet
et sic habebis subtilem, subtilis
simam, et una fieri potest alia per augmentum
quantitatis aut diminutionem
eius. Et etiam dieta subtilis est ex
hibitio ciborum et potuum ex quorum
assumptione et quantitate debita
competenti quo multum provenit corpori
nutrimentum, sed tamen quod sit necessarium ad deper
diti restaurationem, ut est aqua ordei gros
sa et est ptisana colata et hoc as
cendendo ad dietam mediam que ab
auctoribus nostris magna cum sollicitudine
inventa est ptisana cum tota fece.
Et ne procedam in longum sermonem
iuxta ea que dixi, quod nostris temporibus
aliud ponere medium quam ptisanam
nam modo ita despicitur ptisana
cum fece ut nullus ex nobis gustare
velit, et si magnas laudes ei de
derit Ypocras. Dumque nos in
orientalibus in Sicilia, Apulia et in
multis similibus locis ad terciam decli
nantibus datur ptisana pro dieta sub
tilissima. Dieta grossa est exhibitio
ciborum et potuum ex quorum assum
ptione quod sive sanitatis tempore
consueta accepta corpori tantum dat
nutrimentum quantum restaurationem e
nutrimenti ut corpus inde in suo perma
neat robore. Dieta autem media

est que mediocriter inter has se habet
et hic modus mediandi male
describi potest quoniam aliquis ad latus unius
unius extremi plus declinat quam
alia, et adeo tamen in pera mediti re
servatur. Nam ut dictum est alia
est dieta ... cum que est grossa alteri
et econtra, ita in una patria quod
non in alia. Ideo certa regula dari
non potest. Ex quibus facile compre
henditur qui sunt tibi in dieta sub
tili ut exponendi et tibi in dieta
grossa et media. Tibi pauci nu
trimenti et multi quantitatis ut olera
ptisana colata et non colata pre
parata cum aqua fontana et huiusmodi sunt
de dieta subtili collocandi. Cibi
autem sunt multi nutrimenti etiam
in pauca quantitate sunt sub grossa
numerandi, ut ova carnes preparate
brodium cum assatum contusum seu pi
statum ex ipsis carnibus factum pre
parata cum brodio consumato et
cetera de aliis ut in tabula sequenti
Cibi ad mediocritatem se habent sub media
reponas et huiusmodi puto quod cibi grossi
in quantitate diminuti aut subtiles in
quantitate aucti, et de hiis in tabula.
Ideo quanto cibus plus appropinquat
cibis sanorum tanto post habent de
dieta grossa et quanto plus ab eis
recedit tanto plus de subtili et
mediocritate de media. Et in summa
cibus dicitur attinere diete grosse
subtilis vel medie ... aut ratione
qualitatis, ex mutabilitate, aut ratione
quantitatis continue vel discrete,
aut ratione virtutis. Ratione qualitatis
quia multum nutrit grosse per
subtili media, et ratione qua
litatis continue quia multus
grosse paucus subtili medius
medie. Et ratione quantitatis discrete
quia datus sepe paucus nutritive

dieta grossa

dieta media

de tribus dietis

grosse multis intervallis quia
raro subtili medio medie quod separ
aliis partibus intellige. Ex parte
virtutis quia que per virtutem
perducitur ad statum fortem in relatione
ad morbum dicitur mediocrium
et que ultra grossa et quod medium dicitur
subtilis primum et secundum modum potest
sed in affe(ctu). Tenues et recte diete
et sic sicut quanto distat fe-
bris ab ultimum terminum acuitatis tanto
dieta debet distare ab ultimitate
subtilitatis ut ypo(crates). Ubi si acutum
acutum egritudo quibus est condecens
peracutum subtilissimam preter dietam
in peracuta subtilius declinans
ad latus subtilissime in acuta que
terminatur in decima quarta mediocriter
In acutis tropicis que in lo(ngis) terminantur
diebus grossa ab extremo grossi-
cie versus medium. In cronicis vero
grossa versus extremum et de hiis
supra. Unde multum deviant mo-
dernum a dieta antiquorum nam que eo-
rum erat et cronicarum nunc est trop-
carum nunc est acutarum in termi-
natis et que erat talium nunc est
peracutarum et sic infra nostra practi-
cantur. Sciendum tamen quod medici
deviant a dieta antiquorum de sub-
tilem fuit racione subtilitatis fa...
digestionis et grossam racione quanti-
tatis discrete et principue cum hodierni
usus secundum plurimas nationes sit
plures in die refici et hic usus re-
hemens est observandus ut secundum
alterationem consuetam patienti
in sanitate sua et egritudine proficiatur
ut in affo(rismo). Et quibus
semel aut bis ut ... ergo colligitur
naturaliter graduanda est consuetudo
quod qui consueti sunt comedere ter
in die non possunt subtiliacionem regiminis
sustinere ymo tandem ... reficiendi

sunt in egritudine et hoc nisi ante
egritudinem intercipiunt se ad meliorem
permutare etc. Et ergo recte actum tamen semel
in die aut bis comedere consue(verunt)
si absoluto usu in aliud permutetur
emotio eis generatur et defectio sicut
si quis prandere non consuevit et prandet
mox desinat et agrauatur. Et ex
quibus collige contra consuetudinem
multorum medicorum. Et ex positis
habetur quod duplex est indicatio de
dieta una a virtute sumpta alia
a morbo propter quod primo dictum est
primum et de materia putridarum etc.
ut obstructur ... magna timosa
de una duarum etc. ... primum ... ...
Ipse quoque semper sit sollicitus de eo
quod magis suspectum est et est virtus si
fuit valde debilis aut egritudo si
fuit multum fortis in comparatione
eius. Hic collige ut quod a virtute sumpta
aliis partibus est indicatio fortior ea
que ab egritudine et hic mouerunt ma-
trone que semper fortificationem virtutis
et continue sunt solicite stantes in
pugna contra medicos qui absti-
nenciam precipiunt. Et licet ita sit in
quibusdam indicatio sumpta a morbo
totaliter superat indicationem a virtute
sumptam ut in morbo peracuto virtute
existente forti in quo competit dietam
subtilissimam que est mutis dare iuxta
dictum antiquorum si tamen in eodem
morbo virtus esset debilis indicatio
sumpta ab ea totaliter vinceret indi-
cationem a morbo receptam. Item in
morbo cronico indicatio a virtute
semper superat eam que a morbo. Et tunc
in morbo acuto constitute virtute
indicationes sunt equales et secundo di-
eta media competit ut supra.
Tabulam itaque dietarum secundum
diem assignatam sic meo facili
ingenio constituebam si primo

nota

de ... tabula

Avicenna ... extra

cos memorauero affo de dictis
ipius loquentes ut ante oculos
tuos ponam que te in ipos do
ctissimu reddunt

5a prime Tenues et certe die
te in diuturnis passionibus et eg
tudinibus quibus no conueniunt
difficiles vel ultimum tenuitatis
que adducuntur diete difficiles et
eni repletiones in ultimis existentes
difficiles 7a prime

In tenuibus dietis peccant egrota
tes ideo et magis leduntur omne
eni peccatum quod sit magis in tenui
bus quam grossibus dietis ppt hoc igitur
sanis fallaces sunt valde certe et
constitute diete quia peccata diffi
cilius conferunt ppt hoc ergo tenues
et certe diete fallaces amplius sunt
parum solidioribus 6a prime

Ad ultimas egritudines ultime cura
tiones ad perfectionem sunt potentes
4a prime Ubi vero secundum acutum egritudo
continuas et ultimos labores habet ul
tima et tenuissima dieta utendum
ubi vero non non secundum grossius conducit
crescit et tunc subcondescendendum quam egri
tudo melior fuerit ultimis 8a pe

Cum steterit egritudo tunc tenuissima
dieta utendum est uti 9a prime

Contemplandum est egrotantes si sufficit
dieta ad statum egritudinis et utrum
ille post deficiat et non deficiat
sufficiat dieta aut egritudo deficiat
et obtundatur 10a prime

Quibus igitur contingit est status
cito tenuiter restituere est quibus vero
postea status ad id et ante illud pa
rum auferendum est secundum prius vero pingui
restituere ut sufficiat egrotantis In
proximis subtrahere est apponere
lesio est 11a prime

Et cum secundum circuitus exacerbantur in

attribuendis subtrahere opportet
13a prime Senes facile ferunt
ieiunium eo consistentes facilius
deinde vero pueri quorum vero omnium maxime
infantes quorum vero ipsorum quique
sunt ambitiores 14a prime

Et qui crescunt plurimum innatum
habent calorem plurimo ergo indigent
nutrimento si vero non corpus consumitur
senibus vero paruus est calor propter
hoc paucis indigent fomitibus indiget
a multis enim tibus calor extinguitur
propter hoc et senibus non similiter fe
bres acute sunt frigidum enim habent corpus

17a prime Uentres yeme et
vere calidissimi sunt natura et
sompni longissimi in his ergo
temporibus oblationes plures dande
et enim calor innatus multus nutrimento
ergo ampliori indigent signum sunt
etates et adlethe 16a prime

Humide diete omnibus febricitantibus
conferunt maxime pueris et aliis
sit assuetis exhiberi 17a pme

Et quibus semel aut bis aut
amplius aut minus aut secundum partem
dandum vero aut et tempori et regioni
et etati consuetudini 18a pme

Estate et autumpno cibos difficile
ferunt yeme vero facile vere 20
19a prime Hiis qui in circuiti
bus exacerbantur nihil dare neque
cogere neque auferre ex appositis
ante cursum

In qualitate autem diete que non est
contrabilitas tunc secundum qualitates
prima et secunda est medicinam ut quale
in curanda febre decet eligere
sciat quam licet omni febri ut sit
dieta competat secundum et quale tamen in
dictatione sumpta a causa eius
que quidem est fortior aut equalis
cum ea que a febre utendum est elige

dictam contineat ex parte ipsarum
qualitatum primarum Et ideo in
primis tabulis ponentur sim
plicia et composita cum suis
gradibus et ex parte tibi et po
tus ut tibi oportunit sciat medi
cus cum elige que sibi conveniunt
proposito Dixi tamen in postrema
tabula de ipsa dieta hoc dicere
quod nemo convertitur sicut ea plures
sunt tibi in qua maior eius plenissima
notitia medicis necessaria visa sit di
cente Damasceno affo Et si cum
dieta cavere potius prospera immo
mebis Et ca p. Cao primo amplius
Simpliciter scire debes quod medicus omnis re
pletio maior omnibus generibus malicia
sic medicatur contrario et evacuatione
et oppositione. Ideo in illo sufficiat mi
ta regiminis bonitas in repletione
et malicia generis
Rubrica de cibis temperatis
Elixir viteli viscosi remo- cum
Zucro eius conveniunt
Dum tibi albumine et vitello max
mitum debilibus immo subveniens
Allens alba dure digestionis re
mo- non si ter decoquitur et abi
citur cortex humores generat gros
sos post quod in acutis dari pl
ut in morbillis et variolis sit
Lupulus est inflativa remo-
cum decoctione eius aliquali et
multum nutrit
Citrum quo ad totum substantiam
non venit in usum tibi sic scilicet
eius difficilis digestionis remove-
si cum dulci et salsamentis comeda-
Zucarum tabarzet opilat remove-
si tibi generati muzis comeduntur
nutrit plus melle
Pullus moderate pinguis qui
nondum coire potuit
Capones et Caponisse moderate pi
gues
Perdix convenit antiquos dure digestionis
Gallina desiccata proxima humet sed dur
oris digestionis
Fasianus pinguis convenit exte
nuatis convenit
Coturnix pinguis ut fasianus
Edus pinguis maior recedit a sua
bonitate
Vitulus pinguis est viscositatem
quam acetum remordet
Capriolus omnibus silvestribus lau
dabilior facilis digestionis antiquius
non laudatur
Aves minute in rubis degentes
propter suam excellentiam tibi temperatis
reponimus Et si ad capiendum declinat
paruper ad tibi
Lingua humidum prebet nutrimentum
Pedes maxime anteriores ad dissolo-
ultimam cocti viscosi remo- cum ace
to et croco
Oleum olive convenient in natura et me
lius lotum et offerimus panis ledit
pectus et non lotum maxime
Rubrica de distemperatis simplici
bus secundum distemperantiam
humorum incipiendo a frigidis et
humidis secundum ordinem eorum que
comeduntur
Et quia panis est sicut mater aliorum
habet dato quod sit quid commune secundo
prius dictum temperatis positus
generibus sit ex deco in ceteris rubricis
Panis de simila bene coctus ferme
tatus cui detur ex frumento optimo
factus Panis de spelta frigidus et humi
dus generibus in primo viscosus difficilis
digestionis inflativus removetur si bene
a furfure mundatur et cum zucaro de
coquatur

De pane ordeacei
panis mitis ex eo no[n] c[on]su
antur

De herbis que fiunt salatina

Lactuca
Endiuia
Cicorea
Portulaca

et hiis similia et de hiis
i[n] statim

De Carnibus

Non inuenio carnes declinare ad
frigidum et humidum s[ed] sunt temperate
uel ad calidum declinantes excepta car
ne gruis que frigida ponitur quinimo
et de temperatis s[ed] et de aliis infra
Temperate et al[ia] ex coniunctione rerum
frigidarum redduntur frigide et ideo ex aq[ua]
in qua decoquuntur cum herbis
frigidis et humidis dictis redduntur

De partibus animalium

Cerebrum frigidum et humidum
viscosi nauseatiuum delens appetitum
remouetur si cum pipere origano et hiis
comedatur
Medulla similis uel cerebro s[ed] a rasi
ponatur temperata
Oculi frigidi et humidi viscosi stomachum
conturbant remouetur cum pipere et hiis
comesti
Vbera frigida et humida in p[rim]o tarde
digestionis bonum dant nutrimentum
Pulmo f et h in p[rim]o flictum dat et in
crementum
Reliquas aut[em] partes obmitto quia
aut calide sunt aut in usum in
firmorum non veniunt ut intestina

De piscibus

Piscis aque dulcis f et h in 2o et
maxime viscosum dant nutri
mentum et per hoc a rasi petrosi non
sic laudantur aut etiam multe
sit remouetur cum aceto et pipere
comesti et maxime laudati sunt
satis facilis digestionis
Cancer f et h et amplius h[abe]m
difficile digeruntur remo[uetur] cum
aceto non vinoso et modico zuc[caro]
et Cinamomo
Ostracha ventosa multum p[ro]pter quod
et virgam erigunt ideo infirmis
non conueniunt

De oleribus ex quibus fiunt fercula

Endiuia f et h in p[rim]o non est nocuum
inuentum ut in hortis et maxime
in siluis Blitis
Spinachia f et h in 2o ledit stomachum
propter baurachitatem parum nutrimenti
remouetur si prima abiciatur aqua
et cum modico zuco comedatur sa
m cum aromatibus
Spinachia f et humida in p[rim]o
melioris nutrimenti est blitis et
est pectoralis
Lactuca f et h in 2o sitim sedat calo
et ... non abluta abluta ab
lucio inducit inflationem
Portulaca f et h in 2o et quedam
in 3o eligitur foliorum latorum
difficilis digestionis debilitat
appetitum
Cucurbita f et h in 2o facile in
eum conuertitur humorem quem
in stomacho inuenit et sitim ag[ere]
sta comedatur in bonum g[e]n[er]at
humorem

De granis ex quibus fiunt fercula

Far frumenti dictum est redditur f
et h ex decoctione ut dictum est de carnibus
Far spelte f et h bene decoquatur
cum zuco Orobalie f in p[rim]o me
dic[um] h[abe]nt humidum et siccum remo[uetur] abi
ciendo primam a[qu]am et cum condiatis
acetosis acetosi et in febricitantibus

conferunt baldach. De fructibus

Granata dulcia f et humida in p° ... ad tolerantiam reuertunt in febribus non conueniunt maxime acide si bene acetosa et cruda.
Moru f et h in p° ... dari ad cibum et in paucia quantitate
Pepo dulcis frigidus et humidus in 2° ... ad cibum aliud comedatur in paucia quantitate ... in via ... cremori ... et ... comedatur
Balhecia frigida et humida ... et amplius pepone ... mala ... et in ... quod si non digeritur in vene nosam conuertitur ...
Cucumer frigidus et humidus in 2° paratus ... febrium putridarum ...
De citrullo idem quod de pepone
Semina aut horum f et h et sunt in usu ferculorum conuenientissima
Pruna f et h ad ... stomachum et ... precipue dulcia aquosa / ... vero in febre dari poterunt ... et qui habebit ... in ...
Poma dulcia bene matura f et humida in primo cocta ... pasta ... zuccaro
Persica f et humida in 2° stomachum confortant si in stomacho ... corrumpuntur seu putrescunt ... et ... confecti
Arancia f et h ... ad ... stomachum ... conferunt ... humorum ...
Limones ... ut arancia
Crisolonia f et humida in 2° ... vistosum ... et ... quare ... febres diuturne fiunt

Cerasia f et h ... que ... acetosa ... in vulgari ... item ... et in aqua ... dentur in febribus ...

De lacte et lacticiniis

Lac brutale f et h ... non datur febricitantibus febre putrida ... et ... ut ...
Lac acetosum dari ... febrientibus
Caseus recens non salitus frigidus et humidus ... ad ... primum ... conuenit ... et ...
Ex parte ... clara

De potu

Aqua frigida et humida ad ... nocet stomacho et visceribus ... coquitur et detur cum zucco
Aqua ordei ... cum zucco et ...
Postremo aduerte quod licet hec que dicta sunt valeant principaliter in distrasia calida et sicca tamen etiam sunt conferentia in distrasia calida et humida / ... intensiora competunt in distrasia colerica ... sanguinea
Sciendo secundo quod etiam frigida et sicca ut ... de eis ... conferunt ut ... calida et sicca et si directe ... videantur ... calida et humida ualere

Rubrica de frigidis et humidis siccis

Dictum est de frigidis et humidis ... de frigidis et siccis / nam et si ... febribus ... et ... tamen conferuntur frigida et sicca de quibus ... specialiter de hiis que ... febricitantibus
Endiuia tum est sicca est ...
... et ... ut supra ... ut supra
Et hic nota quod ... tempore ...

frigida / humida / sicca

mutari et ideo quod de rebus quas te
nent apothecarii longo tempore
in eorum apothecis tu grad
Faba frigida et sicca et magis de
sicca cibus rusticorum non tamen
datur cibus eis febrientibus sed
possit ratione consuetudinis et
robustitatis cibi esset magnus
appetitus de ea dari rarissime
tamen et in pauca quantitate
et melius febre ente acuta ut
de lente dicitur et brodium eius
melius quod fortasse in eo casu no
bilibus etiam consuetis comede
audatius et tu grad quia non est
practicatum
Robilie frigide et sicce quinus de ipsis
ante

De granis ex quibus fercula fiunt

Milium frigidum et siccum extor
ticatum venit in usum cibi stipti
cum removetur si cum carnibus pin
guibus decoquatur Idem de panico
sed non sit spissum sicut in al
mania sed clarum ut in ytalia et in
mediolanensi eo panico multum
utuntur in febre et in qualitate magis
et tu grad
Ordeum frigidum et siccum in primo excorticatum
bene decoctum Item mixtum ex farina
cuius datur in febre etiam acutis et
decoquitur cum aqua sola quandoque
cum brodio et secundum hoc fiunt magis
et minus nutritiva
Amilum ex frumento factum frigidum et siccum
primo consolida ex eo factum ut de ordeo
cum zucaro

De carnibus

Caro gruis frigida in primo sicca in secundo non venit
in usum apud nos

De piscibus aliquid

Pisces frigidi et humidi obmittantur que
dure sunt digestionis

De fructibus

Citrus frigidus et siccus in primo confortat
stomachum maxime calidum
Granata acetosa frigida in primo sicca in secundo
et de eis ante
Citonia sicut granata due digestionis
stiptica
Pira frigida et sicca in primo
confortant stomachum decoctio
removet nocumentum cum zucaro detur
in parva quantitate
Mespila ut pira due sunt digestionis
confortant stomachum ente acuto
Sorbe veniunt in usum medicine
magis sicce sunt usque ad tertium
Berberis frigide et sicce in secundo confortant stomachum
calidum videlicet ut de mirto

De potu

Vinum granatorum extinguit colorem
maxime acetosorum
Agresta frigida et sicca in secundo confortat stomachum
calefactum et debilitatum et appetitum
movet
Acetum frigidum in primo sicca in secundo stomachum
confortat valere in omni febre
putrida excepta in qua
etiam per se iuvat ut mesue
de syrupo acetoso simplici
De radicibus lactucarum cucurbitarum
et aliis ut per ordinem actum est
de frigidis et humidis sub silentio
transeo quia non inveni talia
talibus complexionibus

Sequitur de calidis et humidis de herbis ex quibus fiunt fercula

Borago calida et humida in primo bonum generat
sanguinem cum ea consuetum est
mixtum lactuca ad remittendum
in febre vel in egritudine melancolica

De carnibus

Carnes alterate febricitantibus conveniunt
Gallus calidus et humidus in primo competit omni
etati et maxime iuvenibus et

crepitorum aut male sunt
Galina c et h et maxime vetus
nam decrepita declinat vt ad
fri et sicc / bonum efficit sanguinem
facilis digestionis
Porcus c et humida in p° et amplius
humida multum nutrit viscose
difficilis digestionis caro eius fortibus
et pueris fortis constitucionis convenit
Caro agni lactantis c in p° h v
2° est multi fleumatis et viscosi gene
racio cito de stomacho descendit non lacta
tis vero propinqua est / ationis
Caro columborum c et h ad 2m dif
ficilis digestionis sanguinem generat
aptum inflacionem
Caro anatum calidior omni carne aui
um domesticarum et maxime nocet
febricitantibus
Caro pauonis difficilis digestionis
mali sanguinis generatiua
Caro qualearum c et h ad 2m diffi
cilis digestionis et corpus ad febrem
preparat **De partibus animalium**
Oculi et maxime animalium pinguium
f et h in 2° viscosum dant nutri
mentum humidum ad digerendum
Cauda c et h coleram gignit rubeam
et stomacho nocet
Epar c et h grossum generat san
guinem datur quibusdam epar gal
line vel pulli super prunas
assatum ad excitacionem appetitus
Testiculorum caro c et h et que ex
animalibus magnis difficilis
digestionis / sed gallorum nondum coeun
tium bona bonum et laudabile dat
nutrimentum
Adeps et pinguedo c et h in 2°
ledunt stomachum et nauseam faciunt
in coleram facilius convertuntur
Butirum c et h in p° corpus mollit

etiam pinguat facit cibum difficilius
digeri et natat super positum nisi sit in se
assumptis et cum moderamine
Ouum est si declinat ad c et h sed ipsum
cum albedine ponitur temperatum
ut in distemperatis / vitellum tamen oui con
petunt in febribus dictum in dubijs
Lac c et h propinquum complexioni humane
convenit senibus consumptis ptisi
cis non multum febricitantibus
De caseo dictum est **De granis**
Fasoli c et h in primo mali succi
humorum grossorum et melancolicorum
generatiui **De radicibus**
Pastinaca c et h in primo difficilis
digestionis nutrit duri et grossi in
trumenti mali sanguinis generatiua
Rapa c et h in p° multum nutrit
difficilis digestionis plus folijs remo
si bis elixetur et cum pinguibus coquatur
carnibus **De fructibus**
Ficus humida c et h in p° nocet
stomacho maxime cum corticibus inflat
dolorem causat fluxum facit
~~in mibus~~ Prunule c et humida in p°
dure digestionis stomachum confortant
flegma et sanguinem fluidum generant infla
tiue
Pomum dulce c et h in p° et maxime bene
maturum nam immaturum ad f et h
declinat malorum humorum generatiuum
et facile putrescibile et tale blasphe
mant medici nisi maturum tamen coctum
abiectis corticibus cum zucaro aliquid
post ab... accipi in pauca quan
titate
Morum dulce c et h stomacho nocet et fa
cile in eo corrumpitur
Amigdale dulces mature c et h in
p° difficilis bonum dant nutrimentum
licet parum
Auellane c et h in primo generant
coleram inflacionem ventositatem tar
de digestionis et maxime sicce

Uua bene matura c in p° h m
secundo hom inflamenti corpus
inticum impingnat sed recenter
a vite deposita inflant et rugi
tum causant
Dactili c et h ad scdm difficil dige
stionis grossi sanguinis generatiu

De oleo

Iam dictum est de temperatis tn aliq
existimant de olivis bene maturis
declinare ad calidum et humidum

De potu

Uinum paucissimum album vel citri
num aquosum c et h cuiusmodi in febri
bus competat dicitur in dubiis
rubrica de ea et sic eo ordine quo
de reliquis dictum

Calida sicca

De herbis ex quibus salsatura fiunt

Menta c et s in 2° confortat stom
et maxime frigidum
Salvia c et s in 2° confortat stom
et humiditates exiccat
Cappes c et s in 2° abstersiva superfluitatis
stomachi et aperit opilationes remo
nocumentum ~~sed cum oleo~~ si cum oleo
et aceto condiatur bene decoquatur

De carnibus

Turdi et merculi c et s in p° diffic
digestionis et merculi difficilioris re
movetur nocumentum si cum brodio pin
gui coquatur
Coturnices c et s in 2° sunt tn humidi
tatem superaddit difficilis digestionis ma
lum dant nutrimentum
Alauda c et s in 2° difficil digesti
onis
Anates aquatice c et s 9e multarum
superfluitatum
Lepus c et s in 2° iuvenis enpa
tus bene digestibilis
Passeres c et s ad 3m dure sunt
digestionis de quibus omnes passe
res mali sunt

De partibus animalium

Splen c et s in 2° scdo difficilis di
gestionis et mali nutrimenti

De lacticiniis

Caseus salitus c et s ad 3m ma
lum prebet nutrimentum et est genera
tivus lapidis in renibus et vesica
Caseus dulcis c et s et siccus est
magis siccus quam confortat stom
post cibum sumptus usque ad tres
bolos vel quatuor

De piscibus

Saliti pisces calidi sunt et sic
cissimi

De herbis ex quibus fiunt salsa

Menta de ea supra dictum est
Salvia de ea supra
Petrosilium c et s ad 3m folia di
gestionem confortant radix difficilis
digestionis
Bletones c et s in primo nocet sto
macho humiditatem superfluam removet
si cum oleo consumto et aceto pa
rentur
Cepin c et s in 2° aperiunt opil splen
et epatis non veniunt in usum ciborum
sed magis solatium
Caulis c in primo s in 2° et stomacho nocet
sue substantie meliores nec
males tarde digestionis remo si cum
pinguissimis carnibus coquantur
maxime galliatis
Maiorana c et s in 3° non veniunt
communiter in usum ciborum
Rosmarinus c et s ad 3m aperit opi
lationes epatis et splenis et ~~term~~ cerebrum
confortat

De granis

Ciceri album c et s in p° maxime
siccum est difficilis digestionis maxime
cum cortice et est inflativum sed abie
ctis ~~cortic~~ corticibus pulmonem
nutrit et convenit epatis et [illegible]

fortius in lacte et rubeum medium
Risum c et s in 2o multum prebens
nutrimentum stipticum remo[vetur] si per
noctem teneatur in infusione in
aqua furfuris

De radicibus

Radix petrosilini cuius dictum est supra
Enula c et s in 2o difficilis di-
gestionis sed bene decoquatur
pectori multum confert
Raphanus c et s in 2o difficilis
digestionis nocet capiti et visui

De agruminibus

Allium c et s in 2o usque ad quartum
prout nutrimenti caput ledit et ventosi-
tatem resolvit et opilaciones aperit
est enim rusticorum ʒʒ ē 6
Cepe c et s in 2o difficilis digestionis
nocet capiti et visui est tamen incisiva
et appetitus provocativa
Porrum c et s in 2o inflativum nocet
stomacho bene et venerabiliter ape-
rit vias cibi difficilis digestionis
illaudabilem generat humorem

De fructibus

Castanee sicce c et s inflative in sicce
per se sed bone et venerabiliter ape-
riunt vias cibi
Pellupinus c et s inflativus diffi-
digestionis
Pinecoli c et h in 2o difficilis sunt
digestionis grossum dant nutrimentum
Nux c et s in 2o difficilis digestionis
nocent stomacho et capiti et colera
generant frigidis sed nocent calidis
Castanea c et s in 2o difficilis di-
gestionis flatos humores et digestionis
generat
Avellana sicca est et s ventositates
multiplicat difficilis digestionis
remo[vetur] si ustulatur
Pistacia c et s in 2o ~~due digestionis~~
~~inflativum~~ sunt stomacho bonum
prebentes nutrimentum

De melle

Mel apum c et s in 2o dure digestionis infla-
tivum multum nutrit et crudum hu[morem] et
ventositatem et inflationem generat
remo[vetur] per eius decoctionem

De sapa

Vinum coctum c et s in 2o dure digestionis
inflativum multum nutrit

De sinapi

Sinapis c et s ad 4m excitat humores
stomachi et splenis ledit cerebrum re-
mo[vetur] per admixtionem amigdalorum dulcium
Anisum c et s in 2o magis vel minus usui — Anis
aromatum confortat stomachum et aperit opi-
laciones epatis et splenis
Feniculum c et s in 2o tarde digestionis
et eius nutrimentum malum appetit
opilaciones

De potu

~~unde p~~ Vinum potens c et s ad 3m
debile ad primum mediocre ad 2m secundum quod
sit in dubiis
Et hec de simplicibus sic potu sunt
ut vel gratia
De quibus autem ad plenum dicere non valeo
propter variam compositionem ipsorum ex diver-
sitate causarum / patriarum / et consuetu-
dinum contingentem tamen de hiis dicam
quibus communiter utuntur infirmi et in
omni patria

De ptisulis — Ptisana

Fiunt ex farina ordei et aqua mixta
que sunt frigide et humide quando vero humidi-
tas aque vincitur vincit siccitatem
ordei et hec in febribus conveniunt omnibus
mediocriter sumpta ab ipsa febre et secundum
maiorem et minorem mixtionem cum
aqua fiunt et magis et minus nutritiva
Fiunt etiam ex brodio carnium propter
calidas et vel removentur a sua frigidi-
tate plus et minus secundum carnium calidatem
et minus calidatem gradum Unde cor
elevacio fiat sic in collectura ...

Fiunt et crustula ex farina frumenti que sunt magis nutritiva quam ea que ex farina ordei, sed cum aqua frigida ad tempora calida preveniunt. Cum brodio autem carnium calarum ad calidum declinare videntur, sit quod commixtio talis cum calidis tala et comedia a medico ordinari potest. Crustula ex farina milii quod est ex fructu frumenti sunt eiusdem cum illa ordei, ita quod de cibis ut de illis.

Apanata ex aqua simul et pane cibus est temperatus, sed aliquos cum a'n permutat ipsam frigidam et humidam.

Apanata cum brodio carnium vel declinare plus et minus secundum brodii caliditatem maiorem aut minorem. Ita quod oportet ut sepe comedentibus sit prudenter dotatus.

Aput medicos illos fit panata cum brodio carnium et vitellis ovorum, et quidam pastillis componunt agresta, quidam pomum granatarum, quidam aliud simile ex aromatibus, ut coriandrum et similia. Licet autem graduare ab te esset impossibile, sed oportet ut cum tu ex gradibus simplicium cum tua verisimili coniectura gradues et composita.

Quidam gratusant panem sine ipsum minutum faciunt, deinde infundunt ipsum in aqua frigida per horas, deinde levant in eadem decoquunt aque spumantes magis altitudine. Alii vero exprimunt aquam, deinde in alia aqua aut in brodio decoquunt. Fit aput quosdam Ytalicos brodettum factum ex brodio carnium et vitellis ovorum et datur cum zucaro aut succo granatarum vel aut ad latus declinant calidorum. Unde oportet medicum gradus scire simplicium propter quod gradus possit simplicium. Fit ex carnibus iam positis maxime ex partibus quibusdam sive pistatis ex carnibus super pistata co[...] pistatur optime in mortario, deinde distemperatur cum brodio cum et colatur, reducatur deinde modicum ad ignem et cum zucaro et pomo granatarum aut agresta et huiusmodi, et quilibet sui libro per(?) nominatur et quam apud nos ab eo comedunt incipimus quia dicuntur infirmi se non posse masticare. Aliter enim vocatur dictum subtilissimum quomodo fiunt liant et vitellis dare a' aliis ordei at ptisanam dicam comprehendis, propter quod oportet medicum naturam prudenter ut post capitulo 8.

Quidam addunt micam seu medullam panis, quidam amigdalas cum pane, unde certe cibus fit delicatus et nutritivus et pistamis(?), et apud quosdam nostros Venetos talis datur cibus sumptis(?) cum rosis sive. Ex carnibus bene et optime pistatus et medulla panis plus in aqua rosacea detenta, deinde amigdalas mundatas et omnia admixte in mortario [...]untur optime, distemperatum brodio carnium totum distemperetur et coletur, et ad ignem de novo reducatur, et bulliat ad spissitudinem decentem, deinde addatur agresta ut fiat saporosum, et cum zucaro et cinamomo sanis et nobilibus permixtum, pro infirmis dictatur et aromata in genere, ut coriandrum et alia si fuerit opportuna.

Aqua carnium ad allenbicum facta sequitur complexionem carnium ex quibus fit, et subtilis substantie cito resolubilis, dans spiritum spumositatem et non solida inflamabilis, unde cum ea commisce aque endivie aut aliud tale quod remittat inflammationem, datur a multis statim aliis coco nisi ex[...] extremis.

Item decoquitur pullus magnus ad eius coctionem consumptionem et ex eo brodium consumatum et sequitur complexionem carnium.

Alii dant brodium non consuma
tum et sic graduatur secundum gradum
citrinum
Positum est secundum et brodio carnium
cum vitellis ovorum cum vino
Quidam ultra montes faciunt
infirmis ex brodio carnium vino
caseo butiro compositum et vocatur
caseum **Caseata**
Multi multa et in diversis patriis
quorum notitia non est apud
me sed tibi satis sit cum de sim
plicibus cibalibus gradus
et notitia aliqua saltim erit ti
bi intuitive ledentia consideratorum
ex quibus compositorum gradus
ex tua solertia statim invenies
et tu grad

De ordinatione dietarum

Restat ut dietas ordinem ex parte
subtilis grosse et medie sic ita
quod in primo ordine ponatur sub
tilem in 2o medium in 3o grossam

Subtiles dieta — **De dieta subtili**

Obmitto hic loco dietam subtilissimam
que est omnium dietarum et illarum terminus
quibus antiqui utebantur quia ut
dictum est ex prava consuetudine et
hominum negligentia et propter diversitatem
climatum quia communis egritudo est
in nostro climate acuta et non
minus inductum est ut talia servare
non possit absque magna medicorum
infamia et ideo deviabo a dieta
antiquorum quam de vocatorum ordi
dit et curatum non in 3o tollit quod in
alis ipsis deviat propter causas dictas
Et ideo sequar communem modum die
tandi apud nos servatum ex quo
et tu poteris te moderate in practica
tua et alibi ut opportebit

Subtile — **De dieta subtili**

Est primo advertendum quod tibi parum
consultum sunt illi qui reponunt
dent in primo ordine quam ordinem
diete subtilis propter quod scito quod tales
sunt qui faciliter ex membris dissolvunt
ex quibus liquidi et subtiles generantur
humores et qui acutas et violentas
habent qualitates et durum valde
servandi aut valde rarum propter quod
supra in descriptione diete subtilis
dicebatur quod ex ea corpori quod multum
accidebat nutrimenti sed quod nimium
erat et talia sunt ut

Ordeum	Acetosa
Milium	Blitis
Panicum	Spinachia
Panis furfuratus	Oleum
Panis azimus	Pruna
Caseus recens	Malagranata et mala
Pulmo stomachus	Balaustia
Intestina	Limbe
Pedes	Mespilla
Buttiri	
Aures	

Et ut satisfaciam premissis ponam
ea que se tenent ex parte diete sub
tilis ponendo pro primo extremo aquam
ordei simplicem 2o medium hic tale
latitudinis sit ymaginate 3o tamquam
signatur exclusivum tenens locum
summum ad dietam sanorum reducitur

Primum ordinem sunt — 1us ordo

Aqua ordei simplex et adhuc in par
tibus tuis et aliis servatur localiter
et datur pro dieta febricitantibus hoc
se pro acuta et parva et adhuc aliqua
diebus in acuta corpus a nobis statim
in die 2o aut 3o datur aliquid carnium
cum etc quod sed via antiquis
dictum Aqua ordei cum sero sua
quam antiqui tota sua investigato
ne dixerunt et mediam inter grossam
et tenuem seu subtilissimam

Olera sunt et sic ut sunt ad latitudinem hic se

Caulis	Fasoli
Blitis	Oleum

Epimathia | amigdale dextis
Atriplex | Epithamis
Blitones et hijs | pistes
Ptisana ordei cum aqua | 3a ordo et est
Ptisana amili cum aqua | dieta grossa
Ptisana frumenti cum aqua | contusum
Panata cum aqua | sine pistatum
Brodium simplex ex pullis | pullis | quagalie
Brodium ex pullis magnis | sorbilia
Ptisana ordei cum brodio | rectica
caminum | testiculi gallorum nouellorum ... tenentium
Ptisana amili cum brodio | ad latus huius scilicet
caminum | Carnes autem [...]
Ptisana frumenti cum brodio | te super dicte
ad latus huius dicte scilicet | ligna
Oua carnis et ale | pedes
bum frictis | cerebrum
panatas | medulla
ordeum | oleum
fructus | lac
fitii humiditas cum mittes | caseus dulcis
e magis calidum | lens
lac attosum | frumentum
et hijs que de primi sufficit scio | ius frictum
3a ordo et est dieta media | faba fricta
Panata cum brodio pulli | castanea
panatas brodio caponis | rapa
panata in brodio perdicis | cum porcinis
brodium assatum cum hijs | exclusis

cum hijs que cepte addere potis habita notitia de dieta grossa quid sit ut habetur. Et breuiter grossities diete attendi debet penes accessum ad dietam sanorum et subtilitas penes distantiam ab aqua ordei semper attenta proportionata quantitate. Unde ymaginare latitudinem huius cuius duo termini unus sit sicut non gradus uel quasi et hic est aqua ordei simplex. Alius est summus ut caro porcina exclusive. Medium vero sit panata cum brodio pulli parum ... se pe ... sit enim

bilitas quantitas continua et distincta faciunt eandem rem esse dictum subtilem et grossum et generaliter. Ex quo consequitur quod non sunt ad inuicem totaliter condistincta et cum gradibus. Et hoc de dietis uolo tibi sufficere sed ordinatis ut in consiliis est quod ... in patria nostra practicatur.

Capitulum quartum de alteratione digestiuorum et humorum et de digestiuis simplicibus et compositis.

Nunc autem loquor de digestiuis simplicibus et compositis medicinis per tantum in consuetudinibus consualibus et domesticis que quando dicuntur tales quia sunt preparatiua materie talis ad expulsionem. Est enim digestio licet supra ad conueniens medicorum preparatio humorum ad expulsionem ut prima quod dictum putridarum et generalis. Hec autem preparatio aut est in substantia aut in qualitate. Humorum primo in substantia quando quod sic grossus debere subtiliatio. Si subtilis ingrossatio. Si ventosus emissio ventis. In qualitate uero ut si est calidus frigefactio. Si frigidus calefactio. Si humidus exiccatio et cetera. Sunt naturaliter ex humoribus quorum tantum tres qui digestionem preparant cum sanguis sit semper ad tertium preparatus nisi intelligunt et ad expresse simile quod per quod alias quod tibi inquit. Et scias quod ... qui est interius sanguis non est de genere eius in quo expectatur digestio expectatione quam tantum consolutus et non expectatur digestio nisi in humoribus aliis quorum digestiua suo ordine dicentur. Nam per ponatur digestiua ipsorum humorum ut naturales dum de eorum ipsorum ut innaturales aut non naturales appellantur.

2a ordo media dieta

Digestiua

Alterativa

de Humore

Simplicia et Composita

digestiva coleri: — digestiva melancolie

IIII

Digestiva cole naturalis simplicia usualia et domestica

Viola — Succus limonum
Rosa — Succus citri
lactuca — Agresta
Endivia — malva
portulaca — Lumbe
Sandali 3 — cor seu s a 4 fro
Spodium — cor seu 5 ba fro
Capillus — Granaty et succus
Cusgwing — cius et stipitis acc
Epatica — rosa et muza
Capillus ve — papaver
Acetum — lenticula aq
Agresta fagorum — memsar
Ribes — acetosa
Succus aradiorum — Anguria sub ba
Spinachia — terra
Cerasa — Solatrum
Lupulus — Sebesten
pideum — poma acetosa

digestiva — flegmat

Digestiva flatis naturalis simplicia

pulegium — Radices 7 a qsq
Calamentum — cenodi sn de 7
maiorana — radicibus seu sen
Salvia — s sen apu pet
menta — spargi et brusci
Saturegia — Semen an
piper — seni
Zinziber — maratri
Gariofoli — Squilla
mel — acetum
Cinamomum — augurium
Dantus — serpillum
Spinaceum — ysopus
Ficus siccae — sticados
Eupatorium — pireotrum
Galanga — bethonica
porrum — Camed
Raphanus — Camep
Rutha — Cappes
Alleum — Sal

Et breviter me omnia talia et similia videntur esse ut sup flatis digestiva

g ta / composita

Digestiva melie naturalis simp

Buglossa — poma dulcia
Borago — vinum dulce
radices et flores eorum — Thimi
Epithimum — Cappes
Tamariscus — balneum dulce
Scolop — polip et si sit eq
Gramen — senatum
Cuscuta — Epica
Assarum — thymus castus
Cathonus — amigdale amare
Sicla — lupulus
Endivia — fumus terre
Rosmarinus — Amigdale
pimpinella — Rapa
Uva bn matura — lactillus

digestiva coleri / composita

Digestiva cole composita et usualia

Et antiquiores de ipsis dictum est plus mesue tam digestiva seu siropos de quibus quidem utuntur mesue et apponendo auctores modica vel eos laudaverunt

Julep ros mesue — Sir de rad mesue
Julep violis mesue — Sir de pu mesue
Sir oxizacara mesue — Sir de eupat mesue
Sir acet six mesue — Sir de epith mesue
Sir acet g ta mesue — Sir de sticad mesue
Sir de mida citoriorum — Sir de absi mesue
Acetum squill mesue — Sir de fuot ac mesue
Oximel sim nicolai — Sir de liqu mesue
Oximel six nicolai — Sir de psso mesue
Oximel g ta mesue — Sir de ysopo mesue
Sir de neuf mesue — Sir de mesue
Sir de pomis mesue — Sir de ribes
Sir de corticibus mesue — Sir de limo bg
Sir de ace ta mesue — Sir de agsta mesue
Sir de calam mesue — Sir ros mesue
Aqua mell mesue — Sir mirtin mesue
Sir de mtu mesue

digestiva coleri naturalis composita usualia

Digestiva cole naturalis composita usualia

Julep ros — Aqua endivie
Julep viol — violarum
Sir de pomis acet — acetose
Sir de ace ct — alia aq

Syr de nenufare
Aq simplex cum succo
granatorum et pauco zuc
Syr acetosus simplex
Syr violatus
Syr rosatus
Oxizachara
Syr de agresta
Aq ordei cum succo
limonum vel arantiorum
et pauco zuc in
modum iulep et est
delectabile valde

aqua gentibus de quibus
mf ca ... acetoso
ut vino granatorum a su
co limonum aut aran
ciorum vel acetositate cit[r]i
cum pauco zuc optimo
Scito quod per ipsa predictis
cum cola naturalis curtis
naturalibus quoque aliquid
calidior certe ut s
colliges ... ingenio
sanatis similiter et
conciliator ... gra

digestiva flegmatis naturalis

b **Digestiva flatus naturalis communia et usualia**

a Cuiuscumque intensionibus sint indigentes
et quare dicitur quod coniit appetunt videbitur
de zinzania

Oximel simplex
compositum
squilliticum
Acetosum simplex
compositum
Syr de enpatorio
Syr de sticados
Syr de 5 radicibus
Mel rosarum colatum
Aq mellis

Syr de pressio et ype
ad viscosos sunt certe
separatio est difficile
Aqua mellis cum pau
co aceti pro pauperibus
et si quid fuerit de opilatione
fiat de coctio eius cum
fenugreco aut apium aut
aliis aperitivis

digestiva melancolie naturalis

Digestiva melancolie naturalis communia usualia

Syr de epithimo
Syr de fumo terre ...
Senatior et ...
Mel rosarum

Aqua boraginis
bugulosse
fumi terre et siliquorum cum
zuccaro aut iulep violatum ...
Iulep violatum maxime ubi in a ... cum
hustia | Syr acetosus simplex ... cum aceti
cum ... ...
mesi de syr acetosus | Et ... colliges ... de ...
se ... | Illud quod plus in
digestivis ... se aperire ...
et subtiliare

Colere non naturalis

Digestiva colere non naturalis

Et quia raro immo rarissime in corpore
humano peccant humores simpli
ces | ut post pronosticorum ... ...

subsequens est agere de digestivis ma[teri]ar[um]
compositarum | servando ordinem ut supra
Et cum de colera dictum sit plus hic
agendum est de digestivis ipsius
distinguitur | nam quedam citrina
quedam vitellina | quedam adhusta
quedam pessima quedam zinzaria hec
enim sunt que communiter ... de
colera ... ex commixtione melancolie cum
ipsa dicitur | infra

Colere citrine

Digestiva colore Citrine

Digestiva itaque colere citrine debet esse in
frigidativa et humectativa minus tamen
humectativa quam infrigidativa et causa est
quia colera citrina generatur ex commixtione
flatus tenuis et aquosi cum colera ipsa
Et sunt Iulep violatum pretiosus | Iulep
rosarum pretiosus ... Syr acetosus simplex | Item
oxizachara cum aqua ordei vel aq
decocta | Item ex aquis herbarum
simul cum ... de quibus infra
cum zucaro vino granatorum iulep
pizando aut aliter preparando | Item
oximel simplex | Item iulep vio
latum cum melle rosarum colato ...
... prima ... de ... zanc
Syr acetosus simplex cum melle rosarum ...
quod sit subduplum ... diversi
tates tamen istorum sunt ... intelligi
... diversitatem proportionum ... colera
rum ad ... aquosas
seu subtiles et tamen ex datis et dicen
dis facile ...

Colere vitelline

De digestivis Vitelline

Digestiva vitelline debet esse frigida at
temperata subtiliativa aperitiva incisiva
et ad humidum parum declinare vel
saltem in humiditate temperata et causa
quia vitellina generatur ex admixtione
colere cum flatu grosso viscoso
... ... est magis in ...
... ... in dictis ... ...
... ... in ... magis

reperi. Exem. gra / sy. de biza[n]cijs
cum aceto. Sy. acetosus simp[le]x
vel cum melle ros[ato] co[mposi]to. Sy. de duob[us]
radicibus / Sy. de t[i]a sa[n]cto vel
oxisacc[ara] viol[arum] vel cum / sy. acet[osus] simplici
Item aqua distillacionis herbar[um]
simplicium de quibus infra tu
miscendo eas s[e]c[un]d[u]m p[ro]porc[i]o[n]em
essencialit[er] ip[s]or[um] humor[um] adm[ixtorum] v[ite]l-
l[e] cole et s[i]c[ut] ille / Si v[er]o fuit vitel-
lina per adustionem s[i]c[ut] frequ[enter] qua[n]do
plures voca[n]t vitellinam. Sed / de-
qua ip[s]e r[ati]o n[ost]ra virtutum ro-
ultimo s[unt] digestibilia d[ebe]t esse frigi-
diora et humidiora d[ic]tis / Et cog[nosc]i[tur]
vna ab alia per calorem quia h[ec]
h[abe]t rubedinem vel tendencia ad igneu[m]
rubeum p[ro]p[ri]a vero tendit ad albedinem
p[ro]p[ter] s[i]c[u]t in q[u]o no[n] fuit adustio et
tu gra[ci]a De digestiv[is] adustie
Digestiva adustie d[ebe]nt esse f[rigida] et h[umida]
magis et minus s[ecundu]m adustionem ma-
iorem vel minorem et tu q[ua]n[do] h[abe]t
sit p[er] adustionem cole que in ad-
ustione contineat. Exe[m]pli gra[ci]a
oxisacc[ara] viol[arum]. Sy. de pomis aceto-
sus mel[lis] oxizaccara vel aqua de-
cocta Sy. violis Sy. nenufaris ac[um]
ordei cum zuc[ar]o et digestiva omnia
vel quasi omnia que s[unt] de digestiv[is]
colericis cole / addendo semp[er] si opportet
que humectant sicut aqua vel aliud
tale. In quo est advertendum q[uod] et si
sy. de Epithimo et de fumo terre sit
ad sitim tendentes q[ue] ind[i]gent ad
hanc colam q[uas] incidere ad[huc] sint / tu[n]c
dantur v[er]o tamen ad dirigendum
digerendum q[ua]m ad ipsam expellen-
dam / Et ideo d[icitu]r nichil sy. de epi-
thimo colam nigram et h[umid]a adu-
stos tu expellens / In receptis aut[em]
ipsorum ponunt in[de] m[ens]urabil[ia] et tota
solutiva sicut confirmunt et p[re]cte

simplicium a quibus p[ro]ut denominan[tur]
Item dantur ut per ipsos et consimiles
p[ro]hibeatur velocior putrefactio / na[m]
sicut hu[m]idit[a]s est causa putrefactionis
r[ati]o communicationis ita siccitas p[ro]hib[e]t
putrefactionem
De digestiv[is] p[ra]ssine
Digestiva p[ra]ssine d[ebe]nt esse s[i]c[ut] potenciora
q[ua]m digestiva cole adustie q[uonia]m tal[is] sit
eciam p[er] adustionem vitelline et q[uonia]m
q[ua]n[do] densior est et magis resistens
infrativis q[ua]m adusta / Ex quibus
infertur primo q[uod] sy. no[n] d[ebe]t in tan-
tum oxisaccarari s[ed] cum sua grossa
p[er]manet. Infert[ur] 2o q[uod] plus de sy.
q[ua]m de aqua d[ebe]t exhiberi s[i]c[ut] tu[n]c h[ec]
cole digestiva d[icitu]r ad humiditatem declina-
re / et si talis cola sit grossa et
humide p[ri]ncipet / nam ut expertus sum
melius est extinctionem in h[oc] casu
semp[er] attendere / rum eligibilia e[st]
ut prolongitur egritudo q[ua]m ut per-
datur infirma / et[iam] semp[er] operatus
est c[on]tra ea Aver[roys] in somnis et e[st] sim-
i[le] 1o coll[iget] all[eg]ato ca[pitul]o mag[istr]i. Et me-
lius est ut quotis febre talem lentam
et longam que curari possit q[ua]m eg[r]e
subito morian[tur] / nam error qui fit
in altitudine q[ui]b[us] s[unt] facilior est
q[ua]m in morbis / Et n[ota] quibus v[er]sitas infra
sit de grossitie viscositate et opp[osi]to
corp[or]is quod ad curandum eam h[abe]t
siam est communicandis / sy. acet[osus] sim-
p[le]x cum aliis infrativis / ut v[erbi] g[ra]cia / sy. vio-
lar[um] sy. acet[osus] simpl[ex] / ac oxisacc[ara] vio[larum] cum
eod[em] ac / sy. de nenufaris cum eod[em] / ac de
acetositate ac cum eodem / addendo
et[iam] spec[ies] s[i]c[u]t / ut sandal[i] et h[uius]mo[d]i / sy.
acet[osus] simp[le]x est aptissimus subtiliacionis
et incisivus / Et p[er] diligens investi-
gator eam addere ex aliis sy. apt[i]s
de quibus d[i]ctum est cum q[uod] discrecionem
cuius videbitur / q[ui]a grec[i] / nam ep[istola]

Coler[e] adust[e]

Colle[rice] prassine

Colē Zina rie et passine non vere :

co liciorum aranciorum conatorum
et aq ut supra de colera prt fieri co
tinentur et tu grad **De digestis zina**
rie et passine non vere

¶ De zinaria autem dicitur quod ut coll
io / coll. allato c° et a conciliatore
dicta da cuius / ipsa tenuite est malig
ut ipsa digestionem non expectat s mox a
natura ipsa percepto nocumento suo vitiditus
quodlibet alias expellitur / unde / propter
primum de duobus / et licet sit peior
et magis periculosa et dicitur quod de ista
generatur abhat aut cola non sit ss
propter eius malignitatem cum ad eius
putredinem ...m contenuit / ...
plures ... et febrem de passiva
non posse contingere propter eandem ...
... / conciliator allata dicta ... se
vidisse sed tantum ... febrem
de passina / ... autem ... 1a et
ponit ea ... / quibus colligere quod
non frequenter ... tales ...
quidem ... ...
nam omni die ... colere videns tum ten
dentia ad ... / ... passinas ...
ut credo quo sunt semper passine / ... sunt
virides fite per adimptionem ... eius
cola citrina ... signum est / quod ...
sunt liquide ... et non grosse nam
ex adimptione ... generatur color vi
dis ut ex calore ... ad ampigto
ut faciunt pictores / et ista de qua
dixit ... quod aliquid ... et ...
ista se fuit longe ... ...
adimptam et ... digestionis ...
tis / ... / potius tamen ymaginad
Ror gradus passine vere et ... quod ...
primo gradu ... autem 2o ... febr
... / ... / ... 2o ... et
... ... et hoc per concordiam au
... de ... de febribus
... **De digestis flegmatis non ...**

¶ Dividitur ... de humoribus / ...
... / ... / ... / ...

pscum / salsum / acetosum / pon
ticum / dulce / ... / vitreum / ... p
... de se flegma putredin
ad ... reducitur / ... et flegma
quod putredi ... est vitreum ...
acetosum ... dulce ... / salsi
... / et ... sub
vitreo / comprehendens / aquosum et ...
... sub dulci / ponticum et
... sub acetoso / ... non faciunt
febrem / ... digestione non indiget
... sunt gentilis allato / secundum
itaque ordinem illorum quatuor ...
... eorum ponens digestiva
De digestis flegmatis dulcis insipidi et
aquosi

¶ Flegma dulce aut secundum se ...
ad ... dulce ut ...
... sit eius digestio ...
... vel ... declinando potius ad latus calidi
/ et siccum ... / et ...
... sunt digestiva cole ... digestio
flegmatis hoc est calida ... / ...
temperatis / ... / ...
... / ... ...
... acetosa ... quod videtur
expedire ... maiorem vel ...
... altitudinem vel ...
¶ Et consimiles ... de aquoso / ...
que ... ipsius ... ...
... / ... competit ...
... ... aqua
melius exhibitum / ... aqua ...
... aqua ... / ... ...
¶ ... et ... ...
ad ... acetosum ... de duo
bus ... / ... ...
... ad ... de ...
... addendo aquam ...
... sunt ut videtur expedire
De digestis ... vitri
et crudi

flegmatis dulcis insipidi Aquosi

flegmatis ponticum Acetosum Acr

flegma salsum

flegmatis non naturalis

flegmatis ... vitrei crudi

Debent horum flegmatuz digitia et talia et sitta subtiliatiua et cum
cisma et diureticia / Ad 2a primi
de cura feitaria aliquamod sit incl
ro co. cu sn acc de duabus radi
tibus / at sn acc de quinque radicibus
/ at sn de enpat cu sn acc sim ci
u / oximel quantum / aut sy de epssio ali
qualis arctosi ato / at sn de sitadoz
cu modico arctosi addendo omni
bus aquas haud intentionem
de quibus infra /

De digitis pontici arctosi et acl

Debent eciam digitia horum ad cali
d' et sicca declinare ut dictum est
si enim calia et dent cum contrarium
sit frigidius pontico aci et arc
toso et hic loquor de arctoso et
pontico ut sunt talia et non per
admixtionem cole' inigre cu eis
nitz / de ipis ut sic dicetur in
ca° de digitis mlic / Exemplum g
oximel simplex cu aq̃ mellis
oxe mel quantum cu aqua feni sal
uie et huius / Arctosus quibus duarum
radic cu aqua feni mel ro co
cu sn acc simi / Sy d'enpat cu
acc simplici

De digitis flegmatis salsi

Curat'r fla salsi extenuaia quim poti
one cole' cum flegmate / salsi enim
conmiscetur cola cum fla' te grosso
/ alii cu subtili aquoso et tale
e flo fit salsi notio / De quo dicitur quod
eius digitio dz ce in actis tpatio
aut declinare ad fem si fuit multo
salsi et similiter in passiuis tpatio
aut aliqualis ad latus humiditatis / at
alii ad latus siccatatis / v gracia
/ Sn acc simplex cum melle ro et aq
3 ue / Similis syde endiuia cu aqua
eius aut aq 3 ue / Item in sep vio
cum melle ro co / Item sn de acc

tositate citri / Zorzachra cum aquis
appriatis suis / Item in pessi sn de
bizantis et multa consilia extra ut pse
diligens perscrutator ex his poterit
Si aut flo est grossum ~~spiss~~ oz digitiu
ut sit subtiliatiuo / exempli gratia ut sn acc
simplex et lima ita quod oz contrariare in his
si contrariis proportionem humoris admixtiz
ut supra

De digitis mlic non nal

In melancolica non nalis ut collr ab
A prima primi ca° de humoribus est
sextuplex enim quod est talis per ad
ustionem cole' rubee / alia per adu
stionem mlic subtilis / alia per adusti
onem mlic grosse / alia quia cu ea
conmiscetur colera rubea / alia quia
cum ea conmiscetur fla / alia quia cu
ea conmiscetur sanguis et hec appellatur
mlia sanguinea / Et alie sic suo modo
a denominatione humoris qui cu ea co
miscentur

De digitis mlic per adustionem cole' genite

Hec dent in actis ce tpata at ad fem
tendencia et magis aut minus frio
si maiorez at minorem adustionem
et in passiuis humida consimiliter si mag
aut minorem grad / Sn corio sed melle
ro / at sn nemif / at de arctositate ce
i maxime quia de ipsa mlia cordi cinft
nocumentu cum aquis cordialibus
suis ut arctose de quibus infra / Item
sn acc de pomis mesi / Et breuiter
in fran a dictu de digitis salsi flate
et de digitis colere sic / Et dentur cu
hec cum aquis appriatis remitte
tibus et intendentibus ne calid h
mi frate mit qualitates ut opor
tet de quibus infra / Et scio quod ubi
cu h° quemque induce sampirum
oportet sn de prine cu aq corio ; nec
nemif

De digitis mlic per adustionem mlic subtilis et grosse

Et quia tam per adustionem subtiliatur grosse sed extinctio et minor ex subtili et terrestreitatis maior ex grosso / sic digestio colerice talis per adustionem subtilius debet esse sicca et calida / et ideo eligantur frigida et humida ex dictis digestivum de strate salso que de cola ipsa est et de colerica tali per adustionem tollere iubeo / et per digestivis reliqua que sicca et calida / et etiam a parte plus ex dictis / que a additione frigidi frigidatem digestorum intendi et remitti sed caliditatem minorem et cum ore et cetera

De digestivis melancolie colerice

melancolica colerica

Debent talia digestiva ex medicina in actiuis aut ad frigidum declinare ne in calore superfluentia intensionem aut adustionem impugnat in colericam / In passiuis vero consilie declinare debent ad humidum ut caloris intensionem remittatur et sic prohibeatur colerica actio / et ex quibus mala et non predictis sitiatis abuiatur / et ex bugl[ossa] sirupus de viola sirupus de endiuia sirupus de pomis sirupus de acetositate citri et maxime quia talis notum cordi in fortificat / aqua cordis cum zuccaro per quasi grana que dicta sunt in de digestivis colerice adustiue et plurima ibidem posita ad hoc taliter reducuntur

De digestivis melancolie flegmatice

melancolica flegmatica pro

In hiis digestivis oportet multa cauere primo ne sint multum calida ne subtile resoluatur et augeatur melancolia et residua ingrossetur / ergo primo attendere tamen cuicumque ingrossatum multum / Ideo non sint multum pro potentia calida in principio / sicut oximel simplex / et sirupus de epithimo ne per ipsam agitatam materiam ad venas perducta fructus consequitur oppilationem / et etiam educta subtili quia autem grossum debet itaque ad calida parum per declinare et in passiuis debent esse temperata vel ad humidum vel ad siccum parum tendere / et quod grana oximel simplex cum aqua sicut etiam sunt decocta / sirupus acetosus simplex cum decoctione / et ceteris / Item oximel cum aperientibus sicut digestivis / Item sirupus de passulis a mense de radice ex aggregatione frutis et melle aug[ustinorum] et menthe / Item sirupus de fumo terre cum aqua bugl[osse] borag[inis] endiuie et similibus / Item sirupus de epithimo / Est cum quodam quod de usu magis sirupus de epithimo et sirupus de fumo terre quam ad grana quia de fumo est lenioris et modus saluratum solus / et quando non mediis calidioribus / de epithimo a de magis aperitiuis et necessariis frigidatis plus educitur

De digestivis melancolie melice

melancolica melancolica

Sunt semper medicine digestiva temperata in actiuis vel parum per ad calidum declinet / in passiuis vero ad humidum sint tendentia / et cum ex predictis satis facile colligitur plus et verbi gratia oximel et cetera cum sirupus aut quelibet de viola aut sirupus de endiuia cum aquis convenientibus ut bugl[osse] borag[inis] fumi terre epithimi aut decoctio / bugl[osse] florum borag[inis] / cum passulis et melle dulcoratum / Item ubi oportet digestio fortiter incidi aut ad sirupus / de epithimo cum aqua decocta dulcorata cum zuccaro aut cum aqua borag[inis] et bugl[osse] et talia multa fabricari possunt ex dictis

De digestivis melancolie melice

melancolica melancolica

In digestivis hiis medicine reducuntur ad digestiva que posita sunt supra de digestivis melice colerice remittendo ea in frigiditate et humiditate quam sic colerica est sanitatibus ita frigidioribus indiget et cum

ipsa sit sicca valde et sanguis non
humoribus indiget. Sanguinea a
milia esse humidis indiget nec coitus
in excitatione precedatur. Ista tamen
ma sepe ex febre flegmatica evadit ita ut
paucis egeat digestivis etc. Nota

Completo toto quod dicta sunt de
digestivis nota quod tamen digestio debeatur
esse ante et esse quantitate ut omnes vo
lunt antecedere digestivum in tali die
quietis debet esse cum febris et in die
motus in mane calidum hora tamen
quod non observatur quam tamen
magis febris. Et sic in mane fiat quam
in die quietis debet esse talis et in die
motus in mane calidum hora tamen sequitur
non observatur. Nam canonice
operando sic fieri debet ut intelligeti
Et hec de digestivis quantum usualibus
dicta sufficiant. Nota

Aposteremo advertendum quod si quis
talia digestiva accipere non possit de
tedosus medicinis exagitus de quibus
statim in fine digestiva ipsa admi
nistrare consistendo ut expedienda
proto suo addendo zuccarum et ad dela
ctationem ut communiter confortatur. Nota

Item sciendum quod radices digestivarum
in materia calida sunt semina et folia
maiora et minora de quibus supra
de digestivis colere naturalis et infra
de seminibus. Radices vero digestiorum
in materia frigida et specialiter flegmatica sint
radices in dictis et infra dicende
de radicibus in precedenti etc.

De aquis usualibus de quibus
facta est mentio supra et primo
de temperatis in medio .i. in temperamento in 2° do

Aque temperate

Aqua capilli veneris | Aqua camomille
altee | branci
epaticorum | liquiritie
lupulorum | buglosse

Aque calide

Aqua absinthii | Aque ysopi
rosmarini | scabiose
betonice | saxifrage
eufragie | comis
ruthe | fumterre
eupatorii | feniculi
melisse | borragis
maiorane | celidonie
mente | camille
camine | scolop
Aqua prassii | Aqua osbene
raphanum | enstute
salvie | paritarie
api | radicum
lauri | Aqua mellis distillata in fine

Aque frigide

Aqua rosate | Aqua solatri
cucurbite | violarum
endivie | acetose
nenufaris | angurie
plantaginis | ordei
portulace | epatice

Rubrica de solutivis tam simplicibus
quam compositis usualibus de quibus propor
tionabiliter dicitur ut de digestivis etc.

Simplicia usualia colere per eductiva

Scamonea | mirobolani citrini
reubarbarum | fumus terre
aloes | aqua casei
absinthium | succus rosarum
eupatorium | tamarindi
viola | pruna
cassia fistula | psilium
manna | volubile
capillus veneris |
lupulus |

Simplicia usualia flegmatis per
eductiva

Ebuli | colloquintida
Emblica | Turbit

Calidi
Frigidi
Aque & Tempata
Tempati
Soluta & Simplicia & composita
Cole Eductia
flegmate soluta .i. eductia

Dellica | Sticados
Balgema | Mirobolani
Species salis | Sarcocolla
Serpentaria | Behen
Hyzopus sicca | Euforbium
Thimus azimus | Squilla
Hermodactili | Assarum
Zinziber | Polipodium
Aqua tinctura | Urtica
Lithim rubin | Agaricus
Centaurea | Cartamus
Sambucus | Opoponacum
Anacardus | Lactucina
Serapinum | Esula
Vitis alba | Serpentaria
Ius galli decrepiti | Arthanita

Simplicia usualia cole[ricum] magis principaliter eductiva

Epithimum | Sene
Polipodium | Cuscute
Mirabolani | Elleborus niger
Lapis lazuli |

Nota bene

Item ut scriptum est rarissime invenitur in toto [illegible] primum in uno solo [illegible] et consimile rarissime immo quasi nulla est medicina solutiva que tantum unum humorem educat / immo quod educat cola[rem] et educat et [illegible] disturbando et sic libros auctorum et suadet hoc experientia / Una tamen medicina principaliter magis educat unum humorem quam aliud ut exemplificatum est / et est sententia Mesue in suo de consolatione medicinarum

De solutivis sanguinis

Sanguis una est medicina que de pura intentione sit eductiva / Unde Mesue de consolatione allato suo inquit nulli enim medicinarum proprium est de pura intentione esse sanguinis eductiva / custodit enim eum natura usque in posterum nec deserit nisi coacta et ductu de prima intentione / quia rarius et non proprie educit de ea intentione ut ita loquamur per accidens sanguinem educere et hoc quemadmodum in tribus casibus / Primus quando medicina est de virtutibus extorquere ut vena aperiatur / ut turbith / assinus / euforbium / mezereon / scamonea / Secundus casus est quando medicina est de proprietate aperire orificia venarum apertione sanguinis fluxum faciente ut aloes et similia / Tertius casus est quando medicina est extremitatis ut scamonea et quelibet alia medicina ultima / habent similiter quemadmodum auctores inveniunt antiquorum / Et dicit quidem quia sunt de simplicibus medicinis ex quo creatur suo tempore invenitur et medicinam a toto de pura intentione sanguinem eductivam et conciliator qui patuit dicta 1 et 6 differentia confirmat [illegible] cum dicit padue padue et suo tempore fuisse cognitum [illegible] sive textus / a ro [illegible] de lente / ubi in fine dicit lente silvestre solvere sanguinem eius dictum nescio quomodo miror quod sic quod se de medicina [illegible] consolavit quod notitia nobis adhibita de hac herba et consequitur / Et similiter conciliator non poterant et quo fecerunt nec debebant dubitare quod notitia plurium aliorum simplicium per medicinas homines [illegible] et subito et ad tempus [illegible] [illegible] dissolvit / Sequitur ergo quod solam medicinam in hac parte eius sanguinis facilius per [illegible] educat per medicinas non [illegible] in superfluum non [illegible] / Dicit tamen quod quedam medicine sunt sanguinis indifferentes quia clarificantes / ut lupulus / tamarindi / ca[ssia] re[cens] / aqua lactis / aqua fructuum Mesue · 1° aliud succus rosarum / cassia / [illegible] / fumus terre / aloes

Marginalia: Simplicia coleram purgantia eductiva · Herba lingua silvestris solvunt sanguinem · Sanguinem eductiva · Eductiva materie sanguinis que in fuerint

Custute / lap lazuli / reub' / rosa
et ht h^r per accidens quia educit
mat' sanez consistentem
edu(c)it .i. educunt educit ... sen(s) ... rost

Solutiua composita usua(li)a

Solutiua composita usualia

Et antiqi ipa in scribam primo recita
bo indifferent' solutiua q^tu auto(r)es
nomina apponendo quibus omnis
moderni et antiqui et etiam us
ad hanc conveniunt etatem
Yera pig. 6 mes
Yera hermet(is) mes
Elect(uarium) indu magis mes
Confectio hamech mes
Diasmeo su cofito de dactil mes
Elect(uarium) de psilio mes
Elect(uarium) electof mes / benedicta ni.
Elect(uarium) de suco ros(arum) cu
Diasene nicolai
Diapruni(s) nicolai
Blanca nicolai
Stoticho(s) lapatini ni
Catarticu imperiale ni
Yeralogodion cu
Diatros ingrale
Confectio diacatolicon solutiua mes
Diaturbit ingrale
Catholicon nicolai
Oximel iulianii cu
Settaniabin educens flegma mes
Settaniabin educens melancolia mes
Sunt et alij ... omnes fieri solutiui addendo
eis solutiua
Pille de yera simplici mes
Pille de yera q^tu nicolai
Pille auree nicolai
Pille thothie cu ut alii dicunt et melius
Pille de fistola cu l'
Pille de sarpino mes
Pille de euforbio mes
Pille fetide maiores mes
Pille alefangie mes
Pille aggregatiue maiores mes
Pille de enpat mes
Pille de reub' mes
Pille inde mes
Pille lucis maiores mes
Pille de agaric' mes
Pille de lap(ide) lazuli mes
Pille de hermodactilis maiores mes
Pille sine quibus esse nolo / sine quibus esse nolo mi
Pille de fiot' ni ... 1 ... et melius
Pille assaget ... p(r)ia ...

Solutiua cole nat' usualia

Col(e) nat(uralis) eductiua

Eductiua itaque cole nat' sunt
Elect(uarium) de suco ros(arum)
Diaprunis et huiusmodi
Ubi aduertendum quod licet omnia q^tu
licet duo prima sol(uti)ua educte coleras non
tamen sit ipam educunt quam et flegma
purgent ut ex toto descriptio(n)is nota
sp(eci)alis in nomine q^tu solutiua educte pl(ur)es
humores sit sed de vno plus et principalius
de alio vero minus et secundario et hoc ideo
credo autores fecisse quod in toto simplices
peccant hu(mor)es et raro vnus solus ut
s^r et ideo non conveniunt solutiua cole
nisi aliquis humoribus dz intelligi quod illud
pri(ncipaliter) et magis
Yera pig 6 | pille de yera simplici
Elect(uarium) de psilio | pille auree
pille allefangie | pille de reub'

Solutiua cole non nat' secundum ordinem digestionis et primo incipiendo de digestiuis cole citrine

Col(e) non nat(uralis) eductiua

Ex hijs et sequentibus sciendum est quod
sicut cole efficit non nat'libus pro adimp
tionem aliorum humorum scitum ita et solu
tiua eis dz amplecti cotidie virtute sed p(ro)
maiori parte dantur q^tu qui sunt hic
virtutis et ideo notabimus nihil q^tu qui
simplicia que omnia intelligi debent

de omnibus / de omnibus aliud quod
ribus Eductiua itaque talis generale
sunt

Aloes	Absinthium
Mirab' citrin	Eupatorium
Reubarbarum	Scamonea
Cassia fist. et spa	Succus
cum turbit	Centaurea
Pruna	Diacitoniton solutiuum
Psilium	Electuarium de succo ros
Volubilis	Diaprunis cum sca
Citrum azuring	Yerapigra simplex
Tamarindi	Electuarium de psilio
Manna	Pillule de yera
Succus ros	Pillule aggregative
Viola	Pillule auree

Et ut dictum est quia hic quod est compositus potest componere contra me admovitur [illegible] gradum Electuarium de succo ros ʒ i diacitoniton ʒ i. Et sic accipiendo eductiua [illegible] et consiliare cum eductiue colere [illegible] correcte videte eductiue colere [illegible] proportionem colere ipsius ad [illegible] ut dictum est Et hic sit [illegible] est in sequentibus

Solutiua vitellie usualia

Coleri vitellini eductiua

Reubarbarum	Yerapigra simplex
Capillus ve nerium	Yera comitis
	Electuarium de succo ros
Citrum azuring	Electuarium elescof
Cassia vigorata cum turbit	
Manna cum turbit cum diaspinton	
Dyaprunis scamoneata	
Saturtia imperiale	pillule de nad[illegible]
pillule auree	pillule de yera gera
pillule de [illegible]	pillule de Reub'
pillule agregative maiores	

Et nota quod non sunt [illegible] educentes colerum citrinam que etiam non educunt vitellinam. Item rarissime sunt que educant coleram que non educunt flegma et [illegible]

est unum de compositis quia rarissime ab autoribus et [illegible] ta est colera peccare sine flegmate

Solutiue colere adhuste

Coleri adusti eductiua

Mirab' nigri	Electuarium hameth
Aqua lactis	pillule inde
Fumus terre	pillule de fumo terre
Sene	Cassia vigorata
Agaricus	cum sene aut cum
Volubile	fumo
memorato	Diasene [illegible]

Solutiua colere prassine

Coleri prassine eductiua

Est dictum est supra de digestiis eius [illegible] sola ut estimo rarissime convenit ut febrem aut longum estum faciat propter eius malignitatem ita ut expectet [illegible] mox vomitu ad [illegible] propter tanto [illegible] ab ipsa [illegible] educatur [illegible] pauca [illegible] sunt educatiuus eius. Electuarium [illegible] educatur [illegible] vitellinam cum ista fiat ex eius adhustione [illegible] prassinam Sed est advertendum [illegible] ista dicuntur [illegible] de genere venenosorum [illegible] eligi [illegible] educantia cordialia cordialia [illegible] proprietate [illegible] partem Reubarbarum est cordiale et ipsius eductium manna cum aqua confortatum cum cordialibus [illegible] solutis [illegible] pestilentiali [illegible] gentibus de quibus duo [illegible] dicitur

De eruginosa

Coleri eruginose eductiua

Quod [illegible] sit de eruginosa patet

De solutis flegmatis non naturalis et primo dulcis insipidi et aquosi

Mirab' kebul	benedicta
Emb'	pillule cochie
Bliti	pillule de sarpio
Turbit	ad palisium
Alsebra	pillule allesangine

Solutiua
flegmatis non naturalis
dulcis
insipidi [illegible] non naturalis
aquosi in flegmatis

Esula | pille assagari
Serpentina
Et eodem modo omnia lenia solutiva simplicia et composita flegmatis dulcis insipidi et aquosi eductiva

De solutivis vitrei mucilaginosi et crudi

Turbit | Electuarium indum
Ysopus | Blanca
Agaricus | Benedicta
Colloquintida | Esdrocathol la
Squilla | cath. | Catholicum imperiale
Hermodactili | Diasinicon
Vinum | Rectum abbatis edu-
Sarcocolla | ces | sed mel
Serapinum | Diarodon
Euforbium | Diaturbit
Jus galli decrepiti | hiera logodion
cum carthamo | hiera hermetis
Cucumer asinini | pille alefangine
Centaurea | pille aggregative aces
Carthamus | pille de euforbio
Behen | pille lucis
Sal | pille de agarico
Pantarch | pille cochie
Opopo tiz | pille de serapino la
Citrus alba | pille fetide
Diclamen | pille de hermod.
pille de sarapino ad paralisim mes.

De solutivis pontici acetosi et acris

Solutiva eorum debent esse remissiora sed debiliora solutivis vitrei cum difficilius sit educere vitreum viscosum sed mucilaginosum quam potentia. Non solutiva huius generis sunt eductiva dulcis et remissiora eductivis vitrei unde non dicitur ut cum pro- cessu secundo more debilior si addatur potentiori separatim remittit et ideo diasinicon addunt cassiam aut mannam | similiter turbit et cetera debilitando excutit conditur

extra dicere. Item pille alefangine huiusmodi pille de agarico sunt de hiis debilioribus quibus competent

De solutivis flatis salsi

Inter communia usualia electuarium hermetis et pille de hermod. | pille aggregative pro huiusmodi potentiorum est sed salsum cum tamen ex diversa compositione colere non sed flate grosso more cum subtili aquoso opportet quandoque aggregare solutiva iam dicta et huius generibus convenientia cum proportione debita ad huius coniungere. Item electuarium de succo rosarum pro simplici diasinicon pro superfluitate grosso salso. Item de vino vel turbit pro electuario de succo rosarum pro | Item vel sic cassia fistula ℥ i | turbit pulverisati ℥ i | zuccari. Facilius enim et dulcius habetur quoque componendi et huius quibus addantur aque convenientes et cum huius modi sint delectabiliores. Dixit Rasis in membris polipodium electuarium sed salsum.

De solutivis melancolie non naturalis et per adustionem colere rubee

Lapis armenus | Electuarium hermetis
lazuli | Diasene
Sene | pille de fumo terre
Sed epithimum | pille de lapide lazuli
Cassia indi | pille indi
Sene cum convenientibus sed eius infusio cum aqua lactis cum fumo terre

Item componatur educta colere cum eductivis melancolie vel grana cassia cum maris.

De solutivis melancolie facte per adustionem melancolie subtilis et grosse

Solutiva dicta sunt ex misto cum convenientia. Item confectus ex de corde fiunt de corde epithimo hieralogodion et sed ut sit de epithimo

De solutivis melancolie colerice

Talia debent esse ex parte virtutis quanta ut similiter terre | Mirabolani indi

Fleumatis vitrei mucilaginosi crudi eductiva

Eductiva flegmatis pontici acetosi acris

Eductiva salsi flegmatis

Solutiva melancolie non naturalis et per adustionem colere rubee

Eductiva melancolie facte per adustionem melancolie subtilis et grosse

melancolie colerice eductiva

Epithimu | Sene et huiusmodi de quibus
Serapinum | Comestio ut
Elect hamech | pillule de fumoterre
Dyasene | pillule inde

pillule aggregative maiores
Et ponantur ea que melius educunt
tamen humores que colera

de solutis ... melancolie ... flegmatice

Mirabolani indi | Agaric polipodium
Sticados
Epithimum seu epithimi prorogatur ...
super omnes medicinas solutivas ... indu
cendo ... educit et flegma ...
maxime cum melle et sale
Ius galli decrepiti confortato cum polip
... educunt ... mel
Diasene | pillule inde
Metallo ... confortant cum ...
solvente ... ut sit aptitudo melancolie
... flegmatice educit ... et ...
... et ... flegmatice cum me...
melancolie et educentibus ... vincat ...
victoria melancolie ... ut ...
polipodium mirabolani indos cum turbit ...
cum ... polipodii ... cum ...
folliculorum sene

de solutis melancolie melice

Et que educunt ... a forma specifica
sunt huiusmodi ... educentia ut sene
lapis lazuli | polipodium
fumus terre et | mirabolani indi
... humores ... ut diasene

de solutis melancolie sanguinee

Solutiva huiusmodi sunt solutiva melancolie
admixta humoribus que sanguinem clarifi
cant et mundant verbi gratia ...
tamarindi cum mirabolanis indis ... fol
liculis sene cum aqua lactis lupu
lorum ... cassiafistula cum succo
... polipodium ... educitur ...
... totum ... at quando

ita quod indiget solutivis ideo ...
non ... ex dictis apta
est ... compositione ipsorum solu
tivorum. Capitulum 2m de effimeris

Iam dictum est ... tredecim
... febri subiectivas ... spiri
... ut prima ... de
subiectis ... Ex qua dicitur
triplex ... genus febrium ... huiusmodi
... et effimera ...
de ordine ... incipiendo ab effi
meris ... sunt leviores
aliis ... digno
... indigente et ...
de qua ... Est itaque effimera
febris ... spiritibus cordis ...
se ... expandens ... membris
... subiectiva a causa
... plurimum ... Dicitur
effimera ab effimeron grece quod est
... dici ... et ... ad glan
... effimera ...
... a nomine pisti
... qui eadem die qua nascitur
moritur. Dicitur a ... quod est
... illa que est ...
... alterationem non trahendo
ad se aliam ... que ...
non ... nisi ...
ut ... durat ... causa sua ut
... solis ... Et ... est ...
... omnes species effimere sunt p
... non ... oppositu
... et ... cause sunt
... mala ... opilo
... et trahit ad se
aliam ... et ...
durat pluribus diebus ...
... Inquit ... de ...
mone ... effimere. Et iste ...
... effimere ... plurimum recedunt ...
die et ... pertranseunt diem ...
... pertransierit illam ...

Effimera

estimantur de ce carum quod ipse per
mutantur ad ethicitatem / Sed ad huius gene
ralem dixit tamen / Cum ergo colliguntur quod ef
fimera per causam a re corpora et tu grad
Et tamen fit vero a toto sprirituum salubrius et cum
si plurimum ad ethicam permutatur / et
non cum ad putridam. Et de signis
eius et permutationis eius dicitur
statim / In quam febrem cadunt facili
ter corpora magis colerica et plenitudine
in venis et sanguine humida, non contra

Causa eius

De causis effimerarum

Effimere vero assignabatur tamen
tam primitiva et hoc ideo quia sapien
tes medicorum non videntur sibi assignare
antecedentem neque coniunctam quia quod hic
coniunctam manifesta de ante non
est dubium / de coniuncta dixit Gui
lielmus quod assignanda est quia quod
quod est quidem hic ea hoc continuans
immissum ab eo quod continuans et con
tinuatum non est idem sed continuans
fit est coniuncta et ergo ut dicit putrida
go et tu grad / Continuum coniungitur de
tali causa dicit quod est nomine non sunt
Sed attende quod hic per manifestam et e
subtilitas sua spiritualis et ipsius igne
itas et calefactio et spiritum causas sui causa
et motum eorum calefactus tamen quedam
subtilitate excedente et habilitante
eos ad maiorem inflammationem quem
convenit eis ex causa spiritus in eo quod
spiritus / et hoc tamen contrario recepta sunt ex
et effimera / Ex quibus collige modum
in assignando causas earum suarum et
ideo grad / Et quia intendo breviter
me de ipsis expedire tam causas conveni
ant effimerantes ad remedium et

no

si conveniunt magis quam est contra non
solum / Ideo de causis signis et cura
loquitur pertransibo / Cause autem ad qua
tuor reduci possunt sequendo durati
onem / Aut enim tales / aut sunt

anchales dispositiones que sunt commune animo
scilicet / angustia / tristitia / cogitatio / ira
vigilia / sompnus / tranquilitas animi / timor
et / gaudium / Aut sunt dispositiones corpore
scilicet actiones et / motiones neque contraria
et sunt ergo / scilicet oppilatio / nausea, inanitas
tus / apostema et soliditas / Aut reducuntur
ad res que veniunt de foris et sunt / ut s
adustio solaris / balneum / cibus et po
tus / Et in summa sunt 2 / Et breviter
reduci possunt ad duo genera scilicet ad genera
causarum primitivarum extrinsecarum et ad genera
causarum corporalium predicte tamen cause debent
esse sui vehementia ita ut eas inflammet
ultra spiritum et sic homines hec quod effimera
accidit aut ex inflammatione spiritus vita
lium principaliter / ut ex tristitia angustia
et huiusmodi. Vel ex attensione spiritus aliquam
ut ex labore quiete cibo et huiusmodi / Aut
ex intensione spiritus naturalium ut ex siti
fame et huiusmodi et est triplex secundum triplicem
in sibi.

Signa demonstrativa effimere

Signa demonstrativa

In generali sequendo ordinem supra
de signis positum / Sunt in habentibus
quia ad tactum calor talitus non mordi
cativa non bona et suavis sicut cali
dus laborantibus aut ebrietatis non de abs
non mordicativa sed caliditate febris
putride. omnis enim calitus febrilis
est mordax / Et equaliter a dicta calitus
mordificativa putride ab ethica dictum
est supra de signis / Calitudo autem effi
mere remanet equalis per totum et non
variatur / Et qualiter mutata quam
facies rubet et inflammata ut ut
fortis exercitio similiter oculi et lingua
ad tactum sentitur calida ac totum corpus
ipsum et maiore quam est a causa cale
faciente sive inflammante / Et si fuit
a fide tamen ad limitem declinabit / Ab
excedente mutato quia in tota die plurima
die ac digo et est signum inseparabile et
proprium effimere. 6. Et nota quod hic digo

non directe fit super effimeram cum
non sit humoralis sed indirecte qm
mo. s. quod cum fe sit effimera sed quod
corpus a naturali dispone non est mul
tum remotum neque alteratur co
eius consi propter illud quod associatur
ei de causa alterationis vre quantum
e a colera quantum ad ea cognoscitur ad calli
tas remum sed ad cprs aut extrinsecam
et ypostasis bona et boni coloris
pendens et quasi naturalis et quantum sue
vera et max in vrina sed plurimum de sed plurium
quia statim quod preexistenti hui grossi vi
scosi et sic in prima die non apparet
ypostasis de non vrina etiam non est d
quemens vrina a principio non apparet
digestiones ut in illa que e ebullitione
aut per oppositum oppilatorum et hui Ideo
in hoc uno signo solo non confidere
confidas ut de certis dictum est Et sic
dicitur de ij egestionibus sputo et non
enim variantur ab eo quod est secundum naturam
De sudore vero dicitur quod ut plurimum et
max vna tiat per sudorem qui est
similis naturali ex parte qualitatis et
quantitatis quod si excessive quantitatem naturalem
tue estima ipsam non effimeram Et
dixit G. 1. xi megategni quod signum proprium
inseparabile optimum et certissimum effimere
est terminatio cum sudore et maxime
iam dicto Ab actione lesa cum hoc minus
a pulsus unde pulsus in effimera
est velox et frequens rex v sui sam
non tamen multum unde Insuper eo febris
permanens cum qualitate per totum quod si
cum ea diversitas quod est raro est tm sp
ordinatus cum in ea non sit materia naturam
granans Et in sinoca dicit dixit pulsu
puri movetur propter naturalitate refugerem
et max diastoles que cessat in
magnitudinem velocitate et frequentia
No
licet non multum Sistoles a non
mo quia non est necessitas indistincte
et max in vera Hic notum quod no
vz ac tua pulsus e bonus et vera
est bona quod effimera quando ut in
in aliis reperitur febribus et max
in pestilentia Ab anhelitu quia per
ipsum comprehenditur diastole et si
stole ad visum que vero occulta
erat in pulsu vel saltem non ita in natura
ad signum paratio sugo ud hominis
lationis rigoris principiis submis
sionis caloris et pulsus et declinaci
ad pigritiam et sompnum et tipi q
omnium consueverunt apparere in princ
putridarum nec est motus sive expan
sio materie ad extra super membra sensibilia
et hoc maxime sed continue in vera
effimera Sed non vera a qua quantumque
appent sed debilia et non perdurant
causa Sed non quod in vera quantumque plurimum appa
rens typus sed est raro ut in cor
poribus colericis aptis magis vel ut cu
talitas sola ponet materiam humorale
in talem ita quod ab ipsa materia resolvuntur
aliqui vapores qui transit sunt membra
sensibilia tipum inducentes sed levem
et fortassis dicti pncips ut plurimum
et tu quadantenus signum quod accedit ut docet
caput excitatio lingue coris calma
et hic intensa et timorosa non accidit
in effimera ut in putrida Et ideo
dicebat A. Cum ea est paratio animam
fortem timorosorum et dolorum
nam accidentia in ea appena sunt levia
et sub portabilia non impediencia
hominem a communi hominum conversa
cione et potius fiunt in descriptione
quod a cui sit prima de quocumque hor
A de speciebus carum est quod ipse non
fiunt a causis antiquis Circa dictam per co
pientia arguunt super effimeram

Secundus

hoemo/ rz pondo patiente in
bal aq dulcib calide ep si obtinendo
aliquam moram in eo supremit
horripilatio no erit effimera/ sz
putrida ep si enthil alteratur est
effimera/ hoc signum no psequor
qm eius est in usu et pessime poss
practicam ipsius sit a et multor
antiquorum et eius vr semp hec
veritatez quia in no consueto
balneare cu intrat balneum accit
ei horripilatio exhibita et in co
suetu mutatione sita in natura et
no facta a balneo in humore
Item in effimeram no vera que est
ab oppilac vel maiustatiua satietate
experientia no h3 veritatez in gra

Signa eius in spali

Signa in speciali effimere

De hijs tamen mc breuit expedicio
ep si fuit pp solem et similia instal
mantia capt emis calidum et oculi et
tactis et facies inflamata/ pulsus
velocitabitur et urina tingetur
h3 parum ut s3 cetis signis leuiis
caliditis preter naturam/ et si a frate
cosia appebunt unde color mutabi
ad liui ter/ et si fuit ex constrictione
porum sitd a re stipticantem ut bal
stiptica et huiz ter cutis tendit ad
ingredinem/ cu asperitate et urina
redditur tota alba/ et si fuit ex vib
pter calidum et nos et ar signa calide
tu qm tr tepitis et sentitur motuz
in cpe quia inflamao et urina e
tinctur/ Et similiter si ex cibo puenit

gra

calido eius sicut ex caliditate sol ledi
terem et spus alis et ex bal cor et
spus vitalis ita ex cibo et poti ep
et spus enalis/ et si fuit ex angustia
erit facies tendens ad palliditate
pp psimidationem calidi et motus
oculi ad clausionem declinans pp
resolutionem et urina clara ignea
sentitur pp siccitatem/ nam ppe
fortem inflamationem fit exsiccatio spus
ipse
eius et excessus exiccat ossa/ et si fuit
ex tristicia ar signa que in angustia
et in hat motus oculi cum psimida
tione pp resolutionem est ad partem extri
secam et hic quia in talibus mo ca
lidum ad extra spirtu quia tales pten
dunt semp aliud prosequi de re de qua
tristantur/ et si fuit ex cogitatione
aderit signa predicta in angustia
sz motus oculus na erit ad clausionem de
clinis quia in eo no est tanta psim
datio caloris nec resolutio/ et si fuit
extra ex ira appebunt signa que
accidunt solem et similia/ et si fuit
pp vigilias sititur inattratione insir
im et eius facies est citrina et inflata
pp maliciam digestionem et urina e discolo
rata pp eandem causam et quies ar t
bida magis qm mouetur aliqu materie
et si fuit ex supfluo sompno et quiete
sititur inattratione infirmi/ pp somp
no reuocato calore et maxime in
profundo conculcatur et inflamatur
sps qu etiam/ Et consimilit in quiete et
magis in assuetis exercitio nam va
pores in exercitio resolui consueti reti
nentur in otio et retenti et conculcati
infirmantur et inflamati spus in
flamat et pappue in corporibus calidis
et sic p accis ex sompno et vigilia
febris fit effimera et/ gra et si
fuit ex gaudio signa pxima sunt
hijs que ex ira nisi quia oculi sunt
sub forma gaudentis et eius irascetis
et si fuit ex timore signa sunt silia
que in angustia et est pportio timoris
ad angustiam que est ire ad gaudium
et est dubitatio maior in timore qz
in angustia et oculi eius sunt sub
forma terentis/ et si fuit ex labore sar
inattratione infirmi/ et si fuit ex
eodem sup a tr motus spus supfluus
inflamat/ Item et mc solutine

per caliditatem carnis uehementer e[st] Item in
supra emendo sanguis quia eo cal[e]facto
fuerit colera Iuxta illud q[uod] a p[ri]m[o]
Et aue me egrum etc. Cui si fuerit ex dolore
inflammante acuitur dolor capitis at
in uertigine aut collica aut ad tale
Cui si fuerit ex sincopi quod co[n]uenit
propter commotionem spiritus diuersa calefactio
et comburitur in se s[an]c[tus] sitiuit (?) martace
infirmitas Cui si fuerit ex fame satur
ex eius tollerancia propter quod subtiliatur
continentiam calorem et humidum in
quietem sed in humores substantificatis
cuius resoluit et in vapore et fu-
mos calidos conuertit et cum spiritibus
continuuis commiscetur et hoc maxime
accidit colericis macris cum membris et
humidibus forte spiritibus commiscetur Item
intellectum est de siti Cui si fuerit ex oppilatione
aut propter multitudinem humorum aut grossi-
ciem aut viscositatem cognoscitur
quod euenit a causa eius primitiua et
maxime quod declinabit sine sudore
et poteris te fundare in sic intellectu
tum uideris replecionem sanguinis et yma
prescipit exterius viscositatem et hiis
Cui si fuerit ex mundificatiua sanctitate
erit illic eructuatio et vrina erit sub-
tilis aquosa et reliqua signa nau-
seatice Cui si fuerit per apalcationes non
erit uehementer mordicatiua quod tale apal
est sanguineum et color faciei et rubea
et pulsus magnitudinis velox frequens
et est vrina aquosa alba per cursum
mictum colicum ad loca apalti Item
et quique ut catarrus et coriza sunt etc.
effimere quia si est calidus et cum calidi tate
eliquatur cum veniens ad ventriculos
et in eis continuitatis stimulescit et cale-
fiat spiritus unde cerebrum eius debite eue-
tat et refugiat spiritus cordis quod sic
inflammati effimeram causant Item eodem
modo sunt fugitiuus extrinsecus per eorum com-
pressionis etc. cum tamen qua alinaa

sor haec non neglingenda quia ex
ea quis facilius cadit in plesiz aut
peripleumonia aut separacionem Item et si
gna sunt signa catarri corize
et angustio causatiua eius
Pronosticatio Et primo ponentur
signa perque pronosticamus ipsam
transire ad putridam uel ethicam
uel aliam Item in medicus errat in ci-
bando febrientem se effimera ut quod
cibum ei exhibeat non in hora
sua et genera quia tunc fiunt effimeriter
effimeranter comminuti ad ethicam
Et hoc si tale corpus fuerit aptum quod
ut sunt corpora colerica multum macra
non potencia famem tollerare ut
Et de quibus octauo capitulo etc. tamen quod
tales sunt eorum et site et cum in potes-
sit diacteum ieiunium fecerunt et
capiuntur a febribus acutis et acutis-
simis quia si fuerint tales et humide
ad sinocham permutabitur et fortasse
ad sinocham Et sicut hic permutatio
accidit errore medici ita contingit
per errore infirmi et assistencium Item
signum tunc effimeram declinat absque su-
dore aut humorositate aut cum sudore
absque mundificatione signat quod ad aliud
genus transit et maxime quando
declinatio est longa et cum perseuerancia
accidentium ut dolor capitis et huiusmodi Item
etc. effimere cuius terminatio est ut dictum
est uehementes fuerit tunc expectatur magis
ethicam quam putridam et maxime
quod uideris pacientem valde sup[er]
calefactum supercalefactum quam per cibum
et in tempore accessionis eius et quod
febris fixa remanebit in omnibus
membris et quod pulsus signabit
equalitatem cum duricie et paruitate
Item quod si permutabitur ad sinocham erit
illic repletio inflatio faciei et additio
in caliditate Item quod si ad febrem putridam
pronosticum illud cum uideris oui[?]

latonem et diversitate impulsu
putritatem et tortuitatem caliditate
mordacitatem sitim et aliquam acci
dentium vehementiam et in urina ut d
pluribus non apparebit digestio
(nota) Febribus effimeris ex toto genere est sa
lubrius et brevius multis tamen
terminentur alii effimera conveniunt
pestiferam De quia in de febre pestile
ntiali febribus effimera que magis
est ex catarro et coriza ut dictum est
quasi ad pipulorum et senatorum transit
et ideo effimeras non oculis negligere
Canones in quit A. Et licet ergo de
febribus est facilis curationis et difficultatis
cognitionis sicut communiter creditur et credere
quod in generale cognitio non per quas sunt tractata
quia tamen cognoscimus quod sunt tales
ex signis dictis aliter quod est facilius
in comparatione ad curandas et certi
tas non autem similiter ut quod ad glan
tonem pitulose sunt si ab ignorati
bus curatur et ideo quia Cura
Tres sunt cause generales prima est re
motio et Secundum remotio generale
repletionis caliditatis siccitatis 3 est substrac
tio accidentis si quod est tale In comple
(Cap. 1.) do primum sit Canon primus quia ordina
tio diete et licet quandoque diversificatur
secundum diversitudinem cause faciendo die
tam declinare ad contrarium ipsius tunc
et quandoque sit dicta cum dictum est Sit
quod aer eorum declinans ad frigiditatem
et carens ex motibus alterius preterquam
in ea que est ex soliditate cutis et ex
catarro et coriza quia ea frigida In quo
cum de causis ad caliditatem temperatur de
clinis Stemantur itaque in camera
super lectum flores redolentes habere
et similiter ut ipsa requirit dispositio talia
vel frigida De sompno dicatur quod competit
multum et plus in ea que est ex vi
giliis sed in ea que est ex sompno non
competit sed magis in ea Est similiter

in ea que est ex multa quiete solido
soliditate cutis et opilatione et ex re collecta
in ore stomachi cuomili aut ex ve
nenis vel fumis putridis vel ex sin
copi in quibus magna competit vigilia
Item et ipsa competit in principio eius que
sit ex timore et tristicie in huiusmodi contra
De quiete et motu dicitur quod quies competit
in principio eius ubi sompnus et motus
ubi omnia multis tamen effimeris competit
motus fortis fricationes ea que tenet
locum exercitii generalis moderate super
toto corpore fit unde A. in ea que est
ex opilatione fricatio competit quia aperit
poros huius ea et ubi foret multa
humiditas motio competeret quia eliquabit
eam et motio resolvetur sed si pauca erit ca
bit De balneo a se tenet eum ex parte exteri
ori dicatur quod in principio multis effimeris
competit nisi fortuisse fit asperitudine
cutis et pororum clausione et licet core
gente modo ab humoribus cathoriminis
In declinatione ea est sicut auxilium fere
omnium effimerarum quoniam poros transit
sudores provocat fumosas superfluitates re
solvit spiritus clarificat inflat et humec
tat Et dicitur fere quoniam in ea que est
ex opilatione aut emaustatione satietate ea
ex apostemate aut ex catarro sed motio competit
In ea vero que est ex calo bene competit
Et similiter causa est bile quibus suspi
tio est ne convertatur in putridam De
lamentatione ea et repletione quoniam agendum patet
ex dictis ea curcat magis non occa
ea indiget evacuatione et digestione ut statim
dictum De accidentibus anime letum aut
gaudere in omnibus competit effimeris
excepta ea que est ex gaudio De cibo
et potu quia intentio non est ad magis
ut in putridis non prohibetur cibus
ut in illis omnibus itaque effimeris
exhibendus est cibus quibusdam in
principio ut sunt que ex labore an
gustia fame siti vel ex vigiliis

quia vero concreditur cibus timetur
eius corruptio in ethicam aut sincopim
Item corporibus effimeratibus et s
gravis et in porevaticus quibus ex
collantia [illegible] fluunt hic et maxime
colera ad os stomachi conducentes
sincopim etiam timetur ne hic motu
inflammetur et putrefiant et putredi
faciant. Et de hic cibus de eo mutis
familis digestus aptus colore trans
mutari de quo dixi supra capitulo [illegible]
Et tibi temperari et sed hic sub hic
In patientibus vero ex oppilatione et ex
a parte quia a causa corporea tarda
dubie primo in principio procedatur
cum subtiliatione. Credens alemco o
De potu dico quod in principio maxime quando non est
a causa corporea constitute et sit forti
competit potus aque et hoc ubi non
est prohibens ut consuetudo debilitas. Ideo
collige laudatur potum aque albi aro
tium et hoc in omnibus et hoc maxime
si non fuerit dolor capitis aut bubo
aut aliquod tale contradicens. Et
in summa potum secundo capitulo te plus ipsa
aqua laudatur. Aque et cibus in
tibus prohibetur casibus primus quia
est consuetudo maliud debilitas ut dictum
est. Secundus quia timetur quod non sit vera
quia prolongatur et timetur transitus
in putridam. Tertius calitas eius trans
cendit calitatem effimere debitam sed maiorem
eius. Unde et tunc timetur transitus
in putridam. Et in summa sit tibi et potius
familis digestus bonum medium in qualibus suis
cum febri quia in effimera specialiter ad
intentio est ad febrem non ad causam tunc ca
tareat. Sic etiam causa quam licet removere
ex parte separata postulat et hic totum
prohibere primus canon item dictum maxime
in vera. Et si fuerit vero vel quasi maior
habebit tunc oportebit ponere alios canon
quorum primus erit dicto. Secundus eius qui
perfici debet sed causis ipsius oppositum

Unde digestia et solutiva tuo proposito
congruentia habuisti ad plenum in ro
tuo et tu ibi. Et quia hec cura est at
tinens cure putridarum ideo sic per
ma leviter transitum expectamus
ad curam putridarum. Secundus
canon completur et precipue
in vera cum solis altativis admixtis
et ad extra applicativis de quibus
dixi in 7 capitulo et infra rubrica
de febribus acutis et tu ibi et ali
qualiter particular vero sit sicut ex
gratia statim. Et notum ut quidam
et meo iudicio bene non sunt effi
caces ad extra sed se totos refugiendi
ex applicatione fortium per totum quod
a porositatibus claudent. Sed insi
stendum est epiatibus aromatibus
et odoriferis maxime et primo et cor vir
tutem spiritum vitalem magis confortando
et adiuvando. Et ut tibi magis
complaceat iuxta scire causarum
particularium inde signis de invrale
aptarum curam subitum et breviter
inscribam speransque generalis
bene vale pleg tibi sufficere. Et si
prius dixero quod cura attende si quod
erit tale dicatur ex signis que dicun
tur de cura accidentium acutarum
per quod ad ipsam recurras, cuius
tamen non et tamen quod ad non dicitur
in particulari sermone amen
habenda Cura in particulari
Effimera que est a sole aut per contra
maior duo sunt tantum primus
abscisio et Secundus caliditas febrilis
remotio quia per duo perficiuntur dic
ta et ponone ex parte dicte quia
ad locum ducitur sed et hic remittitur
quia si modice ne ex subita et re
pentina mutatione vehis creatur.
Et destinet regimen ad finem. Similiter
et brote ad cum aqua rosarum sandali
et modico aceti et oleo rosarum unge

Cura
Effi
mi
in p
ticula
r

anim[a] Nam antiquum engros
satur et statem deperdit / aut si
ponantur petie infuse in hijs
et sepe. qui si affuerit per addere
papaveris albi et semi[n] lattute
ptulate et huiusmodi et infunde aut
petias appone et etiam tymporibus
Et quidam vero quamvis tene et bene
addunt flores camo[milie] ad auctum.
nam ipsum est ex calidis compri[mentibus]
et dissolventibus. Et dixit sapio
infundatur super caput eius aqua
tepida dulcis decoctionis camo
milie ad auctum. quia ipsum est ex calidis
siccis et florum nenufaris et mellilot[i]
et rosarum / tunc tamen quando si adest fluxus
cattarri a[d] eo quando ex apposit[is] horum
possit sequi infrigidatio / et tunc quando lau
dantur magis embroce ab alto
cadentes et magis imprimuntur. Item
odorationes frigide. Item ut si sit
liatus et infrictiones cordis et pectoris
totius et eo timeas clausionem
pororum quia non emittet emittet
per vias pulmonis ad exterius. In eis que
ex frigore consimiles tamen observet[ur]
ut primo reducatur ad aerem ca
lidum temperate deinde corpo[re] piat[ur]
et calefiant pannis in provocatione
sudoris. Et ubi sint parati apti / vi[ncu]lum
linimentum in hoc tamen competit
propterea quia provocat et aperit. Et d[e]
declinatione competit balneum de decoctione camo
mille feni et lini et post sudationem
et declinationem et eo peius non con
gantur quia oleum opilat. Item
capiti applicetur talia ut auctum
camo[milie] et huiusmodi. pectori et cordi te
pata apertiva et declinativa magis
ad finem. Fluxus vero que est ex constri
ctione ab aquis stipticis via de[r]oida
curis eam dictis unde solitudo
sit in humectando / et ideo competit
balneum aque dulcis et debent.

contrahere maiorem morum in coct
in istis non datur vinum nisi quando sunt
consisi quia pori sunt optime aperti et
dicitur administratio tardum oleorum et un
gentorum dubitando de oppilatione. In
ea que ex sompno locitur in aere sicco
et humido et dormiat quousque cessaverit
crapula / postea vero cum surgit de lecto
bibat et cibis cibatur f[ebre] et h[umiditate] deinde
ponatur si in febribus assimile in bal[neo]
et eo an[te] et sit intentio de / caret epar
que si remanserit gravitas in capite
solvas ventrem / Si inflatio oculorum
et rubedo et alia que sanguinem si
gnant flobotomia. Fluxus que est ex cibo ca
lido cum est sibilus est in stomacho
ut alleum et huiusmodi introducit vomitum
si eo sic sufficiunt solue cum tamarindis
prunis et huiusmodi leviter sub aut tem
patis. Cordi sit ut si intenso sit mag[is]
capud infrigidando ipsum intus et extra cum
aqua endivie sandalis et sir[upo] sub ut
dicitur in 7. C. et aliud ut plura in de febribus
acutis pestibus quibus cotis hebris
cibata et huiusmodi potus sit aqua ordei
et cibus declinet ad f[rigidum] et h[umidum] et similiter
cum vero... Fluxus que est ex angustia vero
in cum declinet ad f[rigidum] et h[umidum] et alienet
omnem cogitationem ne in ethicam trans
eat propter quod in bal[neo] aque dulcis fre
quenter et eo in aere eius ponantur
et vinguatur deinde leviter fricando
cum oleo violato / et pectori applicetur
epithima odorifera ex musco cum tilagine
et aliis huiusmodi cum humectantibus / et vinum plenum
mensis eis. Et et sit odoriferum et eo
in multa quantitate ne excitet / tales
quoque locandi sunt apud amicos consolatores
dantes spem et sint ibi cantores pul
satores etc. Et locus sit odoriferus
et crebus fus. Fluxus si fiunt ex tristitia
que est passio anime cum cogitatione
solicita super qua non est desperatio
ut in angustia que est de re sicut...

re aquisitione non est spes ut de
morte filii et huius temporis. Cura e-
ius de angustia dictum est. Et quia timor
passio est que angustia ut patet remis-
sioribus utere. Non existo quod simile exemplificatio
est tibi componere ex hiis que habitis ex spe
in febribus acutis et maiore pestibus
ex cogitatione Cum ea que de ex cogitatione cura e pro-
xima circa eam dicte. Cogitatio est
enim passio causata ex profunda me-
ditatione in aliqua re ad intelli-
gendum vel adipiscendum vel fugi-
endum eam precipue cum circa sit tristicia
vel angustia sive tedium ut cum quis
cogitat de deo vel de salute vel li-
beratione animi et huius. Et cetera quo-
dam ex practicantibus sit magis
in tenui cerebro quam cordi. Si curamus tunc
introducendum sompnum pro singulari
medicina dant enim limphatum sub-
ex ira tile et tenue gradum. Si propter iram que est
ebulitio sanguinis circa cor ex qua
accidit furor et inflammatio in spiritu
cordis propter vindicte appetitum tunc
Cura est sicut de angustia dictum est
et licet balneum competit eis aqua non multum
calorem tum unctio et oleis suis et
hiis est sibi magis conveniens. Et tunc
quidam precipiunt eos balneari ut
sapio sic intellige in primo et in ipso
in ultimo caveo. Medietas autem et tunc
remissa taliter competit ut A. 16.
propter vias introductatur sompnus
et ebrietas tamen ad f et h et bal-
neetur in aqua et plus h erecture
ad se acutas ubi ponentur contra
in simili causa tribuentur que cibis
bonis ad frigidum declinantibus et humidum
Et si ira fuit de capitis ad curam
impedierit ea enim sicut timor est
in eo rebus magis conferentibus eis
Aut et hoc intellige in maiore lim-
phatum est et sit ex hiis que magis
humectant et inebriant et dormire

faciunt. Et laudantur leves fricatio-
nes ex motu spatio pedum inclinando
a superioribus et trahendo ex capitis
capitis ad inferiora. Et contra attende-
ex spe re infirmando eam et cor non
negligendo. Cum si accidit ex spe
primo et quiete cum erit patiens
quod quies per se infrigidat et humectat
ordinetur dieta cibus sit gravis
ad f et h declinans et paucus et
quando administratur cibus exercitatio
tollitur in aere temperato vel decli-
ui ad caliditatem commoveatur
eger ad iram et excitetur per ca-
meram suscitentur ex unitates et ad
finem in aere balnei ponatur in quo
sit decocta camomilla et similia
prohibeatur enim in principio ad eam prohi-
beatur sompnus cum divisionibus
altetur cor a dextra cum temperate
ad frigidum declinantibus ad similitudinem
aut quandoque ad caliditatem de-
clinantibus in resolutionem evaporationis.
ex gaudio Cum si fuit ex gaudio cura est propria
ei que de ira differens tamen in
hiis primo quod non fiat introductio ut de
quo tristari faciant et cogitare.
Secundo quia approximata ad ea
de re intensius fiat admittendo
sint fiat remissiora ne noceant
interire virtutem propter superflua expan-
sionem spirituum. Item intentio non est
ita ad humectandum ut in illa nec ad
tam leviendum calorem. Cum si fuit ex
ex timore ex timore cura est proxima ei que
ex angustia nam introducatur
removens timorem et vivant ad
ea et forciores dando spem et au-
daciam et administrentur infrigidantia
et humectantia ex cibis et potibus
et ex aliis et suntibus letificare
et dilatare audaciam prestare que co-
ex labore munditatem et huius. Cum si fuit
ex labore et motu superfluo in

flammante spus introducitur
quies et sompnus prolixus
balneetur in balneo aque dul
cis moderate calide et hoc in sic
et inungantur deinde cutiture
tum oleo humectatio ut violo
laceo et simili corpus totum
quo ad spondiles oms et caput
Nota q cum intromissionem cor
in balneo si adest replo et cutitu
rarum magna lassitudo ne sit tam
de eis articula et quia contus d
eis est resoluta attende resoluta
cum cibo pauce quantitatis multi
nutrimenti humectatum ut ova sor
bilia/testiculi gallorum/pisces q pu
/carnes pullorum et hui/potius d
assuetis sit cum plurime commixtio
in non assuetis mles ex vio et hui
cum aque endivie Cum si fuit ex
eudne perfluxum ordinetur dicta
ex hiis que infrant et humectant
et confortant facile digestibilia
pauce qtitis s; frequenter in die
cibentur et sint sup te principalia
et laudat cibus/ex turture/ex pul
lo/at perdice/at fasiano in cuiq
ventre ponatur ʒ i semen portulace
ʒ ʒ i semen nasturcij decoquatur
in olla et imponitur sorbe ad cito
ma uel prima siluestria uel suath
uel mirtij et similia Et cum cocta
fuit Ex vitellum oui coctum in ace
to usq ad eius induracionem dein
plexeraint et cum citonio et ouo illo
sil et inde fiat cibus qui confortat
virtutem restringit et febrilem al
terat distraasiam Sup stom po
nant sup ta ut j de arcubg acu
tarum et cio sit tepida/s; calida na
tepidum est mollificativum et resolt
virtutem/ca Super quo cor et epar
ponatur q infriant et in loco te
neatur temperato odorifero/gau
deat et dormiat/posse et quiescat

et no permittatur fuge ad assellam
Cum si fuit ex dolore primo certe in
tencionem tuam ad causam doloris ut si
fuit colera ad ipsum assumlit et ex
aliis et altera cor et epar cum infrian
bus/ si timeatur ex potu cum motu
doloris no detur in potu Cum si fuit
ex sincopi tc studeo in remotione
sincopis et ce eius p° deinde ad febre
ipsam p m pficitur cum exhibicione
ciborum bonorum succum facilis digestionis
Et primum est ex eis que virtutem ele
uant 12 capite/et 10 colle/deinde cum
recessit sincopis stude in remotionem
febris cum hiis que infrant et hue
ctant redolentibus confortando cor
et reliqua principalia ut s sepe Cum si fuit
ex fame tua sit intencio et huectatio
do cum cibis humidis ut de hist
ordei et cum oleribus et sint omnia
aromatica aut aromatibus condita
ut virtutem confortent et confert
balneum et infrigidatur sup ca eius aq
temp plurima · sedeant in balneo se hue
ctando deinde se inungant cum oleo
vio nenufar de cucurbita et s dic
batur de ea que est ex labore et tu
cibi Cum si fuit ex siti/da in potu aquas
frigidas/primum quatorum et succus fru
ctuum infriancium et fiat infrigidacio
in aqua dulci tepida et si possibile
fiat est eius quia etas aptos tempus
et paciatur cum fine fiat Et attende
cordi et ut s et epa et quibus mit
tuus cum tib f et h s; hic adu
ne sit in a m sto q protum aque fre
magis i adhereret aut magis bibetur
quam p ipsam augetur sitis 12a 2a Cum
si fuerat ex oppilatione tres sunt intencio
tiones/una ad causam/alia ad febrem
3a ad accidentia si q sint prima pficitur
cum hiis cum ordinatione dicte digesti
endo et balnei administratione et
unctione et hu/cibus et potus sint
intentum facilis digestionis a consueste

ex dolore
no ui 7
ex fame
no
ex siti
ex oppilatione

ab^ti et nō sint apiti saltem in̄l
tum et maxime in principio de
quibus supra de dictis ¶ pro 2o can 7
pti^ca no q si humor faciens oppi 6
lacio fuit mixtus sanguis fac p^o
flō^az q si alius fuit mixtus tamē
sanguis fac 2 flō^az inōbrem q m
cau pmo q si non fuit m^x fac p^o
tum farinato enorō emolatiuz
Deinde procede ad digestiua abstersiua
et apitiua non fortia nec multum ca
la ppt febrem et ideo semina calida
et frigida apitiua simul mixtua
bant tua optie complebit intencoz
¶ nam si dab^s fortia apitiua nō ptedete
euōne addes in oppiloez et tu quā
¶ Deinde procede euacuando eradicatiue
uel quaa deind redderas ad apitiua
fortiora ut ad sīz arc ca ī uel iii radi
cibus deinde cua eradicatiue ¶ ultimo
administretur tyria aut cuq administra
cone attende condicones vii ī ab. a
hic morte et agiae ¶ suo tpe et hec
si prius dixero ptea que dcta sunt
q flōa et euacuacōe fiende sunt ubi
adherit repletio et humorum malorum
multitudo et q^o in pn^o ubi s timeq
de suffōe aduentu apatē et hq et in
hoc tum prcrand et mag cet contra
flōa euōe fieri et q etas virtus uel
consentiant ¶ item q tales euōes ter
dande sunt si pole et usq ad remissioz
febris uel horam iniciorez eius contra
flōa pot hu in motu et inficit bo
nos ad malos. ¶ ¶ et de hora flō^e
dicit 6 suo tpe in me^a nocte
existente in a incidend est ¶ con
diciones an balnei introitu atte
dende sunt prima q corpus mundificatio
ptum sit ¶ 2a q fe sit in declinacōe
vl' et tunc in hoc ne decipiaris
unde megatēg 8o in ē cez accessioz
tum pma ¶ et si minor est et sic pse
uerans mitte egrum in balneum sin
cillo timore ¶ 3a q cor sit dignus

¶ Quarta q ex pulsu non diiudicare
fe putrida ¶ quinta q introitus
bal sit ī horis an popim fuitz
si expectat ¶ sexta q si ex bal pcipiet
sibi supuenire ab^d attidens ut hor
ripilano uel aliud tale t^r illico
extrahas q^m si mora trahet for
tasse transiet in putridam ¶ deinde
iniunge et absterge corpus cuz ab
stergentibus calidis ut cum farina fa
baru pulue rad lilii fur furibus
et huiusmodi ¶ ei si fuit ex natuscatiua
sacietate t^r stude si natura non
euac rem que est in stomacho
tu euacuare psupius aut inferius
rem q uidebis maiis hre raptum
maiis et h^o cu firco vomitus
aut clisti' q si cuabit q^m fuit op
timus debere de humore corrupto
faciente sacietate q si nō ciui^t
cua ¶ deinde conforta stom ad eplis
rexo^t et huiusmodi de quibus in de febre
flcita ¶ deinde expectatu sup cibum
tollanda fames est curatiua valde
deinde exhibe cibos facile digestiuos
boni chimi et huiusmodi et introducturos
sompnum in confortatiuum digestiuo
¶ et attende cordi et epi ut supra sepe
¶ ad febrem eius intende cu frigide
cordialibus adeo ut s^a plicis
et accidentium correctio queratur primo
taplius ¶ ei si fuit ex apate pd no
cibetur nisi post declinacōem com
pletam ¶ 2o fiet euō et diuisio cu
flō a a^l salo^e ruentis ¶ 3a ponant^r
sup membrum apatum infranda
ingrossancia vapores et phibitiua
puenire puenire ad cor ita tamen
q apati nō multum noceant me
tus eius emedando unde sup ipm
nō ponantur et cordi applicet^r
f et q rē ¶ pcel aut has ptes
cuius efferminacau ab a. sic pos
tas inuenitur multi. ac

ut sunt venenum me^a solutiva laboriose solvens secundum caliditate essimeram faciens | vel tertius chili putrefactus statim longa in cal. sicut cantarum manendum in corporis setosis et sic quorum omnium curam non prosequor ut brevitati studiam ut promisi et quia ex dictis vero omnium cura satis facilis investigari a te poterit et ideo stude hec de essimeris sit receptum sufficiant Capitulum

Ca: 7

Capitulum 6m de putridis acutis et non acutis rubrica

putredo acute non acute febres

Nunc ergo ad varium particularem determinat doctrinam quedam putridis generalia circa in futurum composito multum utilia | nam cum de febribus putridis agendum sit statim primo declarare quid sit putredo | et quo causatur ut comprehendas quo febris ipsa putrida generetur

Putrefactio itaque est via in corruptionem sbe quod putrefit ac qualitatis ipsius componentibus attenditur in principalibus et sbaz quia ex qualitatem sicut et humido que est ei contraria | ipse quod humido quia in incorpto est calido humido suo proprio et inter ipsa debita habitudo tunc stat in eo temperies | Sed autem accidit extraneo in altero ipsorum et maxime in calido contra ut hoc humidus habitudo removeatur tunc accidit ut tendat ad corruptionem quod et de est contra in ipsam corruptionem que vera est putrefactio ut dictum est | Unde hic sato quod dicitur est putrefactio non est naturalis que consequitur actionem caloris naturalis in suo humido continuo principiorum intrinsecorum et declarat non est sermo in

Alia est preter quam talis et fit a calido extraneo agente in suo humido adiuto etiam a calido continente | Unde et meth. ad primum sic putrefactio est corruptio quedam communi quoque humido in nam ipse calidite a caliditate aliena | et hec est que ambientis | Et exponit ipse i. continuatur calidite et ambientis secundum plinium | quia eciam ut plura per habitam transpiratio est in calido | unde hic adiute quod humor sit putrefactus et si in sua alteratione complexione in permanet sub eadem forma et complexione | unde eius calor extraneatum adhuc naturalitate participat quod de re per se adiut ad digestionis et naturalite | et ideo precedente adhuc putrefactione adiut ad corruptionem simpliciter. per inde generari animalia quod ex humore naturaliter to per animal produci ut vermes et in quod | et accipiendo putrefactionem ipsa se extendit ad hec et ad alia elementa et est eius acceptio generalis | ipsa hic a medicis quatenus ut solum ad humida corporis se extendat et est putrefactio ebullicio humidorum putrescentium facta a calore extraneo generata quod sit per attensio et ignitio in corde humano quod in commixtione cordi sua ut operationes ledantur febrem putridam causat | Unumquodque ex putrefactione aliarum humiditatum ut chili et hic febris putrida generari habeat dicetur suo loco et in quo | de causis autem eius quam agendum ut in clarificatur doctrina et incipiendum est per ordinem ut s. a causis primitivis et probabat per illud quod dicebatur in diffinitione putredinis generaliter suprate et hoc est quod abiectis | Aer est duobus modis per se causa putredinis uno modo quia in sba sua recipit putrefactionem et conputrefactus putrefacit

sicut est aer / pestilens / et locorum
in quibus fiunt infusiones lini
/ canapis / aut aspalti / Item et aer
lacuum / vallium et aquarum stancium
de quibus dicitur ad plenum specialiter
in capitulo de pestilencia / Secundo modo
racione suarum qualitatum excedencium
ut intensio caliditatis / aut siccitatis
/ que siccitas est causa secundum plures ut febris
putrida generetur propter prohibitam tran-
spiracionem ad clausionem pororum scilicet
tez ab ipsa siccitate / caliditate extrinseca
propter febris putrida ut scilicet quia hoc
rarissime convenit et qualificent est
fit a siccitate ideo auctores siccitate in hac
magis nominaverunt subtrahentes calidi-
tate / Item a cibo putrefacto per putridi-
ficem et de hiis in clausis / Cibus etiam
est causa putredinis propter quod / sicut
quod cibi qui sunt nimis humidi et
subtiles sunt et velociter ex stomacho egre-
dientes sunt faciliter corruptibiles et ad
putredinem / ut sunt citrulli cucumeres / cera-
sa / pruna / meloniones / caro piguis
uva / ficus / mora recencia / piscita / pingue-
do / cerebrum / medulla / spermaceti / Item et
illi qui facilem habent substanciam ut lac
Item qui habent malam substanciam ut pis-
ces qui incipiunt corrumpi et tubera
Similiter qui sunt nimis aquosi vir-
et sanguinem generantur aquosum malum ut
fructus nimium humidi valde et
ex parte qui tardant suum euentum
ut sunt fructus orarum vel tarde
digeruntur propter vehementem humiditatem
Secunda causa principalis est cibi ipsius
preparacio seu ciborum coniunctio ut sunt
/ ova dura / vel cum lacte coniunctio et
huiusmodi / Tercia causa sumitur ex parte
hore ut cum ponuntur cibus super cibum
indigestum / Quarta causa ex parte or-
dinis ut cum preponitur quod postponi
deberet aut econtra / Quinta causa ex parte

Et dicitur quod hii quibus fructus tardi humidi

abhominacionis cibi ad naturam
natura cum abhorret non regitur
quare putrescit / et ideo non contra au-
steros medicos qui volunt egris
complacere / sed semper displicere ut supra
potus similiter aquarum stancium
et putridarum et grossarum que oppi-
lacionem inducunt propter hoc causa pu-
trefactionis / Item et somnus putu-
dum oppilatum nimie excessus
caliditatis per modum qui dictus
est de effimera / Motus etiam in-
ordinate factus ut post cibum in-
mediate vel non consueto ad solem aut
in loco fetido qualitercumque / Item supra-
quies / Sompnus superfluus / Re-
plecio multa / et malorum ciborum
specialiter / Item mala accidencia
ut supra de effimeris et breviter que
faciunt effimeram cum excedunt
apta sunt facere putridam / Et causa
autem antecedens et coniuncta dicitur quod multitudo
humorum sua grossitie et visco-
sitate opilacionem faciendo est pu-
tredinis causa quam ad ipsam
sequitur indebita euentatio propter
quod accidit putrefactio / Unde
sicut prohibita transpiracio est
causa quasi semper putrefactionis
humorum et de hoc est quod magna
Et tu tene quod sicut positum est in
debita coitu et humorum refri-
gerium sine euentacione requirunt
exspiracio et inspiracio aeris et
fumorum capitosorum cum virtuti
dispositorum expulsio ad utraque
autem oppilatio est causa antecedens
dicta fit unde euentatio cum
caliditas extranea in humoribus
attenditur eo quod talis corrupcionis
euentatio excitatur et conatur
et fit ingenius misturum ut contra

debitam secundum habitudinem
calidi ad suum humidum. Unde fit
putrefactio ut dictum est supra.
Consimiliter etiam vapores tur-
bidi ab humoribus elevati per
totum corpus sicut extrinsece
humoribus occurrentes ipsos
comprimunt. Et enim ebulitionem movet
et attrahit ut calor naturalis ab
extraneo superetur quare humidum
suum non sicut regulare et
fit continuus ab alio discontinua-
tio ut in uno quod accessit ex
inde etc. Ex quibus colligere quod
ex tali prohibita transpiratione simula
inducitur que plus ad quam sequitur
indigestio et malorum humorum
et crudorum generatio non guber-
natorum a regimine nature. Unde putre-
fiunt. Et ad intelligendum maiorem
hic quero quare cum sanguis posset
esse tunc non omnes hii ponunt in
ebulitione et tunc non prius colera
cum sit magis apta et quare sunt
omnes etc. debent esse colice. Dico
primo quod hoc accidit ex dispositione
humorum. Nam aliquis humor
qui est aptus magis ad recipere
putredinem ad propter suam constitutione
superhabundantem aut propter malam
qualitatem aut malam substantiam
aut aliter quodlibet est fractus non fa-
ctus minimus et ab ea decli-
natur quare ab humidis dua[illegible]
cuius citius putrescit de alio vel
de aliis gubernacionem ac soli-
tudinem humidis. Unde scito quod natura
diligit sanguinem ut filium et cito
in ipso stat vita eius quare tota
quare sustinet ut sanguis crescat
ad quantitatem tantam ut possit
attendere etc. absque putredine eorum

ut in de crisi etc. Secundo scito. Calor ac-
cidentalis est caliditas extranea vel humore
ipso ebuliente et extraneato extra. Ex
quibus omnibus primo clare apparue-
runt cause ipsius putredinis vel putre-
factionis et maxime tales posite
cum natura debet esse vel humidum per plura
cum ut vel quod putrescit propter ipsum esse a
regimine nature derelictum. Preterea ap-
te continuato quomodo ipsa putrida habeat
generare. Nunc queritur ut talis pona-
tur descriptio et hoc si primo enarrando
modum Gilberti de ipsis causis putre-
dinis continensi placuit postea. Causa quatuor
loquendo secundum communiter. Prima est conne- ca p^a
titudo et superhabundantia humorum
quos natura non ut corrigat et certi-
ficet quam vel ipsa corrigere et refre-
nare non possit virtus succumbit
et desinit a certificatione propria et acci-
dentalem calorem sic accedunt utrumque in
fimo. Secunda est materie grossitudo qua
natura non potest subtiliare vel rumpere
inde putrida eius que stans sic corrum- 2
pitur et putrescit. Tertia est viscosi-
tas in qua natura non potest agere motu
diudum et sequestratione sed in se cumu- 3
latus humor vel in eis calor naturalis
non penetrat putrescit. Quarta est pororum
constrictio et firmorum exteriorum que que- 4
tati reddunt super humorem et ac-
quirunt in eis calorem accidentalem proprio
sublato calore. Febris putrida est
etc. a vapore putrido sive putrida fu-
ligine continue et non per se calida. Cuius Diffinitio febris p
causa per se est humor putridus a quo
et super vapor putridus elevatur.
Non enim a vapore putrido simul cum
febris necessitat eius sed a seu aliis sed humidus
a ipso humore. Unde sit febrium pu-
tridarum distinctio ab ipsis humo-
ribus. Secundo febrium putridarum alia
colica alia fleuma etc. Similiter et acc- Divisio febrium

tiratiuus ab ipo sumitur humore
vel vaporem / vapor tamen est co
nnnexa et comitata febris / instralis
set non per se / humor aut putridus
est causa coniuncta per se / non inmmexa
quamquam tunc facit vapor fiunt ab humo
re a quo eleuatur / Item dici potest quod
eo quod naturalis est humor
efficiens aut est vapor / quidam yma
ginantur quod si in corde sit humor
putridus contingens sbaz cordis
nnnexe quod absque putrida fuligine per
se sit putrida causari quod si sequu
turi ptis addas in descriptione sed plurimum
et rarissime in paucioribus / inmexe
tata et tu quod non est vera quod in tali lo
co sit humor putrescens exatione
caloris in ipm absque eleuatione va
poris et si est / est ad breuissimum spa
cium / Et putredo co fuit zna / et pu
tredo sangis ~~quottidianam~~ qualz
/ et putredo flegmatis quottidiaz
et que currut cursu eius / et putredo
melie quartana et que currut cursu
eius / Et locus sanguinis est admi
venas aliorum non extra / Et ideo
cum sanguis putrescit fiet qualitmet
reliqui hu sed plurimum inpullatus
De causa continuatis et inpullationis
dicetur statim tertio quare inpallate
ponendo descriptiones / Sed hic scito quod
illud quod supra dicebatur de aliis humoribus
dis ab humoribus nequid possit
fuere febres / dis quod sit et sunt reducibiles
co quod sunt putrida tota a putredine
prime humiditatis de secundis eius a sanguine
non multum distet ad sanguinem reducuntur
Similis si putrescit coleric reducitur
ad feriam eo colericam multum as
simulectur / et circa consimilis de aliis
quibus aliqui voluerunt contrarium
/ dicentes quod humiditates scilicet non sunt co
agulate et in porositatibus menbris

constructe non poterit recipere motum
ut ad ebulitionem veniant et tu quod
quia bene potest inconveniens fore
ad quod illa loca pelli a natura quod de
eis curam non habebit et putre
fierent / Describitur etiamque sic fe
bris / Est continua est febris humoral
sanguinea que in nullo suo temporis spacio
sine afflictione permanet sed absque
rigore sudore et paroxismorum
manifesta declinatione paciente quotidie
affligit cum non est in vasis
que sunt vene et arterie sed plurimum con
tinetur / Dicitur humoralis quod
non omnis talis est putrida sed bene
humoralis ut de sinocho dictum est
et dicetur etiam ad differentiam effimere
que non dicitur dici continua / Et que
in nullo etc quod de ratione continua eius
est continue affligere ~~etc~~ sicut in tpalla
te interponere tempus / Nam sic
aliis humoribus a sanguine differt
per continuationem eius / Nam hec propo
sitionis ut colere de tertio in tertium fiat et die
in diem / melie de quarto in quartum ut supra
dicetur ita sanguis inest continue
affligere / Nam inter extrema illa
est invenire medium quod est con
tinuus motus qui sanguis inest
proprium eius / Nam respondet
sed secundum istam viam quod sanguis
non est paroxismus sed continuus motus
cum est exercitatus / Verum cum sit
thaurus calidus et humidus maioris
delectus non quiescit nam in mo
uendo et agitando eum ut expur
gantificet et ipsum sit consumptus / quod
solicitudine de aliis non sit humori
bus et tu quod quia eo est rectifica
ta et optimo probabilis / Et nunc
non quod dicit est sed plurimum et raro
reperitur contrarium / Nam sicut non
conuenit aliquam in membrum intra

Sput dub^r manens sub for^a sag^nis

Vasa contenta sunt impollata
per paucitatem eius cita quod cont^r
ponat tempus donec reaggr^et
tantam quantitatem quod sufficiat
de novo se calefacere / ita non conveniunt
mat^r adeoque vasa existentem a dex
a sanguine in loco s^i propinquo cordi
sufficere causare febrem / sed non erit
ea continua quod si esset sanguis ex vena
fusus sufficiens facere febrem
continuam tunc dicemus illam esse continuam
Similiter tamen et non ita stricte
et ipse actus huius emig se quasi no
quare quod d ab alio humore quam a san
guine per continuam / et potest distinctio quod
continuarum quedam est continua proportionalis
quedam non proportionalis ut statim i
Et si illum modum loquendi sequ
amus a descriptione data abicere
illum humorem sanguinea et ita erat
Sed ista ut dictum est raro evenit
et ideo doctores loquentes de hiis
que ut plurimum eveniunt distribuunt
in continuam et impollatam quod ce
ad intra et ad extra venas et ex hiis
causis quod sit interpollata est enim
febris putrida que temporibus spa
cio stat sine afflictione et paciente
affligit cum rigore sudore sine ca
manifesta propiorum declinacione
tunc in ut plurimum ad extra vasa co
tinetur / Con^a et extra caput et cras
sa continetur contra ab interpollata
ta in tubus / sed in rigore / sudore
et manifesta propiorum declinacione
Et omnino huius scito quod ex colericis quedam
sunt non vere continue et sunt
quorum paciens stat continue febriens
non ex causa una sibi continua sed ex
pluribus et una movente ad pu
tredinem ante quam alia finiatur ut in
febribus / subintrantibus / simplex repetitur
Continue vero sunt etiam decepte

Item earum quedam sequuntur manum
ad unicam expulsionem et tales sunt
breves in una vice finientes et ante
quedam que ad plures recurrunt ex
pulsiones sua manu residuant et iste
sunt longe et tales aput nos que
eveniunt ad errore infirmorum aut
medicorum qui non cognoscentes se
eam prolongant / quod contingit accidere
multis egrotantibus Item continuarum
quedam dicuntur continue proportionales
quedam non proportionales Continue propor hic oriuntur
les sunt similes contine in suo motu
extrescentiis sed ipsius humoris proportionem
namque indeterminata in quantitate qua
litate et loco / Con^a sic reperitur continue
continue proportionales de colera et h^o
continue de 3° in 3^m secundum naturam humoris
excrescentium / Conde hic ut in principio
gentilem secutus teneo quod humor
colericus de 3° in 3^m flematicus omni die
melancolicus de 4° in 4^m moram et proprietate
ipsius cum in respectu ad talis male
que proprietas sequitur enim horum humorum
cum determinata quantitate qualitate
2 loco Conde ~~sic reperitur continue que~~
~~proportionales de colera et h^o continue de 3° in 3^m~~
~~secundum naturam humoris excrescentium Conde~~
~~hic ut in principio gentilem secutus~~
~~teneo quod humor colericus de 3° in~~
~~3^m flematicus omni die melancolicus de 4° in~~
~~4^m moram et proprietate ipsius cum~~ Non
proporcionalis vero est que non habet non proportionales
excrescentiam saltem manifestam
que se apperit et conformiter affligit
et ab auctoribus eius / conclusa no conclusa
minata et ista est a sanguine ut
plurimum Sanguis aut sub forma san
guinis remanens non facit excresce
ncias sed cum ad naturam alicuius humoris
transcendit per facere et continue facit
propriam continuam proportionalem de colera / quia
eius subtilis facilius in coleram.

fe: putrida

transit. Et sicut reperitur continua
ex porcis de colera, ita de melancolia et de
flegmate sit frequentius, tamen de
colera et flegmate intro aut de melancolia
minus. Et de qua dicat plurimum quia
est prodicta, nam melancolia est humor
multum virtuti et vite contrarius
et disproporcionatus et ideo natura eius tol-
lerans eius putredinem magno
impetu movetur ad ipsum expellendum
antequam putrescat. Est eciam humor
de facili putrescibilis. Ex quo manifestum
quod timende sunt multum febres quartane
de quibus supra. Et loquendo de continua
sciendum quod vocatur et proprie continua febris
intensi caloris que semper et equaliter corpus
affligit, sed nunc propriam humoris et non
sunt nisi aliqui dicunt autem quia im-
plicius in locis cordi propinquius quam sint
aut vena que est ab epate ad cor ve-
a corde ad pulmonem reperitur et hoc
de sanguine solo. Unde sic vere est con-
tinua ut eorum distinctio non proprie.
Et dicitur continua plurimum quia et agunt
in tota synocha per continuam fieri ut
de febre sanguinea et ista secundum eos tam actu
nunc potencia crescentibus. Et sepe
habent descriptionem ab aliis humoribus
continua vere et proprie fieri eius per quod
et si ab auctoribus ipsam a colera
fieri posse dicitur eius videtur continua
causon sed continua maior quod est
in venis propinquius dictis. Continua sciendum quod
per sanguinem in locis dictis propinquis
sit cordi magis reperitur de colera per
sanguinem mixtura prolongum. Et id
ibi per sanguinem tunc putrescit con-
tinuam facit habentem crescentias
actu vel potencia. Deinde post ex fle-
gmate salso fieri ibi putrescente
deinde ex flegmate dulci. Fiat
enim in illis locis per multiplicationem
ex melancolia aut raro tunc sit eius aptu

multiplicari in locis illis et pu-
trefieri propter horribilitatem et
mediatatem eius ad continuam. Et con-
tinua de sanguine non putrescen-
te dicitur continua inflativa. Ex
vero a sanguine non putrescente eius
inflativa dicitur. Et horum sunt sub-
tres scilicet per angustiam quia semper con-
formiter augetur, angustica que
contrario conformiter minuitur, homo-
tena que semper conformiter stat
de quibus omnibus infra postea.
Modo sciendum quod si reperiuntur et de facto
alii reperitur secundum quartam ex colera que
adherent in loco cordi propinquo con-
tinua dicta fortis incendium et corpus
consumens illa nominatur ab A
et aliis auctoribus secundum arsiva. Et hec
plurimum est mortalis et parvo tempore du-
rans quare in putridam transeat
quia diu stare eius per talem humorem
quod a regimine virtutis non de-
linquatur et hec causa reperitur.
Et sciendum quod quatuor sunt cause diversitatis
invasionum paroxismorum. Prima est
a materia ipsa sumpta ex parte sui
medius paruitate grossicie a te-
nuitate. Secunda ex parte transitus
materie in aliam diversam speciem ut cum
fit ex colera sit melancolia. Tercia debi-
litas virtutis. Quarta minima virtute
sufficientis sui commensus unde habetis
gratia quia tibi notitiam causa erit in proposito
tunc quas ex dictis in capitulo et de
signis declaratis reliquimus.

Capitulum octavum de signis putride
de interpollate et modo investi-
gandi eam

Cum actum sit de causis putride
de se quos diximus et de
de signis eius tunc sum
ordine conceptum post determinatorum
de causis et signis agendum sit

Coctus

conformiter (?)

febris
Signa
putri-
de
inter-
pol-
late
et quomodo
investi-
gari

Et licet supra Capitulo secundo satis de ipsis signis putride dictum sit, cum tamen meo iudicio sufficere possit, tamen ut satisfaciam in parte ipsorum brevitate aliqua predictis addam. Et ex ipsius ipsis sumitur ingressio languoris, dolor capitis, inquietudo, agitacio et pugna virtutis cum materia et etiam angustia et maxime quando febris est acuta, et ex proportione [illegible] tibus eius est ut diversitas in principio et in augmento, et est de significationibus fortioribus eius. Et de aliis que statim ponentur in modo investigandi multa licet sint proposito satisfacientia. Ulterius in noticiam febris putride provenire solimus per tempus anni naturales et partes aeris regionis precipue quando aer calidus et humidus ut est estiuus ad naturas pertinet et [illegible] ad acutissimas et mortiferas et cetera de aliis ut supra in textu [illegible] in affl. et tunc ibi. Item ex parte etatis ut quia si senex est eius [illegible] nit se acutum nisi raro. Item complexionis et cetera sit suo loco compendias de quibus plene [illegible] Consideras si ipsa talia in mente tua revolvas accipies sic primo individuum aliquale quale est [illegible] et bonum de ce ipsius febris. Secundo te transferas ad res non naturales ut primo investiga qualis fuit dieta sive regimine precedens ab eo in aliis habitum ex parte qualitatum aeris primarum et occultarum ut si in aere fuit corrupto pestifero et huiusmodi. Item ex parte cibi et potus in qualitate et quantitate eorum ordine ac hora et huiusmodi sic de discurre per alias res non naturales qui discursus est tibi facilis ex notitia habitis in [illegible] Capitulo. Deinde venias ad [illegible] signorum supra positorum quam in memoria des contine [illegible]

que fuit a sensibilis contentibus a qualitate mutata ab excrescente in tato et actione lesa sumpta. Sunt preterea [illegible] in tactu est mordicatio nam in omni putrida reperitur [illegible] in ea que est ex colera et sanguine et minor que est ex flegmate et melancolia ut supra Capitulo [illegible]. Deinde transeas ad qualitatem mutatam excrescentium. Ut color faciei plumbeus et ex viriditate et albedine [illegible] super frontem [illegible] et grauitatem caloris [illegible]. Item [illegible] ut qualitas [illegible] predicta [illegible] et huiusmodi [illegible] sint calliditatem aut subtilitatem humorum ac corporum velocem resolutionem et cetera de aliis ut supra Capitulo [illegible]. Ab excrescentibus mutatis ut ab urina egestionibus sudore sputo et huiusmodi ut eodem Capitulo que omnia sic capias pertranseo gratia brevitatis cum in allegato Capitulo aperta sint. Ab actione lesa ut primo a pulsu quia mutatur, ab anhelitu, a rigore, frigore, horripilatione, et quod sit secundum dominatione caliditatis [illegible] ut proportionetur tamen ad horripilationem et ad frigus. Item [illegible] siti, dolore capitis, alienatione, inquietudine, vigiliis et ita de aliis signis [illegible] in [illegible] amplius similiter ordine ponendo cum quod ista et illa [illegible] et ad invicem applica et habebis primo quod febris est putrida. Secundo quod est continua [illegible]. Et ad ista studium adhibeas et talia [illegible] sueverunt a [illegible] in interpollata et [illegible] quod [illegible] signa. Continue sunt ab actione lesa diversitas pulsus maior quam in interpollata aliis paribus quia ex ea magis leditur cor et [illegible] afflictionem. Cum ergo perdideris diversitatem in pulsu et [illegible] non fuit propter aliquid tamen permittuntur [illegible] ad [illegible] ex motu [illegible] illam [illegible]

max quando est continue affligens
ut supra de ea. Unde in continuis per
sudistat a pulsu sinochi [illegible]
et interpellatis. Item tertiana non era
dicatur per 12 horas ut terte
interpollate et hoc est commune ut in plu
ribus quamvis aliquae reperiuntur et ne
notha que durant 24 plus 24 ho
ras de quibus suo loco. Item in se quotidiana
non antecedit rigor et horror ut
dictum est neque frigus non leviter aliquando
remissum calidum in extremis. Item non
finitur cum sudore vomitu secessu
et huiusmodi et licet plurimum tertiana aliquando in
tertiana accidat rigor fortis et sudor ut quando ma
teria tristis expellitur ad exteriores venas
et membra sensibilia ut in tertiana sorte
quibusdam de quo in aff. Item in continua
cum accidit sudor complete eradi
catur materia eius sed in interpellata sudor
minuit et non eradicat et tu gradatim. Item
in continuis causa eius quandoque equaliter
perseverat et docet quasi quia non augmento
diminutionem situatur quamvis aliquando augetur quandoque
diminuitur propter vehementiorem pugnam
virtutis contra materiam propterea quia in
locis magis nobilibus et aliis propter
plus eam agunt et tu in quo. Item tertiana
cum proportionalis cogitur ex quantitate eius
cum observatione ordinata motus humoris
secundum proprium eius materiam attenta quantitate
et loco ut supra de ea et tu ibi

Capitulum nonum de quibusdam canonibus generalibus attendendis
ante febrium putridarum curationem

Canones observandi in cura
putridarum febrium ut primitus
sic distinguantur. Nam eorum
quedam res respiciunt non naturales
quedam res preter naturam scilicet morbum
et accidentia de quibus omnibus suo
ordine dicemus. Primus canon quod in cura
earum est aeris constitutio et eius

dispositio multum attendenda propter
quod calidus aer et similiter frigidus
ad istis digestionis suis qualibet cui mal
et maior faciunt ad eorum in prolonga
tionem et breviationem eius illud similiter
estas egritudines abreviat yemps
vero prolongat et non raro ad cura
turam. Unde ex 4 primi tegni capitulo
et ex eis que sunt mediatoribus
sunt propinqua est mutatio de terra
ad terram et de aere ad aerem
unde videmus quod sepe quidam
curantur ex sola aeris mutatione
et est commune refugium medicorum
cum se dehonorare volunt de in
firmo qui multo tempore in malis
tenuerunt asserunt sanitatem eius aeris
mutare. Item videmus quod si quis per
cussus fuerit in capite et in aere subtili
et se transferat in aerem grossum
tunc curatur melius sanatur et econtra
si in vulneribus fiunt. Similiter aer grossus
ad oppilationes tendas et subtilis
ad sicitatem declinans ad de oppi
lando. Et licet dictum est putrida ex
oppilatione ut plurimum gignitur et quia
in primo quoque particule capitulo de ipso
ac constitutione eius artificiali
sive contraria fuit ample dictum hic
ab eius prolixiori doctrina supersedeo
Secundus canon quod cibi eligantur dis
positioni quod sit ut ipsa dispositio quandoque
debilitas virtutis quandoque materia quandoque
utraque simul. Unde una exigit quod alia
est altera fortior quandoque sunt equales
et in hoc ut observes esse magis
timorosam alteram non negligentem
si potes omnibus simul succurre
melius ut supra de eius et digo
ubi de comparatione ipsius virtutis
ad morbum dicitur amplectendum
cum virtus est debilis cibos
restaurantes et debilitati omnino

Ante cura

putredinem

Hoc facere et considera

pq

29

gias ut supra de dictis / quod si materia
fuerit calida et constanda / si fria
talis sufficientia / si grossa subtilia
tia / si ventosa incidentia ut de di
gestis proportionabiliter dicetur infra
de quibus cibis supra capitulo tertio
Et sequendo ad cibos dico / de pane
primo competit factus ex simula
frumenti nam ut supra temperatus
est / quod si dicatur quod sit oppilativus &
infectativus respondeo quod azimus e
tiam et quod bene coctus fermentatus ♭
et ut decet debite salitus et hic
sua removet nocumenta / quod si pureus
oppilationem timueris pane fiat cum
aqua ferri sive decoctionis ciceris an
et maxime in egritudinibus
frigidis et suo modo in febribus in egri
tudinibus talibus et tunc gratia de pti ptisana
sana ad ordeacea de quaternis quidem
tum scriptum est ab autoribus (?) vel tribus
dicitur / primo quod ptisana est cibus
melius seu medicinalis et ordeo
et aqua constructa ad perfectionem
decocta conciliator differentia 189 / que sit
ut supra in usum tibi aput nos
non venit sed bene facta ex farina
et aqua que vestula apud nominatur
unde ipsa maxime et principaliter
in putridis ex materia calida que
et suis acutis ut siti / dolori ca
pitis / difficili anhelitui et humi
ditati ex aliis ex causa fria quia
calorem remittit per reumam et ac
cidentibus eius obviat capitulo / secundo / pulmentum
per nocte autem sed cum etiam ad ipsa
vero abluendo et abstergendo / sed
cave te quidem ex eius putrida re
mittendo caliditatem certa quod maius
est curatur multo plus ex no
cumento et tunc gratia de ipsa quod
sit cum brodio pulli etc. / Et nu
trientibus hic ferculum ex tenuilia
tore sumptum ablato loco

et est factum ex latte amigdalorum i. ex aqua
expressionis amigdalorum mundatarum
et bene pistarum / farina ordei et zuc
addendo semina papaveris albi / cum
adherit amigdalarum in substantia quo
ferculo etiam uti incipi / ad plura fer
cula nunc non extendo quod de ipsis
in 2o capitulo ubi habes simplicia et gu
graduata cum suis iuvamentis et no
cumentis et tunc ex te habes modum com
ponendi / Solum restat dicere de ovis fru
tibus piscibus carnibus vino et aquis
de quibus aliqualis diversitas reperitur
inter autores et communiter practicantes
Et expediendo de ovis primo / prima questio — de ovis questio prima
quod ova dicuntur non competunt in febribus
primo quia sunt inflamativa pati
entis sunt ventuosa et corruptionis pro
diversitatem sciatum prout est de latte
et apta augere febrem / Secundo febricitantis
sunt corpora non pura que quanto magis
nutriuntur tanto magis leduntur
ideo cum ova magis nutriant se. / tertia
quarta questio quod quia humectationis quem
tenui sorbilia vero de tua tertia / a
quod est intentio humectationis dantur
vitella ovorum / Sic quod concedunt in tertia — 3a questio
et 6 ad glauconem exhibet in maiusone
et sumus ova / Secunda questio quod debili virtute
virtute humectat dum dentur maxime
si infirmus ea non abhorreret / prima questio
medicamento sumpta a coluite ovi mecos
alias obtenebrat ut supra 2o capitulo
unde cum prosternitur virtus illico est
succurrendum quod magis et cito fit
cum ovis cum sint multi nutrimenti
et cum melius superius dicta / tertia questio quod in declinatione
natione febris quod intentio nostra est humecta
re concedi possunt ova cum tunc tres comedi
geret humectationem et etiam fervor febris re
missus est et ad hanc intentionem da
bat G. unde subdit sicut datur
eis in fine et credo quod si dabitur al
bumen cum vitello — sic erit sumptum

dentius erit qui sit declinabit ad
siccum et humidum et equabitur ca-
lori preternaturali. Conclusio quod secundum
hanc intentionem maxime competunt
in ethica et propter virtutem et propter hume-
ctationem. Et in sincopa propter debilitatem
virtutis magis conceduntur quam alia
de causa. Unde gentilis ut laudat
ova ipsa sorbilia tenera et modo dura
in febribus maxime virtute existente
debili et modo aliter. Album autem est male
digestibile et ideo ab aliquibus laudantur
vitella absque albugine et multi sic sumunt
albumine et tamen gratia quidam non exhi-
bent ea nisi supervenerit sincopi
et talis consuetudo ut supra est multum
attendenda unde toto tempore oportet ca-
vere. Quinta conclusio quod in febribus pe-
stilentialibus competunt vitella ovorum propter
cordis confortationem cum maxime
in ea ledatur et propter virtutis restau-
rationem que maxime prosternitur
et hec conclusio est gariopontus allata dicta. Et ova
que administrantur in febribus debent
esse tenera sorbilia et non dura ut
habitum allato loco. De fructibus. Prima
conclusio quod fructus humidi immaturi
in febribus non conveniunt similiter neque fructus
humidi crudi corruptioni apti de quibus
supra septimo capitulo. Et has duas con-
clusiones dicit voluisse Avicenna prima di-
de cura putridarum in generali cum
inquit. Et omnes fructus nocent
febricitanti cum ebullitione sua et cor-
ruptione in stomacho. Unde secunda
primum proprio capitulo sub auricula ffe-
bres quandoque generantur ab illis qui sunt
immatura secundum plenitudinem proprietate sui
humoris. Et in eodem sub auricula
proprietatis eius acetosa et immatura
febres generant et putredines. Et febres
proprietate sui humoris. Secunda conclusio fru-
ctus humidi qui sunt sua humiditate
apti corrumpi per coctionem assationem

primo in prunis et decoctionem eorum
completam sub cineribus factam
eo multum elongantur ab eorum
ebullitione et corruptione in stomacho
propter superfluam humiditatem eorum
aquosam sic est consumpta in
assatione et decoctione. Ex qua
conclusione infertur quod poma dulcia
et saporosa bene matura et cocta
et similiter pira laudata cocta attento
tanto magno appetitu ad ea in
febribus etiam putridis dari possunt
quam nam primo per decoctionem
remittitur illa aptitudo ad corruptionem.
Secundo propter fortem inclinationem appe-
titus ad ea stomachus ipse amplectitur
avide et ideo bene digerit et eius
malitiam sic magis sive ex parte
corrigit. Unde cum frigida sint et humi-
da calorem remittunt preternaturalem quare est
quod si dicatur quare non habent virtutem
in acutis et calidis febribus non in
aliis quia frigida. Dico quod licet con-
trarie non videantur compete-
re remittendo calorem preter
naturam etiam confortando similiter
et aviditate eorum comestione magis
sequitur nocumentum. Et tamen hec
quoque bene gratia quam etiam ... probabi-
posse ... constituantur
aut coriandrum confectum in ...
... ut videbitur. Tertia conclusio
quod in febribus ... ut ethi-
cis ... dari possunt
fructus ut poma pira melo-
nes et huiusmodi. Quarta conclusio quod in putridis
forte inflammationis dari possunt
melones et huiusmodi. Conclusio est Haliabatis
... in principio et declina-
tionis ... dantur ea et ideo
... cum. Quinta conclusio quod si cum
aliis rossi inflammationem fe ...
est preeligendum. Conclusio ...

poma

de fructibus

de nocumento fructuum

8

39

et quia de pomis constitui medio
cre de eis audi. Arabi enim sen
aiunt quod odor eius afficit humide dic
de odore pomi — te. Et inquit Aralium seu odore
corroborat cor et cerebrum et eius
odor est utilis ptisicis et ethicis
sed cibatio eius est peior cum ciba — peior cum
tione fructuum quia sui proprietate
generat ventositatem in vino et la
certo que non dissoluitur nisi cum
difficultate et cum de crudis hoc intellige
Et sumenda ea que meliorantur
aut poma ex decoctione carnium
b — in pasta. Et ultimo quod promittere
utilis est in febribus incensiuis
olera et fructus ut poma pira
melon et huiusmodi concedi possunt et hanc
gratiam voluerunt sapientes in de fe
bribus causonis et sinoche et similibus
et consimilibus hoc persuadetur.
Quamvis ipsa ut prunia / mala granata
uva / acerba et cerasa / et medulla
cucurbite / et huiusmodi extinguant statim supra
bestiarum et calore committuntur proc
naturalem assumtum et combustionem
ventrem soluunt et urinam pro
vocant unde hec cum iuvamentis prevalent
nocumentis. Et nota quod tunc hanc debes
addere corrigendo ... et zucharo se
mulo coriandro et huiusmodi. Et pira aut
poma dari debent post cibum ut fu
mositates ad caput euntes repri
mant et per ipsa os stomachi confor
tetur tu tamen in hiis te modera
ex parte quantitatis precipue. De
piscis — piscibus dicendum quod cibus convenientior
de ptysana — ptisana computetur et pisces licet
piscibus — non sint cibi bonis cibus debent
&c. — enim exsiccari et loti cum aqua et
aceto et in eis ducuntur piscibus ut
viscositates ab eis removeantur
deinde assentur et si cum feniculo
et aceto dabuntur melius et est sine
nocumento. Et si pinna ... cum

gio et ratio quia leues sunt ad dige
rendum sunt et humide complexionis et per
putrefactionem removentur nocumenta
viscositatis et ... cordis et cum quarta — cor
De carnibus dico quod in febribus incen — de carnibus
sivis putridis prolixis et acutis
prohibetur ab antiquis exhibitio car
nium quia timebant earum infla
mationem et febris augmentum quod si contin
gebat debilitas virtutis aut ex eucrasia
aut ex fluxu aut ex aliquo alio ut
in sincopi tunc carnes dabant sudas
sine temperatis alteratas tamen
cum lactucis cucurbita et huiusmodi. Sed
in aliis autem febribus moderni fecerunt
melius et huiusmodi bene concedebant. Moderni
autem dant statim a principio in omni
bus febribus carnes attendentes tamen et propter
consuetudinem et hominum mollitiem.
Item quia etiam cor indiget ex desiderio
ab eo quod prius caruit. Et ego non
statim cum masticare non possunt dedit
contusis carnibus. In hiis autem non pos
sum ponere tibi certam regulam sed opor
te moderate ... usum parte infirmorum
et huiusmodi. Tu itaque stude in additione
etiam minui aut minori ... quod exigit
febris intensio maior vel minor de cibis
aut carnibus et piscibus. Et circa gra
dus de vino dico ut supra de dictis et — de vino
circa de signis febrium putridarum ut
sit tibi ... aureus quod quid ... intro
... de aliqua re an conferat
an noceat debes omnino reducere
piscis — te ad res naturales non naturales
et preter naturam ex quibus principa
liter medicus constituitur ut dicit primo
... practice medicine ... et pillulas
distinxit et medicationes ... acci
pere et illius rei iuvamenta et nocumenta
cernere et ipsa omnia ad invicem com
parare et tunc facilius iudicium de ponendo
... intentionem quod a principio fuit tibi
difficile ut ... De ... dico

itaque sic vero a quibus sumitur in
dicatio de vini exhibitione mitia
do a rebus naturalibus primo sunt due
a quibus extrinsecus sumitur indicatio
et si a sunt intrinseca virtus que eo
rum eius amicus a quibus vero a re
bus non naturalibus ut ab aere cibo
motibus corporibus et aliis accidentibus
a rebus preter naturam quia a morbo causa
morbi et accidentibus et concludendo
ponam hec conclusiones breves
quas p. anomibus tene. Prima quod
generaliter cadidis etate iuvenibus ca do
exente aere ac regione virtute for
tibus die calida usibus ratis vinum
forti estivo estivatio egritudine
calida causa calida sincope sive fre
nitis et huiusmodi vinum nullo modo competere
creditur nisi forte sint accidentis indicativa
de sui exhibitione ut sincopis de quo
infra 9° oppositis vero liberaliter concedi
potest a medijs vero mediocriter et ergo
est sicut consiliatum da . 124 . in 9°
et cum gentili alias pona conclusiones
sunt vero est multum utilis et in dicendis
occurrendis est enim primo vini natura
declarare 2° eius quantitas ac modum
aperire et 3° conclusiones ponentur
particulares que ut causa hic dicens vinum
reperitur in melada nam licet quam
dicatur ab antiquis nus qui vinum
et causa intendentes de aro et vino
so laquitamen reperitur aput nos
quia padue et alibi tale quod est
album et planese et modico colore
coloratum austerum acribus et quasi
sicut agresta ex quibus pariunt
bibentes mala stomacum cordis constrictionem
quod si vero fuerint fortes stomacum sentiunt
se ex potu eius ledi sicut ab aliis
frigidis subtilibus et tale vinum apud
patavinos fit hoc modo colligunt uve
ex quibus debilissima vina fiunt
calidum quia demum in tina magis sunt in
alio vase habente orificium in
ferius et sic calando descendit
mustum et illud reponitur in
vase sine in vegete et permittitur
ut bulliat sic absque racemis suis
et vocatur vinum extolatum aliud
est vinum pinuase cum quod pur
tardum est et modice calefacit et
tale reperitur album rubeum quod et
gustu percipitur eius viscositas
apud expertos quos consulat me
dicus si se non intelligit et tale
per tum emptione aque remitti in
sua caliditate et hic ad solacium
nota cum dicitur male sedet in
iuvene vinum cognosce adde dicens
excepto medico quod cum cerno tu
pre meo sermone et me cum
venez medicus respondet cum illa
ex auctoritate sic eam glosavi ad
didi demum quod cum ipse senex esset
et vinum iam septuaginta annos
gustasset et ideo nullum sicut de
ponere in dicendo erat sibi magna
ignomia sicut illi qui 70 annos
vina artem fecit et in fine esset
rudior reperitur 2° vinum potens
corpis mediocriter et potens cale
faciens ut apud nos montana
dicta maluatica et huiusmodi et est
rubea planesia et montima
item inter hec mediocra sunt multa
diversitates colorum ex parte viscosi
tatis et parva fecitatis vel diversis
reperiuntur patriis de quibus omni
bus dicere non esset possibile sed
ut medicus sua prudentia inter
illa tunc erit opportunum discurrat
3° vero quod vinum intemperatum presertim
in succurrendo virtuti et subito
ut infra 34 de sincopi et 10 colliget
et 6 20 afforismorum 18 omnium et subi
to et velociter in renovando vim
et respondent que est de maiore confor

tantibus virtutem est penetrator
bonis et de maxime penetrati
bus provocat sudorem et urinam
coagulata dissolvit et crudelos
hu. crudos digerit nota est sunt
inflamma^o tum est potens infra
tio aim est secundum expias id est in medio
cat pet maxime vinosum et ceterum
ledit et ex frigidis bonis teri non
facilius ledi quam calidibus vinum do
lez in eo induit ac materias ad ipsa
confirmando committit et humidus et vez
nosis maiores mittuntur faciendo
materias crudas ad ipsos penetrare
Item premissis purum in impuro
et mox putredies dum non suo tempore
datum propter eius colorem penetrativum
et hoc notum a paucis gratulatur secunda
4a p go qp in principio et in processu febrium
putridarum concedi potest vinum debile
secundum dictum 9o est gentilis qui dicit
in practica sua etiam tale vinum dixerit
ubi panciora sunt quam padue pz +
go maiori meditatione meditatio supra
a causa et si tamen calida quamvis frigi
da habeat ductibus in tali pz quia
3 tala cor robe cause et in necessitate go est
qp quae gravis vehementia fit competere
pot vinum aque commixtum et plus
et minus ut exigit dispositio est enim magis
virtute confortans ut 3 et emollit
4 ut sic prestare in motivis ra go qp
principio febrium putridarum colo
ratum ante digestionem non debet dari vinum
vinosum pz quia tale inflammaret
et materiam agitaret et de aliis 2o
petitur clao de regimine febrium
5 putridarum ra go qp in fine et in
digestione materie et ampliter evacuata dari
potest vinum aliquantulum calefaciens vel
vinum potens commixtum multa aqua
et in modata quantitate supra
pz quia faciet materiam admodum digestam
et pacificatum per poros trans
pirare et per orem evacuare ra go
qp in fine de materia secundum stante digestione
in ea secure potest dari vinum vinum
quod sit prior vinosus et hanc vo
luit A de curis febrium 5 go bene ela
maverunt omnes autores dantes
vinum dari digestione apparente in materia
6 ra go qp in principio putridarum febrium
magis securius dari potest vinum quam in pro
colitarum pz quia eius sit timetur ex
eo inflammatio 2o quia eligetur debi
lis caloris in quo est levius et virtus
providetur et apertura meatuum et tale
in materia non faciet agitationem sed graduat
(?)iuvet calefactionem digerente materias
frigidas et dilatantes poros et hoc
mensurare secundum prudens medicus ra
7 go que sumitur a consuetudine qp dum
partibus ytalie et alibi ubi sit
consuetudo bibere vinum a primo natu
usque ad finem vite libere concedi potest
vinum in febre quam alibi ubi eius est sit co
suetum pz go ex quo infertur qp non
est sic coartandum vinum aperit eos nam
febricitantibus ut faciat orabos sive ba
ratem qui eius sunt sua primo consueti
et ideo precepta cormit in potu vinum non
sit secure obsuadenda ut quidam austeri
8 caleuia ra go qp meditacõe supra a
virtute semper competit vinum qui ut supra
ex eo multum confortat et vitam deceat
et aliis si ponat potius collusiones per studere
9 ga go qp meditatoe attentius aliis committit
omnibus aliis meditationibus contrarias
ut in febre quibus sincopis dat vinum
mensurata in eum vehementiam febre et si
tempora eius vero in prino febre sincopa
lius de materia frigida datur aqua enim lapte
qp si fuerit ex materia calida dabitur aquosum
et in cum isto baratem quibus ex lege
prohibitum est vinum bibere suis dare in
mis vinum cum buccella panis ut con
10 iz de in ge sa et ad colliz ka go qp
si omnium febre contingit apud vinum saltem po
tens eius cor competere quod materias...

et sui caliditate et penetratione sub
tili maxime due ad loca putredinis
et ideo si sunt materia frigida et cruda vel
de ab egritudo sunt in declinatione
d — Quicquid competit in fortibus dolo
ribus p3 quam aliter quia vinum calidum
calefacit et calefaciendo materiam mox
subtiliat et penetrare facit et ad lo
ca doloris pamplius currere et materias
crudas secum ducit et eo gravis si dolo
rem quod et potens et sic in colica et hic
ut communiter datur. Et quid de ipso vino
dicitur particulariter in suis membris sciendum
de ipsis febribus in speciali hinc ab
ampliori narratione de eo supersedeo
Nota condiciones aque gelide vini — Attende condiciones aque aliqualiter
in quo sit nomine s3 ad in duorum in esse sine
nomine cum durum est digestione et in
tos et grossos generat humores et oppi
lativum est circa Item in consistendo vi
ta aqua et econverso sit illa in potionem
ut conveniente salute per horam ante assi
ptionem eius de aqua frigida dico ut de vino
recipit in diversitates pluribus ex pte
loci aeris motus et quietis eius et
Aqua frigida — ita de aliis. S3 hic agitur de aqua frigida
puteali vel fluviali et in relatione
ad predictas Ideo videndum quod non in
veniant ad eam exhibendam quod dicitur
que in eos sic fine Ideo ubi debere os et
ubi non Dico primo quod in dictante suspecta
a rebus naturalibus que tales sunt et ca
liditati attinet sicut etas iuventutis
ars fabrilis et colica et hic indicatur
de eius exhibitione quia quando Sic
a rebus non naturalibus et pternaturali ut
a causis morbi quando est talis competere vel inde
hic si frigida quando Item a febre ut febre
competit Item ab accidenti ubi sit sitis
inflammatio magna competit et ideo de
liquida quia quando sic oz sicut medicus
in eo equilibret contraria indicantia

tum in dicantibus. Et sic non
octo condiciones ab quod prodeas
presentes sic exhibitionem Prima
debilitas alicuius membri nobilis aut principalis
membri Secunda mala stomachi frigida aut
epatis Tertia epar corrosionem Quarta do
in eis Quinta parvitas sanguinis
corporis aut plenitudo egritudinis
aut ex etate vel alia quolibet Sexta
innata debilitas ut sunt senes
et creati a primo debiles Septima consue
tudo bibendi aquam calidam et
vinum forte ut sunt Ethiopes Octava
est extenuatio corporis post adhi
bitionem cibus grossioribus et crudi — quia aqua non
tatibus. Consimiliter vero attendantur — dat ut gratia
que ipsius exhibitionem confortantes — materia indi
Prima quod materia sit calida subtilis — gesta
que digeritur per aquam Secunda quod — ista
materia sit grossa digesta fortis in — est
flammationis ut est colera grossa — apta quia
aut sanguis grossus sive ingros — quod colera
satus quia si non esset digestus non — patitur et
posset natura eam expellere Tertia quod — quod temp
corpus sit carnosum et in aptum — orde et
magis resistere Quarta quod caliditas — expelle
naturalis exuberet Quinta quod virtus — materiam di
sit fortis Sexta quod viscera sint sana — gestam
Septima quod cor intra quod non — non quia si
sint frigida Octava consuetudo potandi — temat
pagina — aquam frigidam. Prima quod quod stantibus — mox ad
hiis solutionibus concessionibus vero — expelles
sic extendite intensa de materia colerica — et nature
securius detur aqua frigida et in aqua — cat ipo
melior p3 quod que est. Quia per — tes re
ipsam curabitur virtus ut materiam — dentur
consumet et evacuet per sudorem — potest
per vomitum per fluxum urine et
hic cita ut statim sanet et hec
audivi fuisse pertinentem magistro perfecto
parientem scivi fuisse sanatum
et quod quantitas aque bibite

fiat circa dosim l x de qua quan
titate scito quod ut dicit Avicenna 1o colliget ca
diversitate secundum diversitatem
inflammacionis etiam secundum accidentes suam
intensionem sive latitudinem et re
oportet ut tua prudentia utatur
in eius exhibitione. Secundum consue
tum est in tali contusione me
dicum esse ad tremorem sive tremo
rem usque ad conditatem caloris et
voluit exprimere quod dicitur quoniam potare
pro ... itaque te moderari in da
do plus aut minus secundum conditio
nes maiores aut minores etc. et
2 tu quarta 2a quod quoniam omnia non con
cordant ad eius exhibitionem debes
attendere fortitudinibus virtutibus
administrando sibi quando febris febre
intensa valde cum siti et lingua et
sic in corpore capacitate dico quod quia conse
macione febris timetur corporis
arefactio et tandem minus. 3a quod
quod tibi occurrit sitis tamen medico
dicitur studere quantum potest divertere in
meliorem partem ut si potest statuere
cum alio antecedenti modo facere
exhibicionem administrando sibi aute
cum aquam vel in loco plenitudine commo
tionis cum multa quantitate quia
est enim potius calore extinguet
febrilem et capacitati non tamen nocet
bus. Sciat itaque magna pars co
4 bibitionis aquae et sibi et dispositione
medica. 4a quod quod in febribus
accidens multe inflammationis
virtute consentiente et aliis non
multis contradicentibus quoniam de
debeas exhibere magna quantitate
aque frigide in una vice et non
parum et saepe. Primo quoniam per exhi
bitionem ipsius in multa quantitate
invenitur natura ad expellendum caliditate
caliditatem subito per ipsam per sudorem

sudorem vel viam urine aut per vomi
tum ut supra et extinguitur cali
per ceteram. Pauci autem et pluries
exhibitum inflammatur et ad eum co quanti
1 ut 1o colliget permanendo tamen et 5o re acu
ubi non dicit quoniam in corporibus co
lericis convenit ad eum colere et quo et
sensit. Prima et de tua pestile
tie sed dicit inquit aqua plena
frigida subito est enervatio valde pa
uca nocet fortasse exsiccat caliditatem
etiam per antiphrasim in de in consuete
specialiter et qui sermo verus frigida
non timet scitur tamen sicut sanis et ad
1 tibi et potui consueta. Prima 5a quod quod
ubi potenda sint prosternativa non licet
aliquam frigidam exhibere per viam ubi
sit materia grossa cruda viscosa etiam
per eius potum additur in cruditate
vis dispositionis grossitiem et oppilationem
maiorem ad quam oppilationem sequitur nova
putredo et ex quanti cum non nova ma
putrida fit nova febris et ideo debet
et non prohibeas ei aquam frigidam
nisi sit humor qui est non crudus
et grossus tamen per dispositionem ex qua
hoc quod in febribus fluxibus non vero
potius aque sed sint. Ipsa tamen ...
6 6a quod quod in casu in quo aliqua sit
fortis inveniendi conditiones aquae frigidae
dare in quantitate multa et non pauca
propter timorem quantitatis eius intolera
biliter pro purgatione ventris levitate admixtam di
gere est dare tecta quantitatibus. Sed dare
dicitur aqua frigida et in parva quantitate
commiscendo cum acetosa vel succo li
morum vel arantiorum vel vino quod
naturam acetosarum. Prohibendum cum
1 commixtionem cum colam. 7o quod quod si illa
sit fluxus de colera grossa melius erit
dabitur cruda per intelligentiam quantitatem
et quantitatem et conveniencia non per quantitatem

dent a medicis ut supra bri me
8 surati. Octaua qo quod si in quibus
vis competere copiosus potus aq
frigide sunt febres colerice aut sa
guinee et carissime in flagmatice
aut in illis exhibetur. Unde in 3o
de acu. In aqua nullum bamum in
veni nisi quod in acutis dat morbis is
9 Nona qo quod in si sanguis putrantis
sola qualitate per augmentum quanti
tatis quia si eius putride non expectan
da est digestio in exhibitione plurimi
potus aque frigide eius quare dic da
bis prima secunda et tercia cut
guemens ut de ipsa exhibita in si
10 acisma. Decima qo quod in si sanguis
putridi ingrossati et apti ad inundati
per potum aque melius est expe
ctare digestionem patet quod tempus melior
fiet eradicatio eius impedita virtute
neque fiet nimia ita rebellis quod per
11 cipiam inundabit. Undecima qo quod
in causone et in febribus istis re
levans de colera subtili quando potus
aque sit eius expectata digestione
quia eius exhibicio est inter ipsius
12 digestio patet ratio. 12a qo quod nisi in tali
bus materia sit grossa melius est digestionem
expectare quod ut supra continuus
eradicabitur materia sicut in his dubiis quare
dicitur sit prudens examinator ut si
apparuit ex expectatione digestionis
minus morbi quod comprehendit quod vide
tur materiam tendere ad malitiam cor
ruptionem unde in postea videbitur
magis melius est dare quam expectare et
non curare si materia inundabit et si
prolongetur melius enim est curam
prolongare in morbum quam utraque abre
uiare 1o colliget. Et breuiter si sunt ita sit
que nobis in vita ad eius exhibicionem

Aq cocta – si fortitudo virtutis / aetatis sit
et signa / digestionis apparentia / et
hor in aporime ubi expectare digestio
ut supra. Ex isto infertur quod senes
decrepiti debiles et his sunt ab eis
tali potu expulsi. Infertur 2o quod
in tremulis non competit simplex
ut supra. Item ob. Et illud quare
opportet solitum prohibere a potu
aque frigide est ut melius in sa
nitate sua. De aqua aut cocta
dicitur quod aliqua talis est simplex
et aliqua composita / primum sumitur cum de
tur aliud secundum non consistetur et
de tali dicit / quod aliis pluribus secundum
exhibetur cocta quod eius cocta non
enim tam inflat et calorem et spi
ritum extinguit. Item non est expediti
ta incrudans ita oppugnativum
oppilans / et est magis penetrativum
non est tam rugitivum gravans non est
ita apta facere dolores / neque ita
anhelitum constringens et melius
frigidiis ponere est sic de calidis de nu
trimentis aque / consistetur ad sic
cocta ut communiter apud nos
pro infirmis et alia ad cura eis
Aq ordei – propinatur. De aqua aut composita
que in usum medicorum venit medi
corum et est aqua ordei / dicendum
breviter expediendo / quod aqua ordei
que in usum quidem venit ut potus
infirmorum in aqua in aquam transit
virtus et non corpus ordei. Unde ut
dicit A. 2o canonis / ca. 7o quod quamque
res est due sunt enim virtutes
non transit in aquam nisi multa
decoquatur. Et ideo sciendum est
in eius decoctione ut 3 quam aliquos
practicantes qui leviter eam decoquunt.
Contingit aut aqua ordei multi
fieri tamen multipliciter quare in mesue

Cum suo de apparatibus ca° de plesi ad
eam eius remo que a modernis
practicis communiter observatur et e
cut aque fontis ad ipsum ordei consistit
proportio vigecupla et in hoc con
cordat se mesue in .4. et deinde ordeum
excorticatum cortice suo extrahi
deinde bene aspero panno fricari
et deinde bulire usque ad consumptionem
que medico videbitur. tertia secundum non
sind propositum et intentum de hoc dicturi
dicto quod hec aqua est infrigidativa / hu
mectativa / abstersiva / oppilationum aperi
tiva / urine provocativa / sputum
facilitans / et ventrem lubricans
et hec omnia facit dimissa ex diversi
tate virtutum partium eius et ex diver
sitate preparationis eius / unde primo
est infrigidativa / per quod ne mala
sui et ordei quod est frigidum in primo
Pro humectativa per quod ne corpus aq
humidam et per partes medul
lares ordei que sunt humide quam
in decoctione et magis multa tempori
bus aquis commiscetur et quanto
plus decoquitur tanto redditur
humidior / est quippe lavativa et abster
siva ut mesue per nitrositatem ex
pansam in cortice ordei initiante
gente medulla eius / per corpus
partis oppilationum apertiva / urine pro
vocativa / sputum facilitans et ven
trem lubricans / cum humorum coadiu
vante humiditate quam si decoquitur
non cum suo cortice non erit ab
stersiva / Sed hic nota quod gentilis
dicit contrarium super canonem de aqua
ordei unde vult quod cum cortice ex
teriori et interiori tota sit ma
gis abstersiva et ideo grava quia
non observantur quia fortasse
sic est inflativa et tussim facit
et hoc facit / ad .4. allatum infra
Item si cum modica aqua ponatur
multum de ordeo erit magis mundifica
tiva / cum multa et plus quam dictum est erit
minus abstersiva et magis infrigidativa
etiam per eius multam decoctionem usque
ad crepaturam eius inclusive magis
humectativa humectativa / Et etiam
secundum diversas eius preparationes diver
sos sortitur effectus quos certe vi
ficare ac investigare subtiliter poteris
ex datis iam principiis de ea ac de
quantitate ad quam deveniendum est in
eius decoctione magne diversitates / Ut
ad quintam partem / mesue ad medietatem
tercie partem / Cesar ad ad nonam partem
/ ut dictum est consistit in discretione
medici cum intentionem quam habet mundificativa
sit et plus et minus recipit de solutione
ordei et tu grava / Et ex hiis satis e
vide ad aliquas apparentes contra
dictiones in dictis auctorum modernorum
inventas et ad alias difficiles / et
tu grava / Restat videre quomodo in febribus
competat / Prima quod quod in febribus
acutis colericis et sanguineis con
cedi debet potus ipsius aque ordei / Secunda
quod prohibitus nam si motum quod fuit
hoc videtur esse quia inflativa est
et tollitur eius inflatio per decoctionem
ipsius dicit / Contra tamen / Et omnis aqua
ordei est inflativa et tu grava modo nulli
tenent quod modo ordei secundum et sicut ipse
quod consistent cum ea cum decoquitur
grana aliqua masticis / Sed tu atte
de secundum quoniam et eius tollendum.
De quantitate ipsius quod detur ut secundum
de aqua fiat quam magis patri in
flationem aqua ordei ipsa fiat / Et
ideo bonus experimentator in febribus
faciebat infirmos potare et
in bona quantitate quam eius petebat
attentis semper conditionibus ut
supra / Sed propter dictum commissionis in
co probabat potus infrigidationes et si
are simul ordei oxizaccara de acetositate

2 at sitius fit et hic ut infra de acutis
et colericis. Tertia quod in febribus siccis
et calidis non conuenit potus aque
ordei assiduus quia in talibus non est
tantus tanta inflammatio que re
quirat etc. Et maxime interpollate
nam directus uidetur quemmerito
et in huius febribus tum sit tali aqua
cui coquuntur radices eius cum apio
uel feniculo ut docet Galienus in 20. Et Isaac
de ordeo inquit sub auricola febres
in calidis quidem pura et in frigidis
cum apio et feniculo. Et tamen cum hoc
aquam ordei fieri magis abstersiuam
in calidis ponatur zuccarum tamen co
ctum et in frigidis zuccarum cubinum. Po
stremo scito quod eius uirtus detinetur sed et
uomens sepe in practica et aqua ordei
cum datur gratia alterandi et mo
tiuandi per eam sic ac consueuit et est
quod gentilis. Et cessetur maxime
quando stomachus patientis est calidus
uel timens accessionem eius in ca
Sed tu qui aliter facere poteris euitanda
do hoc dubium fac et consultius non
conciliator dicit 16 quod dicit ex eorum
compositione eorum oppiones confundi
quia sic ac dilatat et sequestrat et
materias ad expulsionem preparat propterea sit
aqua coco abluit confortissima est
per se et abstergit et per sudorem educit
ac per uias urine et etiam grauis. De so
mno dicendum quod in principio temporis uel
paroxismi quando calor ad intra suffocari
regulariter non competit sompnus et causa
causa prima est quia frigus et ri
gor prolongatur quoniam per ipsum pro
hibetur calidus expandi et in natura
occupare ex quibus cessat frigus
et rigor. Secunda causa quoniam per sompnum
calor ad intra coartatur et si adheret
corpori erit ad augmentum illius. Tertia causa
quia impedit digestionem humoris
fieri a calore quoniam non expandit

2 Tertia quod coacte in principio quoniam econ
cedendus sompnus ut in corporibus
multe sensibilitatis et maxime
quando materia mota est subtilis et acuta
morditatiua unde subito causatur suffo
catur et extrema ultimate infrigi
dantur et dubitatur de magno
3 fitus periculo. Tertia conditio quoniam
declinatione iam particularia materia
sompnus uidetur competere quoniam
per ipsum uirtus et causa fortificatur
illud paruum expellat aut per sudo
x rem aut insensibiliter. Quarta conditio
quoniam in statu sequendo gentilem cor
rente solito materia resolubilia habente
uapores qui tempore status per corpus
mouentur plus sua aeri te
quantitate peccantes sompnus
competit propter quod quoniam ex ipso uirtus
confortabitur debilitata ex tempori
bus ambobus que conformata expellet
illos uapores quos alias expu
2 lisset si non fuisset conformata. Ita
quod ubi non sit hec non uerum sompnus
competere quoniam ex uaporibus illis
sit consecutus per sompnum plus
noxa ubi et curabitur ex confor
tatione uirtutis. De augmento
non dicendum quoniam tamen habeat duas partes
quarum est propinqua principio
altera statui de eius est dicendum quod que
est propinqua principio alterata
statui hec quam principium et de
ipsa sicut de principio et reliqua perfor
mine de illa statui propinqua. Tertio
autem sit dicendum de febribus quibus dicitur
non et ista diuersitas manifesta
patet quod et ut medicus sua estima
tione uniuersali horas has assignet
in quibus debet prohibere aut concedere
Balneum sompnum. Et quia balneum quoniam
dicitur sub extractio hic de eo dicendum et breuiter
uult quod in partibus nostris homines non sunt
multum consueti se balneare in

Margin notes: d' sompno; Bal^m

balneo aque dulcis calide de quo
est sermo/ et ideo quia euacuatio materiarum
putridarum per balneum talium
non est absque resolutione/ spiritus
et corporum euacuatione superflua
que propter etiam febris intenditur
etiam quia materias in fundo exis-
tentes commouet et mouet eas ad extra mo-
quia difficile est tales ad exterius mouere
hic in eius motione reperitur cruciatus
et tormentum/ adde quod laborantem
infirmo et resolutum ex compositione
eius continua et ex extractione et
strictione et in mensura qualitatis
aq/ scia quam cum erratum ab assta-
tibus in eorum mora et ideo non
miretis si non est in usu in cura
putridarum et ideo/ ysa. 16 quarte
penultimo capitulo de cura put-
ridarum dicit non cum febricitantibus
balneum est utile in aliqua dispositione
Et hoc de balneo de quo infra
de cura. Hec non puto/ Ad curam au-
tem meditutile regimine respicientes
me commisso et eos sit distinguendum ut
ad meliori ordine quo potero me-
morie tue efficiatur quidem/ cura-
rum quedam ab digestionem sive al-
terationem comprehendentes/ quedam
vero ipsam conspiciunt euacuationem con-
primo de primis secundo habebis 2o
de quibus/ Et amplius tu mente remanas
ad curam febrium putridarum stric-
debes quod in mente tua memoriter dent
consurgere intentiones quarum
prima est ad febrem et desumitur primum
tam alterationem conuenientes docet et
que infrigidare et humectare/ Secunda est
ad curam febrium quod si ipsa materia ha-
beat ut apta sit expulsionem et hec
complectitur tam primis et digestionem
ipsam respicientibus et euacuationem
quod materia digestione indigeat/ Tertia est
pur ad curam que s. ad materias febrium
tum quibus et quomodo et quod contra

expelli habeat quibus omnibus
2i tibi tamen desumitur/ 4a est ad accidentia
febrium tibi collectum sufficiant tamen de
quibus omnibus/ Secundo addit medicus ratio
quod intentio ad febrem et ad curam eius
ad motiuem mo continuantur ut quando
febris est colerica de colera subtili
in estate in iuuene et huiusmodi talibus
conditionibus caliditatem et siccitatem
arguentibus quo tamen conuenit ex
parte corporis febris et tam sequi exsistentia
et humectatiua quo tamen sunt co-
aple potius exemplificatiua ad hoc sta-
intelligi includitur/ ut 1a tamen/ primo tamen 19
quod si contingat quod ad motiuem que-
ment ut quia febris erit sic indicat ex-
hibitionem frigidorum et humidorum et cum
sine materia que est flemmatica indicat ex-
hibitionem calefacientium et exsiccantium
tunc oportet in hac constrictate medicus
sua adiciat prudentiam et exitio
quibus medientibus sciat eligere
propter quod 2o capitulo/ Exercitatum
et maxime prudentem oportet esse medicum
oportet quod investigare modum quo me-
dicus cognoscit ad quod horum de-
clinare debuit etc. Et oportet ut obser-
uetur cura magis timorosa de contrariis
tertium adaus ut/ Gal. 1 affo glo al-
ter non neglectum/ Et idem primo capitulo
Sed dicis quomodo comprehendam rem magis
timorosam memorandum/ primo
quod absolute prior est intentio ad propriam
febrem quia est illud precipue materia re-
motorum primitus intendimus/ Secun-
da intentio est in actu curandi ad
curam et hec regulatur operando et co-
deorum/ Secundo tamen oportet coniungimus tu
primus absolute/ Tertio dico quod quando febris est
intensa et vehementius accidentium
ita quod ex eius aliquali additione
dubitetur de esse infirmi/ tunc intendi
est debemus principaliter ad febrem ut febris
et ideo ut super in febribus intensius
procedendum est cum extremis fortibus

Cor contraria medica

no dimo

etiam habito respectu ad calorem
naturalem ne extingueretur de qui
bus prima de febribus acutis quasi
fuit debilitas virtutis vel invisita
ta inflammando moderate et tamen ad hoc
bene adiute Item si virtus fuerit
fortis et corpus aptum resistere disso
lucioni ex parte compositionis eius
ut quia sit grossorum humorum stri
ctorum pororum et pilose cutis et hiis
dato quod febris sit multum intensa debes
tum lenibus extinctivis procedere Ideo
quod si plurimum prior intentio est ad cursum
et causa quia removentur ille febris tertiana
et vehementia et sinochus in partibus
istis et si plurimum febris ex multa et gros
sa materia ad finem declinate quod fuit
etiam inordinatum regimen et in
gluvies hominum nostre patrie Ex quibus
videtur quod secundum plurimum prior intentio
in febribus putridis ad curam et ad
febrem Secundum quod remanet que est fortior
absolute et aliis paribus et tamen grada
Et sicut in febrem et curam acute hic
tus ex parte intentionis cura esse tradit
in febrem acutis eius et curam acute
fluctas ex parte intentionis cura esse gradu
in febrem ut in sincopali humorosa
Tamen in dicacio sumpta a febre de ne
cessitate frigida et humida et acutis qualitatis
tibi exhibitionis et febris ac materia tibi
prohibitionis Similiter si quis febriens habet
stomachum valde frigidum et febris esset tertiana aqua
frigida conveniret et non conveniret Habitudinis
qualitatis medicus diligenter considerare debet
et primo videre si aliquod habuit
vel quod in hiis cautelis satisfa
ciat ut est sirupus acetosus qui infrigidat et sic
confert febribus incidit et subtiliat et
oppilationes aperit et ventrem solvit
ratione sua et abstergit et acutis simila
tis etc. quia materie grosse conveniunt
et eo cum debet quod si tale non conveniunt
ut solerti estimatione investiget

quod illorum est aptum magis sic
inducere et ad illud principaliter intendere
altero non neglecto Et hoc est quod
dixit Et debet ut obstruatur ut secundo
Et hoc de isto principio tamen quod in dicto est
29 propter ut grandis Ideo tamen quod con
venientia pertinentem quorum precedunt
ad solis alterativis non digestivis
scilicet adiuvantibus naturam ad reducen
dum materiam ad benignitatem tamen non nisi
digestivis alterativis habilitantibus
naturam ad expulsionem tamen digestivum
scilicet medicinam in nocte est operatio
eius ad expulsionem ingrossando
subtile et subtiliando grossum
et incidendo viscosum et huiusmodi et ideo
quod medicus comprehendit materiam
putridam et parum aptam ad beni
gnam reductionem non debet statim medicari
tempestive eam expellere ut quod quis
loquitur de febre leni aut de ali
quo acuto quiescit homo satis
fortis honi regiminis non consueti
multiplicare multos malos
humores et huiusmodi non procedat cum
digestivis statim et evacuativis ut multi
faciunt et in hoc bene grada Si principaliter
studeat humoris rectificationem
Tunc amplius scire debes quod non omnis re
pletio nec omnis repletionis ma
teria suo medicatur contrario et endo
et oppone non multotiens suffice
multa regiminis bonitas Et inci
piendo ab alterativis vomendo
ad particularia dico quod licet aqua fru
ctuum frigida sicut ex citrullis mellone
et huiusmodi quia ex fructus eorum ab huiusmodi
et aliis ponatur inter alterativa
infrigidativa tamen quia non in omnibus ve
competit maxime in febre ex multi
tudine et quia parata est corruptioni
Ideo consulo quod dimittatur et tamen
aqua ordei et aliis precedimus

extinctiva et erit tuendus de quibus
extinctivis inde acutis veruntamen in
febribus Avicenna / Haliabbas 2° pra
ctice concedit infusionem ad mini
strandam in principio / Et 10 colliget sic
tus. Avicenna / Rasis saracenorum comune
tolerare illius subitas sua totaliter credo
tutius posse eis uti orientales
quam nos propter regionum ac eius disposicionem
et consuetudine ad illos cibos quibus
quasi continue in sanitate vescuntur.
Aqua est aqua fructuum acetosorum que
ex succo eorum fiat ut granatorum
citrinorum / limonum et similium et ita
conceditur quod in primo quorum
intensive ac maligne ut pestile
ntiales in quibus a principio a
modernis exhibentur extinctiva
ut Jacobus de Dondis / Et quoniam moderni utuntur
zuccaro rosaceo in principio putridarum
non competit nec antiquorum nec modernorum
et maxime ad digestionem propter quia
ad generales eas intentiones eo
vero utitur / non ad infrigidandum
non utitur aqua ordei et ad eva
cuandum eo utitur et armenie vero
nec in medicina / Item non magis est in
flammativus apostematis et in in
tensivis quam in intensivis non quia
in frigidis / Et si dicitur de absin
thium inultum aqua tertio opere eius ab
aqua / Et breviter cum sit stiptica
nutrimenti in dispositionibus ad digestionem
non videtur competere ratione ratione
alicuius specialis intencionis quia
necessitas stomachi confortacio posset
competere / quia si ratione abstersionis
in febribus eo quod citius velle posset
sed melior ratione similiter esset mellicratum
nisi sit quod prohibeat et tamen
tu corrige cum aliis et hec de usu
/ gentilium eius similiter / Item habet tunc dif
ficile varie reperiuntur opiniones
quas non gratia brevitatis

non prosequor et tu gratia / Et expedi
tis sic alterativis ad digestiva venio
ante quorum administrationem debes
attendere aliquos casus / primus
quia prius debes cognoscere materiam febris
antequam ipsam digerere aut educere ma
xime cum alie eam operabere / Et
si sit in primo adventu non cognitus
eam erit quamvis quantum subtiliata / Et nam
febres que non sic cognoscuntur primo
adventu sunt que non semper vere
inveniuntur attendentia / Et nec in tertiana
calorosa nec in extremitatibus nec in
pulsu / sed omnia sunt remissa pro
priorum remissione simul ambigu
itatem ex subtiliatione regiminis naturali
non occupata vitabit si materia erit be
nigna et pauca aut eam manifesta
bit si non erit talis / Et cognita causa fe
quo ad causam eius tunc premissa dic
ut dixi / prima Tamen de cetero tenuis lenitivo
et est ex in ordine et non quia postquam
lenitivum remittitur acuitas febris
primo / Et rite factis sunt evacuantur sua
fumositate nocentes et adurentes
/ Item evacuantur materie corrupte et que
cotidie corrumpuntur in intestinis
reperte ubi et pluvie commoveri cepi
unt et si non sunt de materia febris
intestina sunt loca in quibus suffo
cantur et concludunt vapores tales
sicut a febre et materie ipse inflammate / Et
quibus ac quia et licet ductivus lenitiva
competunt in causa calida quod dixi
et in frigida vero / Item per lenitiva et ma
xime per stomachum exhibita materie que et
in epatis calore febrili corrumpuntur
et residuat versus in epatis vero si
non moventur et ibi residentiam
faciunt ipse corrupte erunt tunc apate
aut inflammationis epatis et corrup
tionis ibidem transeuntis ad epar / Et
et eius nec quantum prosunt clisteria et si
infirmus de se assellet tamen in hiis

febribus sunt cumultiv diligenda
Item si accipere volueris clistere aut
non potest dari leviter pro simplis ut cas
sia aut manna aut syrupo aut aqua
ordei aut aquam fructuum de quibus
statim quod intellige regulariter
operando propter si in intestinis essent
feces cumultiv crudi et oppilatio
esset fortis etiam quod cum clisteribus con
tinuis et lenitiv feces ipse educi non
poterunt tunc oportet transferre ad clistere
fortia sicut cum decoctione agarice
polipodii, turbit et huiusmodi. Item si compren
deres quod esset prius fundum stercoribus
duroum in intestinis aut quod patiens
fuisset esset in subeunt et hic
ratione adaucte clistere transire opor
tet cum turbit et aliis huiusmodi et hoc
volunt et cum dixit sit sicut syrupo
et sit cum turbit lenificatio non flu
xus cum totus eorum solutio laboriosa
Et pro tanto tibi satisfactum esse puto
si eas posueris que tibi sunt producta
satisfacient intentionibus et ad ipsas
descriptiones et quod lenitiva sunt que
sunt viscosa et dilatant super sup
erficiem et ipsas dilatatione pla
ne superficiei et sic leniendo illas totus
per eam planam creatione asperitatis
aut tenerit ad ipsum huius dilatatio hac
extensione et sunt
Altea
Amilum
Amomatum
Armido zuc
Citoniorum semen
Dactilum
Glutes albo
Grana pini
Semen lini
Manna
Medulla alium
Oleum
Persica
Prunia
Ficus
granata dulcia
Liquiricia
Lupulus
Malua
Oua
Sebesten
Sisamum
Sucla
Epimathia
Zucarum
Zuc. violarum
Aqua ordei
Caulis
psilium
viole
idromelle
Bdellium
Cassiafistula
fenugrecum
Butirum
viola
Clistere lenitivum
Clistere ex quibus leniatur sicut in
duratarum eductiva calorem febrium
in remissum etiam intentionibus
decoctio foliorum malvarum et bete
mercurialis violarum epimatie an
m. 6 aque fontalis lib. ii bulliat
ad consumptionem iii partis deinde
colent et fortiter exprima et de
qua colatura accipe lb. i et ad
dantur olei viol. ℥ iii et ibi si
tu esse tradas et si fuerit fluid addas
olei comm. ℥ i in sal comm. ℨ i et si
si comb mag abstergere addas
plus de blitis et addas de zucaro
al. in ea tradas at cum in eis
feces sunt plus lene adde cassiefi
aut manne ℥ i at ex aliis que
iam supra scripta sunt ut magis
videbitur. Et quidam ut si ad
dunt coctelam ovi. Et cum quod ubi
feces sunt cumultiv indurate de
clistia esse potentia cumultiv
aut cum oleo tulla aut cum me
dullis etiam quod ponantur olei ℥
vi. Et cumultiv comi ipso oleo
solo. Et cum quod clistia compone
semper de liquore remaneat ad
ad unc. ℥ ii ne ventositas sub
ingrediens in quo tam consti
tuit curant. Et iam modum co
ponendi clistere quod variabis ex
dictis simplicibus iam positis
et varias intentiones que dicta
tibi occurrent quod describe tales re
puto superflue, ideo quod bene quod et
cella tuo ad apta proposito. Et a
cumultiv placuerint clistia tunc
cum et quod magis dictum ap
me est administratio clisterum
et cum quod alia plus reddunt

qz lenitiva p(er) os ut sepe vidi le
nitivum p(er)stitus R cassie fist(ule) noviter
extracte ʒ iii ß aqua ordei ʒ in qua
q(uo)d dca cassia extrahatur cola d(a) R
mane cl(ar)ed ʒ i syr(upi) viol(acei) ʒ in aq(ua)
ordei ʒ ii misce ad id aq(ue) sufficientem
mesi distinc(tione) 1a dosi sunt ʒ in s(e)dcas
tu doses oz quantum auge(re) quantum
minue(re) secundum corporis disponi(tionem) ex
parte stipticitatis et lubricitatis ha
bitudines etatis et h(uius)modi postremo
nota q(uod) cum sint predictarum her
barum quedam clistia ipsa fuit
sperantes magis lenire et tamen
qz sz principalis intencio in tua
putudarum sit in primis eius et
digito ad attessorum utz in fe de
ma furiosa in quibus non expe
ctatur digestio simile in syno
cha tunc regulariter operando plus
demus digestionem euare ut in
primo aff digitum mediatam et
movere non timida loca regular
quod tracte ut solum cogimur
ad exhibitionem indoratiuorum
tomiz et quantum p(ro)priorum p(er) inglu
viem et inordinatum regimen
hominum in temporis voluptuo
se ac gulose convenientium secundum
plurium multis ac multis mal
humoribus per totam indige
stionis multi in principio febrium
repleti inveniuntur p(ro)p(ter) quod ge
tilis et aly modicum in principio
earum exhibent indoratiua quanta at
p(ro)pria cum q(ui) ex signis maiore
aut minorem comprendunt sup(ra)tur
multi necesse dictum est ut plura
quod aliquid hora sua sucurrere et cetera
occurrente egro considera primo nota
eius regimen prius preteritum et
habitudinem eius et res p(er) que com

lenitiva (margin)

dicte h(ec) cura tum (margin)

3a (margin)

prende potius sup(er)habundancium humores
aut eorum a quibus ipsa fe depedz
qz si eos inveneris multitudinem dictam
hec cura et transeas tum clistibus
et lenitivis p(er) os ut dictum est te exte
das ad digitum de quibus statim
enim de ipsis evacuatis exemplificando
Inmoratum quamvis q(uod) dicitur tale
quod in mas comedes sicut vinis quibus
exhites ut 6 stomachus intestina
evacuatur R tam(ar)i(ndorum) ʒ ii vel loco
illorum pone tamarindos p(ro) nom(ine) ʒ iii
in ʒ x aq(ue) ad consumpcionem tercie partis
coletur et fortiter exprima(tur) de qua
colatura R ʒ vii et adde mane ʒ
i vel cassie tamarindi si in magna tarces et
hoc magis respicit eo qz si volueris
sanguinem a colera mundificare pone
tamarindos in decoctione omnino qz si
sicca et colamus si p(ri)or sicca adde ad agar
ico in dicta decoctione ut q(uo)d cum ta
marindis bulliat z in aqua non
p(er)scrutatur si nisi non multum subtilis
Cassia enim p(ro)nit colamus cuiat et
sicca eo magis in suis tanto temporis ideo in ante
quidz ut eos possint emendare atque
medullam cassie et dari eos p(ro) ma
na aut quia eos inveniuntur aut qz
pauperes sunt eos male p(ro) lenire
medicus lenitione tamen n(on) sapiat
nam indoratio p(ro)p(ter) q(uod) ideo oz tamen qz
medicus sit prudens fiat enim eo tamen
ut melius sit p(er) sicut p(er)fectus p(ro)ficuum
in decto decoctione item dare quod
albiatum in modicum tamarindi et dosis
ʒ ii tunc nebulas faciendo z vel .2. ba
los et cetera de aliis p(ar)te mingenuare
et potest dari quaque hora pure qz dicitur
ante cibi assumpcionem p(er) duas horas
et post p(ri)ora admixtum et melius p(ost) cum Ru
sticus compone exhibitis ut dicat quod
ratum p(ro)p(ri)um quia nam pacientem re
spiciens et magis omne quod est colera

agio. que (margin)

non si modica
gene hec pt hery (margin)

Recipe decoctionis suprascripte tamarindorum ℥ vi manne ℥ i mel cassie tracte sucri grossi ℥ ii mel electi de suco grossi ℥ i l. ℥ ʒ s corporis dispositionem ut supra / quod si fuerit sed ex cassie ℥ i electi indi ℥ i s exhibeatur cum decoctione lupulorum sebesten et tamarindorum ut s. ad idem corpus pillule allefangine de yra simul et que omnia que supra eo loco 9 canon quod antequam ad cenam prandium et eradicatiuam remas intende digestionem materie peccantis

Verbi gratia quod tamen est ante quod quantitate debetur digestio licet prius debeat antiquam coniunctam indiget preparatione ut facilius expellatur etiam alteratione ut putredo non procedat et minor efficiatur / cum enim corpus plus calefiat aliis temporibus propter accessum et magis in materia quantitate febribus interpollantibus in die accessionis quam in die quietis / estimo racionem in tali die eam datur digestionem ipsam debere et magis alterationem quam alio die / sed quod canonem quantitates operantur in materia non quanto se purgat de facili aut sit ante accessum ad finem sicut et sic est exemplo humoralium peccantis

ad sui multitudinem aut grossitiem aut subtilitatem aut viscositatem / aut sui qualitatem et est materia putrida / aut putrida fuligo cum qua gignitur indebita transpiratio cum qua est oppilatio et oppilatio est causa detentionis vaporum corporiosorum ad quam materie necesse est materie se consequitur / et in summa hec sunt nouem quantitates / ultimo se ad que nouem oportet medicum suas digerere intentiones / quarum quedam se tenent ex parte corporis ut multitudo et putrida materia / et corporis detentio / alie se tenent ex parte digestionis ut viscositas / grossities / subtilitas / indebita transpiratio / oppilatio / quedam se tenent ex parte alterationis ut febris ut febris est / et putredo ut pars alterius remittitur / ex quo breuiter habetur quod tres sunt cause principales et tamen aliorum causarum sunt ex quos omnes sunt quos omnes committuntur causa in causa generali putredinem / et sic alteratio / digestio / et euacuatio et hoc presupposito causam de dicta

Et expeditius sit de alterationibus de quibus ad plenum dictum est capitulo 2° de acuitate etc. / ad digestiua remedia / et causa communiter quod digestiuum per causam generale et ceterum materie digerende ut si fuerit sed sic causa si causa frigida si viscosa incisiuum si grossa subtiliatiuum / et hoc quantum ad illas quatuor intentiones primas de quibus paulo ante nominatas / pro quibus complendis et transferas ad causam / quia inuenies copiam digestiuorum ex sitatorum omnium materie deseruientium et simplicium et compositorum / propter ea exhibitionem horum digestiuorum exhibet alia digestiua que respiciunt alias intentiones que sunt oppilatio et indebita vaporum transpiratio que compleret enim predictis exitus sudoris / aperitiua oppilationum seu pororum nam de quibus omnibus suo ordine statim / Et primus enim quod post prima digestiua deinde sequi euacuationes materie ut dicitur statim / Remedie ista ad digestiua propter quod statim quod licet per hoc prouocatiua materie precipitando eueniunt et per vias vrine educuntur quia

ppt potius certa quod digestia p
quanto materia dividitur et subtiliat
et materia grossas quod secundum plura
sunt tales ac apertionem viarum
quia venarum et pororum fiu
unt nam hic est modus ppa
rationis ad expulsionem cuius collec
cio affectus et quanto ¶ Certa sibi quis
vult purgare ¶ Et ideo non quod dimi
nus debent exhiberi nisi post cenom
aut secundum solum si est certa / aut
solum eventus lecitia / et membrana
literatu et reiteratu secundum me
dicinam mei et maxime quod
contenta est in meseraicis et viis
epatis ¶ Nam si dimitte invenire
materia corruptam in illis vero
movent eas ad epar et ad re
nas et addent in oppilationem et cau
sebus et febrem / si certitudo eius
ut dictum est me remanet pauca
et parum penetrare faciunt in vias
urino et aperiunt et educunt ¶ Ex
quibus collige errorem illorum
qui in oppilationibus stante multi
tudine mei statim exhibent aperitiva
etiam fortia et est error communis
¶ Et ad hoc adverte ¶ In capitulo ut
acetosus simplex cum seminibus
quibus hec in capitulo de quo
et aperitiva simplicia et tamen ibi / post ad
digestiva aperitiva et urine provocativa
sequi debent sudorem provocantia
¶ Nam similis est ratio in istis et
in illis vero sudorem provocantia
sunt ut sic fortia quod materiam magis
subtiliant et per loca angustiora
penetrare faciunt ¶ Et ad longinquiora
pervenire quia ad cutem non trahere
autem atractive cutis / sicut pro
vocans urinam recepit a virtute
attractiva renum cum est proprium
ad se attrahere aquositatem ¶ Et

¶ Et licet ista sit tamen aliquid id est
ut faciendo ut trahere fecit quod
quod vero diversas hominum dispositiones
et secundum diversum membrorum situm contrahere
fecit subtiliando sanguinem et quasi
eloquendo eliquendo in hominibus
aptis recipere nam in renibus propter
fortem atractionem ipsorum urinam
provocabit ¶ In aliis vero faciendo eli
quationem vaporositatem qui sunt debilium
renum quo ad atractionem et cum in
poris sunt excessus cutim sudorem pro
vocabit / Ex quo sudoris provocativa sequuntur
precedentem secundum quod a / si materia eius ante
eliditur ut dictum est de provocativis urine
¶ Nam media provocantia sudorem est
apta nam dissolvit et facit penetrare
et addere inopilationes et ponit hic
sua caliditate in ebullitione / et ex hoc
grandem errorem illorum qui statim a prin
cipio volunt cum sudatoriis fortibus provo
cationibus curare ventrem et dictum est
post quam autem de est sudatorium extrinsecus
applicatum ut sunt fricationes et scop
tura pannorum calidorum embrocationes
bal et unctiones de quibus non est
tantus timor in eorum administratione
¶ Et post quam ista sunt tenenda a medico
sapienti et si fortia sudatoria data
sunt ¶ Et talia sudatoria non semper
in omni se putrida sunt et maiore
in se magis inflammationis corporis
dissolvente et attenuante / tamen in tali
cura magis conveniunt alteratoria et
tamen ad hoc bene quidem ¶ Communiter autem non
facimus talia sudatoria in pacienti
quod si volumus eis cutem facere tamen talia
¶ Nos autem communiter fricationibus
extremitatum condescendo quod faciunt le
ves et parva leviter transpirare
faciunt / medicinalem autem et multa multum
transpirare faciunt / fortis autem et multa
plus omnibus aliis et tamen bene in hiis
quia corporis virtutem et aliis de

considera

quibus sepe supra / nam aliqua
sunt corpora que fortes nostri patiun-
tur actiones / positis sic digitis etc.
ut premissum est de evacuatis predicere
Evacuatio / Sed dicitur itaque aliud lenitivum et
embrocatum communiter aliud embrocativum
proprie aliud eradicativum / Et est hec
distinctio de evacuatione per partem sine per
solutivum facta et sunt humor aliud
a sanguine evacuatur embrocative et eradi-
cative extra et sanguinis per flebotomiam hec
utraque modo evacuari quia / Et sicut dicimus
flebotomiam esse eradicativam quando totus san-
guinis peccans extrahitur vel saltem
non remanet talis qui natura vincere aut cor-
rigere non possit extra et natura alia de
eradicative evacuari / quando tota vel quasi
tota evacuatur extra ut non remaneat quod
natura sufficit nisi per regimen completiva
digestionem / Et in hoc differt a embrocativa
ut supra / Et ex hiis et habitis super
in 2° canone immediate precedente apparet quod est
lenitivum quod embrocativum communiter quod
proprie quod eradicativum quia a embroca-
tione non videtur differre nisi ex parte for-
titudinis que fortitudo an sit augen-
do dosim embrocativi an transeundo
ad solutivum ex sui natura fortius / ut ex
aloe / ad reubarbarum / aut ad elect. de
suco rosarum et huiusmodi / Ista autem solutiva
debilia et fortia habes copiose et simi-
liter et communia in 10° canone 3 et tu ibi / Et
de lenitivis et de embrocationibus exemplifi-
catum est supra in 1° et 2° canone im-
x^a Can mediate precedentibus / 10 Canon et
est iste patet affectus consequens natura repit in
presentia liberaliter ducere / ubi quod com-
prehendis nauseam et incitationem
stomachi ad expellendum per superius
ortatur instinctum ad vomitum / quod si ergo
se facere non potuit aut natura dimitte
dimitte fecit etiam in primo proposito

nec in processu da vomitivum / domesticum
sicut cum aqua tepida cum aceto / ne-
si autem et non dedit forte vomitivum
timens agitationem et inde infla-
mationem aut stomachi ipsius omnia
conturbationem / quod si senciet in ventre
rugitum aut morditationem in parte
in fine intestinum grossi aut motum
ventris ad inferius da solutivum per
os / aut administra clistere / aut supponi
ut videbitur tibi mediante supra
a consuetudine / etate / morbo et virtu-
tibus et huiusmodi / unde pone quod talis
incitatio facta a natura sit in primo
proposito melius et tamen supponi inde na-
turalis et altius quia si alio te
fortassis melius esset clistere et ad solu-
tivum per os / si ista remanet in pectore
inde / Et non habet quod iste Canon non
est ordine cum predictis immo quilibet
et quique hec tales moventur mihi et
pillea liberaliter sine processu flebotomia
sine digestione aut non talis evacuatio fienda
est ut dictum est et non aquas tamen
evacuationis attractis propterea evacuationis ne-
flora / De evacuatione vero per flebotomiam dico quod ipsa
evacuat in febribus quia preter putridis aliis
a sanguineis et in omnibus ipsis quia
si inde ipsarum sunt sanguinem inmixte
non evacuatur. si permixte a natura sanguinis
et dicitur humore evacuatur distincta
natura sanguinis / quando per eius excessiorem
in qualitate aut statu aut viscositate
aut grossitie et huiusmodi evacuatur distat
a debita essentia sive habitudine natura-
li ipsius ad sanguinem quia dicitur hec
cum sanguine / Et ideo habet non primum com-
mune et ipse tum evacuatio est cubeate
quod signum signans distinctionem
colere a sanguine est urina citrina
ignea subtilis et in hoc casu non
competit flebotomia quia tamen calidus in

cam gnalem si fuerit cum hoc
Plane nec egrum ad album duarum
rerum pductus at ad subrum colo
rum ebulitonum aut frigiditatum
mandatorum Est enim sanguinem
sanguis tole et hii frobi sic di
geris Consimiliter si urina fuit
alba subtilis liquida ex sba ppt
oppilaciones at quia sunt grosse
non timme tiete t cio ut flobi co
pete quia arguit distanciam flatte
aut melie ab ipso sanc mo me
dato Si aut urina fuit rubea
grossa aut rubea rubedine qui
sanguinea grossitie debita medme
dia t at petum en sanc et flobz
competere qz si fuit rubedo magis
in remissa in declinacione ad albe
dinem et tamen grossitie arguit emp
tionem sanguinis cum flate et flobz
competere Similiter si ad liquidum
declinabit in rubedine et subti
litate aut emus emptionem tamen
melius Si vero ad citrinum in subtilitate
sup emptionem sangwis in colera
quibus casibus compet flobz et
ista que occurrunt si aliunde eius
remat indicium communis impediens
et hii quas Item scito qz statte plectu
ra a medico prima fuite perpta
eius eius apparentibus signis dictis
indicatione sciendis ab ipsa qre cidere
flobz si cetera consonant ex parte
etatis et aliorum Et dz flobi copio
sior fieri in sinochis et pauciritas
in reliquis Unde michi videtur
competere flatus et adhuc multo magis
indicatione sumpta a qre et co
meis meliratur respectu eius q
sit in colicis Ista in non pnt sic
talitaris scribi quin quibz influe
mint quedam q impedimenta me
dicum a certo ope ut supra et

decu quas De lemcode aut eventus
am enel ps flobum ad qz ans qpetur
B de ea ex cam gnali Sz a prim de flo
Quiam per flobz sciat curator digitur
ma corrupta excersus venas et emer
xiinc q in intestinis et mesaraicis
inventis Et ideo dz pcedere lemitiua
ipam evacuans et ppt eandem causam
competit lemitiua sequenti die Item cum
videris signa flobz in putridis statim
flobomia et maxime conitute extrite forti
et solomo eventus fuit scis Unumqz in
die pox sit evanus et est Ramo a
Et cio moueas in die pox istum ad
gym tibi poste est ez tutes febre qz
quod nota multa pulz primo caz
qualibz in tali die similiter in hoc ex
acerbacionis moue eius debes ma
media bz motum quin nec q ma mor
de carusfentia ad ventum ma vero eq
et ideo sit impeditur et molestatur
amplius cum fortis sit in ma commota
et dum exit eius ma sit commota ad
exitus expellatur prdiaco qz an fe
est de eius coru que sunt exacerbacoz
omni die at de eius qtidie sine con
clusum qre mendone ciutue non
possimus diem pox Et ideo dyo ut
gym tibi c possibile Item qz ma
est fulosa venenosa nos dans in
ductias quia ex ea time at ex flu
xu eius capa in membro nobili ad
subitus euentus mortis sitz cuo tar
daretur cum in x o affl mediatum m
valde acutis si expedit in eadem die
differte enim in talibus malum est Item
si in die pox contingat maz moue
et motu pigro exta qz p eius comple
ta cuone indiget auxilio quo mo
prohibito exhibito timor est eius ma
ruptio rapet ad membra nobi
lia t eno dz in die pox Et ideo
p intellectum tuno mo sciendum qz

No digm
de cura oc
i die pox

tum reprimitur tales se et experientia e
cuo sine inmorantia sine lenitia
Sz medicus elige diem et hora
maioris quietis et differre eam ut
expectorem inveniat horam ante
diem si fuit expoliata ergo si talis
erat ante paroxismum fiat ad minus per tres
horas ante adventum eius et quanto
per plures tanto melius erat ergo si fuit
paroxismus subintrantes tunc fiat in declina
tione prima antequam futurus paroxismus
veniat ergo si fuit continua non paroxis-
les tunc fiet in hora in qua febris
magis tepescit et hec hora est noc-
tem toto mane quod sequitur ergo
si contingit alius horis tepescere
ut quasi actus in illis fiat Et que dicta
sunt maxime verificantur de cube
per secessum Item de cubitu per vo-
tum dixit causa / Item quod si
pro et in hora paroxismi et in hora
quietis inde in de cena dicitur ut
A/ quo spalu in principio eius
confert vomitus / et eadem de cena
29 De flori | De flori aut dicit quod cum in magnitudine
etiam hora paroxismi fuerit flatum
ubi sunt tunc adventus curabitur
sed cibi est optima fuit expandens ut de
cubitu per secessum dictum est Item
Canon quod cum fiet cuo salte eradi
tatura ardente digerendo / non est cuabr
multum de humore bono inde cur
cuando et natura multum debilita
bitur Item quia subtile depurabitur
bitur quod conferebat ad digestionem
grossi Item quia sic movendo mater
indigestam simul conferebitur cum
bona efficietur mala per generationem
et sic crescit materia Canon tamen
habet excitatem precipue in materia veno-
sa aut fudosa aut valde multi
de qua dicitur ergo predicto et apud mil v 29

nobilis ex motu talis me
aut quod talis grande motum
Corpus habet attende multitudinem
non solum humoris aliorum a sanie
sed etiam ipsius sanguinis magni-
tudo tunc dicta est me suffocat / et iam
in hiis casibus copiosa est flebo-
tomia ex parte fortis et fortiter in pa-
/et non tardare quoniam eo autem mora
ra est magnum periculum Caput sta-
tim vero non moveas aliud
donec emittit eum et digitus/ A
Et si eum accepti aliqui primo aff
digitum mediatum movere modo au
da/ et hoc Incohantibus morbis
si quid videtur movendum moue
in statu aut silenon hic melius
est Sz hic nota et curationes ali-
quorum/ quidam presumptuosi
statim a principio se putride pro
dimit dando medicinam in alio die
salutem credentes sequi preceptum
A de cura faciet paulatim digerere
paulatim cure non advertentes
quod cuo statim in primo morbo non digestum
est inflammatur et venis suis facit
oppilationes et sic sunt causa prolonga-
tionis paroxismi / et dictum est regulariter
quod quoniam quasi talia exhibentur
et grossiora ut sunt decibatione
sumpta non medicine sumpta a
complexione et habitudine Item ut
allatum est quasi sunt quidam co-
lerici quibus statim ex sumpto colera
ad os stomachi currit / et cum eis dare
emittere cibum et hoc in principio paroxismi
et in regimine allato loco et consimiles
Sic capte et in hoc de causa pro
tertiis Item ubi accidet casus
solutus aut sitis in supportabilis
propter fortem inflammationem Secundus
Canon quod secundum dari poterit aqua
simplex cocta et calida absque

De zuccaro
vide p[ostea] ... folio 5

vide in alio folio est contra

+

+ et Coccta et nō regulanda / alij uero sunt
nimis timidi qui nō audent in prin
cipio medicinam exsoluentem / nō curantes q̄d
magnum dant medicinam cassie / et se fundant
in textu s' dictum: i. digesta medicare etc
Et de quorum numero sunt plures doctores mo
derni / de quo gentilis multum mi
ratur quam ipse in principio talium febrium
procedebat in tantum cassiibus leniti. cum
cassia et similibus ut p3 p ipsum / Ideo
teg. et evidenter vero est vide itaque frater
in dicto difficile est exhibitionem medicorum
et eorum operationes / in quibus tu enim cum
solutiuis quibus leniuiuis procedunt
cum dictis habitum est et tu grad. Item
scito quod si humor sit putrida sint apta et
fluxibilia tunc tum sumptis talium Gilbertus sit cum
sanguine statim a principio fac flebotomiam
Item si sint sanguis humorum aliorum a
sanguine est quia scitur et in principio
euacuando et diuidendo / sed bene grauis periculi
paciente / quod si fuerit intestina non euacuabis
per illam / sed per cornuta et consilia de aliis
quod si cum sint apta sitim et fixum in quo
se non exhibeas sumatur quod medicina per par
tem remouebitur et non educatur etc
ut si quis vellet arborem euellere prius
quam lateraliter terra separetur / ut grauitur
etc. et tu grad. Et de3 esset materia solutiua
nō ex de numero eorum que laboriose soluunt
et a remotis trahunt / quod si sint stabiles
apparte regulant eius in principio fiendae
nō sed de3 digestio completa expectanda que
etiam non est in principio status / sed in
processu ipsius in quo perfecte coctio erit
magna a uirtute / nam prudens medicus
si aliud nō cogitur semper digestionem expe
ctando erat sperans per uirtutem de3 tunc
materiam expellere / que est a natura iam parata
separata et multum cocta preparata et habet
in fine status ut principio declinationis
Et ideo dixit / Ipo. aprimum statum vero non
moueas ad. i. aduenientem statum non
moueas ad. sed sumpto solutiuo dicit com
tat ma et digerat. i. comtat per complec
tam digestionem que fit s. in processu status
et nō in principio eius et si ipa non mo
uet mouetur hoc modo eius quando di
tat / Si indicabis quod natura possit digerere

perse ut tamen auxilio et ipam deinde euacuare
ut consueuit post completam digestionem di
mittere eam / quod si comprehendes quod sit pigra in
euacuando propter obtusionem sensus uel propter
aliam causam tunc tu eam adiuvabis i. hora
perfecte digestionis quod ad materiam an tamen nō eueniet
materia lectum a gal. 3° de Ctetitiis / Ideo et
Ha. g. de signis significantibus male causis et subud
ge dictis etc Cano / quod si materia crisim in die
sibi debita non faciat tu prius in die non
creticam euacuabis quod si in die est euenerit fuerit
dimitte ea medicinis eius de3 ee admitor me
et non impeditor patet et de tua putrida in
in generali omitte in 1a Cano quod tu in
eadem quibus repleatur / uirtus debilis et 59
humor eius inducto est grossus ventosus diffi
cillime eductibilis et non esse in medicina forti
quod tunc debes materiam fortem facere debilem ut
s. quod bis uel ter educat hor est in dosi minimum
adjuuabit agaricum dm medicinas fortes
quia hic de difficili eductibilem euacuandum
Cano / Scitur ingressum poteris in prima febrium 19
putridarum exhibere medicinas que sunt apte
sua qualitate facere reductio positionis / ut sta
moneas dare in febribus colericis quia
ca. aqua remouebit colera / et in flatica
febribus quam sunt fit constringendo dispositione
ad reductio et aqua de medicis in multa / Et
lz sic tamen commutatur quod non est sine confra
cte et debite consolatione ut in clarificationibus
quibus communiter utimur ut e indi / Postea
non positi sunt tamen ad flebotomiam de eadem per
sarum non ponitur tamen ad flebotomiam spec
tantes / Primo Cano quod statim presto sanguine d' fleo p'
in quo solo est sanus est humor distinctus
a massa humorali aut a corruptione
eius in alio humore in principio nō est
expectanda digestio sicut in aliis humori
bus / Immo statim est fienda flebotomia et si est
tollat audiuia et propriam sit aufferre
se ut infra de synocha / Iterum quia sanguis
ceteris humoribus plus custodit uirtutem
ut in eius augmento nō generatur se
cundum humores quod ipse sunt augmentum mate
rie rebelles alica non reglantur / Item
putrefiunt et malignantur quando ad statum
sunt et efficiuntur ventosi grossi et nimis
inobedientes / Quare aut eorum euacuationi

gestione indigent. Ex quo infertur quod quando
accidit sanguinem putredo ut in synocho
causone per quam remotio sanguinis evacuatio a natura
inceperit et bonum sanguinis grossitie vel subti-
litate sine quod bonus et est digestionem ex-
pectare, unde tunc tanta quantitas in aliis
expectatur humoribus, eo quod non generatur
atur ut alii ipsi remanentes sub forma
sanguinis erit eo tollenda. Infertur secundo quod si in
principio stante tanta multitudine
sanguinis peccantis solo quanto non fit fleubo-
tomia copiosa erit deccet virtute tunc consentiente
quod postea tamen propter potentiam virtutis iam debilita-
ta non est amplius ad eam contento tanta
quantitas sicut fuit in principio, immo fortassis
moriretur patiens. Preterea sanguinis propter remo-
ram est malignior et magis dis-
tans a forma sanguinis et aliquid colera plus
in eo excitata, ideo non ita copiose
2^9 sit in principio. Secundus dicendum quod sicut
peccatur in sanguine propter emptionem aliorum
humorum cum eo ipsum infrigidantium et
eorum multum distantes humorum a sanguine
vel convenienti natura sue sed ut quia
ex eis ipse redderetur nimium grossus
aut ventosus vel inclusus est digestionem
expectare et expertum facere ut precepit Ga-
lenus super de ysopo decimo fleubotomie quia
sic non subtiliabitur sanguis bonus et
non grossus exibit et spiritus exalabitur.
3^9 Tertio dicendum quod nisi fuit emptio aliorum
humorum cum sanguine et non fuerint multum
distantes vel convenienti a natura sanguinis
competit fleubotomia in principio non expectata
digestione et scilicet evacuativa patet quoniam de
humore peccante simul cum sanguine evacuabitur
et natura super residuum potentior red-
detur quare et ita quod enim novit sanatur.
4^9 Quartus dicendum quod possibile est stante
debita mixtione aliorum cum sanguine
copiosiorem in processu fleubotomiam competere
quam in principio, patet quia in processu facta fuit
fleubotomia evacuativa, deinde data fuit digestio
humoris que materia sub forma non consi-
stens digesta sit et magis necessita-
ta ipsa sit cum sanguine remanente
mixta et commixta non habente venenosa
compertum ab antiquo conversa et digestabitur et
facta fleubotomia copiosa liberabitur febris.

Illa hora .i. alio vel eadem die et quod non vo-
luit in prima. Quinto de fleubotomia que precepit in sinocho sanguinea et aliis humoribus
sanguinem compositis quia fieri fleubotomiam in
principio sed in processu copiosiorem. Et quia
ad quem dicendum sit quod fleubotomia quando est ad sanguinem
igitur et quando est ab aliis humoribus sanguinis
corruptis, quia in prima sit copiosa in se-
cunda non ita copiosa. Et quare in prima quantum
ut frequenter quod sit non eradicativa minus
vel numquam, sed semper evacuativa et
multe evacuative quamvis tenet locum
1^9 eradicative. Item dicendum quod stante
emptione aliorum humorum cum sanguine
et sanguine ipso non peccante consilium
est quod erit diminuta fleubotomia quia possibile
est quod si non est possibile tunc multiplicatio
eorum vocare est multe quantitatem, quia cum
sanguinis in causa non peccat et cum aliis evacua-
bitur humoribus, sed solutio debilitas
et non eius cum dicendum non est fortitudo evo-
cuare. Et ideo sunt decem hec peccantibus aliam semper
evacuare quod si expeditum fieri non potest per vir-
tutem fleubotomia erit vel utilis vel non debilitetur. De-
bilitate sed de qua evacuando sit prestea
forsan propter iram non evadebitur ipse humor
peccans et oportebit te evacuare adver-
sum solutionem ventris. Et hoc facere non
potest propter debilitatem virtutis consecutam
ad fleubotomiam. Item quod tum expectabis tu
sum non erit bonum quando sit fuisse de-
bilitata. Et hic adverte erit quod audacior
fuit G. in faciendo fleubotomiam ipse ca-
pitulo 10 pertinente in omnibus putrida non
dubitat fleubotomiam facere quando homines quasi
tertia extimante G. multum humidabant
sanguine et fuit robustiores humidi enim eli-
mata arabum. Nam arabes sunt debi-
liores et pertinacius sanguis propter magnam
caliditatem. Et ideo a arabibus fuit ti-
midius in ea. Voluit itaque de eandem compo-
sitionibus dicendum quod dubitatur quando pulsus est
et quod peccatur et non fiat copiosa et
hic hoc maiorem virtutem ex quod videlicet
infirmum aliter liberari posse. Secundo quod
sic est de ero plurimum magnis indi-
gemus maiori fortitudine virtutis. Secundo
quod tu comparates totam magnam rem . . .

debe
expulsionem dicte per clisterium evacuari. Cum
aliud aut febricitandus ab aliud in quibus
spaciis quod tanta sit corruptio reparum ad
sanguinis quod separatur corpus quia sit eius sa
gnonem egredi bonum est stomacham aut
est quam semper est febris ipsius scandit
congregans actu a/ et sicco de ipsis ut eo
mit commictus tam ponatur eas defuncte
tes est de se ipsa et eam eius dictum est
Adiuvamus itaque primo quod positus conficiat quod
in principio paroxismi accidit quibus parte dedi
dat aqua ordei. Quibus contra aliquod tu
se et dicitur ponendo. Canonem quod
in principio paroxismi regulant modo duo dicit aqua
ordei grossa seu cibalis a aqua or
dei subtilis cum succo que ad cibale
declinat. Quod quia frangunt periodum
et faciunt inequales consensu calore
et conveniunt compositione ... eciam sit ...
patiam sit contra cibale. Quod desistit
a resolucione ... preterea ...
tiplicatur quia in illam convertitur
Item talia trahuntur ...
inflammata ... et vias suas
+

Bibito in principio paroxismi quia
ipsa aqua ordei | ratio quia ia
est simplex et non cibalis non im
pediens nam sua actuali calli
ditate sine digestione et cum proxime
si dabitur in parva quantitate quia
sic cito evaporabit | nam si in magna
dabitur quantitate ex tunc potius
| quia centius retinebitur et sua
potentiali frigiditate erit causa ingros
sationis humorum et ledet virtutem
et cetera | Item ab ea abstinendum
in principio quia si tamen aliquam ex
hibent aut alia sumunt plus
ad complacendum voluntati
infirmorum et hoc nisi fuerit urgens
causa | Postquam principium paroxismi convenienter
dabitur et temperatius revertere ad ea
que de potu aque dicta sunt supra
in principio capituli | Secundus
canon principalis est quando
iam se extinguitur dolor capitis
et remissius tunc prima intentio
dicta est ad hoc quia si contingat ipsum
esse quodammodo intensum ita ut sentiat
redire se detractantem ad angustiam
per inflammationem que fit in spiritibus
et per attractionem siccitatem in humoribus
tunc quando erit sedatus dolor usque ad aplica
tionem siccitatem in humoribus operatorum
domesticorum | etiam si fortitudo
et intollerabilitas ipsius te co
git ad ea administranda | et cum
duorum primorum est | quia semper attendendum
est ad id quod magis
molestat et cetera cum generali sermo
posita | Tertius canon principalis est
quod quando per urinam videtur et demonstratur
multe colere ardentem et multam
inflammationem fieri in corpore et calli
ditate febrili ex qua aptum est
multos ad se trahere humores et
morditivus prius intendere

ad extinguendum febrem cum exitu
| ut sic accidit a ger et cetera | deinde ad
sedationem inflammationis ipsius capitis
nec ad remotionem altius dispositionis
ipsius | si fuerit oppilatio at ad tale cu
tibus que in causa capitis conveniunt | Quartus
canon est quod quando cum ipse constipata fuerit
collecta levibus per excitationem siccitatem
a calore febrili et intenso | dicta est per hoc
ad secessum ad collitionem in quo tamen datur
potius aquam ordei lavantem et ab
stergentem et humectantem fetes
induratas et remittet de calore feb
rili et cetera cum voluit et 16 2a 8 cura
collecte ex fecum retentione quia si co
lerica fuerit fortis tunc cum aperitur via
intestinorum cum levibus sicut aqua
ordei et similibus que licet levia forte
non aperient oppilationem tamen ut dicitur
fortia in aperiendo sicut est quod Galienus
decepit in eo in quo decepit
polipus epithimi et cetera sicut meus de
simplicibus placuit docet et in febri
| aut quibus purum faciendo ipsum lenitum
et ventuosum aut gallinarum pingue
aut commiscendo per pinguedinem et ce
ventuosas nam eius decoctione | quia si
per eius ventuositatem augebitur febris
initium eorum in dictu modo | quia si videbitur
deinde per excessum doloris quod propter capitis
et propter calorem febrilem remansit
inflammatio tunc da aquam ordei et hoc
administrando permisceat per supinus
sicut videbitur | Quintus canon est quod cum
cum dicti sint maiore cerusiatione
madultis nam si fuerit lactus et
ut tunc lac lactantis alteretur | Sextus
canon quod febrientes in estate se fiunt
quia fluxu celi multa non deinde de
lectant ac frigido ac ventoso aer fiunt
apperire fenestras et maxime quando
senciunt se velle sudare quia per aerem

4ª 2ª principalis 5ª 3ª principalis 6ª non habet

fumi producuntur vapores grossi a sua
resolucione et fit oppilacio in pori
tutis quare fit commixtio contra admi
et sic augetur sed hebiant febris ex
colica inflammata melius tollerant
1ª possit. Septimus Canon quod si putrida
superveniens ei ex dimissione consue
tudinis quam consuetus est exercitari
balneari et huiusmodi quare propter retente sunt
superfluitates solite ex tali exercitio cultu
modo est magis timorosus mediante ipso reducere
ad consuetudinem vel ad aliud proporcio
nale curabitur. Ad quod periculosior
aliis pluribus an quod ex tercianis veniunt
primitus an ex aliis et tu gra
et est locus speculacionis. Postmo
d' solutis dum dicam aliud primo de
pª solutis de quibus in hoc Cap. post
octo ordines. Secundo de crotis de quibus
eciam mencionem facit in fine tali
Et pro primo expediendo dico quod quando
non exierunt lenitivis in sed putridis
sed in colericis tamarindis reubar
barato stam manna cassia. Con
festis turbit agaricus ut apparebit
suis propriis rubricis et de ipsis 6
capitulo. Secundo pro eo quod ponendi ali
d' crotis quos aliquos. Primus quod crotes si etc si
pª in principio febrium calidarum non com
petunt quia sunt coartative et con
strictive mei ut supra de zucaro cos
2ª Secundus Canon quod in se calida et quam
stitur multa stomachi inflamma
cio competere in principio crotes sed
leviter patet quia tales extinguunt in
flammacionem illam et est curativa
3ª magis motiva. Tercius Canon quod ubi non est
tanta indigentia contra sicut inflam
macio possit cum sirupis et decoctionibus
auferri melius est ut dimittantur
crotes ubi est et hoc quia ubi fortiores
4ª sunt sirupi et decoctionibus. 4ª Canon

quod in fine febrium calidarum com
petunt crotes sed sirupis remouendo
inflammacionem que remansit pro
rigorem et tremorem et membra confor
tant et residuum materie forsitan
exiciunt et ideo dixit A... pro rigore
d' ec calid et tremore. De crotes non calidis quibus
utimur in febribus frigidis tam
pª Primus Canon quod in principio non
competunt crotes calide quia aperiunt
quando materiam agitant et eam diffor
miter exiciunt et ingrossant. Secundus
2ª Canon in principio febrium frigidarum
sunt potius crotes leviter aperitive et
propter si materia in stomacho fuerit
3ª Tercius Canon quod ubi materia fuerit
in venis remotis meliores sunt
sirupi ipsis crotes quam sirupi et decoctiones
4ª melius penetrant. Quartus Canon
in febribus frigidis in processu
et fine principii possunt concedi crotes
fortiores et aperitive et educti quare vic
tus sunt apte et in summa sunt su
specti in principio. Credit ... usque
eorum quia sunt sicut apud multos
abhominabiles et graviores sirupis
ac decoctionibus apud meos multos gratiores sunt
et ego eis utor ex in infirmis
meis et ut melius penetret post
eorum assumpcionem exhibeo aquam
subtiliativam aut vino aut absinthii aut
endivie aut lupulorum et hoc ut gt
posito. Et dicit de cura in generali
febrium tibi sufficiant sed aliis
omnibus addicto casum melius rec
hos dictos tibi cum ordine com
Casus prudentem. Casus est papiensis
annis unius etate 32 amorum me
tertia solute tomis ... forti
valde ... ex ipsa sed fit debili
tatus ... multum stomachi de
clinatus ad calidum parum propter pri
primum tamen intestinorum superius

sensibilitate notabili epatis
calidi ad eum et multi san. ac
cole generatur cordis calidi eius inne
ra tamen ~~ter~~ renum caliditatem in pro
~~portione inequalitatibus temperamenti~~
~~complexione sanguinee~~ cum participatione
multe eo consuete ad fundum stoma
chi eius sepe regurgitare complexione
carnositas cum carnositate duca
et in ~~[illegible]~~ spermaticis plusquam me
diocre se habens musculosus in vita
vitam ducens nobilem ac satis
quietam sine ociositate et si in aliquo
se ad exercitia conferat nobilium
ut ad venaciones et huiusmodi diu
comedere consuetus et in plus
quam mediocriter licet excessive in estate
ista ut statim ventre satis lubrico
multis repletus humoribus et ma
xime eo cotellina non tamen multum
grossa cum urinis non multum
molestatus in medicinis assuetus
pacionibus non multum consuetis
regione meridionalis licet in de te
stimo satis tardo ante apercionem ca
nicule per dies xv patitur febrem
putridam conflatam ex colera vitel
lina non multum grossa mixta
sanguini que comprehenditur per urinam
et citrinam et rubeam non multum
inflamatam et per alia signa de fe
bre generali suo posita capitulo pre
inordinatum regimen ex parte sex re
rum naturalium precipue cibi et
potus nam ex usu rerum fructuum
pre fructuum et aque fit non parum
flegmatis multiplicantur grossi et
non multum ac ex condicione
ipsa eciam iuvante ac multipli
cant grossi ~~et non multum ac ex~~
~~condicione~~ ipsa colam Cum ex eo
mixtione flegmatis cum ea facta
est colera vitellina in ipso epate

sic generata Item ad febrem ipsius
generacionem concurrebat inordinatum
regimen ex parte motus et quietis
Unde die primo mensis huius collectat
vernus in ludo pile magis se forti
excitavit Cum fortis super calefactus fuit
vehementer ex tali exercicio et motu
forti et copioso sudore sudavit Deinde
umbram quesivit et locum ventosum
in quo expectavit refrigerium aeris
itaque cum [illegible] in venis et arteriis
eius sic super calefactis sunt Cum ab eis
elevati sunt vapores multi calidi
extranei et a regione mediocre admodum
[illegible] quam in poros cutis egredi
debuissent invenissent ipsos clausos
propter aeris circumstantem frigiditatem ac
quia primi vapores vementes [illegible]
[illegible] cutis constricti sunt et in
grossati in poris ipsius aut oppilacionem
per quam facta est prohibita ipsorum vaporum
transpiracio Cum ad interiora reversi
sic extincti et ad ipsos [illegible] vementes
amplius possunt eos in ebullicione ad
quam secuta est extincio eciam ab eis
vaporibus extraneis ad quam extincionem
secuta est putrefactio et ad ipsam pu
trefactionem elevacio vaporum putridorum
ad cor ipsum altracione demum effusorum
ab eo per venas et arterias inde spiritus
magis et sanguinis in toto corpore et in
principio de diffinicione febris et im
pediencium operaciones animee cum lesione
in toto secuta est que febris dicitur
et continua et putrida ut supra dif
finitum est de ipsis Ex quibus comprehendi
que fuit tamen primitiva ipsius febris quia
inordinatum regimen ut dictum est que fuit
causa antecedens quia materia collecta sanguine
impleta in venis epatis principaliter contenta
ac in venis que sunt ante et post ipsum
epar stomachus sit sub forma [illegible] quibus
si non est putrefactio apta in ea putrida

transire Nocumenta est ipsa materia
calida dicta in vene pus putrefacta
sive vapor putridus ab ea elevatus
Et genus quidem causis in alibi
commixtatur et ideo alic ime propter
ipsum fouentes febrem et sunt ut
supra capitulo primo vapor grossus
feculentus corruptus a membris
elevatus a stercoribus et partibus
mucosis et aliis membris ut est in
intestinis stomacho aut mesaraicis
reperiuntur Alia est vapor satis
grossus elevatus a parte serosa
aquosa et contiosa sanguinis
Alia est vapor subtilis valde que
elevatur ad poros cutis per ab itum
totius et insensibiliter per illos expellitur
et licet diffusius supra Circo
primo et tu cibi Sunt autem febri
coniunguntur licet quedam accidentia
primum est dolor capitis qui se scalt
ut membra corporis Secundum est sitis
intensa Tertium est quedam inquietas aliquando
ipsius infestans Quartum in mordicatio
propter i intestinum et in eo mo
Causus tu porri Continuum dicitur calidum a quo ut
frequenter infestatur Cui siculus
ut iam ex canonibus supra positis
doctus ea qua cautiute medicum decet
sumere delibera ut tempus ad eum
ea die nisi quo sunt dies in morbis affectionis
hora vicesima secunda et statim gradiut ex primo cum ipse et totus
erat fortis et acutus aut se ipsa erat
in multa infestantia intentio maior
erat ad causum febris est ad ipsum febre
unum ad se ipsa etiam intensa sit et
molestans notabiliter eius intensior
et si in breviter sententio postquam ut ita
est committens se ad causam principalem
committebat causas primitivas que tu
amplius sunt contra eas operari eo
ut si saltem sunt medicum de pro
nostico fiendo quod aliis pluribus
actus curatur eger est quod febris
a causis venit intrinsecis sicut
est de aliis morbis videre Ergo
amplectitur curandam et parte
coniunctum ac materias que in eo his
coniunguntur contra quas procedit
primo cum coordinatione diete
et est Circa modum de primo ordine ordinat
eidem ad contrarium et ut quasi frigidam
intra declinare ad humidum et precipuam
febrem ut febris que est
excitatiua etiam ut dictum est et eius
intentio non debet postergari propter quod
dicta recurre supra Secundo Ergo
ordinat lenitivum in nocte sibi fieri
debere et lenitivum fuit clistere ex blanda
malva et lingua de quo supra Et
quia pauper clistere abhominatur
et fuerunt persuasiones siculi et
astantium ad eum recipiendum quod
etiam preeligere debuerat ordinat
eis lenitivum ex z I s mamme quod
cassie cum aqua ordei quod cum
acceperit hora tertia ordinat quod
teneat in tardius usque ad horas tres
noctis deinde tarde ei eius somnum
usque ad VI horas eiusdem noctis
de quo somno quod confert et quod
non humidi in eam est pertinet ad ordinationem
diete quod si acceperit clistere
potabit cenam in secunda hora et principiat
somnum circa horam et hoc lenitivum
ordinat primo ad leniendum intestina
et abstergendum et educendum materias
que sunt in eis que se quod mittere Cenam
autem ordinavit ex bolo lactuca
factus in brodio pulli in aliter in
modico mite panis etiam adiuvanda
eventus lenitivi Tertia vero
die de mane in aurora dedit siracie
Z II rosacee Z IIII ut primum
remitteretur calor febrilis et

vere levarentur et que commestiones
fr. fovente evacuarentur valuit
etiam ad sitim extinguendam. Contra
nauseam et alia accidentia ut
dicitur. Et ordinavit confectionem
de trisandalis et granatis ... pla
tum scilicet diasandalisatum in refrigerium
quod dabat 3 ... ac. or. Sero autem
facto et febre remissa ... [illegible]
... fuit et per horam ... [illegible]
comprehendisset ... [illegible]
... ordinavit ... [illegible]
in extremis ut pori tenerentur
aperti et ... vapores ... [illegible]
... transpirare possent et
in fine apparuit sudor ... et
cum dimisit ... ex ductione
sudatorum ... [illegible]
datum est. Et fecit ipsum exsiccare cum
pannis lineis tepidis. Deinde ...
ordinavit ... sic ... nocte
die ... quarta que erat dies ...
... afflictionis ordinavit sibi dari
in aurora aquam ... decoctionis ...
... ad emittendum calorem febrilem
et abstergendum ... et ad ...
... materias ... et aquosas
sanguinis ... / De
quibus actum est ... ante
horam ... ordinavit ... stomachi
... et ... [illegible]
... [illegible]
cibus ... quod non fiet ...
... ut ...
... [illegible]
expediente et sic exivit 3 vi usque
ad vii sanguinis. Deinde fecit ipsum quie
scere per horam i vel ii et dedit sibi
prandium et eadem die a sompno
eum prohibuit. Sero autem dedit ...
... per duas horas ... cum
aqua ... loco ... [illegible]
et extinctivum. Quinta vero die ...
pit sibi dare ... fortius ...

... cum ... duabus radici
bus et aqua endivie et acetose et ...
... diebus continuis
et ... ordinavit ... [illegible]
quod ... potuisset ... melius
fuisset et hoc saltem alternis diebus
in ... afflictionis. Et quia ipsum
abhorruit dabat sibi pillulas duas
de aloe solo loco ... decoctione ...
... et ... et ... al
ternis diebus ... per duas
horas ... die ... afflictionis
quam ... debebat ... die
... afflictionis et habebat ...
duas ex eis ... ante diem ...
et ... digestionis ordi
navit ... ex cassia 3 i
... de succo rosarum 3 i. Et hoc ...
et cassia ... decoctione
... et tamarindis quod si fuisset ...
dedisset ... infusionem ...
... I. Sequenti autem die dedit
aquam ordei ... ordei ... in ma
... exhibitionis ... panno ...
ad lavandum et abstergendum ... in
... [illegible] ... quas ...
non ... Et hic advertere errorem
illorum qui exhibent die sequenti ...
... sunt tales ... ad ...
... venas penetrare. Transacta autem ...
die dedit sibi ... rigorosiorem ut ...
de bizantinis acetosum in aquis dictis.
Et hic ... quod ... ex ...
supra dictis ... subtilia
sit ... quod ... est ma
gis grossa ab eo quod fuit a prin
cipio et ... digestionis ... precedente
fortiora ... subtiliativa maxime. Et ...
in ... remissiora quia ... tali ...
... continue remittitur ...
... ad diem ... Et ...
ipsum dedit ... fortius ...
... 3 i ... 3 ii ... cum

no d... Hieron... de ... ... (marginal note)

aqua endivie et ex eo simul sedes .3. copi
osas sextres ante prandium et duas
post prandium. Et sic vides quod quando
dantur talia solutiva non lenitiva
quia fortiora ~~fortiora~~ sunt fortia danda est lenya -
tiva ex aqua ordei magis quam ante
prandium ter ante prandium separatum
est et non aliter quam si bis tantum
non detur et ideo dedit lavativum
post ante assumptionem lavativi ordina
vit prandium ex bliti lactuca ad
lenificandum et remittendum malam qua
litatem facti ac humorum motorum
ab ipso facto et sequenti die dedit aquam
ordei ut supra et ceterum instabat
alterius diebus cum lenitivis et simi
libus sicut clistere fieri possit. Quarta
nigrum et apud me magis dilectum est
administratio clistibrium et incepit
dare continue de rosis et de spodio de quibus
actum est in canonibus de medicinis compositis de
me et digitum multum et cum iam
transiret status ordinavit eradica
tum rigore multum minorata
dedit sirupum mihi dictum peradita
tum deinde incepit uti provocativis
urine et dedit sirupum de .5. radicibus ace
tosum tum sirupum de endivia aqua endivie
et lupulorum et continuavit .7. diebus
deinde venit ad sudatoria inducen
dando aquam ordei cum decoc. feni
pauci et somno allii vinoso ac totum
ita quod totum sit cum modico valde cum
modico zucari unde et provocativa
urine et sudoris facta est magna
eius et corporis liberacio. Et in summa
habes ex cura primum est commissio ad
eum febrium secundum est diete ordinacio
tertium est eventus lenitio quartum est eius
per secessum quintum est digestio celeritatis sextum
est eius celeritatis septimum est urine
provocatio octavum est sudatorii ex
hibicio restitutio ultimo. Canonem generalem

quem est accidentium correctio, quam so
se tot sunt speciales quot sunt et accidentia
specialia et est communis in ordine. Primum
accidens fuit dolor capitis quem iam
remissius erat et non cogenti si
mili ad dimittendum curam pro
cedentes fuit febrium dolori
et aliis accidentibus ut infra
succurreret. Item dicitur de regimine
accidentium febrium acutarum et cetera
Circa hic tamen nota quod propter Canonem
positum quod aliquando propter nauseam
dabat aquam tepidam cum si
ace et evomebat magnam quantitatem
colere vitelline et statim indigesti
ex quorum evomitione multum alleviaba
batur et hoc fecit nec quasi in ebdo
mada, sed quod magis et minus. Ab ea
nausea infestabatur. De siti autem
habes quomodo aquam ordei aut
frigidam dare potius et de eius exhibi
tione sitis plene in hoc capitulo
ubi dictum fuit assumpto in stomacho ca
lido ut diximus de eius acetositate
si commisceretur cum sirupo acetoso sed
aqua potius et ideo siruplis non dabat
quantitatem notabilem sibi in extinc
tione sitis et quia erat lenitivum
optimum ac dignum multum complex
mentis nature de quo curamentum fecit
etiam collicam cum remissa et remies
ex ferus retentione et quia hec pu
tatio est lenitiva, ideo etiam colice re
tulit et tu ad hec gravis intromittet
si longius fui quam credo ut iste casus
sit positus, sit tibi sicut exemplar
in omnibus aliis casibus de febribus
ipsis putridis de quibus infra
vero non habebis nisi curare re
media proposito et omnem congruentiam
de quibus gratia salvatoris ad ple
num infra in suis propriis capitulis

De acutis pacientis et per pacien
tibus pestiferis capitulum decimum
nonum

Febres
Acute
~~Facute~~
~~Ffacute~~
Pestifere:—

Expeditis de putridis sin-
thumoralibus in generali
ad acutas et peracutas no-
vissime febres veniamus de eius specialiter
ut de aliis locuturus. Est ergo pro-
missa in principio primo circa
omnium etiam divisionum sua mistura vel
descriptio eadem alia vero de eis
capitulum erit in toto tibi satisfa-
ciam. Febris acuta absolute est
febris ordinati motus ex se procedens
sua magne inflammationis causa
sive accidentalis cito ad statum
perveniens cuius terminus ad plurimum est
in talibus in venis clausa in
xiiii diebus diiudicata. Dicitur
absolute quia hic non diffinitur
acuta non absolute propter quod nota
in febribus acutis quedam dicuntur
absolute acute et sunt ille de quibus
actum est in descriptione quarum terminus
a parte post est dies xiiii. Que si transe-
unt eum tunc ingrediuntur spacium
acutarum non absolute quarum
terminus est xx dierum et usque xl. De
quibus statim venit ad eum xiiii inter-
minari ut xxi q... et huius sed pro dubio
est hoc secundum plurimum ut cadat sed
totum sequens exponitur et sic acu-
te quarum terminus a parte post ad plurimum est
dies quartus et hec a modernis
dicuntur peracute. Alie quarum ter-
minus a parte post est dies vii et iste appellantur
peracute et has duas sine omni
duplicatione tot terminus subacute
absolute a nobis comprehenduntur.
Nam circa eorum non dicitur a circa
acutarum absolute nisi secundum intensionem
et remissionem ut dicetur. Acute vero
non absolute quarum terminus a parte post est
usque ad xiiii et a parte ante usque ad
xl. Unde terminus eius xx dicuntur
acute non absolute. Alie vero que in-
tra xl et xl terminantur dicuntur

a modernis tropice sive conversive
ad similitudinem conversionis talis
in tropicis suis. Estivali que fit ingre-
ditur primum cancer circa medium mensis
iunii quo tempore sol a nobis elon-
gatur. Aut yemale que fit quando sol in-
greditur principium capricorni circa medium
mensis decembris quo tempore sol appro-
quat nobis. Unde quia febris acuta absolute
non terminatur in xiiii sed currit ad xl
tamen cum ad illud tempus sibi consuetum
non sit acute. Licet non sit talis absolute
que si in eo non terminatur tunc incipiens
se elongare a qualitate acutarum et ten-
dere ad eorum contrarium tropice dicta
est, id est se elongans ab acutis et conver-
tens se ad contrarium sicut sol in suis tro-
picis se elongat a nobis et quandoque
se convertit ad nos. Et est hec sententia con-
ciliator in sua particula primo problematum
problemate. Et dicit si quis vellet dif-
finire peracutas et superacutas distincte
ab acutis posset, id est ponatur in descriptionibus
ipsis omnes particulas de acuta excepto
quod in peracuta dicitur cuius terminus est v. vi. diebus
diiudicata sed hec satis frivola practi-
canti. Unde Damascenus medicus ait de nomi-
nibus disceptare non est utile nec decet ut pa-
rum docetur ... Dicitur ordinati
motus quia ipsa procedit a principio
usque ad finem cum sua fortitudine exceptis
accidentibus et aliorum. Acute vero non
absolute et acute tropice procedunt
inordinate ex parte fortitudinis et
debilitatis nam quandoque sunt fortes quan-
doque debiles quandoque reddeunt modo ad forti-
tudinem modo ad debilitatem. Dicitur
ex se id est ... in successione est tal-
dato quod ... evadat infirmus. Unde sup-
medicus de talibus de pronosticare
primum. Et certo cavebat bonus senex onir-
tro... afforismorum ... Acutorum morborum
non omnino certe pronosticationes fiunt
neque sanitatis neque mortis. Dicit magis

inflamacionis / quod ut statim dicetur
causa eius est materia calida valde
Ex quo infertur quod aliqualis pesti-
lencia est acuta patet quod ut dicetur de febre pes-
tilenciali in aliqua pulsus non
variatur multum a pulsu sanorum similiter
nec urina / Item et alia accidencia
sunt remissa / Dicatur ad severitate
accidencium et cetera et in hoc distinguitur
a cronica / Item ab effimera a qua preca-
ditur cito et cetera nam propter eius periculositatem
et accidencium acuitatem virtus que patitur a
natura cito vocatur et removetur
ad expellendum materiam malam ipsam
opprimentem / faciendam crisim / unde
cito terminatur a morbo absque aqua
eius / Dicatur eius causa et cetera quam
secundum plurimum est materia colerica mala
subtilis ignea inflammata corru-
pta ad intra venas putrescens / unde
collige quod in egritudinibus parvis
pro maiori parte corrumpuntur circa
situs stomachi et epatis / Ex quo in-
fertur quod in talibus materia sit elongata
multum a natura sanguinis mixta quod tamen re-
petit quod si plures non compatitur flebotomia / Est
et quaeritur de eius ipsa colera sanguine mix-
ta quoniam tamen compatitur flebotomiam et illud ex-
terius comprehenditur quod est rubea ten-
dens ad roseum quod est sanguinis
ad intra venas putrescens et sic fa-
ciens / quaeritur flegma salsum et cetera
sive citra quod synochus synocha cau-
son causa contra tu semper accidentium
quia si sit de colera acuta in facultas
minora sunt / Et dicit causa quoniam non quaeritur
igitur quod materia colerica ad extra venas pu-
trescens causam faciens multum pollutas
sit ad tincte malignitatis quod ipsam
acutam faciat febrem / Sed sequitur unde plurime
committuntur etiam impollute ut plurimum
sunt cronice / quae febris cronica sit patet de-
scribi eius. 6 capitulo de acutis / Febris cro-
nica est quae incipit a principio sui cum

motu gravi et tardo deinde prolongatur
et non accidit in eo quod est inter
illud spacium mutatio subita quae
est crisis / Et subdit. 6 capitulo quod est quaeritur
informatur in omnibus febribus acutas
cronicis patet et consideratur / Sed quae
est multum pollutam est ex quibus cro-
nicatur / patet et Cronica describi per
particulas oppositas particulis acute
et cetera / Et in xiiii diebus di-
iudicata / mixta illud ut contra esse
esse propter / Et acute egritudines in
xiiii diebus diiudicantur quia cer-
tito terminantur ad bonum scilicet aut ad
malum / et quod dictum est hic est
terminus appositus / unde quod non sit crisis
completa aut diminuta in qua dicitur tamen
tempus transcenditur hunc et de
acute absolute transit ad acutas
non absolute et debilitatur virtus
eius et ideo tardatur motus eius
Ex dictis autem patet quod agenti quod videndum
est multum cognitum / sed in quo est febris
acuta / cum et quando sit acutus morbus / tu itaque in compendio ex noti-
ficatione eam posita quod sic est acu-
ta statim ex signis consequentibus
quod ipsa est de illis aliunde dictum
et tu statim sic distinguendo per ipsa
signa argues materiam colericam
mixtam aut non mixtam pessimam
aut non / adustam / aut non sanguineam / aut non / ex flegmate salso
aut non / Unde volo tibi hic sufficere
tamen dictum esse de signis determina-
tivis eius / nam signa determinativa
que posita sunt in talibus febribus
eam nominativa / et ideo ne longius
fiam et eadem bis replicem progrediendo
te ad ea transferas capitulo / Item
ad eam manifestandam conferunt
accidentia eius quorum causam prosequar in hoc capitulo / unde sic in-
finita habes de causis factivis

eius accidentibus et coniunctis. De
primitiis autem dicendum quod omne
illud quod est causa factiva siue
dolor acute et talium accidentium
multiplicativa est eius primitiva
et de hiis plene in capitulo febrium
inter particula ad memoratorum. Et
expeditus de primo, quia de notifi-
catione, et de secundo quia de causis,
et de tertio quia de signis demonstrativis
veniamus ad quartum quia ad signa re-
porum nobis et quia supra capitulo
tertio de eis ad plenum dixi ut omnibus
talibus in paucis hoc loco satisfiat
ideo mihi sufficere videtur si te ad eun-
dem remitto locum et tu ibi.

Signa pronosticationis. Notandum primo
quod medico est possibile medicum pervenire
ad cognitionem dispositionis egri an sit
saluendus an non nisi cognoscat
ista tria scilicet quantitatem egritudinis
et quantitatem virtutis egri et sta-
tum egritudinis. Oportet enim quod est possibile
scire aliquid de eius portatoris sive
quod est omnino ut possit pervenire
tamen eo ad locum quem insinuat
quantitatem virtutis portatoris
et quantitatem gravitudinis oneris
et quantitatem spatii vie. Ordinavit
et cetera significationes per disposiciones
virtutis et signa alterationis
morbi quia duarum rerum et sunt con-
trariarum, ea causa et auctoritate, sed de
signis quando egritudo convertitur crisi
aut resolutione. Et compendio
signa pronostica ponam certa et non
omnia de ipsis nam sicut ego Avicenna hic
pone librum pronosticorum aut cetera.
Abstineas itaque si tot de eis hic scri-
bam quod tibi sufficere putem. Et ca-
stigabam que medicorum philosophi adiecere
consueverunt ut sunt sumpta
a facie et pluribus capitibus. Nota
itaque quod primo facies egrotantis

nam cum in febre acuta videas faciem
eius, quod primo debes notare, fuisse
siccam tortatilem et in crisi aut ter-
bus diebus est signum malum quod sit
vehementiam caliditatis prevalentis
supra humidum et membra in paucitate
tibi et consumptis virtutibus resistere non
potuit et ut plurimum terminatur ad mor-
tem, et hic attende ne decipiaris, quia te-
fasces non veniens propter nimiam vigiliam
aut propter superfluum ventris et huiusmodi. Item
denigratio faciei subito facta est signum
mortificationis caloris innati et ego
vidi aliquos febrientes febre acuta qui-
bus supervenerunt in facie et pomis
maxillarum macule nigre et mortui
sunt, et de tali pronostico evasi cum ma-
gno honore. Item in febre acuta infirmus
non videt est signum mortiferum. Item
in febre acuta strabositas est signum ma-
lum valde. Item fugit oculus lumen
videre in tali febre malum. Item quod si
magis tenebram diligit male est. Est
enim causa virtutis alias et hic intellige
si tenebras non diligit propter forte dolorem
et huiusmodi. Et continuatio stantis absque palpita-
tione et motu malum. Et lippitudo similiter
mala valde et hoc de oculis. Ad na-
sum venientes dico quod tortuositas
eius mala in febre acuta sit precipue mor-
tis et est in ea spasmus. Et applana-
tio similiter mala, et distillatio aque
ex naso in febribus acutis forasse
est signum prematuri mortis. Ita et in-
firmus assidue mittit digitum suum
ad nasum quasi cum abstergit tamen ea
est signum bonum. Adveniens dolor
auris in febre acuta est timorosus
et mortalis nisi curat aliud et que
sit et illud in senibus. In iuveni-
bus autem non sic, moriuntur ante
sanie fluat propter vehementiam quasi corporis.
Et quod excitatur in primis lingua deinde

Facies
Fluxus
Nota
Oculi
Nares
Aures
Lingua
Nota
tria
consideranda
nota

Ad m fe: sepultis lingwa denigratur et no alia membra / quia fomi elevati ab
humorib malis a stomacho vel epate sive a corde ad capud tendunt per venas et
arterias si per cannas pulmonis sunt vias largas / lingwa nec est magne
passibilitatis propter quod in ipsam ipmunt quod ad alia vero membra propter viaz angustaz
Et debilitate non possunt ut ad lingwaz

exasperatur cum statu dein denigratur est mortale et precipue cum sequitur
cio ant eius quia si acutis est mala
labia Bassio labiorum in fe acuta supertem
fit ex inflamacione et quia remissio si
fiat cum alienacione et in die creti
ca bonum quia in febribus acutis egre
Os pos fetor malus mortale / fit enim ex cor
rupcione humorum omnium Et hic attende
ne decipiaris quia non sit ex re corrupta
in corpore et inde ut in retentione stercorie
vox Vox fortis valde bona et loquela or
dinata bona contrarium malum / quando
Testiculi contrahuntur testiculi et virga in fe
in fe acuta est signum mortale / quando infirmus
Vigilia non potest dormire in nocte sed in die sic
et non est causa manifesta aliqua est
signum malum / nam est signum corrupcio
nis cerebri qualitercumque fit Et sompnus
Sompnus profundus nisi propter debilitate virtutis
malum Et ideo in calidis sene febriente
multum dormire non confidas Dolor
Dolor Intestinorum vehemens in visceribus in fe acuta ma
lum fit enim ad exustionem vehementem
Extremitates frigide Quando in principio acu fe extremitates frigidatur
ex morbo est signum malum et mortale
Collectio paleorum est signum malum
et tamen ne decipiaris inter lesionem
cerebri ab alio quam a febre / Perfusio
Digiti i dorso iacere digitorum et ungium est signum mor
tale / quando infirmus resupine iacet et diligit
iacere non ex consuetudine et quod
ponitur super situm debitum et in eo
non stat sed statim movetur ut resu
pine iaceat / et diligit discoperire cor
pora absque caliditate manifesta et
ipse inordinate iacet est signum ma
lum / signat angustiam magnam et de
bilitatem Et quando finem faciens
ne in longum procedit submergen
Anhelitus dus signia ipsa / ab anhelitu / cum
statim exitum intendit occurrit et

a pulsu et ab urina sumpta sicut
memorando arismetrice affectos
ypo de quia loquentes / quando febri
entes in acuta sunt anhelitum
fetidum malum / fit enim caloris inna
ti mortificacione Anhelitus quidem
secus similis anhelitui flentis
Pulsus malum Pulsus gracilis cum
debilitate virtutis malum / pulsus
intercedentes sed formicans et ve
hementis serenitatis .i. dimissus
cum magna duritie malus
Urina De urina dicitur quod ipsa est secundum non
est signum effectivo non quia in egri
no digeri tudinibus pestilencialibus est
bona et malis in substancia sua in colore
et sedimine et tamen est vicinus
ad mortem Et dixi de mediis
urine et subditum Et scias quod inte
rciens mingunt infirmi urinas
malas in colore et substancia et aliis
et est illud expulsio victa et pre
in egritudinibus acutis quarum
tempus est et partes urine Et in in
stito quod quid est bona in aliis signis
bonis bona quod mala malum
Quando urina retinetur aut parum
mingitur in febribus acutis
est signum malum / fit enim propter
vehementem egritudinis et nature
que conatur et coniuit / et fit calo
rem in notum / et fit grossitudine
materie et quod difficile suscipit eg
tudinem eciam in quietis febribus
fit longitudinem Et quando urina mu
tatur subtilis et in grossa contrit
in fe vehementi adustionis cum
signus malus fit inflamacionem
in epate aut corde Et clarificatio
urine grosse cum cursum signum non
bonum Urina grossa turbulenta
in qua non residet aliud et non
clarificatur / fit ebullicione humoris
propter vehementem caliditatis

extranee et debilitatem innate
rigentis / quapropter et mala valde
nisi in febribus acutis / nisi ali
mode eveniat / ut ex renibus / valde
valde et sunt mortalis / et pauca
ceteris paribus decidit / significat
maiorem humiditatis consump
tionem et quanto grossior declivior et
breviter aquosa prece vetus fetida
nigra grossa mala / et rubea vero
cum rubedine / subtilis in sig
malis sunt mortis velocitatem
Et hic volo licet pauca ut frequentius
occurrentia tibi de signis pronosti
cis malis sufficere / De signis
bonis sic breviter dictum tum. Ca
pitulum v de commemoratione signorum
bonorum / Signa bona sunt tollera
tia egritudinis fortitudo virtutis
/ similitudo fore ei qui sanus est
etiam si accidentia fortia sint
/ bonitas pulsus et eius fortitudo
/ apititus signorum digestionis / bonitas
tussis alienatio / alleviatio per eam
/ bonitas anhelitus / facilitas tol
lerantie dispositionum timorositatum
que accidunt ei / levitas post sa
nium bona / Et de signis bonis
naturalibus est bonitas situs
iacendi / et sompnus / naturalis
Et scias quod signa bona cum salute
virtutis salutem sunt festina
/ et cum debilitate eius signant sa
nitatem tardam Ex 4 circa hec
de pronosticis Affo[ris] m[agistri] 12 p[arti]c[ul]e

Cum tresiunt etiam tercio unde hic
nota quod declivior est febris acutis in
pueris quam in iuvenibus quia est
pueris magis disproportionata in
sint iuvenibus humores / Verumtamen
propter frigus sue complexionis parum
autem febris acuta mensuratur ad
caliditas pretermittam ad mensura
tum caliditatis innate et ideo

quia ipsa pura est in quali et in quanto
ideo etc. / quod si accidat eis est ideo propter
complexionem eorum sed patadens ut ex multi
tiplicatione humorum acutorum / et cum
primitiva et sunt eveniunt ita eis dispropor
tionate et in eis multum periculose et
ut plurimum terminantur ad malum
propter debilitatem virtutis x9 etc. 129
etc. 839 etc. 889 etc. 899 etc. 79 etc.
129 89. 769 etc. 689 etc. 679 etc.
669 etc. 619 etc. 269 etc. 789 etc.
Et hos habes super ordinate exten
sos in ro ro et tu ibi / horum visitator
non prosequor modo et propter non plura
etiam quia non est nostro proposito cum
satis sit eos positive descripsisse et tu
eorum visitacionem sub queras locis
et per pronosticis in canone ubi multa
utilia sunt invenies proposito Curati[onis]
Canones licet regulariter operando de
beamus primo incipere a remotione cau
sarum tamen quia in iiio tractatu / oportet primo vnalis
cum abstendere / tamen propter vehementiam fe
bris ac etiam ad forte quia plurimus
intencionum regulare et intendimus ac
ad accidens ipsum ad febrem operando et
est sinal / Omnis 10 intendens curare tollit
Cum etiam febris acute patuit sint periculose
et vehementes ideo prior intentio est
ad febrem in ipsis / quam ad causam eius / quod est
in cronicis / sine eius acutis / et ideo ca
intendens curam febrium acutarum cito
febris expedit de intencionibus hiis ad
tantum / unde pro hiis remisit nos ad
eas intentiones que dicte sunt de fe
bribus putridis in generali et extendit
se multum ad intentiones que dicte
sunt de febribus putridis in generali.
et extendit se multum hiis in febre
acuta ut fecit / Sit etiam primus 1 Can[on]
Canon quod primo attendendum est febris
acute quam cause eius / et maxime quando
intentio ad febrem et ad causam ut plurimum
non contrariantur tamen de causa secundum
plurimum fiat tolerantia ut dictum est /

-24- Secundus Canon quis ad primum est ordinatio dicta ad contrarium ipsius cause / nam debet declinare ad f et h magis et minus cum se intensionem maiorem aut minorem in acutis minus aliis p[ro]bus q[uod] in patuit et sic suo modo de p[re]patuit. Et secundum ordinem q[uod] in omnibus p[ro]sequar capitulis / incipiam ab aere et suc cessive ipsum dictam manifestabo quo ad alias quinque non naturales

Aer

res. Aer enim debet declinare ad f et h ratione quod p[re]senda sunt omnia que ipsum calefaciunt ac apta sunt calefacere ut multitudo concursus hominum ad infirmum sito anhelitu aerem in firmum calefacientium. Item approximatio eius ad ignem. Item studendum ne lo cus sit primus et radiis solis expositus.

Cib[us] pot[us]

Sint pictes domus magis decreta de tecta q[uam] de cremito et magis declinato non tamen nimiter satis q[uod] de assi bus. Item convenientior est terrena q[uam] in solario q[uod] a p[er]mutatio ipsius renovatio tum apertione fenestrarum de mane et etiam in die spacialiter a parte septentrionis / s[ed] teneantur clau se in die que sunt orientales meridi onales et occidentales / mi circa ve speras p[er]ne orientales aperiri p[er] quas forte ingredietur boreas. Item reno vetur cum flabellis cum appensione lintheaminum in camera hinc inde ductorum et commotorum et quando cum circa lectum ponunt linthiamina aqua frigida madefacta in aerem frigefaciendo quem dum ingeneratur fiunt curte aqua tamen p[er] p[ri]mum fluvium p[er] cameram hu ctem minus curiosi et sumptuosi. Communis sit aeris infrigidatio cum irroratione frequenti aq[ue] cum modi co aceti in camera facta. Item ste nendo folia salicum viridium vio

larum vitis nenufaris rosarum usquiamum spine et flores frondes. Etiam dicta folia cum aqua recti frigoris aspergendo et renovando omni die et bis et ter et saltem in tempore magis estus. Item que dam ponunt vasa plenos fructi bus frigidis in camera. Et nota q[uod] hoc est mitigare infirmos ad eos remedendos / aliqui ingeniant fluere cadere ab alto aquam in pelvi et sic refrigerant et comprimendo dant / multi multa alia faciunt secundum commoditatem rerum infrigida tivarum quas habent in locis suis. Tu au tem ex his nos elige poteris quasi in finitos modos et in gradus. Expedito de aere venio ad cibum et potum de quorum exhibitione respectu sue quantitatis hore et ordinis dictum est supra cao 20 in ho in febribus acutis et tu ubi. De qualitate ant cibi dicendum q[uod] debent esse frigidi et humidi leviter et etiam dari p[re] frigidi ad frigidum declinantes ut fructus qui ... cum aceto / herbens agreste. Convenientes etiam fructus negati super supra anni septimum in putridis quorum minoralem in tentio ad cum / sed hic ad febrem ut cucumis melo pomis dulcis et fructus crudus et dyoit .a. lactuca cum ace to est exstima et convenientes in remittendo calorem febrium acu tarum. Carnes et pisces conveniunt ut supra Cao 20 que diu[i]s p[ro]p[ri]e modicum h[abe]n[t] p[ro]pe dimittate conde dent in carni p[ro]p[ri]a cum rebus fri gidis acetosis agrestosis et hu[m]i facienco / sapores / gelatinas et huiusmodi que omnia habeant inte ciom infrigidandi leniendi sine humectandi. Etiam de potu dictum est capitulo tertio et Cao

precedenti et tu ibi. De motu et Motus
quiete dicendum quies infrigidat quies
et motus calefacit. Item si possit
ambulare conveniret motus
securissimus factus in aere su-
spensus quia sicut magister infra dicit
et est problema Aristotelis et ita
Sompnus conferre et vigilia
ceteris paribus non dicitur et multus et
multum profundus corporis calidi
accidit quod ut plurimum dormire
non potest. et tunc ptisana cum semine
papaveris etc. ut docetur etiam primum
precedentibus capitulis est conveniens
valde et tunc ubi. Item sit stratus
de pluribus calefacientibus sed
sit materacium de stupa sicut fit
in alemania aut de coto sed melius
de stupa. Item si fortis sit extendatur
culcitra super paleas et desuper ex-
tendat linteamina nova lota
cum aqua et non cum lixivio nec
se aliter cooperiat et ipsa omni die
mutentur. et mutet si potens sit
vel secundum tuam prudentiam moderare
quia aliquando oportebit in aliquibus
supponere culcitram leviter et
similiter quidam ordinant stratum
de coreo ad plenum ut in alema-
nia. Item multi sternunt folia et
res odoriferas super lectum non nulli
aliter operantur secundum diversa eorum
ingenia. De evacuatione autem et Inanitio
repletione. Item inanitio autem competit
de qua dicetur dicetur in sequenti-
bus Canonibus. Repletio non
nisi repletio potus frigidi nam
in medicinis et cibis non dicitur et prodi-
gus in potando et replendo eger
potu frigido et continuo scribit
de quo in suo canone. Et quia contin-
git inanitionem continuetur. ideo
ergo ab eo omnino abstineat nam
et si infrigidat nimium debilitat
Accidentia ad sufficiat que corpus Accidentia

apta sunt inflammare ut ita con-
tinuetur. Et immoderatum gaudium et
que sunt apta debilitare multum
ut fortis tristitia et huiusmodi et ideo in
hiis moderetur. 3^9 Canon de leni- 3^9 3^9 Lenitio
tio ventris unde statim cum occurrit
infirmo fiat sibi clistere lenitivum ad uti-
litates dictas in precedenti capitulo et ideo
erit intestinum preparentur solutioni fiende in
crastinum per solutivum. Item maiorem
confert quod etas prohibet aut ali-
quid aliud ad accipiendum sirupum
vel in tali casu oportebit te cum exte-
ratione clisteribus supplere locum sirupi
vel clistere ad hoc factum ex succo ace-
tosum et succum eam dictarum vel
ex succo cucurbite vel melonis intra par-
ticulatis semine aut ex decoctione foliorum ffrome
cuius aut foliorum lactuce endivie bli-
tis et aliarum talium cum oleo rosarum aut
viola et cum modico salis addendo cum portione
vini aut aliquod tale infrigidativum.
Recipe decoctionis violarum malve blitis andivie
et si vis fortificare addas nenufaris
an. et si forinsecus cortice mandra-
gore ℥m an. bulliat ad consumptionem
3^e partis fiat demde expressio de qua
colatura. Recipe [illegible] ℥ ij camphore ℥
ß sandali ℥ ij olei violi aut rosarum ℥ iij
salis ℥ ij et tu hiis addas aut alias
minimas et videbitur tibi citius tuo
proposito. Item ductus. Canon est et ne qua- 29 R^9 Fua
tum in hiis febribus acutis et per
magnitudinem in principiis et in paucis
nisi sit furiosa vel sicut furiosa non
dicitur expectandum digestio non statim dicitur evacuari cum
sirupo et evacuantibus. Et hic adverte
quod multi student exhibere in hiis
mediantibus benedictis multum time-
tes que laboriose exsolvunt ut sint
scamonea et scamoneate et turbit
agaricum et huiusmodi et dant in hiis casibus
infusionem rerum decoctionis thimi
℥ ij premorum ℥ ß decoquant leni
decoctione deinde ponantur in

pecia et bene fricentur et fortiter
exprimantur de qua expressione recipe
in crensis ℥ iii spice ℥ iiii et quia
multi abhorrent spica loco eius
ponitur synapis, ponatur crensis et
spica sine synapi in decoctione et
dimittatur stare per vi vel viii
horas deinde coletur et fortis fiat
ductio et expressio et mane in au
rora detur cum electuariis quibus
firmata exhibitur. Sciendum quia hec
medicine fortes educunt et quod vi
dentur multa a remotis trahere
et leves faciunt operationes. Videndum est
quod sermonealiter non sunt tam vocande
sicut iste que laboriose solventes
maxime que sunt optime conso
late sicut electuarium de succo rosarum, diaspo
mecum, hoc etiam et maxime in violarum, quamvis
non sit ita consolativa verum ad materia
aut cassia datur potius electuarium. Recipe
maxime aut cassie ℥ i electuarium de succo
rosarum diasene mecum, ℥ iii diaspe in violarum
℥ ii ½ vel augeat dosim cassie et
minuat electuarium et ita tales plures prescri
videmus hic quam leviores posui sicut ut
in de pestilentia et de evacuationibus tollere
habes ad plenum simplicia et compo-
sita supra eodem loco. Tunc tamen quia tenorem
virtutis, quantitatem, habitudinem et his pa
tientis quia aliquis potius tollerare
et et aliquis non quia multi tamen
inveniuntur. De cura ne per
florum fiat enim dictum est quod raro quis
in his nisi sit emptio sanguinis
cum humore peccante aut sanguinis
corporis peccans quod si conveniet per lenitivum
ventris ipsum fiat deinde da solutivum
flamma enim corporis in maxime resi
geratur. Sed hic quia bene operantur
ista que in eadem die fiunt florum
et firmatur exhibent et quia a
multis observatur in febribus pestilentialibus

17 Digitus

talibus de quo in de eius fit certe
multi proficiuntur penitus et
multi addunt in debilitatem. Sequitur
canon est digitus et hic attende quod
dictum sunt in precedenti capitulo de
exhibitione aquarum ordei ad digestionem
nam ut dicebatur deinde restat
pro complemento horum canonum
ad ea que dicta sunt in canoni
bus generalibus febrium pertractata.
Que autem sunt digestiva hic convenien
tia habes supra in eodem capitulo et
simplicia et composita et tu com
pone quamvis et de his secundum de
canfone et de causa etc. Ponitur
autem hic in virtute recedens di
gestivum extinctivum. Recipe ordei mundati
℥ iiii sucii acetositatis ℥ i seminum
tam frigidorum maiorum mundatorum
℥ ii seminum endivie, lactuce ana ℥
½ aque endivie ℥ vi aque ace
tose ℥ iiii aque nenufaris ℥ viola-
rum aque rose, rosarum ana ℥ ii pista
da pistentur deinde omnia misce
et leviter ebulliant deinde aroma
tizentur cum pulvere sandalorum
et corallorum ana et omnia fit ad
colaturam ponantur quod digestivum uti
debet aut potius febriens usque ad sta
tum multiplice dando de eo ℥ i eodem
aurora ordinate et frigidum temporibus
calidis et calidum temporibus frigidis
et in die et in noctem pluries at ha
bunde erit solutum. Sequitur canon est

18 Alteratio

alteratio aut confortatio cordis aut
corporis cum alterativis suis appropriatis
de quibus eodem loco. Et conveniter utimur
maxime in isto proprio plato sandalizato
item confectione frigida et gemmis
electuarium de gemmis sine speciebus calidis
sandalis et aqua rosarum et de rore et
acetose ita quod durante tempore exhi
bitionis digestivi quod fortasse erit
quinque diebus vel circa exhibe
confectionem istam vel sibi similem
ut tria sandalos et gemmas. Canon

19

Floia

Canon post complementum digitorum
revertaris ad solutum de quo s[upr]a
addendo vel variendo cum pillulis
aureis aut alio soluto de quo s[upr]a
Cao erit etc. ¶ 19 Canon reiteratur
cum ¶ Et nota hic quod digestio et eva-
cuatio reiterari usque ad complementum
eius sed inter unam et aliam debet
interponi spacium dierum duorum aut
trium et huiusmodi ut tue videbitur pru-
dencie et etiam non desistere alteran-
tibus scilicet cum trociscis liquoribus et aliis
ut videbitur ¶ Contrarius canon est
epatis infrigidatio cum hiis que adeo
applicantur quem canon complectitur
per ea que ponuntur 1 8 3 n / de mala
complexione epatis calida Et ad perfectio-
nem complendum oportet illa hic
adiungere quod erit valde longum ne-
hic temptandum loco satis erit tibi
si per verbi gratia aliquem descripseris
¶ Epithima ℞ aque endivie ℥ v aque ros[arum]
℥ ii sandalorum rubeorum ʒ ii spodii ʒ i aceti
ʒ ii misce et pecia linea infrigida-
ta fiat epithima et sit tepidum in esta-
te et plus quam tepida in tempore frigido Et si
volueris cum fortificatione addas aliquid
vel misce solat et modicum camphore
re consimiliter si volueris facere unguentum
infrigidans ¶ ℞ olei rosarum / vel misce an ℥ i
/ sandalorum rubeorum ʒ i / spodii ʒ s / cere quod
dictum et fiat unguentum molle ¶ In ins-
tupis magis infrigidare lana decem
dictam unctionem ad aqua endivie
aut suco eius ¶ Item ex infrigidando
renes etiam epar infrigidatur et hic
maxime ubi sit in renibus vel ca-
liditas fit unctio etiam renibus
aut epithima et huiusmodi / vel sic ¶ ℞ olei ros[arum]
et sit onfantinum ℥ i vi cere al ʒ i s
aceti al ℥ i crasule ebor ʒ i 6 / san[dalorum] 28
ʒ i misce et fiat unguentum / et si
vis infrigidare amplius lana ipsum
solatam in aqua solatri vel misce
ut supra vel addas camphore

Item cum aqua rerum frigidarum
plurics ¶ Epithima sit ex aqua ros[arum] ne-
misce solatri succo santali rasura eboris
seminibus communibus frigidis maioribus
et huiusmodi ¶ Et hic adiunge quod vinum et
embrocacionem epatis cum infrigidantibus recte
est magis in via et magis in maius na-
tum caphatur est in ad maior pars
rectificationis caliditatis febrilis eo
quod in epate et ex ipsum maxime multi-
plicatur colera que est materia earum
et fortasse rectificat aqua quod sine eius
infusio provenit ad venas maioris
acutarum febrium maxime continentur / cum
et sic epithima cordis rectificat prolessum
quia eius infusio provenit ad ar-
terias de applicatione ante epiatum
et huiusmodi epithima cordi in capite dicetur
in fine pondo de quo canon ¶ Communis
Canon est caliditatis cordis remis-
sio fit aut similiter epiatibus sanis
et unctionibus ¶ Item actus attractione
ex rebus frigidis et aliis ingeniis
videndum ppg ʒ ii de cura male com[plexionis]
calide cordis ¶ Epithima ℞ aque ros[arum] ℥ iii
aque acetose buglosse an ℥ ii aque nenufaris
℥ i s sandalorum rubeorum ʒ ii corallorum ʒ i s
camphore gr. iii et gr. ii aceti albi ℥ i misce
et infrigidatur panno lineo et fiat
epithima ¶ Sacculus ad idem ℞ sandalorum
ʒ ii 6 lambruscae corallorum an ʒ i
foliorum ros[arum] ʒ ii s coriandrorum ʒ i ca-
mphore gr. ii attendule sicce ʒ ii 6 marga-
ritarum ʒ 6 Camphora et margaritae
per se terantur et fiat sacculus in sin-
done de grana et tepidus cordi appli-
cetur ¶ Ex eisdem rebus cum oleis
frigidis ut vino ros[arum] nenufaris et huiusmodi in-
tera al et modico aceti fit pl un-
guentum refrigerativum sed vero est in
consultis de ipso in canonibus sequen-
tibus aliud ¶ Item attrahendo aerem
stando super aquam frigidam et tenendo
in os res frigidas ut nivem

Canon 119
Epar

Canon 119 Cano
Cor

Sacculus

109 glaciem / folia rosis / recencia fructus
frigidos et similia / Decimus canon
est contemperacio caliditatis cerebri
propterea quod ipsum eciam licet cordis ca
liditatis contemperare cum cordis quidem
caliditatis remissio / Contemperatur
autem cum linimentis continuis
epistolis embrocis saculis odoramentis (emplastris)
et similia / Linimenta levis vsualis Recipe
olei rosarum ℥ ij aque lactuce vel succi
eius aque rosarum aceti albi ana ℥ ß gruite
ad invicem et bene commisce et infunde
pecium tynee quantitatis vt occu
pet spacium frontis et temporum
quod si cupis fortius addas camphore
cum lesione sed parum albi succi ius
quam albi et similia et si adhuc for
tius adde a'dopij / vnde componas
debile forte et forcius secundum eminen
tem caliditatem / Vnctio in facie potius
ex eis rebus cum oleo rosarum vio ne
nufaris et similia cum aceto modico et
cera alba Recipe olei rosarum ℥ j ß olei vio
larum ℥ j olei nenufaris ℥ ß spume ℥ ß
cere al q.s. aceti ℥ ß fiat vngentum
et inungatur frons et tempora / Epy
ma autem sit epiala ex aqua solatri
aut succo eius cum aqua rosarum et al
bume oui cum panno aceti / Interim me
cum refrigerat etc. in cerebri mad
factio preparacio autem infusorum
cum aqua frigida et cum exprime in estate
et magnum canalis et est securius reme
dium / Item epiala testiculorum et equ
eas que ex toto frigidum subito indu
cunt / vnde vidi infirmum ita ca
lefactum quod cum alio iuvit infusum
Epiala ad hoc Recipe aque rosarum ℥ ij aque 29
rio ℥ j aque nenufaris ℥ ß sandalorum
rubrorum coralliorum ana ℥ j misce
et cum pecia applicata tociens quo
tiens videbitur secundum disposicionem ca
loris et virtutis consentientem / Vnde-
119 Canon quod cum videtur declarare ma
ad aliquem locum per quem euacuare 39
potius / ut ex rubigrau rubedine
intensam in facie et naso et que
dictum est eciam in canone fuerit in
precedenti Capitulo temptata per cellam
euacuare / vt per flebotomiam san na
rium temptando cum vnguibus
digiti auricularis / aut compo
sitione pentafilon / aut setarum
porci et similia que sanguinem ibi
provocare / Et aliquando veniat ad hec
particularia quia si adepiatur vnc
tiones et similia prius cum hoc
sequentes tamen / Prima est quod stante
plenitudine corporis per emolliencia
materie et non premissa euacua
cione non dentur extrinsecus talia
sicud ut epymata et vnctiones et
similia ipsis membris approximata
/ et causa est quod constringendo poros
retinentur vapores in illis que
sunt causa maioris inflammacionis (No / Epi ta)
et repellendo materiam ad interiora
peius fiet causa ficut ad principalia
et est canon regularis / Amplius
quod ut adoperandum contra cali
ditatem propter vehementem cali
ditatem extinguendi inflamma
cionem fortem quam non plene pa
et quod maxime quod per ventrem
exhibita illam extinguere non
possimus et propter hoc non obedienciam
infirmi aut quia stomachus (canonem)
eam non tollerat etc. / Ex quibus 1 cap.
accipe aliud canonem / quod aliquibus
per ventrem securius per intus exhibita
horum removetur inflammacio
quam per exterius applicata et magis
in principio / Secundus canon prius
quod cubi materia fuit per medicaciones
factas paucissima secure potius
hec administrare extrinseca reme
dia quia in eorum administracione
non erit timor dictus / et inde est
caliditatis acquisite remissio
Tercius canon quod similia infrancia

intus aut extra applicata tim-
da sunt et specialiter quantum ad eorum
frequentem usum in corporibus
extenuatis et virtute eorum debi-
litata patet quia timetur ex eorum
forti passione in membra calidite 8
innate extinctio. Quartus
canon et maxime cerebrum in-
spiciens quod stante in capite nimi-
bili caliditate cum levitate eius
ac instantia vigiliarum absque flu-
xu catarri tussi ac eius forti te-
sione talia conveniunt infrigi- 3
dantia ex epiatibus et embroca-
7 tionibus. Ex quo infertur. Quintus
canon quod ubi fuerit catarrus ex
iutas capitis repletio et humi-
per contrarium dictis aut debitam evacua-
tionem ea dicta conferunt infri-
gidantia patet quod est dictum de cu-
ratione primum canonis talia
constringunt poros et quia licet humi-
ditas in poris inviscatur et fortiter
illos oppilat unde sic est eam reti-
nendi vapores et sic potius ce-
ad apatis cerebri. Ideo maxime
vituperat Avicenna emissionem lactis su-
per caput et ex isto loco accipitur
quod [illegible] et [illegible] sunt pro hac
6 cum multum suspecta. Sextus canon
est quod ubi tibi cor necesse remittere
caliditatis seu stante plenitudine
catarro [illegible] coacte operandum secundum
est procedendum cum apertivis pororum
et resolventibus vapores ad ex-
ut cum inclinatione capitis
super vaporem aque dulcis sua
actuali caliditate aperitur et re-
solventur et sua [illegible] frigiditate
fugefacientis. Et si videtur fac-
decoctionem [illegible] resolventium [illegible]
1 ea [illegible] et breviter. Septimus canon
quod stante repletione capitis
de materia subtili et colica et vapor-

calefactorum potuit licet fiat admixtio
aquarum conferent ingrossando materiam q̃9 fa
Et repletio talis cogitur ex substitutione
narium instantia vigiliarum et huius
signa de mala qualitate calida cerebri
et [illegible] Octavus canon quod ubi fuerit
sompnus profundus aut multus
ac sint stupores quantum de partibus
superioribus et timenda sunt ista in-
frigidantia et trahende sunt e
humiditates ad inferiora. Canon quo-
que et ex dictis notus. Nonus stante
sudore forti ac hora resolutionis ma-
que est aut sudorem regulantur [illegible]
da [illegible] sunt licet fiat epiata appli-
canda patet quod est causa ut sit reten-
tionis materie et prolongationis febris
et dictum est regulatur quod coacte an
stante plenitudine [illegible] est [illegible] uti
etiam stante sudore et hoc accidit
quod caliditas febrilis fuerit ita vehe-
mens quod timetur et ea ariditas corporis
ac morbi. Nam tunc melius est febrem
prolongare. Ro. [illegible] Avicenna quoque longitudo
longitudinis salutior est quam ipsius
acuitas. Ex quo infertur quod in principio
paroxismorum stante rigore non debet
talia approximari. Et scito quod est
[illegible] de infirmantibus admi-
exhibitis nam illa [illegible] ad tertiam
sequentem principalem et ultimam
quod est inter primos et principales
[illegible] et est correctio accidentium. De siti Sitis
laudatur [illegible] de papavere ab Avicenna et po-
tus eius qualiter et cum aqua fiat
ut gentilis [illegible] et alia similia
Item ante eius positionem scito quod
ego apposui infirmitatia cor. [illegible]
ea non stupuit [illegible] contentio est
inter medicos an in febribus [illegible] Du[illegible] an
tudinis competant cordi epiata sa- i fe. [illegible]
[illegible] et humidi et maxime a primo [illegible] epiata
et videtur quod sic quod infirmitas cordis
principaliter est in corde [illegible] videt.

tito et habilit' per ipa remoueri
posse ¶ In contrarium est communis mag
Solucio practitancium ¶ dicendum q in prin
cipio stante in eo plenitudine et
in pulmone et coartacione an
helitus regularis operando non
competunt neqz cordi quia ccpo ut
dictum est quod plures eciam ab eua
poracione et egritudine prolon
gant ¶ Caute tamen est in potum
eminetiu precedente poterunt ac
dent approximari etc. pz quod dd
ad raciones et est solucio communis
doctorum ¶ In febribus aut pesti 119
ferus intensius et longius eciam
immediate ordinant epimata
que est trocis in aqua fiat applicatio 27.
dent / sz calida aut tepida nam ipo
enim frate actuali poros tlandut
et fortasse participatis sim adam
gent caliditatem / sz de hijs mag
in de fe pestilenciali ¶ Et certe
exemplo sacculorum applicatorum cum eo
dem caliditate actuali q est in
visa sine cotilis quando epimata
iudicantur tc magis tamen ma
plus conferret et tucius ¶ Decima
¶ Canon in ordine eorum qui pertinent
administracionem particularium est q in
in talibus febribus que sunt acute
aut peracute et sint apte sim acute
inducere intestinorum inflacionem
debes attendere eciam euando aut
aliis operando eorum sequatur excori
acio eciam sit coitus in multum de
bilitaretur ¶ Item non teneretur in
emissione supertz sicut accidit in
hijs qui habent vlcera virge et re
tinent illas propter timorem futuri
doloris et tandem facta congrega
cione in multa aqua virtutis nimium
lederetur non potens amplius su
stinere emitteret cum magno et lo
ngo dolore in quo multum debilitare

¶ Item aduerte q ut supra dictum e
cum positi de acutis absolute
sumendi similiter in acutis non ab
solutis maxime que tenuerunt co
suetuerunt ad xx / et in peracute
peracutis ec ¶ Complecti tamen hijs de
uersis instrumentis non secundum speci
em sz sola intensione et remissione
dentibus ¶ Quia intensa fiat vbi g
denturacute / intensiora peracute
/ et maxime intensa / peracutis
et ideo de ipsis vnum feci capitulum
propter quod bene quasi ¶ Condecim
Canon et principalibus de acu
denum correctio que in medio ab e
ponitur et sic distinguendo
contra rigorem horripilacionem et
Rigor frigus / que tamen et sub vna colle
rubrica et quia est ipse horum
accidentium complementum et cura
perfecte hic habet eius possit adduci
que scripta sunt de eis in 3o sr
sinis rubricis quod item si sucee
ecclesia opus eorum nimium prolonga
tur de eis satis sufficienter pertrans
bo admirenda que in eorum re
mocione efficaciora reputantur
¶ Contra rigorem orripilacionem et
frigus que alibi non sic diffuse
de ipsis pertractatur. huiusmodi de eo
sermonem hoc in loco amplifi
cabo ¶ Et scito q auctores eius co
sueuerunt quidem sicut hijs terminis
ut sinonimus accipientes eorum
vnde / Auicenna ambo euocatiue
rigores sunt re acuti sibi rigor
indicunt ponendo tali tipo sine se
frigus siue horripilacio aut
eciam rigor ¶ Item in libro de
tremore et rigore dicit ¶ Rigor
gor est fortis frigiditas sicut ita
qui sepe inuenimus isti modo

dicendi auctorum et eorum expone
rem pro aliis / sed obmittens hec
quia practicis non sunt utilia
venio ad eorum declaraciones vas
et magis consuetas dicendo
Primo cum dicit quod orripilatio est (Horri)
disposicio in qua sentit corpus
frigiditatem superficialem inequaliter
super membra cutanea ambu
lantem sive currentem cum pun
ctione in eis et in lateribus et ma
xime quando sunt subtiliter facta
ad quam sequitur motus p
ilis malus et partes cutis fa
ctus / causa cuius est vapor ma
lus aut acutus / sive mordicativus
inequaliter super illa membra sp
arsus quorum accidit / inequalitas / fu
ga caloris ad interiora / et ideo (Rigor)
sentitur frigus non equaliter per
omnia membra spersus / et dicit
subito quod quod venit paulatim
non causat orripilacionem in ri
gorem ut patet in ethica et consimili
bus 7o de accidenti sentitur frigus
primarie sicut et eciam positive
quod talis vapor a materia elevatur
frigida / et estimandum quod quod talis ma
teria de profundo sive de venis
seu de loco extra venas ad exterio
ra ipsam facit et sensacionem in mem
bris interioribus quibus obviat
ut in musculis et aliis / sed illa est
debilis et pre minore unde Galienus in libro
de tremore / orripilacione est acci
dens soli cuti / et dicitur orripila
cio quia pilorum erectio exigunt
aut propter contradictionem cutis quia
constringitur radix pilorum et sic
eorum fit erectio / Et cause orripi
lacionis sunt eedem que rigoris
de quibus statim / dicit tamen ab
invicem racione debilitatis
et fortitudinis eorum / Sed locutus

de orripilacione hic primus cau
sativa dicit assignando materia calida
acuta quod sit in aliis non quod febribus
maxime frigidis / Rigor est mo (Rigor)
tus concussivus membrorum cum
tremore et frigore factus ex declaracio
ne super musculos intrinsecos et
cutaneos causatus ex quo materia
quamvis est calida ut in tertiana quamvis fre
at in quartana et maior est quia ex
tensior in quartana quam in tertiana / et Galienus
de rigore dicit quod rigor est frigus
tangens dolorem cum motu involun
tario et inequali concussione to
tius corporis faciens ipsum treme
scere et ut dictum est causa rigoris
in se sit acuta quod est materia calida et
Causas autem rigoris videtur assignare
Avicenna prima est frigiditas aeris sicut
aqua frigida / aqua calida et causa su
bito cum occurrentia / Secunda est
commixta aut vertitur materia ipsa aut
vapor calidus aut frigus mordica
tivus aut alio super membra sensi
bilia subito sparsa aut alio sparsus
Tertia causa est sicut primitiva remota
caliditatis ad intra ex motu
propter / Quarta causa est debilitas virtutis
ut accidit hiis qui moriuntur unde
quando opressa propter suam debilitatem
partem materie sic opprimente ad mem
bra expellit similiter / Item videmus
in decapitandis aliud supervenire rigo
rem quia stant quiete et si mo
ventur sunt illi motu assueti nec
subito moventur / Item etiam quia
ex ne sunt pauci / Frigus non (Frigus)
ut dicit distinguuntur causa in tertio propter
in extremis sicut manibus et pe
dibus et lateribus dorsi quia in parte
eorum gibbosa que est magis ner
vosa sic dorsum lateri dicitur frigi
dum quia sensibilis ~~[struck]~~ punc
tione et aliquo malo motu vel

~~quidem oppressa propter suam debilitatem~~
~~ipsam naturam sit opprimentem ad~~
~~membra et pellat sensibilia contra~~
~~videmus in decapitandis aliquando~~
~~supervenire rigorem et consimiliter~~
~~causa et in cruciatione aut clause~~
~~admittenitis non fiunt rigore~~
~~quia fiunt quiete et si moventur~~
Item tertio | cum | Gilbertus frigus
in spina et lateribus dorsi cum a principio
sentitur quod plus de causa eius
ipsum expellatur ad posteriora quam ad
anteriora | et facilitatur compressio fra
tris in posterioribus propter frigiditatem innatam
ac nervorum ab ea ortorum | dicatur in
continuus febris frigus ipsum primo
de quo et de aliis duobus dicetur
ad plenum in capitulis de causa ipsarum
secundum in particulari | propter quod volo
tibi primo de ipsis hic pauca sufficere

Cura rigoris ¶ Ad curam eorum tamen accidentium redeo
et primo dicatur de rigore ¶ Ut pro
sito quod licet primo curari debeat de rigo
re in febribus acutis causato nichil
ominus quia aliquem saltem quantum ad non
sit habetur eius cura generalis
hunc extendam me ad ipsum ut in
acutis et aliis accidit morbis talium

1a can ¶ Primus ¶ Canon quod rigor si non est for
tis et a virtute bene sanabilis non
est a medico per notabiles medias
removendus | sed ei sufficit dum colli optima
melior levis | calefactio extremorum
| lumborum | spine | et colli et hic est
communis modus quem servant curan
tes in eius debilis cura applicando
pannos lateres calefactos et alia

29 consimilia de quibus in sua [illegible] ¶ Secundus
¶ Canon quod stante rigore cretico quando
scilicet causa crisim facto non debet aliqua ap
plicari nisi ex eo virtus multum pro
sterneretur ac quod aliud forte et
malum accidens esset sepius fieret

| et causa tamen quia omnis talis cito
recedit et ei succedit | sudor | aut
fluxus ventris | aut ad tale quod
si cogimur ad eum removendum
tunc triplex insurgit intentio | prima
est diversio quia prohibitio descla
tionis humorum ad membra
sensibilia ¶ Secunda tristis sensationis
remissio ¶ Tertia est alteratio et po
rorum apertio | prima completur
cum ligaturis extremitatum
adiutoriorum brachii et huius
ipsas reiterando ¶ Item ut
fiat levis fricatio extremitatum
manibus pannis calidis fortis
aut virtutem debilitaret et prohi
beret fortassis fluxum ventris
per crisim ¶ Item ad hoc fiat calefa
tio extremorum | lumborum | testicu
lorum | spine totius dorsi | colli | capi
tis | frontis | pectoris et totius cum
pannis calidis cum lateribus
in igne calefactis deinde aspersis
vino debili et involutis deinde
in pannis et appositis ¶ Item cu
curbita stagnea plena aqua
calida vel vino ¶ Item ignitur
sive accenditur lamina ferrea
et in vagina lignea ponitur et
pedibus applicatur et est practica
ultramontanorum tempore magis
frigoris in quadrigis eundo
¶ Et si rigor accideret infirmo exi
stente extra lectum et ipsum
intrare nollet ipsum primo calefa
cias cum bacili pleno carbon
ibus ignitis ducendo circa ipsum
desuper linteamina aut calefa
cias illa primo ad ignem et hec
omnia sunt que communiter in modo
medici operantur ¶ Ad unctiones

Unctos tremo que non nisi urgente
necessitate applicari debent nam
remoto rigore ille adaugent

Caliditatem febrilem / et ex ole
is convenientibus ut olim / aut
tamarindis / citrum / de lilio
albis et huius ¶ nam per oleum
aneti solum complentur due
intentiones ut quia s. remissio
tristis sensationis et pororum
apertio / ita per olim tamo et p
utrumque simul et p tamo et
rutatum simpl ¶ Tu itaque ut li
bet compone ¶ Et de remediis ad
ipum fortibus te statim expedio
faciam ¶ Sz prius scito quod cum
queris curam rigoris et maxime
evenientis in principio febrium
de quo est sermo specialiter tu debes
prevenire horam adventus eius
cum remediis dictis incipiendo
semper a facilioribus / ut a panis
calidis ~~locis dictis~~ a potibus locis
dictis / regulis / lateribus calidis et
huius ut s. dictum ad conditiones et
et est Canon secundus et in rigore
et in horripilatione et tu bene
cum sinapi haec eadem remedia valet
stante actuali rigore aut frigore
et sicut dicitur in co. ¶ 9 Canon primus
quod rigore eveniente per actualem causam
non sunt huius remedia applicanda
da sed solo pronostico relinquenda
est cum sit signum mali et perdi
tionis de quo in de signis pronosti
cis infra ¶ Et hic scito quod aliquando
rigor absque et durat / pluribus die
bus ut in libro de rigore 6 27 de
accidenti et procedit ab humore vi
treo non putrefacto et in isto et
in forti contingente in febribus non
pluribus sunt cum observandi quidam
canones rem respiciunt non naturales
quidam naturales quidam pre
ternaturales ¶ Et de primis primus
Canon quod dicens dispositione
medico inctiatur ne sinapi calide
ut frigiditate aut male adoc
et huius sit ad rigoris nedum prima
sed in consuetudine ¶ Secundus Canon
quod regulariter tu non debes cibare actu
aliter rigoris quod s. a quarta preveniret sed
et cogitaveris ad cibi aut potus exhi
bitionem da actualiter calidum et po
tentiale ut cominum calidum actu et po
tens / quod prima similiter et in ordinatione
da calida actu et potencia sed ¶ Et si
et cogeris propter quod ponitur terminus
¶ Canon respiciens res naturales ut
virtutem quod si ad talem rigorem sive
membrorum concussionem sequatur
virtutis debilitas magne tunc exhibe
cibum et potum ut dictum est / ut bro
dium aut consumatum pulli cum aq
momo / aut vina sorbilia aut aq
uae vitae sublimata cum aliquo aro
matico ca. ¶ Quartus Canon quod
cum adventu rigoris non debet dare ingnet
cibos aut cibos potus calidos aut
frigidos si materie exigentiam ¶ Quin
tus Canon quod licet ita sit tamen po
tus ... natura non ita impe
ditur ut a cibalibus sunt que membrorum
de quibus ¶ Sextus canon quod ab accidenti
bus animi sunt apta tremorem
causare ut timor fortis est abstinen
dum ¶ Septimus Canon est convo
catio ... qui a pinguitudine venit
et huius eius perfecit et de actualis
rigoris specialiter tunc vomitu ...
invitando equum ad vomitum cum
vomitibus levem ex aqua tepida et sy
ropo simplici facto de quo infra
de cura ... non pure / et hic
vomitus consuevit multum iuvare
et se abreviare et ... ven
ta da cum quando fienda est ... solu
tio ¶ ... quod regulariter fienda est
ita quod eius operatio sit completa
ante adventum rigoris ubi ... ri
gor est continuus ut dictum est fi
enda est ipso stante sed ubi non non
nisi imminens periculum te cogeret

ad eam faciendam In postea
tamen suppositorium posset fieri et in
89 gradu Octauus Canon est remissio
acuitatis materie et subtilitatis ac no
bilitatis eius et hic completur
cum medicinis opiatis ne fiat tale
ut tyriaca noua dulcis data an
te aduentum Et hic nota tamen
quod talia data non dent nisi virtute
existente forti et in parua quantitate
quia aliter fortasse extinguetur
calor naturalis et fortitudo vir
tutis comprimitur sed hic propos
se stare infirmum erectum super
scampnum aut super lectum etc et tibi
sed et potus et alia que fiunt
ad immobilitandum hic ut quies
et alia accidentia ut supra Ad ea
dem intencionem valet phlebotomia sa
de pp̄ine et ea que dantur in prouoca
cione sompni Item extinctiua po
99 sita etc Nonus Canon est remis
sio fluxus materie et grossiciei subtili
acio ac viscositatis incisio comple
tur cum calidis subtiliatis incisiuis
vnde supra in eo ca° multas
herbas sicut tales sunt ... simpliciter
sicut ... et similiter de aquis
de calamento aut de ysopo aut de ruta
et similiter ... calidis
Item cibi calidi et potus calidi vini
... confert Et calida
ista sunt que admixta aut ad ...
applicantur ... tyriaca mag
fermentata cum calidis exhibita an
aduentum rigoris per ... ante
duas horas Et ... in fine ...
in resoluendo residuum etiam datur
... calida de qua in ...
... hic alias exemplificabo
quando de exemplis ... copio
109 sius faciam Decimus Canon
est diuisio que completur ... liga

turas et supra in complemento
prime intencionis ex tribus
11 an hos tamen x ponte Undecimus
Canon est extremorum calefactio
et hic completur in duobus
primis intencionibus ex tribus
positis ... hoc autem laudat
... posicionem extremorum in aqua
calida et de duobus calefacientibus
12 copiose statim Duodecimus Canon
est virtutis vigoracio que ci
bis exhibendis ante aduentum
rigoris per duas vel tres horas
fieri debet et sint cibi confortatiui
cito resolubiles et digestibiles
ut aqua carnis subtiliata aro
matizata aromatibus frigidis
aut calidis ut exiget disposicio
13 Tercius decimus Canon calidioribus aliis
et si de eo supra aliud est quia a le
nioribus est inchoandum gra
dando ad forciora tamen in primo
ordine existens que admixta et ex
applicata prius pone ... et deinde
eius In ordine 2° absinthium et oli
eius In tercio ordine apium In
4° ordine abrotanum In quinto
agaricus In 6° sticados deinde
laurum anisum siseleos calamentum
saniscus castoreum costus et similia
Ex compositis laudatur in ca
sibus et expertis in quartana quotidi
ana de flegmate grosso et in
quartana nota est potus aque ...
... per gradus ... dictum
per medium horam ante aduentum
eius premissa fricacione et cala
facione fortius sine inflammacione
post eius exhibicionem quidam
exponunt exhibent cum modico tyriace
antique et est forte remedium
Aliud leniter est vnctio ex oleo

Camo / et de lilio sed Calidi
ex oleo rutaceo et aliorum con
talia calida actu applicata dein
tum panniis cald calidis ad ad
ventum eius p horam ant sal
tem mediam Et idem Et expe
dit simplicius camomillas
et olim de costo / et de camo / et de
ruta / et est cosuale aut de euforbio
si eris fortius addas et minuas
ut videbitur expedire Et recipe
℥ puritati citon an ʒ ʒ dent cum
vino calido Item vz metridatum
datd cum vino calido ʒ i Item
elect diacimini eiusdem Item dia
cinamomum eiusdem Diacalamtum
et huiusmodi ut supra elongatum me
a rigore in acutis contingente
et hoc credo quia de rigore eius sit
alibi pertractatur et credo me in eo
extendi nolendo ut de eo que scripta
sunt sufficiant nam et de ipsa
remedio dicetur in calidis infra
pondus multum particulare Si
gna demonstrativa Et solo
p hiis tibi sufficit significationes
de rigore horripilatione et frigo
re posite Pronostica vehemen
tia rigoris arguit viscositatem
2m mei Rigor perimne redeuntis
in sene prima cum debilitate virtutis
mortalis est si sudor non removet
exite de virtute ente forti non est bonus
Et de hiis omnibus est ut sequatur
ipsum enim non adiuvans et eius
sedatur tunc eo fere / et si eius acci
dat eius itus tunc signum est p huius
motus et virtutis quae expelli
tur pl et est malum Afforis
mi huius accidentis 299 8te
Cum buros in febribus sexta
misd·i in sexta die rigores sunt
discretu 269 8te Cum causone
Cum rigore supervenit solutio
fiet 629 3e Cum buros in febribus
quotidie rigores sunt quotidie
fe excitantur 199 7e Fugidum
vo spasmum et tetanos et rigores
et febrem rigores 229 quinto Ex
teribus quando sunt mordax cutim
indurat dolorem sine same fiunt
rigores rigores spasmos fe et te
tanos fiant 149 6e 109 6e Rigo
res qui mulieribus incipiunt
ex lumbis magis et per dorsum ad
cad fi et vinis retro magis quam in pos
teriore corporis ex ulnas coxarum tibiarum
269 6te Cum in causone tre
mores sunt alienatio solvit 29
1e Cum sudore rigor malum 19 1e
Et ex multa potatione rigor et desi
pientia malum
Et hoc de rigore horripilatione et
frigore qui eius videntur differre
st quosdam id hi intensi et remissi
2m Cum accidens in ordine sic ab a po
situm est sudor superfluus et hi sudor
consuevit multiplicia distingui
cum ea & de eo s penes qualitatem
quantitatem statum tempus aptitu
dinis et huiusmodi ut de pronosticis tra
ctatur de eo loqui intendo / ut est sup
fluus pertermens virtutem / stamque
plus a subtilitate vel eius
liquiditate aptitudinem pororum aut de
bilitate contentive aut materiae
expulsive pro quod non primo quod
sudor tercius et similis qui accidit
in declinatione febrium ut modo
est constringendus id cum superit
et virtutem prosternit / certa potuit
ad capillos et huiusmodi Sudor diaforeticus
vel cardiacus dictus qui in forti
bus consuevit p apparere ut in cau
sone / sinochio et huiusmodi tunc ecco
videtur eminere periculum periculum

de sudore

No

cohibendus. Sudor veniens
in principio febris non est constringe-
dus multitudinem quare fit. Causa
autem generandi sudorem superfluum
est quoniam caliditas febrilis vehementer
calefacit et subtiliat humores et poros
rarefacit. Vel quia deficit retentiua
et non potest retinere quod fluunt et
vapores mali exeunt ad cutim
cum quibus etiam deficit retentiue vir-
tute et bonum et sic per consequens euacuantur
et spiritus et boni humores. Vel quia
corporis debilitatur et signum est quia
ipsum sudorem corporis non bene sustinet
sed magis remanet in suis actionibus magis
deficiunt et obtinent. Curatur autem
cum hiis que sudorem opprimunt causa
vel quia humores subtiliacionem cum
ingrossantibus ex parte frangatur acci-
dorum et potum frigidum et talia
dicuntur supra capitulo 3o 2o et de di-
eta etiam dicta de ipsis acutis. Et
apertionem pororum procedatur insuf-
flando aerem cum flabellis lineis
quibus ut in priori capitulo sine pannos
subleuando etiam quia aer euacua-
tio corporis magis sentiatur. Pro phle-
umatica phleumate 2o Xo. Item non
abstergatur sed dimittitur sudor in
poris infrigidari sicut enim prohibetur su-
dor autem pro phlegmatica phleumate
3o. Item debilitate continentie conce-
datur cum stipticis sub intus et
extra exhibitis. Item ex inunctio ad
ex cum oleo rosarum ex oleo confec-
cato factum de [illegible] de floribus sa-
licis et [illegible]. Item corpus [illegible] rosarum
[illegible] ana ʒ j [illegible] ʒ s
balaustie san[illegible] ana ʒ j [illegible]
parum et cum pannis [illegible] fiat ut linimentum
Adiungatur [illegible] de [illegible] de
terra sigillata cum aqua [illegible] sed de
[illegible] potibus supra in cura
acutarum de quibus etiam capitulo Xo

Restrictiuum sudoris

Frequentibus etiam perficiatur secunda
intencio et maxime cum istis
condicionibus ut prius. Item consilium
perficiatur alia intencio que est
mitigatio expulsionis. Ad comple-
dum autem duas intenciones ad-
iuuat diuisio ut prouocatio [illegible]
per alias regiones magis per secessum
et per prouocationem urine.
Et quia prouocatio urine sit ma-
xime minuens corporis sudorem ut
dictum est aquositas sanguinis
[illegible] prius [illegible] est ad [illegible]
et quia aquositatis sanguinis
sit communis [illegible] nam quia
est aquositas etc sanguinis sed supra
Item aduerte quod parum dormiat
nam sompnus sudorem prouocat
et pannis cohoperiatur multis
Ad retinendum sudorem vel sit
[illegible] Item solatur cum quibus
addantur ex sub stipticas ut bo-
lum armenum dragmas [illegible] gummi arabi-
galle et hiis cum aceto et oleo
stipticis dictis laudatur [illegible]
gentilis [illegible] [illegible] in
[illegible] et in die debat [illegible]
Item [illegible] tum alia non [illegible]
tur conferre consciente [illegible]
super extrema [illegible] aqua frig-
ida [illegible] ea teneantur. Postre-
mo notum quod [illegible] que [illegible]
dent in [illegible] isto sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] medulla. Signa de materia
nata [illegible] sunt [illegible] ipso Pro-
nostica. Sudor [illegible] cum
caliditate [illegible] est signum malum
[illegible] et [illegible] quoniam appropinquat
capiti et collo et sicut sincopis
[illegible] si [illegible] magna [illegible] mors
est proxima. Sudor [illegible] sit
longitudinem egritudinis

ppt multitudinem materie. Quod post
sudorem non invenitur levi
tas non est signum bonum / quia si
fecal ... non tunc est signum ma
lum licet sit tamen corpori et
Et inuistoneus quando incipit
egritudo cum sudore deinde sequitur
ipsum febris et prolongatur / et cum
et sudore pervenit oppilatio
non est bona ymmo malum
quando oppilatio fit expansionem
materie male moventis in corpore
et illud fit quod non mundificat
ymmo movet de humoribus
malis illud tunc acuitas est
stricta pervenientis ipsum humi
ca dibus que resolvuntur per sudorem
et fit quod materia plurima non resolvitur
caput eius sudantium. Cum in
sudore frontis debilitatur pul
sus et virtus est signum ma
lum / quia si cadat pulsus tunc est
mors. Sudor bonus talis quod ut
sit per ipsum crisis completa est
ille quando fit in die cretica et est
communis toti corpori humidans et
cum quo alleviatur infirmus
et sequitur illud ille quando non est
communis sed succedit ei levitas
Et ad sumendum ... sudore percipimus
in caliditate sua / et frigiditate in
colore / in odore / et gustu / in quan
titate / multitudine paucitate
vel sive egressionis / an sit in principio
status / aut declinatione et quod asso
ciatur ei de febre in fortitudine de
bilitatis et quod succedit ei ex le
vitate et gravitate. Sudor in con
valescentia multiplicatus post
reliquias materie quia non est malum
propter futuram inbracionem. Sudor
est bona crisis in egritudinibus
acutis et flagmaticis et calidis.

Et hic nota quod prima ... de signis
flagmatice materie. Et de speciebus
significationibus eius est privatio
sudoris et privatio eius. Et eo
afforismo quarto 13o Omnis crisis plus at
tinet sanitati quam morti nisi mor
bus fuerit pestilentialis et cum gravis
Sudor in egritudinibus acutis
ut plurimum fit in 3o et quinto et
... in quarto. Et parvum quod
convenit quod experimentes estimant ut
sudor in 2o 3o et 3 ... Non tamen ac
cidens quod est fluxus sanguinis
narium superfluus. Tamen non est
restringendus crescens nisi tum
ad vehementiam debilitatis virtutis
corpus perduxit. Et consuevit hic
fluxus ut plurimum in acutis febri
bus contingere propter vehementiam
caliditatis subtiliantis et acuentis
sanguinem. In eius remotione procede
ndum est cum hiis intentionibus.
Prima est malam quia ne calam
alterare cum suis et sitis sanguinem
... ingrossantibus ut eius sub
tilitas et acuitas removeatur. Et hic
cum dieta et digestis de quibus 3o
et 2o ... Secunda intentio est
diversio cum ligaturis ventosis
et hiis videndum 3a c... / et flo ...
in ... potissima vento
se ... stare et abs... Tercia intentio
est constringere venas per quas san
guis transitum est ad nares ut
ponere pannos lineos in aqua
frigida infusos. Et cum aceto et abs
... colli et partes eius constrictis
Item in ... ut statim. Quarta
intentio est corrigere non ... inbri
mandatum ut est ... sple
et ... Et remediis bonis
in fluxu sanguinis narium sunt
infrigidatio capitis per exterioria

fluxus sanguinis narium

No

Itum pannus infusus in aqua
ros/ suco solatri/ spine/ aq(ue) menise
bolo/ ar/ sandra/ et huiusmodi mox sit
quod prohibeat/ ut grauitas capi
tis/ catarrus/ siccitas cerebri minima
sequuntur. Item quod fluxus cet
a remis uel cautereijs inferioribus
nam in hijs casibus calida ad
augent fluxum uerum actio
aque ros(arum) aque uel frigoris cum
pulueris constrictio per nares confert
et potens et est remedium de magno
cum aqua frigida [illegible] et [illegible] actio
cum succis frigidis constrictiuis. Spu
tus stercoris azinini recentis in
tum vel positus in nare. Item pe
lus eius desiccatus solus aut in
[illegible] [illegible] [illegible] et huius
vel potenter prohibet eius transitum san
guinis ad nares/ [illegible] panni
infusi in aqua et aceto et huiusmodi
Applicatio frigidorum ad caput ut dictum
est. Item applicatio narcoticorum
quod leuia eius conferunt. Item in
fusio aque frigide super caput si eius sit quod
prohibeat ut est dictum. Item instil
letur in [illegible] attrahentur liquida
frigida per nares ex aqua ipsa aut
succus/ [illegible]/ [illegible]/ mandragore
et huiusmodi. Item in dictis succis [illegible]
sanguine dra et gipso inuoluatur
tente magne et in naribus ad ob
turandum imponantur. Item ad
ministrentur pillule stiptici ut balau
stra/ balaustra/ cortice granatorum
agatie. Et de ipso [illegible] sit [illegible] et
pauca sufficiunt uelle ad enarrare
omnia [illegible] hic pone [illegible] de ipso
de quo [illegible] [illegible] et tu [illegible] Si
gna demonstratiua non sunt [illegible]
Pronostica. [illegible] primo
de fluxu sa guinis narium [illegible] multis malis et quod est ex sa
guine nigro [illegible] plus malitia

et quod est ex sanguine purpureo
raro est malus. In [illegible] fit
[illegible] [illegible] [illegible] homo quod cadit
in [illegible] febres [illegible]
terminantur complete per fluxum
sanguinis [illegible] simulat et [illegible]
Et melior est qui fit ex parte in
firma [illegible] Afforism
[illegible] 2 [illegible] In [illegible] in
febribus [illegible] multitudo
[illegible] in resumptionibus
[illegible] humectantur
[illegible] In [illegible] in fe
[illegible] sanguis ex na
ribus fluens aut [illegible] tur
batus soluit egritudinem. 18
[illegible] species est ad articulos
apud [illegible] in fine si [illegible] ex nari
bus sanguis fluat [illegible] et de
[illegible] soluit 38 [illegible] [illegible]
[illegible] sanguis ex na
ribus fluens bonum est 10 [illegible]
Capud dolenti et [illegible] dolenti
[illegible] aut aqua aut sanguis
defluens per aures aut nares
aut per os soluit egritudinem 9 [illegible]
In sanguinis fluxu desipientia aut
spasmus malum. De vomitu
Non [illegible] [illegible] [illegible] vomitus
vomitus [illegible] et licet plures sint [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] de eo [illegible]
tres consueuerunt [illegible] [illegible] in
[illegible] prima est [illegible] in [illegible]
contenta in eo [illegible] ut [illegible]
aut aliunde transmissa [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] fluens
aliunde ad [illegible] [illegible] debilitas
continentis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] ad quem
sequitur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est ex prima [illegible] [illegible] [illegible]
aqua tepida et [illegible] [illegible]

cum fortificate sit bulie semila
rapdam prius cum dicta aqua
f. 2o cuius fucias si te cuitus
cuius compelle, tt cubibit cuiu
ems ex si fuit tu co cugitus
et a od signum aptitudinis desic
sus eius ad custodia dare potes
Verum vel aliquod tale solu
tum ctum cum maiore confect si
tu fuit cum bibita et cibicua
cet fluctus fructu a eade tal
humorib da cequitus q ne cuia
lenm stomachi kut gesz generatorum
cumina atomoru buccella s
cum fusas in cuiuo generatum hic
qt et potus aque sic si cuius sit
q prohibeat cuit cum precedenti ca
dictum est Item applicatio epls 28
et embrocaum storu adeo etia
qua est 2 ex pte ciborum et potum
p quibus 3o et 4o cuius si ex za
suntcanisa pur te cedutas ad
sup cuiutus et ex appll appli
cata ex ipis domestica mag sit

acetum	granata
agresta	karube
citonia	lactuca
corallus	endiuia
coriandrum	mirtus
cucurbita	mespilla
diacodion	ribes
absz speebus	berberis
electr de sorbis	rosa
sorbe ipe	sandali
syr de cedro	storia ferri
syr de acetosit citri	tamarindi
syr de rosis	zucc rosis
trocis de rosis	et huius et tu epoc

descendendo ad pticularia noue
ponunt intentiones 1a est 1
remotio te fluentis vomitu
cuius dictum est 2a est regiminis 2
rectificatio 3a e rectificatio stom
4a est rectificatio cuius madatie

Q Ruanta diuisio me fluentis
Certa cum mobilitate cuiei receptio
coangustatio dictum ut d de fu
xu sanguis naium Sua representatio
actualis et sfatio stomachi Nona
mitigatio accidentium vomitus q
omnis compleri pnt extra cumne
simplicibus et compositis in diuisz
cum generis cum eodem applicata et tu co
pone cum omnia velle hic declarare
ce adducere q 3m ca et tu ad illa
te cedutus Ca la Signa de
monstratiua non sunt q cuia ipa
pronosticalia vomitus sem p e cuia
lus salte p cuius signum vomitus
purus malus et quanto purior tanto
deterior Coleric purus sit cache
mitam calorib flagmaticus purus
sit cachemiam frigoris vomitus
citrinus cum malus et viridis et porinus
et fetidus et quando sunt odor sulc
rubeus cum nigredine et obscurus
et deterior est quando sunt flos eius et
niger cum malus ipse quando pg ipm fit
spasmus subito et cito statim mit
sunt nisi sit velit fortis nimis for
tasse remaneat usz ad duos dies
vomitus multis sola pessimus
Sed vomitus fit in fortitudine
virtutis et signis digestionis et le
uitate accidentium et cum directitia
bonus etiam cum ipis febz et boq
et cuiusque bonus s si comitetur cum uno
rem et cum duorem sicut cum Con
cludo accidens et est fluxionis ve
tus supsfluus Ca eius inatutis
est cuia tarda colita et ideo p eius
cuius bant sola tamen sequar cuia
velle omnis eius cas amplecti cer
plurare et satis extra positum sic
a cuius remisit p eius cuiusq p ad
1643 zy et tu ebi Cam primus
Canon Crretuus cuius supfluat

fluxus ventris

p. Cap

Da constingentia cum istis et ex
et sultimo tu alia non prosunt
vernas ad narcottica. Sed attende
ne nimia sit contutio debilitas
quia in eis facilit possibiliter extingui
calor. Et ex domesticis com dantis
talibus sunt aqua ordei cum sulum
in qua decoquatur mitis aut cito
nitonij aut add tale cum dragagantum.
Item cerot sit de multo de cubeb de
agresta mesp. minima citomorum
citonis de spodio et simil. Et in tib
lens extortitatum bis clisma factu
acetosa cum succo granatorum aceto
sorum aut cum aceto et simil. Quod
extra applicatur epla cerota congrua
fomentationes et huiusmodi. Et ne va
nus discedas aliqua simplicia
et composita quibus ad complere
poterit que dicta sunt hic subse
bam in cora tibi lenis est dictum est

Tendinna	Sin de mito
Lactucum	Rosatum
Pamtuz	Diarodon mito
Milero fractus	Diacitonis absque specibus
Pauata extotell	Zuccarum rosatum viscidum
Kagano non salite	ving dici
Citonia	Triasandali
Mespilla	Cerot de karabe et huiusmodi
Deberw et simil.	Rob de berberis

Cum via altatiorem p adept

Acatia	Epla cum
Ippoquistidos	Ex alco mito
Lelanstia	Rosato
Rosa	Citomorum et huiusmodi
Balla	Cum torall et sanc
Trim alarab	Dragagantum spondio
Limo	Lonand / Sede pla
Tra sigil	tet et sim re mitis
Spodium et huiusmodi pos	Pensilium clisti et extra applicatum et in tibijs positum.

Et tu per hunc et similibus utitur ad ann
Signa demonstrativa non sunt
ex nimia ipa pronostica quesit
autem fluxus et post ipsum quod
sequitur etc. est lividus multum
suspectus et dubitandum semper.
Ego fetida simul similis egod
pincrozem et infirmum mala
quod non sunt a tu pritia. Ego
toleratu in principio quod est bo
si in declinatione est bo. Stupius
ventus multum post signa
mala et tum solutis prec qui
succedat levitas est signum morte
lia se etiam sit eradicata. Quod
egones sunt contuose et sup
ipsas est siler coris et emanat
titum et dominatur fetor et illud
in febribus acutis est mortale.
Quandocumque in egone sunt alii
similia tortibus lupiorum et
omnibus egritudinibus tunc est signum
mortale. Afforisma
189 etc. In ventris fluxibus
mutationes egorum ruunt
quod sex post signa digonis
et in die certo et signo certo
si ad malum non se converterint.
219 etc. Egones magne mel ch
sangl cuemeteos et tum sunt et
sunt pessime et quotidie co
lores plures fuerint magis ma
lum tum facinatus vero me
lius est 229 etc. Egritudinibus
quibuscumque incipientibus si fel
nigrum sursum aut deorsum exive
rit mortale 239 etc. Similiter
ex egritudinibus acutis aut
multi temporis aut aborsibus
aut aliis extenuatis si fel nigrum
aut quasi sanguis exivit sequente
die certo morietur 279 etc.
Mulier in utero gerenti si eveniat fluxus
at multus periculum est aborciendi
239 etc. In tollitu sepissime dissin
teria malum. De Orti
Lon sint autem quod est situs sup.
sim

De siti superflua

Fiat et licet a multis contin
gat ratio ut 12a 3 / decoctio
fructuum de ea dictum est a causa sit
calida ut in febre acuta acutis et ad
eandem removendam / vel potius
aqua ordei / aqua ceciri frigoris / de qui
bus licet tamen aliquod dicatur in
hoc proposito ratio remittendo vos
in precedenti capitulo de cano
nibus primi ordinis vniuersaliter / Item succus
berberis citoniorum et similia que in
precedenti capitulo dicebatur exi
mie allatum est / Item retento in
fundamento ore est primorum aut sic
citorum primo in aqua infusorum
Item semina citoniorum posita
vel clausa in petiola depressa in
modum ducati / et similiter semina
frigida communia maiora mundata sic
in petiola clausa et primo cum
zucaro candi dulcorata / Item fiant
formule pure ad modum ducati
ex recenti pirorum aut pomorum
et infundantur in aqua vera
frigoris et post ducantur / et cum
super tales festis sunt eliciantur et
alie assumantur ad cessationem
sitis / Item vel frequenter non tollitur
succus cum aqua ordei vel fiat
Item gargarisatio ex ipsis aquis
dulcoratis cum zucaro candi
Item vel aqua cocta cum succo gra
natorum acetosorum aut citrinorum
dulcorata cum zucaro candi / Et
hic attende quod si esset sitis ex fle
gmate salso existente in stomacho
quod non potest fiat sic calida aqua
ordei vel alia et dulcorata sit
si tollita una esset imbibita non
detur frigida sed calida quia fria co
stipat in etiam in loco dato quod
ingrossatur / Similiter si esset sitis
a causa adusta detur aqua or
dei et cetera fiat / Item vel aqua

cocta cum succo acaciarum dulcorata
Item vel enulep violarum maxime quod
est capitis stomachi / Item fiat sir
de acetositate citri cum aqua
cocta cum aquis endivie vel lac
tuce cucurbite et similia / Item ponatur
zucarum candi per paruulum temporis
ut non dissoluatur in aqua vel frigore
et in ore teneatur et est consuale
fiat ex dictis linimenta ex quibus nos
sepe lingua et os liniuntur / communi
cilagines seminum psillii dictorum cum
seminibus communibus et zucaro candi
cum sir de acetositate citri si attendes
cordi et ceteris de aliis temporibus vel
ad refrigerium multum in ventrio cum
rebus fiat aut infrades fiat et gu
lam / Item in fine capitulo cum aliis
de quibus super de sterone sanguina
rum et de sudore et ubi ibi Signa
demonstratiua non sunt ex causa
ipsa pronosticatiua sunt in egritudi
nibus acutis fit sitis vehemens et
sitiatis vehemens est valde ma
lum valde / Si febricitantes multum
sitiunt et subito cesset sitis et febris
remaneat et lingua sit arida et
nigra mortem significat praeter dubio / anima
virtutis spiritus est mortificata que
est ab ore sitis vehementior / ac debi
litas que anime / debilitas que stomachi
frigido vltimo que a remotione vel con
tentis emulsio / Qui destruitur sitis in fe
bribus acutis est signum malum
et ipse non egreditur longe Affo
rismum dixit Quibus in febre
siderunt noctis bibe valde sitien
tibus si superdormierit valde bonum
et ex contrario quoniam sitis ex talis
per ventrem indigendum et ceteris gradus
Canon septimus attendens quod de pri
dictis sompni per quo reuertere liber
ad primam 3 capitulo de subet et fo
per eo profundo / Et sic prime tamen di
tatur quod primus canon debet

Notabile

De siti in nocte

1m acui

Et fuit ras
sopiri

Gravitas
Capitis
Viii

ex diversio quia primo templare
debes in sibilis et novis inducentibus
tibus, quibus gaudent, quibus gradite
sepe conterunt et invitetur ad locum
dormiendi. Item fiat ligature extremitatum si
non sit quod prohibeat ut apud me
aliquod tale aut debilitas virtutis
et fiant fortes et fortiores ut ex pedibus
et. Item ventosas pone in scapulis vel
spatulas si etas virtus et reliqua co
sentiant. Item ligationes fortes
in cruribus asperas et spatulis in bra
chiis et in cruribus quibus usque ad
excoriationem cutis in apposita. Item sibi
imponatur colum ex cinere cum
aqua et sal gemma etiam si volueris
sancte per porros. Et si permittitur super
pone ... deinde sequatur
dimissiones. Item valent ventose
in partibus ... posite. Item odo
ratio panis infusi in aceto fortis
simo. Item odor ... somp
excitat. Item premissis dimissionibus
et evacuatione confert sternutatio ex elle
boro aut pipere facta. Dicunt quidam
si capiat vespertiliones in pannos
lecti positum sive negat sompnum.
Alii si ligetur in brachio dextro ...
removeatur ... dormiet. Et
ista remedia sunt magis propter fec
da in ipso qui accidit in principio se
bium quod si talis sompnus accidit
ex causa ... in stomacho fiat vo
mitum Signa demonstrativa
nota sunt ex magistra ipsa pronostica
profunditas sompni in debilitate
... est malum et est propter debili
tatio ... et ... est ... primo
tione ... et de eo supra
Afforismus primus secunde
In quo morbo sompnus laborem
prestat mortale 3a secunde
Sompnus et vigilia utraque mo
magis facta malum. Contra

8m Octavum accidens ... malum
quod est gravitas capitis de quo
si ad plenum dicere vellem oporteret
revolvere maximam partem ...
... et hoc est prolixum. Sed tu ...
ut de aliis dictum est primo dicitur
quod licet regulariter foret hoc facere
tempore ... et tunc ... infesta
te gravitate fiat dimissiones ut
... dictum est primo ... suppo
nendo suppositorium aut clistere si ...
debitum. Item ligationes frica
tiones ventose et ... cutis
quod si ... compendetur ... in
stomacho fiat ... vomitus. Item
capiti applicetur que resolvat
temperata ... ut est Camo ...
resolvit absque atractione et ...
... et ... Et si ... simpli
tibus compone ... ...
tum frigidis ut ... flora Camo
... rosis ... ...
... 31 ... et fiat
sacculus capiti quod si in capite
esset caliditas vehemens appli
ta sola ... et ... ...
aceto ague ... et ... Postre
mo ... primo quod in ... isto
... de emissione lactis ...
capud et ... ... oleo quod
talia ... opilando ...
... et ... negat
... ... opilantes
et de ... concessit ... ...
entes et ... Signa demonstra
tiva nota sunt ex magistra ...
pronostica de eis ... in de
dolore capitis dicitur. Contra
9m nonum accidens quod est vigilia
superflua et inquietudo et ma
... vehementiam caliditatis ...
... sit ... primo ...
applica ... ut embrocas
aut ... aut odoramenta

Vigilia superflua

Verbi gratia. Recipe corallorum
m i corticis spinis albi florum ca
momille ana m s cum hac decoctione
embrocentur pedes et brachia
ac pecia in ea infusa temporibus
applicetur. Item secundum Avicennam oleum
rosaceum misce turpa ac frontem
inungas. Item cum unguento
populeon et cum aliis opiatis ut
supra de fluxu sanguinis narium. Item
in ut quia cum aqua [illegible]
fit ac [illegible] misce [illegible] i opii et [illegible]
Item [illegible] inungas cum oleo
rosarum [illegible] et opio de opio
prima [illegible] [illegible] Et tu ibi
et cum dictum est [illegible] in reple
tione capitis [illegible]
[illegible] Secundo pos dabis [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] cum aqua [illegible]
fac distantis a cibo per horas
duas vel tres vel [illegible] cum
sio semen papaveris que [illegible]
in cibo. Tertio fac distractiones [illegible]
motiones [illegible] ut fac fortes
ligaturas et cito dissolve et [illegible]
fric [illegible] ut oculos claudat.
Item in [illegible] fiant distilla
tiones aque ab alto cadentis
ac si pluet. Quarto si [illegible] pecca
mit [illegible] [illegible] secundum exigentiam
[illegible] de quibus [illegible] tract. Quinto
conforta cor propter lesionem secutam
ex inquietudine et propter elevatorum
vaporum ad cerebrum malicia
pores en prevenientes sine transa
inquietudinis. Dicitur quod [illegible]
tio plantarum pedum et palmarum
pigwe manuum cum [illegible] [illegible] inducit
sompnum. Item si ex [illegible]
et [illegible] limatur frons dormiet
quod si [illegible] non dormiat expecta
da est mors. Quidam in casu de
spato et frenesi applicant san
guisugas angulis oculorum

Et eis remotis de opio in plage
et dormiet. Ad idem et est forte
Recipe o ro [illegible] camomille ana ʒ i semen
mandragore seminis lactuce ana
ʒ s opii in vino dissoluti ʒ s ter
parum et fiat omnia bulliat ad succorum
consumptionem et tunc cola et opium
submitte et eo [illegible] [illegible]
pulsum et brachiorum et frontem.
Ad idem et est debilius. Recipe man
dragore [illegible] opii [illegible] [illegible]
et cum cera fiat pastillos et in [illegible]
fine [illegible] et eis super umbilicum
extende. Signa de curatione huius
sunt tibi ex [illegible] pronosticacione. Recipe
in quo sit fortis [illegible] decimum autem
tussis movetur. Vigilia superflua
corporis debilitat et ad [illegible]
parat et ad humorum corruptionem et
ideo ad [illegible] tam festinas [illegible]
ad frenesim perducit. Non decimum 10 m
accidens quod est dolor stomachi vel Dolor stomachi
ventris quam [illegible] ut [illegible]
semper ex de [illegible] colere ad [illegible]
[illegible] vel ex ventositate
[illegible] predicatur ita
quod primo cum [illegible] ut quia si
ad [illegible] dolores in pectore con
tingentis fiat [illegible] [illegible]
aut [illegible] [illegible] [illegible]
per [illegible] si [illegible] fiet [illegible]
[illegible] de quibus supra. Item [illegible]
buttelle panis infuse in vino
granatorum acetosorum vel [illegible]
vel in agresta vel in oxizaccara
deinde inungatur stomachus ex
oleo rosarum [illegible] de [illegible] et [illegible]
Nota Bruc [illegible] stomachalibus. Item eodem [illegible]
[illegible] cucurbitas [illegible]
[illegible] de quibus supra
de acutis et infra de colicis. Re
[illegible] quod sit declinans ad frigidum
et aliquantulum acetosum seu agres
tosum ex parte cibi et potus ut

Cum vomo ꝯnaturi / sucꝰ gra
tiorum et l'ima ꝯgelatis et talia
ꝯvenit ¶ Stante aūt actuali dole
fiant divisiones fricationes ven
tose erit supra ¶ Et conatur ve
tosa magna sup umbilicum ne
ptedci advenientes ¶ Sz no q si
fieri pot plus vomitus in suf
dem da acetosa et fugit vomere an
ditabatur / q si fuit et ventosite
confert ventosa magna dictis f
ricationes / divisiones ¶ Item ꝯc cu
mo an cute an decoquat et in
illa decoctione ponat filtrum et ex
pressum stomacho applicetur ¶ Item
accipe panem calidum de furno ex
ctum et infunde eum in oleo et mel
le et applica stomacho calidus ut palmꝰ
et l'ima scd applicata cum ventosit
resolutorum ¶ Sudores divisiones
et a lemovicensibus methoa q si supe
racius de vomere vide te transferas
ad iram [illegible] de hoc **Signa de**
monstrativa non sunt ex ma ipa
Pronosticativa ¶ [illegible] in dolore stom
sup pede dextrum quedam simile ve
site patiens moriebatur in 1a die [illegible]
in libello de morte festine / Et de signo
eius est quia apparet [illegible] ¶ Si
et in [illegible] eius ~~[illegible]~~ gra
et dolorem ventris vestigium et
[illegible] similis [illegible] dein fit
[illegible] moritur et huic acci
dit subito et [illegible] sompni
propter signus [illegible] ¶ Con

ii^m Asperitas lingue — videtur accidens quod est asperitas
lingue que inest sine limositate
grossa [illegible] ¶ Et aq ordei cale
in [illegible] [illegible] et [illegible]
ca colat oris / dein mundetur lingua
cum panno lineo / aut fac illud cum
spongia infusa in eo liquore
aut cum lamina aut instrumento
ligneo aut de argento abradas

Linguam / dein laventur os cum aq
dicta ¶ Item prius teneatur in
ore p tempus [illegible] [illegible]
[illegible] et seminibus [illegible]
et melle rosaceo aut sirupo [illegible]
cie cum melle rosato ut molli
ficetur illa limositas mala
dein abrade eam lamina aut ab
sterge ut dictum est ¶ Aut ex ami
lum et infunde in melle rosato
et fiat ut dictum est ¶ Aut primo
masticet [illegible] primo dein
[illegible] et os suum sine lingua
lavet cum aqua dicta aut aqua
simplici cum aceto et zucaro ru
beo dulcorata [illegible] ingeditur
¶ Item [illegible] confectio [illegible] collirium
factum ex aloe rosato et l'ima ¶ Si aut
est asperitas absque limositate si
est talis et non ingreditur et diutius
teneatur in ore mox omnes cum
sint ex his que supra de siti dicta
sunt et tu cibus ¶ Et sup omnia stude
ut non teneat caput sup pectus
domac [illegible] stet continue neque
iaceat sup collum et hoc erit si
p[illegible] ¶ Item [illegible] anhelare aquam
frigidam et est tenere eam in ore et
pro complemento recurre ad ca
pitulum 6m [illegible] de adustione lin
gue ¶ **Signa demonstrativa**
nota sunt ex materia ipa **pro**
nosticativa ¶ Denigratio lingue
in egritudinibus acutis est
signum ad malicia declinare
¶ Et cum lingua exicatur in
primis dein exasperatur [illegible]
statu dein denigratur et mor
te et [illegible] in illa ¶ Cum cerudas
sup linguam in se acuta sit
aver nigrum et sicut granum
albumen [illegible] est mors [illegible]
et [illegible] eis desiderium [illegible]
[illegible] / asperitas lingue et eius
[illegible] est signum frenesis et [illegible]

Sternutatio

In asperitate lingue et alteratione
coloris eius generatione supra
nec sit causa eius res tingens
et scias quod eius tingitur lin-
gua ab humore dominante vel
omni dispositione donec perveniat
ad eam vim sicca sua aut propter
extremitatem aliquorum mem-
brorum commutationum. Contra duo- 12m
decimum attendens quod est sternuta-
tio superna nec forti suo motu
attrahendo vapores capitis repletos
et si per corpus ascenditur replet
plenorum et contutez debilez
tamen debilitat et fluxum san-
guinis provocat et ideo studere in eius
remotione quod primo tempore
facere in divisionibus ut cum
clisteribus ac aliis cum fricatio-
nibus oculorum et est phlebotomia
cum 2a cum phlebotomia fric-
atione frontis colli et maioris
partis posterius trahendo in-
ferius quod si cum ventositate cucur-
bita et scarificatione fiat prius fricatione dubit
dictum est fiant et si non est capi-
tis repletio capiti apponere pannos
calidos vel imponantur cum oleo
calida in primo ut canon vero multum
actu calidum. Item ex eodem tene-
atur lacerti mandibularum.
Item conducit eius resupinatio
super pulvinar calidum. Item
cum excitatur a sompno non ex-
citetur subito nec subito moti
moveatur et ipsa sternutatio.
Item ubi vapores sunt calidi
canon ut accidit in acutis generalis
ordinatus regimen frigidum tamen
confortativum ut rosarum violarum et coriandri
aque citracie et olea. Item olfacere
aquam rosarum in aceto modicum impo-
sitam et alia similia ut super
de fluxu sanguinis narium. Ca-

vatur a pulvere et fumo.
Signa demonstrativa non sunt extra ipsa.
Pronostica. Sternutatio bona est
que accidit aperit statum in primis
aut est de signis corize et gravedinis 13m
mordicativis. Canon 13m attendens Dolor cap
quod est dolor capitis proveniens
a vaporibus calidis elevatis ad
caput in ipsa se aut ab humore. Canon
primus canon est divisio. Secundus 2ᵘˢ
canon est confortatio capitis ne cap
recipiat. Tertius canon est con- 3ᵘˢ
tra materie peccantis sive aut in sensibi-
libus primus completur tamen evacuare
prius si tere aut suppositoriis prius factis quod si
materia sint in stomacho cibalis aut
humoralis inca fiat vomitus. Item
fiant ventose super ancas et posterius
colli posite quod si videbitur scatu-
ri cas dein applicentur spatulis.
Item si videbitur flebotomia ex basi-
lica aut cephalica. Item fiat liga-
tiones extremorum fortes semper
trahendo inferius. Et pro secundo
epithima ut cum aqua rosarum et ace-
to bene admixtis agitatis infusa
in eis pecia et fronti et temporibus
applicata. Item additur sucus semper-
vive aut solatri et huius ut supra
de fluxu sanguinis narium. Et zima
vie vero sepe replicantur ut eius fiat
licet capite repleto etiam si adeunt
cataciribus aut coriza aut tussis hec
videntur vel gravia debet materia primo
quod licet veniunt a materia descende-
te a capite. Et zima licet eius dicte quod ubi
in principio apparent signa vel aliquid
ipsorum ex benigna coriza vel tussis
ex materia que eligitur a caliditate
febrili ubi quibus in principio fieret
catarticus aut sternutatio quia tamen in
principio facimus eel non sufficere
status tamen ex pectore tussis dictis hec
tamen opus indiget medico No

[C]ertitudo et cognoscente quod talia
sint apta nisi siccitati et q bene
stat meatu pitula utraque parte
[I]tem sibi plus timetur motum
tussis et corize post gulam et pul
monem et talia repercussiva non sit
applicanda sed insistendum est in dimi
sis columnatis et in bra grad pro d
tand consisted resolutiva cum rep
cussivis maxime spe emetis et
mirabolani et resolutiva sola lenia
ut camo mellilo et lens et pro hoc
complebitur 39 canon [E]t pro
ampliori doctrina recurre ad puzzi
Signa demonstrativa nota
sunt ex epidimia Pronosticativa quod
dolor perseverat et acutus est debile
et egritudo acuta et similiter alia si
gna mala tunc egritudo est mor
talis et si non sunt tunc expecta usque
ad septimum fluxum sanguinis narium
et post septimum usque ad finem ex naso at
ex aure sed si perseverat usque ad quar
tumdecimum tunc resolutio erit per flu
xum sanguinis narium vel per sa
niem currentem ex auribus aut
aure aut critica et hoc in fine
Quinte Afforisim
19 2e [E]x mensis in febribus
oculi conturbate occulis subingui
lis his dolores capitis assunt aut
aderunt 6
699 7e [C]ollar duo caput dolentibus
malum
699 7e [P]ostidua capitis dolen
tia vena recta frontis incisa iuvat
99 2e [I]n eorum dolorem cum sternu
tum et non sedum emunctionum cum ma
ior deveniat eundem et fa p
tand quam est divisio
99 6e [C]aput dolenti et calefacti
sanies aut aqua aut sanguis defflu
ens secundum nares aut aures aut
secundum os solvit egritudinem

1196e [Q]uibus autem sanis
dolores fiunt in capite etiam
continue sine cure fiunt et stre
tuit pereunt in vii die si non fe
cro supervenit
18m [C]ontra quatuordecimum autem
T. ussi quod est tussis que in eam vid
venit ex caliditate et siccitate
capitis fe quod quod sit pro ebu
ti infusa et quietanda intus
et extra ex his que supra descri
landatur retentio talium mo
paulatim descendentium ad mod
pectoris cum tussis est motus
sit retentio pillarum birchith a 2
descripte mirabolani et non al
ia [I]tem fiustra liqu primo
in aqua ciucurata retenta [p]ost
prima ciue candi infusa vio
lat in de ptisane medie diadra
ganti et lenti aqua orci cuncurata
in qua decocta sint sebesten et
grana semina cantu [E]t deinde eo
inungitur pectus et guttur
ex oleo vio cum modico cere
albe et si vis adde pinguedinem
galline non salite et alia simil
genere mista de se et illa [C]on
d' p'e quindecimum attendens quod descri
ca'pe tio appetitus sen eius diminu
17m multa in his cardor medium
vivisim ode procedere secundum variam
dispositatem et lororum corporum
mecum prohibiguas [S]i cruia fuit
in stomacho calentia frumen
destructionem et tunc cura
est a maxime ostensa [E]t sic
nota ex dato quod humor actosus
esse sit fartus appetitus in
aliquo tempus longo mora eius
in sto sua frigiditate eius cor
pit aut debilitat eius illud 6 co
nō affl g'ta ea omni incommodata
qualitatis debilitat ...

virtutis / quod si fuit causa in
ore stomachi tunc exhibe que
quod paulatim deglutiantur re
mouentes illam et quia ut
plurimum causa est calida / ideo
docet curare cum frigidis debes
itaque studere eius restauracioni
cum excitantibus appetitum et
laudatur ab a(vicenna) 12a 3a in cauea(?)
calida panis infusus in aqua
frigida Item laudatur diacitonium
cum absque speciebus cum pauco commo
postea dato in excitacionem virtute
Item pira infirmo excitancia
que sint boni odoris Excitat
potest appetitum acetum et cum pussu
lis bulitum Item acetosa omnia
ut granata et huiusmodi cum estiuali calente
Item sapores facti cum agresta
vinorum granatorum Item gela
tine acetose et ceteri de alys inge
niare tu Item carnes et alia
ma cum similibus preveniunt Item
valent cappres conditi cum aceto &
et oliue condite cum salite magis
in causa calida Item salatuite
et huiusmodi et ad talia ingeniare
ipsi venit ex repletione curantur
flora aut farmacia ut videbis
Ad extra inungas epitima et alia
talia ut sacculos appone in stomacho
confortacionem / potest ex multis alys
causis contingere et cum iure ...
membrorum ut epatis / splenis
intestinorum et huius supfluo
contra aut alia virtute debili
tata quas causas prosequi non
est presentis intencionis / sed solum
debemus sequi causas in se
acuta contingentes licet aliud de
materiam ob tui amorem ideo
quod pro alys causis si cupis eas
prosequi recurre ad 12am 3a
ubi de hoc **Signa demira**

8. **Pronostica**

Indota sunt ex ipsa materia **Pronostica**
non inveni aliud dico in morbis
acutis / sed bene in cronicis de quo
dicitur quod destructio eius in cronicis
est valde suspecta et mala et maxime
in lientaria et disinteria cronica / Ha
bui in manibus meis almericum
nostrum pulitanum qui febricitavit vi
mensibus in quorum iiiior ...
non ad diminucionem sed ablacionem
eius in totum ita ut omnia ab
horreret seu abhominaret per illos
quatuor primos menses ad me venit
et in tribus duo restituta fuit ap
petitui bono et sanatus est **Af
forismi 22a secunde**
In omni egritudine confortacionem men
tis et bene se habere ad oblaciones
cibi bonum contrarium vero malum
Contra 16m casus quod est bolisma — De bolismo **16 m**
i fames omnium membrorum cum
sacietate stomachi Accidit febrie
tibus propter maliciam complexionis
exsiccantem et resoluentem membra
unde nutrimentum appetunt et
destruentem virtutem stomachi
Ideo quod ad hanc solam causam ut ...
respiciam et in hac causa quatuor sunt
intenciones habende / prima est
excitatio appetitus stomachi cum
rebus acetosis et stipticis et ab
omnibus odoris causa / unde competit
olfacere citonia / pira / poma / ro
sas / camphoram et huiusmodi Item
odoratio panis calidi infusi
in aqua rosis et puluere gariofili
pauco asperso Item odoratus pulli
assati odoriferati cum aqua rosis
sandalis et modico gariofili Item
eius comestio Item contusum
cum agresta aqua rosa et huiusmodi
Item cum citonijs conditum cum
labrusca et huiusmodi boni odoris

Item condiantur carnes sue et
alia cibaria ac potus ipsi cum rebus
odoriferis stomacho infirmo gratis
magis quare ipm prius interroga
2 Secunda est virtutis confortatio que
impletur cum cibis et potibus datis
adducendo cordialia intus et ext
applicata ex parte cibi potus confe
3 ctionum epiatum et huius Tertia est
prohibitio eorum a sompno saltem
multo in patientibus sincopim
precipitur vigilia ut undecima
4 tertii // Quarta est remotio talis
inflamationis stomachi et hoc com
pletur cum frigidis et humidis ut s
de siti de asperitate lingue et de
tussi si sunt illa ex stomachalia et
odorifera Item laudatur infrigidatio
capitis ut per viciitatem ad stomachum
infrigidetur stomachus et maxime
os eius de hoc inflatione hoc
et cum 6m de fluxu sanguinis narium et
de dolore capitis Item fiat in
unctio stomachi ex rebus declina
tibus ad frigidum et tu pro com
plemento recurre ad 13am 3m ubi
de hoc est Contra 17m accidens
Denigratio lingue quod est denigratio lingue que
accidit a malis membris corruptis
et ceteris in lingua et tunc
procede ut supra de asperitate lingue
aut ex caliditate multa ex ar
dente et denigrante superficiem
lingue tunc humectetur lingua ut
in loco allato et de siti dictum est
et tu cibi **Signa demonstrativa**
non sunt ex ma ipa **pronostica**
indicat futuram frenesim elevatis
malorum vaporum libera ad cere
brum // Contra decimumoctavum
Appetitus caninus accidens quod est appetitus caninus
et brevis ut curetur frigidis contin
gis et dulcibus etiam et si fiat
appetitus inducunt tamen fra
unctuosa remolliendo partem oris

Stomachi ipsum tollunt fra
removent malam dispositionem cadere
ut ius pulli cum decoctione semi
portulace vel lactuce unctuosa
remolliunt sive relaxant dure
cia replent Et pro complemento
recurre ad primum capitulum 13a
3m Contra decimum nonum acci
Sincopis dens quod est sincopis que accidit
ex effusione colere ad os stomachi
in cuius cura oportet 5 habere inte
ntiones primo ad sincopim ipsam
que est et cremat ut dando fru
stum panis infusi in vino
granatorum et multa alia ut
supra de vomitu ex consimili
causa et tu cibi Secunda est eva
cuatio ipsius per vomitum ut allato loco
aut cum clisteri ut conceditur
Tertia est ad ipsam sincopim
cum quasi incipit et est dare
communia cordialia cum mica panis
Quarta est ad ipsam sincopim
dum est in actu que completur
aspersionibus ligationibus frica
tionibus et huius Quinta est ad
removendum sincopim dum
surrexit paciens a sincopi cum
digitis cibalis et similibus ut
3a 3m **Signa demonstrativa**
non sunt ex ipa ma **pronostica**
cum prolongatur sincopis et
color faciei mutatur est in li
vorem aut virorem aut nigre
dinem expeditus est Si sin
copati imponatur sternu
tatorium et non sternutet
consumatus est
Contra vicesimum accidens quod
est constrictio anhelitus cuius
quatuor sunt cause ut Gero
sufficiat posito Prima est spa
smus aut siccitas lacerti pectoris
seu anhelitus contingens

Constrictio anhelitus

It remouetur cum se et h fech
ex parte aeris et aliquid recuisse
non qualiud et tn pro hijs 3o co
supra Item et pro medialibus
etiam ad hanc intencionem 4o co
Item fiant inunctiones circa loca
et circa frontem et caput et bra
gna ortum minorum pectori mouid
dantur Secunda causa est de
scensus materie a capite ad illas
partes in quo casu attende diu
sionibus et euacuationibus materie
frigidorum frigidorum cum pillis
enematibus et huiusmodi pro 3a
causa que est debilitas virtutis
anhelitus anhelitus contingens et
quia hoc maxime conuenit que
propter caliditatem et siccitatem io
attendatur correctioni cerebri
cum infrantibus et humectatibus
dans cum oleo vio de salice de
amigdalis dulcibus mucila
gine psilii casie cucurbite et
huiusmodi Item tene in ore frigida
ut supra de siti Quarta causa
multitudo fumorum eleuatorum
ab humoribus qui sunt in venis
propinquis cordi et si sint san[guine]o
vena basilicam si in sinistra et dia
altancia fet h ad intra et extra
et si sint a ventositate resolue
illam cum resoluentibus non in
mis calidis propter se Item cum
epithimatibus vnguentis emplastris et huiusmodi
Item stante paroxismo aliquid accidit
propter vehementem caudiam et fluxos
acutos fiet constrictio quo casu
tribue in potu infrigidantia cordia
lia aut aqua rosarum simplice aut
in sirup[o] vio cum aqua nenufaris
aq vio ros et admixta aqua buglosse
Item si sit de acetositate cum
aqua cocta simplici [illegible] cordi
alibus de quibus plene prima
de febre pestilenciali

Signa demonstratiua et pronostica [illegible]
nota sint ex materia
In febribus spiritus offendens
malum spasmum enim sicut [illegible]
afforismis afforismis 6a

Contra xxi attendens quod tristicia
siue angustia est quae inquietant
cum quia est motus humorum [illegible]
dicitur ad os stomachi cont[ra] quam casum in
sub scriptis supra de vomitu et de
singultu supino admini[stratur] et ad contra ap
plicando stomacho sicut stomachalia
et epilata et huiusmodi [illegible] dando post
sine consimilia confectiones ut de
superfluo sudore electuarium epotas et huiusmodi
et cum pelis lonis quia materia est
etiam precipue propter ea que de vomitu
et cum ibi et pro ultimo complemento re
due te ad capitulum 12a 3i primo capitulo
Contra xxii attendens quod difficultas
cas transglutiendi et si contingit
propter siccitatem absque materia sola
sufficit humectantia et in sirup[o]
sit electuarium et huiusmodi humidis sepe in
morantes Item in lingua tollitur
trahendo sursum et deorsum usque
ad medietatem spatulam in oleo
vio suco lactuce et huiusmodi et si sint
repletus fiat facies flororum et pro ipsa fa
cienda recurre ad ea que de fle
u[bo]thomia et ducit a flat pro
latum i. prima impleas vices fi [illegible]
cont fetales materias cum clisteri et
factis euacuationibus queruntur gargarizata
cum aqua [illegible] et modico aceti [illegible]
et in principio principium da dein
que magis [illegible] [illegible] equat et si ca
sit mirra humiditas remoliens
eius primus et da deinde aromatica
scripta ut in sirup[o] rosarum aromatisatum
in cinamomo et huiusmodi et et [illegible]
fiant [illegible] secundum eandem
intencionem si sint propter apostema gutturis

Tristicia
Angustia

Difficultas
transglutiendi

fritas qo
mitatem

ut insiquinantia et hec causa redit
te ad tertium et ad propria capitula ista euidens
dent in nostro proposito plurimum sufficit
Contra 2m accidens quod est frigiditas
extremitatum profundato colore quia
si fuit propter multitudinem materie opprimentis
mentis et impedientis expansionem
spiritus et intende eadem causa modo
bus positis supra de causa putri
darum in generali. Et sicut causa
motus materie male ad intra ut accidit
tidit in principio febrium et rigore
infirmus ut dictum est supra de causa
rigoris et in hoc casu presagium
quod ex multis nocumentis a calore
precepto post accidit retractio caloris
membrorum principalium ministrorum
quare non fit eius expansio ad
extrema sicut accidit in propinquis
morti et ideo bene dicit ypocras 4o afforismorum
afforismo primo In acutis egritudinibus
frigus extremorum malum. Et 2o 6e
in dolore forti et ventre extremitatum
frigiditas malum requiritur tamen illa
afforismi in capitulo extremo et causa
e. Ideo de signis sumptis ex parte
extremitatum inquit de eis est ex
parte qualitatum earum sicut frigus
extremitatum cum caliditate sed acute
et fixione eius et cum eradicatur
signum eius bonum. Cum commentator
sion est horribile et causa eius
sed acutius est capitulum calidum in corium
tate eventus aut submersio caliditatis
innate aut adventus sincopis at
resolutio et fortior sed frigiditatis
extremitatum in febribus acutis sed
mortem que est frigoris accidentis
eis in principio egritudinis et
illud non est frigus cum quo caliditas
sit et hoc totum fit fuga totius sanguinis
ad interiora propter capitulum adustio extremitatum
mitatum et cutis caliditate eventus
est morte signum ceterum preter signa

Hic posita et alia scriptura
animo 2a parte ipsius febricitantibus
sed acuta plurima alia accidere
ut singultus vertigo scotomia
spasmus fetor oris asthola alcola
casus involutionis dolor sed
et cetera de aliis quorum omnium curam
anotare et adducere 3m et cetera
extra propositum Et ideo volo tibi
sufficere que sic scripta sunt de eis
cum principe unde et tu itaque stude
ac equo animo patere et hic de curis
acutorum cum suis accidentibus pro
casu autem in tantum hic pondus satis
faciat tibi causas quamvis in fine febrium
pestilentialium ponentur. Item et si
causon febris sanguis et similia sint
de numero acutorum tamen hic de eis
mentionem de ipsis in suis specialibus
libris capitulis loquar volens
de acutis sic tantum dictum esse in generali

Capitulum unde [cimum?] de acute pestilentie

Iam dictum est supra quod sit febris
acuta et correlative inducitur
quod aliquae pestilentiales non sit
extre acuta non omnes in quinque
ut infra quia infirmantur corpora
venenositate seriosa in cuius tem
mixtione in qualibet suis primis
Et ideo reperiuntur corpora pestilentia
in quibus nulla est mutatio sed
alteratio ex parte prius et cordis et
de hiis etiam infra. Restat ergo de
clarare ut est promissum in principio
operis quid sit sed capitulum pestilentiale
propter quod sciendum quod apud medicos antiquos
reperiuntur termini pestis pestilentia
epidimia. condimia. mortalitas
febris pestilentialis. Et licet circa
prima primum dicta sunt causa
a medicis de nominibus non est
disceptandum sed intentionem et curas
ad intelligere. Tamen de eis sufficit
per transcurrit sicut eorum intelligere a

fibres
Ante
pest
fe[...]

quantum ad quid nomen habe
atur et si a communitate medicorum
hec habeantur ut sinonima pe
stis enim est dispositio venenosa
in aere contingens ad quam se
morbus pestilencia dictus. Unde
pestilencia est actus sive pestis
effectus quam ab aliis 7o The co
lao undecimo sic describitur.
pestilencia est morbus multis
et subitus uno quoque eodem te
multis hominibus communis dicitur
multiplex ut ondatur diversitas
eius magna in habitu sui
generis. quedam enim est ex qua fiunt
carbunculi. alia ex qua fiunt
febres. alia ex qua fiunt variole
et morbilli. et huiusmodi quod ysi
dorus 10 ethi ... to 6o inquit
cum ipsa est contagium quod cum unum
comprehendit celeriter ad plures transit
dicitur subitus ad differenciam ut ...
de endimia. Et dicta est pestis
a depascendo quia homines depa
scit et devorat. lues a labe vel
luctu et igmnaria quia inig
bus comitetur magis. Gentilis
tamen pestilenciam a peste non
distinguit inquit enim pestilencia
est mutatio facta in aere ex qua
in variis corporibus varie fiunt eg
ritudines in isto de colera in illo
de flegmate in alio de melancolia
Epidimia sic a me describitur
sequens auctorum dicta auctorum et
vocabuli magis adherere. Epi
dimia est impressio venenosa
et contagiosa missa radiis sup
celestis in aere contingens ex qua
apte sunt in corporibus humanis
diverse causari egritudines sicut plurimum
procedens unde omnis egritudo
a superioribus veniens venenosa
et ut plurimum procedens dicitur
Epidimia. Et hanc fortassis

Intellexerunt antiqui cum asseru
non raro pestilenciam ab ira dei
provenire. Dicitur enim epidimia ab
epi quod est supra quia desupra ve
mens inquit ysidorus allato loco
de pestilencia quod si plerumque per accidens
fiat tamen sine arbitrio omnipotentis
dei omnino non fit. Et 6 primo ... super
illo est quoddam celeste sidus
Et. a decimo metha inquit atte
dende sunt dispositiones hominum et cum
credo quod dicitur de divinis flagellis
que ascendunt sup civitates flagi
tiorum. Ex quibus infertur quod omnis
epidimia est pestilencia et non econtra.
placuit enim gentili epidimiam restrin
gere ad determinatum genus egritudinum
ut dicat epidimiam esse mutationem factam
aere ex qua in hominibus pluribus
fiunt frenetici aut pleurici aut litar
gici ... Est enim quod quando certe eg
ritudines vel altera earum sicut commun
in una aut in pluribus civitatibus
seu locis eveniunt quas vulgares
dicunt quod talis influxus est sempe
stis et quia non sunt venenose
neque contagiose ideo ipsas absolute
epidimiales non presumant. sed ut dictum
est in hiis a medicis non est insistendum

Endemia enim est ab epidimia differens in hoc
quod epidimia cadit inferiori sed illa non
a superiori evenit cadit. Et nota quod
autores qui in frenesim ... et
huiusmodi egritudines endemiales vocant
quod a loco aut ex aere aut ex aquis
similes habitantibus quam omnibus
egritudines fiunt. Et duplex est epidimia
similiter et endemia. sed propria sive ...
in propria dicta tales per similitudinem
ad propriam ... qui tales accidunt eg
ritudines non ex venenosa causa et si
omnibus habitantibus illud locum multo
equatum aut aeris aut alterius ac
tione dicuntur improprie epidimiales vel

Vndinales. Et hec fiunt successive et
non subito. Mortalitas vero proprie d
portare perditionem multorum hominum
aut plurium in una provincia civitate vel
loco a causa acuta sive venenosa sive
non venenosa factum sit sive ex peste
aut dissinteria aut ex alio acuto mor
bo eveniat. Aliqui autem eam ad morte
ex pestilentia restringunt. Unde prima
de mutationibus aeris dicitur quoniam aut
mortalitas corrumpit arbores et ve
getabilia. Sed ego solum sum medicus su
iectum nominum humanum et tu grad
fe. peste Hiis premissis ad declarationem febris
pestilentialis est febris contagiosa
ex ebullitione putrefactiva in altero
humorum cordi propinquiorum principaliter
et secundum plurimum contingens. Cuius causa
immediata sive coniuncta est vapor
putridus ab aere attracto putrefacto
ut quasi semper sit venenatus. Dicitur
contagiosa quia existentibus collato
loco inquinat. Cuius ratio apparebit tertio quia
ad plures transit et ea ratio primi doc
prima. Tractatu octavo in fine. Est plura
ex egritudinibus que de uno ad alium
transit. Lepra scabies variola febris pestilentialis
ipatica putrida etc. Et in hoc differt ab
aliis putridis que non possunt sunt ab
auctoribus contagiose propter remissam
malitiam sue putridinis. Sed hic advertere
no quod si reperitur febris in aliquo qui foret
febriens ex comestione veneni quod
non esset tutum cum eo conversari. Dicitur
de ebullitione propter quod statim quando aer
infectus attrahitur sive superiori sive
inferiori venenatus et putrefactus
cordi occurrens aut per porositates
membrorum successive aut per os
sit tractus. Hoc cordis quia vaporis
eius acuens ex nos putrefacit et ve
nenat quia quod tangitur per apti
tudo putrescit et sua putredine hu
mores in ebullitione ad quod generat
quod spiritus et calor ad ipsum defendendum

impetuose moventur quare ideo
et circa ipsum constituuntur et sic
circa ipsum fit inflammatio ad quam
sequitur in illis humoribus putre
factis et etiam a regimine nature
tamquam motivus derelictis ebullitio
et ad hanc ebullitionem elevatio va
porum ab illis et ab hiis febris
ut supra de putrida. Et ex istis
quod non convenit aliquem esse pesti a
fera mori absque febre quia non contingit
ut aer occurrens cordi sit tanta rabi
osa venenositate infectus ut ante
adventum huius ebullitionis moria
tur homo et fortasse hoc non eve
neniret. Videmus enim tempore pestis
multos mori ante tres horas vel circa
in quibus nullum signum febris vi
sum est. Dicitur multorum humorum quia
febris pestilentialis potest evenire ex
putrefactione cuiuslibet humoris sed
ab aere venenati provenire videtur
et de cura eius. Sed autem quia unicus
sit sanguineus fiat febris si fuerint
alii humores evenitur furtivus. Et
recipit specialem denominationem ab humore
ipso ut dicatur pestilentialis sanguinea cum hiis
Sed est communis quod non sit pestilentialis
febris ex humore aliquo solo. Ille secundum
plurimum factum est secundum de eo intendere plus
reperitur propter quod Almansor
tractatu de febre pestilentiali dixit ut
plurimum esse conclusam et ideo et
ut plurimum sic evenit et visum
est in pluribus scholis conferre
ex hoc loco ignorantie et imperiti
qui absque timore sciuntur tales
infirmos cum eis occurrunt statim
fiunt et male quia quod non est
conveniens multa inde sequuntur
nocumenta et maxime virtutis
debilitas que virtus in hac febre
specialiter et cito multum debilitatur
ut quotidie videmus que moritur

regimine supra de cura putridarum
in generali et de hiis prima lo
co suo. Et dictum est solo quam
ut plurimum febris pestilencialis ex
humoribus sit primo et non ex his nam
sicut raro accidit ut inveniatur
humor solus peccans ut primo
pronosticorum commento 4to ita raro
invenitur humor solus aptus
recipere putrefactionem. Et eo
tum aer putridus sit cordi occur
rit et suis humoribus propter contactum
eius quod secundum plurimum ex mix
tione humorum provenat que
mixtio si non est cum sanguine
aut multum est remota a na
tura ius quod competit febri. Et ideo
quia contra cor maxime operantur
dicitur cordi propinquiorum. Primo
et in hoc differt ab aliis putridis
quarum putredo faciens febrem putridam
non pestiferam non est circa cor in
humoribus cordis sed ut plurimum
aliis. Et hoc quia causa faciens dictam
putrefactionem in pestilenciali maxime
et principaliter occurrit humoribus cordis
et in aliis occurrit humoribus stomachi
epatis et aliorum cibus est maior
preparatio ut statim dicetur. Non tamen
quod ut dictum est aliqui incurrere
febrem pestilencialem non possit vel ratione
aeris vel solum ex ingressu eius
venenati et putrefacti per porositates
membrorum ut accidit hiis qui
aut ex vestibus aut ex lecto cuius
reservato tali aere infirmantur ut
omni die videtur. Nam ille aer prius
corrumpit et venenat humores membris
a corde longinquis a quibus elevan
tur deinde vapores mali usque
ad cor ipsum inficientes. Et ex quo in
fertur videtur quod aliis periculosa debet
esse hec febris pestilencialis sic paulatim
introducta vel in multis diebus

Vidi mirabilia de istis vestibus
et audivi quod subito quasi et multi
ex magna mortui sunt ut ibi dicitur et tu
quasi. Dicitur et secundum plurimum con
tingens quia sicut dictum est contingit
febrem esse sanguineam de sanguine non putre
facto vel prout occurrit aer venenosus
ex veneno fuso vel non fuso non cum vehe
mente salsa ebullitione et tunc erit febris pe
stilencialis et non ex ebullitione. Item
effimera aut ethica ut statim ostendam quod
erit pestilencialis sed ut quando semper
quam non magis qualis supervenit in
certo membro apostema magnum quod per
inordinacionem vel mala cura ad
maturitatem provenit venenositatem
unde ex eo elevantur vapores veneno
si putridi febrem inducentes pesti
lencialem. Hiis tamen vel omnium
defendi possit tenendo quod ex solo aere
venenoso veniat febris ipsa sed cum de no
minibus disputandum et in quasi. Et sic ex premis
sis appareat differentia inter hanc febrem
et alias putridas. Tamen differentie alie ab
auctoribus assignantur sicut cuilibet ut
dicitur quando hic subintrat et que alia
ex diffinicione comprehenditur ut dicitur
ab ac et quam febris pestilencialis sibi li
mitatur de intendatur tamen et acuta de
cum non. Item pestilencialis febris
est detectior et plurimorum accidentium aliis
putridis et magis mortifera quia
ut dixit Zoar quam non grave eius fieri
curum ut in aliis vero dicit B. Afflo
quo 12o omnium cum curatis plus attin
gamentum quam mortem nisi morbus
sit pestilencialis. Nam in ipsorum cor
ripitur principium vitae et ex febre pesti
lenciali magis sit ex fortitudine agentis quam
ex disposicione passi. In aliis vero contra.
Et licet sit certum quod ab aliis differat putri
dis tenendum tamen est quod ab ellis
non differat essencialiter sed accidentaliter
solum. Nam quando accidit rabiosa

Marginal notes:
quare hec dicitur et pro oi cordi pestis febris (?) est ... (left margin, beside lines 4–7)
differentia febris pestilencialis ab aliis putridis (left margin, beside lines 20–22)
dicitur (beside line 24)
febris pestis alio detectior (between columns, beside lines 29–31)
differentia quare pestis ... febris pestis febris (between columns, beside lines 44–46)

etas et Venenosa illa fuit per primo
febre effimera pestilenciale ad quam
deinde sequitur putrida et ideo dicitur
in diffinicione secundum plures. Consistit
ab eadem causa etsi ita caliditate aeris
rabiosa impressa in cordis substantiam et
membrorum et tunc generat accidentalis
aut dicitur quia alio modo curatur etc.
Secundo quia alia habet accidentia secundum ap
petitum ut patet. Item et diuersum modum
ti(ci)onis ab illis. Et sic adverte propter id
quod dictum est de causis quod debes solli
cite investigare regimen pacientis
quod est verisimile quod habuerit quando vixit
tempore et supra sit magis sit recipere
putredinem ex quo comprehendes quod
humor cui quibus habueris ad eius cura
tiuandi et regendi et haec si sunt pacien
tes per contagionem siue non attendis
complexione habitudine etc. et ut de aliis puri
ditis etc. Ex hiis omnibus patet quod possibile est
in eadem ciuitate communiter esse febri
tem febre tali et parimodo quodam accidit in
radiis superioribus vel inferioribus
in ea ciuitate asserere esse pestilenciam
nam in diffinicione dicitur contag
iosa et contagiosus morbus est qui
cum communis aptitudinis aptus est velut
ad multos transire ut ipsis dominis
allato loco et tunc generatur contra dominum
Et quia dictum est in diffinicione ab aere
putrefacto oportet hic declarare quomodo putre
fit aer et pestis quando simplicia non
videntur putrefieri sed composita ut dicit
locus inicius ad primum propter quod non aer putrefit et ut
quomodo contingit aerem dupliciter mutari vno
quidem modo secundum qualitates ut
cum efficitur aer calidus et in mense
ut in rabiosa estate aut in mense
frigidus ut in hyeme rabiosa. Secundo
secundum substantiam ut cum putrefit ut statim
erit sequenti ca(pitulo) ex ca(pitulo) primi allato
capitulo. Aer fit pestilencialis ex
mutacione eius secundum substantiam que
est putrefactio et non secundum qua

litatem inquit quod non in eius exi
stit substantia est ut eius substancia ad ma
liciam commutatur. Non ideo quod
aliqua suarum qualitatum qualis
de fortior facta sunt secundum augmentum
et diminucionem et hoc est pestilencia
et putrefactio que accidit aeri similis
putrefactioni aque et molicionis
fetide. Cum habent itaque tunc aer a
se sue temperamento mutatur
in putredinem pestilencialem
conuertitur. Et dixit quod valde fortior
quod alium videmus esse pestilenciam
et aerem in qualitatibus primis
non esse mutatum et parimodo tunc
solum videtur effectus veneno
sitatis. Itaque si contingat eg
ritudines epidimiatus causari ex
sola aeris mutacione. Secundum qualitatem
ille non dicuntur proprie pestilenciales
aer itaque in quo tractandum non
est simplex sed mixtus ex simplici
seu puro sed puro partibus aqueis
vaporosis et terreis in fumo et
nubibus surgentibus et partibus
etiam igneis in quo mixto aer
ipse purus est dominans et sic
accidit putrefactio ut aqua ex compo
sicione aut cum aqueis in ea et aquis
stantibus et lacunalibus. Ideo
autem putrefactionis causa duplex
assignatur vna quidem superior
que magis hominibus nota est
et alia vapor putridus venenosus
cum aere corpore commixtus qui vapor
ex multis ac diuersis subiectis
eleuari potest ex corbigia. Multitudo
corruptorum et putrefactorum ut tempore
bellorum contingere consueuit. Et
credendum est propter sibi soliditatem
aerem a cadauere humana eleuatam
aliis partibus esse aptum magis ita
homines inficere propter quod loca
sepulcrorum ut cimiteria sunt

Multum cauenda ut consid-
eratur. Item putrescit aer et ma-
xime tempore estatis a vaporibus
eleuatis ab aqua stagni vel
lacus et cetera loca quibus talia
sunt proxima cauenda sunt.
Et dixit Galienus allato loco quod locus
omnis regionis quandoque inficitur
a vento deportante malos va-
pores ab alio loco in quo erant
corpora multa consumata. Item ali-
quando corpora putrefiunt ex apertione ali-
cuius concauitatis terre in quo lo-
co tempore steterunt reclusi. Multi
vapores venenosi sunt tales ab
propter habitationem alicuius venenosi
vel aut propter corpora malarum corru-
ptionum ut in multotiens etiam die-
bus nostris. Aut ex apertione pu-
teorum qui longo tempore steterunt
clausi. Unde ex eorum apertura statim
multi presentes mortui sunt.
Sic contingere potest ex apertura se-
pulcrorum et cetera ut constat. Et
breuiter omnis vapor fetidus corrum-
pens potest esse causa corruptionis
aeris sicut in principio dictum est. Sic
quandoque accidit mortalitatibus modo
a in aliis vegetabilibus ab homine
ut in bobus, gallinis et aliis
ut sepe. Aut in arboribus siue plan-
tis quia vapores ab illis eleuati
mali et corrupti aerem inficien-
tes sunt causa pestilentie. Propter
quod multum ab hominibus est
cauendum quando bruta sic ex inco-
gnita moriuntur egritudine et
plura. Et cauendum est a comesti-
one illorum de illa specie morientium
et quod a vapore egresso ab animali sit
venenato aut ex sui natura ve-
nenosa pestis contingere potest. Applicat
Aristoteles in libello de proprietatibus ele-
mentorum. Nam tempore Philippi regis Macedonie
regis duo dracones in duobus ...

Collibus montis conuenerunt qui in-
sufflabant versus Athenas omnes
quod homines illic transeuntes ex aere
ipso sic venenato moriebantur. Unde
Socrates eos in magno speculo quod
composuerat vidit et loca eorum considerata
ut quod illos lapidari debere primo
venientibus hominibus. Et sic illos expulit
de loco unde et cuncta transeuntium
liberata fuit. Estimandum enim est quod
sicut astra disponunt determinatum indiui-
duum sic hominem sic ad sanandum sic
quod non ad aliud. Ita disponunt aerem
ad inficiendum et venenandum. Quod
euidens quod non est semper vel bonum eius.
Et quod superiora hoc efficiunt patet quia
inferiora in quibus est virtus vel ...
tum subiecta sunt superioribus et
agunt ut ex approximatione coniuncti
ad aliud quod non venenosa efficiatur
venenosa ut in fungo qui crescit
apud ferrum rubiginosum aut in
combinatione oliue est videre. Et prosequitur
credendum est quod terra et aqua infici-
untur et venenantur a superioribus
et breuiter omnia elementa excepto igne
qui sua caliditate consumit ac vapores
et corpora secum coniuncta non patitur
ut quo ... Ideo ipse est qui alia
purificat ut constat. De aere autem ma-
gis in eam vero autores conuenerunt
fecerunt. Unde et si aqua aut terra
infecta vero infecit. Illud est venenatum
aere. Item ipse est facilis receptionis
continue et magis nos alterans
quam terra aut aqua. Item alteratur
aer etiam secundum determinatum regionem aut
ciuitatem alicuius et alii propter ... moriuntur
et vero senes et alii econtra similiter
sanguinei et vero coleri aut econtrario
et sic erunt innumerabiles eius effectus.
Ex quibus patet quod non est mirandum
si alii in una contrata ciuitate est
pestis et non in alia propter ipsam
esse magis proximam aeri fetido.

et Ut qui est ex Cimitio ant ex
latinis et huius multa talia refe
runtur exempla ut in valerio et
aliis aliquorum narratione sup
sedeo. Et dixit 6 etl pestilentiam
in corporibus fieri posse in quibus
mali humores putredini apti et
male mixti multitur ut cum per
longam famem fit inordinata come
stio et ideo ea prima allata. Canicu
lus est dicitur annus sicut sit adu
cens mortalitates quemadmodum
est annus fertilitatis i. caristie su
penurie. et ex Zoar credere cum
huius quia ultra quantitatem modo da
est etiam qualitas quando tempore penurie
comeduntur res antique male et
putredini parate cum cum de in
putrescunt convertuntur in huius
rem. Sicut etiam suam speciem valde ma
lam et ideo potius per longas
guerras aiunt pestis etiam ex hac ea
causa. Et astronomi etiam addunt
tamen dicentes quod in sicut dispositiones
ad penurias et guerras disponunt
a ad pestem. Et sic licet quod vegetabi
lia vegetabilia per sua qua
litate et substantia ex cum pestis ea
Sed sine eadem superior corruptionis
aeris et per in talium accidentium fue
rit a prima re de corpore ex fortis
celi facientes ex certum illud tamen
eventus ignoratur a medico sicut
magnum medicus forme i. determina
te constellationes ut coniunctio saturni
cum marte. Unde secundum astrologos
contra pestem causam ex eclipsibus
duabus et coniunctione planetarum
ut saturni et martis cum stellis
fixis. Sunt adinvatione ipsorum
in aliquo signo humorum et per
dum prevaluerit in domo mortis in
ea a generatione mundi vel aspectu
vel revolutione anni mundi

sequitur per annum ... i. caristie

Causa pestis superior

Induventibus per varias constitu
tiones temporum vel temporibus in
centibus et mutatis naturis suis
permutantur. Et Cesar quidem fe
dixit martis est causa mortis
et pestilentie. Et pestis hic sicut veniens
merito superioris cause alia est
deterior. Et dixit Cesar quod ex
ista paucissimi evadunt quia
aer veloci pervenit ad cor. Et
ideo A dicit quod egritudines pestilentes
que sunt a corruptione aeris ci
tius sunt mortifere quam a corpu
trefactis velociter attingit ad cor
Unde credo quod ex studio communi de si
gnis eficientibus quod pestis a superio
ribus venit quia paucissimi eva
dunt. Item et modo est ita essentialis
quia pluribus generatur locis civi
tatibus et castris. Et ideo ad hanc
causam cognoscendam debet medicus
suo studio vel socius astrologi
cum diligentia conari ut ea co
gnita sit ei in antidotis oppor
tunis ordinare et corporibus prestare
nutrimentum. Verbi gratia ut si pre
viderit aerem debere fieri habendum
in caliditate et siccitate festina
bit ad purgandum coleram et
maxime in corpore colerico ne
adveniente tali aere fuerit et cor
rumpatur. Debet etiam et huiusmodi ad re
sistendum et consimilia de aliis
suo modo. Et quia de aere talis principi
de causa mortis satis sit fortassis
ut quando eius mulli necessario habemus
quod aer est dicitur ante et ad f
cens qualitatibus simplicibus et
compositis ad quam vide Zoar
Zo tercio sicut inquit in manifesto
sunt quod aer mutatur mortuus est
et et hic quia putrido crescit et di
latatur et maxime quod non se
veniente excitatur. Et hic colitur
[illegible] ex ipso quod caliditatis [illegible] remissa

Potens elevare vapores et
impotens est ad resolvendum.
Post hunc vero deterior est hu-
midus cum temperata caliditate. Peior
qui ad caliditatem cum temperata-
tione et minus malus qui
ad siccitatem. Unde Avicenna prima primi
allato loco febres accidentes ex
aeris situatione causa sicut eveniunt
se volente suple et vero pesti-
lentiales et suple nisi raro
sicut Ioar et de hiis clarius status
tum dicetur de mutationibus
aeris secundum tempora anni de quibus
A. Et meliora tempora sunt que [illegible]
servant suum naturale situs tamen sic-
citate conveniunt in nostra regione
multum conferre extinguendo
pestem. In oriente vero sibi et
pestis sepe valida viget tempore
ingressus solis in leone consuevit
extingui. Et hoc ideo quia facta
est eo tempore fortissima resolutio
vaporum acuum commixtorum nam
ex valida caliditate sinceratur
aer et tunc. De mutatione autem
ipsius secundum tempora anni dicamus cum
Avicenna primi allato capitulo quod
annus procedit secundum continuum di-
spositionem ex parte qualitatum primarum
magis adducit mortalitatem quam
quando diversificatur in suis
quadris ut quando yems est calida et
succedit ver calidum. Similiter si quando
succedit yemi sicce ver calidum
vel calide. Sed melius est quod sit
unum aliud contemperat et resistit
quare corpora mina patiuntur.
Pestilentia autem secundum plurimum evenit
in posterioris estatis et in autum-
pno quantum aer subtiliatus [illegible]
a caliditate estatis precedentis est
magis aptus recipere impres-
siones. Nam aer subtilis aliis
paribus facilius inficitur quam gros-
sus. Grossus autem diutius

retinet propter quod cum inficitur
aer grossus multi moriuntur ex
longitudine extentionis infectio-
nis. Acutior tamen pestis est aliis
paribus que in subtili fit aere. Se-
paratim etiam tandem concurrit ap-
titudo passorum quia corpora inveniunt
se deiecta illo tempore propter resolu-
tionem estatis. Et ideo dicitur quod
autumpnus est tempus maxime
proportionatum pesti propter has duas
assignatas causas et licet ita sit
contingens tamen est in estate
pestem magis exigere quam in autum-
pno sicut quia estas sit multum
rabiosa aut ratione vel ex de-
fectu de aliis contingentibus. Estas
vero post autumpnum est pestilen-
tior aliis. Et ver est magis aptum
quam yemps. Cum in vere fit colliqua-
tio humorum et rarefactio pororum
unde sicut dispositio corporis dispositi
putrefactionem propter ebullicionem vel
liquationem humorum contingentis.
Expeditis sic causis duabus pestilen-
tie factivis quarum est ut de ipsis sub-
iectis aptis harum causarum impres-
sionem recipere a nobis dicitur
cum actus activorum non sit nisi pa-
tiente bene disposito. Ideo de causa ma-
videmus quod tempore pestis quidam
infirmantur et non omnes et quidam
infirmantur et moriuntur et quidam
infirmantur et non moriuntur. Quidam
sunt morbus communis et aptus omnes
omnes capiendi ut supra et ideo
nam si omnia corpora essent equaliter
disposita non est quin omnia egro-
tarent. Similiter quidam mediocriter
egrotant. Quidam debiliter quidam
mediocriter ut cum talium reddi
possunt. Notandum quod ad omnem effectum
inducendum necessario quatuor exspectantur
scilicet fortitudo agentis dispositio pas-
si contactus passi ab agente mo

4 requiruntur ad pestem

Agentis in passum que quatuor
sunt simpliciter circa enumerari possunt pre
cipue. Primo fortitudo agentis
quia in proportione minoris inequalita
tibus aut a proportione equalitatis
non poterit actio. Nam quamvis parva
scintilla ignis magnum lignum com
burere nequit, parvus ventus magna
movere navem, sed bene magnus et
proporcionatus et fortis et sic de igne
respectu ligni. Similiter requiritur
disposicio pacientis, nam ut primo phisi
corum non quodlibet agit in quodlibet
sed determinatum in determinatum et ut
supra actus activorum sunt in paciente
prealiter disposito et septimo et
prima quarti de febre pestilenciali
agens solum tunc poterit et pacienti
non sit proporcio, non accidit actio vel
passio et experiencia docet nam magnes
ferrum ad se trahit, tamen manifestum est quod
si fuerit alio linitum ipsum ad se non trahit
et similiter si fuerit erugiosum et hoc
quia non est dispositum ad reci
piendum impressionem magnetis,
propter quod cessat actio. Tercio requiritur
contactus et quia nisi agens
formaliter vel virtualiter passum
tangat in ipsum non aget. Quod enim
per ignis calefacere sicut enim ca
liditas admo non poterit. Quarto
requiritur mora, nam si ponere
lignum parvum in igne statim ma
ge et removere ipsum ab igne
lignum non combureretur, quod si
in medio igne poneretur et ibidem
moram traheret statim combur
reretur. Ex quibus patet quod ut pesti
fera lesio sit effectus quidam quod
ad eam tandem hec quatuor sunt neccessaria
concurrere: causa aut agens re
mota et concernens ut supra dictum est in
fluxus celestis aut causa inferior
que est in elementis aut in elementatis
ut dictum est vel causa inferior
est sicut paciens respectu superioris.

Et quando iste due simul generant
ad tandem pestem tunc fit pestis
valde magna et nulla
[...] quia omnes sufficienter
recipiunt propter suam fortitudinem. Causa
autem propinqua ut supra dictum est putre
factio in aere extra nos vel aer ipse
venenosus et putrefactus.
Disposicio est aptitudo hominis
et membrorum et corporis secundum cor
et spiritus eius ad recipiendum tales
impressiones et licet dictum sit sim
pliciter tamen etiam secundum porositates
recipit infectionem ut supra di
cebatur de vestibus.
Tercio contactus quia aer ad cor
et mora etiam videmus quod si quis
transit per locum infectum etiam infi
citur et si moram parvam faciat
tunc de mille sic transeuntibus
non moriuntur nisi pauci, quia
forte qui moriuntur sunt magis
apti ex quacumque parva causa in
ficiantur. Ex quibus patet quod modi
generationis pestis in corpore quadruplex.
Et corpora quidem que sunt apta
et disposita in multiplici reperiun
tur, nam corum quedam sunt
apta nisi quedam quedam
quedam in poris lata sive dila
tata et hoc naturaliter quedam
autem talia licet naturaliter sint stric
ta in poris quedam sunt nature
in poris angusta sive oppila
ta quedam accidentaliter talia
licet naturaliter sint in poris la
ta. De quibus omnibus cautele
et condiciones proposito presentis
ponenda sunt. Prima conclusio et
est sermo Haly [...] a [...]
habitualibus [...] et cu
stodienda sanitate [...]
electa in hac tanta peste [...]

rerant saluba / que 2o est contra
certis figuratis partibus mala corpora
immunda sunt aliis partibus magis ap
ta putredinem recipere unde a prima
de febre pestilentiali nam immunda
forsitan non patiuntur et ideo nam
humor bonus et ideo preparatus vi
at resistendo aerem malum / p
bat etiam est G. primo de diebus fe
brium dum inquit supponatur a
corpora sine superfluitatibus et purgata
acti bona cooperatione poros po
ros non oppilatos nec constrictos
et exercitia moderata et sobria dieta
hec quidem aut nequaquam aut
parum putrefiunt ita ut facile fiat
eis in illud quod sunt maxime re
necessarium / Et Galienus 3o tegni dicit
quod laudabiles naturales corrigit
malitiam extremis aeris et pati
untur ab eo / Et ideo medici studeant
in pestilentia tenere corpora munda
ut eis possibile est et ita est eis summe re
medium sunt fieri per addendo quod
pro eo tempore mundificationibus et ordi
nate diete et parte sex rerum non
naturalium ut sunt dentur alterativa et
confortativa cordis de quibus
omnibus suo dicetur loco / Secunda ~~conditio~~ 2a
sequens est prima quia maxime ap
ta corpora sunt que sunt immunda
superfluitatibus plena maxime dulcia vino
sum turpulentum / et precipue que
neutrum / Et est hec ~~G~~ G et Galienus
allegato loco et G 2o prima alle
to loco et per experientiam quia talia
aliud et sepe incurrunt egritudines
putridas absque ~~aeris~~ aeris putrefactione
Tertia conditio quod immunda apta sunt corpora 3
aliis partibus que in repletione sunt
continua cum mutatione aeris / et est 2o
G. in libro de febribus et Galienus
allegato loco / Quarta ~~conditio~~ complexio cor
pora naturaliter in poris lata ut

sanguinea colerica aliis partibus sunt
pariora febre maiori pestiferam in uno
violentie aeris contingibilem corpori
in poris naturaliter densi / Patet 9o
... prima 2a de febre pestilentiali
sine ... / Et patet ratione quod
illa corpora ab ipso aere plus ledi possunt
aliis partibus que plus de eo attrahunt
cum in maiori quantitate aliis partibus de
aere ... primo ... corpora in poris
suis naturaliter lata ut sunt colerici et
conditione sanguinei et colerici plus de
aere attrahunt quam melancolici et conditione
melancolici et flegmatici igitur etc. / Caliditas itaque et
dispositio ... et humiditas facit eos ad
suscipiendum infectionem / Et etiam ... Contra
per quod corpora sanguinea aliis
partibus omnibus sunt infectioni pa
ratiora attento quod in ipsis abundat
caliditas et humiditas que sunt causa
putrefactionis per ... intelligendum
Et dato quod ... tenere
possit habito ... ad fortitudinem
virtutis sit quia propter ipsam magis
resistit putredini sed attende quia experien
tia est contrario / videmus enim tempore
pestis iuvenes robustos magis
mori quam debiles et senes / Item san 9o ... 2
guinei et colerici magis quam flegmatici
aut melancolici / Item viri magis quam mulieres
in quibus omnibus est minor for
titudo virtutis / et ideo illa aptitudo
plus facit quam resistat fortitudo virtutis
et tunc ... / per consequens secundo quod colle
rica corpora plus sanguinea sunt ceteris Contra
magis apta infectioni per maiorem
mediocritatem sumpta a caliditate po
rorum ad quod conveniunt quia sunt
colerica calidiora / et per suum refugerio
multum de aere attrahentia et plus ceteris
et tamen quia maior anhelitus cum
maiori aptitudine ad putredinem
plus facit quam aer anhelitus cum
minori aptitudine / Et hoc propter

3° corr argumentum de sanguineo et colerico quod sicut possibile gradus / Ex quo infertur quod tota

sticia pz colerici sunt apta magis quam ipsi melancolici cum sunt structurarum poro

rum et plus anhelitus et cum hoc de

ficiunt in qualitate principali facien

te ad putrefactionem ut caliditate / Ex quo

4 corr infertur nunc apti sunt corpora

melancolica et omnia suspecta et ideo tutiores

sunt pestilenciali et magis appropin

re pz conclusionem quod sunt plus anhelitum

stricta in poris et deficiunt in qualitatibus

ad putredinem requirentibus / 4a humi

dant continuus et ideo a medicinis or

dinatur dicta ad f et s declinans tales

ad qualitates putredinis contrarias

5 corr / Infertur quinto quod primo tempore pestis qui

venimus ad mutationem etatis scilicet ad

xlm annum nec citra eo tempore facile

inficiuntur pz conclusionem quod usque ad illud 7a 8°

tempus stetit calor sopitus et tunc

incipit excitari et pororum dilatatio at

humores commoveri que steterunt sopite

quibus maxime tunc humidat et quod

sua multitudine non est bene potens

regulare quare facile putrefactionem

recipiunt / Con utique in eis hec ea respectu 6

tur scilicet dilatatio pororum attractio maior

aeris quam consueverit et aptitudo con

licionis humiditatum humiditatis quibus

multum humidant / Ex quo pz secundum

ordinem etatis omnis et sexus quod solum

mixti in 3° et ita sicut in

etate quod statim quam

senes ego

3° nei sunt primum in 2° ordine sunt colerici

melancolici in quinto ordine sunt iuvenes

imbecilles / Ex parte etatis in primo ordine

sunt iuvenes / in 2° pueri in tertio 1a

primi senes / in 4° secundi senes

in quinto decrepiti etc. / Ex quibus omnibus

concludendum est quod omnino suspecti

et boni talium infirmorum absque ma

gno periculo custodes sunt colerici

melancolici et in gradu / Ex quibus etiam

colligi pt causa quare astantes

infecti cum ex tali infectione mo

egrotant pnt tamen et defectu

inficiunt infirmos et alios vene

nant que causa reducitur in dis

positionem passi et eius dispositiones

utique gradualis et exteriores pz quare

fugiendi sunt tales astantes / Et

et medici visitantes et ideo alii

lunatici sic a suis medicis male

fiunt quod alii forte si visitarentur

non paucos venenarent / Et in gradu

salutares vulgarium fortassis me

lius foret quod non visitarent alii

eis si in suis stantes apotecis

consilia darent principaliter cum tali

visitationis est cognitio egritu

dinis que et si cognita etiam

ob alias causas visitantur ut ad

videndum tenorem virtutis ac ego

tantem confortandum et in gradu

8° / Octava conclusio quod peste venienti

per coitum prohibita transpiratione

corpora naturaliter structurarum poro

rum aliis paribus sunt corporibus

dilatatis pororum pesti paratiora pz quia

cum prohibita transpiratio sit causa

putredinis et est causa G. sicut 6 in

libello de aptitudine corporis ad principium

9 / Nona conclusio tota ars dilatatorum

pororum sunt aliis paribus paratiora pz quia

ut in hac conclusione superius ipsa cum

sit de aere multum trahunt ut quia tota

excitatur velocius ex tali balneatione

in balneis et hic dicitur humiditas que

naturalia fortissima non moverent

nisi pro quinto cogunt aerem in

magis quantitate attrahere unde humi

dus coget hominem ad magis trahendum

et anhelitum frequentandum / 10a quia

tota accidentalis in poris consti

tuta sunt corporibus imporis di

latatis dilatatione sibi contraria

in pestilencialem febrem cadere

paratiora / Ubi advertere primo quod

per dilatationem contrariam intelligo con

strictam pororum a superfluis humidi

tatibus quos moto pz 7° quod tria

que humidez de facili putrefabilez

A quibus dilatata sunt vena et
in primis humoribus ille sunt sicut
a regimine nature derelicte quare
cito. Et ex hiis tollitur argumentum contra
non enim a prima qualitate allato Galieno et
Avicenna primo de differentiis febrium etiam
in libello de optima compositione.
Quinta tamen est generalis conclusio
quod parata sunt corpora ad [illegible] pesti-
lencie a causa extrinseca et sicut
ita parata a causa venenosa intrinseca
sicut quando oppilatio ad illud preparat.
Consimiliter movetur [illegible] aque sic
debilitando virtutem ita ut sit
causa multiplicationis malarum
superfluitatum et in summa omne quod fit
ad corporis debilitationem preparat
corpus ad facilius ac velocius reci-
piendam pestem. Et ex hiis que
dicta sunt facile videbitur ad ar-
[illegible] in vulgaribus quod consueta.
Primum cum licet inferiora a superiori-
bus gubernentur ut patet primo metheo-
rorum est tamen in [illegible] superioribus ad
contiguum est virtus unde habita
gubernatur quod patet ab eorum corruptione
cum stelle sint [illegible] commixte
ut primo Genesis. Secundo cum
per se licet inferiora a superioribus
gubernentur tamen ab eis aliquando
corrumpuntur et hoc patet [illegible] et
sicut in minori mundo quia dato
quod caliditas naturalis sit [illegible]
[illegible] conservativa tamen per accidens
est causa corruptionis eius per [illegible]
consumitur et exsiccat humidum
primum eius in quo pabulatur.
Sic in proposito dato quod influxus
celestes sint horum conservativi
tamen accidit ex quadam commixtione
stellarum fieri horum inferiorum cor-
ruptio que corruptio si non fuisset
non fieret fuisset sicut illa cor-
ruptio motus eius solis in suo
zodiaco est causa generationis

Et corruptionis ut philosophantes
ostendunt quibus [illegible] dicere.
Secundo dubium quare cum aer sit
venenatus omnia inspirantia non
ab eo inficiuntur ut videmus modo
et non boves et boves et non gal-
linas et sic consimiliter de aliis. Pro
ex hoc [illegible] sicut in hiis
inferioribus videmus contingere quod
est venenum unius speciei quod non alteri
alteri ut [illegible] homini et [illegible]
turdo quia turdus ex eo nutritur.
Sic in superioribus accidit ut in
istis inferioribus imprimatur effectus
[illegible] sit respirantibus. Quod
sed et exemplum cum sit venenosus ita
venenat homines quod non boves et e contra.
Sed statim queret aliquis quare hoc quia
[illegible] sit omnium hominem inficiet quod
non alium et omnis ab eo infirmabitur
et non alius et adhuc in eadem do-
mo in eadem contrata. Respondetur [illegible]
quod hoc accidit ex dispositione passi
quod actus activorum est in patiente dis-
posito et non in disposito. Unde exemplum
si super unum ignem magnum ponatur
lingua parva sicca et una [illegible]
non sicca comburitur et non vi-
[illegible] parva et non magna. Item [illegible]
[illegible] sicca et non [illegible]
Quarto [illegible] queritur quare communiter
non moriuntur sic claustrales ut hec
monachi [illegible] et [illegible]
in civitate aliqui dicendum. Pro quo inficitur
aer a superioribus aut inferioribus
[illegible] inferior vel superior cum
talis infectio non est libere [illegible]
[illegible] veniat ad aerem clausum sicut
ad liberum aer [illegible] civitatis [illegible]
ac facilius inficitur et [illegible]
quia est aliis [illegible] subtilior. Nam
aer claustralium et [illegible] stat
clausus et ingrossatur [illegible] dif-
ficilius inficitur. Ad quod concurrit
primo quia tales [illegible]

ducente eos ad magnificandum
anhelitum. Item quia bono re
gimine gubernantur maxime
boni claustrales. Item quia ad
aerem eius exeunt liberum. Item
quia etiam in multum et precipue car
cerati aceto utuntur [illegible]
cantis. Et cum hoc ultimum posset assignari
quidam supersticialis causa vul
go infestanti, quia scilicet quod pauci bibuli non
ex peste moriuntur et certe notum
in tribus aut quatuor pestilenciis et
ita est compertum eo quod acetum
cordiale est ut patet et eius mali recti
ficative aerem videtur. Item aliud quod est
et ideo ab hominibus inductum est
cum dicitur equitare si aer est nebulo
sus quod bibunt asserentes ex tali po
tu se prohibere ingressum aeris venenosi
et in quantum. Sed contra hoc est quod si ita
contingeret si omnes familie que sunt
clausa cum debito regimine de quo
infra dicetur quod sic ut claret infra sed
oporteret tamen a conversatione aliorum
ut infra. Sed hic statim quod quis omnes
incarceratus ex infectione aeris
ipsius carceris moritur quod quasi
consideret omnes qui moriuntur quia
arguitur tamen fuisse fortissima propter
fortem resistentiam ex causis suppositis
tis factum. Quam ut supra dicebatur
pestis eius accidit in aere grosso et
multum pitulosa quia tonitrus simul
tos interimit et tarde recedit et pro
sequitur descendendo de claustralibus
et ideo fugiunt etiam ad eodem re
gimine sic similis reguntur videtur
quia in omnibus est equalis apti
tudo. Item quia sunt in uno parvo
aere et angusto unde quasi in an
helitu communicant. Item quia sunt
sub eodem aspectu. Et licet sic quod
ut dictum est tamen quidem commune
claustrales et carceratos per modum

Quod non nisi in superiore causa
reduci potest unde sicut evidenter
quod astrologi student in dando bonum
ascendens alicui edificationi castro
vel aut urbi ita posset contingere quod clau
strum aliquod aut carcer habebit as
cendens in malum disponens ipsum
ad facilem receptionem illius im
pressionis quare in ea civitate
pestis incipiet in carceribus aut
claustro. Et quibusdam quod tristis
actu illi aeri infectio quod sicut
consulendum est ut recedant omnes
qui sunt et ad ipsum propter eius dispo
sitionem recedant ut in [illegible]
spacium vel mensium et ex hiis infer
tur quod ad omnes in multis similibus parti
bus infatur aliud fugere deinde
et abinvicem separari unum videlicet
ratione parentele et affinitatis sa
pe enim unus et alius se habent ho
mogeneitate propter unum ex alio
genitum et sic unus ab alio vir
tutibus infici quam ab extraneo. De signis
pronosticativis future pestis
Sed prenotatis pestilencialitate et contagiosi
pronosticata premittere de [illegible]
continuum in aliis observabis. Sed
Signa enim future pestis aliquam multa
antea sunt eminus scilicet a supe
rioribus multiplicatio eclipsium
lunarium solarium coniunctio martis
cum Saturno eius et aliis dictis
supra de causis superioribus et tu
bi et alia que sunt in medico in
quantum medicus occulta que ab astro
nomo investigare licet. Signa autem
nobis ex parte sensus in aere
manifesta sunt sequencia dum
mensium in [illegible] primum et aprilis
et multiplicatio ignium igneus
in aere emoti et circulus ut stel
la cadens ut a sub. i. ignis sta
tis ut columpna vel alterius
figure. Sed dicere sub dicendum est

quod aer pestilentialis est humidus cum
obtuso calore et talem modum humiditatis
destruit exalatio calida et sicca et
contra. Item illa sunt signa quod aer
non est putrefactus. Nam aer
est plegmaticus plegmaticus igitur
interrogamus quare non putrescit
aer cum quia igne plenus est. Ad quartum q̄est
queres in quo tempore erit pesti-
lentia quod estate apparebunt ignes
estate autem in autumpno. Ad quintum dicendum pe²
ad primum quod ignes tales signa sunt
pestilentie maxime quod indicant in
multis vaporibus in aere existenti-
bus alta elevatis unde primo pleg-
maticum plegmaticum est. Ad 2m quod ex
terra vapor multus ascendit ex
quo pestilentia fit. Ad 3m dicendum in
aere contra hoc ignes remanent in
aere turbido ex multitudine va-
porum elevatorum signum quod tales
vapores consumunt et resolvunt non pe-
tierunt ex quo expectanda est pestis.
Similiter si in autumpno apparue-
rint ignes et post eorum aparitionem
sequatur aeris turbulentia tunc ef-
ficiunt signa pestis quod si non sequatur
turbulentia sed claritas tunc sicca-
bitur aeris subtilitatem et sicci-
tatem magnam et non erunt
signa pestis quia siccitas vapores
consumit ut argutum est et quia ignes
arguunt adustionem tunc in autumpno
illo accident egritudines de ma-
teria adusta ut [illegible] tabies lepra cancer
et huiusmodi et non pestilentiales. Con-
tra ille autumpnus erit malus et
pessimus nam in adsiccitatem de-
clinat efficitur calidius. Erit ea prima
allato [illegible] et sic extensio ad
primum. Ad 2m dicendum quod quando ignes 2m
apparuerint tunc tali turbulentia erunt
signa. Ad 3m quando si apparebunt in 3m
autumpno sed tabuerint signum fu- pestis
turam in hieme vere aut estate
futura. Secundum signum est multi- 2m
plicatio austri et subsolani. Est

quidem auster ventus meridionalis
cardinalis et subsolanus cardinalis
orientalis et indifferenter omnes venti
meridionales et orientales qui multos
vapores secum ferunt in caliditate et hu-
miditate quod aer remanet multum
turbidus et nebulosus cum vapores isti
multiplicantur et aer efficitur multum
nebulosus obscurus turbidus et tu-
nc ex eo expectatur pluvia et non
pluit tunc aer corrumpitur quia significatur
vapores in aere retineri et a calidita-
te debili tunc regnante putrefieri debere
et ex hoc futuram pestem. Quod si fuis-
sent tunc pluvia descendissent et ab
eis mundificatus fuisset illis vapo-
ribus in pluvia consumptis et hoc indif-
ferenter contingere poterit in omni quarta
anni sed ea de hieme specialem faciat
mentionem. Quod si contingit austro subso-
lano multiplicari illi humiditati superflue con-
iungitur caliditas quae tunc erit
pestis que aliter fuisset tardata. Sed 3m si-
gnum est quod in vere est paucitas plu-
vie vel frigore tunc expectatur pestem in
estate. Ratio quia vere fit in pauci-
tate pluvie sed magis [illegible] ad estatem
deinde in principio estatis multiplicatur
auster et aer turbidatur et deinde cla-
rificatur et non perveniunt boni venti
ut septentrionalis neque pluvie sed ex
vapores sit aere detenti et subtili-
ati ipsi perturbantur unde in
aere apparet claritas et non [illegible]
illa claritas non est verum splendore
et illa claritas durat circa dies octo
et non ultra quod si duraret ultra possi-
bilitate consumptionem [illegible] deinde tur-
batur aer et [illegible] superveniens frigidi-
tas infrigidat aerem et ex hoc aer a
deinde supervenit die calefit aer a
sole et similiter vapores illi [illegible]
[illegible] reverberatur sic supra corpora.
Quae autem eis accidit presertim
sine conturbatio et caliditate sic
corde et spiritualibus impressa non
multis malis et putridis vapo-

cubus enim eo tempore homines qui
ex caliditate angustiantur magna an-
gustia magis de nocte quam de die
perpetiuntur. Ita ut homines in lectis
quiescere ac dormire non possint et
hoc accidit in nocte magis quia tunc calor
magis nocte ad intra clauditur et
quia sunt a curis liberi occupacionibus 1ᵃ
distracti. Avicenna de motibus liquidis
dixit quendam pluries calorem epi-
demie ignis expertum plus de nocte quam de
die sensisse et que ista sic successive
comprehenduntur tunc pestis futura ma-
lignior est. i. apparebunt variole et mor-
billi et huiusmodi genus egritudinis venenale.
Quartum signum quando in estate homines
valde conturbantur ita sunt inquieti
huc inde se revolventes et tamen
non sentiunt caliditatem vehementer
propterquam debent esse in tali dispositione
et tamen hoc ex estus eius quantitate
alterata ad statum meliorem consuetum
malignum eam in aere putredinem
sicut ex per inspiracionem si percepissent ignes
dicti aut eius de natura. Quia tunc tur-
bacio ex manifesta causa non est.
Quintum signum quando in eodem die
videbis aerem alterari variis alteratio-
nibus et quia modo fuit aut cla-
rus modo clarus modo turbidus
et sol modo clarus oritur deinde tur-
batur. Item quando sol oritur cum nebula
circumdante que est pulvis ex
qua aer redditur pulverulentus
et hec si perseveraverint tunc expecta pe-
stem in ipso tempore presenti aut futuro
proximo quia hec indicant esse in aere
copiosam multitudinem vaporum
cum caliditate putrefacientium et
non resolutam. Sextum signum quod
sumitur ab hiis que accidunt ho-
minibus et est apparicio variolarum
morbillorum anthracum bubonum
malarum et huiusmodi generis
nam hec arguunt etiam putredinem
malam venenositatem in aere cum

non est signum necessarium quia ut s
potest esse corruptio ad determinatum
morbum ut ad variolas et mor-
billos et non ad alias pestilencias ut
nostris diebus pluries vidimus
nam fuerunt plures anni in quibus
apparuerunt variole et non statim
fuit pestis. Septimum signum ab hiis
que accidunt super terram sumptum
scilicet quando videmus super terram multi-
tudines muscarum et alia animalia loca
habitancia subterranea ut mustelas
tineas et huiusmodi animalia
que ex putrefactione generantur
signum copiose putrefactionis
regnantis. Item quando videmus mures
et alia animalia loca habitancia fuge-
re ab illis et ad ea non amplius redire
immo forsitan declinaverunt quia tunc
expecta pestilentiam quia talia
fugiunt propter fetorem putredinis
sitam in visceribus terre et hoc
faciunt ex prudentia quadam
naturali eis insita sicut inve-
nimus in multis factum. Item cum
videmus volatilia nidos deserere
et in aere volantes non redire usque
modo antiquum non revertentes de-
[illegible] sed quod hoc supra dicte
congregatum addidi. et sunt hec
dicta Constantini primo prolocutio
et Samuelis libri quarti. Inter quod
annus sit mortiferus dicit mo-
tus Canarum preparatum [illegible]
Et assignatur tamen unum
quia cum quodque superhabundat
in ipsa regione non est hoc quidam
alia non sunt huiusmodi quia plurimum
etiam huiusmodi habet esse et etiam que
talia sunt huiusmodi autem similiter
super terram que possunt esse mortiferum
Et pro particulari signorum ex-
pansione lege infra de preser-
vatione in titulo 6ᵒ et hiis adda
summam signorum aggregatorum
ab Ysaac contra febrem sumptum

gconcordantia auctorum Concordati sunt antiqui et magistri
mei quod si in quatuor annis tempora
aer corrumpitur generantur in
illo anno pestilentie et morbi
et dixerunt quod si venti meridionales in
tribus mensibus scilicet hyemis. Decembris
Januarii et Februarii
perflaverunt et pulvis in aere
elevatur augmentatur et aeris conditio
in siccitate mutatur. Multitudines
pluviarum et dies in qualitate graviori
eveniunt ut vena sit frigida et alia calefiant
et pessima sunt in hieme vel
aut accidente pluviali et turbido
eius et turbatio nostri generis in (?)
tertia aut sexta aut 7a die soluta
sunt sed pessime non secundum hoc sed
plurimum nascuntur variole et pustule
etc. et plurime sunt mobiles pestilentie
et dixerunt etiam quod hieme et
vere talibus stantibus et in
estate aerem turbidum et non clarum
esse et urbibus et terris vastitatibus
1m signum pestis dominare. Certum signum pestis
parte tertia quod videmus aerem
turbidum ex elevatione malorum
vaporum ab aquis infectis elevatorum
ut sunt aque in quibus
infunditur linum aut spaltum aut
cannapus canapus vel corruptio
signum quia pisces reperiuntur
mortui supernatantes. Et etiam maxime
crescit hoc signum quando aqua est stans
non quod sic videtur aer turbidatus
indicat in eo loco pestem verisimiliter
futuram maxime cum non sit signum
alia ex dictis comprehendes similiter
Idem contingit propter multitudinem
cadaverum in bellis ut supra
3m in 1o querere. Tertium addunt quoddam
signum dicentes quod si ad solis ortum
colligatur ros et detur canibus sicci
si moriuntur signum erit pestis et
venenositatis signum tunc si est
sed non est ita (?) cum aliquod
est venenum homini quod non cani
et dabatur exemplum de nostro simili
gallina serpentes et scorpiones deglutit
et ex eis nutritur homines vero
interimet. Et ideo mulieres diligunt
gallinas quia dicunt terre de immundis
huiusmodi malis et venenosis animalibus
scopatum. 4a Decimum signum addunt et multum
est valde. Si in tempore veris appareat
estivatio quedam propter quam flores
tempestive ac solito nascuntur. Deinde
non fugit non calor regnavit
unde dicti flores corrumpuntur vel videntur
quod homines preter solitum de illius aeris
mutatione tristantur tunc dubitandum de
futura peste et hoc est signum magis
certum si pueri pullulabunt variole
morbilli et huiusmodi etc. Ex predictis patet
quod non semper in hieme sed siccissima
fit tempus contingit pestilentialem ut etiam
docet experientia. Ex quo infertur quod
siccitates igitur non semper aer rectificatur
licet si plurium rectificetur et tunc
Licet dicit quidam modernus quod per
predicatores futura pestis predicaturus
est quod non accidat quia dicunt vos
a virtute celi astralia predictum
nomen. Item quod homines dicunt se vidisse
Virginem gloriosam aut sanctum aliquem
annuntiare pestem verum est quod non eveniat
et licet de signis pronosticis ut
supra sufficiant. De preservatione
corporum a peste. Ultima cum
autem est de pronosticis quibus est utile
percipitur constituatur modus preservationis
ab eventu (?) tam eve-
plasmandi morbi et quia vos (?)
accipi tributa est ut super tamquam res
principalis hinc unde prior intentio
dicitur esse in gratione corporis. Et terra quod
dicebatur quod contra indeed sive que
maxime a peste preservant hec quod
anno Domini etc. documentum in quo
observatione quibus se a peste preservare
primum documentum etc. illud Iob
Omnia tempus sunt sed et ad dictum tua

Totum corpus lucidum erit quia
mens si ergo anima tua munda erit
et corpus tuum mundum erit Ergo
corpora immunda in peste maxime
preservantur sit ergo ut anima tua
primo mundetur ut confitendo
vitiis te ab ista peste preservet qua
dat supra modo dicto et gratia dei remit
tit in veteri legitur testamento et
in novo ipse dominus deus curandi
ty eventu remittitur et ideo preces
devotas ac continuas gratias ergo
deo faciamus que non recte erunt neces
sitates et modo prius ut quinto de conso
latione vide aut quintum remedium in
preservando corpus et diluendo peste
gloriosi Sebastianum Et custodiosi homi
misericordie preces voluerunt Et ista
ergo ora et sanos et egrotantes omnes
ministrans con reverentia ordia pre
siones et similiter que deo placida esse
consueverunt Item a. p° mirabilia re
sic illas primo propter has causas ipse
hominibus orationes sacrificia et leta
nie quia custitola modo sunt Item
est quando aer est causa ut supra de
sulo si potes ab eo fuge Item ne
sis expimus cito Item quia se ad
distantia expandit longe et quia
eius impressio magis quando est grossa
manet mobili tempore tarde ad
eum revertere et eo tardius quanto
aer est grossior Et ideo bene ac optime
consulunt antiqui illi qui scripsit
amicis mihi roganti de remedio contra
pestem fuge cito longe tarde rede
Et nescimus modo est remedia simul par
inventa quod potest maioribus fiunt
Et quam similiter scripsit Almansor li
go de cautela egritudinum ab uno
loco ad alium transeundum inquit
terra aut in qua sunt altera et pesti
fugienda est sed ut paupertoribus a
me satisfactum sit et similiter quod nupme
aliomodo preservari ergo fuge ponde
tamen de preservatione hominum a peste ut

Nota de tempore a quo paganus fuit

a me premissum est Modus autem
preservationis in duobus consistit
regiminibus primum quidem in de-
bita observatione dicte que de sex
rebus non naturalibus tra
ditur que sunt acutibus potius
et de quibus omnibus in suis lo-
cationibus particulariter agetur Aliud
est regimen corporis medicale quia
rerum medicinalium debita administra
tio suis ~~cationibus particularibus~~
agetur loco et tempore appli
candarum Et sequens primum dicendum
est quod aer corporis est supra de maxi
quamquam dicendus et ideo non precipit
corpus esse infectum aut infici in ma
pere quod comprehendetur ex apparen
tiis eorum que dicta sunt sed si pestis
supra se ad aliud transferre aerem
ipsum eligendo aut evitando ut
dicebitur aut corpus alterare ut
detur Et sequens primum de electione
aeris et eius evitatione sunt po
nenda Primo quod aer eligitur
liber et evitatus propter quod aliis
prius loca alta non aliorum de
infecta ut a paludibus aquis
stantibus et similiter ut supra sunt
pleniorem eligibiliora et ma
xime quorum aspectum sunt ad septe
trionem unde premat venti aerem
ipsum mundificantes ac rectificantes
Unde ratio primum dicta ~~alia~~ ratio le
go venti qui sunt meliores sunt
septentrionales post orientales
post quos sunt occidentales et
deteriores sunt meridionales Et in
Capitulo undecimo sic ergo aliud
unde magis solitum est ut venti
orientales fluctuans ingredi va
leant et ut sol ad eorum ...
lorum intrare queat quam ibi con
stat quod ipse est qui aerem rectifi
cat Ex quibus infertur primo
quod aer meridionalis est venti
ipsi veniunt a montibus magis
quasi continuo tempore inhabitat

Non sic sed sicut aerem non calefaci-
unt sed refrigerant et ceteris ventis
plus ipsum rectificant ut in ca-
pitulo de accidentalibus impres-
sionibus aeris et tunc eo tamquam
locus esse eligendus et non cum
tandus est. Infertur 3o quod lo
ca terrea cavernosa substancia
cenosa ac multum depressa civita
ci vicine et similiter loca que quo
dammodo remanent inevacuata
propter eorum clausionem inaqu-
euentacio et maxime a vento se
ptemtrionali facta e maxime
aerem rectificans. Et est hec sima
Rasis 3o almansoris capitulo de ventis
de aere et in ca primum allato Cao
quod si arguatur loca alta sunt li
beriora et aerem subtiliorem habent
ceteris paribus et magis passibile
ergo tunc accidet pestilencia saltem
tamquam loco superiori et inferiori
circius infinctur locus superior
Dicendum quod et si locus superior sit magis
apertus recipe impressionem est
eius magis aptus recipe rectificatorem
venientis et ex igne et ideo aduret
periculosa eius habitacio ceteris paribus
Ex quo infertur quod scribentes de ge
nerali accidit pestis in loco mon
tuoso esse qui habitant partem mon
tis superiorem. Infertur 4o quod si lo
cus altus habeat non per quod sal
tem magis depressus quam sicut pro eligatur
non cenosus sed circumdatus locis
altis et redolentibus sicut sicut pro
ut autem que dicta sunt a Galieno
et Avicenna etiam comprobantur
in medicorum stimulus 6o sine
Collectis et de constitucione locorum
cavernosorum et substancionem oppor-
dicit tamen in mecum prima fides ad
hibetur. Et hic nota quod aer sit
eligendus sit talis quod tempore non
precessit pestis ad minus per mensem
vel quia aer dubitandum de re
liquiis pestis quod si consideris enim

postea ad ipsum accessens tur-
bidum et grossum sicut et frequenter sta-
tim ab eo discedas maxime delectetur ta-
citus radiis lune ymmo eos fuge per
pant eum ad putredinem 3o recti
torum Cao eo ad finem quod si fuit
multum calidus ipsum rectificata erit
infra. Et hic Canon prima parte sui cor-
reccionum capitula tamen sexto sequenti
et in c 6. Et hic addunt duo primum quod
melius est se transferre ad aerem pur-
gatum et mundatum a peste quando quis
ad alium in quo non fuit pestis de quo
dubitatur ne infectionem recipiat. Secun-
dum quod habitator aeris sani et mundi
transire ad aerem infectum et si transit
debet sibi magis providere quam alii. Tercio nota
infertur quod ille qui in aere infe-
cto fuit commoratus cum transit ut dicitur
est minor consuetudo cum ipso et aer
infectus propter quod consuetudine maior
et potencior actio quam eius
a principio in aere infecto commorante
est per assuetudinem et simbolitatem
acquisitam non sit ab illo patitur et
in quam. Secundus Canon quod domus eli-
genda domo descendendo ad particularia
eligatur et aqua domus lata seu ampla
et periculose est evacuata et 3 a locis fe-
tidis et aeris corruptis elongata ut
sunt cimiteria ad que corpora
mortuorum deferuntur macellum
piscarie loca ubi quia coria confinit
cenosa ex valle fetidis loca confu-
sionum cum canapis etc ut 3 loca sta-
gnosa maxime ubi multa impre-
ciuntur aliqua venenosa loca ad
que flant venti venientes de locis
fetidis aut ex se aut ratione causarum
erit etc multorum cadaverum corporum
corruptorum loca sint ubi sunt fimus
multe aut cloace et maxime que
emissi sunt super terram stantes sunt
eius magni fetoris ubi sunt cimiteria
multe et maxime que locus e d
evacuatum ex quibus diversa et multa
trahuntur corpora secundum diversitate

preparatum. Unde ex hoc canone amo-
tus es de loco tue preparationis sicut et de-
tectus totius canonis cum declaratio
eius causa est superflua et delin-
quenda habitationes quantum in di-
sitiis domus sua in senectus usque
meridiem continue clausa et aperian-
tur mane orientales ut sol ingrediatur
aerem tamen rectificans deinde post
meridiem sole tendente ad occasum
aperiantur fenestre septentrionales
3 Tertius canon qui est de rectificatione
aeris pestilentia oportet ut primo corrigatur
aeris corruptio et mutatio sua ad quam qua-
litatem declinavit ut si ad caliditatem
administra frigida si ad frigiditatem calida
et propter venenositatem calidis at-
tamen cordialibus ut species requirit di-
spositio que ab auctoribus communiter ponun-
tur ut bezaar de quibus supra
Preterea certa consueverunt auctores
et moderni practici ut talibus tempore frigido
et in tempore calido eius qualitatibus
presumere de continendo contra distra-
sia quibus tenetur eius. Calida cordia-
lia aerem rectificantia dum est in
frigide distemperatus

Ambra
Muscus
Cinamomum
Gariofilli
Storax liquida
Storax calamita
Thus
Mastix
Sandaraca
Aloes
Lignum aloes
Mirra
Resina pini
Cipressi
Laudanum
Iuniperus
Lignum eius
Grana eius
Thymus
Acorus

Frigida sunt eidem calidi temporis distemperati

Acetum simplex et vinum
Acetum squilliticum
Tamarindi
Rosa
Lambrusca
Pini
Poma
Citonia
Flores fidonum
Redolentes
Corallus
Sandali
Camphora
Acetosa
Viola
Endivia
Cicorea
Nenufar

Cortex phistici
Enula campana
Agrimonia
Bdellium
Pomum citrinum
Cyperus
Cortex eius
Semen eius
Laurus
Basilicon
Behen
Cinamomum
Crocus
Calamintum
Cassia lignea
Zedoaria
Sandalum album
Doronicum
Melissa
Menta
Aristologia

Balaustia
Coriandrum
Zeduar
Terra sigillata
Argentum
Mirtus
Smaltum
Firmatum
Granata
Limones

Temperata sunt

Nam et ei dator cum temperatura intentio-
num aceto corrupta et per alteracionem
habitacionibus sit fusa. Alia sunt
eius communia cordialia que magis
recipiunt in usu potionis ut
Buglossa
Margarite
Albes ebeth
Mirtus
Carbunculus
Iacinctus
Saphirus et alii
De compositis ut sunt
ea de acetositate citri
de citro
Endivia
Cassia fistula
Persica
Trium sandalorum communis de quibus in
presenti nota tamen quod gnosas ut tria
sandalorum et lingua et linde convenit
sicitatem ut muscus laudanum
tabulata et lingua de eis supra ponas
eo valde igniticus, pira que at
sunt apertum apta loca in ergo

ut aceti aque rosarum. Item et ad
dectoria decocta in menstruis et similibus
pampinibus. Item aqua rosis
cum aceto et aqua et sic frigoris
per cameram spargantur herbe atque re-
dolentes flores per loca ipsum
sternuntur poma pira atque redo-
lentes fructus atque corticum citri
super lectum pendantur ponantur
que in diversis locis atque angulis
domus verum tamen atque in camera isto
teneantur. Item filo appendantur
super lecto et aliis locis ut est ci-
trum et similia ita ut totus aer
ille particularis redoleat et sic
domus rectificetur odoribus enim
sicut malus et fetens spiritus alterat
et corrumpit spiritus ita et bonus confortat
et restaurat ut dicit in libro
de pomo et Mesue in de consolatione
medicinarum in tertio prima ratio philosophi.
Inquit unde debes quod odor bonus
aliquando ad latus in colligendo deci-
ma re fuerit. Et illud certo quod di-
latat animam et spiritus et virtutes
excitat et virtutem conservando for-
tificat et est cor quibus vero fiat quomodo
Et bene ex tribus modis sub
rerum aut suffumigando aut ir-
rorando aut sternendo quod si res
sicut suffumigabilis aut in eis tene
bis redolencia ut cortices citri et
similia laudabile erit. Quartus
canon quod in veneris ad altitudinem
aeris debes quomodo reddere(?) spiritus exce-
lentia et appone illi in suis gravis
cum dictis ex simplicibus et com-
positis in causa fieri. Recipe thymi
cleo corticum emblici ana ʒ ij masticis
sandali ana ʒ j ß gariofili ℈ j
ligni aloes ʒ iiij pulverizentur
subtiliter et aqua melliflue fiat
tale quod distillatur extractum et per com-
bilibus et vinibus addantur
huius ʒ iiij in camisia et non operiatur
fiat in medio camere ponatur
vas plenum prunis super quas

pulverizetur communis ex lignis et pampi-
nibus suffice thus et eciam ex lignis
sicut cum calosis ut infra dicetur.
Et de compositis fiat. Recipe tel de ca-
phura et fiat ut dictum est. Vel sic. Recipe
foliorum rosarum cum lambrusca coriandri
dum sicca ana ʒ ij boli et terre sigillate
ana ʒ j pulverizentur subtilissime. Item
recipe camphore ℈ j et cum aqua rosarum
fiat trocisci et operiatur ut de aliis dicitur.
Item irroretur camera ex aqua rosarum
et aceto aut ex aceto et aqua sola
pampinibus. Si vero venenositatem bu-
liant ex herbis cordialibus dictis
et non est expensa. Item sternantur
flores seu fructus et similia ut in se-
cundo et breviter in causa composita
et sic te oppone in suis et similibus. Sextus
Quintus canon quod fugiendus est
omnis conversacio in aere infecto vel
aere putrido fetido ex aventus ven-
dionalibus et fetorem deportantibus
a conversacione in loquendo seu et in
stando cum his qui de locis venerunt
infectis aut qui infectos visitant
aut serviunt aut cum eis commorantur
alii absque eum expeditur quod aer
malus aptus alios ut dictum experiencia.
Item hominum congregationem fugiant
et maxime male conductum et loca
in quibus homines congregantur
ut sunt ecclesie et loca publica quod si
fuit auditor camere pape vel regis
aut alicuius dominus stet semper in ac ...
statu et quod actualiter rectificetur et re-
tuli et clientuli distent a longe et
ipse stet in alto et capud in loco in fi-
et in podiolo et capud in mitella si con-
tingat ludere ad aera sit talis et de-
bito regimine rectus ut capite de re-
gimine infra de administratione medi-
cinali. Et antequam deveniamus ad particula-
ria volumus ponere canonem succinctum
et utilem ad conservacionem et satis
particulare continentem ex dictis doctorum
et aliorum libro eo sumptum et erit
sextus canon in ordine et est quod ante
omnia in medicinis gradere dum a qua ad

a quo loco ipsa venit pestilentia an
a terra an ab aqua an ex animali-
bus an ab aere an ab ipso influxu non
cognita sit ab ipso medico causa alia
¶ Signa quod si sit a terra quia animalia
a terris cavernis consueta fugiunt
loca sua et ad alia vadunt et querunt
alta loca. Item reperiuntur in eis plu-
ra super terram mortua. Item plus
solito multiplicantur ut supra de pro-
stratis. Item fructus fructi sunt mali
saporis mali odoris non corrumpendi. Item
prata et alia non redolent ut consue-
verunt quo casu fugienda est habita-
tio infimorum et vallium cavernosorum et
humidorum et eligenda est in alto. Item
abstinendum est ab animalibus quadru-
pedibus ex fugientibus terre et vescentium. Sed
intendum est volatilibus et piscibus
et huiusmodi et cum singulis preciis anni et
non aliis. Item abstine ab aquis
putealibus profundis sed utendum aqua cisterne
et fontis in alto positis. Signa quod ab
aqua sit quia animalia aquatica ut
rana [illegible] et huiusmodi aquam exeunt et ad
terram non redeunt aut ultra solitum
tardant et non nisi inter ripas se ponunt.
Item quia reperiuntur pisces multi
mortui. Item volatilia que consueve-
runt aquas illas habitare eas deserunt.
Item ex eis reperiuntur mortua et si qua
reperiuntur non sunt boni odoris et ma-
li saporis quam ultra solitum. Item in-
statim post eorum capturam corrumpuntur
et similiter si tales pisces capti fu-
erint et aque continue grossiores fiunt
mali coloris fetentes et huiusmodi tunc contra
scilicet vitare loca aquis propinqua et ab
eis se elongare vitare pisces et vola-
tilia que in eis habitant. Item uti aquis
fontium cisterne et vitare aquas
putales maxime quando vena putei ab
aquis currentibus venit et in plu-
ribus vire. Item [illegible] puteus est vide-
¶ Et dixit Zoar quod acceptio [illegible] in theria-
ce [illegible] vires credidit a [illegible] aliquid
Idem scribit sed dicit [illegible] iam
in Bole [illegible] Item operatur generatur

dulcia acetosa acetosis ut aceto
agresta et limonis. Signa quod sit ex animali-
bus sunt quando non percipitur in ea-
liam causam et videtur bubones
et antraces et morbos alios mali-
gnae materiei multiplicari comprehendit
quod de morte hominis fuisset et ex mali
regiminis vel quod fuisset ibi malos
humores generatione et aliter tempore
permutatum quo in tantum sustinendum
est bono regimine alterationibus
et evacuationibus et in medico videbi-
tur. Item [illegible] in aliis precedendum est
et infra dicitur de dieta in ipsa
peste observanda. Signa quod ab ae-
re sunt et quia visa sunt signa
de quibus supra et videntur aves et vo-
latilia [illegible] et [illegible] et plu-
ralia sit [illegible]. Item quod vola-
tilia ~~[illegible]~~ et huiusmodi maxime
[illegible] petunt inferiora magis quam terra.
Item quia volatilia ut [illegible]
et huiusmodi que ex putredine nascuntur
multiplicata sunt et alia de qui-
bus supra tunc precedendum est ut
ex parte eorum que statim annotabuntur
dispartendo de rectificatione aeris per
quatuor anni tempora. Quod si contingit
post influxum celestem [illegible] in me-
dico per astronomum vel quod inde dica-
mus comprendit aere conturbatum magis
signum aliquod de infectione ipsius
possit coniecturari sed prius videtur vo-
latilia nidos et ova relinquere
et loca alta et infima querere
et habitare tunc ex corpore celestium
vel etiam contingere credat quo tunc
scilicet aerem altum dissipatum vitare
et eligenda est habitatio in locis
infimis umbrosis bonarum com-
bustarum quia non [illegible] sed salubriter non
tamen paludosis in eventis
et habitatio tunc sit magis terrena
quam in solario et hic Canon per par-
te coniungit tam primum et tertium
¶ [illegible] sit expeditius cremo ad aeris
rectificationem secundum quatuor anni tempora

et primo attende verba et ea primo
de rectificatione aeris quam fecit
sanos quod rectificatoria eius debent
habere tres conditiones prima quod sit
consumptiua et desiccatiua humiditatis
aeris et vaporum illi commixtorum
bonum odorem ut confortet nimium
putredinis rectificatiua seu prohibi-
tiua corruptionis ut sunt acetosa
et similia. ¶ Tempore igitur estatis
ad aeris rectificationem prosequitur
aliquod quod mouendo .s. aut digere
aut irroratione aut suffumigijs
aut odoramentis aut aliis que
sua qualitate manifesta disposi-
tioni aeris naturali siue non
naturali videntur se opponere
exemplum primi aliquis de lecto surgens
faciat accendere ignem eleuate flamme
factum ex lignis bonis non putridis
non vulosis non viridibus ymmo sit
sicca montuosa non facientia fumum
quam eo tempore magis vitandus est et
huiusmodi sunt ligna de quercu nostrano
ligna salicis sicca iuniperi ros-
marini laurus ligna citomorum
mirtus et huiusmodi ¶ nam sicut dicit pre-
pluuie et vaporum est aerem ad pu-
tredinem et pestilenciam preparare ita de
proprietate ignis est illos vapores
resoluere et aerem exiccare et talem
aptitudinem remouere que ignis situ
pis odoriferum et laudo magis eius
pitem cum ex odoriferis dictis et
dicendis ¶ Sunt etiam igne moda
in caliditate et frigiditate ex parte
intensionis et remissionis ut tue
prudentie videbitur expedire ex parte
dispositionis aeris in suis qualitatibus
ac complexionibus verbi gratia si
fuit estas multum calida minor
sufficiet si sit minor eius virtutis
ignis. ¶ Similiter si aer fuit frigidus
nebulosus aut pluuiosus maior
est virtus et si serenus fuit
tunc ignem non approximabis in e-
state nisi parumper moram deinde
te ab eo remouebis neque faciem ei
multum ostendas ymmo quando eo
viso subito verte terga et tunc sed
calefactus aliqualiter eius abscondi
stede ¶ et potuit tamen non expelles
quin eam potius ex caliditate ignis
rarificati sunt et sic aer exterior libe-
rius ingreditur et cum magna quan-
titate propter latitudinem viarum conde-
rimonendum est de quo ¶ propositum
¶ legitur de quodam philosopho qui ¶ ciuitatem
romanam a peste liberauit faciendo
die ac nocte super cortos ciuitatis
ignem pluribus diebus ardere ¶ Sed
legitur de eo quod quando erat ciuitatem
athenarum ex lignis quercinis accendit
ignem die ac nocte ardentem et
sic a peste liberauit et athenienses
timuerunt eum tamquam deum honorauerunt et sibi
statuam eneam construxerunt. ¶ Cu-
ret quod sic per totam tuam domum ordina
¶ Exemplum secundi irroretur primo lau-
ndo cum aqua vel dene dimitti
reliquie aliquae male mali odo-
rum aqua rosacea et aceto et sandali
aut aqua et aceto deinde aspergatur
cum aqua eo aut capere aquam
de roe rosacea aut nenufare aut aliis
ex odoriferis calidis aut frigidis
et tunc aceto irrora camera ¶ quidam
addunt modicum modicum mal-
uatici aut vini muscatelli. ¶ Sed ¶ hoc
nota sermonem quod aliqui sunt com-
odorifera que aliter fetent ut me-
tos vidi quam consuetudine abhominari sunt
attende eo quod tunc pregnantibus et
ille que consueuerunt pati suffocationes
matricis ex huiusmodi odoriferis ledentur
ut 21 a capitulo deinde et ideo talibus suf-
ficiat irroratio ex aqua et aceto.
¶ Exemplum tertii super prunas ex lignis
dictis paratur libra vna de citrin-
pla semen pulverizatum et sit vas
prunarum in medio camere situa-
tum ¶ item in eodem fiat in omnibus
generibus supra positis consistendo
ut supra et cum suis odoriferis

Exemplum de uno qui liberauit totam ciuitatem a peste

Capitulo 21

Capitulo 22

dictis. Nam etiam tempore estatis
frigida odorifera in camera eius sunt
a calidis expolianda quia caliditatibus
frigida magis penetrant
et sunt causa actionis eorum actua-
lioris etc. Et lavandum ebulite lo-
te multotiens in aqua frigida et mul-
totiens in aqua rosarum ana ʒ ß
sandali citri seu foliorum mali
cortic(is) granatorum ana ʒ et corticum
citri camphore ana ʒ i mixti dis-
soluti in aqua rosarum ℥ v fiant trocisci
et exsiccentur et eis utantur cum
opus erit pondo unius per vicem. Et hic
describitur quantitas cum predictum in
quarto casu secundo tertio primo suffi-
ciat. Lavatur et suffumigium fiat
ex compositione ligni citoniorum
aut mali granati. Hoc modo fac li-
gnum in igne accendi, deinde cum flam-
ma ipsum extrahe et in medio ca-
mere pone et permitte extingui per se
et fumum facere quod si conveniens fuerit
ceteraque. Item quod ut per cameram
sternantur flores frigidi folia frigida
et herbe frigide verbi gratia sicut sunt
flores nenufaris rose matres
violarum folia salicis cortices cucurbite
et similia que omnia colliguntur postquam
sol exiccavit rorem super talia contin-
gentem. Item sternentur cum frigidis
calida in pauca quantitate sicut
est cortex citri et similia. Item talia
aspergantur cum aqua rosarum aque
et aceto cum eis, et deinde quoque omni die
renovari quia que exiccantur non
reddunt bonum odorem. Item sus-
pendantur fructus frigidi odoriferi
ut supra. Item quando quidam in estu
sunt dubiosi in caliditate sua
et statim fac balneare linteamina
in aqua recenti frigoris et expande ex-
tendi circa ... picturas camere
in modum cortinarum. Et in ...
hyemali eo tempore hec cameris

vel ex
fumo

et locum per aquae transeunt aque
et si in ista aqua infundentur
odorifera ex dictis in exempli-
ficando de eo cum ingrediamus. Item per
alias in hyeme similis porcionalia ob-
servet loco frigidorum calidis utere
et sufficienter discurrendo eo tempore
ignis debet esse maior ac magis quam
et te approximare potius longiori te
et si quam calores sunt de parte parati
et per hunc extendo lignis calidis
exemplificatis supra in primo quod.
Item sicut ex ligno citonii dictum
ita fiat ex ligno cinamomi ad lavandum.
Et hic cauta de lignis quia non
debent esse eius corrupta quia ab eo
affectus gravius etc. Quidam propter balneum fu-
mi ex lignis putridis statim cum
ipsum ingressus fuit illico suffo-
cavit eo tempore non lucido est
tuaria fiat quibus septentrionales
eos intrantur tempore frigido quia
multum aperiunt porositates et corpus
deinde disponunt ad receptionem multi
aeris et ideo periculosum est ut supra.
Similiter pro eo irrore camera cum
aqua decoctionis calidarum dictarum
in exemplo supra et in cameris
odoriferis. Item pro eo super prunas
ut supra ponentur res calide
gummose simplices dicte ut sunt thus
sandaraca storax calamita et similia.
Item lavandum per ... Item ...
de gallia muscata aloes ... quod ...
de cypro ... ex compositione calida
ut supra ... Et
lavandum sandali ... ana ʒ i ...
... mastice olibanum ana ʒ ß ...
... granatorum ana ʒ i
... assari ...
et cum ... corticis ... ana
ʒ ii ... in mortario
cum pistello ... pulverizentur
et fiant trocisci et ... eis ...
est per ... sufficiat

Aqua sandalorum aut aliquod tale
virtus prius ex eum pluribus po-
sitis. Et hoc similiter stercoratur cada-
ptum sterum de quibus supra dictum est ipsis
et in hoc exemplo precedenti et
pro quanto parantur pomum tale
facti tingatur cera et similiter. Item te-
rra taurica in diversis locis ponatur
lapis igniti non lavando estuaria
ut supra quia ex tali destruuntur ce-
rebellos ut evidenter patet in potentibus ex-
cessis. Temporibus autem medius quia
in vere et autumpno compone ex
lindea commiscendo ut videbitur
melius ex parte suffumigiorum irro-
rationem et similiter quod facile est fa-
cere cum eius positio. Quando autem tae-
rum ingredi nolueris tunc te prius
inunctas. Odoriferum in manum qualiter
gestabis. Quia et si ex gloria eius odora-
tione aut crepitatur magis non mo-
dificato corpore tamen in proposito in
natura est in manu in unguento. Odo-
ramentum tempore calido sit ex frigido
et tempore frigido humido ita quod tempore
estatis magis convenit tale frigidum
et humidum actu et potentia. Et item
laudatur gestatio ex aqua vel frigi-
dorum partes ii aque rosarum partes i s aceti partes
s in pecia linea. Secundum quia spon-
gia dimittit humiditatem quam con-
suetum est gestare. Secundo quia adulte-
ri spata est et quia tanta siccitas in o-
cculta in tempore magis innumeralis.
Comune tamen modum est portare
spongiam infusam in aqua rosarum
et aceto et in hoc in magno calore
et fortasse fundatur ante ingressum
quando siccitas pluribus corruptionem et
humiditas preparat ad corruptionem et quia
siccata sunt cordi et cerebro magis
proportionata cerebrum contemperando
et cor confortando etc. Secundo quia ad
corpus acrem venit ad siccitatem
notabilem transeat tunc oportet sequi et
oppone et tu grad[?] vitulis bonum est

et pro domitibus et principibus. Et si ad
tale calidum inclinaris ut supra in textu
in quo addatur aliquid pulveris galle at
zedoarie et similiter. Item ex dictis descrip-
tionibus talis conficit pomum magni-
tudinem aut calidum ut exigit dispo-
sicionis. Item potest ipsum ex dictis simplici-
bus componere. Descriptio pomi gestandi
in manum tempore calido. Recipe kara-
be ℥ ii rosarum ℥ i corallorum ℥ i florum
nenufaris ℥ i s ligni aloes ℥ i s storacis cala-
mite ℥ i ligni aloes ʒ ii mastici ℥ i sandali ℥ ii
rasure pinum ℥ i ambre muscum misceatur et
bit ℥ in camphore ʒ v pulveriza pulverem et d
mortario in pistello calido et formentur
poma duo portent nobiles ligata de
argento deaurato vel in auro pro
principes vero sive mediocres in petia.
Descriptio pomi in manum gestandi tempore
frigido. Recipe laudani ʒ i storacis calamite ℥ ii
mastici ℥ i galle muscate misceatur tripli gumme
tinctorum cere albe ligni aloes ana ʒ i
ambre ʒ s musci dissoluti in aqua buglosse
vel comino odorifero ʒ v conficiatur ex his
in mortario cum pistello calido pomum
quod tractetur ut de precedenti dictum est.
Frequenter etiam quod odoretur et confricetur
tunc quo cor est magis incidentia de
gestandis in digito dicendum est quod cum
tunc super alios lapides preciosos quidam
sive collo sive digito gestetur. Et licet car-
bunculus et similiter saphirus in albertus
in de mineralibus proprius talis et smarag-
dus in suo laudat autem de lapidibus. Ser-
zoar zo[?] theizir et plinius in natural-
i historie et dicit quod anulus in pretensione
lapidis eminentis ut lapis digitum seu
carnem tangat et dicit portatus in digito
anulari sinistre manus cordi correspondenti
in quo sponse dicunt anulari. Idem ut veteres
que in ore gestantur dicatur quemadmodum
apud nos inolevit gestatio zedoarie
in ore sive inter dentes et genas et de con-
tra prius quam frigido vero calido vide-
tur minimum tale facere magis ex eius quantitate
gestatione ex bolo karabe sandali

pomum

pom

[illegible]

eo tempore grece in ore gestata. Item
ex bolo terra sigillata cum sandalis et acetosite
fiant pille in ore tenende et sunt
optime. Item grana muscate et oz. bene
gaudere corporum et membrorum dispositionem
Item ex lignis aloes cum zedoaria sicut plus quod
addite grana ad dragmam et fiant pille
in ore tenende et tu compone ex dicte
Ego autem consuevi mane in exitu domus
cum modico tyriace fricare dentes. Et
custodi eos aloes fiunt. Et dixit Galenus
aloe est tyriaca cordis. De lignis autem que
preservant a peste ut est tyriaca metrida-
tum bolus armenus et similia que admittuntur sumi
tur dicetur in complemento regiminis ex
parte rerum sumptarum infra
Nunc autem prosequar intentum de rebus
non naturalibus et expedito de aere ad
cibum venio et ad potum a pane incipi
endo. Et primo scias quod omnium hominum
commune imprudentia et ea que ad sa
nitatem attinent in quibus non multi per
felicitate posuerunt. Unde dicitur ex auc
toritate Galeni 3º co. asse ex balneo calefacto
cum lignis putridis in sincopim pervenisse
que ligna eo tempore suspecto
maxime vitanda sunt. Sed quod dicemus
de furno ex eisdem calefacto in quo paris
corpus in eo ingrediens et tu
Attende etiam ut furnus sit de terra
quod melior est si ex petra et lignis bonis
de quibus supra calefiat. Panis autem sit
de simila frumenti electi et non vetusti
non super calefacti non putridi non vulosi
et similia non ... in tempore pestis a
pulue optime mundi et recenti in ore
ubi bene eventatus tutum in molendino
aque libere et non vulose non latrunal
Sit quod panis bene et decenter coctus bene
fermentatus ac debite salitus et sit comestus
die eius ad quatuor ad plus. Aqua autem
cum qua conficitur sit electa sit infra
de ea et quod sit fluminis nisi primo resi
dentia fecerit si potius sit ex puteo vel fonte
electis. Expedito pane ad alia venio
secundum ordinem autem consuetudo de salsa

tum est tertio et quarto dicto coctatur lactuca in
summa silvium dictum yerorca psilius ac
acedula seu acetosa endivia decoctura
Item floribus citorea et nobilibus
quibus coctatur crudis autem parum
bullitis si stomachi et corporis dis
positionem quia modicum primo dicitur
gradere temporibus suis vitu salvia
menta quod etiam cum supradictis com
sede non cum malva borragine et ham
etiam commiscere et dictum est de mita
bugl. si ipsa est dignum difficulis ma
iorana melissa ozimum et similia cruda
aut bullita et decocte. Bethonica
mirabiliter valet in putrefactione
aeris et venenositate resistit. Con
venit et propter capparis condita est in
capparis et tyriaca. Item et
cortice citri subtiliter incisis parati
cum aceto et cinamomo pro frez flo
res et et arantiorum. Item et in omni
tempore pedes coctum in aceto me
diocriter rososo et 3º sero suppon
pro capparibus et aliis cinamomum
aut coralibus grana et similia de aceto
ipso dicetur infra de potu. De car
nibus. Conveniunt carnes tempera
te de quibus supra 1º et 2º et melio
res que sunt ex pascuis inter montes
herbarum bonorum odorum mediocriter
pinguedinem et macie. Item in
venes et sedantur prout autem tem
peratis sunt et distemperate ad calidi
et siccum tendentes quibus quibus
cum pro si non esca frequenter sunt de te
patis et ... in tempore fro
sunt sicut arietine leporine et cervina
et similia de quibus supra 2º 1º
allato et tu ubi convenit cibum ...
capitulum ubi omnia licet alia e virtu
tibus secundum distemperanciam quibus
Est quidam in omni tempore pestile
ne carnes cum aceto sic ponunt
statim cum cocte sunt sunt calide quod
aceto extinguuntur fundatus esse super
auctoritate Avicenne primi de regimine

Aloe
Lib.
furnus
panis
betonica
Capparis
Carnes

Temporum cum rectificatione ae-
ris s. v° ultimo tractatu preterea in cibo
et potu cum in pestilencia est ipsius
motus securacio et hoc eodem volue-
ras et est expresse sicut a prima et
de preservacione cum infra de prepa-
racione carnium ¶ Carnes aut calide
eciam tempore estivo cum potius co-
lius sic recipiunt alteracionem que omnia
ex te tua moderacione prudencia ¶ Con-
similiter ibidem invenies de partibus
alium et ideo ad eundem locum te
transferas ¶ Carnibus salsis laudate
parum cum potus ¶ Sed hic nota quod
tempore frigido acetum potest esse amicum
¶ Item et cum eo ponantur cibo tali
de cum menta vel ozimum rosmarinum
et similia ¶ Item nota quod sunt aliqui
quibus acetum nimis et eorum desiccat
digestionem propter frigiditatem stomachi ip-
sorum unde indigestiones multipli-
cant preparantes ad corrupcionem hu-
morum et ideo attende quod in talibus
corrigatur cum cinamomo et aliis
aut quod non detur tibi etiam in eius
exhibicione oportet prudencia et de
hoc etiam infra ¶ De piscibus dicitur pisces
quod quidam laudari de cibis distemperatis
frigidis et humidis supra capitulo
3o ¶ Condicio cum aceto et tempore necessario
cum pipere gariofilis et cinamomo unde
in summa commendatur laudari et
maxime et aque currentis ¶ Et hic
nota tamen quod pisces de specie laudato
cum quando recipiuntur aput menia
civitatum aut portus ad que loca
veniunt sterquilinia et similia in-
mundicie sunt evitandi ¶ Et ideo
pisces qui capiuntur in canalibus
venetiarum non sunt tempore nisi
aliis temporibus comedendi ¶ Sed
Avicenna quod aliis piscibus longitudinem
sunt eligibiliores quia non sunt
ita humidi ¶ Sed Avicenna quod si sunt multum
humidi cum aliquanto salsi primus
reperiuntur meliores erunt de eorum
aut preparacione dicitur suo loco
¶ Et pisces salsi evitentur maxime

cum in salsedine processerunt nisi gratia
provocandi appetitum assumerentur. Caveto
evitent in multo usu quibus tamen
de eis cum potest cum aceto oportet quod
lia evitet ¶ De herbis ex quibus fercula herbe
fiunt conveniunt eam dicte sicut et humide
posite supra in 3o capitulo et calide ad usum
de quibus allato loco et maxime re-
frigido et tu ibi ¶ De quibus ex quibus fercula
fiunt omnia laudata allato cum temperatis
et frigidis tempore calido calidis
autem tempore frigido et in eo loco similiter
aut ponitur nocumenti correctio et me-
lior assata de radicibus enim tamen prime
nominando rapam que optime elixa et
assata ¶ Item alia et raphanus fiunt
¶ Item tempore frigido et minor
sit eorum usus ¶ De oleo et maxime olivarum oleum
cum et non offendatur moderate sumptum
et maxime quando non adest prohibens in-
firmitas pectoris et similia ¶ De pinguedine
ab ea abstineas et similiter a butiro
de quibus 3o capitulo et tu ibi videbis notata
¶ Sed non hic propter illa moderno quorum butirum
butiro quasi semper utuntur quare con-
suetudo est multum attendenda ut
sit altera natura de memoria et con-
sistencia et ea prima doctrina fen 2
1o et breviter diffusius fuit sermone
6o de ingenio sanitatis capitulo quinto
et 8o almansoris de custodiendis consuetu-
dinibus ¶ Et ideo in omnibus sit tibi cu-
ra sicut dicebatur 3o 2o de signis de
lacte et de lacticiniis omnino evitet lac
prout quod putrescibile est nimis lac
butirale etiam facile putrescit ¶ Unde
male cum aliis cibis commixtum
per quam preparat alios cibos ad putre-
dinem unde secundum medicos solum
assumi debet neque post ipsum aliquid assu-
mi nisi primo digeratur et sic quod non
quidam hic ¶ Ideo dimittatur ¶ Recocta quia zunkata
zunkatis et lacte coagulato vitentur
tempore estatis dicendum quod mediocriter
assumpcionem tale assumi debet
et non post ¶ De caseo dico quod non ex bono caseus

et electo pt coedi post cibum ut commit
sit ad et vel vi bolos in hoc mis
corpus sint occasionatum quia tal
talium patiatur aut oppilacionem aut
aliquod tale quod eius exhibicionem
prohibeat Item et maxime in consuetis
modo corrupcio quam inter duas buccellas
panis relansas igitur ostenditur et sic
comeditur

Fructus

De fructibus etiam supra
capitulo nono declaratum est quod apti sunt
ad putrefactionem aptos et turbi[?] Sed p
rime tantum dicitur quod sit evitandum esset
sent tamen quia specialiter tempore calido homines
nimium de eis gulosi sunt ideo primo quod eorum
usus sit in parva quantitate et come
datur quando steterunt in sole per dies
duos aut maxime quando sint multum
humidi sicut persica / cerasa / fructus olivarum / te
rasa / bethara et similia Item talia co
meduntur ante cibum et similiter pru
na / pepo et similia post que bibi potest et
maxime consuetis parum boni vini

Cucumeres

Item cucumeres cum aceto et sale et oleo
olive correcti interdum comedi possunt / no
ra maturi in corrupto aere pestem
generant / ideo est ab eis abstinenda sed
in secunda mensa potius etiam / pomis citro
niis et / piris coctis etiam in persicis in

Persice

vino optimo infusis et non est quod
molle potius / malis granatis uti
potest possunt etiam poma ac poma citri
eis simul aut sicce dent ex parte arbo
rum et durent mensibus et poterit eis sicut
confectis uti post cibum protectionibus

Nuces

Item nuces et sunt tiriaca pestis
et avidi sic aut de eis esse de dictis
dicat / Sed ampo vina cum viola siccu sicca
comeditur ante cibum ab omni veneno
hominem preservat illesum Idem ait 7o coll[?]
et 2o can[?] primo capitulo si additur ruta
a peste preservat eadem itaque eximis [?]

De pruneis dicitur quod spar tempore frigido aut
tunc mundati et in aqua calida per
modicum infusi deinde in aqua frigida
postea gerunt similiter plus simul et magis
vesiculant Item passule et amygda
le a cortice mundate cum zucaro su
per similiter ficus sicce aut mensa

Et est deinde quod specialiter tempore calido aran
cia / limones / citrus / berberis et hiis
similia tempore sunt quantum ut infra

Aloe

de agrumbus quindatur / alcum
maxime est supra in rectificatione
aeris et est tiriaca rusticorum Sed
de simplicibus de capere porum
etiam veneno resistunt Sed tempore
calido estimo evitanda esse quia
multum engerunt nocumenta vin
masuetis melius tollerari possunt

De omnibus quod sunt similia sorbilia re
Uva
tentu dura vigent et que in ve
tibus cognitur gallinarum et super
ea ad tenera seu mollia magis quod
sed pur enti potest / De melle et saccha

Mel

ro dictum quod sunt saporibus uti potest
specialiter tempore frigido calido aut utatur
generosis / sed eo delectetur in omnibus
dulcoratis eum acetosa magis
quam mine De saporibus / super omnes

Sapores

laudatur sapor acetosus cum acetum
maxime commendatur ut supra de
mulsosum oz quod medicinis quod el si
corpus est occasionatum ut supra
quia sit pectoris aut ex co uaroz
habeat coesse aut stomachum valde fri
mosum et similia et ideo ad similia
attende Item in talibus studeo quod
non simplex calidorum est eius sit
maxime pertinens membra
laudantur sapores ex suco / agreste
ex suco / granatorum ex suco / limonum
citri / arancorum / prunorum et hiis
cum / cinamomo vel / zedoaria et
maxime tempore frigido Item acetositas
vel ex ipse sed de acetositate omnis
Similiter ex suco acetose / Item ex
suco portulace ventris etiam quod sapo
rum brodia carnium cum pinpis
pullorum et cum amygdalis mundatis sine
pineolis cum modico panis infusi
prius in brodio vel aqua roseo

Et cum ipsis solis sive diversis sa
pores secundum diversitatem patriarum
corporum etc. / Cum nolle me in hiis
extendere et nimium prolixare suf
ficiant autem tibi simplicia ista
et modus cum hiis tempore calido / inter
pulvere coriandri preparati / lambrusca
pulverisati / sandalis et hiis cor
dialibus sive tempore frigido calidis ut
cinamomo / galanga / croco et hiis
de quibus consistendo erit tibi cor
de suo semper habito respectu ad
etatem consuetudinem patrie consuetudinem et
ad tempus anni etc. / Consimiliter
et sicut ciborum calidorum tempore
frigido et frigidorum tempore calido fiat
salsamentum cum aceto et modico
panis et modico passularum adde
do ex aromatibus calidis aut frigidis
ut exigit dispositio et in eis / Secundo
nota primo quod tempore calido sinapis
et omnes sapores acuti erunt et rotheta
et hiis sunt evitandi / Secundo quod si in
cosinum sacrum ac acetosum ut super
papirum motum pectoris et hiis
tu corrige cum amigdalis mundatis zu
co sappa et hiis que malitiam aceti
contemperent / Tertio quod fiat insulatio
de bono sapore et evitare ut con
sui cocina nimium sed stomachus
leditur et indigestiones multi
plicet et hic adde aromata / Recipe ci
namomi / gariofili / mus / galange an ℥
℥ / ciperi eboris ℥ / seminis coriandri pre
℥ j / sandalis coriandri / diptami
sand / an ʒ v et ℥ ii / seminis corum
cerum ʒ v / fiat pulvis quem in condi
mentis erit potens addendo de zu
cro ad libitum / Gelatina conveniens
acetosa et in aromatibus / frigidis
tempore calido et in calidis tempore
frigido / Velle autem diversitate condimentorum
secundum patriarum diversitates de
scribere foret impossibile / et
ideo paucis / sufficiant tibi in
hiis primordia / De piscibus

Carnium et piscium commendatores sunt
elixe et maxime in estate quia sunt
digestibiliores / sed in stomachis fortibus
tempore frigido conveniunt assate / sed in
modum nobilium sumpto quod melior
digestio et in nocte fit per in mane
cibi elixo et sero assato / Mundi a primo
gestis de prefuravo ne a peste / Et declinet
cibus eius ad acetosum et sit caro que
ad ministratur de cocta in acetosis / Pis
ces meliores redduntur ex decoctione
in aqua eorum tempore pestis abluto dicunt
laudantur magis super prunas cocti
et super aspersi bono vino aut aceto
et oleo / quodam tempore sed coquunt
eos in vino cum aromatibus et bene
addito aceto cum sed pellis marine
piscibus removenda est et famosiores sunt
in canda / Multa salitos / postremo sicut
quod prevalere est ad coctione ciborum
nobilium ponere amicum et pinguibus
aliquod cordiale colis prece marine
gratiis de quibus supra / De potu scilicet vini
et aque / Vinum cordeat vinum quia ex
se inflammativum non competit tamen
quia consuetum quia vix multum adhi
consulo erit consueti tempore pestis
eo cotentur et moderate et sit album
citrinum aut rosolum sine coloris rubei
medium erit novum et antiquum / novum
indigestibile et antiquum nimis erit
tamen mediocris compositi et infra spe
tiale etc. cumno declinans ad brevissimum
sive ad acerbum / sed agrestosum / et quidam
laudant ipsum acedulum quod etiam tempore
no erit insi putride ... et max
pueris membris et assuetis / Et quia
vini mirabilius erit etiam veneno
resistit in ipso extingwit laudatum
antecedentes / sed vinum laudat potum aceti
in aqua et aceti solius fruendum
se super Deum ... alkalium de aceto
ua primum doctrina ... de regimine te
poris in rectificatione aeris / et quod dictum
est erit de eo erit in aliis similiter regimine
et in hiis attende quod priores etates et consue

lixe
asse

pisces

vini et
aque

galrete

tudines 2o consuetudines quod alle te
vina vinosa malvatica et huiusmodi
dulcia inflammatiua non conveniunt
quorum usus apud aliquos declinat
non prius quod saltem in primo et 3o
fine cum se ad horam et aromatibus assilant
Sed hic intelligunt quam caput sit calidum
quod ex potu vini potentis in principio
mense superaliqua fit et infirmatur caput
et ex eo post cibum ydulo sed vinum
debile et limphatum et in gratia. Intelligitur
turbida longua grossa de aqua sit clara
in dam et fonte aut puteo bono
aut ex flumine fra residentia ad quam
si non pervenit stercolinum et huiusmodi
ut supra de ea sepe in yeme decoquatur
in estate cocta non. Sed attende corporis
disposicionem. Item si extinguitur in ea lamina
aurea melius est quidam limphat vinum
cum aqua eadem rosa sed potius efficitur
non delectabilis. Utuntur quidam loco

Aceti

calosis et ut supra de ea. De aceto
ita dicitur quod in omnem modum administrationis eius quod in peste et in aere existente calida et frigida magis in ista. Aqua
si est in ebrietate quod credo raro contingere
adhuc non cibis que et hiis omnibus et generaliter

Agresta

de agresta citer sicut uvas eius usus hoc
aut contingit alterare cum aromatibus
ut supra in dicatione sumpta aut
a tempore aut a generatione aut ab etate aut eius
a consuetudine et huiusmodi. Sed quod dicitur

Cerusa

de cervisia que ultra montanos est
quod sed ut credatur modus compositionis
eius et tunc medicus et extra adver-
pertus ex positus hic respondere si quaeritur a
nobis ego ad ignarus talium compositionum
de ea nichil. Et ideo particulariter scripsi. De

Sompnus

sompno et vigilia. Sompnus sit et fi-
at ut consuetum est maior aut minor
secundum etates corporum dispositiones et consue-
tudinem sed fiat immediate post assum-
ptum cibum vino assumpto cibo au-
diat nova gaudiosa solatiosa so-
nos at cantus delectabiles stet quasi
sic per horam usque ad duas deinde
vadit dormitum quod si dormire no-
lunt in meridie aut propter debilem
aut propter consuetudinem interponet
etiam spatium ut dictum est et non
sit sompnus nisi unica hora vel
... cum quasi ad plus si potest tamen ab-
stineat vituperatur aut diurnus
sive meridionalis. Nam a mane usque
ad tertiam non sic ut est pro morbo. Lec-
tus sit mollior in yeme in esta-
te aut diurnus etiam calefiat multum
linteaminibus in estate lavantur
in lixivio dulci frigidum cum herbis
odoriferis dictis et similiter in aqua
lavantur odorifera aut in eis pulveres
quasi in lecto ponantur tenatim rose
viole maiorana aut tale aliquod
ut exigit dispositio proportionatum. De

moty

motu et quiete. Exercitium in regi-
mine sanitatis multum per maius sed ut
ca primum de eo et 17o continuatio. Et
in eo laudatur exercitium in tempore
pestis tamen in moderatione semper
unde raro allato loco inquit nobi-
les qui in venationibus venatum
ibant excepto venatore diurno quotidie
exercitio sibi in debito motu sunt
et ideo nobiles reprehendantur eo
tempore a fortibus motibus et inas-
suetis. Sit itaque exercitium sive ante
prandium semper et cenam per horas (nota ta... / sena...)
sex vel circa in quo plenius completur
digestionis et superflui expulsioni et
in yeme prolixior sit estate et in
stetu prolixior sit quam eo lecto quod si
tempus sive frigidum et humidum
non exeat domum sed ipsum in camera
sua habeat quod si estas sive calida
similiter faciat quod si domum egredi
non potest quia e cubicula propter
aut camerarum alicuius principis
sive domum evitatur fricationibus (Fricatio)
et enim si quis antequam de lecto surgat
fiant fricationes tactibus cum
panno non multum aspero deinde
ascendendo ad coxas deinde ad

Peste fuga fames fructus et femina flatus
Flebotomia sompnus /fructus/ sputo flatus
prima nocent quinque sed prosunt altera quinque

Hyrathia dentium ad pectus semper trahendo ad inferiora. Et debet hic situatio et media inter longam et brevem fortem et debilem. Item habito exercitium ut supra ad certa tempora hyemem et huiusmodi loca e intuitorium inda tenoantur lavent[ur] cum rebus calidis et non fugide solis sed contemperata ut conveniebitur et sitientur. Et postquam surrexerit emissis superfluis fricat caput suum et pectina et loco capitis sit bis in mense cum lixivio dulci communi fortissime. Monachi inutile stomacho ieiuno. Exitia deinde caput tuum primum mediocriter et non multum calidis. Item consuete transferre de loco ad locum dum enim quod non fuit infectus cum re gimine ut supra 2. Et tu domum egrediens ut infra vade ad loca delectabilia remota a malis odoribus ut supra maxime gaudentibus ut supra ab multorum odoribus sociorum conversatione maxime ut ad loca confluxus multorum hominum sed tua conversatio sit cum paucis et bono regimine rectis ita quod tua sit de familia solitudo ut de te ipso et de huius infra. Et si barbam abradere volueris aquam alteram cum odoriferis dictis. Item quantum de eo quod sit autem debes quiescere aut moveri ut re in illud vulgarum post pastum stabis aut passus mille meabis et est summa a 3a primi doctrina 2a capitulo 1o. Breviter omnem motum evitans qui inducit ad magnitudinem anhelitum et hoc dico in consideratione. Et ideo contra pero ludum pile magne et parve et similia fortia exercitia habeat enim ea sicut equester erant pedester ut enim motus est ludendo cum arcu cum balista et similibus et tu gradi. De in anitione et repletione evite repletio et sit comestio moderata et parte quantitate ita quod magis

cum reliquimus a mensa surgat quam cum saturitate et conatur sperans semper conatum ciborum et aliorum eorum honorarum nisi ad hoc et infra sed corporis dispositionem in mensa delectetur dimissis ciborum sed hoc sit contentus et eos fugiat qui sunt corruptorum aptos ut pinguosos et huiusmodi ut supra. Caveat quam evidenter omnia que virtutem naturalem debilitant et generant fugiat famem et sitim extremas enim hec et corporis attensionem significant et dicitur fiat tua moderata prudentia et fida a prima 2a de preservatione a peste et Albumasar libro 4to de pestilentia. Quia Ambrosius dicit quod quinque sunt ab hominibus incipientia que inducere pestem possunt et maxime tempore suspecto que in hoc comprehenduntur versu fames fatiga fructus femina flatus et quinque sunt prohibitiva enim ut flebotomia fetus fuga situatio flexionis

Lp flexione intellige enim si quid superfluum fuit sine corporis indispositione de quo ... Habeat ventris beneficium omni die vel magis naturaliter vel suppositorio de melle aut cum radice betis facto et huiusmodi aut in clistere ex malva malve violarum beti in mercuriali oleo communi sale et mero optimo et hoc in estate. In tempore aut frigido addat furfures et loco olei communis ponat oleum roseum. Item ex brodio carnium in vitellis ovorum et oleo quod aut violaceo ut exigit dispositio et de huius infra. Et quantum ad coitus super evacuatione continetur de eo sic dicitur quod coitus superfluus enervat enim omnia evitanda sunt que enervant virtutem consternunt et debilitant et hic attende dictum Galieni eo 3 regimen compositio 19 sed venereorum vero in fine inquit quod ex dimissione coitus omnino non minus mors subita evenit magis femina dum retentum generat venenum et ibidem in eodem loco et mede superfluus enim semen accelerat et vitam abreviat propter quod multi et maximus sunt longi vite et passeres masculi breviores femelle ut

qes

Vomitus

Coitus

Inanitio

Coitus

ius de longitudine et brevitate vi-
te proprie prosequor. Sunt allationes au-
torum in bant similem convenientiam quia
sunt comices et fere invariabiles. Quo
derate ad factus fortassis non nocebit
sed iuvabit ut tu qui sunt consuetus
et sunt carnosi et robusti. Vivens
vita quieta et delicata ut sunt multi
nobiles unde in summa iuvenes
et adolescentes poterunt coitu uti
in ebdomada expressius simpliciter primo et se-
cundo ... et post digestionem et semel tamen
in septimana aut ter in mense aut
plus secundum corporis robustitatem. Primo
quod senes bis in mense dummodo fortes
et potentes sint. Secundo quod senes
semel in mense vel et si non sunt vel-
tum robusti consulo dimittant et qui
omni tempore quia melius est eis. Ut
ergo ut tu moderes secundum consuetudinem
etatem, complexionem, habitudinem, tempus
que dum et huius. Et tu gradus accid-
entibus anime caveret ut possibile est tristitiam
melancholiam iram sollicitudinem cogitaciones
fortes et maxime de pestilencia de
mortuis de morte de infirmis et tua-
res talium omnino postergat. Gaudio
potitur temperato ac rebus delectetur
inductibus gaudium in distractibus
diversis locis laudat ad status tabulas
et huius solam causa et non avaritie
ne ex amissione tristetur et ludat in
sortis bonum regiminis ut supra per pran-
dio cono aut per cena cena et simili-
bus. Quatuor autem conveniunt sicut
decima in mutando corpora ostendunt
auctoritates auctorum et propria experientia
quorum narrationem supernam hoc loco
duxi et tu si cupis quere ea ab ea 3a parte.

Accidentia anime

Regimen medicinale

Expedito regimine rerum non naturalium
ad regimen medicinale accedo et ante omnia 29 Cap
dico quod tu medicine debes curare corporis dis-
positionem et vide si sit similis dispositioni
aeris ut quia quo est ad calidum et siccum et aer distemperatus
est ad calidum et siccum quo tamen debes facere
quod regimen declinet ad contrarium
dispositionis aeris ex parte dicte
iam dicte. Et ex parte alterandum
et confortandum ubi gratia fiat
ipsum ... iulep ... (?) si declarat
de frigi... in aquis ... endivie
et endivie, portulace, acetose et huiusmodi
in iulep singula. Et endivie la- Iulep
ctuce scariole acetose borraginis
buglosse ana unciam 1 seminum portulace endivie
acetose semen ... ana 3 1 ros-
arum ... florum ... buglosse
bor ana 3 in ... 3 ii aspergantur
cum aqua frigida magna
aspersione ... omnia re-
dantur humida et omni die pro-
centur cum aqua et postea
cum aqua rosarum usque ad duos dies
deinde ea ponantur ad alembicum
et distilletur et cum ea fiat iulep
ponendo pro libra 1 aque rosarum 3 ... 3 ...
acetositatem cum acetositate ...
aut succo berberis vel agreste et aro-
matizetur cum sandalis et modi-
co spodii et dosis sit 3 ii cum aqua
frigida mane ... assumptio
per tres horas. Similiter si fuit tempus Iulep
multum frigidum aut quia quo fuerit
indiges iulep calido. Et ... de
stabiose ... calamento ...
ione ana unciam 1 ... et
... ana 3 1 ... behen
al. et ... calamum aromaticum ...
dos ana 3 ii fiat iulep ut dictum
est de precedenti et aromatize cum
garo et cardamomo. Si quo fuit
... dispositionem aeris ut quia frigida
et aer distemperatus sit ad calidum
que ... quantum
... resistet alteratum et c...
... sumpta a Galeno primo
de ... febrium ... et ...
... quod sibi caveat ab omni
illa re que est apta ducere corpus
extra latitudinem sue ...

ymmo neque extra latitudinem sui
temperamenti set licet sit latitudo
maior propter et in gradu 3° Canon 3°
ut cum tamen mulieribus sit assuetus con-
uetum sibi menstruum aut hemoroydum
ad aliqua membra declaraturus
restringere nisi immoderate
fluxerit Exemplum cum patitur
fluxum emoroydarum eius restringat
cum sepe patitur arteticam pa-
tiens enim in peste suus non pro-
beat hemoroydarum fluxum Non deprehendi
est arteticam patientes mortuos
in peste suis comparibus moriendo
et ideo propter humorem confluentem a
membris nobilibus ad loca ignobilia
curantur Et ex hoc loco accipe quod mer-
dica contingenter occurrunt scabiosos in
scabie sua tempore suspecto sic re-
manere 2° Canon quod omnibus solici-
tus esse debes in confortando intra 2°
et extra ipsum cor et tuendo ipsum quod
est in primo quod patitur ut supra dictum
est cum medicinis cordialibus que
ipsum confortant et veneno resistunt
de quibus agetur Et inter hos
et predictos canones pono hic ordinem
a me alias in practica observatum
hos tres canones prima quod ordinacio
diete 1° Canon est mundificacio corporis
2° est corpus facere munditum et 2°
tenere ipsum mundum quia ut dicit
medici corpora non purgata
nimis apta sunt pati quam fortiter
resistunt 3° Canon est administra- 3°
cio confortativorum cor maxime et ex-
applicandorum tam hiis que a pro-
prietate ac qualitate manifesta ipsum
confortant addendo que veneno
statim consueta sunt resistere prop-
proprie sui magnitudine completitur
completa 2° et precipue tamen quando
res non naturales alias ab
aere unde solo per illis que dicta
sunt sufficere de ipsis ac plura
aliqua tangens tamen mediocris premissa
nam cum ipsa sit principalis

Causa tamen ipsum quam tota cura inte-
nditur esse et de eius rectificacione dic-
tum est quo adeo que extrinsecus
applicantur ut supra in exemplis
positis Et addendo ea que interius
tenentur Primum autem loquendo de siliquis
3° de hiis que deglutiuntur et que dicuntur
bezaar. 1 medicine veneno resistentes
iam rectificacione aeris posite sunt et
exemplo odorabilium descripciones dic-
torum pomorum gestandorum Sed ad
complementum ponitur descripcio una pro
eius gustandi indifferenter tamen calido et fri- Pon[dera] ... per se
gido tempore aliquibus tamen descriptis Re
storacis calamite ℥ j ligni aloes ℥ ß spi-
ce ʒ j maris ʒ j seminis citri ℈ vj
galie muscate ʒ j ß masticis ʒ ß zedoarie
ʒ j maris ʒ j musci ℈ iiij margarite
℈ vj ro[sarum] ru[brarum] ℥ ß sandali ... corallorum rubeorum
℥ j ß boli armeni ℥ j foliorum mirti
sticados ℥ ß camphore ʒ ß ambre ℥ ß lau-
dani ℥ ij gummi ℈ vj dissoluatur. gumme
aqua rosarum tamen deinde cum pistello calido
ipsis pistatis et pulverizatis primo
misceantur et addantur dragaganti qui su-
bene incorporentur et manibus malaxen-
tur et addatur deinde ambra primo disso-
luta in aqua rosarum et ultimo musci
... ut sit magis tenax addendo
resine ... modicum terebintine Et pisto
et per precedentibus pono hunc canonem prop-
ter mirris fetidam et mirris cum terebentina Pon[dera]
per mutuum sit cavenda 2° Canon 2°
quod odorifera Canonice eius deinde stare
tam in ipso corpore primum mundificato 3° 3°
Canon quod post assumpcionem queratur
exhalemens odoracio quia sic capud
mirum replet sed mane et ante cenam
Quartus Canon quod odorifera tamen calida 4°
sit humida et tempore frigido sint sicca Et
de hiis odorabilibus calidis aut frigidis
dictum est supra in 3° canone principali
de rectificacione aeris et quia que
dicuntur ac ponentur in complemento
3° canonis satisfacient suo loco et hunc
primo Canonem hunc ad ipsa beza-
artica faciencia ad complementum

tamen me non ultra extendo. Ad com
plementum autem huius sermonis complet
eciamque secundum ut Canon duobus autem
cap. de preservatione pestilentie in
principio in sequitur oportet ut extra
hantur humiditates ex corpore
superflue et extinguere regimen ad exsicca
tionem. Cuius omnis via est dispondere
hic cuius ad tantum corpus sit digestus
vel alie extinctum regimen ad con
ceptionem id est ad stomachum que corpus confor
tat etiam tangit duas cuiones que
sunt conica et stoica. Oportet etiamque ut tu menti
comprehendas quod honor est in corde
peccans et ab eo cuius medius et secundum hunc re
peccantem cum dignitas et cordialia que
cum eis conveniunt sicut cordialia ex peccantibus
aut aliorum talium de quibus ad plenum
supra capitulo secundo et tu scis. In magistralis
Gentilis est radix quidque separantur
Dissoperi drachmam 3 i in eclipse temporibus scolopendrium
ana i semen endivie pulvis sandalus albus et rubeus
ana 3 i zucare 8 i fiat sirupus et aceto scilliti
accetosum et hic cor in ma sola prae
sensi de in eis et tu aromatiza cum
speciebus cordialibus calidis in tamisa
sed cum lignum aloes thure mocenni
et hinc quod si volumus quod conculcat in ea
calida adde huius sed cordialia ut ro
sas citoream accetosa et huiusmodi propter quod
lucus quod conculcat in tamisa calida adde
Item aromatiza cum suis cordialibus
cum sandalis roseis et huiusmodi de quibus supra
et de similibus Rubrica ydemia. Et si causa
est contra compone digesta ad modum
secundum proportionem estimatur de ipsis hunc ca
lidus a te secundum quod de solutivis in
tellige. Ex habito itaque sirupo sine digestio
diebus quinque aut sex cum suis canoni
bus consimilibus summa in aurora et
calidum in tempore et sumendum in calore
et hora ante sumptis tamen transeas ad evacu
ationem que premit compleri habet
tasto solutivo et stomatica ante digestionem et
gestionem exhibere exhibicionem sic admini
stratas leniticas de quibus supra ca
de cura conveniunt et si videbitur

ad ministra ea in tempore post exhibi
tionis talium. Deinde dicuntur ad so
lutiva ipsum honorem humore
respicientia de quibus ad plenum
capitulo secundo. Sed hic est consideratio eorum quod
veniunt stamonicate et laboriose
desolvientes quamvis in multis fuerunt
odia hor tamen sit consono vero
secundum de hoc infra de cura dicitur ad ple
num post a solonum factam pro con
cedentibus digestivis quae consulta a
quorum solutivorum lenium conve
nientium corpus sepe. Sed hic oportet
ut attendas corporum et eorum dispo
siciones. Nam quedam certa sunt
debite convenientia cum quod multo
egreant evacuatio sed sola sufficit
clisteriorum administratio quedam
que plus multiplicant in superfluitatibus
ex malo regimine et ista indiget
fortiori ac plurium evacuatio quedam
in mediocris et ista indigent mediis
inter ea. Et adeo oportet prius habere
hec omnia communes ex parte regionis
corporum et sic hoc variare soluta
in fortitudine et debilitate et in
multiplicatione ac paucitate
exhibitionis eorum. Eorum hic tres
ponam descriptiones quarum prima
est ab eo quod commendata prima
cap. de preservatione pestilentie in
fine et fuit descriptio accepta ab
eo pro ...mentis capitulo de aere et fuit
inventio ... sequitur ...
... aliquando habente hanc medicinam
quamvis liberaretur et preservaretur
ab epidimia et multi sunt in medicina
me a sibi compar ... descriptio
est ex aloes 3 n mirre et ana 3 i ita
in forma exeuntia Gentilis vero
multi magistri sic eam describit ex
aloes p n mirre partes i et partes s
fiat incorporatio cum vino ado
rifero et fiant pillule que expellere
dent ... ac ... assum
secundum eorum latitudinem ex parte replemus

Margin notes (left, beside the first column):
Gentilis magistralis
pillule ... et
descriptio Gentilis
de primis ...
... ut ...
... ve
ter magne
... i pro ...
... o ...
albi ... a
... ff pillule
uno ...
... dosis ve
niet 2 ...
grana

Margin notes (right of the first column):
gentilis
fenc
pillule
pest

Margin note (left of the second column):
... digestivis

et modificationis et ut prius et alios
sunt habiliores in actum receptio-
nis eorum et effundere albumine et so-
lventis pono tamen de hoc pulvere
vel de ipsis pulmisatis quartam partem
et misce deinde suppone modicum
zucari pulmisati inter pulveres et da
post quartam exhibitionem precipue
pulveris dabis aut quartam aut pi-
llulas aliquod tale. Hec enim pille
dicuntur quod preservant maxime
a putrefactione opponuntur unde
videri consueverunt corpora mortuorum
cum aloe et mirra conservare et ideo
non sunt negligende sicut in communi
communes describuntur in marsilij
tamen putamus sit describit. Recipe aloes — pill
ʒ ii mirre ʒ ss ... ʒ i boli ar ʒ ii aga-
rici ʒ ss camphore gr. ii bolum
prius infundatur in vino albo
subtili odorifero et aque rosarum
ana ʒ v et agaricus in syrupo de acetositate
citri et fiant pillule quarum colen-
dum est ... de primis dictum est et
huius sicut potes addere in infusione aut
ambram et ... magis cordiales
et curant coleram et flegma et for-
te magis flegma quam si rapis magis
evadere coleram eius ea vigorantur
rens. Recipe Avicenna aut magister sic — pille ʒ ii et Avicenne
describit recipe aloes citrini ʒ iii
mirre ʒ ii ... ʒ i rens. ... ʒ ii agarici
ʒ ii gar. ʒ i spice ʒ i s croci citri ʒ i
semin. citri ʒ ii tormentille ʒ i semin.
ru ... cubebe ana ʒ i coralli
ru ʒ s boli ar ʒ in camphore gr. ii — ... agar
... cubebe si non recipitur pone
semina acetose tamen agaricus pre-
cipue infundatur in oximelle
simplici et stet ibi per horas sex
deinde omnibus pulverizatis ut decet
cum syrupo de acetositate citri q. s. in-
formentur pille ... p z dos. a z ... usque
ad i. Et post earum assumptionem non
recipiat lavatum et fumant in
autem deinde stet ... hore
quibus ... et sunt enim faciles. Set et

hoc cadit dubium medicus semper in peste — Q. 7 de ... boli ar
quia hic bolus armenus hic dictus ...
... de quo in prima descriptione ...
... ... mentionem fecit cum non ...
... eius motus. Quod sunt eorum atque argu-
mentorum multiplicatio quod medicinam
precipue in huius talibus casibus ...
nisi in tempore pestis multa descen-
dant a capite ad pectus ... per ...
constringentia et anhelitum difficul-
tantem ut accidit ... 1348 tempore
gentilis nam constringentia ut hoc
ac evitanda sunt. Secundus casus — 29
ubi preservandus est naturaliter angusti
pectoris nam exhibitio constrictionem
adderet in difficultatem et in frequentationem
anhelitum acutum et male ut supra. 3. Tertius — 3
casus ubi est repletio pectoris quartus
... casus et maxime tempore
actualis pestis in quo vapores ve-
neni sunt imbibiti in poris pectoris con-
stricti talibus constringuntur in eis
et retinentur et mali vapores rema-
nent ... ut plurimum compendium ... —
sistolem et maiorem diastolem. Quinto queritur
duos casus. Primo quia videntur
a multis omnibus datur sine sint de
casibus sine non sive quod omnibus
... conditionis non attendens
... plus coleram flegmat aut
... et ideo in exhibitione ta-
lium oportet aliquid addere et minuere ut ipsi — ... ...
non faciebant. Ideo oportet ut tu bene
notes horum conditionem et varietates
... et addere ex simplicibus appropriatis
de quibus ... ut ibi et quia hec sit
satis ac multum solempnia. Ideo ab
eis non valet discedere cum quo ...
quam ... laudat et experta sunt in tot
pestilenciis pestilentiis non magis
placet quam hic auctoritate dominorum
tantorum ... non parum estimo addere
quod experta melior est non experta
... tamen ... primo ... disposi-
ne et quorum facit ut libebit et per confir-
mationem eorum quod dixi eius probat

scolmah

Dictum Almensis libro 2° ca° xx° de pestilentia et eius cautela contra antiquorum philozophorum quia Rufus dixit quod si sumantur due partes aloes et una croci et mirre coniunctim composita et detur ex eis in principio mortalitatis cuiusque pondus xxx alternat singulis diebus circa ʒ et j contemperati maxime confert. Quoniam confortant enim cor evacuant et a putrefactione defendunt. Et quia nimium familiares facte sunt ideo contemnuntur et male ut antea notatus ille et summum colendus catholica quadam maximus puerorum. Dosis communiter apud nos ʒ ij vel ʒ ss ad ʒ j et sumuntur bis in ebdomada. Et quidam omni die unam vel duas ante cenam per horas. Et Ioannes Galienus ca° ultimo capitulum extollit et inventio dissutiatur ad per simplicia carnis et cineris inmiscet in tam mirabilem proprietatem quod bene advertere eventus dispositionis earumque ita lubrica sunt quod si omni die caperent lederentur. Et novi homines ex solo odore aloes evadentes etiamque in hac grandi. Et nota quod si ultra has particulares evacuationes et consuales opus esset ex tertia causa credere ad fortiores remedia digitis fiat ut quia corpus aut de novo egrotaret aut tanta esset humoris plenitudo quod primo evacuatio et prima digestio non suffecissent et ideo bene gratia.

¶ Aliqui delectantur in alia compositione que est hec. Rx aloes loti ʒ j mirre lote ana ʒ j agarici prius infusi in oximelle simplici ʒ iij mirabolanorum ʒ ij ss reubarbari ʒ j ss radicis diptami tormentille ana ʒ j masticis cinamomi ana ʒ ij spice ʒ ss, infusa in tempore frigido et ij ampliue in tempore calido et infusi formentur pille circa sui decaxositate. Et hic nota quod aloes aperit orificia venarum ideo si quis patetur emoroides opportet ipsum sic corrigere ne tale inferret nocumentum et tamen gravia sit expediendus de evacuatione per

Scdo

farmaciam ad secundam vero magis ab nimis commembratur secundum expositionem etiam superius datum.

¶ Anathomiam quandam secundam statuit a principio in preservatione futuri non nulli pienses ac de monte persulano per duos aut tres dies ante plenilunium fieri preceperunt. Et ante quam de ipsa quicquid dicatur nota quod sicut dictus apud medicum de preparationibus humorum ad expulsionem etc. et preservatione a peste a peste est preparatio humorum ad resistendum putrefactioni et venenositati aeris vel vaporis putridi vel venenosi cum fortificatione virtute quo stante tamquam fundamento est videre si semper ex secunda hec duo sequuntur etiam hec preparatio nostre alius est humorum melioratio per commixtionem ab omni nocumento ac facilius eius lapsu mundificatio nam corpora munda ut supra sunt magis tuta et magis apta resistere contra etiam in quolibet humore abundat nocumentum cum peccat aut in quantitate aut in qualitate aut in qualitate ideo primus est medicus bene quando si in corpore sibi sano est in altero ipsorum in codem in sanguine patet quod si contingat sanguinem minuendo per extra ex secunda ponitur hic in motu sit eos preparando ebullitionem ac putrefactionem et similiter in crudiationem humoris flacmatici ac ebullitionem colerici ut a lx primum de secunda c. 10. Sane ne egrum etc. et magis separatur corporis ad infectionem recipienda ut patet intelligenti. Item ex ea multum debilitatur virtus et maxime quod in eius continetur natura thaurus vite extrahitur et anima ipsa secundum quosdam antiquos qui in corporis animam san esse dixerunt ut primo de anima. Ex quibus patet quod exeat sic fieri in dispositione hac et virtus debilitatur et exeunti corporis infectionem separatur et tamen quamvis bene

Contra quamvis operantes Reprimit
aut corpora satis evidet bono re-
gimine recta item flebotomia debilia
et similiter colerica et melancolica quarum
sanguis non peccat quali atque quanto
in quibus nullo modo competit
flebotomia in cura. Et ideo attende quod si
sanguis fuerit in quantitate exube-
rans erit statim diruatur consider-
ata etate et aliis de factis quod ex ea
sum meliorabitur quod si fuerit peccans
qualitate et non excessive meli-
cius erit cum alteratiuus reducatur
[illegible] a nono anno supra cum ad
consistenciam inclusive ubi sit ad
lesionis sive iuvenis bruni coloris
sive rubei vel [illegible] et rubeo
et fusco erit [illegible]
supino [illegible] copiose at
dilatate [illegible] ex quibus compre-
dimus sanguinem et multiplica-
tum in eo de in preservatione a peste
flebotomari de vena media et directa
competit in vere [illegible] tempore
suspecto et in tempore magis esti-
vo et in [illegible] magis fiat ut ante
diem esto tamen per prudentia tua
moderare. Evacuandus vero [illegible]
[illegible] in multitudine [illegible] 400 ma-
[illegible] compre-
[illegible] absque [illegible] commixtione
cum sanguine evenitur et [illegible]
ut supra postposita [illegible] flebotomia
[illegible] motio ut supra
de cura [illegible] flebotoma-
ut ibi. Et [illegible] complementum
[illegible] pro confirmatione [illegible]
[illegible] pro confirmatione dictorum [illegible]
[illegible] in preservando a
peste [illegible] anni [illegible]
eius que est flebotomia ideo quod consuetus
[illegible] flebotomia et omnis in quo [illegible]
fuit aliquando [illegible] sanguis et omnis
plethoricus in quo signa iam appa-
ruerint consideratis etate et aliis
flebotomandus est et sanguis [illegible]

secundum virtutis exigentiam quod si ex aliqua
causa flebotomia fieri non potuit minuatur
sanguis cum sanguisugis appositis vel
ventosis vel cum [illegible] aut in pedibus
sub talo aut extrahatur cum ventosis [illegible]
[illegible] applicatis quod si aliquis [illegible] de-
mum signa apparuerint [illegible] competenti
[illegible] evidentior esto tamen quod reiteratio
[illegible] exquisite [illegible] et sub-
dit si procedes per istud [illegible] probabis et [illegible]
quam [illegible] convenientem fecit
[illegible] toto posse studeat beneficium [illegible]
[illegible] dispositionem secundum [illegible] que de
novo [illegible] aut [illegible] Et
in summa laudat pillulas positas [illegible] — *[margin:] contra modernos medicos*
[illegible] que sic negliguntur a modernis
[illegible] volentes ostendere se velle antiquos [illegible]
[illegible] quos magis reprehensione quam hoc
dignos [illegible] temporibus magis
[illegible] patientibus
[illegible] ad addere quod
[illegible] refugerat [illegible] — *[margin:] pill[illegible]*
[illegible] aut aliquod tale item [illegible] — *[margin:] [illegible]*
mirobolanos emblicos unde magister
Nicolaus de Florentia [illegible] — *[margin:] N. de Flor[illegible]*
de sumptione [illegible] — *[margin:] ad [illegible]*
[illegible]
aloes [illegible]
[illegible] expositus facile [illegible]
etiam in quibus quamvis operantes [illegible]
et [illegible] in complendo [illegible]
[illegible] magnum
[illegible] sunt suo
tempore [illegible] dicentes multa
ac [illegible] promittentes [illegible]
[illegible] fide
de quibus [illegible] asserens
[illegible] modernorum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[margin:] [illegible] [illegible] dialogo
compositum [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] die 20
[illegible] assumptio [illegible] — *[margin:] de cura*

mirabilis operationis in preservando
resistit enim venenositati et acuis super
consumit sua siccitate ac caliditate.
Verum primus causa ente frigida et in sic-
cere cum a[er] est [illegible] et aer calidus oz
et vicinus assumatur ac tiriaca comistata
quod eius caliditatem refrenet acetositate
fortibus et cor cum Cermisoni cum ac-
comiste. Similiter vero potest etiam in tempore
frigido dari omni mane cum vino aroma-
tico a ʒ ß usque ad ʒ j secundum complexionem.
Si colericus vel sanguineus esset vel ex nimio
eius usu inflammaretur humores et
disponerentur tempore aut calido detur cum
zuccaro rosaceo [illegible] a ʒ ß usque ad unam
ʒ ß cum aqua acetose vel aceto seu vel
buglosse et quidque plenum ut supra. Ego autem
consuevi omni die sumere ex cadentes
et aliud eam assumere de ʒo in ʒm ad
quantitatem ʒ ß dz aut sic assumens antequam
comederet quidque hora sumatur etiam
hora retentiori. Et quod dictum est de theriaca
intelligatur etiam de metridato ex toto in
usu non potuit esse ipse metridatus
et nobilis cum venenose interficere. Item
cor et pro delicatis et potentibus electuarium
de gemmis cum suis speciebus tempore frigido
et aliis speciebus suis tempore calido post
cuius assumptionem bibatur aut aqua
cordialis aut vinum odoriferum et pars
secundum corporis constitutionem. Consilio
laudatur diamuscum dulce secundum theriaca sic
omnia valet et tu quere [illegible] a [illegible] de [illegible]
quibus et ea sit causa est administratio
theriace et metridati [illegible] aliqua
quis a peste appendatur quia preservando
Et in suo de viribus cordis inquit de
theriaca [illegible] efficit potentem seu[illegible]
cursu pestilentialium febrium et aliorum
syndromum morborum [illegible] mirabilia
de ea audire etiam in pestilentia lege
libellum Galieni ad Cesarem de theriaca et
sic [illegible] et calidis habeo aliam theriaca
metridati confectionem de gemmis [illegible]
[illegible] quibus addas de ambra. Et
sic laudatur super omnia bolus ar[menus] de
quo aput autores et presertim apud

Et est tanta fides ut non solum
preservet sed et depressum liberet unde
Gentilis dux mediolani eo utebatur
tempore pestis cum vino malvatico
et aqua rosacea faciebat quod de familia
eius [illegible] omni mane [illegible] in
gressum in camera bibit dosis ʒ
ʒ j. qualiter [illegible] quidam ante ipsum
lavant prius abominis eius sordes
in aqua rosacea et in vino odorifero
quidam et [illegible] cum aceto et
aqua [illegible] tempore magni
estus in colericis forte non noceret
et tu quere [illegible] in gentilis
dant eum [illegible] de acutositate ditu
Similiter [illegible] sigillata cum Cermisono
dat bolum ar[menum] terra sigillata
[illegible] de Citro Similiter valent gemme
et electuarium de gemmis. Et sequendo
mediocriter calida et sicca dico quod a
paucis annis [illegible] venit in
usum tormentilla dicta [illegible]
et est pentafilon et est calida et in
[illegible] experientia. Et [illegible]
a quibusdam [illegible] herba [illegible]
naturam [illegible] datur et [illegible]
[illegible] in pulverem [illegible] eius
dosis ʒ j [illegible] aquis [illegible]
ego tamen [illegible] antiquo libro
[illegible] legens in Capitulo
de pentaphilon in fine [illegible]
verba [illegible] radicis eius est [illegible]
[illegible] quia [illegible]
possum de ea [illegible] pono quod
Experitus laudatus est ab au-
toribus [illegible] et [illegible]
[illegible] Anno 1439
mense Aprilis dixit [illegible] quidam
[illegible] ex pulvere radicis tor-
mentille liberatus fuit a peste ipse
et filia et [illegible] et [illegible]
[illegible] statim
sentit se [illegible] a peste quia si [illegible]
[illegible] plures hore fortasse non fieret
[illegible] venenum [illegible]
per totum corpus et [illegible] ad cor [illegible]
[illegible] post assumptionem [illegible] pulveris

Hic autem iusserat liberatus adolescens et apud eum probabat paulatim delectaretur. Pulveris radicis diptanni mirabiliter laudatur contra venenum cui resistit. Videmus enim ipsum vermes interficere. Quidam studiosum mirabiliter extollunt de eo omni die aliquid assumunt vel eundem cum aceto in solutivo aut confectionem cum vino et de ea tantum confidunt ut indubitanter credant quod si cui dicitur datus fuerit pestilencialis infra xii horas liberatur. Alii eandem adhibentur de pimpinella et credunt quod tempore pestilencie aliquibus horis indutiis utuntur secundo vero hec tibi sufficere. Sed aliqui contra addiditur tibi et alia utilia et quedam ad pillas aut confectiones sive electuarium aut potius pillas inventione Germanorum. Recipe xiloaloes ʒ ß, tormentille ʒ ii, diptanni ʒ i, zedoarie electe ʒ i et electe ʒ i ß, verbene ʒ i, cinamomi ʒ ii, sandali citri ʒ i, coralli rubei ʒ ß, semen acetose ʒ ß, boli ar. ʒ iii, camphore ʒ ii, gemarum electarum de gemmis ʒ ß, margaritarum ʒ i, corticum citri ʒ ß. Confice cum syrupo de citro et de rubeis ana q.s. Et si vero habes de rubeis loco quorum pone syrupum de limoniis vel sandalis in estate et tempore medio. Et si fuerit tempus frigidum confice cum melle et dimitte syrupum, dosis autem supra ad ʒ ii alternis diebus bono mane stetque ieiunus horis tribus ad minus. Ex quo et similibus potest confici electuarium vel confectio. Electuarium ad idem. Recipe diabo-raginati, diabuglosse ana ʒ i, cinamomi ʒ ii, trociscorum de terra sigillata, specierum diasantali ana ʒ i, gemarum electarum de gemmis ʒ ii, boli ar. ʒ iii, misce et cum melle vel q.s. reducantur in modum electuarii. Confectio solida ad idem. Recipe specierum diasantali ʒ ii, diarodon abbatis ʒ i, trociscorum de terra sigillata ʒ ß, gemarum electarum de gemmis ʒ ii, boli ar. ʒ i ß, zuccari albissimi ʒ xvi et cum aqua buglosse fiat confectio solida in morsellis vel rotulis ʒ iii pro uno quoque morsello. Et sic hic totaliter est citri et tu ex dictis componere poteris ex pluribus et paucioribus sub aut calidis ut ipsa exiget dispositio et tu gradu. Pulveris quo quidam ebreus imbebat mirabilia facere. Recipe cinamomi ʒ ß, zedoarie ʒ ii, boli ar. ʒ vi, semen acetose, semen [illegible] ana ʒ iii, radicis diptanni et tormentille, limature eboris ana ʒ i ß, ossis de corde cervi ʒ i, fragmentorum smaragdi, rubini, granati et saphiri ana ʒ i. Fiat pulvis subtilissimus et cum aqua buglosse totum reducebat ad formam electuarii et dabat omni mane ʒ ii maxime tempore frigido, tempore vero calido ʒ i ß, post que detur aqua acetose ʒ ii. Confectio cum zuccaro ex ipso fieri potest et dari ut dictum est. Hic pulvis optimus est et delicatus et ex rebus cordialibus compositus ex quibus tu ipse consimilia componere potes secundum consilium expertos sequens ad idem. Aut quamvis non sit consuetum potes tamen ex dictis rebus facere sacculos tenendos super regionem cordis de quibus sacculis cordialibus dicetur in de cura quod si componis [illegible] frigidos aut temperatos ut exigit dispositio. Quidam laudant ut in regione cordis semper teneatur smaragdus aut carbunculus ita proximus tangens carnem. Multa alia possum cum quibus potes esse curiosus et tu quidem. Restat primum ultimum ut vindicatur [illegible] interrogationum [illegible] per aliquos [illegible] macie [illegible] et per ipsum ambulare ne [illegible] artifices et [illegible] dicendum quod sic et modus est ut primo [illegible] et se cum consualibus [illegible] teneat. Secundo semper [illegible] aliquo ex preservativis dabis tenendo aut in digitis anulos aut in manibus pomum aut [illegible] aut in [illegible] quod magis delectabit. Item sumendo ad minus omni die vel [illegible] ad [illegible] aut ad tale. Item [illegible] bona dictu fugiat ex [illegible] congregationem [illegible] cum [illegible] malo [illegible] regimine. Cadat magis solitudo quod per eum domo sua fiat [illegible] sua quod familia optime gubernet [illegible] aliquid

Diptag(anum)

Stabiosa

Pimpinella

Pill(e) Germ(anorum)

Electuarium

Conf(ectio)

[illegible] pulveris

V(ide) [illegible] confecto [illegible] pt [illegible]

Pt

Loquatur nisi aliquid more habeat
aut aliquid acetum odorat quod si contingat
medicum esse visitantem tales quos
primus se muniat et ante ingressum
camere faciat ea alterare cum fumo
thuris aut aceto et aqua rosarum aut
cum aliquo tali et expectet parum quousque
aliquantulum ingrediatur et degluciat itera
aliam coclearia coclearium aceti et faciem suam
eo balneet precipiat quod paciente in alto
stare et nunquam quod per se apponat neque
cum appropinquet faciem versus eum imm
moveat ymmo adeo propositum et attamen
quod potest cameram egrediatur et super lecto
infirmi semper stent acetum certificantia
et sepe removeantur ut supra et in
habetur epilogus eorum que supra
scripta sunt et considera De signis
demonstrativis febris pestilencialis

In ponendo hec signa observabo eum ordinem
quem in aliis supra et infra observa
tum fuit quia signorum quedam a substan
tialibus inherentibus quedam a qualitate innata
quedam ab extrinsecis instituta mo
multa ab accidentibus sumpta de quibus
per ordinem sicut exemplificabitur quia
signa febris pestilencialis aliter recipi
untur in febribus aliis putridis
propter quod frequenter medici hesitant
dicere eius hec ergo primo loco tonabortorum
exquisitum quoad intellectum pone cogni
tionem qua quis possit de ea satis apparenter va
lide deponere medium primo in primis sunt
signa eius in intensione et remissione
propter quod zoar dixit quando sunt corrupte
fortis erunt accidentia fortia quando vero
debilis levia Ergo recipiunt varietatem
ex parte dispositionis humorum dispositorum per
tamen ut quia quando flegma preest apparent
signa secundum fleuma quando vero colera colerice
etc. Ergo recipiunt varietatem ex parte te
mperamentorum superiorum et causarum infusio
num ut quando quidam sunt in situ pro quibus
tum spasmo quedam in vomitu quedam
in sputo sanguinis ut apparuit venetiis
1431 secundum gulielmum et postea
grotos vomentes ad consilium feracium

in eam applicuerunt apud terbinam quandam patriam et post inopia aque
eam exeuntes in magno biberunt
de quadam aqua terre illius et quotquot
potaverunt infirmati sunt et
multitudo moriebantur vomendo
die enim mittebant tres sanguinis guttas
post guttas et deinde per primum spa
tium moriebantur cum excrescentia apo
stemate glandularum bubonum subito
sed in capite cum multis deglu
tiri et vomens ad pilularia
do ponendo exemplum de signis primi or
dinis quod sunt dicta alius in principio
si tactum eius calor actuatus calorem
aliquem ad tactum mordens et sunt in aliis
ac putridis ut infra habetur in
ea maliciam venenosam vel ad nigre
dinem vel ad extrinsecum cum corporibus mali
ciam multum infectis propter quod
dicit hec febris est intenta quasi
et remissi caloris intrinsecus cerebro
conturbans et magis movetur et
eradiarent et magis quam in aliis
putridis quia venenosis in corpo
ribus malis et caliditate extracta
magis nocet quam in aliis putridis
quia venenositas in corporibus
malis et caliditate extracta ma
Et ideo in se pestilenciali magis
sentitur cura et conturbatio et
cor eius in extensione caloris tamen
si ex cumulatione multorum vaporum
putridorum et cor ad eius ymmo secundum hec
consueverunt ex causa caliditatis remisse
venie aliis secundo sunt secundum lente et te
pide sine conclusione aliquid tamen
cont ex parte intense caliditatis
calorem quod corrumpatur in humore
sanguineo et magis in colerico et in corpore
iuvenili calido et tempore magis
estivo Sibi dicit ea etc. que de signis
secundum pestis in quo eis perficitur eger
et tangens propinquam multitudinem
caloris et non alterat pulsus et
urina magis alteratione et ideo hec
aptum est exterficiendo calorem et mortem

pro(pter) me(dicum) visitante(m) i(n)fi(rmu)m

ex(em)pl(um)

2o

3o

trepid...

cititant in ce eius et de quibus in
in fine quod rubuce extra signum
ex ordinis quia quam in nos precepto
tempore facies mutatur sit a fora
sua sana sam deficiente contute
notabiliter quod ita cum tamen aliquis
putridus erit dicitur aquosa rubore
precurre pe et adeo tum est ex putre
factione colere eius etiam fatieri
o culorum amaritudo oris precepta eius
signis videndum infra de signis
febrium toleratum similiter si ex fluxe
signa flagmatis ex parte qualitatis
mutate infra in propria rubricata et
cita proportionata que suis rubricis
infra de sanguine et inde post in
ab amne sit cocliemes et lingue
sitatis et quia ad nigredo eius
commutatis corporibus malis talis
costis ori stomachi et lingue et in
Ex 103 grad ~~tenditudine~~ et regimen prelibatur
ab signis duobus magna de pede signis
indicatio evidentia ut supra me
moratum est Item de signis quorum ordo
minum fatiens ab urina urina
eius erit et dicit in quo facit aquosa
i non debitam signis secundum colerica
vel inclita vel flagmatica et alij
crassa vel subrubea spissa in
dum signis pertinet alij lucco
mate et magime supplere pro
lesionem spiritualem alij subnigralis
et quam erit plurimum Et hic advertere quod
a prin de urina aquosa mentionem
fecit contulit de alijs coloribus qui
loco loquens et valde quoniam
ut plurimum pestilentes in primo
occursu super colore aut eius secundum
se fundant interim presserunt ad
enunciandum se pestilentiale ex
iudicio urine subnigralis quod de
volgaribus nam cum videat statim di
mit esse salutatem et nimis si vero
urina subnigralis estimat non
quod vulti rumpit quam pestilen
natos inscrutatur quod sic non sit post

Et credo quod quia valentes viri tamen
visitatorum pestilentiatorum in multis
Ex 21 orinalibus sic te deficiunt signis que fortasse inveneris
sent magis spissa ex parte ipsius core
sumpta Est etiam ut dictum est urina
in ea apparens aquosa et a propter de
fectum caliditatis innate Et ideo cruda
ta est digestione Est et aliqua alia
subalbida spissa rubea aut subrubea
secundum diversitatem pertinentis subnigrale
ut plurimum et ut dictum est quia
Ex 22 ca febris galeni urina ut plurimum est mortalis propter quod cuius
causa subnigralitatis est urina dixi
est mortificatio coloris quia debilitata
causa debilitatum effectus et quia seque
stratio prima urine quia subtilium a grossis
et contra est effectus caloris naturalis
ipso ergo debilitato sive est mortificato se
paratio earum ut ipsa inquit non requiritur
et sequitur eius contrarium et simile sic quod
videmus urinam claram conturbari et
corrumpi frigore extrinseco extinsato calor
naturalem eius cum preeunte et si queratur
Ex 23 de urina quare in tali demixtione terree partis
descendunt dicendum quod licet actus compo
tentia dum in medio inedium propter remissionem
quantitatis earum cum in recompactione corde
extra secundum videmus in fundo corporis
multas partes residere altera est
fortis ebullitio facta in humiditate
aquosa que transmissa est in sanguine
Nam cum ipsa ex caliditate preter natura
ebullit sudores tum admixtis venalis vi
cositate in tali ebullitione genita et
conturbante secundum urine Hec videri
in actione ignis in piscatione in rasura
ut 6 quo aphorismo quarto 1o et fit primum de secundum
urine et tamen primum de secundum corde unde etiam
sic conturbetur aquositas illas ex
commixtione partium terrearum in aquo
sis et aereis et expellit de vena ad
venam usque ad vesicam sic tum hic
sanguinem urine subnigralis ex prima
quia ipse ut compendiose vero semper
febrem pestilentiale demonstrat Et quod
quod est de vero subnigralem urina ea

et ex secunda. Nam que est ex prima ca-
consuevit apparere in fine morbi quam
aut ex ea in primo. Item subiugalis
ex prima causa fiat in principio cum de-
bilitate virtutis maxime ~~[illegible]~~ ...tive
debilitatis virtutis sensibus malis sub-
iacet per ex signum ex primis febris pestilencie
et est secundum plurimum et hoc est cum apparente
caliditate intensa et alias non et quod
est tactu vel extra apparens post signa
digestionis que duo requiruntur ad in-
telligendum signum quod est talis ex ea
causa cum ac in principio est cum forti-
tudine virtutis et cum magna intensione
caliditatis. Propter quod est ea primum
de secundo urine inquit urina spissa
in acutis egritudinibus mala et hec
est urina subiugalis. Et quia urina
faciens sic acutum sit subtilis ideo urina
debet esse subtilis. Si ergo est grossa
sit vehementis ebullitionis et grossa
urinam per suam adustionis ac debi-
litatis caliditatis naturalis non
potentis subtiliare. Secunda ad hoc est vino-
sitas cum aut vehementem adustionis
et ideo si in principio febris ac causa
debilitate virtutis multa accidentium
ipsa est satis efficax signum et ideo ad
cum ipsa urina eveniunt aliquando in-
dicium deponatur propter quod a multis
ponitur hoc tamquam pro signo in ipsis fe-
bribus pestilencialibus quod ipsa est febris
delusoria. Unde Avicenna sic pestilencia-
les sunt deceptorie et ideo dicebat Gentilis
lumen dictus quod est in ea est quod post ap-
paritionem digestionis et tamen febris pestilencialis
in ipsa tamen multotiens interficit quod omnibus
tamen plus attinet sanitati quam morti
nisi morbus sit pestilencialis ut 2o
Afforismorum commento 12o. Et reddens causam Gentilis
Similiter dixit cum putredo vehemens
ab ea est dispositio occulta specialis in radi-
ce cordis et spiritualibus confirmata
quod natura non in suis instrumentis
ac virtus que a se removere non potest
dato quod in materia febrili putrefacta digestionem

compleat et perficiat. Unde breviter
secundum plurimum materia venenosa a
natura superari non potest. Urine ergo
in hiis primo quia fetide sunt
fiunt vehementer putrefactionis
ut primo prognosticorum Galieno vel dicit
Avicenna in 4o canonis quarto ex tercio
[illegible] egreditur fetida et
[illegible] ergo est levis et liquida
propter indigestionem vel eliquationem
vel levis, i. equalis equalitate
male ex qua hec sunt que sunt dominium
in naturali calido et talis vituperatur
a Galieno 20 prognosticorum glosa 12o
21o et ea primum de egritudinibus et est
fetida propter corruptionem quantitatis multitudinis
et ideo dixit Galienus ibi 4a particula afforismorum
auctoritate 6 secundum 3o epidimiarum febris
illa dicitur pestilencialis cum qua est
assellatio de genere eorum que putre-
fiunt et liquescunt et hoc accidit in febre pe-
stilencialium aliquo tempore non
dimittit est quod spumosa propter ventosi-
tates motas que ob debilitatem
caloris non resolvuntur et quia calor
conclusus est non potest liquefacere pingue
unde apparet aliquod unctuositatis in
egestione. Et quia est multa aquea
nigra quod scilicet mala a se fetida sit ad-
ustio in humoribus aut quia talis
materia latitavit et ut primo exivit
et quod accidit fluxus colericus et
aliorum humorum secundum dominium illorum
Vomitum vero in febribus quod
solent primum accidere vomitus
et est de signis primo evenientibus
nam primo cum corrumpantur et putre-
fiant humiditates cordis et vehe-
mentis et propter propinquitatem
cordis ad os stomachi quod est valde
sensibile immediate ei communicatur non tantum
unde accidit vomitus et colicus et
melius ab ordine quanto magis
irritatur plus ab uno humore
quam ab alio. Fetidior aut nobilior
putrefactio ipsius humoris quanto
magis putridus plus stimulat.

et primo erit unum secundum plurimum
est colericus a sudore quia sudor
fetidus quia quod ab eo exeunt sunt fe
tida erit ergo aliquis et quasi fetor
quia sincopalis cum eam se reso
lvitur / ab anhelitu quia si fit
dus et propter putrefactionem pos
tum in corde et spiritualibus et est
signum mortis / a pustulis quia
aliquando ex botor sub albida vel ru
nerina et quasi subalbida et cu
beraci una cum certa quod ad et cito dele
tesiunt propter defectum caloris vitalis
Item ex altolo et viltia ut quasi
in aliis qui febribus elevatur
vaporum malorum corruptorum ab
operacione lesa unitur a nausea propter
magnam communitatem stomac
ad cor ut dictum est Item quia in
atractione aeris mali gravitatur
nocumentum oris stomachi quod
eius qui febribus Item propter humores
corruptorum in stomacho et extrans
coronatibus et exhis causis actu
debilitas appetitus plus in his
febribus enim raro videre nau
seam frequentem cum febre tepida
sed febris que pestilentialis et prout
si comitatur multiplicatur multe
a dolore capitis per contate oris
stomachi ad cerebrum per nervos ren
suos dans ipsum oris stomachi co
munitur nocumentum cerebro unico can
sans dolor hinc enim amis os stom
et cor magna colligantiam
et propinquitatem inducit ut est
in anothomia videre ita quod eius pt
contingere grande nocumentum cordi
quod accidat stomacho unde in summa hoc
consueverit in pestilentia signa
simul appetitus et nausea vomitus
dolor capitis et urina liuida vel
subnigralis saltem in prima vel
secunda die et hoc in principio / ab an
helitu quia est magnus propter flamma
tionem et propter multitudinem vaporum et
exaltatur quam membra pectoris
in altum multum ad sensum mouentur
et multum constringitur anhelitus
recedens dilatationis quia maiore
necessitas sistolandi quam diastoladi
propter caliditatem non est multum in
tensum in his febribus cordis et hic
constrictio est maior quam in aliis put
rid est et communis anhelitus ita propter
defectum virtutis et siccitatis primo quia
non sufficit magnitudo aut frequentia
hoc est semper ad est sistole diastole
a pulsu in hac febre secundum plurimum
est frequens et parvus propter necessitatem
tamen non potest satisfacere virtus in ma
gnitudine et sit vehemens secundum plurimum
in nocte fit in frequentia et non in ma
gnitudine quia virtus non est in illo
tempore fortis et in eodem tempore ex
noctis calor et spiritus admittit multitudo
et etiam quoniam quod cum sequentes
quare augetur necessitas et non magnitudo
propter debilitatem [illegible] non potest suere
non potest unde cum addita frequentia
supplet alii dicunt quod in nocte est
magis propter calorem adiunt commissi
virtutem fortificantis / et tunc grava
cassu appetitus quia plus in istis debi
litatur quam in aliis putridis erit de nau
sea propter communitatem oris stomachi ad
cor Ergo propter debilitatem virtutis secundo
propter putrem humorem corruptorum more sto
machi tertio propter qualitatem mala
ex aere attracto aquisitum et subdit
et si non resistitur eius commixtione
violentum subsequitur et de hoc in declinati
ad plenum actum virtutis quia praeterea
ad sincopim propter nocumentum in corde ex cor
ruptione spiritus et resolutione cordis et
moritur / a tussi quia adest tussis absque
mundificatione propter lesionem pulmonis
ab aere et a vaporibus / a vigiliis debilitat
in eis vigilia quia vaporum malorum
et propter amentiam cum accidit commotio cerebri
a dolore stomachi propter communitatem ut supra
a magnitudine splenis quia defectivus
melius splenis receptaculum et emittit va
pores grossos qui sibi retinet et infestat.

mant et splen in tumore eleuat
etiam quia in ipsa se multi adhu
cuntur humores qui in illa conti
nentur quorum receptaculum est splen Ad
mollificationem apetentie et non est
uera mollificatio sed quedam inpotentia
mouendi et subsistendi membra et
artus in vera mollificatione Ad torporem
seu tempore quia stat patiens non lo
quens et secundum apparentiam non bene sc
iens in aliquo sensu exteriori et hoc
contingit ex debilitate virtutis animalis
¶ Ad dispositionem corporis quia assimilatur
ut dispositio ydropisis siue quedam mo
dus altesic qua est conclusio vaporis
subtile et inflatio uentris ut iuxta
paruitate defectus uirtutis naturalis ut
uentositas sic multiplicata non resolu
ta et retenta ypocondria extendit Ad
angustia angustiatur enim et inquieti
sunt ex eo accidito precepto in interiori
bus ab spiris malis vaporibus et
cor ledentibus et spiritualia omnia Ad
flyxon quam ut supra dictum flyxus co
lericus aut flyxus secundum quosdam bilibus
peruntus et corrupti nam secundum plures
febris est hec de sanguine putrefacto circa
cor ut supra et infra Postremo scito ne
decipiatur facilis medicus quod licet sic aliqui
in principio aduentus eius est fortis et ma
gne vemens in fortitudine accidentium
iam dictorum et ad sincopim fugus et
inuitatur spasmum et aluzen et accidentia
mortalia et hoc est quia ut plurimum est
mortalis unde Ad est secundum plurimum
perdens et eciam accidentibus et
intensis et peius et sunt hec accidentia
ab humoribus grossis et uentosita
tibus inclusis defectu caloris naturalis
non est negandum quin etiam non possit
accidere spasmus de ... Aliquando
uenit hec febris in principio sine quieta
in qua non percipitur aliqua caliditas
extranea nec a paciente nec ab assistente 1
et primit in urina neque pulsus 2
alterantur magna alteratione et

Tamen ipsa post modicum infirmum
reuoluit et quasi subito interficit
ut certitat gentilis se uidisse in
quodam nobili viro nomine Cassal
qui antequam detegeretur pestis in ci
uitate febriuit febre quam ipse
cum alijs medicis iudicauit esse effe
meram ex tristitia et causa manifesta
tamen fuit remissio caliditatis et
non naturalis dispositionis pul
sus et urine deinde post aliquos
dies iudicata fuit putrida benig
num pulsus et urina laudabilia
forent et inquietum acciderunt a
ccidentis quibus in sanitate consueuit
nam cor fratri erat bonus et benig
nona uemente ante die septima
sudore facto in ca... et ... et subito
mortuus est Et tabam ante ...
et prestitantes eum ... potius euenire
et postea mense sequenti detecta fuit
pestis et inuasit multitudinem
hominum eodem in tempore uel bartholo
de leone patauo qui mortuus est
quadragesima septima et estimaueram
medici assistentes quod esset pleuresis
et ego indicam eam fore pestilentiam
et tribus sequentibus mensibus
detecta fuit pestis satis notabilis
¶ Et quia hec fecerint dubitare sapientes
de quibus multi aliquando admirantur
ideo conabor horum trium causas
aperire ad studentium ampliorem
doctrinam et cautelam ut nullus sit
ita audax et presumptuosus ut de
febre ipsa facile deponat iudicium
in ... eius ... quod ut supra dicitur
febris hec est delusoria Ad primum ca
...

Et tamen ipsa postmodum velociter
infirmum et cetera subito interficit
unde recitat Gentilis se vidisse
in quodam nobili viro in monte
pessulano qui antequam detegeretur
pestis in ea civitate fuit magis
per inmutationem in corde propter quod
velocius interficit. Item ex putre-
factione humorum et tota acuitate
intensitas magna inducens in
3 pulsu caliditate notabilem. Et
tum dubium quia de urina eadem dicitur
quod non mutatur a naturali et est simi-
lis ei. Et ideo de inditiis urine in-
quit Et quamvis est urina de egritudinibus
pestilentialibus bona qualis in sub-
stantia et calore et sedimine et cetera ejus
est tendit ad mortem. Primo ex pe-
diens dico quod alius aliqua e cum for-
ti inflamatione et est secundum plurimum
cum quo stat quod aliquid fit absque
illa inflamatione et hoc contingit
quando putredo humorum inceperit simul putre-
dinem aeris et quia ille aer venenosus
in caliditate et intensus in venenos-
sitatis non ponit humiditatem
cordis in nobili ebulitione seu
calefactione propter quod non attendit
mutatio in pulsu ex parte magni-
tudinis velocitatis et frequentie
sed bene ex parte fortitudinis et debi-
litatis et sic in ipsomet in principio
ita tamen venit ad statum hujus infirmi-
tres dies continuus et quia infectio
est paulatina in successiva tamen
non apparet in principio talia sed bene
in statu et quia hic infectio est pau-
latina non subito eveniens corpus
et venenosus in quibus ipsa fit cor
et digitum humorum et corpus non nobilem
mutatur in principio et hoc est inveniens
sicut apparet in ptisi urina toto tempore
bona non conturbato noto adhuc corpus
et venenis et cetera apparuit in bartholo-
meo XX^a apparere incipierunt
urine male et alia pestis signa

posita fortiora. Conciliator etiam dif-
ferentia 97^a dixit hoc evenire ex eo quoniam
et se notum fiat in principio conditio
bilis natura periculum non autem morbum
invadere propter malicium ejus contrarias
suas colligit et ad debilitate corporis gub-
nandum laborat propter quod actiones similes
eveniunt eis que in sanitate propter quod
dicunt quod quamvis urina talis ac pulsus
perseverans in febre quod fit cum pura et mor-
talis quod illa significant magis andre
temptare magis fit propter suum malitiam.
Gentilis autem dixit quod in principio alicuius
ex febre acuta statu dispositio tamen apa-
rentia bone urine et boni quod si contingat
aliquem mori hoc est propter mutationem statum
in febre de bonitate ad malitiam vero si
ponere quod quis febricitat febre salubri et
pestis sed tamen in eo latitat materia ve-
nenosa et cetera que ex malitia aeris
generabatur in aliqua parte spiritualium
sed stabat quieta et occulta. In hora ergo
tamen talis sit ista materia movebitur et
attinget cor et subito interficiet et hoc per
evenit tempore pestilentie quia cotidie magis
generantur tales. Et certe ego credo
quod iste casus pluries eveniat in anno
et multos medicos absque causa condempnaret.
Item ex continua aeris infecti attra-
per similis materia venenosa putrefacta
et febre faciens venit ad venenosam
et interficere et cetera de salubri efficitur mortalis.
Item quoniam est aliquis putri se gerit ex fame
et advenimente tussi per fluxum sanguinis
rum convalescit et quia remansit
colera apta putrefieri putrefiet de-
inde et ab aere malo venenosa habitur
et tunc glaber eius in die convalescen-
de ipso et post duos dies post moreretur.
Ergo lauc. Et breviter volens de signis
venenositatis aliquod effugio indagare
nullum tale cum non modo inveni quod
aliis a acutis putridis appare non
possit. Et tamen videos fit tum signo autem
glandula et hujusmodi et illud est certissi-
mum signum. Secundo tamen videos 2

Dictum a principio ut in prima ue
ra die egrum desistere in uirtute ala
sensitiua et motiua precipue ad tor
nalitate facta pulsu inordinato urina
urina mala anhelitu et magire
ut dictum est supra et plus solito an
gustiari potentis in hiis paucis satis
efficaciter concludere febrem pestilenciale
verum si que dicta sunt breu gradibus et
diuisa admoueri glomerabis certe certas
decipieris sed prout in memento quod ait
bordonus dicit et licet sic ut plurimum
deludit medicos et maxime quod est
in signis bonis ut urina et consu
et ideo dixi ut cessitant medici de esse
cius Et hec de signis demonstratiuis
de signis pronosticis Est enim
plurimum perdonis licet sic secundum plurimum
est a sanguine licet ab aliis tribus
contingat humoribus ut supra Et de
melioribus signis est constancia egesto
appetitus et mentis spes con... causa
p... in ea certificatur Auicenna in
diuturnitudine confortacio mentis et
... sic licet ad oblationes bonorum co
trarium uero malum et maxime in hiis
febribus omnibus tamen in ea fit si plurimum
est ad mortem vero Auicenna quarto 12o con
ut supra de acutis non omnino certe sunt
Imutaciones salutis in morte
con sepe uidemus in pestilenciatis Sudor
qui uidentur liberari in 6a uel 7a die vomitus
et per domum incedunt ac si sani essent uo
comedunt bibunt et dicunt se ita sane
cum appetitu et tamen sunt cessans ad
decem horas uel sequenti die moriuntur anhelitus
agunt enim ut lucerna extinctioni est
parata in ea secundum naturam Et de pronosticis
hec predam conducitur ad demonstratiua
quod sic uero est multe intensionis et de
pestilencialis in sensu accidentium et dolor capitis
suis quod est magis venenositi attinens
et ex quanti preciosa quod fetens sit corna
tilis et emplastrum denigratur sine offu
scatur et apparet aliquando ... in ea
ingredime ut uidi in bartholomeo
supradicto certe quod tendit ad uirtutem

xxiii..

Ad indicatiua de festine mortis
de aliis signis sumptis a qualitate
urina supra de acutis urina
grossa turbulenta uel sub nigra
in qua non residet aliud eque clari
ficatur in febre pestilenciali est signum
non bonum sed est maxime retinere et
uirtutem desistere in expellendo
con 6o 2o Auicenna quarto 10o inquit qui
dam autem humores urinarum turbulente
existunt que in prostusium grossam
colorem faciunt quod cum fiant ve
locitatem cessandi morbi si
gnant quam uero in postusium non
faciunt et turbulentem existunt
si uirtus sit fortis longum mor
bum, sunt si debilis mortem Ag.
sa pestilenciis fetida et nigra et
grossa mortalis liuida mala Ege
stio fetida diuersorum colorum apparens
an signa digestionis mala sunt enim
adhustionis et liquefactionis et multi
tudinem humorum corruptorum Et quod
ergo est colericum et multum non aliquam
equalius mala quidem principio
ac egestiones continuose et fetide si
quas ac ut uerum ac ... mortale
Sudor frigidus in modica inten
sione sic fetidus circa ... et collum
mortalis Sudor fetidus in princi
pio febris pestilencialis malus Vomitus
fetidus malus et uiridis sicut eru porri
et eruginis fetidus et mulcens in in
gredimine et obscurus et qui est sicut
flos eris deterior Anhelitus fetidus
malus et mortalis eam enim pu
tredo confirmata est in corde et
prima quod omne apostema et omnis pu
stula generatur et procedit est
malus Et ex in dolor capitis
persuerans in febre pestilenciali et corpus
est debilis et si cetera signa mala
precessere aut uero si fiat fluxus sanguinis
magnus de narrabus in pulsu nobile
non preceptura debilitate nulla de aliis at
subito quarto de ipsius s. de acute et in ...

de frac

Xiii

De cura huius febris

Iam et solaciose doce consue
veram huius rabidi morbi
curam ecclesie salvatoris quo
casum aput eum exstiterit et qui
admodum et horrendorum sumo-
ris absolucionis sanctissimi pontificem
in se excitasse conati sumus quia
de re eos omne meos mori eius
empti arbitrari pro quo omnia michi
persuadebant stupendi quos in dies
videbam quorum in assignandis
causis et aliorum morborum hu
manorum ingenium deficere sencieba-
de cuius causa tum pro ea tam quam pauca
nota loquerentur. Adstaque in pro
cinctu tractatum tamen maturius sum pro
stituturus videre esse eos mederi
a vera veritatis dictasse et seligi
morborum curam liberius deinde
dum ipsum in huiusmodi arbitrio ma
relinquisse. Aut vulgares medi
cinam opera ministrantia ipsi
propria speciale privilegium ad eos operis
solatium ex hoc certique et dicunt
medici huius devorantis morbi
inter ceteras egritudines specialem
atque divinam curam optime quia
obrem qui eum sanare intendit
et si in omnibus in hoc specialius
divinam imploret misericordiam.
Item in primis ancillam egri ad
suscipiendam graviter suma cum
diligencia curent astantes quia ut
pro eius salute deinde flagitent
quibus sic premissis ad eius curam
veniat eis Canonibus et anti
dotis quibus pro humana mens
eis efficaciter subvenire. Sequendo
itaque ordinem per me in relique
observatis ponam et cetera et cetera
et ea in quibus cura ipsa persistitur
primo autem attendas ut omnem in
principio habeas in curando dilige
nciam quod est egritudo eius dandi
indutias etiam quia cum consumi-

non est ei spes quod in paucis sit
diebus pluribus sed paucioribus
secundum materie venenose su
perfluitatem maiorem aut minorem
ut supra de acutis dicebatur videlicet
quedam in 2o quedam aut quedam
post. Unde nota quod effimera pestilencialis
in 3o horis maxime consuevit. Cavendum
sunt ut ordinatio diete eius altius
digesta celebrata eius cordis principali
et maxime solicitum confortativo et secundum
similiter propter propinquitatem eius ad
cor. Calliditatis epatis remissio et
aliorum membrorum supercalefactorum
sique sunt talia ut remedia accidencium
correctio dicta ordinetur in vi rebus
non naturalibus ut simpliciter de preservacione
actum est quantum tamen capitur in pestilencia
particularis sic distinctum. Aer et locus et
camere rectificetur ad tantum ut super
de preservacione semper in odoriferis in
igne et flatu ventorum septentriona-
lium si ex eis fieri potest quod est de maiori
convenientibus. Alimasorum 2o et dietal
teratio seu correctio fiat aut calidis
aut frigidis secundum exigentiam ex parte
complexionis aeris ac humoris vel de
quibusdam aliis in quibus fuit humiditatem
in aqua et acetum et si assurit cum aqua
rosata et cum aceta secundum a pomis
et hoc tempore calido sed et cum demum
mendis flores herbas secundum ut supra
de preservacione dicitur. Aer autem est luminosus
in die luce solis et in nocte candelis
et hoc ut plurimum quiescens consuevit
supervenire subito quod si aer tunc aliquando
ventosus sit ad cerebra quod si pueri
cet cum constancia vigilabis. Hoc observa-
tionem dico. Secundo non pro nobilibus et
potentibus aliquid quod postea consi-
natus ea die si possibile est removeatur
a loco in quo infectus est et ad aliud du-
catur locum vel camera. De quo reddi-
ta est causa supra et cum quod tum insolando
non sit causa multi motivi virtute
ut dicetur statim de motu et sunt
lectum mutare et lintiamina et cetera

ūo

omni die. Tertio quod ut dictum est aeris
alteratio huiusmodi fiat secundum exigentiam
diversorum constitutionum et humorum ac
conditionum etatum consuetudinum et huiusmodi
quodque in reliquis observate debitis alio-
quin errores committeres. Simpliciter pati-
ens teneat in manibus aliquod odori-
ferum ut supra de preservatione secundum
exigentiam cause et aeris constitutionis
sumptum. De cibis in quibus aut principaliter
quoad qualitatem eorum quia alteratur
secundo quantitatem secundum continuam et di-
scretam. Tertio horam seu ordinem
qualitatem primo quia mutabilitatem
debet eius corrumpentibus et [illegible]
ac virtutis restaurativus facilis dige-
stionis alteratus ad frigidum et siccum redactus
ut inde prohibeatur eius putrefactio et
ex eo generatur humor aptus putrefactioni
magis resistere vel acetosa cum hoc quod appe-
titum incitant et calori resistunt febri-
li. Etiam sicut dictum est supra hic [illegible]
[illegible] alios plus virtutem debet et resistunt
et [illegible] et [illegible] maiori ac [illegible]
indiget nutrimento propter quod credo quod
cum aqua carnis sublimata caloris pro-
bat nutrimentum et humiditatem spirituosam
quod in huiusmodi casibus est cibus singularis
[illegible] quia cito inflamabilis est ymo
ipsum debere fieri cum alterantibus cara
et cordialibus confortantibus sub igne
[illegible] Gallina vel fasianus vel perdix
vel caro edi cum aqua rosarum et aceto et
modico [illegible] aromatici dentur [illegible]
riandro sandalis gemmis ac margaritis
rosis citrinis flore nenufaris et huiusmodi
cordialibus de quibus supra et specialiter
gustui delectabilibus ad alembicum
ponatur. Item cum ea etiam ponatur
ductili [illegible] teruntur folia auri et [illegible]
ponuntur [illegible] [illegible]
etiam si opus erit quedam vero carnes
frustratim incise cum predictis po-
nunt in fiala magna obturato fora-
mine in caldario pleno aqua ad bulli-
endum per quinque horas deinde totum

extrahunt et exprimunt per peciam
et expressum residuum quidam addunt
aquas cordiales cum eis quasi im-
plendo vas vitreum usque ad me-
dietatem. Et hic adverte quod dicto
quod acetum sit [illegible] in vigore necessitatis
et commendatum ut supra de preser-
vatione tamen attende ne [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
quod sunt aliquam stomachi infectionem
in quibus ex usu aceti [illegible] in [illegible]
quantitate corrumpitur de qua [illegible]
minus [illegible] est. Et ad hoc [illegible] ad-
verte quod ex chilo putrefacto [illegible]
[illegible] putridus vel aptus fieri
generatur. Consimiliter laudo coctu-
ram brodiorum consuetum et huiusmodi
ex carnibus temperatis laudatis
supra [illegible] et [illegible] alterata
tamen cum acetosa in [illegible] [illegible]
ponuntur ad bibendum cum [illegible]
bus et herbis aut acetosa aut aqua
[illegible] aut [illegible] ex [illegible] cum
[illegible] cordialibus calidis
aut [illegible] ut exigit dispositio. Et [illegible]
quod [illegible] fit et [illegible] ipsa febri ut sit magis
[illegible] tamen quia et aptitudo
ad putredinem sunt magis sus-
pecta. [illegible] fit [illegible]
[illegible] primi. Et nunc semper
solitus [illegible] ad [illegible] quod magis
suspectum est. Qualitatem [illegible]
alterativam [illegible] prout [illegible]
[illegible] calido sanguineo vel colerico
dieta detur ei proportionata et [illegible]
et [illegible] de qua dictum ad
plenum [illegible] capitulo supra. Et de ipsis
[illegible] aliud statim in compendio [illegible]
[illegible] quorum primum est quantitas
primo [illegible] [illegible] bona
contra [illegible] [illegible] sit grata [illegible]
plures in exhibitiones [illegible] pa-
[illegible] [illegible] plenum cor [illegible] qui
[illegible] agunt super [illegible] et [illegible]
violenter [illegible] sunt distracti sine
disturbati appetitus absolute.

sa febre et omnis conde subdit
cuius est restaurare super cibum
i. cogere eos ut frequenter cibum
accipiant cum almansore xo de
febre pestilentiali habet preterea la
borantibus passione ad conve
dendum ad sunt cogendi cum in
ista febre non est procedendum sicud
aliis acutis quia hic propter qualita
tem occultam venenosam multo
plus debilitatur virtus quam in aliis
acutis propter qualitatem manifestam
et ideo bene dicebat 6 p° affo contra
illo accidentibus pertinentibus
virtute cibum dandus est cibus
quodque tantum de aliis intelligit
acutis in quibus virtus primo servanda
est et prima tamen primo quia virtus
occulta plus possit quam manifesta
vide manifestam et in quantum in modo
et quantitas venenum homicidem ne
fiat quia magna quantitas aliorum
talicorum in sumo aut sicut in
sumo in medicine faciem et qui cor
est debilis non potens in vomitu
vice magnam sustinere ideo quantita
te erit in pluries partitur vices ut
dando ter aut quater in die naturali
et dando inter cibum et cibum confe
ctiones electe et huiusmodi cordialia
confortativa hec aut partio et cibi
exhibitio in quantitate maiori dat
in minori diversificatur hec secundum diversitate
fortitudinis et debilitatis virtutis
etatis consuetudinis et talium ad
que bene gravare de quo dicitur quod in ore
to melior est consueta sibi in tempore
sanitatis si fiet ex et queritur quod
hora illa non sit sibi minus tedi
osa et displicibilis ne ducit eum
ad vomitum adque hec consuetudo
facilius promovet de ordine erit non
ponatur indigestum super indigesto
et cetera ut paciens non sentiat se
ex tali ordine in stomacho aggravari
et aliquando eis potum vomitus aliquos
cibos hic subinferam compositos

ut ex hiis et dictis simplicibus super
dictis ... scias et tu componere secundum diver
sitatem palatum et complemento eius quod
est dictum supra de preservatione quod tibi fiat
si possibile est ex hiis que modo sunt narrata
in anno pestifero quamvis sint mala ...
quod si modo hec fuerint supra dictum supra de
preservatione quod tibi est corrigere cibare
to et aliis pullis ordei in hoc tamen que
cum brodio ciceris alteratum erit dictum
est cum aut fuerit propter masticare possit
et tu transferas ad cibos delicatos gustui
delectabiles et in sanitate consuetos
non tamen nocivos faciendo gelator
ia acetosa ex carnibus laudatis tempera
tis f. et calidis alteratis ut supra capitulo 30
Item assentur cum irroratione aque ros
et sandali et aliorum talium odoriferorum et
consimiliter dentur sapores acetosi agre
stum ex fructibus acetosis arancie li
mone citrinato et huiusmodi item ex succo eorundem
cum modico panis et lacte amigdalarum
et aque rosarum et brodio saporem compone
delectabilem et confundas pulverem cori
androrum preparatis aut parum cinamomi
ut dispositio exigit consimiliter fiat ex
succo arantiorum vel pomorum et pomo
granatorum et limonum et si cordetur ad hec
addere poteris tu eum debes esse sollicitus
in excitando appetitum in hiis quia in eis
omnis cadit item conficere aromata cum re
bus cordialibus commiscendo sicud ...
ut decebit de quibus etiam actum est in de
preservatione consimiliter ex succis her
barum etiam dictarum cordialium et ...
non cordialium cum aceto et modico passula
rum fac salsamentum et si videbitur ad
das modicum ... hic nota quod erit ...
possibile est in omnibus talibus commisce
actum in quo tempore pestis magna
est supra alteratum ex ...
item an accidit actum pullus ...
... et in patella deinde frigitur
seu assatur et super ... deinde spergitur
sapor factus ex lacte amigdalarum
cum succo arantiorum vel agreste vel
pomo granatorum modico panis addendo
sibi aliquod corpus cum pulvere cina[momi]

de cibis qualitate et ... parandis

d. hor. cibandi

d. o... ciboz

monum et limi addito zuccaro. Item
quedam pulcra grana granati sup
ponuntur ad decorem et ut ex visu
totum gustui gratius reddatur po
tes et duos sapores in eodem vase diui
sos colorum facere ut visui magis
delectent faciendo unam partem cum
sandalis rubeis et aliam cum sandalis
albis faciendo divisionem cum carta at
assere subtili in ipso vase primo et ita grad
et consumitur adde croceum vel alium colorem
citrinum facere. Et de ceruisia subtiliter
deinde sit calidum in aceto ponatur et
permittatur stare in eo horis decem deinde
sup aspergatur modicum Cinamomi
et ... ad excitandum appetitum detur
vna modica quantitas post cenam in fine
cum uno bolo carnis credo castrone. Item
ex colatura furfuris ordei vel lacte amy
gdalorum zuccaro et vino granatorum fiat
pulmentum brodio carnium laudatum
in febribus commemoratis. Item lenti
cula excorticata bis primo abiecta aqua
et 2o in brodio decocta et aceto sufficienter
et maxime tempore calido tempore vero
frigido data potius cum decoctione
etiam vel lacte amigdalorum. Citrulli
cucurbita fracta optime decocta et sunt
sicut pulmentum cum zuccaro ... conceduntur
preter sunt enim pectoralia et maxime
competenti. Et attende quod ea sunt reci
tata ex cibis et ... consistere
de quibus supra ad plenum de preservatione
et supra 2o Capitulo. Oua tremula
estate in aliquibus yeme coctis absque eo
detur de fructibus dictum est et de aliis
de preservatione et ... cibi de potu autem
aque ordei simplex et magis quando
materia extincta est ... aurea at
durata aut in eius decoctione fuerit
posita in fundo vasis de qua post ma
gnam quantitatem assumere magis
si iuvenis fuit colericus et temporis
estiui. Et quia dictum est de quantitate
cibi inquit enim prima secundi ...
Et aqua pluuialis frigida subito ...

valde pauca aut quanto ita fortasse
se excitat caliditatem et est etiam
dictum febris 16 continuis ... ac
quod dictum in regimine certificatur
quod si est multum inflamativa
... reperiuntur condiciones octo
supra posite Capitulo de Canoni
bus generalibus febrium putridarum
et ... quam si ... pau
cam et quanto quia successive et in
in ... fortasse excitaret
caliditatem quia in colera ... contra
... 2o et ... multus potus
aque frigide quod excusat in febribus
ab omni alia infrigidatione et etiam
... prima secundi de cura febrium
sanguinis. Item et plures tercianarum
ex eius solo potu sanati sunt ut
... dicitur caliditas febris ... aut in
quit da in potu aquam cum frigore
valde et in bona quantitate. Et ...
dubium ab ... pauca fortasse
excitat caliditatem. Cuiusdam pre
cipimus cum datur istis potus etiam
ex rebus frigidis acetosis quod detur
in notabili quantitate propter
et sepe quod ... quod cortus
est inflamati ... sup omnia attende
pectoris dispositionem quod si ... fuit
difficultas eius aut naturalis aut
accidentalis quod talia caventur ...
possibile ... inflamati ... super
omnia attende pectoris quia primo le
dunt quia sunt constringendo ...
attractionis plurius aceto quia an
helitus frequentatur 2o quia ...
... ad interiora ... et in
grossantur et prohibetur eorum ...
... expulsio ... constri
ctionis. Unde periculum ... parat
suffocationis ut ille amicus ex
nimio potu aque frigide ... dif
ficultas anhelitus a ... Con
cernit et potus aque simplicis co
cte cum zuccaro cum sirupo aliquo ex
acetosis dictis. Item aqua in aceto
et zuccaro et ... Item ... de

granatis de berberis cum aqua
et ab aqua calida tamquam ab ennito
caveat Item ab omni potu calido
Item conveniunt potus aque cordia
les ut acetose acetose cum siruco
granatorum et similium cum ziruco quod
si contrarius fuerit debilis aut consue
tudo te cogat da aut comunem album
lymphatum subtile odoriferum cum
aqua refrigerativa ut Avicenna
de terciana aut malvaticum
et sit quintuplum aque et plus et minus
secundum exigenciam disposicionis quod si fuerit
ex flegmate potest dari ut dictum est
et plus attenta remissione caloris
et consuetudine etatis quia senex
quod si ex colera aut sane magis et tu
modera Nam ipsum multum vir
tutem restaurat quod si alicubi ab
auctoritatibus blasphematur
vinum potens intelligitur de puro
vel in debilibus antiquus et ta
libus enim conditio conveniens
Consimiliter detur comune album
parvum odoriferum lymphatum et
si declinabit ad ponticitatem melius est
vino Et Avicenna laudat ac
dulium Item agrestis valet debilibus
Macrobius aut multum laudat sed
comendat in peste comunem album lym
phatum cum aqua ex qua extincta
est lamina aurea inquit cor cere
brum et epar a qualibet putrefac
tione venenosa preservat et ita
de potu in hiis que dicta sunt de pre
servatione Contra potus hos ordinarie
a medicis potus in caloris decoctio
nem de infirmo omni hora et mo
confortatione sepe et de eis accipiat
et columne nobilem quantitatem
ergo ad caute comune et citra et fuit
et si in cordialibus acetosis ut sunt de
acetositate ut de cubebis et de agre
sta de si acetosis simplicibus de bizan
tiis de mirmicis de fumo terre de li
monibus cum aquis cordialibus
ut buglossa endivia acetosa rosa

Nos acetosa et hiis similibus ponde
triplum aque ad se Item valet oriza
chia Item cum hiis per comistione su
cus ab acetosus ut citranum comunium gra
natorum Item in extinguendo potus
adde semina comuni frigida maiorum et mino
ra dragma quinque ac ut faciant ad
fiere Item aromatizare cum sandalis
aut aliis cordialibus calidis aut frigidis
ut exigit disposicio et compone ma
ter si compositus facile componens alia
tua ex instructura forcia et debilia ut
libebit Postremo attende quod multo o
sitium patiatur et inde magistratus
mis angelicus Et tu quod potus magis de
me alicui tempore calido dentur sed
et tempore suo multum caliori
magnum quod quidem inflammationis
extinctio et hoc de cibo et potu sufficit
aut de motu et quiete dicebatur
paulo ante quod pater de sermone de loco
infirmi quia de camera aut de domo
in qua incipit infectionem et hoc intelligere
in prima die quod secundus constat et
sit locus alteratus et rectificatus
ut dictum est Nam in de pre servacione
aliquis domum vel cameram hiis aspectum
malum neque nec talia sub tempore
ut demum multum moveatur nec ex
tali motu amplius debilitetur et
sponsus resolvantur vel etiam materia
venenosa que stat quieta ex tali agi
tatione moveatur subito ad cor et
deinde continens et quamvis dicit ipse
que est tercio de capitulo x capitulo de
causis mortis inquit quod quidam mort
infirmi ad assellam causa morte
fuit etiamque ipsum quiescere et in lecto si
possibile est quare sedem quam liquo
magnum sinandus est in omnibus
egris debilibus De sompno et vigilia
dicendum quod ex sompno timore inunde
admirata et oppositum quod medici
quia vult eius ab contrariis eloque
in dictamone simplici absque magis patet

Sompnus vero ad multum debilita[illegible] cietur virtus ex vigilia tanta dormire ita tamen quod vigilia sit somp[n]o prolixior. Nam sompnus multum virtutem confortat. Ut primo ut primo de sompno. Quarto et capitulo primo de signis que ex sompno proveniunt. Vero tum virtus ex vigilia tanta dormire ita tamen quod vigilia sit sompno prolixior. Nam sompnus multum virtutem confortat ut primo de sompno. Quarto et capitulo primo de signis. Sola vero in hoc dicit providencia tua laborare. Caveat tamen ne in sompno profundetur nam consueverunt pestilenti sompno profundo mori et maxime ut estimo quorum materia est sanguinea aut flegmatica ut supra de signis sanguinis et flegmaticis et

De inanitione et repletione

tu cibi. De inanitione et repletione iam actum est de quantitate cibi. Convenienti summa dent ergo ut supra ad comedendum. Ita tamen quod non repleantur repletione qua stomachus gravetur. Corpus eius omni die cibetur clistere aut supposito corporum aut clisteribus ut supra de curatione febrium putridarum in generali et in cibi. De accidentibus autem dicatur ut supra de preservatione et in eis dicetur. Primus Canon 20

Tertius Canon

complemento eius sed [illegible] quod interim occurrunt pestilentie statim debes advertere ut evacuatio fiat si ipsa est necessaria que dum sit fiat. Et secundum multitudinem materie peccantis quoniam si est san[guis] peccans quod est plurimum aut humor alius sanguini commixtus quod comprehendes ex signis ut supra de cura putridarum in generali flebotomia facta ut statim dixi quod si fuerit alius humor non mixtus sanguini peccans evacuatio cum solutivo appropriato sibi. Et sicut dicebat de cura putridarum in generali eius prima. Unde licet materia continens fuerit sanguinea fiat flebotomia et si fuerit alius evacuetur. Et quod flebotomia communiter fit ut semper a multis medicis pestilentem evacuationem facientibus quod ideo primo quod si in febre pestilentiali

De flebotomia

fit flebotomia non conveniens maior committitur error quam si in aliis fuit putridis febribus non conveniat. Quia in hac febre plus quam in aliis in principio virtus debilitatur que semper et multum debilitabitur evacuatione sanguinis et spiritus ex alteratione. Et cum sit magnum incurrit patiens periculum et fortasse mortem et in quo anno primo perit hanc causam volunt Avicenna ut Canonem sit flebotomia parti. Quod ex quisitam fuerit certus gradus. Et ut clarior inde sequatur doctrina quia intentionem saltem in hac parte satisfacere decrevi per breves conclusiones. Intelligam iam positione premitto quod febris pestilentialis ab aliis dicitur ex parte cause quia causa eius determinatur ut aerem venenosum et aer vero ut supra in declaratione diffinitionis febris pestilentialis. Ergo quia eius putredo est maxime et principaliter circa cor. Non fit in aliis ut prima li[bri] de febre pestilentiali primo ex quo inferitur quod vero in corde quia in dextro eius ventriculo reperitur sanguis. Non sic aliud humor quia secundum plurimum putredo principaliter ei accidit vel propositum quod ei accidat preterea convenientius indicatur spiritibus quam sit de natura sanguinis. Nam spiritus est vapor sanguinis temperatus septimo de utilitate. Ergo plus sanguinis quam alteri humori continuatur ipsum venenum. Et sanguis primo putrefiet et hoc cum plurimum et dictum est secundum plurimum quia quoniam natura est magis solicita de defensione sanguinis quam aliorum. Unde aliquando recipit aptitudo maior in flegmate vel colera ad putredinem quam in sanguine quo casu putrefiet flegma vel colera ad putredinem et non sanguis ut supra ex causa determinata aeris aliquando putrefit flegma et non sanguis sanguis et non flegma ut dicebatur conditione [illegible] contemperante in humoribus

racione humoris quod est quia sanguis
primo oriuntur causa putrefactionis
et cum plus minuatur accidit secundum
plurimum in eo putredo et existo inferius — nota
quod cum sanguis sit est putrefactus
non stat longo tempore quod et
in aliis humoribus accidit pu
tredo propter nocumentum cordis aliis
comitari. Ex quo infertur ulterius quod
quod statim post principium putredo
est ex multis humoribus. Ex quo
infero quod post principium non debet
fieri copiosa flebotomia sicut in principio im
illud a. Et cum post posuerit flebotomiam
non est amplius ad continentiam
ut supra de cura putridarum in
generali. Permitto ultimo quod flebotomia
est triplex evacuativa diversiva et evenativa
ut exempla patent. Prima conditio quod
in principio consentiente virtute
etate et ceteris particularibus peccante existente
sanguinea vel sanguine inmixta com
petit flebotomia evacuativa quod est a de cura eius
in principio capituli. Secunda conditio
componitur de mente auctoris pro
Avicennam quod in principio morbi epide
mici semper est fienda flebotomia et
postea inde fiat farmacia precedente
et dicit principium est spatium trium horarum
hanc. Questio conclusio verificatur pro
prima parte eius sed dicatur ut de
multis quia certi sunt secundum
plurimum. Secunda pars potest verificari
quod si tardatur quod sicut debet tantum
accidit dementia corruptio et inclinatio
farmaco etiam confortamine cor et
renibus et humor removeatur motus
et ad minorem virtutis debilitatem quam
flebotomia et si securior sit evacuativa flebotomia facta
quam farmacia et tamen bene quam numerata. Tertia
conditio quod humore peccante alio
a sanguine et eidem commixto ratione
humoris non competit flebotomia evacuativa. Hec
conditio est veritatum et si
fuerint humores alii evacuentur et pateret
et tamen quam sit evacuetur humor
evacuandus et multiplicando debilitate

virtus et dicitur ratione humoris quia for
tassis ratione plectorie aut humoris possit
competere. Secunda conditio in principio urina
existente existente subnigrali cum aliquali
rubedine consentiente virtute et
aliis competit flebotomia evacuativa etiam talis
urina fit ebulitione humoris peccante
sanguine commixto per urina conditione
ista conditione est contra primam quia de
cura febris inquit cum viderius urinam
grossiorem et rubicundiorem non erit
malum si flebotomaveris et de cura
eius pure. Et cum videris urinas
eorum grossas tunc flebotomia et de cura
causonidis. Et fortassis inmabis
eos ex flebotomia si fuerit illic turbiditas
et rubedo. Quinta conditio quod in prin
cipio apparente urina subnigrali ad albe
dinem tendentem seu declinantem
non competit flebotomia evacuativa patet conditio
etiam per canonem Galienum secunda primum Tegne
et egritudinum. Sexta conditio quod urina in
principio apparente subnigrali propter
fortem ebulitionem quod comprehenditur
ex intensione febris ad constantiam
virtutis competit flebotomia evacuativa patet quod
intelligenti etiam est simile sicut
ebuliente lebete quod ex sufflat et ces
sat ebulitio et si arguitur quod in omni
putrida consentiente virtute esset
competeret sic sedendo ebulitionem dico
negando consequentiam et causa est quia ex ebu
litione facta in humoribus cordis toti
ad communicatur nocumentum est ex ebu
litione facta in humoribus in aliis
membris existentibus et ideo ex eis sit
facta inanitio scilicet quantitatem ex
sua nocumenti est quod in aliis sit prin
dis quod si etiam arguitur quod in causo
ne quod quodlibet fieret ebulitio in humoribus
et cor debet fieri flebotomia. Nullo dico conce
dendo quod illam non in causone si competit
evacuativa flebotomia. Et ideo a inquit de cura
causonidis et non flebotomie fortassis infla
mabis eos. Et etiam de flebotomia evacuativa et ho
ubi non apparet urina grossa seu

turbida tamen subeidine quo tando
petit flo[bothomia] cuius de causis in suo
loco et tamen ibi 20 p[ar]s dicit quod in ordinate
et p[ar]s regulariter operari et quod in
morbis non dantibus induciam
stimulatur et cogitur ad operandum
irregulariter [E]ideo quia alie partes
dant inducias et hec [quarta] pars particulare
non habet in aliis curantur curationes
successive ebullitionem remittentibus
quod tamen in acutis particularis dignoscitur
non est pestilentialis hec faciendo pos-
sit cautelo sicut tamen flebotomia que in maior
refrigerat habet locum in ipsa curatur non
sit in aliis et forte hoc sensit G[alenus] primo
afforismorum glosa 23o dicens inquit [E]tiam vos flebotomia
magis in particularis morbis et febribus
usque ad defectionem refugeretur statim
corpus et extinguitur febris quidem in
preterit hac dicendum in febribus de sanie
qualiter aut quantum accidat in corpore
tenerum robusto et forti et tamen grandis [h]ec vide
semper de acutis particularis etc. Nona quod in
principio apparente in cornua sublin-
guali p[ro]pter mortificationem caloris quod
comprehenditur ex remissione febris
cum debilitate virtutis et aliis malis
signis ut supra non est fienda flebotomia
quod sit statim continuatur patiens etc.
[O]ctava [8a] conditio quod cornua in primo
apparente livida indicate sumpta a livi-
ditate non competit flebotomia scilicet cura patet quia
mortificationem sit aut celeriter ad
extinctionem quibus casibus ab ea est absti-
nendum et dicitur indicatione quod si
adesset plectoria non indicaretur ipsa
ratione ipsius in principio fatiente [N]ona [9a]
semper apparente apostemate in aliquo
emunctoriorum virtute enim forti et in
sic pestilentiali semper competit flebotomia
saltem diversiva patet quia non sit apud
in eius loco nisi quia natura illam
materiam ad ea loca transmittit diver-
tendo et elongando a corde materiam veneno-
sam [E]t in aut in medianis debeat ipsa
naturam imitari non p[ro]pter tamen sit eius ad
imitatorum partem principalem de cura particularis

sequitur quod tamen per flebotomiam diversiva
quod ad plenum compleat quod ipsa materia
prius competit in principio ex
qua conditione infertur primo quod
apparente apostemate in emunctorio
brachii dextri debet fieri flebotomia salvatelle
dextre patet ratione et situ quod inguinis debi-
litatur in situs ex flebotomia manus
quam brachii et tamen hec est magis
diversiva [S]ecundo sic admitte quod licet a parte
apparente in emunctorio brachii
dextri sub assella sinistra competeret
diminuendo flebotomiam manus sinistre tamen
quia timetur tractus materie vene-
nose ad cor vehementior est si fieret
ex saphena sinistri pedis infertur
secundo quod apparente apostemate
in inguine dextro debet fieri flebotomia ex sa-
phena dextra et in sinistro sinistra
consimiliter diversiva tamen si apud accidat
post aures [D]ecima conditio quod apparente
carbunculo seu antrace consistente
virtute et aliis non resistentibus
in primo competit flebotomia et est cura
patet conditio quia quodlibet tale est ex
sanguine adusto et propterea colerico
aut melancolico et tale per flebotomiam facilius
ac convenientius educitur sine cicatri-
ce etc. [E]t in a 22a et cura carbunculi
indicatur est flebotomia et evacuatur sanguis totali-
ter [E]t subdit et quod egritudo est
venenosa timet medicus est expedire flebotomiam
approximare etc. usque ad sincopim et tamen
tamen hic quod medici voluerunt flebotomiam
in pestilentia consentientes debere
semper debere fieri usque ad sincopim
de nudantibus inquit [A]vicenna in modo
flebotomia et inde quod tollit hic et
principium [U]ndecima [11a] conditio quod
apparente sputo sanguinis quod est
pessimum signum competit flebotomia ex
basilica dextra et hic apparente re-
pletione [u]ltimo hic notandum predi-
cte tamen sed [p]rimus quod ubi flebotomia
fieri non potest aut propter etatem aut
propter virtutem [A]d propter aliquod quod
loco eius ponantur ventose

Cum sanie Ad posite sunt nati
ones tenent totam flebotomiam in 2a parte
2a Capitulo de ventosis Secundus canon
quod audacius fiat flebotomia in consueto
et in non consueto quando ea facilius
3a tolleret Tertius canon quod si quis ex
flebotomia consuetus est aut aptus ad
sincopim tali quadam cautela in
diligentia fienda etiam ex sincopi
multum debilitatur et cor multum
leditur quod primo est etiam multum
nocivum et ideo tales flebotomentur stando
non stantes supini et ca 2a parte
de flebotomia Quartus canon quod si eger
se evidenter senserit agravatum
per totum fiat flebotomia de vena
media si magis in inferioribus
de basilica si in superioribus
de cephalica Quintus canon
quod materia existente sanguinea copi
osa fiat flebotomia si colerica minor si fleu
matica etiam quod diligenter habere grad
Sextus canon quod ubi se talis sentit
effimicam si pletorica non adsunt fa
flebotomia de basilica sinistra quam
per hanc vapores cordis et arterie
calidi potentes educuntur et ideo
de vena asmatica scilicet in asmate et
et constrictione anhelitus Et [illegible]
expeditus de vena per flebotomiam [illegible]
ad eorum remedia et supra de
minutione studeat medicus ut [illegible]
die paciens habeat beneficium ventris
etiam cum clisteri [illegible] malis
[illegible] et quibus [illegible] supra de
[illegible] putridum in [illegible] et infra
in tales [illegible] de colericis [illegible]
[illegible] studeat ad eorum [illegible] firma
tum [illegible] et [illegible] plurium quando plurium
febris pestilencialis non est magis
intensionis sine inflamationis
Et [illegible] ei dixit Omnia curationis
est [illegible] Si itaque pesti
[illegible] multe inflamationis simul
incipientes in [illegible] et [illegible]
[illegible] precedit saltem alterutra

per exteriores Alterutra autem [illegible]
que sunt [illegible] digestiva [illegible]
data [illegible] propter [illegible] Septimus canon
et est [illegible] [illegible] benedictus [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] fiat [illegible]
[illegible] fieri [illegible] et [illegible] est [illegible]
est putrida venenosa [illegible] expulsio sta
tim fieri debet cum sit [illegible]
[illegible] et [illegible] quia [illegible]
eius [illegible] continue maior putre
factio et venenositas propter [illegible]
mali et corrupti [illegible] et sit [illegible]
spirans [illegible] [illegible] et ideo plus
[illegible] est talis et [illegible] apparatu
et [illegible] propter istud [illegible] de [illegible]
terati Sed hic cadit difficultas [illegible]
tale [illegible] debeat esse laboriose solutivus
ante benedictum [illegible] quia benedictum est
tarde operans non ita eradicans et
[illegible] subito educens ut laboriose sol
vens Item in [illegible] preceptum
sit ad digerendum eradicare si possibile est
[illegible] quia virtus consentiet [illegible] et fit
et communiter observatur [illegible] magis [illegible] istu
se [illegible] alius [illegible] communiter pra
[illegible] laboriose [illegible]
timent propter fortem agitationem [illegible]
[illegible] Etiam quia venenositate [illegible]
et pro istis est [illegible] Tamen ne
temporis [illegible] difficulter
medias fortes quia [illegible]
[illegible] unde placentinus et [illegible]
[illegible] noster super fortes [illegible]
[illegible] solum super [illegible] cassia [illegible]
[illegible] et [illegible]
prima [illegible] et [illegible]
[illegible] medias [illegible] propter [illegible]
assignatam [illegible] tamen [illegible]
tempore [illegible] pestis plures [illegible]
[illegible] fuisse [illegible] laboriose solu
tivus et [illegible] et plures [illegible]
[illegible] solum [illegible] sunt benedictus [illegible]
[illegible] se super [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] pono aliquas conditiones
quo sunt [illegible] loco canonum prima quod statim
et in principio [illegible] [illegible]

moderans mundificatione nobili, ita
quod nem intellexit et cum dixit secunda
curationis est extractio .i. fortis et
nobilis mundificatio si fiat secunda sine
medicina unde per hec verba excludit le
nificationem et lenem mundificationem et ra
dicem eius est quia materia hec est fundsa
venenosa cuius enormis si virtus re
sentiret eradicativa fieri debet medicina
et ergo quam mundificatur materiam
est ut contra tenorem solutivis faceret
nota primo — dz Ex quibus infertur primo quod male
operantur qui procurantes ad faciendum
in eadem die flebotomiam et dare solutivam
nam tunc fiat plateas febribus tune
tum debilitetur eger ex hiis duabus
que maxime debilitabitur et primo
per evacuationes ipsas que due tenebunt lo
2a — cum eradicativam Secundo quia fiunt
in eodem die duo motus contrarii
quorum quilibet debilitat et potenter
absque quod evacuationes farmacia materiam
movet a circumferentia ad centrum
flebotomia vero econtra et tu vide quod .d. l. primi
Nota quod uno die due medicine laxative non administrentur — capitulo quinto preter duas medicinas ad
centrum solventes in die una contingere
est timorosum et ex certitudine quid aucte
satis ad propositum adaptare poteris
Infertur secundo quod non sunt laudandi
Repete lentiva et so. manna et cassia — qui solum cassiam aut manna exhibent
in principio mundificare aut leniter intende
sit quod medicina talis ex renbarbaro aut
Nota — ex agarico cum verbigrasio Et mane clara
ʒ i renbarbari electi ʒ ii ʒ spice vel squinanti
[illegible] ponatur renbarbarum in infusione aq
acetose et morose in [illegible] aromatica an
ʒ i stet sic per horas vi ad minus fiat de
inde expressio fortis manna ante dis
solvatur in aqua buglosse et exprimatur
et omnia simul misce et coque medicina
maxime causa [illegible] tolleri [illegible] dare
potes cum dicta manna ʒ i s usque ad
ii renbarbari in siropo Et licet non de spiritu quod
est mali saporis evitetur ut possibile
est et similia quod in istis appetitus
prosternitur ut supra similiter poteris
tunc cassiam dare renbarbarum ut cum manna

operatus est Item materia ex [illegible] [illegible]
loco renbarbari pone agaricum cum sile
trociscatum et inclinis est eo tempore
ut corrigatur cum gummelle Item
medicina collecta mane diaprunis
nicolai ʒ i renbarbari ʒ ii in infu
sione ant ʒ i s [illegible] ad ii in siropo
simili modo [illegible] Item sola
pone agaricum et lebulos usque ad
turbit preparatum et da cum aquis cor
dialibus ut dictum est Et consimiliter
[illegible] semper cum farmacia cum cor
dialibus et quia infra plures ponere
descriptiones solutivorum in [illegible] solita
fiat aut [illegible] [illegible]
supersedeo a recitatione eorum Sed ergo
quereres Cum de solutivis aut febrilibus
3o — febribus consuetis Tertio quod quarumque proba
bile pono tamen communem modum
practicandi Medicina secundum [illegible] per co
venientem in febre pestilentiali exhibi
et ad eam declaranda per dicto que
medicina benedicta d. 2a — medicina dicitur benedicta duobus modis
primo quia nobilis opus nos enim
absque molestia corporis faciens quod
[illegible] solutivas primi et 2i gradus
benedictus diaming et hec est diamana
vel descripta a mesue dicta est ab eis
2o — benedicta Secundo quia non est vene
nositate participans et non port
corporis per operationem eius nocumentum Unde
dixit mesue medicinam et benedictam
in suo de consolatione partie secunda
ca. primo Ex quo premisso dico quod
[illegible] electe de succo rosarum descriptione
mesue ~~dixit mesue medicinam et~~
benedictam benedicta que in febre
pestilentiali potest convenienter dari
et concedit marsilius paduanus
in suis receptis et multi alii quorum
[illegible] sunt similiter non dubitantes
[illegible] [illegible] vehementer refrigerantem
[illegible] Et predicto mesue dicit ipsum de si
nota de simplicibus — plicibus loquens et non de compositis
quam et si in compositis talia a sui
venenositate expoliata non possunt
tunc [illegible] refragment [illegible] ut ex [illegible]

Ipsi sequatur magis iuvamentum
nocumento. 3a conditio probabilis
quod convenientior est in se pestilentiali
materia videtur stramonia quod non sit
innota semper aliis partibus prius quam
aliquid aliorum evacuandi medicinis
sit in tali statu quod certe amplius quia
ratione stramonie materia tota ad cor tamen
deducitur ubi est minera putredinis
et venenositatis a quo prius evacuanda
tur et ipsa materia sit iam occurrens
tio etiam bene amplius disposito
natura statim coitus insurgit
expulsiva quae citius a se expellit
et ad loca expulsionis citius procedit
quod si non foret stramonicata quam
citum enim oportet quaerere medicinis ut
supra et ratione quo videtur similiter
et sine molestia evacuat ut supra et
corporis nocumentum perceptibile insti
tuit sit in ea stramonia multum refecta
sicut circa tyriacam theriaca grece cum
ymaginemus quod si nocumentum fiat
ex parte stramonie quod multum remitti
tur per alia secum commixta magis fiat
iuvamentum excellentiori ratione unde
iuvamentum magis nocumento
et in gradu ex quo infertur quod ad eo
cassiam aut mannam vel electuarium sua
rosarum descriptione nicolai non est comparabile
de descriptione Mesue quia stramonia est magis
rectificata in descriptione Mesue. Et per
istis conditionibus est optimo valore
virorum et lenium de quibus gentilis
supra et in adhuc quia habent materiam
multum de similitudine unum aequa
de ea habet potius conditiones et proba
biles esse videtur presumptuose prin
cipibus antiquis contradicere quod si tibi pla
cuerit vel ad opus veneris quia tempus
anni et conditionem et aetatem certe quia
sunt frigidae quae sunt contrarie sunt secundum
datur potius et in quantum et oculis arbitri
quod stramonia in talibus sit sicut domi
in exercitu qui sua manum hostem
non committit nisi percutit secundum sua pro
videntia quia bene godys fiat contra
suos. Ultima quod semper cum [illegible]

laudabilius est expertos scilicet et a via
communi non deviare. Quia autem communis est
magis experta non communi cum 7o cum
eo primo. Et melior est experta non
experta et tu elige pro complemento
3a praecavendum quod in hac febre non
in eodem die dare solutivum et alterativum
immo cum alterativis medicis et extra
debes conari procedere etiam in principio
ad proprius scilicet ut alterativis precedat contra
putrido et venenosis et prohibeat spiritus re
solutiones et cum talibus febribus extinguatur
furor quae alterativa debent esse frigida et simul
cordialia cum in eorum frequenti exhi
bitione studeas die ac nocte. Et talia
in materia petrantes ut sanguinea aut co
lerica tenebunt locum etiam digesta quod si sint
melancolica adhuc essent propter causas dictas
debet non quod in sanguinea et colerica debent esse
frigidiora quod in flegmatica aut melancolica. Et re
galis quae admittit datur quia de habentibus
et loco sunt potiones confectiones trociscorum
seu ex eis pillule facte et cum de similibus
in cordialia exigentia quia sunt electuaria
et habent terminos de potionibus et sunt syrupi
acetositates et habentes de quibus supra satis
habuisti et copiose de potu et in cibi. Etc.
Et loco confert fieri si non sit quod
prohibeat ex parte pectoris et habentes per
factus de preservatione in bolo ac et
aqua rosarum et modico cum aromatico.
Recipe aque rosarum ʒ vi aromatici ʒ ii
boli armeni ʒ ii misce deinde h'sindis aceto
aceto ʒ i et de lapide boli ʒ iii et da
ter in die scilicet mane meridie et sero cum
a deo proprio. Et plures quidam sanati sunt
et epidimia magis propter consuetudinem
bibendi ipsum in vino subtili et si biberet
in se pestilentie tamen est ut cum
perducat ipsum ad cor et misceat
cum aqua rosarum .a. et similiter hap
de eo et iam vidi multos evadere in
tempore pestilentie per ipsum. Et quidam
de eo multum confidentes infundunt
spongiam in liquore eius sicut iam
descripto et sepissime anhelant super
ipsum et tam continue in manibus

Tenee et tempora et frontem et pulsus
sepe balneant que omnia oz ut tua
modeent prudentia vel minima lesa
fiat Et nisi ponebat super tempora
et frontem in febre pestilentiali pecia
infusam in aqua camphorata cum
sandalis et ergo post primum eciam ut
statim Item de trocl vel pillis trocl
de camphora Et sic nota quod camphora
appetitum deicit et ideo non sunt magis
uti eis que per os in hiis que per os as
sumuntur quod in talibus comedere deicit
appetitus Item et pillis sup ordi
natis in solutiva in depressionatione
et dei Et ideo quia si in principio talia cum
inveniuntur non desistis ab eorum levitate
et quod nos evenit quia in principio et in ea
est signum bonum contrarium malum quod
sit corruptionem etiam impressisse in cor
notabilis et in grad de confectionibus
ex confectio de dyasandle nucolen com
gruit eum in inflammatoris cordis et epis
et epa membra confortat Rec Rec
specierum dyasandalorum ℥ ij offi de cord
cervi ʒ i s margaritarum ʒ s zapho
saturati an ʒ i zuc albissimi lb i cum
tum aqua acetose fiat confectio sol
da Ad idem magis placuit sandalis fat
Et in compone et frigidis cordialibus
sup positis ponendo ʒ s v i p d inde
Et ex similibus potest conficere electua
et ceteri et facies omnes confectiones
decoctive et electua Elect sat g e
Re zuc ros iiij aqua buglosse simi
violati an lb i mag b placuit sanda
li sati ℥ i s pulvis margaritarum
elect de gemmis ʒ i s dissolvatur mag
et omnia simul in corpora quod si opus
est liquore addas sy de ace vel et de
citra ut dictum est Item potest fieri decoc
tio syr de ace citri misce ad spissitudinem
et cum eo commisceri spes cordiales frig
ditatis de preservatione aut calidas
ut exigit dispositio Item nobile elect
tum ex aqua ros ℥ ij cum odorifera
ʒ iij sand rubeorum ʒ iij ro ...

siliquam retenendo si decoct et sind
liabes recentes infunde sitas
in aqua ros per xv in die in
florum ... an ij ponentur ad
alembicum deinde ace camph ce
ʒ s ungti ℥ i et ponantur in pe
riola que dimittatur stare in una
integra fiala perdidos dicodem
administretur et bibendo et odora
do cum spongia addito modico
aceti et ceteri ea uti in valebit aq
fred in multa quantitate elect
ta est forte alterum de quo dictum
est ad plenum de potu Sic quod eo de
ctis speciebus cordialibus supra et
de quibus statim compone potis
trac pillas elect et similiter fermo
ade ea que ex administratur quod quidem
in fora satuli Epitia cordiale Item
Re ro rubi m i s coriandrorum sp ʒ i
spodii coral ru et al sand ru an
ʒ ij margaritarum ʒ i offi de cord
cervi ʒ s cortic citri ʒ i camphore
℈ iij fiat saculus qui in ... ponatur
sup regulatum ignitam et extinctam
cum aqua bugl ℥ i in aceti ℥ i
et ... in aqua aceto et
modico cum odorifera an alic est
et mayonie et calido Rec aq nard
rosate acetose bugl melisse et similiter
ex cordialibus offi de cord ru san
corall boli ar terre sigil carnoti
smaragdi margaritarum et similiter
cordialium fructum corticis cit ...
behen al et ru et similiter confecto
cum sicut ... complexione plus aut
minus aut ... ponendo secundum insta
mationem cordis fortitudinem virtute
que medicus contemperare sic scri
bendo nos pro ut compendiis et ...
dosis nos possim dosab at in ...
requireret dispositio Et in hiis etiam
si cordis ... potius ponere aliquid ...
pcere eum potius epitare eo sem ...
sz totum pectus cum rub et mayonie
quod compendie cum quo ... co
pusam in pectore et quod in an

Solutum non est difficultas quod si sincopa
accidit non facias ymo cum timore
consolabis cor. De calido epilate (?) namque
ad pulsus quia cum in febre non est regi
men. Et in estate facile et etiam habitis
temporibus. Et sicut confortandum
est cor ita et epar refrigerandum
est. Epithimata cordi applicabis similiter
epithima epati aut non sit. Sic primo
evidere ex parte flebotomie aut faciei et
gradare debilia ad fortem. Sed primo
Epi. facias tale ex cibis grana. Recipe aque endivie
℥ iii aceti ℥ i sandalorum rubeorum ʒ i s
applicata cum pecia linea duplica
ta calefacta aliqualiter tempore
frigido, calido tempore non. Et si vis
fortius addas spodium camphore
species trium sandalorum nec aut dya
rodon abbatis cum vel semen frigidum
etc. Item attende confortationem stomachi
quod est plurimum in istis deicitur appeti
tus. Unde ad stomachum confortandum fiat epi
thima. Item quoniam est mundificans de nutri
tivis supra aliquid dolet dorsi fiat — unctio ad dorsum
unctio dorso ex suis oleis scilicet rosarum ne
nufaris violarum et huiusmodi in sandalis seminibus
frigidis crassule (?) olei suco semperviva aut so
latri cum aceto et modico camphore
etc. Quoniam possum cum gracia ad contraria
te adquirendum studeo. Item in aquis
suis et aceto seminibus suis fiat epithima
humidum dorso si placet. Et quamadmodum
maxime refrigerantibus totum
venter fiat mane est epithima testiculorum
propter refrigerationem caloris quod fiunt
super totum. Item studeo in opus corpus
ablutionem in aqua rosarum aceto modi
co cum odorifera et talibus que
refrigerant dorsum et renes precipue
sicut exaltando cor. Congruum est unguentum
ex dictis sed non laudo nisi cum
usu. Item autem quod sit est infra in
pluribus talis sed cum tamen non magis
laudo epithimata. Item est deinde ca
piti quia fronti et temporibus appli
centur hec humida sive odorifera si
non sit quod obstet ex capitalibus
suis ut est aqua rosarum nenufaris

nucis cum sandalis aceto camphora suco
solatri lactuce et precipue crassule. Ceterum
plerumque solent dicere quod digestio videtur se vaci — no digestiva
cuitatem recipere. Dicendum est ne ipse digesti
de materia est. Debet est febris pestilentialis
non ex uno solo provenit humore sed
a diversis et pluribus simul secundum plurimum
quam raro peccat unus humor solus
prout dicit Avicenna quarto. Et in estate primo
ipsam digerendam materiam videtur cum impedias
deinde ad digestiva posita supra in loco
te transferas. Ubi et simplicia et composita — posi
tiones invenies proposito. Ita tamen quod in ipsis
si cordialia non sunt addas ex cordia
libus calidis aut frigidis ut exigit
dispositio, de quibus plene supra de pre
servatione et de ipsis etiam cordialibus
sicut ad idem de potu agebatur. Secundo est sic — 2o
talia digestiva dari debent per primam et sextam
nam factam unctionem et hec mixti. Nam aqua
calida simplex aut colata aut ex aliis
mixta quo etiam alterativa debent etiam
et de potu eorum digestiva et ita cum eadem dec
ducement debent in primo consilio
nimis ex eis extendi est ... et de po
tu durabatur quod non fuit facta aut
nimis tardetur talium digestivorum ex
dias per primam unctionem. Tertio nota quod digestiva — 3o
talia non debent esse aba aceto sitate expo
liatum propter ipsius acetositatis sive aciti
tellentium unde eo tamen non parvabam
coribus commendatur. Quarto non quod talia debe — 4o
bis mediocriter mane. Scilicet et in aurora per
horas tres ante cibum et sero ante cenam
per tot aut saltim per duas ita tamen quod debet
post prandium per horas tres. Quinto non — 5to
quod te transferas ad tamen supra ubi
hec digestiva diversa secundum diversitatem
specierum humidorum etiam secundum diversitatem
eorumdem et cum latitudine sua
unde credo hic pauca de ipsis digestivis sic
dixisse quoniam scio plura sufficere intel
ligenti pro complemento quia hec que dicta
sunt cum comprehendo cum sufficient tamen
etiam in toto cum omnibus hic tandem nobis
assistat aliqua describa virulentia et
per ipsos eos cum de secunda dicatur quod si cor

no

nō est in malū etiam reiterare s. ordinez fuerit. Qz in principio ecciūs ho. rao amē quid ut dictū est in morbus coagu et inditiōs in mondams de euche co per scrissum diatur in memorandū q in dies non desistere debes a clistibus lenitivs supra positis. Caō de canonib putridarum in generali de euche per fumatū dd q ex habitis dignis duob diebus vel tribus ad plus de ceditam et quod duo primo q dies extribucionis eius non sit certius indicaliuq aut eradicaltiuis ex contutis et celestis influxus opom impedias eo ut dctm est de dignis q bū primo attendas quod rem vel hu prauis et q sedm corū diuisitates diuisa administrabis euatua vel bigira purgande colera fuaces decoctioz. So ta marimdis primus violis in malue altimus et hma et tum hac dubis mā mam aut cassiam aut renib' aut elect de suco ro ut sup ra d. co aut diamaa ciam sedm condicionem quam plurbilez posiu et vidi aliquos etiam seyni aut diap uinis nō scamonaz cum renib' cens fus ut in lep violis aque clarece acetose et fect hmg q si fuit adcusta tamsit decoctionem at su tallontes in digone talis quimoue ut co. eo Caplo ad plenū et tu cibi et consimilit disite per alias species colé q si eo fleg te dissoluere p species eius ut supra allato Caō et tunc purd in decoctione fita ex rebus dignis illius flegmatis et dainn illa cassiam in namam aque aut turbit aut pillas q ita tas de qmbus ad plenū lo Caō in gratia R cassie aut mamne ʒ i s turbit ppati ʒ trite de agaric ʒ f zi ʒz ʒ s salge ij n detur cum de coctione buglosse et zedoarie Consi milite operare quod est humor melico in quo tamē quidam presumunt ut dctm est sup elect hamet s. diasene est securius et pillule et hmg ad propositum tunc in omnibus hcs b. cus lo et tu cibi vic aliquis in me mordeat

de parte receptarum q'm suppssitum dupi cas destruere non primo posito tamē in terminis conde sedm eius caruetatem or curare re ceptus et tu expositis in caplis alcalis in mod' habes copiosum et ideo ad ea loca te transferas procomplemento sū sufficiant que dcta sunt in compledo cum p comple mito d' sufficiunt que posita sunt in cura accidenum secundarum acutarum. parituri etc. quia in precedenti caplo Et in sputo sanguinis in ea apparente nō obliuiscaris boloar et suco p'tulate aut puluere eius cum su de acetositate citri simarul so ac campfora postremo hs addo aliqua ex empiricis inventa aq conabilia posita sunt ex eis q'dam dans sucum kalendule. sta a prpu cuij ad ʒ in calido dcm egrum co operime et sudare faciunt dcm post completum sudacionem et indificatoz referunt egrum diriunt q et yste so lo me nō quidē carh. dcunt sucum recabene et in ea maiorem specem ponunt quidaz dat sucum scabi ose ut dicunt q enis extibus tom p honas im pestem extingunt quid conabiliq opanis p y pruna endoz audent sup elect' cuda ttia singer thiarim in metdatū in magis quod est sc nō in ulte inflamatione valent dando ʒ i vel ita tempe fro ad cō teu sū de acetio. vel at ros de scabiose et hmg' aut in zuccaro ros. et eius cordiale exvenenum existens et ea extud sit f in aqua capiunt ytalicos in maiorine in olevm vel pulvis ra dur tormintille que sp's pentafilonis etiam in comb' detur in siū de acc citri omni die ʒ i z in aq acetose idem de de puluere diptani cuius dosis est ʒ i in aceto et aq ros aqua cp compone in qua R radic tormintille ana n rad diptani ana j vel

de sputo sanguinis

bene ana ℈ j ℥ scabiose ana ʒ ij balsamita (?)
dulc ana ℥ s bacciarum lauri ana ℥ j terre
sigillate boli ar(meni) ana ana ʒ ij ross ana ℥ j ʒ s mace
ana ℈ j omnia aceto acerrimo conspergantur
et dimittantur stare sic per noctem
deinde ponantur ad alembicum ext(ra)hatur
de qua omni die ʒ iiij vel ʒ j ℥ s sumatur
aq(ua) ista evacuat de cibis et materiis grossis
eam videtur multos satisfacere et ex
veneno pestifero a qualibet tunc aut etiam
bene quod multum eam pro se extrahat tollere
gonorream et cum preservatione
etiam conferre videtur multum
a multis ponuntur et dicitur ergo
aut in via sine subingerere quo cum
quibusdam multi magnam spem ponere
quasi solum in tractione sed eandem preservatione
tione p(ri)mum recipe boli ar(meni) ʒ ij cinamomi
ʒ s radix tormentille diptamni
scandalum an(a) ℥ ij corticis ʒ ij ℥ s ra-
sure eboris ʒ j ℥ s spodii an(a)
ʒ ij corticis citri margaritarum an(a) ʒ j
smaragdi iacincti rubini saphirum
ana ℈ j karabe corallorum an(a)
℈ s ossis de corde cervi ʒ j auri et ar-
genti subtiliter limatorum ana ℈ j
atque ex eis pulveris ʒ j et da in vino
de aceto omni mane vel aq(ua) acetose
ex eo fiat cum zuccaro buglossato
electuarium fiat in zuccaro confectionem
pondo ʒ vj pulveris
ʒ s in altitudine edificamus corpus nostrum
a sanguine corrumpitur et cor confortat
et omnia membra principalia
et de ipso a me visum fuisse expertum
magnum corticis citri corticum et
cuprorum bibens sanum custodit
an(a) ʒ ij gariofilate melisse bugl-
osse rodorum an(a) ℥ s acetose epithimi
an(a) ʒ iij scariole ℥ ij seminum citri
seminum cucumeris violarum an(a) ʒ j
thimi epithimi ana cum kebulis sene
polip an(a) ʒ j agarici an(a) ʒ s
se ab his sumi planta an(a)
ʒ vj ... dosis ʒ a ʒ j usque ad ʒ
in vino duplo aque buglosse mane
antorum ... ... preservat

rubarbari ʒ s dyagridii ʒ ij ʒ ... ab ipsis
dosis a ℈ j

ʒ ij ... syr ʒ iij acetosi et acetose cum succo ...

cuius ... ... a peste ... quod ... alkimizatum ... radicis tormen-
tille ... si ... ℈ j radicis dip-
tami ... ... tampane ʒ iiij ace-
tose ℈ j seminis eius ʒ iiij bugl-
osse ... ... floribus ... an(a) ℈ ...
pimpinelle scabiose an(a) ℈ s succi limonum
℈ j tyriace optime ℈ s aque ardentis ex
vino optimo ʒ x terre sigillate boli ar(meni) an(a)
ʒ ij sandali al(bi) et ... spodii ... al(bi) et
... ... splendidarum an(a) ʒ j ℥ s
ossis de corde cervi ʒ j rasure eboris ʒ j ... ʒ
cinamomi ʒ ij foliorum auri ʒ s sit
... ... folia auri super porphido
... tere ... ... deinde in am-
pula aque ardentis pone et bene ob-
turatur et sic per dies iij dimitte deinde
tenere tere margaritas et pone in am-
pula succi limonum bene obturata et ...
tentur et dimittatur ... deinde in vino
optimo ... optime ... et ...
... ... deinde ... ...
... optime et herbe et semina
... deinde omnia simul pone in
vase vitreo ... ... et ...
ardente et ... et pulveres ponantur
et ... obstruetur ... luto ... respirare
non possit ... fac ... ... in loco
... ... pedum
et ... ... fac solarium de ...
... altitudinis ... pedis deinde
pone ... ... fimo equino ...
... ... et ... ...
do ... facto ... super ... duas
situlas aque et fac sic stare per diebus
naturalibus et omni ... die renovare
fimum sine ... deinde ...
per diebus extrahe totum compositum
et pone in vesica vitrea et desuper
alembicum et sigilla ne respiret et
ponatur ad ignem et sit lentus absque
fimo factus ligetur ... ampula ad
eundem alembicum ne aqua ...
respiret et ... extracta ... super
... ponatur et sic fiat ...
... aq(ua) ... que ex ... ...
... ponatur in vesica vitra

Aud

p̄ie salis [illegible]

Aud Syr[illegible]

Cum alembico bene obturato et alem
bicetur 2° ad balneum deinde consu
rectificetur dosis est cocleare unum vel paru
mel 3 ß usque ad 3 ß h. ante spiritus mul
tiplicat clarificat membra confortat
principalia etiam ut non permittat ea
ledi a peste ymmo et lesum liberat et
aliquis medici multum secreta tenent
dicentes quod si calcinatur sol et convertitur
in aquam auri potabilis ipse est quod mirabiliter
hominem conservat et quamvis aurum fit
aurum potabile sine aliquo corrosivo
habeo penes me modum faciendi eum
secundum quod nondum sum expertus ideo non hic
apposui ultimo pono verba Avicenne
summa prima ca° primo qui medici
commendant quod utuntur theriaca et aliqui
et utuntur in tempore sanitatis non
nocent ei venena et non impediunt
mali nocumenta et sit sanus ab egri
tudinibus pestilentie et de quinque
dicta sunt multum curiosa sunt secundum doctos
et expertos et experta sequere et vide
de febre pestilenciali gradus salvatoris suf
ficiant etc

Et quia in huius febribus non raro
generantur glandula et carbun
culus que ut dictum est sunt ex signis
determinativis effectivis huius et sig
num mortis et inde videtur statui
sufficiente de eis aliquod dicere ad alia
rem plenius intelligentiam quamvis sit
tam timorosa tamen periculosa curatio
sicut s'ame indicatum est apparente autem
glandula seu parotida aperienda est enim
primo vena quam girdo curauit sit dictum premissis
et cetera et parte eiusdem tamen per farmaciam
quia per flomotomiam statim ad loca iacere
inveniendum est primo itaque supponatur
ventosa ut cum eo educatur venenum
sanguis iste et h. cum ista in superficie cor
poris fiant a qua et de cura apud
accidentium in glandulis quidam statim
a principio supponunt cantarides
similiter loco cantaridarum ponunt fla

mulam distendendo et trahendo
vel ubi gratia si est emunctoria ponit
super crus in tibiis vel super loca
et sub assellis super brachio vel post
aures super spatulas et cicatrices
inciduntur in magna incisione et
renovant loca sicut in dictis parti
bus ventosantes quidam ponunt cau
teria actualia similiter et potentialia
quidam appellant sanguisugas
congulatas quidam et cetera quasi
et aliquando et optimum de plumas
ani galli et supponunt et dimittunt
sic stare per spacium horarum vel ultra
deinde removent et aliud suppo
nunt usque ad cum xxx vel ad xl
quasi moriuntur ut bonum signum sumi
tur similiter quod est signum quod attra
xerunt venenum et si moventur
ad idem maxime conferunt
emplastra et cetera principio et calidis
attrahentibus et resolventibus
ut sunt species quorum ut galbanum
euforbium gummi arabicum armo
niacum sapinum et huiusmodi faciendo
dissolvendo et super corio extendendo
similiter fit emplastrum ex fermento sa
pone cuiusvis sinapi et alee vomi
cum vitriolo utrumque calida etc
ex radice brionie et melle ana
cardino et pulvere serpentino
similiter ad idem, ex ceteris ficubus
scrofula bettonica scabiosa gal
bano fermento et melle et est optimum
et quasi etiam tercio septimo de l
multum virtutem hiis erunt ceteri
et aliquo vicinum ex pulegio et ita
ad minuta transire est semper
et sit tibi canon quod semper in huius 19
emplastris ponantur alia venena re
sistentia ut sunt bettonica, ver
bena, celidonia scabiosa, centau
rea diptamus, zeduaria, aristolo
chia, tapsus, abrotanum et huiusmodi
de quibus supra de preservatione. Ex. 29

d' glandula
Cap. de carbuncul. 298

Canon quod a ~~[struck]~~ repertissimus sic 29 cap
abstineas. Canon 30. Canon quod producit 30
post principium eius resolutivus et
maturativus. Quartus canon
quod est primum recipiet apostema castigi-
cium sanaci tamen cito aperias ipsum
apud etiam exitus continuum
ex apertione eius magis et in quod
est cursum de glandula seu pa-
ta de carbunculo dicitur quod in
cura eius debet procedi. Solida enim de
glandula dictum est et remendo
ad loculia quod confert apostemo
gallorum. Item quidam confidunt
super ventosas et inde glandula
dictum est. Quidam sanguisugas
applicant et est suaviter et [illegible]
candam enim Anglia aggrediuntur
in cautus actualis quidam in ponit
sed actuale prestantius est tantum
esse laudatum. Et collectum [illegible]
cum recentibus et cum eo misce de
sale et quo plus fieri potest et mitte
de hora in horam. Item applicetur
panis calidus de furno extractus
et renovetur. Item ficus trita cum
[illegible] et modico salis et aloes
rumpit ipsum a principio. Ad idem
radix consolide maioris trita cum
duos lapides et dolorem mitigat.
Item fermentum in oleo et sale. Item
pix nigra mixta cum passulis. Item
opponitur fermento et passulis.
Item bucella panis cocta molle
ferventissimo supposita et replicata.
Item cathaplasma ex scabiosa factum.
Extra sacro festo non [illegible]
violenter sed [illegible] lintheo
loco et oleo donec cadat vel fac
emplastrum ex lintheo et radice altee
et assungia porci non salita. Deinde
attenditur ad mundificationem vul-
neris et carnis generationem in fistula
et molle [illegible] et consolidabile. Item
commendatur diaquilon [illegible]

generativus. Item folium basiliconis generat
carnem in cavitate. Item consolida
maior, radix perencedani pulveriza-
ta et cetera. Et vide quod circum loca
debes applicare que membra confortant
ex frigiditate stipticus vel multum ut est
succus arnoglosse vel folia eius. Item mica
panis infusa in aceto vel multum
forti et sepe renovetur. Item ex farina
ordei cum succo lentiscole et melle. Et
est sciendum de his sufficere [illegible] perita in-
telligentia studeat. Et de his deo gratias
semper age. Casus in terminis. Item cap
primus [illegible] ut supra dico de canoni-
bus communibus attendendum in cura putri-
darum et in [illegible] post febrem [illegible] curatus
sunt per similem. Quidam incepit egrotare
prima augusti febre pestifera [illegible]
terciana [illegible] per signa ypostasis et
urina et nocte sequenti in medio
noctis apparuit apostema glandula in
inguine sinistro cum his accidentibus:
primum dolor capitis, secundum sudor leve,
tertium vomitus, quartum dolor dorsi, quintum sitis
intensa, sextum [illegible] appetitus. Quod
similis occurrens in eodem loco et de
estate [illegible] et totis informatam
[illegible] ordine processit curatus sua die [illegible]
[illegible] duas [illegible] voluit cadere
primo [illegible] quas [illegible] sub
[illegible] ex [illegible] in massa
[illegible] si [illegible] de [illegible]
[illegible] designis [illegible]
et te precepit [illegible] fieri clistere
lenitivum et [illegible] compositum per
duas horas precepit fieri flebotomiam
de saphena sinistri pedis [illegible]
[illegible] de flebotomia [illegible]
[illegible] quia de sanguineus [illegible]
preparatione colere ad exterius [illegible]
et [illegible] plenum [illegible] melius
plus debilitati [illegible] brachiorum [illegible]
primi de flebotomia [illegible] signis
cognovit colera [illegible] sanguinem

peccare Et sic eam fecit evacuatam sa-
~~guinem peccare Et~~ tam et diminutam
Item dictum ordinavit declinantem
ad finem et situm et in electos ut sup
de ea dictum est 3o ordinavit quod flebo-
tomiam induxit etiam in ore subest
intenditur pristantes in consilia in
nominibus fabulas confortationibus
et similibus ut supra de subest 4o ordina-
vit epithima cordiale simul quod ei applicatur
sepe precepit ut supra de locucio Quin-
to ordinavit electuarium cordiale pota-
bile ut supra de potu dictum quo
… dz continue … et posteri-
bus etiam ut a bonis potu non desi-
stat Sexto ordinavit confectionem cor-
dialem … de qua sepe daretur ei
7o ordinavit quod in mane sepius
… scilicet tercia die daretur diaprunis
cum … et in decoctione … 28
primorum et similibus Octavo ordinavit
ut violentaretur ad assumendum …
… administranis aquam … alem
… ex brodio consumato et …
ut sup dictum est Nono ordinavit quod …
horam detur de aqua ex compone …
… ante modicum … cum zucaro rosarum
et pauco boli ar Et semper ordinavit
lectionem ventus et confortationem epithima
mane et sero et deinde eadem hora
ordinavit sicut epithima … refrigerantis
et confortantis et unctionem dorsi refri-
gerantia Decimo ordinavit ut ad
… ea solicitaretur ad accep-
tionem cibi et assumptionem electuarii
… ea transivit deinde in istas
in lectione ventus ordinavit digestivum
ex sirupo de acetositate citri sirupo violato et ace-
toso simplici cum aqua acetose endivie
et modico rosarum quod voluit dari in
aurora per seriem usque ad … inclusive
… sexto die ante cenam per duas
horas dedit pillulas … rufi descriptas
… et non plures quia venter
satis lubricus erat Et ante diem de
mane dedit 3 ex eisdem et post
… transire usque ad 12 inclusive

non desistens tamen in dando
de alterativo et aliquid de aqua
ex compone nona 12 die reddidit reddit
ad digestivum dando sirupo de bizantiis
acetosum cum … de violis eo quod
materia iam subtilius evacuata erat
per magna sui parte in remansit
materia grossior 16a die dedit …
… cum … et aque
et sic ultra Canonice processit usque
ad complementum cure interim non
desistebat a regimine accidentium
cum similibus de quibus dictum est et
de regimine acutorum Item quod com-
prendit in principio fuit non esse
magne inflammationis quia
erat naturalis fortis sanguineus
in participatione colere … cola-
… per … inordinato re-
gimine … grossa erat quod si fuisset
sup exhibitionem potus aque frigide
in magna quantitate quod si plus … 23
… per … horas dedisset estimo
non peccasset sed regulariter sic operando
processit quod si compendisset …
… et sibi … quod debilitate
virtutis non fecisset … sim-
si fuisset timida et … gradu …
… eam forties et non … ad ea
ut multi faciunt … tempore
solicitavit dominus … glan-
dule fore omnibus … in parte
dicta quam ipse … sup glandu-
lam ponatur ventosa … ut
supra deinde sup … 5
… cum … ventosationem
… de … deinde …
… fecit … cum …
… betonica ruta scabiosa
galbano et fermento confectum et in
eo processit usque ad quintum diem
deinde supposuit ad … maturandum
malvavisco … radicibus et …
… liliorum … sca-
biosa et melle confectum processit

qz usqz ad diem 12 in quo apparet
manifeste apud samaritanos et tunc
nos experti sumus magnam sanitatem
ut supra dictum est cuius aperuit et
expressit nos quitando ex eius sit pre
pit deinde ut permitter bn mar
exprimere viret et sanguis in acto
scandendo seu consolando ens b
aut in duobus diebus in quibus
expressum est cantomie collectos duc
aut aquam ad pulverem aut sucum ad
aliquod tale bezaar potest vi ordo
regularis impeditur cum collectar
cum aque de qua supra tractatu
facto artificio dari potest eius et tu
considera **Capitulum de tropi-**
cis sine convertentiis

Febris tropica sine continua
est febris acuta non absolute
mordinati motus tam ex parte sensitus
accidentium qz ex parte periculositatis
eius inter acutam et chronicam me-
dium quasi situs uti quasi tarde ad
statum veniens unde causa huius plurimum
est una colera flegmati admixta
admixta vena putrescens huius
descriptio declaratio per magna
sui parte pendet ex dictis super de acu-
tis in principio et secundo in tertio dic-
quasi satis est et hic autem si maiorem
aut minorem inclinationem habuerit fue-
rit calida dicitur unde colera est et
quia si plurimum et crasso ut in primo de iubilis
acute sunt de quo quidem deducatur
a longe et de reliquis particularibus vide
alibi loco et sic ipsa est media inter
et signa et curare est media cum
habita notitia signorum et curationis
acutarum que posita sunt nam acuta
sunt signa eorum ut supra et signo-
rum et me que de aliis particularibus
ponetur habebunt et signa et cura
eorum et secundo est unde tractare et de
his esse in longum prout iam satis
scriptum sit me et idem bis replicare
de fastidiem **Capitulum de sanguineis**

Febris sanguinea est febris acu-
ta et vere continua synochalis
nec putrida cuius causa est san-
guis ipse inflammatus non putridus
aut putridus non sentitur. Ex qua declara-
tione patet quod convenit ex sanguine putrefacto
febrem sanguineam causari posse
cuius oppositum ascripsit primum tempore
nostro galieni ut prima 4 quarti 10 opponat
est unde iam dixit quod in sanguine ad pu-
tredinem venit in coleram convertitur
saltem eius subtile et fit causon
aut synocham et non sanguineam et gros-
sum convertitur in melancoliam et de eo eius
sumpta est de crisi et 10 de differentiis fe-
brium. Est quamvis disceptatum in principio
presentem non intendo sed de alis dicere
quod hic expresse voluit hic sanguineam
posse causari ex sanguine putrefacto
ut quarto terapeutice cum 10 de differentiis febrium
dicit quarto de interioribus duo primum quod de san-
guine putrido fit febris sed quod ex
corpore in periodo et nam colericam quia
sanguis cum putrescit fit colera et sic con-
sistit in specie suorum in quos transmu-
tatur sanguis et ex dispositione de commixtione
sanguinis in coleram cum putrescit et aqua
et causa et venis. Et ideo si bene gravis
eius primo videtur concurrit ut dicit avicenna ho-
noris primo talo honeste de galieno laxus
unde salvando hic in hac una sit
apparenti contrarietate dicit quidam expo-
sitorem fuisse locutum sed opinionem preparatam
aliquam secundum communes. Conciliator
vero dicit. Sequitur volens sedare quantum
apparentem discordiam dixit quod sanguis
aut in venis continetur aut extra effun-
ditur. Si in venis continetur tunc non
habet nisi modicum putrefactionis
et est prohibita transpiratio et tunc quasi
sanguis aliquando potest modice putre-
fieri ita quod non multum intendere
in caliditate et putrefactione et tunc
febris est sanguinea ipso sanguine
sic remanente sub forma eius quod si

inmultum intendetur in caliditate
et putrefactione convertetur in co
leram et sic generabit colericam et
licet non habeat ex auctoritate de quo
in tertium [illegible] habet non erit quod non
sit colerica sed quia sub tanta quantita
te et quia in loco sanguinis cordi sive
sequitur absque manifesta exacerbatione
et hoc est simile 6 ex scriptura si enim ad
[illegible] attenditur quod si sanguis fuit extra
venas effusus duabus de causis pu
tredinis generatio est indebita res
piratio Secunda quia a debito debito re
gimine nature derelictus tunc statim ac fa
cile in coleram convertitur sic deinde
generans coleram Et hinc duplicem
modum sanationis sanguinis dicit
tetigisse 6 quarto de [illegible] febrium et ipso
de ingenio Et subdit conciliator
quod in principio principiante domini
sanguis hic est extra venas ipse secundum
sanguinis motum deinde quia magis dominus per
sub forma sanguinis remanet propter
magnam putredinem et inflamma
tionem et quia a regimine nature
derelictus sic calefit coleram pro radicativo
de quo in 3 in [illegible] nam non conside
ipsum posse motum simul gelare ut [illegible]
quam in vasis continetur Et in summa
summa quod est quod 6 nolunt ex sanguine
putrefacto quodque simulato febrem pos
se sanguineam causari et hanc simul
expressit ipse 6 2o quarto de [illegible] sic s[illegible]
[illegible] addit conciliator quod tales
febres non dum sanguinea putrida [illegible]
ad colericam permutantur [illegible] in tanta
ebullitione pars subtilis accta sanguinis
in partem igneam convertitur quia
in colericam et grossum resoluto sub
tili sit [illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] abire [illegible] colericam post
sanguinem prius distare a [illegible]
a colera Et subdit quod signa putredi
nis [illegible] aliquando in prima [illegible]
[illegible] aliquando in 3a die non [illegible] in [illegible]
ita quod stat febris sanguinea aliquando

absque hoc quod sanguis putrefiat pluri
bus diebus sed vero transcendit
quartam erit [illegible] et hoc expressit
6 ex scriptura Ex quibus habetur
quod in flegmone sanguineo in prin
cipio superveniens febris est san
guinea secundo enim ad putredinem [illegible]
[illegible] coleram [illegible] sic et sic [illegible]
[illegible] sic sicut et ipsa peccans
materia Ex quo infertur quod in
[illegible] eo tempore diligens [illegible]
[illegible] et [illegible] Tenendo utramque
harum opinionem tenendum est sic ipsam
sanguineam a sanguine non putre
facto et putrefacto causari posse ut
omnes fere medici concordantes senserunt
antiquiorum antiquam [illegible]
[illegible] Isaac [illegible] et [illegible]
in suo proprio capitulo et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] id est
de [illegible] locutus est Et
quidam conciliantes dixerunt ex
ponentes [illegible] oppinati [illegible]
sum est apud quosdam 6 oppinando
et de [illegible] satis supposito [illegible]
[illegible] [illegible] sciendum quod sic sanguis
est duplex una quidem est ex inflam
matione et ebullitione ipsius
sanguinis consurgens non putre
facti que sinoca appellatur inflam
ma sanguine peccante in [illegible]
et quali [illegible] in quanto et in
inquali altera est ex putredine se
quens consurgens in quanto et
quali peccante [illegible] dicta
synochus et de [illegible] duabus [illegible]
quens primo ponam descriptionem
prime cum suis pertinentibus [illegible]
bus et antidotis secundo sic [illegible]
nam de [illegible] quia sunt [illegible]
[illegible] effimere et continue

Sequitur de Synocha rubrica
Synocha est febris continua [illegible]
sa acuta ex sanguine ad [illegible] vasa
non putrefacto [illegible] in quanto
peccante [illegible] [illegible]

Libro Sinoc[h]a rube[a]

uinsaluua dicta una causa h
pleurimi est oppilatio eius suffo
canis caliditatem dicitur Synno
cha cum Synnon i. de sanguine
non putrefacto sicut Gilbertus
a syn quod est con et ochos quod e
labor quasi ad continuo labore
et sine quiete et ideo dicit a
est continua que non tempescit
quia est continua usque ad crisim
vel usque ad mortem dicitur quia
etiam super septimo caº de putri
dis et tu ubi uero a de signis eius
adherentia eius est primum signum e
acuta descripcione acutarum sup
et in hoc dicit ab effimera esse dicit
ab ea quia calefactiua est et in hu
more et non in spiritibus tamen
Et si bene consideratur est media inter
effimeram et putridas etiam e
ab eundem cum putredo et est simplicem
plicem caliditatem faciens sicut
effimera Jnterquod te factile esse
ex parte cause Synoche et ma
terie que multum augmentatur
respectu ipsarum facientium effi
meram quia si effimere multum alie
possint sic se causare in sua sim
qualitate et materie colera leor
est que continuo dico tamen quod non
est secundum tota scola medicorum et non
est cum prime arbitror defectus
ex parte quantitatis et situs corporum
humorum etiam quia tenera sunt sunt
a temperato iusticiali multo re
motiores sunt et natura nocitiua
corporibus magis de ipsis tantum quod
solitudinem eius sit ...
ratione et ideo eius distemperantur
multum alii sunt remouentur
a naturali dispositione vel temperati
et multo plus quam sanguis unde
sic rebelliores sunt non unde de
eis natura sic tantum non ...
quare eos non regulat unde pu
trescunt quam de sanguine non quod ...

ratio rectificati est et tu causa de hoc
tamen supra de putridis aliud dic
tum est et tu ubi dicitur ex sanguine
ad dictum Synocham de quo supra dic
tum est eius febris de sanguine pu
trescente ut sonat versus Synocha
de calido et Synochus de putrefacto
dicitur multum et quod nisi foret
eius multa quantitas se non esset
dicatur ab auctoribus quod ipsa sua
quantitate venas et arterias replet
nam sanguis ipse primo sub certa
quantitate et spacio in venis et arteriis
stans non inflat Cum autem superuenit
causa calefaciens et rarificatiua
ipsum ex parte motus et augmenta
torem acquirit quantitatem non sufficit
at non eius amplificat loca eius
et ideo inflat Est et alia causa quod
do causa eius statim et subito quod
dicunt quod in calidis ebulitione sicut
in aliis que ebuliunt ventositas
generatur simul cum sanguine inflans
et extendens ad quod concurrit cor
por retentus et contine quatuor q.
decem non et certum dicitur tunc ea
Jnterquod vidit quod sanguis autem
quanto augetur tunc causat oppi
lationem in extremitatibus venarum et
arteriarum et in poris cutis ex qua
prohibetur debita sanguinis euacuatio et
transpiratione unde accidit quod cor
por elevatus ab eo distemperatur in
caliditate et siccitate propter talem eu
aluatorem et sic ad cor veniens se
causat per simplicem alterationem
ut effimera ut paulo ante dictum est
Et est simile sicut accidit ex ebul
litione fumi non tamen excitati
in ore Ex quibus omnibus patet
eius ratio et modus generationis eius
et ex causis eius sunt primo repletio ex
cibis bonis multiplicantibus
sanguinem ut sunt cibi multum nu
tritiui et potus ex vino in ipso potati

Vnde multus et bonus unde ge-
neratur sanguis aut replecio ex re-
bus generantibus multum et malum
sanguinem ut est sanguis aquo-
sus malus unde cum accidit ab extrin-
seco calefactio ex forti exercitio pro-
pter opilationem ut statim dicetur
generatur ex prima synocha et ex se-
cunda synocha. Cum enim quis est multum
repletus sanguine et fortiter exerci-
tatur etiam ut ad sudorem vel quasi
proveniat deinde ab aere extrinseco eum
frigidatur et pororum cutis opilatio-
nem inducunt unde et sanguis ab exercitio
calefactus et vapores copiosos e-
mittens ab ipsis vaporibus circum-
stare ipsum sanguinem commixtis cum
propter opilationem exire non potuerint
amplius sanguinem supercalefaciunt
et extenuant ipsum unde sic febris
demum generatur ut dictum est. Ex quibus
habetur quod intelligit Avicenna qui dicit
de aliquo qui ipse est excalefactus et
simul fugiunt inanitiones et capit
et statim infrigidatur secundum. Et de ca-
nonice ordinat ne supercalefiat
eximio modo quod dictus est post
forte exercitium sanguis ipsum sanguinem ex-
duci etiam extra locum ventosi-
ne ex opilatione contingit quod
dictum est. Sed hic est locus speculatio-
nis quomodo hii vapores a sanguine
elevati possint amplius ipsum calefacere
et caliditatem cordis intendere cum
caliditas cordis naturalis sit maior
quam ea que in sanguine et vapori-
bus. Ista questio plicata est de qua
tamen dicitur quod hoc provenit ex aptitu-
dine passi et virtute potentiali
agentis. Nam sicut radius solis
qui est in potentia ignis obvians
speculo concavo bambacem aut stupam
incendit etiam et quod cor quod est
in potentia aptum obvians speculo

producit maiorem caliditatem
quam sit actu in eo cum occurrit
ei vapor putridus aut copio-
sus qui est subiectum aptum recipere
inflammationem sic ab eo inflamma(tur)
et deinde ille alium et sic de similibus
et tunc inflammati sic vapores cor
inflammant et febrem causant
sicut spiritus inflammatur ex apti-
tudine sua in effimera etc. Et
tu videbis quam habes itaque prima causa
est multitudo sanguinis solo quanto
peccantis ut tercio tollit. Et adueniet
ebullicio et supercalefactio aut
propter opilationem sive obstructionem
venarum et arteriarum ut dictum est.
Alia adveniet preter vna ex transitu
effimeris immediate precedentibus fuerint
nam resistit magis sanguis quam spiritus
et ex causis multiplicatur sanguis vl-
timum et potissimum est dimissio extim
consueti per quod sanguis olim consue-
verit. Item dissio emoroidarum consue-
te ut sanguinis emoro[idarum] [illegible]
et [illegible]. Item exemptilacio seu
cum sanguis qui ad ipsum membrum
mittebatur per alia se diffundit
et eodemque tales purgare fieri oportet
specialiter recipiendo multitudo ex-
tum et excellentia eius et labori
aptitudo ex amomie post dissionem
evidens consuete quod sanguis est augmento
et sicut non sanguis est multum aquo-
sus et ad putredinem preparatur
et humor crudus non eo impeditur.
Item et ad calefactionem talem
inducunt aumenta aut accidentium
forcia ut fortis furor seu ira
inordinate et vehementer sanguinem com-
movencia ex quo motu supercalefit.
Postremo ad necte quod excipiunt
quidam quod primo pauperes sunt
et consueti pati et non delicate
vivere postmo crudeliter multo

nota
speculatiꝫ

se in dies exponentes ex tali quam
deinde efficiuntur divites aut pre
lati stantes in ocio et delicatis
cibis quod dum appetiverint se re
plentes et hinc est in hac se facilius
et est plurimum calidus ad hanc ac
febrem pati sunt adolescentes
ut cum sicut et cetera bona et tamen
sani habitudine kunta et que inflamm
antur in multis confectionibus et
precipue in multis cum consueverint
multo genere vino nigro grosso ac
dulci nonnulli prelatorum Et atte
de hic quod dictum est in quendam
fuisse curatum a lepra in somno deca
cocto cuiam sanguine in qualitate
et quali laudabilem genuerit
et in grad. 2 6 quod capitulo illa sy
nocham in corpore madido et
sudo amat existere nasci in frigid
itatibus et conditionibus sed in
nullo addit sed plurimum amat ca
lore in multum sanguinem et qual
itas carnes habentibus et in eta
tibus et in natis et in habitibus
carnes densas et cum superfluitatibus
calidis plenum sunt Et sudit Et
biennie est ipse robustorum corporum
et eadem etatis de febre sanguinea tres
species inveniuntur que sunt augmasti
ca pangmasticha et omothena
tertium hec species magis reprimitur
Synocho enim si plenum Synocha
semper diminuendo procedit ita quod ut
plenum est pangmasticha contrario
augmasticha in error continuatur
in eius cura et de hinc de Synocho

De signis de materia Synoche

Tiua probabilis est processus si
gnorum hoc ordine positorum
ut in primo ordine ponantur que
ab urinalibus sumpta sunt Ergo
a specialibus in ... Ergo a qualitate
mutata Ergo ab actione lesa hec
enim in capitulis obseruabo tibi quod

suadens ut et in premissis observes
et si cursus sum ab eo aliqualiter re
cedere enim in medicus primo exe
rcitio videt eum ad legittimum
loquendum adstantibus et sic honeste
se informabit de multis aliis que
ad eius honorem maxime accedunt

gradum Ab urinalibus urina rubea sub
rubea rubicunda vel subrubicunda
spissa vel clara per totum fundum liminte
et fetore eius Synocham inflatiuam
sed et in hac urina in principio ac ypo
stasi bona et laudabilis quia signum
est petinum in quali enim etiam ulterius
procedit maxime quod concluditur ad sa
lutem melioratum et hoc signum permit
tit ad putridam et de hoc signo quilibet

Ab reliquiensum motum ex habitus ca
pitum de cursu Regiones eius sunt ualde
calide ab eis que secundum nam ymo
et urina quidem maxime in principio
principiante et forte ut vult 6 no
no capitulo dum dixit in urinam rubeam
in consistentia Et colore ab his quoque
si enim eius calide deficientes effu
sionis lacrimarum multiplicitate corpo
ribus ac sanguinem ad oculos spu
tum cum sanguine exiens sudor fetidus

ut urinam in die critica et an ante
sum producit ut in febribus calidis
et cum dicit Galienus est talis sudor sed ut
in paroxismalibus febribus sanguine ex ca

loribus effluens an a genitus pustule
vel carbunculi vel maculae rubee
an in toto apparent Ab specialibus accidentibus
versa urina et alijs in omnibus egro

tange brachium cum tota manu
ut comprehendas modum qualitatis
calliditatis febrilis et in hac sen
ties calliditatem non mordicantem non
est caliditas plenma inequalitas humi
ditate sine leuitate corporosa ...
nisi in diebus Est tactus eius
sicut tactus balneati et non est eius
caliditas in termino calliditatis causo
nis et ... Ab qualitate mutata

faciei, lig

quia facies et omnia membra ru-
bent nares lingua et similiter in-
flatio venarum temporum et tormi
dulcedo oris percepta est enim sanguis
sapore dulcis. obtenebratio oculorum
cum apparentia lampadarum arde-
tium ante oculos propter multiplicatos va-
pores et sanguinis ad eos puritus quia
fiet in loco colli in quo ponitur ventose
maxime in eo in quo consuevit exire
sanguis ex naso aut sibi aut sibi sup-
poni ventosas sanguine petente exi-
tum propter consuetudinem abactione te-
sa pulsus magnus quia virtus
est fortis ad hoc levis propter levitatem
plenus quia materia plurima vaporosa
nec mordax nec multum densus unde ut
in causonide et dicto quod multitudine
sua sanguis plus gravet quam colera unde
minor densitas contingere deberet
quam in causonide tamen propter taliter
causonidis plus debilitatem virtute
quam debilitare ex qua in medie calor unde
densitas consequitur consequenter
est et velox et frequens propter multi-
tatem ad sustentationem constrictio anhe-
litus ex multa repletione venarum
et maxime subiectarum venarum
oppilatione guttur prout in ya 2a et 3o
regiminis acutorum. Item ideo apparete
hoc signo suspicandum est de ea. Et
quandoque accidit asma et dispnea multe
sanguinis et vaporum pectoris et pulmonum
constitutorum difficultas sermonis apud gut-
turis ex duarum amigdalarum et
uve que quatuor accidunt ex replete
vene venenis et epiglotum et et in
rinigilis exitus et est multum quia
pinguissimi. profunditas sompni propter
quod a multis dictum est febris pro-
fundi sompni propter multitudinem vel
vaporum oppilantium transitus
spiritus animalis super membra sensilia
Dolor capitis ac temporum pulsativus
propter repletionem arteriarum eius dolor

pulsus

sopor

Gravitas inter spatulas et extensio
in dorso et in eo inflammatio et quod
est ei rigor quia contrahitur materia
venas. Ergo quia calat et humi-
et non mordax est. Et nota quod
anima adinvenit venas est tanta
aut ita acuta et mala quod salte-
fuit frigidus in motu suo suffo-
cando calorem ut supra de frigore
et rigore dictum est. Et quidam esti-
mant quod grosse materie remanente
ad venas potest dare rigorem et tri-
gorum Regimine quod precessit quia
sanguis multiplicatur gravedo tormo
et lassitudo quedam sompnus pro-
fundior solito sompnus masse quod vos conde
rubeas et similiter dicant cum precesserint
cum aliis signis dictis fit synochus
ex [illegible] et aliis mediatis debet
esse curiosus. Et dixit allexander
[illegible] cum alterius sanguinis [illegible]
clausi sunt intra venas [illegible] est
synochus pati fit. **Pronostica**
Synocha ex toto genere est salubris
nisi in eius [illegible] clarificat [illegible]
et si ei cito et debite non succurratur
in putridam transit et exponitur
[illegible] usque ad [illegible] in
ad quintum diem post illos ex putridam
transit et quidam post tertium. Item du-
bium est postea ne [illegible] sanguis
ad pectus vel ad pulmonem transmittitur
et sic est aut peripleumoniam aut pleuresim
nisi cito succurratur et [illegible] in una
die fundatur et propter hoc quia est apta
in una die fundari multi eam vocant
tamen [illegible] effimeram unde erit quo-
dam tempore fuit flomum nisi ad sincopa
et astantes dixerunt o homo [illegible]
[illegible] et sic eadem
die liberatus est. Item in synocha
quanto intensior tanto brevior
[illegible] fit et quanto
remissior longiore [illegible] fit. Et in
synocha cum [illegible] multum [illegible]

Et albam et continuam habuit ypo
stasim breuem et salubrem febrem
fit si vero rubea et leuem et gracilem
longam et cruciatiuam fecit si sit facilis
respiracio bonus anhelitus faci
litas eius sunt in synocha bonum
signum continue intense urina in
tensa multum habens ypostasim si in
sua cruditate persistens timorem
a longe facit. Hic nota quod quantum
est a principio febris usque ad primam
apparicionem digestionis ~~aut est~~ tan
tum est ab illa apparicione usque ad crisim
verbi gracia si autem signa digestionis in
4o in septimo erit crisis et si primo
apparuerint in 10 crisis erit in 19a
et secundum citiorem et tardiorem appari
cionem signorum digestionis vel quod erit
citius vel tardius status seu crisis
ad salutem vel ad mortem certa
uane facta semper ad salutem. Ci
Sanguinee secundum plurimum terminan
tur in 4a vel usque ad 7um quod in
eo et cetera assumptum est ...
spata quam semper bene crisis fiat
in non spata passionarius vero
vult quod aliud ad ultimum in terminan
tur eo et infra secundum habundanti
tatem maiorem aut minorem et
missio lacrimarum involuntarie et
labiorum pressis et deficiens urina
pauca liuida vel subitanea vel
nigra mortem et synocham de sy
nocho faciunt et in synocha periculum
quod sic habet vero est ad multam inten
sione accidentium tale signum quod
sanguinee est motio humoris
frigidi et calidi plurimum et flegma
et sic pronosticabis grossiciem que si
mul seruitute accidencium sunt que
ciadmyota colera et est subtilis et
hoc accidit magis in vere et hieme
accidit autem vel hoc quando ad putre
dam permutatur vel dictum est et hoc
post primam aut secundam aut terciam
diem et ad plus post quartam vel

Signum est quod caliditas et accidencia
vehemenciora sunt propter caliditatem
putredinalem additam magis rebelle
Item est caliditas mordacior ut in
fra patet de signis synoche quando per
mutatur ad apam gutturis dolorem
angustiarum et linguam quando ad
...uolas per urinam casus quando ad fursen
dolorem in capitis et humeris que omnia
sunt comprehendunt capitis quando
permutatur ad ethicam citiore vel
quod corpus aut flegma aut colera minime
terum infrantibus certa infirmat vel unde
calor naturalis extinguitur quare
Item membrorum humiditatum sunt recte
non possunt si inflammantur et attendi
tur in eis caliditas preter naturam que et
ethica et certa fortasse ~~conuenit~~ attingit media
fiet ordinis meliorem multum facit
nos et sanguineo et flegma sibi tercia et
rata in paruo spacio et in magis
quantitate et tu gratia. Can ciati
... est attendi causa in tria synoche
inflatiue quod sumitur a materia et a dis
posicione ipsius febris prima est ordi
natio dicte unde est enim quam replente
vel respirat secundus est oppilacionum apo
2a pars cicatiuus est sanguis rectificatio quia
eius subtilium adequat vel grossium
subtiliando et subtilem ingrossando
Tercius est sanguinis infrigidacio
eius caliditatis respiciens. Quartus est
mundificatio quam respicit materia cor
ruptas sanguini admixtas. Quintus
est resolutio quam respicit multi
tudinem corporum propter oppilacionem
retentorum. Ex quibus habetur quod dicit
hic resolutio ab euacuatione vero ante
appositum digestionem quod ipsa propter debilitatem
humorum putridis equatio vero non
putridis. Sextus est accidencium correctio
et aliorum complementum sato quod in
febris hoc sit de magno acutarum et appa
statum in putridis tristi medicus debet
esse multum studiosus ad eius

Velocissimam curam eius inducias
non det primo prenosticorum dixit
ypo(crates) quos annotiet dicta ordinet
ad contrarium cause ut q(uod) si sibi tunc
ac ab aere calido igne et similibus que
actu sunt calida / vel potentia apta
ipsum inflammare et superalefacere et
ab omni eo quod est aptum sanguinem
multiplicare unde propter quod di-
xit almensor dieta extenuet et non
impinguet humores / et quod talis substan-
tia / et breuius declinet dicta ad finem
et sicuum quod si times ex ea consistentiam
ad dextra cost erit ca quia dulce et
ad f et h et declinis pleniores infor-
tuis Supra capitulo tercio et tunc ibi
tandem tu aliqua particularia que
non ita sunt expressa allato loco
Et primo nota quod si in huius status
est propinquius debes uti tenui die-
ta et de ipsa tenui et tenuissima
supra allato loco / et dixi quod respectu
tem consuetudinem etatem et pre-
cipue virtutem / et in hac moderata
in dando ante et post statum erit de-
bebit in statu et hoc eius subtiliter
consentiente virtute / et contrarias
ad ea que supra de antiquis quidam
opinarunt quod videlicet se non accidat
nisi erit plurimum robustus et fortis
et in loco timetur victus quod prima
est quidam solicitudo de ipsa virtute
unde dant extimentina et putant dicte
et tuenda et etiam in diebus ... ferre
prudenter regimine recentium tam
similiter licet sit in extinctione ... combu-
stum in clara fuerit non sit quod pro-
bentur ex bonis potibus est aqua
frigida ut xx^o capitulo et ponit potus
descripti de febre pestilentiali / et sunt
optimi / sed tamen concessit vinum al-
bum aquosum subtile quod multum
liget / aut in declinatione / aut de-
ficiente virtute et maxime
desiderante et breuiter regimen

ex parte vero rerum non naturalium po-
situm de febre pestilentiali est hic
maxime conueniens excepto quod hic
dicetur in huius modi debet talis fieri sicut
fieri erit ibi Et tendens est paciens
bene cooperatus ne frigus extrinsecum
accidat o(b)pilatio que causa fuit et
est ipsius febris et transferas ad lo-
ca adicta de omnibus sex rebus non
naturalibus copiosius sicut et hic
pro complemento primi in comple-
to in fine quod ipse capitulo inquit 6
de morborum sanatio flebotomia est et aque
frigide datio Unde tali in omnibus par-
ticula ... sicut et ante 6 inquit
J vero sinoche tramites omnis cessat
post ab missionem flebotomie Et probat illud
6 allato loco et ideo tu numquam contra
mittas nisi primo flebotomiam feceris
quod si primo obmittitur deinde fieri
non consentiat ea particulosa facta
est omnes auctoritates concordant
de ipsa fienda in principio vero nono
capitulo tamen quod fuerunt flebotomati in
ultimum deuenire periculum si quod eue-
nerit vero ab eo virtutis robur ac
emorosagia aut sudor multus
et cum si non sit flebotomia quos suffocari
vel sincopam pati demum vel
debilitabitur natura quorum post
febris calorem Et etiamque post flebotomia
incipiendum frequenter illum in prin-
cipio de cura eius intentio eius
in euacuatione febris sane eius plurimum
sanguis usque ad sincopam Et de-
clarat tali euacuatione ad sincopam in
venit auctores discordes / unde ca-
laudat 6 ipse capitulo et auicenna et
razarinus tamen auerroes tollit eam
vituperat adducens quod 6 omnes
in sanie apponendes et in continentis
magne sagacitatis est eius subtra-
here sanguis subito usque ad sincopam
sed sanitatem trahendo prima vice
mediatam in alia vice aliam

medietatem. Cui sine consentit
Hordominus laudans magis ad
partem ut partem facere de mane
et partem de sero. Et potest se fundare
super dictum A. dicit enim magnitudo
et protractio quidem in ea melior est si
non sint quod contrarium faciat ste fe-
stinationem. Et quia hec flebotomia est
solempnius cito magne utilitatis et
nocumenti est maxime enim tamen
est per eidem abhominabilis maxime
quando magna quantitas sanguinis eva-
cuatur ultra communem mensuram et pro-
pter quod venit ad sincopim ideo
nominatus fide eorum locutus sum
dicam utrumque enim A. dicit enim accidit (marg.: gr...t)
medicinam principe quod in febre sy-
nocha inflativa in principio
competit flebotomia et usque ad sincopim
inclusive quando medicus constat quod
ipsa est necessaria, et quia propter multitudinem
sanguinis timetur morbo proveniens
suffocationis ut quando ex medie
eger in anhelitu vehementer dif-
ficultatem et anxiatur, et quod ipse
replectissimus cuius signis repleo
cuius item et secundo quando timetur
ex admissione eius futurum apud
in membro aliquo, et persuadentur
hec ratione, quia sicut faciendo ma-
nus evitamus periculum et multi que-
rimus melius manifeste est in sin-
copim cadere, eam per eorum resolu-
tionem aliquid relevatur patiens cum vino
subtili et quiete faciendumibus asper-
sione aque frigide in faciem et mor-
tem incurrere. Et hec intentio fieri
debere quando corpus est robustum forte
et quod cetera tali flebotomie consentiant. 2a (marg.: 2 9o)
conditio quod si medicus sit quod te festinet
ad eam sit faciendam, et quia toto
non est tale erit dictum est melius
est eam protrahi quam ad sincopim ducere
et hanc credo similiter intellexisse A.
cum dixit. Et protractio quidem melior (marg.: 3)

in ea est etc. et ut dicit Avicenna quod dicat
tendo per tunc doctrina quod de quantitate
sunt super flebotomiam quam A. quando corpora
seniorum grecorum aliis periculis sunt
robustiora et magis plectorum
diversitatibus, unde ovidius est
A. etiam greci plurimo utuntur et eo
se multi replent, et vehiculos autem eo
ouidio pruatur et ideo copiosior in grecis
fieri potest et tunc grecis. Similiter est advertendum
in corporibus velut montanis bohe-
mus polonis et hungaris que sunt corpora
multum robusta carnosa et multo
quam cibo et potu se replentia terre cum
et bachio in totum desimentia ut au-
strales in quibus medici continuerunt
usque ad sincopim eam facere conse-
nciente virtute et aliis ymmo tales
in preservatione sanitatis apperiunt
venam bis vel ter in anno, in
Italia autem quia ut plurimum non
reperiuntur talia, ideo forte medici non
sit ausi facere super eam ad sin-
copim faciendam et ideo prioritur
eam ut Hordominus magis, et maxime
videtur nimis facere flebotomiam in mulie-
ribus dimittit, defficit in una et medio pa-
rientibus et magis diligo quod ex quibus ali-
quando levius plenius prolongetur quam si mors
in computatione quando aliquid facilius
recedentes quod eius sit fortis virtute
post flebotomiam mane et sero et multis vi-
cibus fieri potest et per hanc flebotomiam com-
plentur due intentiones, prima
quia evacuatur materia replens sua quan-
titate petentibus. Secunda quia per ipsam
removetur inflammatio quam flebotomia est
de maiori refrigeratibus. Et ideo
dixit A. Et sciendum quod flebotomia et similiter
in potu aque frigide quia extirpat
ab infrigidatione alia cum ipso rapere
Ex sola flebotomia usque ad sincopim liberatus
est eger ex synocha. 2a conditio quod
sibi erit necessaria et fieri medio potest conve-
nientibus vel propter infirmum delicatus et quod

Non credit eam pati et similiter astantes
et quod loco flebotomie applicata ventosa sub
spatulis aut natibus et melius ad
provocandum sanguinem per nares aut per emoroydas 6ª 9ª
aut per menstrua et hec ratio quod si contin
geret sanguinem exire per se nullo modo
constringas nisi ad debilitatem ma
gnam egrum perduceret. 3ª conditio
conveniens flebotomia sit de manu vel de brachio
Quod si me interrogabis de qua vena at
trahi moneas, autem secundum in omnibus
speciebus synoche festina minuere
ex vena cordis et ex mediana et eam
commendatur a quibusdam quia ipsam me
diat vena in qua omnis continetur mul
titudo sanguinis a quo febris ipsa dependet 8
unde usitatur si pectus dolet apparet
epatica si non mediana. Et est ad
dendum quod quando sanguis peccat solum in
multitudine debet fieri de vena basi
lica dextra, si quidem in multitudine et
acuitate debet fieri de sinistro propter fortiorem
cordis. Quarta conditio quod qualibet
hora medicinis occurrit egro debet ipsam
quam citius propter febrem nisi sit quod obstat.
Quinta conditio volunt quidam quod
sicut aut quod est aliqua sicut flebotomia nº 9ª
et medicina quacumque hora accidat
et non expectetur usque digestionem
neque digestio nisi sit replecio nimia
scilicet ex tremore horribili [illegible]
cuacione extremorum abstinentia et
in positione clisteriorum et hic habes
per eum generaliter supra de cano
nibus generalibus putridarum quod
aut flebotomia sit enormi lenitiva
et secundum nono tractu ... expec
tare horam electam sed et de no
cte facere ut ipse fecit in quodam
quodam paciente synocham in 10ª
flamata quamvis non putrida tussis
et horribilis nec inflamando
in hac se debet non attendere. Demum
In oppositum eius scripsit pla

tearius dicens. Quintus dies
detrahendus est usque ad quartum
diem quartus vero dies sit exclusus.
6ª conditio secundum aliquos tamen
est quod in statu fiat flebotomia quando virtus
est debilis et amplius ab accidentibus
debilitatur et iterum ex flebotomia debi
litabitur quare potius extinctionis
esset et tu quod et est gilberti. Septima
conditio quod post flebotomiam per duas
horas vel ultra det cibum ex mica pa
nis lota aqua vel vino granatorum
stiptico. Item comedat lacticas lentes
acetositatas succos acetosos et huius
francos ut supra de peste. Octava
conditio quod ubi virtus videtur
satis mobilis debita ex tali flebotomia
ordinetur ut dormiat postea nisi
secundum altato loco vigilet. Et in qualibet
hora diei invenient eum sompno
detineri adeo quod eius sentiebat mi
nistros ad sudorem eius abstergendum
neque excitavit eum usque ad primam
horam noctis sed iussit ministros
ut sudorem abstergerent. Et hoc contra
alios qui semper eius post
flebotomiam somnum prohibent. Nona 9ª
conditio quod sitis extinctio eius propter
flebotomiam sicut aut propter metum infirmi
aut propter aliquem. Item tamen ut ...
ad aque frigide exhibitionem vehemens
est nullo modo aut pro eius potu
provenientem ... ab eius dande
abstinendum et aliis oportet citi autem
lus quod abstentionem appetitum
beatudinem evitant et febris fervorem
humiliat. Dosis ... in quantitate
usque ad nimium colorem ita ut
sudoris fiat. Decima conditio quod
ubi eius possit flebotomia neque scarificatio
neque aliquod tale sicut quo sanguis
educitur et fit ventus solum in
firmato crespitante toleramus ut

Est reuber scamonea et eius sicut
in cassione et ideo causa est quoniam in
hiis febribus cum sanguis putrescit ad
naturam colere convertitur ut supra
in qua euacuatione expectabis aut eius canones
expectabis digestionem secundum causas po
sitas de hoc et pro complemento cau
sato ut supra et post ea Canon 11ª
9us quod ubi in stomacho contestis
sunt vermes in febribus repiantur
interim corrupte dz flodum precede
lemias vermes cum tussica inda
na aut cum clistis et similia sicut
supra de his in Canonibus ge
neralibus de cura putridarum et
tu ibi Duodecimus Canon quod fle 12
botomia fiat ad terminum .i. ad deter
minatum tempus quia si sit ante
breve aut eius impediatur sed
differatur fluxu in magnificatia et ta
tu et aliquis posset esse stagnativa
pro periculum suffocationis in mad
qua post ponerentur et tu grande Et
quia post fluxum copiosum fortasse
virtute aliquid accidit fluxus
ventris colericus et sudor copi
osus tu non debes stringere fluxum
nisi accidat debilitas magna necesse
sudorem Primo debes continue
abstergere quod sit fortasse saluabis
ut 6 nono capitulo postremo eius
quod si accidit fluxus sanguinis vel g
narum et ex ipso infirmus ad sin
copim appropinquare incipit debes
statim eum extingere eius quomodo
eius eius fiat ex inanitio nisi cum
magna euacuatione incipit sic elegit
euacuare quod eius naturalis eius
ita debilitat virtutem sicut ar
tificialis quoniam eam elegit et ideo
cum in maiori euacuatione ad sin
copis venit quod fit eius ex
arte et tu quidem pro Complemento ius fe
Canonis qui sunt opilationibus dicto est

apertio capitum de insina et cali
ditatis sedatur ut est endivie s. sin
de endivia cum aqua sua ut Supra
Capitulo 2o cum seminibus communibus
maioribus suis et aliquid adde si
videtur aliquid de radice feni
aut petrosilini quando fortis est
oppilatio Et tu compone in his
frigidis apertiuis simplicibus et
compositis De quibus supra ad
plenum Capitulo 2o de digestiuis in
distemsia sanguinea et colerica
valentibus et frigidis Et hic Canon
complevit hic fitiu fluxu et cum al
tem in conveniunt ad eius comple
mentum post separandum fluxum sura
ciones leves facte cum tibi exhibi
tionem vetera auctores precipiunt
ipsius sicut debes cum oleis ceratis
tiuus ut cum oleo Canino et eius
albo si non est in usu pro complecto
quarti cum quomodo est sanguis eius
ut si est grossus subtilietur et in
subtiliando ipsum eius est ventus.
usar calida administrare oximel absint
dispodii 6 nono capitulo dicit Elige
attenuativa apertiva et mundificativa
sine calefactione ut non augeat
se et in hoc cum quoniam oximel
simplex quod est temperatum Sinape
se cum aqua calida eius et fen ante
et ita compone calida cum suis eu
centibus suis et quidem administrat
oxizacharum in aqua feni lupu
lorum et Tu enim compone ex sim
plicibus positis allato loco quod si
sunt subtiles in grossa in frequen
te parte tibi et potius dando lente
acetositatum extrouatus et cibos ca
lentes in distemperantia sanguinea
et colerica ut Supra Capitulo
tertio Et similiter de digestiua in
eisdem distrasiis calidariaa et tu
pro complemento quinti canonis ius
est etiam in febribus notandum quod omnis

Aut etiam in exhibitione aque frigide
conveniunt et hoc ubi dari potest
conveniens sume in potu aquam frigidam
si non est quod prohibeat sanat
et fortasse extinguit cum administratione
alterata Sed nota quia subdit dominus
Et scias quod est contentus in ministratione et dimitte frigidam et calorem
inventus est addere in oppilationem
et coartationem aut supple de novo
eam facere quare additur putredo
et caliditatis. et velit dicere quod non
detur nisi precedente digestione Et
ideo dicebat et recipitur maxime non
attendas adversa cum quam dicitur
eorum in hac febre et solis alterantibus utitur Et dicit hoc adducte
quod si contingit per secundam fluxum
sanguinem non esse sufficientem
fluxum. fac istud tamen esse 2m in or
dine positum quod si sufficiat eius
fluxus sufficiet tibi alteratio que
provenit et complemento quantum curare
invenire positi et in gradu Et scito
quod cumque aque potus maxime quod
sanc et cum colera inflammata non
sic subtilem secundum ingrossat preterea frigida
quod fluxum demus ad aliquod principale
et status febrile inflammationem extinguit Et tunc virtutis existit indiget hoc et si aliquid tractarum cum
secunda celebrata non sunt ipsa sola
sic sufficiens ad curam maxime
ubi signa digestionis humorum ab
scindentium si alia sunt a sanguine
visa fuerint Item scito quod frigida
secunda conveniunt in frigidam extra
etiam et succo granatorum vel aqua
violato aqua ordei aliquando datur pro
ciborum sicut actosus simplex vel aq
endive oxizacchara et huiusmodi et tua
est immensare gradum caliditatis
et secundum illa intensiora aut re
missiora frigida administrare ex fuit
positus supra eo Capitulo et
de cura febris pestilentialis quibus
locis habes copiose et tu ubi et semper
tenorem virtutis gratia eius ex multa infrigidatione extinguetur
Ad hanc autem intentionem complendam
conveniunt et fieri debent epitimata et
alia infrigidantia maxime et primo
circa cor epar ho 3e et tempora
et frontem Item cave tamen aliquid
cogitur medicus incipere ab alte
rantibus et postponit flebotomiam sicut est
in casu in quo febris esset arsiva
intense secundum caliditatis et supportabilis ab infirmo et in isto casu
in quo fe est becheba Rasis in
divisionibus dixit autem hoc admittit[2]
supple flebotomia studie ad dandum ei in
potu timendum quod faciatur aut infrigidetur aut tremat Ergo defecit cum
febris cum sufficiat tibi et si recedit
et tu cetera vis quod non declinet fe-
bris adhuc et tunc rege ipsum re
gimine febris flegmatice Et subdit quod expertus sunt et sanatus est
ortatur aut sit medicus non sit
piger in eius exhibitione quod con
stat ei de ipsius exhibitionis virtute
et hoc si cetera consentiunt eius ex
hibitioni que posita sunt supra
in Canonibus communibus febrium
putridarum dixit autem 7o colliget quando
omnia particularia concordant cum
febre arsiva et eger multum desi
deat aquam frigidam non est ibi
expectenda digestio quia eger ante
digestionem consumetur et si feceris
ipsum pati usque ad digestionis
apparitionem. tunc eius ipsa digestio mala
sicut ex ipso nigra aut nebulam propter immensitatem combustionis
Et tunc exhibitio aque frigide non va
lebit et potius melius est in princi
pio eius digestionis signorum.

fri
de aq

apitione exhibe eam et modo curac
de dictis aliquorum contra hoc quia
hec est res certissima approbata quod
materia que talem facit febrem qualis
ista est cum sit in ultimo caliditatis
non est privata digestione nisi propter
malam qualitatem acutam modo
propter grossitiem et propter viscosi
tatem et quod hunc in febribus talibus
statim erit maxima digestiva Et subdit
melius est ut convertas talem
febrem ad febrem lentam et longam
que curari possit quam eger subito
moriatur Nam error qui fit in al
teratione conditionis febris finis
est quam mors et ergo credo quod in quibus
digestio debet expectari sufficit aqua
frigida abundantius si virtus extiterit
fortis cum eius egritudo prolongetur Et
etiam recitat quod duo iuvenes egro
tabant in diebus caniculariis quorum
unus erat dives alter famulus et ambo
hanc egritudinem incurrerunt et in me
dicus domini aquam prebuit frigidam
et famulo suo propinavit et dives evasit
et famulus mortuus est Et ex dictis horum
virorum et aliorum auctorum comprehendere
poteris quod dictum sit quod prohibeat eam
exhibitionem nisi considerata fuerit in ea
datione quam alio in instantibus Et de
hoc exhibitionis cum dictum est modo ita
quam Venetus si de eius exhibitione tam
longum fecit sermonem quod multi ex antiquis
et ex modernis sint in hoc omnino
Et in nostris tamen audacior est et
securius super aquam ordinare cum finem
Nam aque frigide potus in febribus
tamen blasphemia apud eos non
sit apud orientales quibus est potus
continuus et ideo oportet ut tu medicus
venias ad exhibitionem quod illud faciat
cum prudentia et cautela et in gradu
postremo scito quod audacior esse debes
in exhibitione aque ordeacei in ma

gna quantitate et maxime quam sit aqua
frigida et detur absque zucaro propter oppi
lationem et est modus securior vin
cuntur etc. patientem synochiam mul
tum inflammativam et angustiatem
et ebullitione et inflammatione spiritu
um frequentia magna pulsus
et cordis et modo sit quod prohibeat po
tus dare de ipsa aqua frigida usque ad diem
VI Adverte tu diligenter ad hoc
tum et te secundum eos rege in occurren
tibus semper respectum ad tenorem
virtutis et aliis de quibus supra De com
plemento 6 cap. quia tu scire debes
plurimum in casu isto pertinet colerasse
dentur colere eius ex lenitivis et for
tibus mixta ut in clisteribus et medicina
aut cassia aut electuarium sucus rosarum et man
na aut in pillulis aureis et similibus
de quibus ad plenum 2o cap. de evacu
antibus colericum et similiter si sine fleubotomia
tium ipsum respicientibus ex lenibus
bus et fortibus et ibi Caveto tamen
quod tamarindi sunt maxime re
mittentes fervorem sanguinis prout in com
plemento septimi cap. quod perfecte
in capitulis dictis in complemento
In casibus Item capitulo predicto
potentior ad ipsam materiam resolvenda
ad quem etiam complendum adve
nit etiam fricationes et supra stu
de et curare ad allevandum locum sibi et ex
remediorum copiosus Et licet hic ca
non compleatur per totum et in capitulo con
cludatur tamen ad maiorem huius doctrine
claritatem sit in pomum per complemento
octavum casus curare tamen de quo que dicta
sunt supra de cura accidentium an
tiam De Synocha rubrica
Cum sit de synocha causa premo ad
ea que synocho pertinent cum
in primis talis ponatur descriptio
Synochus est febris acuta continua
ex sanguine admixta venas
putrescente secundum plurimum contin
cuius causa est oppilatio in poris

Quid sinochus est.

Venarum et arteriarum contingens
dicitur putrescente quia per hoc
differt a synocha ut supra in descri-
ptione eius. Dico quod si plenitudo non
conveniat quod sanguis extra venas
fusus in loco cordi propinquo putre-
factus faciat continuam et synocham
similiter non sequitur quod sanguis putrefactus
faciat interpollatam ut pone quod sit
sanguis putrefactus a corde tantum non
distans quod non possit elevare fumos
putridos continue usque ad cor ut pone
quod hodie putrefiat una pars sanguinis tamen quod [dicitur]
possit elevare et non tamen omnibus quae ex- [augmentativa]
halata stet per spatium unius horarum [secunda]
antequam alia putrefiat deinde putrefi-
at et sic continuatur hic putrefactio etc.
Reperiuntur tamen opiniones ad contra-
rium hoc enim ymaginabile est tenu-
issime nec minus vehemens. Et liquet [?]
particulariter in descriptione synochae
nota quod licet sanguis admixtus venis
putreat non tamen tota massa putrida
quia omnes alii humores simul quod
tantum tantum quia solummodo totius
qualitatem corrigere non possit innatam
membra nutrimento privarentur
et ita omnes tales ex necessitate morerentur.
[Secunda pars] Dico quod licet alii humores in principio
quando sanguis incipit putrefieri non
putrescant tamen tamen procedit febris
de ipso solo putrefacto sibi associatur
alia putrida in quam sanguis
convertitur et sic componitur et non
est simpliciter ab extra simplex propter quod dicebatur
ab A(vicenna) et magis sicut in causone de-
et de hoc nisi. De causis eius dicitur
quod quia causae synochae sunt eaedem
praeter factivae synochae et quia una
minus a cura alterius non variatur
nisi secundum intensionem et remissionem
sicut A(vicenna) etc. aliquando. Communiter tamen
de eis tamen fere communiter ad putrefa-
ctionem sanguinis quoniam potest talis causa [epaug]
extrinseca contrahere ipsa colera [vel augmastica]

Putrida aut ipsum secundum putridum ita
ut colera putrida mixta sanguini
ipsum putrefaciat et subtiliet et secundum
ingrossat etc. Propter quod A(vicenna) dicebat
et hic diversitas cogitur in speciebus
sicut [illegible] ex putredine sanguinis
sunt tres scilicet aut augmentativa decli-
nativa et equalis sive similis. De diversitate
eius ad synocham dicitur primo
antequam ponantur signa distinctiva quia
licet dicat ab illa in pluribus quia hic habet
tres species quas illa non habet scilicet aug-
mastica epaugmastica et omo-
thenam. Augmastica est sicut de synocha
putrefacta quae continue augmentando
procedit et causa quia illud vapo-
rum putridum quod elevatur maius
est quam illud quod resolvitur quoniam est causa
et sic dicitur causa species quae dicitur epaugmastica
quae est febris sanguinis quae continue de-
clinando procedit quoniam illud vaporis
putridum quod elevatur et illud quod
resolvitur sunt equalia et dicitur
tertia species quae dicitur omotena quae est febris
sanguinea quae a principio usque ad finem
in uno manet statu. Sed dices si aliquid
illud quod resolvitur est plus quam id
quod elevatur quare non cessabit
febris. Dicendum quod vapor fluens sicut
secundum latitudinem tantum quod minor et minor
quantitas potest facere febrem comparatur
autem in hoc sermone quantitas vaporis
fluentis sicut cordi occurrens ad quantitatem
totam quae elevatur quae si sic tota
cordi non occurrit necessario resolvitur
quod si ponitur quod sic incipit a tanta quantitate
et quod a minori causa non posset
fieri dicendum quod statim cessaret febris si
succedens vapor esset minoris quantitatis
et hoc credo evenire in practica. Unde
aliquando incipiet quis febricitare et paulo
post cessabit sicut ex quibus etc. quae signat
sicut tempora distinguuntur non praeter percussio
accidentia. Quia augmastica est tota in au-
gmentum. Epaugmastica est tota declina-

Omothena est tota status sed penes Synocha q°
digestionem materie accipitur Et si queratur
quare non dicitur secundum quod sit tota
principium dicendum quod convenit propter conti-
nuitatem materie ad sanguinem vel quia
sanguis alteratur quomodo modo materia
de ipso minimum soluta statim natura
rectificando aut digerendo vel statim
apparent signa digestionis aut contra-
ria ista subita invasione et cito statu
venit ad alterum terminum quod de
aliis non dicitur humoribus Et quamvis velle-
mus eam ponere tamen illa a medico
artifice sensuali non comprehenditur
nisi semper comprehensa fuit Et si queritur
quare hec et non aliis febribus tres
tales assignantur dicendum quod convenit
sanguinem et etiam est quedam amica-
bilitas que non est in humoribus aliis
Secundo quia sanguis ratione suarum qualitatum
est ceteris magis aptus putrere.
Cum ergo sanguis putrescat statim
ut dictum est materia mox forti natura ad
ipsum rectificandum et dominandum de sputo
et cito in tali motu aut plus re-
solvit quam putrefiat et tunc habetur per
augmentum aut non potens committere
stat in medio quia tantum resolvit quantum
putrescit et sic dicitur secundum omothe- tactu
nus dictum quod de aliis non dicitur humo-
ribus quia ipsa habentibus regiones subtiles
extinguuntur et deficiente materia vel
aliunde adveniente cessat febris et tertio
Secundo dicitur quod synocha est maior differentia
inflammationis quam synocha et plus
per flammam infestat licet illa per putre-
dinem est tamen minoris curationis
et securior synocha quam synochus
Tertio quia in synocha est peccatum in quanto
in synocha non in quali et in quan-
to propter quod non infra hec (?) debet
digestio Quarta quia in synoca magis per
totum expanditur quam synoche quod
quod a putredo tangitur putrescit

Item notandum quod synochus plures
facit casum tamen eadem quantitate
que secundum plures est fluxus san-
guinis et quandoque tamen crepe (?) narium
vel intestinorum vel alio modo per exitum
ipsius sanguinis quandoque per fluxum tole-
ratum quandoque per sudorem quandoque ad
variolas terminatur quandoque per apostemata
inguinum et huiusmodi Et hoc est Causa
bona et laudabilis quod signa pre-
cedentes digestionis differunt secundo ex
parte signorum primo ex parte exteri-
orum quia urina in hac est rubicun-
da vel subrubicunda spissa cum
lividitate et fetore in synocha vero
absque lividitate et fetore Unde fit
etiam in synocho urina quia per ac-
tionem caloris ignei et fortis partibus
igneis et aereis consumptis que resol-
vuntur terrestres etiam aquosis
remanentibus sine lividitate Item
egestiones sunt fetide in synocho et
a suo naturali colore magis mutate
Item sputum ad aliqualem amari-
tudinem declinat et hoc omnia accidit
propterea quod in synocho contingit dispositio
sanguinis ad combustionem eius in colera
secundum partem eius subtilem unde etc.
Ad febrem intendentibus tamen dictum est
in ea (?) Item eius calor ad tactum
est mordicatius et cum dicitur a equalis
respectu aliarum putridarum synoche
precedentibus Item in synocho est oris
amaritudo Ab actione licet pulsus
in synocha est ordinatus in syn-
ocho vero inordinatus propter velo-
citatem non esse ita fortem et sistole
ad diastole propter velocitatem expulsi-
onis vaporum putridorum contra
in synocha et pulsus est maior
in synocha quia in ea est maior
inflammatio Sic licet quod quodammodo te-
nent oppositum similant eadem super-
illum ... Et ultimus ex eo quod
ex putredine caliditas et accidentia

Sunt vehementiora et virtutem
magis tendat. Unde dolor capi
tis intensior eius gravedo ma
ior vigilia mentis alienatio
inquietudo tristitia hec multo plus
quam in synocha. Et quod dicitur quod
magnitudo in synocho minor
accidit propter virtutis debilitatem
minorem quam in inflativa et tu
contra. Sic ergo hec quod signa deminu
tiva synoche sunt et synoche
deminutiva et hec tibi de signis de
curativis synoche sufficiant. De
signis autem declinativis sperandum
enim dicendum quod ista signa medi
ata sunt in augmento in principio
apparent remissa deinde volumine
intendunt usque ad generale quando
deinde sit crisis. Est enim communis causa
dies tertia status eius quartus quando
pervenerit ad ... et super passio
narius de synocha. In paugmento
vero est econtra volumine enim remittitur
synocha vero equaliter procedit
usque ad statum. **Pronostica.** Sic
in synocha dictum est etiam in syno
cha tenendum quod quanto est a principio
morbi usque ad apicionem digestionis
tanto est a prima apicione digestionis
usque ad statum et tunc. Et consider
prognostica ex parte urine in syno
cha dicta. Et afferantur loco in
synochis consueverunt urine tempe
pestas quando aliqua sentiuntur mala ac
cidentia ut difficultas anhelitus
morbilli variole erisipila carbun
culus flegmon sanguineum. Signa
mala in synocho sunt difficultas
sermonis et profunditate sanguinis
apud gutturis vel aut angina et
sincopis aut alienatio cursus
lacrimarum variabile. Unde violacee
acute et intense maxime perurgen
tes. Item pectoris egestio de loco ad
locum inflatio ventris resonans

ut timpanum cum percutitur. Et
maxime quod ex solutione ventris
inflatio non quiescat tunc suas
quod moritur et proprie si exierint per
variole viride. Et egestio eius
assellatur patiens pessimum est et
mortis signum quia virtutem defe
ctum sit. Si autem pustule nigre aut
livide sunt mortem ... signorum
digestionis cita aut tarda longum
aut breve sit morbus. In augmento
est timor mortis propter debilitatis
virtutis et multitudinem materie
que paulatim invalescat contra virtutem
et ideo in illa est usque ad horam et
ideo est alius deterior. In perangmento
est spes salutis propter contrarias causas.
In synochena medicinas sic habent
has de prima ratione vero dicitur quod aliquando
primitur ad litargiam propter plenitudinem
inflatorum ... in partibus calor et
caliditatis quousque ad frenesim propter ...
tum incendium et combustionem eius
ad colerum que si apostemet faciet
frenesim quousque ad ... etc.
et de synocha dictum est. **Cura**
tivum. Et licet hec sit difficilis
... sit quod synocha ...
idem sunt semper ... sed
synocha et statum apparebit cum
Gilbertus in ... aut ... est
... secundum magistrum et
... Et incipiendo a primo quod
est ordinatio diete dicendum quod
eadem est vel similis ei que in sta
tiva. Unde debes ... sibi quandoque pro
quantitatem status et longinquitatem
et hoc est regere infirmum incipiendo
a subtili dieta et communi primis
et tamen ut supra dicto. Capitulo et
tu ... etiam consuetudo est acuta
et parva et ultima ...

Ad ultimas egritudines vel re
curationes ad perfectionem sunt reale
tes Et quibus continua est sicut
continue continue tenue reficere
ut supra de acutis et tu ebi et de
clinat ad f et h ut allato loco
to preße p sedo tam qm est eius
fiat fleb vero mutere vel usq ad sin
copin vide ut vnde inflativa dice
batur ex pino q vider qntitas
sanguinis putridi dut corporis ad
sincopin q ron putridi q tunc
Smocha est virtus debilior et
ideo no est extrahenda tanta qntitas
sicut in Smotha ut xi kapte to
quinto ad quod concurrit q san
gis in Smotha no est ita aptus
exitum et eadem etiam eciam vinonda
da est flob in Smotha qua per
eam et si fieret usq ad sincopi
non ita cito et subito possit ces
sare febris quia putredo p ipsa
ita cito vel vero remone nz sangis
equatur in Synocha antez
p ipam flebz subito an cessat
febris quia tollitur inflamacio
ut supra de Synocha b ix kapte
non fit putredo et tu gno Et ideo
ut dictum est in dictis in Smotha
expectamus plures crises in quibus
si postpon a principio fiet de in
debeat tum dicit a decima pnt
dum de flob Cum postpomtur
non est amplius ad ea v enteno
i tanta qntu fuit a principio q
si comprenditur san ec aquosi
p admixtionem flegmatis aquosi
tr fiat flob vero mebri De ho an dicit
ista prohibiliter ut in inflativa
et tu ebi fiant lemtive euacues et
in viduatue ut de Synocha dice
batur et max me corpore evite
stipto Digestiva prohibito fiat

ne sangis ulterius putrefiat et
est vero extremitis f et s ut sup
go Capls De digestis in ea sanguine
et colerica calentibus si sunt vena
subtilis emptione colere da digestiva
colere de quibus supra allato lo
to et tu ebi q si illic fuit flegma
sanguine peccatis que vero com
prenditur inspectione ipius sangis
da digestiva flatis modata p calide
sangis de quibus allato loco et
tu ebi Cuius statu post digonem febr
be evitum mouens colera aut
flegma in pressionem digestiva Et bre
uiter regatur paciens regimine
magis extrativo q in Synocha
vnde et humida no sunt vita que iden
ut p3 Colliget tam addunentur
hec loco secundo ordine sint supra
positis ad claiore dictivaz casuz
hic de eis in finis ponam terminis
Casus Conspicimus pasimam
sanus etate annorum 30 vel cir
virtute fortis quo s ad vitalem
animalem et naturalem cordis pa
ciens per calidi tab et vero excessive vero in
stell et calorum in testina in qlic
et complone inter mediocritatem
quis latitudinez carnosus et in sperma
ticis robustus conditione sanguineus
colore brunus in amplitudine
arte campo et bibula corbg dedita
et maxo vini rubei piu ociosa
ducens vitam multum repletus
ventre satis lubricus medicacionis
no consuetus fiet brid flob quam
omni anno consueuit facere de mense
mai q no fecit in pnti anno
obiter quod fuit pedes de Cunte
pisarum ciuis romae de mense Junij
die octaua eiusdem mensis tuloc
aeris satis estivate incurrit circa no
nam horam diei accidia lassitudo et
cum gravedine totius corporis

Capitulum

Et cum quadam sompnia prudite
in quo sompniat res mirabiles
videre et tunc dormitus et fa
tus ppsinderet dormiunt nescit ad me
diuz noctis deinde experge factus
est cum magno calumniate et pe
tiit potus et fecit sibi dari com
moditum limphatus quia non co
fuerint eum limphare quin in cra
stinus mane potatus similis erit
quia non consueverint eum limphare
unde in crastinum mane quia cum
compresso ex informatione astra
tus et signorum supra positorum
ex parte impulsus cum et horum silen
quod sebulet se simoca tunc cum te
ordinavit clistere lenitivum ex bliti
malua maluavisco violarum et simul
ut supra de canonibus se praedictis
deinde quod fiet flebotomia de vena mediana
non comprendit sanguinem esse mul
tum inflammatus et acutus incipi
endo tutam ab ea qui praecipiat dominus
Et dato quod comprendit multum
sanguinis peccantis tamen quia non
timuit de suffocatione propter minoram
non fecit eum usque ad sincopim sed
ordinavit ut extraheretur unciae una sanguis
quia si timuisset eum ad sincopim
fecisset propter fortitudinem et robusti
tatem et alia quae in eo erant tol
lerantia et fuerunt se supradictis ca
de cura eius dicitis et particulis quae ex
est in ea si non fuit ponitur fecit
festinationem ut et cordonis et multi
aliis valentibus in docuerunt Deinde
comprendens quod sanguis ac totius corporis
non erat sufficiens infirmatur ordinat
quod post flebotomiam daretur aliquid ordinatum
quantitate unciae una cum ii in simplex vino
fecit quod eis sit stare per horas duas
et quas ordinavit dictam et quia
ex aspectione sanguinis credit non
cum eo minuetur aquarum unius quod

Erat etiam et intense calidus
et cum eum in vase plano cum vir
gula forti in frustra videret cognovit
eum non esse ventosum et solidus sed
propter quod indicavit eum esse in
flammatus ex tali admixtione Quin
ordinavit ad sic et sic defendatem cor
ex parte tibi cicer potius ut supra Ca
pitulo de ipso in tutela et facta conditione
valente etiam quod per tunc subtiliter est
quod estimatur statim propinquus cetera
precepit ut non dormiret quod si dormi
prodisset quod ex ipsa flebotomia fuisset multum
debilitatus ipse in parvum ordinasset
ut dormiret ut supra sub nono capitulo
In vicesima secunda die ad eum
accediens invenit etiam inditate
urina ac pulsu quod ipse adhuc erat
inflammatus et quod non erat deinde
sanguis extinctus unde ordinavit quod
iterum absque percussione vena aperire
et quod extraheretur uncia vi sanguinis de
novo et ita actus est deinde quod dare
sub secreto datus deinde dieta sicut supra
ordinavit deinde quod si sitiret daretur
sibi aqua cocta simplex vel cum
granatorum aut aqua ordei cum sim
plex ros et semina Recepta ante dicte
x tum ad eum venire invenit eum ad
huc calente et ipsum aliquando dormi
visse et sic precepit ut fiet ei clistere
infratus lenitivum ex malva mal
ua visco violarum bliti cum misso
oleo violarum et sale in modico ordei
Et ibarunt cum dicta grossiori ex
spinachiis et lactucis in brodio
pulli mane et ordinatur quod bibunt
et cum aqua consuetus daretur
sibi communis albus panis commiscet
et in aqua vere frigoris limpha
tus et sic per aliquantulum temporis pro
prandium quievit ac dormivit Tertio
autem ad eum accediens praecipit
pit adhuc aliquod calidatatis

et b9 ordinavit quod bibulus et mi
quam aqua consuetus cepit cordi-
um infrigidatum et ipsum continuare fecit per
totam illam noctem et ea nocte
tum sitiz quod daretur iulep ros-
um aqua acetose et endivie ante ro-
satum cum aqua ordei Item ordinavit
in amplendo 3m et 4m tum ut
dicit xi mane in aurora daretur
sir arce-s cum aqua tave et endivie
et modico aque fen et sum assuet
et quod continuaretur usque ad dies
in quarta usque ad 10m Item pro com-
plendo 5m ordinavit solutivum
ex manna et renib endivie 17 a
assumendum cum tam sinus in dec-
tione tamarin prunorum et hinc
in aqua endivie In 16 ante die
sudavit copiose et liberatus fuit
in toto/com post 9m diem ordinat
fricationes omni die bis sicut mane
et sero ante cibum debat quod deinde
dictum inunctionem ut supra de
acutis Et hoc ordine procedendum est
cibi erit Simmotthus in tam sinus
quos pte remde Simplicia in se
sanguinea confenda sunt rosa
viola tur semina f ma in et mo
ra endivia lactuca acetosa solatrum
nenufar lupoli ptulata plantago
go limo ta ve cepita angnia et
Item cretarum aq sublicate et sunt
usuales ordeum et aqua eius spo
dium cum generatum sir sirups acet
acetosorum et mediti sapones ber
beris dragag gum ara liquiricie ami
num coriandrum quatuor pulveris est
sup ferula pp cuer tty et d ferulo
positus sirupus sirup eius ac si dicam
dalis tamarindi et hinc ut infra de
pestilencia Ex qua sint iulep et sir
ut sup dico ro et eaq in colica que
ma / oleum violatum ol rosarum et huic
ex herbis cum dictis trocis de sine

de camphora de spodio et magis
in declinatione febris et cor ut in
fortatione cepit Item trocis de spodio
ca de cua eius Item rotum sandalum
mes Item rotum 6 rotum infrigidatum
saporis et tu accipe corum ss et fiat
ungtum et aliquo plarobus ungtum
infrigidans 6 ungtum ros mes Ex
quibus infrigidantibus R aq ros 3 iii
aque acetose aq endivie ana 3 ii
aque viol aque nenuf si magis
vult infrigidare ana 3 iii aq lupulorum
3 ii sir arce-s mel ozizathe 3 vi mel
loco sir pone ro generatum 3 vi
zuccari tobzet 3 ii et melle pira Ex co
fectionibus quod mannus x platum in
modico sandalorum confectum quatuor
ho erisma dando de eo in potu aq
ordei ut supra Item tria sandali
clarc ad scor R zuc violatum sin
glossati ana 3 ii manna x plati dis
soluti in aqua ros 3 i margari
tarum elect de gemmis 3 i misce et p
nobilibus capiat folius omni de quo
detur ad libitum ana et pgrenate Et
exhibitus compone silva ut tuo co
nem et posito etiam si sanguis sine
grossus indigens subtiliacione ut
simmoltho fecit flebotomia de subtiliatia
apiena sed in vigore ut R
R sir sub et talis et similis ex aquis
gentibus talibus exhibigra R
sir arce-s oximel sim ana 3 i aq tu
re ysopi ana 3 i s aq endivie 3 i
misce et aromatiza cum modico
cinamom Et hic scito quod ut 6m eius
grossities zut qui semper quia hoc
eius cum stat et ceo in commisceri Co
tura dens cella calida commiste cum
sus que ipsum flegma respirat
Et proportionabiliter operare in confirme
do confectiones et elect. calida
habebis in de flegmata et fra
lignis et licebis in de pestilencia et
pte de [illegible] subita et ut dictum e

max(ime) conferunt que in coleritis conf(erunt)
Et si opus est evacuare cu(m) cassia
purgatur 3 1 5 in decoctione tamar(indorum)
lupulorum et ca(ssie) Rx gr(ana)te de...
et turbit ... tunde(m) quod si sang(uis)
fuit grossus evacue cu(m) decoctione
epithi(mi) et ... diasene 3 iii ...
ad vi et ... ca(sie) ... cassia
cum decoctione sene epithimi ...
et ... exspicientiu(m) Et ...
que et speciebus ... compone potes
sine ... et confectionem et ...
et ... ad ... magis utilia
et comoda Et licet ... suf
ficiant ... vero ... ad ea
que de ... dicta sunt etc.

Colerica
febre

Capitolum de febre coleritis

Ut testatur ... prima plu(ri)m(um)
de ... et ...
... satisfaciat colera
dividitur ... illam qui
est ... non ...
et ... naturalem ...
aut ... que ...
... aut ... flegma
... non naturalis ...
... et ... apellatur ... non
naturalis Alia que est talis per ad
mixtionem est ... pura et ...
Et ... colera non ... fu
mosa ... quod est ex admixtione
est flegma quod si fuit ... dicitur
... fumie ...
... coleus ... se ...
ex ... denominationem ... que
... a colera pura ... naturali
dicitur ... que ... a colera
... naturali ... pura sine ...
fumosa ... fumie ...
... est quod si contingat duas tales
... in ... locis ita quod ...
... ad ... febrem ...
quod patiens omni die febricitat appellat

... duplex Et ... modu(m)
... at ...
... colericam ... ex
quod colera ... est per admixtionem
flegmatis aquosi quod ... eius
... comprehenditur et per alia signa
... dicitur ...
de colera ... quod si flegma est
grossum dicitur ... colera
vitellina que colore vitellis ovo(rum)
similis est quod si fuit ... colera
... fumie que est talis per ad
ustionem ... dicitur ... pura
de colera adusta et licet ingrossar(e)
per adustionem ... et ad ...
tendit ... et sic durat ... spa
cium ... et multum
... est locus speculationis ...
... quod si fuit talis
per admixtionem ... quod comprehendi(tur)
... color tendit ad ... non ...
... dicitur ... non
pura per admixtionem ... Reperi(untur)
autem preter has species alie due
s(cilicet) prassina seu viridis et erugiosa
nam prassima per adustionem vit
telline et erugnosa sine ...
per adustionem prassine generatur
que est omnibus calidior Et ...
est de ... venenorum ...
... et ... omnibus peior et magis
... que ...
... duabus speciebus febris ...
generari possit ...
... ex naturali colera
... putrescente ... de sanguine ...
... transire possit
...
... colera ...
erugnosa ...
...
aut mortem repentinam inducit
Et ... textum ...

quanto febrium sit augmentum propter
etiam impossibile est in epate ge-
nerari humores quia generat sic quia illud tan-
to tempore in corpore permanet quod
putrefiat et febrem generet natura
enim semper se coadiuvat ut eam a
corpore expellat propter eius malignitatem
quia si natura deficit eam expellere
[illegible] incenditur cor et homo
moritur. Subdit etiamque si talia
de prassina accidunt quanto magis
et teriora de eruginosa eveniunt
[illegible] alius omnis colere videtur
[illegible] cor et egrotante corpore
videri excepta. Post autem hic autor
verba conciliator inquit de tota
vero prassina quod sumitur [illegible]
ex se ea omnia possit gignere ma-
[illegible] quod sit condensata ut erugino-
sa generetur autem quod solum in sto-
macho ut dictum est et in venis [illegible]
commixta humoribus non sit et erugi-
ginosa natura odiosa ut statim pre-
pro eam expellat nocumentum namque
putrefactionis resistens quod fortiusque
videtur concedere. [illegible] licet [illegible]
separatim fieri extremus subtilibus
plurimum quorum est colerum excedit
subtilitatis et profunditatis [illegible]
venenose et idem accidit contrario de
corporibus tale aliquid et sicut valde.
Ista vero mala sunt venenosa quod
profunda calida sunt plurimum videtur
prassina tamen ipsa dicta sit de genere
venenosorum et ego quidem sic estimo
videlicet in quodam iuvene condicio-
nis subtilissime et calide [illegible]
accidentibus [illegible] ut calor ve-
hemens [illegible] sit frigiditate [illegible]
sincopibus [illegible] et affligebatur [illegible]
[illegible] qui fluxu largissimo ven-
tris sustinens [illegible] colore prassine [illegible]
se febris cessavit [illegible]
[illegible] contrarium laboratum sunt

restitutione et iste quidem de melius
in apperceptibiles factus et corpus de gelu-
tiens in nichil sumens et [illegible]
tabefactus expiravit. Procedit autem
prassina colera ipsius [illegible] et cor ve-
nenavit in naturas. Et quod quis sit
[illegible] colerium vero emergunt au-
tores videntur sibi invicem discordare.
Cum namque [illegible] plurima capitu-
la magis quam ordine capiuntur. Unde
de istis que vero contingit certi-
ficatum quod potest [illegible]
[illegible] ille [illegible]
auctoritatibus autorum que contrarie
se adversari [illegible]
dere [illegible] quod intendo scilicet solum [illegible]
conciliatoris [illegible]
[illegible] suo loco et [illegible] De [illegible] autem
dicitur [illegible] de [illegible] columna et
[illegible] autem [illegible] divisiones
sequuntur. [illegible] divisio febrium
[illegible] alia [illegible] alia columna
[illegible] alia quod [illegible]
ut supra. Et [illegible] alia columna
[illegible] quia conclusa est
[illegible] alia continua proportionalis
que scilicet [illegible] excrescentiam
[illegible] fortificationem et ma-
infestationem [illegible] remissionem. Et
de hiis omnibus ad plenum sunt dicendum
[illegible] Et tamen prius [illegible]
[illegible] colericis [illegible] purus [illegible]
[illegible] et [illegible] et Causon [illegible]
[illegible] Et hiis febribus [illegible]
[illegible] sunt qui sunt colerice condicionis
et in statu sui in iuventute que
omnium etatum colerice [illegible] et qui
regiones inhabitant calidas et
siccas et qui [illegible] colere
[illegible] et vigilias et ieiunium multum
sustinent multum exercitantur
et multiplicantur in estate [illegible]
[illegible] Est autem Causon et [illegible]
[illegible] et [illegible] sed
[illegible]

nam et post estatem magis ac
adiunt in principio autumpni
Exempli. Pz que sunt cause plurime
calefacientium feliem et sunt aer ca
lidus et situs regio r et scrofa
ciborum et potuum calidorum labores
supra solicitudo magna vigi
multa tollerancia multa tol
lerancia multa sitis et fumus et
famis sine venenum ira furor
et simul que calores sunt b in
flamare aut inflamabiles ge
nerare. Alia autem est ipsa colera
que putrescit propter conclusionem
eius et in debita euacuationem vn
cordi fumum putridum mandans
se causat cum putridus fumus c
enim causa continua est supra cor
ro de causa febris dictum est putre
sit enim colera ipsa quidem est vreas
et in carne plurimus cutis et in
sinubus venarum magnarum
et ex hoc de hac continua et
fiunt interpolatur et extra quidem
in venis aut arteriis primum venarum
et venarum cordi et in venis
pulmonis capsula cordis in ore
stomachi aut in venis epatis et
est cause continue vnde ponamus
ut consonum est de quibus omnibus
plenius infra. Signa de tertiana
De signis dicitur quod quedam sunt
accidentia antica et quedam
concomitancia antica sunt spacio pu
tredinem in corpore et maxime in
dorso sompnium diminucio delectatio appe
titus ardor et morsio in ore sto
machi propter eam emissione vrine
et egestionum et alii dexteri tempori
dolor quia ad illam partem
quam movetur colera propter directionem
aspectum ad epar. Concomitancia
autem sunt colericus in quo sunt sitis
vehemencia propter oris stomachi
siccitatem angustia inquiedo
impaciencia propter acuitatem et
inflamacio coloris et virtute vehem
similitatem alienatio propter motum
colere sursum et propter eandem caus
dolor capitis maxime in dextra parte
et dictum est et diversa vomitus acri
tudo propter motum eius ad os secu
siccitas lingue et labiorum et
aliarum partium oris scissio labiorum
et eorum vesicatio seu vlceratio ab
ipsa colera ascendente in labiis
recepta que sunt acuosa et sua
acuitate scindit illa et quidem aut
in eis vlceratio et scissio. Vnde
et adeo dicunt vulgares hoc esse bonum
signum scriptura eventus propter colerem
habente capud ad alia loca quod
tunc et eremitia eius sunt multe
tincta. Sunt alia posita signa
febri colerice, vel modice tam pure quam
non pure communis primum rigor quia
in principio paroxismi cum
oppilacione et commixtio acuo
propter expressionem que acute super
membra sensibilia deinde sequitur
frigus et alto quod oppilatione
est frigus tunc postea magis et for
tius percipitur eo quod fuit in oppi
lacione evacuato valde calor
ad exteriora postea autem subsequitur
rigor difficilis valde et difficilior
rigoribus aliarum putredinum et
hoc quidem ad motum quam
et dicit Auicenna fortem et vigorem
quia humor colericus in modicatis
vadit ad membra purissimus
aliarum autem fe vne eius sunt cum
mordicatione et nam tantum infe
stantes et in tali rigore percipitur
caliditas ad unum propter caliditatem
humori et siccitas ad totum plurimum

renouatio caloris. Et ideo est in
paruo frigore positiuo vt est in
febre autem in media ratione sue materie
et sequitur in principio accessionis et
processu suo acuitate materie. Et dato quod sit
vehemens tamen statim recedit quia
non est fortis extensiue propter velocem
motum coleris ad extra et eius sub
tilitatem que cito resoluitur. Et hic
quidem rigor in principio quamuis est
intensior quam in augmento quia
colera in principio est subtilior et
mobilior et sic fortiorem causat
rigorem. In processu vero per digestionem
ingrossatur cum in statu et adhuc
magis fortius. In statu autem et similiter
in tertiana non pura. Et in quartana
est econtrario quia materia a principio est
grossior et cruda et tarde motus
et debiles rigores faciens. In at
in processu et maxime circa statum
subtiliatur fortiores facit rigores.
Et ideo quatuor alexandrinus super primo
epidimiarum dixit quod artista cogno
scens per hoc statum letabantur et idio
te tristabantur quod credebant morbum
augmentari et debere prolongari. Ex quibus 5
grad bene quamuis medicus facile cognoscit
ipsam febrem colericam tertia simplici
et eius gradus. Secundum est quia tertiana pura 2
quod non pura recedit in sudore propter d' sudore
subtilitatem materie que est apta re
solui in vaporem et aptius apta
motus eius ad cutem et magis conue
nienter quam per alias vias euacua
tionis euacuatur vel vomitu vel secessu
et huiusmodi. Et erit necessarie hic sudor consuet
esse in principio paroxismi quia materia
non indiget digestione. Item quia cum
febrilis desinat. Tertium est quia materia de vr
3 rubea tendens ad citrinitatem in qua
non est multa grossities et ideo quod
est ex eo pura eius vrinatione quod si

sint grossa non pura erit vrina rubea
quia color propter oppilationem aut grossa
propter grossitiem materie in ea expulsa
tamen erit in ea rubedo inflammata
tendens ad albedinem propter expulsionem
flatus aut ad fuscum propter combustionem vel
vt infra de eius in sequentibus vide
tactus bitur. Quartum quod in statu si manus 4
tangit corpus percipit quod in caliditate
non sit additio nimis quia eius inimi
inflammatio vel quia vapor eius est
in extremitatibus multiplex in causone
est econtrario quia caliditas est in in
terioribus et multorum vaporum quos
manus reprimere non potest et minime
quamuis quia in declinatione. Quintum est 5
collectio signorum ex parte dolorum erit
vrina circa sinistram quantitatem capitis propter acuitatem
coleris stimulatiua et eius leuitatem
sicut sudor circa et ceteris patet. Secundum
Est notandum quod aliquando in aliqua autem non nō
pura erit sompnus in quantitate
propter multos et grossos vapores vel
odium locutionis multum acutos vt est odium locutionis
quia sompnus et locutione motus erit
erit colerico quia organum audi
tus vel ex acuitate febris multum est 5
purgatum cum sompnis eis occurrent
valde realis insomnia sicut in tragi
bile occurrit in vno dyscopto. Sextum 6
d' pulsu pulsus est velocior respectiue aliarum pulsus
et causa patet et est dyspnus propter debilitatem
virtutis ab humore sitiens si vero
quam in aliis putridis quia humor est
magis calidus et magis conformis in sue
putredinis expansione caloris in
diete propter siccitatem. In aliis autem est
diuersitas ratione putredinis et ipsius
febris calor propter grossitiem et viscositatem
quidem magis suffocatiua calidum
et magis difformis procedentem in pu
tredine. Septimum est sumptum ab etate 7
et consuetudine conditione et regione

sc. 3a pura

probatur

te multitudine enectus tertianam etc
et de singulis omnibus particularibus
infra. Expeditis generalibus ad
particularia venio incipiens faciens
a pura que sit describendo sic. Tertiana
pura est febris interpolata a colera pura
subtili ac levi putrescente extra venas
est de 3o in 3m diem affligens sine
quibus scilicet in 1 paroxismo
si plenus vel sit deviata. Dicitur inter-
polata ad differentiam continue et causo-
nidis que et si contingant ex sicut
a colera que vero erit ex ... quia tam
tum de ... pura quibus et in
suo motu interponunt quietem quod
in continuis non contingit. Secundo
dicitur pure tertiane dicitur a colera
pura ad differentiam tertiane notate de qua
in sequenti rubrica que a colera
non pura fit. Unde hic credo quod puri-
tas colere est attendi penes eius
simplicitatem in subtilitate ac le-
vitate vera quia colera est pura cum
non est ei admixtum ... sum
subtilitatem ac levitatem eius
et propter hoc dixit Avicenna de ... non pura
et non pura, pura est subtilis le-
vis. Ex quibus infertur quod si acci-
dat adustio ... per quam ipsa
ingrossatur sicut ... quod
... efficitur non pura et colera que
est species ... faciens in pu-
trefit tertianam non puram etiam per adu-
stionem ingrossatur propterea eius ad
... comminuitur et ... Dicitur pu-
trescente quia a colera naturali non pu-
trescente non est verisimile ...
... in precedenti capitulo dictum quod si
sanguis naturalis ipsa in sua naturalitate
remanente necesse ... sic alias
aut quibus ... credebatur
ubi et ... Capitulum
de tertiana continua de colera non
putrefacta ... dicitur ...

posse contingere et causare ... possi-
bilitas est ... completa ... sic ...
... de quartana sextana ...
ipsa ... sit contingit ... prima
... quartana ... de 4 ...
... quod ... de sanguine ...
accidet curaretur ... causonidis
... proportionalis ... quibus
infra ... non est ab ...
... ad ... medicorum
premisse. Dicitur ... est de 3o in 3m
... de ... colice ...
et ... paroxismus sit de 3o in 3m
affligere ... augustinus ...
de 3o in 3m affligat ... tertiana ...
aliqua sic ... que est
de duabus quartanis de 3o in 3m
affligit ... tertianas in
dicat per ... affligere de 3o in
3m ... ... sicut compo-
sitam tertianam et erit paroxismus
omni die ... in duplici tertiana
... Et ... dicebat ... quod ...
... per proxissimum ...
... est attendendum ...
alie ... non ... sit
error ... in 1 paroxismo quia
... est plenus ... subtilitatem
ac subtilitatem ... accidat ... ex parte
... aut ... per ...
contingeret ... ingrossari quo
... transiret in ... non ...
... 7 ... in 1 paroxismo
... longissima ... 3 ...
... simul pura non addit ...
non ... error ... 1 paroxismus ...
... allato ... incipit ...
... tertiana interpolata ... paroxismo
... tertiana continua aut causonide
... die ... in 1 diebus
... sit ... et ... in septem
paroxismus. Dicitur ... accidit
... colera ad ... mota sit

sophistice

Pauca aut multa apta simul
in uno michi tabus uel quatuor
paroxismus unde. A. Et an con
sumitur propter subtilitatem sue ma[teri]e
in paroxismo quinto Et sciendum quod
si addit super paroxismos additorum
plurimas tunc non est de genere pu[tride]
Et licet ex hiis appareat de urina ipsa
et non pura tamen multe alie pont
dicere quas ad doctrinam clariorem hic
subiungam et tu illas collige ex
dictis signis nam et si per signa
dicta quantitas ad intensionem et re
missionem a se inuicem differant in
omnia tamen hec signa propria per que
ad inuicem distinguntur Et se
quendo ordinem urina mixtura facta
vr̃ ab excentibus urina rubea et rubea
clara ad igneum colorem tendens
equalis substantie et aliquid subtilior
Et A. in simili modo est multa grossi[ties]
non simplex est subtilior et aliarum
vocatarum in qua consueuit appa
rere nubes alba in aliis in supremo aut
in medio pendens in primo 3o 5o
7o uel septimo die et declinans in si
gnis ypostasis et est fortis odoris
egto propter acuitatem cole ignee sine colle
ctiuitate tercie sudor est exuberans
ex uehementis urina pura cuius con
compositis eadem sicut sudor quem
emittit homo in balneo et equalis
in toto corpore et intergitur ac eti
vomitus am sumitur panno uomitus et colericus
Sputum amarum ualde. et hiis excentibus
quam colere attestantur. A. stercus in
habentibus dolorem quod in principio in pura
non tangitur eius membrum statim
percipitur mobilis caliditas et moro
dicatiua et acuta magis quam in non
pura et statim post rigorem sudor fugitur
se extendit per omnes corporis quod
uelociter calescit et est signum forte

vomitus calidus sit acuta tunc tactu in
dicatur uaporosa et benigna Et tamen
non quod in rigore sit febris et caliditas
frigiditas . positiua propter motum
unde euenit sentiens motum ex
it spiritus de circumferentia ad centrum
mcb et sic membra depauperata calore Ca
liditas autem sit positiua propter humores
putridos quam informati sunt calide
prout ceterula quam delegati et ipsi
per membra calefeciunt membra
et sic sentitur caliditas A. qualiter
mutatur quia febres omnes et humores
sunt magis ad acuitatem tendentia
simile lingua Et Tabacione lesa
animam a rigore faciens cum in
pura rigor est motus concussiuus
est maior et frigus magis nam est
sine frigore et extendit breuius quam in
non pura est et in maior punctura
sine primitiue sicut [illegible]
per quem sit dictum est subito tremit
caliditas intensa totum statim co
prehendens hoc est signum completionis quod forte
est et efficax satis et sic. D. A.
In codices principium cum rigore hoc quod
determinatur et statim cum sudore exube
rante et non dubites quod sit pura
apostema ex efficacia signum sic si sta
tim rigoris prolongatur et fiat ad
dicio simul paroxismorum et antecessio
quantum ordinem secundum proportiones
suas quia quinta excedit primo in
certa 29 3m uel quia fiat additio
et propositio paroxismorum tunc non
pura quam hic exigit grossitiem
materie et eius difformitate que in
pura non inuenitur et ideo non bene
quod dictum est penes quod attenditur
puritas colere A. principium dicendum quod in
principio occultatur magis tamen quam in alio
et in augmento est equalis non diuisa
fortis et acuta ad magnitudinem

[illegible]

p 13

Velocitatem ac frequenciam per
crementis Et ut Gordonius scribit
remaneat equalis vel citro aut
e opposito vel saltem est ambulo
de insititatis equalitas invasionis
paroxismorum est de signis eius pure
et anticipatio seu postpositio pure
et eius hoc signum vigilie sitis et
ebullitio precepta apud epar et reliqua
signa sunt supra posita in de si
gnis demonstrativis in precedenti capitulo
dicta sunt intensiora quam in tertiana
non pura Item levitas capitis in
hac est maior Rasis nono capitulo
de sui locis dixit quod an tantam
patiuntur estuationem ut corpo locum
possunt et se infundos volunt in re
centi aqua submittere Adveniunt
ut dictum est pura in vere et estate
quoniam colera et in iuventute in vi
ribus in etate calente regimine
calido et in de et calidis et calidis eius
dictum est Item in omnibus Avicen
nanus significat quod eo tempore se
tertiane pure multiplicari inveniuntur
positis signis sic continuis restat
ponere signa propria per que una
ab alia distinguitur et primum si
gnum est quod tertiana pura durat a minori 2
horis usque ad vi vel parum plus
vel usque ad 12 Item sit secundum tercium expo
nere et de prima de cognitione temporis
morbi dicit et tertiane pure paroxismus
durat usque ad xiiii horas Et
Serapion quod prolongatur est maximus
et durat et xii horarum et quinque
xxxvi Et hic dicto quod omnes auctores
convenerunt in spacio horarum una
parte post Rasis nam potest a minori 3
horarum Et hic intellige quod minori
sunt spacia que similiter inveniuntur
in tertiana pura quia est vi horarum
in xiii in 12 in 18 et est

si plurimum protrahatur ad 12 horas certum est quod hic
est terminus si plurimum crementis et etiam
mediis vel ex xxiiii horarum est minus
si plurimum vel 12 vel minor in quo magis
non non ab eo recedit non durat
amplius pura 12 non est terminus
ex longis seu ex eminentioribus ad quem
secundum plurimum venit sive in quo con
sumitur et horum terminorum causa
male assignari potest iste quamque testimonio
auctorum qui experientiam hoc tempus
invenerunt Item Avicenna hec colera
ut cito consumetur quod accidit
propter sue substantie subtilitatem aptam
cito resolvi Item et quantitas eius
facit ad longitudinem et brevitatem paroxismi
Et ideo dico quod eius exigit per unum plus quam
ultra 12 horas propter multitudinem eius
et debilitatem virtutis et densitatem
pororum corporis patientis que coar
tant ad pluralitatem et pone quod sed
et plura tertionarios in quibus partes
colere equalis quantitatis in sed forti
ore textura natura in horis plus
et sic argumentum admittat aut ad eius
pluralitatem ad extendere ut status
accidentis sed per plus eius resolutionem
2 et hic secundum signum est quod eius calidus
cito venit ad statum et non tardatur
quoniam eius est aptitudo inflamari
Et ideo dixit Avicenna Et calefit in calore
velociter et videns caliditatem predominari
in corpore et extremitatibus ad tactum fracta
quoniam tangens sentit eius caliditatem
in corpore et superficie eius licet ad
extremitates remaneat et hoc est sup
fatis efficax signum et hic sit declaratum
3 tium Tercium signum est quod si in principio
datur aqua mox sentitur vapor
humidus deinde et vult sudare et
quod sudat et intellige quod dicitur
in fine cum augmenti vel in statu quia

quod tertiana pura evadet

tunc ius apertus aqua penetrat et
calefacit et coleram digerit et sic pre-
parat eam ad expulsionem unde ad
rutum mota et expulsa causat
etc. Quartum signum sumptum ab
urina et licet de eo satis dictum sit
tamen de eo tamen dicitur quod in colericis
corporibus apparet ignea insidia
cum tamen quod eos eos [illegible] pati at
natura Quintum signum est quod in pa-
roxismus terminatur quod [illegible] licet si
plenum ut supra et de huius terminis
dicitur quod in colericis corporibus
apparet ignea [illegible] ut de hiis scilicet
cum motu quod paroxismi prius accidunt in
fortitudine commixtis ad illum qui
est status [illegible] et hoc quod fit durat
in paroxismo quod si status antecedens
quod quamprimum cognoscitur ex sequenti
paroxismo hic fines eius terminatur
6 Sextum signum est quod prima dimittit egre
labe absque sensata lesione at et tali
nocumento in eo prima semper antecedit
licet [illegible] in medio ad percipitur
quo generatur corpus Dicit autem colera
licet prima a colera que sit extrinsecum
tactione sanguinis in eam cum acria
sunt interiora in ea que est ex san-
guine in superat [illegible] eius conde
caliditatis ad tactum interior exterior
et in exterius extrinsecus colligendo for-
cior dura ab anterioribus exterius [illegible]
rigor tremens ut dictum est et sudor
exuberans in fine Et ideo dixit
Cum uides principium cum rigore
fit quod debilitat et status cum sudore
exuberante tunc non dubites quod sit
pura postremo sciendum quod accidentia
licet etiam uariantur secundum uarietatem
loci prime colere et ideo locum per
signa ipsa inuestigabis ut si ma-
fuit tunc ob stomachus erit dolor frontis feruor
situs intensior siccitas lingue uel



Asperitas amaritudo uomitus
urina remissior in colore sicud
acute quod colera prima ubi putrefiet
quod si fuit in gibbo intestinis dolor
percipitur in eis ergo erit colicissima
acuta fluxus uentris dolor frontis
et tarda remissione erit quod si fuit
in intestinis dolor percipitur in
eis tunc epar erit in [illegible] erit
urina multum colata cum spuma
tincta quod si epar patietur erit spissa
et tali est acutus per totum quod si fuit
in renibus tunc in principio paroxismi se-
quitur in eo loco dolor etiam semper re-
commitatur loco passionis et quanto
erit propinquior epati aut renibus eius
tanto urina erit coloratior quod si fuit
in spiritualia sitis adest maxima que
potu aque non sedatur et est cum
calore pectoris amplior et ita de
aliis locis proportionaliter Pronostica
Citra erit tarda apparentia signis
in urina ut supra argumentum tarditatis
dat tarditatem eius similiter quod si
at in primo die non pertransit paro-
xismum sed hoc raro euenit si in
illa prima die erit augmentum citra
quod cum si at in eo non pertransit
illum quod si apparebit in 3o tunc eradi-
cabitur in quarto erit uel quod si urina
fuit uehementer tincta et non apparuit
in primo paroxismo nubes uel natura
neque pendens tunc causa prolonga-
bitur usque in septimum De similiter
autem eius secundum horas et dies suos
paroxismos dictum est quando uides
fortissimum paroxismum ac est status
in principio particularis consuetus
que uomitus in fine sudor licet
uenit in uehementia accidentium ut
supra de eis secundum non sunt periculosa et
ideo non uniuersaliter erit acutus ex quo
ut supra de acutis Item ex dictis
habitum est quod in plenum de paroxismis

[illegible]

Est status Et ideo si contingat
te esse vocatum in ipso statu egre
gie infirmantis consequaris quod
si debilis sit aut facies scolarium
et tunc superveniant accidentia
status fortia prioribus et tunc
eius non fuerit pronosticatus dicere
quod sunt scola aut triste aut quod
tale quod administraveris fuerit
causa illorum et ideo non est negli
genda pronosticatio Canon quartus
Anteque ad curam curandam venias
scito primo quod eius cura a natura
tantum non pure et quantum non dicere
nisi si intensior et remissior et si
maiorem et minorem obscuratorum
ita quod antidota quam eadem ad
ministrant sunt in cura contingere
carum Ergo quod puerum ipsa est aetatis
salubrior ac facilioris curae quia
brevior primo Ergo quia magis plus
salvatur virtus quam in brevi tempore
molestat et plures est quietius Ergo
et est causa huius omnibus fortior
quia quae conveniunt febricitant et
et accidentibus quibus ad statum
si in eius cura cadit error aut ex parte
medici vel quia dantis dolorem in bibere
administrare stat tunc commixtum potest
in aliam febrem et est magis quando
timor quam herederet in se in timore
spem committetur Similiter in ma
teria acuta ut in frenesi et cuius ca
lidum Consimiliter dicitur si error
accidat ex parte infirmi non obseruan
tis debitum regimen ex parte tibi et
ponitur aliorum et dixit magistrus
quod aliquis recipitur Una puerum in
cura est furiositatem et est timidior
aliis nam ut dicit dolorem rubea
ex motu suo non patitur peccare
infirmum nec extra medicum cum
naxone Cauende sint res et de
et ideo brevi dixit et ad glauconem

Si diligentissime in nota a principio
conferens in meditationibus non absti
netur eundens in nota periculum sit
nec facile postea quibuslibet re
mediis continetur Et veniendo
ad particulares sit Canon primus
in ordine ut supra in ordinatio
dicte quae in omnibus vel rebus
non naturalibus ad se et sic deficiat
debet ex parte aeris et ceterorum nec
de fugiendo aerem supra de cautela
et pestiferis et tu ubi nec cohibi
status quia primo dixi in corrigere
et ubi licet copiose dentur ex parte
tibi et votus quae scribit de supra
Canone secundo de dictis et tu ubi cibi posita
sunt quae conferunt in dysenteria cuius
et sicut rerum et talia non hos cum post
quia a rebus in offetuabilibus est
abstinendum et in quibus est animus
et commixtio unde propter hoc in multi eius
tunt attinet et quae ex ceteris confecta
sunt Ergo in hoc quia solutus consue
tudinem Et operans si ex alterius consilii
potest eorum de cipo et potu statum
Item in die accessionis non dato ci
bum nec potum in tantum post potest
quo scandit passum post potum quoniam hoc &
adiungit et sit alteratis liquidis non
in multe cibus levibus et tunc digeruntur
et tu per ipso Canone et aliis centre
ad ea quae scripta sunt supra de Ca
nonibus generalibus in tua pratica
Et sic adverte quod tibi ad hoc in Una est
simplex Una quae est communicativo sub
antifica per quam exponitur et ponitur
et in hoc cum convenimus tale non
in multo tunc et sic ut testiculi
gallorum vitella ovorum extremitates
pullorum nec animum purum et sim
multum continentia Et hoc quoniam
in fine ut in determinatore solo
et ista dari debet in die quae patitur

Nonus

Alia est cibatio in qua e[st] intentio
infrigidandi et humectandi simul
et dicebatur ut tu assist ordei lac
tucis et simile. Et ista cibatio dari
d[ebet] in die accessionis et etiam maxime
in statu omnino vel adiute quia ipse
consuetudine. Et homo [illegible]
sit tamen obseruare ad longiorem modo
possimus [illegible]. Et [illegible] vos cibos
alteram et videbitur quod si [illegible] oppor
tebit eam in die accessionis. Et cor
in hac intentione [illegible] laudare [illegible]
lone[m] [illegible] dicentem [illegible] modus
est res maxime [illegible]. Et tu
scis quod ipse soluit [illegible] et frangit
vehementiam caloris et facit sudare
Et subdit quod fortasse non nocet putri
multum propter aptitudinem conuersi
onis eius ad putredinem. Et ideo dixit
ut medicus attentus credat quod si
[illegible] eum aptum putrere aut timu
erit ipse dispositionem patientis nihil quia
nulla precessit indigestio [illegible] timeat
ab eius datione quia si illa non timue
rit [illegible] ipse curabitur [illegible]
vel aliter non nocebit [illegible] sumptum
quia eius pauca quantitas non
potest multum nocere et multa facit
iuuamenta. Sed de his supra in
canonibus generalibus putridarum
et tu scis. Et quia [illegible] pura est de fe
bribus multe inflamationis et
eius putredo est multum extensa [illegible]
sequenter dantur fructus in ea.
De potu dicitur primo quod aqua ordei est
potus conuenientissimus et maxime post de
coctionis [illegible] ad accipitur [illegible] in
clusione. Verum si in stomacho patien
tis acetosatur aut cibus non detur
sed simplex aqua cocta administretur.
Item non detur vinum purum sed aq[ua]
permixtum plurima commixtione [illegible]
[illegible] eum [illegible] propter commix
tionem confert spiritualibus [illegible]

in resoluendo illud [illegible]
est resolutio et sucurrunt aque pene
tranti [illegible] fortitudine sua i. forti quali
tate sua s. frigide infrigidando quod fuat
venenose [illegible] et forma specifica sua
et permixtione eius quod est in ipso [illegible]
[illegible] putrida quae est [illegible]
Et nota quia [illegible] pauca quantitas
et posuit quod [illegible] ad vinum sit
proportio quadrupla sed ideo [illegible] modicum
medicum quia [illegible] in omnibus
aut hominibus [illegible] ideo obseruare
potest ipse potentiam vini [illegible]
et hominis consuetudinem. Et hoc
[illegible] post principium [illegible]
[illegible] Et [illegible] vinum [illegible]
gatur egritudo omnibus [illegible]
[illegible] aut [illegible] terrene et aquo
se. Et medicus in primis [illegible]
aut attendere virtutem consuetudinem
et similia quaedam consequentibus
conditionibus in exhibitione aque
de quibus supra de [illegible] pu
tridarum in [illegible] dant aquam frigidam
in magna quantitate [illegible]
[illegible] infirmum et expectat [illegible]
crisim completam in eius [illegible] pue
eradicatione. Et [illegible] tempore
[illegible] fecit medicus quidam in [illegible]
[illegible] et successit. Et est [illegible]
[illegible] in pluribus [illegible] multum
ac multum obseruatus [illegible] sup
[illegible] loco et tu scis. Verum
[illegible] aduersari [illegible]
quia [illegible] semper [illegible] contingit
Et non [illegible] infrigidationem multum
[illegible] in [illegible]
inflamatorum vehementem atque timens
conuersionem eius ad [illegible]
et [illegible] in [illegible] et multa
infrigidatione [illegible] mag[is]
et prolongatur morbus et extingu[itur]
calor. Et [illegible] digital[is]
stante vehementia caloris.

aq

Secundus dari potest sed pro singulis
omnibus recurre ad eam generales
super de cura putridarum in generali 17
postremo adiunge ad dictam tercium
commissalium vt supra de acutis
et tu scis quod si status erit primus
subtiliorem dabis quod si fuerit declinatio
in declinatione autem grossior conuenit
et silvestrinis subaustiste vt dictum
est et magis quam qualitate et tu grauem
De motu et quiete dicendum quod ipse
est quod et tranquillitas et securitates
ad nullum conuenit quod motus et commoditate 19
ceratur tempore quietis sed febris quoad 29
sompnus aliquantulum plus solito
et magis in tolerando nisi se excitat
omnino et debeat ventus lenem et be-
neficiendum magis ab aere vt dicatur status 39
eius contrarius et accidentia que eum
sunt apta inflammationem vt cum fuerit
et longus fuit enim lectus ac amena domus
quibus debitus ventus lenis
vel contra. Et tu vero assultes
sermone et quia caloris post calmas
conceditur in principio sollicitudo for-
tia vt si cum scalmonea [illegible] mala
bolus et longus nisi propter quod dixi
et nisi cauere eodem ad [illegible]
sensibilitatem vne et [illegible] gratis
eius aut qualitatibus et dubita-
retur de transitu eius in causo 40
eundem aut timeres futurum apa-
reat in tercio frenesim et longum in-
de erit propter eos in primis et leuiores
leuitate quadam tu eis quod dixi
supra de cura putridarum in
generali et tu scis si ad [illegible] et
cassia tamarindis prunis si-
ve suo generatam et tu potes
ibi scis et tu vero respondeo quod si
post dare potest solo lenitiuum vne
eius et si in longus quam apte in-
recipimus quod si non recurre ad

Clisteria lenitiua posita allato loco et
scis copiam lenitiuorum simplicium et
compositorum. Illud quod ad infirmum re-
mittitur solicitari vt habeat ventrem lenem
tamen vnde. Clisterium est magis nec in
potu detur sicut sorbicio cordiali magis
enim ei simile magis tibi nisi natura-
tum sit leniscitiua habent ad lenificatio-
nem affine constitutos secundum vne tenditur
fiat cum clisteri vt supra allato loco
quod si non administrabis potionem in febri-
bus causibus competens secundum in [illegible] prima
Primum habemus est in commune ple-
thoricum sanguineo Secundo quod comprehendit
quod colera est sanguinea admixta vt dictum
est de sanonombus solutis secundum patet de
in qua timetur ebullicio sanguinis
et combustio eius in coleram. Tercio quod
comprehendit inflammationem magna
in sanguine ipso et timetur combustio
eius ad coleram et hic motu quod si [illegible]
sit et non competat periculum est vne
et pollata remanet in gutturum quod
per flebotomiam [illegible] remouere adque
trahuntur ad intra et eum ipsam
subtiliat et corpus in motu ponit
vt la primum de ea sed timendo et
ea inflammationem maiorem non [illegible]
tuo se sed magna in gratione sicut
et propterea in febribus magne inflammationes
prohibetur sed cum quando antequam adamus
remanet. Sed quereres si contingit me
vocari post iiii paroxismos et vide-
rem flebotomiam adhuc competere debeo
ne ad fuere Dico quod sic sed dictum
in principio magis competebat sed
tamen quod in processu possit magis quam competere
vt postea quod in processu colera et
inflammatur sanguis que in prin-
cipio erat commixta et quia lenitiua
ventris assumit magis quibus sed
sub ipso compendiose remittendum
si videris magis commodum aliquam
ad superiora introducas [illegible]

ciet statim. Unde Gordonius
in omni sic in ptisana composita
vomitus in principio paroxismi quam
per ipsum alleviatur totus paroxismus
specialiter si fuerit spontaneus vel
a medico faciliter provocatus. Item
per ipsum sic educitur materia ante
si materia est in stomacho aut
materia apta in antea transire et
cito eum excitatur. Et de cura vene
ut infra. Et certe utile est quod in
principio rigoris provocetur moderate
tamen sicut eius provocatur sudor
in declinatione et videmus ad
experientiam quod si sic provocatur per
consuetudinem populi infirmus multi
quartani se reddent ut testatur Galienus in
quarto libro crisium contra rigores sunt
etc. oppositum dicat eum. Et ob hoc eius mo-
neas in die paroxismi ad minus propter utilitatem
et a fortiori in hoc paroxismo ad quem
motu forti fricatio aut ponatur
alias per quas hii agitentur etc. Et
ideo totum dictum est moderate tamen
et leviter factum. Tertius canon est digestio 39
materie et hic canon regulatur per precedentem
et sequentem quam est eius de regula
quod materia in ea fuerit subtilis etc. Quartus
canon de precedente est. In quibus
nunc dicitur cotidiana ipsa pura hec
simplicia et composita. Supra capitulo quarto
et tu scribi. Et compone intensione
et remissione et quantum gravior
ut exigit dispositio ac patientis ipse
unde ut sepe dictum est oportet et
stomacho omni die compone. Et sciendum
hic quod digestiva recipiunt et prin-
cipaliter et maxime acetosa unde
simplices eius recedunt ab acetoso
simplici ac oxizaccara et limonis
acetosi et eius laudat sirupus quem multi
violatum. Sicut Gilbertus. Item sciendum
ut supra in precedenti capitulo quod sic

materia variatur ex parte sue substantie. Et ita
ob digestivam variare exhibitam et cum
erit in principio subtilis dabis sirupum
simplicem. Deinde quando ingrossabitur
eidem subtilia dabis oximel simplex
et etiam de aliis. Quintus canon est eius
ad quibus et cum educitur hec alia
te loco. Et hic nota primo quod sunt potiones
cum scamonea cum multum refra-
ctum sunt cum mirabolanis citrinis cassia aloe
et huiusmodi in maioribus etiam quia propter sui
caliditatem et similia. Et propter vene-
nositatem vitanda est. Unde secundo collige
inquit et medicamentum moneas in menseum at-
tractivum sicut est scamonea. Tertio quod fiat
in die quietis vel per. Quarto quod exhibitum
digestis quinque sex diebus si appareant
signa digestionis minima materia etc.
Sextus secundum eos etc. et fuerit
crisis et motu materie ad superiora per
vomitum aut fluxum sanguinis na-
rium aut per inferiora quia per secessum
aut per fluxum urine aut per poros su-
doris. Et si complete operabitur natura
exhibe solutivum. Sed eum aliquid admo-
neas quod si videntur comprehendes in sui
adiuva naturam per eam sicut quod si
natura in hoc tempore se non movit
da solutivum et positis in capitulo quarto
in quo exigit dispositio et patientis
conditio videmus enim plures febres
quartanas solo sudore finiri. Item
mira solutiva proportionabilis ut
de digestivis dictum est quoniam variatur
materie secundum ex parte grossitiei et
subtilitatis etc. Sed in processu com-
petit fortius et tunc quam et dare potius
ad aquam frigidam timendo inflammationem
sed regulariter est ei dare eius aqua
calida. Sexto solutiva adveniat sub-
ductionem cum clisteribus. Item sub-
hoc aut eum comprehendentur eidem

facte per provocationem urine et su
doris de quibus omnibus dicta sunt
sup(ra) de canonibus universalibus febri
putridarum et tu scis unde scito ends
tali administrabis semina communia frig(ida)
maiora quia secundum emulsionem
cum aqua ordei tali da quidde ut tol
lerare potest ad pondus unius uncie sed
aut endivie complent curare rema
nentes reliquias ex prima curatione

Exp(erimentum) sancti ambrosii

Exp(erimentum) sancti ambrosii faciens sudare
mirabiliter et sitim extinguit ex
omnibus gerere...ti qualitate gente
et fit decoctio cuius ad aperturam dim
... et eius brodii oblictio
et confunde cum albi obscuri ...
... calidum da patienti et bu
cum deinde copiam sudabit mirabiliter
et curabat sic medicolla ... et cum

7ma cap

... constituentur Septimus canon est
frigida que sit per administrationem intus et
extra unde admittitur dari debent in
stantia in mensuram et gradum
caloris febrilis convenienter ut aut
ut sufficit aqua ordei cum iulep ex
violato et ut dicit quia tolerans est
ut naturalis eius et multe inflamma
tionis Et hic nota quod alii ut dicit
Galienus tanta est inflammatio quod plus
attende inflationem quam ... et ho
cura coacta et ideo dicebat ... Item
ultimus inflationem sed in principio ... et
inmineret inflammationem et ut sup(ra)
in primo canon Conveniunt ante pa
roxismum ut detur syrupus simplex
aqua ordei et huiusmodi Item sinaret
cum aqua simplici cocta Item ad
cepas cum rumo gumitatum et huiusmodi
ut de extinctivis actum est supra
de febre pestilentiali et de acutis et

de aq(ua)

tu fabricata de aqua autem frigida non
Nicholaus nos est sic tutum apud nos
eam administrare sed in petitibus ...

talibus timendis dare potest Et de ipsius
exhibitione satis copiose supra
in canone generalibus Et tu scis hunc
etiam canonem generalibus complecte
ea que complectitur in canone octavo ad
ministrentur confectiones sic et illi
de quibus de pestilentia Ad extra
autem calefaciatur epithima confectum appli
catum est stomacho ... super
epar in moram ... trahentia
ut ex sandalis ... endivie
et huiusmodi ... lintea in eis infusa
et applicata Et plenius supra de
febre pestilentiali Et si ponit

6 cap

pedes in aqua frigida ad altitudinem
sine ... residuum calo
calidus sed non est in usu tamen bonum
est nota tamen quod corium quidem
exponunt in aqua frigida posita et
sit actu calida Sextus canon est
correctio accidentium primo complemento
recurre ad ea que de correctione
accidentium dicta sunt de cura acu
tarum Item dicitur quod Si ... sudore
gemitudo bibita ad ... an paro
xismum curat sucus ypericon Item
succus ex fuligine ... aquatico ...
... et plantus pedum
positum ante accessionem per tres
horas tollit paroxismum Ista sunt
magis empirica quibus ... gau
deo sed quia ea ... inveni
apposui Postremo nota quod omni
bus que dicta sunt ad eorum
complementum recurre ad capitulum
de canonibus generalibus supra
Et ideo ... dixit ... in principio de ...
... recordare illud quod
diximus tibi de causalibus in ...
febrium de solone eventus et de aliis
et in omnibus capitulis et fabricata
super illud et ita Casus quia
frequenter multi tertianarii ...

natiue curantur ppt quod qt
multos aut presbiteros / aut
sacerdotes credere se illos ... asse
in ... hostiis amigdali
tibus in quibus quedam consculpt
verba et signacula ... ad finale
sit cura sic de ... ptus rem^t
tens te p siti et aliorum talium ...
tm ad ... de ... diabus ut dup
... et ... inveniens ... optile sci
nentem in cura hac et ... ad
ipsum tam omnis te transferas et
ad ... de ... qua p magna
parte ... videtur ... et ...
... quod et si ... de ... qui dulce
faciat ... tamen quia ...
est in ... apud nos ... sta
tutum administrare nisi post ...
digestiones et ... in quibus cadit
etiam deceptio ... de ipso ...
in ... dicto / simplicia ... dictum
in ... de sanguineis et ...
sup in eo capitulo et ea que dicta
de pestilentia sunt in ... conve
nientissima et tu ... ex quibus
compone et aquas fac sublima
tas Ex compositis ... ali
alia ... sopo in ... florum
... in ... lactu
te ... sandalorum ... an ...
... seminis endivie lactuce ... seminis
... an ... decoquit
in aqua de qua decoctione ...
... in aceti ... in ... gnor
... fiat ... si volumus facere longum
... de eo ... in loco ... breve
... decoctum ... in ... aq
endivie ... in ... syr ... a ...
oxizaccharie ... aque endivie ... in
... aceto se Et ... ... solu
tum ... habes ... solutum
Et tussie ... in aqua endivie ...

... vel diaprunis ... ...
... succus ... vel ...
... ... olea ... ...
ta confectiones et ad talia ...
... alias ... diarodon ...
et in hoc ... convenientissimum de quo
... dixissent ... in aqua ...
... Et herbis et aliis simplicibus
positis fabrica aquas sublimatas
de quibus ... dabis loco ... oz
te ... sepe ... tamen ...
... intentionem et maxime quando
est longa ... et multa assuefactio
... in natura ... Et ...
... quia cor ... saluti
... in soluto exhibendo quod ...
indigemus et tamen sunt ...
... tunc debemus cum
nos qui sumus occidentales et ...
septentrionales et ... Et ... de succo
... et ... in aliquo ...
... exhibitum ut ... cassia ...
tamarindis et ... est ...
et ... Et ex expertis in cura ...
est succus ... tepidus bibit
... per horam ... pe...
... ... evenire ...
... succus ... si ...
mane sic bibatur ... succus ...
... Et ... in ... vel
... aliquo ... hos succos in aq
... fac ... et da hoc ...
est ... si datur ... in ... ...
... vel ... in ... aq
endivie per duas horas ...
... quod ipsum tollit aut
minuit et maxime si ... continuat
aliquibus diebus ... in ... gra
stomachi dispositionem etc. De terra
non pura que a multis no
ta ...

Jam ex precedenti rubrica quia
manifesta sunt ... ...
pura ... pura ... famosa

Terra
na
no pura
a balgo
...
Mora

ut rubeus fume vitellina pras
sina et eruginosa et sic de aliis Et in
mixta extra statu quod omnis colera que
est a colera alia a pura dicitur colera
non pura Et dicitur colera notha sive
famosa que de a colera vitellina
inclinativa usque ista colera que est
semper recipitur at hominibus et
maxime in partibus eius naturale
et clarissime et venit colera pura quia
raro accidit corruptio in humore nisi
solo primo et at compositio ex rubei Et
propter inordinatum regimen hominum
tum flea in corporibus eorum generatur
seu multiplicatur quod colere commix
tio vitellina causat sive citrina
et adhuc quia colera non datur fit
et colera non pura a colera que in se
adustionem recipit sic quod ad viam
melitam conditur et ingrossatur
et a natura pure colere recedit ut
in precedenti rubrica ingrossatur
ideo per admixtionem iliam ad eam ipsi
colere advenientis Unde duo me
bra colam tunc rubeus fume ut
in precedenti rubrica et ab ista causa
accidit colera quia ipsa etiam causis
que propter quod dicta est rubeus fume Et
causa sua causa eiectus est quia in
corpore non tum multiplicatur de colera
ut de flegmate Ergo quia non etiam
bene consistitur melius in colera
sicut flea tamen ipsa et de ipsa
at tura eius non fit causa Et non est
videndum de flegmate advenientis
colere ex mixtura adductio ad vitellinam
et sit humor communis quia per
formam contrarii unde requirit Et
sit non pura tamen putredine colere
grossior propter commixtionem colere cum
flegmate aliqua mixtione contrarie Et
subdit Et tunc fit colera colera

quemadmodum per ignem quod ad colera fortis
veniat colera in vigore commixto
dato quod in massa subditur Ergo quod
dicendum si hic hec moventur ad
putredinem etiam dominantibus salva
tis suis formis quamvis sic faciunt et
quo prodicaret an de ergo in colera
an omni die Et locus est speculativus
eius que non persequor et tertia gradu sic
huius colera non pura dicta nota sive
famosa est febris inde pollata Et
est plures longa a colera non pura
et putrescente per remens unde est
egritudo de ergo in eam affligit statim
nam corpus huius remanentis per
dicitur nota ut dictum est hic et in precedenti
rubrica dicitur inde pollata ut
precedenti rubrica Et hic ut supra
de simorchia attende tu quod sicut non
inconveniens ratio que est contra ra
tionis facere contumaz Et ita non singul
que est advenit facere inde pollatum et
ideo in descriptione non addit aliqua
de causa extra rationis et tertia gradu dicitur
ut plures longa quam ut super causa
nono expositus grossities fuerunt
ad prolongationem egritudinis Unde
loquendo de non pura per admixtionem
flegmatis grossi requirit Et licet quod
non pura quamvis prolongatur tempore
longo et curatur medicina tamen
unde quidem aliquando durare in ore
mensibus maxime et autumpni
et ego hanc coram que dicitur duat
precise tertia die Et est plures
durat usque ad ... dies
Et addit ... ex parte sue
materie ... corporis
et hanc quod si aut ... plerior quod febris
pura conceditur Et si aliqua colera
... flegma seu partem grossam
et viscositatem et commixto parte ...

Et humida dirigit coleram pro
pter hoc iuvamenta actus decli vi
terminati terminatur dicendum quod
fleuma adveniens colere quando in
fiat et humectat secundum rationem humi
dus dirigit cum digestione que est separa
tio ad expulsionem tunc reddat quando
grossam et confusam Similiter colera
licet calefiat et subtiliet fleuma tamen
totum redditur. Conturbatum magis
horridum disproportionatum continu
atur eius inunde titur ex concursu
salsus fleumatis aut solius colere
quod quia tale non est ita conturbatum ergo
horridum et disproportionatum sic
totum aggregatum. Et calor colere
ex redditur vivacior secundum magis im
pedire quia in ipsa [illegible] citatur
in digerendo sicut citatur calore
naturali in digerendo fleuma
putrinus nam calor colere sit con
trefaciente nam magis impedit
quam iuvat / et tu licet quod quia color
est longe speculationis et magis sudor
Dicitur putrescente quia a non
putrescente fieri non contingit Ce-
tera vero erit in descriptione prime dum
est et tu scilicet Ex tunc eius patet quod
ditendum et similis in principio [illegible] sanctis
[illegible] sinne [illegible] posite sunt
et quod tolerantiam cum multiplicata
coleram et fleuma et in [illegible] gros rigor
sitatem aut per adimpletionem aut per
angustionem [illegible] punctiva [illegible]
aut sunt Et et si [illegible] et fleuma
et humida [illegible] de quibus
hec plene supra 2o ca° de dicte
et tu scilicet
Cum autem in cera colera vitellina [illegible]
do ordinem ut supra / fleuma [illegible]
[illegible] faciens [illegible] in principio [illegible]
[illegible] caliditas non [illegible]
ab excrementibus ita [illegible] secundum magis

uitus quam in prima / Ab egrentibus
in urina in hac de subtilis seu
tenuis et maxime in principio prop
ter oppilationem aliud grossa propter grossi
ciem eius ex ea expulse et maxime
tunc apparent digestionis signa et cetera
tunc ab albedine inflammata declinat
tem ad albedinem propter fleg comix
tum vel ad citrinitatem vel subci
trinitatem declinans erit tunc in medio [illegible]
sic que densitas quo propter densitatis
commixtionem fleumatis tunc colera
et tardantur in ea apparere digestionis
signa / A [illegible] aut confuse grosse
cum citrinitate vel subcitrinitate et
quanto urina erit magis citrina
tanto [illegible] erunt minus citrine
ad subalbedinem declinantes / Co
mitus est motus ex colera [illegible] quando
intellectus [illegible] simulatur quando
[illegible] grandi [illegible] magis expeditur
in isto licet eius generatio sit cir
plenum in [illegible] / Item si accidat
sudor ideo est copiosus erit in prima
ideo aliud non accidit propter eius grossitiem
quod si accidat sudor post quando ideo
remanet residuus erit in prima et hec
quia urina grossa [illegible] detinetur
Equalitate unitata [illegible] ideo est
ita citrina erit in prima / nec ita to
talis [illegible] propter remissionem
caloris eius ideo ita resolutio / Ab
actione lesa [illegible] a rigore [illegible]
in hac rigor ideo est ita fortis [illegible]
piendo rigorem per motum [illegible]
secundum hunc plus durans quam et exten
sive [illegible] secundum intensive [illegible] quam
in prima / Item et in [illegible] dupli
catione et [illegible] propter grossitiem
humoris et remissionem acuitatis
eius secundum signum de hunc [illegible] et ex
tensive quam in prima Et quia quod est
in principio [illegible] eius ideo autem

rigor s tepus quidam ut p̄simachᵒ
pulsus et eius inequalitas in q̄s
lem p̄cepta fuit et h̄ qn ma e grос
sa et tarde et debilr moue cons sic
ut supra de rigore nō attendꝫ rigor
necꝫ oripilatio et qualꝫ i ꝫ fugatus
et h̄ ergo plures audi dein ꝑ cōmi
te angustia caliditas tarde expandit
et lente et mō conformat ut in t
tiana pura ꝑpt mei difformitatē
ñō in alū inclita est caliditas ad ex
tepescit deinde ꝑpt mouā mā no
tam suffocatam calore et sic in eius
expansione accidit densitas et sic an
gustia est insēle q̄l caliditas in
h̄at sub remissiora q̄ꝫ in pura ut
sic et ut dolor capitis et huiusmodi
de quibus in de pura excepta gradu
capitis que e maior in h̄at ꝑpt
grossiciem et gravitatis me ma
iorem q̄ꝫ in pura/ item sicut in pura
est paroxismorum accessio sine additione
in ordine ut supra ꝑpt conformita
tem eta ꝑpt eius difformitatē
in h̄at accidit ꝯtitas accessionis
et additionis qn aliquando anticipat
paroxismum et aliquando postponit s mō s
ordine et paroxismi huiusmodi prolongatur
multum supra horas 12 s maiorem
aut minorem prolongationem eius
attendis que e magis attendi
eta q̄ꝫ imprimitas materie ꝗ attendi
penes elongationem eius a cōmuni de
materie quia ꝯ penes aliud et di
ctum est mō intellexerunt uta aliquando
in pura in 10 horis ut i ei et in
quā pulsus in h̄at est in elīs
et densus et inequalis ꝓ et sicut
in sistoles in eo e maior diastole
uniuersaliter est in pura ut e eta
magnus et declinatione adeo
dicit s̄ huius quo ad expansionem totam
ꝗ huius quintus e dies ex q̄s ab
et maxime c ex meusuis qt
aut expansione tantum posse infra
hos et aliud est intelligenti et in
experientia in dies colligitur Secunda
enim eius quo ad paroxismos dicitur
ꝗ consueuit durare usque ad 18
horas quandoque ad 2a quandoque extenditur
ad 24 quandoque ad 36 et ꝗ eo s
damus fecerunt et ꝗo ꝯuenit q̄ in
dixit aut ꝗo usque ad horas suas
a adiunctum ex pox qui incipit in
plenum h̄o q̄ta eum indiget speculatione
ratione et tu quā et adeius notitia
maiorem requiritur peritia etas
conditio consuetudo caliditas in h̄ac
egritudine acutus et huiusmodi de quibus
sepe q̄ omnia diligenter ymmo signa
gna eius que e ex colera aliquando
sub intensio huiusmodi que ex contic
tina eorum in eis adest dolor capitis
tis acutus p̄ipue in parte dextra
et acredo oris et sitis et fastidium et
morsus oris stomaci et dolor lumborum
ymma citrina intensa tenuis sine me
diocris magis tamen accedens ad
tenuitatis et egestiones et uomitus
sub citrinis aquose et rigor acutus
et tremor ꝗ in eis que ex contitellam
Pronostica s in 2a ꝗo pura
accidentia et parte pulsus sitis
urine et huiusmodi erunt intensiora
q̄ꝫ rationabiliter debent et puls in
bio eorum est s mala et quando
pura multum prolongatur podat
egrum ad malitiam i ad paralisim
flegmate eliquato et ad tumores
saluo nisi ad molitie quia ad
ydropem asilatis nisi exposcatis
nisi ad ticesiam ꝑpt nocumentum ꝗ
contingens ꝯ in q̄ prolongationem
item perducit ad splenis magni
tudinem q̄ in tanta prolongatione

sit flegmatis adustio et combu-
stio ad melancoliam que deinde ad similitudinem
convertitur receptaculi. Item ut
dictum est non consueverit dimittere
egrum liberum sed semper in aliquali
lesione aliqua actionis alterate
de ad cognoscendum quartane signa distincta
a signis vere tertiane. Et secundum hoc pro-
sticabis de tempore longo vel brevi
terminatione [illegible] si rigor fuit
primus parvulus parva sed si fuerit longior
et paroxismus durant per horas [illegible]
horas vel circa. Et sit quemadmodum assunt su-
dor vel vomitus urina vero in ultimo
ignea [illegible] et quod sit in ultimo
viscose [illegible] tempore
fine [illegible] ex regimine pre-
ter flegmaticum et huiusmodi pronosticabis
febrem vero parum aptam longe et
durare. Causa vero minori et licet
invadit enim horam colere et flegmatis
nam hora colere est hora diurna
et hora flegmatis est hora xxij et solis
occasus. Signa de [illegible] eius
que ex adustione colere in se ex-
sistit sunt [illegible] remissiora
que sunt tertiane prime [illegible] paroxismus
extendit ultra xij horas licet [illegible]
multum et hoc plurimum. Item durat
plus quam in prima et in [illegible] hac
est diurnus et urina magis tenuis ad
fuscedinem declinatis et sentitur
caliditas in epate ut in prima. Et
in principio est rigor satis fortis
et est aliud in fine ut [illegible]
statim non [illegible] efficitur [illegible]
[illegible] et est sitis satis intensa et
lingua offuscata. Item regimine pre-
cedens hoc tibi declarat quia [illegible]
et [illegible] calido apto inflammari ut
vino potenti pipere alleo tempore [illegible]
[illegible] et quod patiens est colericus.

adustus est [illegible] quia [illegible]
calidum regio calida et sicca omni-
bus [illegible] colerice adustione. Et si
flegmatis facies tibi [illegible]
declarabit pronosticatio. Cum hec febris
sicut [illegible] approximatione ad
puram tertianam [illegible] pronosticari
potes [illegible] terminus [illegible] et quo
ad horas paroxismi et quo ad dies sive
periodos. Et quamvis debite curatur in
quartanam transiet. Et cum ne cura
[illegible] aliquando ex errore transit in
continuam et moritur patiens in eo
errore. De quo et aliis [illegible] altissimo
[illegible] quare [illegible]
[illegible] que est per [illegible]
[illegible] quia est in primo rigore et
[illegible] sed in [illegible] frigore et
est eius rigor prolixus [illegible]
[illegible] et ossium confrica-
cione ut [illegible] et [illegible] accidit in
[illegible] sed in [illegible] timiditate
seu pusillanimitate et [illegible] magis
ad horam [illegible] que est hora [illegible]
et [illegible] magis diurnus
et urina magis tenuis et [illegible]
ad fuscum declinans et [illegible] similis [illegible]
febribus erraticis et eius paroxismus
durat aliis temporibus plus [illegible]
[illegible] dimittit ad horas
[illegible] Item ut supra regimine [illegible]
[illegible] quia
[illegible] multipli-
[illegible] legumibus
carnibus [illegible] salsis et [illegible]
[illegible] et huiusmodi [illegible]
declarant et [illegible] pronosticum ut deinde
est tertiane [illegible] aut salte
sunt salubres si error [illegible]
[illegible] accidat [illegible] si sit [illegible] periculum
mortis [illegible] ut in precedenti dictum
est. Dicitur quod tremor ex [illegible]
est que ex colera fit adusta [illegible]

Ex° que est talis per admixtionem
melie. 3° que est talis per admixtionem
fleumatis aquosi et est colera citrina. 4° que
est talis ex combustione et de char dixit
A. que durat usque ad medietatem anni
hic est locus speculationis quomodo melius
ex contrario magis collectis lib. sta
re et in gradu. Signa denuntiativa pessime
aut erugmose. Inquit Zoar ille qui
patietur materia ex colera prassina aut
erugmosa habebit accidentia magna
gna et fraudulenta et corpus potius pa
niens evadere absque. Et si evadit diu
permanebit eger et aliquo infirmo in
hora paroxismi molestia sitis aliena
tio et supponit se molestus omnibus
et impeditur eius sompnus et si
mit eius paroxismi diuturnum et longi
egritudinis. Pressus attrius et dif
ficilis et plures alterationis et multotiens
provenit finis egritudinis ad ena
tionem periculum et pauci sunt qui ab ea
evadunt et si exierint et hoc per ma
gnum studium et egritudinis prolonga
tionem et possibile est eum permanere et paria acc
longo tempore sustinebit. Et melior
fit forma ad nigredinem declinans
aut viriditatem et possibile est fieri ad ypo
stasim et quod ypostasis sola fiunt nigra
et in profundo missa et mortem in pro
ximo fit et in ... si colus sit defectus
si eius fuit suspensa motem longum
quod ostendit secundum distantiam corpus
a fundo vasis. Dixit Gilbertus: urina
in colore rubea vel subrubea et in substan
tia tenuis in circulo viridis vel sub
nigra fit quando accidit colera pessima
et erugmosa. Ad hunc locum signa
adducta que sunt posita in primo
capitulo et hec sufficit tibi dixisse
de ipsis quantum ad denunciativa et pronos
tica tamen in aliis eius invenies de
ceptis diffuse conscriptum. Cap.

de tercia secunda

Curativum attendens ad curam
acutam eius primam cum de ipsis obser
vabo ordinem in curativa quam
observavi in signorum suorum pone
re. In principio itaque primo attendi eius
que est accidens vitellina pondo
contra. Primum est ordinatio diete.
2m minoratio materie quam ad patie-
tiam digestio. 3m eius celeritas. 4m
membrorum confortatio. 5m patien
tis in actuali afflictione gubernatio.
6m est accidentium correctio. Et ad eius
complementum scito quod materia non in tota
eius quam in singuli in corpore parte
quantum ad vi intermedies positas
super decursum eius. 2° quod calefacta sit tamen
et ... ad glandone et ...
pina. 3° decursum eius in multis
specialibus declarabo quomodo ab alia
ut apparebit. Et pro complemento hoc
scias. Primum quod dies gratis super quod
te ... stabilire debet ut sagittari ad
signum est propinquius aut elongatius
eius a prima. Et ideo dicebat: Et quod
ut quando propinquius eius prime
ad primam et elongatius eius ab ea et
secundum illud diversificatur ut cura
eius et cura eius prime quod sicut
eius longinqua prime tunc in eius
diversificatur diversificatione prima. Nam
in eius prima sunt grossities et vi-
grossities et viscositas materie que
indiget calefactione subtiliatione
et incisione quibus eius eius
debemus in prima. Et ideo dicit
G. in primo Tal. de cura eius prime:
Res in quibus diversificatur cura
tertiane non prime sunt res quibus
curantur febres frigide de leucua
secunda. Et consueverunt hic modus
loquendi apud eius nullos dubitatio
cuius esse ypt quod scito sapiendo
Gentilem ut in principio operis

qt licē tia

premissum est quod licencia idem est quod
inordinacio ut 3a de cura apa-
tum calidorum epis/ Et in se
qualibet duplex consurgit inordi-
nacio sine licencia/ prima que est
ad se et se est/ Secunda que est ad nat(uram)
sive ad circumstancias febris/ Tractatore primo
in omni se competitur sed tamen pro-
illud/ Secundo erit tamen diete ordi-
nis febricitantibus conferunt/ Et re-
re diversificatur inordinacio sive in-
tencio secundum diversitatem materiei/ febres
etiam et de una sua diete de licencia
ea contingat in quantitate et maioris scilicet quod
pro ratificacione sue cause sine ma-
indigent calefactivis subtilia-
tivis aut in casibus/ et in tantum diver-
sificatur unde eius a cura pre-
/ cendencia quod quia absque eadem est in-
tencio in calefactivis erit sic et magis
prius ad febrem et cum febris
/ Ideo tales dicuntur licencie inordina-
tores una tum secundum quam frigide erit
sicce et calide diete licencie duas/ Quarum
una altera contrariatur erit que est
ad febrem et cum eius licencie reordinacioni
de inordinacione ea quia tamen licent
illam seu de licencia ea et tu ubi
grad/ Aliter exponitur per res quibus
quantitant se. sic de licencia ea sine
fuis de licencia plena se eius de prava
una sua diete de licencia prima
que ad exempta de ea unde licet
quantitant in tantis rebus que est cale-
factio subtiliacio inrisio et tamen
/ licet in gradu diversificentur per quas
diversificatur a prava quia in ma-
pue ind indigemus talibus/ Sicut in
rebus si in quantitate plurimis sine quia d
passis a multis lamina tamen
difficilimus/ Ideo venimus ad comple-
cionem earum dictorum et primo
dicatur unum facientis cum tertia

uno prime et colera vitellina preveni-
entibus/ quod dicta in ea secundum ordinatum ad
tantum re/ et tamen etiam sit contra licet sit
ad eorum formam deducta erit simpliciter
/ tamen dicta de licencie respectivo ad
coleram et flegma/ Ita tamen quod sicut
colera vincat in vigore ita et sic
tales in cibis et aliis rebus semper non
malicius vincit in vigore maxime
si fiat ciborum aut aliarum rerum
adinvicem commixtio/ Declinet etiam
dieta ad finem cum coleram ducitur erit
simplex/ Secundo intelligitur stipta et grossa
/ Tercio quod ista sua sunt remissiora tamen
ex parte acuis quam aliorum quam in interna
prima/ Excellens eius fugit oppilacionem
induceret/ Quarto quod si ad humidum declinat
declinat sit contrarie humiditatis et frigi-
et sicca licet etiam etiam erit et magis pre-
cum sunt intensiva erit acutissima/ Quinto
quod in principio licet magis ingrossa-
cio quam in prava nisi ad ex multa re-
plecio quomodo tamen licet in principio et in pro-
cessu subtiliare licet plus in processu
/ Sexto quod licet ingrossacio et subtiliacio
fiat secundum propinquitatem et remocionem ma-
iorem aut minorem a qua/ Nonnulla
dantur accidencia/ Porismorum plethora
ret et ita alias condiciones indica-
tes ciborum aut tardius gros-
sius aut subtilius fieri/ Septimo attendere
quod quia in tanta vero prava porisimi
durat quod per diem licet sed status tolle-
bit et consuetudo vero et in toto ad
oppositum posset infirmus transire aut
prandio una die. sed cum quia vero est
febris cibum et in die in qua est sed cibis
cibus stare erit debilis a digestione per cibum
vero impediatur/ Licet oportet erit prudencia
media tamen licet gubernetur et quod
ut reddit retenore eorum consuetudine
in talibus subtiliare dicta magis
quam in pura propter prolixitatem

Et tu gracias quia hic e. locus specula
cionis nam sit quantitatis districta
dz ex eis vide in eo puera. sed contra
dz ex ea contra ec. et tu gra. Et hic ad
vide qu eo dicit a in principio vel
cenis s. ipso ad quantitate continua
et subdit pr. principio sole pcedit
gradatim ad subtiliacionem fortez
sicut est subtiliacio pue etate et d
statu etc. subtiliacio sit fere
equalis. dz fere quia in puera dz ex
subtilior. Sextio qu licz detrim e. predicta
declinare debeat ad finem melancolie
eis cibis simus concessi dz qualiquod
habent caliditatis et absterisionis
et ideo in cibis conferat pone ciceris yso
pus et hmoi. Et est clara a et b in
capitulo ad generatione sequitur habeat ad
alia et quod eunde possit. Nono qu
auditores de debemus in exhibicione
ciborum in hac cz in puera de gbus
in puera. Sz attende consuetudinez
etatis sermones astantium et ensi
cunia ec. moderata te in omnibus his.
Decimo qu cintelligitur que dixe sunt
digestionis quia solute debilitatur
et eo sunt multitudinus et ange
cum morbi. De potu dicitur post
primo de aqua ordei qu in puera
qt simplex in no puera dz deci
decottem id tradite fendant anyso
aut pipere modico et hmoi talis
apitimis subtiliatis ec. Vino au
cut dicit a indigemus adhuc
foricdi et conu excugamus talatm
et hmoi aut ad conveniendum in ad
volectu ec. cut eorum eis remaciat
sibi cum dz cut gradu in pectoris
ec. quantum ad eius grossicie vel sicute
minorem aut rubrem ce. De
vino dicitur qu ut habi dt cum
dicta eis dz ante apericionem figendum
digestionis et eo dictum ad ministracionem
post assumptum cibum ponere hom
hic modus eis est consuetus apud
nos. vinum eius competit album
purum et limphatum et magis in
die omnes cz eius pollucionis at
tenta consuetudine ec. De motu
et quiete cz qu motus magis qt
cz in puera et quia sutaciones te
nentur locum exercitii dicendum
qu conveniunt ante cibi assumpcionez
longiores et fortiores cz in puera
~~et quia sutaciones tenent locum~~
~~exercitii~~ dicendum qu conveniunt an
cibi cut pa porismum recessum sue
declinacionem de balneo. Dicendum qu eis
competit eius digestionem mce et eius
eius sit exadiciacionem quia solum
in declinacione sz hic eius pscquit
quia agit in de puera dictum est eis est
in cessu et eis sine periculo ponuntur
frequentes in balneo. dz eius mce co
talez ec. multum expertum in dicte sit
facile considerans. De sompno et vigi
qu quia aut e. intencio in resol
vendo multum ec. hic sompnus no
sit multus sz moderatus et moderate
sz qualis etatem et consuetudinez
et sit sicut solito. Coitus dicitur no
omnibus cz dormiat stati assumpcionem ci
bi et qualis condiciones dictas. De in
ancedentibus dicitur habeat eventus
beneficium bibendi die si pt in statu
senectute aut cum. Sz multum
in hac laudatur castitas cut pz
complendo ea et q. eius. Sit euitz
coitus crepitum ec. et eo pz. Omnium
accidentia euitet immoderata. qua
tum et hmoi cum cedet cz in puera
Compleccio ea tam dicitur qu quoniam fit
in prius eius post magis cum
inclinate ad superiora magis e inmat
. quia in antem euitat et imbibiat

De potu aque

vini

poricismus nt/ quod si post assumptio-
nibus et ingrossione in die poricismi
etiam non contine in declinatione ad
eius adventum eius per tempus
notabile quia per hoc quidem et magis
si similis fiat erit magis conveniens
nam in isto multum conciliabitur
status et comunitatem qualitatis
et corporis cum plurimum recipitur colera
vitellina erit supra in principio tali
et ideo sit inebriabitur mane toto
et proprie et hoc est quod estimo quod ex-
cludit superfluum incipit in tua zone
non pone administrare semper excusando
l in omni specie bene sine serena
propria inclinetur sine eo et tu
moderata faciendo in aliis diebus
vel pinguioribus erit vitellinum per
eius tollerantia ab infirmo fit et
inclinatio tu mens clisteria pos-
terius inde spiritus respirationibus
de quibus supra capitulo [illegible] et tu ubi
Item in clisteribus [illegible] et clisteria
in principio sunt in magis dilutia
quod solutiva alia/ et [illegible] esse satis
fortia et acuta respectu illorum que
administrantur in pura et hoc propter
grossitiem et viscositatem tollere
vitellinae et status que in talibus
reperiuntur corporibus magis/ con-
[illegible] in [illegible] debilitate [illegible]
[illegible] turbit agaricum et
[illegible] mittendo in lenitivis de quibus
in radicibus [illegible] et tu [illegible]
[illegible] infra quod ista clisteria
non debent esse ita acuta quod magis
trahat a remotis et [illegible] agi-
tent nam si administrentur [illegible]
[illegible] digestis et sit addicio in materia et
augmentatur morbus et ideo fortassis
dicit [illegible] Et [illegible] turbit [illegible] com-
plendo [illegible] / scito quod digestiva de-
bent esse multum frigida quod [illegible]

vorta [illegible]

clistere

[illegible] debent esse subtiliativa et incisiva
quas intentiones [illegible] non requirit
per quas et dictas et [illegible] apparet
[illegible] / [illegible] in principio quod
[illegible] simpliciter [illegible]
[illegible] dictis subdit et in principio [illegible] aut
[illegible] de radicibus etc. quod
est [illegible] in [illegible]
positis quod talia apertiva in princi-
pio quod [illegible] magis faciunt precipi-
tare in vias et oppilationem inducunt
Dicendum quod [illegible] aut tenetur quantitate
et non [illegible] et est sensus talis
et post [illegible] simpliciter [illegible]
[illegible] de radicibus [illegible]
[illegible] quia non est ita fortis sicut
de quibus/ et per hoc notat quantitatem
de debili ad fortem in subtiliando
et aperiendo [illegible] moderare
[illegible] grossitiem ac viscositatem
maiorem aut minorem/ quid ergo
[illegible] digestiva sit ordinare [illegible]
primo in [illegible] posito et ideo ad [illegible]
[illegible] et tu elige [illegible] exigit
conditio/ [illegible] principio et
in augmento quia apparente signo
digestionis et ita exponit/ alia [illegible]
in [illegible] digestio [illegible] aperi-
tiva subtiliativa et istorum confortativa
et similiter [illegible] tamen [illegible]
so/ Item in summa est [illegible]
studendum [illegible] magis in exhibitione
aperientium oppilationem [illegible]
unde laudantur que sunt apertiva
non multi caloris ut [illegible] lupuli
radix apii feniculi frangendo com-
[illegible] cum [illegible]
quod si [illegible] que [illegible]
confortat ut stomachum epar est optimum
Item dentur pluribus diebus di-
gestiva [illegible] ubi [illegible]
dantur [illegible]
seu [illegible] mane [illegible] in ista [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] detur

Ciuatiuo saltem eradicatiuo. Et sic
ingredi ... complendum et tamen
deo q in principio ministratiue absque
digestione cum re ponimus ut dictum est
sed in eradicando expectare oportet 2
digestionem. Item in soluendo procede-
ut de digestiuis et debili ad forte
inuicem faciens cassia ... indo
eius ad turbit et electuarium forcia de quibus
supra ... Attende tamen quod
si appareant signa aliqua digestio- 3
nis ... erit ... dare ... solutiuum
satis forte ... regulas et hec
forte ... aliis ... in pro-
dabat cassia et turbit. Item ... certa
est debilis ... forte ...
... difficile ... et debile
quia ... multum in ...
... sed in pluribus ... eius
... mo ... quebatur certa
quod inclinus est ad ... Et sili-
... quod ... est pig-
et longa ... competer
... et ... descripte ... go
in soluendo ... sine ... et
... et ... in ...
... exigit dispo-
Et hic ... attentius in ... p
... ad quam ... declinat ... id
... recipit ... ad in-
... propria ... et intelligere
... in ... ne
supra ... in ... cibus ...
... de prouincia ...
que sunt ... p ...
et ... et sic
... ad ... P ... ut
dictum est ... Tu ergo ...
quod digestio iam aduenit ...
eradicatiua ... et p ... et ...
de aliis ... hec fac.
Et in summa dicendum est ...

febribus sic compositis de ...
grossis ... eius plus
debemus expectare digestionem mag-
tamen et ... materie grossi-
ciem et ... Secundo quod debes
attendere est quod solutiuum conueniat
materie peccanti ubi attendas
quod non liceat ... commisceatur
... et sic de digestiuis dicendum. Tercio
quod frequencius dantur et ... dent
solutiua in hac quia longa et frequen-
tius in longiori de febre dictum.
A ... grossas
... quia sub...
... flegma quia sit ... in ...
peccantem et in flegmaticis ...
... quia in eadem
die ... debet fieri due fortes ...
... de ... sancto ...
ad flegma si ... est ... fac ...
... ...
... complendo ...
tamen ... quod est supra de pronosticis
... debilitatem et ...
et stomachi ... splen et ideo in
... solutiuo in ...
confortando ac prohibendo futuram
oppilationem epatis ... membrum
debilis compositionis et ...
... et ideo ... in febribus ...
ad ... diem ... erit in declina-
tione debes dare ... de ...
... quia ... ponit. A
... in quo ... compositione non
ingreditur ... et sine ...
descriptionis quod ... quia multe
ibi ponuntur descriptiones ...
inueniuntur ... de ... in quibus
sunt ... et confor-
tatiuum ... et ideo ...
post digestionem. Item ad prolonga-
... tempus ... et in
... dare ...

oz uti sudoribus et te transfertaus
ad trociscos de eupat. Nam quia in
longo processu multum debilitatur
et quia sic debilitatus male
expellit se ex pelle supfluitates que in eo
multiplicantur, timere dubitare
de futura oppilatione et pmaxime
quia materia pectoris et grossa est
et viscosa et ideo da confortantia
fortia et apientia et talia sunt
trocisci de eupat qui non sunt displi
cibiles eis dabis in forma pillula
aut in sirupo acetoso de radicibus add.
more / gentiliis / eupat / scolop. / mastic
e / squinanti / asari et talia que
confortant et apeiunt oppilationes
tam epatis quam splenis / Item adde in
vant calefacientium applicatio ex
confortantibus in oleo de spica vel
absintio calato squinanto et similibus
aperientibus poros et magis facientibus
faciendo transpiratus / Et quia
longo processu consimile est subtile
est resolutum, ideo oportet est ita
calefacientibus ratione materie grosse
que remansit que indiget calefa
ctione et subtiliatione forti que per
frigidum fieri possit non et si ali
quando calefaciat minus est in
tantum est et tu grad / Consimiliter
et stomachum confortare in calidis ex ca
usa in intensis non hic confortabant
que stomachum et confortant epar
et splenem erit tibi opportune supponere
possibilis calida stomachum confortantia sunt

Absinthium — Cipressus
Acorus — Galanga
Ligni aloe — Mastix
Cinamomum — Menta
Calamentum — Salvia
Basilicon — Cardamomum rosarum
Citrinum — Sansfilatum
Enata et similia modi

Rosa
Mirtus
Cicorus
Corallus
Agrestum — Et frigidis vini grana gr.
— Coriandrum pr.
— Ribes
— Sandali
— Sumac rosa
Et confortantibus epar calida sunt
Eupat — Cappers
Squinantum — Ysopus
Cipereus — Absinthium
Feniculus — Asarum
Amomum — Salvia
Et frigidis
— Acetosa
Acetum — Epatica
Agresta — Staciola
Acetositas citri — Sandali
Fimus terre — Rosa
Endivia — Ordeum
Cicorea — Cerotum sa.
Granata acetosa — Aloes et succus
Et confortantibus splenem calida sunt
Scolop. — Epithimum
Tamariscus — Eupatorium
Cipus — Prassium
Cucurbita — Passule
Asarum — Citrusa
Lanicea — Salvia
Capparis — Et frigidis
Acetum — Endivie
Corallus — Ordeum
Blitus — Cornu
Antimonium — Alcostum

Et omnia possum gradu exemplum et tu
similia in opus erit exquirere sumendo
loco / De correctione accidentium dicta
ep ad sua sunt ministranda est cum
illa que dicta sunt supra de accidentibus
acutarum hic loco erunt tibi magno
adiumento / Et pedibus de famosa et
de colera citrina remota ad ca...
que est ex citrina et ad omnes famo
sas sub famosa comprehendens con
cluit et dixerit de famosis suf
ficiant de omnibus famosa et alia

d rosea citrina

Vrina aut que est ex colera citrina
regimen debz declinare ad frigidum magis
quam in citrinitate et humidum quam in colera
pura. Item ad humidum magis quam
alius frigide et quamvis conceditur quod
declinet ad siccum cum supra ethemia
in hoc tamen concedi potest et hec intel
ligenda tam ex parte regiminis quam ex aliis
supra dicte. Cum obsequia tamen positos quod
de citrinitate habes etiam digestiva et
solutiva clas quo et tu obicietur tu
semper attende eius excessum a pura

de reg. pro adustionem

Si facta ex colera per adustionem in
se ipsa obsfuerit regimen utriusque
in ea quod obsequasti in ea que ex
colera pura tamen magis sibi adhi
quat et similiter quam aliqua alia
remedia ut ad humidum magis declinet
quam in pura. Sed sis attentus quod
cum in tali adustione post eius
in melancoliam transit debes tunc hoc ad
ministrare quod ex parte melancolie re
spicit adustionem et hoc in utroque
respondet. Item valet et regimen de
quo mentio de citrina urina et tu obi
Vrina aut que ex colera per admixtionem
melancolie ab ex remediis regimine
sit magis frigidum quam in pura. Et sit
magis humidum et quanto fortiores
in hac sunt furatores verbi gratia
ubi ponebas in pura in celestica
olim violatum nunc in hac vio
latum et tamen simul gradatim
est et dabitur et sic in singulis
te regas. Item aut de se ex urina
ria et spissima. Sed sic patet ex dictis
supra de capitis in principio talis ma
tris ipse sunt vehementis caliditate
et natura quedam eius participat ve
nenosa et maxime urina debet reten
tendere ad frigidum et humidum vehementer cum re
bus cordialibus habitibus a venenum
ad venenum et tu compone. Dice
batur de duplici urina que contige

bat ex duplici morbo in duplici
loco putrefactis et tu ex dictis
iam eius pertinentis exigentia re
gimen administra et tamen dictos
tuo adaptato proposito. Postremo quod
attende dictum Gilberti inquit enim
de urina duplicis urine. Intimandum
aut est tibi. Quia si sit de mali
malicia contentis extra venas di
gerenda est primus urina per fornica
tiones epulationes apertiva et
humidus. Loquitur aut hoc quia
infirma fatetur se habere febrem in ca
pite vel renibus vel corporis vel
alibi ut ergo apponere cum potentia ex
tra per spiritus quiescant per poros
debet fieri digestio. Cavendum est ne sti
tum apponatur confortantia supra
talis enim fieret magis indigestio urina
hoc etiam sit animadverte urina condite
intra quia quedam sunt que multa
remedia per os aliquid temperent
Embrocandum est ergo per apponi condicio
et attractivum calamentum pule
gium mentastrum et bulliant in fortis
simo vino et super urinis febris po
natur. Vel accipe semina duo vel
similiter et tamen temporet sic enim
dispergitur urina et alias evaporat
liter calle. Et sit appositum et bene
in omnibus modis tamen citrina co
lera sit modo pura per admixtionem duplici
flegmatis ac melancolie et dictum est. Unde
naturale regimen sit simplicia tamen
tali consentia per modum ut te compone
et tu ex hiis simplicia flegmatis
naturalis ac melancolie digestio. Et certe
ad hec in remediis tamen et compone
tuo verbi gratia quod mixtio est ex
colera et flegmate et aquoso et de

digestio

citrina tamen. Rx aque endivie 3 ii
aque acetose 3 i aque absinthii fen 3 ii
aque acetose . misce. Et sic sin
Rx ac simplicis ... co ...
ro.

Syr^9 ʒ i / aque endiuie ℥ ii / sirupus si sint cum
ingrossatem. Rx endiuie scariole
lactuce adianthos ana m. i seminis citrulli adian
ana m. i seminis scariole ana ℥ i fiat tos
decoctio et pro lb i ss decoctionis pone
et cum zuccari et aceti ℥ iiii et fiat
sirupus longus aut breuis ut placebit
et dosis ut dictum est in precedenti
rubrica / et aromatiza cum cina
nomo. Rx solutiuis de cassia Bo
ponderis ℥ i uel ʒ ii turbit prepara
ti / Cassia extrahatur in aqua
absinthii et endiuie ana / Rx recipe Solutiuis
electuarii indi ʒ i ss electuarii sucri rosarum solu
tiui ʒ ii aque absinthii et endiuie ana
℥ i misce / Confectio electuarii si- Aff
militer compone ex calidis et fri
gidis / Rx specierum aromatici rosarum diarodon
abbatis ʒ i ss specierum diasandali ʒ ii
quia roborant uirtutem in uigore zuc
ceri tabarzet ℥ x fiat confectio solida
uel in similibus et zuccari rosati
loco / Rx sic electuarii / Rx trociscos conferentes E
ut trociscos rosarum embrici qui inuenientur
que iam preterit i x dies in tria
cum omnes intentiones ut in canoni
bus est expressum / Similiter ex oleis Ol
communis calida fiunt odorifera
et fit unctiones decoctiua et cum
in exigentia ut dictum per quibus
etiam ad epar reducuntur capitula habent
Rx in materia ut laudat stomacum
et turbit et / Rx Capitulum oriculibus
ut supra de cura prima quia si fuerit ex
colera uitellina consimiliter dictum est
simplicibus / Rx compositis eius ex
sirupus acetosus ℥ i ss mellis rosati ℥ ss aque
endiuie fen ana ℥ i ss misce ~~lique~~
~~pass ana ℥ i se endiuie scariole assud~~
Syr^9 ~~ana ℥ ss~~ / Rx in gradibus ex gradu
fen spargi ana ℥ i scolop / endiuie scariole
uirore / ana ℥ i ~~scolop~~ / ana i absinthii ana
~~sirupus lique pass ana~~ / ℥ i / se endiuie scariole

assata ana ℥ i fiat decoctio de aqua
Rx lb i ss zuccari tabarzet ℥ iiii aceti et
sirupus acetosi simplicis si sint in ingros
inuidere et cum ex presso ℥ iiii fiat
sirupus longus aut breuis et detur ut
supra de cura prima in actuis apparet
aut sine aqua ut libet / Item pretere de
inde ad acetosos compositos et Rx So- Solutiui
lutiuus / Rx Rx diaffiticonis uel
electuarii indi ʒ ii ss electuarii sucri rosarum ʒ
i ss uel cassie et diaprunis uel manne
℥ i turbit gummosi preparati ʒ ii uel
agarici trociscati misce / Rx ungo rao
laudat et stomacum turbit et agarici
agaricus pillulas et alias uel cas
hes sirupi de hoc et uel benbarbarum
in stad et in fusione datum / Rx hic
sit tibi in memoria quod egritudine
trociscatz te opportet precede de debili
ad forte et sepe replicare / Rx trociscorum Troc
magis quidat ut in libro trociscorum de ea
pite et de capitulis dictum est / Rx conferentes Aff
embrici / Rx specierum diarodon abbatis
uel diasandali ʒ iii / specierum aromati
ci rosarum galeni ʒ i ss zuccari ℥ x fiat
confectio de qua accipiat ante cibum
per horam unum morsellum similiter drag
matum et post bibat parum cum
aromatici optime limphati / Rx uel
electuarii conficite ex zuccari buglosse uiolato
ana ℥ iii rosati rosmarinum ana ℥ ss
menthe preparati ʒ i ss specierum electuarii de
gemmis ʒ i et de ipso plus et minus
pone cum quod uides aut plus aut minus
distare a prima / ut dictum est quod si fuerit
ex prima / per admixtionem melie et
in se genite per adustionem tunc sim
plicia uidentur que conferunt
colere prime et melie et ex relicis agri
gra et fit compositio / Rx Syr^9
flos uiole buglosse rosarum cum end
scariole lactuce ana m. i / seminis fructum
maiorum scolop. sunt boras sunt pomorum
redolentium acetosorum ana ℥ iii sunt

Fiunt ʒ iii s. bulliant in lb vi aque
ad consumpcionem 3e partis et cum
lb ii zucari fiat sirupus cum ʒ i aceti squil-
litici et clarificetur et detur de eo
pluries et emendetur ut eius longitudinem
et brevitatem ut supra. Vel recipe
de compositis ut violati ʒ i sirupi de
fumoterre ʒ s. aque buglosse ʒ ii aque fumi-
terre ʒ i misce. Ex solutivis. Rx reubarbari
electi ʒ i s. spice g. i infunde in aqua
lactis et emendetur cum aliquantulum stet per
spacium horarum octo in infusione deinde
fortiter exprime in expressionem eo
pressionem addatur. Cassie fistule vel manna
ne ʒ i electuarii diameron ʒ i extrahatur
cassia cum aqua fumiterre bugl. Eciam fiunt
ex pillulae et alias medicinas habes
in 2o capitulo. Confectiones et electuaria fa-
bricata pro te. Rx specierum electuarii de ge-
mmis ʒ i diarodon
abbatis ʒ ii s. zucari albissimi ʒ x fi-
at confectio. Vel Rx letificantis alma-
soris specierum diasandali manus Christi perlati
et cum zucaro buglosse vel bugl. et viola-
to fac electuarium ut supra in foliis auri
copiatur pro nobilibus. Unctiones
ex medio dato fabricata ut opus est in
iniungendo olei rosati cum fiat de ym-
bus in depura et ensfra de flaudita ego
et de qua cura et attende infirmationem
et adustionem. Et si videbitur exprime
separ vel cor te eiusdem supra ad
ea que de febre pestilenciali dictum est
ubi capitulum tuo invenies proposita
Et si sint naturales per admixtionem
colere nigre aliter vermentis
operare ex parte simplicium. Rx g.
recipe mellisse scolopendrie endivie
scariole borraginis buglosse violarum ana ʒ i
radicis feniculi petrosilini ana ʒ i s. lique ros
passularum ana ʒ i fiat decoctio et cum
lb i decoctionis ponatur ʒ i zucari
ʒ ii aceti et fiat sirupus longitudinem
brevitatem ut dictum est. Vel Rx sirupi

Rx ros acetosi ʒ i sirupi de fumoterre ʒ s.
aquarum scolopendrie buglosse ana ʒ i s.
misce. Rx solutivis. Rx cassie fistule
manne ʒ i diasene ʒ s. vel electuarii
de diameron ʒ ii s. cum aquis dictis
administra. Confectiones et electuaria
ordina ut in precedenti et in aliis
similibus pro omnibus et cum ceteris

De terciana continua sub rubrica

Terciana continua est febris
continua ex materia colerica adust
venarum putrescente in loco a
membris principalibus et accidere
motus in pluribus contingendo, tamen
est de zo in zm manifestam facere
exacerbacionem. Dicitur continua colerica quia
ex omni tali indurit fieri convenit
dicitur ad eius venalis et quia secundum
plurimum materia eius qui constat a materia
ex venalibus in eubitra scripsit
Dicitur a membris et quia eius
ex a causone que fit a materia propria
principalibus et spatiis cordis. Dicitur eciam
et quia ideo ab eius causone
evaluata exacerbacione. De signis
Signa demonstrativa dicuntur sumpta
ab excrementis eorum primum
sunt de febre subtilitas sub eius
cessa in limpiditate quando similis
exitoneus iterum in causa eius circa
cum sudore. Calor sentientibus ex
caliditas sentitur amarior mordica-
tior. A qualitate ruditer quia fauces ad
mor similis comba et lingua in aspe-
ritate et quando in ingrediente. Ab accidentibus
quia eius incipit in rigore in
in occupacione secundum in quodam tipo sine
frigore extremitatum pluribus et lem
est sitis intensa pulsus et color et spis-
sus in densitate quadam et expiracione
maior. Et in summa signum in hac
febre sunt intensiora atque forciora
et interpollata et in applicata in
gradu intensiorem que dicta sunt
de terciana nota

Pronostica de signis pronosticis
dicetur simul cum signis que de cau
sis dicte et in cibi **Capitulum tricesimum**
Et attendens ad curam ideo quod licet simplices
sint intentiones habende in ma
teria cum apostemate et contrario in ma
teria ... tamen apostemate in suo
approximationis et gradu eorum illas
intentiones complentium et ante quam
illas ponam dicam. scito quod magis so
licitus esse debes in tua cura colerice
quam apostemate quia materia calida est in quan
titate maior et in qualitate deterior et
magis venenosa quam apostemata licet
sit materia eorum ... Et ex hiis
sic positus primus si solis ... ·· 2
Secunda quia dicta debet esse subtilior in
continua propter rationem curatur magis opportuna
a materia morbi ... impediatur digestio
Item quia est maior quantitas eius ... 3
... est. Item sentias accidentium acute
Et ... dicta debet magis declinare
ad finem quia materia continue ad cor ...
firmat et ... in calefacto
... Et hic nota ... in diebus
intendere in extinguendo ... potest
ad exhibitione aque ...
Et subdit. Et ideo prohibeat in hac fe
bri simul ... aqua frigida ...
et in summa dicit quod licet tardius ...
tamen est securius sic facere. et quod ex pluribus
est ... et invenit hanc
... et multo peiores mortui
sunt. Et subdit dimitte extimationem
est dimittere egrum procul dubio ad mor
te appropinquare et hanc ... est
... Et ... dicunt ...
... intellexisse ... in tua ...
... Et quod dicitur de aliis ...
... et quod ... est ...
... et quod ideo dicit ... Et breviter
ex ... supra calefactionem amplius ... 4
quam in apostemata. Et ... in hac debemus
magis intendere digestionem ut ...
et hoc duplicare ... quia materia ... 5
Non est apta ... facilius educi per
farmaciam sicut in apostematorum. Se
cunda quia materia ... sit disseminata
per venas magnas et parvas et per
... corporis sunt ... Et materia
... remote a ...
In apostemata autem materia continet
extra venas. s. in carne aut cute
et supra aut in venis magnis
et in faucibus ... in locis propin
quis expulsioni ... ideo videtur quod
simile quod ... possit materia in apostemata
te in ... ipsum ... ve
nas super membra sensibilia ...
... et in faucibus venarum magis
in locis propinquis expulsioni ...
tamen est quod ... possit in ve
nis multum remotis. Et forte ... alii
quod licet ... quod signo ...
... febricitantem apostemate
... et ... eius ...
signis ... per longum tempus
... et plus ... rigor
... accidat hoc ... in ... 1o
... et ideo ... Et ex isto ...
... quod ... operantur ... apostemata
in ... colericis ... signorum
materie digestionis plus ...
... apparentibus signis materie digestionis
... omni die digestio ...
et hoc consentiente ... 2o
materia tamen ... quantitas ipsius ...
in venis est et remanet ... apostema
te ... in venis aut extra ...
quantitas ad extra ... in colericis ...
... et eius separatio
ab aliis ...
In apostemata autem sola ...
... difficilius est expellere ...
... quia ...
est speculationis. Item ad ...
debes ... plus digestionem ...
digestionis pluribus ... in die aut
in maiori ... aut pluribus diebus
... est. ... quod in hac fe-

debet esse intentius plus protractum
¶ Secundo quia dato quod secundum plurimum causa
continuata sit in venis magnis in
quibus est maior continuitas ad vias
urine liberas et materia interpollatarum
etiam possit in eisdem tamen quia in
continua collecta sit maior infectio
seu acuositatis sanguinis ad eius
finalem eductionem per urinam et provoca
tionem magis intendere et per viam su
doris et per vias urine / et ideo in plurimis
usu aque ordei semina quatuor frigidorum
est supra in quibusdam consiliis / Ba
quod in hac febre magis intendimus ad
lenitionem ventris propter maiorem
ventris siccitatem et maiorem timorem
frenesis et magis ad usum urine solutiv
am digestionem et hec regula quia e contra
rio contingeret oppositum / et causa est
iam dicta ex parte / Secundo quia virtus
est debilior in continuis in tollerando
de impressione mala firmati unde
tollerantia firmari debet virtuti propor
nari / Item et debilitas virtutis est ¶ Ter
tia quia continua est magis protendens
et magis minatica in interpollata.
¶ Quarta quia cibi sit de secundo indicatione
magis conveniunt in continua / Et in summa
continua indiget subtiliori regimine magis
infrigidativo digestivo magis calidis clisteris
mundificativis et similiter solutivis maio
ri protractione urine et maiori de
punctione quod sibi oppositum in interpollata
¶ Et per seniorem attendentur curatione adeo
que de aliis et per alios dicta quia auc
ta est ¶ Quantum dicte ex parte curative
ipsa continua ab interpollata satis
manifestum est quia intensior sit
eo impetus et ideo exhibitis in decima
prima et in precedenti rubrica et huiusmodi
capitulo 90 et de pestilentia elige in fri
gidiori ex parte digestiorem solutiorem
... confectionum electuariorum conve
nientium epithimatum et huiusmodi ¶ Et in fine huius
tractatus ~~calidis ad~~ calidi adduntur aliqua que
a proprietate specifica ponuntur ab autoribus

dinem curare 2a que et ego ex
lo despicere et licet si primus inventio
nibus quod rubea constata intoleri
am horum accessionis ut diximus pos
data admodum avellane et ...
bus et pulsibus invenitur ex ea
sanat ¶ Item triffera saracenica
eiusdem data est ut dixi a Ro. tamen
capitulo de aranea incipit Duxerunt
quidem quod tela aranea quod mittitur
quibusdam expertis et cooperta fronte et tempora
febrem sanat 2a et estimaverunt
quidam quod tela spectarum tela est spissa
alba que stringitur in cute eius
et suspenditur super collum aut admoto
eum sanat febrem quartanam / Et quidam
est cognitum accipiunt plures araneas
et cellas tritas in oleo lucide et
tritas ad ... imponunt applicantur in pul
sibus et cursu brachiorum et optime
tollit tertianam ~~...~~ digiti tamen
primus materia / Item tres radices plante
ne in tribus foliis eius in aqua dis
solute ad accessionem date curat ea
plinius et ... / Item dicit quod tertianam
in potu sanat tria quod foliis eius
aut tria grana eius et alias ut
quartanam febribus ... Ro tamen

De Causone

Cau son feb

Causson est febris continua
proportionalis ex colera naturali
aut flegmate salso putrefactis in
venis corporis totius aut in quibus
nobilibus cordi propinquis in vehe
mentia ardentium et incendio am
plius contingens / Dicitur proportionalis
quia non est hic et ibi intensa et
dato ab ... nec a medio extre
stentia non proprietur ...
... / Dicitur de colera naturali
quod non videtur quod ab innaturali
causari possit / nam primo ex ea
sed non esse quia ... non reperitur
in locis propinquis cordi magis in eo

multiplicatur / unde non multiplicat
quem in loco multiplicatur / et sic
quod cum causet non videtur calefa-
ciat et / vultinus et sicut vocatur
causon non multi fervoris / sed dice-
batur secundum plures homo dicitur quod
si contingat coleram citrinam multiplica-
tam in toto et putrefieri non causa-
bit quia multum pertinet ad intendendum
et calorem simul / intensio
causonis et in gradu / intentio autem
est dicta ex parte intensi et remissi
et non aliter contra continua nec
a colera unius fieret per admixtiones
extranei propter ipsas non posse perve-
nire ad intendendum tale quale fi-
at causon propter earum grossitiem vel
corporeitatem grossam / sicut non po-
tentes venire ad eam igneitatem
ad quam sunt colere naturalis de
colera innaturali per adustionem usque
de qua dicebatur quod rara eius cau-
sant unam pure / Secundum plures quod in locis
certis dictis non multiplicatur quod si
multiplicaretur / Secundum est ut de ci-
trina / Sed dictum est quod flegma salsum ca-
lidius sicut colera et videtur quod non / ex
in flegmate salso est aliud flatus
remittens colere acuitatem et illa
adustio videtur facta ad igneitatem
ista dispositio pertinet ad illam de quibus
tibi intendendum est quomodo se
habet sive sic ratione intensionis et
remissionis et in gradu / Dicitur autem flegmate
salso unde ... et non sit flegma salsum
sicut sensisti exemplo superius causa
causon non ex aquositate flegmatis
tamen colera acuta est ergo colera
que putrefit que secundum partes flegmatis
salsi aquositas permixta aquo-
sitati plurime cum colera humo-
ralis et non per adustionem generata
quam relevat relinquit quod colera sit
multa tamen facta aquosa et
flexibilibus per flegmatis aquositatem

du[?] ca / fla sal / su cali / dig c / cola

Ite[m] de causo

admixtionem / Ex quo infertur quod non
sit causon a flegmate salso per adustionem
dictionem flatus generato quod tale est
remissius plurimo propter aquositatem in
ipso ex adustione remanente vel
ex pone sinum colera acuta id est in habere
acuto sive sit colera sive partes flegmatis
adusta et sic convenit causonem
ex ambobus causari / Sed quod dicit
quod in flegmate salso aquositas
remanet in quantitate et remanet in to-
to forma flegmatis in colera autem
citrina remanet forma colere ergo
videtur quod calidior sit citrina ipso flegmate
salso / Ergo flegma salsum facit causonem
a fervore et a citrina / Item colera adve-
niens flegmati non tollit formam flegmatis
et flegma adveniens colere citrine non tol-
lit formam colere sed forma colere limitatur
per eius suo in maiori intensiore gradu
caliditatis quam forma flegmatis ergo etc. et
in gradu quia hic est locus speculativus
unus / et ortus per plures reducuntur ad eam
aliam et in corpore ... quod flegma
salsum magis reperitur in locis propri-
is cordi eo quod ibi reperitur magis
quam colera naturalis quia locus
eius pulmonis est sanie colido sita
et in eisdem flegma plurimum in genere cum licet
ipse pulmo sit humidus / Alii quidam
distinxerunt et est distinctio quoniam quod
causon est duplex scilicet verus qui est a colera
et alius est causon collecta et non verus
ab aliquibus dictus et est a flegmate
salso et alius est causon flegmatis / Alii autem
dixerunt quod causon est triplex scilicet purus
non purus et non verus purus a
colera pura non purus a colera
non pura quia citrina non verus a
flegmate et in gradu / Dicitur putrescens
quod sit a tali ratione est multitudo putre-
factionis / Cum estimaverunt quedam
naturam colere non naturali sua quantitate peccante
et non per putrefactionem possit

ꝗrla

se causari Causon dicta de quo in
venimus fuit Cordominus scilicet de isto dixi-
mus in de sinocho hoc tamen communi no
tenetur et contradictionem in se in-
includit et in allato loco corporis e
non sit contingere posse. Dicimus enim
quod totus est cum dicto quod ipse causo-
stat tamen in locis nobilibus
cordi propinquis quia in illis colera
ipsa per appropinquationem cordi
quod inducit inflamationem et calorem
et putredinem magnitudinem et multo ma-
iorem quam quod est in locis remotio-
ribus propter quod acutissima causa dici-
tur supra. Tamen eius regimen quod aliud in
remotis totius accidat tale in multa
putrefactione a qua significatur causo
ut 6 so ... quarto primo. Item hec
est ratio si plura sit quod putrescit
in locis propinquis cordis. Et Celsus
dicit. Aut in venis que seruntur
partes cordis propter. Et Celsus dicit
quod ipse posset causari causon proximum
sima aut cardiaca ut super de ci-
tima quod pura et in ea membra
aut nobilia sunt ut os stomachi epar
pulmo cor in venis cordis aut propter
quas sicut colera putrescit causon e
fiant. Dicitur in excellentia et quantitate
ita in causone sunt fortissima ut sta-
tim de signis dicetur et in proportione
respectu communis aut interpollatae et
super omnia est sitis vehementissima.
Et Celsus dicit Causon accumulatur
quod iter incendium sine se incessiva
sine ... sine adurens quod in
ea lingue asperitas in nigredine
ut super. In febri de si plenum quia
in tertium est a alia colera ...
pro sui naturali et de alius ut e ex-
pressum. Unde angustia ipsum causari
ex venas in loco cordi propinquo.
Cause. De causis autem dicatur

quod aliquando quidem de synocha transit
in causonem eodem ut supra qui
a principio eius sit recta cura
et adnutritur sanguis et magna
pars eius in coleram convertitur
Dicto quod bis quid. De causis autem
primitivis dicatur quod accidit ex in-
ordinato regimine et usu rerum
calefacientium et exiccantium et colera
naturalem multiplicantium ut super
de causa pura et inflamativa ea
ut sunt esus cibi in conosi ciborum
salitorum et aliorum inflamabilium
exercitium forte in aere fabulis et
hiis que calefaciunt et exiccant. Item
venenum calidum exiccantium. Item furor
et huiusmodi ut supra de causa pura et
adiuvat ad hoc etas quo ad ... Item
regio sicca ut est ... 18 ... probleumatum
problemate ... quia siccitas regionis
repercutit caliditatem ad intra que sic
intus fortificata causat fortiorem
febrem in calida aut sicca quia
calefacit sine respirat ipsa cum magna
admixtione. Ex quo aliqui peccatores
accipiunt quod in causone extendunt
ipsis ... magis. Et licet
... sit tamen in plurimum calorem estate
et in constitutionibus calidis et siccis
ut 20 ... Culpa autem causon
magis ... parata sunt disposita
sunt ... convenientes qui in eis magis
est aptus humor inducere causo-
nem facientes ... puerulis. Infantes
... superfluitas ... quibus
... ad calorem tamen sit
multum ... et senibus de quo dicitur
... convenientes sunt magis apti cau-
soni tamen aliis pueris plus autem
...us senibus et magis in pueris
ut 16 ... in eo tempore ad-
sunt multiplicatur de colera in eis
et minor ex ... est in eis
colera ... et ... meis

Est debilior / et iterum in membris de-
fectus ad resistendum et ideo grauior
senibus est speculatoribus et hoc videtur
velle ypo. 3o afforismorum affectio vero in-
stantem etatem de qua in pronosticis / de
iuuenibus vero senibus dicitur quod partes
acute eis quia in talibus non multi-
plicatur colera nisi ex forti ad calo-
rem multum contrahente quod si accidit per nimi-
am veniret debilitate virtutis etiam
et ideo quod tasi 16 quia dominus dixit
et immo in principio et illius quod
et in primo semo acessus debilitator
eius sit quod sicut de solummodo senibus
in fine etiam sapiat eius principium
alternis / sic cadentes multe speculato-
res sit supra in cao de partibus et
in illos prosequere in speculatione solutus

Signa de materia vialia signa quoniam
prius sunt signa causonidis ab eis in-
diu sunt / sed intensa quam in causonide
sunt intensiora et sic sufficeret eorum
doctrina cum sit diuere prosequar eadem
bam quibus appebit satis apta diui-
sioni ordine sit supra in morbo fluxico

ab ardente multo vel vrina est rubeum
da tenuis intensa lucens et scintillans
sit ignis in superficie / et lucet aut in-
grossens quedam ex forti incendio et ideo
comitatur apparet quia in quibus in principio
quod vrina sit cruda per multitudine
oppilationis / quedam lucet turbida per
multitudinem putrefactionis / similiter
egestiones sunt multum tincte et inclar-
ato sudor nisi apparet lenissima / semper
in autem acrindant saluella / stil-
lantibus quia ab infirmo indi-
catur maiorem caliditatis et in
maioribus enim ad tactum comprehendi
comprehenditur caliditas intensa valde
et est minor quam in quibus aliis tamen ad
intra et ad extra quod si dicitur imar-
causonidis est clausa non proueniens
in sua caliditate sicut ad extra sit
in quartana quod et in quo et in corio

Causonide aliis partibus incendium
est maius sicut et etiam accidentia
& et qualitate inuita quam in fine et
intentas insitario magna et in oralis
lingua est aspera valde per siccitatem
fortem et etiam alia primo de m. pre-
dente ad combustione denigratur labia
similiter atque denigratur oris ama-
ritudo maior siccitas / ab actione
lesa prius sunt magnus calor et
frequens tamen diuite et in his dif-
ferentiis continuus quasi semper cum
modo per calorem a principio cum
cessat ad finem et sic continua et vi-
detur sicut omotheta / et quidam non
bene distinguentes frequenter calorem
teriam indicant / sitis concomitatur et
hoc videtur ex quibus sunt per eum sign-
um et ... de ho. vel sitis fortis / per
signum est huius febris et hoc signum
veritatem nisi accidit tussis prima sed
proueniens ab humiditate dissoluta per
fortem caliditatem que proueniens ad
carnes glandosas gule siue fauces
et ad pulmonem siue proueniens per
remittit et hoc volunt in 4o afforismorum
ypo. quibus febribus tussis siccas et modi-
ce prouocate in febribus ardentibus vel ca-
sonibus non valde sitientes sunt / et de
prima quia si foret magna per fortem
motum sitim minueret / de proveniens
ab humiditate quia si proueniret ab ipso
calore patiente at a maioribus prouocata
et de grossitudine ac tusse et non pre-
mitteretur sitis et patet / phrenesis
per colorem signum continua cogi-
tatio per siccitatem tunicarum in
consumentibus per elevationem maiorum
vaporum ad caput accidit phrenesis
sompni quod et intellige de omnibus
his qui sunt in etate adolescentie
per corpus habundare multa humiditate
et cetera maxime per ingenio tanto
maiori in sompno phrenesis / item
accidit eis alienatio phrenesis et ...

Colera ponente in aliam condicionem
in cerebro et eius effumationem. Item
augmentatur in magna vel in eodem
loco permanet. Item angustia.
Item vehemens capitis dolor et
frontis et temporum et inflammatio
ipsorum propter caliditatem resolutive
tem. Pulsatio arteriarum ipsarum. Do
lor oculorum acutus. Instabilitas
eorum. Et profunditas ipsorum. Dolor
oculorum. Cordis timor. Nausea vel
vomitus. Tussis sicca. Et quando ista signa
sunt multum intensa declarant
eorum malitiam ut tremor cordis lo
cum ei multum propinquum etc.
Item calidus addat aliquid quia
cum sunt in venis pulmonis preter
tussim acuit sitis que magis remit
titur aere frigido quam potu. Item in pe
ctore percipitur flamma magna et ca
lida et siccissima. Consimiliter discre
pat accidentia que eveniunt in cau
te in venis oris stomachi propinquis
et sic de ceteris suo modo speculare. Item
ossium confractio vel labor sine lassitudine
que procedit a mordicatione humorum quorum
aliqua pars ad extremitates extremita
tes eorum que sunt circa ossa trans
mittitur. Que si ad musculos transmittitur
rigorem facit et est ista
fractio et lassitudo levior quam in aliis
febribus quia dato quod sit maioris cali
ditatis tamen quia paucos et subti
les ac facile resolubiles vapores
ad membra transmittit que de ipsis
eis sic excitat et ledit et ideo non in ca
rigor neque horripilatio vel tremor
nisi apud crisim. Unde Ypocras affecto cau
sone habito rigor superveniens
solvit egritudinem. Et Ypocras affectis autem
in causone de tremores fiunt etc. et sta
tim de pronosticis. Et est ocultatio tem
porum vel temporum et manifestatio
ut in tertiana continua quod si detur
alimentum dicitur una die causone

fieri calidiorem et pone causone
in continua. Unam enim de sinoca
et in aurora est in ea remissio
accidentis frigiditate contingens. Item
eventus subductio ut ideo re ac
quirit b in commixtio est aut tibie
si albus eorum pariter pro calore
eorum in pectus aut labie kilosis
materia fuerit in ipse et ideo est
diuturnalis. Item sudor in extre
mitatibus frigiditas et verificatur b
de provata frigiditate positiva aut
indicat periculositatem et mortem.
Item quandoque accidit fluxus sanguinis
narium praecipue in causone et ideo vitie.
Postremo prime satis quod si causon
de flegmate salso omnia accidentia
erunt remissiora et alia particularia
attestabuntur magis flegmati
eorum affligit in horis horis et ali
quando videtur interpollate hore
sexte. Item hore flegmatis plus ideo
tenebit et similiter suo modo de aliis
dicatur etiam et eorum ut tertiane
et nonae magis affligit et in grad
Et quod dictum fuit de occultatione tem
porum et maxime de vero sinocho
verificatur et ad hoc omnia adminiculant
etiam quod regimen preteritum regio et ciis
ancomii hore quinque sabbis. Pronostica
Causon adveniens in neme aliis
febribus deterior est. Causon abveniens eius
ad finem periculosa est. Cum accidit de ore
prius pervenit quia ab intestinis respe
cuntur ut supra. Adveniens preter
lenior quam in membris eo quod quando
hoc plus de humido resistendi et ideo
permittit febre ad tamen gradum caloris de
venit ad quem in membris. Quod si causon
in eis accidat tanti gradus quanto
in membris est periculosior in eis
quia arguet magnam consumptionem
sui humidi resistentis et inflammationem
sue quam in ideo conveniendum et si cognoscitur
forte causam et virtutis in eius

debilior redditur. Causon secundum quod ex febre
te salso deterior ea que ex colera non
quidem ratione accidentium exquisitarum sed
quia est longior et cure difficilioris
male autem sustinet natura morbum
longum semper et difficiles difficilem
ymmo primo desinit. Causon autem
terminatur ex terciana continua que
accidentia sunt vehementiora in quibus
virtus non per tanto tempore et vero
superacuta. Unde Gilbertus de acutis
sima propter intensionem coleris continentur
sine putride coralis [illegible] eius
in vermis in multis propter quod sine
apparerent in principio signa bona
vel mala terminabitur in [illegible]
vel infra et aliquando extenditur ad [illegible]
[illegible] transcendit usque ad aliam
commutatur. Materia enim non patitur
simul [illegible] et accidentium acuitate.
Item propter [illegible] eius ad cor
[illegible] alio [illegible]. Terminatur ad
causon quandoque fluxu narium quandoque su
dore quandoque fluxu ventris quandoque vo
mitu quandoque per apostema in loco alio emunc
torum sive hoc est rarissime. Major
in vero causone. In motu autem sine vero
vero quod frequenter apostema in emboreisi fiet
per infirmis autem [illegible] pro infirmis a
superius fienda. Urina perturbata
spissa [illegible] in causone emulens
frigida fit futura [illegible] resolutis
et evaporatis partibus subtilibus
per caliditatem terrestres remanentes
sua grossitie meatus oppilat. Signa
in causone bona sunt sensum et virtutum
bonitas, corporis levitas, calor febrilis
in toto equalis, spiritus non impeditus,
bonitas appetitus et contraria eius
similia sunt mala. In causone [illegible]
rigore superveniente solus fit et maior
quando magnus [illegible] est [illegible]

et primus [illegible] quia magis
decima cessat. Signum quia ma
teria sunt potens expellere materiam
ad extra. Si in causone magis
materia exiverit in vermis [illegible]
oris stomachi non aderit sitis si
signum est malum quia sit contitem
sensitivam [illegible] destructionem esse
etc. Sed [illegible]. Si contingat fluxu
ventris ad fortem causone [illegible]
laborante [illegible] salute
[illegible] est. Si [illegible] dige
stionis signa [illegible] fortis
[illegible] salvabitur [illegible]
est. Rigore in causone magis
[illegible] subti
lior [illegible] et
non sit in vermis magnus et per
[illegible] contrarium dicitur
[illegible] morbi rigor [illegible]
te sanguinem per nares maxime
in [illegible] dolor in [illegible]
[illegible] omnia minore sunt [illegible]
[illegible]. Sudor frigidus si [illegible]
die appareat aut longitudinem a
mortem in [illegible] die sit quando [illegible]
[illegible] sunt [illegible] accidit
rigor sit [illegible] causon
sonem esse [illegible] sangui
[illegible] et [illegible] rigor [illegible]
[illegible] similiter
[illegible] ita quod quando accidit [illegible]
non accidit aliud. Quia si contingat
[illegible] simul [illegible] malum
signum [illegible] omnia [illegible]
[illegible] et extra et ex toto. Sudor
in [illegible] accidet causon et
ab [illegible] quandoque
in stomacho [illegible]
et [illegible] et magis [illegible]
[illegible] ad f et h declinabunt. Si [illegible]
[illegible] in causone venit [illegible]
dicez [illegible] [illegible] est eger

Gordonius. Rigor per signa
digestionis crisim bonam demonstr-
at quod si appareant in principio
aut signa digestionis in aliquibus
ubi aliter. Et status extremitatum
cum frigiditate et lividitate fit mor-
tem. Si accidat rubedo in fac-
ie et oculis cum ponderositate eloquio
et horribili in eodem die mo-
rietur. Et breviter horum signorum
quedam significant timorem
quedam gravitatem quedam salutem
et crisim. Exempla ponam dis-
currendo per ipsa. Signa timorosa:
caliditas intensa / cum estuatio-
ne in anxietate / siti vehementi
/ instantia vigiliarum / mentis
alienatio / cum tanto calore faciei
/ cum lividitate dentium / vomitus
egestiones / colerice / rubee / nun-
quam apparens signum digestionis
in urina / desperatio infirmi
de sua salute / primaria sudoris
/ gutte sanguinis et cum ribus aliis / et
cum tollerabilitate apparentis febris pu-
gnante / adveniente manifeste demen-
tia cum delirio est dubitandum /
Signa mortis si hiis apparue-
rint admixta / prostratio appe-
titus / et virium debilitas / et di-
ficultas anhelitus / inquietudo
ut in uno loco manere non pos-
sit / et in die in nocte / apparet fleu-
mus sanguinis et in modo su-
dore frigido sudat / et subito
supervenit tussis / inter alia occulta-
[illegible] frigiditas extremitatum / pri-
vatio digestionis in urina /
/ [illegible] faciei / etiam si
sit cum hiis vel pluribus
apparentibus infirmum periculum
demonstrat / quod si cum hiis adveni-
at [illegible] statim per
de proximo moriturum. Signa

terrorum. Signa salutis sunt initio / appetitus
non minus prostratus / mens ille-
sa / sompnus quietus / statio in
uno loco / color faciei cum multa
mutatione / si appareat vestigium di-
gestionis in urina etiam cum in urina
apparens expecta crisim in [illegible] su-
dore vel fluxu ventris ut dictum est.
Et consilii distincte per contrarium per-
tinentium signorum malorum. Et historia
accepta dicit in prognosticis de acutis
passionibus. Postremo sciendum quod allegat
Avicenna [illegible] particule quibus in causonide
tremores fiunt [illegible] non condempnat
Avicenna [illegible] cor eius [illegible] in mo-
do suo quia dicit resolvit ab eo
tremorem. Nam posito quod aliquis ha-
beat tremorem ex multa humiditate ac-
cidit in curat causone dicitur supre-
mat alienatio mentis propter multi-
tudinem vaporum elevatorum a ma-
teria causonis et illi cum calidi sunt et sicci
excitabunt humiditatis humores
et inducitur tremor et de hoc [illegible]
de tremore. Et hoc [illegible] de alienatione
[illegible] et eius confirmata quod fortis et
confirmata est eademque periculosa quod
causon de qua certificatur dictum est
[illegible] condempnat ita quod forte et de-
bile tollet appetitum conditionem valet
[illegible] de tremore et alienatione
[illegible] ad [illegible] quae
ad cerebrum ascendit et mordicando
facit tremorem et expandit [illegible]
nationem. Avicenna non dico ex humiditate
cerebri et alienatione facta a corpo-
ribus [illegible] de causone
[illegible] et aliis [illegible]

Casus circa [illegible] primo quod [illegible]
est sicut [illegible] et maxime
continue et hoc de vera causone. De
non vera aut dicitur quod [illegible] est

mortis
Salutis

Similis intentione non prius dimit
tatur secundum intensionem et remissio
nem eius quia intensio sua in cau
29 sone convenit. Secundo tamen quod non sit
ab initio sed cum ad finem periculosa
sit supra nos debes in principio negli
gere sed in maxima cum diligentia
curare propter periculositatem eius. Secundo
3 Canon est ordinatio diete nam
diete eius dicta declinat ad frigidum et humidum quo
ad omnes res non naturales. Contra
alteratio aeris et electio scripta est
de febre pestilentiali ad complementum
et similiter ex parte cibi et potus. Con
in causone quod dicta frigida et humida
est quod in causone intensa est multum tenuis quod
bene et quantitative quia in morbo
est acutus et estivo est. Nisi timeat
ab casu virtutis etiam tunc etiam
est cibare quamvis eius appetat. Et propter
in pullis in quibus debet resolvi. Cibo
plenius est autem sicut dicta nota
est supra de cibatione febricitantium
et est sicut corpora infantium et eorum
qui sunt appropinquat etati pueris et aliis
appetitus multum debilitatur propter eorum
debilitatem caliditatem quae destruit ac
tum virtutis expulsive. Tum omnis in
moderata qualitas debilitat actio
nem virtutis ipsius cum omnis tto
distinguit. Contra ergo et propter quod in causa boli
simi sicut caliditas quia attrahit humidi
tas ad os stomachi propter quod eius attra
hunt mesaraice. Necesse sit suctio a
venis capitis cibus ore stomachi non ex
in nutrimentalis adeptus non transmit
titur quae membra famelica
sunt cum destructione appetitus
stomachi et sic fit bolismus. De ipsa
autem dieta require bonus. Secundo
nota Et scito quod inflammalia omnia cau
tenda sunt propter quod carnes ex
non conveniunt. Similiter necesse cum
necesse ova et humida cum si dico op
tuerit propter consuetudinem
debilitatem virtutis et humida
cum alterata primis cum frigidis
in contraria ingenia tua. Potus
sit aqua ordei aqua simplex co
cta cum succo granatorum antiqua
torum cum modico zuccari. Et julep
cum rosis cum aqua est ut in de fe
pestilentiali dictum est. De aqua
vero etiam frigida quod dico age
saltem. Fugiat motum et strepitus
hominum et mulierem. Item laborem
fortes et similiter humida sompnus
generatur et quietior et tepidior
hora diei ut in estate usque ad unc
dias tertias quod repleatur quia
indigent subtiliatione in regione
vehementiori. A ventus habeat
beneficium artis. Et quia singulo
die sit statim ut si fecerit in casu
non exhibetur sed possit letetur. Secundo
Canon est lenitio ventris si
venter fuit stipticus quia in me
dio primo ad eorum ventris ordina
re debes ex suis lenitivis super
in radicibus. Consilibus cibi potata
simplicia lenitiva et cocta. Secundo
cano est alteratio secundum quosdam
qui estimant causonidem per solam
alterationem curari posse fundantes
se super verba. Sed in 7 de amandis
inquit cum causon veritas esse
extinguetur si bibit aqua multa
et minus frigida. Cum sit ergo
regimus acutorum parum exhi
bita auget caliditatis. Contra. A
de cura febre pestilentiali. Contra. A
de ea etiam est ad saturitatem
(illegible) sit egritudo expletione
indiget et ideo consulunt
ne detur nisi post cibum et sig
digestionis per appetitibus fundantes
se super verba Galieni simplicia co r
capitis inquit cum causon in fe

quae
ppg
julep
aqua frigida multa

Adurenti valde forti omnes
tres virtutes fortes fuerint
et signa digestionis manifeste
apparuerint da secure aquam
frigidam patienti / ita tamen quod eger
in [illegible] sit constitutus / ¶ Alii
laudant ydromel / frigidum quod
aqua et melle tantum / et [illegible]
le aptum et sit pauca quantitate
mellis / ¶ Secunda ante oppinio videtur
regulatior licet multi [illegible]
cuaserint in honore et in febre
pestilentiali sit operando ut fe
cit Cermisonus circa com[illegible] [illegible]
oppinione [illegible] et Rabbi [illegible] auc
toritate [illegible] de [illegible] sit con
quienter [illegible] multos patientes
febrem adurentem potu aque fri
gide digestionis humorum [illegible]
bibitionis [illegible] laboratos et ex
[illegible] convenienter [illegible]
¶ structus [illegible] / [illegible]
tollit [illegible] angustie per totam
diem et [illegible] eadem fecit / Andreo
a [illegible] medicus [illegible] / ¶ Et de
conditionibus attendendis
in exhibendo aquam frigidam [illegible]
supra in [illegible]
¶ Et hic nota quod [illegible] quae eis
exhibentur debent [illegible]
[illegible] actu frigida ne per [illegible]
actualem addatur inflamma
tioni / ¶ Sequitur alius canon
[illegible] nota [illegible] oppinionem [illegible]
primum sit [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] est de febribus in quibus
ordo regularis perditur / [illegible]
[illegible] plus attende [illegible]
tioni [illegible] supra de
cura [illegible] / ¶ Et hic nota quod
[illegible] administrat [illegible]
[illegible]

De febribus [illegible] vituperat et in [illegible]
¶ Et hic attende quod [illegible] non [illegible]
[illegible] in plenum quia [illegible] / [illegible]
statim a principio [illegible]
[illegible] et [illegible] ut dictum est supra
in [illegible] et de febre pesti
lentiali / et [illegible] dicebat / [illegible] et [illegible]
[illegible] in principio for
[illegible] et in [illegible] si [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] si [illegible] in [illegible]
tenta [illegible] / [illegible]
et alius et [illegible] laudat [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] primus et [illegible]
[illegible] omni die [illegible]
datur statim a principio [illegible]
[illegible] tamarindis [illegible]
et [illegible] / capitulo / de [illegible]
datur [illegible] tribus [illegible] quatuor diebus
et [illegible] die [illegible]
et [illegible] / [illegible]
[illegible] / ¶ Et si [illegible]
[illegible]
[illegible]
complendum [illegible] est apud [illegible]
completa [illegible] quae [illegible]
est apud [illegible]
digestione / quia in principio [illegible]
[illegible] si [illegible]
in principio [illegible]
[illegible]
in [illegible] capitulo et de febre pestilentiali ad
plenum et [illegible] / ¶ Et quia subito
tamen comp[illegible] / [illegible]
[illegible] de ea quod [illegible]
[illegible] quia si [illegible] est [illegible]
[illegible] sit [illegible] a [illegible]
sanguis [illegible] ponet in [illegible]
/ [illegible] prima de [illegible] et [illegible]
[illegible] / ¶ Et [illegible]
[illegible] fortasse [illegible]
[illegible] inflammabit [illegible]

fiunt / quia in corpore turbiditas
et rubedo fortasse examinabis quod si
compenditur permixtio coloris san-
guinee que per flebotomiam egredietur
et sic considerabitur melius / Scilicet dicit Rasis
dominus quod flebotomia in casu contrario
contingentibus / Et ideo quod fiet debet
extrahi parva quantitas sanguinis
Nota quidam dicunt quod apparentibus signis
in corpore et habitudo fuit carno-
sa et euchimie in principio et ideo
aliquando tamen modicum sit sicud patet fiat contra
gendo scilicet non in una vice sed
pluribus / Scilicet et in parva quantitate
quia semper timetur de fluxu colere
vena aut que flebotomatur de basi-
lica dextra et tunc ad eam faciendam
bene quando quod si ea exiret magis er-
ror ac enim magna infirmitas expecta-
bitur / De eductione aut sanguinis per na-
res dicitur in fine / de directione
accidencium et tunc considera per complemento
huius tamen quod de eius statu quod si contingat
etiam ideo posse in principio aut non
propter debilitatem virtutis aut propter crudi-
tatis vene emissionem facies eam in
augmento quando cessatur iam adveniente
statu possit exsolvi ut et tunc habe-
tamen hec nota tibi in multis perfe-
cturis / Item studeas evacuare per locum
evacuatio ad quem compendius evacuare incipere
Et sciendum quod post assumptionem su-
mationis cum levitas confert sompnus
prius ne ex agitatione vie cibus
corpus destruatur propter ac forte eiciat
conceditur sompnus et alia rad-
icit in radicibus collibus / Septi-
7º cons Secundo est interiorum confortatio
membra aut principalia confor-
tanda sunt illa in quibus consencia
eius ut si sint in ventre oris stomachi 8º
propinquius tunc administrabis al-
ternativa scilicet stomachum confortantia

a dextra ungendo aut epithimando
aut ad intra per potiones confec-
tiones electuaria et huiusmodi ex simplicibus et
de hiis frigidis sunt

Acetum	Mirtus
Agresta	Rosa
Acetosa	Sandali
Berberis	Corona festi
Corallus	Epimarthia
Coriandrum	Tamarindi
Cucumeris	Pira
Crisolitum	Sy de endivia
Citonium	de acetositate citri
Diacitonium absque speciebus	
Mina citoniorum	Rosatus
Endivia	de fumoterre
Granatum	Trociscus de Rosis
Lactuca	Unguentum rosatum
Rauabe	aliud rosatum
	unguentum de citoniis

et huiusmodi / et tunc attende ex hiis tibi
eius / Si ergo complexio conditionem stomachi
addet semper in receptis tuis aliquod
calidum stomachale / Consimiliter
si fiet in ventre aut in toto ventre
capitis et tunc reverte ad ea que
de febre pestilentiali sibi invenies
receptas habe proposito eiusmodi
Similiter si in pulmone vel ventre
eius / Et habe tamen intellectum
in dicit et est obstructivum ancheli
latus eius quod facies si non prin-
tes partes pectoris spasmari pro-
ximitate tamen in inguinibus eius
aciditate fuit eius partes in
firmitate et humectitudine in unctio-
nibus et epithimatibus f et huius-
sit quod prohibeat dubitando de
extinctione caloris propter eius debi-
litatem ac propter structuram pectoris
naturalis tale et de hiis epithima-
tibus habe de febre pestilentiali
copiose et tunc sibi / Octavo est per
evocatio licet aut prout digestiva
eius et sunt notabilia ouata

dent exhiberi que sunt propria
sicca ut semina cucumeris sicca et citonia
et umbra in euitando exercicium
motus Item conueniunt exterius
prouocantia sudorem cum exhibi- cura
tione aque ordei calide. Si tamen pro se-
quentibus reuertere ad eadem que dicta
quia quo capitulo tibi complete
ordinibus que tuo proposito sufficio
9 Nonus canon est balnei administra-
tio que et si non sit necessaria tamen
eum commendauit antiquus quod
intelligitur cum declinat egritudo
manifeste quia si iam fit excessiue
et debet esse declinans ad frigidam
vel remissi caloris qualis est calor
aque in qua sol impressit et
et est balneum confortans et hume-
ctans et est magis conueniens
Bal 2o Rasis acutare — contentum ... 3o recitat quod multum
Bal[neum] In balneis autem potest esse duplex
intentio una ad resoluendum
reliquias materie et si habet materia ad cat
que in corpore remansit quod est
modicum calidum quia materia
est difficilioris resolutionis
cum ex eo natura immutatur. Alia
est infrigidatio et humectatio
et quantum ad hanc magis quod
in corpore vero et debet esse sicut
expositum est. Alie quod in
corpore vero non sit ...
perfecta digestio concedi potest simul
et non sit in corpore motu non
debet esse calidum ... corpore
uero ... ad perfectam digestionem
concedi potest in corpore ... noto
non nisi digestione perfecta et
10 tunc ... Decimus canon est cor-
rectio accidentium et hic non ... da-
to ... supra de ... recitat proxime
tudinem cure horum accidentium

Tamen quia multum intensa
sunt et molesta plus quam in aliis
febribus adsunt eorum correctionem inquira-
possunt talia. Sitis que et alii sunt aut
accidentia aut consueta in hac ...
interiore febre sunt alienatio mentis
oblivio petendi aquam frigidam ...
que ... sputum sanguinis narium
fluxio anhelitus dolor capitis
1 vigilie etc. Contra primum in prima
parte recurre ad ea que scripta et
2 cautius. Contra secundam partem ...
aque sorbitiones plurimas et pau-
latim et ... lingua ...
... sumptis ... sunt ...
... in quibus ... fit ...
timor et ... accidit propter
acuitatem ... ualde ... commentum ...
et ... est ... sanguinis quod ...
... non est ... tunc ...
... constringatur ut ... ca-
... Contra aliud ... de-
... est contra dolorem capitis ...
et ... capita ... ce-
to oleo rosaceo sandali aqua rosacea ...
et ... que dicta sunt
de camphora ... Camphora ... pro
in parua quantitate ut fiat ...
multa facit vigilias et hoc est ...
volunt ... quando ...
si de ... tunc ... propter ...
constrictionem tamen habet ab ... con-
ditur propter maiorem utilitatem ...
... pro com-
plendo eorum recurre ad ea que de
ipsis dicta sunt ... Contra
... in ... quod ...
... ex parte ... quod ...
... minus ...
in ... ex parte simplicium
... sicut dictum est ...
recurre ad habita de ...

Secundum quod inter petitus te ducit quando
si fuerit composita ad eam compositionem
si simplex ad eam simpliciorem. Ipsi
indigeres extinctivis ipsum et confortativis
eius. Ipsi enim de sui pestilentiali
Ne... et solicitudo trociscorum, epithima cordialia
et epithima et unctiones. Verum et
[illegible]. Est enim sicut semen febribus
pestilentialibus et adeo crescit pro
accidentibus eius extinguere ad ea
que de acutis in ratione sunt
mirabiliter. Scotinum cucolan sunt
trocisci de camphora [illegible] diapenidion
[illegible] longum [illegible] eiusdem
Item communi [illegible] ut supra de
cura pueri et si omnino eo est stuporis
conventus trocisci de spodio et in [illegible]
capitulo. Dixit [illegible] secundus [illegible] cum
de aqua [illegible] quod confert febribus
acutis et exponitur a quibusdam
cum aqua calida habita dosis sit
ʒ iii. Item [illegible] cum
aqua frigida bibitus. Spodium cum
aqua frigida exhibitum maxime quando
adest fluxus ventris magis confert
dosis ʒ ii. De flegmaticis

De interpollata

Interpollata flegmatica

Febris flegmatica dividitur per
divisionem in continuam et in
interpollatam et primo de inter-
pollata agetur. Febribus flegmaticis
prodita est febris quotidiana
sive emfimeria ab antiquis sic
nominata a flegmate ex vocabulo
putrefacto proveniens. Unde est
egrum omni die vi horis cum flegma
quandoque continuare. Dicitur quotidiana
quia flegma in est proprium naturaliter
omni die moveri et in sero facere
insultum. Et Avicenna dicit de ... ii
et [illegible] de ... ix. Et eius insul-
tus est circa xxiv horas diei.
Dicitur emfimeria ab emphi
quod est circum et merios quod
est dies eo quod circuendo singulis
diebus teneat et suos reiteret in-
sultus. Unde quidam ut Gilbertus
eam flegmaticam sive quotidianam
vocat, que ex flegmate putrefacto
fit naturali. [illegible] sive in-
pemfimerinam que ex flegmate putre-
facto innaturali fit. [illegible]
[illegible] venas putre-
factum [illegible] quotidianam [illegible]
[illegible] &
[illegible] interpollatam. [illegible]
ex ducitur [illegible] quia
sic flegma divisione tam ex parte
nominis quam ex parte [illegible]
et ex [illegible] sic ex parte [illegible]
et ipse [illegible] specifice dicere
[illegible] sunt nominalia [illegible] flegmatis
a quibus febres [illegible] flegmate [illegible]
consueverunt et [illegible] de [illegible]
febribus [illegible] sunt [illegible] flegmatis
innaturalibus a quibus sunt sic flegmate
interea Prima est flegma vitreum quod omnibus
[illegible] quod vitro liquefacto assi-
milatur sub qua comprehendit [illegible]
[illegible] et [illegible]. Secunda species est flegma
dulce quod in [illegible] quandoque
percipitur sub quo comprehenditur [illegible]
[illegible] et [illegible] et hoc est
[illegible]. Tertia species est acetosum sub quo
comprehenditur acre et ponticum et
hoc est [illegible] quam dulce et [illegible]
quam vitreum [illegible] medium
tenet [illegible]
naturalis. Quarta species est salsum et hoc est
calidum a quo provenit [illegible]
ut dictum est et [illegible]
Recipitur flegma naturale quod fit quo-
tidianam [illegible] dictum est [illegible]
acute ex tali sic quando [illegible] flegma

dulce
acetosum
salsum
naturale

Naturale putresceu q̄n aliqua
ss flagmatis p̄naturalis ita
eo putrescat et hmidet est enim
sangl' dimiuite cortic9 ptem re gypse
putet et gipsea aquo ea no pu
trescat febr9 eia pueniūt **Cause**

Et tam9 aut eius dicitur quoniam
apta flegmatia ipm multiplicare
p̄nt ee causa factiua eius sunt
aer frigidus et humidus regio frigida
et usus cibariorum frigidorum et
tosorum motus inordinatus
sup repletionem factus exercitium p̄
portionatum sine ad9 sunt piscatoria
cum supfluitum ptica prelatis q̄t
et plures existunt repletio mause
atiua retentio longa supfluita tot
tristitia et cetera accidentia virtu
tem debilitantia ppt quod p̄uia
indigestionis flā multiplicantur
Item et hmo q̄m consueti sunt ete
destensi ciatam ad stom in quo
putrescit et febrem facit et ex am
bo9 et oppilo pericula phibetur de
bita transpiratio et erit sup de
tamsit febris Capitulo secundo Cora
aut magis apta sunt febre quare
sunt pueri ppt eorum ingluviem
et quia humidi sunt hmi sunt et se
nes ppt frigitatem et mulieres quia
frē et hmide sunt Eunuchi q̄n ita
effeminati sunt flā hmoi q̄ in ocio
vivunt q̄m sanetatem nausea
bunt patiuntur a pn se balneat po
tibium et sup repletionem et nemp9
o tempi ei pportionatum Et hic
hr̄p in capitulo 3o de signis sit
sati aliud de temporibus febrium tm
est dicere sequatur de communicato sit
dictum principium eius vtē tm plurimum
durat 18 dies quia materia tarde
recipit digestionem ppt suī grossities
et compositionem Cum experientia sit
credentium est quod tempus

ratione pbari no possit sed statim te
stimonio auctorum q̄t aut etiam
regulari dicto ad aliud est secundum plurimum
et certe est verum q̄ magnum tempus
curret antequam appareat vestigium di
gestionis in urina Augmentum
aut est principio longius ppter
grauam materiam tarde attendi Declina
tio etiam est longa et longior suo
principio Status aut est minus
ceteris longius sed duos principium
2 18 dierum et augmentum longius
ceterum declinatio longior principio
~~Status aut est minus ceteris longius~~
~~sed duos principium~~ et status etiam
longus quomodo q̄ lanubitur
in 40 diebus diebus sunt cum ita
ponit in tempa debeant adinuicem
debite pportionari vnde ut tradens
q̄ hoc vult dicere 40 in sit de cōmo
nicatum item in cotinua autem
terminatur 7 uel 9 etiam cotidiana
est quandus 40 dies et sua tempora
adinuicem pportionata q̄t aut hoc
tenendus est ratio secundum maiestatem
mi. eius et parte cōpositionis gross
ici et hmi et tn grau et ex te hoc
cognoscere cum gravitate tpm cotidi
et aura sit **Signa decimana**

Primo est maiorum ordine sequi
ponam signa in generali se fit at
similiter deinde descendam ad cōpo
nenda cum eius cognatiuā sp̄s
Et sequendo ordinem positum et po
nendum in certis ab extremitatibus
mutatis nimium factā et primo
Ab urina cibi nota q̄ febricitans
sicut febre se mutem potest in
duplici dispositione prima quando
in qua adhuc stat materia grossa
nondum putrefacta sed putrefac
tionem interim disponitur et cu
ram oppilationem facit et hoc materia

in principio et tunc vrina est sub
tilis alba propter oppilationem et stratem
¶ Secunda est quia putridum materie quod
iam est excludi incipit et digesta ma[teria]
quod erit in augmento aut statu
et in declinatione magis et vrina in
augmento / et tunc vrina est grossa
propter admixtionem putridi / et conturba
bitur quia non fiet obstructio non laudabi[lis]
propter privationem digestionis ubi desto[rum]
et aliorum humorum crudorum mundi[ficati]
digestorum propter vrinam expulsorum
¶ Item est rubea .i. tincta in igne et non
erit rubea per caliditatem putridam sed
accipiam attendendum in ma[teria] quod non
sunt in principio / sed hoc magis apparebit
in fine status et in declinatione
¶ Dicit Galenus summa in principio alba
subtilis / deinde grossa et tincta et
licet tamen dispositiones variantur plus
et minus secundum maiorem aut minorem
digestionem et putridi expulsionem / Item
variatur quando quia aliquando est subti
lis deinde fit grossa / deinde reddit ad
et hoc est motibus ratione materie quod inno[vatur]
ad oppilationem faciendam et cetera et ideo
quandoque est a plus plus / a maturitate / inde
¶ Et hic advertendum quod quando oppilationes
non sunt plurime et fortes / vrina
in principio erit alba et grossa
sed tamen procedente digestione magis
ingrossabitur / ¶ Item stante forti
tudine aliquando tenuificatur erit sub
ruffa appareat tamen in mediocri sed
et tu adhuc advertas quia fuerit optime
ad curam / quia in hoc tamen non
debes erit fortibus provocativis sine
apparatus erit nisi tamen ex egestionibus
¶ Egestio est lenis .i. mollis ex materia
flegmatica in stomacho multiplicata
tamen / subtilis quia cruda fluida
per indigestionem fetida / ex parte coloris
sed et fetet nisi vomitus impediat
¶ A vomitu quod ut dicitur primo
capite ad glauconem quottidiana
vomunt fere et ideo / hic advertendum quod
¶ aliquando propter impedimentum nocumentum
egestionem quod flegmate per superius
evacuato egestiones non sunt molles
sed dure et tenaces et ex vomitu cum
omnibus flegmaticis satis efficax
signum est ¶ A sudore quod est in principio
non sed sudor propter materie grossitiem
et viscositatem / quam corpus clau
natus est grossus et viscosus in
ceptus per poros evacuari et tuti[us]
transpirare cum non sunt oppilati
et maxime in flegmaticis propter
multitudinem humoris et vaporum
quibus maxime propter oppilationem
febris quietur ut supra et dicitur per
poros evacuari et et eius de oppi
latione cutaneitatum carnis / ex quo
eius prohibet et cum talis oppilatio
cutis est causa aut carnationis
privationis aut paucitatis
eius et de eis de signis proximalibus
quibus fit flegma propter tamen dicitur
¶ Non in summa in principio est aut
sudor nullus aut paucus et vi
scosus in augmento aut si fiat
per vices et si contingat in statu
et declinatione iam ma[teria] existente
digesta et subtiliata est multus
non sit viscosus et ideo dicebat
¶ Cessat tremor aut morbus al
terum tunc .s. ad statum et signis
completis digestionis apparentibus
dissolvitur materia et multum su
dare incipit ¶ A sputo / sputum erit
viscosum tamen salsum et tamen
secundum speciem flegmatis de quo dicitur
¶ A sensibilibus insensibilibus quia ad
tactum caliditatis non percipitur nisi
sed inutilis et rorida propter eleva
tionem vaporis humidi .i. et ut dicitur

ego

a vomitu

a sudore

sputum

a tactu

sentit patiens inflammationem fortem ita ut opus sit aere pannos expellere / et sit ei multum angustiatur neque magnificatur multum anhelitus / et desiderium aque frigide est extremus / et sic plus in pluribus quam aliis propter multam putrefactionem ad hec fortia producit accidentia / etiam in flegmatice sit salso et cetera sitemus excipit gravitatem in interiore eius densitate. Sed signum videtur semper continuitatem in quotidiana exterius. Item caliditas eius non est equalis in omnibus partibus supra quas cadit manus eius immo in una parte sentitur aspera et in alia mitis sive lenis et hoc propter eius viscositatem et grossitiem quod non conformatur putrida materia hec scilicet aliqua primo et cito ab illa elevantur vapor putridus fervidus caliditatis asperam et mordicamentum defert ad cutem / et in illa parte sentitur asperitas et alia in qua non est elevatio / lenitas et hoc intelligere plus quam non inveniunt corpore flegmatico dulcis conformitur per totum corpus suum et in qua. Sed quibus infertur quod hec densitas magis dicitur apparere in augmento et maxime in statu et declinatione et in principio vero parum et tunc infertur eo quod tunc grossities sit parte [illegible] hinc densitatis quam in una [illegible] potest contingere tu tamen scito quod in una calor est intensior quia a maiori causa fit vel magis crescit putrefactionem / Sed sitatis est una caloris in febre antiqua hec minor quia hec plus de subiecto. Infertur eo quod hoc non est signum proprie huius febris et in febre est ei in principio cum tangitur caliditas

est debilis et vaporosa et non prolongatur manus supra cutem sentitur caliditas acuta mordicans et non equalis / quia non caliditas in re viscosa multum remittitur et non cito exalat et quia in re grossa non cito recipitur et quia non prolongatur tactus similiter percipitur acuitas caloris predicti. Item in principio paroxismus caliditas sentitur minor quam in [illegible] et hoc racionabile quia primo partes subtiles exeuntur / Item si urina est difformis quia ad putredinem inveniebatur partibus subtilibus primo motis sicut contrarium signum est in effimera. Et qualiter immutatur color eorum et declinatur ad citrinitatem propter fractionem flegmatis mortificationem / et ad rubeditatem propter caliditatem putredinalem et eius intensionem / et quamvis albedo flegmatis / calore plurimum [illegible] / et non attendit eius rubedo faciei sicut in aliis febribus non. Item facies mollescit in eis et similiter corpus propter malitiam digestionis corporis. Item totum corpus est squalidum lingua alba mollis [illegible] sicca salsa in eis [illegible] / Item urina est aquosa propter debilitatem digestionis et [illegible] in principio et augmento. Et actione lesa hec sequentia [illegible] frigiditate extremorum magis et non in sudore [illegible] pilatione [illegible] febris et / et rigor in contrario est magis [illegible]. Et [illegible] et fortius ad infectum frigus eius in principio rigoris. Solvitur quantum ad hanc contradictionem [illegible] quod est de quo [illegible] gentilis rigor [illegible] frigus [illegible] frigus eius et rigor [illegible] lenis [illegible]. Sed scito quod in pluribus incipit in

Sed apparet / largius statim

d'caloe

flat et / more

pro. e. sinna

frigore eius positiuo sed priuatiuo
remotatio calore / vnde Aui(cenna) dicit de so-
ciatis / cum aliquibus compositionibus /
pituita / sompnolentia et humi(ditas)
¶ Sed est verum quod aliquid in processu materie
subtiliata leuiter mouebitur ad
membra sensibilia et sic compli-
cationem aut primum rigorem faciet
et propter hoc non sedebit sed falsum / sed de
hoc [illegible] spiritus in de signis specialibus
[illegible] aut signis [illegible] quod est longitudi-
nis [illegible] caliditas erit in tertio
[illegible] in [illegible] et labore [illegible]
et secundum plurimum post calefactionem
insurgit febris / deinde calefit / al-
ius. Ad processum [illegible] a processu [illegible]
[illegible] est difficile quod declarat
discordia sapientum in hoc et [illegible]
6° de crisi dicit quod ad cognoscere
de processu huius febris oportet cognouisse
processum ipsius [illegible] / vnde dicit
[illegible] quod processus [illegible] est
mollis ab humore latus propter
distensionem et [illegible] multitudinem
[illegible] propter caloris paruitate / [illegible]
in fortitudine et debilitate [illegible]
[illegible] [illegible] nature [illegible]
¶ Et dicit. Ad processus [illegible] est
[illegible] et submissus propter suffocationem
caloris a frigiditate / compositate et mul-
titudine / debilis / [illegible] / propter [illegible]
causas et hoc in principio paroxismi / sed
aut in fine quia in processu [illegible]
caliditas que frigiditate succedit
fit frequens et [illegible] in augmento
¶ Sed hic [illegible] quod de paruitate [illegible]
flegmatice et eius frequentia [illegible]
processus aliarum febrium et [illegible]
quartane et [illegible] est [illegible]
non [illegible] discordia / [illegible]
[illegible] in longum [illegible]

¶ [illegible] has pono conditiones
prima quod propter spissitudinem multitudinis
ac compositatem humoris [illegible]
[illegible] a [illegible] propter quod
instrumentum efficiatur [illegible]
[illegible] dilatationem [illegible] que
de flegmate [illegible] sunt [illegible]
[illegible] superare / [illegible]
et tu [illegible] ¶ Secunda conditio quod [illegible]
tempore processus flegmatice est
frequentior processu [illegible] paro-
flegmatice [illegible]
[illegible] diminuit
[illegible] oportet supplere [illegible] fre-
quentia ¶ Ab anhelitu [illegible] est in
eis anhelitus magnus [illegible] fre-
quens [illegible] aer ab [illegible] egrediens
est calidus igneus [illegible]
¶ A longitudine paroxismi ¶ Est enim
in hac longior quam in [illegible]
[illegible] ¶ et de signis quod est febris
flegmatica est [illegible] sit paroxismus
eius [illegible] et diminutio eius
et [illegible] et [illegible] plurimum [illegible]
non est [illegible] prefixus [illegible]
de [illegible] enim [illegible] in dulci
et benigno et [illegible] et salso [illegible]
gior in [illegible]
et [illegible] et [illegible]
[illegible] facit ad [illegible] et ad
[illegible] similiter compositus
[illegible] sed [illegible] plurimum [illegible]
sunt [illegible] per experientiam et
[illegible] supra de [illegible]
et maxime quando flegma est
naturale ¶ [illegible] diminutio
et [illegible] est eius [illegible]
in [illegible] / [illegible] et [illegible]
quod [illegible] sunt [illegible]
[illegible] in compositate et gros-
sitie est multa et sic tota non
resoluitur [illegible] paroxismum [illegible]
remanet [illegible] non

totus putrefactus est sicut
ferrum combustum / quando exiccat
et pabulat aliquid talis eius pu-
tredo malus ad quod iuvat ista
agregatio sequentibus [illegible] que
eius in eo potissimo ad putre-
dinem quod eis conveniunt in
[illegible] / et hec [illegible]
qui fit [illegible] est de [illegible] grosso
viscoso magis potissimus est loquor
/ et si contingit [illegible] de [illegible]
naturali dulci benigno [illegible]
aut de flegmate salso [illegible]
[illegible] quiete / ut eo de [illegible] febrium
/ et ad [illegible] tales quorum
potissimus est [illegible]
tum quiete [illegible] ad eius
eventu qui omni die venit et re-
cedit ut in descriptione [illegible]
non est signum [illegible] que duo [illegible]
[illegible] motu [illegible] infra [illegible]
[illegible] compositarum [illegible]
[illegible] / [illegible] siti sitis [illegible]
[illegible] in ceteris nisi [illegible]
falsedinis aut [illegible] putre-
dinis et causa est signum [illegible]
[illegible] in ore reperti dolor stoma-
chi et est sibi proprium signum / [illegible]
[illegible] stomachus non est plenus [illegible]
[illegible] putrescit
dolendum / [illegible] contradictio im-
possibile est febre [illegible]
non dolere in stomacho aut epate
[illegible] / Et propter hanc [illegible] cadit appe-
titus et os stomachi debilitatur
et in hoc [illegible] eius [illegible]
[illegible] nostram committitur / ad [illegible]
[illegible] et fortasse propter hoc dixit [illegible]
Et quibus magnificatur tunica sple-
flegmate per adhustionem in [illegible]
[illegible] / vel quia splen eius [illegible]

[illegible] splenis est [illegible] consueverunt
[illegible] et [illegible]
et [illegible] splen [illegible]
/ et sic [illegible] perducit ad ydropi-
siam splenis / [illegible]
[illegible] multipli-
[illegible] est [illegible]
[illegible] sicut [illegible] ydropisie
et [illegible] et [illegible]
in principio et augmento [illegible]
[illegible] / In statu et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] sompnum [illegible]
[illegible]
[illegible] ad caput [illegible] signum [illegible]
[illegible] flegmate salso [illegible]
/ [illegible] vigiliarum
et [illegible] in principio potissime / Item
et [illegible] multiplicatur sompnus
in augmento [illegible]
[illegible] dispersi per corpus [illegible]
[illegible] inflammati-
[illegible] et [illegible]
sompnum [illegible] / Item in [illegible]
febre et [illegible] in principio [illegible]
sincopis et [illegible] et [illegible]
[illegible] frigiditate [illegible]
[illegible] / et propter [illegible]
[illegible] suffocantis [illegible]
et [illegible] grossos [illegible]
[illegible] ingrossant [illegible] ad [illegible]
[illegible] non [illegible] / Item debilitas
oris stomachi appetitus [illegible]
digestionis quae alimentum corrumpit
et est causa eius [illegible] infra [illegible]
sincopim [illegible] / [illegible]
significanda [illegible] / [illegible] / [illegible]
consuetudo / cadendi in talem / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / et [illegible] de [illegible]

potuerunt esse eadem in substantia et quantitate
ut supra. ¶ Posita sit generali notitia
signorum flegmatice febris ad pro-
sequendum signa eius ex temporibus tam
speciem communem quam generalem si primus
sit diversus a morbo facile nos de si-
gnis quottidiane / et flegmatice
naturalis / de quibus communiter praedictis
in eorum specie ex dictis faciliter colligi
possunt. ¶ Ab urinis quia urina in
principio est remissa vel alba in quantitate
spissitudine et alia est spissa vel
sine turbida vel tollenta vel maiorem
quod vero est oppilatio multa et que
magis apparebit in fine principii in
quo incipiunt signa digestionis vel
tunc incipit flegma dissolvi et
moveri et digeri / secundum quod
aquositate mixtum urina turbidat
/ secundum eam scilicet defectu incipit ut de primo
augmenti tunc subtiliatur et clari-
ficatur a turbiditate et quanto plus
procedit ad statum tanto magis cla-
rificatur et subtiliatur eius in
subtiliatio maxime pervenit ad medi-
ocritatem sic quod absolute dici possit sub-
tilis / et sic procedendo continue magis
clarificatur colore propter caliditatem
tem putredinalem / que continue
fortius in materia imprimitur et propter
materie putridam ignitam que exe-
solvuntur a massa et in urina
simul expellitur maxime tamen
accidit ut sit rubea absolute nisi
fuit in ea mixtio sanguinis quod ex
habundat sanguis / in etate adolescen-
tie et iuventutis raro. ¶ Ex eius
substantia dicendum quod in statu naturale
non sit multum viscosum vel est vi-
scositate carens eius substantia et
mediocris vel mediocritati propinqua

quia ¶ A digestione quia liquida fiet
¶ A sputo quia sputum lene propter plus
dulcedine et multiplicatur in
augmento et statu ob superfluitatis
quantitatem. ¶ A sudore quia in principio
nullus est sudor et in augmento aut
paucus vel nullus in statu aut de-
clinatione vero convenit copiosus. ¶ A
specialibus accidentibus dicatur sicut de
in signis communibus dictum est et tu-
sis et vomitus tantum diversitatem
ea sicut quod est ex flegmate putri-
do. ¶ A qualitate materia quia
color faciei palidus vel lividus
similiter labiorum et totius lingua al-
ba mollis et humida. ¶ Ab actione
lesa incipit hec febris in oscitatione
cum multis alitibus et horrore ni-
mie multitudine / et aliquando tus-
sitiva secundum raptum fumorum ad
membra diversa de quibus plene
actum est supra de signis febrium pu-
tridis in generali capitulo secundo
¶ Item non modico frigore quam non tamen
quod est magis perlatum quam positum
et hoc non incipit deinde ex expansi-
one humoris frigidi augmentatur
positione. ¶ Item non contentum in pulsu
omnino debilis parvus aequaliter mo-
tardus propter frigiditatem materie et diversa vel
multum propter difformitatem materie ut
supra molli propter humiditatem humidi
remollientis arteriam sitis saltem
in principio nulla deinde magis
temporibus parva in eo vel ut de com-
signis generalibus. ¶ Accidit ut
acetosi ructus in ventre ac tor-
no capitis gravitas et satis debi-
lis et maiorem in parte anteriori
et maiorem quam materia a stoma-
cho venit aut in occipitio quando va-
pores quidem a renibus et partibus
transeuntibus elevantur. ¶ Iter

Sig. spal. a flat. ..
vr

ego
sputo
sudor
a qualitate
ossitatio mus alitus
tussis
pulsus
ciuno

tremor pedum et magis modicus in
fine, atque egritudo incipit recte
dere / reliquias enim febris natura
ad inferiora expellit mediante sua
Sopnus gravitate ¶ Sompnus profundus
et non multum ut in tertiana et
incipit affligere in occasu solis
et augmentum est circa tertiam horam
noctis **Pronostica** ¶ De pronosti
cis autem dicitur simul quia non
videntur differre nisi penes inten
sionem et remissionem **Signa de**
Sig. flat. dulc. **monstrativa** quottidiane a fleg- pulsus
ur mate dulci insipido seu aquoso in prin
cipio / urina est subtilis alba dein
de precedente caliditate tamen dulce sit
aptum inflammari propinquat
enim sanguini fit rubea vel
subrubea et in statu equaliter spissa
quia tale flegma in partibus
suis non est multum difforme
ego ¶ Egestiones flegmatice aquose li ur
sudor quide / Sputum simile ¶ Sudor
multus ut supra de naturali
¶ A sensibus inferentibus nam ca
liditas eius est minor quam caliditas
quottidiane ex flegmate salso ego
sed frigus est intensius licet sue
quemadmodum experientia comprehen sputum sudor
aqualitate dere magis quam scriptura ¶ Aquali
tate mutata ut de naturali
dicendum est oris dulcedo vel insi et
et piditas ¶ Ab actione lesa quia
incipit cum levi frigore et
non cum rigore / unde sunt tor aqualitate
mentis / Et cum corrumpitur
flegma dulce movetur in ca
pelitur rigor et maxime in
principio et augmento etiam non et
induruerit / quia aliquando in
statu accidat primus rigor iam
subtiliata materia et acuta
et morditativa facta sed erit
mitis seu horripilatio quia materia

ex se mitis est et benigna etiam
cum in principio non sit maligna
non facit rigorem / Et ideo dixit
¶ Ancilla autem que fit ex flegmate
dulci rigor antecedit in principio
usque ad plurimos paroxismos hor
ripilatio vel frigus neque rigor
propter suam benignitatem / et quia rigor
ille levis est ideo cito recedit et ca
lescit cum gradatione respectu aliarum
flegmaticarum ¶ De pulsu et aliis
dicitur quod assimilatur eidem in
flegmatica naturali sine vera
remittit vel unde causatus est quotidiana
et invadit in hora flegmatis
et quandoque in hora sanguinis dicunt
enim has esse 3a 4a 5a hora noctis
¶ **De flegmate salso** Signa demonstra
tiva quottidiane a flegmate salso
¶ Ab egredientibus mutatio / urina est
rubea citrina in principio subtilis
in processu vero mediocriter spissa
in emissione patiens sentit aliqualem
caliditatem sive morditationem quod
in aliis non percipit / Egestiones sunt
tincte et similiter in eorum exitu
morditant / Sputum simile sudor co
piosior quam in ceteris et in principio
et in fine quia s. quandoque accidit
¶ A sensibus inherentibus caliditas magis
dicitur et intensior et minus sentitur
dens frigoris aut horripilationi
sive rigori quam in ceteris ¶ Aqualitate
mutata lingua est sicca similiter
os / et labia nisi contra speciem ca
tarrus subtilis ¶ Ab actione lesa
Ancillam que est ex flegmate salso
sequitur horripilatio et non sit vehe
mens frigus et hoc propter acuitatem
colere permixte flegmati que ad
iuvat ad horripilationem et non per
mittit frigiditatem extendi / non

in hac accidat accidit rigor plus
quam in aliis. Item sitis. Et tercia — *sitis*
incipit sitis quod invenitur in
febribus flegmaticis nisi propter
causam salsedinis aut extremitatem
putredinis. Sompnus est maior — *Sopor*
et est plurimus cum pruritu ac
scabie. Pulsus est in ea minor, ve-
locior. Et frequentius. Et necessitas
dimissus est in aliis. Et hora mo- — *motus*
tus eius est circa horam motus cole-
re et flegmatis videlicet hora matutine
hora eius et quandoque incipit ante
in hora colere quia sicut est multum de
colera. Et cum commixto incipit in
hora flegmatis. Et cum tinnitus
caliditate ventositatem flegmatis
gravitatis capitis eius magna est
in aliis. Item fastidium flegmatis est
sua salsedine mordicativa. Et vi-
detur sibi quod labor nisi ad in horas et
inde sentitur hoc sed salse actio-
ne et ergo sentit hoc vere quietis. Et in
hoc dicit ad propositum causa in qua
nulla aut parva est exegmeos. De
flegmate vitreo. Signa de causa — *vitreum flegma febr*
sua cotidiana a flegmate vi-
treo crudo sine mucilaginoso
Cum exeuntibus urina est a principio — *urina*
alba propter frigiditatem, liquidus sub-
tilis vel mediocris sed non vero
ex grossa propter opilacionem et virtute con-
tinentem fortem vero partes grosse
sunt a principio eius resolutum. Et est
ruffa vel subruffa propter accensione
caliditatis putredinalis et in
augmento et statu. Et calor sub pal-
lida et maxime in corpore colerico
attenuata, et intensa et minime vel
cessit caliditatis frigidum in infrigidato
et est in residentia temporum
alias in principio propter collectionem
eius si flegmatis primus in ve-
sica fetidum aut in augmento et in
tenebris propter separacionem aliquam vel
aliquarum partium a massa et sub
in statu et declinatione. Egestiones — *egestio*
sunt ventose et etiam in eis flegma
est de albugo omnino cruda aut est
coctum liquefactum. Et vomitus sibi si — *vomitus*
sudor in principio nullus etiam in — *sudor*
augmento etiam in statu nisi forsitan
in fine eius et in declinacione propter
vi- saltem grossitiem et ventositatem
tatem in declinacione aut quam
subtiliata materia est per arte et in
etiam quia urina est multa adest cor-
pus. Et unum addit: phatis su-
dor in magno intellexit quia sit hic de
de flegmate vitreo. Et in augmento
succedente calore adest multitu-
dinis et salivae etiam liquefacto fle-
gmate sicut accidit ex liquefact-
ione glaciei. Sputum album spis- — *sputum et*
sum et globosum. Et frequenter
tibus quia eius caliditas est ad
tactum eius intensa propter vim fortiter
vehementer sentitur fortis
in extraditum spissa propter densitatem
subiectum et eius procedit gradatim
sed aliquid post caliditatem reddit frigi-
ditas quam cibi per successionem puta
calidus et antiquum et sensus decrepit
et est principium. Et hoc accidit propter
vi- dimissile in partibus suis que
sic divisimode ad putredinem mo-
ventur. Et qualitate mutata — *urine*
natura eius mortificato colore
paciunt omnia est brevis de sigh
in cerebro. Ab actione lesa in pro- — *et*
venit hec febris in magno
sudore ratione vie. Et est a
fortassis inficitur frigori eius
in principio rigor vel orripila-
cio et parva inquietudo quedam

ppter evaporationem caloris ad exte-
rius. Item est declive est quia partes
sunt difformes. unde in principio
quia aliquid sentit de calidum in-
ternum ab illa caliditate pars
aliqua subtiliata et calefacta
est et per transpirationem oppila-
tionis sive [illegible]. Est enim fri- rigor
gus intensum qualis est rigor p-
mus et incipit in extremitatibus
paulatim et adeo intense succe-
dit per totum corpus ut infirmus
se congelatum credat cum magna
indentium concussione. et est
hic frigus intensius in statu quam
in principio [illegible] vero cor-
de contingere propter causam amplius
et calefactam. Est secundo quia
magis calefacta et magis subtili- hor
ata et magis putrida [illegible] quam
[illegible] ad membra sensibilia est
magis nocens et alterans atque
in principio. Est tertio maior sit ca-
loris admixtio evaporacio ad quod ut no-
tat experientia magis sequitur fri-
gus premacium quam sit in principio
positum. Item et rigor fortior
in actu sit facta magis acuta
et magis mobilis et [illegible] ex-
tenditur hic status super totum in uno
longo tempore durat postea autem per se
debilis et lentus calor in durante
sitis sive multa salivacit [illegible]
et est cum difficultate calefiunt libre
etiam [illegible] palmis calidis et tam
capit in [illegible] capitis et magis
et sompno gravi et [illegible] longus
et parte omnium sudavit in
Item est laterale et ventus in fluxio ma- ypo
ior quam in aliis ut dictum est in desiges
in toto dolor stomachi intestinorum
et gravedo et tortura et [illegible]

tremor et inflamatio partium dorsi
in via gravi descendente. Item do-
in loco inferiore status ipsius et
est autem dolor in toto bile materia
quod materia est in intestinis
et ventositatur. et ventositas clau-
ditur inter tunicas intestinorum con-
accidit dolor ac si terebello perfo-
raretur. pulsus est in principio
debilis occultus propter constrictionem
arteriarum. in statu vero est debil-
prius et gracilis propter pravitate
caloris inmanati. et est multum
diversus propter difformitatem et
difformitate [illegible] qualitas. et quanto
flegma est frigidius tanto fit
pulsum minorem et debiliorem
et rariorem. Et invadit hora
flegmatis autem in tertia hora noctis
Et dixit [illegible] ad glauco-
quotidianam [illegible] plures
tunc ascendendo hora mutant
et si prima hora prime diei vene-
rit dic in tertia hora venit tercia die
in tertia hora [illegible] in
horis per singulos dies cum inde
potius descendunt quam ascendunt
Et si post prima die hora tertia
venit. secunda die venit secunda hora
et die tertia prima [illegible] et in eadem
flegma est vitreum quod putrefit
[illegible] plures pervenit ex eo rigor.
quem [illegible] sequitur febris et [illegible] grad ho-
dand 6 **De flegmate acetoso**

Signa de materia quotidiane
de flegmate acetoso [illegible]
ab extremitatibus urina pallida ac-
cia vel subcitrina in [illegible] subtil
[illegible] in principio [illegible]
[illegible] globo in fundo et
quanto magis digeritur tanto

magis inspissatur ¶ Egestio scilicet ego(?) — *egestio*
cum aliquali acuitate / Sputum ace- — *sputum*
tosum vel ponticum / vomitus fle- — *vomitus*
gmaticus acetosus et inviscatus
¶ Sudor paucus et magis in pectore — *sudor*
et angustus / in declinatione autem
quandoque multus sudor quandoque paucus
¶ Eructuacio acetosa / vrina in [illegible]- — *eructatio*
tibus caliditas remissa et quo
multum acuta / Aquatica vrina est — *aquatice*
in reliquis sed quod est tanta pallidi-
tas faciei etc sicut in cotidiano et in quar-
tana non est tanta frigiditas / Sapor oris — *sapor oris*
acetosus / ab actione lesa incipit ab
frigore quod tanta frigiditas intensa ut
in quartana rigor est maior sed
frigus pigrum sive tardum / Simili-
ter liliditas lenta et pigra / appetitus
ad cibum satis intensus et si assumit
in quantitate desiderata propter in-
digestionem accidit tortio ¶ Item gravitas — *dolor capitis*
capitis et frontis et in regione si-
nistre partis quia ad eam tendit
melancolia / constipatio ventris propter con- — *constipatio ventris*
stipatitatem humoris sive siccitatem
dolore sinistri ypocondrii inflatio
ne post cibum et cum dolore et
grossa ventositate generata ex in-
digestione affligit et melancolice fleg-
matice et quasi melle et intrat
est in pulsu notabilis dimissus
¶ Sompnia etiam ad inuicem glomerata
quod sompnia duo quod sufficiunt
et singula ¶ Et super omnia in omnibus
attende scomata quod ab eo sate
efficitur sompnia in dicionem **Pronostica**
¶ In ea que est ex flegmate in
tertiano quia longa est valde finis
eius sepe est ydropsis et ...
prolongatur ¶ Et plantarum ...
eius que est ex flegmate ...

non est negligenda quia apta
est transire ad quartanam propter simi-
litudinem flegmatis acetosi ad
humorem melancolicum et finaliter conti-
nuum / Dolor loci denunciat
mineram eius / Sepius quotidiana
est longa et non est absque modo
vehementi quia sepius ledit
nam omni die et non dimittit
eam quiescere etc quia ossium
in ea secundum plurimum de lesimus et de
consuetudine eius est ut attrahat
quartanam ¶ Sed quando de cotidiana
accidit magis verendum est / Nam
nisi fuit de interpollata in multis
moritur mensibus et mortis
suspicionem sequitur ¶ Et ut dico
collect declarare omnibus que ex
flegmate est quotidiana ¶ Et salubrior
omni est que est in dolorum tempore i. que
in tempore ver magis ... in sua cum
pollatione ut que est flegmate
naturali aut dulci et benigno
et minus nimis / que in dolorum tempore
i. ab autumno peius quia sine
... defectio appetitus et sui
debilitate digestionis absque dolore
inflatione vel stricto capitis et
intuitu et sibilibus ¶ Item et quod
temporum i. distemperatorum persistentium
et quod confusorum ut que liet in-
stationum in angustia frigoris aut
caloris aut cursorum declinatione
nam fit ut quia causa est confusa
et quod difformis ¶ Et salubrior est — *salu tris*
precipue que est multi sudoris
quod per ipsum significatur / claritas
corporis / primatio oppilationis
/ vene subtilitatis / et eius patien-
tis non abstracta quod multum multa
et pariens paucitas / Sed dicit peri-
tia in comparatione ad quartanam

Non enim tanta est ut ipsam
movere non possit et per sudorem
expellere. Est quidam qui
est brevior paroxismorum et plus
sudoris. Ista est salubrior, quia
ex flegmate salso est pitulo-
sior et magis infestat motu
caliditatis, inde fit eius lon-
gitudinem et brevitatem ut
in tertianis. Item per frigus et
tremorem ad statum venit aliis tem-
poribus breviorem et non longi-
orem. Si in principio vomitus ve-
nit spontaneus et in fine
sudorem plenum bonum signum est
et egritudinem brevem fore et salvari
quia est signum materie minus
viscosa et quod pori ampli et venarum
sunt aperti et non densi et oppi-
lati et fortitudinem virtutis et obe-
dientiam materie. Defectio appetitus in
illa febre mortem facit et hoc signum
est quando materia non temperatur. Febres
flegmatice aliis temporibus sunt tardius
et in calidis sunt deteriores quia isti
magis inflammant et virtute motum
debilitant sicut flegmate. Item sunt a
minori quantitate materie quando in eis
sunt oppilationes ut in flegmaticis
et cum materia est magis apta digeri.
De earum perduratione attendendum
est designans in eum materie digestionem
proximitatibus in frigus remedium
et earum caliditas augebit. Et in
principio earum febrium incipit tamen
cum multis oscitationibus ac aliis
cum stupore quadam profunditate
sompni et in hiis infirmi quidam
quidam in facie livorem ac faciei tu-
morem, et quod facillime cadit in
febrem. Et non infirmus si in principio ma-
turationis cum multis grossam et viscosam
causam temporis fieri et humiditas ei ta-
tem conditio flegmatica, paroxismum
longum, cum parvo sudore aut nullo,
stomachi debilitate, appetitus prostratus,
sompnum profunditate, nigram debiliter
infirmum ipsum remanet diu
nam hiis omnibus appetitibus
antequam materia digeri possit verisimile
est quod virtus cadat et infirmus
moriatur. Opposita autem omnia sa-
lutem et media inter hec medio
modo se habebunt. Quando ad prognosticum
et cognoscendum an ex ea ledatur stoma-
chus, splen et hiis attendendum est
per que lesionem corporis in aliquam
ydropisim et hiis cadit et in gra-
quam si recte inveniatur diligenter
que dicta sunt superius consideranda et
ponens inducunt. Postremo si tamen quod
vomitus spontaneus in principio
eveniens facit levitatem et materie sub-
tilitate quod si moratur et a principio
non statim venit materie grossitiem
et coagulationem demonstrat et mor-
bi prolixitatem.

De cura flegmaticarum in generali

Accedens ad curam
curam eius observabo ordinem quem
de speciebus suis inceptus est. Confitendo
faciens ad tamen post enim certo facte
consuescerunt omnia causa infra
dicetur. Et dato quod eam de eius pro-
tractam in generali posita tibi in-
telligenti satisfacere debeo in-
tentionem magis apertam eos in-
specialem tamen quem in cura flegma-
ticarum attendendi sunt quinque modo
memorie ea dicuntur. Primus est
1 ordinatio diete. Secundus ex-
2 ercitio equalis. Tertius embrocatio me-
3 mbra digito graduata sine exercitata.
4 Quartus exercitata eius exercitata
5

Marginal notes: sudor — Cura flegmatica

siue gradatam 6a et prouocans vri 6
septima puocatio sudoris 9a 7
membrorum naturalium confortatio 8
ingrossatione stomachi epatis et splenis quae
sunt lesiua in febribus hiis longo
pressu lesa, ac molestiis consueue
runt et in designis nona alterati 9
nis 10a attendentiam ad correctio- 10
nem eorum complementum stato primo
quod sicut supra de signis acutis et in
generali etiam post primo ponatur
curas secundum se in generali deinde descen
dendum ad specialem curam eius in diuer
sitatem in aqua ipsa sit curam et
diuersificatur secundum materias suas. s.
flatam acetosam et flatam contrariam
et flatam salsam et dulcem. ut et si
materia diuersitatem ex parte crasse
eius quod diuersam commixtionem est
quia flegmati coniungitur in illa
tota. 11a et secundum hoc oz curare
curantem et sicut tanta eius diuer
sitatur in sue materie et etiam et eadem tempore
suorum s. principium augmenti status
et declinationis quo facit ad modum
dicto quoniam in alio et alio tempore alia
et alia sunt dicta est statim et secundum
apparentiam digestionis materie et eius
occultationis quo ad digestiuum et
solutiuum administrationem. ut ergo
quod si queritur in de tali diuersitate
tempore eius fecit mentionem. ca. et an
ant. in tua dicendum
quod habet etiam est propter in materia magna
difformitate unde aliquando in aug
mento uel ad per dies plures
digestionis signa in qua deinde rede
unt ex difformitate materie signorum
signa cruditatis quo tempore eius deb
precedere in augmento si principium quod si etiam
diuersitate contingeret in primo consi
liunt in eo pariformiter oportet te

precedere cum tanta principii aut
tanta augmenti quae tamen a sequuntur
ut ex dictis manifeste apparebit
diuinitate. Secundo notandum quod in tanta
hora sic maior est intentio ad
materiam quam ad se ipsam tunc quoniam
est in tertiana propterea quia causa non
est multum infestans et remota
causa remouetur effectus. et in na
xime est maiorem veritatem
in omnibus alia esse absit quae a stre-
gmate falsa est propter quod infirmum
est quod a forte infirmitatibus ab
stinendum est etiam tale materiam in
crudando et congelando morbum
prolongabunt et fortasse egrum
ad subito producet. Et remedium
ad complementum primi dico quod ma
le in generali per eundem dicam om
nibus speciebus conuenientibus propter
diuersitate materie magna. Tertio
namque multum sint flata sal
sum et crudum ut ipsum et dulce
ideo. Sit ideo tamen particulis sit in
de regimine vi rerum non naturalium
leuis prouisione. nam de ipsa in va
quacumque et ipsa cultura complete
abstinendum et etiam cum se fla
ta ab aere frigido et humido precauere
in statu comuni et particulare
paroxismi et eius sit statura inute
sa quia oppilet quia leuis et
eius ipsum materia s. constitutoz
eius. Abstineat a cibis flatu
ut cucumeres citrulli et cum
Ca eruitet olera infrigidantia et
humectantia. Item ventuosa
et inflamabilia et in maxime
eorum dispositionibus. Et ut causa eius
ot et comedat pullos gallinarum
tenerios donec cognoscitur febris
ab acuitate et sua vehementia

et consumatur .i. consistit ad debilita
tionem virium debilitetur virtu
tis et consuetudinum ut sepe dictum
est maxime solicitus ¶ De ho-
cibationibus et quantitate eius
et ordine habito brevi de evacuationibus
similibus et tu scias ordo quando dicit
de cura eius et hora cibi est post
per temporem et evacuationem
eius et aer potissime eius &
horis ¶ Si eidem cibi allatus est ¶ Sub-
tiliatio autem licet diversitate recipit
ut supra respectum temporis eius scilicet
ipsius vel in primo principio est
subtilianda dieta eius ad quintum
diem et per sequentem eius talis fi-
at et secundum partem consumatur
¶ Et post ipsum ingrossetur ab ea que
in principio ne per sequentem totus
debilitetur ¶ Non tamen posita est
ultima quamque dietam ut prefiximus ¶ Sed
ut tenuior vel in ea que ex fle-
gmate salso est aut ex putrefacti-
one in corpore soluto et humi-
dioribus indiget tenuius et consilio
aliqua ex causis oppositis in ea
non et tu gradatim consuetu-
dinem cum ¶ Extra autem qualis
quam in dictatione sumpta a sta-
tu debet esse grossa in principio et
tu gradatim ¶ Vult itaque expresse A(vicenna)
quod in hac febre dieta sit subtili-
or quam in alia vel in hac est maio-
ior ... timenda et fortasse
reducibiles ad benignum quod possit
evadere ¶ Et ideo dicit quod subtiliatio
requiritur est magis in ea quam in alia
et sanguinea propter eius longitudinem
¶ Et quia ultima sit remissionum
eius de subtiliatione indicativa
¶ Et ideo bene dixit A(vicenna) Cum subtili-
atione requiritur secundum equalitatem

hor. cibandi

[illegible] vigilio

quia si eius tamen quantitas intolera-
bilis sua partem stat in alia quod si ip-
sior debet esse in alia et ex quanti aliqua
quia mediocris erit illius ¶ In an-
gustia autem sit subtiliatio equalis
in media inter subtiliationem vero
et status que debet esse subtilior ea que
in principio et grossior ea que in sta-
tu ¶ Debet esse in reditibus solitibus
dieta ordinari et in relatione ad
statum vel stato quod quando estimatur quod
status est propinquior quam in esse debet
secundum tertium dat quia in [illegible]
dies tunc debet in primo subtiliari
magis quod si credet ipsum esse tardiorem
tunc ingrossa administrando pro[illegible]
erit ¶ Debet in secunda habere [illegible]
[illegible] in hac se quam subtiliatio requirit
debite sed cibi si etas vitus propinque
consuetudo et consentiunt et [illegible]
¶ Assumemus et [illegible] sed fame et
[illegible] sed fame si eius debilitat
sit [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] de eius [illegible]
¶ Vel si erras in subtiliatione quod error
facilius corrigitur vel est in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] errores corrigi [illegible]
et si [illegible] subtiliationem in angusto
[illegible] per [illegible] tamen ad [illegible] sit [illegible]
longius [illegible] [illegible] status [illegible]
terea talem corrige errore et [illegible]
tutem fortificare et tunc laudate
subtiliationibus est [illegible]
in hac se plusquam in aliis [illegible]
nione indiget tu etiam [illegible] in pri-
mo principio [illegible] subtiliasti eius
ad [illegible] dies debes [illegible]
ingrossare et [illegible] statu ¶ Sed [illegible] sub-
tiliatione [illegible] statum [illegible]
quod in [illegible] dieta sit satis
subtilis ¶ Ita [illegible] dictis [illegible]

in principio continui oz dieta mel-
tum attenuare et etiam ingrossare
In augmento autem dieta dz esse subtilis
et gradatim subtiliando procedendo
in statu ad dietandum est subtilius
et in declinacione grossius Consideran-
dus oz ut comedat pullos et et
inmutatur · i · usque ad declinacionem
ut brevius et deinde dieta subtili et
grossa lege 6m dao 3o De equalitate
autem ciborum et subtiliatia tale
scientia et in ultima a multe gradi
etiam in pruis con/valimus de via scale
incipit intendendo est eger ex aratro alio
ablutoque uco paruta inde et lumq Et
subdit Et exegar sit eg usque ad obtido
inadiz Sed ? contradicit actz inavi
vnd a inquit Rado ut ant tibi sub
tiles sunt · i · subtiliant esca sunt
in dieta subtili posita quia excitat
inflati ut accito oleo albumi et ipe
in fine eius quia per digestionem fuerunt
inuta plapitate in corporibus erenn et
eventum et in opilacionem addit dulce
de inatz erudia ad cella lotu ypt qd
a pus sit eruttendi et dandi sub tabi
excitatum in caliditate no excedendo
sciam in intencio in pus sit plus
ad tamen autem quod ad febre sedo qui
Et leo qui est comi in omnibus speciebus
flegmatis excepto salso in quo et v
elis 6 oz qualitatibus ciborum et ero
timo meditari secundum speciem scalp sit i
tales dictatus Vnd an convenienter mel
tus calidi ut in flegmate vitreo
in quo concedunt aut quidem pip quidem
amium auctum et lumq Et dixit ensar
quos pedantiquos licant febrez ex
vitreo et flegmate accito vinisse
p exhibicionem pistinum saltorum potg potg
similiter declinare dz ad sicut ypt quod
aqua frigida ut a omnib alienada est

Et ipsa cocta in modico zuc-
cubri pt exhiberi et eius generator
aut apitom digestionis et ho in
te callido In frigido da aquaz
mellis Item idromel in essecies
Item aqua simplex cocta cum
radice aliqua aut semine ali-
quo Et de aqua ordei dixit fradi
scus de pede inonenii qui ipa de et
simplex et decocta cum semine aliquo est
inapl genus est in se plures com
prehendens intenciones Sed intola
videtur dixit aqua aut ordei sem
ledit et sua dulcedine opilacionem
inducit et ideo non ita securo exhi-
beatur et tu quid enim non eius
conceditur in principio cum ymaz
crudum securum dulceis eius sit lo
penetrator opilacionem cabit Item quod
inflammat Sed et adiuvare ipsum ido
securus dari ut civium de bile de
padua quod ab aqua est parum
distinis quod eius est penetrator
bonus et inflammans et signo
loco invenitur aut in ?arum puro
cuius tempore intelligit de corpore
subtili et et tu in eius exhibicione
te modo et in aetatem consuetum
solutus et lumq Nota Ca quis
Et cum pertransit 18 quia sapient
vel incipiunt apparere signa
digestionis tunc enim subtile est eius
cum subtiliacione sua et ex ro for-
tat calore innatum et quia pro-
tat et quia subditis sit commissatum
movet excitaciones xi capitulo Et
in 18o quinden Enim quam post
digestionem incipit consf multe modo
quidam eius est scale subtili dat enim
pur 7m in gisso pur 18 Est enim quid
inventum dignum bonum quod subti-
lius adiuncteus ut ad condicionem

etatem et consuetudinez et ad
tempus anni alie se moderat
dando. s. abcis et abstinendo ut
si fuit solitus in iuvem estate
sic cutur sic et tigrali De motu
de motu et quiete dd qz quies ex se cong t
ut pz in dictatone supra a solute
quod in male p vel in estrum extraru
cu motu qz si fieri poss absqz no
cumento solutis exit e moderatus
sm solutis tenorem et medici
prudentia loco ac motibus sive
exitum sive fricationes tibiarum aurō
brachiorum et humerorum ut consu
balneo Ut administratur balneat in motus
talis fuerit subtiliat et ad poros augā aio
cutis trahunt et p ipos sit extris
cutos transpirat et sive hee fu
cationes leviores et fortiores sm
mei maiore ad membrez grossiac
et quisque sint sulto fortiores sp
in zmo et sanguis sive exm
declinacione p ex ipsim expulsio
superfluitas ut residuum in motu
resoluta. Idem per spacium certum
ut p s. horas vel circa dic tibi et
de hus in sita in cute set satisfaciat
unde alia qui ut au tibi v remoiut
de moramentu rigoris aut frigore
ut dicitur in suecubitu in co
plendo tam solutum De balneo ad
dicta p me non nos sit in co su
no q re mensi p digestionem et nutrim
me et plus in declinacione [illegible]
sompno in asueto forti et De sompno et
vigilia inquit a mensura
sompni e ut sit equalis vigilijs nō
et hic in effectus qz s tm fanct
sompus ad digerendum quin vigi
ad resolvendum vel equalis ut
gentilis .i. proporcionalis cum tamen
alie via debet esse longior sompno
in sompnus dz esse in vel cum

nec et horarum s in hōc grad etate
consuetudinez virtutis tenorez
et hmoi. Et hic sciens qz ex magore
minutibus in hac se consentire
virtute est sompnus supra famez
De inanicione et repleccione ddm
qz repleccio dicendum qz repleccio voluta
est ut sup de causis nimo inanicio
mago convenit et mag si longitudo
estudis in obstaret ac solutis co
stancia ut s tu etiaqz ad moderar
Item inaniat corpus si possibile e
bis in die cum clisterio lenitivo ut stat
at suppoa et hoc tibi ma ex se cio
operatur Utitur coitu Et ardentia
aiu ut ebria et hmoi contentus
pm aliquale et tempe quiete ur
qe si bm mensuram poss et ideo quia
no sic est in nra libertate co suo
ut obmittitur et reliqua securiora
temptentur vitatur gaudio et
29 solacio cap 20 qm clemens dicatur
qz in principio hiems februm maxp
et plus qz in alijs tempus lenito
ventus per clistra aut p os evacu
bitur in qi compreditur inas
supras et in intestinis qui in
vemis ut clare ostensum e in radi
tibus calidis et hu tibi que sep
vv aliarum sit in maior quantitate
et hic no conte fluxu et hic e qd
dicebat. A Et omibus emusigitas
in hōc pim et in zbz crebius in
quantitate lenitivis equalis
aut vomitu ut cui ad tres dies
vel iiii semel s. ad apicom eclipae
digestionis debes lenitivae cuilibet
mēs secales et que sit in intestina
in vemis inchitl et hmoi ut s
in radicibus umlebus inlen
tio cum vel pl eorum de digeo
forti quod in prima dicta inodz

Et tu gradatim infra post aut dies tres
vel iiii vel vi vel ut alii vii ex
domadam quia facto apparente signo
digestionis aliquali potius leniter le-
niatione propria quia respiciente materiam
peccantem quod tibi suadet digestionis
consignum quam si facias ante potenter
eius omnino dein cruditatem peccantis
et motibus commovendo et agitando
et eius educendo. Sed tamen hec lenifi-
cationes per vos exhibite eius deinde
multiplicari et magis in principio
est/ a quo mollificat ut stomachum et tamen
quod subtile est et relinquitur grossum
et corrumpitur stomachum ventris et totius
nam subtile facit ad digestionem grossi
Debilitatem et utique sic coleris et an et
catexia et ydropis non sanatur
unde et ideo fortasse dixit a leni-
tivo equalius et moderato quo sed
quantitatis discreta vel inequalis et
debilis aut facilis eius placat/ quia
omnis talis et facilis sed equalis
modicata de humore evacuat peccante
ut infra et tu gradatim. Sed ut sapio
non innuitur assiduatio clisteriorum
lenium in hac febre sicut lenitivorum. Et
hic advertere quod in exhibitione leni-
tivorum debes abstinere a frigidis et humidis
ut a aborco quod est simile aque
prunorum et tamarindorum et similium
de illis que debilitant stomachum in hac
febre in qua est stomachus plenus flegma-
tibus frigidis et illa sunt frigida et de illis
que solvunt subtile id est humorem subtilem
quia colera sicut viola pruna et ta-
marindi faciunt. Etiam ista eius res-
piciunt magis venositas corruptas
que in hac febre maiores habundant
in stomacho in primis venis et in
intestinis et que proprie lenitivum edu-
ci debent/ sed cassia manna et gelemia

bin et similia sicut que maioribus
respiciunt illas et deinde fiet in pluribus
diebus quia in tribus primis vel
minus aliis enormibus erit infra
apparebit. Sed quandoque quando materia est satis
de grossa eius inducet enim humidus
infusionem turbit levem aut addet — v̄bit
aliud cartamum. Sed non colligit quod in
principio lenire conveniret in semine
cartami contrito. Lenitiva plura
habes superius proposito in de cibaribus
supra cum quibus dare potes
optimas simul vel leniter cito et tu
componere. Sed sibi materia in partibus
superioribus eius cogit te ad ministra-
cionem clisterium magis diligatur erit
dictum est. Et consilium dicatur. De — vom
vomitu quod quod in principio sponta-
neus aut ante lenitivum factus cum
aqua tepida optime est/ et per fieri
communiter et primus erit de lenitivo dictum
est de quo vomitu est sequenter tantum
Et quod dicatur quod certe eius tempus — 39
inordinatum regimen et per bonum
inglutivie eius inordinatum et si homo
incipere a vomitatione propter et ideo
permisso lenitivo per clisterum sequenti
die dabis vomitum propter quod cum
quod addas erit dictum est agaricum
cataputia cartamum vel turbit
De quo turbit scito quod de eius proprietate — nō de v̄bit
est attrahere humorem qui est in hac
stomacho et sic fiet vomitatio precedenti
sequenti ante die dabis aquam
radicis modicum vel rosa co-
lati ad lavandum et abstergendum
et extra ducendum materias corru-
ptas quas tales corrupta
inveniunt ad interiora venarum
penetret et erit supra de lecto
dictum est in materia vomitoria in vomitu
quem in hac febre magis. Et Isaac — duo ...
quia stomachus est materia plenus et ideo

aut multum adhesetunt ei cum
Serapio tamen accidit cum fecerit vo-
mitum constringas ipsum et ponas
in emptione ponendi et hos si vomitu
supplicit quia tunc in omnia et
aliis ut infra constringitur et
spontaneus semper est utilis
cum fiat se vomi si a natura vomit
et leviter provocari possit illud opor-
tere et cum lenibus vomitibus ut
in aqua calida seu tepida syru-
acetoso oximelle infusione cu-
pham decoctione applicat et bibi
quod si sint flatus multum grossi est
ut Serapio primus exhibe medi-
cina ut agrimonia deinde provocari
vomitum vel ut alius dicit ita
stomachus piscibus salsis de-
inde vomitum provocabis quod si cum
difficultate fiat vomitus est
patiens difficilis cum fiat nullo
provocans etiam sit debilitas stom
et multe vene ex forti motu adipsi
trahentur et erit periculum futuri
apoplexie et ideo inclinus est et tunc
expectes digestionem et ideo dixi a
Et si sit gravis in eo vomitus non
provocans cum labore sed ergo est ex-
pectare in eo quo quia tempore
digestionis aliqualis vel quia si
cum fiat autem vomitus in
fortibus nec adiuvat apud tunc
a et vomitus quod in eo quod est
in eo de debilitate stomachi que
stomachum dissipat et vehementius innati
valde et est utilius sine egritudinem
omnium primo ad glaucone multi li-
berati sunt per vomitum et expedi-
tum est plus in quo omnes fere
conveniunt lenibus expeditur ad in-
cidendum quia ad digestionem indiget
sine gradatim que est secundum sine

Secunda res in qua omnes fere
conveniunt que est subtiliacio et
maturacio unde notandum quod in materia fleg-
matica in medio cadit intencio
ad complementum que in fiat se excipitur
ex parte materie fetalium et aliarum
adiacencium intestinis et partibus
stomachi per quarum intencionem ad
ministrat primo lenificacionem ex
ex parte secessus et vomitus secundo ex
gratia grossitudinis et viscositate materie
ad quam materiam ut supra magis inter-
dum ad febrem quae administrat subti-
liativa et maturativa secundo quia gratia
materiam habere faciliter penetrare ad ve-
nas emulgentes et quia est opila-
tiva dat provocativa et aperitiva Et igitur
ad 2a et in quibus fere primo
conveniunt Secundo advertendum quia secundum est
gradatim sine exceptione quidam in principio
alia competunt digestiva et alia post
principium Primo in principio quemadmodum di-
gestiva debilia et non fortia quia fortia
movent et agitant materiam et subtile
resolvendo provocant et dimittitur
grossum unde fit agitatio et nocet
contra et materia que remanet ab vel
ficiendi digestione impedit et ideo dixit
a ut supra de lenibus et non suppe-
nerint tres dies secundum supple sine ali-
quibus quia a tali naturali et fortibus
subtiliabitur materia quod si autem illud
movebis ut compositum est super
et hic supple in fortibus digestivis
nocebis et non facies aliud sed utile
non intendo per tres dies unde propter
primo tempore quemadmodum ydromia de
ut aliud et alii dicunt in prin-
cipiis lenibus in digestivis ut est syrupus acetosus
simplex vel similes vel zuccarum
oximel simplex et huius dende

digestio

te transferas ad fortiora ut ad sy
rupum compositum de duabus radicibus
deinde ad fortiores illa ut ad syrupum
oxymel de quinque radicibus deinde ad
fortiores ut ad syrupum squilliticum ut in
senibus et aliis sicut videbitur expe
dire sic ergo procedas gradatim de debili
ad forte ascendendo versus in forti
tudine et excitando in primo aliquis
paratur ut subtilior et facilior di
gestio digestionis recipit. Contra quae e
nimis subtilis fortiori indiget. Secundo
Item quaeres de te exhibitionibus evacuan
tibus quod debes dare de digestiva per vi
ces ad tertiam dies maxime de frigi
dis ut in sequenti tamen in calidis
proprie et sic fortificatur digestiva et
inclinatur ad evacuationem procedo
ut dictum est contrarium alentis penetra
tio et desistendum. Deinde autem ad se
cundam exhibitionem digestivi pone medi
cus spatium aliquod interponere ut du
orum aut trium et ultra dierum
sed quod tibi apparebit. Et de ipsis digestivis
simplex sola ad plenum. Et hoc voluit
Avicenna dicit: Ergo in digestione expecta
tionem digestionis et lenificationis in
cas quae dixi in primis quia in lenibus
bus quandoque sufficiunt in egritudine
sic exemplo corporalibus et multe
rum et eterogeneae viscose. Et ideo
subdit quod sit curtiur sed contra et
expectetur in reliquo enim quod digesta
digeratur et fiat deinde secundum quod quia
sit digestio et cum in facilitate et vol
luntaria evacuatis. Vel in summa lau
datio quod paulatim vel paulatim et paula
tim digerere et hoc est quod dicit sed sco
lares in medicinam de tua secta ...
sed paulatim digere et paulatim evacua
Item qualiter quod est evacuatio gradata. Et
secundo proportionata ut de digestivis etiam le
nioribus sine a debilioribus incipio

andum est gradiendo de debili
ad forte. Etiam quanto plus prolongatur
egritudo tanto magis materia sub
tiliatur vel et facilius educitur
et ideo tunc agitatio et hoc intel
lige in diuturnitate sumpta a ma
teria tunc semper debent compa
rari ad virtutes et ideo sic austera
medicinis ergo de fortitudine volunt
multum praesumere et perduce
re ad statum egritudinis comprehen
dere si quando crisim forte temptabit
quod si sit sine causa. Si non tunc per
evacuationem et ideo dixit Avicenna
digestione completa indigetur
evacuationibus fortibus ut sic cura
dicetur in manu. Est hic ideo propter crisim
alimas et separares et ut oportet
quod exerceamus quae tollendum
omnem motum in eo de turbat. Et
per primum induxit omne quemcumque
solutione vel saltim duabus vi
cibus semel quod enim comprehenderis
egritudinem prolongandam indigere
materiam appetere non erit tunc timor in
dare hoc quietum in eo de turbat
sine solutione ad sic oportet finale
tamen est sumit vel ille a locutione tur
bidatur. Item a ~~...~~ lesa igne
vigorare et hoc de tertio in tertium
aut de quarto in quartum hoc est frequentare
solutionem per quem omnem die agit sig
natur digestionis. Et est semper ex
hibito respectu ad virtutes quae
omnia in medicina sua praedicta gubernat
et hoc intellige etiam ubi qua
re se non foret operata et non erit
opus solutionis per processum aut con
venitum quod si signa digestionis in
materia apparebunt non erit festinan
dum lenibus enim extendatis. Sit et in eo
tum clisteribus de quibus dicendum
proportionaliter ut de solutionibus quam

forcia aut digestiua ipsius agitu
ram non conuenientis sed tamen
¶ Sed apparentibus signis digestionis
bene quia cum apud digestionem
diminutis cum completis ad
euacuarentur clistria forcia ex
quibus cum radicibus colibus
flē a ¶ Fit etiam fleobotomia cuius ipsa que di
cte ratione eius quamuis conuenien
tem eius tamen cum ubi est
febris fuit cum declinante sanguineo
carnoso amplexum cum nature dominus
particularibus consentientibus
corruma cum grosse grossa et cruditate
diou quod eius habeat se aptare consuet
eius erit eius malum si fleobotomias
quod sit aliqualiter diminuat sanguis
et quod est flegmia a dimpcion
dimp flē ¶ In aliis aut omnibus dispo
sicionibus fugias a fleobotomia quasi ad
felicem tendit perducat ¶ Et
sic quidam litigant eius qua
die fienda est / quam cum patitur cum
cum patitur / consideratur dicitur quod est
cois ex quo tam perperitur quod per
cum partes cum / alii dicunt cum
transeat subtile sanguis in co
lerem cum habeat contrefactionem qui
de eo contrarium cum magis affligit
cum illius est tamen eius eius die quinta
ut fiat cum patitur et in gradu / pro eo
64 19 et 1o dicit quod per digestionem cum
sic factas cum nuas ad diureti
ca cum quibus apparet cum de di
gestionibus et solutis dictum est
precedendo sed cum eorum de debili
et forte et fortibus cum quod statim
magis et cum declinationis
appropinquabat / cum forcior prouoca
tiua presupponit cum rumores digestiones
etc eundem processisse et hic requi
operando cum ubi cura eius sufficit
salem cum uentris et precipue fortes
enim eius quam dictus est tunc adminis
trare quia temptatis eundem cum fa
ce eius diureticis et sudore prouoncatiuis
in debilibus et fortibus cum dimissio
temporibus morbi et de clisteriis
dictum est erit hic operatio coacta / cum
de eis dictas quod quodam est prouocatiua
urine quia respicies cum cum ex
culcatus sine contrarias cum cum
crudos aptas eundem quantitas febri
quas per cruas urine eius et simplex
subtile aliis ordinatis et huiusmodi / quod de
prius quia cum ipsa cum debent et
clariat et sic de eius dicitur et huiusmodi
¶ Assunt enim hic diuretica forcia et ipsa
ex adiunptione aliorum eius et bro
dia cetera cum grossiora est debile pro
tunc cum ca addideris cum diureticos quinque
semina cucurbita cum ¶ cum ¶ semen ¶ semen
¶ apii petro
¶ Saxifrage ¶ Eupatorium
¶ Cappes ¶ Ameos
¶ Ciscute ¶ Cinamomum
¶ Lac. cox ¶ Scenantum
¶ Calamentum ¶ Aspentum
¶ Prassium ¶ Ozimum
¶ Squilla ¶ Spanignus
et huiusmodi sunt tum prouocatiua et
eorum exempla conscripta et cum eis
gradere cum indebitum ¶ Et quia dictum
est quod semper transitus fit de debili
ad forte ideo ut supra de gradi
tionibus colibus forcioribus si et prouocatiua
quod subtiliantia et incidentia hoc
est digestiua ¶ Et consilia prouocatiua cum
forcior sunt prouocatiua sudoris cum
allato loco cum ubi colericis quibus ad
cum dicitur diuretica / cum prouocatiuum urine
fit quibus per solam angustiam spiritua
tum prouocatiuum sudoris / et quibus
prouocatiuum urine fit fortissimum cum ag
itatum cum grossiorum ex huiusmodi homo

apta facillime per ventrem solui. Item
in stomacho et intestinis sua ponticitate
abstergendo per inferius educet.
¶ In alio vero eius apto scilicet in magis per
totum vomere et provocabit. ¶ Et gras
in doloribus putavit quod si statim
post autem in provocativis vomitus
sudoris et vomitus. ¶ Potissimo sciendo 8
quod membra que debent cedi consueverunt
sunt stomachus epar et splen et maxime
et prout stomachus [illegible] plenus sit
in ea et [illegible] ante multum ipsius et omnis
eius [illegible] sitientes et ideo dixit
a[illegible] ¶ [illegible] incipit [illegible] antequam
quia prolongatur aut crescere et [illegible]
[illegible] quantum diem tunc sit solitudo
de ore stomachi administrandum quod confortat
ipsum sicut masticatio fructuum [illegible]
et masticare carnes et similia [illegible]
et si ledit [illegible] et plus ledit
per agitationem stomachi [illegible] et [illegible]
[illegible] et aliis et ideo stricte [illegible]
tione calidi [illegible] et extra administre
¶ et ideo in omnibus que [illegible]
tum eius [illegible] ipsum confortet [illegible]
[illegible] laudat [illegible] et similia ad
[illegible] ori stomachi applicata et laudatur
et loco [illegible] in dispositione stomachi oleum
[illegible] [illegible] forte [illegible] super
[illegible] laudatur in [illegible] febrium [illegible]
signorum [illegible] apiorum laudatur
[illegible] [illegible] garofilatum et similia
[illegible] aliquam si [illegible] [illegible]
descendunt ad [illegible] [illegible] [illegible] hoc
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible]
[illegible] et multi quidam homines [illegible]
dabat [illegible] [illegible] pillulas de ma-
stice stomachi confortativas et epar conforta-
tiva et splene [illegible] que locus est ipsa
dispositio exigit ¶ [illegible] quam est altitudo 9
[illegible] quam [illegible] [illegible] sint [illegible]

[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fuerunt ac quam neglexerunt
quod si alia exterior causa sit [illegible]
infrigidare pacientem non fiat
infrigidatio fortis et semper [illegible]
[illegible] administretur calida [illegible] quod
[illegible] plura [illegible]
[illegible] et ideo ¶ [illegible] in deinde aqua
[illegible] [illegible] sitis [illegible] dabat
illam [illegible] [illegible] decoctio [illegible]
[illegible] [illegible] apii et [illegible] ¶ In comple- 10
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod acci-
dentia [illegible] consueta sunt
[illegible] forte rigor fortis [illegible]
fortis [illegible] sudor [illegible] appe-
titus fluxus ventris [illegible]
inflammatio faciei sitis [illegible]
forti [illegible] ¶ [illegible] plurimum quod
[illegible] [illegible] in flegmate
vitreo et acetoso et [illegible] aliquando [illegible]
intensum et molestum est plus de-
[illegible] [illegible] paciens [illegible] de
febre [illegible] ¶ [illegible] [illegible]
potu aqua calida in qua cocta
sunt [illegible] et semen apii et [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible]
eius per [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] calidis [illegible]
quod [illegible] aqua sit in pluribus diebus
[illegible] sit multum [illegible] suspecta
et ideo tarda sit eius administratio
[illegible] [illegible] [illegible] dies et [illegible]
[illegible] [illegible] penetrat et [illegible]
calefacit et [illegible] calorem [illegible]
[illegible] calefaciat [illegible] quod [illegible]
occursu [illegible] membra [illegible]
[illegible] frigiditatis ¶ Et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
¶ Et fortasse indigebis [illegible] fortiter
[illegible] frigoris et [illegible]
incipias ab [illegible] descendendo
ad brachia et ab inguinibus [illegible]
pedes [illegible] [illegible] calidius
in [illegible] et [illegible] et cale-

[margin: Re]

fiant / et deinde fiat cum adiectio
porismi / per horam vel circa tunc
fit post fricationem sicuam fricatio
cum cum oleo commixto cum oleo / ac
adiectio / non erit malum / nam
liberius penetrabit / oleum tale
faciendo / sed deinde sic propter
obturationem in poris factam
prohibeatur transpiratio / debet
fieri abstersio etc. / prudens enim
qui totum corpus cum oleo desti-
tuebat / quidam promiserunt infirmum
in balneo / quidam exprimunt pro-
prie in aqua calida etc. / similiter et
eiusmodi eius sunt inconsulti
et audi quod tu / certum sommum
non est in cura filii ducis re-
memoratum circa frigore et rigore
plusque a febre molestatur
/ qui fit a colera grossa pende-
bat ordinavit ut fortes fierent
fricationes cum panno madefacto
cum aspero ante adventum paroxismi per
duas horas vel circa / et tunc predicta
causa sit celerius a rigore etc. / in pre-
dicta quia calor fit magis quietus et
quoniam propter ipsas humor trahitur ad
extrema sive ad circumferentiam
corporis ubi putrescit / et est quod inci-
piens ad membra sensibilia
absque calore mordicativo et acuto et
et pigre quod rigore introducit
/ et si aliquid remanebat materia erat
et non sufficiens ad inducendum rigorem
tandem / et tu gaudet de isto consequenti
quoniam casus / de qua et per eandem
completur / Galienus / Contra tertium quod

[margin: De dolore capitis]

est dolor capitis fiant diversiones
cum ligaturis pone extremorum
in aqua calida fricationibus
et similia / Et membra resolu-
tiva sitis cum clarino et similibus

[margin: sitis]

et hoc in eadem cum preceperit
membra calida / Est tunc est accidens

[margin: ad vigilias]

quod maiorem requirit processum / Contra
secundum quod est fervor quam detinetur
et est melius propria similiter egritudini
consulto separat / et quod accidit sumat in
sua de ceterum et sua dementia tamen
masticet granatis et mella et similia
commiscendo calida frigidis / Contra

[margin: sudor]

quintum quod est sudor dixit sapiens
accidit eis sudor administratum eis
vaporem aque in aqua decocta est
clarino et similia in fine cum pa-
reptionem corporis / ut ponat pe-
des et manus in aqua dulci
calida et similiter eius fortis

[margin: appetitus]

/ Contra sextum quod est de appetitus et
de ipso supra de regimine accidentium
ventris ad ministrandum adiunt et
extra quae stomachum confortant / et similia
emplastra confortativa et similia ut pau-
lo ante dictum est / in decimo / Casus consti-
masticatio mastice galle cinamomi

[margin: fluxus ventris]

maris / Contra septimum quod est fluxus
ventris et si cedit a confortatione
membrorum aquosa per fluxum et
si debilitate capitis sunt da senectus
et propter debilitatem stomachi da
mastice sed propter duritiem splenis
da apienciam et eius confortantia
ut scolopendria et radices capparis et similia
vel sumatur cum semine radicis
tibi et cetera per centum et ad alia
loca vide s ad 18 (?) / Contra octavum

[margin: oppilatio]

quod est oppilatio da apiuma ut troci-
sci de eupatorio de absinthio de lacca et similia et
prohibe eum a frigidis oppilantibus

[margin: inflatio faciei]

/ Contra nonum et est inflatio faciei et est
extremitatum da provinciam confect
/ ut trocisci de lacca de absinthio diacurcu-
ma et alia similia contra catexiam
et hydropisim et cetera fiat / Contra decimum
et est sitis dicendum quod aqua calida
bibita est multum sedens quia actuali
caliditate flegma digerit et sua

flux(us) ibilitate deponit ad inferius
et siccam preparat exitum aq(ue) qualis fu(er)it
si ad tempus ex aq(ua) (con)iuncta e(st) videre
in fine eius evocat quia ex aqua angui
tur et compacta et sicca cedit et si
dieta [illegible] eo fe(bris) (secund)o febrium et tua ra(tio)

De Cura flegmatica

De cura flegmatica [illegible] cum carne dim
sal(is) [illegible] et (pr)imo de (con)modita(te) ex fle
gmate dulci habita notitia in
generali de cura flegmatica qui(bus) e(st) et
de cura speciali [illegible] aqua cu(m) im(m)ine(n)
s(er)viens [illegible] que a dulci fit flegmate
Sup(er) quod eius q(uod) fleg(ma) dulce no(n) tanta
h(ab)et grossitie(m) ac (con)glutinatatem ex
flegmate dulci [illegible] fi p(ro)p(ter) ali
qualem h(ab)et [illegible] modicitat(em) ex colera
et ideo in subtiliacio(n)e et remissio re
spiciant grossitie(m) et (con)glutinositate(m)
que in tali [illegible] que de flegmate
naturali subtilianda [illegible] lenia
sunt remissa [illegible] quod in adho(c)
debetur eo grad(u) / si ac simplex sufficiat
in hac [illegible] oportebit admi
strare acetosum compositum / de duab(us)
[illegible] ex eo de [illegible] ex quo
inferitur p(ri)ma diversitas eius (con)sumpta
ex parte divisi eius sibi [illegible]
[illegible] / [illegible] eo [illegible] ex p(ar)te
t(em)p(or)is sinocha [illegible] et in p(re)cedenti
rubrica actum est / dum eo ex p(ar)te
[illegible] febres [illegible] fundentur ex
p(ar)te simplicitatis et compositionis
qui an [illegible] flegmatica p(ro)ceda(n)t e(t) flegm(at)
[illegible] an acetosum et simi(li)a de
quibus [illegible] dicitur suo ordine
Et in cura fe(bris) ex flegmate dulci pendere
eos [illegible] tam et secundum ordine(m)
qui eo [illegible] in p(re)cedenti rubrica
unde rapti p(ro)p(ter) eos et eo ordine
qui positus e(st) p(er)transiendo dicitur / (pro)
q(uod) aer d(ebe)t declinare ad quem [illegible]
[illegible] et ad [illegible] in [illegible]

et [illegible] alteratione(m) optime sic fa
[illegible] si te transferas a loca que de
[illegible] in febribus p(er)stilentia(li)b(us)
dictum e(st) / [illegible] loca [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
Consiliator dicitur de [illegible] et [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] febre et [illegible] / [illegible] sitio
[illegible] q(uod) panis est [illegible]
et ideo sit furfuratus [illegible]
et [illegible] salitus et coctus et de eo p(ro)
[illegible] / de [illegible] ad [illegible] secundum
consuetudine(m) [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible] / et [illegible] adiute [illegible]
[illegible] p(ro)sequentibus [illegible] et in [illegible]
[illegible] e(st) / [illegible] quod dictum
est de diversitate eius ex p(ar)te t(em)p(or)is
sumpto q(uod) si a principio [illegible]
fuit repletio [illegible] sup(ra)
[illegible] et [illegible] a remissione febris
aut distantia status [illegible] in
p(ri)ncipio dieta subtilis / [illegible]
[illegible] q(uod) si a p(ri)ncipio no(n) fuit multa
repletio [illegible] dieta grossior a
principio que d(ebe)t [illegible] subtilia(ri)
[illegible] ad declinatione(m) [illegible] / [illegible] /
In p(ri)ncipio dedisti [illegible] spissum
deinde in [illegible] de [illegible] mag(is)
liquidum p(ro)cedendo [illegible] mag(is)
subtiliando [illegible] ad declina
tione(m) [illegible] / in declinatione a(u)t(em)
[illegible] ingrossare / [illegible] ad [illegible]
q(uod) in [illegible] post diem [illegible]
[illegible] in [illegible] administ(ra)re [illegible]
[illegible] / [illegible] sp(ec)ialis [illegible]
[illegible] et de aliis [illegible] rebus [illegible]
naturalibus dicitur [illegible] in p(re)ce(den)ti
rubrica de [illegible] dicitur ut
[illegible] ex parte [illegible] et [illegible] / [illegible]
[illegible] operando [illegible] dige
stiva de quibus [illegible]
[illegible] qui si [illegible]
[illegible] eo [illegible]

Cura flegmatica

[illegible]

flegmatis dulcis

aer

[illegible] de [illegible]

Canonicum dicte pro beneficium ymmo
ratione propter ius scilicet Canonicam vel
regularem. Et hic attende quod dignitas
status eius dicit te eminentem et eleva
tum in gradu et super hunc dicta
in ciuitate seniorum multum et magis
in statu dubitas, ne ex ipsis calor
augeatur febrilis, conuenit ut sat
agas talem administrationem experta
digestionem, tamen quam alias de ipsa po
latu posses facere continua, ac
de continua actuatur et magis si fu
erit calidus ut est estus, tempore calidus
nel inuentus, et humidus et ideo bene
dixit quod oportet ut bene caveatur vehe
mentia febris ut non accidat ve
hementia calefactionis quod si
de omnibus intelligitur magis ex
cibatione in flegmate salso et dul
ci. Idem eius est si negligens
medicina ingrossatur, quod si est b
infirmitas non potest cura ei ex
p(ro)p(ter)os assumere atque dictum a(utem) cor
porum prouidetur et magis quod est
est in gibbo epatis compensatio
fortasse illa quam student in cura
dicitur habet sic per domine intelligerent
quod est in gibbo epatis compensata
et ideo bene solutum in hoc et in
flegmate salso sufficiunt in me
dico autem et acceptis forte dicitur.
De alteratione vero dicitur quod in sal
so et in dulci magis est curia quam
in reliquis in salsa plus re
colerat et in dulci magis et per se
quod colerat ei calidus et ideo
remissio eius indiget sed et ideo
in hiis duabus non proponitur
alteratio sicut in aliis, ymmo dicitur
in angustia et statu forti et nimis
continuis, cum citrinitas est maior
in dulci quam in salso, ratione

q(uod) tamen sic sit quod sine eius apud facile
recipere sugit(?) ita et inde et cognitio in
grossationem et ideo a fortibus fuit
est abstinendum ne etiam inductum
et ingrossetur. Ex reliquis ut sub
in precedenti rubrica est. Sic in
longum p(ro)cedam statim adnuc in causa
quia quod particulas p(ro)ponit quas de fa
cto eueniunt p(ro)p(ter) quod et per singularia
sit exposita sanctibus et euidentius
in ceterum curatur et remedia quasi
tamen in radicibus omnibus et de
humore et de pestilentia magis illius
complectus et modi in ponderi et fac
tendi eos complexionem. Et ideo in
sinistram p(ro)p(ter) hic aliqualiter hic abre
uiabo et potius si placebit quod alia
hic addere. Casus i huius
Secundum scilicet Thadeus de Burgo ca
to et de(?) annorum conditione similis
acerbe forte ciuibus flatus herbis et
fructibus multum usus et pluri
mus quam propter latum cremens et
delectatus in huius potio et multa
cum tamen aqua cruda consuetus
fuit ab anno xx. ciuis ad xx.ii
quod annis sit inter, et supervenerit
quadragesima semina et herbis
multis ac piscibus vesceblatur
superueniens quod ciuis ad finem aprilis
incepit stomacho debilitari ac ab
eo gravari, post assumptum cibum
in quo sentiebat gurgulationes
multas et habebat spiritum in ul
timo post cibum in quo aliqualiter p
cipiebat dulcedinem et tandem
percepit superuenire eius contractiones
et sitationes et extremorum leuiter
fugitur et hec ita audiuit. Postquam
successit calidus eius cupiosa sine siti
et cum delectione appetitus et sic
processit ad dictum satis tempus. Ciuis ergo

addiem tertiam supervenit ex deinde
sibi continuus tinnus saporis quesie
bat alr exprimere cum sicut que ali sic
mel cum aliquali sicut dolore et te
et tunc timuit et p siticulo cum misit
in accurrens siticulos hora 3a diei
primo cum grana cum sed grossar
cum colore subrubicundo cum quadam
opositudinate et stabilibus similibus coloc
Similibus cum sibi apparuit as
picient ex eius faciem et sub et
binos cum partes coloratus sicut et labia
eius / prius cum comprendens plenam
mollem eius cum multum diversum / sibi
constitutem cum multum colore clarius
spissum et albus ex accidens sub grate
relatione eius et suorum astantium
de quibus p ordinem eius designis 8
indicavit ipsum pati quotidianum in
appollatum de flegmati dulci etiam
dentibus / cut supra / quod statu ordinat
secundum ordinem / Quarto in dieta primo
ordinat quia repleo multa cum subti
lem et dedit ei panatam in brodio pulli
mar pp consuetudinem et importunitatem
multam et cum albam limphatam
multum quia flegma dulce erat cut
supra / et ordinat lenitivum ex oblati
mermulla et fursure scumpti cum cassia
et binditus et extro eum sibi fit circa
occasum solis et cum sp ecolispt / Et modice
diatrodon allatum in remissionem talis
prec malis et post modicum cum multis
limphati / Deinde p una hora post
cum mediam dedit tenuem que fuit lenis
valde expanata multum liquida
Deinde iussit ut dormiret usque ad
horam octavam deinde expergitur et
et post expergitatom p horam fient fuca
tiones leves non extremo licet cum
asperos / et antequam finisseret hora cepit
ossitare et aliquos habere cum pure pro
cum fricari precepit etc. p fricatores

remisse sunt ossitatos / sed tamen fuit
sicut prius et corima et confusio
similes se habuerunt et eius habuit eo
mitu / etc. sequenti die ho. 3a diei
incepit / quo tempore aliter minimi in
cepit fieri cum flammae et cum p
cepit sanam usque ad 3 vi quod si fuisset
in principio et usque cum / consue
tudinem ad sudorem circa octavam
diei horam etc. sudat ea die sed parum
deinde expergitus ex post horam ordinat
fieri leves fricationes et corpus posito
sudavit dedit ei post assumptionibus
eius p horas vi et circa occasum
solis hora lenitivum ex cassia cum melle
rosato et aqua endivie / Et tunc
3a hora noctis usque ad quintam perse
pellaos haui cum multo flegmatie
et parva febre et parva tinctura
calor et tunc ordinat ut dormiret
usque hora cum rasionis et eo expera
tato supervenit typus cum lenta ca
lore multa precedente ossitatione
aut extremitatum fricatione et tremebat
eius cut supra / Deinde circa occasum sol
dedit digestivum sed accessum similem cum
melle ros cum aqua endivie
dedit circa 3am horam noctis dedit
tenuem lenem dormiret ex deinde usque
ad horam ut supra et extitaltum sunt
frequentes similes fricationes ut supra et alia
tamen sunt ut supra / et fuit typus similis
precedenti etc. precessit p dictam pret
quia usque ad eandem dictam et inde
tamen apparuit subtilitas in cordia
et residentia magis cum / Cum
in declinatione paroxismi fiet frica
tiones fortiores et sudavit copio
sus et supervenit nocte dedit so
lutum cum brachium ex cassia aque
et modico penis cum sacchare sal
gemme et spica cum separato cum decoctione

passis ana et cum aqua et cum discretis
est ana quantitatem horum cum coctis
et cum quinta hora dedit commodice
cotonis quale liquoris altati in
corpore generatum cum stomaco confortato
tionem deinde ordinavit cum dormi
endo et male dormivit com paroxysmo
anticipavit per horam quia non consue
verunt frictationes fieri et fricata
tuerat in colocintide cum illis et
ficus solito cum mane ubi ulis et fuerit
pauca sitis ante ex potu potu
aque ordei permittebatur fuit ad
paroxysmus brevior solito et cum
declinatione fuerunt fricta
tiones et sudavit adhuc copio
sius et conditur que ab paroxysmo
ii fuit paroxysmus principium an
gmenti etiam signa digestionis
incipiebat cum magis declinavit et ordi
navit ad digestionem ex simplici fumi so
lo in aqua ende et lupulorum
itum est supra cum tamen de altera
tione caloris cum valde de digestione ce
nus calidum et pressit sic usque ad
paroxysmum 17m in hoc digesto sic
ab quo semper paroxysmum ab xo usque
ad 17m anticipaverunt per horam
et tunc sitis doloris capitis et acuta
alia angustia fuit et incubavit
in hoc hora qua cum 18 hora diei
et dedit pulla deinde pertransivit
in solo existimatione tabuli in confor
tatione stomachi et per dies duos
usque ad tres tabando in hiis et
maxime quia 19 paroxysmo
non anticipavit sed ad [illegible]
in calore que fuit 169 et ideo pu
tat de paroxysmum statum pressit et usque
in digestione in hoc semper confortandi
stomachum in mastice aloe conditur et
sic usque ab 21m paroxysmum.

membra acuitate tamen que fuit 19
vel xxx cum tamen postposuit deinde
deinceps cum detulit et loco eius potus
cum effectus ex hoc sapientis xxx
paroxysmi et fuit adhuc membri et cum
acutus ceteris et apparuerunt signa perfecte
digestionis et tunc opinatus declina
tionem venit ad exhibitionem diuretice
procedendo de debili ad forte cum diu
retica apii feniculi lupulorum et
similia deinde accidit aquam origanum
calamenti capillorum veneris et similia deinde
in tantum declinat egritudo et solito quod
non mutabat sudorem in corpore propter rota
tionem per quibus creature 6 m con
tinuis consimilibus Summa
dicto quod contra ex compositis consimilibus
est hec de spica ana 3 1 5 aqua feniculi
cotte 3 1 m cum 3 1 5 cum fit infuso
ad fortius de cimeria 3 1 5 aqua ferni
3 m cum fit adhuc fortius de spica
de quinque radicibus vel spica de horum
in aqua eupatorii absinthii et similia deinde procedit
de debili ad forte et ad fortius pro
cedendo semper digestio de 7 vel 6 die
bus in 6 dies et aliud multiplex tempus
cum iam quiescat a quartana medi
cinam et cum cortex quomodo prohibitur
non impedita ab capitibus inceptis qui
sumpsit digestionem cum generaliter sed eupatorii
absinthii bedegnar ana 3 1 [illegible] fene apii
liquiritie passule ana 3 1 5 [illegible] amigdalis
ana 3 m seminum endivie fene ana 3 4 bu
liant cum s m aqua ad consumptionem
medietatis et cum 1 mellis dispumati
fiat sirupus in tempore yemis tamen coct
estatis sit cum zucaro et hoc attende
quod capiendo forte et grossus in fine et si
cupis leve fiat ex lenibus aut alleo
loco et solutiva consimilia hec eodem
dicto que sit durgans et agaric ad
ana 3 1 spice sal gemme ana g m

ʒ ʒ ʒ i semis infundantur in aqua [illegible]
deinde sufficienter exprimantur et
qua expressione dissolve cassie
fistule ℥ i semis Item quibus prius de agaric
maxime materia digestiva est cum sine angu-
ria et satietas Item prius de turbit aut elec-
tuarium predicte ad solutionem fortiora ut
de digestis dictum est ordinare confectio
de turbit sic cum mo [illegible] condita
Recipe ʒ ʒ ʒ in galange piperis longi ana
ʒ semis turbit gummosi et electi ℥ semis zinziberis
albi ʒ i et cum aqua absinthii et [illegible]
vino [illegible] fiat confectio solida
dosis ℥ i Item ex confectionibus confortativis
que [illegible] Recipe specierum aromatici
rosati ℥ i diadragant albi ℥ semis gemmarum electarum de electuarium
gemmis ʒ iii cum vino albo fiat con-
fectio solida cum aqua absinthii de qua
accipiat morsellum i mane et sero
per [illegible] horam ante cibum Item electuarium
recipe [illegible] boli [illegible]
vel pulveris anthos ℥ i specierum aromatici
rosati ℥ i semis diarodon albi ℥ i specierum
electuarii de gemmis ℥ i fiat electuarium et de eo
de quo dabis ut de confectione dictum
est Item ex trociscis recipe specierum diarodon
cinamomum electi ana ℥ ii [illegible]
in [illegible] et quia pulverizati
non sunt sic [illegible] pillule
Item ex eisdem potest cum [illegible]
fiat laudatur et trocisci de rosis quia
sto confortativa [illegible] ut dictum est
[illegible] fleuma confortat et [illegible]
[illegible] mastic vinum
ʒ i o [illegible] ʒ semis o de absinthii
ʒ i pulveris [illegible] ʒ semis ligni aloes ʒ ii [illegible]
[illegible] ℥ i coriandri ℥ semis pulveris rosarum ʒ i [illegible]
[illegible] et [illegible] fiat cum
[illegible] valentibus dictum est de eis
in precedenti [illegible]
[illegible] et in [illegible]
[illegible] est [illegible] folii [illegible]

[illegible] cum [illegible] piperis [illegible]
potenti datum ante accessionem per horam
quod tempus semper intellige de
[illegible] solvit quottidianam
Item sinapi [illegible]
datum quottidianam tollit [illegible]
in [illegible] et [illegible]
[illegible] in aqua [illegible]
[illegible] ante horam accessionis per horas
ii et hora de eo [illegible] pre[illegible]
[illegible] Item [illegible]
sunt [illegible]
sine [illegible] in pipe-
[illegible] ante accessionem [illegible]
[illegible] et multi sic sanati sunt
Item [illegible] de fleumate dulci [illegible] electuarium
[illegible] ℥ i [illegible] ℥ semis [illegible]
[illegible] ℥ i [illegible] detur ante accessionem
per [illegible] et [illegible] De fleu- salsum
mate salso Item [illegible] fleuma
fleumate producit de fleumate salso [illegible]
[illegible] sinceratur [illegible] ad
[illegible]
[illegible]
Item [illegible] quia fleuma salsum [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] dicta [illegible] plus ad
[illegible] multum [illegible]
[illegible] in [illegible] prima [illegible]
[illegible]
[illegible] ex parte [illegible]
[illegible] et [illegible] in fleumate
[illegible] subtilitate [illegible]
fleumatis [illegible] si grossum
aut subtile fuit [illegible] predicte [illegible]
[illegible] primo dictum
[illegible] remedio [illegible]
[illegible] et de [illegible] Item [illegible]
[illegible] ponam [illegible]
Casus [illegible]
[illegible] in principio
[illegible] sanguis multi [illegible] pluribus

annis conquestus de frigiditate
stomachi consilio medicorum
usus est zinsibere ¶ cinamomo
et aliis similibus calidis et adhuc
eorum consilio ivit ad balnea
puteoli a quibus recessit cum
perceptione salsedinis notabilis
in saliva eius eo quod ex ea sic
acuta aqua os eius excitabat
¶ Similiter sitim, quam plurimum passus
est / primo in inceptione bibebat
multam aquam frigidam et tamen
potu non sedabatur / de mense au-
gusti incipiebat febricitare febre
facta ex flegmate salso cognita
a signis eius que prima posuit et
aliis signis / Supradicta qmote-
bat in 3o paroxismo nam invade-
bat enim paroxismus cum levi
horripilatione et durabat
horas xv et terminabat cum levi
sudore et ordinavit ut in die
terminationis fieret lotio extremorum
in decoctione foliorum vitis salicis
papaveris / et lactuce ut evapo-
raret et remitteretur caliditas
preter quam ¶ matutinam non potest in
hora accessionis extrema in aqua
decoctionis camomille aut
et similis / est enim calide in consu-
mendo morbum et turpedinem illud ¶ Item
evitaret ut est dictum statim sic per spa-
tium unius hore et fuit hora finis
terminationis et xj noctis / Item
cibavit cum lacte et dulci decocte
in brodio pulli maturi ¶ notandum
hic ex radicibus humilibus quia ablate
dieta dicitur esse subtilior non statim
de magis propinquus / Item ad
potandum dedit aquam decoctam cum
zucaro et calidam actu / Nam ut dicitur
et usat [illegible] sic est ultima in hac
se [illegible] eam attenuat et dissolvit

et descendere facit et sitim extinguit
¶ Et quamvis ut innixi sitim de
flegmate salso extinguere non potuit
nisi aqua calidissima actu / Et tamen
de ea consilii sunt plures quia prius
eius ad exitum digerendum exhibent
aquam calidam actu / hoc autem pri-
die ordinavit lenitivum ex malvis
violis ordeo cum re[illegible] bliti passule
et liquiricie / Item dabat in modum
ptisane decocte in brodio pulli
maturi / et cum advenientibus paroxismis
sudoribus levibus et suavibus fecit
sequenti die ordinavit digestivum
ex oxizaccara et aqua endivie
et sic processit eius ad 6m et 7m
paroxismum enim semper bis cibabat
non cum farro modo in ptisana
non cum panata non cum herbis
ut de dieta 3o capitulo / Item ordinavit
medicinam ex cassia tracta cum
decoctione tamarindorum passularum et
liquiricie et erecius et modico agarici
cum sub. correctivis / Item propter extin-
guendam sitim dabat aquam ordei ca-
lidam cum zucaro / Item volvebat
sepe sibi os / Item dabat [illegible]
[illegible] ut supra de siti de [illegible]
et in de radicibus [illegible]
¶ Deinde continuat cibandum [illegible]
in die et processit ad [illegible]
[illegible] et endivie per aliquot dies
¶ Deinde solutivum fortius dabat / Item
venit ad digestivum fortius ut ace-
tosum de duabus radicibus [illegible]
decoctione seminum frigidorum [illegible]
et cum [illegible] et processit usque ad
finem leniendo digerendo et eva-
cuando ¶ Ultimo venit ad [illegible]
debilitatis et dedit dictum grossi-
orem quia in declinatione / Et pa[illegible]

ancipiens se cognoscit ex parte
anticipationis status et propter posi
tionis potissimum rigore. Tunc autem acti
dentium senectutis et remissione eius
de causa dicta supra eodem capitulo. Sit
continuabat ad sudandum ut dictum est pre
cedenti. Tandem accidentia cum ea fuerit
vigilia et sitis. Sumebat cum prius pro
cinctus sua et aliquid vomitu fleumatis
salsi cum multum grossi cum bona
quantitate colere citrine et quod fuit etiam
sua solum per servitio vomitum admini
stravit aquam cum melle et aceto te
pida cum oximel simplex cum aqua
tepida. Sed tamen corrumpit stomachum
ex oleo cum tio mastic rosarum apietrum
aceto atomorum et modico cere. Et per
via dabat sibi de pillulis et ungebat
frontem ex oleo rosarum et violarum vino
dico aceti conquassati. De siti autem
dictum est attendere ut supra quale
sit colera que ipsum fleuma administretur
qualecumque sit fleuma ipsum et supplica digna
quemadmodum cum fleuma salso quamquam
sic eo etiam similiter. Que dosa dicta est
in precedenti rubrica dando eadem
aqua cocta simpliciter zuccharata aut
in aquis appositis ut sibi. Recipe ungula Sy[rupi]
liberis sunt ex eius stane buglosse ana
semen frondium ʒ i buglosse lingue passe
ana ʒ vi cicad semen appii ana m i florum
buglosse mo borag ana m i ana semen ana
ʒ ii fiat decoctio in libris iii ad
consumptionem medietatis deinde
cum ʒ ii et ʒ i semelles fiat sirupus
de quo dabis ʒ ii cum aqua eius
ʒ i s aq buglosse ʒ i. Recipe solutivis habes
allecto loco copiose. Si cum cruciamus
eruditas Recipe ʒ i passe ʒ i cum
semen ʒ ii fiat ex libris decoctio cum qua
extrahe ʒ ii s cassie diasinicomus cum
electuarii ʒ i cum sic cum dicto de

dictione ʒ z iii diasinicomus
cum electuarii tutsit ana ʒ m ʒ
spice ana ʒ i infunde crenis
cum subtili per noctem et colatura
spica et cum de coctione precedenti
et cassie ʒ i electuarii de succo rosarum
ʒ i da cum potu. Recipe confectionem
cum xx placitum cum modico
sacchari fiat confectio ʒ i
cinamomi ʒ cum magnatur
ʒ s sacchari ʒ ii ʒ i ligni aloes
cum ana ʒ s ʒ ii al[..]rem fiat
confectio cum conoscere cum aqua
rosarum de qua accipiunt ut dictum est precedenti
rubrica. Recipe specibus diarodon
abbatis electuarii de gemmis ana ʒ i
fiat confectio cum electuarii ʒ ii rosarum
cum buglosse ana ʒ ii cum magna fiat
diarodon abbatis ana ʒ ii specierum electuarii
de gemmis ʒ s fiat electuarium et de ea tutu
Recipe trociscos qui cum sunt cum multum in
cosa. Recipe trociscos de camphora de spodio ana
confice cum sirupo et da ut in
precedenti rubrica. Contra vomitum fiant ut
in precedenti rubrica et de lenis quia preter
et per pro cordis cum duabus precedentibus
rubricis. De flegmate simul
flegmoso citrino et aquoso.

Cum materia fleumatis producitur ex fleumate
simul flegmoso citrino et aquoso
procede ut de aliis dictum est
quantum ad ordinem curationis sed ex
hoc fleuma cetis fuerentibus fere est
frigidius et grossius. Ideo oportet
fortioribus digestivis uti. Nam
que cum extimatione aliorum
dictorum cohemus sunt cum hac
in principio vel saltem cum statu co
mementia. Et simile et solutiva
debet esse fortior pro parte quantitatis
et qualitatis. Victus autem debet esse
sicut in principio omnia status con

v. ug. v. ug[...]

Sy[rupi]

flegma
mixta flegmi
nosum
citrinum
aquosum

ginguinis et declinare ad ca
liditatem et siccitatem et fricationes
esse fortiores et longiores et de
eis dictum est in cura humoris de
re salsa. Et in hoc conveniet cum
pluribus in aliis sit tamen simplici
ter. Et in eius compositione modus (curatio)
sit in principio competit digestivum
ex melle roseo vel sirupo acetoso simul
et aqua feni. Deinde procede ad ace
tosum compositum magis fen
et endivie. Deinde ad sirupum de eupat
et semper de debili ad forte et for
tius gradatim sicut dictum est. Et
sic de solutivis. Et opor
tuna confortatio stomachi epar (fibr.)
sicut quia ex datis exemplis (flegm.)
patet modus procedendi in cura hac (Arteso / pontico)
ideo sit opus ab eo removere
relinquo deponendo casus opus
cure desinentis et in gradu et sic me
mor eorum que dicta sunt in de
siccatione in tertia specie
in generali et in casu omnibus. Et
curet calefaciens eo multum de fluxis
hac ergo indiget in eius caliditate
et siccitate ergo dicte et in eius incisi
one et subtiliatione in digestione et
facilius firmatis ac fricationibus
et cetera proporcionabiliter de aliis. Et de
gradu simplicium dicto super capitulo (digesta)
eodem. Et compositis consualibus
digestivis sicut melle roseo vel sirupo ace
[illegible] feni aqua bugl. ana
misce. Deinde transi ad fortius
sicut dictum est in gradu digestivum sicut
radicis sparagi brusci feni ana
[illegible] seneciosse bugl. ana (fibr. / fleg. / sang. / uiti / permix.)
semen [illegible] feni ana
et in eius [illegible] detogitur ad co
sumptionem [illegible] et cetera
melle [illegible] fiat sirupus in

De flegmate acetoso et pontico (fibr. / flegm. / Artesum / pontic.)

Pene et in estate cum zucaro et fac
eum acetosius vel magis aut minus
et cetera. Hoc etiam digestivum magis
nam in principio fac minus aptitud.
in quo vide conditiones digestivi in hac
cura attendas. Supra capitulo eodem (curatio)
solutivis hec pillulas et alia ab eo
de consimilibus. Recipe pul. [illegible]
aque [illegible] ana [illegible] spice [illegible] sal.
gem. ana [illegible] conficiuntur pillule cum oximel
[illegible] in [illegible] aqua et melle [illegible]
de confectionibus et electuariis conferentia (conf.)
in cura de flegmate dulci posita sunt
que adhuc elevabis in gradu caliditatis
magis quam flegma contrarium est frigidius
de aliis et particularibus appetitus
est sibi. De flegmate acetoso
et pontico. In eius cura producit
ex flegmate acetoso pontico. Unde
si fiet ex flegmate acetoso sine pontico
tunc dicta declinet ad calorem et siccitatem
tamen cum quanto in contrario magis digesta
sunt et incisiva et subtiliativa in
firmata et fortia si se habent sicut
in eodem cum dulci et contrario quia cura
cum oximel simplex in hac in principio est
conveniens sibi in dulci datur sirupus
acetosus simplex si in contrario acetosius compositus
et consimiliter de aquis et de confectionibus
oppositivis dividitur et in febrium in libro
que in capitulo eodem scripta sunt ut cum
expedit proposito. Et in fricationibus alia
sicut in precedenti cura dictum est.

De flegmate permixto sanguini

In cura flegmatice producte permixte
cum accidit quod ut flegma sanguinem
commisceatur et inde dulcius fit
quo dictum est esse medium in actis
declinando ad siccitatem et fricationes et sic de
medie et cetera de aliis respectivis aliorum
secundum ex parte digestivis commiscere

calida sunt subtiliativa tamen et
incisiva sicut in oxizacra vel sirupi acetosi
simplicis cum aqua feniculi et aqua
endivie et lingue avis augendo plus de
uno quam de alio secundum estimationem
tuam in minoribus aut in maioribus compli-
cationibus ¶ Consilium ex parte solutivi vel
lenitivi ¶ et de scitu dignum est quod licet cor-
pus si tantum consentiat ut simplex ¶ si
sint principio in illis et dimissis modo de
procedendo in diversis speciebus ad in-
vicem compositionem cum absolute ven-
tosis de decoquendo ad calidum ¶ secundum pre-
cedentium in similitudine de moderatu
plus et minus et dictum in maiore
aut minori compositione etc ¶ et prede-
terminando etc semper digerendo etc b[...]
de debili ad forte procedendo confiendo
semper quia cotidiana materia respiciunt
digestivum ¶ primo dabis oximel simplex
cum aqua buglosse et feniculi deinde oximel
compositum cum aqua scolopendrie et epithimi
aut decoctionem eius ¶ et sic suo modo
dicitur de solutivis lenitivis et ex-
pulsivis in diversis specialibus ¶ de-
ut dictum est ¶ Pro quadam ordinatione
restaurativa confectione de electuario et
lingua in lingua febribus competentia sunt
mire stomacho et epati et clarior
quam alterutro de quibus non fieri non
contingit in particulari quod in alio sunt
inveniendi loco tamen si de eis
quod dicere in particulari non potuerit
¶ Nolim autem sit omnia particularia scri-
bere sicut longius et ab extendendo in hiis
communibus de utile videretur studere ergo
et talia in tantis sicut suo particulari
loco ¶ Item secundum complexionem humoris
compone simplicia vel ex cosuali-
bus digestis ¶ Recipe oximellis ... ʒ i syrupi acetosi — digita
ʒ ii aque endivie ʒ i aque feniculi ʒ
iii misce ¶ Recipe solutivi ¶ Recipe cassie ʒ i — auro

turbit ʒ i ¶ Cassia extrahatur in
decoctione tamarindorum ... passularum
et liquiricie ¶ Recipe confectionibus ¶ Recipe el-
ectuarii ʒ ii sandalorum ʒ i ʒ i
margaritarum endivie ʒ i fiat in — Dff
aqua buglosse boraginis et feniculi ... ¶ Recipe
... ¶ Recipe endivie boraginis manus ...
perlati ana ʒ ii specierum electuarii de ge-
mmis ʒ i corallorum ʒ i fiat de zuccaro quantum
sufficiat et fiat electuarium et de aurea
¶ Extra ... et aliis ordinatur ut de fle-
gmate salso attende est cum si principia
sint ex flegmate et melancolia
ex qua oritur quotidiana propo-
sita et recurre ad digestiva et so-
lutiva semper ... melancolie fleumatice et
illa tibi optime deserviunt tuo
proposito ¶ Cum in melancolia fleuma pre-
dominatur melancolia et in fleumate melancolia
predominatur fleuma et ideo sibi attende
in componendo ¶ Digestivum consuale
saltem in principio ¶ Recipe oximellis
ʒ i ʒ i syrupi acetosi ʒ i aque buglosse — digita
feniculi endivie ana ʒ i misce ¶ Expo-
lutivis ¶ Recipe pulveris indi mirin ʒ ii pro de turbit
ʒ i incorporentur melle rosaceo semper — auro
et dentur ad quantitatem deinde transeas
te ad digestiva fortiora ¶ et si vis habere
in generale ¶ Recipe radicum quinque ana ʒ ii
... ana ʒ i scolopendrie endivie
liquiricie buglosse ana ʒ ii fiat decoc-
tio et in fine adde epithimi ʒ ii ... de in- — 2o
cola et ... syrupiza et
aromatiza cum cinamomo in magis
in estate in hieme vero sirupiza
cum melle ¶ Solutivum universale ¶ Recipe
liquiricie passularum ... polipodii thimi
et epithimi et fiat decoctio in qua — 2o
extrahantur ʒ ... cassie et manne
quibus addas agarici ʒ i turbit
ʒ i ... sal gemme ... ¶ Extra confecti-
onibus ¶ Recipe specierum diamargariton ... — Dff



Vel aromatici rosarum ʒ iiij diarodon
abbatis ʒ iiij fiat electuarium et de aurea
alexandrina electuarium de gemmis electuarium trociscatum et
aliis sint etiam simplicia Et hic advertendum quod
in corruptione flegmatis tendente ad
maiorem aut minorem est contra
corruptionem medicinas componendas addere
de excipientibus magis et minus ut
cura exigit dispositionem et virtutem

Libera / Latica / Quottidia / Continua

De febre quotidiana continua

Febris quotidiana continua est
febris continua a flegmate ad
intra venas putrescente causata
unde est egrum omni die magis
affligens in nocturno tempore [illegible]
Dicitur continua et ad differentiam
interpollate et dividitur quia est
interpollata scilicet in venis quae est extra
naturalia putrefactio et eius in
carnibus sine motu quae scilicet est flegmatis
provenit eius similis est alia scilicet quotidiana
de flegmate salso alia de vitreo
crudo et cotidie longa est sicut longior
est interpollata quod continue minus
gravat sed molestat Est quibusdam
quod sit ab eisdem Et consuetum appellatur
febris continua secta longissima
in et afflictionibus conformibus hectice
talis febris multum absconsa
et latens et propter hoc latica appellatur
nam ipsa est continue affligens
ut ethica lenta et occulta in
sui afflictione est ethica et ideo
tali afflictione continua corporis
calefacit et gravat et arefacit propter
defectum dissimilem in medicinis non
eius hesitant de ea utrum an sit
ethica sit vel eius dicitur differre ab ethica
ita in hoc quia in ethica pulsus
est subtilis et durus sanitas et siccitas
sed in latica est mollis in quadam
latitudine et ethica semper que

minus tenorosus est lis post assumptionem
cibi aliquantulum inflammetur
latica semper in principio nocte
sive cibum assumpserit sive non
Item et etiam in medium noctem
magis inflammatur ethicus De signis
de quibus inspicitur in ethica pellis
est arida rugosa et aspera in la
tica vero mollis absque asperitate
Et quod dicunt quod latica est eius
curabilior in temporibus secundum quod quotidiana
secta De signis Veniens ad
signa specialia eius dicitur quod sig
providere sunt posita ex parte
urine egritudinis tactus coloris
et lingue per magis sui parte agnit
in continua dicitur per magis sui
parte quod licet eius dimittit vel
fallit sed quamvis est per modicum
non continue affligit et etiam vero
similis solis plus affligit sed dicit
a continua quod salte materie affligit
conformiter continua eius proportionali
quia licet declinat materie
et quantitas materie licet est sua
talia interpollata cum signum
et aperit incepcione eius sunt rigor
frigus et horripilatio in primis
paroxismis principium interpollatis attendit
licet et positione quia est
materia est frigida et convertat in
substantiam suam membris spiritualibus conditione
impressione multum propter remotionem materie
attendendi et calefaciendi secta est in aquam
quatur statim aut primo minor
est tempus rigoris et continuando aut
est in per modicum quod dicit supra quanto
magis plus calescit et subtiliatur tanto
plus acuitur et deinceps per membra
sensibilia spergitur vel apud in
ceptionem in principio agnit signum

scilicet remisse quia pluries extre-
tractio caloris ad intra et quando nunc
minuitur / contingit in interpolla-
tis vel in accessibus in processu febrem
ipsam absque aliquo typo frigoris et ri-
goris sola caliditate plus vel mi-
3 nus. Tertium signum quod rigor
tepiditas et remissio caloris que
fit in paroxismo sex horis quod remis-
siora dictum est supra sed quod est
et in continua tamen id est circa illud spa-
cium quia Avicenna plus facit calo-
rem et est superans. Si calor continue
quoniam recipitur in illa tepiditate
caliditatis paroxismi eius erit sub-
dit in illa tepiditate sua sine sed
quare paroxismi eius emittitur a re-
siduo scilicet caloris quia est in calore
remissior. Si autem sit continua / hoc quod
est sicut occultum eius apparens erit
et caloris et ista est vera et experimen-
talis expositio / in principio ante pa-
roxismum est experientia motus typi
et longior valde quam in continua
autem in tota illa et paroxismus est
typus in principio scilicet est quedam elevatio
extremorum et maxime pedum sicut
similiter nasi et auris quod pluralitas
et eius positiva est in paroxismo ad
et extremitates digitorum manuum
frigescunt. Et ideo dixit Willelmus
quod continua flegmatica fit ex toto in habitu
flegmatis sine typo et Gwilhelmus
dixit absque rigore / dicitur quod principio con-
tinuatum est eius oriri et tamen ipsum
quod preter hec signa que ab illa
modo posita sunt tam ab aliis alia
ver signa ponuntur / Urina in hac
dispositione scilicet circa initium sed
alias alba et alia die rufa grossa
cum multa residentia. Urina aut

Gwilhelmus in practica / Urina
in principio est discolorata
spissa et quandoque eius limida
in augmento autem et statu fit
colorata rufa et spissa et
in hoc dicit Albethica / quando in
statu urina est semper cum ig-
tactus neis in colore et substantia / Tactus
in hec initibus quod paciens
sentit insensibiliter caliditatem
tamen tangitur percipitur caliditas
non tamen erronea / Et glutate
nulla entis mollis ad ta-
ctum et certum est de paroxismo
facies tumida est et languentes
pulsus ab acredine lesa. Pulsus est latus
mollis tardus inequalis
quia scilicet debilis quibusdam fortis
sitis in paroxismo nulla vel ex flegmate
salso sunt gravitas capitis
stupor nimium sine gravitatis
est signum colere et taciturnitas
nimie / Item stupor flegmate
et est de aliis et de paroxismo et
ista signa sunt magis de ipsa a
flegmate eius nimis predicta
signa applicentur speciebus
suis cum aliis signis supposi-
tis de eis addendo et minuen-
do per tactum maioris aut
minoris caliditatis. **Prognostica**
Cotidiana longior est continua alias
prolixior quam paroxismo / Secundo adaptu-
re illas in prognosticando que
de paroxismo dicta fuere. **De**
Causone vero ex terciana / De
continua flegmatica ex flegmate
salso / Causon dictus calor ardens
est et Causon autem sanguinem habet
se ponit ad sidus per apparen-
tiam / et tamen in cordis torru-

febre
Causon
non vere

prium intrinsece forme membrorum sicut retentivum illud quod de cura ydropisis dicitur. Item dixit Rasis in de ademis in elevatione quando febris in augmento vel statu accidit quod sit birsen sirsen et litargia. Unde

1º primo[?] Causa quia tota materia quasi sicut nunc producit et sicut sic quia eius est omnimoda similitudo. Unde debet abstineri a vino quamvis sit replectivum competenter prius dicta grossa quantum procedendo ad subtiliatorum usque ad declinationem exclusive. Quia tunc absolute et subtilior quam in tempore latere si non vero tunc in multum subtilis et non inde elongus. Scilicet quando declinatur[?] sunt tertiana et subtiliativa tunc

2º veniunt fortiora procedendo de debili ad forte et fortius et sic in convalescentia maxime et quia maxime digestivi quod sunt cappos et huiusmodi. Et deinde convalescentia maxime et quidam talia sunt suspecta ut deinde.

3º Tertio quia in tertiana multa data quantum ex parte diete et regiminis invenias et consimilis ideo sicut. Et sic ex quo sunt precentur[?] circa corporum observacionem tempus et consuetudinem eius secundum suas species et in fortitudine virtutis et debilitate. Unde si in aliquo virum[?] lumphatum tunc si expedit ut supra quia si timeat debilitatis capitis ab eo si voluerit abstine et loco eius bibat aquam mellis et vino in parte appetitum digestionis ut supra. Vino vero utatur secundo Galienus de tertiana apud et talibus nisi primus appetit digestio. Et tunc confortet frequentiam calidis et aliis cibos. Carnes et huiusmodi ut expedit cum lactuce spinachiis acetosis agrestis et huiusmodi.

Nota Ut videbitur. Quartum circa uterque deinde Rasis. Et sic ratione quantum si quando frigus prolongatur ipsum. Et etiam vinum Avicenne ad aquam fluit ingrossat enim et maxime quam quod prolongatur se. Et cum videtur quod vinum ingrossa vero

de vomitu Et si ad vomitum quod est vero fuit ut supra de eo de lenitate alteratione agitur ut supra. De digestione procedere de debili ad forte et fortius ut a frigiditate simplici ad acetosum tamen tunc ideo ad vomitum quantum de aqualis aptimas procedendo de debili ad forte et de prevocatu

cura flegmatica De evacuatione sive vero fiet. De flegmatica dicitur quod aliter alijs pro phlegmate quod in tertia quam interpollata quarum vero est ad centrum venas compressa et vero a de cura huius quantum ut infra suo loco et tunc Galienus sublatius deteratur dicetur. Et communiter competit quando se est quod fit dulci et in ea maxime consulit ceteris consequentibus. Nota Et qui vero sit frigens et in ea quod est ex flegmate naturali fuit flegmatis in largo fortitudine et maiorum in toto. Carnoso pleno tertiana ut Armelina se similiter supra deinde a allegatur quod maxime est compressa ad venas conse enim non in tertiana flegmatis et tunc. Nota Et vero quod tua intentio in magnam partem debet esse in confortando stomachum et appetitum quod determinat contra Rasis dicturum Rosarium et tractatus de Ros

De Empiala

febre empiala Febris empiala vel empialos est febris flegmatica interpollata semper interpollata a flegmate vitreo

In locis profundis et occultis a cute
remotis in putrefactione vero plurimum pro
veniens tunc est facere sentire per ipsum
febris patientem in eius parte
rem simul sentire frigiditatem et calidi
tatem frigiditatem in exterioribus et in
caliditatem in exterioribus. Dicit in
pustula ab ipso quod est sinpra et alii
quod est aliud vero quia cum sit sed
aliud in caliditate sinpra frigiditatem sed
vocabile et sit calor superinducat
Dicit frigida quod ipsa est frigida non
clipparia vero in sequenti est magis
rectificabiles quod dicta sit vere frigida. Dicit
vero ipsi et vero calida sensibile sit ipsum posse
in verum continua in ab auctoribus
et dicit in compillationis. Non sapio
hoc febris vero est totia sed in compillatum
durantibus caloribus et per noctem. Hoc idem
expressit Serapio et per eodem cane
qui locum venarum et arteriarum calida
sunt vero cor in eis posse contrahere
sed paulatim tante frigiditatis sed bene
in locis profundis occultis a cute
remotis vero sunt interstitia stomachi
tene profunde cum vero magis ex
tus dorsi cooperiunt pedes magis et hoc.
Dicit putrefactio quod ex parte qua putre
fit sic facit et ex parte qua vero continet
facit frigus. Non vero est qui sed
utremum extra in exterioribus propter
resistentiam quam facit sua grossi
tie ac viscositate ac frigiditate calori
putrefacienti resistit et licet vero non
putrefiat secundum se totum sed putrefit
primo in aliquam partem
eius a qua elevantur vapores
putridi sufficiens tamen ut inflamant
et exterioris calefacit et vero interiora
que partes sic que vero sunt adhuc

Putrefactioni resistunt tamen sunt in
quantitate et qualitate connec
tes vero existimandum est tales partes
a caliditate putredinali adhuc
aliquali calefieri sed permisse
Cum igitur sic calefiunt et moveantur
et concurrant partibus quas de no
vo attingunt in eis frigiditatem
tamen facit ut sic egitur remisse
caliditatem super membrum calefactum
calefactum vero est sicut de homine
existente in balneo vero sentit
motum. Ad hoc continue motus
illarum partium frigidarum fortius impri
mentur in partes quibus prius erant
adherentes in eis propter assuefactionem
nullatenus frigidatem sentit ex
quo tenent pedes in aqua
calida longo tempore nullam vero qua
nullam sentit caliditatem. Si vero
aqua agitur calida notabiliter sentitur
propter. Exemplum est de calido de superficie
eius corpore per alia parte in eius
proportionem et quod additur sicut
quod aliquis in pustula et per febres
in qua sic evenit locum sit sentiri
calor et frigus vero de ea inferius
et quod experimentum visus est libro de
drino fi et in libello de malicia
complexionis et Galieni 8a terapeutice et 18a
quarte libro 3. Sed vero est in eius
signo vero predicta et causa est sua
fi. Cum lipparia et pustula
in a ... vero compositum ab
Galieni lisua 63 estimo
a per vena vero frigidum in medio
existente ... et in grandi. Ex hoc
omnibus ... vero quo eius et
ea eius vero omne in ... frigidum
frigidissimum est et ... ut ea
eius facit vero ... capitula

Et in cibis | Et de ipsis et lipparia
simul tales communiter versus
in empicula frigescunt | Exteri
ora calent | lipparia curatur
Item octavus est secundum expressum
febris ut statim de signis
Signa de curatiua | sunt eadem
que predicta sunt ex parte flecti
impolluta ex flegmate vitreo
proveniente ex quo complexione et
est gentilis habetur quod capud
sit exinodica | Ab experientibus
prima est febris tertia quia equalis
caliditatibus quod in aliis sunt quando
quia in aliis flegmaticis pro
diat propter flegma et frigidius
et interiora plus frigescere
et etiam est discoloratus magis
et tenuis et maior in principio
ut supra de flegmate vitreo
de egestionibus et aliis ut supra
Ex frigore cibentibus quia adtu
anum exteriora calent et adeunt
primum patiens sentit frigorem
set hic advertendum quod hoc signum est
virtutem maxime in augmento
statu et declinatione maxime in
principio ex remotione caloris
frigescunt exteriora ut in tertia
flegmatica de flegmate vitreo
Sed in aliis temporibus in expressu
semper est simul caliditatibus in
exterioribus et frigidatis in interiori
bus et caliditas hec est remissa
multum quia a frigidissimo
humore resoluta et hic calor maxime
primo percipitur in volis ma
nuum et plantis pedum | Agilitate
mutata ut de confabulatione 13
lesa pulsus est tardus et rarus
in comparatione ad quamlibet aliam
flegmaticam cum quotiens stat

quod sit absolute velox et frequens
et hoc sit sanum licet fiat paroxismus
omni die ut ille flegmatice et hec est com
in plus maxime quam ista quod terminatur ad
quartanam que continua .i. fiunt et nodum
quarte aut tercie | et hec ideo quia materia
est cruda et incepta in flegmatione
et etiam quia ex qua in longo tempore
putrescit quare propter has duas causas
paroxismus causat tardiorem | con
quibus tardat plus quam in aliis et etiam
ut semper quam continuat quando per paroxis
mum ceciderit ex de signis tertie | paroxis
mi enim durat ut a quibus in hora
quibus est quibus autem illius finitur
in maiore et minore quasi in mul
titudine materie licet enim non percipitur
ut plus in magna quantitate
Eadem exponit quod in hora quia
stat patiens in frigore et horis
aliquibus caliditatis sentit deinde exit ca
liditas et durat quasi ad est horas
et tunc finitur cum primo maxime continue
Pronosticum | Scriptio se habet cum
primo multum fortissime autem
mutatur ad diebus et fortissime addit
super alias parum antecommunicatur
pectorum omnis enim se facta associatur
corruptionem et debilitati omnis stomaci
que non comfortatur et illud de se
que attrahunt accidentia mala ex
sincopi pulsu cordis et raro appe
titus prima est de his in quibus
durat et conveniunt se contrariis
Et etiam ista solutio quia ex eis mala
la propter accidunt mota et maxime
tum stomachum debilitat propter materia
in stomacho colligitur in omnibus solucio
nibus ista Curatiuum | communis
quod maxime est sicut cura quottidiane
de flegmate vitreo nisi sicut cura
ebullite quando in ista fiunt de his cum

152

omnis et secundum eundem ordinem ut de
cura flegmatice in generali dictum est
¶ Tercius canon quod cum fuerit fortior conveniunt 29
ex parte digestivorum solutivorum leni-
um provocantium et similium ¶ Quartus canon quod 39
ista debent semper fieri per ordinem incipiendo a le-
nioribus et minus digestivis et deinde fiet gra-
datio ad fortiora et cum fuerit fiat scrutinium
in evacuationibus et allato loco paralitico
attendatur confortatio eius secundum semper
omnia in administrativis evacuativis et contra
¶ Et credo quod balneum factum ex aqua decoc- bal.
tionis salvie et [illegible] convenient
in determinatis [illegible] consuetis solutis
[illegible] multum et in gradu ¶ Et a [illegible]
[illegible] laudat [illegible]
[illegible] quibus ponitur medulla certa
in [illegible]
mellilotum [illegible] et [illegible]
in ordinia [illegible] conditione [illegible]
sensibilitatis [illegible] et similia
et [illegible]
et digestivum ut supra precedit de debili ad
forte sic ut dictum est aliter [illegible] partibus
in cura similium fortioribus attendendum est
¶ Digestiva simplicia sunt secundum speciem [illegible] digesta
flegmatis [illegible] de quibus [illegible] capitulo
¶ Ex consuetudinibus [illegible] in corpore est [illegible]
[illegible] simili [illegible] et quia cum fuerit
[illegible] confortetur os stomachi circa
addendum [illegible] agreste [illegible]
[illegible]
in [illegible] ¶ Et [illegible] de debili
ad forte ut supra ¶ Ex solutivis [illegible] evacuatio
[illegible] flegmatis [illegible] dictum est
et ut [illegible] capitulo ¶ Et quia consuevit [illegible]
[illegible] descendere ad intestina [illegible]
[illegible] fortia et supra [illegible]
[illegible] laudat [illegible] solutivum
quod [illegible]
[illegible] ¶ Deinde [illegible]

[illegible] et parum [illegible] fiat
deinde fiat fortior compressio et ad
[illegible]
[illegible] compendiose ad [illegible]
[illegible] ¶ et dubitatio de commissione
a [illegible] ¶ si ex [illegible]
provenit quod [illegible] signa
signa eius quia [illegible] magis
affligit et similia [illegible] quod
in [illegible] de colera citrina
[illegible] ¶ Et [illegible] predictis
in lipparia si ex flegmate fuerit [illegible]
quod si ex colera citrina [illegible] dictum
est de confortantibus et aliis [illegible]
[illegible] convenient
in [illegible] diatrag-
[illegible] de gemmis et similia

De lipparia

¶ Effebus lipparia est [illegible]
flegmatica [illegible]
[illegible] flegmate [illegible]
[illegible] a corde remotis [illegible]
[illegible]
[illegible]
febris [illegible] flegmatice
in [illegible] simul sentit
[illegible] et in
[illegible] ¶ [illegible] quod
dictum fuit in precedenti rubrica
quod lipparia est [illegible]
¶ Et dicitur a lipparia greco latine
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] corpora [illegible]
[illegible] et [illegible] multum
[illegible]
[illegible] febre et [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] ¶ Et [illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible] ¶ Et [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] febrium [illegible]
et [illegible] ¶ [illegible]

febre
Lipparia

Rem ut quidem est colera ex co
lera grossa valde sicut erat quod
ad tantam colera devenit gros
siciem que requiritur in generacione
eius erit ut infra patebit et in eo
quoniam ab ea statim dicitur
ex prepositis aliis particulis Sed
ut rogatus a colera grossa et
sicut posse dixit et filius eius
a flegmate et colera simul dicitur
ut quam semper est in me eius
est in epiala Item est secundum
processum eius in aliis febribus in
quibus in primo sentitur calor
in exterioribus et post adhuc
est frigiditas in exterioribus et
in maxime non fit processus ad an
teriora et tamen per unitatem eius e
contraria dicenda est et tu contra Dicitur
simul est con nota modum quo
modus eius primo tunc flegma
tica materia cum flegma contrarium pu
trem ad interiorem partem eius
quam vehementer contrario circa ut
pars illa sit putrefacta vehementer
per caliditatem fortem subtilietur
subtiliatione qua vapores eius
possunt ad interiora pervenire et ad exteri
ora tunc fit epiala ut habetur
Quando autem flegma putrescit per se to
tum eius a forti calore sed debili circa
quem materia aliquando na
pars eius vaporosa sufficienter
igneatur agitatione qua ca
lefiat in tali caliditate ad exteriora
pervenire tunc autem ut pars eius
frigida calefiat et locus eius quo
in illa eius sit contrefacta et ex
teriora frigent tunc de eius morte
calore per continuas qualitates
crudi et colerici in interioribus
Item quia accidit aliquando quod vapor
tum caliditate debili ab ea

Materia elevatis autem ad cutem
perveniat et ad membra exteriora ca
liditas illa debilis evanescit seu
valde remittitur Deinde membris
occurrens et partes infrigidat quemadmodum
contingit unamquamque caliditatem infrigidari
a vaporibus aque calide debiliter
elevatis et per hoc contingere a va
poribus partis putrefacte et eius putrefacte
elevatis Tercio quia per flegma multi
tudine multitudinosa ut contra
in exterioribus invenitur quod stante
sic quieta aut adveniente sicut et tunc
fluctuat calore et spiritibus ad centra
retractis moventur et illa flegma
con occurrunt partibus quibus prius
eius occurrebant et frigent in illis
autem Iste sunt possibilitates quas
nunc eius gentilis eius sunt assignande
Ex quibus ut dicitur eius epiam et epi
alam etiam in epiala minor pars
mote ad faciendum se putrefit et super
pars maior in eo quod tota Pro
quam caliditas contrarie in epi
ala est fortior et magis ignea in
contraria aut remissa quidam modum
sequentes causat dum epiam tali hic
eius quam erant eius mediis ad exteriora
eius contrefacta et illa frigiditatem
in exterioribus causat cum autem
ad eius contrefacta febrem causat ca
lefiunt interiora Porro quod possibilitas
iste eius sunt assignande Et sicut dictum
est de flegmate ita dicatur de colera
que sua grossitie consimile etiam
facit per modus autem quoniam eius
ex colera grossa et proporcionalis
dicto de flegmate ut quod colera grossa
sit causa et in interioribus putre
fiat et ab ea eius leviter elevetur vapor
subtilis calidus et est consimilis
dicatur de frigiditate in exterioribus

Quod autem ex causis [illegible] dictis in
hanc speciem [illegible] arabicus et
in quarto per tertiam declaratione eius quod sicut
[illegible] combureret et talis fuit
et tamen ab eo non elevatur vapor ita per
de humore [illegible] et in quarto [illegible]
Et circa istas causas [illegible] specu
lationes et quomodo separatur ab [illegible]
ma vapor calidus vadens ad cor
et frigidus remanens ad [illegible] quod
est sit separatus et multa alia de his
vaporibus que speculationibus [illegible]
et in illa quarto Item quod erit [illegible] febre
[illegible] calor non procedat in totum corpus
Et [illegible] non perveniat ad manus [illegible]
[illegible] non febricet quia [illegible]
[illegible] Ad primum [illegible] a [illegible]
quod diffinitio [illegible] impediatur
sicut [illegible] diffinitio [illegible]
est frigida et humida hoc est in [illegible]
[illegible] non impediatur [illegible]
[illegible] manus febrit per [illegible]
tem a corde quia [illegible] cor febrit [illegible]
temperantia pressupponit [illegible]
[illegible] et in quarto Ex quibus [illegible]
et cause eius [illegible] **Signa de**
monstrative / [illegible]
[illegible] est crudissima
et [illegible] in flegmatica [illegible]
fine [illegible]
ex colera [illegible] si fuit
[illegible] ex flegmate
et [illegible] simul erit [illegible]
de flegmate [illegible] in [illegible]
et [illegible] colera propter calorem in [illegible]
[illegible] Et [illegible]
dicatur de aliis [illegible]
[illegible] quod [illegible]
gent [illegible] calent [illegible]
[illegible] et [illegible] secundum [illegible]
egrotantis [illegible] dicit [illegible] forte

[illegible] incendium quod [illegible]
[illegible] causa [illegible]
[illegible] calidus resolutus
non potens exire per poros
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et inflammat [illegible]
quod in [illegible] non sit multum
calidus et [illegible]
[illegible] qualitate [illegible]
quia facies livida et [illegible] de
aliis signis flegmatis [illegible]
quod si fuit colera grossa [illegible]
et [illegible] alia signa [illegible]
[illegible] lesa pulsus
debilis et [illegible] in [illegible]
[illegible] est et spissus
et [illegible] in colera et [illegible]
[illegible] Et dicit [illegible]
[illegible] febris [illegible]
[illegible] frigiditas
frontis et tibiarum et manuum
et pedum et [illegible]
et pectoris et [illegible]
[illegible] et constipatio ventris [illegible]
et [illegible] est [illegible]
[illegible] febris [illegible] plurimum [illegible]
[illegible] plurimum
quod [illegible]
[illegible] et maiore [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] Et sentitur in [illegible]
[illegible] in
membris [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible] ab humore
[illegible] **Pronostica**
Hec [illegible] est longa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] plurimum [illegible]

quod porosissimus remus lipparie
et in axomine fluite nam sed
plurimum lipparia e brevioris
spatii quam remittens quartana sed to
tum tempus temporis dimitionis
effundimus ergo afflicti
[illegible] in non desistentibus fe
bribus et ponit quendam modum
lipparie satis alienum dicendo quod
epiala extenditur ad febres pu
trosam apud [illegible] in mem
brorum flegmonum et erisipilarum
in mollibus cum febribus caliditatis
multa [illegible] membris
et in extremitatibus fortis frigidi
tatis ex forti remotione caloris
ad locum [illegible] hec in febres
[illegible] lipparie dicitur et est dictum
[illegible] 18 [illegible] allato loco e
similis causam et [illegible] contrarie
[illegible] non erit lippariae et fe
bribus ad [illegible] pessimo et
periculosa est [illegible] dicitur e empi
ala et erit [illegible] allato loco est
similis causam et [illegible] contrarie
[illegible] epiala [illegible]
cura fit [illegible] et hoc totum [illegible]
[illegible] descriptionem et [illegible] Lan
[illegible] Tamen [illegible] cona
in hac et in epiala [illegible]
[illegible] que est flegmatica
[illegible] que e ex colera reducitur
ad curam colerice et similiter
que ex [illegible] ad curam melancolice
29 Secundus [illegible] dicit in
cura [illegible] que est ex colera ab
esse [illegible] caliditatis
[illegible] caliditate colere et [illegible]
calorem esse in extremitatibus
39 continuum [illegible] est et e
[illegible] ex parte dicte [illegible] ex
parte [illegible] debemus admi

nistrare ea que sint in [illegible]
caliditatis [illegible] que in em
piala exhibentur e converso [illegible]
ex parte [illegible] que ad ex applica
[illegible] dicitur ea [illegible] regimen
lipparie indiget subtilitate
plusquam regimen alterius [illegible] quod
quod sensus [illegible] quod plus [illegible]
medicus in approximatione sub
tilium in lipparia quam in empiala
quia calor est ad intra clausus
etiam quia fortasse erit a colera et
in eorum administratione minor [illegible]
error contingere quam in empiala
quia calor est ad intra clausus etiam
quia fortasse erit a colera et in eius
administratione maior [illegible] error con
tingere quam in empiala et [illegible]
[illegible] plus [illegible] graduum [illegible]
medicus [illegible] in extremitatibus [illegible]
[illegible] etiam sit [illegible] et
[illegible] sunt caliditatis [illegible]
in lipparia administrando secundum [illegible]
[illegible] item [illegible] frica
dationum facere in digitis salutis
et [illegible] in confortatione stomachi
precipue et aliorum membrorum [illegible]
[illegible] de empiala et [illegible]
de empiala [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] sine fa
tis [illegible] que [illegible]
[illegible] caliditatem
[illegible] et [illegible] a balneo detur
[illegible] aut [illegible] aut [illegible]
ad consumptionem residui [illegible]
est et dimittatur sudare et post sudorem
abstergatur et [illegible] spina
stomachus [illegible] renes et brachia
[illegible] calido [illegible]
[illegible] opare [illegible] ad ea que
de empiala et ad loca [illegible] quod

Pro 2m et 3m capitulum et tu grad
postremo facto quod recipitur species eius
antonij coctata, et commentis in
qua color patientis carnis similis
colori occisorum et accidat accidat
accidat in ista sudor multus grossus
et siccitas lingue et nigre
do et vehementia sitis ponderositas frons
et emulentia corporis et est de genere
adurentium et tu considera. Digestio
solutiva et alia eidem in precedenti
rubrica et tu scias

De lisura

Elisura est fe etc empiulam et lippa
riam per participationem medii quod fle
gmatis vitrei ad intra et extra putre
facto premebis unum est facere sentire pa
cientem secundum eius locum tamen in
cibus qui in corporibus frigidatem et calidi
similiter quoniam intellectum imaginare
quod due sunt contrarie una in interioribus
et alia in exterioribus moventur ad
putredinem etc et in empiula non sint
magis motum etc quod ipse licet eius
sit calore et spiritus retrahi ad intra
et tamen quod et motum eorum ansque pu
trescant partibus exterioribus frigiditate
gravabitur et tunc pars earum a calore
putredinali putrefiet tunc elevabitur
vapor calidus putredinalibus pu
tredinalis qui erit talis quam exteriores
partibus intrinsecis cum plus in fri
giditatis corpus calefieret. Sed nullus
continget de una que est in exterio
ribus quod vapor putridus ab
ea elevatus movebitur ad intra
et exterioribus partibus intrinsecis ea
infrigidatis calefieret etc et appellet
in eodem loco calor et frigiditas etc
Et si dicatur tunc caliditas exteriores
frigiditatem et ante remittere etc in
membro generabitur tepiditas

Item et sic contraria non possunt esse
in eodem loco etc dicendum in
continuitate quod impressio caliditate
et frigiditatis non sit secundum
eundem locum omnino neque sic
per etc argumenta videntur probare
sed sunt in partibus continuas valde
propinquas etc ita ut ex propinquitate
decipiatur medicus et estimat
quod sint in eodem loco. Alie sunt
in eius disputationes et que
stiones subtiliores quas propter
prolixitatem dimittit medicus satis
facit. Sicut ad febrem a morbo
eius compositum. Eiusmodo consideratio est
dubitare an contingere possit propter
argumenta adducta et alia for
tiora que sunt in eius. Et ideo
dixit Gal. circa febres sunt et erit in
etc. Et 6 20 de simplici medicina cor
credere eius Galieno et dicit quod accidit
propter mixtam positionem qualitatum
calidorum et frigidorum in ani
malis partibus etc et non sit dare
aliquam partem formalem etc probamus
in admixtis sunt qui ad la
tus eius non sit pars formalis
sine sensibilis in qua est calor
etc quod tunc sensibus partes
eius sensibiles et ideo calefacies
et ideo infrigidat et ideo indicat
etc et exemplificatur. Sed de gu
stu etc si quis gustabit mel
et absinthium et non gustabit sentiet
simul dulce et amarum et non
secundum eandem partem formalem
sed secundum diversas. Et si sit homo
a sole calefactus proiciatur aqua
frigida etc et tu grad multi alii
ponunt imaginacionem. Modo etc quod
due sunt moventur quando ea

Una est colera que putrefiat
et alia fleuma quod commouebitur
et eius putrefiet cum emittet
vapores ad ceteras partes
ceteras infrigidabit et colera
putrefacta emittens ad alias
cellulas propinquas calefaciat
et Item si contingeret esse
fleuma vitreum in illis et post
eius motum ad putrefactionem
in medietatem eius et quod
vapor cuiusque partis mouebitur
per totum corpus erit et tunc grauis
et febricitabit Et eadem modo semper
de epiala quod humor vi-
treus putrefactus sic remissa
putrefactione infrigidat Sig-
num epialine De signis eius
dicitur quod de mediocribus se-
cundum est de signis extremorum
Et similiter in pronosticis Idem
dicitur de cura et tunc grauis Ver-
tum tibi tales accident febres
quales credo tibi ymmo raro accidere
venire quia estimo eas plus
ymaginatiuas esse quam de facto
venturas propter quod estimo
et saltem de eis mediis sic
leuiter transiuisse et ideo eis
dixit Sed hoc fecit eius fortasse
voluit ex extremis modo ime-
dia debere cognoscere et tunc grauis

De febre sincopali humorosa

Febris sincopalis humorosa
est febris in cuius aduentu
accidit sincopis a multitudine
fleumatis crudi in stomacho vel
venis propinquis ei multipli-
cati et putrefacti et sic plurimum
contingens Dicitur sincopalis

Ab accidente grauitate et dicitur humoro-
sa propter multitudinem humoris
a quo prouenit et tunc distinguitur
sincopali minute de qua in sexta
rubrica et declaratur modus generationis
eius et tunc patebit describendo de cau-
sis Accidit quidem fleuma crudum
aut ex indigestionibus aut ex malo
regimine quia multiplicatur sic fle-
gmatis aut a nocumentis alterius in corpore
multiplicatum replendo venas et
arterias comprimendo multitudine vel virtute
ipsum ipsarum coagulatae putrefit
et febrem causat putrida in eius
motu accidit et ipsa commouetur
ad os stomachi ipsum sua frigiditate
et corruptione ledente et sua multi-
tudine suffocante caliditatis
eius ac cordis corde vero molestato eius
poribus malis partibus ad ipsum
transmissis et qualitate aliqualiter
venenosa infectis et mote et frigiditate
mouetur et eorum virtutes deficiunt
et sic sincopis cum ea causa et quanto
plus putrefit mutatur tanto magis
accidit sincopis et eo cum statim mo-
tum sincopizant etiam et deficere
videantur Et quia tanta reple-
tio videtur ab alio humore fieri
posse ut a flegmate quia etiam
colera in tanta multiplicatione
ipsa est talem faciet repletionem
et maxime in stomacho humor
absolute multi voluerunt eam
febrem nominari debere Galienus
voluit quod et a colera fieri possit et
si quidem sit tamen plurimum a
flegmate fit et tunc voluit quod contra
aut licet febris sit propter fleuma que sic
quando conscientia repleri nata
et multitudine ciborum crudorum

Subdit tamen sit etiam istis se si
copulis humorosa quidem et magis
dum choris ex colera dominante q(uando)
si vitellina multiplicata
in visceribus que ibi putrescit
et convertit coleram et sunt ei prod-
flegmatici in pluribus et ita quia
licet sit secundum plures est dispersita
quia impolluta eius eius ussione
crepitum continua tardo quia
natura male sustinet eam impol-
latam cum ab ea non tamen multe
naturalis accidit erit infirma quoniam
sustinebit eam continua quod stat
cadere vero erit mortalis in pluribus
Est quidem dicunt quod quidem est contin- nota
proportionalis quidem impolluta sed
et vitellina colerata vero quidem contra quod
quotidiana et colerica vero quidem
est ex speciebus emittere ex ista sunt
possibilitates non exigentes
supra Item est dispersita sine se-
parata ab aliis flegmaticis ex
distantiis ab eis minimum ex parte
accidentium et tunc erit infirma appetibilis
sicut locus de febribus hesitativa

Signa demonstrativa

Et sic non observatur ordo signorum
que ergo posita sunt supra secundum
ordinem de se ex flegmate tunc
provenientes et tunc ubi signa certa
ex conveniunt ab simplici ab ea et
aliis collerica quia actualis cum ecce
sunt solus omni die et in accidentibus
proximum sincopis et in eius putredo
per latum sincopizat nimio et quando
ex tunc elevatur erit comedit
sincopizat Et ego veritatem
et forte hic intellectus et non dixit
Et quia eius et incipit in putre-
factione venit vehementer plenus
prima et in principio distolerata vide
ta et spissa et alium tenuius non

lividitate occulta cum invasione
propter caloris suffocationem pulsus
sit minus tardus et rarus et hoc
in principio quia etiam in principio
est multitudo cruda incepta calefa-
ctioni et inde ab ea pervenit ad
putredinem eius accidit corpo-
ris sed ne recipi esse caliditatis
quia sua multitudine adeo pro-
venientibus quia ad ipsum provenientibus
inducitur sua venenositate
tamen de natura veneni sit con-
trarie corpori infrigidant et ca-
liditatis eius suffocant et sic
sunt tarditatis et tarditatis pulsus
et sincopis deinde in eius incipit
putrescere et caliditate pu-
tredinali calefieri cor calescit
ubi primus infrigidabatur et ex
quo dicere pulsus variatur de
primo ad magnum et tardo ad ve-
locem etiam Et quod magis calescit
tanto magis et et sistoles
maior diastole propter multitudinem
vaporum et in intelligentiam
et desinit pulsus hoc quasi
in omni alia pulsatione Et ipsa
paroxismus erit flegma licet quidem
accidit propter multitudinem nei
in eadem die plures paroxismi
et in omni paroxismo accidit sinco-
pis Sed sicut in colerica dicendum
est quod totum propter acuitatem ne-
cessitatem motum facere de eo
in ceteris propter multitudinem
pars anticipare anticipare
et accelerare paroxismum quod si sunt
a colera grossa paroxismum
in pluribus omni die propter suam
multitudinem et quandoque
veniunt duplicem Secundo et tertio
et in motu eius quotidianam

facies
corpus

Adiunget multitudo flatule
colam ingrossacionis. Facies eorum
est citrina et corpus molle multi-
tudine vaporum et flegmatis
varietas in colore faciei propter
pinguedinem magnam virtutis admixtam
anima aliquando cita succumbit et ca-
lor conduxatur extinguitur et labia
nigra fient et alii sublevantur
et sit vermonctus color alii autem
ac lividus vel plumbeus vel
viridis vel citrinus. Et aliquando
color variatur maxime in
principiis paroxismorum. Oculi eorum
sunt fusci concavi propter mortifi-
cationem caloris. Sunt etiam [illegible]
propter multitudinem vaporum ad eos
ascendentium. Apparet vehementia
extuduinis et sunt sicut mortui
in aspectu vel in motu quia magis
[illegible] in eis multiplicatur
multa ventositas grossa que
extendit ypocundria, umbilicum
et crura vesicam et renes. Et quidam
propter indigestionis multiplicatur
flegma acetosum quod evomunt et
aliquando et alii [illegible]
Et qui in tali se [illegible]
[illegible] quod tanta
materia virtus sustinere non po-
terit. **De pronosticis.** De pro-
nosticis autem dicetur statim inde.
Circa **Cura curativa.** Cum
[illegible] adeam curacionem accedas
[illegible] quia cura et [illegible] diffi-
cilima est [illegible] et [illegible]
timore et pronosticatione [illegible]
[illegible]

oculi

vomitus

multitudo flatus

tem eius magna quam virtus
sit defectiva digerere non valebit. Item
periculosum valde quando tanta mul-
titudo materiei indiget evacuatione quia si fiat
aut cum debili medicina aut cum forti
aut cum media [illegible] est non [illegible]
est nociva [illegible] quia si non fiet
[illegible] virtus. Si etiam fiunt
[illegible] aut facies [illegible] in media
debili et tamen medicina sit tenuis et multa
[illegible] non obediat medicine tali et tamen fiat
commotio [illegible] et non eductio
medicine [illegible]. Si vero in media [illegible]
contingeret. Si vero cum forti [illegible]
[illegible] [illegible] continue [illegible]
[illegible] copiosa aut [illegible] non sufficit
[illegible] debilem [illegible] eius [illegible]
[illegible] sepius sincopis quoniam
sustinebit eius forte [illegible] absque
[illegible] periculo mortis. Et ideo
[illegible] febris [illegible] febre [illegible]
[illegible] in [illegible] similiter
[illegible] medici et [illegible]
[illegible] dictas. [illegible] et [illegible]
[illegible] febre et [illegible] accidens
et [illegible] difficultas [illegible]
eius ex parte [illegible]
[illegible] et [illegible] indigent [illegible]
[illegible] a cibo et dirigitur [illegible]
[illegible] sustentacionis virtutis indi-
gent cibo multo quoniam in talibus
[illegible] multorum [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] corporis [illegible] ad [illegible]
[illegible] medicum [illegible]
[illegible] si [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] et
[illegible]. Si autem non [illegible]
virtus et quibus comprehendi [illegible]
se male habitum ymo est plurimum
est mortalis et in diebus [illegible]
[illegible]. Et ideo tu pronostica tum [illegible]

te ac prudenti deponas. Si vero
sanguis eius fuerit malus seu etiam cor-
ruptus quod ad benignum reduci
possit tunc illa est minuenda vena
la nec etiam continuo priuatur
membra propter bonitatem sanguinis
Et loquebatur ubi sanguis multum
corruptus et in 120 capitulo lo-
cutus est ubi sanguis non est etiam cor-
ruptus etc. Et quod est a patientibus con-
stellationibus aliquibus tunc eius separa-
tio quia est supra etatem non
potest tollerare simul huius sed et a parte
materie etatis sanitate possimus
per ventosam propter apoplexiam et aliquis
quod fiendum videtur certe quod
male quod erat plenum est morbus
Si vero sequendo cum emos
et primum de ea que ex flegmate
sit dictum quod sic sunt sanandi
Item primus ordinatio diete sicut 1/2 9
constitute virtute est eius gradatim
scilicet de debili ad forte ut supra
plenius quod si virtus eius fuerit for-
tis sanitas tendens est cum statim
ut dictum obmissa etiam nec. Tertium 3
est digestio subtiliatis eius calefa-
cientibus simul et assuma-
tionem decoctionis ysopi et seminis
apii et sic ac aer melius magna
calida in yeme et in estate in-
fra sed melius est eius ut digestio
sit calidum quod sua actuali ca-
liditate confortat. Quartum est eius ut
fortior. Quintus est diuisio. Sextum est
confortatio stomachi priuatio et coitus
ac sudoris. Septimum est correctio 1
accidentium. Pro primo eligatur
aer in actis temperatus declinans
ad siccum et de orientalibus ventis
et septentrionalibus aliqualiter cale-
factus aere et sit clarus et aptus
maxime. Item conciliatur et si fuerit

Humidus nebulosus aer rectifi-
catur cum igne et lignis su-
perius et cum suffumigiis odoriferis
in confortatione virtutis ut sed
de pestilentia et maxime consimiliter
sicut suffumigia parum ante et maxime
in paroxismo ut dixi tamen adiectis
sinapis. Aer excessive calidus et
excessive frigidus est euitandus postquam
quod sic dissoluit et aere fiat ad
pulmonem ad cor et huius membra
et pulsus etc. Secundum vero prohibet 29
digestionem et oppilationem fiat de cibo et
potu dieta in hac in principio de-
cet subtilis propter repletionem et impressu
de ingrossari quod exigunt aliam de
quibus impressionum subtiliatur magis
statim et est modus qui obseruatur
in exploratoribus in quibus
magis timemus casum virtutis propter
oppressionem et suffocationem caloris
et propter agitationem quod per viam resolu-
tionis etc. Sed etiam maxime a dictu
subtili usque ad dies tres consideratione
virtute deinde per alios tres ve-
nias ad medium deinde procede in
grossa et moderata secundum etatem con-
suetudinem virtutis etc. de quibus
30 ca°. Et hic notandum quod aperitive
digestione eius poteris cum cibo
administrare apium ut radicem
apii petro. et huius. Item dare poteris
cappares et talia acetosa subtili-
antia et incidentia et hec
aperitive digestione. Utentur ante
prooxismum per sex horas admi-
et super eum dormiat. Super eum
vero qui datur tempore sincopis
non dormiat ut infra. Item notandum
et quies semper in lecto quiescat
eius moueantur nec ad assella
se eleuet si possibile est nec ad
mingendum quia motus pat-

potus

ptisana

sompnus

vigilie

accidentia

Sed sincopim vt si sompnia tarde
vacuantes in lecto sociant et et in
hoc studere vt coitus circa hunc post
ponendus et in gemare vt status
in lecto suptus emittat et semper
sint in tali actu flaticus aliquo odo
rifero aspergatur. De potu habita
intencione ad virtutem et salutem et
ad hoc competit vinum album clarum
subtile odoriferum non stiptice supponendo
medium quod moderatur et secundum consue
tudinem etatem temporis anni et cetera non
quia stomachus indiget multum
leditur pro stiptice conceditur dulce et
simplicitur secundum conveniens et cetera
Hic competit aqua ordei decocta cum
melle aut zucaro rubeo et magis
in primis 4 diebus et ptisana cum
consideracione de virtute. De sompno
et vigilia plurificantur a sopno
omnino in ipso sincopi et ut in ap
propinquatione eius sicut dicitur et
supra de flegmaticis quod sompnus
de et equalis vigilias minuit dor
natur medietas temporis eorum
fricacionibus et etiam dissoluatur
maxime capud et contra ruda
itate mediocritas eorum conveniens
vt enim digatur et virtus cresci
tuatur. Replecio et inanicio re
pes vitanda et similiter et ad sa
nitatem non concedit inanicio
vene cum coitu ex melle et sa
le facto et cum a sompno surgit
temptet expellere superfluitates
ex naribus et ut dictum est. Conser
vandi sunt ut non surgant ad
assellam nimio cogendi sunt.
Ex inani accidentia evitet excres
sima quod virtutis debilitare
aut inflammare et ponere in
motu quia ex eo ut supra autem
sincopis dicunt quidam quod cum
decata in vinum et in graviter pro

Constante virtute enim et hoc
spacii quod naturaliter ex se eius contra
quod si cellit est fluxionis superfluitatis alia
attendum est vt in alio casu
Et primo securum est supponere
oximelle et sale sicut quod si de cete
rum considerat post et ventre lenire
a superfluitatibus fecalibus evacuatis et
cum clistere ex bliti caule floribus
camomille ordeo et furfure sic tam
sale et oleo communi quod si nimis in
stomacho sit et euitare reddere. Ut
primo Antonius et de alia appetere discor
diam. Rasis 16° continentis in capitulo de amenti
Allexandri inquit dari in potu
lapatium ad allexandrum et
flegmaticus non affuerit et si
videris etiam corroborari secundum collegium
[illegible] et quod dari est ei lapatium.
Ib. vero 12 capitulo condicitur contrarium
oppinari cum et consentit. Secundo
quia ipsi humores quod neque sunt in
corpore fatuus quia si eius naturales for
tem motum [illegible] multo magis moti
facto forti aut debili sepe quod. Ubi apparens
disposicio supra quod vocatus est ut in questi
one quod in allexandro estimat quod flegma
grossa et vitrosa fricacionibus
educi non possit secundum ordinem solutio
et quod virtus est fortis in tolleratione
eius. Ib. vero et alia arbitrati sunt
contrarium et quod virtus tollerare
non debeat et cito dicitur. Ib. allato
loco in nullo talium sanguis abla
cio sine maximo periculo assumitur.
Fit nocumentum quidam violentes
contulacie inquit Alexander in fuisse
locutum cum flegma et benignum
appropinquans sanguini propter quod et
dixit flebotomiam fieri posse. Ib. vero et
quod fuisse locutus ubi flegma sit ventu
plenum et vt supra. Propter quod flebotomiam
negavit. Ib. alii dicunt quod Ib. et h

Timuerit tamen sincopis ex motu
humorum propter quod precipit fricari
Alexander vero et alii plures timue-
runt tamen sincopis propter suffocationem
eius ex multitudine. Credo autem si
fuerit super fricari et in gradu quam
sit extra locus speculationis que eius
dissolvet nisi experientia. Credo magis
expertis credendum est propter quod Alexandro
suo quippe expertissimo viam in
hac adhereo adhereo. In stateraque no
sanatus principem constitue sincopi-
zanti primo leniat ventrem cum clistere sicut
supra et gradando ad fortiora
addendo aliquid vel de nucleo cartami
cassie et iere pigre et hiera. Si de sin-
copi sui considerans post te transferre
ad lenitivum per os ex cassia vel manna
et cum modo re tribuit aut agaricum
et magis in processu et gradua-
tim in difficultate et adhereo
Alexandro presumpmit sub fricari
debile. Semper vomitum et si fiat
semper quod solutum forte et debile
et si vomitum maxime que sincopi
est fortis et via e apta satis fa-
cile educi si flegma que flegma
est dulce vel sanguis admixtum
si ex flegmate non cadit in sincopim.
In stateraque si compendiosius vel ex sto-
macho mec quia estimas lenius vomi-
tum educi posse tunc provoca vomitum in
ore mollis simul et aqua tepida.
Deinde post tertiam hoc vomitu pennam
aut digitum. Est similiter vomitus
iuvat quod si cor constituere sincopis post
fortificetur in aquis decoctionibus ca-
pillorum et hiera est sepe dictum est
in tractatibus collirii. Et quod so-
lutus quod ille de vias simplici
accusatione et hiera est sub casu eo
Ubi nota non consideres de sincopi
solitudine dimitte et attende suppo-
sitorium. Et si cavetur etiam semper
timore lenibus clisteribus
extra. Et post solutionis est sub frica-
tionibus de quibus videnda
sunt quinque. Primum quid fiant
sine operantur. Secundum que partes
corporis sunt fricande. Tertium qualiter
esse debent si debiles aut fortes. Quartum
cum quibus fiende sunt. Quintum
est tempus. Primo dicendum quod ex talis
virtutibus vel in sincopi sanguinis
aut humores maturat demittendo
materiam circa cor cadat seu fumum
emittat. Item materiam diminuunt ipsam
subtiliando quia calidum contrahit
et materiam per viam ad exteriora subti-
liandam. Et ex quanto sit ab ea faci-
lius resolvitur. Item corpus capit
est facilius transpirare possit
exterius quod talis fricat et sic sua fricatione
materiam cor materiam ad stomachum levat
est supra sincopim generatam
Secundo dicendum quod primo crura
et coxe fricande sunt trahendo
ad inferiora et melius deor-
sum. Secundo transeundum est ad
brachia et manus incipiendo
a spatula trahendo versus ma-
nus propter eandem causam. Deinde
procedatur ad collum et ad spatulas
non trahendo deorsum vel materia
versus cor et versus os stomachi
trahatur quod est maxime magis
circa spondilem. Sed fiat fricatio
lateralis versus brachium. Deinde
fiat fricatio pectoris et lateralis versus
brachia quibus simul ad fricatio-
nem crurium et coxarum reddatur.
Tertio dicatur quod incipiendum est
a fortioribus propter materiam

Right margin: 2^m fri^o · 3 · 4 · 5 · debiles aut fortes · p^{2o}

Left margin: no · no by · et · [illegible]

In principio ex frigidiorem et grossiorem deinde deinde ex leviores procedendo de levioribus ad leviores eius ad declinationem naturam in declinatione deinde ex magis leves item extracto magis calore et magis subtiliata. Et consentit eis usque ad abrasionem tutius sed nobiles eius et debilitati hoc modo patent. et pro tale suffitiat si fiant dolores absque tutius abrasione. Quarto dicendum quod erit et dicit secundum fiendum panno asso et hic nota quod subtile et pro maiore tactus ut panna suffumigetur prius cum ligno aloes mixto ac cinamomo et similibus propter sincopim. Quinto dicendum quod erit et inquit secundum omnia tamen temporis exigentia ut supra. Sed hoc secundum medicum ex multum prudentem in ea pars fastidiet mistionem aut propter debilitatem et ideo similiter fiendis attendere. Quandoque fiunt cum panno infuso in malvatico aut alio aliquo liquore. Si quam dubium ne adhuc post fortem expressionem in panis remaneat liquor ab struens poros sunt secundum est suffumigatio. De fricationibus ex de supra de eius fricarum in generali. Tertio dicendum quod est si datum est convenientis digestiva subtiliativa et incisiva non multum calida et hoc est variatur secundum varietatis flegmatis et in hiis aloe tuo proposito quarto capitulo et in sibi. Hic nota quod cum os stomachi ledatur multum et similiter ex frigiditate ipsius flegmatis sunt dicendum cum digestivis que sunt membra respiciunt est ac melisse buglosse mente ysopi et similium. Quinto capitulo dicendum evacuatione

Solutio vero. Si digestivam materia ut de aliis flegmatibus dicebatur et continua et digestivum et solutiva erit sicut de aliis et hoc si in longum procedit. De provocatione dictum erit de aliis flegmatibus. De divisione statim dicatur in complendo septimum. De confortatione stomachi est dicendum quod aromaticum post cum margaritis sicut in confortatione cordis. Item dicamus capitulo similia aliis confectiones aromatica saculi et similia cum electuariis quoniam sepe dicitur quod cum hoc fit materia pro conquiritur sincopis propter quod dicta est sincopalis. Item quod quia corpus committitur sic et cordis sincopis pro ipso sincopis. Quod in principio electuaris propter ipsum ex situ cum fricationibus et aliis diversionibus propter causas tutius est si materia ad cor vadit. Et si tempus deest in visceribus regimen cum ponitur suppositum et pulverem et melle sicut quod si superius fatum ... Et si contra ventositatis in stomacho in parte superiori ventositate magna absque statu combinato supponere. Et tunc cordis epithima ex rebus cordialibus calidis applicata cum saculo aut alio et hoc in principio quod tamen ex remotioribus in angusto. Item odoret aromatica calida et sicut erit gallia cinamomum musce nux muscate et similia. Et in ... hec adiungere ... nisi ... maius ... cum aromatico ...

[S]atietur cum rosa aut rosa pura et aqua
rosata aut lambetur in aqua
simplici cocta cum lenticulis specialiter
commendatur aqua lactis. Ideo dicit Rasis
dicit Galienus melius est quod in homine
tantum dicitur saracenis quibus ex le-
ge sua prohibitum est vinum bibere
et [illegible] inquit. Cum sanctus pre-
sunt in corpore debilitati incipit
et cadere subito ubi est pane infu-
so in vino commixto. Si vero pectus
apud in visceribus. Cum ergo asso-
ciatur ei hec estimatio non est enim
modicus [illegible] fidentie locus secundum
accidit huic alteratio in pulsu et
quando alteratio est excessiva que continua sit
quando vehemens sit sincopis et syn-
copa tempus non est obviendum ut
supra. Et sic ex exhibitione protinus
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
quod si compendiose [illegible] mobile
humoribus ex parte sui facilius non erit
[illegible] dare tyriacum in modo
cum subtilis odorifera aut
[illegible] melius datur quando febris [illegible]
Cum etiam pertransierint principium
[illegible] in augmento vero est dubium
de sincopi. Non [illegible] talia [illegible]
ab [illegible] potu abstine quod si com-
ceperit vomitum fit [illegible]
[illegible] cum aqua [illegible]
[illegible] aut [illegible] melius
[illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] simplex in aqua cocta et
calidum in [illegible] quod si cum his
potibus commiscentur que cor confor-
tent melius erit et cum hoc vero
quod [illegible] accipitur [illegible]. Sic
et vinum confert a [illegible] principio [illegible]
et [illegible] si fuerit febres cum sanguine
[illegible] cor confirmat. Et quidem [illegible]
sunt [illegible] et [illegible] dissimiles

et credo quod sit [illegible] [illegible]
et est consonus textus. Causa [illegible]
[illegible] [illegible] et in [illegible] disten-
gue [illegible] limphatum et non lim-
phatum. Nam attendendo virtuti
[illegible] febri in sanguineis
competit [illegible] limphatum et in [illegible]
[illegible] detur [illegible] melius. Et
[illegible] ventris [illegible] consti-
[illegible] quod si [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] que a colera
grossa procedit [illegible] [illegible] [illegible]
dicti [illegible] in de sincopali [illegible]
[illegible] ex flegmate ex parte [illegible]
[illegible] de quibus
in [illegible] note. Et ex parte
vomitus. Est enim [illegible] facilius
propter coleram et propter [illegible] quod
[illegible] accipitur in stomacho.
Item attende quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
de sincopali minuta. Et ad [illegible]
melius est [illegible] assidue perficiat
[illegible] [illegible] continue
aliquid agit ex parte [illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] et attendat [illegible]
virtuti [illegible] debilitet
[illegible] sustineat propter quod
[illegible] subito [illegible] eadem die
[illegible] [illegible] quod si fuerit a san-
[illegible] de [illegible] ex parte [illegible]
quid agendum et in aliis [illegible]
[illegible] in precedentibus quod a
colera est [illegible] [illegible]
a sanguine [illegible]

De sincopali minuta

[illegible] febris sin-
copalis minuta est febris acuta
cum [illegible] [illegible] [illegible]
eventu accidit sincopis et [illegible]
virtutis et [illegible] [illegible]

Secundum plurimum est a colera subtili
putrefacta ac venenositate par-
ticipans. Dicitur sincopalis
ab accidente comitante. Dicitur eciam
minuta ut contra distinguatur
sincopali humorali que dicitur ea immuta
i. a causa minuta. Dicitur autem propter
[illegible] accidencium eciam quia
brevius est terminacionis ita ut
aliquando eius sufficiat virtus eius
ad quartum. A. Dicitur eciam velocitate et
quia materia est subtilis et nobilior
velociter virtutes naturales et alias cita
subito movet. Eciam tacta materia
ut virtutes eius non sustineat
nisi ad quartum sed ante moritur paci-
ens. Dicitur eciam [illegible] quia in primo
paroxismo cadit pulsus et totus
alius et [illegible]. Et in sequentibus
duobus multo plus. Dicitur eciam [illegible]
in plurimum est quod est a materia acuta
venenosa subtili [illegible] ad
[illegible] cole [illegible] per coniungere
est enim subtilis et cito [illegible]
quale membra in quibus [illegible]
[illegible] a se [illegible] eius [illegible]
quia [illegible] se [illegible]
sa stomacho et cordi [illegible]
[illegible] quod sincopim facit. Colera
ad maxime [illegible] paca sunt
corpora colerica [illegible] in quibus
propter eorum dissolucionis [illegible]
[illegible] sincopis. Et forte colera
[illegible] sciendum est pessima [illegible]
[illegible] de quibus supra
in de coleritis et fiunt paroxismos
de quo [illegible] ut si fiunt [illegible]
de [illegible]. Cause. De causis
eius [illegible] ut supra de causis [illegible]
coleritis et [illegible]. Sed dicitis quod
A [illegible] de ea [illegible]
[illegible] sit ex flegmate. [illegible]
do est dicendum quod [illegible] cito [illegible]

causam similitudinem sed non propter eam
cum sua sincopali humorosa
et magis sed cum coleritis et magis
[illegible] accidentibus principalibus quod est
sincopis [illegible] dicitur et nota
et tu gradus. Signa demonstrativa
Ex reliquis ea nota et accidentibus
sunt signis demonstrativis colere
que causam supra posuerat tibi
[illegible] ex parte ipsorum et per nosticorum
tibi sufficiat de signis posita et ce-
tera que de humorosa dicta sunt et
de signis coleritarum. Curacio
Primum est ordinacio. Secundus eius
gradatim de debili ad fortem ut [illegible]
[illegible] si [illegible] attendimus
[illegible] sine dubio. [illegible]
[illegible] particularium [illegible]
administracio. [illegible]
[illegible] primo [illegible] et aer ad
contrarium [illegible] quia ad [illegible]
per eius [illegible] ad ea
que de ipso dicta sunt supra de febre
pestilenciali quia in omnibus
est ut ibi [illegible] et [illegible]
omnibus. Item de febribus acutis de
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] venenosi ut plurimum [illegible]
[illegible] omnes [illegible] condi-
ciones [illegible] pestilencialium
[illegible] quod [illegible] supra de [illegible] febre
pestilenciali. Et competunt [illegible]
[illegible] agre-
[illegible] et dicto [illegible]
album videtur competere tamen
[illegible] enim Gal. 120 [illegible] quia
est indigestibile et [illegible] in [illegible] febr
sincopalis [illegible] et convenit
[illegible] omnia ut ibi [illegible] De [illegible]

dorsio fructibus et similibus quia
De potu convenit aqua decocta pura potus
vini et vino mixto decoctionis et
cinnamomi optimo. Item aqua in
stillata in vino granatorum sucro
acetosorum et similium est aptissimo
loco quod si vinum sint dare primum sit
aquosum debile et in spectant
sepe etate condicione consuetudine
et tempore anni. De inanitione
et repletione contrariis non expedit
vitanda est maxime solutio ventris
immoderata perseveratur et attractionibus
perseverantibus utitur clistere
duobus vel tribus primo asserit quod
levit dies futurum sepe cibum cibo
dando. Si in multis cotidianis et
parum pro vice et cibo dixit et inmin
stratur cum cibo paulatim et sit cibus
carnibus de similibus in frixis in aqua
granatorum insuffulatum aut cum
similibus acetosis alterantibus que ha
beat condicionem cum superfluita
tibus. Et attende quod tibi tunc si possibile
est quod paroxismus occurrat stoma
cho vacuo volo dicere quod tibi tunc
neque recipit cibum paroxismum. Item
venter cum suppositorio aut clistere
vel si movendo de lectore cum
omnibus de hidrorosa. De motu et quiete
te corporis omnibus motus et quies
posse introducatur nisi stultitiam
quod contingit febri quod si fiant sit
lenes in motibus et quietibus
ad introducendum sompnum et cum
rebus odoriferis cor confortantibus et
tantibus. Nam sitationes fortes
inflammant et sic augent in calorem
Item diminuunt calorem et concipiunt
corpus sit derelinquit et etiam quia cor
ruit calorem in motu. De sompno sompnus
et vigilia introducantur sompnus
ut possibile est itaque in medio sit tempus

eius hora vigilia. Et tamen ista
moderata respectu ipsorum causa
entitate. Accidentia autem extrema
vitentur. Item in summa debes
studere confortationi virtutis
et remotioni sincopis cordis propter
primo quod quandocumque hora in fine
mutuantur cum cordialibus re
frigerantibus calorem et stomachum
confortantibus et debilitatione
pectoris et hora ad accessionem
in magis cautus quam magis contingit
ex pullis omnibus et testiculis gallorum
et huiusmodi alteratis ut dictum est. Item
quidam dant in ea sicut granatorum
in medio tyriace per terciam
partem et eorum vocantur valde attendi
tamen etate constitutione temporis
condicione et huiusmodi et tu bene cura
et alii aquam ex frigoris in
parvo tyriace et in metellis valde
et pro complemento curationis sicco
quod quamvis adduxit dies tamen de
cura sincopis ab eo positos
sicut et tu. Item ultimo attende ut
de hidrorosa quod ultimo tamen non est
in medicinis diei et assiduis tamen
infirmum cum in vino tamen non
in malo et vino dimitte in
et quia ultimo tamen ablatione non
cum lenitione etiam. Item tertio dicendum
quod confert sirupum de acetositate
citri et simul cum sirupis et sint
hec omnia alibi in mortu sit supra
Et custodiatur ab omni eodem post
lenitum et vomitu cum vomitus
in causa est in metallica valde et super
collecta et se mobilis est in ultimum
cum sit subtilis et fiat ut sirupo
cum aqua calida sola aut cum
medicina olei aut non sit aqua simul
et ut supra de hidrorosa. Item vide
ut in uncellis partibus duc
aquam fructuum [illegible]. Item

curatio

Diaprunus solutivum absque scam-
monea et diagridio. Item cassia fistula
aut similia cum decoctione pru-
norum tamarindorum sepistenorum et ...
Et cum de custodiatur ne intel-
ligat ab omni evacuatione facta cum su-
cco forti et nigra. Pro eo si
in corde sint calidiorum similia
et inflammata et cum edulcorata
da si calentes cum colatura passulis
sicut eo capitulo et breviter digestum est
de febre pestilentiali. Aceto et
sirupo et aquas alembicatas
dando sicut dando sicut ibi et bre-
vius administrando frigida et humida
et sicca stomachalia et cordialia
sicut alleviatio (?) eius. Pro quinto cu-
ratio eventus colamus quo renibus
inimicabilis et ex agentibus cum
decoctione primorum tamarindorum (?) febre
stercorum cum tamarindis et ...
lenigi. Item competit cassia fistu-
la et humectis cum decoctionibus ...
cum dictarum. Cura sermone
cum sicut quorum tamen de hoc disputa-
tum est supra de pestilentia febre
et tu idem sexto. Item ad admistrationem
particularem ad extra sicut ad epithimia
cordialia frigida et fiat cum humida sine
...s tussis et pectoris angustia q-
uibus causibus fiat cum sicca sinum sa-
nis et ..., epithimata sicca et
humida humecti supra de febribus
pestilentialibus. Et consimiliter
operare circa epar et renes et spinam

dorsi applicando frigida et humida sibi
convenientia sicut dicebit ... omnia
colligere debes praemissis capitulis et
parte supra de cura febris pesti-
lentiae et in gradibus consimilibus. Quod si ca-
niget sudor cum habeat ...
debilitatem et superveniente syncopi
amplius debilitate et ...
ne cadat. Occurrendum est ...

Cum persentiebus ipsum sicut alleviatur
sudor: omne sudare faciens de-
bilitatis indicat in die plenum
tamen sudorem consistam cum aqua rosa-
rum sandalis, epithimata aut camphora
et tu attende sicut tempus et
propter accidenti... vide supra de cura
accidentium. Septimo quod correctio
accidentium dicendum quod cum habeat ...
sicut eventus accidentia accidentia ...
tamen non sit de ... accidentia
supra in descriptione et ... eadem
te transferas loca ubi oportet satis
tibi sit si de sincopi dicetur ... pe
aut sincopis aut ... ...
cum epithimis aut sacculis cordialibus
Demum extremitatem ... cum sit-
im sicut ...
aut agrestis aut acetosarum aut
citoniorum aut ... aut ...
lymphato cum aqua rosarum aut
aceto sellis. Quod si sicut ... de-
bilem ... aut
aqua ... aut ...
... non pronosticam
alterata ... dictis et similibus
sicut sandalis et humiditatibus et ...
aspergere faciens eius cum aqua rosa-
rum ... sandalis cum
cum ... camphora ...
... camphoratum. Item fiat
odor frigida sicut supra de pe-
stilentia humida aut sicca sicut pla-
cebit. Item pro ... fiant ...
sicut virtus ... quia ...
ta ... et ...
sint attende febris cum ...
et confortationem virtuti ... et
confectionibus cordialibus et al-
terationem caliditatis febrilis ad-
ministrando frigida refrigerativa ipsum.
Quod si cordis ... defectus subti-
litate spiritus et ... cum ...

exsa

frigidorum

In caliditate febrili tunc studeatur
ingrossationem ipsorum et refrigera-
tionem sicut est flabello flabellando
circumcirca et cum aqua frigida
applicando testiculis et refrigeran-
tia et de medicinis magnis refri-
gerationis et circa conditionem
melius. Et principaliter curetur cum
aqua rosarum et semper cum magna addi-
tione aquis sibi medicinam
cum aromaticis et cetera et spiritus
confortationem. Et breviter sit valde
attentus curatus in detrahendo
cum in principio paroxismi angustie
vel status timore sincopis et
casus virtutis. Et tunc fortius eius
est supra in habendo operatio de
prudentia est enim mala et cum
fientibus febris.

De febribus melancolicis

Febris melancolica est febris
in plurimum producta sive
intricata a melancolia naturali
putrefacta per adustionem col-
genita in plurimum in membris magis
est egrum de quo magis affligere
in venam ipsius humoris et sic.
Dicitur in plurimum producta et quia
est a indurantur casus i. curetur
que inseparabilis i. contra eo
quod quando reperitur admixta
causa de cetera melancolia quin est me-
lancolie minor multum dissimilis et ideo
videtur magis ad putredinem et amplius
fiat virtuti ... motus
velocius ad eorum expellendum quo
venas ... cum ... deri-
vatum a regime virtutis ...
putrefieri et quia ... qualitates
putrefactionem contrarias ...
putrefactio tardatur ...
hoc medio velocius ad expulsum.

Expellendum reddere fortius et ...
fit contra ut experientia docet.
Dicitur a melancolia naturali quia
constituitur quia raro fit a naturali
per inspissationem sive ineptitudinem
eius ad putrefactionem ratione
suarum qualitatum ...
... sit quia
a melancolia naturali ...
ut a non assimilatione ...
... a regimine ...
et occupatus calore ... sive
putredinali possit putrefieri ut
dicitur de diversis febrium et ... xi° capitulo.
Fit enim in plurimum per adustionem cole-
re et nunc per adustionem melancolie et nunc
...
ustionem sanguinis et fleumatis ...
... fit ex fleumate ... ex
sanguine et nigra. Dicitur magis ...
quod aliud est supra de fleumatis per
... conditionibus ...
... motum ... et ...
... melancolia ... Secundo ... fe-
bris ... et non
... sine motu ... quia
ex naturali melancolia fit ...
sine motu quia ex melancolia fit non
naturali ... quod ... melancolia
non naturalis est duplex:
quedam talis per corruptionem
humoris alicuius ... corruptione
... sed in melancolia est tali
rigoris ...
ad motum ... quedam per combu-
stionem alterius humoris ...
et ... et sic ...
species ... quedam sanguinea
per combustionem sanguinis ...
quedam fleumatica, quedam colerica,
quedam melancolica per adustionem.

Febr / me / lan / co / lie / .i. / Eta / no

dio

Etia

Melie naturales genitu sequibus
omnibus per ordinem dicendum
Quandetur eo in continua et de
interpollatam et de singulis differen
tiis Dicit vero a quo quartana vo
cato sit incipiendo quod quia at
ad alias sequuntur egritudines
quod dicit quartana secunda
plures evenit successione aliarum
quia cum quo quartanis patientes humi
ditates qui sunt grossi a caliditate
putredinali coruntur et deinde quartanas
fiunt ipsis fit adustio et putrescit
et ideo dicit in 3o pronosticorum
febres in ordinate vagantibus
quartane fiunt sit Tercia autem quibus pati
sunt que apta sunt incidere melancolie ut
corpora in conditione f et siccitatis
talia sunt senes et quartane frigide et
sicce et qui in quartanis fiunt et venis adstri
ctis angustias et qui regiones tu
nentes ut comedendo lentes fabas
caules pisces salitos et similia que
colerem generant melancolicam
Hoc dicit et quartane vero sunt
qui melancolici est et per adustionem
nam per adustionem talis mapide
multiplicatur nisi ex incitatione et
ideo dicit in 3o pronosticorum et
qui 37 annos preterierint quarta
nam efficiuntur Tempus autem que
est proportionatus est autumpnus
et finis estatis quia sapit prin
autumpni et est similis 6 7o de ci
vitatem aut contra similiter quartanam
tunc primus sentit quartana est
f et f. **Cause** De causis autem
eius dicitur quod omne melancolicum
melie per ex causa eius ex parte
sibi et quartanis de quibus 6 3o co
Melancolie adustum aptus sibi
adquirere et quartane quia processit
adustio etiam in principio

Vel fortassis dicta Que omnia autem
ante melancoliam inducentes et calo
rem extinguentes et cum timor
timor et pusillanimitas melancoliam
preficiunt si diu steterint ad disposi
et quartane est cum de similitudine
que autem sunt comitte et contra
per et tu quia **Signa demum**
Corresponderent parum observabo or
dinem que in febribus posui quia super po
nam si ordine signa demum quartana
consequuntur cum super quibus corpa
quartanas fiunt et cetera cum dimissorum
primum de ipsa paulo ante posita
Et autem ponuntur sed et signa sepa
lia quedam permittens communia sunt ex
eis dictior efficitur Omnis enim quarta
na in interpollatione incipit primo
in oscitatione aliis ibi et similia de
inde sequitur extensio quarum de in
rigor deinde frigus cum quidem verius
sentit in ossibus cum sanationem
et in iuncturis ac si dissoluciatur
Postea sunt deinde accidat tremor quaedam
vehemens sunt dentium collisionem
continue sequuntur et per hoc sit
tendit calorem cum lenis et continua
incedens et lente postremo cum longa
aut paucis sequitur sudor
de quo infra Secundo dixerunt
quod fit quartana aliis ex cum pro
quartanis eius adventu est privatio
omnium signorum que precessere melie
multo et cum sequitur tonitua Tertium
quod octavo post incipit ut supra
in successione aliarum Tertium quod pulsus
est sicut cellulis qui est in melancholico
seniis constitutis et de ipso infra
Quartum quod in sit hoc amicis signa de
bili cum augmentatur in pressu et
sentitur frigiditas ut sentiatur
ossium concussio seu confractio

Margin notes: Dico · Dicta · ffe. Tercia causa va / hoc ne fiat / se · Nota corpa Tertia apta · Nota signa proprie · Nota · Tempus · dicta · 2 · 3 · dicitur · 2

Signa que ex speciali materiali febre in
quid est tempus faciendi / ab accidentibus
Urina enim primo est subtilis alba
aquosa sive cruda tamen [illegible]
digestionis propter humoris grossitiem
et frigiditatem que longa [illegible] durat
ad spissitudinem declinando / Pulsus etiam
multum variatur quia in die
[illegible] ac est declivus sed
in die paroxismi ac substantia propter
caliditatem [illegible] et in die
sequenti post paroxismum quia cali
ditas putrefactionis cogit longiori
tempore urina [illegible] ac citrina semper
in quadam spissitudine / in statu — status
vero ingrossatur / in declinatione
autem [illegible] ac nigra sequitur
quia solvitur et humor [illegible]
in urina commiscetur / et hoc magis
in ea que ex quotidiana / ideo sicut ex
ea que est [illegible] naturalis [illegible]
vel ad nigredinem tendens / et quamvis
urina in principio [illegible] sit colora
ta apparet in omnibus [illegible] tamen
densitatem recipit ex parte coloris et
sic in aliis temporibus et hoc magis
[illegible] ab ea que est a [illegible] quotidiana
ut dicitur / [illegible] tenet densitatem
quam assumpsit ex parte humoris
per adustionem in ipsa commixtionis [illegible]
et variatur / Egestiones vero ut plurimum — ego
sunt [illegible] ad nigredinem declines
Spiritus densificatur / quia ex [illegible] — spiritus
a [illegible] naturali adusta est
acre sicut [illegible] quod cadens
super terram ebullit / Sudor vero — sudor
eius per comparationem ad [illegible] est
multus sed per [illegible] comparatione
ad sanguineam ad coleram / [illegible]
[illegible] adherens / Vomitus est de [illegible]
[illegible] ad [illegible] sive ad [illegible]

[illegible]dine et color eius ad nigredinem
[illegible] accidentibus quia [illegible] talis
sit corpus [illegible] sit caliditas [illegible]
[illegible] / sed est [illegible] sufficientius
ut autem in lapide aut osse vel
aliquo tali attenso ut ex [illegible] — tactus
[illegible] in hac [illegible]
[illegible] attendere et [illegible]
[illegible] humoris et eius grossitiem
et [illegible] comprehendit corpus totum [illegible]
flamma eius subito [illegible]
[illegible] in ea est caliditas [illegible]
[illegible] / quia [illegible]
sunt ea [illegible]
[illegible] quia [illegible] sit su
bito extendi [illegible] potuit / et [illegible]
frigore [illegible] vero quia positivus ne
[illegible]
[illegible] accidentibus [illegible] calidior
quia caliditas et [illegible] / [illegible]
[illegible] / qualitate — [illegible]
[illegible] color faciei est
viridis et assimilatur colori plum
bi et alba [illegible] plumbea
sunt et cutis in pressu [illegible]
et [illegible] et sit sicca et aspera et
dura [illegible] sit
[illegible] facies ipsa tumida
sit et pallida et livida in [illegible]
pedum / [illegible]
[illegible]
quia [illegible] frigore ex
quo [illegible]
sunt [illegible]
[illegible] et
[illegible] / [illegible] rigoris [illegible]
non est sicut sensus [illegible]
sed sicut sensus [illegible] refrigerantis
constringentis / [illegible] dolor [illegible]
ad ossa et sic [illegible]
sentire debilitatem [illegible] ossibus et

Concussionem materie frigidus
ex frigus in ea precipuum est
positum et eius pluralitas. Et ea et
est in frigore quia senti[tur] frigi
ditas est in solida et in aliquibus
dolor quasi frangat ossa et est il
lic contractio per quam stridentur
dentes. Quorum eius sunt in solida
quia quia materia solida in ossibus
et circa ossa magis recipitur. Et
materia solida in eo comminuitur
eorum et moliuntur ab evacua
tis corporibus grossis et siccis
occurrentes particulis ossium et mag
molorum in eis materia tunc fit
ad quietem sequitur coadunatio
sive inspissatio sive compressio
quod eius fit levius corpus. Et
tis et hec constrictio et causa confra
ctionis dicte. Ad quod adiuvat
quia cum humor solidus ad extra
super membra sensibilia spergitur
sua siccitate et grossitie versus
musculos cutis male expelli pe
ri remanens diu super mus
culos cutis male expelli potest
remanens diu super musculos
et particulas ossium in eis tale dole
re pungendo et gravando quae con
fractionem diximus. Et stridunt se
dentes ex predictis dicimus hoc est
materia ipius humidus contingere pre
cius acredine et acetositatem
materie et multa disproportionale
et in grad. Et consimile fit dentium
stridor in aliis similibus
vaporibus ad musculos mandi
bularum pervenientibus quam quandoque
stridor est sicut spasmus et aliquando
est stridor ut in creatis et sit
nervis ponderis dentes bambus
et aliquod tale ut ex fortitudine
fissione dentium adiuvatur. Dentes iste
frangitur. Et est videndum
quod humor maiorem facit ad
cussionem sive tremorem sive rigo
rem. Et ipsa brevius dicendum quod
tremor et motus concussionis est
minor ceteris paribus in una quam in
flegmatica vel una. Et ex communi
conditer minor scilicet extensive in una
et in una fit maior extensive
et in gradu. Et in primo frigus
valde intensum in frigoribus
est in rigore unde etiam frigus
unde est continuus vel propter primam
accidit ut supra dictum est. Sive a est
positum quod a incipit quidem
capit in primis cum frigore premo
quia in principio sui paroxismi ex huius
est mollitus tarde motus et tarde
movetur ad putredinem et tarde
quam solidus et ideo tarde calescit propter quod
in principio principii paroxismi frigus
est primum intenso per frigus post
modum frigus sicut in solida deinde in
capit frigus cuius adhuc quia angen
ti et medium eius quia angusto
magis subtiliata materia a caliditate
sive et tunc movebit et maiorem
corporis partem occupabit postea
materia partem apud statum scilicet sui
principii. Deinde simplex magis de
clinabit adveniente scilicet fine principii
et appropinquante scilicet augmento paroxismi.
Et horum omnium causa est calidita
putredinalis cum incipit minimus
a materia occupari quod est in aug
mento principii ut principium paro
xismi pluralitas dividatur in
sor tempora ut huiusmodi precedentes paro
xismus. Et hec ratio est quanto materia
fuerit magis calescit et magis disso
lvatur tanto citius movetur

p 13

Et magis frigus causat propter quod
frigus est minus et in augmento vel
se tenet et similiter minus in statu
minus quam in principio similiter. Item
rigor et concussio est maior propter
maiorem et magis fortem calidam
ac magis penetrativam et mordi-
cativam et ideo non videmus in ter-
ciis rigorem fortiorem augmentum
eius salutis appropinquacionem ut dicit
et tu queras quomodo intelligit. Dicit expo-
nit de tribus temporibus. Item ex-
frigus primum in principio respectu
augmenti et minus in augmento re-
spectu status etc. Item rigor augetur in
augmento et statu in declinacione
autem minuitur digestio et pacificata
materia remittuntur. Idem dicit. Item si q- 90
res cuius maius est frigus an in
terciana an in febre. Dicendum quod in
febre est maius intensive et exten-
sive quia duracione etc. quia et
si in terciana accidat frigus positivum
a frigiditate materie tamen in ea accidit
plus propter remotionem caloris ad
intra cuius oppositum est in febre et
quia colera plus tendit ab exterioribus
non sit tantum materia multum horribilis
et flegma multum amicum non sit propter
quod materie sanguis etc. et admiscetur ad
hoc quia flegma frigidius est
melancolia et est locus speculacionis an
aqua sit frigidior terra. Item quod flegma
magis movetur ad maiorem corporis
partem. Item pulsus in principio status
primus et ocultus quam in aliis feb- pulsus
ribus etc. quasi primus mediocris de
pulsu eius sanum tunc sufficienter notum
per nomen pulsuum cognoscet
terciana etc. Item similiter maiorem in hac
ut ipse dicit et superfluitas pulsus
tarditatis et raritatis respectu sed
re equare magis respectu sanguinis

Et coleram vincunt. Item pulsus
quinque terciane melior est pulsu febre
in parvitate et frequentia sed est similis
in tarditate et exponit Gentilis
melior id est non ita parvus nec ita frequens
quia colera est forcior in terciana et quam
in se flegma ad tarditatem pulsus
in terciana melior parvitas sive non tan-
tum parvitas quanta est in febre minus infle-
gmatica. Per frequentiam sit corrupcio
nis excitacionis et ista indigent spe-
culacione et tu queras. Item in terciana est pes-
simus quia durius propter siccitatem humoris
exiccantem arteriam principaliter efficitur
inobediens ad bene extendi et
altum elevari non potest. Item pulsus quinque
est in terciana grossa continuitur in mediocri
grossitudine et quia est terciane medius
grossior sunt maiores in pulsu
tali densitate quam in reliquis recipi-
atur sicut etc. Item est licet in omnibus
febribus putridis sit supra in
radicibus similibus sistoles sit
maior diastole tamen in terciana propter
grossiciem humoris coleram simul
acor est ad sunt etc. terciane in qua
est maior calor et tu queras. Item terminus
circuitus et quare propter signum hic
febris quia hic circuitus in aliis non
reperitur febribus et hoc si maxime
humor vel sanctius febrem et duos
dies integros putridos et quietos
licet et aliqua die minor sexto vero de duratione fe-
brium et durat eius paroxismus
hore etc. et tu queras quod si intra
colera minuitur si flegma
prolongatur et tu queras. Item licet omnia
tempora tercianarum sint longa tamen
principium est valde longum respectu
aliorum. Item vel ita considerabitur
in hac nisi sit a melius colerica tamen
tamen est in augmento et statu aliquid

p 14

Sius supremat licet parua q[ua]na
existente contra. Item cum in istis quartanis
splen leditur ac dolet et ingros-
satur quod ex eius modi ab
elevationem. Item in ea accidit corporis
debilitas sed precedunt propter ea pocula
grossos turbidos elevatos et ad ex-
teriora spiritus invisibiles offuscantes
quem est supra tactum est. Stridor
dentium accidit et similiter tussis cum
difficultate propter in omnibus hiis partibus
quartanis sed cum difficultate propter
constrictionem pectoris sicut ad ipsum
humores excitante et constringente.
Accidit et hiis appetitus fortis et hoc
si eius fuit oppilata via per quam
remittit melancolia a splene ad os stomachi.
Item adest pigritia gravitas
renum et coxarum et propter eius rigorem
lateris inflammatio dolor lumborum
inquietudo. Item sompnia eius ma-
la timorosa. Item cum tu[n]c expulsi
accidit alius frequentia eius ingendi et
horum causa ex dictis colligere. Est
et febris hec declinationis eius ad
dicendum propter febrem quartanam sicut
supra. Et hec causa eius ...
sit sunt cum eius per ex ...
calore putredinalis ... ad
... cognoscendum magis ...
... consuetudo ...
tempus anni et ... concorda-
re debebo. Et hic adiuvat quod hec
signa que sic posita sunt particula-
ria sunt respiciunt quartanam ex
melancolia naturali ... in ...
sunt et aliis speciebus ...
postea ponam ... particula-
rem eius ... prognostica ...
bus speciebus ... Sig[na]
... ... quibus que ex
melancolia per adustionem ...
... quia ... sunt longiores
propter ... esse magis ... sam

Manant supra alios pulsus
dispositas ad longitudinem febris
operatur et sunt ... et lo-
gior ... frigus in ... propter ...
... hic ... quod non accidit ad
... caliditate et hoc
... ...
... ad ... si sunt subtilis ...
... ad ... et ...
Et hec ... stationes sunt ...
tamen tot et ... sicut illa et
... et est sudor
tardior a tardius ... vel
... propter ... dispositionem. Urina
est in colore ... et ...
... sed in die ... e
tincta et spissa sed ... est grossior
... in aliis propter ... grossiore
que ... urina ... et ...
est ... in aliis ...
... ad mollitiem ...
... et ... et ...
... in aliis ... propter
... frigidiorem ... et tu hic
adde alia signa componendo ...
... quod ... sunt ...
et propter tales ... at ...
... aut quod ad hoc ...
caliditas aeris ... constituit.
Item quia precessit febris ... et
... est ... modo ... in aliis
... digestiva ... quod ad
digestione sanguinis sit quia incipit
cum parvo frigore et calor ...
... et declinat ...
... urina ... cum
quadam grossitie ... et ...
principio ... rubicunda
... tendit per ad ...
cum ... et ... cum
sudore satis ... et in ore ...
... cum ... dulcedine

Ad putriditatem declinans/ et si
precesserunt signa sanguinis/ est putri-
da febris quia putrefit sanguis synocha.
Item propter vim ore dulcedo de-
clinans ad acredinem aliqualem
parum aut nihil sitit/ sanguis [illegible]
est grossus et adiuvant ad eius co-
gnitionem etas quod iuvenis regimen
precedens tempus anni et huius/ si si-
mul signa non ex adustione san-
guinis ex corruptione eius inveniuntur
Urina in principio rufa et spissa
cum quadam lividitate et nigredine
et precipue in superficie et erit signum
parum caliditatis satis intense et
quod urina movebitur cum capitis
gravitate cum inflatione simul
ypocondrii cum ponderositate et do-
lore pectoris precipue/ Signa eius
que est ex adustione colere
urina rufa ignea pulsus vehemens
vehementior velocitatis et frequentie
propter materiam calidiorem et cum minori
densitate et est durus et incipit cum
horripilatione et rigore materia nec
materia est subtilis aptior sit subtiliatur
ad exteriora propter [illegible] et magis sentitur
in exterioribus quam in profundo vel aliam
et quia citius succedit calor et intensior
sior et eius adustio trahit ad ama-
ritudinem/ et est sitis maior et sudor
copiosior quam in aliis aliis ~~[illegible]~~
febribus/ et est cum dolore frontis acu-
to cum defectu appetitus cum vo-
mitu colerico quandoque et quandoque cum solutione
ventris et aliis quandoque linguis [illegible]
et inflammatio/ et quando sunt etatis
conditio/ habitudo temporis et re-
giminis precedentium/ est accessio febris
colerice et fit cum tremore spatium [illegible]
aliarum et cum copioso sudore ter-
minatur/ Signa eius que est ex
adustione melancolie sunt signorum [illegible]

Precessio dominii melancolie et eg-
tudinum melancolicarum et cum maior
ad paroxismus incipit cum membra fri-
gore et calor non ascendit et ma-
gis equalis et est acutior quam in melancolia
naturali eius adusta et non
declinet et cum maiori sudore et
est urina magis tincta et subtilis
in primis et eius adustio ex sub-
tiliori parte eius trahit ad acredinem/ sic
acetum quod cadens super terram ebul-
lit etc./ Pulsus velocior et spissior
cum minori densitate et equalitate
generis et concurrunt cum ea dispositiones
similes ex parte etatis condicionis
regiminis et horum et aliorum est
Synocha nomine ad quam fit
accidit [illegible] in magnitudine quando
per adustionem fit/ Et quando fit quia est
tinua et [illegible] in principio/ fe-
bris [illegible] et plures quam sunt
febres que inveterate sunt successi-
one [illegible] splenis quia eius
attrahit sunt [illegible] et [illegible] colere
nigre que [illegible] ~~remanet~~ persistit
Signa et [illegible] naturali melancolie adu-
sta magis fit in senio quia aut fit
per aliorum humorum adustionem magis
fit in iuventute et maxime in fine
eius quando maior fit adustio
Item in 30 anno [illegible] 35 anno
precedente [illegible] efficiuntur
Plus in autumpno et fine estatis
et conditiones habitudinis [illegible]
frequentius solent accidere/ Signa cottidiane
[illegible] est sua [illegible]/ Et [illegible]
speciem que fit adustione melancolie
naturalis deinde que fit adustione
colere [illegible]/ Et cum prolongatur producit
ad ydropem propter [illegible] splenis
Et salvior est illa que eius [illegible]
[illegible] splenis aut aliis quia
aliis passionibus eius est [illegible]

Signa febris ex adustione colere
Signa ex adustione melancolie

duricies

ciatica opilacio grossicies du-
et singultus que est cum apate
splenis quamuis non solum ad ydro-
pisim sed etiam ad perniciem ducat
Et ideo sis attentus consimiliter
si fuit cum apate epatis et tales
ut plurimum longe sunt Secunda in tali
de senibus non curatur propter de-
bilitatem virtutis nisi aliquo mo-
do vis signa digestiva bona et fe-
brem declinare et tandem morietur
et ideo in pronostico sis attentus
Etiam 2o afforismorum dicit quod est egritudinum diu-
turnitate eis fiunt ut plurimum diuturnio-
tur Secunda ut plurimum est salua et
hoc propter longum sui quietem quod
de predicta specie intelligitur Secunda
que salua est liberat ab egritudinibus
multis et ab epilepsia Sanguinea ce-
lerius curatur postquam aque ho-
licet fit naturalis Sed que est facta
ex flegmate et colera citrina
melancolica valde est nequior et pe-
rior et precipue si est cum opilatione
vel cum apate splenis aut epatis et
frequenter ut dictum est ducit ad
ydropisim et non curatur generaliter
Unde que ex ad lesione stomachi fit
citius curatur quam que ex adustio-
ne membri naturalis et ista est
aliis difficilior Secunda que in-
cipit per consumptionem alicuius egritu-
dinis ut in febribus curatur Secundo
afforismorum ex quibus sanguis valde a spas-
mo apprehenduntur sed ex repletionali propter
humorem sanguinem grossum non aptum
per venas fluere Item multos occupit
hic afforismus intellectus quos suo co-
debis loco Et dicit non valde gra-
nes frequenter accidit quia non sentiunt
sed remissos spasmos sed humidam
humorem flegmaticum in corde quia
in existentibus Secunda spasmum curat

ctus existendo mirabiliter Et tu plurimo
afforismorum lege in secundo capitulo supra
sibi invenies eos qui de quarta lo
cuntur Quarta salua liberat ab egri-
tudinibus multis malis sicut
lepra morphea et similibus Estiva que
ut plurimum sunt breves autumpna-
les vero longe et maxime que
hiemi coniunguntur Estiva aliis
prioribus brevior quo ad tempus sua et
quo ad totum egritudinis et tamen
fortiora accidentia ex parte egri-
tudinis sunt acuitate caloris et sim.
Quarta autem accidat in ea error non
additur supra annum ratio quia conse-
quitur motum solis sicut acute
motum lune quia in uno anno
terminatur motus solis Quarta que
quam durat per annos et quod est confu-
cos et hoc quod in ea committitur error
et secundum quantitatem erroris accidit
prolongatio eius Raro est nisi
alio nocumento splenis accidit

Curatio quartane est difficilior
quia medici empirici non sunt de-
cepti experientis sed faciles pre-
niatur Immo difficultatibus causa
est multiplicitas humoris ad digerendum
et quia ceteris crassior est et similis
compactivis et est etiam dicitur durus
et in calore multiplici in multa quarte
convenientes et maxime et
principaliter student communicatoribus
in eius cura Secundo operatur ad eius
difficultatem operatio corporis in quo
ut plurimum fit Sunt enim multi stri-
ctorum pororum a quibus per vias fit
resolutio Tertio ad illud adminiculat tempus
in quo ut plurimum accidit ut autumpni
temporis distemperamentum valde ad quod
succedat hiems apta ad plenitudinem
et nimiam quia tarde mouetur niger
contra celum et e converso Et accidendo

Ad curam eius dico quod materia eius
diminuitur vel supra de febre ex
parte duorum. Primo quantum ex parte
diminutionis materie vel quia primo
queritur an sit febris salsa an sanguinea
et huiusmodi quantum tunc habet se ... sit
et a febre ipsa propria simul indicatio
non est ex principiis continens et ad
cuius ... secundo tertio ... contra
terminis ... prandio abstinendo. Secundo
recipit diminutionem ex parte temporis quia
alia debetur in principio alia in
augmento ... ut ... et sic sustinuit
et ... diminutionis ... ipsam
intelligere ex ... de febre. Capitulum

Curatio ... dicte ...
... digestio ... eius
gradatim ... membrorum ...
splenis epatis et stomachi confortatio
provocatio residui resolutio
et consumptio accidentium ...
Quia egritudo est longa in ... in
... dieta est ... Secundo
in diete eius esto diligens ...
tor. Et primo dicendum ... in
... de ... 6 ... quia
omnis egritudo ... non est
... a ... impugnatio
et ... hoc ... ad
... in oppilationibus et hoc ... ut
... et habilitetur corpus
et ut ... digestio ...
... et ... in medio principio
et in fine etiam in hac plus ...
... sed ... et ...
aut plus sunt ... Secundo quod 2°
in hac ... frigiditas ... et
... tunc sicut in illa que est
ex adustione febris non salsi et
... non salsi quia
in adustione salsi ... est
... adustione colere ...
Tertio quibus ... non ... 3°
... resolutis ... grossa

... subtiliatus non constitutivus
... eventus ... Item sanguine
... qualitas ... sunt
... et ... ratio bona. Ova
sorbilia et calida in equalitate
caliditatis sicut ... in
... et sunt ... et calide
... concedit et calida ...
equalitate in febre et ... in principio
et ... in parva quantitate. Item
... et ... facilius digestibilis et
... et sunt commendata febri
... febris est et ... colerico
... frigiditas ... tempore
... et applicetur sepe
... et ... oppi-
latio ... tibi ... plus ...
propter ... frigoris et ...
... in ea que ... ad
... febris aut ... fit ...
commixta et ... que tollit eius
... aut aliquod tale. Item
... omne oppilativum quod est
... digestionis ... ut ... pisces
... et huiusmodi ut ... porcina
... bovina pisces faba et le-
ticula ... sicut ... in
grossum et huiusmodi que ... generare
... generare de quibus ...
Item ... omne ... et ... in
... in dieta ... principio ...
... dicendum ... in subtiliatione
diete eius et hoc ...
abstinendo a carnibus et ab eis que
... ut ...
subtilietur digeratur et ...
et egritudo ... Et quia ...
te ... in principio ... egra
dispositio et ... quasi
fuit repletus ordinanda dieta subtili-
... Sed ... quia ante adven-
tum febris fuit abstinens et sobrius
tunc non ... dieta subtili di-
eta et ... in ... loco ... subtili

dieta debebat esse minutalis et
ingrossando debebat pullos ut
pnicos coctos cum aquis et faciles
resolubilibus et in eodem loco
eiusdem capituli quia de aliis que
subtiliando dietam inhibebat ergo
a carnibus abstinere ut sunt sanguis (nota de hora cibandi)
carnosi et huiusmodi de quibus in procedere
in engrossatione. alii autem sunt
Almansor eo quod quia cetus processus
statim dieta debet subtiliari et augmenta
quam supra de acutis hippocrates qui
uel dissolutionem eius quem summa a
usque incipit in subtiliatione et g-
dando ad grossitiem tendunt. alii
enim ergo sunt dietam aliter ordinare omnibus
temporibus ut super 3o capitulo
et tu ad hoc attende quia in [illegible]
tertiana secundum quod dietam subtili-
are in principio in prolongatis ad
Si eos longa et tu ingrossabis ad lon-
giorem faciens et hinc modo de-
dixi voluisse. Item inquit pro-
atus est ut subtiliare regimen eorum
in primis septimanis usque ad tres
septimanas ad subtiliationem [illegible] (nota)
attendere eos statim est subtiliandum
Attende semper tenorem virtutis et
sic attende [illegible] et [illegible]
tum quod [illegible] et cura inducta
abstinentia corporis ad ethicam
perducas. Item nota quod si virtus toler-
tudo est patiendum abstineat a
cibo in die paroxismi eo quod a pri-
paratur ei illa die regimen naturale
enim est ut adveniat paroxismus
ventre vacuo ut non obstupetur
natura in materia alia si aliter febri-
citans enim donec expellat et de
regimine bono enim. Item et non
sumat cibum donec consultur
paroxismus. Item tu tamen sis memor (de potu)
quod que dicta sunt de cibatione sed
[illegible] quod alii in principio et

Paroxismo oportet cibare corpora re-
solubilia. Item et quod patiens ieiunet
ea die est [illegible] usque ad [illegible] horas
[illegible] et aliorum auctorum et
modernorum. Item et ut vulgariter modernis
tamen preceptum observatum est
cibare oportet illud fiat per horas [illegible]
ante paroxismum et sit cibus subtilis
cito digestibilis actu calidus et
in die [illegible] liberius
restituatur. Item ex cibis commendatis
sunt carnes [illegible]
et [illegible] perdices et car-
nes [illegible] 3o capitulo [illegible]
columbi [illegible]
[illegible] sorbilia [illegible]
fructibus [illegible] et sunt passu-
le amigdale et huiusmodi capitulo 3o lau-
datur pepo et persica et maxime
quando comeduntur in [illegible]
et [illegible] fuerint plus
infusa et [illegible] quando corpora sunt
[illegible] timetur pu-
trefactio. Item tempus [illegible]
[illegible] et [illegible] est de regimine
bono est [illegible]
et ab [illegible]
[illegible] et [illegible] febricitantes
omnes [illegible] indigent [illegible]
[illegible]
ut [illegible] et [illegible]
[illegible] post [illegible]
quantitate [illegible]
confortent [illegible] et ab-
stergant et [illegible]
stimulando [illegible]
et hoc maxime [illegible]
[illegible] quodam [illegible]
que est [illegible] sanguinis [illegible]
[illegible]
que est [illegible] flegmate. Item potius in
die paroxismi abstineat ab aqua
[illegible]

Remne in vigore medium et len-
ificetur cum exigentia potentie
et etate in consuetudine tempo-
rum et similibus. Sed sano corpori nimis
clarum magis humectat et ideo
non exhibeatur nisi post
signa digestionis et simplicis ut di-
ctum est si non fuit oppilatio in
epate aut splene. Et quia ex hiis
faciliter comprehendere potes quod reliqu-
is non naturalibus se habere debeat
tunc ab earum particulari effusione
supersedeo et ideo maxime quia de
particularibus dicendis consilia
comprehendentur. Circa hoc quoniam
de eventus lenitio dicitur ut si
sit fiat lenitio vere in principio cum
eis que sunt sicut illud quod fit ex
violis aqua tassi et scolop. at si ac-
tum oxizacara aut cassia cum aqua
fumiterre et lupulo aut aqua cassie
est enim bonum decoctum de hiis
que dantur in eo primo quidem ipsa
sola sufficit et maxime de ...
... et fiat ... que lenientur
et etiam corpus aliqualiter respi-
rant de quibus plene ... in ea
diebus consilibus in lo ... Sed de-
catur ex omnibus que veniunt in ... -
cione ex parte ad qualitatem primam
dissolvunt ut infra fuit patebit
loco. Et de digestivis cursum in
dispositate earum et habitudo leo
et tu cibi. Et tu tamen hic attende
eam cessat in ... an quia fiat
de ... grossa ... ad ... ...
primum ut detur in principio ... ...
tum calefaciendo ... ... multum
calefiat ... et ... ... gidem
una acuta ... et alia ...
lata etiam sicut est ... quam
... ... simul sustine ...
... plexitate et eius actum. Secundum

ne dentur refrigerantia ne conge-
letur et indurentur ... et in-
obediens fiet digestioni et ... ...
prolongetur. ... quia aqua cruda
non competit et similia. Et dein-
de fiat gradatim digestio quod ... a
debiliori ad fortius procedas quoniam
... est difficilis digestionis ut ...
... ... quod ... ut ... digestivis
eius procedas pluribus diebus.
Nam si ... eius ... ipsa
non prius ... digestivum ... ...
... ut ... Et ... digestivum ...
... aptum in qualitatibus
primis moderatum ut ... ...
ut infra suis rubricis ... ...
... rosarum ... et aqua ...
et ... in principio. Et ... ...
... ... in die paroxismi
loco potus etiam sitim extinguet
et etiam digeret. Consimiliter ...
in die ... ... exhibitum
... in die paroxismi detur ... ...
... post ... ad ...
... digestivum ... tamen ...
... ... expedire ...
... Et in hieme fiat ...
... aqua ... estate
... et ... aqua
... et ... ...
similiter ... Item transis ad for-
tius digestivum ... tale quod sit ap-
tum subtiliativum et incisivum
... in actibus declinatio-
nis ad calidum ut ... et ...
... ... Et ... et spiri-
... quia ... ...
... et ... splenis ...
... fortius ... ...
... ... ut sunt ... ...
... ... et ...
et digestiva liquida sunt ...
... oppilationes sunt fortes et ...

Pars enclinus penetrarunt ac fa
cilius ¶ pro quo dicendum quod in prin
cipio ebrietatis [illegible] a corpori
bus suis sunt indicia quibus
cognoscuntur et illud est quia ipse anus
inclinatur in principio et hoc tam
ex parte flegmatis quam colere [illegible] fumositatis
¶ Et hic [illegible] apertius erit
¶ pro quo dicendum in generali [illegible]
1 tis primo quod [illegible] et subitam
eius [illegible] spiritualia
ante tempus [illegible] eorum
exigit et eius [illegible] fiat
[illegible] ut de [illegible]
tiva fiat eius ¶ [illegible] medicine
2 solutione sunt [illegible] recte
dentes a gradu [illegible]
3 sine involumine ¶ [illegible] expoli
entur a re [illegible]
4 beatificavit ¶ [illegible] a splene [illegible]
quod melancolie est receptaculum [illegible]
quod [illegible] constringitur a
splene [illegible] respiciunt ¶ Et quia
eius complexio [illegible]
flegma [illegible] in precedenti [illegible]
iste [illegible] ebrietate et ideo
[illegible] ¶ pro complemento eius et
pertis quod ebrietas et crudi
tatis in radicibus declaratum ¶ Se
cunda conveniens [illegible] hac et hoc
1 in tubis talibus ¶ primum quod
[illegible] sit ex sanguine adhuc [illegible]
¶ Secundus quod melancolia est sanguini
admixta ¶ [illegible] quod corporis [illegible] ple
[illegible] et [illegible] corpe
[illegible] flegma [illegible] hic [illegible] quod si
fiat et [illegible] vehementer
ledit [illegible] ¶ Et quod [illegible] est
flegma [illegible] debi
litatis ¶ Et [illegible]
melancolie ¶ [illegible] magis [illegible] datur
melancolia et [illegible]
[illegible] ad exteriora [illegible]
flegma trahit [illegible]

flegmate et ad extra ¶ et ideo quod [illegible]
non est apta per flegma [illegible]
[illegible] splene
[illegible] et [illegible] et agi
tatur et [illegible] et
commovetur ¶ [illegible] sit [illegible] distri
[illegible] a locis [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et sic impeditur eius
debita [illegible] ¶ Et [illegible]
flegma trahit ad [illegible] sanguine [illegible]
[illegible] quod [illegible]
flegma in [illegible] et [illegible]
trahit et [illegible] corporis
ad [illegible] flegmatis [illegible]
[illegible] hic de predictis [illegible]
solutis ¶ [illegible] ut [illegible] 18 [illegible]
[illegible] 6 quod [illegible] flegma [illegible]
debes [illegible] quod si sunt [illegible]
et spissus [illegible] potestas
[illegible] ¶ quod si tenuis
sive subtilis sunt et [illegible]
[illegible] et [illegible]
est [illegible] per [illegible] debi
litatur [illegible] ¶ Et dixit 6 ad
¶ Glauconem quod [illegible]
nis et corporis [illegible] flegma [illegible]
[illegible] postalia et [illegible] possibile est [illegible]
sola cura sufficiat ¶ et [illegible] fle
[illegible] est basilica sinistra ¶ Et
de [illegible] omnibus [illegible] de
cura eius que [illegible] stabit
¶ [illegible] in declinatione fleu
¶ [illegible] est in sanguine [illegible]
[illegible] et ex [illegible] calidis
[illegible] copiositate
[illegible] per secreto tenent
[illegible] basilice sinistre [illegible]
in hora [illegible] lune [illegible]
[illegible] et [illegible] multos [illegible]
et ego [illegible] et [illegible] successit
[illegible] in sanguinea et [illegible]

grad(um) quandam ut ferrarius con-
sulit ut fiat in hac statu linime-
de saluatella sinistra vel de e(vacuati)o
cuatione aut euaporatiua dicitur
quod cum materia non sit liquidi repleti(o)
melius emulcium ut fluat et ne
p(ro)pter suam motum et cum quod in
principio principii non competit
euaporatio ut in febre si bene in
principio quia tunc materia eius
quod s(cilicet) aliqua incipit apparere digestio
et cito diceb(at) q(uod) ad illud enim apud
digestio est ut fiat apparitio dicitur uel
principium primum vel quod si quis
ratur quid dicendum est enim
ratum dicendum est in illa quod predic-
ium accessionum quia non continuus est
eius confortatur supra debili-
tatem quam recepit ex precedenti
paroxismo. Secundo quia materia multa
incipit iam adunari et aliquem
motum habere per sequenti paroxis-
mo in locis in quibus est et non
ad alia loca et licet in ea omne con-
ferunt ad eius motum similiter tamen
sunt casus contingentes quibus
oportet ad tempus eligere si re-
gularius sit operandum est quando
decernit in principio paroxismi
medicinas fortes conuenientes uel ad
et similiter in principio principii
et eis successit quod in eodem sequi
debebunt. Et secundo est recte aber-
rere .i. medicinis sit operatus in eius
enim errorem uel erexit securare
sicut dum exitus alii curati bene
succedit non tamen laudandus quia
liberatio huiusmodi fuit casua-
lis et nondum naturalis quando in alio
debilis contigisset ut supra ad
uide quod medicine non sint fortes alias
si fortes debiles ut supra de febri-
bus et itaque precede gradatim incendo
ut de febri dictum est. De uomitu

Vomitus est enim propria in febre
multa et proprius in flagmatica
ut in sua quod stomachus est lanua
et receptaculum flagmatis et ad
ipsum proueniunt multi propter quod unus
ut patet de humoribus et ita est de reliquis
in diuitibus in ea et cum in princi-
pio tum cum primo et maior hora et in p(ar)-
oxismo augmentum huiusmodi factus
ut dicitur etiam sic alleuiat paro-
xismus aut eradicat ipsum. Secundo
ideo ad hoc ducit in multos per in-
firmus eradicatur fortior est enim
per uomitum quam per formaticam que in
primo paroxismo omnibus proficit
Secundo dicendum est quod uomitus in prin-
cipio paroxismi factus ut dicitur
alleuiat siue minorat aut eradi-
cat paroxismum ut supra de eradicatione.
Ratio quia materie que sunt in sto-
macho in multiplicitate propter nociuum
digestionis stomachi ex tali febri
et communiter enim ad stomachum per
ipsum educuntur que continent causam
fomentis febrem et accidentia eius.
Secundo quia multe materie in hac febri
dimittunt tunc loca splenis in epar
sit in illa receptaculum proprium et ita
loca stomacho communicant potest
multas uenas magnas in die
go paroxismi humor multitudine in-
cipit motum in locis illis et suo
motu expelli ad extra uenas
et per uomitum multe materie sunt
dimittuntur et trahuntur ad con-
cauitates stomachi et intestinorum
quare per ipsum uomitum minorari
et an eradicatur paroxismus fa-
cilius per eandem tamen uomitus ad
remotorum materia diuisa sit humo-
rum et prohibito effundi super membra
sensibilia et in grad(u). Secundo quia uero
ita sene ad aliquod tale quod prudo

Ut paroxismum exhibitum idem opa-
retur. Dicendum primo quod flu-
matum non potest quo ad suum
effectum regulari sicut vomitus
cuius operatio toto vel in tan-
to tempore fiat ante adventum
paroxismi. Item quod non fiat per eam
in tanto commotio sicut de vomitu
nam per farmaciam commovent
et non solum humores qui sunt in sto-
macho vel stomacho proximi sed humores
qui sunt extra et in toto
fit magna commotio que affert
infirmis debilitatem nociva
Item si succedet paroxismus am-
plius debilitans malum est. Aut
ex vomitu saltem levi non conse-
quitur. Quod levi quam fortior ex-
cus de causis in principio non
convenit et ideo sit vomitus cum
decoctione rafani aut semine eius
ad minus seu cum [illegible] fortior et
[illegible] vel oximelle cum aqua
et sicut supra de fleda et in tradi-
tionibus et [illegible] fortius ut [illegible]
ellebori fortius aut lapis lazuli et huius
fiat in die quieta et tunc ad ipsum fa-
ciendum [illegible] hora aut fortius
eius est nona hora vel media
vel etiam ante paroxismum nec ipse in-
terim tempus [illegible] debebitur tibi. Item
ad faciendum vomitum facilius
da primo sicut dictum [illegible]
[illegible] pisces salitos
et similia que habent abstergere cum
[illegible] et subtiliare et hoc in parva
quantitate et in aliis remittendo il-
la propter febrem. Deinde cum aqua tepi-
da et si [illegible] fiat vomitus et cum
decoctione raphani vel semine eius
si sit fortius. Et et plures tempta-
verunt liquide hoc cum [illegible]
Sed advertere quod si patiens magis

Cum difficultate aut periculo
vomitum facere quia strictus pec-
toris est et similia tunc ab eo abstine-
at. Item sis memor ut supra quod [illegible]
[illegible] in fleda [illegible] quedam vomitum
faciunt [illegible] sicut fecit forli-
viensis noster. Et cum [illegible] cum aqua
et [illegible] in similibus moda-
te [illegible] respectu ad se sicut fecerit. [illegible]
[illegible] laudant vomitum in magna
febris [illegible] et dicit ipsum plus
valere ad [illegible] quedam
in principio mota est et [illegible]
pit aliquam digestionem et tunc gra-
num et [illegible] sic apposito post 6o confor-
tentur membra nutritiva [illegible]
dicta in [illegible] cerote
confectionibus [illegible] pota-
tionibus et similia sicut ipsa exigit
que omnia querenda sunt a te
[illegible] capitulis in 30 occurrendo
[illegible] causarum [illegible]
et primo [illegible] dicatur. [illegible]
sit sollicitudo et [illegible] conforta-
[illegible]
co [illegible] 20 quod pa-
tientibus sit [illegible]
principalis [illegible]
[illegible] 30
quod cognoscas ut supra quod splen
est receptaculum [illegible] quod ad
[illegible] et antiques consueve-
runt ordinare trociscos [illegible]
[illegible]
et [illegible]
[illegible] et splenis confortativos
ut sunt [illegible]
spodium [illegible] seme
[illegible] semina [illegible]
[illegible] et similia. Et dicit [illegible]
[illegible] splen et epar
et [illegible] sicut non [illegible]
rentur [illegible] studere

Credeamus

commentatorem et secundo eius comple-
xionem in pluribus oppilationibus. Et
consilio de stomacho mouet orexim sto- sto-
m eius obstructum stomachus in
cibis bonis confortatiuis qui sunt
in uirtute caliditate id est uirtute
sua caliditate et subtilitate re-
missam. Quia dispositio eius frigida
indiget calidioribus quam remis-
sioribus quorum medicus et uice
In septimo et est prouocatio sudoris uene
in radicibus capitis pilorum quia
materia non est ita digesta fortia co- no
petiuit prouocatiua. Et quando dicebatur
non est ut fiat prouocatio sed remouere
in pluribus quia in principio in forti-
tudine quia dum materia forti exi-
stit diminui debet in tertio mag-
gistralibus quod ad digestionem materie
et plures eruntur. Et quando sed quodque le-
uia concedi potest per primos dies
a principio exercitando ut macies
in suis comalibus et locis sibi
assimilibus molliter. Et in duo-
decimo uel duodecimo die potius
calidioribus lenibus et in finibus febris
enim in digestis sunt ita inualite
apparente digestione dare potius pro-
uocatiua fortia et in eis gradum
unde sicut de digestis et salutis
dictum est. De prouocatione sudoris sudor
dicamus sicut consuetus est commune quod in
principio non est prouocanda ne
dictus non est psimme certe operandus
dare prouocatiuum sudoris. Et est enim for-
mis quod prouocatiuum commune sicut in
radicibus. Et sic colligitur aliquid
cius tali exhibitione infirmum
albedo? ... cerebri et aberratio
sicut supra expositum est. De inde

Et ego uidi tales qui de aliis curam
exercuerunt de multos suis diebus
non prouocatiuis sudoris exhibitis sudo-
ris quod forte euenit ad
paucitatem eius aut inordinata ua-
lititudine. Nam est uerisimile ut qui
eo sit prouocatio egritudo prolongetur
quod sit in qua commota et sic superius
bone ad locum male sibi comporta
ad augent morbum sicut de bubone
dictum et sic egro detinebitur et sit
grossa remanens difficilius dige-
ritur. Et tu quere alias causas
supra in radicibus de prouocatione
sudoris. Quidam dant per tres uel
uices quamuis decoctionis unde industria
in proportione 3 i lb ii cibus et 3 iiii
aque uitis et hoc per medium hora
ante accessionem et est potum calidum
et bene cooperiunt eos et sic sumitur ter
inequaliter sicut uidetur eis quod expedire
et sic eos lauant camera sedes o pri-
mum aqua uitis et similiter gallice. Et ali-
quando dant potum pomum decoctionis
non solum gentiane calide et ca-
lefactum sotii ciuitas quo et sic plures
curauit. Non omnino per secretum tenet quod
dictum est de secreto super. Alii faciunt
ignem accendi calorem et exponunt
patientem ei et bene eum per multum calefa-
ciunt ante et retro et hoc per horam
aut propinquum. Deinde inungunt
dorsum totum a nucha usque ad finem
spondilium cum oleo quod iterato cum
uiuamo galli et spanto tinctura. Deinde
supponunt pannum calidum postea
dant ad bibendum ʒ i cum pauco pro-
ximum in malualiter calidi in cina-
momo et gentiana pulverizatis
et dimittunt eum stare coopertum
prope circa ignem et procedunt

ut tetigi dixit Gentilis etiam modo
autem ad quam conclusionem
tum scientie hominis scilicet curatum
tum canonibus predictis ter-
tium quod existimo pertinet et ergo
modus Gy d sudore Sic ergo sudoris provocationis docu-
imus per manifesta signa digestionis
apparentia et multis etiam preter
dentibus excedentibus Gordonius
etiam multum laudat sicut calamenti
aut attestationem exhibitum curat eum
eandem quartanam Capitulo octavo dicendum
quod in resolvendo residuum materie co-
petit balneum quod non debet fieri
in declinatione materia consilio ipsius
febris quod pessimum similiter ac
pendine eadem / balneum tamen
balneum apud nos non est multum in usu
sed de ipso infra de quartana colica Iterum
competit ad hoc etiam calidorum re-
solutivum excitativum ut tyriaca etiam
diamargariton diacalamin- *fricatio*
tum et hec sunt suspecta ut infra
de eis continue Sed tamen debet attendi
quod in colerica et sanguinea tyriaca
et hec sunt suspecta ut infra de
eis continue digestionem prevenerunt quia
eliquando materiam multiplicant
eam et maligniorem faciunt et
possunt duplicare quartanam et alias ex-
cautela fit traneas qualitates facere Et fortasse
septimum complebit Quintum Secundo
que est correctio accidentium dicatur
quod accidentia que corrigi oportet
communiter in hac sunt nocumenta spe-
cialis principaliter quia ei consuevit
accidere oppilatio induratio apa-
tis et hec non denique fit hec pro-
longatio et quandoque fit epatis dyscrasia
et stomachi quod nocumentum sunt

Comitat epar et stomachum nam splen
sit ex multa materia suggestum
frigidem comitat stomacho et di-
gestioni eius sit debilitatur et epar
consimiliter Item quia propter oppi-
lationem in epate eveniunt plurimum
debet de multa que eorum dist-
buitur Est ergo attente ei et convenien-
tem malle sine distemperantia capiendo
confortando provocando resolve-
ndo ut exigit dispositio et curatur eam
ut supra sunt recitata Corpus
Consuevit et rigor sine signis
ipsum multum egrum molestare
propter quod attende eius remissionem
occurrendo per horam ante cum
propinquius et pannis calidis
extremitatibus applicatis Item
cum applicatione laterum calefa-
ctorum aut alterius consimilis tem-
poris caliditatis calidi ut habetur et
in febribus conclusionibus ut supra de febra
et in aliis Et cooperiendo egrum
pannis multis Item inunctio
confirmatur nam et dicit est contra
tum ad illud et etiam ad causas / quod
oppositus sit fortuna sed fricationibus
primo deinde cooperiat egrum pannis
multis et extremis applicatur lateres
seu tegulas calidas et postmodum
unguentum tandem inungatur dorsum prius
cum oleo [illegible] et hec se-
cundum [illegible] ut [illegible]
Et tamen aut quam est altius [illegible]
aliud quod de ipso dictum est in de febra
et in aliis [illegible] et [illegible]
et solutio [illegible]
ipsius particularis cum particulares
[illegible]
que appetitu et de [illegible]
sociam [illegible]

[V]ino dietim quantum soluit et e-
xpertum est ¶ Et in scabie continuo emp-
lastrum de [illegible] ante attessionem
probatum 15 curat et ¶ Ad idem operatur
inspicata in puluere data cum aqua
callida ¶ Item millefolium in cibo
¶ Item laudat a assam ¶ Et expertum
¶ Et asse fetide folio in cute piperis
longi ana ʒ ij coctis in cinere de-
ante attessionem curat emplastrum in cibo
ad lecti castanee ¶ Et expertum sunt
sumpta usque ad ʒ iiij in vino subtili
exhibitis per iij horas ante attes-
sionem ¶ Item seminum lauri ℥ j ʒ iij
35 fiat puluis de quo ante attessi-
onem detur ʒ j in vino subtili de-
inde copiatur infirmus et pannis
calidis et tegulis calidis apposi-
tis dimittatur ¶ Eandem dixit vir se
plures sanasse expertum ℥ j genciane
in vino subtili datum ¶ Eandem fieri
est unguentum hoc ¶ Et tyriace ʒ ij spi-
ce nardi ℥ j gummi ʒ 15 olei amig-
dalarum [illegible] vini optimi ana ʒ ij
bullias simul super prunas decoctio-
nis ~~generatiue calidum in modico~~
~~[illegible] vel confectionis adiuvante de~~
~~[illegible] muscelini~~ ¶ Idem operatur
~~unguentum aragon [illegible] muscelini~~
~~secundum quod tenorem virtutis quod~~
~~talibus oportet equum fortem esse~~ de quo
unguento ungatur dorsum et spina
tota ad [illegible] magnum deinde
in pannis calidis copiatur et py-
[illegible] commodum subtile decoctionis
3ua generatiue calidum in modico 3uo
[illegible] vel confectionis adiuvante mu-
scelini ¶ Idem operatur unguentum aro-
gon muscelini secundum quod tenorem
virtutis quod in talibus oportet equum
fortem esse ¶ Item iiij signa [illegible]

folia et folium ante attessionem in cibo
bibita quantum tollit ¶ Ad idem opera-
tur puluis [illegible] ¶ Et quidam
me docuit pro magno secreto ¶ Et
confirmat [illegible] teneat magis
[illegible] sub assella sinistra [illegible]
tor ¶ Item cor leporis recens [illegible]
tum collo suspensum [illegible] brachio
sinistro quantum tollit **De Cura emoro-** De emoroide
ide sanguinee ¶ De [illegible] sanguinea
morre [illegible] faciens
a cura [illegible] sanguinee ¶ Et ante ad
[illegible] attendas [illegible]
[illegible] ipsis [illegible]
[illegible] ¶ Scias [illegible]
talibus pro adhesione [illegible]
in quo [illegible] morre tales [illegible]
¶ Secundo [illegible] 2⁹
[illegible] adhesione [illegible]
emptione [illegible] gradi
[illegible] conuenit
[illegible] ¶ Tercio
[illegible] flegmate ¶ Item
[illegible] ¶ Quarto [illegible] 3⁹
[illegible]
[illegible]
[illegible] ¶ [illegible] 2⁹
[illegible] liquide [illegible]
adhesione est [illegible] sunt
solidis [illegible] ¶ [illegible] 7⁹
ante [illegible] fienda debemus [illegible]
a [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] danda [illegible]
[illegible] et [illegible] debent
[illegible] in precedenti [illegible]
¶ [illegible] sicut tardatur [illegible] 6
et expectatur [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
ad curandum [illegible] attendas
debes diligenter [illegible] an sit talis

per adminutionem sanguinis in media
ante ex ipsius sanguinis adinspectione
ut circa ipsius diligenter cogno-
scas qua cognita te ad eandem re-
feras ut in precedenti rubrica
ex parte dicte complexionis
digestionis confortationis pro-
vocationis resolutionis et suorum
accidentium correctionis. Primo
scito quod dicta debent ordinari ad
contrarium eius quod ex eo in sanguine
ex adinspectione superfluo ad sine
remissius talia conveniunt licet
et in ea que ex adminutione
sanguinis fit. Unde primo diete
corrige ut dicitur statim de ea
que est ex adinspectione. Colere ex-
cessum adhuc sibi competit in ea
que est ex adinspectione. Et colli-
ge que in sequenti rubrica scripta sunt
et te moderatum ut oportet erit. Pro-
blema convenit ut in sequenti dicetur
rubrica moderandis proportionabiliter
ut de dicta actum est. Secundo dicitur
quod in ea que fit ex repletione vel
indigestione ut de cibis et aliis pos-
tu [illegible] commovere ad eundem per [illegible]
et [illegible] si compendiose repletionem
in toto et in capite magis fac pro-
fleobotomiam ex basilica dextra vel cephalica
repletionem [illegible] est. Quod si re-
pletio fuit magis in splene evacua ex
basilica sinistra in proportione
[illegible] ut dictum est. Deinde reddeas
postea fac eundem in [illegible]
sanguinis in [illegible] ex [illegible]
[illegible] Epithimo Agarico mirabolanis
citrinis kebulis cassia sene et huiusmodi
ut supra dictum est. Secundo nota
quod cum [illegible] kebuli [illegible]
[illegible] sed [illegible] et [illegible]

[illegible] ante enim post ordinate digestionem
et [illegible] singulis floribus [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] ut [illegible]. Et scito
quod [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] acti et de [illegible]
sibi [illegible] et digestivi et solutiva [illegible]
proposito convenientia. Et in [illegible]
[illegible] de debili ad forte et [illegible]
[illegible] ad eradicationem [illegible]. Confortatio
fiet in electuariis confortantibus [illegible]
[illegible] ut in precedenti rubrica et in
aliis [illegible] [illegible] administrando
[illegible] et [illegible] ut in precedenti rubrica
et in sequenti latius dicetur. Postea
[illegible] est [illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid [illegible]
recipit enim. Quod autem [illegible]
fit de accidentibus autem et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] patet ex dictis
in sequenti rubrica quare ad eadem te
transferas. Et digestivis [illegible]
Recipe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Recipe [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] ad consumptionem
[illegible] [illegible] fiat
[illegible] longus de quo accipiat [illegible]
[illegible]. Et solutivis [illegible]
[illegible] in aqua alia [illegible]
Recipe cassie [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cassia in aqua decoctionis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]

predictam. Item pillule conveniunt quibus
et alie que supra eo capitulo sunt
et decoctio similiter mesue [illegible]. Item
recentibus [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] folliculorum
[illegible] [illegible] pulverizentur deinde
Item spice [illegible] et [illegible] [illegible]
recentibus in [illegible] aromatico et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aut butiro et [illegible] [illegible] fiat
pillule [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item confe-
ctionibus convenit sicut confectio
Item margaritarum albarum [illegible]
fragmentorum [illegible] smaraldi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fiat confectio [illegible] [illegible]
[illegible] albissimum [illegible] aqua bugl-
osse [illegible] et rosarum. Item ex predictis
margaritis [illegible] speciebus [illegible]
albate fieri potest confectio et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] fie-
[illegible] et statius. Item convenit magis
[illegible] platum [illegible] magis quando
notabilis inflamatio. Item electe
Item [illegible] buglosse [illegible] violati [illegible]
[illegible] magis [illegible] plati [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et de cura. Item
plurimum predictorum [illegible] quia
tamen non sunt in usu [illegible]
pillulas fiat et sint magis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
rem [illegible] [illegible] [illegible]
Item fiat [illegible] cordialia et [illegible]
[illegible] et [illegible] cibi [illegible] sit non
Item [illegible] [illegible] [illegible] appone-
re [illegible] [illegible] ad oppilationem splenis
[illegible] debilitatis [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] febris. De [illegible] et appetitu
talibus [illegible] in prima [illegible]

de [illegible] et in cibi **De cura complexionis colerice**. Conveniat competens custodia
et humectatio aeris quia [illegible] calida
[illegible] quam [illegible] est calidior. Item cor-
dinatio diete post ex parte aeris
sit temperatus ad frigidum parum de-
clinans quia in calore superfluus
intensionem faciet in colera. Item
[illegible] super frigidus ne poros
claudat et interius faciat ebu-
litionem et ne ad adustionem grossi per-
[illegible] et ad humiditatem declinat
[illegible] caloris incendium remittat
et excitationem [illegible] prohibeat
Item aerem in yeme [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] temporibus [illegible]
[illegible] et [illegible] rectificatio-
nis [illegible] [illegible] de [illegible]
De motu et quiete. Non confert
motus [illegible] ad caloris [illegible]
faciat. Tamen in die quiete [illegible]
[illegible] [illegible] fiet post et loco [illegible]
et in die [illegible] quia in [illegible]
tione fiant [illegible] exercitium [illegible]
tationes. Item [illegible] [illegible]
et quiete et est de regimine [illegible]
De sompno et vigilia. Plus [illegible]
sompnus et [illegible] copiosus
[illegible] tamen etatem consuetudinem [illegible]
et [illegible]. Item inanitio et repletio
[illegible] competit moderata superflui-
tatum [illegible] et [illegible] superflua
inanitio consimiliter et repletio
superflua cibi et potus. Item [illegible]
[illegible] [illegible] patiens [illegible] [illegible]
[illegible] consuetudinem et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] timore [illegible] [illegible]
[illegible]. Item accidentia [illegible] [illegible]
[illegible] gaudium aspectus delec-
tabilium [illegible] [illegible]

Marginalia: [illegible] Cura Colerici; de motu; sompnus; [illegible]; accidentia anime

51

som cantus declitem relaxationes
nonorum delectabilium et bremt
que sanguinem adducunt talesu
mit et excitat ut curanpa et sic
de timore dicit causa 16 gtil cp for
tis timor sine caretactio subi
to factus quo compmiso frequent
enim a se libat ut compmise eu
agredi in ense evaginato aut
super eum ycitur serpentes dentibus
primo conuulsis lat ergo de alto
qui eum in aquam ergo compmiso
ut fiterius fuit consuetionem extensi
cuius namque extima subita re
vocatione caloris ceta eum forti
ficari ut possit enim febris fit
ex timore agitante et commota co
sidere aut eius extra pelle quod
maxime caliditatem continebit
quod superatur materie et paucitas
subtilem ut eum colerica. Et quod
sic fiet paucificata materia per re
tas cibnes et ingred lut modo
raro et a pauc absolutum et corpus
prudentis et expti queinenditi. Est
quia de balneo lut supra permissum
est ideo de eo sit dicatur de bal
neis conuenitur administratur
aut secundum lunctiationis tri
et de patiens in eo post cand die
accessionis in quo mulla sudent
de dicitur ad ut consistit cpuca cor
sudoris et eius ut ipius comoz
Et quid ergo oia presserunt in in
ecitad que administrando lib in die
ut ma sit mollificata in die
paroxismi tunc expella. Lilius est
enim apud eos dignum optinuit
dicit infra mensem quarum mat
Sed a administratum grad resolutive

Ut supra et non nisi ut sapio
ablutio ad eius administretur ed sit
sufficientia super panum secundum qualite
de tunc paucitate spec e ep epam
resoluat quod simplex contingit p
accessionibus in ultimis ordinibus. Con
clusio si ultra 80 dies egritudo
prolongatum fuit eger balneum in
grediatur et sudet in eo eius tamen
in die accessionis. Et a si fuit di
gestio secundum completa et egritudo iam
in declinatione et pressunt plus
cibnes inuiratiue ingrediatur
balneum in die secundum an accessionem
ep si lunctitatum competit maxime cum
isto et de suo loco resolutiuum in grad
De cibo et potu dent moderati et
declinari ad finem et humidum ut
de eis dictum est et sibi carnes al
tentur cum eruditi bore et humor ut
videbitur expedire in via operati et
ad humidum declinatia subsequentia
generum piscis corpori et ceta diuta
de alijs ex parte diete sumptis et
tu ad eam 3m conuenit ep 20 lenia
conuenit ut supra in canonibus
generalibus in violis aqua calefa
pulsis excutiendo et humor et teneat
conuenit lenibus. Ep 30 dentur digita
approbati subtiliatiui et incisiua
in gradu non eleuati ut supra
capitulo 40. Ep 40 dentur solutiua
appriati in forma liquida ut si
cut in forma pillularum si alias appa
rere eius ponit de quibus 40 clavo et
extrahebit aqua calefa de bonum colituum
Et ideo debilis solutiua ut cassia
et humor in aqua calefa. Et in stagis
procede de debili ad forte gradatim
in digestiuis et solutiuis nota

vo° by

Bal'y

cib3

2°
lenitz

3 digita

solutiua

quod solo eius integra et eradicatiua ex parte eo dicens quod dico
ex in ea. Item de cordonino
in eo tempore et status eius.
Item si sis inmemor de eis que
de commitu dicta sunt et inmaginationem
habeat et inmuniat eo inueniet facilitate
tollere ad capitud principium.
Et si compunctus est corima et
aliis sanguinem et malem talis co
rruptus timet stomacho et ex basili
cea dextra aut saluatella huius
respectiuo ad etatem conditionem
consuetudinem et que est huius
sepe in omnibus curare debes. Item quod
confortetur multa incitatiua
exerbigrad primo splen ro bot
Recipe olei de capibus de violis acti
aceti ana ʒ. s. semen portulace corti
ci solo per ʒ. ii et cum cera alba
fiat unguentum. Item consimiles stoma
chus confortetur maxime si in eo
apponit flamma ex oleo rosarum corall
coriandro et alburusia. Item ad
intra excludendo situd generatorum
et humores. Item consimiliter cordi appli
ca epitima et dando per os et cordia
lia secundum inminente necessitatem
in temporibus corporis lenitudinem
continuis tenorem et humiditatem se
pe dicta est quod supra ... omnibus
ad primus informationis fuit inmpri
me est bene describere et quod tu
ad local sua creaturas describendo
erit dicturus tempore aut actualis
potissimum fiat ut dictum est in predi
cta rubrica et parto tibi prohibicione
sompnum et in ea quoniam gradu ali
bus applicacionem calidorum per
fugius rigorem etc. et ad uomitum

angendo coniueniet fiat ...
ut in materia subtilietur et incidatur
ad statum et declinationem conueniunt
eius regulatiue ut compet potius
infrigidatiua quod ingrossat materiam
quod si sic inmolestabitur colliquatos
sicut ... aqua ... sinthatu
et conueniunt magis calida. Item in
statu generati inmiza et humectatiue.
Recipe zuccari uio bugl boral maioris com
plati etc. consistendo ... aut sicoris
dando in aqua coctura. Item confe
ctio cordialis ex lapidibus cordia
libus et margaritis facta et
huiusmodi quod si uiribus remanet calidi
aut infirmum inminia situatis
extenuatu aut inmineat deesse et
consimiliter si uigilias patietur
aut aliquod aliud accidens curare
ad ipsa capitula et sanare est ex
igit dispositio. Item bo et alio suffi
ciant que dicta sunt in predicti
rubrica et in ista materia procedatur
in habendo et remissio calorum et
aliarum curiarum, digestiua simplicia et
composita querere aliquo loco. Item et
consuetis Recipe sirupi ʒ. i sinate simplicis
ʒ. s. aque endiuie aque bugl ana
ʒ. i s. inmisce. Item in regimis dangeto
et in alius temporibus valens
Recipe endiuie ana i florum buglosse
ta ... sperme albe sinkerre lupu
lorum ana in i passularum ʒ. s. fiat
decoctio in lb. in aqua ad con
sumptionem tertie partis et in fine ad
ad ʒ. s. ... et in lb. 13 ne 23
in ... fiat sic longum et adde
aceti ʒ. m. et in aquis sublimare
predictorum octima digitum et in
absorueat singula. Item solutis Recipe cassie
ʒ. i confectionis hamech ʒ. ii extrat

Cassia cum decoctione passu-
larum florum buglosse zuccaro tamarindorum
primorum et similia et sic adiuvetur
cum ex pillulis etc ut supra dictum est
Item confectionibus ex kasandali
maxime quando flegmatica materia
est cum ... Item et margaritarum
diversis statim diarodon abbatis
Item confice ex electuariis de gemmis
aut ex speciebus diamargariton ac
diambra dulcis et kasandal
ad diarodon et similia contemperando
cum sibi condecebitur Item electuarium ...
pe ... rosarum buglosse boraginis ana ʒ i
... ʒ i s margaritarum
ʒ ii diamargariton ... ʒ i s ...
... electuarii de gemmis ʒ i et cum zuccaro
... conficere et de auro potabile
et cum gemmis ... et corallis et cor-
tice citri et similia cum aqua buglosse
acetose et similia confectionibus solidis
facere Attende splenem ...
... Item de ...
et ... talibus iam dictum est
in primo capitulo Franciscus de pede-
montium inquit ... capitulo ...
colerica quo ...
dulce lanceolate pimpinelle lupu-
lorum quinque foliorum trifolii ...
ca ... endivie radicis boraginis fumiterre
... buglosse utriusque florum ... epithi-
mi ... bedegar ... capillorum veneris
corticis radicis ... corticis tamarisci
scolopendrie ana m i ... florum boraginis ana
ʒ ii ... sebesten ana ...
... epithimi ...
... ʒ i s ...
... ʒ s ...
corticis ... ana ʒ ii ... ʒ ii ...
... in acceto ana
ʒ ii ... ad ...

electe

fl
Er
ma
h
ra

... deinde coletur et colature
addantur sirupi buglosse pomorum dulcium
ana ʒ i zuccari ʒ ii mellis rosati et
aceti ana ... ʒ ii ... et ...
sandalis ʒ i ... ana ʒ s ...
ʒ ii et detur mane ... apponere
... in ...

De cura sive flegmaticorum

... tamen cum ...
... eo ordine quo scriptum
est ... sic adiuvetur quod sicut flegmatici
... in pluribus ... in primo
... et ... densitate
in ... cura ... densitate flegmatice
... Et ... primum
attende ad ... flegmatice ...
... ad ... ne ...
... flegmatici ... commixta et ...
... primum ...
prima ... flegmatica in ... et ...
... mota ad ...
... putredinibus ... flegmatica
... est Et quibus ...
quod ... complet per ...
et ... complet per ...
... que de se ...
et ... complet per ...
... et ... Et ...
... quidem ...
... flegmatica ... primo
attendendum est et maxime in
... ipsi flegmatici in
sit in quantitate ... et ... pau-
ca ... iste ... quodam ...
... ad ...
... composite ... ne
... et ... Et ab ac ...
... aer ... subtilis ...
... in ... ipsa
... flegmatica ...
... et ... eorum ...

Resolutionem impediat et caliditate motu
in adhustionem faciat eius effectus
subsequitur quod si naturaliter talem non
habebis fiat ex industria artificialiter De
motu et quiete eius competit
motibus in die quietis et exercitium
constituere virtute et eius sit conti-
nuum sicut piscare (?) saltare et huiusmodi
De sompno et vigilia quia de capite
tur in principio secundum verba constituit
quod sit flegmatica sit vigilia plurior re-
pletio emittitur in manat(ur) evenit
ut deinde est Et quia consitus est de
armaticis emittitur omnis nisi fuit
consuetus ab eis in multo tempore
abstinuerit Item quia ex eius
retentione calore opprimendo flegma
multiplicatur in quibus casibus ce-
dendi per moderate factum bette (?) et
convenit etate De accidentibus anime
dicitur est in precedenti rubrica
videlicet que apta sunt in ledere
multiplicate De cibo et potu
ut omnia que flegma multiplicant
aut apta sunt multiplicare ut
pastilia carnes porcine assate
et similia de quibus omnibus 2o
loco et in verbo gravi tam de cibis quod
de herbis generatorum in prin-
cipio tali positas Primum eligat
album subtile ut vinum in vino
lapidis et in hoc vetustissime et
aqua ~~frigida~~ cruda frigida quia humo-
rem ingrossat opilat et crudi-
tatem et si cum plebibus
adhustionis est conceditur vina
nisi eius est proximitas et lim-
phetur ut debet et in quo
in colica competit et aqua decoc-
tionis zucaro vel aqua cocta cum
zucaro et tu attende consuetudinem
etati etc Quod secundo leniatur

venter evacuando materias communes
intestinorum et in locis stoma-
chi principis adiacentes Item
evacuetur materia que est supra
in fleuma est semper melior quoniam
humoris qui in alijs et ideo in hac
adducta cum predictis qui de mo-
natio Item in hac evacuatio vo-
mitu est cum multum confert
in ea quod materia reperitur in stomacho et
venis sibi adiacentibus ut b-
et vomitu ~~est cum multum~~ quibus
in ea quod materia reperitur declarata
sunt Et tu cognovisti exempla in
radicibus de lenitivis et vomitivis
si corpus polipus (?) et huiusmodi materia inclusa
collectam respirationem Quod 2o ad
instrumentis digitis propria cum quibus
administratione commemorabo
aliqua etiam satis in principio
cuiuslibet tractatus quia in hac materia
memoria digna sunt ea reme-
moravi eius experimentum nec est
autem ebrietatis primum ut communiter
tales (?) sententia administremus que
subtile educitur et mela (?) ingre-
atur vel gemitu ingrossetur
Secundo quod communiter fundamentis ne
ne constipetur et materia ingrossetur
et a resolutione prohibeatur ~~bene~~
Quod 2o emittentur communiter secundum propter
causam primam et secundam unde
accidentaliter tandem est in usuribus (?)
secundum via mee ad subtiliandum
aperiendum incidendum cum potest
intelligam zucaro que eius
malitiam corrigant eum (?) mecs
Sed hac simpliciter commendatur totalis
integra quia sunt meatis penetrare
ad locum ad que sine ea non
penetrassent facit et separationem

motus

sompno

accidentia anime

cibus potus

leniatur

vomitu

digitis (?)

et et in manus e sit in manu diuitie
suo in nocumento ¶ tenartio emittet
in mina regiminis subtiliatio ne
aromatice morbi sinedebat con
¶ tento quod indigeredo in principio
emitteretur fortia procurata est con
in mel comitu eicab ea agitata
in multa ad venas angustas perducatur
et opilationes aeris propter eius grossitie
¶ Item rursus educitur subtiliet ne
remaneat grossum ¶ certo emittetur
coluntia propria a principio propter
in eptitudinem in mei ad exitum quod
si fuit in principio in via multa medi
ta in eius fecta aut ad militam
potentes fecit in cum indicat in ocito
cura facte dicebatur ¶ Item in eius
rando potes introducere comitus
qui in statu e in ea propter commenens
ut supra de comitu congruenti in
hoc eodem capitulo ¶ digestio estiaqz
appriata et suo proposito commodi
effectus supra dato et tu(r)bilentie
¶ nota quod digestiva est sicut constri
ctiva propter resistentiam in mei no
dente in anulepizari ¶ Intelligens ut pa
ssio de debili ad forte ydando est
sepe supra et in ea digestiva dicitur
Cao goo ¶ Et cuiatus aut appriate
dicitur allevio loco et in simili parte
parte de debili ad forte cuius ad
eradicationem que in ista res sit
in multis longa respectu aliarum
et difficilius curationibus eius erit de
ptanda in sui post in multos in usos
et ut per goo et quanto ¶ hoc conforte
membra scilicet stomachus splen et
epar ac cor est dictum est in capi
tulis in contonibus electe confecte
in unius potionibus et similibus ¶ procura
tia dentur ¶ Item forcia et forciora
graduando ¶ Et in statu forciora compe
tunt quam in ablo ¶ 8o detur tyriaca

in ea iudicium diacalamentum diacalami
piperon diamargariton et similia
in pomo aromatico aut aqua sed
limationibus boraginis buglosse et similibus
¶ Consimiliter si opus erit provoce
sudore in ipsius procura in dictum de
in italico capitulo ¶ Laudentia aut corri
gantur reducendo te ad ea ita quod
ut per opilationes epatis ad ponas
sed in opilatione splenis et ca
tositate eius ad pro ferendo per dispositionem
dispone sicut ad ... pro ... ad
... per rigore et fugare ad ca
in ... de regimine eius que sunt
pta sunt et in ad ea locata semper
tussientis quia estomachus cum et tu
gra ¶ postremo scito quod forcius convenit
competit et in statu propter habitus in ca
lorem consumpto sit et grossitie et co
poris commendatur ex habitu calida ele
boru ¶ A pro rigore tollendo fome
tationem facit ex abrotano sticados
camo in ellitis absinthio stricados et hig
bulite in aqua et infusa spongia
et expressa dorso calidum applicatur
¶ Primo e consuale secundo ... tamen
et bonum ¶ Et si tamen bene adu
tisti additus est ultra cum commo
positos ¶ Canon qui est in moderatio
propter multitudinem in eius que sit
alius eius in me est supra de febribus
¶ Tu te tamen semper in his a nominibus
de putridis referas ad cum generalibus
in ibi ad se ordine tendendo ad diu
sas species habebis quod op
talibus ¶ Item adverte cum sed est febris
quod adverte ex eius adhesione
causatur quia si fuit flegma salsum
aliud requirit regimen quam si fuit
flegma naturale consimiliter te trans
feras ad colericam de febribus ¶ Et alterat
in eas et regimen compone tu

sudor

vigor

no

tiaca

meis et regimine ad ... Di
gerunt tamen in principio ... oxi [marg.: digest]
℥ i s aq fen fruit absi an ℥ i
misce deinde gra dandi
ad oppinel compositum vel fac
ingrualem electuarium ... situm
melisse flores bor bugl an m
i stulo p' gernidie an ...
fen apii petro an ℥ vi polip ℥ iii
pass ℥ i s decoquantur in lb iii aq
ad consumptionem tercie partis deinde cole
et in lb i zucc et ℥ ii ... fiat sir
gus aromatizatus cum cinamomo
et da ℥ iii p' ... sicud singe
... et ... decoque et da ℥ i
s p' ... aqua fen fruit et
bugl an ℥ i ... attende ad sig
ni ... capud
est ... et ... p me d
... solutiva ...
℥ i s ... aqua ... [marg.: solutiva]
... steterint ...
... et polip et adde
... ℥ ii ... p' ...
... pille ...
... pille ...
... in omnibus
... semel et ...
... et ex parte ... et p' ...
loca ...
... pille ...
...
... aliquibus
diebus deinde ... ad digestionem
... et sic paulatim ...
... appare di
...
... brusci ... apii petro [marg.: ... nigra]
fen an ℥ i s ...
... an m i s ... melisse
flores bugl bor an ℥ i s ...

an fen an ℥ iii spice polip an ℥
ii pass ℥ vi decoque in lb ... aq ad
consumptionem tercie partis colentur et cola
ture addantur aque ... lb i ...
... ℥ iii ... disponi
lb i fiat sir longius cum cinamomo
aromatizatum dosis ℥ iii cum aq bugl
et fen an ℥ i ... solutiva p'
cede ad fortiora ...
potus ... ad ℥ i s ...
... de ... an ℥
~~iii specierum diamargariton dulcis ...~~
... ℥ s specierum diarodon eiusdem
~~... confice cum aqua bugl dosis~~
℥ iii ... convenit cina
momum ...
... et sple
... margarita ... fragmentorum
zaphiri smaraldi ...
... specierum diamusci dulcis ...
... ℥ s specierum diarodo ... [marg.: ... oss]
eiusdem ... confice cum aq bugl
dosis ℥ iii ...
p' horam ... confice ...
bugl bor an ℥ ii specierum diarodo
℥ i specierum diamargariton ... ℥ i s fragmen
torum ... ℥ ii ...
... magis ...
... [marg.: no]
...
...
... et ...
...
... et ... [marg.: ...]
... stomacho et splen et epati
... attendendum ... pone
... et talia ...
...
...
...
... adtractionem ad ignem ...

Ytema Melancolie feralis non adusta

fiat sicut dictum est in prima cura
de squilliticis. Item oleum quod est op-
timum in removendo fugiendo fri-
gorem in una cum pomerula
lorde et cepius cum lingua tota in-
tate prime piperis pinit ana et semi 2/1 5
serpillum z.j. pulmza deinde sit funde
oleum anetinum et sic super cineres ca-
lidos permittas decoqui usque ad
consumptionem olei deinde super
infundas de eodem oleo quando
aliquantum consumptum fuerit postea
exprime et ex tali oleo spinam
ungatur ut super an. s. attestatur
et sic exonerat patiens in lecto et
ut supra allecto loco sit **De cura**
que ex melancolia ferali non
adusta Item fiat cura sicut ut supra
de colerica. Et primo quantum est ordina-
tio diete unde declinetur ad
calidum parum et ad humidum et
fiat talis artificio secundum qualis gradu
non possit. De sompno et vigilia.
Sompnus sit copiosus quidem
fiat multa exercicio et dilectatio
Motus et quies equus et alteri
magis motu motus tam suavius
conveniunt et per loca delectabilia
hortis gentibus factus equestris
aut pedestris. Item maxime
conferunt fricationes in una
qua confricatio et exemplo quod gesse
mas tuta et super tuta fiat gene-
ris moderata comitatio. De accidentibus
anime dicatur quod caveantur que
calorem suffocant et tristitiam
gignunt et melancoliam sicut timor 9 for.
cogitatio immoderata et huius-
modi gaudio et iocunditate utatur
de timore ante dictum est quomodo
confert in una colerica et tribi

et statim de eo aliquid. De cibo
et potu conveniunt cibis declinatis
ad c et h sicut de aere dictum est et
hic de carne quod est pars infla-
tivus sine crusta conveniunt
carnes aut temperate conveniunt
et ad c et h declinate et in plurimis
ad quem supplendum cibi ad pecudes
et piscionibus in pinguitate et q
lecis sine tinturibus an sicut pe-
in feralibus et umbe emita apitia
ex tam sepe posito Consimiliter
dicatur de fructibus saporibus
condimentis et huiusmodi connectendo
convenitque quod est in fine simplicia
hic adiunge quod similiter retur hoc est
aromatica et cetera non oportet procedere
in subtiliatione diete magna
lenit Item secundo quamquam est lenitivo conveniens conside-
lenatur conveniens cum clistere aut
farmaco et cum hoc motu competentes
lattis est cochulaturo bonum aliter
et postea consumpta sicut super in pre-
denti cura ante a. pro administrato
digitis appuata dicto apposita quod
statim tali melancolia fuerit ad ad
hunc cum colere admixtum et tunc
digestiuis suis componere et similiter
intellige de evacuatione et sicut sepe
semper gradatim de debili ad forte
et ad fortius quod de evacuatione
sentitur quod si ex materia grossa
fuerit et huiusmodi comprendere statim
ex ipso melancolie computo fiat secundum
quantitate etate consuetudine et huius
9 for. Confortentur membra continua
probationes fiant sicut competentibus
tribus cubicis dictum est scilicet de solo
aut fiat cum tiriaca diacalamento
diambra diamargariton diacitonia
galanga et huiusmodi et ut supra

premissis cum omnibus pluribus et
non cum digestionem perfectam quam aliud
componens quartanam in quartana cum / et
similiter cum declinacione administret
habentem quartanis cum sit cum tertiana cum si
fuerit quartana per adustionem colere
te cum his cum moderate et parte calide
et humidis quam dicta sunt declinacione
ad humiditatem [...] et cum ad talia
¶ Et proportionabiliter dic de alijs [...]
paroxismi fiat cum cum pectori cubebarum
deinde ¶ Item remotius cum hac ita — vel [...]
tus est conveniens et cum [...] quadrup
se curre quia quartana sunt cum inveniunt apud
splenem et ita stomachum et loca propinqua
et — descripte cum naturis cum hac theriaca et
apud declinationem sunt cum materie ple
ribus modis quia aperiendo confortando
de epate et splenem et omnia continua
et provocando et resolvendo etc. ¶ Di — digestivum
gestivum consilii ¶ Recipe oximellis simplicis
℥ i ʒ aque buglosse ℥ ii aque absinthii ℥ i
misce deinde detur ad fortem dispositionem
aliqualiter digestive quia ad oximel
compositum et syrupus de epithimo vel aqua
scolopendrie de epithimo buglosse et humi
vel fiat cum gelatinem talem ¶ Recipe radicis — syrupus digestivus
brusci spargi florum borraginis buglosse ana
ana i scolopendrie sticados [...] ana ana ʒ
passularum ℥ i ʒ decoquantur in ℔
cum aqua usque ad consumptionem ter
tie deinde adde cum fine epithimi ℥ i et
ti fiat syrupus debite coctus de quo detur
℥ i cum aqua buglosse boraginis et absinthii
¶ Recipe solutivis generis plura [...] — solutiva
sit cum [...] ¶ Recipe mirabolanorum [...]
[...] ʒ iii [...] ʒ ii [...]
dantur cum ℥ ii aque lactis pro hos
[...] et fortis [...]
et expressionem adde ¶ Cassie [...]
ne tracte cum aqua decoctionis

florum buglosse borraginis sticados pas
sularum ℥ i [...] et cum decoctione
adde potius epithimi [...]
[...] cassia [...]
[...] dia sene et [...] sene electi
[...] et humi de quibus [...]
¶ Recipe confectionibus [...] diamargari
ton diamuscum dulce [...] dia
colamentum et humi ¶ [...] non [...]
[...] talibus non sunt
[...] et [...]
et [...] ad sandalos vel
desuper et confectio [...]
[...] ¶ Recipe [...]
[...] foliorum corallorum [...] optimum
gariofilati ʒ ii piperis longi ana ʒ ii
margaritarum splendidarum
ʒ i [...]
ana ʒ i smaragdi [...] de
corde cervi ana ʒ i [...] subtilissime
limati ʒ i [...] ℥ i confice cum
zucaro et aqua buglosse ¶ Recipe [...]
ex zucaro [...] borraginis buglosse
[...] addendo de speciebus confec
tionis et alijs simplicibus [...]
et de ambra ¶ Recipe [...] ·a·
in ipso capitulo ¶ [...]
et alijs attende splenem epar et stoma
chum [...]
de [...] est [...]
[...] capituli ¶ potest [...]
[...]
[...] aromaticum pro [...]
et digestivis et [...] etc. De
quartana continua ¶ Quartana continua — quartana continua
est febris continua a [...]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

sita materia extra venas na
in loco cordi propinquo non tenet
materia multitudinem aggregatam et ibi
putrefactam sic facere propter mali
ciam humoris et tempus de contino
actum est possibilitas tamen est eius
ampla est. Quod quaerit et quare
continua quartana habet tot horas
in sua exacerbatione quot habet
sua interpollata. Reliqua in deficit
petitione posita nota sunt. **Cause**
De causis autem eius dicitur quod
eadem sunt continue et interpollate
Signa declaratiua. De signis
declaratiuis dicitur proportionabiliter
quod eadem in qua signa interpollate
continue conveniunt aliqualiter differre habet
in paucis quod est quod Est enim
densificatur ab ea que interpolla
ta cum in rebus extrinsecis ponit
etiam aliqua est prosset satisfa
ciam. Ab exeuntibus urina in
continua est rubea vel subrubea
turbida per totum quia si fuerit de
melancolia naturali erit grossa et ple
mbida. Pulsus in habentibus tali
ditas est continua et disproportionata
inequalitate mutata est in sicci
tate lingue et asperitate. Ablac
tione lesa quia est absque rigore
et fugore plurimo. Etiam aliud
in eius principio extractio ca
lore et in extremitatibus fri
gus quoddam absque rigore tamen
pulsus est asperior velocior
spissior quam in interpollata. Sitis
fortior et si est de melancolia non na
turali etiam per magna parte signa eius
densificatur in eius densitate ut est
ipsius melancolie. Est ideo bene gratum
aqua melancolia ipsa premat. **Pro
nostica.** Aliis partibus deterior est

interpollata et ideo pronosticum eius
de interpollata tamen in maiori
incremento. **Cura Curatiua** pro
ut dicit Cura eius sunt homo
geneum Canonum nos interpollate
Et est tu doctor efficiatis respond
eo cautius igitur tu attendas quod
extenuatur et debilitatur materia
habet continua quam interpollata ma
gna cum enim est magis periculosior eo
quod continue affligit. Pro quod continue
et hoc magis ledit et prosternit
Pro quia eius tamen amplius quam in ista
est admittenda. Item semper aliis
partibus in continua sanguis est ebulliens
ex quibus materia habes pone declara
tionem et aliam. Primo ex parte
dicte nam aliis partibus subtilior
conveniunt dicta in continua quia
est brevior et extensior accidentaliter
et plus solutione gravamen et ideo
non ita cito tarnen in continua
gaudere sunt et ideo dicebat quod de cu
Est de eius quibus dicit de pe
nitentia in terminis in hac ad dul
cedinem. Item quia interpollata plus
est habitura crisis quam continua, continue
quia materia tamen amplius quam quanta
est ad eius solutionis magis stimulans
et ideo in relatione ad statum et declina
tionem predictis. Item non semper cetris
partibus sit extensior interpollata et
remissio calida applicare quam continua
eo quod continua est magis lymphatica
et humida. Est ideo dixit quod est de cellis
est quod determinato ad equalitatem in talibus
particularibus et determinatione in hac
quia in continua est melior propter
adherentiam febris. In reliquis curato
te habebis ut in interpollata et hoc
ex parte sua extra proceditur potio
nandos secundum temperamenta et dispositionem

ipsa exigunt ad que duo semper
advertere. Exigunt enim quartane cum ...
ex dictis que accipitur ex parte ca-
usarum iam dictarum in exsuperlla-
ta simpliciter ex parte lenitivorum
digestivis eorum et eorum que post
eorum tenuantur exhibenda. Lenitiva
exhibeat magis frequentius. Lenitiva ex
cuius acuta ex parte clysteriorum suppo-
sitoriorum et huiusmodi. Digestiva sunt le-
nia et gradatim de debili ad forte
verbi gratia in primo oximel simplex
sive syrupus acetosus simplex et magis si materia
sit collecta postea ... et sed
cum sit apertius aut calidius intro-
get dispositio. Item ...
dictis apertiva. Et in huius comiscere
epithimum et huiusmodi mundificantibus respi-
cientibus et ita gradare et magis ...
sa huius supra dicto. Et hec aut
de ... debiliori quam exsupellate
propter ... et debiliore
tertio primus fortior est magis frequen-
tentur de flebotomia dicatur tamen
exhibeat magis materia simplex si ...
ex ficu. Et est eius sanguinis fricatio
et tamen melius comportior et propter
flebotomia conveniencior. Et subdit tamen
aliquando a quo mala est apertura in vena
et ... loco accipit. Similiter ...
quod in omni continua competens flebo-
tomia ... ab ... Et alii ...
ad hoc conferre videntur et ...
... de qua aut vena fieri debeat
iam dictum est supra plenius et
iam dictum est de flebotomia ...
... que ... fieri
agitabilior melius conveniatur ...
et ... Et medicinam ... et flebotomia
ex salvatella sinistra ... flebotomia
vene ... in directo splenis

Dicit et ultimo ex parte curarum que
administrantur post evacuationes que
continua sit intensior ...
sunt ... calida aut ...
... quantitate ... di-
bus in exsuperllata ʒ i ... et huius-
da in hac ... ad ... in ... temo-
dera ex parte dicte ex parte alterationis et
digestivorum. Confortative similiter lene-
tivorum ex parte eorum est ...
est et omnia exempla sunt ... in
eis posita inveniens supra dicto et in
... Digestiva sunt enim ... adminis-
trentur proportionata etiam de ex-
dictum est in rubrica de exsuperllata
etiam in principio si materia tollerata
est sive acetosa et si indiget fortiori
... cum seminibus api-
bus calidis commixtis cum frigida
... ex ... medicinalia
que sunt semen api, petroselini et spa-
ragi in aqua ... lacte ...
... et huiusmodi faciendo ...
... aut ad ... sub ...
addendo flores boraginis ... ad epithimum
et huiusmodi ... Et consimiliter ... opiate
de solutivis confortativis ... congruis
et huiusmodi ... positis in ru-
brica hac de appetitu et ... vide
in prima rubrica ... capitulo. Sed
tamen nota quod ... ...
in ... et ... ...
in ... in hoc ... specialis
medicina.

De quintanis sextanis et huiusmodi

Dicunt scilicet primo de diversis febrium
... aliquem
et huiusmodi febribus ... quinta-
nam eandem fortem et puram et
distinctam ...
est ... febris. Quinta quartana ...
interea quia dicebat se ... esse

Quinta-
na
Sextana
i. ...
... pura
... ...
... accipit
de principio
... ...

quam que tardabat inuadere
usque ad finem 8e diei et extende
batur afflictio ad quintam die
et post hanc tam ~~quam~~ quarto
rabatur et in libro 3o epidimiarum
dixit ·b· multis se vidisse nonenam
sextanam etc. et sic bis vidit febrem
que duravit in nona die nono tamen
et aut alii ponit et causam decursu
tione ex in libro suo epidimiarum
quartam aduentus causas assignant
dicens quod causa est omogenea mate
rie ne sic est ea grossior et minor et
super propter grossitie maiorem et
paucitatem minorem tardant mo
uere set monetur per debitum
motum sui ideo in naturam eius
propriam et quia in tali maiori
grossities et paruap paucitatis
est eadem magna latitudo et per ceto
ra maior tunis alia cum aliqua
de quinto in quintum et que est post
septimam de sexto in sextum cum aliqua plurima
sunt ex ma materia melita et inter poe
ex materia flegmatica et melita
et adhesionem cummassa cum ratio
quod nec melita sit satis simulis colera
lium duo hu tantum adhesionem
sustinet neque potest et ad tantam ex
mant grossitiem et paucitatem
quanta est materia pro hac se tanda
quod propter earum sitiutatem primo pone
ment ad tantam terrestreitatem esse
non possunt ex humili caloris
putredinalis secus est de flegmate
propter suam humiditatem frenam
et eius viscositatem mulitam sanguis
aut propter sua humidum potest et ipse ad
hunc et paucitatem nec sit inne
bene facturas sic est extra semper
nec frequens ex ex hoc quod mate
de ipso plus solicita est et talem ut
Gilbertus opinatur has se tardi

commixtione melice cum flegmate
commixtione consita ut supra de
quarta non pura contente tamen
melica et contente flegma in suam
naturam est ex his duobus fiat
eius humor melicalis est quia
est magna quod humidi
secundum quod maiore recipit grossitiem
ab humore flegmatico quam a commix
tione venit ad dimitate pauci
tatis tardius mouetur sic fit
quartana fiet ex melici commixta flegmati
cali ·septima et nonena ex com
mixtione fiet cum flegmate acuto
sed hoc potius nonena etc. ex co
mixtione flegmate contrario tamen
et ideo septena est plurior quintana
et nonena plurior quartana tamen
ista tamen sunt que ex eo per tempus
quarte omnis quod febris tamen antez
et quinta non de ignorare et si pa
tientes ignorauit cum bene ut et
reuertit et causa quod sunt plurima
et secundum septena et nonena quarta ex
inordinato regimine accidunt cum
non quod accidat sit error in regimine
aut fit et febres remanent de 8uo
in 8m de nono in nonum de se mo
secundum quod malum fit tractatur regimine
quod vult dicere quod non fit tractatur mala
regimine non redibit febris
et vidi et se negasse aliis ipse enim
earum propter defectuum humore
alia a cor grandiores et concessisse
earum aduentum propter inordinatum
regimine fides quod dixit et cum
b fit quod inertius aduentum ad
febrem breuiter tollendum totius
est et plurimum et possibilem
ut et mag mat talem parti
culariam congestionem aut flegmati
magis grossam et paucitatem tamen ut

sit tardioris motus quam motus p
rimi. Nam qui est studiosus de fa
cili cognito bene noscet istas pos
sibilitates quae omnes sunt pronos
tica. Nam in decimo et 17° in 17 met
neoru et ideo non ut confidas de
salute eius quia patiens stetit absque
co ... aut 7 diebus. Per modum terti
gregatum materia sufficiens si
militer contritez quae in incipiendo
est sufficiens propter sui parvitatem et co
gnata. Centum itaque dictis non consi
possibilitas est ergo ad plenam si
tantum et vigor ampla. Quia si talis
vigor agentis cum tanta dispo
sitione et causa quam in tanta mensura
et in tanta mensura temporis
generetur et prosecutione mala et fact
paroxismus quo maior vigor et maior
dispositio erit causa quod in tempore
ampliori fiat. Sed non est semper hoc
reperire agens maioris vigoris
et maiore maioris dispositionis quod hoc
bene quod dixit a nobis et credendo
credere etc. et tu habe enim quod vult
forte reserventur alie dispositiones ad
pronosticandum et parte quantitatis
febris et loci ac materie superius est
dicta magnitudo in parva quantitate
vel trahit ferrum magnum neque ipsum
alio movetur etc. et tu cave. Ego
aut diebus medici vidi quam
de nonnullis in patientibus mistura ...
to putrido in signis et talis
per adustionem. Est et cognitum. Et
retulit in fidelis quidam medicusque
nova quaerenda et vera corrumpenda
multotiens et non cognitum propter hoc
dicere quod velit sit hujus alius. Tu
itaque studiosus es debes iterum opinio
ria signa iterum considerare et scita

corum ad plenum in principio
capituli quae bene considerabis. Tu
itaque ex dictis de stabilibus poteris
intelligere. Nam terciana continua
na est febris ex flegmate per adustio
nem in vita commisso et ad
extra venas putrefacto in plenum
per meatus cum motu facere
de quinto in quintum aut de 6° in 6um
ratione grossitiei materiae et ejus
pravitate et non secundum naturam tendit
[ad] alias interpolate
dictum est. Vel ad extra venas ex
qua non reperitur continua tale
aut etiam sicut et in interpollata
reliquas partes descriptionis patet
ex dictis. Ut tua viget addere
si reperietur continua febris colerica
Item si ex flegmate citrino adde
habes ex flegmate citrino ratione
secundum densitatem flatus per adustio
nem in vita commissi. Ex quibus
habes descriptionem et causas earum
sufficientes. Signa de intrantia
Secundum pronosticato ipsius et iam tamen
dure tamen quod forma diebus erit
pollatoris et discolorata tenuis
et post accessionem in die sequenti
et colorata et spissa in hora ante
paroxismum colorata mediocris
vel tendens ad tenuitatem. Per nesciam
in die paroxismi in ejus principio
est commixtus tardus et rarus sed quod
pansa calliditate fit occultus
primus et spissus et quae eorum
ex adustione procedit consumitur in
signis in vena motu ex adustio
ne flatus vel sanguinis. Quae autem
non procedit ex adustione signa habe
media inter signa quae non sunt
vel citrine aut per alia signa

Discurre ut tibi innotescat
materia ipsa peccatis **Prognostica**
Dixit G° so/cr/at/ Cum in febrib9
quintanis quod est terribile i. q(uo)d
accidens periculosum factum fuit
/ vel ventre currente humor
egressit / vel asthma i. in anhe
litus facta fuit vel a forma i.
/ renatus assumpserit pariter
et / spasmosus factus fuit / singl
tosus / et anxiosus / et et collum
frontem / et caput sudores fuerit
et eius alibi qui habet accidentia
patitur moritur / Et Isaac vong
dicit / Septena est plura non mor
tifera / Nona periorca et non
mortifera / Quintana quam antecessit
ethica aut quam sequitur ethica
omnibus est pessima et mortifera
/ Est quippe macula per eorum signi
quia est signum adhesionis
humoris huius quod remanserit
in se quod est adhesio et putrido
/ et sic significat quod corporis destruc
/ Et etiam aut tamen quia est de
causa additionis febris et dup
licationis eius / In hijs autem sermo
nibus multa sunt speculanda
que per me exercimus quod estimo
te et me nunquam talia videre
quod si occurrent sufficit tibi intro
ductio sic tibi dicta **Curatio**
Curantur tamen hec febres / Sed h'
non quod in principio uti poterimus
subtiliori dieta et quia sunt lon
giores ne cadat virtus in pro
cessu grossiori debemus uti dieta
et tamen consimiliter proportiona pro
prius / motum et alias res non
naturales / Et si in hijs compe
tat magis / Vomitus est datus est
tamen qui antecedit vel sequitur
ad eam ethica oportet te alter

moderare quod in tali non compet
vomitus con a in hoc eam / Liber
tum eo munus emb9lientia et bona
et calor et multa in quo non est
ingrossatio nec sicut in acutis
subtilibus et indigent principio
digerente fiat de meo eventus fre
quens / Item competit maxime
vomitus con / a est de electuarijs
catarrhonibus et maxime in vo
mitivo forti et maxime in prin
cipio quod materia inducitur et in sto
et in locis circumstantibus ut stomachum
mia facta / Non laudatur vomitus
factus ex semine rapharum vel ex
ipso crassimo vel ut illos / Administre
tur digestiva subtiliativa magis
et incisiva propter grossiciem materie
maiorem / fiant enim de gradu
s de debili ad forte quo te etiam
de et vomitus ut supra et in prin
cipio sit de leviter facta et tunc
/ Sed sis tardus ad exhibendum eva
cuans et longius in te digestiva
propter grossiciem materie / Item tardus
ad provocandum et post hec dare
poteris tyriacam metridatum et hoc
sit de facta actu est / postea autem hec
omnia administrare poteris bal
neum resolutivum et maxime ex mineris
propter materiam esse grossiorem sit cum
aceto origano calamento balsamo
et hijs / Tu etiam operare secundum
proportionem eorum que in hijs dicta
sunt cum plenus et per fiunt de eo
tractatu agamus **De ethica**

Recipitur ethica in duplicem
da / alia quidem ethica fe
brilis dicta / altera ethica
senectutis nominata et de hac
in sequenti rubrica dicendum est
Unde ethica febrilis est ...

Ethica
febre

Ffebricitat in mal[is] in corde p[ri]n[cipaliter]
et in membris omnibus fixa
inhabitualis p[ro]ut dictam ext[ra]ne[a]e
dam sz est q[ua]si semp[er] in eadem
statu p[er]manens ita ut p[er] intellect[u]m
arbitretur esse se non febric[itantem] Dr
in malis ad dr[ic]am p[ro]ductionem Dr in
membris omnibus etc quia ecta
sunt non subito effic[it]ur et n[on] habi
ditates ut infra Dr in corde pri
ncipalit[er] quia ex t[a]l[is] dispositio[n]e tali in spe
aut alio membro no[n] diceret[ur] febris
quia cor est p[ri]ncipaliter p[ri]ncipale sz
subitum ut dicto prima Dr fixa
quia non dependens a ca[usa] ante[cedente] sz
p[ri]ncipia nam caliditas eius no[n]
solum est in sp[irit]ibus et humidis com[m]uni[bus]
et in membris solidis fixa et ideo
ut in de signis tota talia inmultus
gravantur Dr sz est quasi semper
etc quia in ea dicit sepe hesitat dica
et ad invicem litigant et una p[ro]nun[tiat]
de prima esse eius ut dicitur Ephesica
ut in de signis ~~corpa talia~~ inmultus
aliquali gradietate et parte u[n]i[ver]sa[li]
sionis eius recipit post assumptio[n]em
cibum et est de signis p[ro]uoribus
eius Ca reliq[ue] in descriptione
posita nota sunt Et dicitur ethi[c]a
ab ethis quod est mos i[d est] consuetudo
quia febris est consuetudinaria ita
ut dictum est Estimet ut patiens
se non esse a suo naturali co[n]sueto
alteratum Vel dicitur ethica i[d est] ha[bi]
tudinalis quia de difficili remo[ve]t[ur]
Ho[c] est magis videtur q[uod] m[edi]c[us] n[ost]ri
sim[ilit]er et ideo ethice et in gr[e]c[o] et h[ec]
tos grece latine habituatus et ideo
hec febris magis assumpsit nomen
hectica a suo p[ro]gressu et fine q[uam]
a suo principio quia in principio
non est habituata sz bene est apta

habituari nisi sibi subveniat et
p[ro]pter h[oc] non conveniunt prime esse i[d est]
prima stulte ethymologia eius
verior reliq[ue] partes eius patent
et amplius patebunt et ideo stu
tum et vero que sequuntur attende
Ab auctoribus autem in remedio
certo q[ui]a corpus (?) tenentur hec tria nomina
i[d est] ethica et ptisis et marasmus
ptisis autem communiter est idem quod cor
poris consumptio unde ego asserui in
nump mis ptisis i[d est] consumptio
mali mala Et dividitur ethica
hec primo in tres eius sp[eci]es s[cilicet] in p[ri]
mam secundam et tertiam Et p[ro]pter hoc sci
to quia post primam humidit[atem] accidit q[ue]
est non mo[do] hec sunt tres alie
scilicet ros cambium et glutinum in quibus
contingit hanc attendi caliditate p[re]ter
naturam quia ethicam continue Et hic
attende quamquam voluit ex prima
humiditate ethicam tamen sed posse ut
ex secunda ista quia et prima et secunda
simul resultat prima species sz ra
tionem certe quam ego sequor Ca
in hac parte non placet sit asserere
in prima humiditas non sit multum
a natura sanguinis distans et quia
quod ex ea calidior contrahitur est humo
ta vel similis ei sicut ex sanguine
ad quam primo sequitur ethica et
in gradu Est q[ui]ppe (?) non quamvis sic
dividendi sz ethicam in tres eius
species tamen accidentes que sunt congruas
quia non sunt secundum eius accidentis pe[r]
cendium calorum simpliciter pe[r]
subitum p[ro]pterea (?) unum principaliter
cor et membra nutritibilia sic
subitum eius p[ro]p[ter]ea (?) Sz dico sup[ra]
pe[r] eos quod dicam autem ad ethicam
consequens quod est consumptio
unde secundum divisionem hanc hic...

dic Dividitur in primam secundam et
tertiam speciem et sic patet quod conve-
niens est dicere quot quod sunt tres
modi seu gradus ethice quod tres
species. Est enim prima species que
primus modus eius cum humidi-
tas scilicet ... de semunctis dicta ros
consumitur sicut enim plerumque fit
post effimeram. Secunda quando secunda humiditas
de qua dicta cambium consumitur.
Tertia quando tertia humiditas de qua dicta
gluten consumitur et tunc
sequitur ut plerumque febres pu-
tredinales. Et hoc ponit in libro scilicet
dicens quod in lichino secundo oleum in-
bibitum in lichino tertio humiditas ipse
solides corporis lichini per quas partes
lichini adinvicem continuatur.
Prima humiditas de qua est sicut oleum
effusum lucerne. Secunda est sicut oleum
imbibitum in lichino corporis. Tertia
est sicut humiditas substantificata ipsius
lichini et tunc modo tuo adaptata pro-
posito. Sed cum comburitur lichinus
deficiente oleo statim deficit flamma
et si post lichini combustionem
adderes aliquid de oleo et velles
accendere ipsum nequaquam accenderes
eam flammam propter fortem combus-
tionem nam humiditas eius soliditatem
omnino amisit tamen quia sine tertia
oleo erat subiectum conveniens
flamme. Et ita in quibus ad tertiam per-
venit speciem ethice non recipit no
curam quia impossibile est ab eo sic re-
solutum restitui. Nam vita
consistit per humidum radicale
principaliter sicut et flamma per
humidum radicale lichini lichini
membra etiam sicut terre seu favilla
et erit similitudinarie loquitur co- no
busta ... humiditas humidum radi-
cale tamen solo ... non ...

de Dubitatur utrum sine calorem
naturalibus. Tertia humiditas antequam sperma-
tica cum consumpta et restaurari
non potest. Cambium autem et ros bene sunt
restaurabilia. Quarta est magnitudo
quinque species prima per consumptionem
sanguinis. Secunda per consumptionem tertie humiditatis
de sanguine. Tertia ... ex consumptione
... tunc erit dictum est. Secunda
de sanguine humiditate prima ... con-
... Sed tamen dicta distinctio ethice
penes distinctionem humiditatum quo-
rum ad earum consumptionem et in gra-
du est prima bona et nominatur
prima species abstracte ethica. Secunda ... ad fi-
nem ... Sed ... vocatur
ab hoc ... quod ...
arefactio ... sine ... et tertia appel-
latur ... sine ... primo
de ... febrium. Tertia ... ab hoc appel-
latur ... grece
et latine ... in quo ... forma
... est in decrepitis ... ad calorem
et siccitatem. Et tamen dicitur ... ethica
actualis consumptione humiditatum non
intelligitur earum consumptionem ...
se totalis ... prima species consumitur
magis pars tertie humiditatis et non tota-
liter. Nam quando secunda species ... con-
sumpta ... secunda et tertia humiditates con-
sumpte ... statim deficeret
... oppositum experientia demonstrat.
Item tenent multi quod tertia species non potest
esse nisi precesserit prima et secunda nisi
precesserit secunda. Sed ... locus
speculationis de quo forte ad ...
Sed scias quod non actualis consumptio
in una ... in alia ... magis
in una ... in alia ut quia ... fit pa-
... quam in aliis et si fiat
etiam in aliis. Item adverte quod tamen
dicitur prima species fit consumptione vel

debes intelligere quod illa membra
carnosa scilicet carnem formantia et non sper-
matica sunt quia membra spermatica sunt
solidiora valde quam membra carnem for-
mantia ymo ut estimatur est ita
soliditas et compactio sicut carnium
carnem formantium. Et ideo si fieret in prima
specie consumptio membrorum spermaticorum
non videtur quare per eodem tempore non fieret
consumptio carnium. Et sic ad primam
venitur secundum dicitur secunda. Et secunda de-
fectus prima qualis est proportio spermaticorum
ad carnem formantia talis similiter spermaticorum
ad humores carnem formantium sed spermati-
ca sunt duriora compactiora soli-
diora et ad resolutionem magis resistentia
igitur etc. Item omnia sunt loca spe-
culationis et nigra. Et de sic primo
de necessariis dictis primo de dictis fe-
brium compositis voluisse similiter et pu-
tredis sic operari. Et ethica est febris
vna humor et de putredis dictum est
et quod principium eius sit prima in sibi
et sanguinis humores status vnde et habet
latitudinem supra principium medium et sta-
tum et humores dividuntur gradibus tres
quam non sunt punctuales sed latitudines
habentes et maxime terra species enim quod
magis aut minus appropinquat prime
vel tertie nam sibi sine magis approximat
et recedit. Et certum est capere excipit curator
et proprie quod ad hoc pervenit enim termi-
minatur multum quando dentes moliunt
et de humores in dentibus. Et enim si hec di-
citur quod humores humidi contingere per
putredinem et ex quanti se continui talem
potest et sicut cerum modi centum in
illo sunt reducibiles ad aliquod genus
dictarum. Item per imaginari quod
absque putrefactione causarum apparent in-
flammam et se facit et sic erit febris
aut ethica aut effimera aut tertiana
adhuc et tunc quando potest fieri hec

speculate. Sed dicitur et sic ethica
est hic continue in desiccabilium con-
sumptiua et arefactiua. Secundo dicitur
et ethica morbum que fit absque
alio morbo precedente et dicitur ethi-
ca incipiens et methicum actus
actus que ad aliud sequitur mor-
bum ut ad effimeram vel putridam
et humores etc. Et etiam contingit sepius sola
ad se arsinas quando prohibetur po-
tus infirmitatum a medicis ignora-
te. Item quod ab eodem applicantur
pectori vel thoraci vel epigastrio
res excitantes que non conveniunt similiter
quod sunt sicut in apparentia cado sicut et
corpus et exercitiis non curatur. Sed multi-
plices sequuntur ad consimilem con-
primam quasi. Et de ethica Consequens
est de febribus vel ficticiis magis
quam producunt ad ethicam et egri-
tudines accidentales difficiles. Item et
adverte dictum et de ethica febris
cum putredis autem apparet quod mutat
consumptiones ad ethicam propter febres
se coextenduntur et propter coextensionem
subtiliationis ubi in ca. Et propter pro-
hibitionem aque et privatione dolis
nationis laterum cordis non contra-
rium et primatibus et corpore sic
cordialibus sunt et proprie in egri-
tudinibus membrorum continuo cor-
di ut ut diafragmate pulmonis
et similium quod non sunt in eis dis-
positiones plurimas ethica sunt approximam
et multotiens consurgit ex ulcere
pulmonis et pectoris et ptisi non
multum ex empirite et similiter ex oc-
casione aliorum sanata. Et etiam
de signis ethice quando actu ethica
recentia enim stomacho i. que etiam
propter lesionem stomachi. Cum qua ethica
est et sunt medici egros cadere

dantes in potu comedere aquam car-
nis / aut medicinas calidas ut
diamuscum et similia propter eam in
convenientias / et frequentiam sincopis
et scilicet intentes rebus calidis ciba-
re continue. Et ex quibus quidem prude-
ntiores plurimos errores medicorum an-
teriorum qui sunt in malis operibus hodie
ethicati sine febri cum sint abomi-
nabiles evitandi et in bene grati. Causa
De causis autem eius que dicta fuerunt
supra / supra primo attende quod
ethicam contingit fieri / aut scilicet incipiendo
quia scilicet nulla precessit egritudo aut
quia egritudinem aliam secuta sit.
Et est autem prima causa extrinseca que
primitiva ut aeris caliditas im-
moderata aut exercitium forte ex-
impediens digestionem et membrorum
debitam nutritionem aut
superna inedia / cum ergo primi de exerci-
cio diminuens exercitium frequent
in ethicam cadit / balneum de siccativum
/ coitus superfluus / evacuatio supra
ut fleubotomia eventus sanguinis dicti
magis ... prosenans vescus cerebrum
calefacientium et exsiccantium et perte
cibi potus et similia aut applicantur
applicatio medicaminis talium fre-
quentata / aut supra cena / aut
supra a cibo abstinentia / aut
ardentia animi superflua ut
ira crapula nimia tristitia angu-
stia et similia que apta sunt corpus
consumare. Et longinquius ex quo
accidat ethica incipiendo quia
accidat causa fortis valde a qua
quod eius talis occurrendo necessario primus
est apta ad debere calefacere seu inflam-
mare spiritus et humores radicalia
enim cum sint magis apti inflam-
mationem recipere quam primo

precedet effimera / aut putrida de-
per dies succedit ethica / et etiam dicitur
a longinquum i causissime / Sed quo-
modo concludunt aliqui quod licet
fieri sit ethica incipiendo quia
causa sit ita fortis quod simul fa-
ciat effimeram putridam et ethicam
Sed dubium est utrum hoc an contingat
eam fieri incipiendo absque alia fe-
bre / Et dicendum quod sic respondeo a qua ca-
usa fortis quam proportio seu membrorum apti-
tudo per quam membra sunt ab aliquo
agente potenti calefacta et et humo-
res spiritus et humor ab eodem tempore conuenit
ethicam etiam humores causata putrida
aut effimera / verbi gratia in multa
membrorum ariditate expectaturibus
ieiuniis et vigiliis causata cum
membra sicca sunt nature inflamma-
bilia humores sit aut spiritus et humor / occurrerit
ergo calore extrinseco per vias disposi-
tionis fiet attencio in membris et humo-
ribus spiritibus aut in humoribus. Com-
sentio te admirari quod hoc est proportio ge-
nerandi ephemera et ethica media similiter
sine ... et credo quod paucissimi sunt
qui eam incipiendo viderunt et
ego enim similiter ut credo non vide-
rim. Quod quamvis extra membra solida
ad tantam posse pervenire passibilitatem
sine receptione ad qualitatem preter
spiritus ... sit subtilis currens et passi-
bilis in comparatione ad ossa con-
siderandum magis ... ... quod in hoc
definitive ad hoc agendum quia scilicet
passivum est aptum magis ad re-
medium impressionem agentis quia
spiritibus occurrat hoc caliditas ipsi
non sunt apti recipere illam sed hu-
membra solida tamen quam subitum

agentis potentie proportionatur. Et e
simile est exemplo notatum agricola-
lis fulgur monstra ferrea in theca
destruxit et liquefecit que in phare-
trolo contenebantur et pha-
retralis dimisit illesum. Et in-
experientia hoc demonstrassem in qua
per mensem fuisset creditum. Sic ergo de ethica
dicendum. Item hec ethica incipit
subito ut dicto capitulo quod causa est
fortis alia aut est calefactiva. Multa
tamen sunt speculabilia que inde tibi tempus
superfluum immo et volumus esset. Utrum
autem eius que inde sit incipiendo
sed de aliis dicendis ut supra. Unde propterea
dicte sunt in ipsa ethica dimissione.
Unde se ad effimeram et etiam propter
caloris eius et eius brevitate sequitur
etiam ad putridas magis. Illa tamen plus
igitur putredo deo tunc de ethica
sentiat. Item capitula intrinseca et ma-
xime principalium et proprie cordis
tum. Longa mala intrinsecorum dis-
positio et proprie calida ut cordis
matricis et splenis et lumbi licet
aliquando causis constituunt quod ad com-
pletam ethicam perducunt. Alter
diuturnis flegmonis ut dissimilis
flegmonis an superfluis aut albarum
aut rubearum et viridium tales et eis-
idem operantur. Fiunt cum precedant.
Et illum cum ita prolongatur
et spaciat se per modum plurimo tempore
qualitas corporis consumit resolvit
sua coherentia et remanet situm
inciderat. Unde caro deinde procedit
ad membra eorum formam et exsic-
cavit et liquefecit eius tamen
adhuc est ethica secundum communem
opinionem. Licet sit ad ethicam disposito.
Deinde convertit se ad humiditatem cordis

principales et membrorum solidorum
et tunc et ethica causat maxime
quod tunc mutatur calor ex parte medici in
exhibitione rerum calidarum aut
prohibitione frigidarum ut humectiva
dimissione et tunc sibi. Et unde immo
assignare ethice tamen continuam
que et si eius habeat nomen simplex
ei compositum sed tamen nomen est unde
ta congerie humidorum constitutum. Et e
habilitas humiditatum radicalium
in foraminibus et concavitatibus
membrorum ex natura ad inflamma-
tionem in quibus reperitur sunt sub-
tilitas et caliditas in quantum aliunde
et spiritu reperitur in ista causa tunc
cito reperitur ethica. Et spiritu potius
privatur mutatur et omnium membrorum
tanto invenitur sed si permittitur
etiam humiditatem in secunda et tertia humide
membrorum tunc de difficili curabitur
ut supra et infra declaratur de curat-
ione dicetur. Corpora autem ethice apta sunt
matura et temperata colerica fragilis ex
solubilia parva et lima. Et convenienter
ethice inepta sunt pinguia carnosa
sed solida resolucioni et inflatione
inepta et mulier aliis partibus est
ethice ineptior. Item ad hoc facit
aeris constitutio regio et contingit
sepe de aliis dictum est. **Regimen de curat-**
iva. De signis declinationis ethice
incipiendo in illa dictum supra memorem
secundo 6 vel 7 de crisi secundum eorum
positione excusat quod est de trinis
calidissime et omnes sunt frigidiores autem que
calidissime et omnes eius est stra salte
apud medium. Unde tunc comprehendas
corporis alteratum et eius usus quod tunc
extrinseca est in minimo calore et in
corporis quod excitatur et caro minime
recipit. Unde signis ethicas ethice

Comprehenderis satis rationabiliter
poteris conecturari ipsum pati ethi-
cam incipiendo | et in processu fa-
briciendo ex dictis et dicendis ¶ Et
veniendo ad signa declarata ethice
quere dificultatem cognitionis ethice — que si plenius sit dicendum quod ut scriptum est
ab Avicenna primo li. de ethica ¶ Ethica quando
in principio erit est difficilis cogni-
tionis quasi similiter omnes nostri
auctores agunt confirmat | etiam
prima species eius corporis a sua naturali
dispositione sensibiliter non multum per-
mutatur | tamen [illegible] signa eius a
signis sanitatis non sunt multum
variata | et ideo oportet medicum esse mul-
tum expertum et plenius [illegible] signa in-
dagare si ea faciliter cognoscere voluerit
¶ De quorum numero existimo nos fuisse et
estimo peritos fuisse [illegible] in uno
libro invenem ea que sunt prime speciei
sit propria quod non conveniat et pariter
dicendum ¶ Et ideo multi [illegible] de hiis
pertransierunt in quibus ad pridam
tribulare volo [illegible] presumptuosius [illegible]
videat [illegible] tibi sit si te ab aliis
invenies hic conscribam [illegible] / 60
accidentia — colligas dixit ¶ Rufus [illegible] occulta
[illegible] in principio dixit | Gilbertus [illegible]
signa prime speciei sunt alteratio coloris
scilicet ad pallidi[illegible] [illegible] lividitate
et aliqua [illegible] consumptio [illegible]
[illegible] officialium et communialium corporis
[illegible] extenuatio absque auditate
nota — [illegible] | et urina est aliqualiter pinguis
[illegible] supra naturalem absque [illegible] dolo-
ri [illegible] ¶ Et si [illegible] absque [illegible]
sensata et [illegible] ex [illegible]
Antonius dicit quod [illegible] hanc [illegible]
[illegible] quod scilicet talis extenuatio est
[illegible] calore [illegible]
[illegible] | ipsa [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
magis et [illegible] ut magis [illegible]

assumptum [illegible] ut dicitur [illegible]
de signis [illegible] et quod [illegible]
conformiter [illegible] et qui se pu-
taverit [illegible] credat se
a febre liberatum et [illegible]
succedit alia febris [illegible] dicitur | Et
si [illegible] super infirmum [illegible] sentitur
in principio caliditas [illegible] | et in
[illegible] super eum [illegible]
[illegible] fortitudine et [illegible]
et non cessat [illegible] ¶ Sed istud
[illegible] in [illegible] de quo
[illegible] in sequentibus [illegible] ad ple-
num [illegible] que dicentur de [illegible]
a [illegible] [illegible] additio
[illegible] | et urina [illegible]
[illegible] et aliquando [illegible]
solito et [illegible] infirmo [illegible]
[illegible] adherentes
ex hiis [illegible] a tali caliditate a [illegible]
[illegible] membrorum [illegible] forti-
ficata magis caliditate ¶ Et [illegible]
[illegible] | [illegible] signa ab Avicenna posita
in principio [illegible] capitulo [illegible]
pulsus — [illegible] esse et [illegible] | pulsus
[illegible] debilis [illegible] | [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible]
te | et in [illegible] gradu [illegible]
gradus debilitatis et [illegible]
in prima [illegible] remissa [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] esse [illegible] in processu
maior debilitas et maior [illegible]
[illegible] frequens [illegible] supplicat [illegible]
[illegible] | debilis [illegible] caliditate
[illegible] et [illegible] | [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] ¶ Et [illegible] signa [illegible]
[illegible] incipit [illegible] magis et
[illegible] signis [illegible] esse et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

firmus humus sapiat principium
sex. Secundo quod manifestantur magis
et ab auctoribus communiter ponuntur
que et ego ponam ordine secundum quem
quem in aliis inveni faciens. Ab
extremitatibus urina que oleaginea
compositionis unctuositatis mem-
brorum sine pinguedine quibus de
super inis spissi inferius tenuis
propter pinguedinem superiori parte
de compositione eius cum urina et
propter candorem / tamen quibus liquida
et in pluribus confusa nec sub-
versa propter fortem caliditatem. Et quibus
de resolutione quoniam est petalon-
des / crinoides ad modum furfuris
fracti que si iam sint cocto urina
decocte sunt maxime crinoides
quia ad albedinem tendunt membrorum
liquefactionem. Et eorum consumptione et sic
dicitur de petalondibus. Similiter est
ypostasis adipina hoc idem secundum
et hoc magis impressum quod dicit titulus
consistit tertiam speciem. Urina in principio
febrium ista vero si non sit quod sanguis
nis aut parum est urina inmutata
a se per maturitatem. Et ideo bene
attende intensionem et remissionem
horum signorum nec decipiaris in
indicando. Neque super urina specia
considerationis. Sed ipsum signum in aliis
congregat. Credo quia calor est
tenuis membrorum fixus factus
est in firmo cordialis / quia propter
hoc eius multum variatur urina
continuamen in superficie de adipe
pinguedo velud tela aranea
supernatans a calore tali liquefacta
seu resoluta. Urina cum talis reso-
lutio fiat in omnibus membris corporis
pinguedo a remotis renibus cum
urina emittitur. Et tamen nec cocto
cogite / aut renum capiarum / et de-
bet pinguedo ab ea que a renibus

venit. Urina que a renibus segre-
gata magis ab urina et grossior
Sed cum per longissima loca cum urina
est magis commixta et est magis subti-
lis. Et ideo non perdit vultus lique-
factio quia ad eius tam speciem sit
oleaginea et in gradu. Ethicos sua
unctuose. Secundum vulgum sensibilibus quia
caliditas eius equalis uniformis
nullam habens excrescentiam ypostasim quia
non habet maiorem aliqua excrescentie re-
mittit sed est lenta absque dissolutione. Et cum
comitur magis fit extra sentitur ca-
liditas membrorum calide quod in synoca
aut ei similibus est in causonide
etiam in habens elevatur ex poros membra
cum inflammati a materia putrida ad cu-
tim provenientes. Et hic cadit locus spe-
culationis an si caliditas ethice sit
maior quam in putrida que de cotidiana
eam quod sit ethica est ultimum membrum
et cum quo non stat quod in aliqua putrida
sit maior quam in aliqua ethica. Dico
quod ab aliquo multitudine maior est quam in pu-
trida que de cotidiana ad eam quod sit ethica
est ultimum membrum et cum quo non stat
quod in aliqua putrida sit maior quam
in alia ethica. Et ideo quod absolute quam
tunc maior est caliditas que reputatur
in putridis quod cum maiori quanto quod
cum maiori multitudine corporum
inducitur. Et ideo dico a inflamma-
ta materia in ethica ideo quod caliditas
est multum in quanto diminuta ideo in-
dicatur a tangente quantitas putri-
de est intensior absolute / cum quo tamen
stat quod sit caliditas ethice intensior quam
illius putride et hoc si ethica ad-
eam secuta est ut dictum est et in hoc
gradu. Item est aliud signum quod cum
in principio tangitur patiens per-
cipitur caliditas magis suavis et
cum remanet manus super eam hora
una apparet eius fortitudine.

et mordicatione et non cessat angustia
Eadem quod causa calor ethice est similiter
tus in sicca grossa terrestri turbida
pressionem ingerente / sed quod perseverat
tactus quia in ea tanto tempore
multiplicatur vapor sub tactu non
vapor ille sit acutus mordicatus
tunc in pressu mordicat et non ces
sat augmentatur / Sed hic sciendo quod cur
continue inordinando procedit quia 2or
in sicca quidem prima et minor in tercia
quam in secunda quod tamen pernaturalis
mensuratur ad mensuram caloris
naturalis et quia naturalis continue
remittitur / tunc ceterum / Item loca cordis
et arteriarum et venarum sunt calidiora
quam in eis est hic est locus specialis
quod in principio obmitto / Tu tamen
sciendo quod per loca arteriarum et dicis intelli
gere arterias manuum et pedum et venas
corum que arteriis associantur / Et
quod calor in corde ethici est maior
quam in aliis partibus corporis propterea
quia reputatur in illis non multe
vaporum quam elevatur a sanguine et
spiritus venis et arteriis contentis
quod non accidit ex extinctione ca
loris in aliis partibus corporalibus
corporis. scilicet. non sunt arte vel ve
ne ceterum / In putridis autem secus est
quam in eis per totum corpus extinguitur
calor cum vaporibus et tu ad hoc
grad / Item caliditas est similis. i. non
per paroxismos et non minuitur sed bene
quando augetur ut in superveniente ci
bus augmentatur velocitas / Et hic
advertendum quod dicto quod ex assumptione cibi
in putridis calor intenditur non
tamen dicitur calefieri ut in ethicis
In ethica enim est caliditas non ve
hemens. i. non fiens sed facta et ideo
quod cibus incipit calefieri calescit
et corpus et alias se calefieri propter
sed in putrida quia caliditas est
fiens sentit patiens calorem
putride et non evolvit sine per
cipit caliditatem cibi dato quod ab
ipso calefiat / et ideo absolute
dicendum quod in utraque cibus cib
calidus ineditur sed caliditas ab ethicis
percipitur / et apparente putridam
non percipitur vel saltem sit non
percipitur propter magnitudinem caloris
putride materie / ad hanc autem spectat
in ethicis admirat circa delatio
cibi ad membra / quia propter
defectum materie transit cito cibus
et ab ipsa materia non impeditur
nam in putrida non sit putrida materie
ipsa impedit cibi velocem transitum
/ terciam quia cibus pigritat impe
dita circa materie digestionem / amplius
Nota
Nummagistri velis quod in cibo nutrite
stomachum est duas partes assignare
unam subtilem vaporalem que cito tran
sit ad membra quia. s. duabus
horis vel circa et ista et hec quod
ethicus sentit calorem quia est
multum inflamatur et cito / et hic
motus tamquam per densitatem in dimi
dio tempore / ideo quidam ethicorum
duabus horis post cibum sentiunt
talem calefactionem / quidam tribus
horis post / et quidam nona hora / aliam
autem partem cibi grossam magis quod
est in isto pluribus horis quam duabus
et vadit ad epar gradatim et fit sanguis
et fit dividens humidus primum et calorem
et intrat et totum hoc solet fieri in
spatio 12 horarum / ut dicit Avicenna 60 collig
in fine et etiam practica antiquorum
Nota Ego dico 12o et tegni / Sed ad primo
de dictis febrium posuit addere calorem
calorem addito cibo et adde puls
sus in magnitudine et velocitate
esse signum proprium et inseparabile ethice

Nam semper quando exhibet tibi eius
sit hec compassio sine aliquando
tipi. Huiusmodi compassio in ethi-
ca non sit absque tibi sed bene in
putrida. Et sciendo que dicta
sunt pro complemento cause. Secundum compacto
quod humiditas illa corrupta orificiis cause
venis corporis cordis et causa per
antipastasim est in ea calor
et sic fortificatus ex eius commo-
tione agitatur quia non sinitur exa-
lare et sic fumosa per corporis de-
spersa compressum calefacit. Et est simile
sicut in putridis aqua calida super
super calidum calefactum aut calefa-
cie factus sunt. Sed allato loco ani-
ma a toll[itur] cum modum mediocorum
dicendi velle eciam quibus operibus
hic adducere et multorum aliorum
in materia hac loquentium ... de-
viare a meo proposito et magis
theorica quam practica librum im-
plere. Sufficiat autem tibi quod ecia-
sic ex parte rei. Et qualitate in agi- agitate
tata color faciei liuidus plumbe-
dinis ... sanguinis ... ac si ... [illegible]
putria ac multitudine color sicut
floridus madescit. Et penitus
versus nigrum maxime in ex-
tremis procedit ad ... quod de-
versus ... ... Et ... [illegible]
accidit in ... et aspitus
Item corporis extenuatio. Oculo-
rum concavitas ... ap... [illegible]
cio temporum non tamen est faciei
ad hunc tornalitas. Sed pulcritudo
eius perdi incipit et in hoc loco
et tempore ... [illegible]
in lesione sensibili ... consue-
tam ab operacionibus. Nam dictum
est in prima ... sed illa intensiora
reperitur in hac secunda specie quam in
prima. Secunde autem quam febris expel-

litur .i. transit in adnubilari ad secun-
dam vehemens fit diuturnus pulsus
et eius debilitas et paruitas propter ...
... et frequentia eius propter ...
tam et maxime quando causa ... ethi-
ca sit in ethica est apud quod non
resoluitur. Et ... precedit sit ...
... causa ... precedit de-
pro ad ... de frequentiori ad
frequentiorem donec finiat .i. occidat
quod si sine adnubilari ex motu ... ca-
pulsus ... et ... ...
post ... per ... ... fient
aliquando magne deinde ... redibit ad
paruitatem et talis appellatur formicalis.
Sunt actualis ad similitudinem ...
in quibus ... sunt. Et ...
... pulsus in duris ... supra
... ...
durior frequentior ... et ...
... ...
... ...
... ... Item in cor-
pore ... ... ad ... sunt
... ... Et dolor
in sinistra spatula propter colligantiam
... ... ad ...
... magna ... ...
parte signorum ... ...
propter quod ... ... et ...
ad signa ... ... Ab
... que ... ... parte ...
... facies ab ... ...
... ...
... et ... ... Item
aliquando ... sicut ... ... aqua
... sunt ... ... in ego
... ... est ...
... pulcritudo faciei in totum
ablata et ... tornatile et ...
aspectus ... ...
... calore ... et ...

quorum pu(n)cta stat concavitas et gra-
cilitudo facie in totum ablatum et est
facta tormentalis et terribilis aspe-
ctus est quippe tenuis mortui vel
diminuto calore similis est et oculi po-
siti sunt in profundo capitis tenuitas
ad intra / et cum pinsitum videtur in
eo ipse magis et multiplicatur lippi-
tudo / et cutis frontis tenditur / et desic-
catur nimis / et est ut sit sicut pannus pulvis
quidam sicut accidit ex adustione sol-
cimenibus in corpore calidas crescunt. i.
manifestantur extremitates ossium
dis membris / et cor eius cerebri mem-
brana / et adhaerere dorso propter fortem
et extremam consumptionem / et corporis dimi-
nutionem in suis tractum ad thyracem propter contrac-
tionem quae accidit in lacertis eius / convexa
carnis natura eius sunt origines / sicut
est accidit similiter quod si digitis cutis thoracis
sic tracta remanebit ut cutis eius
mollis fiat et ad finem reddit locum
/ et subtiliatur nasus a forti siccitate sub
operationibus propriis dicitur dicitur angustiatur
nam quia fit magis eminentem sed subti-
lis quia eo cutis est magis et attenuatur
calor debilior dicitur frequentior / et frig-
iditas elevandi supercilia propter debilitatem
virtutis motive et quia musculi ele-
vatores sed sunt moventes ungendo
instrumentum / et ex nimia eorum siccitate
fit oculus somnolentus et clausus
absque somno / non est somno dormien-
tibus et somnus sed vigilandi impoten-
tia / propter debilitatem virtutis et quia ex
multa siccitate eius potest bene dormire
/ et est dormitio depauperata sine calore
et spiritu eius potest palpebras elevare / ad
quod et facit siccitas musculorum ni-
mia / elongantur pili i. a capite
eius propter cutis depressionem corpus superio-
ris et pili erigentur propter quorum

Sig(na) incipientis ethice

Cutis / et adeo videntur longi-
ores / et quidam dicunt de facto lon-
giores fieri quia in cutibus estius
ex calidis adhesio multiplicata
materia fumosa generationem pi-
lorum aptat / verum in hiis nidore
toto deficit nutrimentum ex corpore
elevato et humido extensibili / cadunt
in eis pili vel consumpto humido
in poris eorum cum poris clau-
sis eos eius detinet et nigra / sed ne
eis a pediculi propter corruptionem
nutrimenti sub cute ex debilitate virtute
nutritiva eorum primo subita generan-
tur egrediuntur / incurvantur
ungues ex nimia siccitate sicut
corium ad ignem consilio arcuatur
/ et et tunc calor ad statum et tendit
ad occasum et liquefaciens / et tunc
et praecedentes semper sunt debili tez
sto vel / eius quod in signis ethice sicut
ad signa lesionum nutritiva a quo
incipit ethica / signa incipientis ethi-
ce in ethica quia ethica (?) propter
comestionem post secundum (?) in dic in
eodem gradu et perseverat absque
aliqua vehementia / nam si plures
febris ethica determinat in sit
quando est ad eum dic et omni dic
sit fortis tunc est ethica etiam
in corpore insunt humiditas
obscuritas sine pallido / et incipit
eorum pulsus quem et eius nobilitate / et
quia corpus est patiens ethice
et quod persentit accidentia animi
forma at in pluribus alia forte
/ et vigilia superflua famem et hiis
ex superius ematis eum videlicet sit pre-
cesserat sic et hiis signis perseveran-
tibus tunc est ethica et maxime si
in hiis apparent signa prime
speciei levia quidem dent in pudo

D apparere. Et dixit G. et de significationibus permutationis se effi-
cere ad se ethicam de vehemen-
tia fortis caliditatis intus quales
de quibus dicat in prima in confu-
sione humanorum superficialis non
ad vehementia caliditatis quia e
occulta intus valde. Ethica autem
aut est minor est calore superfi-
cialis et sicco cum perseverat hu-
midi medii super [illegible] pro
infirmum percipit in medicus cali-
ditatis forte que est intus valde
quia occulta et exterius tollitur con-
tradictio [illegible] G. et A. Signa permu-
tationis putride in ethicam quia
putrida recessit et permanserit
caliditas sicca post declinationem
ipsius febris et post sudorem et
uberitatem et ipsa caliditas sit
perseverat in lesione expirationem
et corporis incipit arescere [illegible]
[illegible] et in cornua incipit apparere
contractiones et similiter in ethica que
si remanserit putrida occulta [illegible]
ethica in pulsu [illegible]
[illegible] que non recipit
in ethica simplici et caliditas
que accidit in paroxismus et super si-
gna alia prime speciei ante [illegible]
distinctis erit bene comprehendas
et non decipiaris. De signis tri-
um [illegible] ethice in aliis febribus
dicetur in sequenti capitulo. **Pro-
nostica.** Ethica estiva [illegible] est
deterior yemali et [illegible]
ad causa curandam quia difficilius
curatur et facilius [illegible]
labitur propter aeris constitutionem.
[illegible] ad eam introducitur
[illegible] deterior est et periculosior quia
a fortiori causa introducitur. In
febribus corporis lignescit et [illegible]

matsi [illegible] moritur in ptisim et
ethicam incidit. Primus febris in pro-
longatur sequitur eam se. [illegible] G. De ma-
litia [illegible] quando [illegible] consumpta
[illegible] tunc ethica est in sta-
tu et [illegible] est eius cura. Quando autem capilli
cadunt tunc [illegible] est [illegible] quando
ei superveniunt [illegible] tunc [illegible]
morti propinquus quia citissime de-
cipit virtutem. Unde quando [illegible]
[illegible] superveniunt [illegible]
[illegible] tunc est [illegible] quia
aufferunt [illegible] constitutionem [illegible]
[illegible] incipiunt tunc [illegible]
[illegible] erit plenus [illegible] dicm
moriuntur. Galienus [illegible] de-
bilitatum et [illegible] decrescunt
et [illegible] donec [illegible]
[illegible] et [illegible] consumuntur [illegible]
humanum et pedum tunc [illegible]
eius. Arefactio incipiens a corde
deterior est et cursus ad mortem fe-
stinat post eam malitia que [illegible]
deinde que a stomacho [illegible]
[illegible] nobilitate [illegible]
et [illegible] **De cura febris
ethice simplicis [illegible]**
[illegible] simplex [illegible] ut in aliis
[illegible] febribus dicetur in sequenti [illegible]
[illegible] ad eam [illegible] continuitatis
primus [illegible] si [illegible]
[illegible] quod [illegible] signis [illegible]
[illegible] incurabilis est [illegible]
[illegible] passimus [illegible] ethica [illegible]
in principio [illegible] quia principio [illegible] est difficilis
cognitionis et facilis curationis nisi [illegible]
[illegible] ad [illegible] medicina
[illegible] spem et in fine sui
in processu [illegible] pervenit ad [illegible]
est facilis cognitionis et difficilis cura-
tionis. Et finis adiuvet quia [illegible]
[illegible] sapit [illegible] ut [illegible] erit [illegible]
[illegible] recipit [illegible] quam [illegible]
[illegible] non [illegible] causa

Signa permutationis putride in ethicam

Ethica simplex

assignata sunt. Supra in principio
capituli quia iam consumptum
est humidum radicale. In primo
autem quia ibi est facta magna con-
sumptio et virtus valida est et
fortis similiter et membra. Sunt
curacio possibilis et facilis. Sed in 2a vero
est impossibilis defecta et membra con-
sumpta et debilitata sunt in magna
attribuitur difficultate. In 3a vero
est in toto defecta virtus et sunt et
dicta quod medicina se habet mediocriter
primum et secundum quo ad finem [illegible]
et quo ad cognitionem et convictus
medialis est primitus mediocris lati-
tudinis eo quae ad hec duo et tertium quod
1 Ultimam simpliciter sic sapit naturam finis
prime et finis secunde sapor sapit
naturam principii etc. Quia [illegible] quod
causa difficultatis cure etc est triplex
1 prima debilitas caloris naturalis
et fortitudo in naturalibus corruptionis
et soliditas materie in qua fundatur
dissolubilis recipiendi humiditatem et admixtionis
eius [illegible] ad eam remaneat humiditatem
ipsam consumens. 2a similiter et 3a
assignat prima [illegible] calidate [illegible]
2 et consumens humiditatem. Secunda consumptio
humiditatis radicalis quae restaurari
non potest. 3a elongatio [illegible] quod
autem ad membra remanet [illegible]
consideratione eius possunt esse et in
gradu. Si queres quare ethica prima 2
sit difficilis curationis et non putrida
dicendum quod caliditas in corde posita
a vapore putrido [illegible] dependentia
dentia subtilis fomenti per quod calor
ethice non habet et a natura et [illegible]
artis a corpore facilius expellibilis aut 3
permutabilis a quo vapor elevatur.
Sed caliditas ethice est in ipso corde
fundata et in aliis membris et
in ipsis humiditatibus continentibus

membra et est independens
nisi membra calefacta humiditates
calefaciunt cordis et desiccant et ca-
lidas humidum membra sic calefaciunt
et sic in caliditate actuali [illegible]
propter quod difficilius eius cura. Can-
tica. Commendat eius [illegible]
eius pondus et est infra et humi-
ditatis [illegible] contentio in [illegible]
se ethice est infra et humectativa.
Sed ut particularius loquar tres
tales ponit canones primus est ordinis
dictis. Secundus est alteratio. 3a est
accidentium correctio. Primus et secundus
sub una clauditur intentione
[illegible] et quodam alias
particulares intentiones intellige
prima quod infra in hoc can-
non debet esse in gradu multum
elevata propter calorem cordis debilitate
sic eius constringitur quod primus
calor [illegible] secundum collocatur [illegible]
per [illegible] transfertur in gradum
et in hoc diversificatur in diversas [illegible]
Unde prima tollat secunda et tertia
multitudinem [illegible] propter calorem
naturalem et continentem et debiliores
medicinam aut medicina [illegible] quod si
aliquid in aliqua tali in 3a aut
[illegible] permansibilis debilitata [illegible]
ex parte quantitatis aut ex parte
alterius [illegible] refringerentur
2 Tertia intentio est quod administrentur
[illegible] humectativa et infrigidativa
quod [illegible] humectativa egemus [illegible]
[illegible] quod frigida [illegible] calorem [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt si [illegible] et si
quae administrantur [illegible] ex
[illegible] et [illegible]. Tertia intentio est quod
[illegible] non debet esse fortia et forte
impressionis nec [illegible] caloris
[illegible] sed debet esse quantitate dis-
[illegible] febrili [illegible] debet esse [illegible]

commixta sint cum communi carnes / et
similiter fructi de quibus habebis
exempla / et ideo bene dixit ca
¶ In non debes accipere sicut trocis
de camphora et de spodio necnon
confectionem que calefaciunt
sicut communiter quod si ex una parte
confortando aut conuertendo in
cant / exempla patet ut nocet ipsi quan
tum te coartat ad uehementer confortandum
tunc etc. / Quarta contentio debes 4
committere que cellas dominicas fratre
et similes sic cum cellas suas scitus
que cellas remouet sicut / et quod
committendo de solus aut in comunitate
et hoc cum cellis trocisci de camphora
necnon de spodio / aut aquis ordei
cum zucaro et similia ista quod nec eis
mixtas ac fiat cellam predicte aut
sequi sint corrigatum moderatum
ab illis fructum fieri / sic melius
est committere / ¶ Quinta contentio est quod 5
a saporibus fortibus et debilibus mo
derate debes abstinere / et ex sequentia
huius questionis / inanium superfluum
corporis excitat et claudendo et
coadunando superficiem carnis et
cutis proprie penetrare frigida
et sequitur quod eandem causam adunitam
non penetrat / ¶ Sexta contentio est quod si 6
talia exercitia tua non conuenientes
apposito tu debes cum ceteris
predictis cum remissionibus et quan
titate ex multitudine non tamen tantum
quod nimis sufficit / unde te modera
et licet sit uia securior predicendi
in elemosinis suis debitis et
quantitate maior ex hiis sit in ista
et tu quod / ¶ Septima contentio est quod 7
approximata sint a coitu tuo patet
¶ Octaua contentio est quod hominum appro 8
ximatio fiat sed non ut dictum
impediatur / ¶ Nona contentio 9

est quod fiat continue remediorum
frigidorum crebra renouatio ne ab
ipsis sic calefactis calefiat cerebrum
¶ Decima contentio est quod caueatur actu 10
alis situs pannorum ne ipsorum
applicatione accidat aliquid rigoris
capillaris est et similiter et ideo tu calefa
ctus est sint opportebit / Et expedic
hos tamen sic predictum sit quia primo
pono que pertinent ad specierum specierum
ex parte saltim uniuersaliter primorum
¶ Secundo predicta ad declarandum que re
competunt esse / Tertio que regunt esse
¶ Primo continuo faciens sit docens
dictum ab auctore quod cauere debet dextra et ad
frigidum et quia ad quod est sine sit tecte
res non calidos et laudatur maxime est uite
aer septentrionalis non confundo aer
et melior reddit eis / Que debemus
moderate esse ex sua confessione qualitate
de pacidenis exirent sint sicut situs
excessiua cum hec tamen sit similiter ad
dictum est / Nec sit possibile esse a coitu
et tu per eo corrigendo seu altitudine
creature ad ea quod de se pestilentia dictum est
et habebis ibi copiose cerationes
/ Ad hoc tamen concludens sine ex aqua frigida et
quibus scitur ad cadere ab alto in
pelvim ad conuertendum timeritate
et ad comprimendum tenendum mente so
no / Et ceteris habitata / prima ss fortitudine
sustinet constantia et aer conspira
tus est ualde gendis / Et ad cor ita
corpori aduenientes est contundens
ne cataracti effluat et cutis conspissetur
pro hoc ex calacione frigidum pulueres
naturis sit consuetudine horum fre
quentate / Et si ipsis fugiens sit nemus
et que sint carnera attendi oportet
cellum moderans cum conuenientibus
ex parte conferri et calidum et
tota terrenea sicut aliis non contra

nota de sompno

dicentibus Morationibus meliora
vestes induat lineas vestes indutas
odoriferas a locione cara parum dista-
tas. Item odorent res frigidas et
humidas ut mista. Sompnus enim
diurnus non plus nisi sit consuetus.
Item si quis dominus dormierit
in nocte dormiat in die tamen
suo quia melius est. Differat post
cibum per tres horas propter illud actum
de calefactione assumpto cibo et cena
fiat post cenam nisi obstet debilitas
et consuetudo. et breviter sompnus
prolongetur ad habitudinem et caveatur
decubitus super spinam omnino. Item
motus et exercitium quodlibet quos
habet excitare et resolvere quae magis
quietes. Item quis super lenes fricationes
per sompnum facte in digitis digiti
tertii pedis et hominis. Item caveatur repletio
et evacuatio. et eius tibus immo-
dus esse in plures vices parum et pri-
ce assumendo. Item conferatur eius vi-
olentia in fame et siti, sustinenda
non est eius animo malaculter. Item et sal-
tatio. Sabbatis tertia die tibus. Item
caveantur chinces fortes. Item curet
animo accidentia mala scilicet ira resolven-
tia. Item gaudio et leticia utatur et
moderate stet in amicis cum delecta-
tione aspectione pulcrorum rerum
delectabilium et gaudium modo necesse
est unde de melius. Item cogitationes
assiduas forte studium et
similia. Item contra abscieat omnino ob
tibi tanti et fatale inflamabiles
in humores calidos combustibiles
unde digestionis tarde penetrationis
acuti et salsi sunt evitandi. Item pa-
nis eius sit salitus vel salte non
multum et cum commestio semper p
... omni eo vel nec et firma
conveniunt. Item evitentur pastilia

Item vinum parvus et hominis et meli-
us est ut semper comedatur in aliquo
liquore infusus ut in brodio
in aqua et hominis quoniam ut domine
intentio maior est ad humiditatem.
Item carnes conveniunt temperate et
humide a suo ortu parum dista-
tes lactantes ut sunt vituli 40
et tamen in lactucis pullati et ...
altilibus. Item evitentur aquatice et
lacrimales. Et partibus cornu que
testiculi pullorum edorum agni et
vitulorum. et sunt carnes medie
inter pinguedinem et macriem
vel minimum pinguia appetitum
dejiciunt et stomachum ledunt
quando comeduntur in hiis recipitur modicum
Item pisces autem sunt gemitores. Item pi-
scibus conveniunt petrosi anguille
in veru cocte. Item tamen pisces
in aqua decocti in ovo ut re-
moveatur per salsuginosa per quam
aqua cornu sit solutiva. et come-
datur in vino granatorum aut
acetosa dulci in modico zuccari
et sic carnes in aliquo sapore
consequenter ad intentionem ditur.
conveniunt ova sorbilia ceteris
salvum in rubeis sumptum per cum
aqua fracta et in eadem cocta. Item
recentia primo fracta in aqua frigida
per horas decem in aqua cocta in
quibus potes ponere succum aci-
ocrum granatorum in modico zuc-
conveniunt fructus positi semper
... ceteri tamen et ... Item fer-
... que ea est sub ea rubrica
sunt et herbe in de dictis multa
et lactuca sume ptisana et pa-
nis lotus in aqua frigida decoqua
infra in quibus pone potes succum
granatorum dulcium acidorum dulce
in zucaro et hominis. Item sicut gelatina

fructa inum agresta aut pomo
granatorum ~~dulcia acetosorum~~
dulcis ~~vel zucaro et similiis~~ vel aceto
cum inum zucaro vel cum sandali
coriandris lambrusca et similia
et in ex datis sio ita° supra co
ponere saporez et alia similia eius
parte eius praecedens ab intellectu et
sin utrisque dictam ordinacionem debe
bit | Sinque sentit exiccationem
eius et malum ut videtur casso re
centi eius solito | Et quod dictum
intelligitur quod extremis est in contra
riosentia et in gradu | Est primo su
to quod licet regimen positum sit omni
ethico conveniens specialiter tamen diversi de
applicandum est cum diversitate temporis
virtutis specierum eius accidentium
instantiarum | Eius quia in prima
specie eger est fortior et maiorem vi
gilantiam sustinere non potest cibus
In secunda vero cibi in secunda specie quoniam
maior debilitatis virtutis eius quae
in eo apparebit deinde cum aliqui
bus tollitur in materia secundum gradus
et specie eius ad possibilitatem sana
tionis eadem etiam eius quia admi
nistratur in pluribus et cetera | In ca
nali specie laborandum ad intendendum
in his quae velociter penetrare
bonum odore et similia prohibendo a
bis in pluribus vices ad sanandum
aut eius laborans et supra et ...°
calidus | Et dicit Galenus eius sit praecidi
ab his quae appetunt eius sunt
multum nociva | In videndo
aut ethicos A principio est confusio
meditationem a virtute simplicitatem
quare | Sequitur de potus debi
litatis scilicet ... eius est malum et
videtur sive frigidis carnibus
eodem agitur et fortasse est multum
et videtur ex carnibus fructa

norum pedum pullorum pullorum aqua scilicet quod
debilitas est maior quam si prolongatur
in ea debilitatis ad sincopim est rite
et videtur aqua carnis | Cum in iure
est et festinemus ad eorum restaura
tionem et virtute in nutrimento et
potu | quae sit facilis et multum et cito
mutabilia a quibus est a et supra
dictum in ... separari et eius omnino pra
sanctam propter debilitatem virtutis et calo
ris innati | Et laudatur summe lac de
quo scilicet tantum in de potu aqua dicta
sunt complendo | De potu | Aqua vero inter
debilia dat eorum subtilis primo
aqua multum quia ablata eorum po
tens quia calidum et siccitatem eius
est | Item convenit aqua ordei et coctura
ri bullita eius ad ptisanam ordei multum
sine in pecunia ... | Et laudatur
cum decoctum inum vere cum ... eorum
primus per lotionem in aqua | Et dicit Ge
tiles in secunda magna ... 3° et 4°
... extremitates et eius sunt
... et in zucaro sit ... eius est
in ... | Et supra si sunt sitim
... eis bibere et quod potus eius
... per ... et quia
copiosus post ... cibi si eo
indiget ... sitim et 10 colliget
Item aqua ordei est eis potus proprius
et ab ... qui scilicet eius est debili
tas fortis | Quoniam ... aqua
... et 7° ... eorum
album panniferum ... eius ...
aqua ... primo ... et ...
... virtutis consuetudinem ... De potu aq
... | De potu quam aqua ... quia
... ponam ... et ...
... prima quam ... in suo tempore
exhibita est in ethica multum
... | Pars quia ...
... | Secunda ... 2
quod prima specie ethice virtutis ...

robusta ac corpore sanguineo pleno
est omnibus competenda nisi sint conditiones
3 ut infra 3a q° quod ubi senibus sit
debilis et sanguis paucus ac ei modicus
et pilosa quod calidum extinguit
et cor ex quo fracture sue eminentia prout
tit / unde periculum est extinctionis
eius aut eius missionem in ethicam sene
ctutis et sunt conditiones in libro
de tabe / aquile post et quanto cultu
ex corrigere p° capitulo / quod ex quo sequitur
¶ Ethici repellativa aqua frigida scilicet sed
ita in bona prohibitione et in multa
quantitate dandum eis sicut quod dedit
in principio. i. in corde est ¶ Ethica depost
stasi q° alius aqua frigida paulatim
in potu sedativa / Ea conditio quod
non est exhibenda aqua frigida in ethi
ca que secuta est ad morbum dimi
num / sed alio loco et illa est correctivum
eius quod sine morbis sunt calidi
sine frigidum etiam cor et sanguis per
paucitatem / et ideo bene dicebat
¶ Aqua ultimum frigoris plenum etiam
ei in omnibus disponit et corrumpit in
nutrire calore membrorum convenit
debilem et fortasse festinat aut
permittit ea ad ytericus adducere
¶ 3a q° et est quod aqua frigida que non
est vehementis frigoris quia decoctum
simul aut ordeacea non est in malum
si in potu detur eis si non sint pe
lus et plenus aut est aqua et ipse [illegible]
aut extremum in toto corpore existentes
qui digestione indigent et potest non
ad signa digestionis / In summa aqua
ordei est potus eis in morbo acuto
febrili ut dictum est ¶ Item aqua simul
cocta in zucaro vel in julep vel
lato et levi et in albumine subtile
propter in ea consulta ut Ypocras est
de aceto ¶ De aceto unde / Et in aceto acuto
quare est ut solo non totaliter [illegible]

et cum ipse que resistit modice
eius que sunt exaltatio et exsp
lutio et hoc in aqua multa pro
quod in gelidus eius tali
enim potius et in gradu / et forte non
intellexit pactum almosso
tale / de lacte aut / et de balneo
dicetur statim in complendo in
¶ Et predo adeo dico quod cum que
sit ultime aut quidem applicatur
aut penitus exhibentur / quod im
primum est sunt que applicantur
fronti et temporibus naribus col
lo pectori et cordi testiculis re
nibus ac manibus pro tempore
quecumque recipiunt densitatem
ex parte densitatis membrorum
et ex parte aliorum ut applicatur
dormiat / et quia quedam sub forma
aque quedam sub forma olei
sicut est congruum eius applicari
2 de quibus omnibus quedam sunt / Et quod
quia fronti applicanda sunt
linimenta et maxime tepida
lido ex aqua subtilitatibus
violarum rosarum lactuce cucur
bite etc. nimis pena bona aliquod
infusa et similiter in temporibus consilium
ad decoctione ordei et similium
cervum ad punctum aceti adponendi
magis / Item scito quod quia os
frontis est grossius et temporibus
frigidum convenit aliquod prius
unde admisce potius in eis que
fronti applicantur aqua in mixtu
solatri et lingua / Consilio est ca lo
ca operari in olei consilium
sunt in eis congrua frigida etc. et in
peditus aquis addendo sandalos
et ad camphore aquis frigidis et
lingua est addito modico aceti
non in nosi / Item sunt potentis
de nimium ut totius tollabit

de aceto

et de ysopo quod exigit. Item quod pullus sub potest fieri ad modum in testula siguli et in sabbato modo tuo. Consilium inungatur guttur sine collum et pectus eius scarcaliter in contraccionibus sub et oleum dabis incubitis cimini fasio et lini addendo ceram albam et modicum aceti. Item si omnibus sollicitis assiduitate conatur spumare. Item pectus inungatur et pleuritis in scebus sub pectore lanis addendo de pinguedine galline de butiro lot prius et ad maiorem infricacionem lana alta in aqua frigida. Item admitte donec ex. Et ex ceteris plonguius. Et pleuritis infrigidationem calidas membra pinguibus urbus et vultus fortasse eum inferet ad anhelitum et tussim.

Magnum cordi epithima applicatur epilantia infrigidativa de quibus ad plenum supra de febre pestilencia. Nenes consilium inungatur aut epithima in lacte de rosis et violato et modico aceti et cera de albis. Secundo dicendum omni licet simul fieri quod non sit principaliter attendendum est cordi in defendendo a spiritu epilantibus propter illud quod dictum fuit supra de causis casibus putridarum in exitium. De albis operatione unde in ereucione eundem bus in ipsa indigestis disposicionibus in omnibus hiis sine operatione et communiter multum distrahere et animum infrare. De lacte potuum et a pullis in complendo igitur tamen in sit elementa ab al semper eius omnibus ante cum lac epithima petere maxime in ethica quidem fractum inflatum et crestandum.

et comitiua natali familiaritate multitudine delectabilis propter quod et tu hic nota quod quidem domesticis et comitiuis familiaribus suaviter potius inducunt innumeras ad silvestria prodiis

Et quidem familie ansere et perspicuum est et trufatur de bonis que absurd magis. Et primo ex parte lacte lactatur. Item asininum. Secundo capre caprinum. Tertio vaccinum a quo extrinsece butirum et deinde multa animalia velut et sicut lactantur foliis salicis spinarum herba crescenti et eligitur multifacta in venis tamquam adolescentem puellam lactantem tendant. Lac in mensuram a partu distans quod si fieri potest ipse conditionibus. Studendum est hic plures possibiles et constellationes dicitur de asina in quem distillet a pluribus multa. Et similiter de capra que duo animalia eligitur funella et brunella. Et in eo liberalius omnibus ista tandem. Prima quod non possibile est et magis bene tollendum et comestura vaccini aut vaccinum lactis plurimum castrationem in secundo.

Item 10 capite. Nam castratum non penetrabit primo dicit salem ponens eius castratum sic quidem tunc et cum tamen eius sicut quidam ut 6 regula 2ª
Decimo quod incipias a parva quantitate
et procedas ad decente in dosim ex quo
ab 3 in crescat ad 8 i ad plus et maxime in consuetis sic communiter crescat
ad 3 vi vel vii. Tunc in quibus autem consuetudine solet et similiter regula 3ª
Tertio quod detur mulsi septem somno si
quod non se excitant magis dormiat
quoniam citius in corrumperet et sic tunc omnibus in aliis et in hoc acetum
descensus eius a stomacho quam in alio
tardius et hoc plus exigit regula. Quarto 4ª
quod si possibile est sit ab ubere extractum

Virgh gutturis

Virgh pectoris

Cordis epithima

De lacte

Cap. de lacte

¶ Et si vero colligatur in vase stan-
te continue in aqua calida invenitur
ut omnis caliditas recessit et ab aere 2ª
7 non corrumpatur. ¶ Tertius. ¶ Tertio quod
attendendum est utrum sit corrumpa-
tum sit facilius corruptibile et cetero prius
attende si sit quod sit mundus a ma-
licia et corporis a materia separata putredo
et tamen dandum lac est omni tempore. ¶ Et alibi
in eodem libro lac quod est [illegible] et quando non
est febre predicta et maxime neque habi- 3ª
tum separatum ad putredinem. ¶ [illegible] ¶ Quinto
6 quod non sit putredinis quod lacte ami-
ttit salvi in subtilitate quod si timueris
calefactionem tempus abstine ab eo alijs
diebus sed quando non sentias fiat. ¶ Tertio
[illegible] et propterea sentiatur [illegible] et abstine
ab eo in prius [illegible] ¶ Et dixit lac est
[illegible] eius a prius [illegible] ab fe-
bribus multi [illegible] considerent prime opinionem 4ª
¶ quando in prius corpora sunt plenum sunt [illegible]
et putredo parata [illegible] ¶ [illegible] la-
borantibus dat [illegible] corpus [illegible] sit
non et fortis [illegible] lac est dandum
quando [illegible] ¶ quod in prima esse [illegible] sit 5ª
[illegible] propter causam assignatam. ¶ Se-
cundo et tertia. ¶ Et forte illud [illegible]
voluit [illegible] ¶ [illegible] aliquam vo- 6ª
luit quod dandum est in declinatione [illegible]
[illegible] corpus et a [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] voluit quod [illegible] p
capitur [illegible] corporis [illegible] et [illegible]
[illegible] et maxime et longa [illegible]
[illegible] ethica [illegible] dandum
est lac et hoc dicunt voluisse [illegible] 3º
afforismorum [illegible] ¶ [illegible] dare [illegible]
et in febribus longis [illegible]
[illegible] et [illegible] tabescentibus [illegible]
¶ Et pro complemento [illegible] pono
p.ª 9º de lacte: [illegible] conclusiones. ¶ Prima quod [illegible] supra
a febre [illegible] competit lac quando
est [illegible] in [illegible] caliditatem
[illegible] in vaporem calidum [illegible]

[illegible] sitate et propterea [illegible] in
alleto affectata. ¶ Et dicit [illegible] dolenti-
bus. ¶ [illegible] quod in [illegible]
et alia febre acuta aliquod lac
[illegible] per [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
de asinino [illegible] et [illegible] aquoso
sit et butirosa parte expoliato. ¶ [illegible]
sua subtilitate cito transit et
[illegible] deponit caliditatem suam [illegible]
[illegible] solutivum. ¶ [illegible]
conclusio quod in febribus longis et
cronicis in quibus [illegible] fit
per a consumptione est maior pro-
[illegible] [illegible]
[illegible] a febre ut est in ethica
[illegible] lac dandum est quia
maior est intentio ad [illegible]
et ad [illegible] conclusionem [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] conclusio in tabescentibus
[illegible] quod lac [illegible]
[illegible] competit ¶ [illegible] intel-
ligentia [illegible]
[illegible] bonum et subtile [illegible]
¶ [illegible] conclusio quod in ethica senectute
[illegible] alterius [illegible] conclusio
conferre [illegible]
¶ [illegible] conclusio quod est in ethica
non [illegible] febriente quia
[illegible] intense convenit lac [illegible]
quia maior est intentio ad [illegible]
[illegible] ad febre
¶ Et [illegible] dixit [illegible]
afforismorum [illegible] vel
de febricitantibus ¶ [illegible]
[illegible] intentionem [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ¶ et in summa [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] debens [illegible]
[illegible] quantitate et [illegible] si post
assumptionem lac [illegible]
absque additione [illegible] et [illegible]

Et si non sunt in stomacho pacie
tis corrupti quod si sit per se quide
dum est in eius exhibitio neque
si comprehenditur quod in stomacho
corrumpitur et calor additur et
pulsus fit eorum qui patiuntur
angustiam stomachi vomitum
subversionem singultum anxietate
et tunc tunc ab eo abstinendum
est / Antique itaque cum patiatur quante
ne si accidat error in magnitudine
/ sit vel ab ante hec colligi signa
quibus percipitur corruptio lactis
in stomacho / et sunt caloris eius
attensio anhelitus maior
et frequentior pulsus maior velo
citior attensio attusio sive
intensior et attendatur / quod si
affuerit fluxus ventris vel etiam
lac non debet dari et calibeatum
vel bis vel ter extinguatur
lapis in eo / postremo eiusdem
propter detur / lac tale eius debet
esse spissum quia eius penetrat
si aquosum fuerit aquositas
comprehenditur et appone eius
super speculum aut unguem / cum si
aquosum est fluit statim / Si vero spis
sum remanet ut globus et est si
quod eius due pugnatas perfusiat
de fenella aut masculo fito
vel lac fluens femininum glo
bosis vel masculum denunciat
et hec plurima de lacte sufficiat
De balneo et eius multa / a Galieno
decimo capitulo de eo et eius appli
candi scriba in de egritudine febrium
ethicarum tamen hic summe te
modum tangere usuale / et primo
de forma tyne dicitur enim tyna tu
te [illegible] altitudinis ut paciens
in ea se submergere possit latitudinis
vero ut cubitos suos extendere
possit et quidam ordinant eam
rotunditate oblongam in extremo
inferiori angustum et in superiori
latum vel amphora / Deinde ordi
netur ut circulis duobus sectu
rantibus et sublevatis in altum
aut alio ingenio quod desuper pon
possit lintheamen aut cultura et co
operiatur vel cabac quod in se calte
et accidat ei rigor vel si eo cooperiatur
ut accidat anhelitus difficilis et spis
sus / De aqua balnei aqua sit flu
vialis aut putealis simplex aut fiat
decoctione foliorum rosarum violarum
salicis nenufaris aut eius lignis adde
do ut Gilbertinus duo capita castrati
cum suis pedibus infundere et humectare
que omnia administrabis ut vero tibi
expedire / Hec advertendo quod dicit Galie
nus melior est tyna que est in solutibus [illegible]
[illegible] infrandum et humectandum
et sit tepida / primo declinans magis ad
calefaciendum vel caliditate eius fiat
resolutio et sit hec sicut prima causa
sine dolore vel Galienus 10° dicit addere modi
cum aque frigide aliquid infrigidet
et sic habebis etiam / De ordine tenendo
primo etiam est in omnibus sufficientibus
in omni lesione et maior commodo
infirmi ponatur in ipso balneo tepi
do corpore tamen in prima domo / conse
quente salute vel [illegible] ab aqua
fiat debilitetur per extinctionem et aliis
eius repugnantibus ut apud sic pro
cedit calefactionis [illegible] et [illegible]
et sedatio / Si unquam melior hora lavationis
et per digestionem tibi / si vero pulsus
primo superfluitatibus removet et vero
famelicus vel sitiens et in eo sit
positus submersus in eo paulatim
usque ad mentum / De mora in eo vero
stet in eo per spacium parte hore vel
tercie / et si in eo delectetur et vero cessat
necesse membra rubiunda fieri
incipiunt et inflari videbuntur

Mora balnei

de pe balnei

Et quod in ullo modo sudet in eo et de liquida
a evaporacione eius in sudore, id est quod su-
dori appropinquet, non tamen sudet. Et in
evaporacione eius in sudore et in continua-
cione balnei, frequenti approximatione
sudori extensive est, et conveniunt.
Non prolongetur mora in ea secundum
(quod) sepetur(?) colorat. Decet enim omnino te
conferre nisi sit plenus ut et magis
in pa et 2a specie. Descendens in
balneo cum si sedeat et sit aqua
ardea sedet, ea autem in aqua lacte
acetosi et sit assuetus. Et utique stetit ut
supra in balneo per XX partes hore
aqua infundatur frigida aqua non sic
ledetur propter assuefactionem ad primam
stet sit quod in tribus ad nabinis permiq
quarta parte vigesima hore. Deinde sit bal-
neum tantum aqua frigida et hoc semper
consentiente virtute et sit omnium
istorum mora per totam horam sive circa
vel iterum ut coitus tollerabitur. De fricacione
extra balneum. Et fricatur suaviter ut
decet et suaviter exquitur. Deinde inun-
gatur dorsum spina tota oleo in
frido lenitivo mittato ut violato vi-
tritis nenufarino et huiusmodi. Cum
modico cere albe. Deinde lectum ingre-
diatur cum involutione pannosa et lenem
bene per immos cooperiatur ut non sudet.
Et si sedeat in aqua ardea ut lectum
et huiusmodi alternata compone ut tibi
videbitur. Deinde si per aliquantulum
dormiat et post somnum comedat
dat cibum quod conveniter ex cibo non gracili
et liquido et cibus eius genus et acer
cor. Item restaurativum ex carne
supra laudatum ut amigdalis pi-
neolis sebesten vinibus et huiusmodi frum-
ut infra. De reiteracione balnei
quam conveniat. Si iteretur tyna in diebus
tribus vel 4 ubi tunc tertio vel quarto tertio
apud eos si stet bis satis erit propter
inconsuetudinem ac propter virtutem

de suppositorio

debilem et huiusmodi que sunt de re-
gradu, ut sepe de eis dictum est. De
administrandis per vices. Nam
quedam sunt suppositoria
quedam clisteria, quedam potiones,
quedam confectiones alterantes ad
restaurative et huiusmodi de quibus
omnibus exemplificans. Item de
suppositorio ut fiat ex micelle
sepo aucto et in pendiis. Item
de clisteris. Clistere aliud altera-
tivum ut fiat ex decoctione ordei
violarum lactucarum rosarum vel
spiratus et huiusmodi. Aliud lenitivum
fiat ut ex decoctione. Diarrodon
pro tussi et 1 oleum violarum et iiii et
in modico salis fiat clistere quod
in linivit et decoctione capitis castro-
rum quandoque addunt butirum loco
ad resumptionem. Conveniunt ad hoc
et confectiones per ut assungie gal-
line medulle vituli vitellini
butiri recentis non saliti medulle
cum sepi in unum et ʒ i, assungie
anati semen quintum coti et ʒ ii dra-
gantia gummi arabici ʒ i oleum violarum
amigdalarum dulcium et ʒ iiii
ceralis et cetera. Tunc per eo-
rum exhibent densitati et capitis
a densitate intencionum. Item gra-
ciliter adest sic ut fumitas sine
asperitas guttaris per quibus ex-
tuere ad ea que de regimine acci-
dentium acutorum. Alii indigent
eis per infrigidatione totius et
ipsius restauracione et in hoc dat
iulep infrigidans et lenientia
ut iulep violatum et violae
et huiusmodi. Item iulep rosatum
in aqua decoctum. Iulep vel in-
fusionis violarum et huiusmodi in lino que sunt
stant. Et ex aquis vel decoctione
decoctione ...
tes confitere aut iulep aut si

de reiteracione balnei

Vt tibi videbitur. Item zeduaria que in-
super animos penetrat et magis
ex eius virtute cellula erunt. Item in-
super restauratiuum fit ex aqua su-
blimationis caponum vel perdicis
vel similium in aquis de endiuia
violarum lactucis et similium et zucaro siue
ex aqua sublimationis limaturarum
auri. Item cancrorum. Item testu-
dinum ablatis pedibus testaceo
et ex toto emisteatur et vel eu-
date. Que primo lauari optime
debent et deinde in aqua feruenti
post deinde ad alembicum. Item
cuius electuarium ex hiis restauratiuum fa-
cere potes addendo ... dragma
seminis atomorum trium sandali cori-
andri ... seminis ...
... Item ... capitula ...
reducendo ... et ...
et deinde ... aquarum
Cinamomum et in parua quantitate
amigdalarum pineas sebesten pis-
tacias semine citri semen papaueris
albi et portulace et endiuie et lactu-
ce et scariole ... sandalorum
...
os de corde cerui ...
... omnibus vel plumbo
vel ... et ... dispo-
nitur electuarium restauratiuum. Et post
pone ... ad alembicum deinde in
zucaro ... vel ... in
zucaro electuarium restauratiuum consistere
primum estimo suauius. Quidam (no de ... gariofilis?)
sapientes commendant ... quintam ...
sublimatam extractam a corpore
sano ... bene disposito et
... de ... ...
in triplo aque rose et zucaro et
certe ... restaurat et ...
... remedium pro magnatibus ...
... omnes suos fide-
les ... non ... faciunt

aqua sublimationis ex anguilla ex-
coriata et ... et bene lota.
Item ... pone in ventre gallice
et ... semen ... deinde ...
... et in aqua rosarum po-
nitur ad sublimandum et ex ea ut ...
super fiunt. Item ex ranis ... ranis
viridibus ... abscisso capite et
extremitatibus fit ... et ...
fiat de aliis in decoctionibus et ...
sublimationibus etc. Item ex ...
... et similibus ... electuarium de zu-
caro ... de ... et ...
fiat in aqua ... aut ...
... Et si que ad confortationem ...
cordis ... Item const-
... in ... (marginal: 9 spitz)
... et fit ex zucaro ... et oleo ... amig-
dalarum dulcium recentium ... ofici ...
... et similia ...
... Item ...
et ... de ... ac ...
... et similibus et ex ... ...
... Similiter ex fructibus ...
... ut sunt ...
condita poma citonia ... et
similia que ... addendo ... que
... etc. Et in summa ... et ...
... et ... Item ... ad
... in membro ali-
quo ... est ... pro ... tu
... semper primo attende ad ...
... membrum ... ou ...
... Item ... etc.
... et sic ... fortior ...
tollat ... etc. ... ...
... spiritum ... etc.
Item ... attende ... bladi ...
et ... omittendo ... balnea
et ... Et ...
... ad complementum ...
... correctio et ...
... superius ... venter super ...

ō pᵃ N nunditia corporis a macilentia ad pin
guedinem reducta sincopis. Conf
prima sito quod omni ingenio est
studendum ne ventrer fluat quod si
fluxerit non detur amplius aqua e 7
ordei sola sed loco eius aque detur
decoctionis mirtillorum et corticum panis
assati cum panico pulverizato gummi
arabici intus sparso. Dat aquam ordei
et expone in stillatum in qua decoquitur
mirtilli aut panis usualiter panis
sed non est in usu et loco eius
datur aqua cisterne aut putealis
in qua extinguuntur calibes terant
liter ut exigit disposicio aut aqua
decoctionis mirti coriandrorum fer
et huiusmodi stipticum cum bonum saporem
habeat. De lacte dicitur quod cottum
debite cum aliquo pulvere constrictivo
exhibitum non nocet ut cum pulvere
mirtillorum trociscis de spodio et huiusmodi
Re cap Trocisci ad hoc et similia recipe a cu
tis tucie boli ar ʒ v rustice tote
facte rosarum an ʒ v spodii karabe an
ʒ iii semen acetose granorum berberis
an ʒ vi fiant trocisci cum succo citonio
rum dentur mane et sero. Et tu pro tamen
huiusmodi ampliori et per ratione adhuc in
testinorum si contingeret excoriare s
de/ ca utilis et similia ad 16 cum ad
ꝰ 2ᵃ primam etiam. Contra cum administra
lenitivum ut manna aut apozima
ex decoctione prunorum tamarindorum
et huiusmodi de quibus supra de pulveribus
in generali / aqua fructuum mest et
lonia te ad solutiva fortia tussitas
vel de pillulis et medicinis solidis te cul
tu curabis quod licet in usu sunt tamen
vemictissima / quod si contingit in ethi
ca gradus primi putridam et sit expeditur
3ᵃ cum adhuc non dubius mendando
materias per calidam et recentem fortem sed sit
absque caliditate ut massa ut sunt

Manna Cassia fistula / zu
carum rosarum nonum / succus rosarum lu
pulus / Sebesten mirabolani et huiusmodi
in apozimate ut supra. Contra
cum et est causa multum vendu
in hac specie propter sufficienter debili
virtute sic sequatur extimo
studendum est ad eius promotionem
remotionem exhibendo sibi post
relevacionem ab ea omni sorbilia
/ cum medulla panis et cum ovo pun
ctato ut ut a / aquam carnis
cum parvo sale et modico com
quatorum et silvestrium et sit tepida / Item
datur modicum cum odorifero
et sit temperatum cum aqua rosa
rosarum. Et per ampliori de ethica ex
ante ad ea que supra de anti
alz / et condemnia zu suo laco. Et
colinum da gummi ar bolum ar
psilium assatum grani sinti sinuti
et max quando contingit in fluxu
ventris per curacione ubi audi b
16 in egestione g. / Si potest per pristinum
no anima ethica esse sanare potest
est custodire ne homo ad senium
deveniat / propterquod subditum
qui ethissime in marasmaticus est
non temptabimus sanare / et
subdit in nichil ad pristinum vo
cum ut quidam tamen extincum eorum
prolongare non etiam cum cura
vel sed blandiendo et refrenando
consumpcionem eorum cito sicud qua
in mediacione faciunt aut confirmando
et sublevando remediis per species
stipticitatis et certitudinis in media
vide ut supra resistendo in male
condicionem aut primitivo eorum de
ethica febrili ad ethicam senectutis
/ et iste est marasmus quando quidem
contingit eos divinius colligere

Et ideo G dicit ut statim studeamus
administrationi secundum quod inquit ethica
est infirmandum confestim ethicas
febres patientes antequam devenientes
ad tabem id est marasmum nam
antequam incidens est eum sic quod
quam confestim morietur tamen
cum praedictas suturas pitulas ergo
ethice id est assiduitatibus ut debebit
Et completur hic intentio
per naturam in balneo aque
frigide et potu eius; verum a possibile
est in balneo aque frigide devenia-
re in ethicam senilem; verum tamen ideo
magis tardatur tempore mortis
et fortasse contingit mihi ea secundum
quantitatis; et similiter quod
certior quam privatio eius ad illam
ethicam id est senectutis; propter quod
sit ethica secunda et incurabilis
in qua innatus calor destruitur
cura aut blanditur propterea
sed et hic est supra. Et tamen etiam
... et in opera

De Ethica Senectutis

Nam dictum est reperiri ethicam
que non est febris ab auctori
tatibus dictam ethicam senectutis
quod accidit corpori membrorum senum vel
quia plus accidit senibus quam aliis
... scilicet non accidit similiter
nisi senum et quia dicitur senectu
... et vulgari nomine sicut blas
phemia et ipse dicitur senectus ...
nulli ... appellatur sed ...
cum non sit febris que in praeterea ut
describitur. Ethica senectutis est
dispositio corporis adveniens quia
... et eius cor per ...
... plus ... longitur a
quibus et ... caliditas naturalis. Dicitur
et eius cor quod sicut sed ethica et ...
cordis et totius passio ethica et ethi

Ethica Senectutis

senectutis et primo cordis siccitas
et totius et similiter cordis siccitas et
totius et propter hoc consumptio corporis
que accidit propter siccitatem sed primo non
dicitur ethica senectutis. Dicitur enim plurimum
quod hic consequitur ad consumptionem
humidi radicalis siccitatem a ...
absque distemperamento in activis ad ...
... finaliter sequitur frigidi
tas. Et patiendo quod substractio
humido calor remittitur et extinguitur
defectu pabuli et dato quod corporis non
consumatur statim adhuc caliditate
naturali in gradu suo tamen non potest
diu durare propter defectum pabuli; et
ideo dicitur et ... Et si tu queris per
... in ... hic siccitas
dicendum quod sic sed tunc reponetur illa
dispositio sub febre ethica febrili. Et ex
hiis infertur quod dato quod reperiri pos
sit ethica senectutis simplex non
tamen potest durare diu simplex quod tamen
primo est a siccitate tamen tamen illa
propter ... infrigidatur ...
... calore naturali propter defectum
pabuli ut dictum est. Infertur ergo
quod hec sic dividi potest in tot species
quot febrilis ... consumptio
... humidum de ... et ...

Causa. Et causa eius dicuntur
quod quidem est frigus dominans ...
... membra ... et ex
... ab eo ... senectute ...
debilitati; sicut accidit in fine ...
te aut potu aque frigide nimio
... exercitii consueti ...
... nimio ... resolu
to ab exercitio consueto calidum
sufficiente non debite nutriuntur
quia non attrahitur et attractum
non bene digeritur. Et ideo ... primum
... reliquies ... cadit
in ethicam senectutis aut exti

no

[V]itium forte resolvens / aut frac
evaporosa cordi comitata ab ali
qua re non putrida in corpore ex
ite / que deinde omnibus comitatur
membris / unde debilitatur virtus ergo
nutritiva et alie similes pati
endo ut dictum est / aut caliditas re
solvens ad quantum de patiendo
sequitur siccus / aut fluxus exces
sivus qualiscumque ad quem sequitur
resolutio membrorum et caloris / non
fit debita nutritio / et exinde excit
tatio / aut fortis infrigidatio facta / aut
medicinalis ad extra applicata et con
gelata ut in febribus arsivis et ali
ter quomodo / aut apud multis dominium
diuturnum / aut morbis diuturnis
et similiter de aliis resolutivis
et virtutem digerentem / ac multimam
debilitatibus eorum impedimentum me
brorum debilitata nutritiva / ac ha
tatio quia ad malam humorum
digestionem sequitur expulsio multi
mali a membris / unde non nutriun
tur / Item usus cibariorum calidorum
excitantium epar inflammantium et
excitantium sunt causa huius / nam
cum epar applicetur cordi in sua
humiditate sicut in eius humidus
excitatur et cor excitatur et deinde
cetera membra ad que sanguis per
excitatus et pervenit post alias co
similes causas dictis / Corpora
autem huius dispositionis preparata sunt se
nes magis et hoc aliis pluribus / secundo
iuvenes / tertio pueri / Et hec nota quod
quanto gradu humiditatis et vigore
nutritive remotiores sunt pueri
/ Et quanto aptitudine huius ad eam
ponendum paratiores sunt prout inve
nimus secundum hec de loco speculationis
et in genere. Signa demonstrativa
vi Vas existentibus urina quandoque alba
et subtilis et aquosa et propter simile

Et similiter non tamen semper e
talis / quandoque aliquando est grossa maxime
quando generatur ex indigestione multa
facta sit genita in ea transmissa
/ Egestiones quandoque aliquando sunt con
mixte liquide / Calor mediocri
tibus quoniam ad tactum ut plurimum
sunt frigidi / Pulsus plenus quandoque ex
causa exprimitur inequalitate
talis / Sitis sicci duris similiter
magis in eis quam caliditas ut in
febrili / Et qualiter mutata ma
cit a signa ac adhibuit excepti
consumitur colorum / consumptio
nis corporis discolorationis fa
ciei communis / Et in quibus eius intrac
mentensio et inflammatio / propter hoc
est in ethica et accidunt ei eructa
tiones acetose / Quibus operationibus
pulsibus est primus tardus et rarus
propter continuas causas dictas in pe
ssi patientem ethicam febrilem insi
ad tunc crescere debilitas quod coge
retur ad satisfaciendum nutriti
onis frequentia / et maxime ac hec
frequentia pulsus est tunc quibus
alius hec dispositio potius / atque fre
sua frigiditate multum minuente
calorem naturalem aut naturaliter
actuum cedendo ad inobedien
tem propter quam cogeretur ad
frequentiam. Pronostica
Est hec quod egritudo in confirma
non curatur / Et si est ei incipiens
non est et mortalis / Si autem
confirmatur in velocitate perducit
ad mortem postquam que incipe
incipit per hanc que in stoma
cho incipit membrum tardius
in consumptionem / ultima egros
ducit / sicut quod minor est mobilitate
et sunt quod plus aut minus sunt excor
tata / Confirmatio igitur quando
pervenit ad signa tertie speciei

Localis pronosticus proportionabili-
ter est de signis ethice febrilis
Sanatiuum. Primus per que est
supra de ethica 3e speciei ut omni
confirmatum sunt eius ad hibernatum
ei cum sed solus pronosticus debe-
linquetur. Secundus Canon quod in
spatium eius curatio medicus
de ce solatium in tota eius se cum co-
firmatorum recipiat. Tertius Canon
quod sicut in febribus dicebatur quod in
generalis est principalis intentio
scilicet confortatio et humectatio ita et
in hac communi et principalis et ho-
rum plenius quod ea que de caus est
calefactio et humectatio que
intentio perficitur ordinatione
dicte alterationis et attendendum
correctione. Primum perficitur in de-
bita administratione sex rerum non
naturalium. Primum in faciens ad aerem
declinet semper ad calidum
et amplius ad humidum et sit aer
aromatizatus. Secundum in veniens con-
trarius excedentis caliditatis
et sit ex lignis salicis. modum
alterandi humida supra ad ple-
num de se pestilentiali. Sexus stra-
tus modentur rum ta et arotizet
in cella secundum declinationem infirmi
et humida. Somnus breviter emitetur que
corpora excitantur et constitutio
debi corporis calidum eius cum ma-
lum est supra de ethica febrili
et in pillulas per pillulas disturbare et
tuo adepta proposito. De cibis de-
corum cibus et humidus subtilis
penetrationis propter destructionem colicis
continuitatis membrorum caloris de-
scensus a stomacho in quo eius sit
vis positas scilicet grandis per qua appeti-
rum ubi patiens habet sponte et
hui multum resolubiles non nec-
malum si erit aliqualiter constio

Sitim patiens parum conveniet est
in ethica sed eius sit bene in sub aliter
Similiter carnes conveniunt est ibi et
non alteretur est de lacte. Sed de pane. Qua-
lis debet esse magis intellendum si eius
abhorret addatur parum cinamomi
et eis sepe utitur. Item aqua carnis
assens ex toto emititur scilicet salitus illa-
te cum pe scilicet cocto et in quo extincti sunt
lapides ignei. Item ex in eo in zucaro
rubeo cum melle est in ethica febri-
dicebatur. De piscibus ac cancris que
cum ponere spetiale in cinamomo et hu-
calidis aromaticis. Ex oleribus que
borago femine salvia rosmarinus
in quibus commisce similia supra posita
Item cibaria in lacte amigdalarum
Ex grumbs cubeba fracta tota in aque
cibis. Item et comis ex tali aceti. Item
ptisana ordei in lacte amigdalarum
in brodio carnium facta. Tertius semen
intentionum ad ea que per te subvenit. Ex
fructibus crescentibus vel aut crato
vitere et in modica quantitate est sicut
una bene matura tribus diebus colle-
cta et suspensa. Prunus. piro cocto
asperso cinamomo et humida sed durac-
nus comedentur. Ex siccis fructibus
conveniunt amigdale dulces grana
pinei pistacii avellana passula
in altero esitorum commixta. Et cibis
ex hiis utatur. De potu sit communis
album splendidum medie consistentie
et odorum medii saporis declinans
ad aliqualem quantitatem dulce-
dine medium sint esitus et norma
cum de eo similiat in magna quantitate
et si semper hac apteribit semperhetur
In aqua ordei mellita. vel zuccarata
vel in qua sit modicum cinamomi
decoctum. vel mastice. Et de potu largo
loquens in libro de tali cultione
commendat communem. Unde Quartus. Singula

Mel est vltimum in ornamento
corum sicut est vltimum in iuvamento
contra febrem ethicam. Consilium
dixit et vtilissimum studere in mutatione
horarum quando sit membra calefient
et humectabuntur. Propterea que est
alteratio dicatur vt de ethica febre
primo ex parte odora bilium odore rerum
calida aromatica vt ambra mug
alis mirra melissa citrus lau
danum et similia et ex hiis confice odo
ramentum in forma pomi vel sicli
quod maxime tempore estatis et
de hiis scripsi de febre pestilenciali.

Sacculus cordis

Item fiat sacculus cordiale declinante
ad calidum et in supra de pestilencia
quem potes calefacere cum suffumigio
facta cum aqua buglosse super lapidem
ignitum. Item fiat commune moto aro
dorsi ex oleo amigdalarum dulci
sizamini per Vallenie olei rosati cera
tene cum remodico aceti. Item cordiale
enema quo vtitur villanus secundum flos
cramo. Oleum violarum fimbus
et capitis vel acetis olei sizamini oleo
de ben et huiusmodi calefaciendo melius
dando butirum et quoque casiani ant
ehima. Item corbit in ocratasii oleum
oliuarum bene maturarum et addatur
quantitatis salis conuemend et estate
necessitata commendatur quia calefacti
mit et humectat et hoc cum tenore

Balneum

virtutis et inter ponatur ut dictum fuit.
De balneo dicatur quod medicina
consistit ex balneum calefaciendo
et humectando semper sed non aque de
coccionis. Violarum mellilotum camo
mille euenit mellisse et huiusmodi.
Item lauet digitos cum aqua in fa
mellico neque sitiente in quo non debet
trahere horam magnam quam existit
cum tenore virtutis. Deinde oportet
dictum est de balneo in precedenti ru
brica portando sed corpus ad lectum

Cum itaque ciba egrotantium bono
mane ad aquam carnibus ac intel
lectus o nonum deinde per horas
quam speratur descensus ciba a sto
macho sit ei balneum deinde per
secunda situatio que dicta sunt in
precedenti rubrica ciba enim
et declinans debilitat studere ad sto
confortacionem tam diu vel cum etiam dati
et alteratiua persinencia inte
tionem principalem vt sunt sua co
sectaneos et huiusmodi et in sequentis
persunt de debilia ad forte et si co
cernentes est sua factus cum aqua
mellis cinamomo et granis.
Item de aqua rosarum melle cina
momo et huiusmodi. Item confectio
diua singularis dulcis dyambra
de electuario et gemmis sed vltima
aut in cetera dicto in modica summa
que electuario regis in messis. Item hoc
fit restauratiuum de carnibus in pre
cedenti rubrica et huiusmodi quod fit cal
lefacientium et humectantium. Postremo
scito quod aut est curari nequeunt pone
signa neque curandus ethice senectutis
prouenientibus a calliditate et siccitate
que in omnibus fibris est ut et
per magna parte signis ethice febre

De febribus compositis

Febres dicuntur esse composite explicit
primo quando vna coniungitur
alteri. Secundo quia vna coniungitur
accidens quod sua seruitute trahit
ad se curatur vt dolor intensus alie
nacio sincopis appetitus caninus
et huiusmodi. Tercio quia vna coniungitur
alia febris sine sit eiusdem generis
siue diuersi vt vna effimera coniungitur
cum putrida aut ethica cum putrida
de quibus omnibus in fine. Primis duo
bus modis compositus dicitur secundum apposita
tercio autem modo proprie compositus febris
dicitur comune et ad mentem omni

Con iuncte febre

Mediorum febrium composita est febris ex duabus vel pluribus febribus eiusdem vel diversi generis facta composita vel ex effimera vera [illegible] composita vel una tantum [illegible] vel ex ethica vel effimera [illegible] ex putrida vel non putrida vel [illegible] et est compositio [illegible] sic ab [illegible] dicta quia [illegible] diversi pertinentes ad [illegible] consistentiam [illegible] et [illegible] compositione quia [illegible] ad [illegible] formam vel illa que in [illegible] aut [illegible] de [illegible] compositio absoluta et [illegible] formant ad [illegible] et [illegible] compositionem quia [illegible] ad [illegible] forma [illegible] diversificantur febres propterea dicebat [illegible] se in signis et [illegible] que [illegible] similibus et [illegible] compositio [illegible] ut [illegible] alia [illegible] sit compositio febrium in que [illegible] quia diverso [illegible] contraria sine diversa sint ab invicem elongata ut ex compositione effimera et putrida et est compositio [illegible] que [illegible] ambigua sunt [illegible] si medici [illegible] dent [illegible] rigores et oppilationes et [illegible] sudoris si sunt [illegible] sudor et per horas particulares [illegible] multorum paroxismorum [illegible] aliud [illegible] estimat quod sit [illegible] putredinis [illegible] inseparabiles [illegible] et [illegible] attendere [illegible] compositionem et precipue [illegible] quibus [illegible] ad quas [illegible] terminatio et [illegible]

in [illegible] et [illegible] ethica [illegible] putrida tantum [illegible] corruptio et [illegible] maxime in flegmatica [illegible] dicta de [illegible] attentius de signis de quibus infra [illegible] quia [illegible] sit hec compositio in qua primo [illegible] putrida tamen putrida aut [illegible] sit hec compositio et similis [illegible] cognoscitur [illegible] quid [illegible] medico [illegible] signa [illegible] simplicis et accidentia eius [illegible] propter compositionem primo dicant [illegible] ut [illegible] de diversis febribus [illegible] paroxismos et diversa accidentia [illegible] paroxismos et accidentia [illegible] et si omni die [illegible] paroxismus [illegible] similis primo [illegible] primus assimilatur [illegible] et [illegible] cognoscitur [illegible] sit compositio [illegible] que [illegible] plures [illegible] similiter plures [illegible] et [illegible] sic [illegible] est simul [illegible] cognoscit ex signis [illegible] accidentibus eius [illegible] de febribus [illegible] sit compositas [illegible] signorum de eis [illegible] possibilitatem [illegible] declarare [illegible] compositio omnium generum [illegible] possibile est [illegible] possibile est [illegible] effimera [illegible] continuam et ethicam [illegible] possibilitas [illegible] effimere [illegible] continua [illegible] quod sunt in [illegible] remota [illegible] convenit [illegible] medios [illegible] genus febris [illegible] alio vel aliis compositionibus [illegible] que [illegible] aliam sit quod in [illegible] adventu [illegible] in [illegible] dispositionem ad adventum alterius [illegible] si effimera [illegible] a causa extrinseca [illegible] ab



ra / vel in nimio labore / et yma / et cor
esset in male dispositum quo ad eius
hu(mores) / qui nati essent ad putrescendum
vel ebulitionem / et tunc ipse calor febri-
lis in spiritibus exiens occurrens hu(mori)-
bus sic preparatis et dispositis fe-
brem causat humoralem vel putridam
2o Secundo quando una precedit aliam dato quod
materia secunda non sit disposita tunc / si preve-
niente prime disponitur ita ut si
primo accidat effimera secundo humoralis
vel putrida / quando materia eius dispo(sita)
ad ebulitionem / vel putredinem per calorem
effimere que materia primo non erat
3 disposita / Tertio quando simul et semel plures
sunt in eodem corpore sunt absque eo quod alte-
ra causa tantum est quia in materia plurium sunt
diversa / scilicet tam spiritus quam humores nati sunt
e inflammari / Quarto quando admixtio sunt agenti-
bus per eodem tempore ut si quis exiens
balneum ingredieretur / et ratione in-
tituerit effimeram / et ratione bal-
nei putridam / et in summa aptitudo
est tam aliis ad hoc maxime fiat / et
tu bene quando / Non hic notum quod raro est
putrida in qua non (?) quod ad
eam sequatur effimera / nam quidam
spatium (?) bubonem sequitur effimera
quarto magis quando est in magna pu-
tredo in humoribus existentibus
Sig(n)a effi(mer)e ad intra corpus / et similiter in iungit pol-
lutum quod est putredo magna / Signa
autem effimere bene esse occultantur
per signa putride / que sunt in magis
molestitia et apparentia / quia
in animus (?) lumine effimere sunt (?) sicut (?)
quantum putride saltem in pollutione (?)
et signa effimere / signis diligenter
consulantur / Si autem sunt commixte
confundentur / et estimo per tempus non
posse / et sunt putride per longum
eius in mora in melius consumptis
vel esse causa ethice ita et effimera
Nota Sed hic est locus speculationis quoniam

effimera hoc faciat dato quod non
transeat in putridam / et tunc quando et
inde supra in precedenti capitulo
quomodo possit sicut ethica in principio
Sed hic ethica consueverit evenire
simul colericis iuvenibus et estivis
qui ex causa premissa sic excitantur
ut in mentia (?) et yma et sequenti eo
que plurimum eveniunt / dico quod communiter
quando et satis frequenter ethicam
in putrida ut infra / Ethica autem
in mixta cum alia ethica compositione
/ neque in omnibus proprie reperitur quoniam
subalternis est hoc patet bene quantum quod
dicta sunt in precedenti capitulo
/ Iam dictum est putrida esse causa ethi-
ce per longam eius moram per quam
membra in calefactio esse / et tunc put-
putridam completam posse omni
ethica et ea de hiis que bene contin-
gunt satis frequenter / Sed compositio
ethice cum putrida / quia ethica
sit causa putride est de hiis que ra-
ro eveniunt / licet tamen compo-
est possibilis quando scilicet quod in ethica
sunt ad putredinem preveniunt per
malum regimen aut causa (?)
primitiva / unde caliditas febrilis
ethice in ipsis sic dispositis acce-
datur / et tunc ethicus sentiet ma-
iorem caliditatem quam primus / Sed di-
cas quomodo hoc erit quia cum ethice
et yma (?) aliarum / Dicendum
quod dictum illud verificatur quando ipsa
in plurimum consequitur ad alias
sed et alie causa raro ad ipsam / Et
sequendo dicta auctorum et positum
/ Secundo de crisi / et 8o capitulo ipso sit
duobus modis / primo in corpore
Secundo sine consimilitatem (?) et si quis
possit addere / tertium quando et sine communiter
et secundum composita simul / Sed in
compositum duplicatur primo a sine compositum
ad quartum resultat una forma

In toto sit aggregata. Aut quia
commiscentur sed humor stat in alio
reservans suam formam. Exemplum
ut in flegmate commiscetur colere
et inde generatur colera vitel-
lina aut citrina et ex commixto et in-
in generatur flegma salsum. Et ex huiusmodi
est commixtum alterum de modis erit flegma
salsum flegma et ex colera vitel-
lina colera que de uno colerica putrida
non potest ad invicem compositum compo-
nentem ad unam formam 3o modo
quarta 23o. Quomodo secundum ut unum ex eis
resultat ex eis una forma. Sed quando
remanet reservans suam formam et ista
composita vocatur proprie commixtio per
metapositionem et talis commixtio sine
compositio potest fieri dupliciter scilicet equaliter
vel inequaliter et ista sunt ymagina-
bilia et ymaginatur enim ... polia
de quo supra de qua ergo putra
et in alibi 23o per veritatem ut quando
humor unus est in venis et aliquis
extra. Sed breviter recapitulando multa
dicendum quod compositum cum communiter
procedit mediante talis ex parte loci tantum
et non ex parte materie quando eadem materia species
ut colerica una ad putrefactionem in diver-
sis membris corporis simul vel suc-
cessive. Procedit est ex parte materie et
loci sicut in divise et distincte materie
specierum in diversis locis ad putre-
factionem simul moventur et semel
moventur ad putrefactionem simul
vel successive. Secunda est quod
ex parte materie et loci sicut in divi-
se et distincte materie species in diversis
locis ad putrefactionem simul moventur
vel successive. Ex quibus patet quod pa-
tet febrem compositam sic contingere
posse et multe tales ymaginari
possunt prosequendo omnes
modos superius dixi et multiplicare

Unde sic habes quod terciana et continua
possunt componi. Patet 3o de crisi et a pa-
libus proprio Galieno. Nam ymaginari potest
materia que est in vasis venas posse
putrefieri in uno loco altera vero
putrefacta sibi contigua propter inceptionem
dispositionem ad putredinem et in loco distanti
sive remoto propter ad extra venas
consimiliter posse contingere et sic duas
tercianas posse simul causari simul vel suc-
cessive contra oppositum asserentes quod
dicentes hoc enim esse possibile quia
ista dispositiones materia que est intra
venas que est sicut contra et in uno
et eodem loco transfusa non potest contingere
et hoc sic de hoc satis. Experientia autem
est ad omnem contrarium. Item continua ... per no-
dicta et predicta continua quibus cum pro-
dicta alternantur quibus sunt ... in ...
et de huiusmodi que secundum plures evenimus
Nam materia de sanguine multum
sollicitata est extra putrefit sanguis pu-
trefactus ad quod etiam facit sanguis
contemperantia apta magis ...
alterationibus resistere et propter paucitatem
apparent sanguinee respectu aliarum
Similiter melancolia habet duas qualitates
oppositas putrefactioni scilicet frigidi-
tatem et siccitatem et ideo raro putrefit
propter quod pauce consimiles reperiuntur
de ea secundum et de flegmate et de co-
lera. Sed ab huiusmodi duobus humo-
ribus in pluribus sic fine quare et com-
positio earum in plurimum respectu aliarum
reperitur. Et hec nota quod ... an-
torum antiquorum expressit. Sed san-
... aliis complicatur compositio ... et
plures modernorum expresse ponunt ...
in aliis compositio que est alterius duorum
modorum aut quia in continuam colericam
terciana simplex vel multa composita
aut cum una interpolata. Aut



Augmentur | cor sibi in ma[teri]a habet co
tradicere | quod in sermone de febri-
bus decimo capitulo dixit | Febrem
sanguinis est in omnibus
aliis simpliciorem | et per consequens
eius compositionem | quod cum putredo accidit
sanguini est communis cuilibet humori
et in eodem penultimo capitulo
dixit | videtur quod cum putredine
aliarum febrium componatur | Et
subdit | Si de hac contrarietate | si
non est credendum eius prolongatione sermonis
quod eius curat in eo in medicinis
| tamen temptans quod febris san-
guinis complicatur cum aliis sicut continua
sanguinea | cum continua synocha |
quia quantitas sanguinis est tanta quod
tollere in cremis putrefactio | quod
non percipitur | motus aut signa eius
que a signis sanguinis per compli-
catum cum aliis sicut continua sangui-
nea continua synocha flegmatica confun-
duntur et occultantur | Sic enim ut
dicitur sit artifex sensualis in dictat
ipsum sanguinem cum dicto quibus
sit compositum tamen non est sensu per-
cepta | et ideo accidit in medicina non
cuncretur dicti composita et huius cor-
dinatio | sicut quarto febrium si crebri-
cuius debite querendum | Accidit tamen
ut sanguinem sequitur que est accidens
apparens cum sono in modica compositione
posse sicut quando in aliquo corde
erit febris tolerans vel flegmatica
interpollata et ei supervenit apud
magnum sanguineum faciens con-
tinuam sanguineam | Item si quis sup-
venit flegmatica et sic quodlibet ut
duo consistentur sicut post | et quod gilber-
tus ferarius et zoar confessi sunt
expresse possibilitatem compositionis
eius sicut quod experientia ostendit | Et si-
nem huius componens sicut sit et
et alii dicunt quod omnis talis compo

Est triplex | scilicet intrans | et alternans
seu alternativa | concomitans | In-
trans est sicut ingrediatur secunda
super alteram prima nondum cessa-
te | aut nondum eradicata | Alter-
nans est sicut secunda ingrediatur
sed superveniat post eradicationem
prime ipsius scilicet prima stetit antequam
te per tempus an adveniendo sec-
undum | Concomitans sine coin-
cidens est sicut simul incipiunt
due febres vel plures in eadem
hora vel parum post | sicut nunquam in-
cepit prima parum post incipit
secunda | Et hec adverte quod aliquod sit
talis subintrans febrium sicut
dicuntur continua continua propterea
quod corpus mixtum remanet eiusdem
a febre | non cum quibus habebit
plures sinochas et ad recessum com-
paroxismi alius subintrabit | Et
quia sit quod dixit A[vicenna] in hoc capitulo de com-
positione [illegible] dicentibus ad significationes
simplex aliud a continuatione et pro-
ductione | quod scilicet ad illa alia signa
te transferas | vel ex his duobus
de aparitis propter quod subdit | Et
| Et paroxismus erit breves tunc
fiat crebra paroxismatio que in
certa continua non reperitur
| Si longe te transferas ad alia si-
gna sicut dictum est | Accidit compositio
in genere humorum sicut colere in
flegmatica sicut in emitritheo | et
in hoc accidit illa que tardius
et posterius paroxismat et est synocha
cre[s]cendo febris | quia de [illegible] in [illegible]
et flegma de die in diem novus
eradicatur | et hoc continet con-
tentum | quod ambe sunt pure quod si
una foret nota sicut synocha et flegma
pura | possunt contingere opposita
et tamen quamvis in summa licet sint
et esse possunt multe compositiones

Tamen non est eius nomen compositum
preter quod emitto de quo in se-
quenti rubrica. **De cognitione**
febrium compositarum. Clarius ad co-
gnoscendum febres compositas
est cognitio prius simplicium
ut secundo de crisi. Nam facile — *Composite febres*
est cognoscere si est composita
sed difficile est cognoscere ex qui-
bus componatur febribus.
Et ideo attende cognitionem signo-
rum simplicium febrium. Unde
ad primo quod cum effimera coniungi-
tur putride tunc obtenebrantur signa
effimere eorum et nec ideo cognoscun-
tur distincte et ideo auctores de
tali compositione non curaverunt.
Unde quod aliquando accidit effimera
ex bubone deinde subsequitur pu-
trida et sic pluries autumare
compositionem earum ad invicem
et hanc obmitto. Dicendum de com-
positione ethice cum putrida que
ut supra est et etiam ambigua
sunt nam ethica sepe indicatur
ethica ut supra de ethica et
Tertia huius cognitio est difficilis
nisi apud illum qui est subtilis
speculationis et certe est difficilis
~~nisi apud illum qui est subtilis~~
~~speculationis~~ cognitio eius
quod est in tanta complicata. Sed
eius compositio cognoscitur si quis
attente consideraverit. Sed primo de quinque — *nota de ethica*
febrium similiter quedam patiebatur
ethicam cum putrida quam ipse co-
gnovit quia de die et de nocte
breves fiebant paroxismi pluries et
multotiens solvebatur cum ali-
quali liquore sive sudore in ...
Deinde corpus remanebat ad
tactum temperatum non absolute
sed in comparatione ad illud quod
apparebat tempore paroxismi et cum

ita comprehendebat ethicam quam pro
tempore quia cessante invasione
sentiebat in artus caliditatis ma-
gnam cum eius pulsus arteriarum refrigere-
batur cessante paroxismo sicut aliqui pa-
tiebantur constanter et neque ex colore urine et
spissitudo prius dimittebat et potius
adde quod semper post cibum sentiebat se
super calefieri ut dicitur supra de ethica. Com-
positio putride cum de febribus acciden-
tibus et signum per magna sui parte
confunditur et in quo. Sed dicitur intel-
ligo hanc compositionem facilius quam est
putrida interpolata per paroxismum
augmentum et decrementum secundum
ut dictum est. Sed quid de continua continua
quando hoc intelligitur dico quod preter signa
que ideo dixi extenuationem
et quod urina est ad similis urine
sani cum quadam oleaginositate et quam
fuit colorata et spissa et semper in fine
albebit et prius subiebit strictus cum quadam
mollitie et in ... solis sentit in
dorso in renibus ac lateribus frigus vel alia
causa mutationem in ... in malo
appetitu in omnibus et sane habebit
inflaciones palidas et in pedibus
similiter et quod vene corporis et signe
ossium iam inceperunt apparere extra
debitum et quod cutis frontis et tempora
incipit arefieri et quod post cibum assu-
mitur calor febrilis in manibus augmentatur
et ... cognosces complicationem ethi-
ce cum flegmatica. Et eodem modo
procede de signis ... et ... cum signis
ethice suo modo ut hic et sic per hunc
modum devenies ad cognitionem omni-
um talium compositionum. Sed que est ethica cum
... et de his que si plures includit
... aliarum et hec de tali compositione
sufficiant. De compositione autem putride
cum continua dicendum est prout narratur

S3 8·
Nota signa
... 3°

Supra quia oportet primo cognoscere
diligenter continuam quantum ad speciem
et hoc cognoscere non est difficile
nisi eo quod dictum est de febribus. Et incipiam
a continua ubi primo nota quod quando
sanguinea complexio cum alia propter
signa alterius putride confunditur
et occultatur a signis sanguinee propter
habundantiam maiorem sanguinis super
alios humores quia semper minus occultat
maius et hoc maxime ratione qualitatis quando
aliud humor non superhabundaret quo
ad qualitatem quia eo tunc non occultaret
sed manifestaretur magis et unde
Est etiam quod tempore prima patet in
ordine quod synochus in casu
unde contingitur vincere sanguine et
appellatur synochus et ista co-
gnoscuntur per sua signa quando in
primo eius plura et forciora quam
signa sanguinis incepto ex toto et tu per
certa discurre superius in suis rubri-
cis quantum sit possibilis complicacio
estimacio eam dictum est. Et dicit
quod quando non fuit febris continua mixta rigore
absque sudore licet aliquid ad plures
rigores sequatur sudor ut eundem co-
ponit. Sed diversarum materiarum quantitate
apta ex pelle per sudorem. Et addit non
et subdit quod videbis in continua sed
continua simpliciter in dunabilitate et
plenitudine frigoris vel rigoris inte-
stina composita. Unde primum est cogno-
scere quando horrere. Aliud signum
compositionis est redditus horripilacio-
nis post quietem ut in cottidiana
Et non quod sit diversitas materiarum diversa
tamen hoc signa apparent et diverse
hore invasionis ut supra de eis
Sed tamen continua cum interpolata
ea eisdem ut fluxu continua mixta
interpolata fluxu licet sit modo et tunc
occultatur exacerbacio que in continua
debet apparere per motum interpolla-
te et signa confundunt materias
que sunt de eadem natura quia si ter-
minat materias de diversis flegma
febribus ut continua de flegmate dicta
et interpolata de flegmate acce-
toso vel salso tunc ex signis
suis dicitur bene comprehenditur. Dico
alii autem in libello de ter-
minibus febrium. Si in circuitu
se sexte inveneris septenarius ho-
rarum non sicut durat accessio
horis sex et quiescat horis dua-
bus sunt scias quod semper patitur
tres se sextas quia octo hore sunt
tercia pars circuitus sexte et si cir-
ca inveneris circuitum sex dicit hora et
scias quod patitur tres tercianas. Nam
16 hore sunt tercia pars circuitus
febrium terciane et similiter in inveneris
circuitum per unam horam scias quod
patitur quartanas quia 18 hore
sunt tercia pars circuitus septenarie. Sed in
collata autem et collata similis compo-
sicionis autem oppositum eius quod datum
est de sexta quia sicut plures autem quod
materie facientes interpollatas non
in die quietis exacerbacionis. Sed
contingit in omni die interpolatas aliquam
die in motis exacerbacionis et sic
de collata. Ideo quod in febre quarta
ex quarta continua et quarta interpol-
lata autem cum plures ut quarta die
stet continua in sua exacerbacione
et paroxismo et alia die stet continua
in interpolato paroxismo et tercia die sit
exacerbacione et paroxismo. Si vero
ovaret ut coincideret interpol-
lata in exacerbacione tunc licet
occultetur exacerbacio paroxismi
in eadem fortior et intensior
etc. vel si eadem hora non occur-
rent alii in principio occurrere videbuntur

eius propter eius difformitatem
ut de flegmatica paulo ante
dicebatur. Quandoque dicitur quod
quando colera putrescit extra venas
et eius ad aptitudinem fluendum et hec
in diversis locis tunc causabit
duas tercianas que ambe eadem
mouebuntur die. Quod si in vno
loco tantum et non erit excedentis
quantitatis faciet tercianam simplicem
Si non multa generabit continuam
que dicitur duplex terciana quarum
vna mouetur vna die et alia secunda
die. Et breviter attende multum
principio invasionis febris et horre-
nam hec cum aliis suis signis
facile te in cognitionem continuam de-
ducerent et tu bene advertas omnia
omnia que sit distinctione relinquo
attendens ad alias que docent pos-
latis. Et dico etiam supra quod ad
cognitionem interpollatarum vero
oportet attendere paroxismi simplicitatem
sed ad accidentia propria ne contingat
error predicta dicebat. Sed non quod
medicus valens secundum notitiam
febrium putridarum simplicium vel
compositarum occupetur toti
occupatione cum paroxismus erit
solum secundum paroxismum indicare
quia sic cadet error qui indicat
duas tercianas esse febris quando tenet
omni die paroxismus eius sed supplementum
ut occupetur cum signis propriis tercianae
tenet suas quod sunt due tercianae et hec
sed et … oportet attendere medicum
quod si estimaverit habere duas tercianas
esse febrium sufficere et tu quidem
Et ideo attende modum qualitatis
et horas afflictionis. Nam si videris
paroxismum de secunda in absque rigore
punctione de velocitate et spis-
situdine pulsus et aliis signis

propriis tercianae. Sed si videris paroxismum de
secundo cum tertiana cum diversitate et tardi-tate
pulsus et urina discoloratura et cum hoc
paroxismus eius festinat ad statum et est
longior paroxismo tercianae tunc eius in-
dicabis tercianam sed duplicem quarta-
nam. Consimiliter si videris paroxis-
mum die una cum rigore et inordinatione
et eius in frigore puncturo et cum siti ca-
lida et oris amaritudine et extremitatibus
calefactis cum sudore habundante. Cum
tintura pulsus velocitati et spissitudo. Et cum hoc
paroxismus est brevis status et ad sta-
tum festinat eius dices habere quotidianam
sed duplicem tercianam siue compositam
perinductive. Et secundum hec duo extra de-
malis … et hec cum videris accidentia
paroxismi eius esse contra que debent sta-
tum suspicari de compositione de qua et
… secunda die magis certificaberis
Item scito quod si … et contra esse terciana
pura et terciana notha … secunda die acci-
derent paroxismo qui predicatur
facit et consimiliter dicitur in compositione
febrium … Volo hic sic gene-
ralia de compositione interpollatarum suffi-
cere. Et quibus tamen de hiis que accidunt
eveniunt autores specialia non fecerunt
capitula. Nam de hiis que contin-
gunt apud medicum … Et sicut
tremo ante … que famo-
sa est apud nostros autores

De emitriteo

Emitriteus ut nomen ipsum sonat
sonat est febris composita ex
duabus febribus quarum al-
tera est terciana. Dicitur ab emi quod est
dimidium et triteos terciana et sic descriptio
est. Emitriteus continue acceptus vel
acceptus est ille quam continuis
venit et describitur ab A. que fe-
brem [illegible] ex duabus febribus quarum
vna est terciana et altera febris et sit

De emi-
triteo

in die vno paroxismus tertiane et quartane simul / aut secundum semitam
continuationis et conuentionis / quia quando
simul conueniunt eorum paroxismi ad
secundum semitam exaltationis et commixtionis / quia paroxismi eius exacerbationes
non sunt vnum et non distinguuntur
secundum exaltationem conueniunt / quia processus
eius communis alteri conuenit / aut secundum
semitam introitus vt quia ante
recessum vnius alia superingreditur
vt supra declaratum est / et difficilior
ad cognoscendum est prima / deinde
secunda est facilioris cognitionis
tertia autem mediocris secundum hoc et tu quidem
post textum hoc quia visus est accepisse
secundam per secundam et tertiam etiam declaratam
inuentam facit inuentionem / Et est febris
pluralis quia nominatur propterea quod
colera est apta ut putrescit et magis
putrescere flegma quod econtra ratione
sue fortis caliditatis putredinalis
/ et sue profunde penetrationis / quia terre
sicut facilius trahit flegma quod
econtra et sic fit compositum / Et
diuiditur emittens in veridicum et non
verum / in purum et non purum / certissimum
et non certissimum / in maiorem et
minorem / medium / Verus et purus
idem sunt et dicto de duobus febribus
et de eo quod sequitur / Et item ponunt
emittentem purum febrem compositam
que fit ex tertiana extrinseca .i. que
pollata et flegmatica intrinseca
.i. continua et illam que est preter illam
nominauit non purum / Et certissimus
est quando eorum neutrum ex hiis duabus
alterum non superat / non certissimus
quando superat / vel superhabundat / maior
emittens est secundum salernitanum gilbertus
et eorum sequaces / est quando colera putrescit
intus et flegma extra / minor
dicitur quando flegma putrescit intus
et colera extra / sed in hoc discordat
platearius a passionario / Bor-
dinus vero tales de hiis versus
posuit / maior emittens in quo
flegma vincit / Exterius coleram
medius coniectitur illi possibilis
hiis duobus inest in neutro .i. neutra
sed cognoscit ex hoc / Sed est sicut
in quibus signa occupationis
est quia sunt eorum infantiles
sermones / et quidam in ipsis
precedentes diuersis quod emittens
adhuc diuidi / in simplicem
et compositum / per simplicem intelli-
gentes quem vel purum emittentem
vel compositum ex illo cum superueniet
altera febris et sic erunt tres
vel quatuor febres simul
Signa demonstratiua / primum
signum et principium magis quia
sit symptomatum et materia melius ex
spatium quia febris in vno duorum
dierum .s. in illo in quo fuit duo
paroxismi est longus paroxismus
quam et sit magis coniuncta febris abundan-
tibus colerice prius de sit confir-
matione et aliis suo capitulo
videndis / Et in alia die in qua
remanet sola flegmatica vel longior
paroxismus quia sola autem comparatio
nis flegmatice que est longior
accidentium quod sit flegma et colera
simul / hoc tamen signum non est sic proprium
quod oporteat etiam adducere alia
comparatiua signa .i. comparatiua
cum hoc et simul significantia quod
hec diuersitas quod diuersitas est ex
parte materie / etiam si fiat complexio
de quartana mota cum quartana prius mouetur
in hac autem compositione fiet vna
die erit in die quartane mote spatium
longius et accidentia que erunt
quod conueniat quartane prius et in alia
vero paucior materie et eius contrario
erit paroxismus breuis et paucior

dicitur emittens

pura

non pura

certissima

non certissima

maior

medius

al. a dictis

Accidentium. Secundum signum est quod
quando emitteus complicatio eius plu-
ries reiteratur et hoc maxime
quando paroxismus simul invadunt et
hoc in emitteo vero. Nam cum colera
sit extra facit rigorem et cum fleg-
ma sit intra facit ei infrigidacionem eoque
a duobus causatur horror
qui est medius inter rigorem et fri-
gus eo quod de utrisque. Unde pro signo
cognoscendo emitteo maxime quod cum
colera sit extra et venabilis vero
et flegma super membra portat
flegma aut tardat et infrigidat
et cum vero taliter colera suffocat et
tali expansus quod motu flatus ad in-
terius retrahitur et sic fit vero expansio
vero retractio ad quos motus sequitur
horror sive horripilacio et ex predicta
inventum est quod consistit ad horrorem vero
aut horrem plenum et cum illa horri-
pilacione adhuc stat calidum et
perceptam ab ipsa colera membris
positam. Tercium signum est quod in vero 3
emitteo corpus eius integre non dis-
soluitur quia altera febrium est alia.
Quartum signum est quod quando paroxismus sit 4
subtiliter aut grossitie
eius in alio veniunt aut parum
post tunc magna commocio et
similiter in angustia et sic fit ex
additis horripilacionibus propter diversitatem
materie et causa in divisio horrorum
et sic fit status longinquus. Nam
cum corpus ex primo paroxismo sit
supercalefactum et statim ex facto super-
venit deinde horripilacio vel ri-
gor et celerius tardat et hoc totum pro-
pter magnam materiam ut dictum est. Quintum 5
signum est quod in declinacione status eius
est medius inter eventum status
flegmatice et colerice. Ho(c) enim fit
medio loco cuius (?) super aliam

Ideo flegma tardat coleram et colera
accelerat flegma. Sextum signum est quod 6
parum tepescit vero sudore flegmatice sua
frigiditate coleram ingrossante et
respiciendum quod sit in colerica pura.
Septimum signum est quod in suis paroxismis 7
servatur ordo tercianus et similis primo
et quo secundo et cetera. Octavum signum est a 8
consuetudine seu etate sive complexione et alia
est in quo consuetudo est coleram in me-
tipsa generare et colericus pati consuetudines
et penitus eorum condicionibus et regimine
deinde fuerit regimine flatus vel mul-
plicativum et ad febrem de vero pervenit
tunc suspicandum est illam esse comparatur
et emitteo vero precipue in iuvenibus qui est
colericus et propter eorum actum multum
et longis vigiliis et exercitiis aliis vel
ad fatum pervenit vel clericus ad epi-
scopatum et vero factus est quia his utitur
quandoque cibis multis et flatuosis multi-
plicativis etiam per eorum indigestionibus
quia multo plus solito se replet tunc
in talis febris suspicatur de emitteo. Item
similiter propter racionabilitatem de etate ut in
quibus transit de puericia adolescentia et
principio adolescentie febris suspicari
debet esse de emitteo quando de colerica propter
principium adolescentie de flegmatice
vero propter pueriliam et quod iterum humor
sit in eo putreat. Similiter si quis
febrit in principio senectutis prime
quia racione iuventutis que precessit
sit de colerica suspicari de flegmatice
vero racione ~~iuventutis~~ senectutis.
Nonum signum est a pulsu sumptum 9
et est quod in suis diversis medio modo
se habet inter pulsum racione puerilis et
flegmatice et causam. Decimum signum est 10
sumptum ab urina et ab aliis egeren-
tibus ut quod urina est tarde digesta
simpliciter racione puerilis et est in permissione
coloris et grossioris sediminis quod
est propter vero colerica et flegmatice

Est similiter ex sudoribus quia talis est materia
4 que dominatur. Quartum signum
quod est aliud comprehendens multa ex
suprascriptis quod addo ad maiorem
notitiam est quod si est continua et interpol-
lata licet unde omni die est levior
altera ut dictum est. Sed attende ne
decipiaris quod in continua non agunt signa
continue ex colera et hoc dico ne in-
credas continuam interpolatam ex co-
lera que est omni die levior altera et
emittens et in tempore accessionis
magnum patitur rigorem et sic et ter-
tiana ad hoc ut supra in die eodem
Et quod tenor similiter est equalis quia debi-
lis est similiter debili et forte forti ex pro-
ximis etc. Quintum signum sumitur
12 ex statione i.e. secundum modo dominii humo-
ris unius super alium ut si flegma
dominatur paroxismi sunt longiores
quia fleuma est magna prolongatur et tar-
dat etc. et complexio maior in ubi
quia recedit plus ad frigidum et tu
... pulsus fortior propter multos
vapores a flegmate quod fleuma est admi-
tenas putrescens et extremitates in
frigidantur et tarditas inde sequitur
a suo frigore etc. Sexta forma est albior
et cruda et magis sudor nullus ...
primus etas puericie aut senectutis quo
consuetudo et que concurrunt ...
sunt dominium flegmatis super colericum ut
... et ... de quibus ...
de fleuma quod si colera dominatur paro-
xismi sunt breviores et extremitates ca-
lorum talis sunt et sitis et vomitus
colore etc. plus et sudore magis ex hu-
moribus et aliquis complexio et rigor
... vehementius etas in
iuventutis quo solita consuetudo ...
... et ... per contrarium eius quod
de fleuma dictum est quod si ... coleris
... frequentantur i.e. equalitur
significationes sine signatorum ...

Si autem fuerint equales quantitate
fluxus equalis fuit ut sit rigor
et infrigidatio equalis ex
et extensio febris sunt tardat
et calorem eius vel frequentia etc.
quia in utraque agunt fluxus vel
alternis ex quarum frequentatione
ex signis ex compositis et frequen-
tantur complexiones i.e. compi-
lationes et ... et est compi-
latio prima completa et secundus
... et non rigorem sed semper
... pervenit ad rigorem et quod
est manifestum quod sit emittens ...
rigor est debilior ut semper ...
prima quia dato quod fleuma sit ...
... alterius coleram ...
in caliditate remittendo tamen
ad hunc transitum in ... suis
vaporibus alterat coleram et non
permittit ipsam tale rigorem for-
tem et fortasse ... in ea fri-
gus et complexio ... ut fiat
... in statim sicut ... quia
estimatur quod propter caliditatem ex
... sit status et non est
... recedit complexio et frigus
aliquod multiplicatur in ...
caliditatis in frigore extremitatum
ut semper ex quibus hec signa
... emittitur sit ab ... posita
De quo emittens dicit ...
quod ipse rigor per continuum calorem
et lentum a principio et per paroxismum
in motu quotidianum ...
flegmatis et per frigiditatem ... mor
in primus ... et per ter-
tianam rigorem in quibus ...
... positionem ... per de-
... capitis ... gravedine somnum
multitudine vaporum a flegma-
te elevatorum et si ... pro-
ventur statim respondet et per hec
... a litargia et per transitionem

alterationem / et per urinam re
missam subrufam spissam et
turbidam in superiori regione et si
sic non est ordo in positione
signorum tibi et hic frequenter
in putrida quem in domini eius
decima erit ergo fatuam Sig[na]
demonstrativa maioris emitritei
[S]igna emitritei continue affligi[tur]
tur intenso calore / et de tercio in
tercium magis molestat adest sic
citas oris et lingue in nigre
dine et asperitate / instancia vigiliarum
/ pulsus magnus velox et fre
quens / et de 2o in 3m est paroxis
mus quartana quem cognoscens et
signis suis urina ignea suffu
cata / 9o / regimen / consuetudo
aer / tempus / et cetera ad minoralem erit
[s]upra ad eius cognicionem / et si
contingeret materiam multam putre
ad interiora et colera ad quod erit quartana
/ quia febre non multi in maiorem
emitriteum fatuus tunc erit sed cum
lento calore et de 2o in 3m magis
affligeret hore multe et erit siccitas
et nigredo lingue in instancia
vigiliarum et in sompnis cordeliter
vocis nigredo / et corporis in ortu ore
et alibi rubedine colere / et de
tercio in tercium superveniet paroxis-
mo complicatione et aliis signis
ut pute / signa potest esse tercia
in nota eodem ad illa te suo lo
co transferas / urina in simpli
citer hebes ut supra in hebes
et compositum / urina est rubea
subtilis ad quamdam tendens
furiositatem sine limpiditate et quedam
erit plumbea / pulsus est strictus
tardus tardus et primo [i]n statu ale
magnus et velox in tunc
tardus sunt si materia putrefacta

[A]d dextra et transacto paroxismo redditur
ad statum ut dictum est / et hec ho
horas in simul et post quietis / et ad
hoc significandum ut supra admi
erat / tempus anni consuetudo / re
/ etas / conditio / et sic per singula Signa
demonstrativa medii emitritei
[S]igna continue affligitur in calore
valde intenso alienatione frigore
instancia vigiliarum nigredine
et asperitate lingue in vehementi sic
de 2o in 3m magis affligitur / et ho
in hora tale / et invalescit ut sic omnis
die in hora flagmatis et invadit
paroxismus in accidentibus quotti
diane / urina rufa vel subrufa in
mediocri substantia livens in media re
gione ut supra ad quod significandum
admirat / etas / conditio / consuetudo
et cetera ut supra / et est Gilbertus et si hoc
in summo labore et non in falsa
te / et tocius hec modum dilatando
te in signis si impleas / nam in mixtis
componendo compone et signa / et p
rimo horum eam dictarum / nota
hanc regulam quia materia putrefacta
est venas hec tot horas in summo
labore quot hec materia putrefacta
extra in summo et in summo / hec colera
putrefacta est hec ex horis in summo
et in summo / quod adiunt putrescens est
et hoc maxime si non impeditur
/ nam ipsa non impedit in summo magis
augetur in multiplicatione quod fermen
tatione fervoris frigoris statim
tempori extra venas quod non est
in flegmate / ex parte ad flagmata
ad quod putrescentibus alie modo eam
attemperantur hore Pronostica
[E]meritreus maior emittens pene in modum
duro cadit et si venerit eius tantum
recipit receptit / pene eius primo
modum ab terminatur quando adiungitur

Emi
tri
tius
maior

Emitritus
minor

no
r[egul]a

Sed quantum ad ipsam quartanam non
diu cito / scilicet remanet post recessum
tertiane per tempus / et breuius sit talium
terminatio quam diuturnitatis quartane
pertinentium / quia colera abreuiat / et
flegma prolongat / et similiter melan-
colie propter hoc quod est cronicus
quartanam est actiuus collocatur.
Etiam est quod sequitur / contingit autem
continue emittere ultra septem
menses prolongari / etiam tamen
dictis supra de tertiana quod pura et
tu scilicet et perpetue solutionem scilicet quod sunt
sunt quod infestiuitates et continue mo-
leste / quod si contingat corpus debilitatum
molestus et infestabilitas
oportet cito terminari et sit cum acutu
/ et quare de febribus quod sint frigidis
ledendo solutiones et productiones
corporis ad ethicam et ydropem a
causa calida / et sic patet / galienus
sequitur quod debilitatur particulam / sunt
tertiana peior aliis febribus et magis
inducens morbos cronicos ut ptisim
ydropem et humidis / emittens
est supra magis repitur in tuscis
a pueritia ad adolescentiam et de iuuen-
tute ad primum senium magis accidit
et prelatis quam ante prelaturam
pauperes fuerunt nec supra / et in dato
cibus sine legis quam statim sunt dun-
tes ab ortu suo qui essent / minor
emittentes interualis ponitur / unde
consulit galienus quod nemo de ipsis
cura se intromittat / sed in medio
et medici sunt innumeris superuenit
mortale / scilicet pena mortale
scilicet eius ad digestionem ad causam
solutionis / corpus autem eius prius
inequali et inordinato particulam
minime ostendit / corpus proprium conti-
nuatos uel subintrantes sine dictis
eius cognitionis / exaltantes eo

facilius et tu hic attende signa
pronostica supra in simplicibus
dicta que adinuicem componere
est de denominatione eorum / postmo-
dum / Et pro quo / et si quartana non
sunt fortis ad resistendum tunc
non prodest curatio quoniam fiat
modo Cura Sequitur quia emittere
sunt suas species omnes et primo de
cura uere emittentis / consequenter quod
tamen est solertia ut omnes eius
species bene cognoscat curam facit le-
uis et scilicet / et quia secundum humores
componitur cura de ce composita
Etiam secundum inexigentiam calida
cum frigidis et humida cum
siccis de composite curatiua eorum est
/ A proprio scapulo est calidum dispo-
nit et sum in frigidis ecsfrandis
caliditate cordis superflua expel-
lendo in calidis etiam tale
faciendo et digerendo / quod quo mo-
dicus et solicitus bene prudens
et bene coniecturatus / cum alius omnes
febres compositas monstrare non
possumus neque singulariter subicere
curam / cum uero humis expectator disci-
pline simplicium formabit et earum
curam agnoscit / et per composi-
tarum cognitionem bene curare et super-
omnia aduertere ut fortiori atque mori
magis sit sollicitudo / quod si colera
sunt ad extinguendum et eius
et et cetera de aliis / Tractaque
materia et loco earum et componere
medicamina in earum et loco ipsa
exigentia que est facilius
comprehendas ad particularia tradi-
tendas / et multa ea que de aliis
posita sunt primo ponendo eorum deci-
sio complementum Causa autem
Inordinatio diete / lemenda / inordinatio
reiterata / digestio reiterata

eius / provocatio urine / primo de
inde sudoris / alteratio membro
rum lesorum confortatio / accidentium
primus remocio / Est licet omnia oz
ordinare ad contrarium cause
Unde primo ordinetur dieta
que tali compona enim pertinentium
tam ex parte aeris quam ex parte
aliarum rerum non naturalium ut tibi
et potius de quibus supra ca. 30
Et similiter sitiens a potu emittendo
de quo auicenna specialiter locutus est
Dicendum quod debes studere que fiat
admixtio venarum putrescens fugi
aeris et eius humiditate angeat
Similiter ne eius caliditate et siccitate
coleram sumat propter quod aerem elige
aut fac in actiuis et passiuis
mediocriter temperatum / motum dimittat
et quiete utatur / sompno utatur
temperato / inanitio ut ensis me
lior est repletione / primo explo
eretur / at ante accidentia omnia
fortia / licet aliqui comedent quidem
prouocationem circa at timoris de alter
minimam flegmatis consistit / set
puto tutius est dimittere / Et de cibo
comedat panis debite fermentatus
coctus et a furfure mundus Et
Clarimba utatur tpatis et lauda
tis ut 30 Capitulo commemorauit primus
lenalte et in vero deinde ad perfectionem
complete / fercula et alia utatur
ut comedat in tertia calida et sicca cole
ra et febris continue flegmatice
/ set convenit aliquis ex his que cadunt
in causa frigida et humida set
prima sicut potentiora de quibus
supra 30 capitulo / Synochis / ac
platis ensula ordei a vena et dam
gallinarum in quo ponatur aliqui
piperis et non ponatur aut sucum
granatarum aut berberis et huius
Et secundo fiat clistere leniens quod
blati / endiuiali / matrix violarum / semi
nibus cumbus / in cassia pulue zinzi
albi oleo et sale ut supra in cardia
cis consuebas / Et quod non fit gentilius
quod non licet febris sit replexionalis
pluris alteratiua et sit maior ne te
tio in ecclesiam in ea casu in sin ti /
propter densitatem et multitudinem
materie / Et debemus in principio et me
tum soluti in eadem fienda / propter
quod dicebat Auicenna est non emittendo
ut excesserit / habeas solicitudinem in
cidendo quantum in spem end inde quod
solutione eorum vomitum cessat / et
eodem membra tanta est materia saltem
in vibratione et copia et maior
in liquis que etiam soluit et leni
nit eius ingrediuntur sit A et sedo
detur lublew et de speciebus lacticinium ema
nantibus colam et flegma et exponit
quibus quod de lupulus / Et nota lublew
quidam exponunt quod sit cuidam alibi / in
quod sit lupulus set de falsum / set certum
de melongiana dicitur solubilis maior
crescens in pratis eius flore rubeo
et est herba lactuum in qua soluit
et est optima in ea absque periculo tamen
Et tunc cassia et similia et de his
stium / et similiter emanatus et intuinate pe
fiet vomitus dummo facilius fiat / et
minor de intentio ad altitudinem in
fortius propter fleu ad ...
solum propter quod dixit A etiam
etiam comparando solum adaltia
tum / et sit tibi pro regula ubi scilicet ma
teria dominantur calida et econtra quam
fac regulam / quia scilicet ubi humor
calidus est maior sit intentio al
terans / et ubi equales equales et
Hic nota pro sequentibus quod in tua
ementatione non debes attendere ser
uitutis set recenti ut conuenit pos
sit separare et cum calidis in frigida

replo
cil
clistere

no
q̄r lub leb

No dig

p 2a
digestio

Et frigidis contra calida sint super
et tu quia si ergo digeratur materia
cum respirationibus materiam corruptam con-
tinuam intentionis quia si plus erit
ad flegma. Recipe oximellis simplicis
℥ i mellis rosacei ℥ s aque endivie ℥
i s aque feni ℥ i aque lupulorum
℥ i s misce. Si ad colam materia loco
oximellis pone syrupum acetosum simplicem et
cetera ut exigit dispositio. Item attende
verba domini. Inquit. Et in disso-
lutionibus etc. ut conveniat digestio. Ex-
empli gratia in nostro tempore calidi cura forcia seque
non sunt lenitiva nisi prius in materia
appareat digestio. Et est simile sicut dicitur
fuit in capitulo de cura flegmatis.
Quamvis tamen hic estimandum sit ex plectionali
etc. ut paulatine digeratur et evacu-
latiua fiat enim in utrisque primis di-
ebus sit solicitus. Sed quaeritur de tempore
quo in aliquo apparente signo digestionis
post septimum sit dandum absque et quod
quia non quia absque non curat flegma
Nota Dico ut patet secundo capitulo primo secundum
auicenna in libra expulsionis. Inquit
et soluit colam nec per ipsum sit in materia
in mentem in flegmate. Et ideo dicendum quod
in eo signa digestionis debemus si
eger ipsum tollerabit pone de absque
et si nos exhibebimus quod in
sua virtute curat quoque curat colam
euacuabit in eo praeterea partem digestam
Et simile quia secundum virtutem eorum
di flegma licet non viscosum et de
ipso euacuabit aliquid digestum. Deinde
applicationes apiret. Sed non viscosum
dandum non digestionis in materia commoueret
et agitaret et non educet propter debili-
tatem solutionis sue et super hoc conu
tetur calefaciendo et excitando et
reddendo humores pigros et in de
ge. Romanum conferre et non feci

domini. Consueuerunt antiqui
2 6 post eos dare loco digesti aquam
ordei cum pipere ut etiam per eum mate-
ria ad glauconem etc. de quo ita
et plures loco eius conterimus
assumit alexander 18 capitulo
secundo qui dixit aquam ipsam vide
piperis materiam inflammare et
curatione sue fratris materiam pigram
reddere. Sed aut contra dicitur in
tertius habetur in fide moali
quod negat articulum fidei nec
credere quod firmiter absque hesitatione
quod nec per se separare hec composita
sibi exhibita et ipsis diuersimode
secundum exigentiam calefaciendo
in calidis et infrigidando in frigidis
et ut in primis eiusque iterum dicebat
quare eius sermo non est attendendum.
Et quia dictum est de curatione digestio-
nis non opportet transire ad forum
digestum et ad oximel cum eius
actionibus de euacuationibus aut debilitatem
eius faciendo tibi singulare
et doctum est in capitulis de tertiana
et quotidiana. Sed postremo
manducamenti in medicamentis
tertiane ad dictum digestum et aliud
in dic flegmatis et tu bene hic
nota de pro materia secundum et
tu scilicet. Et de aqua ordei dico et
quod dico ponere in modica quantitate
piperis et non calefaciat me-
dium et sic non nocebit febri in
cordis. Sed quod dicatur quod in
illa potest fieri splenica et sedula
aut farmaca ac communitus sedula
aut ratione que non vor competere
maxime curatiua sed ratione
continue non magis facere eneta
illam maxime in corpore robu-
sto plectorico vel sanguineo et
ubi corrumpendum materiam esse
sanguinem corruptam. De farmacia

No
No
tisana
No
p 4 to

Dicatum quod non nisi post digestio-
nem de fortibus ut supra. Et ut
dictum est de digestione debet esse
solutum. Hoc complendo tuam
intentionem ut quod si magis cadat
flegma et corpus solutum ma-
gis respirat flegma verbi gratia
/ dia electuarium in vigore / et si ma-
gis colera dia electuarium de succo ros(arum)
3 ii / electuarium indi 3 i / et plus et
minus secundum intentionem. Similiter
[illegible] plus colera quam flegma
et si econtra / agaricus qui trochi-
scatus / aut mediana misce / verbi
gratia. Et cassie 3 i electuarium indi ele-
ctuarium de succo rosarum ana 3 i. Item
[illegible] 3 i agaricus in [illegible]
[illegible] 3 i dia in brodio
[illegible] ut supra de [illegible]
nota et de quotidiana. Se-
cundum [illegible] fortificandum
ut de digestione dictum est quod proce-
dendo de debili ad forte et [illegible] fi-
nem augmenti / et in statu [illegible]
[illegible] et [illegible] in hoc [illegible]
Consilium dicatur de vomitu quod
[illegible] expedit et maxime [illegible]
temptante [illegible] futile
[illegible] transi ad fortius ut de sy-
rupo in aqua tepida ad aquam
[illegible] in eodem sirupo de quo [illegible]
in radicibus [illegible] et [illegible]
de [illegible] Et [illegible] quod [illegible]
in hoc [illegible] non fortia
[illegible] quia sic temperata
maxime ante apparentem di-
gestionem / quod si darentur fortia
ante digestionem timetur [illegible]
/ Et cum [illegible] in potando
decoctiones quia [illegible] fortia
ante digestionem timetur [illegible] / i. apud
[illegible] propter talia que
agitant et agitando inflammant

Et cum que ad [illegible] ascendentes apud
[illegible] Similiter [illegible] sudores
non administrentur nisi post [illegible]
[illegible] et post digestionem [illegible] [illegible] puo tractat sudores
[illegible] dentur [illegible] [illegible] et ex- 1
[illegible] que in [illegible] [illegible] et [illegible]
tempore omnia [illegible] et febre [illegible]
[illegible] et colerum [illegible] ut et [illegible]
ad caput [illegible] habeat et aliena-
tionem faciat et frenesim et melancolie
[illegible] et ad stuporem et litargiam perducat
Et inde [illegible] applicata [illegible] sunt
[illegible] dentur confectiones electuaria et [illegible]
[illegible] purgantem et [illegible] Item
[illegible] altaturi [illegible] Item [illegible]
[illegible] et in hoc [illegible] quod si a[illegible]
est intentio ad colerum [illegible]
in [illegible] ad inflammationem similiter
et alii de [illegible] Item [illegible]
[illegible] memorate supra de [illegible] de
quotidiana et in [illegible] 8
ut exigit dispositio. [illegible] quod [illegible] si
[illegible] sunt confortentur et eis [illegible]
[illegible] in antidotis [illegible]
[illegible] Item [illegible] 9
dentia consueta [illegible] et ad
que [illegible] alii sunt alienatio sin-
[illegible] constitutiva [illegible]
litargia et ad que [illegible] ut supra [illegible]
[illegible] / [illegible] / epilensia / et [illegible] ad
[illegible] [illegible] multiplici-
[illegible] et prolongatio [illegible]
Et [illegible] debet reducere
ad [illegible] et ad ea que de eis
que in precedentibus [illegible] Item postremo
ad [illegible] canone memoratam supra
in radicibus que [illegible] / [illegible]
[illegible] quod magis [illegible] est
ex duabus febribus [illegible] con-
[illegible] [illegible] in
[illegible] antidotum [illegible] / laudatur
[illegible] in collo gestatus. Item
[illegible] in decoctione [illegible]

In qua dissoluta sit cassia et tamarindi. Item trocisci diarodon, trocisci de spodio. Item agrimonia, sirupus de agrimonia et similes. Agrimonia siropus acetosus
lis phisicis benedicta dentur cum
aqua pluuiali distillata in qua co
cta sunt tamarindi etc. De cura quo ad
emittere et primo de minoribus dictum quod
scolera est adustiua et melancolia extra fiat
acrem declinans ad fet (?) quod minuentur
nes sunt subtrahende aut minuende
alterande, scilicet cum lactucis endiuia portulaca
et similia et talia exhibeantur in fer-
culis et simul cum illis fiat. Vinum
non detur et si detur sit album ... dilutum
pertissimum aqua ... ut supra
de ... Deinde procedatur secundum eandem leui-
tatem eius minuendo diligendo etc. semper similiter
... intentionem et regimento
declinet ad fet ... processu ... intem-
tendo ... et diminuendo ... sub pa-
... magis partem ... cere
subtilem et ... quamdiu sit ...
... propter ... magis semper attendens
... expollatie alias pro ...
precedentis ... digitum et so
lutum procedendo de debili ad fortem
supra ... etc. credit ad ea que dicta sunt
de ... et ... contra et ...
ut dictum est. Similiter alterantia et
... etc. ... dictos ...
... remansit ... sola fuit attenden-
da ut ipsa requirit de ipso ... et de
isto ... subtilius ... ma-
ior ... cum ... contrauenit
tamen ... soli deo ... secundum quod
... et ... difficulti-
... si fuit minor ... eius
ad ... calida ... sit
aer temperate fugiendus et ad ...
... Similiter ... quie-
te sompno longo repleccionem fugiat
Gaudio ... utatur modicato ... omnia

extrema auidem emittet accidentia
... bono etc. Et ...
superioribus et inferioribus ...
... temperate
et lenitiue supra capitulo 30 et ...
magis ... Fercula ...
amigdalata ... borrag
spinachia ... lactuca cum
...
... et tu componeret fiat
declinatio ... magis et minus ...
... ipsa requirit calida ... fit
album ... ut supra cum
aqua ... ordeata etc.
... conueniunt ... fructus
... et ...
...
de quibus ...
et ... sit ... ...
magis ... et ingrossetur et
subtilietur regimen ... longi-
tudinem et propinquitatem ...
supra sepe. Est ... pre-
de ad lenitionem ... si opus
erit ... et ... sepe memorate
... ad ... ut
cum cassia et dia sene et similibus
ut de ... dictum est et in eis ...
...
ut supra capitulo 60 vel ...
℥ ii ... ℥ i ...
dantur cum aqua ... ℥ i ... fiat
... expressio et adde cassie
... ℥ i ... ℥ i et
consilium de aliis componere. Deinde
procedatur ad digestiuum quod ...
... ponendo ...
... Recipe ...
℥ i ... ℥ i ... ℥ i ...
... ℥ i aque ... ℥ i ...
Et procedendo ... digestiua fortiora
... Deinde ...
... et ... de epithimo

Cum aquis predictis et procede ad
fortiora de quibus supra dico
Deinde premissis ad solutiua sed
circa aduerte quia de eadem sit ques
tio quod post euentus lenitiuorum grad
si opus est secunda nam in continua
... ab ea clauditur ut supra
et tu scis Consequentibus itaque co
dicendum fiat illa met ex hic san
guinis qualitatem que tibi cumque
videbitur De solutiuis dicendum ut
supra de eis emittendo et sunt
electuarium hamech cum ... enamma
cassia cum diasene et pillule ad
hec que que dico ... et bigna Recipe
pillularum ... et ... pillularum ... mixtarum
... ʒ i at plus ut corporis etas et
temporis anni quod postulat Item
Recipe enamme cassie ʒ i electuarii
hamech ʒ i s electuarii de suco rosarum ʒ
i sirupi ... ʒ i s et potes in ...
bus ... et colatum fiat decoctio
... in qua ... cassiam cum
... capillorum ... voragine
epithimo et ... supra ...
Deinde procede ad purgationem Item commu
... est in ... de ...
emittendo et in fine illud quod tibi
dictum est Item similiter de ...
... et ... alteratione
... diacorallii ... platum
... electuarii de gemmis
Recipe ... ...
... et ... cassie ...
foliorum auri et fiat electuarium ut sepe
supra ... in fine ...
... inflammationem ... cardinali
... ... et ... ...
... speciebus compone ut libet
et dispositio exigit Consimiliter
... et ... et alia ...
que tibi videbuntur inflamma
ta per quibus recurre ad ea que
de pestilentia Et consimiliter

in unctiones consistit De remedio autem
emittendo dicatur ut de eo ... porcio
... Et sic breuiter ex cura simpli
cium collige curam compositorum et de
hiis et de omnibus aliis deo semper
ac beate virgini totique triumphanti
curie gratias ago Et ut tibi possem
satisfacere ... describam casum
qui tibi erit ut exemplar omnium Talis
casus occurrit Gallus qui ... de te
standis laborauit vir plenus atque
tenens pinguedinem etate 32 annorum
coloris albi assuetus regimine ...
... et grossorum ciborum ... certa
... in estate tota multum labo
rauit sustinendo firmiter ac vigili
as per calores ... plenus potu
... et ... dirige... et particulas
adde ut supra in ... ...
bus in fine ... ... fe
bribus occupatus est ... ...
per duos dies primo passus est dolorem
capitis ... ... et ...
cione in stomacho propter ...
... stabat sed si aliquantulum ...
debat sedebatur ... et addebatur
dolor capitis et ...
... ... et colera et flegmate
... cepit lente calere et stetit
sic tota nocte absque siti ...
... propter ... ...
... capitis dolor ... ipse
fecit sibi ... clistere lenitiuum et ...
hora diei comedit de pulla ...
et post pauxillum euomuit ... et co
leram citrinam et amaram et ...
... et ... ...
... et quia per ... ...
et quiescentem ... multum
... in hoc ...
... et ... ... calide
... ...
... ... sine aliquo sedimine

secunda

solu tiua

purg

altera tiua

epia

Mag(iste)r ... mittendo

Casus in [illegible]

Precepit enim a sompno abstinere
et fricationes fieri debere et aquam
ordei potui sumere. Similiter a decessu
tercie horam ad eius accessionem et cum
venimus ad eum ut primus vehementer et pul
sum sitis elevatum et velocem et spis
sum per parvulum temporis postea
clamavit frigeo et eius extrema
sua facta sunt et pulsus remissus est
a sua elevatione et velocitate. Unde
precepit enim fricari et pannos ca
lidos apponi circa extrema et quia
fuerat plus quam per diem naturalem
sine cibo precepit ut circa
terciam horam noctis cibaretur pti
sana et potarent enim vino debili
lymphato. Et mane sequenti exhibuit
tale solutivum. Recipe cassie ℥ i fiat
3 s cum ℥ i distemperentur cum decoctione
passularum enucleatarum in aqua decoc
tarum. Deinde facta operatione dedit pa
natam aquam ordei hora sua. Deinde
cibavit eum pulla alterata. Secundum (solutiva)
et potavit eum vino ut supra. Deinde
ordinavit ut dormiret duabus horis
deinde appropinquante hora accessionis fecit
eum fricari fricatione mediocri et tamen
circa eandem horam prius frigebat minus
et cito parvulum calefiebat cum calore
lento et minus calido. Neque illa nocte
fuit multum molestus. Cena ordinat (vomitus)
circa quartam horam noctis quia ptisa
nam non cenavit quod fecit et iste lentum
quia in ortu solis. Deinde accepit pro
cibo pullam alteratam ut supra et
post cibum pro tempore evomuit et
frigebat cum tercia die precedenti. De
inde attenuatus est calor et acuitas et fe
cibus est inquietus. Tunc administravit
de ... et potavit eum aqua
ordei et cum provenit eadem circa mediam
horam cepit eum frigiditas circa
extrema et voluit primus ...

Sed post parvulum recessit illa frigi
ditas et iterum calefit et a principio
accessionis usque processum noctis. Unde
ita hora cibavit eum ptisana
et sic gratificatus fuit quod erat ...
... Et quia in die solius
flegmatice erat urina subtilia
cum sedimento mediocris cum sedimento ...
... attestante digestioni et cale
cum pura siti et pura inquietudine
et pura constantia vigiliarum. In
die vero accessionis erat urina
tenua sine sedimento et erat eger
cum siti magna et inquietudine
et estimavit quod colera dominaretur
super flegma et quod flegma esset
satis benignum propterea concludit
plus attendendum fore colere
quam flegmati. Dedit ergo in die accessi
onis ... in aqua en
dinie et ... in die autem
... dabat acetosum ...
cum dictis aquis post cibavit
eum hoc farmaco. Recipe cassie ...
... ℥ i agarici ...
3 i sal gemme ... 3 s fiat
decoctio et primus ...
... passul ... et corroboravit
... ℥ i ... de ...
et ... in die flegmatica sic
est semper faciendum in ...
Et ... quod ... colera
dominatur super flegma ...
tendendum digestioni et ... cole
si a principio ... in ...
tali ... flegma ...
tamen super dominatur colere quod
... colere
... et ... eius ...
... ad digestionem et ...
... et ...
indispositione ...
... ad stomachum eius confortandum
... et aliis congruis

Et electuariis et confectionibus
Et eternum credibat ad digestionem
sic debilitantis cum aqua fervet
sumens hoc endivie flegmaticis Cum
die quarto tollitur cum eodem sirupo
et in aqua endivie deinde dabat
farmaciam tale Recipe cassie ℥ j electuarii de
succo rosarum electuarii indi an ʒ j ß cum de-
coctione capillorum veneris et rosarum in
medio seminis endivie et hiis successit
sit etiam post hoc recessit colera
et remansit sit fluxu sola et remanente
debilitate ad stomachum solum in hiis que
de flegmaticis dicta sunt Tu itaque
sic mittens operare ad similitudinem
sumens firmandis modis predictos
Sed variando antidota secundum va-
rietatem materiarum peccantium, gloria
altissimo glorioso obedienti et sine
quo nichil bonum operaberis ad
eum itaque te semper transferens ut
tibi semper succedat qui sit alte
benedictus per infinita secula
amen Digestiva materia mea
cum putrescit ad minorem et solutiva ad
Recipe sirupi acetosi sirupi violati an ℥ j aque
endivie ℥ j ß aque buglosse ℥ j et
ordinis predictis terminis et cla-
rificata et aromatizata cum sandalis
citrinis qui si extenditur prolongabitur
diebus optime diminuetur cum sirupo
rosaceo in aqua buglosse et endivie
ut supra et cum epithimando Et hec
solutiva compone que tenacem com-
positam respicitur ut Recipe pulveris
p. de tribus sandalis an. vel
p pone plus de uno quam de alio
cum materia colerica vel plus et
et parum tardius alterius materie
peccantis vel Recipe electuarii hamech
electuarii de succo rosarum et compone
ut dictum est Et ex confectionibus
convenientibus diamargariton magis pla-
cent vel de scrobe Recipe margaritarum

Seminis ℥ j ß corallorum rubeorum ʒ ij
zaphirum iacincti rubini smaragdi an
ʒ j ß cinnamomi ʒ ß zinziberis ℥ j cum
aqua rosarum et buglosse quod fiat confectio
Et si epar esset simul cum inflamatum
conveniunt sandali et cum compone
confectionem frigidam et dabis Et si cor
esset inflammatum conveniunt epimata
cordialia conveniret et diarodon et
sumens et cum quo Electuarium fiat et
quintum tercio bolum cum sebestis etiam
dictis et de ana Et appropriatis et composita
enim emittens quod emictam reprimitur Si
placeat compositam que tua com-
positam pendet que una simplicium Dy-
ctamni quidam valet hoc antidotum.
Recipe semina agrimonie seminis fumi terre
et corallis et psilii et omnia hec
trita decoquantur in aqua pluviali et ex-
bibat in qua cocta sunt tota ut
commendantur sinabrum et spinam
appropriate et credo quod hoc antidotum
valet magis emittens de flegmate
et colera cum smaragdus et ut supra
Ubi autem sit ex flegmate ad minus et co-
lera extra et magis respicitur flegma
Digestivum Recipe oximel simplex ℥ j mellis
rosarum colati an ʒ ß aque endivie ℥ j
aque feniculi ℥ j ß misce Si magis colera
loco oximellis pono pone sirupi acetosi
et loco aque feniculi endivie Et Recipe
ad fortiora te transferens dando anti-
dotum compositum vel sunt singulariter
sicut Recipe radicis feniculi apii endivie an ℥
ß seminis endivie feniculi anisi an ʒ ~~rosarum~~
℥ ß rosarum ~~~~ vi lige passularum
an ʒ in succi endivie rapi an ℔ j de-
coquantur in ℔ iii aqua quousque ad con-
sumptionem partis colet et collatura
addantur ℥ ß aceti zucari ℔ j ß mellis
℔ ß fiat sirupus longuibat brevius
ut libebitur Et solutivis dico quod colli-
gere debes in singulisque de quotidiana
et zuna dictum sunt et quod potest una cum

Marginal notes: polut (beside "confectionem frigidam"); Digest (beside "amen Digestiva" and "et colera cum smaragdus"); pill (beside "positam respicitur" and "ß seminis endivie"); Confect (beside "ut dictum est Et ex confectionibus" and "ut libebitur"); at the right edge: epia; Digest; Syr.; polut

Et Gwiler dicta de confortatiuis et aliis
ciam ut detur et notitia simplicium
decturet notitia compositorum. Et si
emulatio fuit extra putrescens et ceteri
contra tunc agregata que colatur respi
ue et emulcium ex etiadio Gnp de etiana
et de gina Et sempsi magis solicita
cenomum emittes aliter niti que cadunt
pectoris et aliis plenis. Item eciam precede si
exigerit tunc est quod si fuit fracta aut
emulta in principio precede cum ideo et
est eius quod frigidis est. Et per epatum et
aliorum ubi est inflammatio magis et ali
sterio que indigent remediis talibus
est. Item laudat Gent. a de aud omnis
cibi cum sit fracta et colita a primo ordi
cum pipere. Item emulent trociscos
cum spodio et in fine. Item cerebri de
cortice semi comun in qua cotitta sit cas
sia et tamarindi et 9. De cura 29
ethice cum putrida quarta
Ethica putrida curatur
Quod autem ethice cum putrida quarta pre
positi sunt sicut tanz operacionum mg
ad fortitudinem reliquie ex sanitatem esse 39
de febre epatica quarta. Item antiquum nunc de
ea emulcio inventi sunt et id ideo quia sunt
difficillima et consuetem confitere contra
eternam sunt et putrida. Ideo ethica in
frigidis et humectatiuis ex quibus est 6
de ea et cum laxatiuis nec de sitatiuis
desiccatiuis cum quam sit cum putridis nam
discratis ex apiuis et hec ex humoribus putridi
eget et maior actio est constrictiuus quod ex pe
dit cum febris quod est plinius Gnp ex
ista indigent extrauctatiuis et calefactiue
tibus similior autem est enim enim quidem
colerica complicatur est putri. Item tem
ptamus et emulsionis satisfacere nunc ordine
Gnpra pono cum per cordialiter dicte
est quod est emagna hec quartio si. Hic
enim citrinorum cancrorum quem eam istorum
ex attendite ad id quod emagis liborum alio recub
cum eneglecto et ideo plus de extitum hec
tunc regimen deinde dactimine emagis ad fecit hoc
Et si plus de putrida et fuerit facta eius
emno precede cum trittis de attis et purgatis
quod si fuit colita tertia de debilitatis
et hoc quod si emulta ad quartam cum attuis
et ad eam quidem. Et consilii de digitis
confortate ex emulcia in hac prudentia
tunc tu ergo sis solicita cum approxi
mando putredinalem et custodiendo
cum valent sit potius quod fuerit ad
do cibaria hec dum eciam cum quartarta et
cum lactatiua ut ptisana cum bro
dio pulli eius. Et eo hec diu
gillberti quod talia de nuce ex eius ita
calidi febralem alterata est et si fuit
alterata cum lactuca endiua et lingua
eius remutant eo clo sine. Et eam et
de quo dicitur humectando plus et emul
sionem debebit et de reliquis fortiorum
Et de cibando hec cum hec in infrigidatiue
tibus et debito te si quarta ea tessa
angustia et gestiere fecit ibi. Et 29
clarum ex digestione quem deinde a intenso
quarta cum deinde de ibi eo quod si fuit
cum fracta complicata. Et aqua de
lactuce sirupolis quarta ℥ 1 j aqua ciceris
℥ 1 j aqua ferri ℥ 3 et sine ℥ 3 et misce cum
precede in alio eo de ipso emtus
de quo sentit dicte. Et clarum et eum 39
per primum enim de lenitiuum et consumtum
clyste Et cum lenitiuo fiat si coctis stipis
est cum quarta ut cum facta et balneum eum
cauda aqua cum in matricem ciuolarum mal
ua aqua et calline de aqua 19 fiat de
coctio et et cum oleo eum oleo uiolarum
℥ 1 j et sale ℥ 3 et fiat clystere et de sermo
ne in clysteribus tunc sit emp et idea pa
ti de cum putridum et genitali. Et quod
aptem magis dilectum et administracio
clisteribus continue autem cum debilitate
est eum solitum plus explimit enim
et ceteris de tali tamen quod emultis debile
et deus exsicce in eis eciam nec si
cultatis debilis primum cum ibi et respirare
tez. Contra benedictionem noli te eloquere
si cum eis sicut et ceteris plus potest ipsas
cum ea et quia fuerit in et decorat
ex stibus cum ipsis et quod cum cibus ad
eius sunt clarum generationis ut infra
quarta aliqua cum sunt satisfactione eius
cum putredine in quibus semper pone
aliquid quod sit cordialis confortatiuum

Alio instr hor(arum) afflictionis fecit ant
tolice et da an p(er) tempus debitu(m)
in die indutus afflictionis / prov
tum fiat enos si fuerit fiet plena
ꝯ gutte receptus ad stomachum / Q(uod) clamor e ꝯ
altario que fiat ex elect(uario) restaura
tivo dicto s(upr)a de via ethice simplicis
vel rosata nouella eius / ut ibi s(upr)a
dicendo intentor quantum ut dictum est
/ balneum ante in hoc casu non admi
strentur ut prius huius digesta et cibum
ta materia et quia quantum dictum est tua hu
pendet ex cura senorum simplicium q(ui)a
aurem diffuse tractatum huius si tibi
casum aliquem de medicinis posui non t(ame)n
satisfactum ex putabo **Casus**
Quidam appellatus f. et f. erat postea
peruenit ad etatem 28 annorum et ex vsu
frigidorum ciborum quibus delectabatur
tympanitis eius erat multiplicata et mul
titudinem flatus agnosi per indigestionem
et erat quasi continue exponens ex
pnens et insipidus et quasi coide
bat ei spiritus eius semper ex lutosi
erat ante eius diutius erat et fuit
etiam cutis sed stipatus ventre hic
ante a febre latina accipiebatur et
quasi per mensem egrotauit de ea fe
bre eius curans quasi putans se
eius febre timere a cibis ignabatur sto
eius / quare putabat eius malam
dispositionem solidam stomacho sui debilitate
et tunc studebat eius remotionem
in applicatione sacellorum stoma
chalium calidorum et sapticorum et con
chombus et lingua et / item de domo
eius recedebat et eius iacens fixus per de
num gutte pabulatur per quod ante puncte
ad eo dies ipse incepit madere pa
pe et similiter eius tingentes se st
tulesfiet per assumptionem cibum per horam
et durabat illa caliditas circa horas
duas / deinde remouebatur et terminebat
pit inde totus motum materie propter
et sicut corpus externum remouebat sicut
currunt in die sol hora ab hora sic la
bitur et ipse qui tamen que dicta sunt et
ad multa signa proprie ipse stimulus discer
nebat ex habitus de latina et ethica et con
dens coxam eius grossam in colore remissa
et sanguis eius lucida et totum pingue
diem supernaturalem et plus de eius tumorem
per inde debilem et stractum ab hoc dum de eius
pinens linguam erat sine ariditate et siti
et in processu inuenimus quoniam sed cum 22
horarum sine accepisset cibum sed eius mate
riate tabefiat calebat pectore aliqualem
lem inspiratione pectoris et dispositionem tua
minus quasi et ipse comprehendebat iudicauit
eum pati sed febrem in ethica complexionem
/ et in fine prime speciei vel in principio se
/ tunc ordinat ~~ut possit letaretur et quod~~
~~manere circa tertium solis stare~~ lenius pedio
acutum timeo ad transitum speciebus aliquam
calliditatem declinare quia erat de nise
nonlebris et ordinat ut posset lactatum
et quod manere circa tertium solis stare
lenit ac molli fricatione in parmo le
ui et post fricationem ungebatur oleo amigd
alino in oleo violato et unguento
populeon recenti et hoc per totum dorsi et ex
/ teriorem et sub ventione accepit de elec
electuario rosate nouelle dragagantum
et de [illegible] prima inde amigdala
rum dulcium et [illegible] an(a) 3 et componatur ad
unitatem de quo accipe de eo 3 j post ungas
sumptionem dabat eius modicum vini cum ac
bi bibere deinde post horam unam
apponebat stomacho ceroten de mastice pigm
mis(?) saponacei olei nardini confecto et tene
bat per unam per horam / et tunc eo remoto as
sumebat de confectione rosate nouelle
3 m deinde bibat modicum vini cum
ut biberat / deinde immittebat cibum sim
plicem pullum pistum vel porrum et post cibum
accipiebat de dicta confectione et bibat
ut bene deinde sic ad mediam horam
quiescebat aliquando dormiens / et aliquando vel ho
ducere potuit propter supra(?) tale factionem ubi
Deinde appropinquante hora octaua ex
ercitationis et comitans sicut faciebat aliquando
~~dormire et aliquando~~ et in prandio utebatur pa
nis calidos et consulebat de caloritiva
confortatiua et tunc accipiebat de electuario

ss'to et bibat ut supra. Cumque ad ter
tiam noctis perveniebat calore febrili
iam pro totum extenso accipiebat et
cum suam s. pulverem ut supra. Item dena
ante horam noctis accipiebat duo ova sor
bilia et de confectione sfata in pno potu
etiam et aliud cella duo ova frutibatur
et cingebatur ut supra. Unguentum ad
sapienti dabat sibi sic · istud. Recipe radice
borage buglosse apii et feni ana ℥ i semi
endivie lactuce sem. 4 ana cum ana ℥ ii
ceterum succi ca et florum bugl. Item et
mellis ana ℥ i. Item meconum ligno ana
℥ i s. flores labrusce ℥ ii quorum zucari ℥
in nec sit syrupi ana ℥ i ordei grecor
tinati mirabolani sebesten passularum
ana ℥ i. Decoquantur hec omnia cum suffici
enti aqua et in gutto et pendeo fiat syru
pus ℥ ii in aqua decoctionis passularum
ana masticis et semine comedo frigidorum
maiorum sanabatur ipsum in diebus
quibus accipe. Item dabat solutivum de cas
sia fistulata tutoli absque tamarindis
et modico electuarium de et in corde recte
partium cassie fistulati et ordinantur ut lib
bit. Exemplum sit. Recipe cassie fistulati ℥ i electuarii
sucdi ℥ ii diapendion lac de pino ana ℥
i s. ad distepatum in brodio pulli pass
sit et in hoc digito et cubitus cibando
ipsum omni ex se bis alter. Item ordinat
clisteria ex succo blate et brodio pulli mel
le et zucaro cum oleo rosarum coctis ovorum
et pauco sale et continuit et profecit hec
egritudo eius ad eiusdem mortem et sanatus
fuit dei auxilio. Postremo adverte quod si
fuisset conditionis calide in sitim et ardo
rem ac cum calditate sanitatis
ineptitia contentio fuisset procede in frigi
dioribus ut cum unguento addere oleum de
papavere mucilagine semine citrulli et
cum hoc et similibus oleum ex frondibus et
et hoc in succis et huius modo ut supra
de ethica suam. De febre erratica

Erratice febres

Est lictz et de eis quorum fiat
ut supra sermo de quintanis
sextanis etc. tamen quia ut dictum sic
secundum plurimum febres mixte hic de eis

placuit rubricam ponere ad febres
compositas considerationem. Dico igitur
quod febris erratica est febris secundum plurimum
ac quasi semper periodica et a commix
tione diversarum materiarum commota
co. s. intus et quo vasa putrefactionem
perveniens que inter se certis periodis
periodis sic sit inordinate quaque
multum in affligendo ordine
naturali cum plurimum est frigus
in corpore contendens Item dicitur
erratica quia sic errando procedit
ut dictum est. Item et planetica a
planetis quorum lumen errat nec quod
in planeta spatium in situ sequitur
etc. Item sic beati prim in parte malit
ita et hic. sic ut plurimum hec sunt
nomina illius. Item sed differt febribus
inordinate compositis eo quod sint
similiter materiam habere febrium ut dicitur
materia sit per adustionem sine
per suum subtilem resolutionem et grossiorem
eius ad materiam meliorum. Item secundum plurimum
est. Item periodica et rarissime est quotidi
ana. Item erratica multum est contin
ua plurimum febris erratica semper
est compositiva. Item dicitur a compo
sita quia non est quod est
simplicem quia procedit posset et hoc
quod in ea est resolutum materie
humorum diversorum compositum
Item verbi gratia si contingit materiam quod
non puniret propter longitudinem eius
remote ad digestionem que continue
ad materiam melior in febre causatur certa
mente quod sine multe corruptione contra
ut supra dicebatur de quartana non prius
sic etiam quod materia sua ei
et hec secundum plurimum est ut dictum est
Tu tamen adverte hic ut supra de
periodicatione febrium quod aliquando
sunt diversitates in periodicando et post
ponendo anticipando etc. Item ex parte
dispositionis corporis perniciosa est et ma
ritudine etc. et ideo bene gradum
dicuntur. Item secundum uno loco etc.
Nota quia dicitur contra et sunt

Cura in haec et si sint ex uno inclinant
tamen habet alia diversas materias
putredinis et in diversis particularibus
locis existunt tales interpolatas fiunt diversas
febres et si una putrefiat post aliam
vel altera in eadem die faciet bis
necessario typum et aliud in mane et aliud
in vesperis et sic in gradum humorum
putrescentium / quaedam de 3a in 3am
quaedam de 4o in 4um quaedam anticipant
quaedam postponunt quaedam in illo modo
affligunt / quaedam autem in unica pu-
tredinis est in eodem loco secundum una
materia novus putrescit et alia tar-
dius propter eorum heterogeneitatem paroxismorum
et ideo in paroxismis accidit confusio
Quod Bernardus licet propter diversitatem
humorum paroxismorum et eorum typi
horum iudicantur in nobis et tamen ab
ordinatione in modo affligendi / tamen in
veritatem quaedam secundum motum suum ne-
cessarium quod exigit humor / et ideo bene
dixit / Gilbertus quod circuit in appare-
tiam / De rigore tamen est quia alia
fit a causa calida et in illa plures plurimum
est / Dicitur inceptio etiam etiam volunt
bene sit convenientia tamen admixtione
contendunt et in tali contentione
alia in motu continue est faciens sui
paroxismi secundum etiam productionem
et alia in motu altius est similiter
faciens sui paroxismi et sic accidit
paroxismos variari et certitudinem fe-
stu / De quibus febribus dixit
alio loco de speculative habere febres
est cum sint in suo fine in ordine
communi i. quod in processu producuntur ad fe-
bre secundum ordinem eorum et plures
illius est super quartanam / et quam re-
sistenti simul cum quietudine ipsa
producunt ad quartanam in humoribus et
exuberatio et in humiditatibus
simul multitudo quasi
adhuc eius sit febris simul cum
pro nam si eius est magis
ponit ex aliis quartana quae po-
tius sunt simul producitur de 4o in
in affligere quod si erit particularibus in

Febris et ex illis generabitur in illis ipsa
ratione penetratis non removebitur de 4o in
4um secundum tardabit in motu suo et sic quibus-
dam accidit quartana fiet quintana
Quod si simul utraque tamen fiat horum humorum
communicatio continuatio fit et prius febres
prolongatio ad quam prolongationem sit a
calore praeternaturali ad quartum in meatibus
ipsis ac partium suarum subtilium resolu-
tio remanentibus grossis in integratis
et ad quartanam in illis continuatis quae in una
continuitur / ad quod dicunt quod humor in illis
tardius resolvitur totus et ideo in
longo processu febres alias dicunt continue
quia posterius remanent formos cre-
scens / unde postea fit in tota massa
dispositio una et conformis et ad quar-
tanam tendens / Et breviter propter quod ass-
ignatur secundum curatur secundum plures / Et propter
autem febribus proportionatus est fi-
statibus et eius ad anticipationem et stans
est simul consistentiae et versus principium
senectutis / primo propter quae dixit in alio
loco / Tertius autem circa anticipationem et post
apud hominem 3 / annos plures autem
/ et quaedam in ordinatione paroxismorum quartana
apparet in membro dolore in multum credo
propter quod in ordinate conditione elevato
vaporis putridi ab eo ad cor et in gra-
et sunt mundi ad hunc / De ipsis autem febribus
continuis calor in unus 3o alie
et 3o et in 5 in alie **Signa de-**
terminationis / Signa habentur ex ipsa in moti-
vatione sed aliquam addunt ex parte
Contra et aliorum signa quae sunt secundum multe
de quibus dixit de una / alii ponunt
pro magno signo quod in die bis vel ter
infirmum molestant secundum in ordine mo-
rant in tali molestatione et habet de in
initialibus sanitatis materia et dicunt
quod sunt sine typo et in sanitate et sic
plures sunt sine typo ~~et in sanitate~~
et magno quod si ab apparente eveniet declara-
bit alius agregato signorum apparens
sit si in renibus dolor in fundo sub dor-
so et lesio appetitus eorum **Curatio**
Ordinatio / dictae / digestio / eius / calor praeter
naturam remissio quae humor integre adgregat

8

prima ordinetur dieta ad contrarium eius sic
ut sepe supra ¶ Eo aggrega digestiua
diuisa secundum diuersitatem materie ex quibus de numero mas
sa sunt flegmata et colera quod est secundum plurimum
dabis oximel simplex vel acetosum simile et cum
aqua vincturam at sindare vel decoctio
vel sublimationes epithima et similia ¶ Et hoc
ordinate et per culturam quem tamen euidentia vero
ordo esse intentio ad similitudinem calidam
¶ Ymmo demabilem die de cultura dicit dar-
dinas ... turbit vel cassiam ... Ymmo
medis aut cum simonie et similia penitus
procede ... ¶ ... tamen
cum fortibus cum aqua ordei et iulep
violato et similia de quibus de ...
et supra ... ¶ Item ad hoc ... ad
... si ... et cetera conficiunt
¶ Preterea que scripta sunt de cura ...
supra hoc ... loco quod sit
... et ... et ...
¶ Et cum ... maxima pars ...
... est ... corporis si
pe ... purgationibus ... et ad
... subtilianciam sine calefactione
ut ... et similia
¶ Postrema ... subtilia ... fortia
et similia ... forcia ... competunt
in principio ... eo tempore ab
... composito et similia et eadem
... tempora distingue sicut de
aliis putridis dictum est et per maiori
de ... et ...

De febribus apostematum

Febris apostematum est febris accidens
ad ... apostemati ... vel ... in
trinsecum que est effimera vel putrida
... ¶ Et de febribus ... apud
... febris ... ut ... Eo primo
... apostematum ... et in
febris ... ¶
Dicendum quod si ... apostemate ... in plus
si ... febris ... sicut ... partes
... apostematis ... est ... de putridine
... quam forte ... ab apostema
te ... a causa ... putrefactione ¶ ...
... apostemate ... in plus ...
... doloris ... sine gra
... per resolutionem magne

... apostematis et ... que ...
quod apostema sit resolutum et ... et
tamen ... sic ...
que ... ex ipso apostemate ...
... plectro ... effecto
... ¶ ... que est effimera et per
quod ... quod apostemata ...
fiant effimera ¶ ... que in ...
... quatuor conditiones fortes
ad ... putrida ... ¶ Prima
... materie que ... suffi
... suam evaporationem ...
ad cor perueniat dato quod ...
... vaporibus ... resolua
¶ Ad quod ... caliditas ...
... quod ... spiritum
... evaporationem ...
... ¶ ... magis
ad cor ¶ ... latitudo ... quas
... vapores ad cor ... deferunt
¶ ... apostematum ...
... et ... ma
... liberius ad cor pene
trant ¶ ... que ... ex ...
... penetrant ...
... ad cor penetrant ...
extrinsecus ¶ Et ... oppositis conditi
... sunt debiliores apostemata ...
... fiunt effimeram ¶ ... enim
... apostemate extrinseco ... materia
sit ... libera
et ... et ...
... ad ... subtilietur et ...
... et ... sunt calidiores
que ... est sufficiens ... tanta
effimationem et est apostema a corde
magis remotum et obstacula ...
... et ... ¶ ... dixit ...
¶ ... plurimum de ... febrium ... in
apostemata ista non perueniant ...
plurimum ad cor quia ... resoluitur
... ad ... in calefactione
sua absque putredine sua quia
... simplici qualitate et ...
in putredinali ... non ...
possit vapor ... peruenire ad cor
quia ... sub assella ...
... ad ... perueniat

Est unus apud qualitas / scilicet si apostema est
magnum valde multum de vapore
emittens ita unum per sic in predi-
et hic unus notavit Avicenna dixit si
plurimum Item et ad hoc faciet pro-
pinquitas eius ad cor ut apostema
sub assella sinistra in mamilla
sub costis et similia Item et hoc fa-
cit eius malignum extrinsecum sua
malignitate trahens materias multas
in carnibus glandosis et ibidem
remanentes putrescant ut ex eis
et malo cum vel pedis ad quod
sequitur apostema in igne Item ex
forti dolore et veneno et sic ex
similibus causis Et sic breviter
ut Avicenna dicit Est plurimum quando hoc est
a causis primitivis quia cum percussi-
one et similia que sunt apostemata sit eve-
niencia tunc febrem dici quia effi-
mera et non quod Sed putrida et
hic unus respectivus ad apostemata intrin-
seca que si plurimum fiunt putridam
et cum effimeram tunc concernit
dictum est de apostematibus extrinsecis
Et dicit secundum plurimum ut aliquando vel
quod sicut dictum est de apostemate extrinse-
co quod ipsum per sola qualitate absque
putredine cordi generatur / ita non
intendunt quod illud idem fiat intrin-
secum ut ex eis patet vel melius
angustiis quia in venis strictis
et arteriis strictis in loco remoto
a corde ut intestino recto et similia
Et apostemata extrinseca que communiter
sequuntur sunt putrida sunt apostemata
cerebri et oculorum meri stomachi
renum pectoris pulmonis epatis
renis matricis vesice intestinorum
... et similium quando autem talia
apostemata putrida causant iam dictum
est Dicitur vel ethica cum in ipsa
Et iste quando sic non prolongatur
durat ad ethicam et ipsa quando apostemata
sunt in capite et hic hoc veritatem patie-
de ethica sequitur ad consumptionem
senilitatem et marasmum que pre-
veniunt defectu humidi unde pro

cipuum est epar Ethica autem consequens
inflammacionem et ebullicionem magis fit
ipsa apud pluribus quia cor non per debitum
... cum ardore ebullicio et inflam-
macio magna in eo et in omnibus
membris Signa demonstrativa
Hic attende quod signa demonstrativa fe-
bris putridarum que ad apostemata intrinseca sequuntur
sunt sicut reliqua signa aliarum putri-
darum que ad putredinem sequuntur
Hoc ubi quod si apostema ad quod sequitur fe-
bris magnum in loco propinquo cordi suf-
ficiens continuae evaporacioni putredina-
lem etc et fiunt coleraum ut erisipila vel
est febris continua ... tamen tempore ...
... sicut in ... est
magna ... putredo non est
... et est
... de ... et
alios signa febris continue ... si sunt
tale ... signa febris apparebunt
Et consimile dic de sanguineo et de melanco-
lico / quod si ex ... signa ...
... ex ... valde acuta febris erit valde
acuta tamen signis patuit de quibus omnibus
... est supra sunt ... / Et hoc
intellige ... supra ... apostema
tamen Et diversificantur hec secundum diversitatem
in longitudine / et brevitate / malignitate
et prolixitate etc / unde aliter sic quando
apostema est magnum et aliter quando parvum / aliter
quando est in membro valde venenoso et
... / et aliter quando est circa membra
principalia / et aliter quando est in remotis et
/ aliter quando est in membro nobili / et aliter quando
in membro ignobili / et ex ...
sapiens ... / Dico quod apostema propinquum
cordi et cum eo ... magnitudinem ...
est sicut apud pulmonis et oculorum
pectoris et cum ad ipsum sequitur febris
/ tunc apparebunt signa ... apostematis / ...
in pleuresi ... signa ... /
pulsus ... / ... contra / de ... in
... molestans / ...
latus ... inflammans ...
... / et frequentia / pulsus ... Sig

De signis 2° ¶ Item urina erit secundum plurimum ad albedinem declinans propter magnum calorem raptum ad locum apostematis eius ut Avicenna 3° 4 proprio capitulo ¶ Apostema autem remotum est sicut apostema externum quod debilitat tamen in corde commoditatem ¶ Etiam cum adest apostema in membris tunc ad signa ipsius apostematis erit dolor et gravitas in loco remoto et in partibus alteratio caliditatis maior consueto ¶ Et ad ipsum in plurimum eius sequitur febris forte et continua propter propinquitatem arteriarum et venarum ipsorum ¶ Propter quod eius multum quiescunt tardi sunt calorem ¶ Et si quiescant eius quiescunt ¶ Sed est contra talis si quando apostematum remotum sunt multo [illegible] pollaté quando mut aere sine [illegible] mus sicut de quibus curatur febris [illegible] narum et similia in quibus fit rigor et orripilatio erit in [illegible] et harum diversitatum causa est diversitas multitudinis [illegible] que [illegible] aggregati et adiuvat ¶ Et quando sunt [illegible] debilis sensus habet eorum apostemata eius sunt in fortibus accidentibus et [illegible] ¶ Preterea quando sunt a corde remota eius que sunt in loco propinquo cordi erit habente magna [illegible] in eo [illegible] ~~magna [illegible] in eo at quando [illegible] est~~ magna spasmo et similia [illegible] signis [illegible] et [illegible] ¶ Sed [illegible] apostematis fit aliquid sicut forte dolor capitis et perturbationem sensuum et tamen [illegible] est in loco remoto a capite [illegible] multos videmus a capite [illegible] cordi multum [illegible] eius [illegible] multitudo arterias a corde [illegible] ¶ [illegible] quando apostema est magnum in [illegible] colligantia quam habet in [illegible] et pectore que sunt loca propinqua cordi propter sicut forte [illegible] et si [illegible] dolorem in capite in quo colligantia habet et [illegible] sensuum perturbationem ¶ [illegible] et dolorem [illegible] colligantiam magnam habet [illegible] ut [illegible] 3° 4 [illegible]

¶ Item autem sunt [illegible] sicut [illegible] respectu loci et aliorum sunt [illegible] autem [illegible] et aliorum [illegible] ¶ De signo [illegible] ¶ [illegible] est sicut [illegible] tudinem [illegible] in [illegible] suffocationem caloris [illegible] velocitatem constrictionis apud statum [illegible] tempore [illegible] [illegible] et [illegible] ¶ [illegible] in [illegible] diversitate [illegible] et [illegible] est in [illegible] ¶ [illegible] in [illegible] et similia ¶ De signis autem [illegible] apostematum [illegible] sunt ad sensum

Pronosticum

¶ Apostema [illegible] pulsus [illegible] [illegible] aliquod [illegible] est [illegible] est glandula vel carbunculus [illegible] aliquo [illegible] et [illegible] pulsus [illegible] ¶ [illegible] sequentes apostema [illegible] longitudinem [illegible] ad [illegible] ¶ [illegible] apostema est [illegible] pulsus [illegible] pulsus [illegible] ¶ Apostema [illegible] nobili [illegible] pulsus [illegible] membro ignobili [illegible] ignobile [illegible] ¶ [illegible] alia apostema gutture [illegible] est apud stomachum ut in squinantia periculosa vel mortalis et tamen guttur est ignobilius [illegible] ¶ et [illegible] ad [illegible] omnibus [illegible] attende

Cura Curatum

¶ [illegible] et [illegible] [illegible] fit per [illegible] ipsorum apostematum [illegible] a [illegible] in [illegible] apostematis que [illegible] apostema [illegible] illud [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] prima intentio sit ad curam apostematis 2a ad [illegible] et [illegible] et [illegible] intentionem eius [illegible] a prima [illegible] in quibus [illegible] putredinis et [illegible] putredinis

in generali. Secundus est ordinatio 29
diete que ordinatur dz ad omnem recepcionem
et febris. Etiam a parte quantitatis ciborum
ordinata dicitur infrigidativa et humecta
tiva et precipue in cuius extremitatibus
tunc corporis arefactio. Tertio a-
stabiliuntur febris de infrigi
datione et humectatione modo dicto a
infrigidandi et humectandi in ipsis
corporibus de acutis et in ibi. Sed circa ad
vere a hic in qua est in hiis fe
bribus modo tamen potius aliquis sine ex
pone singula. Quarto autem quia
cibaria sunt in ma ensipile a
alii fieri modo per sunt nono corpore
et corporis in cadiulis collibus
et tunc spatiales post evidencias. Item
tunc est lactuca ablata quia ma
gis infrigidat et humectat et remo
eius contrositatis. Et est in saniis non
ablata melior est ro cum. Sexta 3
non est eius indurata si vult fine 2
multa et ceteris remissio. Septimo 3
digestio quia est eius evacuativa 1
de particularibus administratio. Septima 3°
est attendendum correctio. Octavo vere
ad curam de causa particularium corporis
et ad alias quam ibi solutiva in
remediis preposita. Et sicut per digitus
quia per 9° et per 7° quod ibi. Sextus
eius vera apparuit evacuatione quod fiat in
in aqua particularis gradus et in comp
etentibus capitulis et rubricis
humecti prima solutiva per in cum
opposite diffinita. Octavo in circa at
fectu a sit in rura aparatus ext mi
fluxus. Et ideo dz ex mirabilia
Sexto autem ut fenestra et in cerebro
supra nullo quippe. Nam si eam
evidens temptabimus agitabimus
et sic conveniant quare membra
illa propria et sana lederentur etc.
Canon et sa primi de cura apud
tumefactio 10. Videat autem hic in vo
luit cerebro per ipsius capitis 60 que
per administrationem particularium dis
tinguere ca aperitiva vero periodo

competit repercussiva periodo. In augmento
repercussiva in resolutiva repercussivis
convenientibus. In statu equalis omnis
in declinatione vero resolutiva pura et
hoc maxime in calidis apathibus. In
fine autem dz in principio repercutere
in remissionibus in. Et ut hic intelligere
vera enim si repercussio fiet ad partes corporis
generis etc. Unde et sic exemplificatur
dicit quod ubi apparens sit herisipila desup
pom dz sinus lactuce parum spinachium
bariti ordei et sint actu frigida et infrigidant
et conducit infrigident et permittere
ne calefiant a caliditate apparatus et ideo sunt
fiat repulsio et caliditate predictis
extremitatis. Et addite quod hic erit posita
alium ad in hoc repercussio quia turnut
eius inflammationem et sana sunt quod sunt
zoar pro therisit quod vero caliditas a parte
est pura posse pom de oleo ensinito vel
rosaceo. Sed in apparuit collecto in ulterius infla
mationes non erit de virtute. Et in iis in hiis
bis grad et reducere ad ampla corpora de
acutis et aliis pro complemento septima

De recidiva

Quandoque quando post febrem curatur
recidivat. Item febris de novo
incurrit quod sic potest dicere bis quatre. Ante
ad opus committere predictis. Hoc primo sacer
tibi in a non ex motu sine modo egros
an se fint a ra permutua quia ex inordina
to regimine. Iam a causa antiqua quando non
predictus committere ad remediorum multipli
cationem. Nam si in multis pluralibus remedia
quia statim dabis solutivum et cibaria
sint ex inania prima et omnia dextera eius
malicia et morbi infirma. Item in recepta
etiam est a cui quod recidiva sunt pejor
est prima inclinatus quod est in sanguine abs
tini in recepta modo. Ideo inducta tamen acuti venere
et cadere quod ex talia sic promptum ex thesauro
me solutive duo notabiles tamen morior
tum sint quam forte fuissent de morte absque
Sed per hic in recepta competentia sunt medicis
illas que certe famosi erant. Et ideo cante
aggredere recidivam et non solum prompte
in omnis cura sed semper timeas. Est quippe

Recidiva

Recadina sit facta a causa intrinseca de
tecior sua cadit ut dictum est et patet in seq
capitulo qua infirmus debilis
est propter se precedentem. Ideo quia causa
intrinseca magis est apta impedire
virtutem quam etas in principio infirmo
existente forti. Tu etiam deum suppli
citer exora ut te in cunctis tutum
faciat me Johannem ditamus Hornada a
quo periculo et nomine ipse gloriosus
me tegat per suam immensam defen
dat misericordiam Amen

Pulsus causonis: Velocissimus; Spissus vel dilatatus; Calidus subtilis

Pulsus terciane: Velox; Subtilis; Durus

Pulsus quartane: Durus; Tardus; Strictus

Pulsus quotidiane: Tardus; Mollis et latus; Rarus

Pulsus Sinoce: Plenus; Mollis; Latus

Rubrica de regimine convalescentium regulis

1 Opportet ut fiat alleviatio in omnibus
2 Opportet ut reducatur ad consuetudinem equaliter fa
cile et de convalescentibus continuatim
3 Convalescenti competit illud quod augmentum
efficit in sanguine
4 Et agere ut quiescat lete et gaudeat
7 Prohibeatur a bevendis et paucis a coitu
6 Regimen convalescentibus in omnibus dicere possit
[illegible] diebus et tubus [illegible]
fiat in regimine
1 Ut fiat primitus regis [illegible] infirmus decreverit
[illegible] papyrum

Que sunt convalescentibus communes
Difficultates

An convalescentibus competat cibus et quale
An petat flebotomia in convalescentibus
An quibus debeant convalescentes solui 3
An convalescentibus competat balneum 4
[illegible] An convalescentes primo 7
non appetant et post appetant [illegible]

Responsiones

Cibus non [illegible] est ei continuatim et [illegible]
[illegible] et [illegible] tenue et subtile ut tangit ad [illegible]
dicitur

Ad [illegible] flebotomia magis convalescenti
[illegible] ad [illegible]
[illegible] extractione sanguinis

[illegible] ad confortativa [illegible]
[illegible] solutivum [illegible] ad 3m
solutiva [illegible] solutiva
[illegible] ut solutivum cordiale [illegible]

[illegible] convalescenti [illegible] competit balneum [illegible] ad [illegible]
maxime convalescenti [illegible] balneum

Galienus preter quartum

Rubrica de tribus convalescentibus
Cibi convalescentium [illegible] qualitatibus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] convalescens [illegible]
Regimen convalescentium [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] separatio

Difficultates

Utrum sit [illegible] convalescentibus an assata 1
an elixa
De quibus [illegible] appetitus convalescentis 2
[illegible] 3
[illegible]

[illegible] ad [illegible]
[illegible] assata [illegible]
[illegible] appetitus convalescentis [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] convalescenti [illegible]
[illegible] ad 3am
[illegible]
[illegible]

Rubrica de dispositionibus [illegible]
convalescentibus

[illegible] 1
fortitudo et debilitas [illegible] 2
[illegible] 3
[illegible]
[illegible] 4
[illegible] 6
[illegible]

Difficultates

[illegible] 1a
[illegible] 2a

Responsiones

[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] ad 2am
[illegible]
[illegible] ad 3am
[illegible]
[illegible]

Viri Amoris egregii domini Anthonii de Cermisone (?) ad ... decem libros omnium que ad eos in libro ac dulci aere gemere solitos delectatione privatum quod plurium adeo tempus in senectute est tam ex pluribus paucos infra dicos incep... orti sunt. Et a ... tempus ... non aliquo facile decem que ab antiquioribus eius de febribus dicta sunt summarie perstringendo et diffuse ac sparsim tradita in hoc summario summatim satis ac ordine ... quibus inspice valeat. Tu igitur ... dilectorum ... parens ac ... collector ... principio ... gratum ... digneris ut ... debilat ... suffragio tuo in ... fine ... scilicet ... perfecte ... et ... et ...

Hoc ... in ... sumarum ... et ... et ... quod ... simple et superfluum ... sit ... tempus ... ... ut facilius quod ... in tres partes sive distinctiones dividitur. Prima de febribus ... secunda de ... tertia de ... prima ... continet ... secunda ... tertia ... quarta ... quinta ... sexta ... septima ... in serendo ... duo ... prima ... secunda ... pone ... quarta ... quinta ... sexta ... septimum ... a ... ... a ... tertia ... a ... ... a colera citrina

Septimum signa ac curam ponit. Tertie ... Octavum signa ... Tertius tractatus septem continet capitula. Primum febrium ... secundum se ... a ... dulci ... aquoso seu ... purientis ... tertium ... a ... ponticio ... grosso ... at ... purientis ... quartum ... et ... purientis a ... quintum de ... a ... colera ... sextum de ... et ... et ... et ... et ... septimum vero quotidiane ... ponit. Quartus tractatus VI continet capitula. Primum febrium ... signa ... secundum de ... a ... tertium de ... quartum de ... sanguinee ... de ... quintum ... sextum de ... Quintus tractatus ... continet ... primum ... duplice triplice quotidiana ... et ... per duas ... vel plures febres et tandem ... sequitur ... secundum ... ponit ... tertium ... quartum ... quintum ... signa ac curam ... ponit pestilentie. Sexta ... signa ... ... septimum ... ponit ... et ... senectutis signa ac ... ... amen

Quoniam mee sit ... febrium ... per ... prima ... capitulo ... quod ... ... et ab eo procedens mediantibus spiritu et sanguine partibus ... corporis ... sensibiliter ... Talis ... quidem ... quedam ... quedam ...

qualitas et tumefactio humide ... a calore non naturali ... naturalis humor humidus ... constat et cum ductu ex aqueo elemento

Ex primo sequitur effimera Ex se-
cundo moralis Ex tercio ethica et sic pa-
tet quomodo spiritus exit subitum se effimere
de qua est principaliter pertractandum ad cuius
evidenciam quod spiritus generatur ex parte
subtiliori sanguinis et est corpus compositum
et subtile quod sunt virtutem etc et etiam sta-
tus per corpus mobile aptus scilicet ad e-
xequentiam in suis operationibus de parte
ad partem emitti Et sic communiter describitur
Spiritus est corpus aereum humidum in
suis operationibus organum anime qui vero
sic dividitur in spiritum vitalem animalem
et naturalem / vitalis generatur in corde
alius in cerebro naturalis in epate
In stomacho etiam a corde ad cerebrum vitalis
transmittitur spiritus quia spiritus per rethe
mirabile ubi modificatur et gradatim
recipit temperiem per quam operationibus
animalibus debitum sit instrumentum Et etiam
talis in epate recipit temperamentum spiritum
naturalem inde per duo genera et cetera
de aliis ductibus in cerebro tamen etiam tres
spiritus cor vitalis alius et naturalis ab
istis tribus membris ad omnia alia
membra transmittuntur vitalis naturalis
ut ea vivificet ut eis virtutem tribuat
Animalis ut eis sensum atque motum prebeat
Et naturalis ut illis virtutes tribuat natu-
rales / que sunt appetitiva attractiva digestiva et
expulsiva Et quodlibet istorum ab aliqua pre-
nata causa excepit preter naturalem inflam-
mationem sicut quod ex vehementi motu vel furo-
re vel consimili spiritus sepe superincendi-
tur et postea egreditur per quod oppones ...
lis mitur et ex isto secundo sequitur effimera
ex spiritum vitalium distemperancia proveniens
proveniens Consider quod ex secundo sol vel
consimili spiritus ... preter naturaliter
calefiet per quod sic sequitur effimera
Et quoniam preter naturalis calefactio cordis ac
vitalis spiritus communiter provenit tamen quod spiritum
aliorum distemperancia Et posuerunt quod quo-
rundam ... calidis a quibus
naturales spiritus vel ... preter naturaliter
calescunt ad quam superexcalefactionem se-
quitur effimera principaliter ex spiritum

naturalium distemperancia proveniens
Ex quibus patet qualiter se effimera
procreat per totum quod animalium naturalium
est etiam vitalium spiritum distempera-
cia que sic describitur Effimera est
febris ex spiritum distemperancia proveniens
~~que sic describitur~~ scilicet spacium unius
diei vel excedens etc dico de effimera
scilicet unius diei sed vero effimera que
unius diei spacio latitat vel ut
placuit quibusdam de effimera ab e-
finicis animalis motus quod vita quia
vita sola die vivit ... tamen etiam
ad tercium vel quartum vel quintum prolongatur
propter errorem sive vel oppilacionem quando
est per cutem ... putre-
dinem convertitur Sed ... quod omnis
effimera a causa primitiva et quia est
multiplex de ... multiplicate effi-
ciunt effimeram Unde potest ab omnibus
infra scriptis causis ... premere ut sunt
labor angustia tedium ira fasti-
dium eructus bubo ...
quod in cerebro ... facta spissitu-
dine ... et ... Et quamvis a multis
causis multiplicetur effimera tamen
manifestat ad aliquas tamen ... reducitur Signa
signa ... pondus sunt ...
eius ... sine tremore ...
et ... acuitas
in ea ... seu pungitiva
... et ... In ... vero
... non reperitur ...
temporis ... a sua ...
tabili ... dispositione ...
tempore ... effimera ... et ...
... In ... eius ...
aliquantulum per ... Unde effi-
mera ... declinat ... in ...
sudor ... quedam
Ex ... eius signis satis certe ...
effimere ponitur ... si ...
... ab infirmo ...
... ab ... causa ...

presserit vel ad alia colorum reduci
bilia diligentius inquire. Et hoc sat
pro prima de signis pronosticis sit dictum
Nam cognita febre et infirmo debi
to certo certissime pro tertio pronosticum
etiam communiter dicere naturalem non tisi
que si aberraverit vel alia causa secundum principia
sicut separando in extrahendum seu pur
gandum medicina tran{s}misse. Tercio ad
curam virtute constante ad declara
tionem vel celerius peritius attendendum est quod si
ab infirmo ad alium dandum medicina
fuerit aliud sicut et similis generatum
exhibeas vel aquam ordei vel aliquid
tale vel aliquid simile et si gros
sus exhibe maius vel plus ne
fuerit generatum rosatum vel consimile
In declinatione autem cuncta parvis
alteratum in aqua frigida deinde in aqua
sunt infusiones vel dare tamen dulcia
cum aqua ordei exhibitum vel aliquid tale
Antiqui autem quod modo non habemus
in usu, eos in declinatione balnea
bant in aqua dulci, quod postea
oleo eos inungi faciebant et
in ipsis cibos facile digestionis ciba
bant et in hoc faciendo libet et quod
propter brevitatem sine affectione pau
ri has febres patientes se eos aug
mentis ad alias magis protractas
distinguitur propter quod speciales obmit
tentur curas. Quinque similiter aliis si
gna accidentia et curas efficaciter approbatas
describentur propterea quod ad magis posuerunt
Ad quos si vis satis sunt certi sicut
et haec de effimera sit brevius dicta
sufficiunt

Secundum pre
missum ordinem de ad si
gnificandum se confert tisemnod
per quod dicitur sermo quod sanguis est humor
primus qui a natura sua dispone
ndo mutatus est in complexione calidus et humidus in colore rubeus
in odore suavis in sapore dulcis

propter spatium decoctionem ad ex secunda di
gestione perductus. Secundo sciendum quod
sanguis per duplicem peccare, scilicet in qualitate et
inequalitate in quantitate quando vene
sunt adeo naturaliter repletae sanguine quod
inspiratio debita prohibetur. Et in eis
venis et maxime propinquis cordi et
videlicet sit coartatio per quam debita inspi
ratio prohibetur ~~vel in venis et maxime~~
~~propinquis cordi~~ propter quod sanguis ebulit
et inflammatur et sic generatur synocha
vene inflammantur scilicet propter sanguinis
subtiliationem que fit in corpore circa cor
inflammatur atque in infirmo quod inficitur
et propter hoc febris talis accidentis synochus
synocha inflativa communiter appellatur
que sit describi potest. Synocha inflativa
est febris continua a natura sanguine sua in
venia contentum vel venas coartato procedens
et de hac intellectum in pulsu. In qualita
te vero similiter sanguinem peccare quod tamen
generationem ad febres extrinsecus. Eam
signa cognoscitur causa inflativa synoc
sit quia primo precedit quedam gravitas
atque membrorum constrictio pigritia et que
dam lassitudo et sompnus solito lon
gior erit in sompno et rebus apparent
rubee atque purpuree in temporibus et
fronte gravitas sentitur cum constrictione
in maxillis atque in locis in quibus pectore
se ponunt solent. Cum vero febris adest et
in tanto dolor capitis in facie rubedo tensio
ac plenitudo venarum et in facie ac si
balnei egrediretur quadam sentitur et in
hanelitu difficultas sic erit infirmo
videatur quasi in flectur, et in gustu de
rectus sentitur in ore et quasi semper vel erit
plurimum quoniam que se continua per
nuere in rigore et quantitatem frigore
Signa eius similiter intensibilius cum
est cum multitudo aut quantitas aut
venenositas in tali calore forma quasi
aut rubea. Et cum pulsus est
fortis magnus plenus mollis et con
densus. Et haec sic sequitur maxime accidit
in vere et in yeme adolescentibus

Adolescentibus et bonas habentibus
habitudines quin carnes multas et con
fectiones de multa tam comedere consue
verunt multa quoque multo et vinoso
generate ac delicias et simile regimine
san multiplicatis qui sunt Quantum
ad pronostica signa sciendum quod licet su
pra dicebatur Cum sit a sanguine sine
putredine cum venas tantum si
statim debita adhibentur remedia
sepissime in una die curatur et
ob hoc medici multi cum essent affirmaverunt
moriuntur Sed si statim non curatur
tunc secundum quod sunt caliditate et humiditate
in putredine facilime convertitur Si
hec febris cum putrida erit committitur
ex ea sepe pleuresis accidit seu peripleumonia
ad omnium presto non accesseris et licet
quia vapores ad caput ascendentes
propter obturationem pororum ad pectoris
partes descendunt quod si ad pulmones
per ipso ipsorum et si ad pleuram pleuresim
inducunt Ex quibus patet quod talibus
pronosticandum sit Nam si affuit tempore
apto et debita adhibeantur remedia ipse
citra quietam ad bonam statum reducitur
Si vero prima vel secunda die preterierint nec
debita fuerint applicata remedia
immediate vertit vel in putridam continet
et statim inducit dictas egritudines
et sic patet quod dictas pronosticas Quod
igitur sit curatio ad cura remedia vi
derunt vel aliud prima et secunda medici
aliud cum annotatis Similiter ad primum
enim fiet et sene fit vel in aqua rosarum
sandal et aceto per inpotata potus alterare
vel aqua rosarum sandal et aceto per inpota
potus alterare vel aqua rosarum et ace
to vel aqua limpida in aceto Come
dat ptisanam ordei non colatam nec
panis scire vel succo arantiorum vel a
gresta vel comedat minutas pannas se
pe magna brodio totum Et quia ipse to
tum citra vel ultra ad dietas grossi
ores que tendunt modo pa... ...
[illegible] cum brodio pulli alterato.

Cum lactuca endivia aut portu
lacas cum pane ... eodem modo coctis
que in romuliane vel dominige
tur de ea appellamus Et cum
partibus istis decoctis amigdalarum
sit ante ordei depilati vel
avenam et post dentur amig
dalorum extractum in aqua ordei
et aliquantulum ad ignem inspissatum
vel quo post ad gustum vel aliquid
aceto sive vel mixtio semine frigido
vel de circumibit tantum vel agre
ste Et si ad tusim de pectore venit sit
fiat ex pullis primo alteratis vel
et fiat secundo liquidum quod potus
alterare in succo arantiorum vel granati
vel modico agreste Et si subli
mato pulli vel ... solum
pulpas accipies abiciendo pin
guedinem quas subtilissime tere
dum aqua rosarum eas aspergens atque
inde pulveres admiste inferius scrip
tos vel de sandalorum omnium ana
ʒ i rosarum cum spodii ana ʒ s. margari
tarum corallorum seu fragmentorum
saphiri smaragdi iacincti granati
et rubini ana ℈ i fiat pulvis et si
magis adest flegma adde ... hoc
et cum hoc totum in vase repone
quo aliquis sunt ductum vel san
guinem quod si parum addere sive limonis
vel citrigeri bonum dum talis omnibus
fiunt et in retalibus aque pleno
cut quod sit ad coquendum ponatur et ad
minus per quinque horas bulliat in desi
nenter et si hoc ad alembicum po
situs alembicum ipsum contineret vel
vase collocata Si vero in decoctione
infirmus gelatinam appetit fiat
ex pullis primo in carne coma
et pedibus vituli bene coctis et
in ea parum aloes ponatur Et licet
cum post spinachiis boraginibus
lact acetosa endivie endivia coctum
et tunc cum potus agresta succo
limonum vel consimili si habes

Et si parum lactuce cum a bullitionibus
bullite cum modico aceti mediocris for
titudinis cum pane comederet
non malum foret. Comunis fructus
vitandi sunt preter prunas que q
bus. Alia autem ... matura ...
mictionis ... comedere potest. Et medium
quantum ... matura sunt per
sita post ... calorem extincti
one. Regulariter operandi nimis non
compotent scilicet aqua ... et sunt
gravati nec ... acetositate
... vel bibat aquam ordei
cum ... Et si rogamur ...
... exhibere sit aqua ... clarum
aliqualiter acidum et ... cum
aqua ... decoctionis ...
... vel aqua bona fontis ...
te ... est atque gaudio ...
... tristicia et similibus omnibus ...
... de sompno autem et vigilia ...
assuetum sompnum cum quantitate
tribue quia sompnus ...
... et ... De inanitione
... et repletione quid faciendum
satis patebit. Ex hoc ... non
naturalibus de scripto regimine
ad ... enim regimen ...
tendat quae quanto minus fieri
potest faciat stomachum ... bra
... media si sumi ...
... placent. Constituimus ...
... fiat de basilicon et ... ad
appetitum ... virtute etate ...
... talium ... attende de
consentientibus quae lipothimia ...
defectio animositatis. Dicitur enim
a lipos quod est defectio et thimos
animus quasi defectio animi
et ... volunt autem ...
... ad sincopim ... sincopi
... lipothimia. Et ...
... prima ... primo ...
... Et ubi ...

ad defectionem ducit ... Et ... dicit
ad sincopim ... Et ... accipent
sincopim ... dictum ... ab ...
... capitulo de sincopi describit
quae est defectio ...
virtutis ... arguendum ...
... quod ipse fuit ... septimo ...
capitulo de cura ... arguens
... sincopim ...
... Consulo tamen ... secundum
... ad sinco
pim ... et
... capitulo de febre
sanguinis ...
est ... affirmat
... generalis ...
Et consilium ... et ... si ...
... ipse ... testatur ...
Afforismi ... nono capitulo
... capitulo ... tractatione ...
et aliquorum aliorum fuit et ...
... cum ...
...
... Et si ... nec
aliud ... impediret sanguinem per
ventosas in spatulis nec ...
... et ... omni diligentia
virtutem conservare ...
... consilii ...
virtute ... stomachum ...
ad mortem ... ut ...
similiter capitulo ... Constituimus ...
tamen attende quod si ...
... artificialiter
...
... adveniunt ...
... Recipe ...
foliorum ... 15 fiat decoctio
de qua ... 15 ... dissolvatur
... 3 1 olei ... 3 ...
salis ... et fiat clistere. Et si clistere
... valet et ...
paratur ... sibi probe ponenem

clistere

Hemorroides

Recipe ca[m]ere floris bug[losse] boli[s] rosarum an[a] ℥ ß primorum mirob[alanorum] citrinorum ʒ ß fiat decoctio de aqua recipe ℥ iii (^ mane) ß in qua dissolue vel cassie ʒ x sir[upi] viol[arum] ℥ i et fiat potus vel facias de dulci granatis cum aqua dulci vel si docet quod recipe aq[ue] scurie ℥ iii sir[upi] granati mirtini ℥ i sir[upi] granati dulcis ʒ ß et fiat potus vel facias sic recipe sir[upi] rosarum siri granati mirtini ana ℥ i sirupi granati dulcis ℥ ß aque scurie ℥ iii fiat potus talis factus ad flores attendas quod si vel ventosus fuerit potes sanguinem ... fluxum per partes emoroidarum vel ... si eo tempore contingeret ... alicubi sanguinem emittere a ... vel emoroidibus ... tenuis restingatiua ... partibus declinem remouendum est infirmitatem que per potum aque sic conuenientissime fieri potest ... attentis conditionibus ... pectus costas et principalia infirmus sana haberet sic ... ... tempore ... si ... ... constipatus fuerit fiat ... ... vel aliqua ... exhiberi ponendus ... si membra sunt ... plenitudinem ... retentione ... remansit inflammatione aliqualis ... corda a pectore quod ... ... a tibiis deinde a ... successiue a pectore deinde ab aliis membris semper ad inferiora trahendo. Item ad hanc eandem intentionem epitima cordialia et epithima ... quorum tale potest esse descriptio epitima cordialis. Recipe aque rosarum ℥ ß aq[ue] viol[arum] aq[ue] bug[losse] ana ℥ iii sandalorum omnium corallorum ... ʒ ... spodii ana ʒ i ossis de corde cerui ... ana ʒ i camphore ... ... fiat epitima cordi in panno vel sindone de grana. Caueas tamen ne ipsum ... (Epitima cordialis)

(Epitima epatis) ... cordi supponas. Epitima per epate. Recipe aq[ue] endiuie ℥ ß aque rosarum ℥ iii aque ... et lact[uce] ana ℥ i ß aceti rosarum ℥ ... aceti fortissimi ℥ ß sandalorum omnium ʒ i ß spodii ʒ ß fiat epitima epatis. Item ad eandem intentionem conuenit iulep ... rosarum vel nenufaris ... vel de papauere cum aqua rosarum endiuie florum nenufaris rosarum lupulorum vel consimilium aut aqua ... vel facias sic. Recipe aq[ue] ... ℥ vi aque rosarum et acetose ana ℥ ... aq[ue] florum nenufaris ℥ ii ... ℥ i ß acetositatis citri vel ... de ribes vel de limonibus vel de succo acetose ℥ iii ß ... ℥ ii fiat iulep aromatizatum cum sandal[is] ... conferentibus ... ... vel ... vel facias sic. Recipe sir[upi] rosarum viol[arum] bug[losse] ana ʒ ii conserue florum nenufaris ʒ i ... ℥ iii fragmentorum smaragdi saphiri rubini granati ... ana ʒ ß margaritarum ʒ ß ... ... fiat ... et ... Item fieri possent ... confectiones ex ... et ... ex ... albo ... vel facias sic. Recipe ... ro[sarum] viol[arum] ana ℥ i et ... albe ... fiat ... quod ... cum aqua ... addendo ... aceti albi et ... si magna affuerit inflammatio ... flamma ... laudat ... trocisci de camphora ... ... isto tempore ... ... trocisci ... de camphora vel de spodio ʒ iii margaritarum ʒ ß fragmentorum saphiri ... granati rubini et smaragdi ana ʒ ß ... albi ... dissoluatur ... in aq[ue] endiuie vel rosarum et fiat ... ... descriptione ... et ... sufficit

Precedenti

in capitulo dictum est quod
sanguis est humor qui aliquando
sua dispositione naturali immutatur et
etiam et tunc etiam dictum est nocumentum
quando excedat sua quantitate et
intra venas coartatur et extenditur
et inflammatur et synocham
causat inflativam de qua satis sta-
tim dictum est. Preterea etiam sanguis putre-
fit in sua qualitate per quam pu-
trefactionem recipit et a sua naturali
dispositione immutatur quod fieri habet
quando conveniunt simul calidus et humidus ad
corruptionem quia si in summa sunt
quantitate aut debite non sunt
qualitate tunc naturalis virtus non coercet
et sunt ebullit et quandoque recipit
putrefactionem per quam in eo ca-
lor extraneus accenditur quandoque
... in eo putrefactio ab eo
propter alterius humoris admix-
tionem puta colere et redditur
subtilior aut flegmatis aquosi et est
aquosior debito aut flegmatis grossi
et tunc est debito grossior et hoc in-
tendebat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[Marginal note, left:] humor

ratione fit: sed sic acutus in statu fit aqua
mitigatur. Et quando patet quod per syn-
ochum putridum intelligere debemus.
Est enim synochus putridus febris
de sanguine putrido intra venas toto
corpore. Atque tres sunt species
scilicet homotenus et epacmasticus
in epacmastico autem maior totum fit
resolutio quam putrefactio propter quod semper
declinando procedit. Et ideo dicitur ab epi
quod est supra quia incipit in magno
in incendio et semper declinando procedit.
In homotheno tanta fit putrefactio
quanta resolutio propter quod continue uni-
formiter affligit. Et ideo dicitur homo-
tenus ab homo quod est unum ... In aug-
mastico vero est maior putrefactio quam
resolutio propter quod semper augendo con-
tinuatur. Et dicitur augmasticus ab augeo augeris ...
sit ... in ... de temporibus ...
re cognitione aliquis dubitaret
in epacmastica semper declinando alia augen-
do et alia eodem persistendo procedit
... quod ex modo afflictionis ... dis-
tinguere ... dicendum
quod in omni certitudine ... status
... alicuius digestionis aliud ... ad
... Quia iste duo
... et ... ut in istis tri-
bus febribus speciebus ...
flictione ista ... cognoscuntur
sed ... in ...
... vestigium digestionis
aliquid incipit apparere. Augmastici vero
digestionis vestigium ... incipiunt apparere
in salubri et in mortali ... in malitia
digestionis incipit augeri. Status autem
in salubri ... perfecta signa digestionis
appareant. Et in mortali ... perfecta
cruditatis et malignitatis apparent et isto
modo ista ... demonstrantur. Homotenus autem
... febrium speciebus ... augmasticus
... mala homotenus
et epacmasticus. Habent enim febri

[Marginal notes, right:] Synochus; 3 species; De typo; ...; Sig.

... quam ... subtilior ... ad ... colere ... grossior ...
... et si fuit sanguis subtilior ... et ... vine ...
... digestionis appareant ... incipit ... digestionis apparere in salubri vel ... in ma-
... augeri ut in morta[li]

Syr(upus) ... salv(ie) ℞ borag(inis) bugl(osse) lupul(i) ca. ve. end(ivie) ... ana ... ℞ ... v ... ana ʒ
custute ... ana ʒ i ß ... ʒ iij tamar(indorum) pulpe ... et aq(ue) ...
q. s. ... ℞ cassie ʒ ij solvat(ur) in aq(ua) ordei ... et fiant ... et ...
addit(ur) reubarb(arum) ... ʒ ... agarici ... epithimi ... mella
... sene ... et ... ℞ cassie ʒ i ... diap(ru)nis Nicolai ... scamonea ʒ i ß vel dyaca
tholicon ... et dissolvat(ur) in decoc(tione) ... et adde ... ʒ i

vr(ine) Urinae manifestant inflatione(m) si
est sunt alias fortiora. Item hec (?) ...
illa distinguntur ex urina quia inflat(ionis)
urina est mag(is) turbida ad aliqualem
tendens lividitate(m) et ex fetens p(ro)pter
in hac Urina mag(is) erit in spiri
tualibus ... minor sit exspiratio
(quam) inspiratio ... in p(er)cussu
pulsus ... crepitum quia minor sistole
(quam) diastole erit ac pulsus minor
et velocior (quam) in illa. Est tamen ...
sitas saporis ac dulcedinis in gustu
in lingue ... ac asp(er)itate. Et
quia dictum est q(uod) ex urine inspectione hu(ius)
... cognoscuntur (quantum) ad p(ro)nosticationem
signa sciendum q(uod) quantum est a p(ri)ncipio
morbi usq(ue) ad primam ap(par)itionem signor(um)
digestionis tantum est a prima ap(par)itione
usq(ue) ad crisim ut vult Gilbertus
Anglicus quia si signa digestionis in
... incipiunt app(ar)ere crisis fiet in 4a
crisis et si in 4a fiet in 7 et si in 3a fiet
in ... et ... quod est quia ...
p(er) dies continue opressa sunt adeo
debilitata ... si in 3a signum digestionis
incipit app(ar)ere ... ma(teri)am ...
... ad ... incipit
app(ar)ere q(uod) in 7o et ... crisis eveniet
... dicto ... se fundans in ep(i)dimia
... in ... sunt infirmus
in ... urina in 4a ... app(ar)e
runt alba et p(er)ua et in 7o sanatus
est ... q(uod) si in 14a signa p(er)fecte
digestionis appareant ... remissio(n)e
in 14a ... crisis eveniet et si in
... si in ... signum
digestionis ... incipit app(ar)ere ... similiter
in ... signa p(er)fecte digestionis app(ar)ebunt
que in ... crisis fiet in ... et ...
... fuisse intentionem Gilberti ...
... a prima signorum ap(par)itione ...
... tunc crisis fit tarda ... v(e)l
... tenore ... ac ...
... fit in ... p(er) sudorem
... sanguinis ... Item

Se(cundum) vi(rtu)s (?) Nota q(uod) quando urina est magis intensa
ceteris p(ar)ibus ... terminatur et ...
si tum urina ... intensa signa
digestionis incipiunt app(ar)ere hec febris
ad bonum terminatur et si remissa
tardius et ... Si tamen urina inte(n)
sa signa appareant ... in ...
in brevi ad malum hec febris ...
... et si ... remissa tardius
Ex quibus p(atet) q(uod) ex urina hec ad
p(ro)nosticari. Preterea sciendum est ...
dicebatur q(uod) in ... tamen
est dissolvens ... consumens
et calore ... fore debile(m)
quare de infirmo multum timendum
erit. In ... est contra
quia plus consumet (quam) dissolvens
quod caloris arguit fortitudine(m) et ...
est de salute ... in ...
... est ... dissolutio et ...
et ... causa de morte (quam) de
vita ... erit ... Item si infir
... et ... de ... latere ...
ad aliud se ... pessimum signum
erit et si ... inflationem ...
et ... quia ... ventris
... non cessante signum est
mortale. Item si alique pustule
nigre ... appareant ...
... si ... qualitatem
appar(u)erint ... difficile
... in quo post ... infirmi
se solito magis ... sentiat ...
... Circa ... Item si ...
... ad ... sanguis ...
subtilis fuit ... inspectione
... ac urine subtilitate et
intensione cognoscens p(ro)p(ter) ...
ad ... fiet quia si ... cura
... digestionis p(er) ... ad ...
... p(er) se ...
... seu potione aliqua
in ... precedenti ...
... ventosas ap(p)one
... ceteris p(ar)ibus ... est

Sanguis extrahenda quantitas quia
in emorrohia consuetudinaria ~~et ...~~ apiacea
de vena frontis sequendum fuerit
dicat quod nos in usu nostro habemus
his partis si conveniunt superius sint in
tristitia vel aliud tactum ponendum
leniatur. Deinde ad ulteriorem sanguinis
putrefactionem prohibendam et inductum
removendam fumus sit. Rx aque (julep)
endivie ʒ vi aque lupulorum et a-
cetose rosarum et buglosse ana ʒ ii s syrupi ace-
tositatis citri de cubebis de succo ace-
tose vel de limonibus ʒ i fiat
Julep. Item ʒ i sandali cum camphora
grana iiii karabe ℈ i et si nos
... pone ʒ vi zucari albi et adde
ʒ i aceti vel ʒ ss cum temperatum
et fiat syrupus pro inmer coctionibus et frigidis
in potu tribue in aurora vel sicut
as sic. Recipe syrupi rosarum aque endivie
aque zucari ana ʒ ss misce et potu
tribue vel fumus sit. Recipe succi
endivie corticis buglosse et lupulorum
ana ʒ ii ... papaveris et ... dum
Rx ... ana ss fumi ana i ... nuba
... xii fiat decoctio ... quarte
℥ i misce cum succis omnibus adde
zucari ℥ s aceti ʒ ss fiat julep aro-
matizatum cum sandal. et ple...
quatuor vicibus vel fumus sit
Rx endivie ... citri ana ...
... seminum frigidorum ana ʒ i florum
nenufaris florum viole ana ʒ ss zuc
tabarzet ℥ i fiat syrupus addendo cum
coctione ʒ iii et aromatisetur
cum sandal. ... ana ʒ ss pro vice
cum ʒ iii aque ... vel aque endivie
aque fumi ana ʒ ss. Digestum ...
si tibi emendanda videtur quia etiam
... tempore ...
prendens fumus sit. Rx cassie ... (lenitiva)
... ʒ i diaprunis ...
sine scamonea ʒ s vel diacatho-
liconis ... dissolutum
...

Cum decoctione ... et facta dis-
solutione addatur ʒ i syrupi ... et fiat
potus vel loco diaprunis pone con-
fectionis hamech electuarium de succo rosarum ℥
ana ʒ i vel pone ... infusionem
lactis caprini ʒ ii ... ʒ s de ...
fiat expressio que addatur in cassia
vel manna dissoluta in decoctione (julep)
ista ... si potum non
... ʒ vi diacatholiconis vel tamen ...
... diaprunis vel electuarium de succo et
confectionis de hamech ana ʒ ii et cum
... istorum adde ... et
fiat bolus qui ... omnia
... si ... ad ...
... si ab ...
sine aliqua ... assumptione ...
... cardinalis ...
aliquid ... ad ...
habeat ad ... in isto ...
... decoctio fumi ...
... confectionis
de manna ... in aqua ...
vel adde ... et fiat ...
... assumptione ... ut premissum est
debita redditur subtilior ad ...
grossatorum. Aliquando sit fumus et est ...
Rx ... ʒ ... in ℥
ii aque ... ad consumptionem tertie partis
quibus ʒ ... addatur et fiat
julep quod in potu tribue vel fumus sit. (syr.)
Rx ... ʒ i ... ʒ s fiat decoctio in
℥ ... aqua ad consumptionem tertie
partis et ... ʒ vi zuc fiat syrupus
... coctionibus et ... dimittere
... et addere ... ʒ i et
aromatizare ... sandal. ...
... si ...
quod ... probe ... deinde
... confecti- (lenitiv.)
onibus et aliud ... in precedenti
capitulo tactum est. Et idem dico ad
...
... sanguis ingrossatur ... 4o

Casu V(alentes) lentes docet exhiberi in
actu vel in alijs vero tiriaca d. pom pl
siluestri aut granatum vel berberis vel
pira vel citonia per frustra incisa
vel cum talia istud cibum lentem in ac
to vero vel multum humoris involui et si eis
etiam volumus faciatis primo cum
sibeas et aquas pluuiam abiutias proal
aute decoquatur et cum actu vel comogra
natarum vel berberis vel aliquo malo acetosarum
pl(…) asspergas Si aut sanguis fuit ago
sius per adimptionem flegmatis aquo:
sit vero non est copiosa fiat flebotomia et si
sanguis sola quantitate peccat Cetera
fiant vt precedentibus Sumus tamen
exegimus magis aut in alijs facias declinare ad frigidum
et ob hoc iunior at lactuca non sit
sibi conveniens Et si vero bibit in
aqua limpheticum vel qua sit extrin
cus calibis et si cum frigidum clistere pre
ripe non expellet Recipe cum vec an
florum viol et buglosse ana ℥ ij vel ummbel
vel quod post prunorum tamarindorum ana
℥ iij liquiricie ℥ i ß passularum ℥ ij ß fiat de
coctio de qua accipe ℥ iij ß et in ea
dissolue ℥ ß vel manne vel cassie fistule
granatorum vel mizorum ℥ ß et fiat po
tus facta flebotomia aliqua precedente si ne
cesse quo facto si videtur intendimus hac
precede potionem Recipe cum vec ana j (…) ℥ ij
ß fiat decoctio in qua fundes ℥ i ß
et ʒ j ~~(…)~~ parum bulliant et fiat
expressio cum adde manne vel cassie ℥
j et fiat potus Si aut sanguis fuit ex
imus grossus quantum ad lenitionem et
frigidum fiunt ~~(…)~~ vt supra facta
igitur flebotomia quia sanguis requirit sibi
filiacionem Recipe syrupi oximellis ana
℥ j ß aque endiuie cum vec et ysopi ana
colat ℥ ij clarificatur per dracalibus coctibus et cum
bezaar vel cinamomo fiant de isto vt
supra Recipe vel Recipe aque ysopi ca
ve ana ℥ iiij aque cicoree endiuie ana
℥ ij aceti ℥ j ß vel al ℥ iij ß fiat in
lex per tabulas vel tabulis et Viro
marezetur vel cinamomo bo
sito potionem tribue vt supra scripta
Recipe cum vec ysopi iustitie ana ana ß
cicoree endiuie ana quartam partem
ana passularum ℥ iij liquiricie ℥ ij fiat decoctio
de qua accipe ℥ iij ß in qua infunde vr
turbit ℥ j ß ʒ iij zinziberis ʒ ß parum 33
ad leviant et fortis fiat expressio
in qua dissolue cassie vel manne
℥ j vel mellis rosarum ℥ j et fiat potus
vel facias sic Recipe turbit boni et
electi ℥ ij zinziberis boni ʒ j agarici ℥ j ß sal
gemme specierum diaireos ana ℥ ß cum vec ʒ ij formet
pilles cum oximelle squillitico quarum
dosis sit ℥ j vel ʒ iij vel Recipe diasim
tonis ℥ iij vel al q. s. et fiat bolus
in alijs vero cura sit in regimine sex
rerum non naturalium et conveniens esse
facias vt in capitulo Synoce in
flatiue dictum est et de synocho
putrido

Ad euidenciam fe
brium colericarum sciendum quod eo
ut ponit Galienus prima primi capitulo
de humoribus est duplex scilicet
et non naturalis naturalis est quod
destribuitur et huius prima quod in
sua naturali dispositione non naturalis
est in condicione et est in colore
rubens in sapore amarus in
odore horribilis scilicet horribile
spiritus assimilatur per decoctionem sup
fluam et ex sua digestione producitur non
naturalis vero est duplex puta et non
puta puta generatur per terram
naturali cum contemptam ipsam et ipsam
superuenientem et ex ista scilicet
puta generatur non puta et duplex
quedam per adimptionem flegmatis
sit et quedam naturalis prima nota
nota seu famosa vitellinus fame mala
Secunda vocatur vitellinus fame

Et ex his tertiana composita generatur de qua mentio fiet in sequentibus capitulis. Et colera triplex causat febres, scilicet tertianam productam tertianam continuam et causon. Tertiana producta est febris ex colera extra venas existente putrefacta augmentata et de 3° in 3m infirmum affligens. Tertiana continua est putrefactio a colera intra venas existente in vasis cordi propinquis in quibus et si affligatur continue infirmus de 3° in 3m tamen magis [illegible] pri[illegible] extrinseca [illegible] et continua proportionaliter de colera continue [illegible] patitur. Causon est febris ex colera venas cordi propinquas existente putrefacta sicut in predicto modo [illegible] consimile infirmum affligit continue [illegible] aut [illegible] infra [illegible] [illegible] Tertiana producta [illegible] pura [illegible] aut [illegible] de pura sit puris [illegible] que est fit ex pura colera extra venas putrescente putrefacta que de 3° in 3m facit paroxismum qui [illegible] 12 semper terminatur. Et eius signa sunt quia incipit in compilatione similis [illegible] [illegible] ac si quod [illegible] in quadam admixtione caloris [illegible]. Calor autem [illegible] ad extra expanditur et fit [illegible] et intensus calidus [illegible] quod angustiatur infirmus et sitis [illegible] valida ad [illegible] sentiens [illegible] caloris pulsus in principio paroxismi est parvus spissus et tardus notabiliter [illegible] [illegible] in statu [illegible] magnus et velox equalis [illegible] urina [illegible] color est ignea aut [illegible] [illegible] [illegible] tenui [illegible] [illegible] odorem et [illegible] sepe sit alienatio et vomitus coleric[us] [illegible] et similiter fluxus ventris sponte et [illegible] sit

[illegible] copiosus quia omnis paroxismus [illegible] sudore sensibili et manifesto [illegible] qui [illegible] plurimum [illegible] in octo [illegible] horis longior in duodecim [illegible] transibit. Et hoc sit plurimum [illegible] in conditionibus etatibus regionibus et temporibus calidis [illegible] quia [illegible] [illegible] regnum [illegible] colere multiplicatio [illegible] sunt [illegible] plures [illegible] tertianam sic [illegible] infirmum [illegible] [illegible] sic quod [illegible] signis [illegible] apparentibus [illegible] dubitabis. Et [illegible] ad signa pronostica [illegible] in 7° finitur paroxismus [illegible] et eius paroxismus in [illegible] [illegible] infra terminatur [illegible] sudore et [illegible] inflammatio fuit [illegible] et sudor copiosior [illegible] [illegible] temporibus [illegible] [illegible] [illegible] sudore vel [illegible] [illegible] sponte [illegible] in [illegible] paroxismo [illegible] [illegible] et eius [illegible] et accidentium [illegible] [illegible] in paroxismo [illegible] accidentia in primo paroxismo fortia fuerint in 2° [illegible] remissior [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] sepissime [illegible] si in 7° paroxismo debeat in [illegible] et [illegible] et in quibus accidentia remitti incipiant. Et quia in hac [illegible] terribilia sunt accidentia semper predicere [illegible] quia si in 3° paroxismo [illegible] ad aliam infirmo [illegible] et [illegible] [illegible] paroxismum debere infirmum magis affligere [illegible] in [illegible] dicentes et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicentes [illegible] infirmum [illegible] expeditus ad [illegible] [illegible] quod [illegible] sit [illegible] paroxismum primo [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si dormierit et sudaverit [illegible] et si in paroxismo principio [illegible] [illegible] in aqua tepida ad vomitum [illegible] in [illegible] aceti [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aque tepide [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Tertiana interpolata [illegible] hora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calor [illegible] et [illegible] calor [illegible] valde [illegible] ad [illegible] et siti valida [illegible] [illegible] [illegible] longior [illegible] 12 horas non [illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible] sit [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et non [illegible] et [illegible] sit tepida ne opilet

Tertiana [illegible] [illegible] et sudor [illegible] [illegible] et [illegible]

tum digito vel penna oleo inuncta vomitum prouocat quo facto ob in aqua ordei colue Cum autem calor incipit expandi et ebullicione iungatur nichil comedatur Et circa se paroxismo neque bibat cibus in decli- natione vel in fine status si fieri potest sed sepe sibi ob in aqua frigida liquet vel alia sitim sedare parum in cum (zuccaro) tadi i. vel mannus cassie vel in granatis aliquot granatorum vel in similibus Et si omnino a potione abstinere nolueris des da zuccari cocti in aqua frigida vel fontis vel simul bulita vel da zu- caro cum seris fluxu cuiuntes non pertinet vel aquam ordei vel aquam zucari vel aqua simul coctum in iulep rosarum vel coro vel in iulep quod aptari solebat de decima sero serum vel in aqua cocti et zucaro ta- bezet vel faciens sit confectio conserua rosarum 2 iij conserue buglosse et cocti cum 3 i manus cristi cum pluribus quam 3 ij seminum frigi- dorum 2 aptum ... cum ubi gra- nati continet cum 3 i foliorum auri simul per fiat conficta et dimictitur de qua sumat infirmus ad quantitatem unius castanee per vices vel de ea bibat in aqua loco zucari cocti Et in plura fuit coidanus et sit infirmus maio- rem spem nec ... licat in aquis suis bulire facias ponendo in eisdem vel pro ducatos seu nobiles In fine status si sudare incipit da ij vel iij 3 vini albi subtilis mediocre fortitudinis lampati in aqua or- dei vel aqua zuccari vel in istorum similibus Ambicie audivi exhibeas in quo omnes infirmos in medio- lano indubitat et adhuc in mediolano sed tunc magis estivos eo communiter utun- tur et appellant pisto in vinum quod pista sic fit Recipiunt parum vini circa vas- tus superiori deplubrati quod pistum appellant et pede inotanti parumper

et decoquam faciunt in aqua donec crepet quia cito decoquuntur deinde de tali bulienti brodio accipiuntur 3 iij cum 3 ij et eam calidus bibit et in stabilitur sudorem prouocat atque sitim extinguit et tu facias si libet deinde leuet eum cooperiet et cum aliquantum sudauit sudorem absterge ut iterum magis sudet Hec igitur fienda sunt hora paroxismi quo finito comedat et sit cibus eius ptisana facta ex farina ordei cum colatura cum zucaro vel panata cocta in brodio pul- lorum altati in lacte cum pane et seminibus communibus vel aliquo si- milibus vel comedat limones quia sulsi .6. sunt fractis de ea ebullitione ipsa bulire et abiecta prima aqua in dicto brodio ipsa postea decoquuntur facias vel comedat ... in consimili brodio coctus alta- tus cum agresta vel spinachius ac borragines interdum Colliquet et semina amigdalarum auenatis ordeum et cum pane ... in aqua frigida cocta postea succo ... aut ... granati vel aligno ... aspersa super quos parumper pulueretur Et si ad excibitionem carnium deuenias tamen constante solute reque- rendo eis dentur sunt carnes pullorum vel carnes edine vel pullis auicule vel fasianum vel perdices quinque altate in lacte amigdale seminibus communibus vel agresta succo citrinum berberis vel acetis similibus Et si con- fusio fiat tota abiciatur pinguedo Et si comedantur oua dicte sint in aqua cocta et tremulia que alterentur cum agresta succo limonum vel acetato tali Et si cibus cum grauibus fuerit per horam antequam decoquitur frangantur et in aqua frigida ponuntur Et sepe mutetur vel ea pone in aqua ace- tose vel rosarum Item aliter

Et ij potus ... ptisana ... villacz ... hausto ... ut inricat ... et ... Et si facis ... adw... light ... et ... ... applice et ... et ... et faciet vino vel aqua ro

(margin:) zuccaro tadi; cyrosterial; 2 iij; pista; puerorum sudores ... ambo

post pullum decoquendum facie ut primo
permittatur elixari in brodio ut
alterato et non permittatur totaliter
decoqui. Deinde ponatur in veru et
quo complete rostito coquatur per
calorem calidum inebriatum in cadat
et calidissimo cinamomo in pul
vere sale etiam sali deinde aqua rosarum succo
granatorum limonis aceto similiter vel vino
consimili aspergatur. Et si pueris ad
datur cum zucaro forsitan erit gustu sa
pidior. Et hic sapor aqua benedicta
in nostra patria vel faciat sicut est
ridus ut in libro tunorum ac electu
ariorum magis est vitalicorum decoque
pullum cum brodio alterato ut supra
deinde membratim divisum aliquantulum
assetur deinde contunde amigdalas
quas cum brodio pulli et aliquo succo
vel acetorum distempera et in eis
inmerge pullum illum inmembratum
incisum. Et si eius fuerit modo ethe
sunt meliorum decoque ova dura et
cortice vel medium scissa in illis etiam
ydalis contusis immerge. Nam
si eis dederis ova mollia inpodiis
stomachis corrumpuntur quia stomachos
in stomachos habent stricturam. Item si
infirmus huius duos vel tres ce
los comedit lactuce cima solum
bulliatur bulita cum modico agreste
sive vel aceto inmedie fortitudinis
immedium potest. Et in pruina missa
quidem accipe per quatuor pruna
damasci depilata et in aqua frigida
posita deinde panico aspersa zucaro
Et prescriptis igitur elige quem
firmo tuo familiarius crediderit
ac sibi magis convenientem et fatiat
in principio colere grossius dieta
est in augmento vel statu. Et hoc
gradatim faciat. Si in statu magis
vel minus vel motum apprehenderis
Et memor esto contrarie gradui
in quibus sufficiat. Et etiam abstineat

a coitu viduite etate et aliis humidis
consentientibus. Et si coitum conserve
cogitur sit aliud aqueum vel tube
rum calidum et sit potus aqua coitu
limphata que coitum in aqua limphata
cum aerem in estate et altera cum
foliis salicis pulvere corio ro et similibus
Et aspergatur camera et aceto et sit
aqua in proportione decupla ad acetum
et camera substernatur ex herbis prati
in suis floribus bene redolentibus. Et
si eidem omnia in magis redolent ita
inmittam aspergere cum aqua rosarum et aceto
in quibus sandali sunt et ... Et
ad modum a ... colatum in quibus sint
pira ac poma redolentia per frustra
incisa et ... fructus cum aqua rosarum
panito aceti et sandali citrinus adimpta
pura et cella collata per interiorem alterum
eum aerem ... bene redolenter
efficiunt. Non valeat super plumas
sed super in matracio cotuno pleno vel sub
lintheamine post ponat colloptorium
de tela cotuno plenum duplatum vel
platum hoc ... videbitur. Et vinees ...
firmo quantum aut vi ... temperatum iam
vel sirupi et similia omnino contrariis sint
humilia et contrariis. Et minuat ... proprio
emissis super tibiis quibus et ...
in horis ... potissimum. Et si natura
super ... non emittat faciat vel te scilicet
... expeditus ad ... [illegible]
descendo. Et tempore ergo ... si infirmi
constipatus fuerit talem sibi prode
clistere. Et ... malve ... matris
violarum ana m i mirabolanorum ...
... ana ʒ i fiat decoctio de qua accipe
℔ i ſ dissolve in qua dissolve cassie
fistule ... ana ʒ i oleo violato ʒ iii sal
... ʒ i ſ et fiat clistere. Vel loco
decoctionis predicte accipe ℔ i ſ ...
Et ... malve ... Spina
... matris violato ... ana m i fiat
decoctio vel Et decoctionis predicte ℔ i ſ
in aqua dissolve sicut violarum

[illegible]

[illegible]

Totum effectum ad urgentem in puerum per horam aqua [illegible] oli [illegible] fiat arthemisie et ce pars sita for[illegible]
[illegible] dolorum loco [illegible]
Capital [illegible] florum camomille mellilotum rosarum bulliat in aqua et [illegible] et forte

Vel mitrualis ℥ i olei violacei ℥ iii sal
parum et fiat clistere vel recipe brodium
pulli ℥ vi in quo bulliant [illegible]
[illegible] de aqua accipe ℥ i s et tantum [illegible]
et oleo violacei ut supra fiat clistere
et est clistere quo isti [illegible] [illegible]
[illegible] in istis partibus et si
infirmus tuus potius [illegible]
clistere ad recipe vellet probe sibi
tale lenitivum Recipe florum lupulorum
[illegible] i [illegible] ℥ s
fiat decoctio de aqua accipe ℥ iii s
qua dissolve cassie fistule vel manne
℥ x sirupi violacei ℥ i et fiat potus vel fa
cias sicut docet [illegible] de mucilagine
psilii ut Recipe prunorum ℥ i tamarindorum
℥ s violacei lupulorum [illegible]
partem [illegible] fiat decoctio de qua
℥ iii s in qua pone mucilaginis
psilii sirupi violacei ℥ s et fiat potus
vel exhibe ℥ iii s aquae fructuum decoc
tione [illegible] in qua dissolve cas
sie vel manne ℥ x vel ℥ i s vel
facias sic Recipe prunorum ℥ i tamarindorum
℥ s violacei lupulorum [illegible] fiat de
coctio que cum zucaro ad modum [illegible]
dulcoretur de quo [illegible] postea ℥
[illegible] in eo dissolve manne vel
cassie ℥ i [illegible] zucaro sine
[illegible] ℥ iii et fiat potus et si pati
ens recipere non valet in formam
boli sic poteris facere Recipe [illegible]
[illegible] ℥ vi vel ℥ i s [illegible]
[illegible] et fiat bolus qui deauretur
vel in forma pillularum facias sic Recipe
aloe epatici ℥ s [illegible]
[illegible] aloes et [illegible] in aqua rosarum
deinde cum zucaro rosarum fiant pillule
de quibus da ℈ ii vel ℥ i [illegible] si a
principio [illegible]
[illegible] et [illegible] multitudinem
exhibe [illegible] facias sic Recipe
[illegible] violacei lupulorum [illegible]
[illegible] tamarindorum
[illegible] rosarum [illegible] fiat decoctio

de qua accipe ℥ iii s in qua dissolve
manne vel cassie ℥ i [illegible] de [illegible]
[illegible] ℥ ii vel [illegible] diamorum
℥ i s sirupi violacei ℥ i et fiat potus vel
facias sic Recipe [illegible] ℥ ii [illegible]
℥ vi [illegible] in aqua [illegible]
[illegible] ℥ ii [illegible]
[illegible] parum et [illegible] in [illegible]
one permaneat deinde fortis fiat
expressio [illegible] cassie vel manne
dissolute in aqua [illegible]
decoctione [illegible] ℥ i sirupi violacei ℥ i et
fiat potus vel exhibe infusionem
[illegible] ℥ i [illegible] infundatur
in aqua [illegible]
et per diem in infusione permaneat
deinde fortis fiat expressio [illegible]
de cassie vel manne dissolute in
decoctione [illegible] ℥ i s sirupi violacei ℥ i fiat
potus et in principio talia solu
tiva probe est enim contra [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] et si sibi
[illegible] talia solutiva preberi non
[illegible] exhibenda [illegible]
[illegible] quod [illegible] supra
in [illegible] [illegible]
febrium [illegible]
[illegible]
[illegible] istis solutivis [illegible]
exhibere quod facias sibi [illegible]
tunc [illegible] ubi in
forma boli posses sic facere Recipe
electuarii de succo rosarum ℥ iii [illegible]
[illegible] et fiat bolus et deauretur
et si fuerit in forma [illegible]
istis sic in partibus da [illegible] ℥
[illegible] ℥ s [illegible] operatorum [illegible]
[illegible]
[illegible] ℥ ii s et cum zucaro bolus
et deauretur [illegible]
[illegible] lenitivis vel [illegible]
[illegible] sanguine [illegible] ad
[illegible] facias [illegible]
ut dicit [illegible] et [illegible] ad

no de flora
mansor ¶ Si enim hoc aut facere p
hibeat fleobotomia quia ipe respergit
certitudinem que et eius multitudinem
cuius mundificatio fit melius tamen ta
marindis et miris ut ipse docet
et alibi ¶ ad duo quidem primo dispo
ne que leviter inflammatur ideo non
concessit in principio minuere sed tha
marindos quia plus extinguunt et
mundificant cum comparatione ad mirab
secundo confirmant multitudinem nec
melius tetis prius et similiter p
fleobotomiam evacuatur quia alignalis
adeo ipsum fieri precipit ¶ Si igitur
dimittere talem ante eius acuitatem
non timeas propter subtractionem san
guinis talem sicut eius evadat similiter
minutionem ¶ Item si bene inspexeris
ipse Avicebat et ¶ Co et cura contra
febrem putridam secundo ¶ Et oportet
ut absinencias et ubi eius evellet quod si
materia sunt admixta sanguini
quod tunc fleobotomia sit conveniens attende tamen
virtutem etatem et alias sepe
dictas conditiones necnon magnitudinem
morbi sic presumptiose fieri facies
fleobotomiam primo quia humor subtiliat
et fluere faciat et pars cum ea primum
secundo de flora locorum febribus re
cipiendo inflammationis causa
prohibet ¶ Tertio fleobotomia evacuat vocatur
ut ibidem post purificatur humores
fecinias continet attrahit ad int
et sic ex ratione appellata fieri potest quod
quia quod sepissime accidit vidi plures
medicorum nolant evacuandum mi
nimum provenire sed alia quedam fleobotomia
cumbere quare homines homo ad
cianaria per necessitatem ad continuandum tus
ienes sepe moritur ¶ Bene igitur
quod aut quod fleobotomiam fieri facies quam
si mundicaverit multi basilicam de
trans si magis ab ipse et confidunt
quibus evenit ¶ Et si magis a corde et
a toto corpore mundare remedium quod

si etate plurimis nec ab ut fleobotomiam facere
nequeat ventosas super natibus in scapul
cubitas appone ut esto memor semper
in die quietis talia facere ¶ Sed furtio
si materia ad superius expellendum eius
quia etiam animi aliquis resistit sed toti dein
tale probe digestivum ¶ Et sirupus acetosus ℥ i ʒ vel
oxizacchare ʒ tamen aque ℥ iii in mense
et dein potui mane si distinctus fuerit a
paroxismo per horas iii ad minus ¶ Et si eius
expellit post paroxismum et potius locum aque
venarum ponere aque endivie ℥ ii aque bugl
vel absinthii cibi magis quibus stomachi confor
tationem ℥ i ¶ Et si magis debilitate fuerit
cois ¶ Et sirupus acetosus ʒ vel oxizacchare ʒ ℥ iii ʒ
aque ℥ vi vel aque endivie ℥ iii
aque absinthii ℥ ii clarificetur per duabus vicibus
¶ Et si stomachus fuerit debilis aromatiza
eum in modico cinamomi ¶ Et si magis
multum respicies aromatizare cum sandal
cum quarta tolle ¶ De isto sirupo tamen probatur dos
tibi digestivum cum utitur vel talem potus
fac sirupo magistralem ut ¶ Et floris borag
bugl rosarum ana m. i ʒ seminis lactuce foliorum purpure
alendive scariole ana m. i scendie et lact
ana ℥ i zucare scrofulinum ana ℥ vi fiat de
coctio de qua ... ℥ i ℥ iii ℥ ii ii ...
℥ i cum quartis fiat sirupus de quo si locum
quibus fuerit probe ℥ iii ʒ pro vice et si
fuerit debite ... ℥ ii ... aqua
endivie ut super et potius ipsum cum sandal
aromatizare si libuerit ¶ Digestiva
si materia tercium temporis nec temperatissima
nec tepida nimis per intuere facere sine cuius
¶ Et in die quietis aut tercium si constipa
tus fuerit in alvo per preceptis ex eclistibus sirupi
vel in suppositorio facto ex melle ca
le et cetera ¶ Et si mundicativis aut tercium
fore bonum evacuare materiam quod si materia
digesta foret vel per pilulas alimentum materiam
tercium temperare seu facere posse ex
sirupus solutivis elige tibi convenit ¶ Et si
materia tercium temperamenti nec cuius
fac per vel ipsam cum plete facere

dygestiva

2ᵐ

Syrupus
digestiva

receptes contra ypam quia si per sudorem leuibus attende fricationibus vel exhibe cerusam al subtile debite [illegible] vel da syr. sancti ambrosii supinis de scriptum. Est enim curatiuus huius casus. Si vero per formam contra [illegible] exhibendo ℥ i de decoctione in qua se [illegible] cum ℥ ii aque fontis et si per vomitum da aqua calida et aceto vel syr. acetoso cui dictum est supra. Si per fluxum sanguinis narium ipsum [illegible] cucurbitas [illegible] quas leuiter [illegible] naribus [illegible] mitte vel [illegible] quod fit de [illegible] porta vel [illegible] aliqua [illegible] aut [illegible] leuiter [illegible]. Si vero per fluxum ventris et [illegible] fluxum ipsum [illegible] dimittere [illegible]. Deinde [illegible] [illegible] solutionis tibi elige quod infirmo exhibeas. Esto tamen memor quod melius est in subsistere quam exquisitissime curare. Et [illegible] quod [illegible] doses ponas [illegible] [illegible] et [illegible] semper [illegible] successit. Tu autem [illegible] semper [illegible] etatem regionem consuetudinem et et si [illegible] doses auge potius vel diminue. Post autem completa [illegible] si [illegible] remansit epithima epatis [illegible] leui epithite [illegible] ℥ [illegible] ℥ ii [illegible] ℥ i sandali [illegible] ℥ ii [illegible] ℥ i [illegible] et [illegible] si [illegible] remansit [illegible] et fiat epithima quod [illegible] [illegible] ponatur [illegible]. Item [illegible] intense [illegible] item in isto casu exhibe [illegible] per duas horas ante cibum et [illegible] aliqua [illegible] infirmitate [illegible] [illegible] alba a [illegible] [illegible] infirmum per aliquot dies [illegible] at si foret [illegible] tempus

Casula curat [illegible] et ab [illegible] tertiana a corde et toto corpore

Epia epib

sic egritudinis paulatim et gradatim ipsum ad pristinam consuetudinem inducendo. Et de tertiana pura.

Tertiana non pura

Tertiana non pura [illegible] est [illegible] a colera non pura [illegible] putrescente proueniens. Et [illegible] omnis [illegible] in qua infirmum affligere [illegible] quod possimus ad [illegible] horas non [illegible] prolongare. Signo [illegible] quod sic [illegible] non pura ita multipliciter tertianam non puram [illegible] nam sicut supra dicebatur colera non pura quedam [illegible] ex admixtione fleumatis quedam ex admixtione melancolie. Prima [illegible] famosa et [illegible] duplex quedam [illegible] et [illegible] per admixtionem fleumatis [illegible] et [illegible] [illegible]. [illegible] duplex [illegible] sine [illegible] quedam [illegible] in se adiunctam et [illegible] ipsa et sit [illegible] colera per admixtionem melancolie in se genita. Alia sit [illegible] et sit [illegible] colera per admixtionem melancolie ad extra aduenientis. Ex [illegible] duabus coleris [illegible] famose et [illegible] generatur tertiana [illegible] [illegible] non pura que [illegible] appellatur et [illegible] [illegible] recipit. Item [illegible] per adustionem generatur [illegible] [illegible] per [illegible] adustionem generatur [illegible] et sic [illegible] defendi possent [illegible] febrem posse [illegible] quia [illegible] noluit dicere [illegible] [illegible] in corpore [illegible] possent [illegible] de eis [illegible] [illegible] Signa sequitur [illegible] [illegible] incipit cum horripilatione sicut

et in puta sed magis percipitur in ea
frigus et nec ita cito calor expan
ditur ad extra et ideo magis continuus
rigor [illegible] quam in illa propter quod
non tamen infirmus angustiatur nec
fit sitis ita calida. Et si infirmus
tangeretur non tamen sentiretur in ma[nu]
mordicationem caloris et fortissime
incipit sine rigore et sine horri
pilatione ut inquit Avicenna. Quarta
causa potest esse tardus et debilitatus
motus materie et in puta potissime
pulsus non est in puta. Aliud tamen
in eo invenimus diversitatem in sta
tu autem materia est ita velox nec ita
equalis. Urina autem est rubea vel
subrubea in statu inmediocriter et po
tissime est longior quam in pura
et est plenius non eradicatur cum
sudore copioso propter quod materie accedit
grossitudinem. Et est inquit Avicenna
patiens ex potu aque frigide plurima
sentit in capite gravitatem quod non
fit in pura. Item in ea ex potu
aque frigide humectatur corpus et
cum quis sudat. Quinta causa est quia
propter materie subtilitatem potest ad venas
penetrare et ad cutem per emunctoria tale
fit et convertitur in vaporem. In
materia pura autem in materia sit grossa
propter grossitiem in ea generantur
vapores qui propter oppilationem venarum
et pororum ad caput ascendunt
ubique retinentur et ad humorum
naturam convertuntur quare in capi
te gravitas plurima sentitur et
istorum quilibet datur. Avicenna est. Et ego
aliter diceremus est quod ex potu aque
frigide in puta natura prevalet in corpore
humectatio at sudor propter [illegible]
datur quod tamen simplex materia sit in secunda
materia propter grossitudinem et materie
debilitate est comitatur cum sudore.
Et subiungit signa materie puta

dicendo quod in puta inveniuntur gravi
tas plurima in capite quia
non reperitur in pura. Quarta causa
sunt vapores grossiores ut sta
tim dictum est. Et sic ex signis disti
guntur inter putam et materiam putam
est quod in non pura reperitur gravitas
in capite contra tamen in non pura non
reperitur. Item in non puta augmentum
non est equale et est tamen de communi
quam de particulari et hoc ex materie diver
sitate seu etherogeneitate quod est ergo
consimilis potissimum pro ut in veri
tas quam in puta materia fit. Et si in ea hoc
contingeret longitudinem denuntiat
egritudinis et magis si tempus regio
etas et regimen preteritum etc. ad frigiditatem de
clinant. Et prolongatur potissime quando
ad xxxvi horas et tanto a pura
declinat quantum in potissimo hora excedit
dit. Et est etiam ad prenostica signa dedu
ctum ex quibus cum istius non puras
cognoscamus diversas quod hec sequentes
durant per se et maxime si ve
nit in autumpno. Et si materia ad rationem
materie habet se taliter et venie ex conditione
etatem regionem complexionem tempus anni
aerem et regimen precedens rigorem
durabilitatem sudorem [illegible]
et egestiones. Aliud autem diligens gratio
sitas quantum hec se elongat a puta
[illegible] rigore tamen magis
accidentium [illegible]
[illegible] potissimum [illegible]
hora statim sudore copioso [illegible] sub
[illegible] igneam egestiones aquosas sat
materia [illegible] in quo etas regio
[illegible] tempus anni aer et regimine
precedens ad [illegible] et si declinat [illegible]
[illegible] plen[illegible]
[illegible] materia putam [illegible] dubita
[illegible] diligens gratio
sitas quantum non pura distat ab ita

vina

vel

Longitudo
[illegible]

ad xxxvi

prenostica

dura

materia
[illegible]

Nam si rigor cum pauca fuit principio de
frigus etiam longius paroxismus scilicet
xii horarum excedens paucus sudor nec
nullus urina non multum ignea sed
mediocris vomitus colere citrine vel
vitelline et hoc magis nunc et si ad
hoc scilicet conditio etatis habitudo regio
tempus ut et aer fuerit calidum et sicca
regimen etiam preteritum ad hoc et hec declinabis
et per quos magis flegmatis quia mixtum
habent se a colera non prius vetulis pro
venire indicabis Et si vero citrina vel
vitellina prout paroxismi magis hoc
flegmatis convenient Et quanto frigus
si cum rigore incepit benigna fuit
in dorso sudoris copia paroxismus lo
gior urina non citrina ignea et magis
grossa et hoc magis in maligius
se tanto habent a prius citrina elongatur
indicabis Et per quos de colera magis
grossa quia mixtum citrina de vitellina
Item significat ex colera citrina inchoatus
prius a prima distabit quam ex vitel
lina et de hoc vomitus si sibi fuit
sibi maximum prestabit indicium Sed
quia licet se ex consuetudine firme prue
niat ut dictum est dupliciter fieri potest
aut per admixtionem melancolie per adhesi
onem ipsius vel colere ... tremente
aut per admixtionem melancolie ~~ad est~~ ~~[illegible]~~ que eius
de fore accessit Item hec et hoc separatim
exigens quandam / quia si casus fuit re
gimine quantum melancolie ut legiminibus
carnibus bene coctis caseo duro ~~[illegible]~~
carnibus bovinis et similibus vel
regimine et si cum extrinseca consuli vispera
to in se adim potuit ut supra per
aliud tempus porri et similia regio et
etas tempus et sic fient quod vomit
et hoc magis melancolie urina subtile
versus quadam tendens obscuritate
et paroxismus magis vetrius hoc melan
venire tendamus et cum hoc quod

prius frigus sentiatur in aliquibus
dentium commotione et in principio
paroxismi quasi eius quam in ossibus
confractionem Hec de urina et colo
ris facie prueminenter potius
affirmare Ad quod valebit precipue
divertere quam ceteris partibus magis
in istam quam in alios ex hoc Et si flo
fied ferens te multum sanguis inspec
tio valebit ad indicandum Sed et
sompnia facient si magis super
millitum quam colam vel flegma
quam melancoliam significabit Et ex
quo patet ysterium febrium de qua
si pueniat a to per adhesionem in
se ipsa erit in omnibus tertiane
prue satis proxima per que sim
bus (?) et maxime type
paroxismi non quilibet sit ut terminat
Et si sit per admixtionem melancolie
pueniens aliter est non sit irascit
et magis tristis et magis timidus
quam quilibet omnibus pro quibus
febribus hoc de prenotari per urina
prius quam non prius sit et urina non
ex colera per admixtionem melancolie se
gemite sibi magis appropinquat ceteris
partibus timidum alios timiditatum
indicabis et post ipsam precedente
ex colera per admixtionem melancolie aliter
puenientis Item ex colera citrina
et ultimo ex colera vitellina
que per sex menses sepe durat et
forsan per ceteris partibus a colera pro
veniens per admixtionem melancolie
longius durat quam ex colera citrina
in melancolia sit magis resolutionem
rebellius quam flegma vel melancolia
Et in urina que sit illa si certo
certum non commisit magis super
ad bonum finem deducitur verum
ex errore in alias sepe deducitur
egritudines quia venit ad quartanam

In quam ex colera inducitur firme
terciana permanens fortissime insistit
et interdum ad continuam ex qua
ut plurimum infirmus moritur. Et
non exercere tamen causa huius morbi
existens et si eius hic in sentilo magis
tamen altissimo reddetur finaliter
eorum. Non enim tamen nota est id.
Aliud concludo homo aut homines
assumere debes infirmi de egritudinibus
ipsis causis et ipsarum finis ad ple-
num certificatus est. Et hic de significatione
ambiarum terciane nunc pure impollete
sufficit.

Cum terciana

Notha ex eo per admixtionem
coleric in se generale nunc
pure appropinquat et aliqua alia ipsius
primo tractatu annotabo. In hac igi-
tur tempore potissime et aliis fiendum
est sicut in terciana pura fiebat
si fiat assumi magis ad humidum
declinare et in illam in fine in ea
libet fiat aliquantum in lumine respiciendum
consistenda quare exhibitis leni-
tivis fit iterum si opus fuerit flebotomia perdi-
gestione. Nunc fiat sic: Recipe succi acetosi
siue eius ana ʒ i s, aque endiuie ʒ vi
aque buglosse eius rosarum endiuie ana ʒ
iii aque fumiterre ʒ vi aceti ʒ i zuccari al-
bi ʒ v fiat sirupus bene clarificatus aroma-
tizatus cum sandalis rubeis et citrinis
in tribus aut quatuor coctionibus. Et si
eius fiat sirupus ingrediens fiat sic:
Recipe florum eius boraginis buglosse eius quinque
de sandalis ana ana i in se florum
ana ʒ i scolopendrie ana i s succi boraginis succi
pomorum redolentium acetosorum ana
ʒ iii succi fumiterre ʒ iii s bulliant omnia
simul in lb vi aque usque ad con-
sumptionem tercie partis et eius lb ii

Succi fiat sirupus addendo aceti scylliticis
ʒ iii et clarificetur cum decoctione aqua et al-
bumine ovi sirupi tenedit de eo
per aceti ʒ ii aque zuccari ʒ iii aque
zuccari ʒ iii et tale aque endiuie et fiat ana ʒ i s
et pone per cocta eius digestiua. Item ista
educitur potione: Recipe cremoris ʒ iiii spice
ʒ vi infunde in aqua lactis et mediocri
cum albumine sero eius fiat fortis ex-
pressio et adde cinnamomi tassie ʒ i dis-
soluto in aliqua decoctione terciane
in tua terciane pure et in illa decoctione
adde parum epithimi et adde in potione
ʒ iii confectionis hamech ʒ i si eius et fiat
potus. Vel fiat sic: Recipe mirabolanorum indorum ʒ vi
infunde in aqua lactis tepidum et
medicamina mollia et stent in infusione
per horas xii, admissis deinde parum cale fiat
et fortis fiat expressio et adde cremoris infusi
cum sirupus ʒ i tassie vel cinnamomi dissolute in
aqua lactis vel decoctione aliqua predictis
ʒ vi si eius ʒ i et fiat potus. Vel fiat
sic: Recipe electuarii de succo rosarum confectionis hamech
ana ʒ i s dissolue in aqua lactis addendo
ʒ i si eius et fiat potus vel in eius misce
zuccarum et fiat bolus quem deaurate. Vel de forma
pillularum: Recipe pillularum de cremoris per indum vel de
lapide lazuli ana ʒ s fiant pillule. Et si in
principio inuenimus forte multum ante fidus fac
comprehendes et a eo ex solutis et tacte
puram potest inuenire in fine eius egritu-
dinis de epithimiis conficiendum et
aliis huius fit sicut in mea terciane notha ex-
eo per admixtionem colere in se generale
permanentis.

Si autem terciana

permanentis ex eo per admixtionem
colerice permanentis ab eadem ratione
regimen declinet ad humidum et
aliqualiter magis humidum quam in
terciana pura. Et in ista ratione sirupus
et in aliis fiet debes. Et si restrictiua po-
sitis loco olei eius pone potius oleum

clistere

Vel faciat sic Rx capparorum in tunalis blitos malue flor. violar. spratie ana m. i fiat decoctio de qua accipe lb. i s in qua dissoluatur cassie pul. zucari ana ʒ i olei comis ʒ i modicos por tellos ouorum et parum sal. iti et fiat clistere vel s[i] s[ibi] placet suppo[si]t[orium] fiat de melle salgeme vel puluere yere sed galeni. Et si leniti[uum] pos exhibere volueris fac ut tactum est in cura terciane pure. Et si a principio propter tumorem sepe dictam ad mundificandum prius te venire oporteat exhibe ex solutiuis in precedenti Capitulo scriptis quod volueris. Et si vis magis digerere faciat sic Rx sem. viol. ʒ ii sem. atriplicis ʒ i aq. bugl. endiuie ana ʒ iii misce et clarifica pro duabus vicibus. Vel facias sic Rx aq. viol. bugl. fumi endiuie ana ʒ iii aq. decoctionis epithimi ʒ iii zucari al. ʒ v aceti ʒ i fiat iulep clarificatum per iii^or vicibus. Et si ad hanc intencionem electuarium velis facere Rx [illegible] stolopendie endiuie saul. flor. borr. et bugl. et viol. ana m. i rad. petroseli ana ʒ i s liquir. ross. passul. ana ʒ i fiat decoctio et cum lb. i zuc. et ʒ iii aceti fiat syr. debite coctus de quo acc. ʒ i s cum aqua endiuie et bugl. ana ʒ i s vel aq. zuc. ʒ iii misce per cena vel digestiua cum cibum aliquo solutiuo ex descriptis in precedenti Capitulo. Amota febre per quatuor horas vel dimidia ante pastum accipe boli armeni diarodon abbatis specierum electe de gemmis ana ʒ iii zucari al. lb. s fiat confectio in morsellis cum aqua ros. de quibus [illegible] comedat ut supra. In epitimiis autem et aliis si opus fuerit fac ut in terciana pura. Et hec de isto capitulo.

Suppositorie

digestiua

Syr.

confectio

Si autem terciana continua puer[i] faciat ut in primo capitulo tactum est [illegible] sequitur ut regimen ad tertium

gradum febris deueniat ut in terciana pura dictum est sed magis dura ad ferum determinare et si ea ipsum magis videris a pura determinare oportet ut eius principium grossiori vitam dieta ut ad statum usque sufficere possit vitetur aut paroxismum abstinentur [illegible] in quo fuit [illegible] ad extra [illegible] precedit [illegible] faciens [illegible] Quantum vero ad medicamina in suis [illegible] addi potius [illegible] ʒ s. Et si pos leniui volueris Rx flor. borr. bugl. et viol. et ysopi ana m. s. liquir. pass. ana ʒ s. mirabolanorum citrinorum ana [illegible] octo tamarindorum ʒ s fiat decoctio de qua accipe ʒ iii s in qua dissolue [illegible] cassie ʒ ii [illegible] ʒ i fiat potus. Et si sit [illegible] a principio [illegible] Rx decoctionis [illegible] ʒ iii s [illegible] cassie ʒ i electuarii [illegible] diaprunis ʒ ii s [illegible] ʒ i fiat potus. Et si magna fuerit [illegible] accipe decoctionis [illegible] ʒ iii s [illegible] ʒ iii [illegible] s bulliant parum deinde [illegible] forte faciendo expressionem et [illegible] adde cassie [illegible] ana ʒ i et fiat potus [illegible] principio [illegible] faciat ut exigit [illegible]. Et ad [illegible] magis digerendum [illegible] si [illegible] fuerit [illegible] sit digestum. Rx sem. atriplicis ʒ ii [illegible] ʒ i aque absin. bugl. endiuie ana ʒ ii misce pro duabus vicibus et clarifica aromatizando cum Cinamomo. Et [illegible] Rx [illegible] simplicis ʒ iii misce cum aquis predictis [illegible] Rx sem. endiuie ʒ ii [illegible] ʒ i. Et si ad hanc intencionem syr. facere volueris [illegible] Rx endiuie saul. scolop. [illegible] ysopi adiantos [illegible] ana m. i rad. feni ʒ ii rad. apii ʒ i s sem. endiuie saul. ana ʒ i fiat decoctio et cum lb. i s zuc. et ʒ iii aceti fiat syr. aromatizatus cum Cinamomo de quo cum aqua zuc.

leniti

leniti

digestiuus

Syr.

Vel agnus castus pone ʒ i s. per totam
digestam materiam aliquam prebere potest
et sic in iuvamento descriptis vel in fortiori
boli. Et electuarii indi vel dyasmirtoin
ʒ iii cum al. q. s. fiat bolus et decan
tetur vel in forma pillularum
ut Et per aggregativarum inest de
intentione curas et ʒ i fiat pillule
cum Amota flegmata et certitudine fe
cute diarodon abbatis Et hec de cura
terciane prouenientis a colera citrina

In cura terciane

a colera prouenientis a vitel
lina regimine non sit declina
tur ad febrem cum in alijs Et cibi
tur lac et similia non sic quia
Tempore aut potissime regimine
situato cum in alijs sitaciones tum
fiant fortiores Deinde pro subtilia
tiuis educendis Et in malue bli
te mercurialis floris camo quod
quasi in fine decoctionis ponatur an
m i in malis violarum ordei an m
s fiat decoctio de qua accipe ℥ i s
in qua dissolue cassie pul. zucari
an ʒ i mere pire ʒ s olei ros ʒ v
sal. gemme vel communis ʒ i fiat clistere
Et si in magnam impuritatem videris
adde in decoctione sspata ʒ s agarici
conquassati vel accipe decoctionis sspata
℥ vi in qua buliat ʒ ii agarici pulu
et postea in eius dissolue cassia et alia
et fiat clistere et adde vitellos duos
ouorum vel loco agarici buli turbit
puluerati ʒ ii et fiat clistere ut in alijs
ut supra vel in primo clistere
dimitte ierapigram et loco eius
pone ʒ iii electuarii indi vel diafinicon
vel facias sic Et in malue blite floris
camo Elusitate ysopi ... an m
i mirabolanorum sebesten ficuum siccarum
pinguium an ℥ i fiat decoctio de qua
accipe ℥ v in qua parum buliat

ʒ ii turbit puluerati ʒ s ʒ i Deinde tole
et colature addatur cassie pul. zucari
an ʒ i et fiat clistere et hoc magis de inde
in cao de cura Ante non pure cibi ... prius
laudat clisteria in comparatione ad alias
inas(?) que videntur in ista facto igitur
clisterium si ... et alia de febre indi
caueris facias ut te docui Et si propter
causas sepe dictas a principio materiam
videremus indicamus ~~aliud solutiuo~~ vte(?) solutiuo
de eo ex tractis in cao primo quia dixi po
tum bolum vel pillulas Et ad hac in
tentionem convenient pillule agregatiue
ut dixi est et etiam pillule antiche seu pill. sfotice vel
cuiusdam aut pillule quas in hoc tract
describit ... Et pul. pigre que describitur pill. de ...
10 capitulo ... et sic fit Et Item ...
assari spice ... et pilos cassie ... ligni ...
an ʒ i aloes duplicata omnium et fiat pul. de
quo accipe ʒ v succi lactuce et eupatorii an
ʒ iii se. apii ... et ... an ʒ v stu
bit cla ʒ ... cum fiant pille cum aqua apii
et ... ʒ i Item fiunt pillule sfotice in
... intentionem curam et ... alias di
ad primas descriptionis ... vel dyfor
pul. ... Et turbit boni ʒ ii ʒʒ
ʒ i ... indi ʒ i spice ... ʒ al pul
ʒ ii fiat pul. ... in ... accipe tum
modico aq. lactis vel aq. ... vel ...
albi subtilis in brodio ... vel
gallinarum aut ... vel ... &
... residuum sic digestus
Et ... accipe ... ʒ ii ... ℥ i s aque
fen ʒ iii aque absin. ʒ ii ... vel
clarifica per duabus vicibus et aro
tiza cum cinamomo ... potius
usque ad septimum diem ... sit
materia euacuanda videtur ... clarifica
cum solutiuis Et si ... cum
vel reliquis ... digestiuis facias
sic Et ... de ... ʒ ii ...
... ʒ i aque ... ʒ vi vel aque
endiuie fen et absin an ʒ ii clarifica
per duabus vicibus et aromatiza

digs.
... accipe ... vel ...
... fen ...
... absin. ...
... ... vel ... de ... mag. ... plati

Cum Cinamomo et dia de tali syro
Syr — nis ad cine² digo[estivum] Et si ad hanc intē
tionem sit sucus calidus ingrali[illegible] Recipe
sem. spica[nardi] bruscii ana ʒ ij scolop[endrie] endie
scarie citrake acetose ana m. i absinthii m. s[emis]
liquiricie iuniperi passularum ana ʒ i s[emis] scarie endie
assari ana ʒ s[emis] fiat decoctio Recipe de hac ℔ i s[emis]
zucari et ʒ iii aceti squillitici fiat sufficienter
coctum de quo accipe ʒ iij s[emis] cum aqua zuc[ari]
ʒ vi sicut aqua sem. absinthii et endie ana ʒ ij
clarificata per duabus vicibus et aroma
tizetur cum Cinamomo vel fiat syrupus
aromatizatus cum Cinamomo et dia ʒ
iii s[emis] per ventre digesta cum cumina cum
alio ex tattis solutivis Et cum etiam quia
hec egritudo est ex nominis te forsan
te forte aliquot vicibus consimilium
oportebit curare sed antequam hec facias
semper per plures dies ante de syrupo habe
aliquo exhibeas Et tempore intermedio uti
clisteribus et suppositoriis si opus sit
Confortativa — Item bonum est cum semper per horam
ante pastum vel dimidia horam bolum
exhibeas confectionem ex [illegible] scripte ut Recipe
diarodon abbatis ʒ ij specierum diaromatici
rasis de passione gab[illegible] ʒ i s[emis] zuc[ari] ℔ s[emis]
fit confectio in morsellis et hec confectio
maxime convenit si status fuit eto
tus Si vero propinquus solum sufficit dia
rodon abbatis Et tempore paroxismi que
vel mixtura talis Recipe conserve buglossi rosarum
rosis et antos ana ʒ iii vel magis vel minus pro
ʒ i s[emis] electuarii de gemmis ʒ i fiat commixta²
et decauretur pone plus vel minus
de electuario de gemmis secundum quod magis vel minus
a pura distare videbis Nota cum
quia secundum quod videris statum magis propinquum
vel remotum sed hoc oportet te grossius vel
subtilius dietare Cibetur cum carnibus
pullinis edinis vitulinis perdicum
avium per dium et fasianorum Cuniculis
capreolorum et lepusculorum et sint et
tunc eclipate in quarum brodio
fercula sua facere potius sicut est
semula amigdon sicut avenatum

ordeatum et similia Et ova recentia
similiter conveniunt Et de istis car
nibus si opus fuit fieri facias deco
ctionem borago quoque petro sem. bro
dium caulium lenis coctorum et brodium
ciceris rubei similiter conveniunt omnes
fructus et pisces conuenit sunt comed
sit al vel vinum clarum aliqualiter
lim pharum vel aqua zuccarata frigida
cum zucaro vel si status fuit lon
gingiinus et de tali aqua ut bibe
potius vel bibat aquam ordei cum
qua secundum necessitatem ut dicta est
bulliat cissopus vel loquinum pu
legium vel parum spice Et si fuit ex
pediens pone aliquam granum piperis
licet de licentia pura de multis febri
citat in zana vel illis pura et febri
bus frigidis de licentia rea tercia
pe vel sena subtilietur Et sic sint
cura singularis tertiane vi[tate] cum prorsus te

Tertiana conti
nua est febris acuta contra
venas non similiter cordi propinquas
accidit putrescens In qua et si quis
affligatur de 3o in tercium tempore
manifesta percipitur crescentia
Et quia curatio hec et causam
magis est convenientia ut in conse
quenti Capitulo deo duce patebit
et hec satis leviter pertransibo Cuius
signa sunt quia incipit sine tremore
et horripilatione vel cum in eadem
die tercia sudor apparet Et Calor
asperitas vel acuitate aut magis
sitis et alienatio maior reliqui
pibus est cum zona cum pollitu
pulsus aut est velox et spisso
cum diversitate quadam et expiratio
maior est inspiratione Urina — Vn
vero accensa valde subtilis sive
rubea vel subrufa cum limpiditate
quadam Et si contigerit consimilium
affligitur de 3o in 3m semper

Quasdam habet excrescentias et
liqua loco signa similiter et in 2a
inspissatum si ista sint in intensione
atque fortiora. Conuenit igitur sicut
in illis si tibi certissime in
ture. Unde erit istam et emoptoica
putredam et habet semper capitulo
de emoptoico dictis per signa habet prospera
in ... est dictum in magna
habet conuenientiam ad signa pro
nostica sequentes inspicere. Nam quia
illa vero signa salutis signa
timorosa et signa mortis in aliquo
ad illud modum respiciunt in causa
magis sit periculosus quam 2a colunna
Et cetero tempore visis ad curam veniendo
in operatione acceptis tibi et potius
et aliarum ... sicut erit in 2a
prima inspissata dictum est quia una
in illa quantum in aliis sed similiter
est subtilius dictandum propter eius
colunnias afflictionis et propter accidentium
senilitatem que fortiora sunt in ista
quam in illa. Vnde in hac fiet carnes
conueniens in regula ... optim
do. Item si conueniat ... cognitum
sit aliud aqua vel ... clarum
... simplicatum. Item quoque sit
in a ... extractis suis ... Et si eo
tempore deditis pinguedo totaliter
abiciatur. Consimiliter et si sublata
tum fuerit et deinde cum aqua rosarum
... et infundendo vasis
aliquod ponitur ... et eum
carne pulli mixtatur. Recipe
Recipe sandalorum omnium ana ℥ i spo
dii ℥ ß et ponatur ... magna conditi
... in camphore margaritarum
... ℥ i fragmentorum ... ana
... et ... ana ℥ ß
fiat pulvis et misce cum carnibus
deinde sublimatum fiet sicut 6°
in capitulo de emoptoica dicta
cura est dictum / Et nota in fine

tamen in diebus afflictionis semper aliter et
tempore exacerbationis in regimine obser
uetur quod tempore paroxismi obser
uabatur. Cum vero veneris ad medicinas re
mendo si venter constipatus fuerit lenien
dum cum aliquo ex clisteribus supra dictis vel
potione positis. Si in ... de cura 2e
putredinis hoc facto si ... ante ... e
... fiet ... faciendo sicut in
... prescriptis dictum est effectam flebo
si opus fuerit cum ex ... supra dictis aliquo
Deinde in medicinis attendas digestionem quod
sic fiet. Recipe si ... vel ... ℥
ß ℥ ii ß si ... ℥ i aque endivie
℥ iii aque acetose ℥ ii clarificentur
per duabus vicibus et aromatizetur
cum sandalis citrinis vel rubeis vel
misce cum ... ℥ vi et da in
duabus vicibus. Recipe ab exacerbatione
distantes fuerint per horas in ... administra
et si ... expertum post exacerbationem et
tempore quo sitit conuenit ... rosarum
vel ... in aqua rosarum vel aqua bona
fontis vel aqua simplici ... vel
da ... seu de ...
Item in isto casu si se fuerit in multum
intensa conuenit ... cum succo
... et faciendo sicut dictum
in ... distinctione ...
seu ... et ... cum pasta
et post cum in furno decoquitur deinde
extrahe ... de quo Recipe ʒ ii ℥
... fiat ... et post adde
... vel ... ℥ i
ii et ... optimum in isto casu ... faciendo
sic Recipe aque ... ʒ i aque acetose ʒ ß
... ℥ ii ... ℥ iii fiat
... aromatizatum cum sandalis ru
beis quantum aqua bibita vel aqua simplex
si robustus fuerit in aqua ponatur
℥ ß ... sicut Recipe ...
℥ ... et ... ℥ ii ...
... ℥ iii fragmentorum omnium lapidum
preciosorum ℥ i ß foliorum auri numero

Decem fiat mixtura et decantetur. Et ʒ de ista cum oino bona que fuerit ʒ sine aqua. Conuenit etiam nobis xpd cum pleris quod si magis delicatum atque cordialem volueris eam facies de auricu. Et si male dormit et non bene quiescat in nocte detur in sero siue papauere ʒ i. siue aqua frigida ʒ in vel lactuce aut tritur vel facies ex lep cum aqua florum nenufaris et zucaro et cum dormire noluerit de eo ʒ iii in potu tribue. Item si fuerit iuuenis carnosus robustus cum constitutione forti et multis cibus carens et parte complexionis calidus aquam frigidam ... multum bibere assuetus et vena ... digito intro... sit aquam frigidissimam usque ad satietatem et bibat in potu data quantitate ut totus eius effundatur et ... mat et si in tempore et in regione talis fuerit magis sicut hoc facere poteris. Et si crisim expectaueris super... si opus fuerit cum aliquo ex sepedictis ... Et si fuerit etiam ut tu maz... cum aliqua ... solutiuum facies etc. in cura terciane pure dictum est et illa tota diligenter obserua. Et ... dum ... sitis potum vel ... ad ... afflictionis ... Et in die qua crisim expectatis ... penitus facias infirmo abstinere ... Et sanitate constitute in tenuissima dieta ... ne ... ad quod morbum remaneat ... occupata. Remota febre si ex remansit inflammatio ... et confectionibus ... ut in septentrio ... dictum est. De egritudine lingue dolore capitis sincopi et aliis accidentibus in hac et in aliis ... potentibus plenius tractatum ... ad ... quod de egritudinibus a capite usque ad pedes tractaturus sum ... tantum prolongare ... ad egredietur

lingue que sepe attulit in ... ipsam cum aqua ordei sepe laua et cum cultello argenteo seu alio sepe abstergo instrumento. Item simul ... super ea tene plumaciolum de tela lini subtili ... tilagine dragaganti et psilii ... ad capitis dolorem ... lenibus ... vel laua tibias et brachia cum decoctione foliorum salicis et vitis ... albas cum foliis violarum ... de ... est vel facies ... oleo rosaceo olei nenufaris an ʒ i ... parum lactis mulieris ... puelle lactantis ʒ ii agita simul et in eo intinge pecias quas applica fronti et temporibus. Et simul ad suos reprimendos possis pro dolore capitis ... frontem ex oleo ... cum ... aceto. Et quia ... alias istam ma... magis amplectabo. Et hec pauca sufficiunt de terciana continua et eius cura etc.

Causon est febris

continua a ... seu ... falso ... partibus procreata ... quo ... causon ... quod fit a ... ignea intensa ... venas cordi propinquas ... sit ... debite ... quod incenditur et inflammatur absque hoc quod putrefiat ... et sic causat que causon appellatur ... et si ... sit possibile raro tamen accidit ... semper ... colera putrefacta in venis cordi propinquis ... quod fit calor ... et magnum ... Et ... causon a ... Est enim febris intensa valde ... in ista magis in

Cendum precipitur quam in aliis et quam
maxime si a co putrida generetur
Etiam si fit a co sine putredine quod
rarissime fit infra quartum diem in
clusive terminabitur vel ad putre
dinem convertetur Causon verus quod
est purus et fit a colera pura quod
non purus et fit a co non quod famo
sa sine virtutis fame Aliquando
fit a flegmate salso ut dictum est
etiam flegma salsum ut scribit
Avicenna primi primi capitulo de humori
bus fit permixtione colere cum
flegmate aquoso insipido vel putri
saporis et calor eius superveniens acui (flat.)
tus sitius et lenius reddit ipsum fle
gma quod colericum appellat Et si in
venis et prius pulmonis vel oris
stomachi putruit humor sic spe
cificabit Signa causonis veri sunt (Sig.)
quia incipit sine tremore et hor
rore et in ipsa maxima sentitur
caliditas in toto et maxime circa
spiritualia ideo quod infirmo videtur
quod totus ardeat sitis adest calida
et maxime circa stomachum et patitur dolorem
capitis in constantia vigiliarum
et inquietudinis et mentis alie
natio in est maior quam in aliis
lingue nigredo vel nigredo va
[illegible] quam de co in tertio infirma
affligitur Et si fuit purus [illegible] hora (3o)
[illegible] magis infestabitur et si non purus
et a co ~~non fit~~ fuit famosa hic febris
magis invalescit Si autem fuit inbile
fame hic [illegible] Et si de hiis etiam
notitiam habere volueris quere regionem
etatem conditionem precedens regimen
eius et omnia alia que dicta sunt de
signis [illegible] non pure in causone
[illegible] non pura [illegible] [illegible]
dentia premissa quam in pura Et si
fuit a flegmate salso manifestatur
in gustu sentit salsedinem aut cole
non pure amaritudinem pulsus

Causonis et velox frequens in quadam
duritie Urina et subtilis ignea rubea (Ur.)
seu crocea cum fetore seu aliquali lim
piditate Centrum circa ad signa prosperitatis
quedam sunt sufficientia timoris quedam
motivi quedam salutis Signa timoris (Sig. timoris)
sunt caliditas multum intensa in estua
tione magna et vehemens sitis in quie
tudine et alienatione mutatio co
loris faciei in quadam liventibus
limositate vomitus et egestiones de co
ignea multa Et in urina nullum signum
digestionis et sic quod infirmus de salute
desperat Et si a ~~[illegible]~~ naso mo
dice gutte sanguinis egrediantur non minus
sudat hiis apparentibus signis et febre in
valescente dubitandum est de infir
mi perditione Et si in hiis [illegible]
videtur appetitus perversus et [illegible]
[illegible] vel in uno loco infirmus
quiescere [illegible] in die non [illegible] san fluit
a naribus et [illegible] sudat sive sudore
et precedens sitis sine tussicula acci
dentaliter subito recedit Extrema quam co
[illegible] sunt frigida vel [illegible] signum
digestionis in urina [illegible] Et febre
continue invalescat in [illegible]
faciei et [illegible] fit [illegible] hiis signis
vel [illegible] complicatis [illegible]
infirmum [illegible] Et si in hiis [illegible]
manifesta [illegible] lacrimari conspexeris
[illegible] hiis ipsum [illegible]
morti [illegible] Et si febre [illegible] fuit (Sig. salutis)
vel appetitus minime [illegible]
[illegible] sompnus quietus status in
uno loco vel faciei color multum
mutatus fuit [illegible] infirmus de sa
lute confidit quia pars sanitatis valde fit (sanati fuit)
Generaliter [illegible] spem salutis
bonam habere potes Et si in hiis [illegible]
urina [illegible] [illegible] aliquales
[illegible] Et in [illegible] signum di
gestionis [illegible] signum salutis erit de
quia [illegible] per sudorem vel

Fluxum san(guinis) narium nec aio talium
de quo e(st) certificatus s(ecundu)m q(uod) narrant
in ea crisi temptare indicebis hindgo
pronosticatis bene motus s(ecundu)m sicut satis
q(uod) in terciana continua habebit pronosticatus
et si crisis accessit tu ipse cura De magis
inest ad curam venio et primo causa
morbi puri q(ui) calidus e(st) tum invadens ne
contra s(ed) m(odum) magis erit intendendum in
ista q(uam) in illa cet(er)is paribus magis fri(gid)a
q(ue) humida in ista sunt adhibenda
frigida q(ue) de cibo et potu et aliis p(ro)ut
rebus non naturalibus ut in alia ad
in(ten)cio alia removendo primo si opus
fuit leni ventre mediante extractionibus
q(ui)b(us) et si magis intendendum videtur
pone in illo clisteri plus de oleo violaceo
et minus de decoctione quam recepta
malue fiat dentur et multum exaltate vel
fiunt sic si libet R(ecipe) malue fol(iorum) violarum
lactuce an(a) m(anipulus) i flor(um) camomille sp(er)me
an(a) ℥ s fiat decoctio de qua accipe ℥
16 in qua distempera cassie ℥ s pul(pe)
zucari ℥ iii olei violarum ℥ iii salis ℥ i
fiat clistere vel de potionibus q(ui)b(us) licet
exhibe lenitivam lecto ventre. Et si in
urina et alia de febre inditium erit
basilicam dextram incide s(ed) non san(guis)
extrahat confirmans ipsius sanguinis parva quan-
titas extrahatur. Et alie conditiones
in febre attendende diligenter ...
... ipso ... ...
hora ceteris paribus ... debeat
se ... et febrem ... in principio et
in aliis. Iste status ... semper ...
dit ... omni die ... ...
... bibere ... Item p(ro) di-
gestione ... conferunt ... et aliis
que in ... continuis ... dicta sunt.
Item ... convenit diatonilli
... Recipe coral(i) ... ℥ iii zuc(cari)
al(bi) ℥ s dissolve zuccarum in aqua rosacea
in qua in infusione steterit ℥ i s
sandal(orum) ... et grana

in camphor(a) et istam forti facta ex-
pressione in illa aqua zuccarum dis-
solvatur et fit confectio in morselle
vel fiunt sic et e(st) confectio ... al-
... R(ecipe) zuccari al(bi) ℥ i amili
℥ ii pone amilum contritum ℥ ii
in aceto ... et dissolve zuc-
carum in aqua rosacea in infusione
sandalorum ... deinde pone ad ignem
et cum incipit inspissari adde
amilum ... et cum spatula
lignea perforata in ... ad ...
olei violacei ℥ ii ... ...
cum dicta spatula ... ne
addendo amilum ... donec
totum ... deinde in tabulis
pone ad modum ... et ...
... hoc enim magis
convenit q(uando) sunt ... in appe-
titu prostrati ... ... sume-
re possint. Et ... si sit ... et
est in ... multum consumptiva
... Et si ... exhibe
... da ... sunt
... supra ... dicta
... si bolum facere volueris R(ecipe)
... ℥ s ... ℥ i ... in
... et ...
et fiat bolus et ... in
modum pillularum sic R(ecipe) ... ℥ ii s
... ℥ s ... pone ...
... et ...
... deinde in ... de ...
... et postea fac pillulas ...
... confectio ... da
℥ i s ... sic et ...
... delicata ... ℥ i ...
de ... Et in uno alembico
vitreo cum lento igne ad distil-
landum pone et de aqua que egre-
ditur da partem ... Est enim ...
delicata et notabiliter operatur ...
... augere ... ...
... Et ... que ...
... potis sublimare Di-

contra vina. Si crisim non expectas curare
enda tunc aliquo ex supradictis so
lutivis. Et si oportuerit te continuare
materiam in faciendo crisim fiat cum
te decet, non tamen facto ex digesta
materia cum alia convenientibus cum ista
aquam frigidam potius secundum ad sic
citatem eius prebe contra naturam alia
tempora prius. Item propter magnam in
flamationem tempore augmenti aut
status oportet te curare cor et ex
epithimatis cum regularum quia talis
epithima cum declinacione regularis
conveniunt et cum ante. Et cum hac fe
bre ita existit inflamatio quod cordis
qualiter contingitur infirmus sepe
pessima incidit accidentia et ex quibus mor
tem faciunt. Ergo epithima supra cor
de simotha scriptum. Et si aliter fiat
rosarum aque rosarum ʒ s. aque buglosse — Epithima cordis
ʒ ii succi aque rosarum ʒ iiii aque acetose
ʒ ii sandalorum omnium corallorum ut
eius rosarum an ʒ i seminum citri et cum
[illegible] ossis de corde cervi an ʒ i
spodii ʒ s. et ʒ i camphore granum
fiat epithima et per filtrum adde margari
tarum subtilissime tritarum ʒ s. fra
gmentorum omnium lapidum preciosorum ʒ i
Epithima per epate. Recipe aque endivie ʒ — Epithima epatis
vi aque rosarum lact rosarum an an ʒ
ii aceti ʒ i sandalorum omnium an ʒ i rosarum spo
dii an ʒ s. camphore grana vii fiat
epithima [illegible] loco epatis cum cerato
de sandalis. Deinde consimiliter
renibus cum cerato albo. 6
Item tales facies odoramentum. Recipe aque — capitis odoramentum
rosarum ʒ iii aque rosarum ʒ i aque
[illegible] an ʒ i s. aceti ʒ s.
sandalorum ʒ iii boli armeni ʒ i misce
et agita simul et exprimitur frons
et tempora. Pro istarum [illegible] fiat ut — Repetitur
in precedenti capitulo tertio.
Item facies sit. Recipe pulveris [illegible] al
ʒ iii distemperetur cum albumine ovi
et aqua rosarum addendo parum aceti et

modicum de papavere vel de [illegible] et
epithima frontem et tempora. Item facies sic.
Recipe [illegible] succi [illegible] succi
dragoi succi [illegible] maturorum
succi lact succi [illegible] arboree an ʒ i cum succis
istis distempera predictum [illegible] quibus
sic distemperatis intingatur spongia
que ad solem diebus xv desiccata per
mittatur et tunc ea ut volumus in aqua
tepidam submergatur et naribus
applicata patientibus quia per [illegible] statim
dormiet. Et si ipsum excitare volumus de
aque se [illegible] et [illegible] cum aceto
quam aliam spongiam intingentem et na
ribus patientis apponere quia statim
excitabitur. Et nota quod prima spongia
per annos xv [illegible] conservabitur
Et [illegible] de [illegible] ad [illegible] con
[illegible] cum [illegible] — Epithima testiculi
al optimi ʒ i misce et fiat epithima testiculi
ipsum sepe renovando. Et quia [illegible]
tur [illegible] quod totum
inflammetur potius pectus tali unge — pectus
unguento. Recipe olei rosarum ʒ i s. olei [illegible]
pinguedinis galline an ʒ i s. cere
al parum et fiat unguentum. Quod [illegible] aqua
plantaginis [illegible] postea pectus in
unge. Et [illegible] sunt [illegible]
gradum omnia [illegible] que dicta
prius dicta sunt. Secundum totum regimen [illegible]
[illegible] quod [illegible]
ad [illegible] et [illegible]
Et [illegible] et [illegible] prout
[illegible] subtilissime [illegible]
dictum et hic de [illegible] eorum dicta

Quoniam de febribus

Quoniam de febribus fe
cimus mentionem in hac parte ad
instructionem videlicet quotuplex
sit febris post considerandum [illegible] emo [illegible]
[illegible] causantur febres. Est igitur
duplex: quoddam naturale, quoddam [illegible]
[illegible] quorum [illegible] tum [illegible] venas [illegible]
putrefactionem recipit et ex [illegible]
sitate diverse species febrium secuntur, ge

Naturale flegma quid est

nicantur. Naturale igitur flegma est humor
primus qui in qualitate sua dispositione extra
est in conditione frigidus et humidus in colore
albus in sapore dulcis per diminutam deco-
ctionem ex radice productus per [illegible]
vero in sanguinem transmutari dispositus.

Non naturale 2^e

Non naturale autem est duplex quoddam
fit ratione sue essentie quoddam fit
ratione sui saporis. Ratione essentie
est quadruplex scilicet aquosum vitreum mu-
cilaginosum sub quo comprehenditur crudum
et gipseum. Ratione saporis est etiam qua-
druplex scilicet salsum acre ponticum et insipi-
dum ex horum contrefactione ut sensit
Avicenna prima 4^i. Hec species frigidantur scilicet quot-
tidiana continua et emphiala lippiria
con[tinua] febris in qua idem provenit quod
in ambabus febribus sincopalis di-
urna et nocturna et omnes iste fe-
brium species fiunt a flegmate prove-
niente putrido.

fe: cottidiana quid est

Febris quotidiana intus pollu-
ta est febris a flegmate extra venas putre-
scente proveniens cuius est infirmum in-
vadere omni die et cum per horas 6 in flegmate
quiete permitte. Quotidiana quotidiana interpolata

fe: cottidiana interpolata

est febris lenta a flegmate intra venas
putrescente proveniens cuius est continue
infirmum affligere. Versus. Quod homines
flegmatis est plerumque convalescere.
De emphiala autem diversimode loquuntur
quidam enim accipiunt pro lippiria dicentes
quod dicitur a b [illegible] quod est supra et algiar
quasi extrinsecus sentit algorem et intus ca-
lorem et hec communiter dicitur etiam lippi-
ria ut statim in eius diffinitione pa-
tebit. Item diversificantur ratione
materie ex qua generantur. Quidam enim
dicunt quod fit a flegmate grosso vitreo vel
aliud spissum quale totum cum adhustum
semper est admixta que putrefacta propter
eius lenitatem extra petit et alia
lenit flegmatis vero generatur propter eorum com-
paritatem et grossitiem intus per ma-
net. Propter quod interiora frigent. Et alii
volunt quod generatur ex flegmate vi-

treo in aliqua parte profunda corporis
putrescente. [illegible] in qua caliditas in exte-
rioribus et frigus in interioribus
sentitur. Et quia fere omnes volunt

Emphiala

quod in emphiala exteriora calescunt et
interiora frigescunt. Dico quod emphiala
paroxismat omni die ex flegmate vi-
treo in aliqua parte corporis profunda
putrescente ratione cuius in exterio-
ribus caliditas in interioribus
vero frigus manifeste sentitur.

Lippiria

Lippiria vero et si possit a colera pro-
venire est tamen propositum per intentione
febris omni die faciens paroxismum que
a flegmate crudo vitreo in corporis

cottidiana interpolata

alio vero loco putrescente provenit.

Vero vero in exterioribus frigiditas
in interioribus vero caliditas manifesta
sentitur. Febris vero in qua simul

Febris interpolata

percipitur calor et frigus intus et
extra est febris proveniens a duabus
materiebus flegmaticis ad putrefac-
tionem motis. Una scilicet in interioribus
alia vero in exterioribus. Non singulis
diebus sunt faciens paroxismum febris.

Diurna

Diurna est febris extra venas ex fle-
gmate in die putrescente proveniens.

Nocturna

Et nocturna nocturna in qua flegma
in nocte putrescit.

Sincopalis

Sincopalis
vero et si a flegmate provenire posset
quia tamen vero causa est flegma ipsum
ventositatem quod dat aequiparat alias
de ipsa erit vero futuram mentionem
ad eam de febre pestilentiali reparandum
[illegible]. Et hec sunt omnium febrium fle-
gmaticarum species prognosticatione.

Signa generalia

Vero signa generalia et fere omnibus
communia ponendo. Postea specialia et ad
species magis appropriata. Communia vero
signa sunt frigiditas in extremita-
tibus. Primo incipiens que sub-
sequenter magis per totum corpus se ex-
tendit scilicet glaties ipsam insequitur quoddam
minus rigor anima autem multa hor-
ripilatione nisi a flegmate proveniente

salso

Calso tunc infra signa propria ponentur
Deinde tamen intus eius multum acutius
succedit et in hac unde est in tertia-
na rigor erit propter materiam eius esse ita
acutam aut pungitivam parva vel
nulla adest sitis os tamen quadam
mucilagine viscosa insipidum
facit color lividus sine pluribus
stomachi adest lesio propter ipsum esse fle-
gmatis lacunam et ob hoc vomitus
sepius accidit flegmaticis splenis
quoque dolor in processu sentitur eius
vero succedit sudor in principio et
augmento paucus aut nullus in statu
Et digito vero pulsus multum molle
debilis tardus non manifesta quadam
diversitate reperitur cum magis sit fle-
gmaticus magis aquoso et minus spisso
aliis particulis erit pulsus mollior
Unde flegma magis diversum in sua
sui essentia ceteris particulis in pul-
su maior diversitas reperitur Et ce-
terum flegma salsum maiorem
efficit diversitatem nec est sicut de aliis
quanta debilis nec ita tardus Et quia
secunda pars pulsus durans ab aliis est
maxime diversitatis gratia propter
constantiam ipsius pulsus durans va-
riato ponentibus durantem quam flegma
pre inducere quam diligenter Et per hec
in febrem flegmaticam notitiam devenies
vero Item quanto flegma magis
in se diversificatum tanto ceteris
particulis maiorem recipies in pulsu
diversitatem Urina ad principio
est alba subtilis nec turbida grossa
et non in materia incipit deinde fieri co-
lorata turbida Terminatio paroxismi
est horarum [illegible] si fuerit impolluta
ta et infirmum per horas sepe in statu
quiete relinquit hiis igitur omni-
bus vel ex eis pluribus apparentibus
signis habet febrem flegmaticam
nullatenus dubitabis et maxime

si temporis fuerit sint et humidum partes
et f et h habuit conditionem ac regimen
multiplicativum esse sint Hiis premissis
signis generalibus ad specialia condescendo
Si igitur a flegmate dulci provenit seu
a flegmate aquoso insipido incipit
cum rigore et lento frigore quem intus
parvus calor succedit et est ortus insipida-
tio et hoc ut plurimum premit hora status
et in primis paroxismis quoque sine rigore
incipit et sine horripilatione in proces-
su autem quia in statu et declinatione
magna succedit sudoris quantitatis
copia urina erit subtilis alba quasi quod ad
pruriginem per totum corpus inducitur
vomitus autem si quis fuit flegmatis
erit aquosi pulsus autem tardus de-
bilis et multum mollis erit inequalitatem
diversitate licet eius magna in compa-
ratione ad aliquas alias erit statim patet
Signa flegmatis mucilaginosi acetosi
vel pontici sive acetosi sunt quia rigor
maior erit quam in precedenti magis quam
frigus et quod levius valde postea calor
succedit cum ortus acetositate et paucus
erit sudor in comparatione ad ante scripta
et licet incipit cum quantitate sompnum
et multociens sine rigore quam nisi ad tempus
postponitur et fortasse est frigus et eius
erit rigor Et quando hora status et quando
hora initii incipit infestare quod si hoc
initio potius ex initio admixtione
erit urina in hac pallida erit vel sit
pallida in statu mediocris et mediocriter
spissa multum et erit vomitus flegmatis
mucilaginosi in pulsu vero maiorem
sentiens diversitatem quam in ante scripta
Signa flegmatis vitrei si sit a flegmate
vitreo provenit cum frigore intenso
et incipit et rigor magis non erit frigus
quam rigor et frigus incipit in extre-
mitatibus paulatim et adeo intense
succedit per totum corpus erit infir-
mus quasi congelatum se sentiret

Sig[na] fl[egmatis] dulcis
Urina
Vomitus
Pulsus
Sig[na] fl[egmatis] mucilaginosi
Sig[na] vitrei
Urina
Ur[ina]
Termin[atio] paroxi[smi]

tum magna inducturam frigoris et pos-
stea vero rigor et frigus multiplicatur
et semper incipit in gravitate corporis
et in primis paroxismis sepe absque rigore est
In hac quoque calor lentus exit et adve-
niunt sudoris adest copia urina est glauca
[illegible] at si globi flegmatis [illegible] male
positi quoniam hora flegmatis quandam [illegible]
[illegible] infestat infirmum et si vomitus
[illegible] in hoc tibi magnum prestabit
iudicium Et in hac pulsus magnam
recipit densitatem Signa flegmatis
Si autem provenit a flegmate salso in-
cipit in frigore et frigore [illegible]
sed in comparatione ad ante scriptus et
maior succedit calor quam in ceteris
et maior sudoris copia et est omnis sal-
sedo [illegible] maior quam in aliis et mag-
nam hora colere urina que est rufa
vel citrina intensa satis in comparatione
ad aliud tamen sed mediocri quoniam tamen
est subtilis quoniam valde grossa et in hac
non tantam recipit densitatem in
pulsu quantam in aliis ostensis ob
spem febris sub quottidiana interpolla-
ta recipimus Signa quottidiane co-
tinue Et si est continua quottidiana
a suo naturali in vasa putrescente
generatur Si igitur infirmum sine ri-
gore et sine frigore videris febre in-
cipisse continue et sine manifesta in-
terpollatione infestatur ab ipsa febre que
tamen semper hora flegmatis invale-
scit et huius calor est humidus et mitis
quasi quidem latens Urina livida disco-
lorata spissa et in processu urina in
[illegible] statum colorata [illegible]
tam in pulsu quam in aliis descriptis
apparentibus [illegible] plerumque
hanc cottidianam continuam in dubiis
[illegible] a medicis communiter appellatur
quasi ventus latens quia est adeo [illegible]
[illegible] ut a calore naturali ipsum
parum [illegible] discernis [illegible] quod ad pau-
ca respiciens [illegible] [illegible]
Cuius autem [illegible] si habet signa scripta
supra

et ea que infra in [illegible] de [illegible]
[illegible] scribentur a nobis [illegible]
Signa empiriale signa quottidiane
interpollate a flegmate vitreo pro-
venientis sunt signa empiriale hoc
excepto quod in empiriale multus [illegible]
interpollatio Signa lipparie Lippa-
rie in lipparia sentitur intus
nimia caliditas exterius vero frigus
premens a flegmate de quo est
sermo ad [illegible] in omni die
[illegible] et [illegible] et in
membrorum confractione in hac
sitit infirmus Urina colorata
et subtilis exit alia vero signa
supra [illegible] in interpollata a
flegmate vitreo [illegible] quod
si [illegible] bene videre [illegible]
possit a [illegible] talia [illegible]
errore committere posses Signa [illegible]
in qua [illegible] simul et caliditas
tamen [illegible] quam in [illegible]
sentitur et [illegible] in [illegible] et lippa-
ria comprehende clare potes Signa
diurne et nocturne [illegible]
[illegible] quia [illegible] diurna [illegible]
[illegible] paroxismus [illegible] accidit [illegible]
ad signa pronostica huius [illegible]
quosdam [illegible] dicunt et [illegible]
ob [illegible] quoniam tamen [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible] multum
grossitatem et viscositatem [illegible]
[illegible] quod [illegible] est [illegible]
et [illegible] huius [illegible]
quasi quidquid [illegible] confert ali-
[illegible] et contra et ob hoc diffi-
[illegible] quod [illegible]
[illegible] Item quot-
tidiana interpollata [illegible] horas
infirmum in [illegible] quiete [illegible]
Et [illegible] quia infirmus [illegible]
[illegible] quia flegma [illegible]
[illegible]
aut [illegible] prima [illegible] de [illegible]
[illegible] sanguinem [illegible]
[illegible] sit [illegible] diminute de-
[illegible] et [illegible] aptius [illegible]

Sig[na] flegm[atis] salsi

Sig[na] cottidiane continue seu latice

Sig[na] empiriale

Sig[na] lipparie

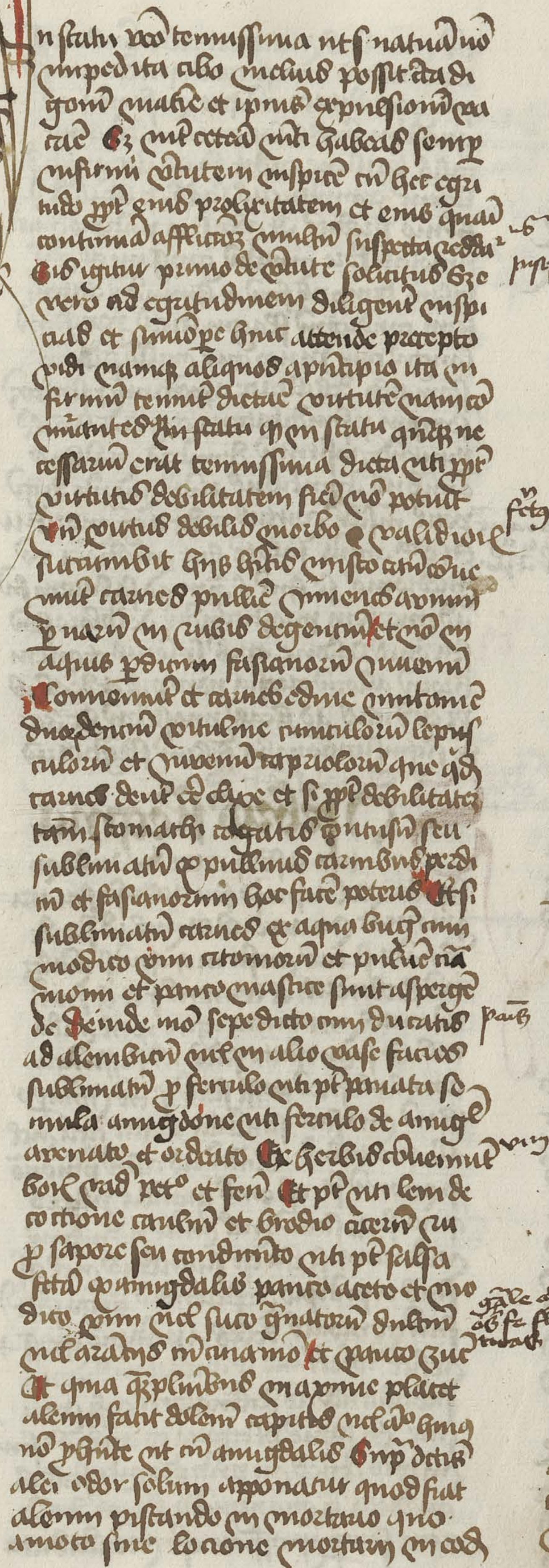
pronostica

ad membra similium complexionum
intuendum et cum hoc est lenitas
in naturas et membra flegmaticam
complexionem intuendum et ad hoc g
est humiditas in naturas et membris
que multe existunt in motionibus. Et
propter has causas multe sunt quantitate
quare tam ratione sue quantitatis
quam sue viscositatis poros oppilat
et sic cum incipit putrescere in con-
tinua quadam putrefactione et ob
hoc infirmus continue affligitur.
Et si in illis vel hore aliqualis
quiescere videatur non fit quia non
tantum quantum in aliis xxiiii hore
molestatur. Continua autem ali- (Dura et ... et ipso)
in zona ... cognoscimus quia est
venas continua est putrefactio et
ob hoc infirmus continue affligitur.
~~Et si quam illis vel hore aliqualis~~
~~quiescere videatur nec fit quia non~~
~~tantum quantum in aliis xxiiii hore~~ et sic
in ea multam quietem comprehendimus
exacerbationem tamen. Sed signa que
sequuntur continue accidunt. Item ratio quia in
hac febre stomachus multum debilitatur
ut sit sicut lacuna ad cuius debili-
tatem etiam multum sequitur corporis debilitas
quare infirmi sunt quasi cachectici
et successive ydropici. Et quia in
hac febre continue fit flegmaticus pu-
trefactio ipsum flegma sepe ad splen
currit et in eum emittitur conti-
que ad splenem pervenit causat
dolorem et successive quandoque non multum.
Item nota quod illa quotidiana continua
paribus atque terminatur in quod sudor
tenuis et copiosior quam sanguinem ...
quia natura magis obediens est ...
et tibi ... magis pororum oppilatio.
Et est quo ad urine digestionem statum
cognoscere. Sed nota quod urina digestionem
magis solito erit ... quantitas et
spissitudo sufficienter ... temporatio ...
augmento et accessionis prolongatur hec
tamen magis fore digestionem signifi-
cant. Preterea nota quod si paroxismus

in multis incipiat alicubi et oscil-
lationibus cum stupore quodam et so-
pori profunditate in quo infirmus in
quodam livore faciem immutat quando
talis facilime cadit. Ergo licet omni di-
ligentia examinemus scias quod hoc cadet de
firmo predicto. Et ideo si a principio inmut
demonstretis fore multam grossam ac vis-
cosam tempus fuit et humiditatem statum
secundum conditionem flegmaticam paroxismum
longum cum pauco aut nullo sudore
stomachi debilitate appetitus prostratio
sompni profunditatem. Et etiam debile
pulsum infirmum demonstrat. Item hiis
omnibus apparentibus ... materia ...
potius infirmitas ... cadet et est moriturus.
Et omnia omnis salute sunt mediocria vel
mediocrius se habent. Sed et cum ad salutem sit
ad mortem prognosticandum de dolore stomachi
seu eius lesione epatis splenis et membrorum
aliorum cachexia ydropisi et de aliis
patet ex dictis quod hec ... prognosticatio. Et hec
de significationibus febrium flegmaticarum.

Cura febris dulcis

Si febris flegma-
tica a flegmate dulci in-
sipida vel aquoso seu acetoso sive acri
pervenit in aere ad ... vel ad sit de
... si tales infirmus quem si ...
non habuerit et temporis ... fuit
in ... in camera ... ipsum indu-
tas. Et si in estate fuit in suffumiga-
tionibus ... possit ... in ...
... sandalia ... vel
aliquo tali. Veniendo ad cibum ...
quod ... est eius grandis ...
quia ... vel ... principium
viderunt ... est subtilius vel grossius
a principio ... Ergo stat
fuit ... debes a principio grossius
... continue et gradatim dietam
subtiliando ad declinationem ...
sine. Et tamen plethora grandis fuit
in toto debes in principio esse subtilis
diete quam in augmento. Et in declina-
tione semper grossior est ... dieta



In statu vero tenuissima ut sic natura non
impedita cibo melius possit circa di-
gestionem materie et ipsius expulsionem va-
care. Sed quia tertia vice habebas semper
infirmi salutem inspice vel hec egri-
tudo propter eius prolixitatem et eius quia
continua affligatur multum suspecta sed dixi
bis igitur primo de salute solicitus sed se-
cundo ad egritudinem diligenter inspi-
cias et simul pro hoc attende precepto
medici quamque aliquos a principio ita in-
firmum tenuit dicte consuetudine nam ea
mutantes in statu quia in statu quamque ne-
cessarium erat tenuissima dieta tunc propter
virtutis debilitatem sed quia potuit
vel fortius debilis morbo validiore
succumbit [illegible] misto [illegible]
[illegible] carnes pulli vel menestra [illegible]
pro [illegible] in [illegible] degentium et vel in
aqua [illegible] fasianorum vel mena
communes et carnes [illegible]
[illegible] coturnice [illegible] lepus-
culorum et iuvenum capriolorum que quidem
carnes [illegible] et si propter debilitatem
tamen stomachi [illegible] seu
sublimatum [illegible] pullinus carnibus [illegible]
et fasianorum hoc fieri potest. Et si
sublimatum carnes ex aqua [illegible]
modico [illegible] et [illegible]
[illegible] et panis mastice sunt asperge
de. Deinde modo sepedicto [illegible]
ad alembicum vel in alio vase factum
sublimatum per [illegible] parata se-
mula amigdalis [illegible] amigdalis
arenato et ordeato. Ex herbis convenimus
borago [illegible] et [illegible]. Et [illegible]
coctione [illegible] et brodio [illegible]
per saporem seu condimento [illegible] salsa
facta cum amigdalis panis aceto et mo-
dico [illegible] vel succo [illegible]
vel [illegible] cinamomo. Et [illegible]
Et quia [illegible] in [illegible] placet
alleum facit dolorem capitis vel [illegible]
non [illegible] cum amigdalis. Sed propter [illegible]
alei odor solum apponatur quod fiat
alleum pistando in mortario quo
amoto sine lotione mortarium in [illegible]

pistentur amigdale vel [illegible]
aliqualiter alleum et [illegible] in [illegible]
[illegible] pone per quam distillabit brodium
[illegible] distemperetur amig-
dale et sit iste sapor [illegible] plurimum
placabilis atque delectabilis et maxime
in istis partibus. Non tamen hoc in de-
clinatione magis quam in alio tempore
convenit. [illegible] regulariter
non convenimus [illegible] in [illegible] appe-
titus provocandi in [illegible]
[illegible] non [illegible] in principio [illegible]
exhiberi sicut sunt sicut sunt que in
sportis apportantur et [illegible]
modico aceti oleo et [illegible] propter
ex [illegible] potest [illegible] amig-
dalas avellanas aliqualiter assis [illegible]
[illegible] et [illegible] et propter infirmorum [illegible]
[illegible] modicum vel albe per aliquot
dies ante collecte [illegible] sibi potest
potius exhibere et si quid propter [illegible]
[illegible] et [illegible] in stomacho suo
[illegible] non [illegible]
[illegible] non [illegible] consuetudinem
[illegible] est [illegible]
[illegible] in pluribus [illegible]
partibus [illegible] et carnes et [illegible]
in [illegible] febribus [illegible]
Et si [illegible] atque [illegible] ac
tamen si bene [illegible]
[illegible] mortadi [illegible]
sit bene [illegible] et aliquanto in
sale [illegible]. Et si in
declinatione [illegible] grana [illegible]
[illegible] non [illegible]. Sed [illegible]
album vel rubeum [illegible]
aqueum [illegible] cum aqua [illegible]
[illegible] vel [illegible] ponatur
aqua ordei cum [illegible] condita [illegible]
similiter convenit. Et hoc regimen
ad omnes febres flegmaticas potest
generale [illegible] febris diligenter [illegible]
quia si quod sunt [illegible]
[illegible] debes hoc totum precedens regimen
ad [illegible] vel [illegible] declinare. Et hec que in aliis [illegible]
[illegible] tibi [illegible] generale [illegible] regimen

ex prechibitis tibi potius fabricare
eius tamen magnam partem
ex dicendis apponens kindus ipse exitus
ad medicinalia condescendo quod scienduz
sit hora paroxismi primo describatur
in eius principio infirmus vel
lateribus dormire permittatur et ad
lenteus calidis calefiant extrema
si in rigore accessit aut frigore
et si illud eis sufficiat habeat la
ter in igne calefactus et lineis
pannis involutus qui pedibus
applicatur vel heatum instrumenti
per ytalia remedium minaur pu
et est duplex sive modica est quod
aqua impletur bulita ad laudaz
fertrum est quod carides in ipso instro
et alterius quod corpore potius extremita
tibus applicare et si infirmus ad
vomitum mittitur in oximelle
simplici et aqua cum vel aqua
decoctionis ciceris inunctur vel exer
citur adextra incipit apponere fiant fri
cationes quousque calor adextra totaliter
fuit ex pertusis in paroxismo tibus
et potus omnis subtrahatur et si
in principio sitis te cogat ad potum
aquam cum vel aqua ordei in
zucco cum tribuas infirmo et si
in declinatione fuerit in aqua zuccari
exhibueris bonum erit hora ante quietis
si opus fuerit ventris attende lem
tionem in clistere vel potione bonum
clistere recipe malve blite flore camo
mille ana m i ordei m .s. furfuris pugil
lum .i. fiat decoctio cuius lb i .s. in qua
dissolve cassie pul. zuc ana ℥ i me
rep. ℥ s olei communis ℥ iii salis
ʒ i .s. fiat clistere et aliqui dimittunt
meram et addunt mell. ros. ℥
i .s. et duos vitellos ovorum quod
facies si libet bonum in potione leniti
volumus facies sic recipe cassie vel
manne ℥ i s dissoluatur in aqua
lactis vel aqua cum vel aqua
mell. vel cum brodio pulli de gal
lina cocto sine sale et adde distempa
ratione cassie ℥ i mell. ro. in medicum cal
mum et fiat potio quam per tres horas
ante prandium calidam in potu tribue
facta ventris lenitione si urina et
alia indicantia de febre continua basili
cam vel inguinum quo febre infirmum per
unum diem quiescere permitte et si videris
immanendam alia medicina expectare digestionis
indicatores ut sic materia vel residuum
melius digeri possit facies recipe aq. lacte
℥ iii turbit ʒ ʒ & zz ʒ i spice nardi m
parum buliant deinde coletur debita
faciendo expressionem in qua distempa
cassie vel manne ℥ i mell. ro. ℥ i fiat
potus vel recipe turbit ʒ i agar. ʒ s
zz ʒ i spice sal. gemme ana ℈ & infundantur
in aqua lactis ℥ iii et oximelli ℥ i
et parum buliant et vel fiat potus in
modum confectionis in forma solidi recipe
zz ʒ iii galange piperis longi ana ʒ ii mac.
et ana ʒ s turbit electi ʒ x cum zuc. al. lb
i superpositur zucarum in aqua absinthii adde
do parum cum citomore et fiat confectio
in morsellis una dosis sic ʒ i vel facies
in lb s zuc. et da ʒ s. si eis erit ita dele
ctabile in modum pulveris recipe turbit elect.
et mundi ʒ x zz ʒ iii mastic ʒ i zuc. al. ad
pondus omnium et fiat pulvis una dosis ʒ
in vino aq. vel in forma pillularum fa
cies sic recipe turbit mundi ʒ v zz ʒ i s gala
ge piperis ana ʒ i mac. et ana ℈ .x. fiant
pille in oximelle simplici et da ʒ i s
vel facies sic recipe turbit ʒ iii absinthii ʒ i
colo. ʒ ii agar. recipe ana ʒ s mas
tic ʒ ii fiant pille in oximelle et
da ʒ i vel da ℈ iii vel fiat sic recipe
turbit ʒ iii agar. ʒ s spice sal. gemme ana
℈ s zz ℈ i fiat pulvis et infundatur in aqua
per diem et exitum permittas tandem
in oximelle simplici fiant pille cum oxi
melle et da ʒ i vel ℈ iiii recepto
medicamine prout tibi visum fuerit vel
non exhibito tali in principio.

pulla de mace

yeratiue

fracc.

Cliste

Poto

Stanberiis

Rx aque endivie acetose lactuce portulace buglosse ana ℥ iij absinthii nenufar scolo pendrie ana ℥ ij misce

Rx quatuor buglosse viole ana ℥ ij dyapenidii dyadragantum frigidi ana ℥ ij tasandali ... et rosarum ana ℥ i s penidii ℥ i cum syrupi viole fiat gargarismus

digestio

prebeas digestivum Rx opimelle ℥ i
aque bullite cum ... aqua aquarum ... ℥ vi misce ... per ... clarificata
per duabus vicibus et aromatizetur
cum optimo cinamomo ... aque
absinthii pone aqua absinthii ℥ iii ... fenic ℥
iii et clarificata ut supra ... quod
scribas istud sit in aurora ...
digestiva ... ℥ iii sit ... ℥ i et
in ... aquis ...
per duabus vicibus clarificata et ...
supra in potu tribue ...
... ex solutivis ... Et quia
status ... egritudine ...
... habohali ...
eger omni die ... assellamus ...
de turbit omni ...
... est expectanda
digestio secundum dictum ...
... digestivum ... natura
potentior ... laudat ...
pillas alefangines quibus ...
... de turbit ...
et ... pul
... ℥ i ... ℥ vi
... ℥ i fiat pille cum oximelle
... sit ℥ ij ... ℥ i Et ...
solutivum omni die ... est ...
... talem ... exhibeas ...
Rx ... sene ...
... ana ℥ i ... foliorum ...
... ana ℥ i s agar
℥ i ... et fiat decoctio de
qua accipe ℥ i s in qua dissolve ...
pul ... ana ℥ i ... ℥ s oleiquiritie
℥ iii ... ℥ i s et fiat ...
per ... digestione ... Rx oximelle ...
℥ iii aque ... aque mellis
℥ vi ... aqua absinthii ℥ iii aqua fenic ℥ ij
misce et clarificata per duabus vicibus
et aromatize cum optimo cinamomo de
tali sit septies exhibe ... aqua
... buglosse ana ℥ v aqua absinthii et ... ana ℥
iii aqua ... ℥ ij mellis despumati ℥
s fiat ... aromatizatum cum optimo

cinamomo et detur ℥ iii ... et
si ...
absinthii ... ana ℥ i ...
... ana ℥ s ...
... ana ℥ iii ... ana ℥ ij
bullant ... aqua ...
... et cum ℥ i mellis dispu
fiat sic aromatizatum cum cinamomo
de quo detur ℥ ij cum ℥ ij aqua ...
... digestio ... aliqua de
solutivis ... exhibeas quod ...
... Et quia ...
...
est expectanda digestio et ...
... saltem
semel in ebdomada ...
... et aliis ... consequentibus
... solutivis ...
... semper ...
... in solutivis ...
... quia et ...
... per ... digestio ...
debemus solutivum exhibere
et in statum magis approximas ...
... a principio ... in
statu et in declinatione magis Rx
... gradatim procedendum
et quia ...
... infirmo aliquas ordines
confectiones ...
quam ... confortationem
... Rx confice ...
... et an
thos ana ℥ ij diarodon abbatis electuarii
de gemmis aromatici ... ana ℥ vi
fiat ... et ... de qua
infirmo exhibe omni ...
...
... exhibimus ... in forma
solida Rx specierum diarodon abbatis
℥ i s specierum electuarii de gemmis et aro
matici ... ana ℥ ... tabulet
dissolutis ... aqua absinthii ℥ s fiat
confectio in morsellis de quibus

[V]inum p[er] horam an[te] pastum exhibere
cui facies sic ℞ coral[lorum] ru[beorum] specierum ʒ
diarodon abbatis cinamomi elec[ti] ana
ʒ i s[emis] zuc[cari] ℔ s[emis] fiat confectio in-
addendo cinam[omi] elec[ti] subtiliss[ime] triti
ʒ ii s[emis] et erit confectio multum de-
lectata. Al[ia]: Tu[...] et almansor quosdam
trociscos multum laudant in hoc casu
et quia eos esse sit bonum in compo-
sitione facies sic ℞ trocis[corum] de rosis ʒ iii, dia-
rhodon ʒ i s[emis] zuc[cari] ℔ s[emis] fiat confectio
in morsellis de qua erit utere ℞ tro-
ciscorum de rosis sic fiunt ℞ rosarum ʒ x, spi-
cae ʒ vi, succi absinthii, masticis ʒ i
s[emis], spicae, asari, schinanti ana ʒ i fiat
trocisci qui in umbra desiccati pro-
tantur. Et quia in hac febre stomacus
tuus debilitatur ad eius confortatio[nem]
forsan emplastra non sufficient absque ta-
lem potus facere liniment[um] ante pastum
cui ℞ o[lei] nardini ʒ i olei masticis
de absinthio ana ʒ s[emis] pulveris masticis ʒ i pul-
veris ligni aloes, galiae muscatae ana ʒ i cortic-
is citri, corallorum rubeorum ana ʒ s[emis] cerae parum
fiat unguentum et hoc maxime sicut dictum
in declinatione et etiam in omnibus
finibus a febre. Et si contingat quod infirmus
tuus non recedere a febribus diutius
fecerit facies cum citri asaro rosis strato
sit confect[io] erit docet, quod in qua se
pe pillulas aliquot alleophangias
sumat ante pastum sero [...] mane
quia non est conveniens. Et intendum et
aliqua tisana hordeacea fiat ...
cum pollulis pulveribus a febre
dulci etc. Et ...

Sudore provenit

a flegmate pontico vel
mucilaginoso crudo vel
vitreo totum praecedens regimen
declinat ad talia seu ad tantum
non deveniet frustra. Et quia ista
flegmata magis quam praecedentia
inepta existunt ad resolutionem. In
paroxismo tamen calor egreditur

[Q]uotidianis et longioribus intendendum f[ebri]-
tibus. Et si lenire ventrem volueris
per clysterium facias etc. Et consimiliter per
potum vel facias sic ℞ mirobalanorum
citrinorum ana ʒ s[emis] ligni passularum ana ʒ i s[emis] fiat
decoctio de qua accipe ʒ iiii in qua dis-
solve cassiae vel manne ʒ x oxi-
melle ʒ i et fiat potus leviter
sicut si flegmatica materia facies si-
dum ut supra. Deinde mane in melle
ʒ i s[emis] oximelle ʒ i aq[uae] absinthii ʒ ii
aq[uae] feniculi ʒ i misce per unum cum di-
gerat aliquot diebus exhibito di-
gesto tunc aliquid ex isto
vel dia ʒ iii vel ʒ i pillularum in su-
scriptarum quae multum laudantur in
isto casu ℞ pulveris desperate
quinto cum et septimo capite a turbit
vindati ana ʒ i spicae ana ʒ s[emis] sal gemmae
sal gemmae ... formitur pillulae cum oximelle
simplici, quo facto si ad calidorem vel
digestionem procede sic ... facies sic
℞ oximelle ʒ iiii aquarum absinthii
feniculi et buglossae ana ʒ ii misce ... per deli-
catus clarificetur pro duabus vicibus
aromatizetur cum optimo cinamomo
et istis vicibus infirmo tribuas cum
facto si materia digesta fuerit aliquod ex-
hibe de solutivis supra. Et si non digesta fuerit
digesta eadem facies scilicet solutivum etiam
forte vel exhibeas. Item eodem
facies syrupum generalem ℞ radicum feniculi
brusci feniculi ana ʒ ii ysopi buglossae me-
lissae ana ʒ i sem[inum] ana ʒ i amomi ʒ s[emis] passularum
ʒ vi fiat decoctio cum ℔ i mellis desputi
et ʒ ii aceti fortissimi et fiat syrupus de quo
exhibe ʒ i s[emis] cum ʒ ii aqua calida vel
aq[uae] absinthii feniculi et buglossae ana ʒ i misce
per unum cum. Et aliquot vicibus in
potu exhibe. Hoc facto si tibi visum fuerit
evacuare materiam facies ut in fine ante
statum et declinatione potest exhibere
syrupus de ... et dia ʒ i s[emis] pro vice
contra in aquis supra. Post duplicata re-
cepta et ... pro delicatis facies ita

rificatiuum pro restauratione confectionibus
que sensistis. Et nota quod si flegma vi-
treum sint in causa incisiuis et sub
tiliatiuis magis quam in aliis debes uti
continue ante a leuioribus inchoando
et gradatim usque ad finem semper ad
fortiora procedendo. Unde dicunt quod in
principio pastus in declinatione lingue
se capparos qui sit conditi cum oleo pau-
co cinamomo et aceto colucemus et
oliue condite similiter et spargi hec de
cura si flegmaticus a flegmate potiora
proximentis

Cura flas(?) cum melia

Si uero se proue-

nerit a flegmate simile per
mixto si proprietate fecalis
in essentia sua et si maiorem uel minorem
rem in simili admixtione et quo regimine
de huiusmodi calididitatis quia et si totum
declarat ad caliditate declinare sed tamen
in sicitate fore speratum. Item cum indigestis
magis quam solutis debent similiter respicere
ad commisceri leniendum igitur si facies
colicus cum cliste vel potione facies ut
plurimum procter et de facili per medicinam dige-
rendam facies primo sic. Recipe oximellis
℥ ii mellis rosati ℥ i aque bugl.
ℨ ii aque absinthii ℥ ii misce et clarifica per
duabus coitibus et aromatizando cum
cinamomo aliquot diebus isto ex-
hibito digestis cedat sic uini. Recipe turbit ʒ
i agarici ʒ i ʒ ʒ s spice sal. ge. ana ℈ vi
parum bulliant cum ℥ iii decoctionis lique-
ritie cassie tam epithimi cuscute et po-
lip. deinde colletur debita facta ex
pressione cui addatur cassie mundate
℥ vi mellis rosati ℥ i et fiat potus in
modum confectionis solide. Recipe turbit
mundati ʒ s ʒ ʒ i mastic ʒ ii spice
et asari ana ʒ s senecarum lapidis lazuli
abluti ana ʒ i s epithimi polip. ana ʒ s zuc-
cari ʒ s fiat confectio in moysell(?) dosis
ʒ s uel ʒ vi. Et illis speciebus addere ℥
i s zucari pulverizata et fiat omnis pulvis
cuius dosis sit ʒ ii s cum iiii aqua lactis
vel brodio acceduti uel cremo uel
ad talium in modum pillarum. Recipe
pillis sine pillarum de lap. lazuli
uel indarum ana ℈ s formetur pillule
viii vel recipe pillarum aurearum
pillarum de lap. lazuli uel indarum
dispensatione mesue ana ʒ s fiat pillule
et da ut supra hoc facto per electua-
rium ut dignum. Recipe oximellis
℥ i aque absinthii aque fumiterre aque sco-
lop. ana ℥ ii misce per duabus coitibus
uel clarificetur ut supra uel facies
sic. Recipe aque absinthii aque endiuie feni peto
ana ℥ iii aque scolop. ℥ vi aque fumiterre
℥ ii zuccari ℥ iiii aceti ℥ i s fiat similiter
aromatizatum cum ui(?) magis uel cina-
momo et sumat per coitibus. Recipe syrupi
de epithimo mesue oximellis ana ℥ i s
aque bugl. feniculi et absinthii ana ℥ ii
clarificetur per duabus coitibus et
aromatizetur ut supra uel tales facies
syrupum magistralem. Recipe scolop. ℥ i florem
borr. et bugl. cuscute absinthii ana ℥ s
sem. spargi brusci peto ana ℥ i s lique-
ritie passularum ana ℥ i se an. et feni ana
℥ i s vi polip. thimi epithimi ana ℥
s fiat decoctio cum ℔ iii aq. usque ad
consumptionem medietatis et cum ℔
i mellis dispu. et ℥ vi zuccari ℥ ii s
aceti fortissimi fiat syrupus aromatizatus
cum cinamomo uel similiter de quo
accipe ℥ i s aque zuccari cum ℥ iii in
sero per cena coitus et da coitibus per
huius postea quod corpus est solutum
sicut habeas uel in modum pulueris
potius sic facies. Recipe turbit mundi ʒ s pul.
sene ʒ ii pul. lap. lazuli abluti ʒ s
ʒ ʒ et ʒ s zuccari ad pondus omnium et fiat
pulvis et dosis cena et detur ut
uel facies hoc totum dempto zuccaro
bulliet in ℥ iii aq. lactis capriarum
deinde coletur fortem faciendo expres-
sionem cui adde cassie mundate ℥ vi mellis
rosati ℥ vi et fiat potus. Et in isto
casu conpetiturum seu restaurationem
exhibere. Recipe conserue borr. et bugl.

an. ℥ iii conserve ro. et viol. an. ℥ i s. electuarii
de gemmis confectionis diamusci dul-
cis vel letitie G. vel diarodon abbatis
an. ℥ i et fiat mixtura que de auro
potes addere et cum involvens smaragdi
iacincti saphiri granati an. ʒ ss
margaritarum ʒ i foliorum auri numero x
et fiat mixtura de qua detur omni hora
cochleare in forma solida et in dedu-
ctione magis. Vel Recipe specierum diarodon abba-
tis specierum electuarii de gemmis electuarii
ros. diamusci dulcis specierum diamar-
garitonis an. ʒ i ss zuccari dissoluti
in aqua buglosse lb ss fiat confectio in morsellis
de quibus comedat precedens per horam an-
te cibum. Hic vero scias quod conditis con-
ditionem magis vel minus spissam magis
vel minus velut compositam. Sic et
omnia debes componere secundum quod
magis vel minus ~~composita~~ sic et omnia
appetitus et magis vel minus calidas
resipiscentibus. Item in fine de-
clinationis huius febribus conveniunt
cappares olive condite sparagi et cras-
sutis. Et hec de cura sua flegmatica a
flegmate simplici per impostmata pueris

De salso flegmate

Si vero febris pro-
cedit a flegmate per mixto
cole quia a flegmate salso tunc
regimine ad temperate simul et sic fa-
ciens declinare. Et per supertibus communibus
educendis coleram clisteribus sticados
velut quo dixi per eius terminationem
nota a corrector .... per incrementis.
Si autem per os leviter violius facies
cum cassia vel manna ut in
an scripto. Ideo dictum est. Vel facies
sic et cetera magis appropriatum. Recipe a ... lenibus
℥ i lupulorum florum boraginis et buglosse
cuscute hanc partem an. i passularum
liquiritie an. ℥ iii. Fiat decoctio de qua
accipe ℥ iii ss in qua dissolve cas-
sie vel manne ℥ x mellis ros.
℥ i et fiat potus satis laudabilis.

flegmaticam fiendam induximus basili-
cum vel unguentum viride. Postea si me-
dicinam dare volueris facies sic. Recipe
lupulorum cuscute an. ℥ ss florum bug-
losse ... an. hanc partem an. i passularum
liquiritie an. ℥ ii fiat decoctio de qua accipe
℥ iii ss in qua dissolve cassie vel man-
ne ℥ iii diacatholicon ℥ ii ss vel electuarii de suc-
co rosarum vel pone electuarii ... ʒ i ss salis gem-
me spice an. gr. vi in fine detur in ore
sepulle et stent in infusione per horas
decem. Deinde fortiter fiat expressio in
adde cassie vel manne distemperate in
decoctione ... ℥ vi turbith ʒ i et gr. vi
et fiat potus. Vel si libet potes confice
ʒ i ... ʒ i spice in aqua lactis
et modico ... et debita facta expressi-
one adde manne vel cassie ... disso-
lute ℥ vi turbith ʒ ss ... ʒ ss zinzib. ro.
℥ i et fiat potus. Et si vis pillulas ...
da ℥ i pillularum aggregativarum. Et in
modum confectionis solide facies sic. Recipe turbith
℥ iii sticados in pomo cocto ʒ i ... ℥ i gar-
iofili cinamomi an. ʒ i mastic ʒ ss
zuccari albi ... fiat confectio in mor-
sellis dosis ℥ vi vel ℥ i. Aut adde plus
sticados ℥ i zuccari et fiat confectio cuius dosis
est ʒ ii cum aqua lactis vel bro-
dio ciceris vel alio tali. Vel facias sic
Recipe turbith electi ℥ ii sagapini ℥ i ...
ʒ i ss diagridii ʒ i ... ℥ ii cinamomi
... an. ℥ ss spice ʒ i et
ʒ ss zuccari lb ss fiat confectio in morsellis
dosis ℥ vi. Vel facias pulverem addendo
zuccari ℥ i et da in aqua lactis ℥ ii ss. Et
nota hic quod secundum quod videas maiorem
vel minorem colere in flegmate commix-
tionem debes in omnibus istis ponere
plus vel minus de resipiscentibus ipsam
coleram. Licet sit levius in hoc tribus
bonam adhibeas diligentiam nam
si eo curabis dimisso flegmate ipsum
incrudabitur et prolixior fiet egritudo
magis quam periculosa. Si vero flegma
fuit curatum eo relicta ipsa potest fu...

flora
euāz
lupuloz
pill
Solida
pulueris
3ta
[illegible]

et egrum ad aliam pessimam deducit
egritudinem sic egitur hec precepta
in quibuscumque materie commixtis grossis
immoratur inde si digestionem expectare
volueris facies sic Rx sy. acetosi
ʒ ii mellis ro. ʒ i s aque fen. absinthii
cicoree an ʒ ii misce vel clarificetur per
duabus vicibus et aromatizetur cum
cinamomo et aliquot vicibus deinde
aliquod prebeas ex solutivis simplicibus. Quo
facto si opus fuerit adulteriorem vice di-
gestionem procede facies sic Rx sy. de endivie
ʒ ii sy. acetosi ʒ i aque fen. absinthii et buglosse
an ʒ ii misce per duabus vicibus vel
clarificata per delicatis. Et si magis aperire
volueris Rx sy. de bizanciis ʒ ii sy. acetosi
ʒ i cum aquis fen. simplicibus clarificata per
duabus vicibus. Vel si magis grossa fuerit sic
facies Rx endivie scariole buglosse omnium cum ra-
dicibus an manipulum I radicis fen. et apii an ʒ i
ii florum buglosse et borag. et viole an ʒ
i iiii seminum frigidorum an ʒ s liquiricie
pass. an ʒ i cimarum (?) an ʒ s fiat
decoctio cum lb iii aque usque ad consump-
tionem medietatis deinde cum lb i zuccari
et lb s mellis dispumati fiat sy. de quo accipe
ʒ ii aque ʒ iii aquarum endivie buglosse
et absinthii an ʒ i misce pro una vice
et in potu tribue. Item dicta cum
aliquo ex dictis solutivis expande (?)
In isto enim casu confortativum seu compo-
situm sic facies Rx conserve rosarum et buglosse
an ʒ ii s manus Christi diarodon abba-
tis an ʒ i electuarii de gemmis ʒ s fiat compo-
situm et detur. Et si libet adde pulveris
fragmentorum omnium lapidum preciosorum
ʒ i margaritarum ʒ s zuccari albi dissoluti
cum aqua ros. lb s fiat confectio in mor-
sellis. Et si delicate fuerit volueris et fuerit
potens facies omnes morsellos de auro.
In declinatione autem facies sic Rx specierum
diarodon abbatis specierum electuarii de gemmis
an ʒ ii zuccari albi lb s dissolvatur zuccarum
in aqua ros. et fiat confectio in morsellis
de stomatici custodiant per venatores fieri.

Ut dictum est supra. Et hec de cura fe-
bris flegmatice a flegmate salso
provenientis.

Cura Epiale

variatur secundum quod variatur
aqua per provenire. Nam si a flegmate
vitreo proveniat de qua fermo eius va-
por excitata potens scilicet talis fuerit re-
siduum vero vero eius remanentes
incipiunt exire putrefactionem propter quod
sua frigiditate infrigidat membra. Et ideo
in isto casu tam ex vero eius quam ca-
lor in regimine cum calidis et infrigi-
regendus est in cura flegmatice a
flegmate vitreo provenientis dictum
est. Et quia istud flegma a quo
hec febris generatur in natura
cerebellum et stomachum per maiorem
debilitat ad ipsius digestionem. Et stomachi
confortationem sollicite debes attendere
omnes enim febres flegmatice asso-
ciantur corruptionem et debilitatem
stomachi que eius excusat. Et cellule
et de cellis que attrahunt a cibo mala
et sincopim. Et pulsus cordis ca mapp-
... (?) Et enim sequitur et tempore gemina
ci... de lenis in quibus generatur (?)
se putredines ... et incedunt et so-
licitudine quia hec in accidentibus maiorem
stomachum debilitat ac mala inducit
accidentia. Et si igitur lenitivum per
clistere seu per os exhibere volueris facies
et in cura febris flegmatice dictum
est. Et si confirma ad comitivam ma-
teria ipsius membris supradictum est
vel videt quod dicitur ... de falsorum (?)
sic facies Rx aque fasciolorum ʒ i a-
ceti rapistri cala et ... talarum (?)
an ʒ s coquantur aliqualiter
et bulliat usque ad lb s cum aqua usque ad
consumptionem tertie partis et coletur
et colature addatur oxymellis ~~...~~
ʒ ii et tepidum in potu tribue. Et si
opus dum retinuit celle admisceri.



horam tamen penna oleo inuncta
vel tamen digito eo inuncto ad digestionem
humorum inde sicut in aliis ordine gradu-
tim procedere incipiendo ab extremis
le simplici suavissime ad alios sy-
rupos de cura febris flegmatis citrei
descriptos ordinate procedendo Et a
propter inconveniens quod habet semper
dum stomachum debet inspirare sirupus de
agresta cum suis [illegible] quod comedit et co-
rugat os stomachi et sit sirupus eo
fortior facies ergo ℥ iii sirupi de agre-
sta ℥ s aceti squillitici ℥ vi vel aque
buglosse et absinthii ana ℥ ii clarificata
per duabus coctionibus et aromatizetur
tamen cinamomo parum facies et alios
in addendo magis vel minus de sirupo
si quod tibi videtur convenire Et si so- Solutiva
lutiva potiones vis a descriptis in cura-
tione febris flegmatis citrei et aliis
etiam solutivis ibi positis si oportunum
fuerit Et quia hoc flegma sepe ad
intestina descendit ibi dolores
et alia mala [illegible] accidentia
clisteria fortia maxime laudata
facta ex cartamo centaurea et [illegible] Si
igitur talia facere volueris Recipe clistere
[illegible] centaurie minoris
ana [illegible] medulle cartami ℥ vi
[illegible] aneti ℥ i [illegible] et salis indi salis gemme
[illegible] vel aliorum piscium sal-
sorum vel etiam olivarum condita ℥
℥ ss adde tamen plus vel minus de isto
[illegible] secundum quod [illegible] magis vel minus
spissum sale [illegible] fiat ex omnibus
istis decoctio de qua accipe lb i in
adde olei aneti ℥ iii et fiat clistere
Ego tamen in isto casu sic facere so-
lebam Recipe cartami medulle [illegible]
foliorum [illegible] centaurie [illegible]
pulegii ana ℥ s [illegible] ana
℥ ii agarici ℥ i medulle cartami
℥ vi conquassentur et fiat deco-
ctio de qua accipe lb i s in qua
dissolve hiere pigre [illegible] ana ℥ i

cassie ℥ s olei aneti ℥ iii salis gemme ℥
ii fiat clistere Istud clistere familiare
et est mirabile tale flegma vi-
treum ab intestinis emittit [illegible] con-
trariis [illegible] stomachus [illegible]
honerat [illegible] etiam in isto
casu clistere factum ex brodio antiqui galli clistere
fatigati et corecti ut docet [illegible]
consolidatione [illegible] et in eo potest po-
nere polipodium et alia [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] redire si
opus fuerit Et si velles fortius posses
addere loco hiere pigre ℥ s diafinicon vel
[illegible] vel omnia simul pone
Et si epiala proveniat a materia gros-
sa ut alii dicunt provenire posse sicut
regimine supra descripto in cura cot-
tidiane quottidiane provenientis a fle-
gmate [illegible]
in cura [illegible] provenientis
a [illegible] et [illegible]
proveniat quod [illegible]
[illegible] affliget
[illegible]
a colera citrina provenientibus [illegible]
[illegible] solutivum ponit quod [illegible]
febris proveniat a flegmate citrino et
a [illegible] spissa [illegible]
[illegible] et hoc solutivum fit in
[illegible]
Si ergo isto indiges solutivo facies sic Solutivum
Recipe [illegible] ana ℥ s turbit
℥ ii [illegible] ℥ s misce [illegible]
et stent in infusione per horas decem
deinde adde aque [illegible] ℥ iii
et calefiant parum de quibus fortis fiat
expressio cui adde cassie vel [illegible]
℥ vi et in potum tribue Et hoc [illegible]
solutivis plus adde de [illegible] quod [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] stomacho [illegible] congruo
supra descripto in cura quottidiane
a flegmate dulci provenientis Et sicca
[illegible] super tegulam calidam
[illegible] asperso [illegible] et stomacho appli-

Clareus multum valet Sed si deus p
miserit totum faciam tractatum de e
gritudinibus a capite usque ad pedes
in quo de remediis passionum stomaci
invenies ad plenum Et secundo circa istam
iam habet alia modo describo quia in
tencio mea est in nimis febrium pertractare
et de ipsarum accidentibus leviter pertransire
De confectionibus emplastris seu ce
rauratibus et aliis factis in quam
pertinentem pone in summa de calidis dom(ino)
Et hoc de cura empicale per quam tua scripta
tue fiet tibi plana et quia magis si a
flegmate vitreo provenerit Et si a
colera ut dicit R(asis) facies ut in cura
terciane notha a te contexerimus procedente
dictum est et ex hiis consimilem pro cura
febris in qua in frigidibus et extrin
secus caliditas simul sentitur et sic
ad bonum intellectum quia hoc modo e
cura empicale et lipparie Et ex dictis
in hoc capitulo et precedentibus circa pro di
urne atque nocturne quia precise ut
precedentes curantur Sed infirmum
debes cibare hora qua minus male se
habet sive sit de nocte seu de die Clisteria
vero et alia hiis consimilia eadem
hora exhibenda sunt et per hoc omnis quotti
dianorum ut pollicitum fuit impono

Cyrum quottidiane

Contra vero ut venas extat
contra quod infirmum affligat ceteris
partibus subtiliori dieta quod in ut pol
licita est intendum unde quod simulari
acida et sicca quae attendere virtuti
ac status pluripotati quibus omnibus
diligens gratis cibum et potum et alii
hiis facies ad modum calidum et siccum
declinare Infirmus tenuis magis
dictis hoc quia vero infesta ipsum
cibando Clisteria vero ad vice alia clisteri
bus vel pocionibus lenitivis semel tamen
secundum exigentiam exhibitis florum
facies Et ipsam fiendam conditamus

Et hoc facto Et quidam inebriare co
lumbis solutionem ad totum exhibeas
quae in tua flegmatice a flegmate
dulci provenientis describuntur Et ad
hoc digestionem provenienda admodum appe
titus aut ad magis appetitum ut
tantum et gradatim accedas quia
in principio sit acetosum mellis rosati
aquis ebibi posite in potu tribue ne
opprimere primus ad solutionem Deinde trans
si oportet fiunt ad sirupum de radicibus
acetosi Et si fortius ad opprimendum
vel ad illum ingredientes sirupum in
empicula Supra tacto descriptum
et per gradum ad solutionem accedere
debes imixturis et aliis confectionibus
consimiliter ibidem descriptis ut
hoc in hac debes plus de frigido et minus
de calido committere quod tue relinquo
discretioni Et quia ante et magis omnino
Multum laudat trociscos
quas cum modo habemus in usu de eis
in gutto sicut facies confectionem ut
te dotum et eam ipse magis delicatam
De illis tamen in quibus ingre
ditur aloes et alia amara facias
inde pillulas et dosim ipsarum diligenter
examina quam infirmo tribue magis
magis delicatum est in pillularum
forma quam prius Et hiis omnibus febrium
flegmaticarum cura finitur

Consequenter autem

Circa fit narrandio hic at
tendenda sunt quae mutantur diversi
mode ex illa multa vero preter
entur ad de ipsa primo pro p
tractando videtur Est enim dispositio
sanguinis et modo sanguinis naturale
est humorum primum quem in sua natura
cernitur dispone in colore sparsus
quae f. et s. in sapore ponticus
talis secundo ypostasis et digestione sanguis
rescaturum Non naturalis autem est sed
adequatur sive cum sanguis colere flegmate pluribus
vel ipsius naturalis naturalis Unum vero

Cum adhuc restat resolutio subtile et
tunc remanens materia sanguinea
inuiscatur idem fit si eo adhu
ratur siue putrefiat tunc demum de
lictus est alia species materie non na
lis que dicitur a colera adusta de qua
supra tractatu de febribus colericis
capitulo eo sicut dicitur in eo quando
adhuc restat colera et adhuc stat in
ea ita combustetur colera praeuatur adusta
sed aut tunc scorsum remanet materia
colerica qualiter appellatur fit et
alia non naturalis materia flegmatica
que fit ex putrefactione seu naturalis
adustione flegmatis Et materia non na
lis adustione fit et materia non na
lis quod fieri dicitur quia si adustio
in materia subtili accidit fit materia non
naturalis acuta seu pontica Et si grossa
sit parue acuitatis seu ponticitatis
Et ex his manifeste materie speciebus di
uersa genera egritudinum fiunt quia
si ad aliquod membrum materia fluxerit
materia ibi duricies accidit cancer
sephiros ac estiomena et hoc fit se
cundum materie diuersam dispositionem Et ad
superficiem seu cutem quando mor
phea albaras nigra aliquod tale
Et si circa corpus et non putrefiat sed
spergitur in totum corpus et praecipue in
ypra tunc sic quod si humidem consultet
certa quod aliqualiter inundatur lepra
generatur ut dicitur a Galieno in tractatu de lepra
Si vero circa corpus putrefiat et puta
trefit aut hoc fit extra venas et tunc
generatur febris continua que tamen
vasa aut autem putrefit extra venas
et tunc febris fit cum pollata Ex quibus
bus patet quod febris continua est a materia
extra venas putrefacta
proueniens que et si hoc materie de lo
co ad locum conualescit infirmus tamen
sine impollatione molestatur
impollata vero febris est febris
facta a materia extra venas pu
trescente proueniens cuius est in
firmus de loco ad locum infestare Signa febris
impollate intermittentes habitis signa
de intercisis et primo impollate
quia ex eis febris contrahere signa clare
patebunt omnibus extra cum pollate que
satis signa sunt quia incipit in alti
bus et oppositionibus quas horri
succedit deinde rigor postea frigus prae
quod percipit infirmus dispositionem quandam
in ossibus ac si frangerentur et fiet cum
circa separatio quia de causa fit tremor
adeo intensus ut dentes continue crescat
postea accidit cum quotidiana et tertiana
in medius succedit postremo vero in illis
aut paruus sudor pulsus in principio parum
est diuersus inordinatus primo tardus
et strictus et uersus statim parisum fit
velox et magis frequens Et si est signa
omnibus febris speciebus communia scilicet con
stant eius tamen magis proprie febris con
tinualis materie putrefactione proueniente
que hoc materie accidit ut plurimum et
urina in principio alba vel granata sub
tilis et cruda sed paulatim usque ad statum
coloratur et ingrossatur et completa
digestione fit ingrossitudo ut plurimum et
plurima materia Et ad eandem longitudinem contra
rium confert si praecedens regimen fuit
materie generatiuum temporis regio aer et
sumitur frigidum et siccum Signa febris sanguinee
Si vero hec fit a materia sanguinea proue
nit cognosces si habitudo fuit sanguinea
Si praecessit inanitia putrida aut
regimen potens sanguinem adaugere
vero aut sentit quandam dulcedinem
et eius infirmus inuenitur aut parum sitiens
sine ira et furore compungit eius genus
et stimulus inuenitur si in hoc aer temperatus
annus et regio ad calidum et humidum declinauerit
pulsus erit quasi in praecedenti liquor
et urina rufa vel subrufa modicis
spuitatis quandam vel grossitie Signa
febris colerice et si a materia colerica
proueniat cognosces si habitudo fuit colerica
Si colerica fit aut erit potens ad:

Signa febris impollate intermittentis

Signa febris sanguinee

Colera

febris continua

febris impollata

Vide

hinc precesserit urina citrina aut
rufa vel subrufa tenuis sicut
pulsus quidem velocior est et spis-
sior [illegible] sudor [illegible] calor
fuerit [illegible] similis maiores et
[illegible] tempus [illegible] aer et regio ad
calidum et siccum declinaverint illud super
[illegible] indicabis. Signa
que flegmatice. In ea [illegible]
[illegible] regimine [illegible] [illegible] pressio
[illegible] indicando [illegible] diuturni
[illegible] precedentibus dubitabit et quando in-
firmus incipit [illegible]. Deinde rigor [illegible]
[illegible] et [illegible] paroxismi
sunt longiores et pridem sudor tardius
in pulsu [illegible] magna [illegible] reperitur
[illegible] quadam [illegible] mollities urina est
[illegible] grossior [illegible] intensa sive
pauca [illegible] si [illegible] aer
[illegible] et regio ad [illegible] et [illegible]
declinaverint [illegible] indicans.
Signa que colerice. Urina colerica sine
rigore incipit et horrore et in [illegible]
a principio calor est lentus et contingit et ho-
[illegible] de [illegible]
adest [illegible] instantia et [illegible]
terrorum et rerum terribilium sompnus
appetitus [illegible] in asperitate et
ventris constipatione pulsus in principio
[illegible] erit et tardus [illegible]
[illegible] et in statu fit [illegible] et [illegible]
[illegible] urina in principio est citrina [illegible]
[illegible] quadam [illegible] in
statu [illegible] nigra que [illegible] digestionem
sit [illegible] hoc regio aer tempus anni sunt
[illegible] et [illegible] regimen precedens
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] tendeat [illegible]
[illegible] dubitabis. Pronostica. [illegible]
[illegible] urina sine [illegible] splenis [illegible]
[illegible] in spe aut opilationem aut
duritiem. Et si aliqua urina sine istis
reperiatur [illegible] salubrior [illegible]
[illegible] et sanguinea sunt salubriores

aut [illegible] evidantur. Et de [illegible]
[illegible] pollutam urina in fortitudine
[illegible] salua erit [illegible] si senibus
vel decrepitis accidant [illegible]
eius [illegible] affere [illegible]
[illegible] sensibus [illegible]
sunt egritudines [illegible]
[illegible]. Et urina que sicut et
alie egritudines cronice [illegible] sensit
[illegible] sermit [illegible]
et acute [illegible] timere [illegible] error [illegible]
[illegible] non [illegible] ad annos
[illegible] crescit [illegible]. Et [illegible]
[illegible] errores [illegible]. In urina
[illegible] visus sepe obscuratur
[illegible] digestionem visus obscuratur
[illegible] item digestionem [illegible]
[illegible] potens [illegible] tremor [illegible]
[illegible] extenditur et paroxismus
prolongatur. In [illegible] minor
erit copia sudoris et si [illegible]
febris aliquando in suis paroxismis
[illegible] ordinem non [illegible]
[illegible] timeas [illegible]
[illegible] et [illegible] magis
[illegible] sibi [illegible] paroxismum est
[illegible] postquam infirmus
[illegible] erit quantum ad
[illegible] urina alba [illegible]
[illegible] et tenuis [illegible] sit indigesta
sit autem tenuis [illegible]
[illegible] ingrossatur
[illegible] et ipsorum humorum
[illegible] sit resolutio que egrediens
urinam possit ingrossare seu in-
spissare. Fit enim alba [illegible]
grossitiem [illegible] urine opilata
[illegible] non possit egredi aliquid
[illegible] confor-
[illegible] calor et aget in materiam et dissolvet
de [illegible] urina ad [illegible]
[illegible] et mediocritatem [illegible]
[illegible]. Et si in
tali digestione accidat expulsio

Sig. fla[illegible]
Sig. cole-rice
vigilare et
[illegible] pag.
Pronostica

meriam tum corruma/ reddit ut vera
ipsa materia tum reddunt materia
in sangwis persimilem petente Et id
si digitu ex ma talis corrupta appa
ruit morbi solucionem et materia in
corrupta expulsionem significat Et
quia prius in magistro Jacobo in
dode postpositione parixismorum
que nobilis fuit salugen mag
na kimmadi alteracionem quia dic
bat eam esse in augmento et ergo
declinacione Sit de postpositione
et anticipacione parixismorum colo
fate invencionem peregrinam sicud
quibusinque est suddimibus parixisma
tibus quid per anticipacionem et post
posicionem debeas prenosticare Pro quo
nota quod tam anticipacio quam postpo
sicio per principium augmentum statum
et declinacionem fit Et per tunc declaracione
sciendum quod materia morbi quidem est con
formis quidem stulitz est equaliter grossa
seu viscosa vel subtilis et equaliter
calida et frigida et quidem est difformis
ut vna pars est subtilior et alia
grossior vna pars viscosa et alia
non aut vna pars calida et alia
frigida Si materia aut conformis parixism
anticipacio fit augmenti signum est enim quod
natura ciaz materie agit contra materiam ipsam
subtiliando dimidendo segnestendo
propter quod materia ipsa contingit ad
motum maior et anticipacio fiat Et si
fiat postpositio fit declinacionem
fit enim materia fore paritatem et per consequens
morbus fore in declinacione materia parvi
tas vue ut sequit Avicenna pa li cap
de Empiala est ad elongacionem
parodi quia materia parva fere re
linquitur a materia et postpositionem fiat
Et si materia difformis aliud est quod si prius
subtilis vel non viscosa aut calida
primo incipiat putrescere semper
fiat parixismorum postpositio quod
est quia materia remanens semper est

grossior et per consequens ad motum ceteris
paribus tardior Et propter hoc postponitur
parixismum econtra fiat si grossa prius
incipiat putrescere quia tum semper
materia remanens fit subtilior et per consequens
ceteris paribus facilius mobilis Contra
anticipando procedit Et cetera est dicendum de
materia viscosa et non viscosa de materia calida
respectu frigide quia si materia viscosa vel
frigida prius putrescit parixismum anticipa
bit Et econtra si non viscosa et calida
est quia postponit sicut ego de anticipa
cione vel propositione stabiliter quod prius
sciendum nota quod si sic semper postponat
videtur postpositio fit augmentum fit enim
naturam materie agere in materiam et ipsam esse
magis aptum ad modum reddere et per consequens
minor fiat postpositio minor quod propo
fit declinacionem fit enim materiam fore paritatem
et quam a natura derelictam propter quod maior
fit postpositio Et si equalis postpositio
fit aut principium aut statum principium
quidem quia signum est quod natura vi non dum
materie egit in eam propter quod parixismi
equaliter postponuntur Et statum vero
quia cum natura solucite agit in materiam
sit quod sicut agere non potest tunc equalis
fit propositio Et econtra est de anticipacione
quia maior anticipacio fit augmentum
quia fit eam tote melius disponere
et habilitare eam ad putredinem
et per consequens acius movetur et maior
fit anticipacio et si magis anticipet minus
fit declinacionem fit enim materia fore diutum
tam vel dictum est et quia natura quam
ipsam negligit oblior minor anticipat
Et si equalis anticipacio fit aut principium
aut statum principium quidem quod natura
nulla in ipsa fecit propone movetur
motu proprio et consueto et ergo principium
argumentum Et statum quidem quod natura vel
timate agere in eam sic vel contra tali
actione facere non potest addito natura ipsa
equaliter movetur et per consequens equaliter anticipat
quod statum fit ex quibus omnibus patet
qualiter tam anticipacio quam postpositio

Recepta ad idem ... fiat fumigium ... ℥ ... ʒ i ... bulliat ... vsque ad ʒ ...
... simul ... pars ... medij ... et recepto ... decoctionis ...
Et electuarium receptum ... et ... et gesto de musco

por sive principium augmentum sta
tum et declinationem quia ex maior
ne minor antipatio vel postpo
sicio significatur super augmentum et decli
nationem Secundum ex equalitate anticipacionis
vel postponis super principium et statum fit

4o de signis digestionis
Et inter ista distancias ex signis digestionis
quia si signa digestionis tunc anti
cipacio vel postposicio equalis fit sta
tum et si non sunt principium et
ita consimiliter anticipacio maior vel
minor Et per primus apparuerunt digestionis
signa fit declinationem et si non fit aug
mentum contra propositum si per primus signa
digestionis apparuerunt semper fit declinacio
et si non semper fit augmentum et hoc tali
materia existente conformi contra non quod si
materia fuerit difformis eo quod subtilis et
grossa vel ventosa aut calida et fri
et ad putredinem nunc grossa nunc subtilis
movetur et de potest aliquis paroxismus isto
modo anticipabitur et aliquando postponet
et de hijs proporcionabiliter iudicandum
quod statim dictum est Secundum statim dicto
quod non est possibilis anticipacio in materia dif
formi quo ad subtilitatem vel grossiciem
patet quia calor agens in tali difformi
materia non semper movet ad putredinem
subtilis quam grossa et sic in tali materia
fiet anticipacio sed postpo dicendum quod
calor agens in materia difformi in grossi
cie et subtilitate ceteris paribus citius ad
putredinem prius subtiliorem movebit
quam grossam Et sciat quod tertio non sunt plura
quia si grossa relinquatur a virtute
naturae et subtilis non grossa tunc putre
fiet et non subtilis ... cum materia
putrefit quae regulatur a natura ...
a p ex dictis 6 xi de ingenio sanitatis capitulo de
... corpora quae respiracionem ...
et flebotomiam si a natura regulentur
in putribilia custodiunt Et sic patet quod
materia quae a natura regulatur ... putrefit
et per hoc patet quod ... Et ...
... patet quod ex anticipacione vel post
posicione paroxismorum debemus pronosticare

Et si ista notamus ... magnum
facient honorem quia habet notula
non solum in urina sed in quibus ... cer
titudinibus paroxismatibus ...
tibi prestat naturalem Et habet de
signis febrium ...

Post cura quartanae
Pone a ... proclives
sunt ... non naturalium
regimen ... ponatur ... ac principium
faciendo ... in calore temperatus
et ... aliqualiter ... ad humidum
et talem ... tempore ...
... in camera ... ignem ex mol
libus lignis sicut salicis et ...
... faciendo Et si ... odorifer
... fuerit sic ...
... sandali ana ʒ ... corticum
... ʒ i ...
... ana ʒ ... et ...
ista ... ad ... et ad ...
... ʒ ... conquassentur et com
... vel ... ponatur ...
et si fuerit in estate quae multum fuit
... et ... cum ... foliis ... sa
licis ... et huiusmodi ... tempera habet cum
alia sine suffumigacione redolentem
... Et ...
... in urina et ...
... plus solito prolon
gacione ... curatur
ex huiusmodi ... et ...
et ... sequatur ...
est exercitio ... et ...
... quiescat ... lau
datur ... per
primus ... per totum corpus
fient fricationes ab ...
incipiendo Item tristicia et huius
... omnino leticia et gaudio
utendo prout posse Et ... inspiciat
sibi ... preciosos annulos
in digitis portet ac vestes induat
delicatas et maxime in ... Et ... omnium
... omnibus Et ... ad ... et pa
ne utatur ex farina ... a furfure

d'...

Cmida cum modico aut nullo sale
pistato a superioribus et inferioribus
testatis bene conditis sunt plus du-
orum dierum etate. Ex carnibus vitantur caro
edulis mutonis iuvenibus
vitulinis quoque et non nimis ag-
ninis porcorum lactantium tamen do-
mesticorum quam silvestrium que postquam excoria-
te nimis diu in aqua cocte sint in ve-
ru compleant coctionem leporicula
cuniculi et capreoline non tenere ut
nisi lactantes fuerint et maturitate
proximi ut in mensibus et pullos
gallinarum galline iuvenes
ac de columborum pulli. Capones
perdices fasianum quale septembris
medie pinguedinis avicule cu-
biles similiter conveniunt. Et horum
que sunt porcus excoriate quam assate et
si eos assare ~~plus~~ quam volueris plus
quam dimidia in aqua prius decoquant
decoctionem quarum preterea coctio per
assationem compleatur et eorum superior
crustula abiciatur. Ova recentia ova
et tremula similiter conveniunt. Castigandis pro castig
condimentis utatur parum parum in
antiquum bonum sed conserva prius stomachi
constitutionem eorum exhibere
poteris et si esset recens quinimmo
parum salitus cetera nimis notum
erit si puro eo in aliquibus utitur vel
ex condimentis preparationibus in sunt
intendens carnibus sit succus granati
dulcis vel arancii in modico zucare
et cinamomi. Item sapor factus
ex amigdalis et pane agreste
et ovis coctis in cinamomo vel aceta
pertus parum brodii suarum carnium
ex quo parum agreste et de pulvere infra
scripto ponatur. Recipe cinamomi optimi pul
a cortice superiori mundati ℥ i garo-
fili ʒ iii nucis muscate an ʒ ii zuc ℥ ...
et fiat pulvis de quo in sapore prescripto
ponatur addendo plus de zucaro
si libuerit. Et si sola agresta non
conveniret cum cibis tamen sapo-
ribus gratia appetitus provocandi

Narum ut dictum est potest audire quod
stere. Item post aliquantulum pullus
elixari cum coctio decimum per assationem
terminatur et membratim incisus
vel calidus aqua benedicta conspergatur
que fit ex ... pontico succo arancii
vel granati dulcis ~~aqua benedicta~~
~~conspergatur~~ vel succo pomorum
redolentium cum pulvere infra
descripto vel loco eorum pone aquam
rosaceam vel alium liquorem sive se-
minatur in molliatur panis
aliqualiter inspissatum vel ex ami-
gdalis et pulvere prescripto fiat sapor quo
pullus membratim divisus vel in-
cisus ut dictum est aspergatur. Ex pi- Ex pi-
scibus conveniunt petrini qui libere flu- scibus
entis temporali ... regione ...
et sint bene pisces in aqua cocti et fiat
sapor ex brodio cum molliatur panis
inspissato et cum prescripto pulvere condito
vel coquatur super gratiula et sepe in
oleo vel amigdalarum dulcium mun-
gantur. Et pro sapore talium accipe succum aran-
cii vel granati dulcis vel pomorum
redolentium et in eo misce zucarum et
cinamomum vel accipe ovis coctis in mo-
dum agreste et in cinamomo fiat
in modo sapore. Laudamus nimis que
... si ... eius ut volueris ...
... passulas in eo bulire primo
per ... ut post amigdone simila
ordeato seu avenato ... et ami-
gdalis pone cocto seu panata. Et post
eius brodium ... inspissandum
ovis recentibus seu cum ...
in agitatis cum pane cinamomo
commixtis. Et appellatur in Italia bro- a' fiat bro-
dium ... non tamen ponas agre- dio grana-
stam ut comiter fit quod si sit sit panata tum ...
quantitate et ... quod quando fit ... ex
ovis parum ante ... bulire debet
Ex ... ut post ...
cum ... tenero ac brodium ...
leviter coctum et ... seu extra

diabus uti p[oter]it ... aliquantulus
primo bulitis et abiectis prima aq[ua]
et ceteris secunda que in suauis car
nium brodio bene pingui coquatur
in igne quoque decoctus comedere p[oter]it in
tercium sunt enim ad latus caliditatis ^ circa
tendentes et habere sua humoris
nos experti ... de faraca de rapis — humidi obuiant siccitati. In albas
nu[nc] de faraca ... contulit ... de dic ta
... ex comixtione comestione ipsarum
a ... liber euasit. Item et caules porci
in suauis carnium brodio similiter
... cocte conueniunt et licet digestioni
fructus — et in declinatione magis. Ex fructibus
in prima nocte comedere p[oter]it ...
per aliquot dies an collectis ... siccatas
passas in aqua ... aliquandiu retentas.
Item cappares in aceto et oleo conditi ... hinc
similiter condite in declinatione et di
gestionem magis conueniunt. In ea mensa g[ra]
na pinorum amigdale depilate et in aq[ua] ... avena
... aliquantulum retente zucaro de
inde asperso conueniunt. Sic et pira uel
poma bene cocta cum zucaro uel cum
confectis ... condita. Coriandrum
cum zucaro. Citonia preparata similiter
cum zucaro condita conueniunt prout
ratione confortationis oris stomachi et
... digestionis potius quam aliter
potagium — Quantum ad potum sit enim uinum album
clarum odoriferum et si sit ... rubeum sit
primo ... fortrattum communiter appel porci suo
latur et in lombardia ... ... a
... tamen licet ... ad latus
dulcedinis potius quam acerbitatis attin
gere et secundum ... potentiam limphati
similiter et in aqua ... uel in aqua ... prius sudor
simpliciter cocta ... tamen ... at
tualiter frigidum ... maxime in ... dic
deiectionem et repletionem — ... ad ... et repletionem fieries
ut omni die uentus habeat bene ...
quod si natura non fecerit fieries tamen
suppositorium uel clistere uel alia prout infra
te docebo omnem ... repletionem fiat
... ut omni die habeat uentris bene
ficium quod si natura non fecerit fa

cies tamen suppositorium uel clistere uel
alia prout infra te docebo omnem ... Et
... corpus non nimis fuit
plectoricum grossius a principio et
augmento semper ... ...
existat ... et tamen ... ...
gradatim subtilia regimen ...
quoque statu in comparatione ad alia
tempora tenuissima dieta uti debes
et in declinatione reparando gradatim
ingrossabis. Si tamen corpus fuit
ualde plectoricum debes a principio
subtilius dietare quam in augmento
... ... ut inquit
... melius est ... ad tres ebdoma
das infirmum tenuiter dietare car
nes ... exhibendo. Hec igitur
... diligenter ... errorem committas
error enim ... est causa proli
xitatis illius ut supra dictum est. Hoc
igitur habitus ad ... condescen
des quod prima hora ... ... fie
... sit ... ante ... aductio
... uel ... horas ...
... infirmus ... ...
... ... ordeacea ... amigdalarum
... uel aliquo tali ... ...
... die ... ...
... permaneret ... omnibus ...
... primo ... ...
in ... ... adipisci
saltem declinationem. Similiter et po
tus quo tempore si sitiret et sudor
ad extra expandi inciperet da ʒ iii uini
albi debite limphati uel ...
ambrosii ... in cura tertiane
pure descriptum uel ad prouocandum
sudorem fumigium fiat ... ... rosmarinum
... ... camomille ga
riofilate ... ...
... ... foliorum lauri
lamendule ... ... omni
bus fiat decoctio in ... ...
in aqua et ... bulienti ... in
funde ... ...
... et ... applicentur

dorso et aliis in pectore et in extre
mitatibus consimiliter Hoc facto da
sibi vel commune sive Ambrosii vel di
cinum et si comprehenderis malum fore
digestum et dices tunc ℥ i theriace vel
mitridati cum vino albo calido
in quibus materia que resolvetur
et hoc erit utile in quacumque specie
non febre in alio vero paroxismo tempore
si sitis infestaretur ex aqua frigida sim
pliciter sibi os tollat vel eam deglu
tiendo pergat cum zuco caudi vel
mitleis primorum in ore tenentis
super quibus tamen prime parum
existat Et si eum a potacione sustine
non posses da aquam ordei sine tam
tum non tamen minus actualiter
frigidam Hic enim paroxismum nichil ac
tualiter frigidum debet accipere et quod in vapore
aque vel fiat sic Recipe consine bol
bug in melle ipse coque ana ℥ i s in natiuis
et inmo plus ℥ ii lactuce 6 ℥ i fiat
mixtura et decantatur cui adde filius
zaphiri carinthi rubini granati ana
℈ s margaritarum ℥ s foliorum auri v
p deinde aceti simul cocte ℥ vi in mixtura
aut scripte ℥ s misce et in potu bibe
vel fiat sic Recipe aq bor bug melli
sse cerosi rosis ana ℥ i in zuc al ℥
iii s fiat silep bene clarum de quo
accipe ℥ iii aque simul cocte ℥ iii misce
et in potu bibe Item propter longi
tudinem paroxismi in corpore deficiat
de sola inanitione super scripta materia
poteris exhibere Et quia rigorem
vena accipiendo largire rigorem
per frigore et horripilatione multum
gravat infirmum primo super se
dari hic dicam frigiditati igitur
extremitatum fricentur cum lineis
calidis et mistis supponis in aqua
ferventi se a flegmate duc provenientes
descriptis vel fiat ut quidam me
dicus senus praedicta faciebat cuidam
rigor corpus invadebat quadam vice
tunc ℥ i s i aureorum etate et tertius

bene vidam secundum in lecto ponebat
quoniam stultie eam amplexans pedes
statim cum sua crura ponens talem rigo
rem amovebat Item leviter et quod sine
nullo nocumento transiret quod si hec non
sufficiat non oleo anetino calido tollens et
pulpe tenerum tunc tenerum in ungatur
vel ex oleo anatino et camo equaliter
in partibus vel fiat sic Recipe absinthii calidi
absinthii lancedule ana ℥ i camomille ana ℥ i
ana ℥ i fiat decoctio in aqua in qua ana ℥ i s
misce spongie et fortiter expresse
sponge calide applicentur ad nocivam aliquarum
partes ex oleis conquisitis calidis deinde fiat in
unctio vel fiat sic et expertum Recipe
pomum tolle de oculum in quo ponatur
piperis piretri ana ℥ s euforbii ℈ i pone
et pomum primus oleo impleatur aucheus
et super cinere calido decoquatur permittatur
in usque oleum quod consumptum sunt
totum per peciam exprimatur et tali oleo
calido inungatur spina ad ignem per
duas horas ante accessionem quo facto
paciens se ponat in lecto et bene pannis
cooperiatur In principio vero paroxismi vo
mitus utilis multum existit quare si
sine paciens nauseavit vomitum provo
cet in aqua tepida et panno aceto vel
si necesse fuerit vel in melle si quod si fortius Recipe
aque calidam ℥ i ℥ i oximellis simul
℥ ii misce et tepidum potui tribue
quo aliter retento si vomitum vel di
gito aut cum penna oleo inuncta pro
vomitum provocat quod adaut fieri debebis
bonum quiete ac aliis omnibus abautur ubi
colligenda In omni quam febre semper
observanda firmiter in tua mente si
gilla primum in cimus calefaciendo aut
infrigidus in principio infirmo primas
ex minima enim in principio calefacto de
resolvitur subtile et grossum terrestre
remanens fit ad digestionem rebellimo
et sic egritudo prolongatur vel ut dicitur
et sic stulte inter ex minima in calefac
tione se gubernavit contra aut febre cum
febre omnia Et causa curasa infirm
ma

Verdicio por levia subsequi. Et in
ma quoque in frigidacione inteudit
quare cruis digestiom crebellior fit
causa plexitatis egritudinis. Secundo
ut forte provocans non exhibeas in
principio sicut oximel compositum
sit de epithimo et similia et hinc causa
est. Sine materia inclusa ad vias ductum
strictas ducatur que ibidem oppilacionem
faciens egrum ad alias pessimas deducit
per egritudines vel per subtile deduci.
Unde grossum remanens digestum magis
foret inceptum. Secundo quod forte farmacum
non detur in principio cuius causa est
quia tunc materia inclusa non digesta fit
multum crebellius digestum eductionem edu
cetur in principio nisi cum magna turba
cione et dispendio educere infirmi quoniam
quod non est eius materiam in primo cum forti
farmaco educere dum non ipsa materia
multa foret et maxime hoc facere
posses de materia ante purgat te decocto infra
quod et supra dictum quod egrum in prin
cipio minus minus subtiliter dictus
ne plexitate morbi virtus debilitata
succumbat. Scias ergo diligenter pre
notatis pariter ante paroxismum mul
tis ab auctoribus multus vomitus
recommendatur eciam comiter prac
ticantes istis temporibus non multum
habeant ipsum in usu sed si libet ipsum
facere poteris et maxime in quartana
flegmatica faciens quod sic comendat
comedat infirmus pisces salsos ad
sinapi acuta et carnes bovinas
et similia acuta cibaria. Et si in prin
cipio istis comederet raphanum acu
te valde transsactam horam post prandium
si non vomuerit da aquam tepidam
cum oleo vel aqua et sapone et vomitum pro
vocat. Deinde os infirmi ex aqua et a
ceto vel ex aqua et vino tempto et ablue
per supradicta quod eductione si opus fuerit clistere
facies infrascriptum. Et vale.

Pulvis foliorum calamo ana 1
furfuris pugillum unum fiat de
coctio de qua accipe ℥ 1 ss in qua
dissolue cassie pulpa extracta ana ʒ 1
olei communis ʒ 1 in salis tantum parum et fiat
clistere. Vel facies aliquod clistere forcius
de se flegmaticus. Si lenitivum potes
exhibere. Violarum facies sic. Recipe sta
turdos lupulorum florum borraginis bugl
osse ana ʒ ss liquiricie passularum ana ʒ iii fi
at decoctio de qua accipe ℥ iii ss in
qua dissolue cassie vel manne ʒ x
vel mellis ʒ 1 et fiat potus vel lo
co decoctionis sume aceti squillitici capitum
et cum aliis rebus potum facies
ut supra lenitione facta si sanctus
videatur per ... per ... et virtus et
etas et alia consenserit basilicam
dextram incide paucum tunc sanguinis
educas in isto casu tibi sufficiat. Et
hoc facto ad materie digestionem procedendo
facies sic. Recipe oximelli ℥ ss aqua bugl
ossa ℥ iiii aque absinthii ʒ ii misce et pro de
cantis clarifica pro duabus vicibus
istum sic exhibeas in aurora calidum
et si forte contingeret paroxismum ea
hora invenire quia sit forcius foret
exhibendus differ post ipsum. Et exhi
bito sic cum levi farmaco educes quod
sic facies. Recipe florum buglosse ana 1 borra
ginis lupulorum ana ss passularum ʒ 10
fiat decoctio de qua accipe ℥ iii
et pone in ea pulveris epithimi ʒ ii sene
dyasp ʒ ii ʒʒ ʒ ii aliquantulum cale
fiat deinde fortiter exprimatur et adde
cassie vel manne ʒ 1 mellis ʒ
1 et fiat potus quem bibe in
aurora calidum et secundo die sequenti post
paroxismum vel loco epithimi pone pul
vis sene ʒ ii ss et dimitte alias ʒ ii mell
vel facias sic. Recipe mirabolanorum indorum ʒ
iii citrinorum ʒ ii infundantur in ℥
iii aque lactis et stent in infusione
horis xii deinde calefiat et fortiter

fiat expressio. Cum adde cassie
vel manne dissolute cum decoctione
predicta ℥ i pul. epithimi ʒ s aut ℈ ii
(pill.) ʒʒ grana vi mell. ro. ℥ s et fiat
potus. In modum pillularum Rx ep
midium ʒ i fiat per ... vel facies
sic Rx pul. epithimi ℥ s pulveris fol
liculorum sene ʒ iii agarici ʒ ii lap.
lazuli abluti ʒ i sal gemme ʒʒ spice
an. gr. vi conficiantur pillulas cum stomo
Rx passularum ℥ i s bulliat in ℥ i aque
usque ad consumptionem 3e partis
deinde exprime leviter et in illa ex
pressione pone ʒ i amigdalarum
dulcium mundatarum et fortiter colatur
deinde iterum exprimatur et in tali ex
pressione conficiantur pillule cuius
dosis sit ʒ i s. Et facias sic Rx pul.
... epithimum ℥ s infunde in
modico oleo amigdalarum dulcium
et permitte aliqualiter exsiccari tunc
adde pro cassia lap. lazuli abluti pul.
sene an. ʒ i ʒʒ sal gemme spice an. gr.
vi formentur pillule cum melle ros.
et si opus est da ʒ i s. In modum pul.
(pul.) Rx pul. sene epithimum an. ℥ s lap.
lazuli abluti ʒ i s ʒʒ ʒ s cinamomi
℈ i sal gemme gr. ... fiat pul.
(3) cuius dosis est ℥ s cum aqua lactis vel
brodio ciceris vel aliquo talium vel
facias sic Rx mirab. nigrorum ci
trinorum epithimi passularum an. ℥ i
(fumiterre) ... fumiter. an. ℥ s folliculorum se
ne polip. an. ʒ vi ... (marg.: lb. ii s aq. lactis)
bulliant omnia preter epithimum et
folium sene bulliat bullitione cum
primo adde ... ʒ i agarici ʒ (marg.: usque ad consumptionem et dictis ... epi... et solu...)
s sal ... ℈ ii deinde exsiccari permit
tentur ... confectionem et
fiat pul. tunc adde ...
et hoc totum est dosis per ... vel
facias pillulas et da in dosi predicta
vel facias aliter et erit magis deli
catum conquassa res predictas et
fac decoctionem in dicta aqua lactis

usque ad 3e partis consumptionem deinde
colentur fortiter exprimendo tunc adde zuc.
℥ vi et fiat syr. longum aromatizatum
cum optimo cinamomo usque ad ʒ i s
et da ℥ iii. Et si adhuc magis delica
tum facere volueris accipe res predictas
bene conquassatas et pone in alem
bico vel cum lb. i aque lactis et ℥ ii zuc.
alembici ʒ i cinamomi et debite luta
to aquam distilla tunc da ℥ vi pariter
plus vel minus si ...
operari augeatis tamen et diminuas istorum (marg.: ... facere)
solutivorum dosim secundum quod ea videris operari
Et semper ... teneas in principio et an
... firmatum vel saltem
in minori dosi. Digestiva autem materia
fortioris et maioris dosi ... factis et
aliquot ebdomadis transactis purgatio
ne fiat sic Rx syr. de epithimo vel optime (marg.: ...)
diureticum ℥ ii syr. acet. s. ℥ i aque buglo.
scolop. et absinthii an. ℥ ii clarificetur per
duabus vicibus exhibeas vel ad ...
intentionem ... facies syr. ... (marg.: ...)
Rx ... spargi ... an. ℥ ii
flo. bor. bugl. an. ℥ ... scolop. tamar. (marg.: ʒ i ... ʒ s)
... an. ℥ i passularum fiat de
coctio in lb. iii aque usque ad consumptionem
3e partis deinde adde epithimi ℥ s et so
lum una bulliat bullitione deinde
... lb. i zuc. et lb. s mellis ... et
℥ ii aceti passularum fiat syr. debite coctus
de quo accipe ℥ iii s. et cum aquis predictis
clarificetur per duabus vicibus vel fa
cies sic Rx ... origani ... scolo
lop. ... an. ʒ s ...
... fiat de
coctio in lb. ... tunc adde thimum et epithimum
et consumpta 3a parte coletur et addatur
... depurati ℥ ii s. aceti passularum ℥ ii
mellis ... an. ℥ viii fiat
syr. conveniente coctus cum quo cum
aquis predictis facies ... vel facies
syr. longum et da ℥ iii per vice. Est enim
... in hoc casu ...

exhibito sive ex solutivis sextibus ad
exhibe et da ex eis formis vel auge
dosim si mativa tibi digita videatur
Et nota quod in dando sive quod aliqui
ant precipiunt ut detur comnis bolus
alicuius confectionis vel [illegible] febris
que appriate postquam statim da sive Et
hoc faciebat quidam bone memorie
magister hugo albun de monte calvo
et adhuc aliqui faciunt practicantes ipse
per tres horas ante cibum dat confectionem
et statim post sive in melius tamen in
videtur mihi stilus modernus Hoc
est quod dederit demum sive manducet calidum
et similiter in die paroxismi si fuerit dis
tantes ab eo per horas iiii et per duas
horas ante cenam denuo confectionem
et hic est modus ut communiter practicatur
Et maxime in ytalia sed tu facies ut
tibi libet Similiter memorie tue re
ducatis in die sequenti post farmaciam
de exhibendo ℥ i tyriace in vino cado Et
cum post diem fe[illegible] da semel in
septimana vel bis si tibi vinum appareat
digestum de tyriaca similiter vinum [illegible]
Item digestum [illegible] laudat A [illegible] fortia
que tamen [illegible] multum habemus in usu
sed potius [illegible] in isto casu [illegible] facto
ex cassia pul ℥ in oleo olive in de
coctione communi et sale facto Et potestis
potius farmaciam appriatam exhibere
Et si cristeri forti uti volueris poteris sic
facere Recipe malve flore [illegible] calamenti
absinthii camomille stolop an[illegible] ℥ se apii fen
an ℥ i s agari[illegible] ℥ i centinodii ponticum et
fiet decoctio de qua accipe ℥ i s in qua
dissolve cassie pulveris zuchari an
℥ i confectionis hamech ℥ iii [illegible] bo
pul atque pillarum indarum ℥ i olei
[illegible] ℥ iii salis gemme ℥ i et fiat clistere quo
utere si libet Aliqui sunt qui digesta ma
si sanguine videtur videntur in quaque specie
que minutione fiunt de basilica
sinistra sive de saluatella Et si tibi
bonum videatur aliud ad flomam re
quisitis consentientibus potest facere
De exhibitione confectionis
℈
Clistere
quia maxime in hoc casu invenimus
utilitates et semper sanguis dicitur in
spiritus et si fuit turbidus ipsum
expresse prouttibus Et si clarus [illegible]
que in hoc casu communi notabile [illegible]
nobili fuit vidi primum primo viro
meo illustratorem magistrum meum
iacobum de lator de forlivio more
ipse [illegible] procaunt [illegible] sanguis multi
per illa loca facilem egressionem pau
cos infra dies est sanatus Item
tum plus laborandum [illegible] sit cont
sinilatem hundus multi quod statem
ipsum tamen non relinquendo multi
autem balneum multum laudant ex
aqua dulci in die quinctis [illegible]
[illegible] subdit Et hoc fiet post [illegible] digestionem
in declinatione loco et [illegible] digestum ad
[illegible] camo [illegible] apium calamentum
origanum et similia hora autem bal
neandi est secundum [illegible] mane [illegible]
no et a quarta hora usque ad [illegible]
in balneo moram facere potest Et alii
post egressionem precipiunt ungi
corpus ex oleo [illegible] et [illegible]
et hoc autem [illegible] digestionem Digestum autem
[illegible] ex oleo [illegible] et [illegible]
oleo [illegible] aliqui similiter stuphas
precipiunt quem sic facere poteris
Recipe calamenti origanum [illegible]
[illegible] foliorum lauri [illegible] camo
[illegible] an ℥ i fiat decoctio in [illegible]
[illegible] et super ignem [illegible] fumus
per conductum in [illegible] [illegible]
in qua infirmus [illegible] sudet et
aliquem dum sudavit in lectulo
reponatur cum de tyriaca [illegible] ℥ i
cum vino calido tribuatur Et stu
pha fiat cum digestum et [illegible] ante et
fiat [illegible] [illegible] debite [illegible]
no [illegible] uno [illegible] per duas horas
ante duo ova sorbilia tribuantur
[illegible] digestionis [illegible] ut [illegible]
sudorem stuphe aut balnea possent
[illegible] balnea stuphas et [illegible]
[illegible] in almania et in [illegible]
nota de [illegible] rabellis
De balneis
balneum

mod partibus ubi sunt talibus
assueti facere posses hic tamen communis
partibus communiter in eo extimo est. Ex
confectionibus quibus utentes in
in hieme fit est letitia. G. diamargu
riton confectio de musco dulci
diacalamentum etc. et communiter practi
cantes isto tempore sit facere ex eo
ʒ i speciem anni omnibus confectionis
sit et ex ℥ i zucari confectionem sic
faciens in morsellis et pectoram an
tenam et antpetendum sumendo extensit
in modico cum vel ieiuni faciens
ipsum bolum cum vino emptum
potum damus. Nota quod iste con
fectiones propter earum caliditatem non
sit in principio conveniunt et ang[tu]
nt ex prenotatis habetur. Ergo illis
temporibus cum volumus facies sic
R. specierum letitie galieni vel alterius
ʒ iii zucari albi ℥ i dissolvatur zu
carum cum aqua rosarum et vino et in
quam coctum fuit adde confine rosarum
ʒ i confine violarum ʒ ii deinde debite co
quantur et cum predictis speciebus
fiat confectio in morsellis et si fe
cerit letitiam G. pone portiona
similis suos. R. facies aliter de aqua
tum sit ita erit viola de scriptione G. vio
lae quod inveniri possit et additis
speciebus fiat confectionem in mor
sellis sic facies sit et est confectio
in isto tam mirabilis R. pilosel
maius folii vacarabe corallorum
in cozum garofilati ʒʒ piperis
lau[ri] an ʒ ii margaritarum sple
didarum ʒ i s rasure eboris sandalis
albi an ʒ s smaragdi iacinti
granati ossis de corde cervi an ʒ s
auri subtilissime limati ʒ s vel
foliorum auri numero xxv musci gr. i
omnia subtilissime pulverizentur
et sit facies confectionem accipere
sore mirum in gna inutile ℥ s in
funde eam in suci pomorum redo

lentium fetida residentia et aqua rosarum
an ℥ i stet in infusione per diem similiter
deinde paulum calefiant donec aqua in
be incipiat tunc extracta fetida fortius
fiat et in tali expressione ponatur
ʒ x vi zucari tabarzet et debite decoctis
pulveribus inspergatur et fiat confectio in mor
sellis et hoc an zucari digonum cum potis
audacter. Et sic facies confectionem dictam
G. Gentilis de fulgineo que est singula
rissima et gratum ipsius. Item sumendo de
corde componitur sic R. Cinamomi ca
momi ligni aloes rosarum sericum melo inou
[citrulli] an ʒ i pincarum in infusarum in aqua
calida passarum an ʒ i fisticorum ʒ i s zucari
candi ʒ i s vel melle in aqua galie ligalis
masticis blance bizantie seruicandi
orens electi an ʒ ii folii betton alet zu
scozum garofilati zedoarie doroni
ʒʒ galange calamus aromatici carda
momi an ʒ i spice et macis an ʒ i s ossis
de corde cervi margaritarum minorum fra
gmentorum zafiri limature auri et arge
ti corallorum an ʒ i sandali albi et
[rubei] an ʒ s zucari ℥ iii dissolvatur in
succo borraginis et buglosse et in aqua rose in
estate et in hieme potius dissolvetur
in vino optimo et aromatizetur
cum ambra et musco an ʒ ii pro
estate sufficit ℥ ii commisce et fiat confectio
in morsellis. G. Aurelii in tractatu de corde
quosdam describit qui in hieme et in
aliis temporibus speciebus conveniunt quos
descriptionem pro corde et que isto tempore
eos sit in usu eo quod habemus cum zucaro
confectionem facere potius. Item digitum
maticum conveniunt similiter absque medicine ge
madde calidarum etc. Et G. resolvit et ideo
et quia abhominabiles sunt quia
non grati gustum in zucaro si cum eis
volumus facta residentia sic fiet facies
aromatizatum etc. G. Aliis sucos ducto
res aquas sublimationis spiritus
recipiunt calidas cum zucaro in po
tum tribuntur in hieme ʒ i pro vice

stomacho ieiuno Et alii fuerunt ex
aquis cum zuccaro interp(?) et est delica
tum in infusione splenum cum spo(n)gia mittendo ha
beas illa sepe tangendo Et si ibi
fuerit duricies seu dolor in ypocondriis
curam quere ab auctoribus et fuerit
ut te docerem quia in hoc similiter fuit
mea intentio solum eadem repetitae
pertractare accidentia que ex eis provenire
possunt relinquo quod si deus mihi vitam
tribuerit concessit tractatum in omnibus egri
tudinibus a capite usque ad pedes facturus
sum in quo gratia brevitatis tractatus
de omnibus hiis accidentibus specialem faciam
mentionem Et propter hoc curam que a eadem
fecali provenientibus finem impono

Que tolit

Et si regimen in ea
liud que colerae tollit a precedenti diver
sum existat propter tamen similitudinem
quandam regiminis non naturalium re
quam hic cum precedenti placuit
mihi in hoc capitulo pertractare de ipsa
in quo cum in gemanige opposite ut
eis adquiratur et adhibita ad be
nignitatem reducatur et quia colerae seu ca
lor adurens vel putrefaciens con
gregat humiditatem preter eius relinquendo et
ideo aer ad humiditatem declinans in
frate temperatus erat et aliis est potius
laudanda quem motus leves tamen
eius sunt pro finibus sicut dent fatigationes
Corporis idem solito prolongetur
Tristitia et iram relinquens letitiam
et gaudia in ipsa loca reponat per
ostes seu in lapide delicatis vestibus dulci
cantilenam armonia instrumentorum
musicalium delectabili consonantia de
lectantium auditione mulierum et in
amicis et personis sibi gratis habitent
Cibus et potus cum precedentibus
ordinetur hoc tamen excepto quod quis in
flamatione existente cum causato ad
hunc convenit et propter hoc in calidam colera
tam comedi erunt in lactuca endiva
cicorea et huiusmodi carnes alterande quibus

similiter in cibis non unquam poterit
uti et ad hanc intentionem conveniunt
interdum melones et pruna de pila
ta aspersa vel sicca aliquantulum in aqua
frigida retenta ad pastum seu in quoque
actus pro ibus magis simplicatis de de
cet in precedenti cum aqua simplicia
ita in pauco zuccaro Et si fuerit in nimis
robustus in tempore calido esse et in prin
cipio biberet de aquis frigidis conveniunt
tendo et utile Et erit hoc regimine
sine imponam cum sua ea caput sub
tilia ingeremus ad hoc de plus plenitate ac
quatur tamen in vena eius illa re
humida et versus latus frictis
inclinet quod satis est prescriptum quam
sibi elige fiat De repletione autem in
hoc temporibus huius febris fiat ut
in ante scripto capitulo deinde De mani
festatione corpore prius omnibus hiis bibere
Tamen ut habere quod si natura eius se
cent fatiens sic et propter hoc ad medicina con
descendo Et est ualde bonum in furnalis
sero tamen solum aut in i fiat de
coctio et si inflammationem videris
ne timor illud colere sequatur adhi
bito adde olei rosarum ℥ iii s sal ℥ ii fz
fiat clistere Et si usus eius placet et
aliud fiat vel is supra capitulo de cura
que prius dicendum pre a cola ad gusta
provenientis ubi eius multiplicium
clisterium dispositionum invenies Et
similiter potionum lenitivarum igitur tibi
elige ex illis magis placitum vel fa
cies sic Recipe tamarindorum florum
borr et buglosse ana ℥ i prunorum ʒ ii
s tamarindorum ℥ iii fiat decoctio de qua
accipe ℥ iii s in qua distemperetur
cassie aut electuarii ℥ i p in roso ℥ i s
Vel loco decoctionis predicte accipe aquam
lactis vel in aqua lactis pone sirupi roso
℥ i ~~sirupi vel loco~~ ii et in potu tribue stetam
serenitatis lenitione si vorima et cetera
de scolu indicatorum basilicam deponi
medicis facies Et cibus semper placeat
quam sanum est frenum colere ideo que

Animus presumptuosus in curatione ipsius existens. Et in isto casu lauda bilius est facere flobotomiam cum evacuatio incipit quod digeri [illegible] et committere vomitum aut laxativum factus primo medicine digestiva factus sic. Recipe syrupi acetosi ℥ ij syrupi acc. digeo 1
ʒ j aque endivie ℥ iiij aque bugl. ℥ ij clarificetur per albumina vel colatur rum pone aque [illegible] ℥ vj misce vel clarificata &c. Et si sit [illegible] quod medicus vel infirmus eum abhorreat factus sic. Recipe aceti [illegible] ℥ vj aque endivie ℥ iiij 2
aque bugl. ℥ iiij aceti ℥ j fiat in [illegible] ℥ iiij [illegible] et [illegible] ℥ iiij per [illegible]
vel [illegible] ℥ iiij aqua [illegible] ad modo 3
dico [illegible] aliquot [illegible] Post isto habito sic [illegible] cum [illegible]
Recipe cassie vel [illegible] ℥ j confectionis lapatii
hamec ʒ ij vel diacatholiconis [illegible] ʒ s. distemperentur cum decoctione [illegible] in [illegible] et adde [illegible] potione ℥ j syrupi [illegible] et facias [illegible] aliquantulum aliquam [illegible] et est potio multum delicata. Recipe [illegible] ℥ j florum lupu 2
lorum [illegible] bugl. et violarum an. m. s. tamarindorum ʒ s. prunorum numero sex 1 vel minus
fiat decoctio de qua accipe ℥ iiij s. et [illegible] ℥ j [illegible] in qua [illegible] dissolve cassie aut [illegible]
℥ j confectionis hamec aut diacatholiconis [illegible] et fiat [illegible] factus sic. Recipe [illegible] ℥ s. [illegible] 3
[illegible] infundantur in aqua lactis ℥ ij et distempera cassiam et [illegible] cum decoctione [illegible] et fiat potum.
Et si solutum per principibus et delicatis aut [illegible] [illegible] factus sic. Recipe [illegible] ℥ j s. [illegible] p de
[illegible] ℥ j infunde in aqua lactis ℥ [illegible] ℥ j [illegible] ℥ j [illegible] [illegible] et dia
[illegible] ʒ s. stent in infusione per horas [illegible] deinde in tali infusione [illegible] [illegible] vel cassie ℥ iij [illegible] adde syrupi [illegible] ℥ ij s. et totum pone

Dyacatholicon confectio hamec [illegible] per [illegible]

in vesica vitrea et alembicas desuper posito quod in balneo marie aqua distillent [illegible] [illegible] plus [illegible] [illegible] Et [illegible] in isto casu solutivum potabile [illegible] conveniat tunc infirmus eam abhorret factus sic. Recipe confectionis hamec ʒ iij s. vel dia conf sol da [illegible]
catholiconis ʒ vj [illegible] et fiat bolus et [illegible] [illegible] in modum solide confectionis. Recipe [illegible] ʒ s. lapidis 2
lazuli abluti ʒ ij [illegible] ʒ iij [illegible] ʒ j [illegible] ʒ j diagridii ʒ s. sal. p[illegible]
gemme [illegible] fiat pulvis quo sic factus confectionis. Recipe passularum ʒ j facias decoctionem et expassulas aliquas pasta lenius fiat expressio [illegible] in qua [illegible] [illegible] [illegible] et debite cocto [illegible] [illegible] et fiat confectio in morsellis de qua [illegible] ʒ j. Vel adde [illegible] [illegible] ad pondus omnium et fiat pulvis [illegible] [illegible] ʒ iij s. cum aqua lactis. Et si placet [illegible] [illegible] et [illegible] conquassatis [illegible] adde [illegible] ʒ j s. [illegible] ʒ vj aque lactis ℥ vj vel plus si placet et pone ad alembicum. Et [illegible] [illegible] [illegible] aquam de qua octavam partem per [illegible] [illegible] deinde [illegible] [illegible] quod tibi videtur pill
In modum pillularum. Recipe [illegible] [illegible] pill
ʒ j vel facias sic. Recipe lapidis lazuli abluti ʒ iij [illegible] ʒ ij s. [illegible] ʒ j s. [illegible] [illegible] ʒ ij [illegible] ʒ s. [illegible] [illegible] ʒ j [illegible] ʒ s. sal gemme [illegible] vj conficie pillulas [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] ʒ j. Et [illegible] [illegible] est [illegible] non tradas [illegible] semper in omni [illegible] [illegible] [illegible] medicine digestive [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] digestiva [illegible] fortius vel in [illegible] [illegible] et [illegible] sanatur [illegible] [illegible] potum. Et si in die septima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exhibere poteris si libuerit laxativus factus si ad [illegible] medicine digestive devenire oportuerit infirmum per dies d'tia ca

aliquantum quiescere permitte Deinde si fuerit
sic R[ecipe] sirupi de endivia ℥ j mixture aque endivie
buglosse et fumiterre ana ℥ iij clarificata pro
duabus vicibus Et si fortius appetere
volueris R[ecipe] sirupi de epithimo ℥ ij sirupi rosarum
℥ j aque mente ℥ vj et si fortius adde
aquas predictas et clarificata pro duabus
vicibus Et si fortius mixtura fiat eo
dem modo R[ecipe] aque buglosse endivie lupulorum
ana ℥ iij aque fumiterre ℥ iij mente al[bi] ℥ iij
fiat mixtura ... ℥ iij s[emis] pro vice vel
facias sirupum ... stomachi R[ecipe] endivie
... florum buglosse ... spinee fumiterre
lupulorum ana ... ʒ s[emis] passularum ℥ s[emis] fiat deco
ctio cum ℔ iij aque usque ad consumptionem 3e
partis et in fine adde epithimi ℥ s[emis] ...
℔ j ... vel ℥ iij ... et ℥ iiij ...
fiat sirupus longus addendo aceti ℥ ij et ...
℥ iij s[emis] ... aque endivie buglosse et fumiterre ana
℥ j vel dupla receptum et clarificata pro
duabus vicibus Et si abhorret sirupum et
mixturam faciat sic R[ecipe] aque buglosse ℥ j s[emis] aque
endivie fumiterre ana ℥ j mente ℥ s[emis] misce pro
una vice et calidum in potu sumatur
hoc facto si urina ... indicans
aliquam ... solutionem ... cause
cum signis apparentibus digestionis ex
... est quasi ...
fiet ... basilicam sinistram vel ...
salvatellam et inspicias ... sanguinem
quem si clarus fuerit ...
quia forti ... malum ... per
vomitum ... de balneis fiendum sit ...
... post digestionem ...
... quibus tamen sudare ...
... delectet Digestione
... post fiet balneum ... in pre
cedenti Capitulo dictum est ...
volueris ... ea que ibidem tacta
sunt et post ... de confectionibus
Ex confectionibus autem digestionem ...
sunt diacorallis ...
et ...
... quo ...
... sibi fiet per aliud ex ...

... In augmento vero et ...
... diarodon abbatis Et
in ... incipit digestio ... sic R[ecipe]
diarodon abbatis ... diamar
garitonis ana ℥ ij ... ℥ s[emis] fiat
confectio in morsellis cum aqua buglosse
In declinatione autem ... dia
margariton confectione de diamargariton
... de gemmis ... Et
si ... confecte ...
... pomorum ...
residentia ... et ...
... in quo ... fiat con
fectio Et si ...
... confectionibus ...
bibere de ... confectionibus ...
... describitur In paroxismo ...
ad rigorem ... et aliorum ...
fiat ... in precedenti Capitulo dictum est ...
... aqua
...
... aliquo ... Et si bibere
... sit aqua ordei vel
aqua ...
dictum est actualiter ...
... ℥ s[emis] ...
... R[ecipe] ... buglosse et
violarum ana ℥ ij ... ℥ ij ... margarite
ʒ ij fragmentorum omnium lapidum preciosorum
ʒ j foliorum auri ... fiat ...
... et ... de hac post ...
... et de ...
... sustentamento et ...
si longius fuit paroxismus vel ...
sic R[ecipe] corallorum ... subtilissime ...
... ʒ j s[emis] margaritarum ʒ s[emis] sma
ragdi rubini saphiri ...
... ana ʒ j ... subtilissime
... ʒ s[emis] ... ℥ s[emis] cum aqua rosarum
et buglosse fiat confectio in morsellis
de quibus comedat tempore paroxismi
vel de ea confectione ... aqua
quam bibitur ...
...
confecte ...
... et in statu ...

unctetur in manu de oppido vel quod de
videtur. Et loco eius pone electua-
de gemmis et confectionum de musco
dulce diamargariton vel letitia G.
Et haec de cura quae a mollia collata
provenientis etc. Cum lia sanca

Quoniam cura huius

se parum differt a praecedenti con-
dignum est in hoc loco de ea tractare
regimen igitur aeris tibi et potus
et cibi accidentium et si ad humiditatem
tende diete eius tamen ad humectandum
prius ad calidum procedens ista quo
parte corrige quod ante scriptus inspecte
facillimus tibi erit. De cuius cibatio-
nis tam tempore paroxismi quam alio
facies ut supra de ista passione dictum
prius est. Et ad medicinalia descendens
post supra dictum evacuatio expulsio vel aliquo
ex clisteribus lenitivis ut in eiusdem patientis
descriptis vel in cura sinoche putride
ex admixtione cole provenientis vel
in qua zuccare pue. Et si lenitivus post
tribus vel duobus ibidem similiter quae — flebotomia
facta igitur ventris lenificatione ex
incremento est flebotomia in hac quoque a tam
alia in mane voluntate et aliis cosse-
acientibus basilica dextram inade
et si sanguis humiditatem de ipso quoque
et si in multo ex humido humiditatem
corporis permittas donec color mutetur
tetur. Deinde subsequenti insultu pa-
roxismo ex basilica sinistra vel sal-
vatella unum fiat flebotomia in mento
tamen quod bonum est dimittere eam
quantum possibile est et si eius multipli-
catio minuatur melior est multipli-
cationum quantitatis ut supra prima et
Capitulo de cura putridarum in
generali. Unde facias prius et
ex omni die ventrem habeat be-
nevolum in clisteri vel supposito vel
lenitivo potabili quae tamen indu-
gentibus et eius paroxismum fienda sunt.
Deinde ad materie digestionem materiae

facies sic. Recipe syrupi acetosi ʒ ii syrupi rosati ʒ i aque
endivie et lupulorum ana ʒ ii et clarifi-
cetur per duabus vicibus. Et si vis syrupum
facies. Recipe aque endivie et lupulorum
ana ʒ vi aque fumiterre ʒ iii s et pone in
eis ʒ i zuccari albi et caliditer in potu tu-
bibe vel facias syrupum magistralem isto modo
Recipe endivie lupulorum ana ʒ ii florum bora- — Syr
ginis rosarum spice ana ʒ s fiat decoctio
in lb iii aque usque ad tertiam partem consumptionem
deinde in lb i zuccari ʒ ii s aceti fiat syrupus
de quo da ʒ iiii per vicem vel decoq-
uis ad spissitudinem et da ʒ i cum aqua
zuccari ʒ i. Cum vero fluxus est bonum enim
da medicinam illis quae sunt medicinales
et in hac quae sunt debiles et extendunt
firmatum quia in a[illegible] aliarum et colera facies
sic. Recipe [illegible] ʒ i sumac ligni aloes ana
ʒ s prunorum numero per numbare numero — cuo
vi tamarindorum ʒ s fiat decoctio de aqua
acute ʒ iiii in qua dissolve cassie ve-
manne ʒ i in adde zucari ʒ i s lacte
et modico tum al et spice quod in et fiet
in infusione per horas decem deinde parum
calefiant et fortius fiat expressio in adde
cassie vel manne distemperate in decoctione
ʒ i syrupi rosati ʒ i et fiat potus. Conve-
nit in hoc cum aqua fructuum et decoctione
fumiterre vel facies sic. Recipe summitatum endivie
lupulorum et buglosse ficuum passularum
ana ʒ i s mirabolanorum citrinorum ʒ s tamarindorum ʒ ii — ʒ
zucari ʒ i spice quod in bulliant cum bu-
llitione solida deinde fortius fiat expressio
in qua dissolve manne vel cassie
ʒ vi syrupi rosati ʒ s fiat potus. Alius sic fa-
cias. Recipe buglosse ʒ i rosarum lib. ʒ s fiat de-
coctio de aqua acute ʒ iiii in qua dis-
solve manne vel cassie ʒ i confectionis
de manna vel electuarii de succo rosarum
ʒ i s et fiat potus posset habere exceptis
multiplicius et per allembicum vel
deinde aquam distillare et dosis eius
quando videris eam separari. Et si per bolum fa-
cere volueris ut semper deinde est diaprunis
solutivum scammoneatum ʒ vi et cum zuccaro fiat

balg
pill

Bolum et detur ei tunc. Vel R miline
ʒ ß tant aliqualiter et cum zucaro rosato
fiat bolus. Item in modum pillularum
fiat pillule communes cum aloe epati-
cate iii et ss et dr ʒ i. Vel fiat sic. R
rene ʒ vi spice ʒ i infunde de aq-
ua lactis ʒ in vino odorifero ʒ i. Deinde
R cinnamomi ... et endivie ana ʒ ii
infunde in vino dicto decocte passim
adde parum mele. Ponatur duo infusiones
in furnello confectionum vel ad so-
lem desiccandum permittatur sint in per-
gameno balneato vel ... longitu-
dine ... experimentis ... deinde
...sint epithimi folliculorum sene ana
ʒ i fiat pulvis et misce cum renibus et cum
... in extremitati fiunt deinde cum
... sum rosis confice pillulas et da
a ʒ i ss usque ad duas ... Vel ex omni-
bus communiter descriptis poterit fieri pulvis
addendo zucarum ad pondus omnium ... dosis
sit a ʒ iii usque ad vi cum aqua lactis vel
fiat sic. R renis ʒ ii spice ʒ i
epithimi ʒ i ss salis gemme ʒ i diagridii
ʒ ss cinnamomi ana ʒ i endivie ʒ ss zucari ad
pondus omnium et fiat pulvis et da ʒ ii usque
ad iii. Vel fiat cum ... ss zucari confice
cum per bolos et adde. R manne ʒ i
... ana ʒ i et est satis delicata. Et
dosis est a ʒ vi usque ad ʒ i. Et in talibus
...bus sit in quantitate mediocri et
in aqua rosarum distempera. Et confert
in principio etiam diacoralli et magna
contra inflammationem ... et
super omnia est magis ... quod sic
fiat. R margaritarum splendidarum
subtilissime pulverizatarum ʒ ss zucari
dissoluti in aqua rosarum ... et fiat confectio
placita que in lumbardia ... ma-
nus ... in istis ... sit
... in morsellis cum ʒ ii et ...
... que omni ... in isto ...
In fine augmenti et in statu. R species
diarodon abbatis ʒ ii ... cum
... margaritarum splendidarum ana

d'tiara

mag p platid
et mag eig

ofor.

ʒ i zucari albi ... fiat confectio in mor-
sellis cum aqua ... In declina-
tione autem etiam diarodon abbatis. Et
tempore paroxismi ... ut in p-
recedenti. Item deinde est ... ad rigorem
et ... alia ... etiam sella
... et sella confert que ...
distribuitur ... valde utilis ...
... si de infirmo tuo bonam
habueris diligentiam ... regimen
abstinentie de ... et in brevi tempore
in comparatione ad alias ... de
hac perfecte liberabitur. Et ... de una
... a colera sanguinea procedente.

Regimen senum

Regimen senum in ... que sunt
in aere ... teneat et passiones
... comitantur ... et ... angusta
et ... pororum ... cum spissitudine
... et ... p ... ordinavi ad
brevitatis causa ad ... que
... aliquem aut cor-
rigat que ... corrigenda videntur.
Unde aer clarus ... odoriferus
et ... ventosus tamen ... in
passionibus ... eligatur ... si specialiter
tibi ... artificialiter construe ... quod ...
... inspectio ... fieri ... sicut ... com-
pinus ... equalis vel parum longior
existat. Exercitium ... magis
... conveniunt ... ut so-
... de ... fortius
... et tristitia ... conveniunt forte
gaudium et letitia supra ... que ...
vitanda ... ad album pane
... habetur ... si
... magis ... magis ...
... satis ... laudabile. Carnes
... porcine agnine leporine et cu-
niculine sunt evitanda ...
... p condimento ... p con-
fortatione ... stomachi ...
antiqui et in ... mensa ...

post exhiberi. Cum saporibus uti non
licent dimittat agrestam penitus
omnino et citre sillo pulvere illic descripto
nisi recepta recipit Rx cinamomi pulvere
℥ 1 Pisces in isto casu sunt apti
comedendi si fuerint cum tamen condian
tur sicut in sepe dicto capitulo dictum
est scilicet plus de cinamomo addere
debes Pro ferculo similiter illic descri
ptis scilicet dimittas spinachias et cap
pas et sicud petrosilium et apium in isto
casu conveniunt et maxime in de
clinatione Et similiter cappes et olive
condite et aliis ibidem descriptis
post cibum fructibus quidem sit vi
nu odoriferum vel album vel rubeum
clarum satis potens debite tamen
lympatum licet vino [illegible] pibus
quantum in aliis vinis omnem vitis
repletionem et crapulam constante con
sistente in principio in medio etiam et temui
dietetur Carnes eciam ad tres ebdoma
das subtrahendo Deinde eciam ad statum
crescitatis grossius in quo potest temui
dietetur In declinatione autem incipi
at ingrossare gradatim ad ingros
sacionem eciam in fine procedendo De evacua
cione fiat sic semel vel bis assel
let omni die quod si natura non fe
cerit facias sic Et per hoc pluritati
prenis ad inedia condescendo Rx mal
ve blite mercurialis florum camomille sin
talum rubeum an ℥ 1 ordei ℥
ß fiat decoctio in qua quod sufficit
pone caules de tali que deinde decocte
aque ℥ 1 ß in qua dissolve cassie
pulpe et cetera an ℥ 1 olei communis ℨ ij
salis triti parum et fiat clistere. Si post
tenui mollius facias sit Rx ysopi
℥ 1 et ceterum ordei an ℥ ß passularum ℥
ß liquiricie ℨ iij fiat decoctio et in ℥
iij ß dissolve cassie ad mane ℨ iij
mellis rosati ℥ 1 et si addideris ℈ 1 pulve
ris cinamomi optimum erit et fa
cies potum. Si tamen infirmus
semel aut bis assellaverit post clia
sterium dimittas vinus firtus et ymo
et de eius contingentibus si secundum
eundem medicaminum quia infirmus
est iuvenis robustus et multum re
pletus et talis quod ex flebotomia medicaretur
namque fore aliqualiter [illegible]
illud facere posses scilicet cave ne propter ipsam
egrum ad [illegible] frigidorum incruda
tionem perducas sicut dicit filius Zacharie
libro primo cap. de flebotomia Deinde ad medi
cinam digestionem devenies facies sic Rx oximellis
simplicis ℥ iij aque fenuculi absinthii et fiat an
℥ ij clarifica per duabus vicibus et aroma
tizetur cum optimo cinamomo Et si vis
eius sirupum facias iulep aromatizatum
cum cinamomo et da ℥ iij per vice vel
da aquas simplicium istorum Rx aque
fenuculi absinthii an ℥ 1 aque fenuculi ℥ 1 semine
℥ ß misce et in potu calidas tribue
per vina vice et non 6 vicibus Expleto
digestio cum aliquo expedienti infrascri
ptis evacuatur Rx floris cassie fistule
cassie an ℥ ß ordei lentis an ℨ iiij liquiricie
passularum an ℥ ß an ℥ 1 fiat decoctio de qua
aque ℥ 1 in et in ea funde turbit ℈
ij ʒʒ ℈ ß polipodii ℥ 1 parum calefiant
Deinde colentur forte faciendo expressionem
in quo dissolve cassie ad mane ℥ 1
mellis rosati ℥ ß et fiat potus Vel facias
sic Rx aque lactis [et expressit] in quo primo bulli
ta sit ℥ ß passularum et post colate
℥ iiij ß in tali aqua infunde turbit
℈ ij polipodii ℥ 1 ut supra facta expres
sione tamen ℥ 1 cassie aut manne ℥
℥ ß mellis rosati fac potum Vel facias
sic Rx agarici ℥ 1 salis gemme gr. vi infun
de in aqua lactis et oximellis squilli
tici an ℥ 1 stent per horas xii in infusione
deinde forte fiat expressio cui adde
cassie dissolute cum decocto de prima
vel in aqua lactis ℥ vi turbit pulve
rizati ℈ 1 ʒʒ gr. in et fiat potus
Et si vis aquam facere ad allevians

pulvere
digo
pocio
pocio
aqua
poto

faciens sic Recipe agar ʒ ß vi polip ʒ
ß turbit ʒ iii ʒʒ cinamomi an ℈ ii
sal gē spice n an ℈ ß passi ʒ i ista
omnia simul conquassentur et infū
datur in aqua lactis ℔ i oximell
squillitis ʒ iii vini optimi ʒ i quibus
adde ʒ iii madie et bene cooperte ne
spirent stent in infusione per iiii dies
deinde ad alembicum pone in balneo ma
rie collocatum deinde aquam distilla
cuius da sextam partem et augeas vel
minuas dosim si tibi videtur et hec
est aqua pro delicatis Item quomodo pillas
faciens sic Recipe epithimi turbit an ʒ v tar
mar an ʒ iii ß anisi ʒ ß sicapi et
feni an ʒ i ß polip ʒ iii agar ʒ ß
sal indi ʒ ii ß nere ß 6 ʒ i fiant
pille cum aqua vitae et da ʒ i et si vis
de cina que est Et etiam iste que sequun
tur Recipe epithimi anisi agari an ʒ ß
sal indi ʒ ii ß nere ß 6 turbit an ʒ
et cum sirupo vel oximelle simplici et da
ʒ i vel faciens sic Recipe pro turbitatis
pillarum indarum mesi vel de fructu
colu an ʒ ß fiat quot volueris et da in po
tione vel faciens sic Recipe ʒʒ ʒ iii frangas
sentur forte et infundere in ʒ vi aque
lactis ʒ ʒ ß ii ß vini optimi et bulliat
usque ad consumptionem tertie partis deinde forte
fiat expressio in qua pone agar opti
ʒ ß et pro permittatur siccari in sole vel
furnello confectionis deinde Recipe turbit ʒ
iii polip ʒ ii ß an amoos an ʒ i 6 spica
℈ i nere ß ʒ ß conficiantur pillas cum sirupo
vel vel cum oximelle squillitico addendo
agaris extractum et da ʒ i alias ꝗuos
usus sunt et sunt mirabiles in isto
casu Item quomodo pulveres faciens sic Recipe turbit
ʒ iii mastic ʒʒ an ʒ ß polip ʒ i ß an
dauci an ℈ i zuc ad pondus omnium et fiat
pulvis Cuius dosis sit ʒ iii cum aqua mellis
vel ordei vel lactis vel brodio ciceris
in quo parum bulliat mell vel
da cum decoctione passularum vel ex pulveribus
istis cum ℔ ß zuc fiat confectio in
morsell de qua da ʒ i et plus si libet
quia in tanto zucaro est solutivum fu
cile potest igitur ex isto sufficienter gra
vis innovandis ad ex istis solutio
exhibere debes ipsum tamen materia in
digesta in mundum exhibere debes quia
si materia digesta foret Exposito
itaque modo curationis ad melliorem
materiae transeas digestivum faciens
digitis sic Recipe oximellis compositi ʒ ii sir
de endiv ʒ i aquarum feni bugl et absinthii
an ʒ ii clarificentur pro duabus vi
cibus et aromatizentur cum cina
momo vel faciens inlep tale Recipe
rad feni et apii an ʒ vi aq bugl
ʒ ... iii aq beronice et fumi an ʒ
ii aceti ʒ i zuc ʒ iii mell despu
mati ʒ ii fiat inlep aromatisatum
cum cinamomo et da ʒ iii pro potu
vel da ex aliquo sufficienter ʒ iii cum ʒ
ß zuc vel ad eandem intentionem
Syr faciens sirupum generalem Recipe summitates
ireos floris bor bugl an m i
gemedrie scolop an m ß rad apii
feni pet an ʒ vi polip ʒ iii passi
ʒ ß fiat decoctio in ℔ mag usque ad
3e partis consumptionem deinde coletur
et cum ℔ i zuc ʒ ii aceti fiat sirupus
longus aromatizatus cum optimo
cinamomo et da ʒ iii pro potu vel suffi
cienter decoquitur de quo accipe ʒ iii aq
feni fumi et bugl an ʒ ii clarifi
centur pro duabus vicibus sepicos
aliquo ex istis digestis exhibito da
quod vis ex tactis solutivis pro quo
de tracta mane sequenti in aurora da ʒ 3
i vitae optime Et quia ut plurimum
egritudo haec est longa per aliquos
dies infirmum quiescere permitte
deinde da digestivum tale Recipe sir de
digitum epithimo ʒ ii oximell ß ʒ i aque
feni absinthii et bugl an ʒ ii clarifi
ca pro duabus vicibus aromatizan
do cum cinamomo Et si videris
materiam magis ad digestivum convenire
adde loco oximellis ß oximel quitis

Et da aquam fen(iculi) cum loco pone
aquam simul(?) vel fiat sic syr(upus) Syr(upus)
zinziberalem Et erad(icis) spargi(?) brusci
apii petro(silini) et fen(iculi) ana ʒ s. cinamomi
puluis calami aromatici scolop(endrie) ana ʒ i s.
capilli veneris flor(um) bugl(osse) et borag(inis) ana ʒ s.
sem(inis) ani(si) et fen(iculi) ana ʒ iii spice et polip(odii)
ana ʒ ii passularum ʒ vi fiat decoctio
in lb iii aq(ue) usq(ue) ad cc partis consumpcionem
deinde coletur et cum lb i aq(ue) simul
et ʒ i zacari ʒ ʒ p(ro) zuc(aro) cum lb s. mellis
dispu(mati) fiat syr(upus) longus aromatizatus
cum cinamomo et da ʒ i in s. vel iiii vel
usq(ue) ad spissitudinem decoctionis de quo accipe
ʒ i in aq(ue) bugl(osse) fen(iculi) et betonice ana ʒ ii
clarificata per duabus vicibus deinde
exp(er)tis aliquod prebe solutiuum Ergo
cum gradato procedere quantum de-
digestis patet et de solutiuis usq(ue) ad finem
egritudinis sumendo a priori ex p(ri)ncipio
exhibendo et ad maius a primo gra-
datim procedendo et prius in leniori so-
lutiuo vel in minori dosi ad fortiorem
vel ad maiorem dosim Et circa forti
uis solutiuis est precipue quod in
illa que sunt fistulis et loco con-
fectionis hamec pone olim vel
vel diafinicones Et etiam per longi-
tudinem egritudinis debes dimittere
medicinam et aliud solutiuum per aliquod
dies interponendo quiescere et ideo est
ut si medicinam sibi ante cenam ʒ i pil-
larum alle(?) fungiare exhibere bonum
erit vel ʒ ii pillularum gum(?) ex
aloe cum ea primo lauando Et si
venter ante sint exhibitionem vo-
lumus quorundam vel supradictorum
nominatorum confectionum aliam
prebere fiat sic Rx specierum diaro-
don abb(atis) sperm(a) ceti et gemmis
vel diamargariton aut confec-
tio dulcis vel diaplis(?) arthetico
an(a) ʒ ii zuc(ari) albi lb s. fiat con-
fectio in morsellis in aqua bug(losse)
de qua cum ante sin exhibitionem

prebe a s. Versus aut saltem pone
solum ʒ i specierum diarodon abbatis ʒ ʒ
in aliis confectionibus In statu vero et
in declinatione utere(?) quod volueris ex eis
dittendo diarodon et eo tempore magis
conueniunt lectitia(?) b. Quod fiendum sit
circa stomachum epar et splenem vel circa
~~in hoc sermone~~ non sit intentio de
ipsorum egritudinibus pertractare que
alias erit Et sic est ipsi te docent Circa
paroxismum regimen quantum de rigore
de ablutione et aliis super facies ut
te docent. s. in illa que sunt de febr(ibus) prouo-
cando vomitum loco ubi sunt cum eis que
scripta sunt ibi Et si per diem ante
paroxismum vomitum prouocare volueris fa-
cias ut ibi tangitur quia certius proprius
magis in ista quam in aliis febribus que
vomitus conueniunt Tyriaca similiter
metridatum sufficit diebus post cum
vomo(?) calido potest semel aut bis in
septimana exhiberi in isto casu Bal-
nea quoque et stuphe digesta materia in-
hac conueniunt ante vero eodem quibus si
volueris uti descriptum ibi ordine obs(eruatur)
uis et eidem de contrariis destruc-
ctionis et suscepcionis ponit Avicenna. Fiat(?)
est ibi docetur quia magis conueniunt
in isto casu Item vero in paroxismo
de capiti ubi tangitur Et si infir-
mus a potacione abstinere non potest da
aquam ordei vel aliquam simplicem
coctam vero tamen ut sepe dictum est
vomitus actualis fiant ut ʒ s. cum parte
infrascripte Rx conserue bugl(osse) ʒ iii
conserue borag(inis) capilli veneris et rosarum ana ʒ i s.
conserue a(?) ʒ ii ʒ ʒ diamargariton
ʒ i fragmentorum omnium lapidum
preciosorum ʒ i margaritarum ʒ ʒ s.
foliorum auri ex(?) numero x fiat confectio et
decoquatur Et fiat quoque quod libet sic
aqua conueniens pro pro(?) solutiue sustentatione
quod contra querunt astutos Et si vero
placet ista confectio per frustra(?) ex cum(?) toc(?)
fiat eos istomo(?) Rx aq(ue) capilli veneris bugl(osse)
borag(inis) rosarum ana ʒ i ʒ fiat cum sep(?) ʒ ʒ
ʒ iiii

Marginalia: Syr(upus) — ʒ s. — prolongi(?) dic(?) — dya(margari)ton — de Tyri(aca) — de siti — conf(ectio) — pro(?)

zuccari al. aromatizatum cum optimo ci-
namomo et misce cum aquis sensate
aque ordei vel aque simpliciter cocte
eisdem portionibus et in potu tibi ve-
niet adde plus de zuccaro Deinde aque
ista ad sirupi consumptionem et dietem post
site ʒ ii cum ʒ iiii aque ordei vel aque simul
cocte et sic ... vel pollastris cura-
bitur etc.

Ut in liciarum fe-
brium curatio compleatur
que contra restat pone aurum
verum ut omnes testantur aut hec
raro accidit quam si pur aurum non
habemus omnes attendere dignitates que
in auratis inclusa esse possent at flegi-
ta ad eius certitudinem ex habitu
devenire potes et si hoc deberes aurum
ponere ut te in precedentibus docui
ut tu enim curatis et ceterorum hoc in
regimine ceteris pluribus in hac ad finem ple-
rumque declinare valebis quam subtilius dic-
tare et pro eo ut in eius causa continetur
et per genus sane ad mixta est fiendum secu-
ndum hec et aliis enim adipiam reg-
iminis conservationibus per prius tamen scrip-
tis que supra expressio vel in suppo-
sitorio communi vel ad aliquid ex clysteri
vel potionibus hic tamen cum ciato
digestivam ... si emori posses per no-
bilissima valde foret cum cella ma-
nilla admixta sanguis sua quantitate
optime per venas cellas curetur Quia pro-
portionabiliter habere sicut vult pulla
tam sibi coincidentem faciendo in
naturalibus ... regimine plus in hac
quam in cella ceteris paribus ut detur
est ad finem declinare Secundo carnes
ferina subtrahere poteris vel saltem
eius appreciatio fiet sicut plus attende-
re ... maior simphandum
vel forsan totaliter subtrahendum
ut ex predictis clare potest compren-
de ... alia ... deinde maior ad finem de-

clinat Secundo sic autem suis pro in via
exhibeas ut refert Galienus filius
et fervens oximel simplex Et si inte-
rius aqua de radicibus ut ipse dixit
sunt vel inde festuc et buglossa per-
severantia intellige sed ut in velo in
curatione et solutum plus hec sing-
ularia suo describunt quorum si usus
tibi sint vivis cella coniunge tuo modo
Et cum obliviscitur in tandem in via
que vel ... superius positarum
hii enim sunt quorum ... in hac
observandi via Et quia si vult pol-
latorum curas diligenter gradus de-
scriptus hic hic paucis attentius
que contra cura planissima tibi
fiat Quia iterum cicero crassissime in hac
febre finem in pono et gratias
referens infinitas qui languores
omnes sanat solus

Placet hec in loco
iam tamen modum loquendi
medicorum videre quod ipsi communiter
duplicem seu triplicem tertianam
quotidianam vel quartam intelligant
subsequenter quod per duas febres
vel duas tertianas quotidianas
demum quod per se compositam Ad primum
sciendum dicitur quarta in aliqua vel in co-
lerica eiusdem speciei specialissime vel
eiusdem denominationis in aliquo
uno loco extra venas putrescit et
de eo in eis sint paroxismus Deinde
si in duobus distinctis locis talia
putrefiat sicut quod quod si colera na-
turalis seu viola putrefiat in stoma-
cho et hodie sint facit paroxismum
alia colera eiusdem denominationis
vel in epate et venas alium producit
paroxismum habere vel tertianam dup-
licem simo quibus appellat Et
ita potest imaginari triplicem
vel quadruplicem tertianam

etiam et paruli de quotidiana
et quartana dicendum. Duas vero se-
cundum diuersitatem denomina-
tionis duae febres compaciuntur
sicut exempli gratia terciana et
quotidiana et quartana et quartana etc.
Et ita dicendum de talibus febribus
per duas vero tercianas et quartanas
intelligimus si duae quartanae secundum
eandem denominationem vel que con-
uenientes puta una quartana putrida et
alia notha et etiam de quotidiana
et quartana dicendum. Per se vero composite
intelligimus si duae febres diverse
componuntur puta putrida in tercia-
na aut quartana in quotidiana vel e converso
quartana et quartana notha vel postillatim
in quartana putrida continua. Ex
quo patet quod notha dicitur sic ista que
compositionibus unde quando tertiana
quartana notha et quartana dicitur febris
composita quod vero est certum.
Et quo ad numerationem istarum
febrium compositarum infinitas
quasi facere potest combinationes.
Ex quo bene patet quod si tot putride se in-
simul componant aliqui paroxysmi inaequales
simul perceptibiles possunt evenire
vel simul incipiunt ad istud intendentem
scilicet quod quis cuius incipit alterius
paroxysmi incepcionem percipies et tales
paroxysmi a medicis quantitates
appellantur. Cumque vero alterius paroxysmi
terminatur alter supervenit et tales
subintrantes dicuntur. Cumque vero
unus cum alio et aliud est manifestum
quies et tales coalternantes sive
coalternantes nuncupantur. De cura
vero istarum febrium si fuerint simplices
terciana sub expressa aequaliter
atque curande. Et vero duplices fuerint in
curatione simplici eam cura. Si
autem fuerint duae quartanae curentur in
curatione eis convenienti quas vero

scriptis fuerit sit. Et idem de quotidi-
ana et quartana dicendum. Et si fuerint secundum quod hic secundum
diuersitatem compositionis curande se-
cundum illas tamen aliquae sunt famose
ipse curam puerilem atque laboriosam curam
cum sollicitate et prudentia adeas procede-
ndum. Et de talibus febribus dignum
est vel sapiens. Etiam faciat inventores
que se emitrei vocantur

Magna extat contro-
versia antiquos de emitriteo verborum
agitatio cum multis pontibus ipmi
fori speciem aliqui vero aliis minor sed hic
relinquens atque vobis eas commune dicen-
te quod emitreus est secundum quod diuersitates secundum quartana
inequalitas quartana semper est. Et hoc est
quod sonat vocabulum quia emitreus
dicitur ab emi greco quod est medium
latine et tritreus terciana quia in emi-
treo una febrium semper est quartana. Et si sic
hoc plures possunt esse species emitrei secundum
compositionis quartane in aliis febribus de fa-
mosioribus tamen faciunt inventores quod tres
species ab antiquis dicuntur scilicet maior emitreus
et medius minor et sed vel minor ve-
nas in vero ex putrescit sic in pluribus co-
mitatur consequentiam quod causa putrescien-
tis vel et in ex vel consequenter quartana
continua exacerbans eveniunt quod quartana quoque
potestas habent speciem emitritei in aliis
ergo et in hec habitus species emitrei
diuersitatem percipientes sed ista quarta
species nondum est baptizata. Minor
vero emitreus est in flegmate et coenas
in colera quod putrescit. Et iste vero
dicitur emitreus apud autem medium
et consequenter scilicet in eo vel et flegma quod putrescit.
Signa istarum specierum emitrei sunt
satis cognita difficilia quia paroxysmi
sine exacerbationes et rigore sunt sub
alternantes sepe vero continuantes
seu intrantes et ideo signa simplicium Gy

habuit bene prompta ad harum
febrium cognitionem nunc devenimus
Actum si predictarum febrium signa
bene notaveris hec tibi nota fiat
per illa que secundum harum compositionem
erunt signa composita hiis non
obstantibus hic alia ponam ut
levius in ipsarum cognitionem va-
leas devenire Maioris igitur
emitritei signa que infirmus hic
affligitur cum lento satis calore
et hora nulla de eo in hac magnitudine
statim similiter adest lingue nigre-
dine et vigiliarum instantia et quoque in eo
primo nigra corpora et motu infir-
mus tertiantes apparet horrore vel
frigiditate et rubore eius [illegible] propriat
ac ignem et sibi videtur ut dolet mi-
dum De eo hoc in 2m supervenit 2ane
paroxismus in hora tale cum horripila-
tione et signis aliis tertiane intol-
lerabilis sed quia paroxismi et partem 2ne
pre [illegible] quartana signa distincta
sunt superius posita illa tibi [illegible]
committo quia tunc huius signis pa-
roxismi sufficiunt tibi erit Urina erit
subtilis rubea ad quandam tamen
tendens nigredinem seu livorem no-
[illegible] plumbea per totum apparebit pulsus
erit frequens parvus et tardus in statu
aut paroxismi fit magnus et velox
licet non tanta magnitudo acquiratur
et velocitas sicut in [illegible] cre-
scente [illegible] venas acquiritur et in
alio paroxismo fit frequens tardus et
parvus Et si infirmus fuit
in tempore cum conditione etatis
et regione [illegible] et similis regimen
hoc precedens fuit [illegible]
[illegible] fuit in [illegible] etate conditione
aere regione talis et similis regimine
hoc precedens [illegible] super
maiore emitritei indicabis
Signa emitritei non bastardi sunt
quia si infirmus continue febricitat

de tertio tamen in tertiam et ho-
ra tale continue magis infestatur De
hoc [illegible] in hac paroxismus quartana
[illegible] signis que
[illegible] compositus Urina fit
ignea et rufa magis in
precedenti Pulsus vero fit ve-
lox et spissus cum lingue nigre-
dine et asperitate et magna siti
alienatione et vigiliarum instan-
tia et cum hoc sunt que in [illegible]
De etate conditione et aliis dicta
sunt [illegible] emitritei ab aucto-
ribus magis [illegible] bapti-
zatum [illegible] Signa
minoris emitritei sunt si continua
cum lento calore et omni die fluxus
hora extrema aliqualis frigent
[illegible] hora aliqualis [illegible]
[illegible] contra febris propriatur
adest in capite gravitas et pre
multitudinem vaporum ad ipsum
ascendentium multum sompno
gravatur [illegible] quasi subito
videtur de 2a in 2m paroxismus
2ne venit eadem cum horripilatione
et aliis signis in paroxismus tertiane
venire solitis que multi continue
tene Et [illegible] hec [illegible]
Urina subrufa in colore tamen
remisse spissa et [illegible] et ma-
xime circa partes superiores
[illegible] colera et flegmate
[illegible] Et si infirmus fuit in te-
mpore conditione regimine colere
multiplicativo [illegible] si fuit
in [illegible] que sit calidus et siccus et pre-
cedens regimine flegmaticus quilibet
fiet de minori tertiane emitritei Signa
medii emitritei sunt si [illegible] infirmus
continue febrientem cum calore acu-
to et intenso valde cum alienatione
fervoris est et vigiliarum instantia
nigredine asperitate lingue cum
vehementi siti De eo [illegible] in [illegible]
et hoc [illegible] hec [illegible] singulis

Signa maioris emitritei

Urina

Urina

pulsus

Signa minoris emitritei

Urina

Signa medii emitritei

Signa emitritei non bastardi

modo dic et flegmaticis hora tamen
paroxismus invadit cum rigore
et frigore in aliis accidentibus
paroxismus quottidiane se conmitare
solentibus que actua memoria lon
ginqua habere non debes si de hiis si
bus immediate precedis vero socia
modo cuffa vel subcuffa fuit me
diocris tamen febris levis acuta a me
dia regione si quod habet fore medium
emittitem inicias Et si in tempe
condicione et similibus calidis
et siccis regimen modo suum et humid
precessit vel econtra tercius habebis
medium propositum Maior emittica
raro accidit et si venit raro tamen
accipit De emittica modo baptisato
hunc opposito si venit in brevi t
minatur quia colore vel citra
venas seu vasa putrescens cir
terranea continua que propter velo
tem eius motum in brevi finitur
Set paroxismus qui remanebit et
propter hoc vel in brevi sufficit
vel se similiter remanet quia qua
vel pollutia Item emittentium hec
est secundum materiam ex quo tantum et
sine quod extra vel intra venas pu
trefit unde colera dominans eius
abrevat fleuma vero sua materia prolo
ngat et ob hoc alii vel Cronicis
egritudinibus exponunt quamdiu re
cultra non mensibus vel refert
A. quod aliqua prolongari Et si quis
fuerit tanti solercie ut horum
emittentium species bene comprehendat
composita quia si ex igitur materia
calida in frigidis et humida cum
siccis debebis commiscere materia cum
vel incipit et prima vel Ex
pro vel calidum differunt et
secundum eum febris si opus fuerit cordis
calorem confortare et extinguendo
et cum calidis humidum digerendo

per emit leg maior accit et si vel raro tamen accit

et econtra secundum vel virtutem Et
subiugens aut causus est qui vincet
emittencium sine hoc quia si non forte
non fuit in discernendo tunc non
non prodest curatio quoque modo
fiat Considera ergo hanc febrem co
positam et secundum materiam vide componit
et loca dicam hoc est si quod vel materia
vasa putrefit de hiis pronosticate et hoc
facere leviter scies si precedentia p
nosticata bene memorie commendaveris
Et hoc de signis tamen pronosticis et de
minutiis emittentium

Ad curam emitte

orum deveniens a maiori
primitus inchoans que etsi sit de
raro contingentibus ipsum tamen sicud
repugnantiam non excludit Sit
igitur aer temperatus frigidus ad
humidum tamen declinans que si calidum
non habes secundum virtutem tibi
fabricata quod leviter fatere scies si p
teritorum recordatus fueris Eligat quie
tem motum relinquens Sompnus
longior solito conveniunt Vinum acetum
cidenciam secundum conveniunt temperatum
Set ad ire superius est omnino evitanda
Ad tibi regimine veniendo sit panis
bene a furfure mundus et sine sale
pistatus crustulis insidentibus at
superioribus abiectis tunc eliciendi
carnes sint edine pullini iuvenes
vitulinae Capriolinae lactantes et ma
turisti pinguis et consimilia leporide
Cuniculine apriae et porcine non mi
quam consimilia penne exhibeatis fasian
perdices et Aviculae tubales con
similes conveniunt et hec carnes porri
elixe quam in veru decoquantur Et si
fuerint assate crustulae abicianturque
p'scrutulo tamen in brodio suarum
carnium quam aliud quam amilla semula
avenatum ordeatum amigdalis

pimpinella rapontica borago lactuca
endivia et ut pro saporibus elige ex ha
bitis simplex vinum granatorum et generaliter omnia quod
indietamus secundum exigentiam convenit
Et scias quod secundum Galenum omnia propositi
conductiva debes totum regimen ad
magis vel minus declinare scilicet ad ma
gis / vel minus humidum facere declinare
principaliter tamen habito respectu ad virtutem
contra venas putrescentes. Vinum sit album
vel citrinum bene clarum vel dulce et acerbum
medium tenens tamen potius ad latus
acerbitatis declinans in aqua ordei
vel zuccarata secundum eius potentiam
temperatum / Libere aque pisces eligan
tur temaly leviter pergere vel fructus
ipsa eorum in stomacho facilem cor
ruptionem contrahendi sunt. Et repletio
consimiliter de evacuatione autem ex in
scriptis patebit. Evacuatio de quibus breviter
expeditus quia vero totalem regimen
ex prescriptis parte elige sicut ad medi
cina condescendo. Quarto vero quod si venter
stipticus fuerit omnino primo fiat eductio
cum suppositorio communi vel alio sicut
vel fiat tale clistere. Recipe malve blete
mercurialis ordei ana m(anipulum) 1 fiat ~~deco~~
~~ctio~~ decoctio de qua accipe lb 1 s(emis)
in qua dissolve cassie pulpe zuccari ana
℥ 1 olei violacei ℥ 1 salis parum et fiat cli
stere. Et si potio placuerit vel volueris Recipe lupu
lorum et florum borraginis et buglosse et violarum
ana m 1 fiat decoctio et in ℥ iii solve dis
solve manne vel cassie ℥ 1 s(emis) syrupi violacei
℥ 1 et fiat potus. Flebotomia ante edu
ctionem superius dictam fiat flebotomia de basilica
dextra vel de vena media respon
sivis ad flebotomiam consentientibus digito
manuali eius vel vasa existente co
premens est flebotomia vel stupsit a pu
[illegible] de una [illegible] contra et moventi
habeas flebotomiam et solutionem semper
in die quietus sen [illegible] afflictio
nis exhibere hiis factis si videris

Clistere

Potio

Flebotomia

minui per multitudinem vero operimur
quam inducendam induceres sicut fa
cies sic. Recipe etc. [illegible] ʒ ii spice gariofilorum
polipodii ʒ 1 infundantur in aqua la
ctis ℥ 1 in deinde calefiant et forte
fiat expressio. In ℥ iii addat cassie vel
manne ℥ 1 syrupi violacei ℥ 1 s(emis) fiat potus
vel fiant sic. Recipe etc. lupulorum
florum borraginis buglosse ana m s(emis) tamarindorum
℥ 1 s(emis) fiat decoctio in una quarta
sine addatur epithimi ʒ iii de tali
decoctione accipe ℥ 1 m s(emis) in qua dissol
ve cassie vel manne ℥ 1 electuarii
de succo rosarum ʒ ii confectionis ha
mech ʒ iii syrupi violacei ℥ 1 et fiat potus
in modum pillularum. Recipe pillularum
de [illegible] indarum ana ʒ s(emis) fiant
pillule vel in modum boli fiant
sic. Recipe electuarii de succo rosarum ʒ 1 confec
tionis hamech ʒ ii zuccari quantum sufficit fiat
bolus et deauretur. Et semper
[illegible] habeas esta solutiva compo
sitie si habeas compositionis quia si
plus humidat vel plus timeas
eius [illegible] de farmaco
cum respiciente plus adde et si
minus et si equaliter equaliter. Et co
dit plus destibe solutiva [illegible]
suppleri minus eductur recipiente
Corpore ~~[illegible]~~ de una et [illegible]
[illegible] solutio congruit
dumtaxat exceptis omnibus medicine
[illegible] ad innovationem solutivorum
Illa ergo secundum qualitatem compone
sen sunt confectiones potiones
pulveres pillule sen aque. Et habito
[illegible] si opus fuerit
ad [illegible] devenire faciens sic
Recipe syrupi violacei ana ℥ 1 s(emis) aque
endivie ℥ iii aque buglosse ℥ ii mi
sce pro duabus vicibus et in potu
bibe vel clausita et aromatiza
cum sandali citrini vel da ℥ iii
aquarum [illegible] cum zuccaro vel
multiplicata [illegible] et in zuccaro fiat

emo°

pill

& bolus

calbs

digito

Iulep aromatizatum cum sandal[is]
Digestiva materia exhibeas cum quo
vis solutivo secundum regulas supra
descriptas. Et si egritudo prolongaretur
posses dare oximel diureticum cum
syrupo ... sit. Rx oximel
diuretici ℥ ii syrupo ℥ i aque bug[losse]
et endivie ana ℥ iii clarificetur per
duabus vicibus. Et si materia materie
prout digeri posses addere aquam
fumiterre. Et isto digestivo pluries ex-
hibito ... super confectiones
in hac omittere species convenientes sunt
diacorali vel manus Christi cum perlis
vel similes sit. Rx specierum margaritarum
℈ i s corallorum rubeorum ℈ ii zaphiri gra-
nati rubini smaragdi ana ℈ s
cinamomi ʒ s zuccari albi lb s fiat con-
fectio in morsellis cum aqua rosarum et
buglosse vel fiat emplastrum talis. Rx
conserve buglosse et rosarum ana ℥ ii manus
Christi cum perlis ℥ ii diacorali ℥ i fo-
liorum auri numero ... fiat emplastrum
et detur. Et si materia in corpore
sit flegma posses in declinatione
dare triasandali vel diarodon
abbatis quod tamen plus in fine
declinationis convenit quam aliter.
Item similes sit. Rx specierum tria
sandalorum et diarodon abbatis ana
ʒ ii zuccari albi lb s fiat confectio in
morsellis. Si vero materia cor et
epar multum inflammatur propter
quod oportet epithimata approximare
que supra de synocha inflamma-
tiva et ... de cura ... pueri
in tempore paroxismi facies vel
in cura ... domi te de facto
cibationis si status longitudinem
vel propinquitatem debes a princi-
pio grossius vel tenuius dietare quod
per te inspectis bene facere scies
hora vero cibationis sit in cura
quod aliquantulum infirmus. Et ...

de cura omittere maioris

Convalescens nondum
totaliter restitutus est cum eo
... et ... ex putri-
(*margin:* digestiva) per ... cura totum regimen ad magis-
trum et ... que in precedenti
spacio declinare et propter hoc carnes
subtrahende sunt que si exhibeantur
alterentur cum lactuca endivia atri-
plicis vel agresta succo granati vel
arantii acetositatis citri vel ...
se secundum emunctionem et coleram ...
bus recessit materia remanente ...
vel in ... ~~...~~ supra tangitur
... detur sed aqua ordei vel aqua
... Et si etas consuetudo vel aliquo
... cogat ad dandum sit
album bene lymphatum. Et confectio-
bus utere inmediate descriptis. Et si supra
... fuit ... vel clisteri-
vel potionibus lenitivis in cura ...
positis. Deinde si flegmatica materia
basilicon ... successive
ad ... digestionem ... Rx ...
℥ iii vel aque ... ℥ vi clarificetur
per duabus vicibus et aromatizetur
cum sandalis citrinis et da de eo ...
ad ... digestionem. Deinde si solutivum
dare volueris quere in cura ... pre-
et ex eis facies ... cum descriptis
in cura ... convenientibus ... potius
adde tamen plus de solutivo ... Item
... solutiva ad hanc intentionem
descripta invenies in cura ... pre-
cedentis ... ad ... vel
colere ... hoc idem facies
in cura ... colerice. Et propter hoc
causa brevitatis hic pono ...
... tamen habeas in omni qualita-
tem quod ... pro ... magis soli-
citus de materia ... putrescen-
te ... Et si propter siccitatem

(*margin:* vomit[us]) (*margin:* dig[esti]vo)

materie eius et multitudinem
ante eius digestionem nutritum due
resolueris ex his que dicta sunt ad eius
exhibe. Et si materie fuit trahens ad colli-
cam paradeis digestionem aque endiuie et (endiuie)
buglosse ana ʒ ii uel aque rosarum
ʒ i clarificentur et aromatizentur
cum sandal. Et uno pluries exhibito
materia salutem. Et si expulsa fuerint
minima querere supra. Et hec si bene
notentur per mea uerba species emittere
mondum tenuiter baptisati suffi-
ciunt etc.

amoris

Amoris ac reue

mittere te curam ordinate
ne frigide et humiditate flatu
in suis qualitatibus augetur. tali (non de dictis gale)
ditate et siccitate colere factos est aer
tam in actiuis quam in passiuis temperatus
consistit quem si temperatum habuerimus secundum
intentionem ipsum alterare quia ex sepe di-
ctis facere scies motum relinquendo
quomodo utatur infirma. Comprimus
eorum cum ratione flegmatis solito
minor ceteris partibus esse deberet et eo
calere minor in infirmi consuetu-
dinem coequabis et si nos multum lau-
darent non fore malum infirmum non
multum infirmum. Nos eius ad eum (sanum)
prouocare et per idem timorem intentius
calore fortificato fleu confirmatur
uel in suis excessiis qualitatibus
altetur. Deo quod tutius. Et regulatur (eua°)
est multum accidens anime excessiuum
inducere contingens non est ut experimentum
uel timore caleat magis quam primo
intenditur. Unde ex eius pol. zna
fieri poz continua et sic due simul
cent continue quare similitudinem
Et alii negauerunt et tunc enim
proprio valde timenda foret. De cibo (De cibo et potu)
et potu a pane incipiendo dico quod pa-
nis sit a furfure mundus in sale

competent et fermento pistatus.
Ex carnibus quoque utatur in mu-
tonimus edinis uitulinis capreo-
linis leporinis et cuniculinis
pullis gallinarum caponibus et gal-
linis cum membris perdices fa-
sianum et auicule. Hec conueniunt
et has carnes conuenientibus in aqua
quam in coctu elixatum sunt. In ferculis
cuttinda est tamen lacte pisce et in
dia aliis ... in Ciborum ...
emittere descriptis cum potest rerum
tamen ad colum... leuant inducatur
forte quia si reparandum ad supplumationem
maxime aptum conuenimus leuit
cum ... poterius altitudine.
De potu in hac ... elige ... (non de dictis gale)
uinum tamen sepe dictum memorie
semper habeas ... grossius ...
uel eius tenuiter a principio die-
tare sed quod statim magis uel eius per-
quam inducatur in statu quod teniut
et in declinatione gradatim ad in-
grossationem deuenies. Pisces et fru-
ctus sunt omnino uitandi sed si
plus eundem piscibus utatur sit
bene squamose ut per ... luminis
multum etc. Et si modicum cinamomi
in sinus condimentis usus sint utile
ualde erit. Uinum sit album uel cu-
beum clarum. Et temperatum. Si eius ponen-
dus uitenda est repletio de qua-
mentione quod infra dicetur. Ad mollia-
tionem uentris. Et eius lenitio sint optima
suffici sit ... Mulier ... Alba ... eius
sumatur. Lenitiuum ... fiat
decoctio in ... 1.5 dissoluentur ...
sic ... ana ʒ 1 olei communis
ʒ 1 in sal. tin. parum et fiat clistere
... ʒ x cassie uel ... dis-
soluite in decoctione lupulorum
et ... passularum ad-
dendo mellis ʒ 1 et sic post (flores)
facta lenitione si opus est fleboto-
miam ... uel basilicam

mate dextram Deinde ad matre
digerend vomens si mage respi
as flegma Oxymell sirup acetosi dig
co eo ℥ ss aque endivie abss et fen
an ℥ i clarificati ponibus oportibus
et aromatizetur cu cinamomo
et si magis respicis colam pone
loco oximellis simplicis sir acet s et
si sit abhorret et aquas emlepizat
colles des si intentione quam habes
ad eo plus vel minus aqua endivie
cum aliis commisce Idem si solas
aquas cum zucaro dare volueris Si
aut digestionem materie inobedientis volueris
vel curare debes respicientia febrem
et colera commisce magis et minus
secundum intentionem quam habes secundum quam
solutiva sit stabere Hic longius facere
Aspice Supra capitulo de quoti
diana et terciana et ex illis solu
tivis modo quo dictum est facias mix
turam Exhibito solutivo siat vel
tiorem digestionem et maiorem apertionem
venis oportet da sir acet de radi
cibus vel oximel cum eo Et si sit
ungitalem facies sit Recipe fen
api an ℥ i eo seu ℥ vi liquiricie passe
an ℥ in suci endivie et opii an ℥ i
decoquitur in libra mag. cisp. ad tertiam
partis consumptionem deinde colentur
Cui additur ℥ s aceti fortissimi
zucari ℥ i s et fiat sir longius aro
tizatus cu cinamomo et da ℥ i in p
rovice Dato sepe digestivo fac de so
lutivo ut sepe dictum est primis et de
confectionibus et emplastris et
ceteris appositis vide valde et fre p
intentionem, s. quam habes quam cla
re ex istis Et si tacta in isto capitulo
et in duobus precedentibus
notavimus via medii emittere fiet
tibi plana Sed in toto regimine
preter eo vel putrescentem pl

ad finem declinare et cedo citrum laxa
tivum endivie et aliis humidis frigidis
dige quam in maiori Et cavenda est in prima
aliis consentientibus et in augmento
aqua ordei et aqua zucari in potu et
dimittat carnes vel cum suis alterat
in lenitiis ergo et febris facies ut se
pe dictum est in digestivis ergo et solutivis
secundum materie compositionem et idem dico de confec
tionibus Et aliis hum aqua de re si fe
aliquas compositas curandas humores
cum multiplicatos et prout vel habitus
est secundum exigentiam curatum compo
sue humorales vel se componuntur
sive humorales et etiam Et quia tua
febris que componitur in apatalibus
eo nimia dependet apatinum cum in hec
summario via sit intentio de ea tra
ctare cum dimitto Si igitur aliquo
fuerint apata vel plures vel ypiploma
et illa tua ut te docent aut quasi
ab illis pendentem curabis et maxime
si illud quod cum scriptum est memo
rie commendaveris Et hec de cautelis et
compositis se dicta sufficiant De pe

De malibus febri

bus sive corpora pestilencialibus
in canthonum de pestilenciali
sed aliquam facio mentionem Et quia
tractatu de peste que ad illustrissim
ducem mediolanum consilia postquam hunc
tractatu de se cisp. ad eam prius ex
clusive contulerim non solum apa
tum pestilencialibus verum si ipsius sed
pestilencialibus causabit et signa tam
pronostica quam demonstrativa atque curam per
titam non multum hic similiter
dilatabo Ac tamen hic de ipsis aliquam
paucula ad apata pestilencialia
in illa habendo aliud verum satis
proprie putrilia et hunc proposito preme
ria vestibus dispersum per quo nota
quod sed pestilencialis per ab omnibus
humoribus videtur preme etiam

[illegible]

et interdum aerem esse infectum vene
nosa putatio constellatione vel ab
aliquo cadavere vel ab aliquo corru
pto corpore resoluto sicut verbi gratia
ab humanis cadaveribus a stagnis
corruptis a cimiteriis sterquiliniis
et consimilibus qui aer sit infectus
ad cor attractus spiritus inficit rene
nositate et infecti humore magis
aptum talem infectionem recipere
inficiunt et sic fit causatur pestilen
tialis Interdum autem in visceribus
terre reperiuntur vapores includuntur
venenosi qui plantatim insimul cum
terremotu propter quod et hic graffen a
emersa eorum solus leu quos qualiter
simul condet in corpore perexistentes
sicco dicebat et ea primi doctrina pa
rio de indicis quinz anni ex evon
tales corrumpunt arbores et vegeta
bilia sicco quod corrumpuntur ea ex anima
libus que ea comedunt comedunt
et ideo homines qui eis vescuntur corru
mpuntur Signa eius longi sic sunt
quia sine magno exteriori calore
infirmus sentiens interius cal
orem propter ex majorem cordis commotionem
trahitur ad cor et ideo saltus salim
intrius interiorditur unde eis multi
interdum referunt se tum tamina et
se sentire et adhuc vel dicatur et
ideo ratio in talibus magnificatur
anhelitus vel frequentatur pul
sus in omnibus se tali et plurimum debil
velox ac spissus et sistole diastole
aor sed si tota alienatio sensus ac vigilia
rum affinis facies ac ocu
lorum etiam cum nigredine lingue
oris amaritudine vel fulsedine cum
tensa sit a colera seu a flegmate fal
so lavant se provenire iudicans in febre
tamen falso accidentia omnia quod cum
magis dent et quieta et autem infirma
appareat et tamen precordia suffocatur

et in ore dulcedinem aliquam
sentiunt rubedo quod in facie et in
oculis appareat Cum quis ipsum tetigerit
et maxime faciem quasi madida
ac si sudare velle in tremoribus nec
ei magnus sit sudor aliis signis
omnibus apparentibus sanitatem ex iudice p
nunciantis Et si a flebile provenit pal
liditas quod rubedo omnibus est in
facie ac omnia quietiora eveniunt
accidentia et ex his pluribus maiorem
quod in aliis immensum inspirate in
pulsu Et sicut quidem in isto casu quis
eis loquatur et bene sentiat
ut dictum alias contulit Et si a
melancolia provenit infirmus est magis
tristis timidus quod de salute desperans
et est bene usque de his expeditum
si vos certius indicare et cetera
in regimen et precedens regimen
secundum etatem regionem et temporis
anni et consimilia sepe dicta et de
his indicari per tendere per magistro
evenient De natura autem longi si
est ut variolas morbillos antras
carbunculos vel bubonem demum
et de quibus si ostentum habe
voluerit recurre ad tractatum
de peste quia de his pestis ille plene
tractabitur Cura autem in tali fe
bri sicut continuas non expit enim
ex his quidem febribus et tamen
et est inquantum sentit eger in
tangens principium multitudine
caloris in altitudine pulsus et ag
alteratione magis cum quo expa
est sufficiens reclonet vel causa
eius est et tamen Conciliator
da ga ca principium et pestilentia
febris et cordi inficiat et si aliis
principalibus membris adest
radicaliter inexistat Cum natura
si grandis in corde infectio p
tenta in nullo attemptet

[illegible]

insurgere contra morbum sic cor
primus / Secundo cum sanitate gubernare
conatur / et ideo urina apparet bona
et pulsus bonus et tamen non tum
infirmus videtur et moritur Ubi vero
fuerit sua naturali dispositione
mutata super hoc plenum iudicium
tibi patere demonstrabit quod fecit sacer
et aliarum febrium pestilentia pericula
in talibus namque sic plurima sepe
mala eveniunt accidentia ut sin
copis siccitas extremitatum sudor
frigidus spasmus / et intestinorum venter
inflatus ac ylia ac si ex ydropisi tumidus
strepitus quoque ventris / intestinorum
ei accidit ventuosus ac vomitus
diversorum colorum ac multum dampnare
Et si infectio fuerit confirmata prenunciatum
est ei ut omnia obstant essentia pronostica
signis habitis / attende pronostica que
te infra docebo primo cum signis
quibusque bonis utique confidendum quia
ut statim dictum est / pulsus et urina
persepe bona sunt tamen non tamen
videtur infirmus moritur / unde
refert gentilis super prima quarti
quod quendam vidit [illegible]
febrientem ut cum semper prandium
cibum plus solito dimitteret / et
bona surgens consueta faceret sua
ut antea faciebat / urina
vero in capite ipsius sudor frigidus
rapuit et statim signis pestis
apparentibus mortuus est Sincopis
vero crebro eveniens sudor frigidus diversorum
colorum vomitus et urina pinguis
ad nigredinem tendens / egestiones
liquide et ventuose / urina ni
gra vel livida [illegible] fe
tens spasmus vel apparens ydro
pisis / quod liquet istorum infirmum ut
plurimum sit perditionem et si omnia hec
vel horum plurima fuerint simul com
plicata de futura morte consulatur

dubitabis / [illegible] vero non tamen
salutem sed spem salutis aliqualem
possunt afferre / Prostratio appetitus ni
gredo lingue pinguetudo alienatio /
in sompnis absque signis superioribus
apparentia / et si talem de infirmo despera
tionem vero prenunciant signa tamen val
de existunt timorosa / Signis habitis ad
curam de remediis primo de regimine in
sex rerum non naturalium ante [illegible]
Sit igitur aer ad statum temperatum
inducendum quod facies cum foliis
salicis quercinis et similium herba
rum floribus collectis omni die cameram
substernendo Debes etiam si dives
fuerit pavimentum camere ex aqua ros
[illegible] mixta irrorare in qua po
nantur sandali rubei et citrini vel ro
se de campo bona possides vel de ipsis
trociscos sub prunas pone et cameram
suffumigare / In yeme vero renova
aerem cum igne claro sine fumo aut
salice vel iunipero / et possis sepe
cameram suffumigare et iunipero
et super prunas pone possis de trocis
[illegible] / vel de [illegible] vel galan
ga [illegible] vel [illegible] et est super
omnia in aeris rectificatione [illegible]
ne solicitus / Quantum ad sompnum et
vigiliam nota [illegible] in prima die
naturali quod ipse dormiat vel si par
ne sub [illegible] sompnum
materia [illegible] venenosa magis intus
revocatur / Est et possibilis [illegible]
et alia facere que te statim docebo primo
igitur modis omnibus quibus ipse po
teris infirmum contentum detine prout
tendo ei semper salutem / [illegible]
cum dulces melodie [illegible]
ut sunt cantilene ac sonus [illegible]
talium instrumentorum ut cum lira cithara
ra vel consimili / Cibus ad cibum et
potum cum propter venenositatem me
[illegible] in talibus materie [illegible]

continua indiget restauratione vn
in hoc casu plurimum eorum qui cotidie
agunt et super illud comedunt vio
lenter absoluunt et committit prima q̄
de cura febris pestilencialis Et ideo
rasis 2o almansoris Cap° f de se pestilen ti
tiale preterea inquit laborantes pas
sione ad comedendum aliquid sunt
cogendi / sim autem virtutis tenorem
sunt exhibenda talibus dietandi etiam
si constantes valde sunt poteris subti
lius dietare Conveniunt ergo pultes
ex farina ordei / vel [illegible] eius cum
avene conveniunt etiam tunc in lacte
amigdalarum preparati amigdon et semula
et consimilia talia cum lacte amigdalarum
preparantur Extrahe enim cum aqua or
dei et si talia contribiliora facere vo
lueris preparentur cum brodio gallina
rum recentium / vel pullorum Comme
ndo / inde [illegible] facies fit talia
brodia cum lacte sunt [illegible] pre
cedia cum acetosa / vel [illegible] vel hec
semidi tamen que aliqualiter coquas
sata et [illegible] rara ligata bulliat
cum carnibus illis / vel carnes ille
bulliat facies ex ista adossum separatum
et fortiter expressis brodium expressum
exhibe cum quo si parum succi limo
nis sive citranguli acetositatis pomorum
acetosorum acetose pruniorum vel uve
agreste cum berberis vel granatorum
bulliat laudabile adhuc etiam / vel
facies continuum ex istis carnibus alterum
cum cum aceto extorum / vel exhibe
aquam carnis seu sublimatum car
nis eodem modo et cum illis fiat
put scribitur Simpliciter Cap° primo
pondo illa quam cum compleverit cum
illo pulvere et coque ibi Decoctio tu
illum pulverem qui in carnibus
et ipsis sublimatum constituitur
commiscetur ordinate secundum dispositionem
se quam etatum et aliarum consideracionum
Si tamen ex se fiat possessio adde par

in se et dimitte completum et possess
adde parum cum cum aqua qua
aspergitur et hoc sublimatum quod
in pede [illegible] faciam vocant
facere possis ad alembicum vel
in alio vase / et tu facies ut libet
Rasis enim allato Cap° laudat pul
tem ex farina ordei cum lacte acetoso factam
et consimiliter lac acetosum quemadmodum
ut si placet In potu exhibeatur aqua
aqua ordei in qua [illegible]
sepe extingue vel pone ducatos
ad bulliendum in vase in ordeo [illegible]
cum quaque aqua proximum lauda
tum in hoc casu / vel da succum ros
cum aqua simul bulitum vel loco
ipsius pone de compositionum infrascripta
Et si se illa pestilencialis fuerit
[illegible] et quam fra et consimilia da comm
al in aqua eo [illegible] Et si videris
virtutem [illegible] specierum
hec se existat da parum confectionis
vim quod exhibetur cum aqua
ro [illegible] Capitulum [illegible] de cibo et
potu habitis pro quod de evacuacione
et repletione dicendum nam sepe
et [illegible] parum est in firmo ha
buendum Sumptus vero put iste
te [illegible] sunt educende de sup
[illegible] regimine sic ex
pedito ad medicalia [illegible]
descendo et primo de [illegible]
Et si se hec ab alio humore ve Cap
nit quam a sanguine sunt illa hu
[illegible] quod ex predicabitur docta
facies facere [illegible] Si ante a sum
provenit statim fieri facies flebotomiaz
de vena mediana si confirmus
se aliqualiter senserit agravatum
/ vel de basilica si magis ab in
ferioribus vel de cephalica si
magis a superioribus et [illegible] que
/ et alijs consentientibus [illegible]
fatur [illegible] ad hippocratem non [illegible]

Vel saltem fieri facias scarificationem
quod si etas vel aliquod talium
prohibuerit stomachi ventosas super na-
tes vel super spatulas cum flamma
secundum exigentiam apponi facias Et si est
ab alio quam a sanguine preveniat quia
sanguinem commotum indicares quod sic
fieri facias scarificationem vel ventosas
Modicum tamen sanguinis in tanta extrahatur
quantitate sicut in cura precedenti Et
nota quod si etas vel virtus consen-
serint a quo conatur quod si licet sic pre-
venit audacter fieri facias flebotomiam sanguinis
in parvam quantitatem extrahendo
quantitatem Nam licet hoc tempore vol-
gatos tamen cum flebotomia accipere non
fidenciam cum stomachi semi liberos
se vendicant Nota tamen quod si licet sic in-
ducas tibi dederit ad stomachum primo
digestionibus super tres ... si per se minor
non fecerit quod facies cum clistere
vel potionibus lenitivis Supra
descriptis capitulo de synocha consultiva
Cap Et si licet sic per cum dictum est agnoscere
licet evidenter preveniens principaliter tamen
... attendimus scilicet extinctionem
caloris et venenositatis cum cor si
confortando ideo ad eius ... digestio
alia requiruntur quam in precedentibus
Nam licet ... digestio materie ... ipsius
venenositatis correctio et cito facias
sic ... ʒ s ... bugl(ossa) potio digestiva
piper melle ana ʒ ii cum ... granatarum
ʒ ii syrupi acetosi vel de ribes vel de li-
monibus vel de succo acetose ʒ vi
fiat julep aromatizatum cum san-
dalis ... et de tali bibat
sepe et omni hora qua vult Item vz 2
simul cum hoc cum aqua ...
... in suis radicibus et aquator
... similiter in suis radici-
bus ac aqua acetose et scabiose
fiat syrupus cum ... et
istis aquis vel aliqua ... in
... infirmo tribue addendo ...

m(odi)us granatarum vel succum berberis et aro-
matisetur cum sandalis et cum magna
flamma in trocis de camphora vel camfo-
ra ipsa et cum flatta sic et cum ... antiquo
modo ... et potius in hoc modo practi-
cantium modernorum sic facere Et syrupi de digo
acetositate citri vel altius ... precipue nominatos
ʒ iii syrupi acetosi ʒ i in aqua piper melle ana
ʒ ʒ i s clarificetur per duabus vicibus
et aromatisetur cum sandalis vel tre-
de camphora Et detur cum amica modicum in
hic ... ista que hic super descripta
sunt maxime valent contra veneno-
sitatem materie et flamme extinctionem
... colerica et sanguinea sic licet magis
conveniunt Et si febris illa pestilentialis
fuerit flegmatica aut melancolica potius ad
materiam illam respiciendo ... producti com-
petere et sic ... operaberis Et ...
... et digestio materie si opus fuerit ipsam
educere ... si sic fuerit sanguinea ... minuere
exigentiam solutis ... capitulo de ...
synoche putride est et si fuerit colerica
... que describuntur ... febrium
colericarum Idem dico de flegmatica
et melancolica Nam sicut dictum est et si licet
digestio in omni pestilentiali sic conveniat
propter materie venenositatem ... tamen
... propter materie ... proxime
... ad scripta ... Item nota quod
tota tua intentio debet esse in confortando
cor ut fortius tali venenositati et
impressioni resistere valeat Ergo a
principio cordi ... facias Nam propter
materie venenositatem ... sic melius
facere cogimur que regulariter
malum ... sicut ... cogitur ...
te super capitulo de synocha consultiva
descripto Item conveniunt multo tam
odoramenta opiata et ... pro corde
... capite testibus ... et aliis
que in capitulo de ...
2o descripta sunt Et in corde ... si
opus fuerit per confectionibus ... confortativa

incepta

Cristi cum perl' deaurata vel diaco
rali vel de hac impotura Recipe confine
ros' ros' bugl' bor' et corio an' z s
confine florum nenufe z ij marina
cristi cum perlis z s fragmentorum
omnium lapidum preciosorum z ij mar
garetharum subtilissime tritarum
z s foliorum auri numero xvj fiat
impotura deaurata de qua sepe come
dat et de ea bibat cum aqua boraginis
ros' si libuit Et hec de febre pestilen
ti breviter dicta sufficiant nam in
tractatu de peste hec materia latius
ac magis ordinate scripta est que re

De ethica

Item in hoc summa ab

hinc primissimum ordinem in
datur hominis talibus febribus ma
ratione prehabita de in putri et hac
fienda tractatus cum summa febribus quo
Senectutis proprio nota quod pro isto pro
posito spectat in corpore humano duplices
reperiuntur humiditates quedam prime
quedam secunde prime sunt sanguis
cum flegma et melancolia Et ex hiis est
habitum est secundum putride hec
sunt nomine in hiis et ros cambium
et gluten de quarum consumpcione
est statim apparebit ethica generatur
Et sicut dixit illas secundas hu
miditates a sanguine eius differre meci
tamen invalescit san in eos Ex gratia
generatur de eo in mutabiles cogno
vere mutaciones quorum duas po
suit humiditates a sanguine specifice
distinctas Prima quorum in vasis sanguis
reperitur alia in foraminibus pro
extremorum est in mediis Secunda
est vocatus ros in membrorum prin
cipalibus concavitatibus Tercia de membris
humidus quo et si sit aliqualiter coagu
lata nondum tamen est in ipsos de
membrorum substantiam conversa Est

Est humiditas in secunda membrum
imitata membrum quod per eos nec
effecta et ob hoc non multum habet
esse . Ammaticum affirmavit Ex
egitur Contingit venerunt et ethica
mi secundam non consequitur proter na
turalem calefacit sicut Exempli
gratia in se continua aut esse
commedens terminos transsendentes aut
quibus aliis interdum naturalis
calor a tali preternaturali fortificatus
primam et secundam consumit humidi
tates sed in membrorum raritatem
que cum in ipsorum membrorum
substantiam transmittenda unde membra
nutrimento carencia inanio consumun
tur et arefiunt et hec est prima
species ab auctoribus difficilis cog
nicionis nominata et facilis cura
cionis indicatur quia si infirmi
infirmum regimine ad siccitatem et hu
miditatem fecerit destinata facile
calor ille extinguitur et per que
levius in firmius ille sanitati re
stituetur Si autem talis fortifi
catur calor quod per diuturnitatem aut eciam
augmentum ad hoc pervenit ut iam
desiccet humiditatem sic et taliter
ut membrum nequit assimilari
Secunda ethice species patitur que apud
eos et alios difficilis curacionis
existit Et si adhuc ille augmentatur
seu diminutus permansit sic ut
iam desiccet humiditatem humidam
que radicale membrorum Tercia fit
ethice species impossibilis curacionis
omnis in qua innata corporis
humiditas sic paulatim desiccatur
quamvis caloris naturalis pa
bulum esse nequit ideo calor ipse
extinguitur et mors inde subse
quitur evidencia sciendum quod ca
naturalis per ethicam extingui non potest

nota calor naturalis potest extingui 3r

Tercius

In prima est de etatibus et secunda
primum Capitulo de causis infrantibus
primo per solam simplicem caliditatem (1o)
a contrario infrante quia ad introductionem
ductionem unius contrariorum sequitur
alterius corruptio Secundo per viam suffo- (2o)
cationis sicut in corde debitam in res-
piratione seu euentatione caret et per
extinguitur 3o per resolutionem humidi (3o per resolutionem humidi)
seu terrestreitatem quod est contra calo-
ris naturalis pabulum seu fomentum
sicut exempli gratia flamma oleo consum-
pto extinguitur in lucerna quia et in
isto modo calor naturalis extinguitur
in ethica per terrestrificationem humidi-
tatis radicalis Est insuper (ter quandoque)
sciendum quod triplex solet etiam
humidum resolui seu terrestrificari
a calore naturali Calore enim naturalis
continue in humidum agens ipsum
resolvit et consumit et quod per
nutrimentum succedit continue
terrestreitatem est amplius natura-
lis caloris pabulum est incapax Calo-
re ergo a calore preter naturali ut in
febribus aduenientibus sicut in
ethica febrili etc Tertio modo ab
aliqua causa potente ipsius humi-
di unctuositatem et aquositatem prae-
naliter desiccare calore naturali non an-
cto neque super intenso sicut verbi gratia
accidit interdum magnis estus tempore
per aque frigide potationem sicut scilicet repletis
membris exterius porosis quia simul
tamen habent aptitudinem frigido aeri statim
se exponunt tunc enim per aque frigide seu
aeris frigidi ingressionem humidum con-
gelatur et terrestrificatur et hoc ca-
lore naturali non aucto neque super in-
tenso scilicet quod et si esse quo ad annos
in iuuenili existat etate sibi tamen
decrepita accidit dispositio quam antiqui
ethicam senectutis seu etatis appellant
pellant scilicet et terrestrificatio humidi
Calore non aucto aliquando ex causis ad quam
terrestrificationem ethicam sequitur se-
nectutis sicut ut in sequenti Capitulo
deo duce patebit Ex quibus omnibus
patet per ethicam febrilem et ethicam
senectutis intelligere debeamus Est (Ethica febrilis)
enim ethica febrilis calor preter naturalis in
corde ortus et membris attrahens in mu-
tatione continue aliquid humidi de sub-
stantia seu radicale humidum paulatim ter-
restrificando consumitur Senectutis vero
ethica est consumptio totius sine calore (Etica senectutis)
naturalis sub intensione aliquod dans
preueniens in membris propter malam di-
spositionem propriam ut in decrepita eta-
te senectutis accidit humida radicali
Ecce ergo per ethicam febrilem et quod
per ethicam senectutis intelligere debeamus
Sciendum quod sicut ethica quelibet est per se
incipiens quelibet aliorum sit successione
morborum per se incipit sed potest
accidens quibuscumque corpus calefacti-
onis per se sed per accidens excitare po-
tentibus ut est aeris intensa caliditas
et sicitas nimius calor super flammeo
rerum calidarum et acutarum usus
super esse nimia a cibo et potu ab-
stinentia amor immoderatus acria
et similia Caliditas enim aeris vel
aliquid aliud causa praticata ad cor et ab
eo ad alia membra radicalia vel
tamen seu ad omnia simul preueniens
si sua sunt proportione sufficiens aliquid
ex productis consumit humiditatem
ethicam tunc febrilem causa fiebit
Omni hora tamen raro accidit in iuuenibus ...
nam in spiritibus et humidis magis ceteris
pilibus sunt apti inflammationem reci-
pere quam membra ipsa Et ob hoc non
nulli dixerunt ethicam incipientem
posse fieri non est possibile quod modo
eorum plurimum asequitur credunt Quia
tamen possibilitas sit ut persuaderi
Nam sicut videmus quod fulgur pe-
cunias in bursa liquefacere potest

ipsa ille sa pmanete ita ymagidic
possumus calorem aliqz tante esse
actiuitatis et potentie ut spus et hu
pfusat ad ipsa membra dexemos
que sic erunt simul impssionis recte
ptura q non illi et est hoc clarius
appeat presuppono primo q omne
altius calidius et si debilitas circum
stantias approximatum est caliditate
ipius augmentativum Scdo suppono
me apiatitudo eius sit actio Iste due
suppositiones in pluralitate sunt satis
note et etiam apud tractantes de
reductione meatus ad actum Tercio
suppono q spus est calidior corde pz
quia est calidior eius que sit in corde
eius prima et primum Albo de primis
membris Et etiam ista sequitur
quare s si cor ad tantum deveniret ca
liditatem intensiue ad quam spus
deveniret pz apud corpus stantibus
eius latitudinem sue temperiei ipsum
q in cadit caliditate distemperatum
post hoc quia data propositione sequitur
spiritum eius ex corde calidiorem quod
quod est contra suppositionem et pz quia
ex quo pte eius repugnat cor habere
tantam caliditatem intensiue ipso
stante in terminis sue temperiei quantum
spus habere potest Quarto suppono
in magis tamen ee calidius alterum
quod tamen in eo habz maiorem calitatem
intensionem pz quia pono q habeat
cor esse calidum sicut in se habeat
cerebrum et alia membra frigida
et pz q tunc cor calidius esset et tunc eius
habens intensiorem caliditatem in
Istis positis accipe eum q eius inte
se caliditatis tunc spus quod tunc sit
spus calidius et fore potest in ultima
supposita debite cordi approximatam
et pz quod sufficeret cor in tale
facto ponere esse per primam sup
positionem et tamen per tertiam eius inflam
mabit spus Et ista dicentium de olbo

aliis membris a corde pro pona 8
quod illud agens cor et alia membra
proportionabiliter assimilaret in cali
ditate corporibus stantibus intra lati
tudinem sue temperiei et pz q cor et
alia membra sunt tantam habens
caliditatem quantum spus ipsum ad
intellectum datum Quinto in tanto per
petuam suppositionem erunt in caliditate
distemperata quod si nunc prima et
secunda desistat caliditatem prima fiet
spus ethice et si tertiam scda et si tertia
Et isto modo ethicus febriles
fiet incipientem non repugnat ut
pz com 6 primo de diebus febrium magister
q tota In quibus ethica febrilis
incipiens fiet pl incipit sunt tota
sicca siccantur kinthia complexionem in la
boribus exercitiis vigiliis solli
citudinibus et dicta tenui potatum
eorum ductu ducentia et que
in iram et tristiciam faciliter cadunt
ad quod multum iuvat si etas ac
regio calida fuerint regimen que corre
ctum precesserit In hiis enim ethi
cis incipientibus tunc approximis
tam sic fieri quam maxime possibile
erit Hiis visis et dictis sequitur q
quomodo fiet ethicus est scitum et pz quia
quia spus sunt cordi et aliis membris
debite approximati proportionem abstinentis
maiorem magnitudinis supra ipsorum
caliditatem Ergo si eque intense cali
ditatis tunc spus sufficiat cor et alia
membra preter naturaliter inflammare
et illa ponere in calefactione esse ut
dictum est Item spus posse facere vi
debimus Quo posito in esse sequitur
tamen dicendum q hoc argumentum
eius valet videlicet quod A est eque
intense caliditatis tunc B et A est
debitum approximatum C ipsum cale
fiet ergo B est C debite approximatum
ipsum calefiet Idem facere potest
quia acceptio fervens inflammatur

rubiginem similatur huius caliditatis ^ [margin: ^ et paleas inflammatas similiter caliditatis]
consimiliter habens et patet quod fer-
rum sufficit inflammare ad com-
bustibile puta lignum cedere vel
aliud et paleae non. Dicendum igitur quod
possibile est aliquod agens non
intensioris caliditatis quam spiritus
debite cordi approximatum posse ipsum
ponere in tale factum esse quod tamen
spiritus facere non sufficiunt nec 2 spiritus
[illegible] ipsos primum praeternaturaliter inflam-
mabunt. Sed licet sint exemplaria
dicta tamen haec difficultas multi-
tas secum trahet difficultates quas
nunc obmitto tamquam huic loco im-
pertinentes. Huius habitus febrilis ethicae
signa sunt eo modo describenda
per quod enim quod et si calor praeternaturalis
ipsam efficiens per prius membris
solidis ingressus omnibus tamen
membris humidis et spiritibus adeo
cum intellectu aequaliter aequaliter
dominatur. Nam calor ille praeter-
naturalis calori commistus naturali et
numquam ab eo separatur sic concluditur ipse
a membris exit inseparabilis licet
nullum augmentum paroxysmale
seu accidentale recipit decrementum etiam et
incrementum infirmi se nullatenus pati per-
sentit et propter hoc antiquum cum calori
naturali assimilatur. Signa primae [margin: Sig. 1e speciei ethicae]
speciei sunt et si prima species ethicae diffi-
cilis cognitionis existat erit omnis testimonium
ethicae coniecturale tamen ipsam sic
comprehende potius quia si manus ad tactum
calorem propter efflueram Unde continue
transeuntem dicit propter gradus aliud caliditatis
in eodem sistere praeter quod nulla
[illegible] paroxysmalis seu accidentalis habeat
non augeri nec diminui et rema-
nere si illa membra naturaliter fuerint
praeternaturaliter calida et fuerint de-
siccata quod facilius caloris externi sit
apta impressionem recipere color
quidem eius plumbeus obscurus seu

lividus fuit cum tactus diutius immoratur
et manum aliquamdiu super ipsum retenta
calorem acutum et pungitivum percipi-
tur cum quo urina non multum im-
mutata pulsus frequens parvus durus
ac debilis existit et infirmo hore dum
sit consumpti cibo cibato ac remitti
aliquantulum percipitur super prius sperm ethica
certissime indicabilis. Signa secundae speciei [margin: Sig. 2e speciei]
et si cum huius signis infirmo erit prae-
missum est horis diversis consumpti cibo
cibato calor augmentatur in quo in urina
eius multum a naturali immutata disponitur
super quam natans pinguedo quaedam velud
araneae tela apparet talem etiam ethicae
speciem puta de minima. Signa 3e speciei [margin: Sig. 3e]
ethicae et si cum huius signis infirmi
manus subtiles et acute [illegible]
[illegible] continuo fuerunt
sunt et tempora plana [illegible]
palmarum ac superiorum [illegible]
infirmus patens [illegible] alia sive [illegible]
quam sompno [illegible] oculos saepe clau-
dat [illegible] primo [illegible]
et manum super ipsum retenta paulatim
calorem ascendere comprehendes [illegible]
[illegible] alligatus videatur [illegible]
quia cutis duobus digitis elevatur ad
[illegible] eius [illegible] ungues quae
incurvantur et cadunt capilli in
urina oleaginea in una superficie eius
[illegible] velut oleaginee guttae appareant
in resolutionibus interdum [illegible]
[illegible] interdum [illegible] et quandoque [illegible]
[illegible] [illegible] speciem [illegible]
latentibus dubitabis [illegible]
et primo [illegible] Color
lividus sive plumbeus aut obscurus
existit propter sanguinis ac spiritus et subtilis
humiditatis diminutionem ac desiccationem
Et [illegible] et propter
spiritus ac caloris naturalis privationem [illegible]
[illegible] primo sit frigidi [illegible]
lis in membris solidis fixus a ca-
lore in eius tangentis fortificatur

sentitur acutus propter ipsum in materia
urina 1e et 2e speciei — solida fore fundatum urina autem de
prima et secunda specie modo multum
a naturali dispositione mutatur
quia calor esse extraneus de membris
fixus sit in firmio condulis et propter hoc
in urina ipsa multum variatur in
urina 1e 2e spe — eius tamen superficie in ea specie pinguedo
modo exercias araneae tela super natantes
atque quia a calore esto extraneo pinguedo
modo ulla resolvitur in toto et quia per
longinqua loca provenit ad vesicam per
misceatur cum urina et in modum tele
araneae sibi super natat cuius oppositum
de pinguedine renum ac lumborum quia
a calore ipsorum resoluta quia cum
urina propter vesice propinquitatem non
multum commiscetur modo et calor etiam per
illam consumere sicut calor ethica non
magis segregata et magis grossa vi
detur et per hoc distinguitur inter pinguedinem
que a renibus provenit et a lum
bis et eam que a toto venit in ethica
urina 2e 3e spe — in tertia specie urina est oleaginea quia
fit magna resolutio pinguedinis
totius corporis que in urina permixta
ipsam reddit oleaginea a quo
per resolutiones apparentes in urina
super ethice species distinguere voluerunt
dicentes de eis ut statim de pinguedine
dictum est et in anatomie de petaloide et
crinoide de risu [illegible] talis enim
a renibus a vesica et a toto provenire
potest ut in ethica et si provenit a re
nibus tubere existunt a vesica [illegible]
et a toto ad [illegible] illas discernitur quia
si fuerint sine se et fuerit dolor renum et ve
sice [illegible] ab aliis locis [illegible]
et sine dolore illarum partium a toto et [illegible]
dicunt quod [illegible] profundatur resolutio
in renibus et attingit fuit petaloides
sicut precise fit in tunc extendi ipsa
multum contracta et [illegible] super eam spissa
ethice indicat [illegible] aut magis
profundatur resolutio illa fit in me
bris et tunc fiunt resolutiones [illegible]

vasales maiorem [illegible] profunditatem
quam petaloides et per super eam
ethice speciem inducunt [illegible] tamen
[illegible] maiorem declinationem exi
git quam ad [illegible] de urinis
restat [illegible] quod si altissima mutatio
[illegible] per longitudinem [illegible]
[illegible] et ideo [illegible] ad pro
[illegible] do quod in ethica [illegible]
pulsus fit frequens propter [illegible]
eventandi et propter defectum [illegible]
naturalis [illegible] fit durus
debilis et parvus propter [illegible] de
bilitationem in prima [illegible] ethice
specie [illegible] calor [illegible]
quod est quia [illegible] prime speciei
ut dictum fuit est [illegible] quod [illegible]
secunde [illegible] possibilis valde
[illegible] et vapores ab humiditate
assumptorum in prima et secunda
digestione resoluti illam febrilem
calorem [illegible] suffocare [illegible]
[illegible] oppositum in secunda [illegible]
specie quod est quia [illegible] speciei
2e [illegible] solida [illegible] attendi [illegible]
[illegible] similiter attenditur [illegible]
[illegible] super intensa ignitur et id
quod in prima et secunda digestione resol
[illegible] igneus calorem calorem
suffocare [illegible] a calore
calore ignitur et [illegible]
sua [illegible] et per [illegible]
[illegible] quod [illegible] simile
[illegible] quod [illegible] ignitur [illegible]
et [illegible] propter [illegible]
[illegible] sufficientes [illegible]
tur calore [illegible] in eo [illegible]
[illegible] et isto modo in [illegible] specie
calor [illegible] assumptorum
et [illegible] a massa [illegible]
[illegible] resolutas et potentibus
calorem [illegible] in [illegible] suffo
care seu contemperare [illegible]
[illegible] est [illegible] oleum [illegible] ipsum
flamme [illegible] ut parum resistet flamma

illa crescit et augetur et circa quod
de cambio respectu caloris ethici
Quidam dicunt quod sicut calor virtualis
seu potencialis calcis vivi quia no-
turo an sit virtualis vel poten-
cialis primo ab humiditate et frigi-
ditate aque super excitate ad actum
reducatur et sentitur quod antea
antea non sentiebatur. Ita et de
calore ethici contingit in membris
solidis in se et habet assumpto cibo
vel si calor esset innaturalis debi-
lis sive erit est in prima specie suffo-
catur a fumositatibus et resolucio-
nibus assumpti cibi et per consequens re-
mittitur. Et ideo potens sive ut e-
in secunda specie ab illis fumositatibus
et resolucionibus excitatur quando-
que est sopitus in calce et tunc sunt
fugiens contrarium exteriora petit
et sic sentitur quod antea non sentie-
batur et ex omnio commovens est
calcis comparacio. Et non nulli male-
nit partes colliquant sic cuticule est ca-
benedictum erit emungit communis ter-
rentus quod valde maturando possit
depurari. Sed statim quod mistare
poz deo quod si habet ratio esset ideo sequi-
tur quod si in secunda sit ethice auge-
tur calor assumpto cibo contra experi-
enciam erit patet quia in illa calor innata
sit forcior in tercia specie quam in secunda ut
patet. Et tu debes concedere quod et quando
Et ad experienciam dicitur quod quamvis ca-
lor augeatur non tamen sentitur
quia calor ethice secundo fieri est circa
extensus quod illud causatur non propter
sicut precise contingeret si adderes x
grana frumenti tum sic stario medii sextario
et si illa x grana sint quantitates sen-
sibiles sensibiliter tamen sextarium
non augetur erit patet quod etc. Vel potest
potissime dici experienciam forcasse pro-
stium etiam semper in tercia specie

calorem assumpto cibo augeri deus
humiditas sine fere tota consumpta
est non minus experiencia violatum. Et si
aliquam aut dicunt calorem 3e speciei
in eodem semper sistere tamen assumpto ci-
bo quod ante erit in fine et versus finem
in cuius si sunt fere totaliter consumata
quia tunc calor esset innaturalis multum
igneus existit tamen sit in natura valde
solida et multa humiditate privatus
vel si tunc augetur sumpto cibo ille
augmentum non percipitur. Ex quibus
patet quod per calorem augeri et non augeri
non ponitur tantum speciem a secunda distinc-
tis alia quedam signa superius dicta erit
puta narium subtilitatem oculorum
concavitatem temporum aplanacionem
et extensionem dicebatur quod nares subtiles
sunt et acute propter quod nasi con-
sumpcionem. Et pridem sunt oculi co-
navi sicca, ideo lippitudo causatur
propter vero digestum defectum non potest
nutrimentum ad oculos perveniri
et ex ratione nutrimenti quod valde
exit qualitas tunc remanet in angu-
lis oculorum et ubi tamen a calore acute quod
febrilis desiccatur et sit in angulis
oculorum sicca est lippitudo motus motus ex calore
aut palare et superciliorum sit quando
propter nimiam laxitatem similitudinem a-
propter debilitatem defectum virtutis et
per idem sepe oculos claudunt velut
liquide ac si sompno gravati essent.
Applanantur tympora quia caro lacertosa
existens super ea per quam moveban-
tur extenuata est et consumpta et sic pla-
na sunt et tunc ossium compositio
contracta caro cutis digitis hij ad ipsa
non revertentur propter eius nimiam
desiccacionem. Capilli ideo cadunt pro-
pter substraccionem nutrimenti. Et per idem
incurvantur ungues et sic ex predictorum
racio pronostica. Sed ideo ad
frigidum et humidum in victu regi- pronostica

Infirmus reassumit calorem eius quod
amiserat augeri propter sitis infirmus
aliquando in brevi quia tunc sedatur.
Ethice species non transeunt nec ad fere
eius unquam perveniunt que extra curabi-
lis est si possit. Sed sic premissum
est emittitur regimine predicto non
evenimus sentimus quod auctus calorem
in eodem siste cum quo applanantur
tempora concavantur oculi exasperantur
exasperatur cutis super quod velud pul-
vis continue ex pulsu incurvantur un-
gues capilli cadunt et si pellem di-
gitis traxeris ad locum proprium non
redditur. Talem quidem liberandum
indicabis. Quod si in urina pinguedines albe appa-
reant et urina super lapidem percussa
sonat velud oleum infirmum quod diu
cum cum ventuosa egestione sine alle-
viatione perseveraverint supervenerit infir-
mus paucos post morietur. Iudicabis
et esto cautus in iudicando quia aliqui
loquendo moriuntur. Et si in urina lien-
teria supervenerit infra 3um diem venturam
mortem prenuntiat quia tunc virtus
ab omni regimine destituta omnis
corporis humiditas pre ... dere-
linquit et sic fiat diarria sine
alleviatione perseverans cum ad mise-
ricordiam pertinet quod sequitur mors in
brevi. Insuper notandum quod sicut dictum est
tractatu quinto ubi dicebatur fe-
bres ad invicem huiusmodi componuntur
unde ethica per se ... putrida per ...
statur, sed sic per ipsos quia si putrida
illa fuit interpolata puta tertiana
quotidiana vel quartana ipsa ... in
quiete signa simplicis ethice an-
stipata cum illa febre putrida cuius
complicata quam tunc ethicam
compositam appellamus. Si vero ethi-
ca cum alia fe continua fuit conne-
ta difficillime comprehenditur unde
plurimum per signorum concordantiam
ethicam iudicamus ... ex
presuppositis ... signis et ... lateris

Supra positis unam ab alia secerne
... Si tunc ... compositis ex
ethica per ... regimen ... aliam
putridarum febrium continuarum
reliquia supervenerit quod sepe accidit
hanc consimilis ethicam continuam
fore iudicabis. Et hec primo de se
ethica composita sufficiant ...
putridarum ... late deo duce
super ... quere ... simplicis
ethice curam ... numero ...
si composita fuit ... curam
exhibere. Et hec de signis ethice
febris ... pronosticis ... sufficiant.

Pro cura sim-

plicis ethice ... quod
ex infra scripto regimine prima et
secunda ethice species curabiles ...
... in brevi curabuntur. Sed si ethica
... adhuc ... erit tertia ...
do secundus ... humiditatem ad
... incipiendo talis ...
curabitur quomodo igitur si ...
... humiditas ... qua de re
... in scripto regimine ... ponitur
... tales ad perfectam ...
... curam ...
quantum possibile fuit longius
protrahatur. Pro cura igitur simplicis
ethice primo regimen ... rerum
non naturalium instituatur et pri-
mo ... igitur ad primum
... infirmum aerem ad f et h declina-
re ... estate propriam ...
... terrenam ...
... septem-
tionalis et ... liberum
... quem ...
... f et h declinare ...
totaliter ...
cum rosis ... et aliis herbis cum
suis floribus ...
cum aqua rosarum violarum ...
... cum pauco aceto et sandal-
... ad ... irrorando. Et

qnia ex hijs floribus aquam ad
sufficienciam difficilime foret repi
ri ex aqua limpida bona fontis vel
putei modico aceto permixta hac
sepius facies irrorationem Vel modo
cuius camera cum pannis in aqua
frigida infusis circumpetur atque
in diuersis camere partibus et maxime
coram infirmo magna vasa aqua
plena sistentur quo frondibus per cameram
cameram continue detergere poterit
ordinantur Cum ramis adde cum parte
ramis odoriferarum arborum ut in
frondibus et salicis populi et
similibus per cameram in diuersis lo
cis collocentur poterus et cannistra
pannis vel pannis per frustra magis
plena per cameram collocare cella
per se ex premissis aquis odorife
ris irrorando Et si calidus aer
cum suffragio frigidis alterare
super prunas vel duos pic
ex trocl de campsua aliqualiter
conquassatos vel facies sic Rx p
corticum pomorum citrinorum
corticum et citrinorum ana ʒ
florum nenufaris rosarum ana ʒ vi rosarum
sandali citrinorum ana ʒ iii camphore
fiant trocl cum aqua rosarum duorum vel
trium ʒ quorum ponas super prunas pro
uocatur In yeme talem aerem et plurimum
tibi pertinem inuenies quam si ignis
excedet in stratum ignis lignorum
mollium et sine fumo ipsum ad aquam
libiuit tempierem potius reduceret
Ipsum prestat et semper ad statum
et humiditatem detineri quia ignis
ponite super calefacto cordi talis aer
prestat iuuamentum sed semper infir
mum membra exteriora in calidis re
cetiue temperata vel lembus tecto
permentis vel cum fedatis cooperti
bus ex agnina pelle vel mar
turina vel ex dorsis variarum vel
consimilibus Et hoc de aere

situs partibus corporis exterioribus
comunicatur que citum exterius fumos
ad interiora recludit Caue tamen ne
in aere nimia frigiditas inducatur
Ipsa enim corpori sane et spiritibus de per
patu occurrens sua contrarietate spiritus
et calorem illius patientis extinguet et per
quas mortem induceret Deus et cum hoc
aerem ipsum magis ad humiditatem quam ad
siccitatem facias declinare vadere inquit Dominus
de in ge si to in longeua correctio
corrum que destructa sunt excusat per bibit
et magis fallax est quam correctio que per
frigidum et iuuamentum ad sompnum et quietem
et si sompnus longior quam in fine de
conueniat in die tamen dormie non
dz et dz per tenere saltem per horas tres
tardare dormitionem sed et si cella ex cibo
superaddita calefactio sit extincta vel
diminuta saltem quo si in nocte male
dormierit sit quo in die dormire cogatur
per horas etiam tres ad minimum sit a pran
dio distans et in estate super matratio matarico
tectis pleno vel aqua et plarum
decumbat in yeme vero super talia sit ca
uealt posse ne iaceat super dorsum eius
aut sint lintiamina de lino mollia
lapinio vel in multum forti dealbata que
in estate tibi poma rose mole vel
talia herba odorifera sunt recondantur
Et hijs debet lectulus sepe renouari
que si ex aqua rosarum sint aspersi bonum
est cum aque aut sint aspergenda
antequam surgat aliquam diu quiescat
in lecto et extra locum et si tanquam aliquid
committitur et cutimee retente super tos
libelius leues fieri faciat fricatio fria
ones incipiendo a tibijs Deinde ascendo
successiue ad brachia demum ad dorsum
et pectus semper trahendo inferius
Et omnia emunctoriorum loca leni fri
catione munda tene et post aures
sub assellas et inguina Cumque surrexerit
capud dz leniter pectinare et talia ipsum

sibi loco extitit conveniens nam cum q[ui]s
sit amicus omnia alia derelinquit et tamen
super omnia patet insuper contra
tristitiam sollicitudinem et similia p[ro]s
se computando in quorum loco faciat gau
dium temperatum sibi cum amicis. Igitur
et bene notis commisceri. Cantile
nas instrumentaque musicalia p[er]seperau
dit delectationem. Et isto narrum libros
et alia hominis saepe perlegat. Ad p[ro]fundis
tamen et assiduis caveat cogitationi
bus. Lapides corallia et similia oc
sibi laetitiam inferentia et maxime
zaphirum smaragdum margaritam
et granatum. Nam et si in quibus ex
stat pretium ex balagius seu rubeus
quam cuiusdam sint specie tamen praevalet in
isto casu. Et si in aspectum pulchritudinis
commodarum mulierum delectat delectatur
a contactu tamen tangere et ei nolle coitu occ[asione]
vitis replendum. Convenimus cibum
in plures partes dividere quam cena so
la nec duabus in die vicibus
respondit insuper sentit beneficium
omni die quod parvet. Et si natura
non facit facies p[er] ut te infra docebit
ba tamen de naturalibus pertractibus lenis
brevis expeditis ad tibi et certum
regimen condescendo. Sit in usque pa
nis eius bonus frumenti in bona ac
sana ex messe collate sine in usque fer
mentata saliat fuisse admixtione
p[er]stabis quam hora comestionis vicu
stula tam insidia quam superior incidi
d' carne tus. Et primo in usque ad quem dicitur in
thesine bonus cepit. Ex carnibus
eligendi sunt galli nondum co
euntes quorum testiculi in isto casu
maxime conveniunt ac pulli sub
gallina. Iuvenes atque capones
mediae pinguedinis et ista debent
madere in aere libero quorum pa
stus ex ordeo maxime conveniens.
Et fasianos sic et coturnices carnes in
des in siccis locis et super arbores
habitantes quarum ventres la
teri existant et esse carnes abscisis
capitibus et amotis posterioribus
in aqua tamen diu decoquitur quia
aut ab ossibus seperati. Deinde
sceras fariuna frumenti melocon que
praevalet in isto casu et etiam in brodio
et carnibus eius pastis confirmatis
et taliter pastis pullos gallinas et
caponibus tribus ad comedendum
vel loco cameratum aut anguille
las vel alios quos solitus pisces
ex quorum brodio et carnibus pectora
sicut ex carnibus camerarum confi
nas quia pulli tales multi indabit
p[ro]sunt in isto casu et quia a vulgo
experimento comprobatum est. Et inquit
Gilbertus Anglicus pullos albos
non facile in sto digestos pullos dummit
te bonum est. Et si vacio dictum opposi
nam carnem concluditur albos
cetris prioribus magis fugiditati
appropinquare. Et ceteris mensibus plus
illos laudat et in isto casu conve
niunt et aves quae ciborum capiuntur
et omnes rubales atque alaude per
des sturni fasiani et estivos qui a se
ptembris medie pinguedinis.
Ex quadrupedibus conveniunt
vituli lactantes edini minto
nine ab vim mensibus infra
ad annum. Et porcine nutritum
nemoribus tamen mitte capreoline
et cervine annuales et in ista con
si lactantes fuerint duorum vel
trium mensium laudabiliores. Iuv
adhuc sunt leporine et cuni
culine calido ius ad in usque
conclusive et a fine illi usque
ad annum et (?)strumos porcin[i]
conveniunt clixe quam assate in coqui
nae. Ex his primus quia omnia in
patella frixa vitanda sunt. Porcine
interdum carne amore crustulis

no[ta] galli albi sunt difficilioris digestionis a[llis] coloris

nam similiter in brodio predicto
quantitur humiditate cordiali humi
des sunt elixis ut habetur 2o meth
aurorum. Conveniunt et carnes iste
semper cum alterativis contingende
ut cum lactuca endivia portulaca et cu
cur quibus deficientibus accipe
in scindula frigida et in petia cata
ligata cum carnibus decoquantur
vel poma odorifera incisa perfusa
in ventre carnium insereventur pos
sunt et carnes iste in aqua ordei
decoqui Sit tamen semper cautela
ne habeas carnes tantum decoqui facias
quod infirmo fastidium tribuat et
post ipsarum decoctiones eas aliter
potius alterare prout statim in sequentibus
absque hoc quod in decoctione ad fasti
diens fetum constatur Conve
niunt et ova sorbilia Et ex cibis
spinachie blete borago buglossa endivia
atrip lactuca portulaca Et ex hiis pulmentum
fercula conditi confici possunt etiam
in principio pastus Et ex cucumeribus de
cucumeribus manducatis correctis
cum oleo et sale et aceto medie for
titudinis pro aliis ferculis conveni
unt pultes ex farina ordei ac tritici in
lacte amigdalarum preparata ac cum
brodio suarum carnium alterata vel
decocta Convenit et panata quam
sic facies vel panis micas sic bullitas
cum lacte caprino vel ovino mixte
in quo tamen per prius lapides fluvia
les sunt extincti vel calibs fuit
extinctus et cum cibis multum
convenies Convenit etiam fercu
lum de amigdalis amigdolum se
mula avenatum seu ordeatum co
latura furfuris brodium temperatum
cum agresta alteratum vel commixtum
sit vel cum aliquo ex suis statim
describendis vel accipe duos vitel
los ovorum recentium et eos dimi
citta super quos de brodio suarum

carnium per coitiem bullientes quod brodium
in principio pastus assumatur Con
veniunt et offe facte cum recenti caseo
dulci in quo coagulum ... et salis mo
dicum impressum Vel facias tale brodium
cum quo mediam Accipe iuvenculis me
sibus aliquot cottam per longitudinem habeas
pullos iuvenes vel capones seu gal
linas fasianos vel perdices que sine aqua
deplumatum post aut instrato in
inde contundantur simul caro et ossa
simul Item facere potius de carne edina
vel vitulina vel alia sibi similia Deinde
Deinde in vase vitreo vel ereo habeas
in quo caro illa cum dictis aliquot
imponatur addendo ℥ vi aquarum ro
endive rutur flor nenuf lact pomorum
redolentium et aque ros et bugl et vini
sua ~~menti~~ al odoriferi ana ℥ ii misce et aqua
aque et comunis sit ℔ i et in vase undique
illis partibus constratur pulvis ad
dendo infra scriptum ut R sandali ℈ i
spodii margaritarum ana ℥ s fragmentorum
granati smaragdi saphiri rubini
iacincti ana ℈ i et ℥ s ... seminum frigidorum
... ℈ i s ... quod in grana
conquassentur et misce cum carnibus
illis tale autem vas in aliquo alio
vase aque pleno ponatur et per ... aut
quinque horas bulliat indesinenter Deinde
extrahatur totum per stamineam ... colentur
carnes fortiter exprimendo et hoc bro
dium cum ... condiatur nam unde quibus
dam ferculis de tali brodio nobiliter
potius pone quantitatem et consule multum co
venientem hoc tamen si virtus fuit
multum debilitata suas carnes decoqui
facies ut ad ossium separationem que prius
vel duo cursoria fortiter exprimantur
et tale brodium per se pone vel cum vi
tellis ovorum vel cum contuso suarum
carnium quod super describitur similiter
... Et primo et in pastu cum cari
bus pulmentum vinee describtum

et da tortellata iiii pro qualibet cum brodio
suarum carnium vel loco eius da tunc
sum carnes qui taliter fit accipe cum
speciebus quas volueris vel et convenien-
tibus sibi carnibus quantitatem suffi-
cientem cum uno coconto pulveris specierum
vel poma odorifera per frusta incisa po-
nantur et habeant in coctura decoctionem fabas
Deinde cocta simul in patella cooperiatur
et succus qui inde egreditur tamen per se
tunc expressione forti recondatur Talis
succus mirabilis existit in hoc casu decimo
exhibe cum brodio vel solum sine quod [illegible]
[illegible] carnes in decima Calefacit et ha-
pio [illegible] sum breviarium Item de alterata ali-
que carnes taliter conficitur quia accipe
carnem [illegible] minuta incisa quam [illegible]
aliquantulo salis in olla [illegible] expone
et tamen dum ad ignem decoquatur quod aqua
egrediatur de tali aqua ʒ m aq pomorum
redolentium ʒ i s [illegible] s misce
et in potu tribue per certa vice poteris
et habeant aquam de omnibus sibi convenien-
tibus carnibus facere potes quemque loco
aque pomorum vel aq endivie vel alia
appropriata Item eciam aqua carnium [illegible]
convenientis existit in hoc casu et magis
nisi sint [illegible] assumat per unam tamen [illegible]
lando quod consimiliter dare potes [illegible]
pomarum et pomo redolenti in proportione
p(ro) condimento — dicta Et tu facias si libuerit pro saporibus
seu condimentis Duo omnes [illegible]
[illegible]
pis et [illegible] alcatu Sapores igitur
convenientes fiant ex amigdalis [illegible]
et agresta seu pomo granatorum vel ber-
beris sive [illegible] vel Acetose pomo-
rum redolentium seu [illegible] taliter
[illegible] cum amigdalis et zuccaro [illegible]
[illegible] convenientes in hoc casu possent
etiam et [illegible] mollitie panis salsam [illegible]
[illegible] vel [illegible] vini et ad
p(ulvis) — ungendo [illegible] per libito cum tali pul-
vere Recipe Cinamomi electi [illegible] supra
[illegible] ʒ i garl ʒʒ [illegible] gingiberis
.i.

paradisi ana ʒ i [illegible] ʒ s [illegible] ʒ m fiat
pulvis et quia [illegible] nil faciunt
eius [illegible] in quotidiano
[illegible] super fercula [illegible]
si libuerit isto [illegible] potest pulvis [illegible] quo
salsa descripta conficiatur poteris
et [illegible] cum [illegible] aq et pane
aceto conficere Item si addideris aliquid
de suis speciebus cum zucaro bene erit
et poteris [illegible] cum croco ad [illegible]
carnes colorare et si quod sit aliquid
cum brodio panis [illegible] bulicione
[illegible] in qua [illegible]
[illegible] addendo parum si
libuerit de pulvere speciebus Cassatus [illegible]
carnibus accipe aliquid [illegible] specie
et maxime [illegible]
vel [illegible] aqua dulci et in eo ponas
[illegible] notabilem quantitatem cum
[illegible] Cinamomi electi pulverizati
vel accipe [illegible] egreditur [illegible]
[illegible] assate in patella parata
[illegible] exponatur et [illegible] misce
ex [illegible] descriptio [illegible] zucaro
et pulvis Cinamomi et [illegible] sapor [illegible]
pisc(es) — In hoc casu Ex piscibus convenien-
[illegible] aque dulcis libere fluentes
et non stantis seu [illegible]
fundum habent arenosum seu [illegible]
aliquibus [illegible]
[illegible] seu Civitates pisces [illegible]
[illegible] sunt et maxime in loco [illegible]
Cloace devenerunt et alie putredinis
superfluitates et immundities Conveni-
entes ibi pisces aq dulcis sunt [illegible]
[illegible] stuliones [illegible]
barboti [illegible] Carpzones
et [illegible] anguille [illegible] tamen [illegible]
et [illegible] pisces [illegible]
sati Pisces autem [illegible]
[illegible] Illos
[illegible] boni
odoris Item [illegible] carnes
albam et compactam habentes Et [illegible]
[illegible] pisces assamus super prunas

et vero in patella decoquuntur quod si
vero sit eos in patella decoque-
re de primis piscibus communiter sit ha-
beas scias terrenum scitum in cupro (?)
in oleo amigdalarum dulci vel oleo amigdale
dulcium decoquuntur Et horum sapores
fiat ex succo granatorum berberis sive
ormaticum cum ex tosillo pulvere addito
cinamomo et zinziberis pro certis vero piscibus
salsa vere fiat cum in mollitie panis
et pulvere sepe dicto propter piscium viscositatem
atque adiungendum Carne vero laudatur
in hoc casu quam primo in quolibet principio
sumatur bulliat quod ipsorum testatur pos-
sit amonere Item in aqua ordei ipsam ad
decoctionem piscium coquetur quam si in
eadem mensa cum alio cibo sumitur
levior ponatur quia lenitur in ali-
qualiter rebellere existunt vel abiectis
extremitatibus tot omnibus in lucio (?)
vero forti laudatur quod eorum primo admi-
nistratur sentiatur Item in aqua ordei
debite coquitur deinde cibus vere Ex
fructibus vero prima ipsa convenire
possunt fructus vere albe predicta aliquo
modo collecte amarulla cerasa pruna
et mespilla bene maturata preparata Item in
nulla melones citrulli ac mora non
preparata maturata Et duo vel tria me-
spila vel dimidium pomum seu quar-
tam partem vel aliqua grana granatorum
in fine piscibus assumere potius minor
le vero comittet Item si pruna cerasa
amarulla mora melonem seu ci-
trulli magis vellet Et bibat su-
per eo vellet per duas horas similiter
sint ante pastum Et si timeret ne illa
in stomaco in quam facilime intrarent
inmitteretur post eorum comestionem
parum aque bibat tale ~~sumptam~~
sumpta colera aut sanguis multum
exprimunt acuitatem que super extremi-
tate calorem membrorum agitatur
in stomacho Item sanguis vero infrigidat

et quiescant et aliquam grana vel granatorum
consimilia vel inter cenam atque post cenam
vel sitis bibendo Item ea vero ipsa conve-
niunt pulvere pira et poma cocta in zucaro
coriandum ac amigdale depilate et in aqua
frigida lote atque pinee et amantilla albi ali-
qualiter confectata Potus autem eius sit
vinum album vel rubeum vel rubicundum
clarum bonum odoriferum atque saporibus aqualiter
ponitus declinans dulcedine quod arbitror
quod est in eius potentiam limphatandi
et si aque emptio per duas aut per tres
horas fieret ante comptionem bona diceret (?)
vel facias ut Christi pasta vini fiant
tempore eius condempnatur in vinis vel in ina (?)
aquarum ad bulliendum bulliendo empo-
riat Item ...... sic inventum extrahunt
quod in vase perfusa aqua alia
vero indigens admixtione et ullomodo
illa cibaldi rustici scolares decipiunt
tale vinum eisdem pro predictis vendentes
Si vero fuit in loco ubi vina potentia
crescunt tale vinum fatiens ut eorundem
acuitam contutate tantum forti condere interdum
aqua potatione vero prohibeam Et dico
simpliciter et lucem de aqua est sumo quod et si
est pastum quacumque modo siccitatis sit quod a
potatione abstineat vero possit si vero
nemisse eius vel consilium in aqua cende-
nimus vel consilio sive aqua bone fontis
vel salis simpliciter bullite in potum
patientibus Item regimine vero hic Ex-
igitur communi vero talium regiminis pre-
scripto ad vitalia conservandum est quod
in duo partitur quia primo vitalia
destruantur Ergo eos quid et quare eis sit con-
dimentum Et quare vitalia quando alicui
alias posset approximari primo de primis
eo de eis fiat monitione vitandas primum
quod si infirmus debitum eius semper con-
tus beneficium fiat tale clistere Recipe
malve blite ana manipulum I mature viole
in ordei purgate cum de et fiat decoctio

clistere

[illegible]

decoctio

Accipe ℥ i ß mirre aqua dissolue cassie ℥
iß olei violacei ℥ i et salis parum et fiat
clistere quod imponatur in ieiunio
ieiunio stomacho aut tercia vel ante
prandium vel fac suppositoria commu-
nes prebe puta de radice blite vel factas
ex melle et puluere stercoris mure-
ris tamen clisteria salis altrativa ut
ita loquar facere volueris Accipe lact(is) as-
ine ℥ v cum aqua [illegible] vino cum olei violacei
aut ℥ iii misce et facias clistere vel
ipsum facias ex decoctione blite violacei
lactuce endiuie malue violacei et similium oleo
addito prout libuerit Sed si potius pocio-
nem per clistere ad assumere velles Accipe
℥ i cassie bene purgatus vel mundate ipsa
te et eam dissolue in aqua endiuie vel
absinthii addendo ℥ i syr. violacei et facias po-
tum quem calidum per duas horas
ante prandium sibi in potu tribuas
vel comestum simpliciter Dietam vero
violatum exhibere presumas quia vene
in hac egritudine dietas quibus scripturis
convenientes superueniens quamquam medi-
cus habitus di(cit) aqua ordei multum
in confert electuar(ium) et confortat scriptos
que aqua ordei in hoc casu conueniens
talis fieri debet Accipe ordei ℥ i ꝑ vel pu-
rio assatum dum frigatur quod cortex su-
perior abietatur deinde pluries lauetur
lauacionibus quod prius bulliri fa-
cias et hanc primam aquam proicias
postea accipe aque limpide putei bone vel
bone fontis ℥ viii et decoquatur vsque
ad tercie partis consumpcionem deinde
coletur et postea reseruetur Secundum mo-
dum Capionis ho breuiarii siue Galieni De asthi-
ca aqua ordei preparacio talis fit
Accipe cancros fluuiales recentes et
amotis pedibus ac testa terantur bene
tunc quorum grana ordei abietatur
quo facto conquassentur deinde accipe
ordei vt supra preparati ℥ i et aque
℥ viii cancrorum preparatorum seu lotorum
℥ i quousque bulliant vsque ad tercie partis
consumpcionem postea coletur et postea
reseruetur Alii accipiunt aquam
ordei mundi que supra facta et in
quolibet ℥ aque ponunt ℥ i cancrorum
lotorum et bullire faciunt vsque ad
tercie partis consumpcionem et hanc
bene laudo Insuper ad hanc inten-
cionem facienda sunt Insuper fiat ex
aqua violacei rosarum endiuie potus acetosella
et spine pomorum vel de lenticulis tu-
rundis melonum citreorum florum vi-
rescente boraginis buglosse Et quamuis igitur
istarum aquarum potus Insuper talis
facere vis Accipe aque violacei ℥ iii zucare ta-
bazet ℥ ii et cum lento et claro igne
sine fumo debite coquatur sic vt
ad insuper formam deveniat Et eo
similiter ex aquis aliis fiendum cum
lt ex eis insuper facere volueris vel
vero in suo autore dixerim ha Insuper
rosatum violatum facere docet ex infusio-
ne rosarum et violarum quod multum
conueniunt in isto casu Et si tu hoc
facere violas facias vt ipse te docet Et
si tamen volueris fortitudinem aliqualiter
eleuare multiplex insuper facere potes
vt ex hiis vnius intencionem ex
aquis predictis duabus vel tribus simul
commiscendo vel misce insuper eciam
fiat ex alterius herbas vel flores
et illos simul misceas sub limbico
aquam extrahe ex qua postea insuper
fieri facias secundum omnia ista insuper
sunt magis altrativa quam consump-
tiua primo Galieno de cura febris
effimere ex opilatione proueniente
et cum nimia est [illegible] cibo et per
quos [illegible] Et si ex insuper con-
sumptiua magis quam altratiua
facere volueris accipe pullos mondos
recentes vel pullos columbinos
omnifitantes aut capones perdices
fasianos aues fluuiales vel car-
nes testudinum nemoralium

cura

Aqua ordei et aliqua fit

et debite infrigidato cum aq[ua] ex aq[ui]s
s[upra]s[crip]tis bene lenietur Item aquam
sublimando extrahe ex qua pred[ict]e
ex s[upra]s[crip]tis quilibet facies tuo modo
melius est tamen ut aqua cristal
larum iam p[ar]tem attingat ali
quam ex aquis s[upra]s[crip]tis vel potes cu[m]
carnibus s[upra]s[crip]tis pone in sublima
torio cum eis flores nenufaris en
dias poma citrulonia vel aliud
quam volueris herbam tue inten
tionem appropriata vel cum semine fra
conia addendo parum de camphore
si habueris vel saturabis Et simulas
conchas in locis sitis et super arbores
habitantes quando veniunt vel super
dictabitur lactens cristal et ut sic
colligantur Item capite et pedi
bus et visceribus et toto corpore
amotis si sint ad fluvialis Et ita
facere posses de aliis piscibus et ex
istorum aqua conficias tuo modo
vel facias ex sublimatione taliter
separatis et hoc est magis in usu quia
collige tamen res limatias et co
nas in furfure pone quia ibi ex
purgantur Et purgate cocte cum
aqua ordei bene lenientur quas
primo sublima vel sublima clari
tas pro primo tamen tamen de locis
quod quantum certior abietatur aut
sublima ova cerebra Alia tamen
et multo melius has aquas
facere poteris et hoc sic docuit
Iohannes de Aspersa in suo
de quinta essentia quia aut her
bas flores seu fructus quos sub
limare intendis et in mortario
fortiter contere deinde in aliquo vas
se debite lutato ne spiret recondere
quod solas in equino fimo sepe
liendo quod fimum renovando re
novando vel loco fimi Aut co
nanas que bulliunt in isto anno
et hoc vas per 40 dies sepelitur

maneat Deinde quod est in vase sit
putrefactum sublima Unde aquam
extrahes ex fetes super cinere conte
re eas cum aqua pro primo extractu
et ad alembicum pone quater
vel quinquies Consimiliter faciendo
et in fine extractum aquam recondere
que erit perfectissima Ego tamen al
chimistam vidi qui solum herbarum
seu fructuum succum accipiebat et eos
in quo supra in equino fimo ad
putrefaciendum reponebat Item aq[ua]
ut supra faciebat que ex in isto tam
de eodem modo ut fit de taliis de flo
ribus et fructibus de Carnibus pri
narum testudinibus agnellis ac pisci
bus fieri per tales carnes fortiter co
medendo tundendo sic debet cum istis
quod in fimo reponunt parum sal com
stere et vidi multa magnum festi
nanter de sanguine humano sublima
to et quidem magister Bartholomeus
de Montagnana Padue faciebat sic
certe expertum preparare nesciebat quo si
ut volueris facere sic sanguinem
a membris sanguineis bonorum
hominum exigunt nomine proximorum quem
pensare permitte et aquam super mate
riam abicias Item cum modico salis
triti ipsum fortiter agita et in vase ter
sigillato me spiret tibi et inde ipsum
quod erit in fimo sepelias Deinde post 40
dies sublima vicibus aliquot super
feres aquam reiterando Ultimo vero
aquam mirabilem habebis que in
lepizata maxime in hoc casu prestabit
bit iuvamentum Nota tamen quod
si aque stabunt per 40 dies in vase cir
culatorio in equino fimo quam po
nentur multo fient perfectiores
Facias ergo foveam in terra quam
ex pasta fetida circumlineas in qua
in medio vas collocatum ipsum ex fimo
equino bene pisto circumdabis quod inducitur

ronona sed vasis medietas vel aere
permaneat. Etiam ipsa sit per 60 dies
permanente aquam habebis perfectissimam
fetos si que in fundo remanserunt
abiciendo. Vel pone loco fimi vina-
cias vel terre hanc aquas tempore estatis
ad solem quia in multo erunt perfectiores 9fe
Potest etiam cum sanguine et aliis re-
bus sellas committere que si qua habes
intentionem convenire videbuntur. Si
autem sic facere volueris facias decoctionem
ex quibuscumque rebus scriptis modo quia et
zucaro sic conficias. Cum eo sic simpli-
cibus in hoc tamen convenientibus
sunt infra scripti. s. sic de coronis de
persicis de succo acetose de succo cucurbite
de prunis de citoniis dulcibus et
acetosis et de acetositate citri. Et in eo
si sic sic in aqua lactuce tamen violis
endivie vel consimili fiunt ad imitationem 9fe lo / ade
ad ipsorum s. contemperantur si quid
habuerit siccitatem. Ex compositis
vero convenientibus est sic de papaveris
factis cum zucaro solum et cum aqua
perendyes sic de prunis factis in aceto sic
violis et sic de numbis vel facias hec
sic in gra(?)lem. Recipe duas vel tres te-
studines nemorales in fervente
aqua bene lotas suis propriis pedibus
abscisis et et capite et eas debite coque
quo facto accipe pullas pinguas
et eas in mortario bene conterere quas
in vase vitreo recondere. Deinde accipe
zucari liquefacti gummi arabici dragaganti se pu-
stincie(?) al lacte psilii et malue ana
an in seminum frigidorum ana 3 i 15 se(minum)
coctanorum et cucumeris ana 3 vel passu-
larum amigdalarum dulcium mundatarum
Ac Rebesten berberis ana 3 i spodii
3 iii rosarum violarum ordei(?) ca(?)
florum borraginis et buglosse ana ana i ...
dantur et ponuntur in ... alle
syrupi quas in 3 iii ... pinctas
aque bene fontis decoque vas tum

argilla vel pasta diligenter obturetur
sit ut nequeat expirare et cum ad
tertie partis consumptionem in vas
vase aqua pleno bulliat. Deinde eo
tum extrahe si forte expirmatur et ad
tali expressione 2 ... fiat sic 3^a ...
Ex confectionibus in hoc casu
convenientibus sunt primo in potentiales
tales. Ex conserve violarum et rosarum ana
3 ii conserve borraginis et buglosse et ... anime
ana 3 i zuccari al 3 ii margaritarum
3 ii frigidorum(?) Capillorum ... -
rum smaragdi ... et rubini
ana 3 i panniorum auri ... sit compo-
tura et de ... Et debes habita
consideratione dosim augere sicut ha-
bueris intentionem ut puta si ma-
iorem ... lenitionem adde plus
de conserva florum ... Et in istis
confectionibus addere potes de conserva
ra pro libito. Ex confectionibus
solidis ... electuarium ... plus
... diacodion
aliis ... dragaganti diadragaganti
... potes
et ... de ... 3 i
... 3 i dissolve ... in
aqua ... vel alia et fiat ...
de morsellos. Et ... imponitur
sensatus potes loco ... ponere
... volueris ... confectionibus
Et si ... ponas ...
... de specibus
confectionem ~~...~~ de qua ... s. 6 sep... taz
... et ... seu ...
debite ... fiat electuarium in forma molli
... opportunum ...
et pone ... ... sic
... 3 i ... vel facias
sit ... 3 ... de ... se ...
... malue et psilii ... rosarum ana
3 in ... adeps
... ...
... et ... cinamomi ...

gariel psilii spodii cimini flore
borag et bugl ana ʒ ii ℈ ii et san
dalor al et ru ana ʒ i camphor ʒ
℈ ii alioquin ex iulep seu ex sir infrigidante
q s et fiat electuarium faciendo ex rebus
infrigidantibus pulveres et potest ex istis rebus
confectio si libuerit per bolos fieri
cum zuccaro Ad idem coronata 3a pars (maz 3a pa)
qui dicitur vulgariter pastam regalem
appellant Et fiat ubi sit optima
aloa et albi coloris faciens ex ea R
zuccari al ℥ i amidi subtilissime pul
verizati ℥ iii alei amigdalarum
dulcium mundatorum ℥ i in dissolvatur
zuccarum cum aqua rosis vel rosarum seu
florum nenufaris vel violarum Et cum per
decoctionem incipit inspissari ad
de amidum de amilo mixtum de oleo cum
spatula lignea perforata continue
permiscendo donec omnia completa
debitam habeant coctionem Deinde
totum in oleo rosarum recondere quod
de aliud si magis volueris delicatam
tunc Et in hoc casu loco olei ami
gdalarum oleum rosarum ungentur
Et tunc consimiliter facere poteris
cum oleo rosarum nenufaris vel consimili
Ad idem rex electuarium vinesiane quo
utuntur reges et prelati descrip
tione prima illas tamen si
dimittendo vel faciens sic et est
mutabile in ista causa ~~et alteratum~~
~~et~~ quia alteratum est etiam ma
xime conscriptum Accipe unam vel
duas testitudines et abscisis pe
dibus et capite cum omnibus cor
ticibus ac testa debite laventur
Deinde carnes debite decoquantur sicut
ad in aqua rosarum rosis vel consimili
aut aqua bona fontis qua facta accipe
de pulpis ℥ i quas cum cultello
primo bene contundere successive
in mortario vel limata contusione
tantum vel panni in [illegible] quo
qua sinapis mollitur et per pannum [illegible]

bene lota parum addendo de brodio
sic ut vel melius quam possit vel aqua
rosis seu rosarum Deinde accipe iiii sc. ficorum
℥ i seminis lact endivie ptu et portulacae ana
ana ʒ i s Restat fortiter pistendo super
quibus preparatum brodii parum vel
aqua [illegible] precedentem et colentur
in eis ultima faciendo expressionem
Deinde facto lacte amigdalarum dulcium
mundatorum ℥ i granorum pinorum ℥ s pers
corum ʒ iii ista vel limata contusione
contendantur Et cum expressione fiat
faciens lac cum quo dissolvatur ℥ iii zucc
albi addendo de brodio testitudinis
si opus fuerit Deinde coquatur et cum
coctum fuerit et incipit inspissari add
carnes illas contusas et cum in zucc
[illegible] vel cacciola vel martirio debite
[illegible] ultimo coctum adde pulverem infra
scriptas Et R gummi ar dragag
ana ʒ i margaritarum sandal ana
℈ s corallorum rubeorum ℈ i cinamomi
℥ ii fiat pulvis Et si addes ℥ s sanguinis
melius est Et forsan hoc electuarium sic
est gustum delectabile potest componi cum
gallinarum caponum fasianorum vel
perdicum pulpis consimiliter de quibus
fac ut de carnibus testitudinis primo
scribebat et hoc conducit facies perfectum
si testitudinis caro prevalet in ista causa
Tertio bene proposito prinentio sunt (Tertio)
trociscis de [illegible] vel tales et sunt
R spodii boli ar ana ℥ i s rosarum vel ℥
barbare sp [illegible] et curcume ana ʒ vi et in
fiunt troc cum mucillagine psillii
vel dragagant vel faciens sic et sunt
eiusdem et sapiens cum bremarum
capitulo de ethica [illegible] in dossibus
aliquali [illegible] Et carno glosse
amili gummi ar dragagant ana ʒ iii
boli ar spodii ana ʒ ii ana ʒ i s papaveris
al ʒ v rosarum se [illegible] et portulace ana ʒ vi
seminum citroniorum ex corticatorum sic me
lonum [illegible] ana ʒ vi sanguinis [illegible] ʒ x

Constrictantur cum mucilagine psilii
et fiet sicut que ad hoc conveniunt
(margin: Species balnei optima) De quibusdam vero que ab hoc conveniunt ap-
ponenda sit balnea in confortando
et dirarefaciendo et ista ad alterum preterea
reducunt scilicet siccum quod quibus debito
preordinato ordine in quo potissima
pars eius consistit in infirmo tuo ani-
ma ex quolibet seu in spiritibus aliquem
tribuas et exhibeas Et quolibet vero
vel in corpore vel alterius magis con-
primi secundum intentionem quantum pertinet hoc
ʒ j s aque ordei vel endivie vel solo
et consimilibus ʒ j in misce per unam vice
et in potu tribue sed tribuas supra tertiam
horam prandii et hoc quod videlicet ultima
tisicalis eventus habeat beneficium
tuo sito in balneo ponendo quod
ut liceat fieri potest ex aqua dulci sola
vel ex lacte solum vel ex aque de-
coctionibus solum ex corticum foliorum
nucum vero lacte florum nymphe foliorum
salicis vitis portulace malvis albis et
similibus vel fatiens sic et balneum per
fectissimum in isto casu Alii plura cogita-
verunt et ea decoquunt fatientes nec ad
ossium separationem deinde bene colentur
et in colatura illa ebulliunt spiritus
et aliquo loco decoctionibus capita ani-
malium intestinorum bovinum vel simi-
(margin: Balneum) lium Balneum igitur habeas supra lectum
non multum apta et sit balnei aqua te-
pida vel quasi tepida in qua infir-
mus per primam vice non multum more-
tur Si vero in aquis vero frigidis bal-
neare volueris et vero multum valet
Antonius laudo ut tres habeat tinas
supra lectum situatas In prima autem
sit aqua tepida in qua aliquantulum
moretur Deinde in alia ponatur in
qua sit aqua vel tepidum et fiant
in media et ibi paululum moretur
In 3a vero sit aqua frigidior in qua
consimiliter aliquantulum moretur

nec commisceas infirmo ipso quanto in
balneo aquam suavem prius autem
ad hoc sicut vidit medico in pro-
montorio in prodigiis cum con-
tinet Et ipsum vero plurima infirma
suo fortissime dixit sibi velle ultimum
remedium exhibere et illud in aqua
balneo aque dulcis satis calide
posuit Et vero in ipso delectaretur
per horam enim spatio permisit ibi
Tandem vero a balneo extraheretur
super eum situle aque frigidissime
ipso inadvertente proiecit cave eo
quod erant apti ad precordia quia aque
frigide penetraverunt et parum quem ibi
calorem repperit extinxit et statim in
fine totum emittens expiravit Et
ideo consulto tibi quod aliqua aqua
tepida ex aqua frigida vel prout
que aqua frigidioribus in quo dimittens con-
tingit ut infirmo ethice febrili
curaretur ut incipit Amice Et vero
ethicam cadat senectutis in quo
tamen mortis tenditur tempus et
fortissime cum ea tempore committitur quod
qualitates Et ideo si balneum taliter
fac intendis illud grande facias
et in modo statim prescriptum Bal-
neato igitur infirmo suo quo
supra in lectulo deportetur in
tota spina ex aliquo congruo seu
(margin: Unguentum) oleo ut supra scriptorum inungatur
faciens ergo sic Recipe olei viole de rubus de
salicibus ana ʒ j butirum vero sale pu-
rgatum porci masculi recentis mucila-
ginis dragaganti ana ʒ s emul-
sionis vel umbilici ʒ vj cere albe
parum et fiat unguentum quod parum
cum aqua frigida pluries lavetur
et ultimo ʒ j lactis mulieris puelle
lactantis cum eo inmortificando in-
(margin: Unguentum) stilletur vel fatiens sic Recipe olei viole ʒ j
olei rosarum de salicibus pinguedinis
porci recentis ana ʒ s cere albe
parum et fiat unguentum quod

quod ut primum lavetur. Valdeque
valet cerotum seu unguentum album
vel et etiam olea infrascripta sicut
oleum violatum, oleum de sali
cibus, sive misce de ruta, de lactuca,
de papavere, vel ex aliquo istorum vel
ex pluribus commixtis. Unctiones fiant
potius si etiam memor semper indigens
parum olei de citoniis vel mir
tillorum commixtis ut scilicet extrinsecus
pori melius oppilentur quia humi
ditas ex balneo acquisita nec emittatur
adhuc melius humectat. Et extrinsecus
totum pectus inungere bonum est. Unde
sitam infirmus parum quiescat in post
prandium exhibeas nisi vis ad su
mitatem nisi indiuerit. Et timeas
ne famem aut sitim tollere bonum
post sumptionem cibo et horis tribus transa
ctis infirmum etiam potius balneare
et hoc si a sumpto cibo statim sensit
alleviationem quia causa hoc nequa balneandi
ut vult avicenna prima doctrina capitulo de
his que proveniunt ex balneo. Balne
um tunc balneum confortat et im
pinguat mediocriter. Tamen ipse inquit
unde Galienus in libro de tabe. Sed
dico inquit Ensipe quod balneum
cibo iam digesto sit quod bonum est et sic indiget
longiorem. Cum enim post repleto il
latum balneum crudis et indigestis re
plet humoribus totum. Sed si vero super indi
gestum longiorem diminuit. Igitur
omnibus constitutionibus corporis
et maxime unde placet reptandum est
ad eum a balneo completa indigestione pa
ex quibus patet quod balneandus est humidus
esse modo dicto inanitus vel cibo repletus
et eadem hora qua a cibo stomachus
sentit alleviationem balneetur. Balne
ato igitur infirmo et in lecto posito
fiant inunctiones ut primo. Item post
ea ex electuario resumptivo vel iniar
sapitum seu alia ex prescriptis con
fectionibus ab 3 5 usque ad 3 1 tri
buatur vel da ab 3 1 usque ad co
lactis mulieris asine vel capre

quod si ipsum a nube sugere melius est. De lacte
Et si non habeas cissum argentatum
vel passidem stagneam aqua calida ab
luta in minus frigido parum sit sive pul
verizati et tamen in alio vase aqua calida
pleno teneatur dum se mulgeret melius
vel dum mulgetur azima vel capra
habeas mixta lactum si fieri potest et in illa
cissa seu passide lac mulgeat ab eis grata
calidum sicut ab ubere egreditur tri
buatur infirmo. Hora sexta duabus
vel tribus transactis maxime si a
lacte vel ab alia confectione statim
sensit alleviamentum. Statim similiter tenens
talis igitur per quatuor dies continue
regatur. Deinde per totidem aut per plures
quiescat ab eo in sero bibat et quando
fieri fiunt inunctiones lac quoque sibi
tribuere aut prandium vel ante cenam
per ii vel per iii horas. Et vinum pastum
et album si debilis sunt potius ex suis
confectionibus que voluerit in sirup
omnia et in isto candelat et balneum
obtinent principatum. Quanto strabo ... si
lacte ipsius fuerit mulieris optimum cum De proprietate
carnibus alteratis cum lactuca endivia lactis mulieris
ruta vel consimili vivere debet. Et bene
ut quemadmodum et potum infirmum re
gimen gubernatur. Nam alba bone quo
tudinis amorum ... vel ceteri ... me
tum aptum dilectius eligatur. Azima vero
famelica vivens pinguis ac partu
propinqua que ex ordeo lactis saturet. Et ex
consimilibus nutriatur capra quoque
alba pinguis iuvenis et partui propinqua
consimiliter existat que de ex ordeo lactis
ex frondibus populi et consimilibus
nutriatur. De balneis vero dico quod et
si infirmus per dies aliquot quiescere
debeat. Dum in virtute forti existente
iterum et de novo balneatur. Tamen
ut inquit G in libro de tabe ...
balnei cum periculo sub est usus in
ethicis febribus nisi aliter quibus suspicamur
infirmitatem et virtutem. Et subiungit
et nos pluries ... [illegible] ...

tale fieri p(er) hoc auxilia et h(ec) balnea
hoc est p(er) balneum quem ypo(crates) usum
balnei a pluo q(ua)m maxime in isto casu
commendat ut d(icit) p(ri)ma p(ar)te si solum
in aqua simplici balnearet in s(ecund)a
vero in aqua decoctionis herbarum
stipticarum in 3a in aqua decoctionis
capitum [illegible] vel capp(aris) in alia
aut cum sibi balneum solius lactis
commendat. Et aliqui sunt q(ui) et frapio
dicunt q(uod) virtute existente forti tunc
balneum ingredi dicitur bonum et semper
cum lac mulieris vel azine seu capre
misceatur et virtute debili debet lac cum
aqua tamen qua balneandus est commisce(ri)
nota insuper q(uod) Rasis decimo Almansoris eos
iubet in semicupio balneari. Semicupio
scias q(uod) semicupium d(icitu)r a semi quod e(st)
medium et cupio pis et ypo(crates) hoc d(icitu)r
in consiliis. Rasis vocabit q(uod) tales balne
andi non sunt nisi s(ecundu)m corum medium
et hoc credo eum dixisse ypo(crates) textum qui
sequitur inquit. Eius enim cuiusq(ue) co
limg(ue) ipsum intrare balneum in isto
semicupium convenie(n)s possumus
Unde eum in sequentibus notabili mem
brum sic dicimus tepidum intrare talibus
est. Et ego credo q(uod) Rasis hoc n(on) voluis
se nisi p(er) semicupium intellexit tinaz
et p(er) balneum intellexit balneum huius
modi seu p(er) res in caliditate diversas de quo
loquitur Haliab(bas) x(m)o. Nam apparet de cura
febris etiam p(er) balneum. Et auctor ca
pitulo doctrina ca(pitulo). Ilo de cibis que p(er)ueniu(n)t
ex balneatione et 3a primi doctrina
na ca(pitulo) septimo. Et ille obmissa opi
nione marsilii laudo ut totus infir
mus in aliud vel ventum balneetur modo
quo infirmitas in primo ventre qui
balneatur. Nam sup(er) fundo tunc de
ce mollia lintiamina sup(er) q(uo) infirmus
iaceat capite tamen alto sic ut omnia
membra p(re)ter caput in aqua sub(mer)
sa p(er)maneant velut in cuna collo
cetur dummodo membra eius omnia
sine fatigatione quiescunt et hora q(ua)

semper ad mentum attingente. Et
ut plura fiant magis q(uam) aspectu d(e)
vulgaribus videntibus sicut balnea
cera debes et aliqua alia mittere
remedia ut puta: Et primo sic
vis q(uod) digni tribuisti debes post ea
q(uo)d consumptivis aliud vel aliud
exhibere et ita fiendum est de aq(ui)s
confortationibus confectionibus epith(i)
mibus ac odoramentis ino semper sem
simo dicendo quem nonaz cella
fiunt magis in maiori enim efficacia
in infirmitate q(uam) prima est. Et in
firmi tamen cor q(ua)m epar confortandum
p(ro)pter p(ro)pter corde igitur fiant sic. Et
aque ros(arum) 3 3 aq(ue) colo aq(ue) florum
aq(ue) nenufaris an(a) 3 i aq(ue) buglosse
accti 3 i s(e)u sandali om(n)ium coralorum
rubeorum an(a) 3 i s spodii 3 i camphore
3 i ossis de corde cervi an(a) 3 s fiat
epithima quod cordi sunt frigidum
et tepidum apponatur s(cilicet) ad renam
et ante precordium ideo quia a tibi sta
stomachum sentit allevatam. Et p(ro)
epate consimili hora tale fiat epith(i)
ma. Et: Aq(ue) ros(arum) endivie lactuce an(a) 3 iii
accti 3 i sandali om(n)ium an(a) 3 ii spodii
3 s camphore 3 s misce et fiat epith(i)ma
vel loco huius pone sup(er) epar fru
stum tuum q(ui)a ipsum multum
refrigerat. Item et infirmis laud(at) sepe
tale odoramentum odorare. Et aque
florum nenufaris 3 i aq(ue) colo 3 ii
accti parum sandali 3 s misceatur hore
3 ii 3 ii sandali al(bi) et ru(bei) an(a) 3 i cam
phore q(uantum) misce et in ampula
ponatur quam sepe odoret et filo
to addidentes 3 i s optimi vini po
terit penas immergere et testiculis
applicare quia multum valet in isto casu
Item alii ponunt odoramentum
confectum. Et sandali ambi an(a) 3 ii
florum nenufaris violarum rosarum an(a) 3 s camphore
q(uantum) suff(icit) fiat pulvis qui in pecia ra
ra vel sindone de qua ligetur

(margin notes) q(uo)d sit semi cupium; accti; epithima cor(dis); epi(thima) p(ro) ep(at)e; odoramentum; 2(m) ud

et in aqua ros. vel oleo ad florem nenufaris submergatur que prius odoretur sepe vel facies sit. R. o. de nenufaris ʒ i s. olei de nenufaro an. ʒ s. sand. rubei an. ʒ i camphore gr. ii misce et ponatur in ampulla et sepe odoret. Et hec odoramenta magis conveniunt propter hoc quia cum ex debilitate infirmus affectat. Similiter quoque et nasi inungerent tempora cum aqua ros. et sand. et camphora in potatu et imberet infirmi ea sic madefactus induant quod cordi confortat constanter et flamma magna existente facit potius et maxime sine aliquid de contingentibus obmittere videtur. Galienus quoque in libro de tabe penultimo. Ibi docet quod si fuerit ex cordis calore sperma et propter [illegible] ponatur farine subtilius et ipso duplicate [illegible] pene que etiam actualiter frigide super ypocondria ponatur. Et tamen sepe sic incipiunt [illegible] sicut indesinenter faciendo dolorem infirmi [illegible] ad [illegible] sensibus statim penetrare et quod forti existente virtute facere potius. Et sine [illegible] quia etiam frigidas [illegible] apponere liberas virtutem et hec sunt que in via simplicis ethice fienda videntur.

Quoniam sub hoc compresso vocabulo ethica exquiritur que de ethica febrili et de ethica senectutis dicitur etc. De ethica senectutis restabat intentionem facere quamvis [illegible] legittime cum hec sine similiter solus sit de se pertractare. Est igitur ut dicebatur senectus ethica consumptio totius sine caloris naturalis super intensionem aliquorum membrorum precipue similis disposite proveniens per quam est in decrepita etate presertim accidit humidi radicalis propter quo notati quod talis pro maiori dispositio tam a calido quam a frigido provenit. A calido quod resolutive ac liquefaciente [illegible] humiditates naturales ad harum resolutionem et liquefactionem totius corporis scilicet siccitatis ac maxime caliditatis debilitatis. In talia corpora frigida sunt et sicca et dispositionem acquirunt que ethica senum nuncupatur et sic tale corpus per accidens infrigidatur et hoc in febribus vehementibus sepe convenit. Vel ab actibus calidi intensivis et in lumbardia [illegible] multi adhuc [illegible] sunt anni. Contra enim in fine [illegible] et in principio [illegible] fuit caliditas intensiva. Sunt laboratores in temporibus plurimi moriebantur et plurimi [illegible] robusti omnes tales sunt resoluti quod in ethicam senum inciderunt. Et sic consumpti paucos infra annos mortui sunt. A frigido in quo ethica provenit senectutis potente calidum calorem debilitare et humiditates naturales congelare ac terrestrificare propter quod huiusmodi corpora dominantibus actibus frigiditatis et siccitatis et per quas senum ethica. Et hoc sepe contingit. Ex potu actuali aque frigide in non sua hora etc. [illegible] Cum quid aqua frigida hora non debita in quantitate potius [illegible] propter forte [illegible] apertos [illegible] aqua potatur frigida [illegible] in talibus aque potus frigiditas [illegible] ad precordia proveniens cordis et aliorum membrorum calorem naturalem suam extinguit [illegible] congelando humidum terrestrificat et isto modo ethicam induat senectutis. Et ego

Ca°

Vidi quendam iuvenem annorum
xv vel circa qui post forte exitum
aquarum frigidissimarum in magna quantitate
hausit tunc frigiditas ad viscera pe-
netravit calorem extinxit naturalem
humidum congelavit et sic in habitum
cadit similitudinem senectutis. Et hic tu
maxima remansit secundum debilitatem
et tale in estate quam in yeme ad tactum
frigidus semper erat et ad tantam fina-
liter marasmationem pervenit quod nuda
ossa dimitteret. Et anno tertio mortuus est.
Propter similes hos casus pervenire propter
recentiam nimiam infrigidationem extrinsecam
applicationem vel ex aque sic balneatione
ut in capitulo precedenti dicebatur
quia in ethica febrili propter aque fri-
gide balneum quod interdum senectutis
cadit patet et vapores sic ad cor ascendat
tingentibus eius gelationem infrigidat ad quam
infrigidationem sepe dictam accidit dispo-
sitio que est ethica senilis. Et nota et si ista
accidat quod talis dispositio in qualitatibus acti-
vis equalitate propter pervenire ut communiter
creditur. Ymaginetur igitur complexionem
giriam per octo duodecim vel circa humi-
ditatis. Ergo calor naturalis octo suf-
ficiant vel quod ab aliqua causa sic
resolvetur octo humiditatis et tres
caloris naturalis. Et tunc per consequens talis dispo-
sitio erit ethica senilis quia est consumptio.
Et tamen ibi est equalitas qualitatum
activarum quia debita proportionabili-
tas caloris ad humidum est. Suppono etiam
et si iste quo ad annos iuvenis
sit etate in decrepitus in quo ad
dispositionem existit. Unde est conclusio
propter simbolitatem istis pluribus faci-
le senes moriuntur. Item iuvenes
et ultimo pro quantum eius multi
cancellando dicant paucos iuvenes
sub talem dispositionem facilius incidere
propter solidius humidum pro magis
aereum et per quod magis ...

solubile. Et primo de hac ma-
teria difficultate. Signa consid[erationis]
Signa ethice senectutis sunt
cum aliquid videtur preter sue eta-
tis naturalem cursum sicut omnia membra
marasmata seu extenuata sic bre-
vis sit facies et concavitates quia
oculos concavos macies acutas
tympana plana et ad tactum plus
... sunt. Et dixi ut plurimum quia
stat vel dictum est enim forte in talibus
temperata. Pulsus parvus et de-
bilis propter virtutis debilitatem durus
propter duritiem instrumenti tardus et ra-
rus propter caloris diminutionem que
multa non indiget eventilatione.
Et tunc illa magna affuit debili-
tas erit pulsus frequens ut dixit Avicenna
quod pervenit ex virtute valde debili et
... non potest ...
in ... eventilatione sic
... sibi per frequentiam ...
Urina est ut plurimum ... et
subtilis propter ... et ...
Et dixi ut plurimum quia stat etiam fore
grossa si ... flegmatica ...
compellatur ut ... sepe congregat
Pronosticatio quantum ad signa pronostica
... Avicenna prima ... et Ga-
lienus ... capitulo ... 6o et in libro
de tabe ultimo capitulo ... sunt fir-
mata est ei ... quod est quia
... in tali ... humidum terrest-
reitatem ... naturalis quia calor di-
minutus ... quia decrepiti hanc dispositionem
que dispositio ad mortem est ...
quod possit senilem dispositionem ad iuve-
nilem reducere possibile et hanc curare
... cum primo sit naturalis
... erit et ... Et ideo ...
... naturalis ... est
... dicebat Avicenna quod ei ...
... naturalis tamen mortem ...

genus inveniuntur qui stultitiae sue
morti restituunt posses et co-
similiter senectuti ingenium mix-
me si per constellationes excelsas
et consimilia alia hominis in me-
dica cognoscere sciens qui stultitiae esse
de semo ipso singulato et sanguine
extracto simili per intromissionem
succorum et decoctionis cellarum exhau-
ad adolescentie etatem redimit
quod si creatum sit denuo novit. Et si
tu homini expertum evolvitis modum lege
simul et receptum quam inventos
in vii metamorphoseos circa principium
illa parte Memorie matres et
tamen hoc eis plus repugnat
quod albertus magnus fecit caput
ex succis herbarum et sub tali con-
stellatione quod secundum homo
loquebatur et isti fratres predica-
tores asseruunt. Sed quod hoc similiter
sit possibile in ipse considerare. Sed
o bone deus quod dicunt isti ribaldos
gentes ~~infortunes~~ [ystatuae] cura si subli-
mis alumnissimi garulosi ad curam
est de certo transmundum in qua
compositio satis sufficit ac leviter
perfisie. Quam semper utile et plura
hec ad alia complerentur ex qua
divine corrupta sed eius cordis
vel alterius membri quod reclu-
sit tunc ad se revocat quae in phy-
sicalis perquirenda prefata si confir-
mata sunt et si particula aliquas
possit curari tamen et saltem
dictum est. Quodlibet recipit. Sed scio
non sunt confirmata ex parte
sunt in suscriptis extra futile pus
tunc restituas sanguinis secundum 12
sex et eius similibus vero ad calidus
et humidum declinare. Et primo reci-
pitur arem. Comprimendo solito plus
exhibe et exercitum loco suffulcibus

vite. Anime vero accidentia superflui-
tatem contra ad contrarium omnibus similiter
ac de infirmum ad salubritatem nisi ma-
ioris prominente sed celum implicat de-
cide partes quam subtilis digestionis parti-
tam superflui et multi existant
in maximis. Et si autem scripta bene
notarunt omnia ista levius facere scias
superfluites prime digestionis si re-
tineantur cum clisteri facto ex bro-
dio pinguibus et brodium carpo
cum pinguium capitum muttonis
capreolorum et similium et oleo in pau-
co sale et ducendo erit et potest parari
cassia addere si libuerit vel cultellos
duorum ovorum vel parum butiri recente
et talia clisteria multum conveniunt
in isto casu. Et ex maximis consentibus
sunt balnea quae eccedant in mea
liditate virtuali quam actuali impeto
et exhibeantur secundum modum et
ordinem in casu precedenti descri-
ptum et cella magis conveniunt quorum
decoctio sit ex capitibus arietum
linguarum pigmelissa camomilla
folia lauri lavendula et consimilia.
De confectionibus conveniunt marsipia
factum de oleo amigdalarum dulcium
et electuarium restaurativum factum de pul-
pis carnium dimissis cellis speciebus suis
et addito cinamomo mirobolanorum
radices et similibus vel loco talium
ante de speciebus confectionum in
conscriptorum et eis certe cum in tecto
quam habuit. Et hec confectiones
conferunt convenientes sunt diarodo
abbatis electuarium quo utuntur reges
et prelati diasatirion confectio de zing-
ziber condito dia margariton dia nuce
dia cimeran diantos diapendion
calidum diambra electuarium plis arcaticon
electuarium ad restaurationem humidi nicolai
stomaticon calidum eiusdem et

fabula

frater

pa-
ter

aeti

sopor

actio aie
virtus
de tribus
et potu

clistera

conservatione

similia. Et si has confectiones ma
gis ad temperamentum reducere volueris
quia tibi excessive caliditatis vi
deantur dissolve zuccarum in aqua
rosarum vel viole vel endivie cum speciebus
confectionum [illegible] de speciebus dia
dragaganti [illegible] vel diapenidion vel
similibus vel cum [illegible] zuccaro disso
luto [illegible] pone cum speciebus vel
infunde species per diem et noctem
in aqua rosarum vel viole quas postea
cum zuccaro cocto commisceas et fiat
tuo modo confectionum. In electuariis
et syropos fiunt potius prout in capitulo
precedenti dictum est. Ex sublimacione
carnium saliz vel cerevisiis vel aliis
rebus hic appropriatis intencionis. Et
hec de regimine senectutis et decrepi
tatis sit breviter dicta sufficiant quibus
hunc tractatui finem impono pro
quo christo crucifixo sint laudes
infinite Amen

Vita est in spiritu ut in radice pro corpore
vita cessat
[illegible] tale agit apta est [illegible]
parietes aptius
[illegible] pestis [illegible] in prio al. [illegible]
vita depa[illegible] [illegible] vr est vii: et
aqua [illegible] spiritus species [illegible]
Ut pariete lutosa ad debilitate
[illegible] est fetores [illegible] est spiritus
Et in a [illegible] ad [illegible]
frigore procedit sic fugit [illegible]
[illegible] et ut [illegible] color
est sic cor [illegible] calidus cum fetore [illegible]
[illegible]
[illegible] agar a pestis [illegible]
[illegible] et [illegible] cum ezula [illegible]
et agar [illegible] est iii [illegible] cibo
[illegible] est [illegible] lapis lazuli
a azuri [illegible] ... [illegible] agar
p colica [illegible] agar a [illegible]
[illegible] et [illegible] a rivi [illegible]
Et [illegible] sua [illegible] etate et
[illegible]

[illegible] vital calor [illegible]

Dat [illegible] vita cor epar [illegible]
[illegible] quo [illegible]
Cum [illegible] non digerit cibum
[illegible] flumiales et pluviales [illegible]
[illegible] et [illegible] opilaciones
[illegible] laborem [illegible] aqua frigida
ne fiat [illegible] nec bibatur in balneo
ne fiat opilacio
[illegible] pes [illegible] adeps
[illegible] vene [illegible] vetiligo [illegible]
[illegible] membra [illegible] //
Cor epar [illegible] testes [illegible] pulmo manus pes
[illegible] nares [illegible] pectora collum //
[illegible] vesica [illegible] officialia membra
[illegible] dulcis novenis // [illegible]
Constat [illegible] bis [illegible] et duodenis
[illegible] 32
[illegible] toto [illegible]
Constat [illegible] bis [illegible] et duodenis
vene [illegible] 366
Et [illegible] //
[illegible] et ira
[illegible] moderata [illegible]
[illegible] calor viget [illegible] acutum
[illegible] vitia [illegible]
Unctum et [illegible] dulcis [illegible]
~~[illegible] et dul~~
[illegible] et dulcis [illegible] et [illegible]
Unctum acetosum [illegible] et acutum
[illegible] cum [illegible] mediocrum
Est [illegible] rigor [illegible]
[illegible] cottidiana [illegible] //
[illegible] tetrarcha
Est [illegible] lacte [illegible] tui
Bis sex [illegible] carne [illegible] significant
[illegible]
[illegible] diebus
Est [illegible] nove [illegible]
[illegible] duodena dicens bis nona [illegible]
[illegible] augmentat [illegible]
Dat [illegible] calor [illegible] album
Dat calor [illegible] tibi nigre
[illegible] color [illegible]
[illegible] gignunt [illegible]

Que sunt Eustomacha

Eustomacha uo dr̃ q̃ reddunt bonum stomachum
et robustum reddunt sunt aut hec dactili
austeres mala citonia oliue de palmoyra
mag aut gerine sunt si cu aceto reponat
uel austere q̃ in folijs reponunt uua mux
regal mag q̃ acell' et magis si cu aceto
comedat de pinguedie assimilat ei et q
uocat sandix ualde e eustom et rendu
et coctum et mag coctura no indiget
sinapis rafanus rapa nasturcium et
alxi asparagi et opiacatholicon et qui e
de beronia bulbi apetitum suscitat et
capari saliti et q e expt ut confortat
atriplicez spes i farmacis l' aut ptes
accipit confortatiui stomachi Austerez vinum
stom et ventre confortat mag' paricter
ea dam distemperancia Galienus in lio
dinamidiorum dz simplicium medicinis ad merc-
nate

Que sunt cacostomacha

Cacostomacha uo dicu malum et fasti-
diosum reddencia stom ut sunt bete stegetrix
faciunt cu amplius comedat ozimum rapa
tendior blita et atriplices n conservat cu
aceto et garo et olo fenu grecu subuertit
stomachum et sisamum lac frigidum cum
humoribus veterez accessat calidum uo condensat
eo lesum est febrentibus amplius uo si quis
cum multo melle eo utit habebunt vomi-
tu concitat Melones uo bn digesti coleros
pfere solet et milopepo sumite et cebum
ome cacostomachum e et vomitu ut nau-
seaz concitat n de ossibus medule vinum nigre
et austere facile accessat et mouet ad
vomitum et pingue uetrem dr in eod

Que sunt Euchimia

Euchimia dicit q bonum sucu faciunt de his
ig manifestum q lac melior cibus est ex illud
bonum e q de cibis e bona habitudine ha-
bentibus calidum q bibitur confestim dum mul-
get oua mollia et sorbilia pollu pullorum
et fasianorum et aues et pisces omes sunt
euchimi pt eos qui in paludibus et sta-
gnis et fluuijs limosis et turbidis degunt

odore uo et sapore resistendi sunt pisces et
et grauant solentes et instaurant et nauseaz
prouocantes quicunq degunt in aqua putrida et ma-
la Carnes uo animalium quadrupedum cu bn
digeste fuerint sanguinis boni sunt quatinus
et maxime eorum q sunt euchimia qualis est
generis porcorum et ora eta labra et membra
et alie extremitates al'a arium Intestina uo
et matrice Cauda minus q carnes sunt euchi-
ma Cor at uo e n cacochimum porcorum
pedes meliores sunt q rostra et aues agresti-
um animalium carnes mag sunt euchimie q
domesticorum panis confectus cu mica euchimus e
farina grossa cu composita fabe et castanee
uo sunt cacochime ficus mature uo mature
sustinensa q no et affricanda ficus fere confestim
digeste euchime deuorantes autumnum uero
cacochime sunt et pedeclorum quatinus ...
aut comedunt cu nucibus confecti uo cu
quacunq alio cibo comedut ficus sicu clade parum
ledunt Lactuca ut in oleribus sanguinis quat
pg hac intibe Odorifera vina euchimia et
de vinis euchimius sunt falernum dulce et q
de mellitis dz in eod

Que sunt cacochimia

Cacochimia sunt mali sanguinis quatinus a quibus
omnibus abstinendum consulo lz bn sunt digestibilia
cotigat mag in multo tpe malu humor in
venis congregari et ipsis n ex quibus occasione
leni in putredine quatur fit febres q pessi-
mas oper̃ Sunt at cacochimum hanc
ouina caro et caprina bouina uo pessima
deinde arietina post hanc thaurina In omnibus
aut his castratorum carnes meliores senum
uo pessime Leporina uo caro sanguinis pingue-
ris e quatinus Meliores quod qua' ad bona
humores recareos qua bouina et ceruina
cacochima aut minus e his ouina Nam
venes cacochimum et adultorum testiculi preter
gallorum cerebella spinal' medulla oua fricta
caseus siue sale sicu amonite fenugrecum
Lenticula Cicer cacochimia Ordeu uo min
et e per fermento mag milium ut panicu
sunt meliora q spelta et auena et ora
stha uo sunt euchima dracones Galienum

tercle orsi cervina sorphine tvarthun glati groge
nuvene et alia omnia pelagia aialia sunt cacochima
et omnes tempestivi fructus cacochimi mala nova
matura prima armatica : cypra mala granata mespile :
cornalia : pruna cerasia et terebinti fructus crinata :
vel cerdus : et magis quod durior est Cucumeres melones
Cucurbita non huius melior est sed h in uetere corrum-
pta habundat cacochimia sunt ut sunt ficus aut
virides minus aliis pomis sunt cacochime et ficus
sicce sed et repleti corporis non minus sanguinem bonum
generat verum ypa phica sequitur pediculorum copia.
Olerum ad ultimum et euchimum sunt euchima non et
cacochima radix raparum et et lactuca et intiba
sponsa sol Et malua et blita et andrafraxis vel
latripeks Radices non olerum cacochime sunt et omnes
acres ut raparum et porrorum et alliorum et rafanorum
et dauci et pastinace sunt euchima aut et cacochima
radices raparum et eius que vocatur carui Ozimum aut
minus cacochimum et rapa tenuia Caules et bulbi
non bene cocti Cepe non allia et porri bene cocti caco-
chima non mitum Cacochimia non ultime Pomum
sed que vocantur agrestia oleva Vina que pinguiora et
male olentia et insuania Caustica cacochima
sunt sed fructu quod est repositum in magnis doliis
Nam que in parvis est nec euchimum est nec ca-
cochimum hec Galienus in cod. libro ad mecenatem

Crathevas non prudentissimus et andreas medicus
radicibus herbarum claruit tercius potestates virtutes et
pigmentorum colligere potuerunt : Antiquis auctoribus
melius ordinatis generibus et ipsi multas radices et no-
mina herbarum et potestates perstrinxerunt Ceteri huius re-
scriptores prope modum omnia pertransisse videntur
herbarum et nomina in notitia dum Waldo et Basilius
tellus et micheratus et migros et petronius et diodotus
hii omnes asclepiadis sunt qui voluerunt virtutes specierum
probationes et leviter mostrare quod sine causa probatorum
potuerunt reddere sed tales multitudine rapti verborum
magis quam plena instructione conscripti sunt Tu vero
ex huius rerum certior cuforbum volunt esse succum
hoc camoille quod maxime in Italia nascitur et andre-
simon sile esse volunt cypros aloen et caustem
dixit in india nasci Cetera que silva medici conscripsit
et in consuetudine ut demonstravit virtutibus et
nominibus omnium pigmentorum vel locis aut ex prima etate
cupiditate et huius vei herbis militarum regionum
terrarum circumiuimus maxime cum me stratus intra militarem
experimentis Cuius militie causa omnes provincias
girando addidici Et expleta stipendia militie
ordo est donatus studio sed ac diligenti industria
laborem imposui Ut quinque libros de potestatibus
herbarum et virtutibus et confectiones oleorum conscri-
berem ut que ab aliis premissa sunt scribendo
mostrarem Rogo te peto ut
tu hos quinque libros legere dignatus fueris non
ad mea verba tamen sed adunitos pigmentorum
ut herbarum attendas Iter enim que scripsi
ac tibi reddidi non cogitationem aut famam
cognovi sed ex lectione et experimento didici
Dyascorides in libro de potestatibus herbarum
A multis rebus contingunt et calores hyppocras
asserit et pia plures quam in plures communia
nam quam in alia pauca sunt. Sequitur in eius confun-
dunt super regem Galieni prolatum

Andreas Cr[illegible]
Dei gratia episcopus

Electuarium Resumptiuum

℞ pulpe Capponis iuuenis in pectore vel alas consistentium
℥ iiij or et sit Cappo paulatim assatus vel secundum communem modum
elixus / deinde cum pistello in mortario conteratur tam diu ut adparuas
deveniet caro Capponia / Aut si vis accipe dragm quantitatem ad applicationem
et pone postquam contusa est sub mola ad molendum per foramen superiorem
mole ponendo aquam rosarum per triplo / et buglossa et aceto per simplo
Deinde ℞ amigdalarum dulcium recentium granorum pinearum pistaciorum
utrorumque contusorum in aqua ℥ j molentur ut est dictum Et ita molita
simul misce Deinde ℞ liquiricie subtilissime pulverizate et succi eius
℥ iij seminum iiij or frigidorum maiorum sufficit trium contusorum aquam ℥ j seminum
endiuie lactuce ipsius al. aquam ℥ iiij tamen semina conteri posset tamen melius
est ut ex amigdalis et istis seminibus fiat emulsiones et cum
predictis misceantur Deinde ℞ gummi arabici dragaganti ana ℥ j
triasandali ℥ s coralli rubei ʒ iiij coriandri ℥ j cinamomi
electi ʒ ij conteratur omnia conterenda et cum liquidis misceantur et cum
℥ xvj zuccari fiat electuarium in bolis Et si volueris ipsum facere liquidum
adde aquam rosarum aquam buglosse aquam borraginis aquam pulli aquam acetoselle
vel similis ut tibi videtur vel ad maiorem confortationem ℞ tro-
ciscorum de camphora subtilissime pulverisatarum ʒ ij sandali rubei cor-
rum ana ʒ j margaritarum nouarum ℈ vj fragmentorum zaphiri smara-
gdi Jacincti ana ℈ ij Et si fuit estiua magis adde camphore
℈ j Et ex hiis omnibus sufficientissime tertio cum ℈ ij terre sigillate
et zuccaro al. et aqua endiuie siluestris buglossa et viol. fiat
confectio solida.

℞ dyanthos dul. ℥ j s letificante Gal. ℥ ij electuarium de gemmis
aromatici rosarum ana ℥ j s dyacinamomi ℥ j dyaspatioum lb s ℥℥ conditi
℥ iiij rebella passe ℥ j [illegible] ℥ s [illegible]
boen al et [illegible] ʒ iij — Dactillorum ana ℥ j [illegible] ʒ ij pipe lon. ʒ ij s [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] galange [illegible]
cassie ana ʒ j s rubei [illegible] ʒ iij [illegible] ʒ j se [illegible] mastic [illegible]
ne ana ʒ ij s cum aqua vite [illegible] conditum delicatum

℞ oli [illegible] [illegible] [illegible] ana ℥ ij [illegible] ℥ j pul
pipe lon. [illegible] [illegible] cardamomi ana ℥ s aqua vite et [illegible]
fit [illegible]

[illegible] [illegible] attenuatoria [illegible] venalis [illegible] venalis Replo [illegible]

Juramentum apotecariorum articuli

Primo quod omnes medicine simplices simpliciter que dicuntur esse electe et habere omnes proprietates bonitatis
secundum quod auctores antiqui in medicina scribunt. Item nullam medicinam simplicem et [illegible]
vetustatam ultra tempus ab auctoribus scriptum sophisticatam et corruptam et a bonitate
electionis alteratam aliquo vendere et in receptis miscere debet. Item quod omnes medicinas
compositas et confectiones fuerint conservat in apoteca [illegible] et recte [illegible] facere
sicut auctores medicine in libris eorum scribunt. Et etiam [illegible] sicut et doctores et
magistri in receptis eorum scribunt et ordinant. Item quod nihil mutare apponere
nisi de scitu doctorum et magistrorum. Item ut custodes [illegible] negligentiam apotecarii
non negligat et aliqua corruptela de novo [illegible] diligentiam providentibus
et cuiuscumque generis fuerint confectiones receptarum secundum quod sibi committitur in tempore
Excepto quod [illegible] rei laboris et [illegible] in [illegible] a fideiussore [illegible]
Item quod nullam medicinam suspectam aut venenosam ut abhorsiva faciente vel alias
malicias [illegible] hominibus [illegible] et suspectis vendere debent non [illegible]
fiunt de [illegible] corruptelis. Item de omnibus medicinis vendendis debent hic honestum
lucrum capere et non amplius ab omnibus hominibus cuiuscumque generis fuerint et in hoc honesta
et laudabilem consuetudinem observare. Item in omnibus dubiis medicinarum et in receptis
in quibus dubitant habeant recursum ad doctores et ab eis capiant informationem
Debet etiam appotecarius mandare enymotes [illegible] quedcumque et mulieres vel
cuiuscumque generis persone fuerint [illegible] doctoratus non [illegible] doctoribus [illegible] civitatis
Super primo articulo capietur informatio de bonitate vere in appoteca per duplicem visitationem
in anno [illegible] vere et autumpno. Super secundo modis [illegible]
vendendi omnes medicinas per competenti precio. Super tertio erit sufficiens cautela ad pre-
cavendum ne [illegible] in malicia et antiquitate nimia consultat in receptis
Committens vero [illegible] de aliquo predictorum reperiatur reus ille pena periurii et fal-
sarii puniri debet



